Jan *van den* Boomen

Toron

Toron
és a Quiron-tenger melléke

Fővváros
Tartományi székhely
Calyrvár
Város
Jelentős erődítmény
Rom, romváros
Császár-sziget
Pápai székhely
Vén székhelye
Rontásérsek székhelye
Egyéb jeles hely

DWOON BARBÁROK
TIADLANI BARBÁROK
DAYCHÍN
ASZISZ VAZALLUSOK
KISEBB DÉLI VAZALLUSOK
ROWON
SINEMOSI LIGA
Közel-Nyugat
Közel-Észak
Közel-Északkelet
Közép-Nyugat
Közép-Észak
Közép-Kelet
Távol-Nyugat
Távol-Dél
Délkelet
Távol-kelet
Velerian-tenger
Edlomad
Navila-tenger
Szindvil-szigetek
Fynyn-zátonyok
Szigetbirtok
Toron tartomány ősidőkori határa
Amblietövidek
Elya
Howa-medence
Kingsmiverio
Voromviverio
Armagass
Vinali-medence
Tiarniel
Pidera-hg.
Ergagyhg.
Onpor-hg.
Selfab-hg.
Vinali-hegység
Morrak-hg.
Kesdan-hg.
Alberche
Jadile
Gashún
Sin Veleris
Di Maren
Harnamun
Hadraven
Lugdub
Daum
Elharesse
Davalon
Magras
Tlais
Howa
Inis
Elya
Aigrans
Chasiel
Reag
Burz
Dahassir
Tabrynach
Zathann
Ót Szent
Város
Labbasyr
Barr
Hemmegar
Sabbúl
Albar
Dass
Dass Salnarr
Mykos
Rhín
Talawun
Raig
Lakhassyn
Ladyr Sinhín
Sabbúl
Tilligel
Túil
Terad-halas
Torwyn
Gway'chin
Gusbork
Cedaga-yggyr
Daulcha Maddan
Quersach
Myddor
Shulur
Ebedor
Ghastal
Shulur
Cyer Navilas
Jalyres
Barshún
Aryll Marg
Strycnh
Cjelmar
Thakkyn
Kharyn'kharn
Odassyn
Jadil
Odassyn
Pir
Shín
Minquin
Sabaor
Dagh Pietten
Esshone
Hesterdan
Keskellon
Rumilant
Álidax
Laquars
Raxis
Rasennái
Heron
Narvan
Cavoslar
Riffien
Rowon
Cevalkis
Baraad
Baraadheik
Giuste Navida
Anaffi
Horen
Barmetta
Ifin
Obrat
Estares
Tadzeh
Valchum
Thexel
Beris Tare
Salk
Tirim
Daqlamar
Soraida
Zarde
Di Luan
Beelze & Domoly AD MMVIII

Jan van den Boomen

TORON

M.A.G.U.S.-könyvek

Népek és birodalmak

Sorozatszerkesztő
Igrain Reval

Jan van den Boomen

TORON

A birodalom könyve

Delta Vision
Budapest, 2008

TORON

Szerkesztő
Borus Hella

Tiszteletbeli szerkesztő
Gáspár András

Korrektor
Dobos Attila

Borítófestmény
Fejes László *és* **Meszlényi Péter**

Illusztrációk
Balla Péter
Kovács Péter
Meszlényi Péter
Tikos Péter
Vass Richárd

Térképek
Dományi Bálint *és* **Kotsis Levente**

Látványterv
Csigás Gábor

© **Gáspár Péter**, 2008
Borítófestmény © **Fejes László** *és* **Meszlényi Péter**
© Illusztrációk, 2008
Térképek grafikai megvalósítása © **Dományi Bálint** *és* **Kotsis Levente**, 2008

Minden jog fenntartva

A kiadvány **Wayne Chapman** (**Gáspár András** és **Novák Csanád**),
az **Ynev** világát megalkotó szerző engedélyével került elkészítésre és kiadásra.

A M.A.G.U.S., avagy a kalandorok krónikája a Gameskút Kft. bejegyzett védjegye,
feltüntetése a jogtulajdonos hozzájárulásával történt.

ISBN 978 963 9890 05 3
ISSN 1789 5847

A nyíregyházi Szarvasördögöknek

Külön köszönettel tartozom egy kisebb seregre való barátnak, munkatársnak és cimborának, akik ilyen vagy olyan módon mind hozzátették a magukét ehhez a kiadványhoz. Nélkülük alighanem mindez soha el nem készülhetett volna, s hogy mégis így lett, azért nem lehetek eléggé hálás az istenenek.Elsősorban Galántai Jánost, Novák Csanádot, Gáspár Andrást, Kornya Zsoltot és Nyulászi Zsoltot illeti hála, akik valamikor a hetedkor hajnalán megteremtették Ynevet, megrajzolták körvonalait, s elkezdték színes álmokkal feltölteni végtelenbe futó határait. Novellák, regények csillogó képek sorát alkották meg, melyek közül különösen kedves volt nekem Wayne Chapman: ***Toroni vér*** című alkotása, ami – legalábbis bennem – a Toron-rajongás magvait elvetette.

Ugyanakkor képtelen lettem volna ezt a munkát elvégezni, ha nem kapok segítséget nem csupán a „Nagy Öregektől", de az ifjabb Ynev-mániás generációtól is. Az írók közül Csigás Gábor, Erdélyi István, Galántai Zoltán, Juhász Viktor, Molnár Gábor, Szabó Péter és dr. Szép Árpád tették a legtöbbet ahhoz, hogy Cranta, Kyria és Toron története kikerekedhessen. Árpád múlhatatlan érdemeit nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ő volt az, aki háromszor is átrágta magát azon a kásahegyen, amely valamikor ennek a könyvnek az első kézirata volt, értő és jó szándékú változtatási javaslatai mind a szöveg javára váltak.

Dr. Körmendi Csaba az ynevi fémekkel, a toroni jogrendszerrel és írással kapcsolatban osztotta meg velem elképzeléseit; Domány Bálint és Kotsis Levente térképei pedig már a kézirat készülő fázisában is pótolhatatlan segítséget nyújtottak. Azzal, hogy rendelkezésemre bocsátották irtóztató méretű adatbázisukat, mely a valaha Ynevvel kapcsolatban megjelent (regények, novellák, Rúna-cikkek, egyéb rpg-anyagok) összes hasznos információt tartalmazta, olyan méretű háttérmunkától szabadítottak meg, amiért nem tudok elég hálás lenni. Ezek közé tartozott számos olyan elképzelés is (például a hajózással, éghajlattal, politikai, kereskedelmi erőviszonyokkal kapcsolatos ötletek, teóriák), amelyek azután az én interpretációmban kerültek a szövegbe. Talán még ők sem tudják, de ennek az adatbázisnak alapjait Borbás István barátom rakta le, s akkor adtuk át Csanádnak, amikor végül más megélhetés után nézve eljöttünk a Valhallától.

Hasonlóan inspiratív segítséget kaptam számos grafikustól is, akik nem várt lelkesedéssel, maguk is szívükön viselték a kiadvány sorsát – az öt évvel ezelőtti kezdetektől egészen mostanáig. Meszlényi Péter nem csupán lelkesítő rajzaival befolyásolta a könyv alakulását, de hosszú beszélgetéseink során lassan alakot öltöttek Toron épületei, városai, színesebbé tette a tetoválásokat, új mágiaformákkal, táncokkal, élőlényekkel népesítette be kedvenc fiktív országomat, s neki köszönhetően formát, testet, anyagot kaptak a városok, építmények, szobrok, a tornyok, kapuk és nemes paloták. Örvényablakokat, pártázatokat és párkányokat álmodott, melyek némelyike most végre megmutathatja magát. Grafikus kollégái méltó partnerei voltak ebben a vállalkozásban, s Balla Péter, Kovács Péter, Tikos Péter és Vass Richárd ihletett illusztrációi révén Toron lassan életre kelt. Köszönet érte!

Külön ki kell emelnem Bogdán Miklóst, aki az inomis időkben vált mecénásommá, s biztosította a nyugodt munkalehetőséget számomra. A szöveg java része abban az időszakban készült el.

Végül, de nem utolsó sorban ehelyütt mondanék köszönetet mindazoknak, akik véleményükkel, megjegyzéseikkel és fáradságot nem ismerő munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy az egykori „kásahegy" élvezhető, nyelvileg és stilisztikailag is jobb legyen. A Delta Vision munkatársai közül Ádám Krisztina, Terenyei Róbert és Villányi Pál nélkül minden egészen másként történt volna. Külön köszönöm szerkesztőmnek, Borus Hellának figyelmes és precíz munkáját; én tudom a legjobban, mennyit javult a szöveg a keze nyomán. Megyesi Emil és a különböző internetes fórumozók hozzászólásai, tanácsai pedig gyakorta olyan esetekben is segítettek, olyan részletekben adtak támpontokat, amelyek fölött már mindannyian elsuhantunk.

Végül, és leginkább, köszönök mindent az egész AGRÁnak, kiváltképp Nagy Eleknek, hiszen elküldött mindenhová, és ezek egy része ide is belekerülhetett.
Mindaz, ami ezek után mégis hibás a kötetben, kizárólag az én hibám.

Gáspár Péter

Budapest, 2008. november 1.

Nem tudom, hányadik tulajdonosa voltam a dwoon könyvnek. Emberöltőkkel ezelőtt készült, s azt sem tudnám megmondani, hány írója volt vagy hányszor kötötték új bőrbe. Tizenöt esztendővel ezelőtt találtuk meg egymást, Davalon romjai mellett egy porfészekben, és azonnal a rabja lettem. Nem olyasféle vonzalom volt ez, mint a szeráfok mágiája, de mély, múlhatatlan és – szeretném hinni – kölcsönös. Éveken keresztül lapozgattam titkokkal és furfangos zárakkal elrejtett szobáim mélyén, amikor rajtam és az isteneken kívül nem láthatta senki.

Egykoron öltek is a beléfoglalt tudás miatt, mainapság látszatra nem több érdekes, rejtelmekkel szőtt történetek és gondolatok gyűjteményénél. Mégsem ósdi krónika csupán, mert ha értő szemmel olvassa az ember, oly összefüggések és magyarázatok tárulkoznak ki lapjain, melyek más fényt vetnek jelenkorunk egynémely zavaros ügyeire.

Nem tudtam eldönteni, igaz-e mindaz, amit beleírtak, hogy hinnem kell-e a gyakorta egymásnak is ellentmondó soroknak, de a legtöbb esetben olvasás közben egyfajta bizonyosságot éreztem. Hogy így volt. Hogy mindez megesett.

Vigyáztam rá tehát kezdettől fogva, nehogy bárki megsejtse nem csupán a rejtekhelyét, de magát a létét is. Mert olyan hatalommal bírt, amiért újfent gyilkolhatnak, ha kell. Valamikor az előző világkorszak estjének idején készült, s amit kiolvastam lapjairól, talán Tharr mesterkedését kell mögötte sejtenem, hogy zavaros akarattal fegyvert adjon maga ellen ellenségei kezébe. Nem tudom, hasznát látta-e bárki Ranil népéből, mint ahogy azt sem, káoszt szított-e maga körül valaha is – ahogy talán a célja volt azokban a régi időkben. Nem tudom, hányan vesztek oda a beléírt tudás miatt, de hogy sok halált látott, azt a lapjaira száradt vérből, s a körötte kerengő fájdalmas, sápatag érzetekből azonnal tudtam. Veszélyes volt.

Megbabonázott. A rabja lettem. Egy idő után azon kaptam magam, hogy a szereplői után kutakodom az Anthyss régi messzeségekbe vesző régióiban. Legtöbbjüket nem találtam persze, de felkavartam a múlt emlékek iszapját, s elsősodortam a könyv idejéből egynémely elfeledett gondolatokat, félbeszakadt beszélgetéseket, illatokat, hangokat és érzéseket. Sírást és mosolyt.

Észre sem vettem, és már feljegyzéseket készítettem, papirosokat rendezgettem vagy szótlanul merengtem az álmaimon, s nem láttam az asztalomra helyezett óraműjáték táncosait sem, mi annakelőtte oly sok örömet okozott. Nem érdekelt többé, mint forognak el a selyemruhába öltöztetett apró táncosok rejtett mechanikájuk kiismerhetetlen körein, csak a könyv nyomán megtalált múltfoszlányokat láttam magam előtt. Azon gondolkodtam, miként tehetném hozzá ezeket a könyvhöz, miként simíthatnám bele a megtalált szavakat a régidők krónikájába. A fakó tintával írott sorok, a dwoon könyv újabb és újabb gazdáinak erős vagy reszketeg kézzel írt széljegyzetei közé.

Végül rászántam magam, és elkezdtem megírni a saját könyvemet. Amibe immár beleszőttem a múltból előkavart álmokat is. Futó képek lenyomatait. A régit, a dwoon eredetit, lakatokkal reteszelt helyre raktam, miután az utolsó szóig lemásoltam.

Ez itt nem az a könyv.

Ebbe belefogtam sok minden mást, talán több lett, talán csak színesebb; úgy lehet, végérvénnyel tönkretettem. Pedig különleges anyagú lapokkal készítettem. Ezt is, és mind az összeset, ami ezután született. Ősi rúnákat vertem le hozzá olyan pecsétekről, miket csak az óvilág kincseire ragasztottak valamikor. Régi krónikások szavait kutattam fel hozzá, alig látható álmokat. Eldöntöttem, hogy megmutatom a világnak. Azt akartam, hogy ezt többek lássák. Hogy Tharr ellenfeleinek a magam módján adhassak fegyvert a kezébe – bárhol legyenek is.

Öt esztendőmbe került, mire végeztem a magamra vállalt munkával, s végül háromszázharmincnégy kötetet *nyomattam belőle* az udvari műhelyekben. Hamarosan leghűségesebb embereim viszik majd a Repedéshez, és belévetik mindet. Bárhová is vigye azokat Morgena vihara.

Szolgáljanak Tharr akarata szerint Tharr ellenére. Keltsenek viszályt, ha kell.

Te most megtaláltad az egyiket. Magad dönts róla, miként bánsz vele; de ne feledd, veszélyes tudás ez!

Észak boszorkánykirálynője
A.P.sz. 3913. esztendőben, a Császárnő havában
Enrawellben, a *fekete hold alatt*

Előszó

Hercegem,

kezedben tartod életem tizenöt esztendejét. Még atyád volt az, ki a megbízást adta nekem, s jól ismervén, miféle idők járnak, azzal végezte be mondandóját, hogy szavamat vette, az ő halála bekövetkeztén is fejezzem be munkálkodásomat Neked. Íme hát:

Meglehet, oly dolgokat is olvashatsz benne, melyek ínyed ellen valók lesznek, s gyakorta elgondolkodhatsz majd, vajon tényleg így igazak-e ezek a dolgok, miként itt írva vannak. Mert úgy lehet, mások másként vélik tudni.

Talán akkor sem tévedek, ha úgy gondolom, a Szövetség inkvizítorainak egynémelyike azonnal ujjal mutatná bennem a gonoszt, ha elolvasná munkám. Mert atyádnak azt is megígértem tizenöt esztendővel ezelőtt, hogy legjobb tudásomhoz hűen, az általam ismert igazságokat írom le ezen pergamenlapokra. Itt a határvidéken Neked is szükséged lehet mindeme tudásra, hiszen atyád bölcs ember volt, s próbálta mindig a helyes irányból szemlélni a dolgokat. Főleg, ha az ellenségéről volt szó.

Így hát most a te gondjaidba ajánlom a munkám, hogy tisztán láss szomszédaid ügyeiben.

Lapjain megszólalnak majd Doran nagyjai éppúgy, miként Shulur bölcselői, császári tanítók és hitehagyott inkvizítorok. Munkám során a legtöbbet épp egy inkvizítor tolla segített. ***Derat*** *Jars Innes Kirsnél többet senki nem tudott Északföldén Tharr birodalmáról. Atyád az Inkvizítorok Szövetségének haonwelli rendházától szerzett valami úton-módon egy hiányos másolatot számomra Kirs remek könyvéből, a* ***Fons haddebels Kyrias e Torones*** *című̈ből, melyet* ***Kyrekről s Toronnak megítéléséről*** *néven fordítanának a dwoonok tudós koponyái.*

Hol nem ő szól hozzád e lapokról, ott magam merészeltem tudásom egy részét Veled megosztani, s hol más vezette pennám, azon másolatoknál igyekeztem híven lejegyezni, kitől s mit vettem át munkámba.

De máris többet időztem e lapokon, mint az szükséges lenne, Hercegem.

Szolgáljon hát Téged munkám, s Ranil fénye mutassa annak helyes értelmét!

Őszinte híved:

E.M.

Raveen városában, a Vadon évei szerinti 3453. esztendőben, az Angyalkardok havának első napján (avagy a pyarroni időszámítás szerinti 3739. év Adron kvartjának Lángok havában).

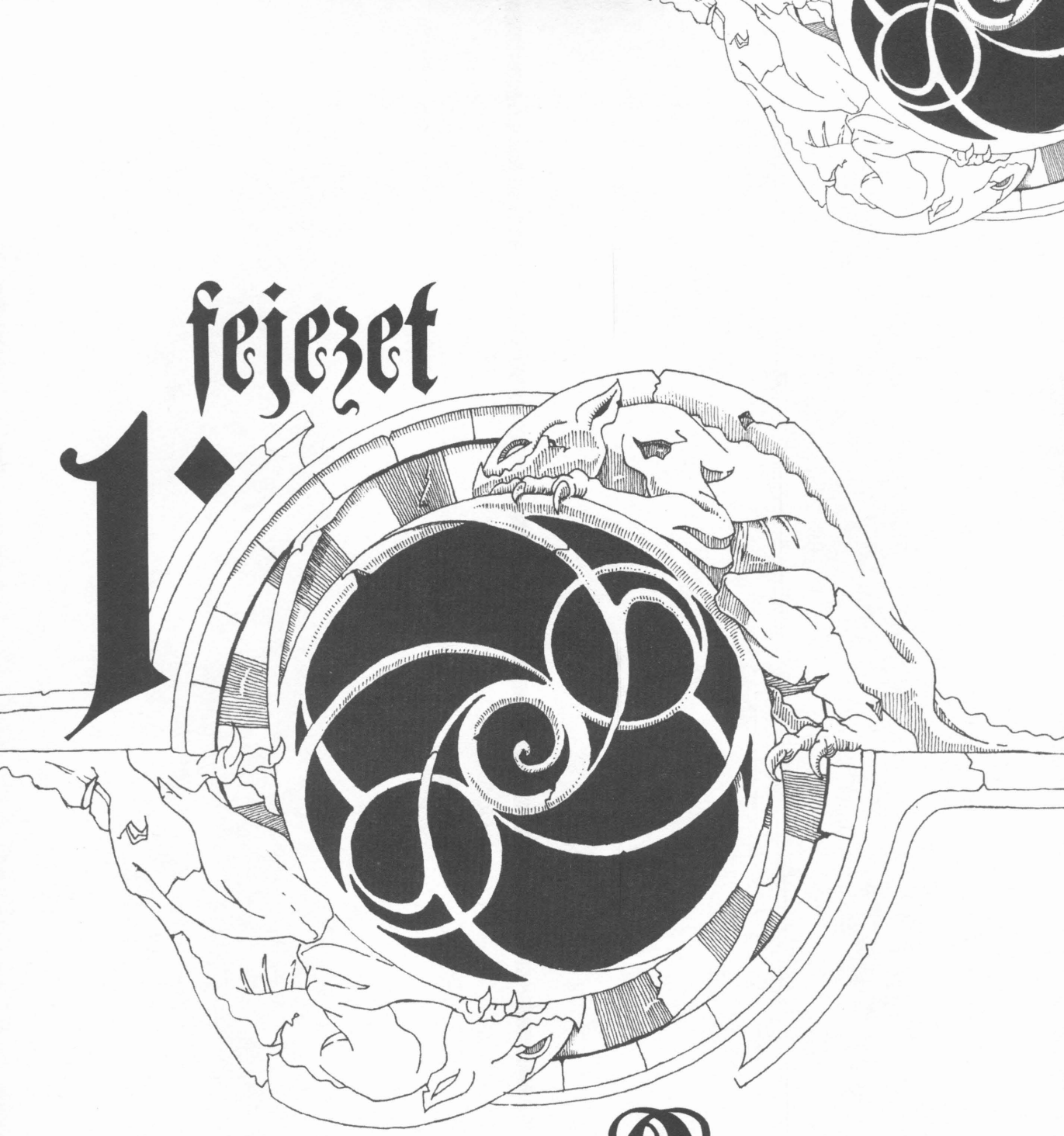

1. fejezet

A Kyrekről

A kyrekről

Ki jő, ki sejlik?
Moccan a bozót dérhüsűt remegve,
acélfény rebben, holdvörös árny,
századok hősi csatáit járt ős-horpatag érc,
khyssani zászló, jobbjában martvasu kard,
pengéjén egy szó csak:
hősdiadal.

Részlet a ***Kyras Khyssarys*** *című hőseposzból*

A kyrekről általában

Acélkék szemek. Hallottam ugyan már többször ezt a kifejezést, és ha jobban belegondolok, mindig velük kapcsolatban, de az istenek a megmondhatói, mennyire nem tudtam valójában elképzelni, míg meg nem láttam. A fogadó másik szegletében üldögélt magányosan egy asztalnál. Ha az a fakó, piszkoshószín haja nem hullik vállára, akár embernek is nézhettem volna, utazgató nemesnek vagy egyéb előkelőségnek, aki megfáradván az úton, elpihen egy kupa bor mellett. Lábának támasztva oly kard, mit csupán érinteni is kevesen mernének. Talán megérezte, hogy pompás fegyverén merengek, a méltóságteljes vad rám emelte tekintetét a faggyúgyertya fölött. Meghűlt bennem a vér attól a pillantástól, és egyszerre értettem, miért üldögél egymagában annál az asztalnál. Az a pillantás nem magányos volt. Számkivetett.

Kedvan Kemrin Tsellemi:
Gyalogszerrel Rowontól Yankarig

Calowyniak. Hóhajúak. Égszeműek. Illessék őket bármiféle névvel, mind mögött ott van az a távolságtartás, az a bizonytalanság, hovatovább értetlenség és félelem, amellyel az emberek a kyrek jövevénynépét mindig is kezelték. Aligha lehetett ez másként annak idején, amikor az emberi faj mai elődei, a crantaiak vívták velük élethalálharcukat – s elbuktak.

Külsőleg bármennyire legyenek is hasonlatosak mihozzánk, mindig is lesz bennük valami, szavakkal talán meg sem magyarázható különbség, ami azonnal távolságokat növeszt és bizonytalan meg nem értést szül közöttünk; és még azon fattyakra is igaz ez, akikben így vagy úgy kyr vér csörgedez.

Nem yneviek és soha nem is lesznek azzá, még ha egykorvolt birodalmuk nélkül Ynev arculata kétségkívül másként festene mainapság. Megváltoztatták maguk körül a világ rendjét, de ettől még nem hasonultak annyira hozzá, hogy gondtalanul felolvadjanak benne. S ha ezt nem tették meg húszezer esztendő alatt, aligha fogják valaha is. Úgy lehet, nem volt ez mindig így, s a Kyr Birodalom fénykorában bizony hozzájuk idomult a világ, s Ynev – legalábbis az északi része – mindenestül az ő szellemükhöz igazodott.

De mára fordult a rend, s ők immáron nem többek egy néhai jövevényfaj ittmaradt, megkeseredett zárványainál.

Egyes tudósok, kirurgusok és boncmesterek állítják, hogy nem oly nagy a különbség, mi elválaszt bennünket tőlük, s a márványlapra fektetve ugyanoly szerveket emelhetnek ki felnyitott testeinkből. Ám kétségbe vonni különbözőségünket mégis oly botorság, melyre még az utcakölykök sem vállalkoznának. Anyagi formákban hiába is keresnénk döntő bizonyítékot, s noha egyesek idesorolják a calowyniak bőre színét, fakó, hófehér vagy

vasderes haját, magasabb termetét, tagjaik kecses mozgását, szemük zöld vagy acélszürke színét, vagy a halovány kékeknek csakis rájuk jellemző változatait; mindezen dolgok csakis külsőségek. Alkalomadtán – bár elismerem, nem túl gyakorta – emberek is viselhetnek ugyanily jegyeket, ám ettől ők maguk miként is változnának meg? – márpedig a kyr elme, szellem és lélek komolyabb különbségeket tesz közöttünk csupán külsődleges jegyeknél.

Sokak számára elsődleges fontosságú az a tény – s a két faj közötti alapvető másság első számú bizonyítékának tekintik –, hogy a kyrek számára hosszabb időt rendeltek isteneik a földön. Ez igaz, hiszen a kyrek vénei gyakorta százötvenszáznyolcvan esztendőt is számlálhatnak – s valódi tragédiának számít, ha valakit ötvenévesen elszólít társai közül a sors – ám azok, kiknek megadatott, hogy közöttük éljenek (vagy balszerencséjük vetette hozzájuk), megtapasztalhatták, hogy mindez csak a felszín, s a meg nem értés és idegenkedés elsősorban nem ebből fakad.

Arról is hallani beszédet, hogy a régidőkben éppen hogy sokkal tovább éltek, s akadt olyan is közöttük, kinek ötszázadnyi időt mértek az istenek. Bárhogy is, ennek immáron vége. Mindezekkel együtt nem úgy tűnt fel, hogy lassabban fejlődnének az embernépeknél, s legtöbbször a tizenöt esztendős kort hallottam emlegetni, amikor már nem gyermeknek tekintik őket, s húsz felett már nyilvánosan is kardot köthetnek.

Pusztán az a tény, hogy lassabb ritmusban élnek, megfontoltak és ritkán cselekszenek meggondolatlanul, még nem teszi őket szükségszerűen mássá. Időről időre ők is engednek a bennük lobogó lángnak vagy a káosz, az örök változás szavának, s belevetik magukat az életbe. Vagy a halálba.

Akadnak olyanok, akik úgy gondolják, a szellemnyelv, a „kyr beszéd" tart bennünket távol egymástól. Ez akár így is lehetne, ha mindőjük bírná ezt a nyelvet, ám ez korántsem igaz. Mint ahogy abban sem lehetünk bizonyosak, hogy ők hozták volna a szellemi művészetet Ynevre – mint ahogy azt mások állítják. Mindenesetre tény, hogy létezik közöttük valamely szellemi, érzelmi kapcsolat, mely által ráéreznek egymásra, a mások gondolataira, s ez az embernépek számára csakugyan úgy tűnhet fel, mintha olvasnának a másik fejében.

Ynev története úgy hozta, hogy mára már csupán igen kevesen akadnak a kyrek között, kik tisztán tartották calowyni vérüket, s alighanem egyetlen sincs közülük, aki a régi – több mint húszezer éves – elvek szerint élne. Következésképp hiábavaló is lenne azzal foglalkoznunk, hogy milyenek voltak a calowyniak, hisz ehhez a vörös kontinensre kellene utaznunk. Húszezer esztendővel ezelőttre.

Az ynevi kyrek jelentős része Toronban él, toroni módon gondolkodik, s az alaposan megváltozott körülmények ellenére – vagy talán éppen azért – még mindig különállónak, különbözőnek tekinti magát mindenki mástól, aki otthonának tekinti a kontinenst.

Egykori vallásukat rettentő törések zúztákformálták, isteneik eltűntek vagy megváltoztak, átlényegültek, s velük változtak a kyrek is. Átgyúrta őket az a felfoghatatlanul hosszú húszezer év, amit Yneven töltöttek, s oly dolgokat voltak kénytelenek megtapasztalni, melyekhez az emberiség még mindig ifjonti faj.

Megjárták a legnagyobb magasságokat csakúgy, mint a legsötétebb mélységeket, s nálunknál hosszabb léttel verték meg őket az istenek, hogy elegendő idejük legyen mindezen el is gondolkodni.

Úgy tűnik, csak azért nem engedték magukat elsodorni az idők során egyetlen áramlattal sem, csak azért nem hagyták, hogy Ynev végérvénynyel felolvassza őket roppant gyomrában, mert mindig is meg akartak maradni itt. Bármit is hozzanak számukra újra- és újraalakuló isteneik.

Megmaradni kyrnek.

Mindenáron.

Derat Jans Innes Kirs: ***Tapasztalataim Kyriáról***

Megvallom, amikor a herceg úr megmondta, hogy nem Shulurba várnak bennünket, hanem, akárha elibénk jönnének, már két nappal a határ után találkozhatunk az előkelőikkel, én egy kissé elszomorodtam. No igen, más talán az ép eszem hiányolná; mi végre akarok én a császárvárosba menni, miért dugnám fejem az ellen fészkébe, ám én éppen ellenkezően gondolkodtam. A békét már megkötöttük, a toroni kereskedők is újfent felbukkantak Északon, s amennyit én tudtam viselt dolgaikról, abból is csak azt hüvelyeztem ki, hogy ily méltó küldöttség tagjaként aligha eshetne bántódásom, még ha Shulurba is mennénk.

Azonkívül szívesen szemügyre vettem volna mindazon dolgokat, melyeknek csupán múló romjaival találkoztam, bárhová is kísértem hercegemet Északföldén. Hiszen azt mesélik, Toronban megmaradtak mindezen dolgok, vagy ha nem is, hát megépítették még egyszer…

…Még így is. Be kell valljam, lenyűgözött a palota. Pedig messziről az egész nem volt több, mint jó néhány erődvonallal körülárkolt-sáncolt városka. Hadászatilag nem lehetett könnyű dió, azt láttam a generálisunk arcán. Igen elismerően morgott, s ahogy figyeltem a szája sarkát – ahol is bajszát volt jó szokása rágni – mintha csakis azon tűnődött volna, hogy hol s mi fortéllyal lehetne túljárni a csavaros eszén ezeknek. Emlékszem jól, gyakran emlegette annak előtte is, mikoron még háborúságban álltunk a birodalommal: az a legnagyobb bajság ezekkel a szörnyekkel, hogy eszük ágában sincs embermód gondolni, s három csavarintással több idejük vagy bolondságuk marad mindenre. Ahol falat várnál, ott fedett folyosót találsz, s a kapu megett udvar helyett újabb kaput. S megszámolni nem tudod, ezenközben hány helyről gyön nyakadba a halál…

…És akkor még nem is beszéltem magáról a palotáról. Azt mondták kísérőink, hogy nem különösebben nagy, hisz a Nemes Ház, mely uralja, maga sem nagyon számos – ám jól megépített és szép díszű. Kérdésemre, hogy mikor is készült, csak a vállukat vonogatták, katonaemberek lévén aligha értettek ilyes dolgokhoz, ám ígéretet kaptam, hogy találkozhatok az építőikkel, kiket *odabator*oknak neveztek, hogy őket kifaggassam, mi végül is nem sikerült.

De rettentő hatással volt reám ez a palota, s mondhatom, a küldöttség többi tagján is hasonlókat éreztem. Még tán jó herceg urunk szíve csücskébe is belopódzhatott valami, ám az arcán nem látszott ebből semmi, oly délcegen és magabízón haladt az égig érő folyosókon, ahogy Észak dicső lovagjához illő.

Vastag, kerek s ötszögű márványoszlopok nyúltak kétfelől az égbe, ahogy mentünk, s fönt valami oly kecses meghajlással kapaszkodtak össze, hogy alig figyeltem a lábam elé, szemem csakis odafent járt, ezeket a sima vonalakat fürkészte, ezen ívek, hosszúra mért kőablakok mentén járt fel s alá.

Ha valóban ilyen lehetett Kyria, hát igen kár érte, hogy úgy pocsékba ment minden, mit építettek. Ámbár az is eszembe jutott, mit mondott még Erenben Mank mester a kyrekről:

– Leromlott egy fajta az már, fiam, akárha korcs kutyát engednél a tisztavérű kopók közé. Igaz ugyan, hogy építeni azt mindig is tudtak, s ha egyszer valami állott, hát az ott is maradt pár ezer évig. Mostanság is akadnak ehhez értő embereik, de azt hiszem, amit arrafelé láthatnál, már csak annyiban emlékeztetne a régi kyr dolgokra, mint az a kölyökkutya, mi ugyan tényleg hajaz a hercegi vérebekre, de az anyja mégis csak egy közönséges sárga szuka…

…S ha bármit is hittem, hát csalatkoznom kellett. Vagy igen elszámítottam magam nagy önbizalmamban. Nem vesztesekhez érkeztünk.

Ott álltak a karcsú oszlopok tövében, akár az árnyak, végig a hosszú lépcső mentén. Régi dicsőségük, arannyal festett szobrok, lobogók álomként derengtek a félhomályban a fejük felett, azon a határvonalon, hol még láthatók, ám azután elolvadnak a magasban. A sötétben.

Arany és ezüst és bársony, meg selyem. Fegyverek az óidőkből, azt várná az ember, mindjárt

dalolni kezdenek, oly csoda mindahány. Ruházatuk nagy és nehézkesnek tűnő, szolgáik lesunyt fejű kutyák. Egyikük intésére fény kélt valahol a magasban, majd billegve alászállt, mint valamely pille.

S ott álltak mindahányan, hogy a torkom is elszorult belé, hiába mondta Mank mester, mire is kell számítanom. Éreztem őket. Hűs, távolságtartó módon, mintegy fölibém emelkedve. S nem csupán hideg jelenlétük billegett valahol az elmém peremvidékén, állandó, elűzhetetlen kórságként, de éreztem belőlük a vénséget. Az időt. Azt a mérhetetlen kort, ami úgy áradt felőlük, akár a pincék hideg nyirka.

És egy gyerekfaj meggondolatlan hebrencs kölyke voltam egy pillanatra, akit letaglózott a régi nagyság emléke. Álltunk egy darabig, majd – és tudom, ezt mások sem említették a későbbiekben, csak zavart köhögés jelezte tán – térdet hajtottunk előttük. Mi, a győztesek.

S csak később tört meg a varázs, hogy hercegem megszólalt. De oly erő és biztosság áradt azokból a szavakból, hogy menten feledtük a kényelmetlen eseményeket. Diadalmas kölyöknép voltunk ismét, mely biztos benne, hogy túléli az elaggottakat…

Danaihan Ombarrának, Eren hercegi írnokának saját kezű beszámolója arról az időről, amidőn a Szövetség nemes küldöttségével Toron földjére utazott a békekötés egyes tisztázatlan pontjainak egyeztetése végett.

Gyakran elgondolkodom a kyrekről. Megtehetem, időm éppen van rá. Egy obsort gyakorlatilag bármire rákényszeríthetnek – ezért inkább csinálja magától –, viszont, hogy mindeközben a szemét nyitva tartsa és gondolkodjon, azt nem tilthatják meg neki.

Vannak itt mellettem a kőtörőben egypáran (jobbára a Nagytenger déli partjairól), akik azt állítják, szívesen cserélnének velük.

Én ilyenkor inkább hallgatok. És gondolkodom.

Ha az ember sokat pofázik, előbb-utóbb úgyis végigvernek rajta egy kiadósat, és én szívesebben alszom a hátamon.

Tudjátok, elhiszem nekik, hogy valaha *tényleg* nagyok voltak. És nem azért, mert mindig ezt dörgölik az orrunk alá, hanem mert úgy néznek ki. Ahogy menni tudnak, vagy az ő esetükben szólva: vonulni, az tényleg lenyűgöző. Ha egy ember csinálná, gondolkodás nélkül pökhendinek és gőgösnek nevezném. De ezek…

Szóval én hiszek nekik. És megvallom őszintén, szívesen éltem volna abban a birodalomban. Elhiszem nekik, hogy valaha tökéletesek voltak. Nálunk, embereknél legalábbis tökéletesebbek. Mert, ha valaki gyakorta enged a kísértésnek, letér a kijelölt útról, hát mi, embernépek vagyunk azok.

És csupán az biztat, hogy hibátlanok ők sem voltak. Hiszen csak a Nap tökéletes.

Valamimód bennük is csak túlcsordult valami, és akár a csillagok, ők is alágördültek az égről a maguk csillagképével együtt. Mert amíg volt erejük – ők ezt vérnek mondanák –, ha fogcsikorgatva is, de tartották magukat. Ugyan ma is sokat beszélnek tiszteletről és becsületről – állítom, sokuk még hisz is benne –, ám mindaz, ami valóban nemessé tette ezen fogalmakat egykoron, mára már megromlott, elfertőződött és kifordult magából.

Elvakította a körös-körül felparázsló fény. Tucatnyi fegyveres vetette rá magát – egyikükkel-másikukkal végezhetett volna, de nem látta értelmét; ellenállás nélkül tűrte, hogy leteperjék, majd talpra állítsák. Hunyorgott: a ráhulló fényben körvonalait érzékelte csupán az ereklyetartó mellett felbukkant alaknak.

– Lám csak, lám – zihálta egy síri hang.

Háromszögű acélhegy emelte feljebb Gorduin állát. A hozzá tartozó botot markoló kéz fekete volt, akár a fölötte ködlő, lidércálomba illő vénemberarc. A lángok perzselte húsban őrtüzek gyanánt égtek a mentazöld szemek.

– Eljöttél hát – szíszegte Lyalmur. – Eljöttél, hogy befejezd, amit apád elkezdett.

Wayne Chapman: Toroni vér

Tudom mit beszélek, van itt egynéhány igazán jó *mesélő*, akik egészen régi történeteket is tudnak. Néha még az őrök is odajönnek meghallgatni.

Nem hiszem, hogy cserélnék velük. Mi emberek, itt a kövek között, mi legalább reménykedhetünk, hogy valamimód egyszer csak jobb lesz. Több húst kapunk, jobb helyre kerülünk, sikerül hazaszökni. Ilyenek.

De ők a szívük mélyén tudják talán, hogy túl öreg már az a vér, ami odabent kering. Hogy meghalnak, felolvadnak ebben a vad embertömegben. Hogy elmúlnak, mint a néhai királyok.

És azt tudni, hogy minden, ami valaha Kyriában szép volt, már végleg és megmásíthatatlanul elmúlt és vissza nem állítható, rettenetes lehet.

Bár ezek is csak afféle emberi gondolatok.

Talán nekik meg sem fordul ilyesmi a fejükben.

Tűnődések a pelerittisi kőfejtőből

A kyrek világképéről

A kyrek elképzelése szerint világunk különböző szférákból áll. Ezek a Teremtés befejezése óta a következők.[1]

Külső szférák. A levegőegek. Az anyagtalan éteri létből szőtt síkok végtelen sora. A földi érzékszervek által értelmezhetetlen minőségű valóságok. Az isteni síkok. Ezek kiterjedése végtelen, hatalmukban pedig az azt irányító isten befolyása a döntő.

Köztes szférák. Félanyagi síkok az isteni síkok és az Ynevet óvó kristályszférák között. Itt helyezkednek el a nap, a planéták és a csillagok. Ide kerül minden, mi kiszorul a kristályszférák ölelte gömbből. Itt kering a fekete hold.

Kristályszférák. Kilenc, különb s különb törvények szerint mozgó szféra, melyeket a Calowynt hordozó planéta köré helyeztek az istenek. Ezek a szférák védenek a köztes szférák, a külső sötétség fenyegetéseitől. Ezek határozzák meg, mely planétákat és csillagokat láthatjuk az éji égen, mely konstellációk terjeszthetik ki éteri hatalmukat e világ lakóira.

Holdszféra. A kristályszférák alatti lég. A legalsó ég. Ezen belül mozog a kék és a vörös hold. Az itt leírt mozgásuk határozza meg a csillagok és planéták végső hatásait. Mivel a szférák közepén helyezkedik el, mérlegszférának is nevezik.

Földszféra. Az elsődleges anyagi sík. A Calowynt hordozó planéta.

Alsó szférák. Az anyagon túli világ szférái. Az élet utáni lét legelső állomásai. A túlvilág vagy a halottak birodalma. Egymásba kapcsolódó és olvadó, rétegekből álló félsíkszövevény. Átjáróként szolgál az isteni síkokra, lehetővé téve a lelkek újjászületését. Ide tartozik az élők álmai által fenntartott Anthyss vagy álomsík is.

Magszférák. Démonszféráknak is nevezik őket. A legvégső titkok szférái. A külső síkok kapui. Az isteni tudás ellentetjének anyagon túli kisugárzása. Az emberi értelem számára szintúgy értelmezhetetlen.

A kyrek helye ebben a rendszerben a földszférában van. Ide születnek isteneik akaratából, s innen távoznak, ha a nekik rendelt idő eljárt felettük. Az alsó szférákon átvergődve az arra érdemes lelkek ismét isteneik elé kerülnek, és lehetőséget kapnak, hogy újjászülessenek. Azon lelkek, akik képtelenek kikerülni az alsó szférákból, valószínűleg örök időkre megszorulnak a lét és nemlét határán. Sajnos azonban az is előfordulhat, hogy a lélek végképp eltéved, s végül a démonszférák vonzásába kerül…

Az életben mutatott viselkedés, a cselekedetek, a helyes gondolkodás mind nagy szerepet kapnak abban, hogy a kyrek milyen formában születnek újjá, miként kell előző életük (életeik) terhét magukon viselve törekedniük a leghelyesebb magatartásra.

Hogy ez miként sikerült, annak eldöntése az istenek feladata.

[1] *Legalábbis, ahogy ők elképzelik…*

Miként a magas és éteri hierarchia létezik, akképpen létezik annak anyagi megfelelője is, mely a másik képét követi szerkezetében, s ez mutatkozik meg testünk felépítésében is.

Ekképpen a fej az, mi mindenek felett lévő, a legmagasabb és legtisztább – ennek épségére kell leginkább ügyelni, hiszen ennek romlása mérgekbe és hanyatlásba dönti az egész testet, s általa annak környezetét is. Ez a mentális áramok kerengetője, az érzékek irányítója. Ez esik legközelebb a fényhez.

Ez alatt helyezkedik el a szív, az asztrális- és véráramok kerengetője. Mentális tevékenységre ennek okán képtelen, ezért kell a fejnek pórázt vetni reá, hogy munkáját a helyes mederbe terelje, hogy uralja és használhassa a segítségét, mert nélküle a fej életképtelen.

Ez alatt helyezkedik el a mellkas, a szív óvója és védelmezője, a lég- és éteri áramok kerengetője, az álmok medencéje, a dalok alkotója. A test ritmusát ez adja, ha ezt uralod, ura vagy az áramaidnak is.

Ez a három szent kerengető, melyek közül egyetlenegy hibás működése kihatással van az összes többire, halála pedig az összes többi sorvadásához és halálához vezet.

Ezek alatt helyezkedik el maga a test minden anyagi és anyagtalan áramaival, amelyeknek hordozója, földi vetülete. Formájával megmutatja a benne foglalt láthatatlan áramokat, ugyanakkor a szent kerengetők szolgálója és fenntartója, s szintúgy három fontos részre osztható.

Első közülük a nemzők szent együttese. Ezek gyökere igen mélyre nyúlik az anyagtalan világba, ez az a csap, amely az éteri áramokat éppúgy összpontosítja, miként az anyaggal bírókat. Férfialakja gyűjtő. A hasban helyezkedik el, akárcsak női párja. A férfiforma fogja össze az élethez fontos mentális és anyagi áramokat, a férfivért és lélegzetet. Ezeket sűríti, ezeknek ad anyagi formát. Ez a mag. A legszentebb esszenciák egyike.

A nemzők női formája óvó. Ez összpontosítja az asztrális és anyagi áramokat, a női vért és lélekzetet. Ezekből alakít formát, mit méhnek nevezünk. Ez a legnemesebb szerveink egyike, mert szent átalakításra képes, mert csapdába tudja ejteni a lelket, mert anyagi formát teremt a kétféle anyagtalan esszencia keveredéséből.

Ezek után követezik a test következő része, a kéz. A legfőbb segítő. Egyaránt óv, védelmez és szolgál. Igen nagy hasznunkra van, noha egyebekben nemtelen, s az élethez nincs rá feltétlenül szükség. Mégis jól tesszük, ha óvjuk, mert igen ügyes, és ha megbetegszik, komoly kárunk származhat abból.

Ezek után következik a test legalja része, a láb. Ez is segítőnk, noha még annyira sem fontos, mint a kéz. Mivel piszkolódik a föld érintésétől, folyton szennyes. Anyagi testünk mozgatásában igen komoly szereppel bír, ám nem nélkülözhetetlen. Jól tesszük, ha vigyázunk rá, hisz ennek betegségeiből is kárunk fakadhat.

Dolgos, ám mocskos részünk. Ha valakit ennek érintésével méltatunk, annál nagyobb sértést nem okozhatunk. Vigyázzunk ezért az ilyesmivel! Ne is mutassuk senki felé, a nálunk különbek elől pedig főként rejtsük el!

A vér a legfontosabb esszenciák egyike. Nélküle nincs élet és nincs anyagi lét. Jelen van mindenütt a testben, átitatja, összefogja, irányítja és óvja azt.

A vér az anyagi megfelelője minden anyagtalan áramoknak, benne nyernek formát az asztrális, mentális és éteri kerengések. Belé van zárva a lélegzet és a lélek, mint ahogy belé van zárva az élet és a halál.

A vér az út a felsőbb régiókhoz és az alsóbbakhoz egyaránt. Belé van zárva a felemelkedés és a bukás. A vér a hatalom és a dicsőség, a vér a szégyen és a kudarc.

A vér viszi magával érzelmeinket, hogy érezzük azokat egész testünkben. A vér a fájdalom és a gyönyör. A legszentebb anyag – éppenséggel azért, mert szellemi formák kivetülése.

Syalmar Enyhyss-su Issyl ***lyrhÿssen*** *tanítványaihoz*

A kyrekről

Az Első Korban nem volt semmi általunk érzékelhető. Istenek és Színek voltak csak. Az Istenek aludtak. A Színek ragyogtak. Időtlen időkig tartott ez. Addig, míg a Világrend megszabta.[2]

A Második Korban felébredtek az Istenek. Kibontották a Színeket, s megteremtették a Világokat. Megteremtették az Újisteneket, s velük a Viszályságot. A Korokat lezáró Ütközeteket. Négyszázötvenezer évig tartott mindez. Az első Ütközetig. A Halál megjelentéig.

A Harmadik Korban az Istenek boldogan léteztek kertjeikben, az Újistenek Calowynon. Egészen a Felleg megérkezéséig. Százötvenezer évig tartott mindez. A második Ütközetig. Az *asmeryddy*sek Végzetéig.

A Negyedik Korban virágzott Kyria Calowynon. Nagy családok és nagy tettek ideje volt ez. Egészen a viszálységig. Harmincezer évig tartott mindez. A harmadik Ütközetig. A Változás Mezejének csatájáig.

Az Ötödik Korban virágzott Kyria Yneven. Az új dicsőség és az új tettek ideje volt ez. Egészen a Kitagadott megérkezéséig. Tizenháromezer évig tartott mindez. A negyedik Ütközetig. A gra-tinoli csatáig.

A Hatodik Korban a Káosz virágzott Yneven. A viszály és a küzdelem ideje volt ez. Egészen a Császár eljöveteléig. Négyezer évig tartott mindez. Az ötödik Ütközetig. A shuluri csatáig.

A Hetedik Korban Toron virágzott Yneven. Az akarat és a kitartás ideje volt ez. Egészen a Hold eljöveteléig. Négyezer évig tartott mindez. A hatodik Ütközetig. Az enrawelli csatáig.

A Nyolcadik Korban Új-Kyria virágzott Yneven. A mágia megzavarodásának ideje volt ez. Egészen az Ostor eljöveteléig. Ezer évig tartott mindez. A hetedik Ütközetig. A pyarroni csatáig.

A Kilencedik Korban a Holdak Hatalma virágzott Yneven. A gyorsaság és a sietség ideje volt ez. Egészen az Ítélet eljöveteléig. Ötszáz évig tartott mindez. A nyolcadik Ütközetig. A holdak csatájáig.

*A **Korok Könyve** nevű **cathallybras** bevezetőjéből*

Minden változik. Folyton s folyvást.

Régen sokáig éltünk. Századéveken át. Ma pedig…

Kurtán mérik az időnk.

Régen eleget tudtunk. Pontosan annyit, amennyit kellett. Ma pedig…

Túlságosan is sokat. Feleslegesen. Annyit, hogy bőven akad időnk összezavarodni.

Régen maradt elegendő idő megemészteni, amit tudni véltünk. Ma pedig…

Azt akarják, hogy gyorsan döntsünk. Még akkor is, ha hibázunk ezzel. Még akkor is, ha tévedünk.

Coronthas Ichabys-an Chortus: ***Panaszló ének***

[2]Én magam három különféle jóslatot hallottam már a korokról, annyi igazság akár ebben is lehet. Ugyanakkor – amennyire tudom – jó néhány hibát ejt a számok esetében is. Mindazonáltal kyr jóslat, meglehet szándékoltan hibás, talán érdemes figyelembe venni.

A kyrek mítoszairól

Igen, Ranil hatalmából elő tudom sorolni neked, miként vélekednek világuk dolgairól Toron lakói. Az ő kegyelméből nem vesztem oda, amikor fiatalkori botlásaim eredményeként azzal büntetett, hogy idegen országban tanuljam meg becsülni az ő szavát és akaratát.

Hiszen visszatértem Toron földjéről, bárminő megaláztatásokat kellett is ott elszenvednem, s bármennyire is éreztem, hogy elveszített szeme elől a Nap. Meglehet, éppen ezért vezérelt haza, hogy megoszthassam veled mindama tudást, mit a kyrek és toroniak népéről ott megszerezhettem.

Eléd adom hát, csupán egy figyelmeztetéssel: sose feledd Ranil szavainak igazságát! Eltéríteni magad az Ő ösvényéről, aranysugarú útjáról ne hagyd! Mert a Nap fényében mindezen gondolatok, miket hallani fogsz, nem állják meg helyüket. Ne hidd hát, hogy az igazság lesz szavaimon keresztül veled ma este. Ám a határ túlfelén kétségkívül azt gondolják, ez az ő igazuk, s mint látod, fegyvert sem restek érette ragadni. Szolgáljon hát okulásodra mindaz, mit tőlem meg-

tudhatsz! Mindezt, mit előadok neked, néhány határmenti rabszolgatelepen mesélték nekem a toroniak beszélői hosszú évek alatt, s nekem nem tisztem eldönteni, akad-e ezekben a történetekben bármi valós, vagy hazug szellemek susogása mindahány.

Tehát a toroniak úgy tartják, a szivárványszín maggal kezdődött minden. Mivel az volt az osztatlan egy, a legerősebb, mely magában hordozta a kezdetet és a véget. Az időt és a teret. És nyugodott, amíg el nem érkezett az ő ideje. Korokon keresztül.

Majd kibomlott azután, miként azt a Világrend meghatározta, s a mélyén ott kucorogtak az alvó istenek, a szivárvány pedig tekeredni kezdett a mélybe – hiszen megvolt akkor már a magasság. Ott aludtak az istenek.

Igere ébredt elsőnek a Világrend, a Változás Kocsisa akaratából. És megfogta a színeket és kiemelte azokból mindnek a lényegét, a mozgásba lendült teremtőerőt.

A kék magot a magasba vetette, hogy ott kisimuljon a hét levegőég. Az istenek új otthona, s mind a külső és köztes szférák.

A vörös magot a mélybe vetette hogy ott megfoganjon a héttüzű alsóvilág, az alsó- és magszférák.

A fekete magot a kettő közé vetette, hogy ott legyen a hét föld.

A zöld magot ezekre vetette, hogy ott legyen a hét víztenger.

A sárga magot messzire vetette, hogy vándoroljon mindenütt, és legyen az égi planéták királya, a Nap, hogy legyen nappal és éjszaka.

Tudom, nagy jó uram, hogy eretnek beszéd ez, de Ranil látja, csak azt adom elibéd, mit én a kyrektől s toroniaktól hallottam

A fehér magot ezerfelé vetette, hogy megfoganjanak belőle minden élők mindenütt.

Az ibolyaszín magot is ezerfelé vetette, hogy az élőknek lelke foganjon, hogy érezhessenek és ismerjék az isteneket.

És mind a többi magot is millió felé szórta, hogy felkerüljenek az égre a holdak, a kristályszférák és a csillagok.

Akkor, nagy jó uram – a kyrek legalábbis így mondják –, Igere lefeküdt, ám előtte felköltötte a többi isteneket.

A felébredt istenek pedig birtokukba vették a levegőegeket, körülbírálták a teremtett világokat és lényeket. Weila volt közülük a legerősebb, ő mutatta meg, mely teremtmények kedvesek a szívének, s így választotta ki a Vörös földeket, aminek a Calowyn nevet adta. Sorban néven nevezték aztán az istenek a világ dolgait. S mert ők adták ezen neveket, hatalommal is bírtak fölöttük.

Így telt el, nagy jó uram, tenger idő a kyrek szerint, míg meg nem születtek az újistenek, s velük a viszályság is. Komoly pártütés volt az, s a lázongó ifjú szív csak ritkán ismert könyörületet. Mert a magabízás és a törtetés ostobaságot és tiszteletlenséget szül. És rontást.

Az ifjak pedig megrontották a Vörös földeket. Haragra gerjedtek a régi istenek, és tizenöt Nagyot, a tizenöt Békekovácsot küldték Calowynra, helyreütni az ifjak dolgait. A Békekovácsok hatalmasak voltak, ércsisakjuk súrolta a fellegeket, s remegett a föld, amerre jártak.

Látták már a kyrek is – a teremtett nép, ahogy magukat nevezik –, hogy rossz irányba tértek, de immár későn. Véget ért a rend és a béke, s csak akkor tudták meg ezek nevét, hogy felbukkant a káosz és a pusztítás. Mert attól, hogy valamit meg nem tapasztalunk, még ne gondoljuk, hogy nem is létezik.

Büntetés volt ez a háborúság, hogy mindenki érezze az istenek haragját és célját. Az új isteneket félemberi létbe kényszerítették, megajándékozták őket a halállal, s Calowynra börtönözték, hogy szenvedjenek. Őket ezentúl *asmeryddy*eknek, „halált kapóknak" nevezték.

S megismerték akkor a kyrek is a halált, és megtudták, hogy egyszer eljön a dolgok vége. És utána megítéltetnek, hogy következő létük sorsának könyvét meg lehessen írni.

A Békekovácsok pedig tartományokat hasítottak maguknak a Vörös földekből, s oda telepedtek, oda szülték gyermekeiket, az *ammadyr*okat, kik ittak a felsőegek kútjaiból – mikről a kyrek azt tartják, azok magának a mágiának a forrásai.

Az istenek pedig elunták a levegőegeket, hogy ott együtt merengjenek az elmúlt időkön, s mindegyik szakított az egekből egy-egy darabot a maga számára, hogy akár egy virágból lugast, úgy növesszen magának lakhelyet, mit már nem lehet a szivárványon megközelíteni, miként azt a levegőegekkel lehetett.

Igere Assyrasnak, Zöldkertnek nevezte kertjét, s ott volt minden teremtett lényből a legkiválóbb, minden teremtett vízből és földből a legkülönb. Ott laktak a *hulthar*ok, az istennő szárnyas segítői, minden madarak urai és ősei, kiknek teste szellőből és isteni párából állt. Kertjeit *assagryph*ák őrizték, e madárurak gyermekei. Virágait, a három Aranytölgy kertjeit pedig a gyémántméhek seregei óvták. Miért is a méhek, nagy jó uram, mindig is Igere akaratát közvetítették a földeken. Legalábbis én így hallottam.

Weila kertjét Ismæssan néven ismerték. Vad, embert próbáló zúgóvidék volt az, ahogy mondják. Végtelenül hatalmas. Meredek szirtek és mély folyóvölgyek szabdalta föld, ahol közlekedni a levegőégben lehetett a legkényelmesebben. Határait a legkiválóbb égi fegyveresek, a *comshar*ok vigyázták, csakúgy mint várait és erdeit. Itt születtek a leghatalmasabb fegyverforgatók, kiktől a kyrek a becsület és tisztesség erényeit tanulhatták. A *comshar*ok gyermekei voltak a Kútőrizők, a szárnyas égi lények, akik karddal védték a felsőegek kútjait, hogy akárki ne nyerhessen belőlük hatalmat.

Morgena kertjét Soldunn-nak, Árnytengernek is nevezik. A homályvizek fölött kerengő sötétségből épített-álmodott magának palotát, s oda húzódott vissza szokása szerint, ha nem akart másokkal beszélni vagy nem volt kedve afféle tréfákhoz, mint hogy valamely hold arcával elvegye Igere napjának fényét.

Itt várakozott rangrejtve, s csak három teremtett küldöttét, Harriant, Melchysst és Moramiét bocsátotta néha szerte, hogy tájékozódjanak róla, miként is alakulnak tervei az anyagba merevedett világon.

Harriannak holló, Melchyssnek pediglen farkasfeje volt, nagyuram, míg Moramie a legeslegszebb asszony arcát viselte, aki csak a levegőegekben született. Ezek a homálylények voltak az álomsíknak, az Anthyssnak is őrizői. Ezt a síkot is Morgena uralja, nagyuram, úgy lehet végső menedéknek tartja, ha valami oknál fogva a Soldunnon elmúlna a félhomály.

Sogron a kertjét tűzből és forróságból fonta. Nevét nem ismerem, noha számos formában hallottam már róla. Mondják, hogy az őselemi tűz síkjának az ura, s talán ebben nagy jó uram is megnyugodhat. A kyrek szerint ez a sík voltaképpen nem más, mint egy roppant lánggyűrű, melynek sem eleje, sem vége nincsen. Úgy beszélik a hitetlenek, még a sík ősháborúiban az ő küldötte, egy Shígvarr nevű lángkígyó segítségével sikerült maga alá gyűrnie egynehány tűzurat, akik segítségével letaszította trónjáról az addig uralkodó tűzszellemek tanácsát, s egymaga állt a sík élére. Mind a mai napig ezeket az alázuhanó tűzszellemeket látjuk a hullócsillagokban.

Tharr kertje a Lindigass nevet viseli, mely azt jelenti: „hol vértenger háborog". Valóban egy roppant vérsíkról van itt szó, nagyuram, mit láttam képeken megfestve, hogy kellőn borzongva gondolhassak rá. Itt mérik meg a kyrek lelkeit, hogy minő cselekedeteket hajtottak végre, itt vigyáz Tharr három küldött lénye a vértartományok rendjére: Frahh, a bak-, Ehhs a kígyó- és Syarr az oroszlánfejű szörnyeteg.

Ennek a roppant vértengernek az aljára van bezárva az a nő, akit Tharr annak idején szeretett. Úgy mondják, nem nő az, sose is volt, csak egy testet öltött asztráldémon, kinek neve Amirr.

A szörnyisten szeretője egyszer ellopta Tharr szavát, amikor már a bizalmába férkőzött, s megtett neki mindent, amit asszony férfinak tehet. Amirr úgy gondolta, Tharr szavával majd parancsolhat mindeneknek. De nem így történt.

A Háromfejű üvöltött volna dühében, ám szava nem lévén csak törni-zúzni tudott. Maga indult a nő után, s bár az többször is fondorlatos cselekhez folyamodott, végül mégsem tudott túljárni az isten eszén. Tharr nem ölte meg, hanem örökkétig tartó rabságba vetette. Neki kell a vérsík legalján ülnie, s ő az, aki a megszületendők

testét vérrel tölti meg. Immár több ezredéve egy szemhunyásnyit nem alhat, ám hiába könyörög, Tharr nem kegyelmez meg neki.

Amirr az, aki eldönti, kinek mily forró legyen a vére, milyen legyen lelkének hevülete. A kyrek úgy tartják, nagyuram, ha Ammir sír, s könnyei belekeverednek a vérbe, az illető rendkívül heves, akaratos, hirtelen haragú lesz, míg ha ásítását vegyíti hozzá, akkor az illető lassúvá, réveteggé, bambává válik. Azon toroni mondásokat, melyekben Amirr neve szerepel, mind ezen dolgok ismeretében kell elemezni.

Tharr ugyan visszavette a nőtől az ellopott szavát, ám inkább elzárta mindenek elől, hogy mindörökre emlékezetébe idézze hibáját. Azóta sem szólalt meg, s innen a másik neve: a Néma. S mivel isten, nincs is szavakra szüksége ahhoz, hogy irányíthasson. Úgy tartják, ha még egyszer szóra nyitja a száját, akkor bizonnyal a világ végzete érkezett el.

Nos, ezeket a helyeket teremtették maguknak a kyrek istenei, amikor azt hitték, ezek után ismét nyugalom száll majd a világra, a Vörös, Fekete és Zöld földekre, vagyis Calowynra, Ynevre és Anvariára, ahogy azt mi nevezzük.

Ekkor jelent meg az a valami, amit a kyrek Felleg néven említenek. Árnyakat hozott és vihart, sívó szelet és pártütést. Eltakarta a szemeket és befogta a füleket. Gonosz párákat fialt s lényeket, melyek a levegőegek titkos szegleteinek hordalékából gyűltek össze. Hadurai voltak Grámsha, Haura és Keskas, a fellegbajnokok. Mágiát loptak a Kutakból, a halált kapókat megszabadították bilincseiktől, zászlót bontottak, a hírhedt Kékselymet, s országuknak Calowynt jelölték.

A kyrek úgy tartják, nagy jó uram, hogy a Felleg nem volt más, mint az elfeledett dolgok, a balul sikerült próbálkozások, az akaratlan okozott szenvedés és a gőgben múltnak hitt gyengeség istene. Ő pedig már nem csupán az anyagi világban tudott terjeszkedni, de háborúságot hozott a hét levegőegekbe is, ahol ez eddig nem volt ismert. Türelmed kérem, mert még sok ily istentelenséget kell elsoroljak, de tudom, Ranil megvéd majd ezen dolgoktól – miket különben is te magad szerettél volna hallani.

Calowyn Kyriája pedig sosem látott vészidőket volt kénytelen végignézni, míg isteneik újból felkerekedtek és visszaállították a világ rendjét. Seregeik győzedelmeskedtek az égi síkokon csakúgy, mint itt az anyagba szorult földeken. Megsemmisítették a Kékselymet, a halált kapók megkapták a halált, s uralhatták annak nyirkos birodalmait, a Felleg hadurait pedig a Végtelen Börtönökbe zárták.

Ezután gondolták úgy a kyrek istenei, hogy amíg a Vörös földek kiheverik a háborúságot, máshová vezetik gyermekeik egy részét. Igere tizenhárom fát plántált Calowyn földjébe, hogy azok gyökerei megtisztítsák a salaktól, Weila három *comshar*t állított a kyrek vezetőjéül, s bátorságot kaptak a hajósaik, hogy el ne csüggedjenek az új földekig.

Sogron Tímhasst, a hajókovácsot küldte Calowyn partjaira, Morgena pedig álomgyermekeit, a kilenc Alvót, hogy azok megtisztítsák a kyrek lidércnyomásos éjszakáit. Közülük a legkülönb Inna-Imhya volt, nem nagyobb egy csecsszopónál. Ám látta a jövendőt, s az ő szava miatt várták oly nagyon a *comshar*ok gyermekeit, hogy

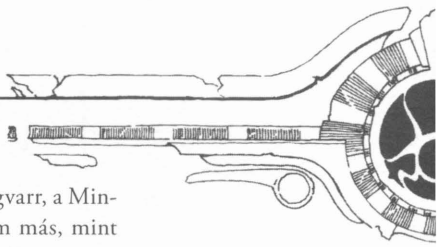

mire a hajók megépülnek, legyenek, kik azokat biztonságban elkormányozzák. Huszonegy született ezen lények közül, testvérei a szárnyas Kútőrizőknek, Weila dicsőségére mindahány. Nevük Viharjáró lett, s bennük a kyr vér keveredett a levegőegek teremtményeinek lényegével. Toronban úgy tartják, kiváló Házak ősei lettek.

Számos csudás dolog esett meg a kyrek hőseivel, nagy jó uram, míg új hazát leltek. Láttak vad szigeteket, ahol óriások laktak, hajóztak meleg vizeken, ahol szirének hadserege kísérte útjukat. Megküzdöttek Ambirvassal, a mélységek urával, s megölték szolgáit, akik iszamós kezükkel a hajókat hullámsírba vonták.

Vad viharokon keltek át, ahol az egektől a vizekig nyúltak a villámok, küzdöttek tengermélyi fajzatok flottáival, akiknek hajói fejjel lefelé úsztak a tengeren, hasuk, akár a bálnák háta. Látták a *gwuhk*-madarat, melynek térdéig sem ért a végtelen víz és láttak tengereket, melyek vize sárgán ragyogott.

Nekem legalábbis így mesélték a toroniak.

A Fekete földek nem örültek jöttüknek, s az embernépek, akik crantainak nevezték magukat, igen megnehezítették a kyrek dolgát, akik, ha isteneik nincsenek velük, alighanem elpusztulnak.

Harrumsass, a Torz, Tharr gyermeke volt, kit azért küldött Ynevre a szörnyisten, hogy segítse övéit az embernépek ellen. Harrumsass púpos óriás volt oroszlánfejjel. Egymaga képes volt megemelni három megrakott szekeret, s egy tövestül kiragadott fával szegült ellene a rá törő crantaiaknak. Végül több millió hangyát és sáskát idéztek rá ellenfelei, s azok még a csontjait is széthordták. Tharr azonban a kifolyt vérből újrateremtette, s őt állította a Lindigassra, saját síkjára, hogy annak kapuit védelmezze.

Hallottam én ezt a történetet, nagy jó uram, úgy is, hogy Harrumsass hívott sáskákat és hangyákat, s azok veszejtették el az ő ellenfeleit, ki tudja hát, mi az igazság, ha nem éppen hazug beszéd mindahány.

Shígvarr, a Tűzkobra küldötte is a kyrek mellett küzdött. Ez a *roppant kígyó* mérföldhosszan világította meg az éjszakát, s megolvadt mindenütt a föld, amerre eltekeredett. Shígvarr, a Mindenüvé Eljutó, mint mondtam, nem más, mint egy folyton változó, hatalmas kígyó. Teste szent tűzből áll, mivel Sogron saját otthonában keltette őt lángra.

Ott lakozik egy darab belőle minden sogronita szentélyben, rajtuk keresztül az isten mindent lát és hall. Mindegyik szent tűz alkalmas rá, hogy Shígvarr előlépjen belőle, akár teljes nagyságában. Erre csakis akkor kerülhet sor, ha maga a Tűzkobra küldi. Shígvarr meg tudja osztani magát, így lehetséges, hogy egyszerre akár két-három küldött formájában is jelen legyen az anyagi síkon, s mindenüvé eljuttassa ura határozott akaratát.

Weila maga három alkalommal született meg egy-egy kyr hős formájában, amikor a birodalomnak szüksége volt rá. Aryssyr király volt az első, a Kék Fiú. Egymaga kaszabolta le az embernépek nagyjait, amidőn a kyrek elérték a Fekete földek túlsó partján a tengert. Elfogták a crantaiak szörnyei, kik között első helyen állott a Hangyacsászár. Ám Aryssyr király ismerte a világokat nyitó szavakat és kiemelte onnan Manugrárt, az örökfémből kovácsolt kardot. Azzal ölte meg a Hangyacsászárt.

Másodszor akkor született Ynevre, amidőn a Szelek Királya döntötte romlásba a kyrek országát. Cjemanser-Manherÿnek nevezték akkor, s az Aranyuralkodó legkisebb gyermeke volt. Szülei palotáját lerombolták a szélurak, birodalmát szertefútták a förgetegek, seregeit bekapta a pordögök legnagyobbika, Ghómsár-Marmarhur, testőreit felfalták a sáskák.

Menekülni volt kénytelen, s egy vénséges crantai bölcsnél lelt menedéket, aki nem ismerte fel, mivel vak volt. Amikor hangyák keresték, egy tál vízbe állt, s azok nem vették észre. Amikor a darazsakat küldte utána a Szelek Királya, egy kútba ugrott, egy nádszálon vett csak levegőt, s azok nem vették észre.

Így a Szelek Királya azt hitte, Cjemanser-Manherÿ is elpusztult. Ám ő sokat gyarapodott bölcsességében és ügyességében, s bekerült a király udvarába, mert olyan kiváló fegyverforgató lett,

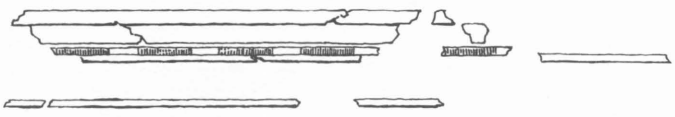

hogy csodájára jártak. A király neki akarta adni a lányát feleségül. Az esküvőn azután Cjemanser-Manherÿ leleplezte magát, s mivel oly nagy volt a hatalma, mindenki rettegve kérte bocsánatát. Ám ő nem kegyelmezett, Ghómsár-Marmarhurt lekaszabolta, s mind az udvari bűbájosokat, csupán a Szelek Királyának kegyelmezett meg, mert az bátor harcos volt. Őt a Világgerincen túlra száműzte, hogy soha vissza ne térhessen, a lányát pedig feleségül vette, és a smaragdarcú gyermekeket nemzette neki.

Harmadszor akkor született Ynevre, amikor a Voltak kikeltek tengermélyi sírvárosaikból, s elnyeléssel fenyegettek mindent. Ekkor Ahmįniaşnak hívták és ő volt a roppant hal, mely hadba szállt a Voltak seregeivel. Végül lenyelte mindet és elmerült a tenger végtelen fenekére. Ott kővé változott, s gyomrában örökkétig emészti a Voltak királyait.

Legalábbis nekem így mesélték.

Sok legendát hallottam még, nagyuram, a kyrek isteneiről, azok gyermekeiről, kiknek apja vagy anyja nem egy másik istenség, hanem a Világrend avagy más neveken a Változás Kocsisa vagy a Sorshajtó.

Ő szülte Tharr minden gyermekét, ő nemzette Morgena fiait, Inna-Imhyát, a Zartt nevűt, kit másként Hegyszál Öregnek neveznek vagy Şieme Nyrhit, az Alkonylátót. Ő az atyja Igere leányának, Ammelának, kit a tavaszi áradásokban tiszteltek, vagy a gabona anyjának, Ezerméhű Uthasertnek.

Megint mások mindazon teremtmények, kiket a kyrek istenei helyeztek erre a világra, vagy hagytak kódorogni a mindenségek között.

Tharr teremtette a kimérák faját, hogy láttukra mindenki tudván tudja, mekkora is az ő hatalma. Ezek szent szörnyek, már a látásuk is tisztelettel kell eltöltse a hívek szívét. Bántalmazásuk, érintésük főbenjáró bűn, megtorlása azonnali halál.

Morgena helyezte Ynevre a kyalli ördögök egyszemű fajtáját, akik hajdanában is kevesen voltak, mára talán csak Morgena tudja megmondani, akad-e még belőlük. Ezek a szörnyetegek képesek voltak megmondani a jövendőt.

Úgy beszélik, nagyuram, hogy Morgena teremtett néhány köztes lényt, hogy az ő hírnökei legyenek. Olyan fajzatokat, kiknek nem szab határt egy sík, kik képesek úgy lépdelni a szférák között, miként mi megyünk át egyik szobából a másikba. Általában komor csuklyás alakként bukkannak fel az asztrál-, mentál- vagy álomsíkon. A legtöbbjük férfi, ám akadnak közöttük nők is. Szinte minden esetben fegyveresek. A férfiak kardot és tőrt, a nők inkább vékony áldozótőrt tartanak maguknál. Azt is beszélik azonban, hogy az istennőnek legtöbbjükkel megszakadt a kapcsolata, s az is előfordulhat, hogy e lények már nem engedelmeskednek neki. Hogy elfelejtették.

Sogron teremtményei az élőlángok. Kicsiny mágikus parányok, akiket gömbökbe, kalitokba zártak, hogy világot vigyenek az éjszaka szívébe. Hordozóikat megóvták a fagytól és a sötétben rejtező fattyaktól. Egy ilyen élő láng mutatta az utat Emharinnak, a legnagyobb smaragdarcú gyermeknek, amikor az elveszett a Szigetrengetegben és nem találta az utat a crantaiak egyik legnagyobb haláltemplomából, ahol kristályokba zárt holt királyok szólongatták.

Akad még más olyan lény is, amelyet az istenek teremtettek, legalábbis hallottam ilyesfélékről. Fura nevekel bírnak: *mantissa*, mantikóra, *harida* és hasonlók. De beszélnek a toroniak fekete egyszarvúakról és aranymadarakról is. Mások úgy vélik, a boszorkányurak címereinek legendás állatait is a calowyni halhatatlanok helyezték a földekre.

Ám akadnak a kyr isteneknek oly históriáik is, amelyek nem csupán diadalt tartogatnak.

Ismételten felbukkant a Felleg, ez a megfoghatatlan entitás, oly szolgákkal, amelyek már Ynevre teremttettek. Karöltve járt Avida Dolorral, akit talán te magad is jobban ismersz, nagyuram, ha Orwella néven illetem. Istennőnek vallotta magát, s hite szerint becsapott mindent és mindenkit. Magukat a kyr isteneket is.

A rontást hozta el ő, az ármányt, köpönyege alatt méreg és átok lapult. A férfiszemnek gyönyörű, női szemnek biztos barát, kinek-kinek

érzületei szerint. Csendben járt és loppal sokasodott. Hazugságot és cselvetést kacagott, mosolyára megkeseredtek a szívek. A férfiak nem vágyták, csak az ő ölelését, ám forró ölet sosem, csupán őrült szerelmet és kínt kaptak.

Még az istenek is.

Azt beszélik, Weilát is sikerrel rontotta meg, s egy éjszaka alatt elszívta az erejét. S ahol elapad a férfiak ereje, ugyan mire lehet számítani, ha jő a vész?

A Felleg beárnyékolta az isteni síkokat, de árnya Ynevig ért. Megrontott, beszennyezett mindent. Mire az isteni síkokat többé-kevésbé megtisztították tőle, odalent az anyagba dermedt földeken már majd' minden eldőlt. S ha volt is segítség, csak arra volt elegendő, hogy Orwellát elűzzék.

Odaveszett Morgena minden homályküldötte, Sogron máglyaszív ogárnépének java; akár a penész, úgy burjánzott mindenütt a Felleg. Tharr fél kezét is elveszítette, s mondják, majd' egy ezredév kellett, hogy újból kinőjön. Weila nem volt már, csak sápatag árny a lét és a nemlét átokverte határvidékén, s Igere mérget köhögött kertjének kiszáradt virágaira.

Úgy bizony, nagyuram.

S kevés híján mind megsemmisültek addigra, mire a Felleget valamimód megzabolázták. Vagy újfent elaludtak, hogy erőt gyűjtsenek. Mesélik ezt is, azt is.

Sogron tulajdon kertjében is ármány ütötte fel a fejét. Évszázadokon át dúlt a küzdelem isteni síkján puszta létéért. Legnagyobb ellenfeleivé egy izzó tenger közepén álló hegy lávaóriásai váltak. Nagy hatalmú, roppant mágikus erőknek parancsoló lények, akiknek legyőzése a Tűzkobra szinte minden erejét felemésztette. Legfőbb ellenlábasai a lávaóriások két királya, Khormmsa és Ryddyt voltak. Csak úgy sikerült meggyöngíteni őket, hogy eltörölte a lávatengerből emelkedő hegyet. Tűzszelekkel kergette szét ezután az óriások híveit, őket magukat pedig megfagyasztotta oly módon, hogy a szelek leghatalmasabbikából, Íúrból kiszippantotta annak forróságát. Az így kihűtött szél azután eléggé elgyengítette a két királyt ahhoz, hogy Sogron leszámolhasson velük, s miszlikké aprítsa őket. A Ryddyt nevű óriáskirály darabkáit itt szórta szét Észak hegyvölgyei felett. Te magad is ismered ezt a fajta sziklát, nagy jó uram. Sogronkő a neve, s szikrát csiholhat vele még a pór is.

Azt is beszélik, nagyuram, hogy éppen ez a háborúság volt az oka, hogy a Tűzkobra nem tett semmit, mikor a kyrek maradéka istentelen démonimádóvá vált.

S tett ugyan valamit bárki más?

Úgy tartják Toronban, nagyuram, hogy a kyrek halhatatlanjainak addigra csupán annyi ereje maradt, hogy néhány tárgyat eljuttassanak Ynevre. Isteni ereklyék ezek, s erejük nem lebecsülendő. Tharr három korbácsot küldött elgyengült híveinek, hogy azokkal ostorozzák a démoni praktikákat. S teremtett még három lándzsát is, a Vasfogakat. A legendák korában Tharr főpapjai, az anyrok hordozták ezeket. Hosszuk három lépés volt, köpüjükön sarlós acéltüske meredt, s a hitetlenek megrendszabályozása végett forgatták őket. Ma csupán kettő hollétéről van biztos tudomásunk. Az egyiket a Shulur tartománybéli Acélagyar szekta őrzi, a másikkal Shín tartomány rontásérseke rendez felvonulásokat. Azt beszélik, az általuk okozott fájdalomba bele lehet őrülni. Hogy uruk miféle színeváltozáson ment keresztül, jól jelzi, hogy mainapság már vérrel kell itatni őket, el ne sorvadjanak.

Mesélik azt is, hogy Tharr háborúságban odaveszett kezét is Ynevre vetette a sors. Most káoszhitű szekták marják egymást csontjaiért, melyek bűvereje megdöbbentően nagy.

Sogron az általa összegyűjtött isteni tudás egy darabkáját kegyeltjének, Lángszem Udgassolnak adományozta, mikor már szilárdnak tudta maga mögött birodalmát. Úgy tartják, a Koromerődben őrzött Tűzkódexnek tíz testvére van, ám azok mind ez idáig nem bukkantak fel Ynev orcáján.

Hallottam még a hitetlenektől, nagyuram, hogy Morgenának is meggyűlt a baja a démoni síkok lakóival, kik az Árnytengeren, a Soldunnon rontottak rá, s akaratuk szerint napvilágot akar-

tak ott gyújtani, hogy végleg elűzzék őt onnan. Ám mára már kipurgálta őket, ereje visszatérőben van, mit jól jelez, hogy híveit ismét megtalálni Toronban.

Ez időben, nagyuram, talán még biztonsággal el lehetett volna törölni a kyrek maradékát a földről, ám mi akkor még nem vettettünk a vadonba, s azóta sok idő eltelt. Ha alszanak is az ő isteneik a kertjeikben, az ébren lévők, mindenekelőtt a háromfejű Tharr már meglehetős hatalmat gyűjtött azóta. S nem tétlen sem Sogron, sem az Árnyékúrnő.

A toroniak úgy tartják, Sogron három fiát küldte a Világgerincre, hogy visszafoglalják a városát, amit a tűzvarázslók elloptak tőle. Történeteket mesélnek királyokról, akiknek Morgena susog a fülébe. Bárhogy legyen is, hatalmuk megmaradt, s hidd el nekem, nagyuram, az éppen elegendő ahhoz, hogy keserű éveket szerezzenek nekünk.

Ennyi az, mit mondani tudtam neked a kyrek isteneiről és történeteikről, úgy, ahogy azt én tőlük hallottam. A régmúlt históriái mindig megszívlelendők, s örülök, hogy ezt te is így gondolod.

Immáron hajnalodik. Holnap a jelenkor Toron Birodalmába kalauzollak. Talán könnyebb lesz megértened őket ezen beszéd után.

Szirtvölgy urának akaratából elmondta az ő udvari bölcs embere, ***maggo*** *Orhas, az utolsó nagy háború első évében. Szintén az ő akaratából lejegyezte aznap este Tinta Ghammas, az ő írnoka, Ranil kegyelméből.*

A kyrek vallásáról

Romlás, elfajzás – egyként nevezhetjük. Szükségszerűn és következetesen nő és terjed, ha ellene nem teszünk. S mi a legszörnyűbb benne: meglehetős erő, erkölcs és tisztaság híján inkább csak azt figyelhetjük meg, miként is fordítja visszájára a dolgokat.

Hibát, fogást keres. Oly pontot, hol megvetheti a lábát. S ha mi a lelkünkben egy kicsiny tért is engedünk, megtalálja. Hisz önként ajánlottuk fel neki, pusztán azzal, hogy megfeledkeztünk bizonyos dolgokról. Hogy engedtünk egy kísértésnek, miről még fogalmunk sem volt, hogy valójában micsoda.

Az elfajzás jellegéből adódóan növekszik és pusztít. Kezdetét akkor veszi, amidőn valaki szembefordul saját magával. Amikor egy nép szembefordul saját magával. Amikor elhiszi, hogy az aranykornál is jöhet jobb.

Nem. Nem jöhet.

A romlás az egyénben kezdődik, s végül megöli a közösséget is. Darabokat teremt és szétbomlasztja a csoportot. Megbontja az erőt. Megbontja az egyensúlyt. Megbont mindent.

És átváltoztat.

Matto Grionfi: ***Suttam kyriondiis asca,*** *avagy* ***A kyr istenek romlása***

Hercegem,

Az alább következő passzusok Lar-Dor egyik hírhedett vallástudósának, Minchan UnGauhnak szavai az én szerény tolmácsolásomban. Minden bizonytalansága ellenére kiváló összegző munka, a kyrek nézetei szerint való, s nem vettem magamnak a tiszteletlenséget, hogy jegyzeteimmel ormótlan változásokat vigyek véghez szövegében. Az itt található szavakat vesd össze, kérlek, ***maggo*** *Orhas fejtegetéseivel a kyrek mitológiáját illetően, valamint* ***derat*** *Kirs történeti munkájával, s ítélj magad afelől, hol lehet az igazság!*

S mindezen dolgokat óvd különösképpen! Eretnek beszédnek gondolhatják, s ha Ranil meg is óv bűverejétől, a hasonlóképp tévutakon járó északi inkvizítorrendek alighanem gyilkolni lennének képesek érette!

A kyrek isteneiről

Tharr

A kiontott vér halált hoz; a kiontott mag életet.

Üres semminek mondjuk a levegőt; de ha megfosztanak tőle, elpusztulunk.

Fiat nemzeni és megölni könnyű; felnevelni nehéz.

Akkor nyugodalmas a tenger, ha az ellentétes áramlatok kioltják benne egymást.

A törvény úgy törvény, ha időnként megszegik; ha mindig betartják, feledésbe merül.

A legtüzesebb gyönyörben a fájdalom magva rejlik; amiképpen a legszörnyűbb kínban az élvezeté.

Ne parancsolj önmagadnak; akkor mások sem parancsolhatnak neked.

Virágozzék ki lelkedben a gyűlölet, mert igaz belső békét csak ezáltal találsz; és ne riadozz ártalmára lenni embertársaidnak, mert őszinte szívvel csak így használhatsz nekik.

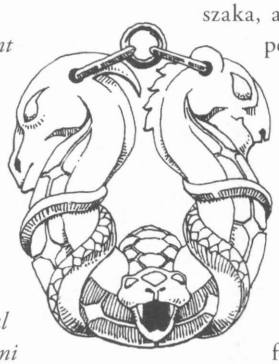

Aruth Dyn-Dayaell: ***Paradoxia***

Tharr az egyetlen kyr eredetű istenség, aki jelentős és egyértelmű szerepet játszik korunk Ynevén. Toron határain kívül a káosz és az értelmetlen rombolás megtestesítőjeként tartják számon; a birodalomban a szükségszerű változás, a folytonos megújulás jelképe. Teológiájának alaptétele, hogy az állandó-folytonos átalakulásból teremtőerő és kreativitás fakad; ennek híján az egész világ fejlődés nélküli pangásba fulladna, a meglévő sémák örökös, gépies ismétlődésébe. Embertelen gyökerei főként az embernépek erkölcsiségének kirívó elutasításában nyilvánulnak meg. Tharr egyháza nem csatlakozott a Pyarroni paktumhoz, ami nem csupán az emberáldozat gyakorlatának elismerését jelenti, hanem mindenfajta erkölcsi szabályozás teljes elvetését is.

A Háromfejű *vallása ugyan* nem tagadja más természetfölötti entitások isteni lényegét, a hetedkor folyamán azonban teológiájában mind határozottabb egyistenhívő vonások mutatkoztak meg. Okunk van feltételezni, hogy zavartalan fejlődése esetén egy-két évezreden belül tiszta egyistenhitté alakul át.

A változás és a változtatás mindenekfeletti hatalmát vallja, ahol az eszköz nem, csakis az eredmény számít.

A kyr mitológiában kezdetben csupán az éjszaka, az elmúlás megtestesítőjeként szerepelt, ma már ő a túlvilági döntnök, aki a lelkeket cselekedeteik alapján megítéli. Egyes iratok megemlítik a démonokkal vívott háborúját, ám ezt – tekintetbe véve, hogy a kyr istenek közül egyedüliként támogatta a Ryeki Démoncsászárságot (de legalábbis más istentársaival ellentétben nem fordult szembe vele) – legalábbis komoly fenntartásokkal kell fogadnunk. Sokkal inkább tűnnek hitelesnek azok a történetek, amelyekben a dawai varázslókirályok irreálmágiával felvértezett pusztító seregei ellen kelt hadra.

A démonokkal szembeni határozott fellépésére csupán Ryek bukása után került sor, s ennek éle is elsődlegesen a szerafisták ellen irányult.

Mint írtuk, Tharr ugyan elismeri a panteonon kívüli isteni entitások létét is, ám kapcsolatba nem bocsát-kozik velük. Főségét sikerült Sogronnal szemben megőriznie, s a Lángok Ura minden feljebb kerülési próbálkozását csírájában fojtotta el. Sem a Tűzkobrának, sem híveinek nem sikerült fejüket kihúzni ebből a járomból. Mindannyian alávetették magukat a Néma akaratának, s aligha fogják tudni egyhamar megváltoztatni ezt a helyzetet.

Morgenával kapcsolatban – úgy tűnik – Tharr egyelőre várakozó álláspontot foglalt el. Mintha nem tudná, mire lesz képes az istennő, mennyi figyelmet érdemes ráfordítani. Lépéselőnyben van Morgenával szemben, mivel először az Árnyékúrnőnek kell bármit is tennie, s a Háromfejűnek bizonnyal lesz elegendő ideje a cselekvésre, bármivel is rukkoljon elő az istenasszony.

Szent jelképe változatos formákat ölthet, ám mindegyiknek eleme a három fej: a kígyó, a bak és az oroszlán. Néhány szent szörnyeteget is közvetlenül vele hoznak összefüggésbe, közülük a legfontosabbak a kimérák.

Tharr hívei számos szent helyet tartanak számon a birodalomban. Elsők között Shulur egyik belső kerületét, a teljes egészében Tharrnak szentelt Shwagint kell említeni. Itt emelték a szörnyisten legnagyobb ynevi katedrálisát, melyet seregnyi kolostor és erődtemplom ölel körül.

Az erioni Bosszúverem szintén a Tharrnak kedves helyek közé tartozik. A Városok Városának legnagyobb Tharr-temploma alatt található az a – hívei szerint feneketlen – kút, amelybe az isten legnagyobb ellenségeit szokás vetni. Akadt már rá példa, hogy egy toroni renegátot Erionba vittek, csak hogy ott nyerhesse el méltó büntetését. Azok, akik az isten kedve ellenére kerülnek a kútba, nem zuhannak alá, a Háromfejű nem engedi, hogy odavesszenek. Így a Bosszúverem gyakorta szolgál az isteni akarat kinyilvánítására, egyben az egymással marakodó szekták vitás kérdéseinek megnyugtató rendezésére is.

Szintén Erionban található a híres függőkert, amelyet Tharr hívei szentnek tekintenek, lévén itt sikerült uruknak végérvénnyel magához ragadnia az istencsaládon belüli hatalmat.

A Toronhoz *concordiá*val kötött városállamok között kiemelkedő helyet foglal el Heron városa. Annak idején nem véletlenül öltek annyi időt és vesződséget a Quiron-tenger délkeleti vidékén terpeszkedő országocska megtörésébe. A legendák szerint azon a helyen ért partot egykor az a kegyvesztett főpap, aki egy hajótörést követően szenvedéseivel és ravaszságával kiérdemelte ura bocsánatát. Felépíthette a Tharr dicsőségét hirdető Vértornyot, ahonnan közvetlenül a Lindigassra, Tharr isteni síkjára távozott.

Az újabban szentté nyilvánított helyek közül kiemelkedik a Toron Karyn'kharn tartományában található Serhir-hegy, vagy ahogy mostanában nevezik, a Vérzápor-hegy. Itt pusztította el egymást két harcias szekta. Hatalmas mágiákhoz folyamodtak, s állítólag maga az isten is alábocsátotta egy küldöttét, hogy segítsen a káosz elszabadításában. A marakodó feleknek írmagja sem maradt, ám a földre szállt káosz pusztítása mind a mai napig megrendítő és elgondolkodtató látvány.

Egyes beszámolók szerint Toron mai befolyási övezetén kívül is találhatók olyan helyek, amelyeket Tharr ereje hat át – ezek mindegyike Kyria idejére nyúlik vissza. Ezen feltételezések szerint a Riegoy-városállamok, a keleti barbárok és a Fendor-tenger környéke is rejtegethet ily helyszíneket.

Sogron

Mily nagy lobogásod, mily nagyszerű hatalmad, mily nagy benned a vágy, hogy égj, hogy fényt mutass, hogy utat keress!

S mily nagy akaratod az anyag felett, mily hatalmas a láng, mivel égetsz, s mily nagy benned a vágy, hogy ölj, hogy pusztíts, hogy büntess!

Mirhaniss mester: ***Kobradal***

Sogron, miként az általa képviselt tűz is, a mai napig megőrizte kétarcúságát. Ugyan a kyr panteonban soha nem töltött be vezető szerepet, folyamatos változásaival – egyesek szerint a hüllőkéhez hasonlatos sikamlósságával – meg tudta őrizni hatalmát, s ma Tharr után a legnagyobb befolyással bíró isten a második kyr császárságban.

Sokak számára úgy tűnhet, megelégedett jelenlegi helyzetével, s azáltal, hogy feladta egykori vágyait, sikeresen megmentette híveit is. Ám egyes valláskutatók úgy vélik, amit most látunk, csupán a hamu, mely alatt soha ki nem lobbannó tűzzel és hevességgel ott izzanak az isten vágyai és börtönbe zárt tervei.

Makacs következetességgel haladt a maga jelölte úton, s míg mások kifakultak, elvesztették híveiket, ő mindig meg tudott őrizni valamicskét abból a bizonyos parázsból, hogy azután ké-

sőbb újfent lángot gyújthasson a halandók keblében.

Egykor a kíváncsiság, a tudásvágy istene és a sors küldötte volt, ma inkább a megtisztítást, az otthonok tüzét és a Tharr akarata szerinti pusztítást pártfogolja. Mindezek mellett változatlanul kíváncsi és éhes a tudásra, s ezt kéri pártfogoltjaitól is, ám már korántsem igyekszik oly erőkkel ebbe az irányba, mint egykoron. Egyesek a lángoló szerelmet is Sogron adományának tartják, mások úgy gondolják, a Tűzkobra személye összeegyeztethetetlen bármiféle emberi érzelemmel.

Ettől függetlenül hevesnek, haragvónak és bosszúállónak tartják, akitől manapság már az alattomos cselekedetek sem állnak távol.

Sogront sokan az őselemi tűz síkjának uraként tisztelik, s ez a hely akár meg is egyezhet azzal a végtelen nagyságú lángoszloppal, amelyet manapság az ő isteni síkjának tartanak. Egyes legendák szerint nem más, mint egy önmagába fonódó mérhetetlen nagyságú lángkör – tulajdonképpen egy farkába harapó kígyó –, más, földhözragadtabb elképzelések szerint ténylegesen sík, ahol ugyan létezhetnek hatalmas tűzoszlopok, ám hogy önmaga egy roppant lángoszlop lenne, az elképzelhetetlen.

Morgenával való viszonyára az engesztelhetetlen gyűlölködés jellemző. Egyesek szerint hacsak tehetné, azonnal könyörtelen irtóhadjáratot indítana az istennő hívei ellen, s csupán Tharr hallgatása az, ami ebben megakadályozza. Mondják, attól tart, ha nem lépnek fel könyörtelen keménységgel a „godorai áruló" ellen (ahogy főpapjai emlegetik az Árnyékúrnőt), annak megerősödésével előbb-utóbb óhatatlanul pusztító háború fog kirobbanni a kyr istenek között.

Sogron híveinek szent jelképe is több formát ölthet. Egyszerű, avagy farkába harapó kígyó, lángoló kobra, vagy a nyakba akasztható szent zsarátnoktartó, a vándorszentély egyként lehet.

A Lángok Ura *Ynev jó néhány* helyét nyilvánította szentnek, s maga az egyház is kitüntetett figyelemmel viseltetik bizonyos vidékek, városok, helyszínek irányába.

Ezek közül lássuk most a legfontosabbakat! Első helyen áll természetesen az egyház központja, a Koromerőd. Shulurtól északra található, határait már messziről megismerni a kiszáradt, kiégett növényzetéről. Állítólag egy rég halott vulkán törmelékeit terítették itt szét egykoron, más történészek esküdni mernének, hogy a néhai Ryek romjaira épült.

Terad-halas tartományban található az a hatalmas tó – a Khiíl –, melynek partjaitól nem messze irdatlan szobor áll derékig a vízben. A feje még így is majd' száz embernyi magasságba nyúlik. A tanítások szerint nem más ő, mint a megbüntetett lávaóriás, Khormmsa, akit Sogron hűtött ki, és vetett alá az anyagi síkra. Noha az idő már alaposan megkoptatta a roppant bazalttömböt, esőmosta vonásai valóban egy szenvedő arcot rajzolnak ki. A sogroniták időről időre elzarándokolnak e helyre, hogy a Kígyók havának ünnepei során maguk véssenek ki egy darabot a szoborból. A szilánkok tűzgyújtó hatása még a széles körben ismert és használt ridit nevű szikrakőnél is kiválóbb.

A szobor méreteire mi sem jellemzőbb, mint hogy bár ezernél is több esztendeje faragnak róla a Lángok Urának hívei köveket, a deréktájról lepattintott szilánkok mégsem rendítették meg egy pillanatra sem az egyensúlyát. Határozottan karcsúbbnak tűnik ugyan a víz színénél, mint három lábnyival feljebb, szilárdságából és tartásából mégsem veszített semmit. Néhányan azt beszélik, életre lehet kelteni az óriást. Azt is suttogják, hogy Sogron ellenségei már régóta kutatnak a megfelelő formula után.

Ugyancsak nagy becsben tartják a Tűzkobra hívei azt a völgyet a Pidera-hegység lábánál, ahol a szent tűz Ynevre ért. A legenda szerint maga Shígvarr, Sogron küldötte jelent meg ott ura akaratából egy papnak, s elhozta neki az első rézkígyót. Az alapján kezdték el készíteni a Sogron esszenciáját magukban hordó szobrocskákat.

Morgena

Árnyszárny álom
hűsét várom
hogy homályba zárja
mirtuszkoronája.

Hirn-On Hessar: ***Az Úrasszony imádatáról***

Az Árnyékúrnő, *Quassana*, a Árnyékból Visszatérő, Hollók Asszonya. Sok néven ismerik Morgenát Toron-szerte. S máshol is emlegetik, más neveken, s nem is tudják, hogy *valójában* őróla van szó. Talányos? Igazi intrikus? Számító istennő? Ereje végső megfeszítésével feltámadó? Észak tudósai, ideértve természetesen a toroniakat is, vallják és tagadják is mindegyiket érzületeik szerint. Ez is kiválóan mutatja, mennyire megosztja az embereket Morgena újbóli megjelenése az ynevi színpadon.

Mert ezt az egyet nehéz lenne figyelmen kívül hagyni. Az Árnyékúrnő ismét bontogatja homályszárnyait Toron felett.

Híveitől nem követel magamutogató pökhendiséget – úgy véli, a csend, a homály, a nyugalom épp annyira alkalmas, ha nem alkalmasabb a komoly problémák megoldására. Mint a többi kyr isten, ő is a folytonos változásban, a régi szabályok felrúgásában és újrateremtésében látja a lelki fejlődés alapját. Ám míg Tharr vagy Sogron a látványos, gyakorta véres és mindenképpen színpadias események híve, addig Morgena inkább a visszahúzódást, a háttérből manipulálást, a talányos intrikákat kedveli. Lényegéből fakadóan nem törekszik teljhatalomra, erőszakra, ám azt elvárja, hogy elismerjék és megbecsüljék. Híveitől is megköveteli, hogy így cselekedjenek. Annak idején ő testesítette meg a kyrek számára a női őslényeg sötétebbik oldalát. Igerével szemben inkább a talányok, az álmok, az intrikák istennője volt, s a mai napig megőrizte hatalmát ezen dolgok felett. A jövő eseményeit, ha nem is nyitott könyvként olvassa, de pártfogolja, segíti a csillagfejtőket, jövendőmondókat és jósokat. Befolyással van az álmok világára is. Az Anthysson megmutatkozó hatalmát és befolyását talán csak a pyarronita Noiréhoz lehet hasonlítani. (Egyes merész – pyarroni szemmel pedig egyenesen eretnek – elképzelések szerint ő maga Noir *is,* csupán olyan formába bújva, amelyben más népek otthonába is bekéredzkedhet.)[3]

Híveit álmokkal segíti, s szörnyű lidércnyomásokat, nyomasztó sugallatokat küld ellenfeleire.

Nem véletlenül hívják Árnyékúrnőnek. Hatalmát bármikor kiterjesztheti a homályos, árnyas zugokra, ott van minden pincegádorban, a napfényes nyár fái alatt, a komor gondolatok mögött.

A kyr hagyomány szerint Morgena lehel mindazokra, akiknek elkomorul az arcuk, az ő farkasainak vonítását hallja az eltévedt vándor a szelekben, ő teremti a legsötétebb éjszakát, hogy a legkisebb fényt is megláthassák az arra rászorultak.

Pártfogolja a művészeket. Énekmondók, versfaragók, építészek védelmezője, ám mind közül az árnyjátékosok állnak legközelebb a szívéhez. Hatalommal bír a lélek nyavalyái felett, gyógyít és ront mindenkinek érdemei szerint.

Az ezredévekig tartó bujkálás és erőgyűjtés (elsősorban a különböző boszorkányszektáknak köszönhetően) hozzájárult ahhoz, hogy manapság már pártfogolhassa a méregkeverőket, az intrikusokat és a sötétben settenkedőket is. Úgy tartják, homályt bocsát az őt imádó tolvajokra és gyilkosokra, hogy azokat észre ne vegyék, vagy felhőket küld a holdak elé, ha azok túlontúl fényesek, s ő festi meg vérrel a kelő és nyugvó napot. Ezért kell annak pihennie éjszaka, s lábadoznia, míg ismét erőre kap.

Ami a más istenekhez való viszonyát illeti, a godorai függőkertben Tharr mellé állt, s ezzel ő maga jelölte ki helyét a kyr istenek közötti viszálykodásban. Tudja, hogy a szörnyisten tartozik neki, ám afelől sincsenek kétségei, hogy esetleg soha nem fog ezért viszonzást kapni a főistentől – jóllehet Tharr jelenlegi tartózkodó álláspontja az erősödő Morgenával szemben egyelőre mindenképp a javát szolgálja.

Sogronhoz, úgy tűnik, nem kíván közeledni, s a maga eszközeivel harcol a Tűzkobra ellen.

[3] *Ez képtelenség. Én inkább a testvérének tudnám elképzelni.*

Módszerei azonban jelentősen különböznek. Míg a Kígyó az erőszakosabb, látványosabb megoldások híve, addig az Árnyékúrnő rangrejtve, loppal és ravaszsággal igyekszik megerősíteni helyzetét – és esetleg Sogron fölé kerekedni.

Szent jelképe a mirtuszkoszorú, amelyet homlokon vagy akár nyakban is hordhatnak, de előfordulnak holló, sőt farkas formájú szimbólumai is. A régidők dolgairól a maiak igen keveset tudnak. Legnagyobb templomai, városai már mind megsemmisültek. Csak az igazán kiművelt kútfőknek van tudomása a néhai enrawelli Árnykatedrálisról, az istennő legnagyobb ynevi templomáról. Ugyanígy feledésbe merült Morgena székhelye, az egykori Freiglund tartomány városa, Umrann is. Egy időben ott tartotta udvarát az istennő mindenkori főpapja, onnan irányította az egész birodalomra kiterjedő egyházat, s csupán jóval később helyezte át székhelyét a lakhassyni Ladyrba.[4]

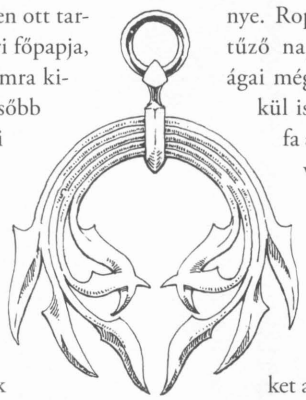

Ma már csak kisebb szentélyek emlékeztetnek a néhai hatalomra. Ezek jó része romos, használhatatlan állapotban van, ám az idők folyamán újra és újra felbukkantak szekták, társaságok, amelyek Morgenát imádták. Ők hozattak helyre néhányat ezek közül, másokat teljesen újjáépíttettek. Ezen építmények jelentős része Shulurban található, de Toron-szerte rájuk bukkanhat a figyelmes utazó. Az utóbbi időkben a hívők sorra veszik ismét birtokukba ezen szakrális helyeket. A birodalom azon részein, ahol kíméletlen üldözésre számíthatnak, inkább titkos szentélyeket építenek. Egyes polgári házak vaskos falai rejtenek ilyen kegyhelyeket, másokat a városoktól távol, föld alá, hegyek mélyére vájnak. Jelenleg a legfontosabb ilyen szentély a Lakhassyn tartománybéli Rejtverem, ahol a legnagyobb hatalmú papok és papnők gyülekeznek. Pontos helyét rajtuk és híveiken kívül senki nem ismeri, és Sogron vadászai sem bukkantak ez idáig a nyomára, *jóllehet* híreket majd' mindenki hallott már róla. Ennek okát sokan abban látják, hogy maga az Árnyékúrnő ügyel a föld alatti szentély álcázására.

Akadnak épületek, amelyeket Morgenának emeltek ugyan, ám akik építtették, más néven tisztelték őt. A különféle boszorkányszekták, árnytestvériségek titkos szentélyei ezek. Annak idején senki nem fordított különösebb figyelmet rájuk, az itt tisztelt Berkanót, a Sötét Anyát egyszerű hekkának tartották. Mióta egyre-másra füstölik ki ezeket a szakrális helyeket Tharr vagy Sogron hívei, ezen szekták részéről megnőtt az érdeklődés Morgena iránt.

Toron minden részén egyre több figyelmet szentelnek a kékplatánoknak is. Ez a fa köztudottan az Árnyak Asszonyának kedvelt növénye. Roppant koronája menedéket nyújt a tűző napsütésben, de kusza, szövevényes ágai még a téli hidegek idején, levelek nélkül is szinte tökéletes árnyékot vetnek a fa alá. Ezen árnyakból a hozzáértők jövendőmondásra is vállalkozhatnak.

Morgena papjai és papnői különös figyelmet fordítanak arra, hogy az egykori követők, az istennő kegyeltjei újfent ismertek legyenek a hívők körében. Mindőjük feladata, hogy elmondják ezeket a csodás történeteket a mai híveknek, újra közszájon forogjanak bátor tetteik, előkereshessék az egykori ereklyéket, felkutathassák a néhai egyház híres árnykapuit.

Minden hős közül kiemelkedik Illyr-on Manare, a Kékcsuklyás Hölgy, aki Ryek idején szállt szembe Morgena kegyeltjeként a Démoncsászárság ártó praktikáival. A szerafisták végül már szabályszerű vadászatot rendeztek az elfogására, ám Manare úrhölgy minden esetben kicsúszott a kezük közül. A nemes származású lányt maga az istennő segítette rosszakarói ellenében, s végül, amikor már különböző síkokról egyidejűleg törtek az életére, állítólag maga mellé szólította. A derreni Vaspalotában csupán legendás tőre maradt, melyet démonok nem érinthettek. Beszélik, Ryek nagyjai végül megszerezték a tőrt, ám annak további sorsa ismeretlen. Sokan úgy

[4]Ladyr kizárólag az ötödkor végétől játszott komoly szerepet Morgena tevékenységében. Az állítólagos Umrann helyett sokkal ismertebb Alydasse városa, a mai Alidax.

vélik, Illyr-on Manare a közismert hekka, Ilhomantari alakjában segíti azóta is a rászorulókat. Bizonyos dél-toroni töredékek szerint, Illyr-on Manare tőrét Morgena az új prófétájának szánta, s majd maga jelentkezik, ha eljő az ideje.

Morgena kultuszának másik, egykor híres alakja Penerrya, az Éjleány. Az ötödkor végének legendás anyrjaként kétszáz esztendőn keresztül töltötte be az egyház vezetőjének tisztét. Az ő nevéhez fűződik a legendás Álomtorony megalkotása, mely állítólag közvetlen átjárást biztosított az Anthyssra.[5]

Halálával ugyan az épület is megsemmisült, de a hívek azóta sem adták fel a reményt, hogy egyszer majd ismét felépíthetik.[6]

Morgena ereklyéi jobbára elvesztek, s a hívek most komoly erőfeszítéseket tesznek azok megtalálására. Senki nem tudja, hol lehet az Álomkárpit, melynek két oldala más-más sugallatokat küld a közelében tartózkodóknak. Csak bíznak benne, hogy ismét rábukkannak majd a Hollótükörre, az úrnő szent madarát mintázó ereklyére, mely lehetővé tette, hogy árnyakból újjászőjék mindazokat, akik egykor beletekintettek. Szakadatlanul keresik a Homályüstöt, mely kimeríthetetlen forrása volt a különféle mágikus italoknak és kencéknek.

Bizonyos azonban, hogy két igen fontos ereklye továbbra is létezik.

Az egyik Morgena első anyrjának újbóli megjelenésével bukkant fel ismét Yneven. Valószínű, hogy nem valamely régi pap újbóli testet öltéséről van szó, ám kétségtelen, hogy az Árnyékúrnő az *elsőt* szent jelképpel ajándékozta meg, amikor a hit újbóli elterjesztését rábízta. Ez a mirtuszkoszorú valóban rendkívüli hatalmú, nem is lehet másmilyen, ha ily fontos feladatra szánta az istennő.

A másik ilyen ereklye az Árnyékkard, amelyet a hírek szerint Kobrák őriznek Sinhin városában. Sötét, éjjeli füstökből, zavaros álmokból kovácsolták az ötödkorban. Egykor egy Morgena pártfogolta tolvajcsalád első emberéé volt, de a káoszkorban nyoma veszett. Senki, talán maguk a Kobrák sem tudják, mi módon került hozzájuk, ám tény, hogy többen is említették ottlétét az utóbbi évszázadokban. Ha ez bizonyossá lesz, nagyon valószínű, hogy az Árnyékúrnő hívei előbb-utóbb megkísérlik visszaszerezni.

Hasonlóan fontos lenne a híveknek, ha sikerülne rábukkanniuk Morgena egykori árnykapuira. A feljegyzések szerint ezek egyfajta térkapuhálózatot alkottak, bár a működési elvük alapvetően különbözött a ma ismert Kapukétól. Egyesek úgy vélik, az Északföldén található orákulumok (Di' Marem, Di' Luan, Tabrynach) némelyike ezek közé tartozott. Ezt támasztaná alá az a vélemény is, miszerint e ma is működő, titokzatos szentélyekben valamiféle árnypapok tevékenykednek. Mások szerint ezen jósdák alapítása sokkal régebbi korokra vezethető vissza, s még az is elképzelhető, hogy már jóval Kyria előtt jelenlegi helyeiken működtek.

Jó néhány, az istennőnek kedves, szent hely a birodalom határain kívül található. Mindez természetesen azzal magyarázható, hogy a Kyr Birodalom hatalmának csúcsán Morgena minden tartományban fenntartott kolostorokat, különféle ünnepek kötődtek a nevéhez, s számtalan olyan hely szerepelt a kiemelt fontosságúak között, amelyek ma igen távol találhatók Torontól.

A Pidera völgyei között bukkanhat a vándor arra a tengerszemre, amelyet Morgena hívei Alkonytó néven ismernek. A napéjegyenlőségek idején, illetve a napfordulók alkalmával e helyt rendeztek fáklyafényes lakomákat az itt épült kolostor papnői. A legendák szerint itt ért földet egykor Morgena küldötte, a hollóarcú Harrian, amikor asszonya a kolostor főpapnőjét a birodalom első anyrjává választotta.

Valahol a mai Abaszisz területén fekszik az a zegzugos völgy, amely szintén kiemelt fontosságúnak számított a Kyr Birodalom idején Morgena szent helyei között. Még a verőfényes nappal sem világíthatja be tökéletesen szurdokait, s talán éppen ezért választotta egykoron az istennő. Ide temették a vallás legnagyobb hatalmú papjait és papnőit. Éppen ezért az egyik legfontosabb, legszentebb terület a hívők szemében. Pontos helyét még a birodalom idején sem ismerték, manapság

[5]Különös a hasonlóság a legendák Álomtornya és a Tharr kapcsán már említett Vértorony között, melyek az adott isten síkjára vezetnek. Egyes írástudók szerint elképzelhető, hogy csupán egy legenda két különböző hagyományban való továbbélésének tanúbizonyságát láthatjuk bennük.

[6]Nem tudom, pontosan merre lehetett Heronban a Vértorony, ám Penerrya alkotása a lakhassyni Ladyrban volt.

[7]A hely neve Charrag. Abaszisz középső részén kell keresni ezt a matriarchiátust, melyet egy Sáfrányhalott nevű holt papnő vezet. Többet nem árulhatok el róluk.

pedig egyelőre gondolni sem mernek a felkutatására. Ha akarja, vallják, az istennő úgyis megmutatja majd.[7]

Morgena kapcsán meg kell említeni még Alidaxot, az egykori kyr anyrvárost, ahol manapság Észak boszorkánykirálynője tartja a székhelyét, illetve a szomszédos Livinát, amely a jelenkorban tett szert nagyobb hatalomra, és Morgena néhány ötödkori ereklyéjének köszönheti felemelkedését.

Shulurtól nem messze, a tengerparton található az az egykori körszínház, ahol valamikor a vízbe vesző nap ünnepségsorozatát rendezték a kyrek. A tenger mára javarészt magának követelte az épületet, ám Morgena hívei szívesen keresik fel, mert úgy tartják, az istennő lehelete szentté változtatta a földet, ahol épült, s enyhe álmokat, tartós pihenést hoz egy évig annak, aki ott tölt egy éjszakát.

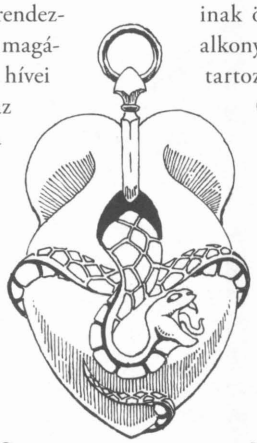

Orwella

A Kitaszított megtűrt eleme a toroni mindennapoknak. Egyesek azt is megkérdőjelezik, hogy Calowynról került volna a kontinensre; úgy lehet – mondják – a világgal egyidős. Bár elgondolkodtató, miként létezhet a mai napig Toronon belül olyan istennő, akinek gyakorlatilag a Kyr Birodalom bukása köszönhető. A jelenlegi dogma alapján Orwella nem más, mint a változás egyik eszköze – nevezzék bármilyen néven, legyen Kitaszított, Orwella vagy Avida Dolor. Jelenléte szükségszerű és megkerülhetetlen. Hogy újra és újra felbukkan, arra lényege kényszeríti. Mindig megerősödik és megpróbálja hatalmát kiterjeszteni, mihelyt a körülmények ezt lehetővé (vagy elkerülhetetlenné) teszik. Természetesen el kellene ismernie Tharr főségét, s rá is vonatkoznak a birodalom szabályai, ám a toroniak tudják a legjobban, hogy ilyesmire nem számíthatnak tőle. A változtatás fegyvere nem engedelmeskedik, csupán a Világrendnek, a Sorshajtónak vagy a Változás Kocsisának, nevezzük bárhogy is a körforgás örök törvényét. Emberek – vagy akár Hatalmasok – nem parancsolhatnak neki.

Szent szimbóluma a kígyószív, amit csak a legritkább esetekben viselnek nyíltan, mindenki által látható helyen.

Több olyan zuga is van Ynevnek, ahol tisztelete nem számít üldözendőnek, sőt hívei igazi menedékként tekinthetnek rájuk. Ilyen az Elátkozott Vidék, ez a roppant fertőzött seb a kontinens testén, amit az istennő és Kyria nagyjainak összecsapása hívott életre az ötödkor alkonyán. A titokzatos Fidior is ebbe a sorba tartozik, ám hollétéről valószínűleg csak Orwella leghűségesebb papnőinek és boszorkáinak van tudomása. Itt tartja székhelyét a rettegett Belső Boszorkányrend, amely a legendás Hella Riquillt, Alidax egykori kristálykirálynőjét adta Ynevnek.[8]

Egyes balsorsúak találkozhatnak azokkal a kígyóvermekkel is, melyek mindennél tisztábban mutatják Orwella jelenlétét az egyes városokban vagy elhagyott vidékek rejtekén. Hacsak tehetik, meneküljenek azonnal![9]

Hatalom nélkül maradt istenek

Két olyan isteni entitást ismerünk Toronban, akiknek akadnak még szentélyeik, bár már ezredévek óta semmiféle áldozatot nem kapnak. Egyes ünnepek, megemlékezések ugyan eredetileg hozzájuk kötődtek, ám mára jobbára másoknak tulajdonítják ezeket, s fel sem merül senkiben, hogy az eredeti pártfogók kérdését feszegesse.

[8]Az erőszakos szekta a P.sz. XVIII. században emelkedett ki – vélhetően egy isteni ereklyének köszönhetően – a hasonló, káoszkori eredetű toroni csoportok közül. Ezt követően vonta irányítása alá a Romlás Virágai szektáját, és vált ahhoz képest „belső" renddé.

[9]Bár valóban sok ellentmondó hír kering Fidiorról, igazából azt sem lehet tudni, hogy egy városról, egy szentélyről, esetleg csak egy dombról lenne szó, vagy talán valamely település egy kerületét kell érteni alatta. Bizonyos inkvizíciós forrásokból arra lehet következtetni, hogy nem Gro-Ugonban található, ahogy eddig gondolták, hanem sokkal inkább Kelet-Toron valamely tartománya rejti.

Igere

Állandó jelzője egykor a Teremtő volt. Mint ahogy erről később majd szólunk, ez valószínűleg csak részben lehetett igaz, noha ennek ellenére egy időben termékenység-istennőként tisztelték. Ő a női őslényeg világos oldala.

Ő volt ugyanakkor a bűntudat, a feloldozás utáni vágy, a fény, a születés, a fejlődés, a teremtett lények, a természet, az időjárás, a békés öregkor és a család istennője is. Beavatottjai a természet tanulmányozásában, a kertészetben és a tanításban is jeleskedtek.

A Kyr Birodalom hatalmának csúcsán virágzott igazán a kultusza. Tavaszváró ünnepségei, a vetési és betakarítási rítusai, a fontosabb számaihoz köthető születésnapok, ha torzult formában is, de mindmáig fennmaradtak, noha az ő neve a legritkább esetekben hangzik csak el.

A neki emelt szent épületek kiemelkedő helyet foglaltak el a kyr építészetben. Tharr megerősödéséig nem is igen akadtak náluk fenségesebbek és lenyűgözőbbek.

Anyrjai tengerkék vagy hófehér köntöst viseltek, homlokpántjukon áttetsző drágaköveket hordtak. Szent szimbólumuk az aranyló búzakalász volt.

A kyr időkben a mai Alidar, illetve az egykori crantai településre épült Ghăda-Croton számítottak a Quironeiától északra Igere kiemelt fontosságú városainak.

Weila

A Sorskovács. A férfias erő, a tisztességes küzdelem és a végzet istene volt egykor. Igazából az ő bukásával indult meg az a folyamat, amely a többi isten hitének torzulásaihoz vezethetett. Vele veszett ki a kyr lelkekből a régi erkölcs.

Befolyással bírt a világi mágia bizonyos formáira, anyrjai az idő, a tér, az anyag és a természet fölötti hatalommal rendelkeztek. A tudósok és bölcsek patrónusa volt, s ha figyelembe vesszük ítélkező aspektusát, manapság talán a pyarroni Kyelhez lehetne hasonlítani.

Weila anyrjainak szent szimbóluma a magasztos nagyság jelképe, a kilencágú korona volt. A birodalom hanyatlásával fokozatosan kiszorult a hatalomból, Ryek idején pedig eltűntek hívei.

Noha elterjedt az a vélekedés, miszerint Calowynról újabb anyrjai érkeztek Ynevre, hogy felvegyék Tharr híveivel a harcot, ez idáig ezt sem bizonyítania, sem cáfolnia nem sikerült senkinek.

Mivel egykori beavatottjai zöld köntöst és homlokpántjukon smaragdot viseltek, csoportjukat a ***Miracle Adeptia*** – talán a felületes hasonlóságok alapján, talán nagyon is indokoltan – a shenwalli smaragdmágusok társaságával mossa össze.

A kyr istenek más panteonokhoz való viszonyáról

A pyarronita isteneket Tharr megvető lenézéssel kezeli. Gyengekezű puhányoknak tartja őket, újszülötteknek, akik csupán kisgyermekek hozzá képest. Megcsontosodott akarnokokat lát bennük, kiket saját maguk eszkábálta szabályaik kötnek gúzsba. Hogy mindemellett tart is tőlük, azt csupán onnan sejteni, hogy őrjöngő dühvel küldi híveit újra és újra a pyarroniták ellen.

Sogron viszonya Ynev többi istenéhez meglehetősen zavaros. Toron földjén igazából csakis Tharr főségét ismeri el, az összes többi halhatatlannal legalábbis azonos rangban lévőnek tartja magát; a Sheral hágóvidékén, Ordan városában egyenesen önállónak és mindenhatónak. A pyarroni isteneket a Háromfejűhöz hasonlóan ítéli meg, s nem is nagyon törekszik, hogy ez a véleménye megváltozzon. Akárcsak Tharr hívei, a

sogroniták sem csatlakoztak az emberáldozó vallásokat tiltó Pyarroni paktumhoz, s noha nem követel híveitől ilyen jellegű áldozatokat, mélységesen sérti, hogy mások korlátozni akarják szabadságát. Ha fel is bukkannak néha híradások egy-egy Sogronnak ajánlott emberről, emögött a Tűzkobra makacsságát és sértettségét kell keresnünk, a vágyat, hogy csak azért is megmutassa másoknak: neki nem parancsolhat akárki.

Ennek megfelelően folyamatos harcban áll a paktumot képviselőkkel, ezért nem fogja és nem is akarja vitára bocsátani a dolgot. Ha csak lehet, üldözi ellenfelei híveit, nem kér és nem is ad kegyelmet, ha találkoznak.

Morgena pyarroni istenekhez való viszonyulása némiképp különbözik két istentársáétól és azok híveiétől. Képmutatónak és erélytelennek tartja a pyar hatalmasokat, akikben a megfelelő ravaszság sincs meg, hogy legalább álcázzák valamimód esetleges balfogásaikat. Ugyanakkor nem lép fel velük szemben ellenségesen, ám nem hagyja, hogy azok bármiképp megpróbálják keresztülhúzni számításait – főként akkor nem, ha azok összefüggésben vannak valamely, évszázadok alatt szövögetett tervével.

Orwella számára szinte mindegy, hogy mely isten követőivel csap össze, hiszen hívei a kontinensen szinte mindenütt ellenséges fogadtatásra számíthatnak. Ők egyébként is úgy gondolják, hogy Orwella az ősanya, aki mindenkinél korábban jelen volt ezeken a földeken, s ily módon igazán senkinek sem tartozik elszámolással.

Más vallásrendszerek isteneit a kyr égiek és híveik még ilyen szinten sem tartják említésre méltóaknak. Ugyanúgy a barbár világ tévképzeteinek vélik, s a legjobb esetben is csak hekkaként hajlandók kezelni őket, már ha egyáltalán tudomásuk van létezésükről. A hekka státuszt több alkalommal is felajánlották már ezen istenek követőinek – elsősorban azon zászlóháborúk békepaktumjaiban, amelyek toroni sikerrel végződtek.

A dwoonok Raniljáról sok toroni úgy véli, ő is a pyar panteon tagja. Híveivel szemben egyedül Morgena követői lépnek fel határozottabban – már ha találkoznak egyáltalán és felismerik bennük a Nap, a Fény követőit.

A Délvidék isteneivel csak igen ritkán találkozhatnak a toroniak, panteonjuk nem szentel különösebb figyelmet nekik, s híveiknek sem adtak külön parancsolatokat velük kapcsolatban. Talán egyedül Erionban kerülhetnek közvetlen viszályba velük. Az itteni tapasztalatok alapján Ranagol vagy Domvik híveit, a dzsad istenek követőit egyként lenézik és legjobb esetben is csak alsóbb hatalmasságokként kezelik isteneiket. Ugyanakkor a kyr hitűek a Városok Városában meglehetős távolságtartással viselkednek, színleléssel, hazugságokkal leplezik valódi gondolataikat – ami az általános összecsapások és vallásos alapokon nyugvó mészárlások elkerülésének egyik jól bevált módja.

A kyrek és isteneik viszonyáról

A kyrek Calowynról, a távoli vörös kontinensről érkeztek az ötödkor hajnalán égi hatalmasságaikkal együtt, s noha megfogyatkozva, de a mai napig itt élnek közöttünk. Rengeteg idő telt el azóta, s ez nyomott hagyott rajtuk is, isteneiken is.

A kyrek gondolkodása megváltozott, a crantaiakkal való keveredés nem tett jót egykori elveiknek. Ha akadna közöttük olyan, aki még emlékezne a régmúlt időkre, a Kyr Birodalomra, minden bizonnyal úgy hinné, megrontottuk őket. Mások talán úgy vélhetnék, ők maguk gyengültek meg, s szükségszerű volt, hogy a hanyatlók magukkal rántsák, más cselekedetekre kényszerítsék isteneiket is. Az embernépek közötti fokozatos és lassú térnyerés az oka, hogy manapság a kyr istenek híveinek jelentős része egyáltalán nem, vagy csak rendkívül kis mértékben vallhatja magát kyrnek.

A folyamatos és gyakran igen komoly változások alaposan megnehezítik a vallástudósok dolgát, s manapság már nem is igazán lehet a kyr panteon hitelveit egységes rendszerbe foglalni.

Nincsenek írásba fektetett, követendő erkölcsi és viselkedési mintái, miként a pyarronitáknak vagy Domvik híveinek. Csupán változó, folyamatosan meg-megújuló, önmagukat újraértelmező hittételeik, melyek az egymást követő korok akarata szerint emelkednek törvényerőre, vagy merülnek el a feledés kútjában.

Nem is lehet ez másként egy olyan vallással, mely több mint húszezer esztendeje van jelen az ynevi történelem roppant színpadán. A pyarronita hit is számtalan kisebb-nagyobb változáson ment keresztül térhódítása óta (ékes példája ennek a legutóbbi syburri zsinat), kevés csodálkoznivaló akadhat hát egy nálánál sokszor öregebb eszmerendszer színeváltozásai láttán.[10]

Hogy az eredeti, Calowynról hozott ősvallás milyen lehetett, nem tudjuk. S hogy a vörös kontinens kyrjei ma milyen elveket vallanak, annak szintén csak az istenek a tudói. Legyen bárhogy is, mindmáig igaz azonban, hogy a kyr gondolkodásra a kettős szemléletmód jellemző. Így volt már akkor is, amikor a kontinensre érkeztek, s mindez természetesen hitvilágukban is tükröződik. A panteon férfiúi és női jelleggel bíró istenei majd' minden esetben szemben állnak egymással. Ez az ellentét persze a legtöbb esetben nem erőszakos formában jelentkezik, csupán az általuk képviselt eszmék, tulajdonságok lényegéből következő szembenállást jelképezi.

Példának okáért: teremtés – Igere; pusztítás, ítélkezés – Weila; nappal – Igere; éjszaka – Tharr; erkölcs – Weila; szabadosság – Morgena; megfontoltság – Weila; lobbanékonyság – Sogron és így tovább.

A fenti példák természetesen az ötödkori állapotokat jelölik, ám az egyes isteni tevékenységi körök a későbbiekben is megmaradtak, csupán más entitás felügyelete alá kerültek, gyakorta jelentéstartalmuk is némileg megváltozott.

Ugyanakkor nem ritka az sem, hogy egy-egy tevékenységi körön belül egy férfi és egy női istenség is felügyelettel bír, ám mindőjük az adott tevékenységi kör más-más (tudni illik férfi vagy női) aspektusát képviseli.

Példának okáért: éjszaka, homály, sötétség – Tharr és Morgena; természet, idő, időjárás – Weila és Igere.

Ugyanez a kétlényegűség nyilvánul meg Igere és Morgena szerepében is. Őket gyakorta helyezik szembe, mint egyazon dolog két női oldalát. Ilyen esetekben Igere mindenkor a fényt, a világosságot, míg Morgena az árnyakat, az intrikákat képviseli.

Ez a folytonos feszültség, az időleges összeütközések, a különféle isteni szerepkörök szülik azt a teremtő feszültséget, amely a kyrek vallásának mindig is meghatározó jelensége volt. Az állandóság és a változás, az egyszerű és az összetett, a rendezett és a szerteágazó folyamatos konfliktusa az a mozgatórugó, amely a kyr isteneket – s magukat a kyreket is – szakadatlan mozgásra, változásra ösztökélte. Sokan ennek tudják be a birodalom szükségszerű bukását is.

Miután külső ellenséggel jó ideje nem kellett a kyreknek számolniuk, óhatatlanul a belső összetartást kellett szétfeszíteniük, hogy újból változást – ha úgy tetszik, fejlődést – indíthassanak. Ennek iránya és megítélése persze mások dolga, ám kétségtelenül valamiféle magyarázattal szolgál Orwella megjelenésére, Rualan és később Toron tartományok lázadására.

A kyr lélek számára mindig rendkívül fontos volt az – isteneik által is képviselt – viszály, a hatalom és uralom kérdése és persze maguk a felkínált módszerek, amelyek ezek megvalósításához lehetőséget nyújtottak.

Legyen bárhogy, tény azonban, hogy a kyrek a férfi és a nő, a test és a lélek, a rend és a káosz, a férfiúi és női istenek egymásba fonódó és ellentétes lényegéből mindig valami újat, mást, de nem szükségszerűen jobbat vagy tökéletesebbet kívántak alkotni. Lehet, hogy isteneiknek nincsenek is más terveik velük.

[10] *Syburrban csakugyan kis híján ölre mentek észak és dél hitbéli vezetői, midőn az erigow-iak felvetették egynémely dogmák felülvizsgálásának szükségességét.*

[11] *Orwellát nem csupán a kyr, de a pyarroni panteonba is besorolták már számosan. Szerintem ez mindennél inkább jelzi tökéletes kívülállóságát és ynevi eredetét.*

A kyr vallás történetéről

Negyedkor

A kyrek és isteneik calowyni történetéről keveset tudunk. Bizonyosnak tűnik, hogy régebben is léteztek olyan égi hatalmasságaik, akikkel Ynev népei meg sem ismerkedhettek, s hogy azok az entitások, akik a vörös kontinensről elkísérték őket, már maguk is rengeteg változáson mentek keresztül.

Hogy a kyr istencsalád tagjai valójában bármiféle rokonságban állhatnának egymással, azt a legtöbb vallástudós megkérdőjelezi. Akad ugyan néhány mitológiai utalás, de a legtöbben hajlanak arra a megegyezésre, hogy különféle félisteni, isteni lényeknek sikerült egy adott faj – esetünkben a kyrek – bizalmába férkőznie, s inkább ez az, ami összetartja őket, semmint a vérségi kapcsolatok.

Yneven csupán ötükről van tudomásunk, de egyes északi kútfők úgy gondolják, számuk ennél mindenképpen magasabb lehetett egykoron. Ha figyelembe vesszük a kyr számmisztika törvényeit, akár még olyan találgatásokba is érdemes belebonyolódni, hogy egyes istenek hatalmának gyengülése óhatatlanul maga után vonta mások fokozatos térvesztését is. Legalábbis erre utal az a tény, hogy Weila és Igere nagyjából egy időben veszítette el ynevi hatalmát, és sokan ezzel magyarázzák, hogy Morgena végleg sohasem fakult ki a kyrek lelkéből.

A fentiek számításba vételével akár arra a következtetésre is juthatunk, hogy Orwella maga nem kyr eredetű, hiszen általa páros lenne a kyr istenek száma – ugyanezen elv éppen a hatodik, s ekképpen szerencsétlen számú istenné teszi őt, ami egy másfajta magyarázatot kívánna meg a létére.[11]

Toroni kútfők mindenesetre megegyeznek abban, hogy Weila eredetileg csupán egy volt a jó néhány kyr végzetisten közül. Ezek neveit nem ismerjük, tény azonban, hogy Weila sikeresen fölébük kerekedett, *és magába* olvasztotta valamennyit, ezáltal befolyási területüket is megszerezte. (Hasonló átalakuláson esett keresztül Tharr is, amikor Weila és Igere távoztával, Sogron meggyöngülésével hatalmat nyert a teremtés, a pusztítás és a sors felett.)

Még Calowynon kellett történnie Sogron fokozatos térnyerésének is. Ő minden hitmagyarázó szerint kilóg egy kicsit a kyr istenek sorából, mert noha a kígyó a kyrek kedvelt mintái közé tartozik, rajta kívül egyetlen istenüket sem ábrázolják hüllő alakjában.[12]

Éppen emiatt sokan szakadár istennek tartják, olyan halhatatlannak, aki kívülről érkezett a panteonba. Egyesek szerint ő az őselemi tűz síkjának ura, mások az egyik ősfaj, a gyíklények egykori *cwyeh-kah*jának, nagy hatalmú vezetőjének tartják, aki idővel népszerűvé tudta magát tenni más fajok tagjai között is. Bárhonnan is érkezett, a Tűzkobra mára megsokszorozta befolyását.[13]

Valószínűleg még a partra lépés előtt történt, hogy Tharr kiemelkedett az alvilági kíndémonok (*guttar*ok) sorából és isteni erőre tett szert. Akkoriban még csupán az éjszaka, a büntetések és a kiérdemelt fájdalom patrónusa volt. Mások szerint felemelkedése csak a crantaiak leigázása idején történhetett meg, ám ennek ellentmondani látszik, hogy négy istennel a kyrek aligha fogtak volna ilyen méretű háborús vállalkozásba.

Más történészek éppen emögött keresik az indokot, amiért is a kyrek egy jelentős csoportja annak idején maga mögött hagyta az óhazát.[14]

Feltűnő, hogy a kérdéses „fiatal" istenek mindegyike hímnemű. Ez is azt a feltevést látszik megerősíteni, hogy a kyrek társadalma – akár ezredéveken át is – anyajogú volt, s a martiarchátust csak a negyedkor vége felé sikerült a feltörekvő isteneknek és híveiknek megváltoztatniuk.

Ebben feltehetően éppen a legidősebb férfi jellegű entitás, Weila járt az élen. Az ő harciassága, keménysége és határozottsága könnyen vezethetett oda, hogy hívei segítségével magának követelhesse a vezető szerepét az istencsaládon belül. Hogy végül sikerrel járt, az azon kyr tudósok véleményét látszik megerősíteni, akik úgy vélik, nem Igere volt az, aki a világot teremtette, hiszen

[12] *Tharr kígyófeje is valójában oroszlántesten nyugszik.*

[13] *Ha így lenne, ez azt jelentené, hogy Sogront is csak Yneven ismerték volna meg a kyrek – hacsak nincsenek gyíklények Calowynon is.*

[14] *Néhány rendkívül bizonytalan forrás arra enged következtetni, hogy Tharr csupán* ***átvette*** *egy azóta feledésre ítélt kyr isten helyét a panteonban. Ha hinni lehet ezen merész feltevéseknek, ez a férfiúi entitás a betegségek és a gyógyítás istene volt, és Anistának vagy Avistának nevezték – mint arról* ***derat*** *Kirs ír a későbbiekben.*

akkor oly hatalom birtokában kellett volna lennie – vagyis inkább nem gyöngülhetett volna meg oly mértékben –, amellyel könnyűszerrel visszaverhette volna a hatalmára pályázó Weilát. Szerintük Igere – noha állandó jelzője a Teremtő – csupán részese lehetett a világ megalkotásának, s később sikerült csak a többi teremtő isteni entitást magába olvasztania – ugyanúgy, mint azt később Weila is megcselekedhette más kis istenekkel.[15]

[15]Gondolom, szerzőnk itt a kisebb végzetistenekre céloz.

Jelenlegi tudásunk ennél merészebb feltevéseket semmiképp nem támogathat, s meg kell elégedjünk azzal, hogy a kontinensre lépő hódítók hitvilágáról, indítékairól egyelőre csak ennyit ismerhetünk. Akadnak persze egyéb teóriák is (szakadár, hitehagyott kyrek egy csoportja érkezett csupán Ynevre, akik isteneik nagy részét maguk mögött hagyták, s csak az őket támogatók kultuszát hozták magukkal; halhatatlanok háborújában vereséget szenvedett istenek mutattak utat híveiknek, s ez vezette őket Ynev partjaira és így tovább), de bizonyítékok egyiket sem támasztják alá, éppen ezért jelen munkánkban hiba lenne velük bővebben foglalkozni.

Ötödkor

Hatalmas időegység, történetéről – éppen a jelenkortól való roppant távolsága miatt – mégis kevés használható adattal rendelkezünk. Mindez hatványozottan igaz, ha a kyr istenek és a vallás szemszögéből vizsgáljuk a dolgokat.

Kétségtelen tény, hogy a kyrek majd' huszonegyezer esztendővel ezelőtt érkeztek Ynev partjaihoz. Toronban a mai napig alkalmaznak egy kalendáriumot, amelynek kiindulási pontjául a partot érést választották. Ha ezen módszer alapján számolunk, akkor kiderül, hogy a „földre lépés" a P.e. (Pyarron előtti) 17 283. esztendőben történt.

Ezzel vette kezdetét a kyrek példátlan hódításainak kora. Feltételezhető, hogy ez az időszak Weila felsőségét hozta. Talán már megérkezésükkor is ő volt a panteon vezetője, ám az itt talált crantai birodalmak megdöntése kétségkívül az ő és anyrjai (főpapjai) nevéhez köthető elsősorban. Bizonyos, hogy a többi isten – főként a kevésbé harcias, női entitások – ekkor még nem követelhettek maguknak igazán nagy részt a hatalomból. Az ő idejük a Kyr Birodalom megszilárdulása után érkezett el, amikor a békeévek idején jobbára hozzájuk, az ő kegyeikért imádkoztak a hívők. A termékenységistennő, Igere és a jósokat, csillagfejtőket, álomlátókat pártfogoló Morgena csakis akkor juthatott nagyobb szerephez, amikor a birodalom belső állapotai már nem tették szükségessé Weila feltétlen elsőségét.

Ennek ellenére vezető szerepe jó darabig nem volt kérdéses. Csupán a korszak végén, a Kyria bukásához közeli esztendőkben merült fel, hogy a főisten immáron nem elég erős, nem képes megóvni a széthullástól a birodalmat.

Kyria vallási vezetői, az egyes istenek kegyeibe ajánlott tartományok irányítói, az anyrok voltak. Mindőjük felett természetesen a legnagyobb hatalmú főpap, a császár rendelkezett. A középső papság szerepét a tartományi anyrok keze alá rendelt *symanyr*ok töltötték be, akik a helyi vallási közigazgatás

elöljárói voltak. A tágabb értelemben vett nép lelki istápolását a legszélesebb egyházi réteg tagjai, a *myrek* látták el. Feltétlenül meg kell említenünk, hogy ez a réteg volt a hadszervezet mellett az első, ahol komolyabb számban megjelentek a kyrek között az embernépek képviselői is.[16]

Szót ejtettünk már a folytonos igényről, amely a kyreket valamiféle változás felé hajtja. Az egyre jobban megkövesedő birodalomban az ötödkor vége felé mindinkább megszaporodtak azok a jelenségek, melyek – noha senki nem gondolt rá – már a közeli véget sejttették.

Ennek legékesebb bizonyítéka a császári ikerfivér, Reigh-En Zerdal példája, aki saját mellőzöttségét orvosolandó, egy külső, idegen isten segítségét kérte hatalmi vágyainak kielégítéséhez. Mindez P.e. 3630 táján történhetett. Hogy mely okok vezethettek odáig, hogy Orwellát a hatalmi harcban vesztes Rualan tartomány főistenévé nyilvánítsák, külön tanulmányt igényelne. A mi szemszögünkből elegendő annyit megjegyezni: sikerült olyannyira megerősödnie, hogy az végső soron a birodalom bukását – s egyben a káoszkor eljövetelét – eredményezte.

Ez semmiképpen nem következhetett volna be, ha a főisten – Weila – valóban akkora hatalommal rendelkezik, mint a hódítások megkezdésének idején. Ebben közrejátszhatott a hosszú béke időszaka, valamint a behódolt népcsoportok (echran, lupár, dolamin, anghmar, kheton és a többi) vallásainak – s így isteneinek – megerősödése is.[17]

Mihelyt a birodalom kevesebb figyelmet fordított a tartományok hitéletének ellenőrzésére, rögtön különféle szekták, új vallási irányzatok jelentek meg, s ezek elburjánzása szükségszerűen a kyr istenek hatalmát is meggyengítette.

Mi más lehet a magyarázata, minthogy majd' ötszáz esztendei háborúskodás sem volt elegendő a lázadó és magát függetlenné nyilvánító tartomány megzabolázására! Ez odáig vezetett, hogy P.e. 3080 tájékán Toron tartomány Hatalmasai (mágusai) is a lázadás útjára léptek.

A birodalom *minden erőtartalékára* szükség volt, hogy az idegen istent végül legyűrjék. Jellemző azonban Weilára és anyrjaira, hogy Orwella világból való elűzéséhez végül Sogron főpapjainak mágiájához kellett folyamodniuk.

Mindez azonban a birodalmat már nem menthette meg. Az utolsó császár, Shri-En Igron megmaradt híveivel a változások síkjára menekült. A Hatalmasok nagy része már korábban a Calowynra való visszatérést választotta, senki nem maradt hát, aki gátat tudott volna vetni a káosznak.

Hatodkor

A kyr istenek legszomorúbb, leginkább dicstelen időszaka. Hatalmuk hihetetlen mértékben meggyengült, s jelentősebb javulás is csak a káoszkor vége felé következett be.

Nem minden kyr menekült vissza a vörös kontinensre, s isteneiket is megtartották. Noha a birodalom széthullásával megerősödtek más, északon élő népek istenei is, a kyr halhatatlanok még mindig kiemelt helyen álltak az itt élők lelkében.[18]

Részint az egykori birodalom területén maradtak híveik, részint az elmenekült, elvándorolt diaszpórák tartották meg a hitüket akkor is, amikor az egykori birodalom területétől immár távol éltek.

Legfontosabb központjaik továbbra is Északföldén maradtak. Jelentőségét tekintve mind közül kiemelkedik Godora (P.e. kb. 3000 – P.sz. 1024). Ott maradtak meg legtisztábban a kyr hagyományok, helytartói – kik magukat hercegnek nevezték – nem túloztak, amikor városokat és a körötte elterülő földeket a birodalom valódi örökösének nevezték. Nekik köszönhető, hogy az istenek hatalma átvészelte a pusztítást, amit az egykori Kyr Birodalom helyén terpeszkedő Ryek okozott. Rengeteg kulturális hagyatékot halmoztak fel Godorában; fővárosában, Erionban építették a legnagyobb templomokat, katedrálisokat az az idő tájt a meggyengült kyr isteneknek.

[16] *Azt, hogy a birodalomban hány anyrja volt egy istennek, hány tartományban uralkodott, elsősorban az adott isten pillanatnyi befolyása határozhatta meg.*

[17] *Ennek némileg ellentmond, hogy ebből az időszakból nem ismerünk egyetlen más istenséget sem – hacsak nem rejteznek valahol a mai hekkák között.*

[18] *Ismétlem: nem ismerünk egy ilyen entitást sem!*

Szomszédaikkal szinte folyamatosan hadban álltak, ám legnagyobb ellenfelük kétségkívül a Ryeki Démoncsászárság (P.e. 2500 – P.e. 795) volt, noha a nagy távolság miatt leginkább az eszmék terén küzdöttek egymással, semmint fegyveres harcokban. A kyrek maradékát több Yneven maradt Hatalmas-csoport próbálta meg újra birodalomépítő magasságokba emelni – kevés sikerrel.

Toron tartomány lázadói Shulurban telepedtek meg, tőlük északabbra mások pedig Ryek városában láttak munkának. Másutt említenek egy, a mai Abaszisz területén tevékenykedő csoportot is, de nem lehet kizárni, hogy ez csupán a toroniak valamely terjeszkedési kísérletére utal.[19]

*[19] Érdemes összevetni **derat** Kirs fejtegetéseivel!*

Egyes feltételezések szerint külön csoportot alkotott az a néhány Hatalmas, akik a bukás után végül a Himano-sivatagban telepedtek le, s onnan irányítják, szervezik a mai napig (a legnagyobb titokban) Orwella végleges elveszejtésére irányuló összeesküvésüket.

Ryek Hatalmasai végül felhagytak azzal, hogy a Kígyószívet nyerjék meg szövetségesül, és a szeráfi mágia különböző formáit kezdték kutatni. Így vált lehetségessé, hogy hamarosan birodalom méretű tartományok felett uralkodjanak. Kísérletező kedvük legnagyobb vesztesei kétségkívül a kyr istenek voltak. Weila, Igere és Morgena papjai nyíltan szembefordultak a ryeki szerafistákkal, s ezért őket és követőiket is rövid időn belül elpusztították. Sogron visszahúzódott és csak abban bízhatott, hogy a Kyria bukásakor hatalmának átmentésére legnagyobb titokban elküldött csoportok némelyike sikerrel jár. Ez utóbbiak egy része Godorában lelt menedéket, egy másik csoportosulás pedig a Sheral akkoriban ismert egyik legfontosabb hágóján alapította meg Ordan városát (P.e. 3000 körül).[20]

[20] Kétségtelen, hogy kyr alapítású a városállam, de Sogron csak a tűzvarázslók hatalomátvétele után lett egyeduralkodó – P.sz. 1217-től.

Egyedül Tharr volt hajlandó segítséget nyújtani a szerafistáknak, s ekkor alapozta meg mai napig tartó hatalmát – jóllehet Ryek bukása után ő lett a szerafisták és démonimádók első számú ostorozója.

Míg Godora hatalma folyamatosan gyengült, addig a Délvidéken újabb kyr államok sora kezdett épülni. Tervük természetesen szintén a Kyr Birodalom visszaállítása volt. E célból alapították meg isteneik hathatós közreműködésével a Kie-Lyron szövetséget (kb. P.e. 2300 – 2210). A mai déli városállamok területén található településrendszer azonban nem bizonyult elég erősnek ahhoz, hogy a meglehetősen zavaros etnikai viszonyok között tartósan megvethesse a lábát. A közeli Krán és Ranagol fenyegetésére néhány év múltán már csak hat város maradt az egykori szövetségből. A kyr istenek és híveik természetesen sokáig kísérleteztek hagyományaik felevenítésével, ám a már említett Hat Város Szövetségén kívül sorra kudarcot vallottak.

Ez idő alatt a shuluri Hatalmasoknak sikerült elpusztítani Ryeket és vele együtt a szomszédos Dawa Birodalmat is (P.e. 795). Tharrt szemelték ki maguknak és fokozatosan mind nagyobb támogatásukról biztosították. A halhatatlan pedig az új hívekkel nekilátott, hogy megvalósítsa nagy hatalmú pártfogói álmát: Új-Kyriát.

Jóllehet az egykori Toron tartomány mind mélyebbre süllyedt a káoszban (családi háborúk kora; P.e. 724 – P.sz. 151), a távoli Godora egyre kevésbé volt képes a számára kijelölt úton maradni. Igere és Weila tovább gyengült – egyes teológusok szerint elhagyták Ynevet és a calowyni kyrekre fordították minden figyelmüket – míg végül szinte nyomuk is alig maradt. Ebben az időszakban kezdték Morgenát más neveken tisztelni, s így nem tűnt el végleg az általa uralt homályban.

Mindent összevetve a hatodkor során a kyr istenek hatalma és befolyása alapjaiban rendült meg, s ez a jelenség a későbbiekben is folytatódott. Több mint háromezer esztendőnek kellett eltelnie ahhoz, hogy azután – immár megújulva – ismét jelentős erőre tegyenek szert.

Ez volt az az időszak, amikor az istenek mellett „kisisteneket", úgynevezett hekkákat is tisztelni kezdtek Toron-szerte, s erre az időszakra tehető a mai kasztrendszer kialakulása is, amely a későbbiekben jelentősen befolyásolta a nép és az istenek egymáshoz való viszonyát.

Hetedkor

A káosz évezredeinek végeztével szokás azt a láthatatlan határvonalat meghúzni, mely az új korszak kezdetét jelölni hivatott. Pontos dátumhoz nem köthető, ám a Pyarron alapítása körüli időszakban már Északföldén is elcsitultak az őrület vetette hullámok. Toronban békésebbé, kiismerhetőbbé vált a helyzet, s az északi államok későbbi alapítói is saját országok egybekovácsolását fontolgatták.

A kyr istenek tekintély- és hatalomvesztése azonban még korántsem ért véget. A Délvidéken megtelepült kyreknek újabb hitbéli ellenféllel kellett szembenéznie, s isteneik végül alulmaradtak az ifjú vallás, a nemrégiben épült város után pyarronitának nevezett hit égi hatalmaival szemben. A Hat Város P.sz. 506-ban hivatalosan is az új vallást választotta.

Mindent összevetve azonban az ezredéves kyr hagyomány nem engedte, hogy tökéletesen elfeledjék egykori isteneiket. Noha a legtöbbjükhöz már csupán ünnepek és szokások kapcsolódnak, Morgena kultusza a mai napig létezik a vidéken. A Hat Város Homályjárójában továbbra is az Árnyak Úrnőjét tisztelik az ottlakók.

Godora helytartói birodalmuk hanyatlását, és a pyarroni hit rohamos térnyerését látva nagyszabású tervbe fogtak: P.sz. 850 tájékán hatalmas, istenekhez méltó függőkert építését kezdték meg. Úgy gondolták, ha sikerül az anyagi síkra hívni a kyr halhatatlanokat, azok nem csupán a közöttük kialakult ellentéteket tudják majd rendezni, de a későbbiekben Új-Kyria felépítéséhez is segédkezet nyújtanak. Ám a godoraiaknak csalódniuk kellett.

Az építkezés majd' száz esztendeig tartott, s a szertartás előkészületei is meghaladtak minden elképzelhetőt, amit Kyria bukása óta látott a világ. Az öt isten a krónikák tanúsága szerint a P.sz. 949. évben jelent meg a függőkertben. Pontos leírás a találkozásról nem született, ám tény, hogy az öt halhatatlan nemhogy kibékült volna, de még mélyebb lett a szakadék, amely már addig is tátongott közöttük. Igere és Weila szinte semmilyen hatalommal nem rendelkezett ekkorra, nem volt hát meglepő, hogy a többiek nem engedtek nekik beleszólást az ynevi halandók ügyeibe. Noha a megbeszélést a godoraiak Kyria felvirágoztatásának céljából hozták össze, erről nem sok szó esett. Sokkal inkább előtérbe került azonban a panteonon belüli vezető szerep kérdése.

A Tűzkobrának ugyan lehetősége lett volna megkaparintani a hatalmat, ám az Árnyékúrnő – egyes hittudorok elmélete szerint jövőbe látó képességének köszönhetően – végül Tharr mellé állt, s így végleg szembekerült Sogronnal. A Háromfejű megkaparintotta a panteonon belüli irányítást. Többen úgy gondolják: Morgena többek között ezzel a döntésével szerezte meg magának a jogot, hogy a hetedkor végén ismételten megszilárdíthassa hatalmát Toronban.

Állítólag Erionban, ahol ma is áll a függőkert – bár a belépést az alabástrompiramis lehetetlenné teszi – időről időre ismét lejátszódnak a régmúlt vitái. Sok tudós a fél életét is odaadná, csak hogy néhány szót elcsíphessen az istenek párbeszédéből.

E sikertelen kísérlet mintha megadta volna a jelet Godora bukására. A környező népekkel való folyamatos háborúskodás során már addig is jelentős mennyiségű területeket veszítettek, majd P.sz. 1024-ben az akkori herceg parancsot adott a város fallal való körülkerítésére. Godora elbukott – pontosabban önjelölt hercegei azontúl valójában csupán egyetlen, ám minden elképzelést felülmúló város felett bírtak hatalommal. Erion fokozatosan elveszítette kyr jellegét, s ma már a kontinens majd' minden népe és értelmes faja képviselteti magát benne.

Újabb csapást jelentett a kyr vallásra az ordani tűzvarázslók megjelenése. A godoni alapú tűzmágiát alkalmazó varázstudók délről érkeztek a Sheralba, majd P.sz. 1217-ben szinte egyik napról a másikra átvették a hatalmat Sogron kyr szolgálóitól.[21]

Noha ők maguk is a Tűzkobrát imádják, ám Sogronról kialakított képük, s az általuk neki tulajdonított képességek éles ellentétben állnak az északon ismertekkel. Éppen ezért dúl folya-

[21] *Ugyehogy...*

matos hitbéli háború korunk Ordanja és Toron között. A toroniak semmilyen körülmények között nem ismernék el, hogy Sogron valóban támogatja a tűzvarázslókat.[22]

Bár a kétféle Sogron-hit kibékíthetetlen ellentétben áll egymással, ugyanakkor létezik számos kisebb-nagyobb, függetlenségre – vagy legalábbis önállóságra – törekvő, úgynevezett „semleges" felekezet is, amelyet mindkét fél igyekszik nyílt vagy leplezett eszközökkel a befolyása alá vonni.

Ugyanakkor elképzelhető az is, hogy a Tűzkobra valamennyi hívére megkülönböztetés nélkül kiterjeszti kegyeit, még akkor is, ha azok egymás esküdt ellenségei. Aligha lehetne ezt másként magyarázni, mint azzal, hogy a Tűzkobra tökéletesen érzéketlen az emberi erkölcsiség iránt. Ami Pyarron számára fekete vagy fehér – két élesen elütő szín –, abban Sogron legfeljebb a vörös halványabb és sötétebb árnyalatait látja.

Ordan „elestével" az utolsó, az egykori birodalom területétől távol eső kyr eredetű mag semmisült meg. A kyr isteneket immáron ismét csak Toronban imádták, ám ezek a hatalmasságok az idők során olyannyira átalakultak, hogy már csak nyomokban hasonlítanak a negyed- vagy ötödkori istenekre.[23]

Sogron kénytelen-kelletlen alávetette magát Tharrnak, Morgena az erejét gyűjti. Különféle boszorkányszekták védelmezőjeként, hekkák szárnyai alatt sikerült híveit megtartania. Más neveken (Berkano, Sötét Anya, Homályjáró, Síl, Lysaniel, Chimeri, Morgazza), más formában tisztelték ugyan, de azt elkerülte, hogy Weilához és Igeréhez hasonlatosan eltűnjön Ynevről.

A jelenkor

A hetedkor vége felé, az új káosz-éra közeledtével a kyr hit ismét erősödni látszik. Ezt leginkább terjeszkedésének mértéke jelzi. Noha minden olyan vallásra, amely emberáldozatokkal jár – így a kyr istenek kultuszára is – erős tiltást mondtak ki Pyarron istenei, egyre nagyobb területen hódít Tharr kultusza. Nem csupán Abasziszra és a városállamok némelyikére (a Pentádra, Heronra, Rowonra, Davaresre és így tovább) terjed ki, de híveit megtaláljuk (igaz, csekély számban) Gro-Ugonban is. Erionban a Néma hite a legteljesebb nyíltsággal van jelen mind a mai napig, s noha történtek próbálkozások a Délvidéken való megkapaszkodására is, ez a Háromfejű követői számára egyelőre túl nagy falatnak bizonyult. Sem az Államszövetség, sem Krán nem nézi jó szemmel ilyen jellegű próbálkozásaikat.[24]

A zászlóháborúk alatt mind Tharrnak, mind Sogronnak sikerült megerősödnie, jóllehet ez csak azon az áron sikerülhetett, ha eredeti érdekszféráikat elhagyták vagy újakkal gazdagodtak.

Így történhetett, hogy Tharr mára elsősorban a megtermékenyítő káosz istene, de ő pártfogolja a hősöket, ő szenteli meg a kiontott vért, és ő bírálja el a halottak lelkét újjászületésük előtt.

Sogron ugyan megmaradt a kíváncsiság védistenének, de ő a tudás, a tanítás, a tisztaság és az otthon védelmezője is egyben.

Morgena egyelőre nem rendelkezik rengeteg hívő lélekkel, de folyamatos előretörése nyilvánvaló. Ő nem igazán változott a századévek során, róla lehet egyedül elmondani, hogy szerepköre sem módosult különösebben. Noha Sogron híveivel az emlékezetes függőkertbéli vita következményeként egyre súlyosabb harcokba kénytelen bocsátkozni, ha sikerül elnyernie Tharr egykor megígért segítségét, talán elkerülhető lesz a kirobbanni készülő hitbéli háború.

Ugyan a kyr vallás fő irányvonalát a fenti istenek határozzák meg, az idők során több olyan jelenség bukkant fel, melyek elkülöníthetetlenek a kyr hitvilágtól, s mégsem sorolhatók mindannyian egyértelműen egyik vagy másik égi hatalmassághoz.

[22] Egy igen érdekes elmélet szerint a tűzvarázslók egy szerafista szekta tagjai voltak, ezért is különbözik kissé a mágiájuk a papokétól. Másoktól olyasmit is hallottam, hogy már Ordan megalapításakor jelen lettek volna a kyr papok között a szerafisták,s a godoniak csupán ezt a szektát számolták fel, vagy – és ez is érdekes elmélet – magukba olvasztották.

[23] A szerző itt némiképp megfeledkezik Erionról, ahol mind Tharrnak, mind Sogronnak akadnak hívei – s nem kizárható, hogy Morgenának is.

[24] Elnézést kell kérjek a szerzőtől – ha már így összefirkáltam fentebb az oldalt!

A hekkák

Nyilvánvalóan a káoszkorban születtek meg ezek a kisebb-nagyobb hatalmú entitások, amelyek fontos szerepet töltenek be Toron mindennapjaiban. Felszínre kerülésük okaként a vallástudorok a hatodkor zűrzavaros állapotait teszik felelőssé, s közöttük akár egykori crantai védisteneket, totemisteneket is felfedezni vélnek. Ugyancsak a hekkák sorát gyarapítják bizonyos Ryek fénykorából hátramaradt démonok, rangjuk vesztett istenek a bevándorolt népek hitvilágából, égi hatalomra törő asztrál- vagy mentálszellemek, *félisteni fattyak*, korccsá sorvadt ősi manifesztációk, sőt egyes tudósok szerint még néhány titokzatos aquir is.

A kasztok megmerevedésével egy időben az alsóbb néprétegek szinte teljesen kirekesztődtek az istenekkel való olyan közeli kapcsolatból, mint amilyenben a Kyr Birodalom idejében részük lehetett. A birodalom korabeli *myr*ek szinte tökéletesen eltűntek, vagy a kisebb hatalmú falusi gyógyítók szintjére süllyedtek. A kasztrendszer kialakulása szintén nem tette könnyebbé a hívek és lelki vezetőik kapcsolatát. A papok ugyanis a sedular kaszthoz tartoznak, a főpapok pedig ennél is nagyobb magasságokba emelkedhetnek. Ily módon a lakosság jelentős hányada csupán szigorú szabályok betartása mellett érintkezhet a vágyaikat istenük felé közvetítő személyekkel. A kasztok csak egyesek számára átjárhatóak, a szigorú hagyománytisztelet pedig a legtöbb esetben lehetetlenné teszi az egymástól távolabb eső társadalmi rétegek kapcsolatát. A szabályok be nem tartása minden körülmények között igen szigorú elbírálás alá esik, így nyilvánvaló, hogy az alacsonyabb kasztok tagjai babonás félelemmel viseltetnek a magasabb osztályok képviselőivel szemben.

Talán nem véletlen, hogy ebben a környezetben megjelent azon entitások tisztelete, imádata, amelyek nem rendelkeztek papsággal – s így egyházzal sem –, nem támasztottak kasztrendszerhez kötött követelményeket, s tulajdonképpen bárki szabadon imádkozhatott hozzájuk.

Tharr egy darabig szigorúan fellépett a hekkák ellen, ám idővel belátta, hiába is hadakozna ellenük – Toronban szinte nap mint nap újabbak bukkannak fel –, így megelégedett azzal, hogy valamennyi hekkát saját szolgálójának tekintette. Csupán azok ellen tett könyörtelen lépéseket, amelyek nem voltak hajlandók ezen törvény betartására.

Mi is a hekkák szerepe voltaképp? E több-kevesebb hatalommal rendelkező lények, jó- vagy rosszindulatú szellemek, bálványok egy része – feladatától függően – különböző területekre vigyáz. Házat, tüzet, erdőt, hidakat, fákat, köveket, temetőket, ünnepségeket óvó hekkák ezek. Nagyobb hatalmú társaik már egyes településekre, utakra, szelekre *sa sata* is kiterjeszthetik hatalmukat. Más hekkák közbenjárásra „szakosodtak". Őhozzájuk imádkoznak az alsóbb rétegek tagjai; hitük szerint ezek a bálványok, lények, esetleg őseik szellemei segítik kérésüket eljuttatni az istenekhez vagy a nagyobb hatalmú szellemlényekhez. Külön hekkái vannak a mesterségeknek (némelyiknek több tucat), fajoknak és érzelmeknek. Akadnak közöttük olyanok, melyekhez a birodalom női, másokhoz a férfijai imádkoznak. Van, amelyik kizárólag éjszaka tevékeny, másokhoz csakis nappal lehet kéréssel fordulni.

Míg régebben csupán az alsóbb kasztok tagjai fohászkodtak a különféle hekkákhoz, manapság már a legfelső rétegek is megtalálták a magukéit. Saját hekkája van a dinasztiának, s Tharr egyházát is számos ilyen entitás szolgálja közvetlenül.

Néhány a legismertebbek közül:

Raonna: A Vakon Látó Király, Tharr állítólagos halva született gyermeke. Számos vadásztestvériség bosszú- és esküszelleme. Több Toronon kívüli forrás úgy véli, hogy valójában nem más, mint egy Kránból elvándorolt aquir. Leggyakrabban agyaras, vicsorgó démonként ábrázolják,

számos fegyverrel. Ő a halva született, vagy az egyéves korukat meg nem érő gyermekek lelkeinek védelmezője.

Ilho-mantari: Morgena késes szolgálólánya, a csend, az éji álmok és a loppal járás védőangyala. Jó néhány toroni fejvadász és tolvajcéh hozzá fohászkodik, ha az éj leple alatt akarnak tevékenykedni. Általában kámzsás, ifjú leányként ábrázolják. Hasonló szerepet tölt be – bár sokkal kevésbé népszerű *Ophysserun*, aki kizárólag különféle tolvajszövetségekre felügyel, vagy a titokzatos éjhekka, *Hurab*, az Árnyékba Költözött Úr, aki az orgyilkosokat pártfogolja. Szobraira mindig fekete leplet borítanak, így pontos és általános ábrázolása ezen kívül nem ismert.

Shamrag: A jótékony sötétség és feledés éjhekkája boszorkányszektákat is pártfogol, de sokkal ismertebb tevékenysége a vakok megsegítése. Kiszúrt szemű, fehér ruhás asszony formájában ábrázolják leggyakrabban.

Ter-han: Az erdei viharok és a villámsújtotta fák védszelleme. Őhozzá szokás fordulni, ha valakit szabad ég alatt ér a förgeteg. Egybefont körökből álló amulettje állítólag megvéd a villámoktól.

Sherran: Udvari ork harci hekka Toron keleti tartományaiban. Egykor híres hős volt, életét a császár védelmében vesztette el. Jobbára tetoválásokon ábrázolják, akárcsak *Agrommot*ot a középső tartományokban. Egyesek szerint ez az ork valaha sabbúli gladiátor lehetett, legtöbbször zöld színű harcos formájában látható.

Hamris: A dinasztia védangyala, az ő tiszte a családi béke megőrzése, a császár közvetlen családtagjai egészségének oltalma. Szárnyas kígyóként ábrázolják (egyes crantai eredetű állatdémonokhoz hasonlóan), szájában aranylándzsát tart.

Khur-mannar: Az alsóbb kasztok kedvelt boszszúhekkája. Őt kérik a szomszédok bosszantására, az apróbb igazságtalanságok megtorlására. Kedvelt megjelenési formája a fogfájás. További bosszúhekkák például *Sahdy-Omorghan* vagy *Tassadar*.

Amirr: A Vér Asszonya, Tharr mitikus szeretője, számos boszorkányszervezet pártfogója.

Vinnu: Népszerű part menti hekka, egyes formáiban a Quironeia déli részein is ismert. Toron tengerészeinek általános pártfogója, leggyakrabban delfin formájában jelentkezik. A vízenjárók védelméért más entitások segítségét is kérik. Ilyen például a Sinemossa *Shímassa* nevű sirálykája, vagy *Anthassa*, a zátonyok és öblök asszonya, aki a Fynnevynek környékén tett szert nagyobb népszerűségre, és valószínűleg a pyarroni Antoh egy módosult formája.

Mahurastia a vajúdó nők pártfogója, de védelmét kiterjeszti a kisgyermekes anyákra is. Apró anyóka formára faragott kövei mindenütt megtalálhatók. A terhes nőkre vigyáz még *Amarissaniss* vagy a bagoly formájában megjelenő *Omra*.

Umm: Az egyik legkedveltebb szélhekka. Szeszélyes, tréfás szellem, a napsütéses délutánok kisasszonya. Gyakran kérik a száradni kirakott ruhák köré. Hasonló szerepet tölt be, mint a lágy szellők hekkája, *Kho-dyassir*.

Enhegiassyn: Kincsőrző hekka, neki adnak hálát a házat elöntő jókedv vagy a megkönnyebbülés érzéseiért. Zsákkal járó patkány formájában ábrázolják.

Amh'amchyr, Kherrem: Ezek a fájdalomhekkák felelősek azért, hogy a betegségek, testi-lelki sérülések fájdalma elszálljon, az áldozatbemutató megtisztuljon, illetve ők veszik el a vezeklésképpen felajánlott kínt is. Szegről-végről rokon velük *Ag'kahytras* a bélpoklosok kínzója is. A fájdalomhekkákat leggyakrabban kis termetű, torz figurák formájában láthatjuk.

Agdyn alakja valaha talán történelmi személy lehetett – kyr hercegfi a régidőkből. A legenda szerint egymaga puszta kézzel oltalmazott meg egy szegények lakta falut a rárontó orkoktól.

Hyssair: Lovagrendek bátorsághekkája, aki daccal és mersszel öltözteti a hozzá fohászkodó harcosokat. Hasonlóan az egész országban ismert a lovagrendek között *Urhablas*, a méltó halál hekkája, aki különképp szereti a hősi tetteket. Szárnyas, agyaras démonféle formájában ábrázolják őket, késekkel és kardokkal kezeikben.

Shæmin: A morgenitákhoz köthető Árnyékbáró a gazdálkodó navorok körében népszerű, ősz-

időn előkerülő hekka. A kertészek pártfogója, aki a gyümölcsöket festi meg.

Emessinath: A császárvároshoz köthető hekka, a shuluri egyevezősök, a *phadyss*ok védelmezője, csakúgy, mint a nagyobb befolyási területtel rendelkező *Suarrand*, a csatornák iszapjában lakozó. Ez utóbbit szentélyeinek falára fekete sárral festik fel, hivatalosan elfogadott formája, alakja nincs.

Khydasvyr: A művészetek pártfogója, a legendák szerint egy néhai kyr nemes-jótevő a káoszkorból. Elsősorban az alsó énekmondók hekkája.

Hon-hoton-dahatan: Cranta idejéből fennmaradt enitás, a néma dübörgés hekkája. Egy kevéssé elterjedt csoportot, az úgynevezett káoszdobolókat támogatja.

Shakbar és Shogvatta: Sogronhoz köthető halálhekkák, akik a falusi halottégetők környékét felügyelik. Könyéknyi, szarvas-vicsorgó figurák képében láthatjuk őket ezeken a helyeken.

Shígvassa: A felsőbb kasztok halottégetőinek, tűztermeinek, tűzkápolnáinak védelmező kígyóasszonya. Magas, tűzköpenyes, festett figuráját minden esetben megtaláljuk ezeken a helyeken.

Adra, Khissimm és *Persanta:* Temetővédő halálhekkák. A holtak hamvaira ügyelnek ezek a rendkívül erőszakos és félelmetes törpék formájában ábrázolt szellemek, akik nem csupán a rájuk bízott temetők földjét vigyázzák, de feladatuk, hogy oda rosszindulatú szellemek be ne juthassanak, illetve onnan semmi ne szabadulhasson ki.

A jahorrok

Egyértelműen Tharrhoz köthető szellemlények, szörnyetegek, az alsó világok és a Lindigass lakói, őrzői és katonái. Észak államaiban „démon" értelemben is fordítják, némiképp pontatlanul, noha megjelenésükben kétségtelenül démoni vonásokat mutatnak. Küldöttként kell rájuk tekintenünk, amennyiben nem ezen a síkon honosak, és elsősorban Tharr akaratából öltenek testet a földfelszínen. Helyesebb lenne talán „kínküldött" jelentéssel fordítani a nevüket. Valóban kínok hordozói, különféle érzelmek elképesztő fölerősítésével felfegyverezve, legyen az búbánat, veszteség vagy egyéb gyötrelem.

Uraik az *eijahorr*ok, a Tharr saját síkján, a Lindigasson elterülő három vértartomány parancsolói. A kígyó-, bak- és oroszlánfejű küldött a Néma legelvakultabb hívének számít, ők hirdetik közvetlen akaratát az anyagi világban – ha néhanapján felbukkannak Toronban (vagy a birodalmon kívül).

Ide sorolhatjuk azokat a védelmező entitásokat is, akik a különféle Tharr-templomokra vigyáznak. A nevük *ultimator*, és vér segítségével nyitott Kapukon közlekednek a Lindigass és világunk között.

Velük rokon szerzetek, a *jahorr*ok közül való *themmetor*ok, akiket a köznép járványfalóknak is nevez. Őket Tharr különleges papjai képesek az anyagi síkra szólítani. Elsősorban háborúban és ragályok idején hívják őket.

Az ÿmek

Azon kiemelkedő tiszteletnek örvendő szellemi lények ezek, akik kiszakadtak a lelkek körforgásából és közvetlenül segíthetik isteneiket. Kyria idejéből való entitások, akik a legvégső beavatáson átesett anyrokból és calyrokból lettek. Hatalmuk és megbecsülésük jóval meghaladja a hekkákéit, még akkor is, ha manapság kultuszuk nem olyan erős. Mivel jobbára a Kyr Birodalom idején érték el az átalakulás legmagasabb formáját, elsősorban Weilához és Igeréhez köthetők, de a többi istennek is akadnak ilyen nagybecsű szolgálói.

Eggyel alacsonyabb rangban találhatók az elsősorban Morgena pártfogásában felbukkanó *anthÿm*mek, akik az álomsíkon kapták meg a végső beavatást, ezért átalakulásuk után is elsősorban ide köthetők.

Harminchat *ÿm*et és kilenc *anthÿm*et tart számon a birodalom, számuk Kyria bukása óta nem

változott, bár az Anthyss toroni állapotait nem ismerjük behatóbban. Festett ábrázolásaik a legismertebbek. Mindannyian kyr formát viselnek, megkülönböztetni főleg egyedi jelképeik alapján lehet őket – miként a pyarroni szenteket is szokás. A hekkákhoz hasonlatosan léteznek szentélyeik, és áldozatokat is kapnak.

A Próféták

Az igaz út szónokainak is nevezik ezeket a különleges alakokat, akik Toron megalapítása óta több alkalommal megjelentek már. Szőrcsuhás személyüket famoroknak kijáró tisztelettel veszik körül. Senki nem tudja, honnan érkeznek vagy hová tartanak. Vélhetően nincs semmiféle szervezetük és nem szolgálnak egyetlen istent sem. Felbukkanásuk minden esetben sorsfordító események előhírnöke. Rejtelmes kijelentéseik, nehezen értelmezhető szónoklataik rengeteg találgatásra adnak okot, ám csak a legritkább esetekben sikerül kihüvelyezni mondandójuk lényegét. Általában csupán a megjövendölt esemény bekövetkeztekor lehet végleges bizonyossággal megválaszolni a jöttük felvetette kérdéseket.

Azt mondják, ha a Próféták úgy érzik, hogy elérkezett az esemény, amelyet hirdettek, ugyanolyan titokzatos körülmények között, mint érkeztek, el is tűnnek. Számuk változó, de addig soha nem nyugszanak, míg Toron minden területére el nem jutnak a hírekkel. Ugyancsak nem lehet semmi bizonyosat tudni az itt-tartózkodásuk idejéről – s így a várt esemény bekövetkeztének pontos dátumáról sem. Előfordult már olyan eset, hogy csupán néhány évig voltak jelen, máskor több mint kettőszáz esztendeig rótták az utakat. Jobbára adományokból élnek, de akad egynéhány, aki nemesi udvarokba költözik, s ott a családfőt segíti jövendöléseivel – cserébe a fejedelmi ellátásért.

Jövőbelátó képességeik miatt sokan Morgena híveinek vélik őket, ám erről még nem sikerült bizonyosságot szerezni. Eddig nyolc alkalommal jelentek meg, s általános vélekedés szerint tizedik felbukkanásuk a világ hamarosan bekövetkező végét fogja jelenteni.

Az utóbbi idők leghíresebb Prófétájának még a nevét is ismerjük – ő Cerresaylas, aki egyenesen a császár fülébe suttoghatta jóslatait.

A kyr istenek toroni egyházszervezeteiről

Tharr egyháza

A Tharr-hit gyakorlatilag Toron államvallása, és a birodalom vonzáskörzetében mindenütt tekintélyes, elismert felekezetnek számít. Észak-Ynev más tájain számtalan kisebb-nagyobb szekta vallja, hol rejtőzködve, hol – mint például Erionban – teljesen nyíltan. A Délvidéken mindeddig nem tudta megvetni a lábát, mivel ottani terjeszkedése részben Krán, részben Ordan érdekeit sértené, és ez a két hatalom összehasonlíthatatlanul keményebb módszerekkel lép föl ellene, mint Északon bárki.

A Tharr-egyház hierarchiája zűrzavaros és áttekinthetetlen; rengeteg kölcsönösen marakodó szektára és felekezetre oszlik, amelyeket kusza földrajzi, társadalmi és dogmatikai határok választanak el egymástól. Sajátos módon mégis ez a képlékeny szervezet tartja össze kovászként a birodalmat a hetedkor hajnalától fogva.[25]

Ha külső ellenség tűnik föl a láthatáron, a viszálykodó csoportocskák bámulatos sebességgel összefognak, majd olyan félelmetes erővel sújtanak le rá, amit addig senki nem feltételezett volna róluk.

Folytonos változás, állandó harc és intrika. Ez az, ami életben tartja a Háromfejű egyházát. Ez biztosítja, hogy szünet nélkül mozgásban maradhasson, hogy a legmegfelelőbb elmék kerüljenek a legmagasabb helyekre, s a legrátermettebbek meg is kapaszkodhassanak ott. Főpapjai, papjai végeláthatatlan hatalmi versengésben él-nek, folytonos harcukkal maguk is a káosz tevékeny

[25] *Ezt a nagy igazságot, miszerint Tharr egyháza tartja össze a birodalmat, az uralkodóház csupán egyetlenegyszer tévesztette szem elől, a P. sz. XI. században, amelyet manapság a toroni historikusok a császári háborúk koraként emlegetnek.*

részesei, s csupán ellenfelük hibáját lesik, hogy aztán annak helyére kapaszkodhassanak. Azok, akik magas polcra kerültek, bizonnyal a legrátermettebbek. Ők nem csak fölülre, de lefelé is képesek figyelni, s száz helyről meg tudják magukat védeni, ha kell.

Ez óhatatlanul oly hatalmi piramis kialakulásához vezetett, amely azoknak kedvez, akik a csúcsán üldögélnek – hiszen látják, kik törnek sikeresen egyre magasabbra –, de e széles küzdőtér megfelel azoknak is, akik egyelőre csupán figyelik a réseket, repedéseket, ahol feljebb furakodhatnak. Mivel a társadalmi felemelkedésnek a köznép számára a katonáskodáson kívül leginkább a papi kaszton belül nyílik lehetősége, talán nem véletlen, hogy oly sokan próbálnak Tharr palástján felkapaszkodni. Ily módon lehetséges, hogy a legfelső és legalsó társadalmi kasztot leszámítva a papok mindenütt megtalálhatóak, sőt a legnagyobb papi famíliák tagjai – ha bírják hatalommal – örökletesen akár a famor kasztba is tartozhatnak.

A legszélesebb hadszíntér, az egyházi hierarchia legalsó szintje Tharr különböző szektáinak szakadatlan vetélkedése nyomán alakul ki. A tizenegy tartományra osztott birodalomban számtalan kisebb-nagyobb helyi szervezet küzd egymással. Lánglelkű vezetők köré csoportosuló, vallási kérdésekben új utakat hirdető papok körül alakultak és alakulnak ki ilyen szekták, melyek többsége hamar felőrlődik a szüntelen viaskodásban. Ám mindig születnek olyanok, akik kellő tábort tudnak maguk köré gyűjteni ahhoz, hogy egyhamar ne lehessen elsöpörni őket. Valójában ez az oka az átláthatatlan eszmerendszer kialakulásának, a folyamatos vallásháborúnak, ahol mindig annak van igaza, aki a legnagyobb erővel tudja érvényre juttatni saját érveit. Noha a legfőbb vallási és egyházjogi kérdésekben még a legszakadárabb irányzatok is tartják magukat az egyház feje, a császári lélekőr által hirdetett dogmákhoz, botorság lenne azt hinni, hogy akár a szertartásrendben, akár a főbb hitbéli kérdésekben tökéletes összhangban lennének a Háromfejű hívei.

Részint ez, részint a hatalom utáni vágyakozás az oka annak, hogy még az azonos tartományban lévő szekták között sincs soha egyetértés.

Toron egyházi kezelésben lévő birtokai három – gyakorta csak papíron létező – területi egységben csoportosulnak. Ezeket nevezik pápai tartományoknak. E tartományok igazgatása mindig a leghatalmasabb, legerőszakosabb szekták kezében van, az ő főpapjaik – a jelenlegi hatalmi sorrendben – az oroszlánpápa, a kígyópápa és a bakpápa. Ők a vezetői annak a három nagy eszmei irányzatnak, melyek (Tharr három fejének megfelelően) más-más viselkedésformát tartanak elfogadhatónak és követendőnek. *Morghagriss*nak, végenincs ösvényeknek nevezik ezeket, s ha szigorú kategorizálásra törekszünk, ez a három „eszmerendszer" tekinthető mérvadónak a birodalom teljes területén. Ezen „ösvények" már valóban hatalmas erőt képviselnek. Kolostorhálózataik minden tartományi székhelyet érintenek, roppant rendházaik erőfitogtató és pökhendi épületek, a legfőbb katedrálisokban kizárólag az ő kórusaik énekelnek. A pápák gyakorta állnak személyes függésben valamelyik boszorkányerődbeli klánnal, ám ez nem minden esetben jellemző, ezen kötések léte vagy nemléte elsősorban a Hatalmasok érdekeitől függ. Ha valamilyen változást szeretnének eszközölni – vagy éppen magának Tharrnak van ellenvetése –, gyakran erősíteni kezdik a pápák szektáit leghevesebben támadó gyülekezeteket.

Mivel a pápáknak kell időről időre megválasztani Tharr egyházának legfőbb papját, a császár Shulurban udvart tartó lélekőrét, a kínosan kialakított és roppant törékeny egyensúlyt kölcsönösen előnyös szövetségi rendszerekkel szabályozzák. Mindezzel együtt nem egyszer fordult

már elő, hogy hatalmi szóval, a Boszorkányerőd vagy a dinasztia parancsára választottak meg egy-egy lélekőrt, így vetve véget az éveken át húzódó véres harcoknak. Talán nem meglepő, hogy az ilyen esetekben a legtöbbször nem a hatalomra ácsingózók közül került ki az új főpap, hanem egy új szekta vezetője – s rajta keresztül maga a szekta – dicsőült meg. Az ilyen felmagasztosulásnak kézzelfogható eredménye is van, hiszen a császári lélekőr minden esetben Toron fekete hadura is. A vérarany trónuson jelen idő szerint immár kettőszázötven esztendeje Chram Hryssus ül, ő valamikor az odassyni Felhőkergető szekta rontásérseke volt.

Az egyház vezetőjének segítője az öt, Vénnek nevezett famor pap. A lélekőr nevezi ki őket, s kiválasztásukban általában semmi szerepe nincs a területi vagy felekezeti hovatartozásnak. A leginkább rátermett, tapasztalt és ravasz papok közül emeli maga mellé őket az egyház feje. Tökéletesen függenek tőle, és esélyük sincs arra, hogy valaha is a helyére üljenek. Kizárólag vallási, katonai és gazdasági tanácsadóként szolgálnak mellette, s minden igyekezetükkel azon vannak, hogy jótevőjüket segítsék, hiszen hűségükön és hasznos tanácsaikon múlik, hogy meddig maradnak a hierarchia legfelső polcain. Egy-egy hibás döntésért soha nem lehet a lélekőrt felelősségre vonni, ám mindig akad egy Vén, akit szertartásos torokmetszésre szólíthatnak fel. A Vének a jelentősebb vallási központok palotáiban, kolostoraiban élnek, ennek megfelelően Shulur, Thekszel,[26] Mykosz, Ebedor és Thakkyn városában bírnak fényes udvartartással.

A Vének kinyújtott karjai, szemei és fülei a *sherr*-papok. Legátusok ők, Tharr küldöttei, akiknek feladata, hogy uraikat tájékoztassák a birodalom vallási állapotáról, közvetítsék utasításaikat, s ellenőrizzék azok végrehajtását. Gyakran tűnnek fel a birodalmi légiók mellett is, hogy a fekete hadúr akaratát érvényesítsék. Minden bizonnyal a *sherr*-papoktól eredeztethető azon különleges orgyilkosok felbukkanása, akik ma már jelen vannak majd' minden nagyobb szekta vezetője mellett. A vérnyelők néven ismert teremtmények Tharr egyedi módon tenyésztett-képzett gyilkosai.

Toron tizenegy tartománya megfelel az egyház területi felosztásának is. Ezeket az egységeket nevezik rontásérsekségeknek, élükön – értelemszerűen – a legerősebb szekták állnak, ezek vezetői a rontásérsekek.

Külön lapra tartoznak a birodalmon kívüli, avagy távoli érsekségek. Ezek száma három. Erion rontásérseke a legnagyobb hatalmú, a sorban utána Abaszisz főpapja következik, míg a többi, szétszóródott szekta – elvileg – a távol-nyugati rontásérsek gusborki irányítása alatt áll.

A papság alsóbb, ám kétségtelenül kiterjedtebb rétegeiben dúló harc elsődleges szereplői a köznép által csak „kígyókardúnak" nevezett papok. Ők alkotják a szekták vezetését, ők irányítják a kisebb egyházközösségeket, az alájuk tartozó alsópapságot, illetve a szerzetesek seregeit. Az ilyen papok toroni megnevezése *torr*, azaz „betartató", míg a kispapokat a *memma* „seprő" név illeti meg. Nincs külön nevük a templomok, kolostorok legalacsonyabb rangú szolgálóinak, akik a papi bevatásra készülnek ezeken a helyeken. Őket csak „kistartóknak" nevezik, más rangjuk, címük egyelőre nincs.

Értelemszerűen a *torr*ok közül kerülnek ki a különéle szekták irányítói. Ösvényüknek megfelelően a szektafőnököket a „szarvas-", „agyaras-", illetve „pikkelypüspököknek" nevezik.

A külvilág szemében a kiemelkedett papok legjellegzetesebb képviselői az *yshtorr*ok. Ők az egyház sérelmére elkövetett bűnesetekben vizsgálódnak, s ily módon gyakrabban felbukkannak a Quironeia területén is. Hatalmuk nem éri el a *sherr*-papokét, ám mindenképpen hiba lenne alábecsülni őket.

Szintén vizsgálóbiztosnak nevezik a *quessor*okat is, ám ők a hitbéli, belső kérdések, ellentmondások, bűnesetek kiderítésére kapják megbízásukat. Hatalmuk nem éri el a Vének legátusaiét, ám kétségkívül mindegyikük valamely hasonló tisztség megszerzésére vágyik.

Az alsópapság legismertebb szereplői az úgynevezett *khótorr*-papok, akik nyughatatlansági

[26] *Thekszel az Öt Város kiemelkedő tagja, nem szabad összetéveszteni a hasonló nevű, ám valahol Abaszisz-ban található másik Tharr kegyhellyel – amely vélhetően éppen a Vén városáról kapta a nevét, s az aszisz feljegyzésekben gyakran Thexel írásmóddal szerepel.*

fogadalmuknak megfelelően járva a birodalmat a köznép lelki életéért felelősek. Hitmagyarázók és vándor prédikátorok, akik fényt hivatottak vinni a falvak lakóinak. Megtalálják a hangot a köznéppel, a legtöbb toroni számára ők azok a papok, akikkel érintkezni lehet. Ők közvetítenek Tharr, a hekkák és a nép között. Magyarázataik, hitbéli elveik általában összhangban vannak a lélekőr hirdette eszmékkel, mégsem ritka, hogy éppen közülük kerülnek ki az egyes szekták alapítói.

Nincs pontosan meghatározott száma az egy tartományon belül tevékenykedő szektáknak, ám mivel Toronban minden föld a császár tulajdona, s a Császári Kamara juttatásainak kell eltartania az egyházat is, mindenkinek érdeke, hogy minél kevesebb ellenfele részesüljön ebből az összegből. Természetesen a különböző kiváltságok és jogok felvásárlásával a legtekintélyesebb szekták külön jövedelmekhez is jutnak, ám ez semmiképpen nem lehet akadály, ha egy barátságtalan szektát vagy akár egy lehetséges ellenfelüket kell meggyöngíteniük.

Az egyházi hierarchia legalsó rétegét, a szekták haderejét a Daychín kültartomány vermeiben kitenyészett félemberi torzszülöttek, a Tharr-szerzetesek adják. Katonai vezetőik a rőt csuklyásoknak nevezett teremtmények, akik észbeli képességekben éppen hogy csak meghaladják az alájuk rendelt lényeket.

Külön említést érdemelnek azok a Tharr-papok, akik a vérben rejlő energiák segítségével hozzák létre varázslataikat. Őket *sanquinator*oknak nevezik. A közhiedelemmel ellentétben nem alkotnak külön csoportokat, csupán az alkalmazott mágia típusa köti össze őket, s ily módon bármely szektában megtalálhatók.

Lévén Tharr vallása nem mai keletű, a korok során számos nagy hatalmú kegyeltje kapott már tőle elegendő erőt, hogy méltón képviselhesse őt az anyagi síkon. Közülük is kiemelkedik Aruth Dyn-Dayaell, egy odassyni parasztcsalád értelmes és fogékony gyermeke. A családi háborúk korának idején *látta meg a nagyvilágot*, s hamar kiderült róla, hogy jóval különb falubéli társainál. Egy *khótorr*-pap vette szárnyai alá, s a Kékfelleg nevű szekta gondjaira bízta az eszes fiúcskát. Aruth Dyn-Dayaell korán kitűnt újszerű hitmagyarázataival, s mivel kellőképpen megnyerő és megfelelően kegyetlen volt, egyhamar a szekta élére tornázta fel magát. Különleges ravaszsága, újszerű látásmódja lehetővé tette, hogy sorra kikerülje a rá leselkedő csapdákat. Tizennégy gyilkossági kísérletet élt túl, mire kígyópápa lett, s immár elegendő hatalmat birtokolt ahhoz, hogy gátat vessen az ellene fondorkodók próbálkozásainak. Életét ezen túl hittudományi munkák írásának, dorbézolásnak és intrikálásnak szentelte. Olyan meghatározó művei születtek ez idő tájt, mint a ***Paradoxia*** vagy a ***Méltó halál példázata.*** Sikerült elérnie azt, amit sem előtte, sem utána senkinek: egy kézben tartotta az egyházat, s – akkor még nem lévén dinasztia – különböző Nemes Házak takarásában valójában az egész megmaradt Toron tartomány ura lett. Biztos lehetett benne, hogy halálával ismét darabjaira esik mindaz, amit felépített, s nem is kellett csalódnia. Noha tanítványai mindenben az ő írásai alapján jártak el, rajta kívül eddig senkinek nem sikerült rendet tennie a zűrzavarban, s egységes egésszé szervezni a káoszt. Állítólag a Boszorkányerődbe is bebocsátást nyert. Egyesek úgy gondolják, maguk a Hatalmasok rendelték el a halálát, mivel az általuk megkezdett út egyik kerékkötőjét látták benne.

A másik olyan kegyelt, aki idővel nagy hírnévre tett szert, Harsim Quessira volt. A későbbi császári lélekőr avval érdemelte ki a kegyet, hogy egy démoni síkról sikerült megszereznie Tharrnak azokat a tekercseket, melyek segítségével egyes elsorvadt istenségek Kapukat nyitva elapaszthatták volna a Lindigasst tápláló csatornákat.

Tharr ma is élő kegyeltje egy kyr származású boszorkányherceg: Hamryss-on Sul-Khylar. Sokak szerint jelentős szerepe volt abban, hogy Eren kék hercege, Eligor a mai napig egy ismeretlen sík rabja.

A Háromfejűnek számtalan szektája létezik Toronban, s ezek közül nem mind hű a lélekőr által hirdetett dogmákhoz. A kicsiny eltérések, a

hit egészét nem igazán zavaró vallásmagyarázatok és szertartásrendek gyakorta még a *quessor*ok, Tharr vizsgálóbiztosainak megjelenését sem váltják ki, akadnak azonban olyanok, melyek még e rendkívül kaotikus és önellentmondásokkal teli vallásban is eretneknek számítanak. Ezek közül persze a legritkább esetekben marad fenn sokáig akár egy is, amelyik később meghatározó lehet, esetleg vallásháborút robbanthat ki. Azok, amelyek mégis megmaradnak, bizony komoly feszültségeket okozhatnak az egyes szekták között.

Az egyik leghírhedtebb és a mai napig hatással bíró ilyen szekta a Shín tartománybeli Vízjárók volt. Egy *khótorr*-pap, bizonyos Trommelys Achar alapította P.sz. 3551-ben. Legfőbb tanítása szerint Tharr nem a káoszt, sokkal inkább a világ rendezettségét szolgálja. Minden csak látszat, képmutatás, hazugság. Valójában a mérhetetlen zűrzavar mögött szigorúan átgondolt rendszeresség húzódik, ahol jó előre elkészített tervek szerint megszabták minden dolgok pályáját. Mi mást szolgálhatna a kasztrendszer, s a hagyományok mindenekfeletti tisztelete?

A szektát néhány évvel alapítása után felszámolták, minden kolostorát kipurgálták, Trommellys Achart kimérákkal tépették szét. Az eszmerendszer azonban a mai napig fennmaradt, s időről időre újból felüti a fejét. A Vízjárók könyveit és tekercseit ugyan lefoglalták és nagy részüket el is égették, ám a jelek szerint maradt néhány másolat, s folyamatosan újak készülnek. Achar ***Tiltott tapasztalatok*** című munkájának puszta birtoklása is halált érdemlő vétéknek számít.

Sogron egyháza

A Tűzkobra egyházának szerkezete két részből áll. Az első tagjai valamennyien a sedular kasztba tartoznak – csak a főpapok számítanak famornak –, míg a másik csoportot a pietorok kasztjába tartozó papharcosok alkotják. Közülük a legritkább esetekben viszi valaki a főpapi rangig.

Az Őstüzek urai helyhez kötött életmódot folytatnak. Ők közelebb állnak ahhoz a Sogronhoz, aki Tharr felkapaszkodása előtt létezett. Inkább a tudományos kutatásnak, a filozófiának szentelik életüket. Ők tartják kezükben az oktatást a birodalomban, kiemelkedő tudósaik a különféle iskolák, egyetemek magasan képzett, különösen megbecsült vezetői és oktatói. Egymástól különálló rendházaik, templomaik az ország területén szinte mindenütt megtalálhatóak. Nincsenek alávagy fölérendeltségi viszonyban, és sokkal kevesebbet háborúznak egymással, mint Tharr szektái. Ennek oka részben abban rejlik, hogy uruk – szemben a Háromfejűvel – nem követeli meg tőlük a történést és mások eltaposását, másrészt a Tűzkobra hitelvei, tanításai inkább a hagyományok megőrzésére törekednek, sokkal kevésbé zűrzavarosak, hívei nem állnak elő századévente újabb és újabb hitmagyarázatokkal.

Ha a sogroniták mégis egymásnak esnek – akár hitbéli dolgok ügyén, vagy határvitákon, bosszúvágyból –, elég hamar eldöntik, kinek is volt igaza. A módszer egyszerű: az, aki túléli kolostorának, rendházának leégését, nyilván kedvesebb az isten szemében.

Akárcsak Toron, területi szempontból Sogron egyháza is tizenegy tartományra oszlik. Minden tartománynak van egy vezető rendháza, az úgynevezett füstklastrom, amely az egész egyházi egység életét, valamint az ott folyó tudományos és oktatói munkát – ha nem is irányítja, de legalább – felügyeli. Míg a rendházak vezetői a *hammo*rok, addig a füstklastromok első embereit *flamris*oknak nevezik. A tizenegy vezető rendház jelöli ki azt az öt küldöttet *(flammor)*, akik végül a tartomány ügyes-bajos dolgaiban képviselik a Shulurhoz közeli Koromerődben. Ez a megbízás általában halálig szól. Ritka, hogy valamelyik küldöttet visszarendeljék a Koromerődből; az elégedetlenkedőknek általában sikerül elérniük, hogy az illető balesetet szenvedjen.

A Lángok Urának egyháza élén a Koromerőd főpapjai állnak. A *flammor*ok döntik el, ki az a hét személy, aki alkalmas közülük a főpapi méltóságra *(eflammor)*. Ők ítélnek minden fontosabb

ügyben, ők határozzák meg – Tharr útmutatásai alapján –, milyen irányba kell haladnia a klérusnak, ők, illetve az általuk megválasztott személy képviseli az egyházat Tharr és a császár előtt.

A tanításon kívül más fontos szerep is hárul az Őstüzek uraira: ők azok, akik a magasabb társadalmi rétegek halottégetési ceremóniáit levezénylik, illetve rendelkeznek arról, hogy a hamvak eljussanak a megfelelő temetőbe vagy családi sírboltba.

A másik irányzat, az egyház fegyveres erejét adó Lángvihar tagjai sokkal szabadabbak és vehemensebbek annál, semhogy bármifajta szervezetbe lehessen őket tömöríteni. Nincsenek nagy kolostoraik vagy udvartartásaik, csupán pihenőházaik. Áldozataikat legtöbbször a szabad ég alatt mutatják be. Filozófiájuk hevesebb, hitelveik kaotikusabbak, sokkal többre tartják Sogron pusztító aspektusát, semmint a Tűzkódex nyújtotta tudást.

Csakis a füstklastromok *flamris*ainak, és a Koromerőd urainak engedelmeskednek. Egyébként kizárólag azokat tűrik meg maguk felett, akiken Sogron étke láthatóan több nyomot hagyott, mint rajtuk.[27]

A Lángvihar papharcosait *immirn*ek nevezik, fegyvereiket nyíltan viselhetik, a pietor kasztba tartoznak, s gyakorta még saját felekezetük papjainak kérésére is fittyet hánynak – hiszen azok jobbára csak sedularok.

Fontos szerepük van a különféle hamvasztási ceremóniákon, ahol jogukban áll a tüzet felszítani, a szertartást levezetni, és rendelkezni a temetés további részleteit illetően. Ily módon gyakran sokkal közelebbi kapcsolatba kerülnek az alsóbb kasztok tagjaival, mint a *khótorr*okon kívül bárki egyházi személy a birodalomban. Nagyobb egységekbe csak ritkán tömörülnek, ilyen esetekben valószínűleg az egyház magasabb szintjeiről érkező utasítás szólítja őket csak együvé.

A Tűzkobra Toronon kívül sehol nem képvisel jelentős erőt északon. Abasziszban és a városállamokban ugyan felbukkannak néha érckobrával ékes papjai, ám sem politikai, sem gazdasági hatalmuk nincsen. Erionban is megtalálhatóak, ám ott sem képviselnek különösebb erőt. Legalábbis olyat nem, amely sorsfordító lehetne a város életét érintő kérdésekben.

Az idők során Sogron számos kegyeltje járta Ynev vidékeit. Közülük is kiemelkedik Lángszem Udgassol, aki a Tűzkódexet, Sogron tanításainak egy részét hozta el a Koromerődbe, és Omron Tardassol, az Ordan városát megalapító kyrek vezetője.

Az utóbbi időben a Tűzkobra kegyeltje minden esetben egyben a Koromerőd legfőbb ura is volt. Mint az előző felsorolásból is kiderült, a jelenlegi *eflammor*ok felett nem áll senki. Sogron utolsó kegyeltje, Harsyr Brei a tizennegyedik zászlóháborúban elesett, midőn a Piderán átkelni kívánó északi seregeket próbálta megállítani. Így ma nem él egyetlen sogronita sem, aki az egész egyháznak parancsolhatna – ám másfelől az is igaz, hogy az egyházat sem fenyegeti akkora veszély, hogy a Tűzkobra valakit ily kitüntető kegyben részesítve minden sogronita fölé helyezzen. Sogron hívei azonban tudják jól, hogy előbb-utóbb ismét felbukkan majd valaki, aki bizonyossá teszi: hatalma feljogosítja, hogy a Zsarátnoktrónra ülhessen.

Sogron egyházában jelen idő szerint nem léteznek eretnekek, eltévelyedettek. Akadtak ugyan a múltban ilyenek, ám mindet könyörtelenül kipusztították. Tharr híveivel szemben a sogronitáknak

[27] Sogron étke rituális parázsevést jelent a valóságban, s állítólag elszínezi elfogyasztója bőrét. Minél többször hajtotta végre a szertartást, annál sötétebb lesz az illető fizimiskája.

komoly előnyük, hogy azonnal el tudják dönteni, mely tézisek azok, melyek valóban fenyegetik egyházukat. A legnagyobb hatású eretnek szekta, a merebi, P.sz. 3554-ben egyenesen megtagadta Sogront. Úgy vélték, vagy eltávozott, vagy végérvényesen egybeolvadt küldöttével, a szent tűzből lett Shígvarr-ral. Noha a Tűzkobra papjai keményen küzdenek ellene, ez a nézet mindmáig újra és újra felbukkan Toronban. Ugyan eddig még sehol nem volt hosszú életű, de ki tudja? Lehet, hogy egyszer maga Shígvarr fogja megcáfolni…

Morgena egyháza

Bármennyire is látványos az Árnyékúrnő újbóli felbukkanása, egyelőre még korai lenne az ő egyházáról beszélni. Ennek több oka is van. Egyes híveik szerint még nem érkezett el a megfelelő idő és vezető. Rendkívül kevés papja tevékenykedik Toronban, s ez idáig nem nagyon merészkedtek az ország határain kívülre. Ez alól kivételt egyedül Abaszisz és a városállamok jelentenek. Ott azonban elsősorban az istennőt más neveken imádó boszorkányszervezetek között érezteti hatását Morgena hite. Számos olyan ellenféllel kell megküzdenie az őt követő papoknak illetve papnőknek, melyek egyelőre túlságosan is erősek. Az istennő is azt sugallja követőinek, hogy várjanak, amíg sikerül több hívet maguk köré gyűjteniük, s csak akkor lépjenek színre, ha már úrnőjük is úgy érzi, hogy sikerrel szállhatnak szembe az ellenük áskálódókkal.

Komoly szakrális hatalommal Morgenának csak rendkívül kevés papja bír, s ők egyelőre a „várakozás idejéről" beszélnek növekvő számú híveiknek. Úgy mondják, ezután „a Próféta ideje" fog elkövetkezni, az az időszak, mikor Morgena kegyeltje megérkezik a földre, s megszervezi az egyházat. Egyesek azt rebesgetik, hogy a közelmúltban felbukkant, a hívek között csak Fiúként *ismert* karizmatikus személy lesz az, aki ezt a változást majd elhozza. Neki kell majd valójában felvenni a harcot az Árnyékúrnő ellenfeleivel. S hogy kik is azok? Nos, szinte mindenki.

Elsősorban Sogron egyháza nézi ferde szemmel az Árnyékúrnő ismételt felbukkanását. A godorai függőkertben történtek óta a Tűzkobra egyértelműen Morgenát hibáztatja, amiért Tharr ellenében nem ő lett a panteon főistene. Akkor állítólag esküvéssel fogadta, hogy elégeti őt is, híveit is.

Másodsorban Tharr az, aki aggodalommal figyeli a fejleményeket. Úgy tűnik, nem ellenzi különösebben Morgena újbóli megjelenését, ám ismerve a Háromfejű egyházának kaotikus voltát, nem lehet előre megjósolni, hogy mely szekta miként vélekedik az új hitbéli ellenfélről. A többség véleménye szerint, amíg nem veti alá magát – Sogronhoz hasonlatosan – a Háromfejűnek, ellenséget kell benne látni, s minden eszközzel engedelmességre kell szorítani. Az újabban megkezdett morgenita építkezések mindenesetre arra engednek következtetni, hogy Tharr egyháza – a sogroniták minden neheztelése ellenére – elnézi az istennő újabb kori térnyerését. Ugyanakkor hiba lenne azt hinniük, hogy egy csapásra vége szakadna az üldöztetésüknek. Számos önjelölt igazságosztó Tharr szekta – gyakorta a sogronitákkal karöltve – folyamatosan fellép a morgeniták ellenében, lehetőség szerint minél komolyabb károkat okozva nekik.

Észak egyéb hitű egyházai – s itt elsősorban a pyarronitákra kell gondolnunk – egy kalap alá veszik Morgenát a többi kyr istenséggel. A gondolatát is elvetik annak, hogy kapcsolatba lépjenek vele, s tanításaival sem szándékoznak különösebben megismerkedni. Hogy előítéletük helyes-e, azzal az Árnyékúrnő keveset foglalkozik, egyelőre ugyanis kevéssé viszálykodik az északiakkal. Mindezek ellenére nem valószínű, hogy rokonszenvezne bármelyikükkel is, amíg az erősebb félként nem tárgyalhat velük. A napisten, Ranil híveit pedig egyenesen gyűlölködve figyeli.

Ami az északiak között Morgena hitével kapcsolatban megosztottságot szülhet, az elsősorban a pyarronita álomisten, Noir viselkedése. Az utób-

bi időben számos eretnek vélekedés látott napvilágot – elsősorban természetesen Toronban, illetve csatlósállamában, Abasziszban –, melyek szerint Noir (más népszerű entitásokhoz, Berkanóhoz vagy Malvaise-hez hasonlatosan) nem más, mint az Árnyékúrnő egy különösen hatásos hatalomátmentési kísérletének eredménye.

Kikre számíthat akkor Morgena? Elsősorban saját magára. Éppen ez okból okítja papjait, ezért ad nekik hatalmat oly területeken, melyeket sem Tharr, sem Sogron nem uralt soha. Mindezen túl rendkívül szoros a kapcsolat hívei között, s ez végül is egyfajta hálózatba rendezi az övéit.

Bár mindez még messze nem nevezhető egyházi szervezetnek, a legjobb úton halad afelé.

Morgena első papjait más istenek követőitől csábította el. Kedvelt fogása oly bélyeg elhelyezése valahol az illető lelkén, amely fokozatosan felé fordítja akár Tharr, akár Sogron követőjét. Talán nem kell részletezni, ez milyen komoly ellenérzést váltott ki az említett egyházakból.

Ma már (éppen ezért) az Árnyékúrnő csak ritkán folyamodik ehhez a módszerhez. Papjait és papnőit arra próbálja rábírni, hogy keressenek tiszta lelkeket, akik megfelelően képviselhetik őt a világban, akik alkalmasak arra, hogy a későbbiekben – a Próféta megjelenése után – segítsék lerakni az új egyház alapjait, s felvegyék a küzdelmet az esetleges ellenfelekkel is. Ugyanakkor társakat, híveket kell keresniük, akik megvédelmezik majd őket. Olyan hithű követőkre, fegyveresekre van szükség, akik az Árnyékúrnő új hadseregét alkothatják majd. Mert azt ő is tudja jól, hogy súlyos harcok árán ismertetheti csak el a Háromfejűvel és a Tűzkobrával létjogosultságát. E törekvés eredménye a „farkasok" megjelenése, akiknek hitbéli elkötelezettségéhez kétség sem férhet. Morgena seregének másik – nagyobb – részét azok a fegyveresek jelentik, akiknek az *urait* sikerült valamely praktikával vagy szép szavakkal az Árnyékúrnő oldalára csábítani.

Ám a Homályúrnő hite a Kyr Birodalom idején komoly kultusszal rendelkezett, s abból az időből számos emlék, hagyomány maradt hátra, melyeket jelenkori hívei is tiszteletben tartanak. Rituálék, ünnepek, történetek, amelyek nemzedékről nemzedékre adódtak tovább. S noha többnyire írott formában is fennmaradtak, nagy részük mára a feledés homályába merült. Ám az istennő arra törekszik, hogy mindezen hagyományok ismét életre keljenek és megint mindenki emlékezhessen rájuk.

Orwella egyháza

A Kitaszított esetében nem beszélhetünk egyházszervezetről, csupán hívek többé-kevésbé együttműködő csoportjairól, akiket az különböztet meg a többi kyr isten híveitől, hogy szerte Yneven megtalálhatóak, noha létszámuk a folyamatos üldöztetéseknek köszönhetően rendkívül csekély.

A Kígyószív papnői Toronban elszigetelt, nem ritkán vándorló életmódot folytatnak, állandó szentélyeik számáról nincsenek pontos ismereteink. Ideiglenes jelleggel alakítanak ki maguknak efféle imahelyeket, melyeket a legtöbb esetben sietve számolnak fel, ha menekülőre kell fogniuk a dolgot. Elvileg létezik ugyan egy nagyasszonyuk, akinek szavára összehangolt cselekvésre is képesek, ám az ő kilétéről, sőt létéről is csak találgatások keringenek. Sokkal jellemzőbb a Kitaszított híveire az elszigetelt kis szórványközösségek egyéni tevékenysége, melynek során gyakorta együttműködnek a különféle Orwellahitű boszorkányszervezetekkel.

Egyetlen olyan ismert közösség létezik Yneven, amely a Kitaszított hitét vallja: a Kard Testvériség lovagi szervezete, amely a legutóbbi időkig Gro-Ugon területén tartott fent egy államot. Ám az uralma alá vetett ork törzsszövetség végül kicsúszott az irányítása alól, fekete lobogóját is elveszítette, s végül Toronon belül, Lakhassyn tartományban lelt menedékre.

Az isteneknek felkínálható áldozatokról

A Háromfejű véráldozatot követel papjaitól, ám a köznéppel szemben nem ennyire szigorú. Bármiféle állatot elfogad tőlük, de az étel- vagy italáldozatot sem veti meg, ha azt szertartásos keretek között ajánlják fel neki.

Papjai azonban kizárólag vérrel áldozhatnak neki, ám a rituálé szerint megtisztított vér emberi és állati eredetű egyaránt lehet. Minél becsesebb az adomány, annál inkább számíthat a felajánló istene jóindulatára. Tharr leginkább az ellenség vérét fogadja örömmel, de alkalomadtán beéri az egyszerű tévelygők, rabszolgák és ostobák éltető nedvével is.

Ha a Néma egy papja valamilyen módon megharagítja istenét – akár kedve, akár elvei ellen *tesz* –, mindenképpen a saját vérével kell áldoznia neki. Ennek mértéke minden esetben a vétek nagyságától függ. Ha elfogadja a békítő ajándékot, Tharr maga állítja el a vérzést. Beszélnek azonban olyan papokról is, akiket a szörnyisten hagyott elvérezni.

A *khótorr*-papok és áldozataik ismét más megítélés alá esnek. A Háromfejű tőlük is elfogadja az étel- vagy italáldozatot, ha ahhoz néhány csepp vért kevernek. Ennek eredete szinte közömbös Tharr számára, ám a *khótorr*-papokra is vonatkozik a szabály: istenük megsértéséért saját vérükkel kell áldozniuk.

Toron-szerte találni Tharrnak szentelt áldozati helyeket. Legtöbbjük kaotikus mintákkal vésett kőoltár, de akadnak szentélyei árvizekre bízott tutajokon, kőomlások lábainál vagy tűzvész pusztította vidékek közepén. Ezek a káosz által uralt vagy elpusztított, majd újjáalkotott vidékek különösen kedvesek Tharr szemében.

A Lángok Ura kizárólag tárgyáldozatokat fogad el híveitől. A felajánlott holmikat minden esetben tűzbe kell vetni, különben nem juthatnak el Sogronhoz. A tüzet sogronkővel, vagy a papok vándorszentélyével kell életre kelteni, máskülönben tisztátalannak számít. El lehet képzelni annak a sogronitának a riadalmát, akit megfosztanak ezen holmijától.

A felajánlott tárgyakat illetően a Lángok Urának nincsenek feltételei. Az fontos csupán, hogy értéket képviseljenek vagy a pap vagy istene számára. Kiváló lehet az a tárgy, melyet a pap csak nagy nehézségek árán tudott megszerezni, amiért fizetnie vagy szolgálnia kellett, vagy amiért cserébe valamit meg kellett tennie. A Tűzkobra figyelmét pedig azok a tárgyak kelthetik fel, amelyek valamely ellenségéé voltak, vagy valami okból egy sogronita felfigyelt rájuk.

Ez a magyarázata annak, hogy Sogron hívei mind tökéletesebb áldozati ajándékokat keresnek uruknak. Akadnak, akik a saját boldogulásukat igyekeznek ily módon előmozdítani, mások a megszerzett tárgyakkal az Őstüzek urainak rendházait keresik föl, s a magas rangú tűzpapoktól várják, hogy közbenjárjanak értük a Tűzkobránál.

Minden Sogron-pap rendszeresen bemutat urának egy rituális megtisztulási áldozatot is, mi-

helyt istene segítségével egy szabadabb lelki állapotot sikerült elérnie. Ezt az áldozatot nevezik Sogron étkének. Ha istenük úgy gondolja, hogy valóban érdemesek a megtisztulásra, az áldozatuknak meglesz az eredménye: nem halnak meg. Sogron étke ugyanis szertartásos láng- és parázsevést jelent.

Minél többször sikerül valakinek ezt az áldozatot bemutatnia, az annál inkább nyomot hagy a küllemén. Mert Sogron étke tüzessé teszi a szemeket (de nem világítanak), koromszagúvá a leheletet, s halovány füstszínnel festi meg az arcot, a szájat és a szájpadlást. Ez a szín válik az újabb áldozatok során egyre sötétebbé. Azok, akik egy koromszín arcú, füstbarna kezű Sogron-pappal találkoznak, jobban teszik, ha kitérnek az útjából.

Morgenának alkonyatkor vagy hajnalban kell áldozatot bemutatni. Elsősorban italáldozatot követel híveitől: vérrel kevert forrásvizet vagy bort kell egy általa megszentelt kőre loccsintani. Ezek a kövek egykor a birodalom minden részén megtalálhatóak voltak, s ma ismét egyre többet lehet látni közülük. Faragott felszínükön általában a nyugvó napot jelképező félkör, valamint nem ritkán farkas vagy holló látható.

Az istennő különféle tárgyáldozatokat is elfogad híveitől, akik ehhez az áldozati formához általában akkor folyamodnak, ha valamilyen rendkívüli ügyben szeretnék Morgena segítségét kérni. Tulajdonképpen bármilyen tárgy megfelel a célra, az egyetlen követelmény az, hogy különleges fontossággal bírjon annak a számára, aki felajánlja, hogy *valódi* áldozat legyen. Akárhogy vélekedjenek is az Északi Szövetség inkvizítorai, Morgena nem fogad el emberáldozatot, bár az igaz, hogy nincs különösebb ellenvetése, ha ellenfelei elpusztulnak. Vallásának területi korlátozottsága miatt egyelőre nem fenyeget az a veszély, hogy az Árnyékúrnő Toronon kívül is felbukkanna – jóllehet az ő töredékaspektusait imádó különféle abasziszi és északi városállamokbeli hívek megerősödése a későbbiekben komoly *gondot jelenthet* a pyarr hitű világ számára.

Az Orwellának szánt áldozatok között leggyakrabban ember-, vér- és tárgyfelajánlásokat találunk. A Kitaszított ügyet sem vet a különféle pyarroni tiltásokra, sőt az emberáldozat kiemelt helyet foglal el az istennőnek adható dolgok között. Nem ritka, hogy szexuálmágikus rítusok közvetítésével jutnak el ezek a felajánlások az istennőhöz.

A hekkáknak adható áldozatok legalább oly sokszínűek, mint ezek a számanincs entitások maguk. A legtöbb esetben tárgyáldozattal próbálnak kedveskedni nekik, ami virág vagy étel éppúgy lehet, mint vérrel megszentelt füstölő. A hekkának bemutatandó áldozat néhány esetben egészen különleges – nyilván annak függvényében, hogy mi felett bír hatalommal, illetve milyen közbenjárásra szeretnék őket rábírni.

Mahurastia, a vajúdó nők pártfogója vért, méhlepényt vagy egy köldökzsinór-darabkát kér áldozatul – természetesen még a szülés megindulása előtt. Csatokkal, gombokkal, övekkel szokás az egyik legnépszerűbb szélhekkának, Ummnak áldozni a jó idő végett. Enhegiassynnak, a jókedv és a megkönnyebbülés egyik birtoklójának sírást, és könnyeket ajánlanak, s ő egyhamar megjelenik, amint az áldozatot bemutató megnyugodott. Sahdy-Omorghan, a népszerű bosszúhekka sóhajokra éhes, de a fájdalomkiáltásokra is felfigyel. Az életképtelen és halva született csecsemőket általában Raonna kegyeibe ajánlják. Mivel úgy gondolják, amíg a gyereknek nincs foga, nem tudja a lelkét sem megvédeni a túlvilágon, s ezért a Vakon Látó Király pártfogását élvezik, míg ő atyja, Tharr elé irányítja a kisdedek lelkeit. Ezeket a holttesteket a településeken kívül eső gyermekégetőkben „ültetik Sogron szekerére".

A kyr-toroni számmisztikáról

Az már csak úgy van, hogy a toroniak nagy hatalmat tulajdonítanak a számoknak. Lényegesen többet, mint a Szövetség akármely kalmára vagy bankára. Nekem aztán elhiheted, ifiúr, én látom, mit művelnek nap mint nap.

Azt előre kell vetnem, hogy magam soha nem bonyolódtam bele igazából a kyrek kalkulusaiba, és amit elő tudok neked adni erről, ifiúr, az nem túl sok, ámbátor kétségkívül hasznos. Mert a toroniak igencsak félik a számok hatalmát. A káosz a mondhatója, még tán igazuk is van.

A leglényegesebb, amit tudnod kell erről a mágiáról – mert esküszöm neked az istenekre, néha úgy tűnik nekem, valóban mágiáról van szó, (s mint mindennek, persze ennek is megvannak a maga beavatottai) –, szóval amit erről tudnod kell, az igen leegyszerűsítve a következő:

A legfontosabb szám az egyes. Mert az a legelső, az eredet. Minden abból jön. Ez a kyrek tökéletes száma, afféle császár a számok között, hogy így mondjam. Úgy tartják róla – és bízhatsz bennem, ifiúr, hallom eleget, úgyhogy hihetsz nekem –, hogy minden benne foglaltatik. Mindjárt el is magyarázom, miként. Ez a mindenség, a mag, a kezdet. S akármi is történjék, ez lesz mindig a legnagyobb szám.

Hogy miért is? Mert a kettő gyakorlatilag maga a tökéletlenség. Az egész széttörése. Nem más, mint két fél, amivé az egyest szétdarabolod. Látod-e, ifiúr, hol van a dolog megcsavarva? Kicsit másként jár az eszük, mint a miénk, de érthető. Sőt, félelmetesen következetes.

Ezzel pedig már ott is járunk, amit a mindennapokra nézvést akárhol megtapasztalhatol; hogy úgy tartják, a páratlan számokhoz erény és siker, míg a párosakhoz balszerencse társul. És hát gondolhatod, hogy itten kezdődik csak a zűrzavar.

De erre a csavaros kyr gondolatmenetre jellemző módon olyasféle zűrzavar, amelyben a legkomolyabb rendszer érvényesül. Mert azt ők sem hiszik, hogy elhagyhatók lennének a párjuk nélkül való számok. Hiszen egyik nem létezhet a másik nélkül, s ha csakis páratlan számokkal terveznének, éppen azt hagynák ki a számításukból, ami ezt az egész dolgot kerekké teszi. A páros számok éppenhogy nagyon is fontosak, hogy úgy mondjam, azok az ellensúly, amivel a mérlegüket folyamatosan vízszintben tartják. Megkerülhetetlenek, hisz nélkülük mit sem érne a páratlan számok hatalma és jóindulata. Ezekkel választják el a páratlanokat, ezzel jelölik jobb sorsra őket. És gondolhatod, hogy mindkétféle számból ugyanannyi van. Ugyanúgy végtelen mennyiségű.

De nem feledhetik a párosakat, vagy a geometriában járatosak a négy-, hat- és nyolcszögeket, s hidd el nekem, pontosan tudják, mennyivel kevesebb bajuk van egy négyszögű gerendával, ha házat építenek, mintha ugyanazt három- vagy ötoldalúakkal próbálnák.

Így hát azon gondolkodnak, miként találják meg a páros számokban *is* a kedvező jeleket. S ebben éppen nagy szerencséjük van, hiszen bármelyiket szétválaszthatják két páratlan szám összegére. Ebben pedig – nekem elhiheted – igazi mesterek. Éppen ezért a páros számokból gyakorta kiemelik gondolatban a vezetőt (és mindig, mindenben a vezetőt keresik – ezt is felvésheted magadnak valahova), s így rögvest lesz egy páratlan számuk, ráadásul egy nagy erejű vezetővel.

Itt vannak rögtön a pénzeik. Nézd csak! Akad is nálam egy… ímhol. Nyolcszögű – mert ennyifelé osztják az égtájakat, amihez járul még a kilencedik, maga az ég, az istenek lakhelye – belátod, a legfontosabb mind között. No, ha ezt az érmét nézed, itt látható ez a kicsiny jel (ők *emprisnek* nevezik), amely megmutatja neked, hogy ennek a nyolcszögnek melyik a vezérlő szöge. Melyik irányítja. Melyik vigyáz rá. Melyik az, amely dönt az összes többi ügyében. Melyik az az egy, amelyik a másik hét fölött áll.

De megnyugodhatol, ifiúr, mindennek megvan a maga *emprise*. A komédiásaik hatszögű színpadjainak csakúgy, mint a tizenkettes katonai

őrjárataiknak. Ez utóbbit szabad szemmel is jól láthatod messziről, hehehe…

No és ezzel a köznép gyakorlatilag a maga részéről le is tudja a dolgot, s igyekeznek kikerülni a páros számok rontó hatalmát, én pedig a magam módján megpróbálom ezt kihasználni. Ha barackot kínálok nekik, rögvest ötöt adok és semmi esetre sem négyet. Legfeljebb szól, ha beéri hárommal is.

Persze adódnak bonyolultabb esetek is, de nem bolondok a toroniak sem, hogy mindent a végletekig csavarjanak. Itt vannak rögvest a napok. Azt ugyan nehéz lenne elintézni, hogy kizárólag páratlan számúak következzenek egymás után a naptárban. A páros számúak is ugyanoly értékűek, legfeljebb fontos dolgokat nem tesznek olyankor. Elképzelheted, hányszor fordult már elő velem, hogy egy sürgős üzletet nem tudtam lebonyolítani, mert „nem volt meg a napja". Arra mindig aludni kell egyet.

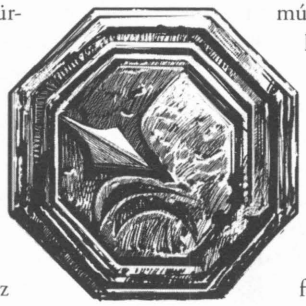

De meg kell valljam, az sem igazán zavarja őket, ha például a gyerekük páros napon születik. Valahogy úgyis addig okoskodnak, míg annak a számnak az *empris*ére, vezetőjére nem bízzák az ilyen gyermeket. Sőt, a famorok még azt is elintézik akár, hogy egy kicsinyt máshogy kelljen számolni a naptárat, hogy minden a legjobban történjék. Sose próbálj meg eligazodni ezen dátumok között, ők sem teszik ezt.

Ami kicsinyt is zűrzavaros az ilyen esetekben, az csupán az, hogy hányadik a gyerek a sorban. A második jobban teszi, ha lány, mert akkor a lánygyerekek közül ő az első, és ez fontosabb. Mindenféle bűbájosságot elkövetnek ennek érdekében, és bizonyos lehetsz benne, hogy addig tekerik a dolgaikat, míg végül mindenki megnyugszik az istenek döntésében. És bár úgy lehet, nekünk, kívülállóknak ez kicsinyt átláthatatlan, elhiheted nekem, ifiúr, hogy ők igen jól elboldogulnak ezen ügyekben.

No persze egy-két különleges helyzet mindig adódik. Vegyük például a dinasztiát – Tharr vigyázza őket! Páros számú Ryordant nem találsz. Akad belőle XIII. és XV., de mérget vehetsz rá, hogy XIV-et nem lelsz. Ugyanez a helyzet a másodszülöttekkel. De amennyire nekem tűnik, ez jobbára a famorok gondja.

A dinasztia másodszülöttei furcsa helyzetben vannak. Vagy ha nem a másodszülöttek, hát az utánuk sorakozó féltestvérek vagy fattyúk, valamimód megoldják a gondjukat, bizonyos lehetsz benne! Végigjátsszák kyr sakkban, vagy nem tudom.

A páros számú császárok a hekkacsászárok. Áldozati ajándékok, hogy elvegyék a rosszat az uralkodó elől. Őket koronázzák, ha kedvezőtlenek az előjelek a szertartás előtt, hogy ne az igazi uralkodóra háramoljék a balszerencse. Vagy egyszerűen csak a koronázás előtti páros számú napon az övék a korona. Az igazi koronázáskor azután Tharrnak áldozzák őket, s az ő szent vérükkel öntözik meg az új uralkodó országlásának szerencsehozó alapját. Cserébe ezek a császári sarjak hekkákká lesznek, s úgy segítik, örök létet nyerve, az új uralkodót, és persze mindenkit, aki hozzájuk fordul.

Művelnek hasonlókat a Nemes Házaknál is, azzal a különbséggel, hogy a páros szám gyermeke nem válik hekkává. Olyanról is hallottam, hogy egyszerűen egy szertartással leveszik a rontó szám hatalmát, s egy másikkal ruházzák fel, ami hasznosabb lehet neki. Persze, ezt akárki nem végezheti el. Akárki ezt nem tudja kiszámolni.

S hogy még jobban összekeverjelek, a toroniak nem egyedül a számokról tartják úgy, hogy meghatározzák a mindennapjaikat. Ide tartoznak a színek és a napszakok is. Mindnek van féme és vezérlő *empris*csillaga. Fontos, hogy miféle konstellációk ragyognak este az égen, s melyiknek miféle ereje s gyengesége van. Ezeket osztják-szorozzák azután a számaikkal, s hidd el nekem, bármit ki tudnak abból számolni. Akár az ellenkezőjét is.

Ha nagyon akarják, előkerülnek az irányok és az oldalak.

Igen, az oldalak. Mifelénk balnak nevezik, itt szívoldal a neve. Ez hozza a szerencsét. Csak bal lábbal lépnek át a küszöbön, s az igazán fontos esküvéseket bal kézzel pecsételik meg. A kyrek egyébként is balkezesek, nekem úgy tűnik. Még a kyr-toroniak között is a legtöbb.

Ha náladnál előkelőbbel találkozol, éppen ezért a bal lábad legyen közelebb felé, azzal is jelzed, hogy tudod, hol van a helyed. Bár az effélékkel még tán ráérek kiokosítani téged, a számokról akartál hallani.

Egy külországi számára zavaros ügyek is származhatnak a kyrek számaiból. Vegyük például a mértékegységeiket. Mindből akad többféle, hogy gondtalanul kimérhessenek vele bármit. Ifinben veszel két font krumplit. Itt ez egy *empud* és három *pud*. És ne hidd azt, hogy bármelyik is többet nyomna! De mindezen csak a mifélénk akad fenn – ők ebben élnek, teljességgel helyénvaló hát a számukra az egész. Csak nevetnek és a fejük csóválják a mi „ostoba" módjainkon. Azt mondják, nem vagyunk elég körültekintőek. A csuda tudja.

Az mondjuk igaz, hogy amióta itt vagyok, magam is figyelek az efféle dolgokra. Nem akarom, hogy valami balszerencsét vonjak a fejemre.

Valami nagyon fontosat még azonban el kell mondjak neked a végére: bármiféle számmal kerülnek is a birodalom szülöttei kapcsolatba, azonnal lemérhető, hogy melyiknek van jelentősége és melyiknek nem. Soha nem fogják a lépteiket számolgatni, hogy hány bakugrásra van ez vagy az. Nem számolják, hányat pislantanak, vagy hányat ver a szívük, hány macskát látnak (és hányat nem). Nem bolondok, hogy a félrerúgott kavicsokat, fűszálakat vagy a kosárba kitett halakat számolgassák. Ha hat cserép virág van egy ablakban, akkor van közte egy legszebb és kész. Sőt, azt sem gondolják, hogy ha meglátnak négy békát, akkor az rögvest balszerencsét hoz. Csak figyelnek, mert a fontos számok *jelenthetnek* valamit. Lehetőséget valami megtörténtére. Ez az, ami a számaikban benne van. A páros, a páratlan, a balszerencsés vagy a kedvező *lehetősége*.

Erre ügyelnek nagyon.

No, a számok köznapi jelentőségéről talán elég ennyit tudnod elöljáróban. Az igazi misztériumhoz a számok legbelső szentélyében sem neked, sem nekem nem lesz soha bejárásunk. Az a kivételes tudás megmarad a toroniak számjósainak, a *numetor*oknak és az asztrológusaiknak. Ők azok, akik mindent tudnak a kyrek számairól, az egészekről és a törtekről, azok tulajdonságairól, erényeiről és hátrányairól. Arról, miként lehet egyiktől eljutni a másikig, s hogy az efféle transzmutációk milyen változásokat hoznak a számok belső világába és jelentésébe.

Úgy vélem, fölösleges ezzel gyűrni az elméd; sem időd, sem lehetőséged nem lesz, hogy ezen titokzatos fortélyokat ellesd. Arról pedig, hogy mindezek segítségével meglovagold a valóságot – miként azt egynémelyek állítólag a kyrek közül megteszik – ne is álmodj!

Azzal neked nem kell számolnod! Hehehe…

Horio Raszisz, a Baraad-szigetek
shuluri lerakatának kiskalmára az első
könyveskalmár ifiunokájához

A kyr jelképekről

Jöjj közelebb, leányom! Úgy. Mutasd az arcod! Csak a kezemmel látok, de hidd el, többet is talán, mint mások a szemükkel. Ebben a létemben így van ez, de a korábbiakban, hidd el, láttam én eleget. Néhanap úgy vélem, talán túlságosan sokat is.

Csinos vagy. És fiatal. Érzem az illatodon, ha arcod selyme még nem lett volna elegendő. Ülj le hát a lépcsőn, és figyelj!

Azon dolgokról beszélek ma neked, mik mindenütt jelen vannak, s komoly beleszólásuk van a világ ügyeinek alakulásába. Félni nem kell ugyan őket, ám kellő tisztelet nélkül félreismer-

heted hatalmukat. S jobb az ilyen dolgoknak elébe menni.

A számokról és hatalmukról már tanítottalak, most mindazok következnek, melyek más módon alakítják sorsunkat. Színekről, csillagokról, időről és ezek kapcsolatairól szólok.

Hét fő színt különböztetünk meg, melyek mind komoly hatalommal bírnak, s az órák számával párba állítva más-más oldalukat mutathatják. Mindnél fontosabb azonban az első, a legelső szín. Ez a szivárványszín mag, az Osztatlan Egy, mindenek forrásának a színe, melyből Igere elvetette a világot. Mindent magában fog, minden fölött hatalma van. A többi szín mind csupán ennek az egynek a gyermeke, nincs különbség vagy sorrend közöttük befolyásban avagy erőben. Ezt jól jegyezd meg!

Kék gyermek – a levegőegeknek a színe. A szeleké, a gondolatoké. A határtalanul való dolgoké, a magasságoké. Az örökkévalóé, a mosté és a holnapé. És övé minden kétség és bizonytalanság, ő a kerékkötő.

Vörös gyermek – a vér, a tűz, a lelki hév színe. Calowyn színe. Ilyenképpen a bátorságé, a szerelemé és a harcé is egyben. A férfiemberek, a bikák, a kakasok színe. A harag, a bosszú és a bírhatnék színe.

Fekete gyermek – a föld, a mélység, a kövek és a titkok színe. Átláthatatlan, övé hát az éjszaka és a csillagtalan est. Ő a mindenre rajzoló szín, az elrejtett tudás, a rejtezők, a meg nem mutatkozók színe. A Voltak színe. A beszennyezés színe. Övé a tegnap és az elmúlás.

Zöld gyermek – a víz, a mezők, a termékenység, az anyák színe. Anvaria színe. A sarjadásé és a körforgásé, a végtelené. A bátorság másik színe, az akaraté és a lelki keménységé. Igen. Mindenekfölött az anyák színe. Rossz együttállásban a betegségeké, a féltékenységé, az irigységé és a romlásé.

Sárga gyermek – a Nap, a kiemelkedettség és az isteni kegyelem színe ez. A fényé, a vidámságé és a dicsőségé. De rossz együttállásban övé minden bánat és lelki nyavalya, vigyázni kell hát vele!

Fehér gyermek – a tisztaság, az élet, a csontok színe. A teremtett lét színe. Az isteni makulátlanságé. Az egyenes gondolatoké, a sugallatoké, az ötleteké. És ez a vakság színe is.

Ibolyaszín gyermek – a teremtett lelkek színe. Az érzelmeké, a lelki árapályé. A tapasztalaté. Az istenek beszédéé – így a meg nem értés és a tévedések színe is.

Tudnod kell, leányom, hogy önmagában mind értelem nélkül való és üres. Csak része az egynek, az egésznek, a szivárványszín magnak. Pontos jelentésük csak egymás viszonylataiban fejthető ki, s nem is leled őket magányosan.

Erre szolgál minden más vizsgálata. A számoké, a planétáké és a csillagoké. Hogy teljes legyen a kép, amit alkotunk, nem elegendő csupán a napvilág színeinek ismerete. Az éj alakzatai bontják ki a teljes valóságot.

A szivárványszín mag az osztatlan szín, ami szétsugároz. Jele a három-, öt- vagy hétágú sugárcsillag, melyet a teremtett égen hiába is keresnél. Ő az ősforrás, a mindenütt jelenlévő.

A szivárványszín mag hét fontos planétával rendelkezik, s mindnek megvan a maga színe, ahol uralommal bír.

A Napé a sárga. Ő a kristályszférákon túl mozgó égi fény. A hatalom, a meleg és a kiemelkedettek égi kalauza. Az első holdé a vörös. Ő uralja az éjszakát éjközépig. Mozgására a kristályszférák ügyelnek, azok szabják meg útjának irányát és sebességét. A második holdé a kék. Ez az esküvések holdja, vagy ahogy a régi embernépek nevezték, a Kosszarvú Hold. Mozgására szintúgy a kristályszférák ügyelnek, s ő uralja az éjszakát éjközép után. Ha a szférák akaratából mindkettő egyszerre van jelen az égen, bizony balszerencsés jel az. A harmadik holdé a fekete. Ez az átkozott hold. Szintúgy lunirból van, miként a másik kettő, de soha nem látni, mert kívül szorult a kristályszférákon. Az első nagyplanéta az Agnar. Színe a zöld. Ő a langy évszak planétája. A vetésé és a termésé. A második nagyplanéta a Korsum. Színe a fehér. Ő a meleg évszak planétája. Tisztít és felfedi a hazugságot. Az egyenesek égi segítője. A harmadik nagyplanéta a Tylana. Színe az ibolya. Ő a hideg évszak planétája. A lelkek jelölője, mely rajta hagyja mindenkin a maga

billogát, hogy az irányítsa a lépteit a világban. Ynev színtelen. Reá vetül minden szín.

Ezeken kívül hét fontos csillag van még. Ezek közül négy anyagi, három pedig éteri.

Az első nagycsillag az Abogas. Színe a sárga. Ideje a hajnal. A második nagycsillag a Miramar. Színe a kék. Ideje a késő este. A harmadik nagycsillag az Ymarel. Színe a vörös. Ideje az alkonyat. A negyedik nagycsillag a Konnegar. Színe a fekete. Ideje az éjközép. Az első éteri csillag a Khossyl. Színe a zöld. Ideje a napközép. A második éteri csillag a Shemmyl. Színe a fehér. Ideje a délelőtt. A harmadik éteri csillag az Eshyssy. Színe az ibolya. Ideje a délután.

Ezeken kívül hét főcsillag van még az égen a kristályszférák akarata szerint. Ezek és a hozzájuk tartozó fontos konstellációk a következők:

Az első Cor Chatra, a Vigyázó. Csillagképe a Corvyr. A Holló. A második Cor Galen, a Boszszuló. Csillagképe az Esperrys. A Kígyó Szeme. A harmadik Cor Tylath, a Haragvó. Csillagképe a Sagarr Tridat. Tharr Pörölye. A negyedik Cor Mnemos, az Emlékező. Csillagképe a Sog Sorras. A Tűzkobra. Az ötödik Cor Daleth, az Útmutató. Ez a shuluri csillag. Konstellációja a Syrrandraq, a Sárkánygerinc. A hatodik Cor Crídas, a Megtartó. Csillagképe a Karakka. A hetedik Cor Númed, a Visszatérő. Csillagképe a Syemsarr. A Kutya.

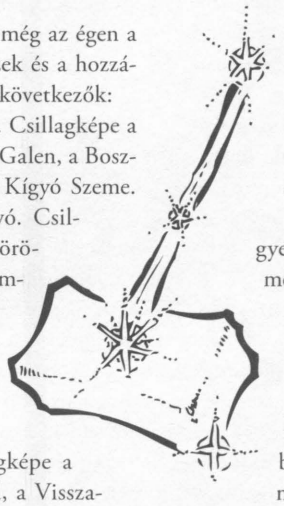

A színeket, gyermekem, ugyanígy kötheted egy-egy fémhez is. A földmély teremtett anyagai – az élettelen kövek és fémek csakúgy kiváló tulajdonságok birtokosai. A fémek uralják az órákat, s ily módon az időt. Hajlanak, megváltoznak, de el soha nem pusztulnak. Újdonat dolgokat kovácsolhatsz belőlük, s megújulva ugyanoly dolgokat tudnak, mint csorba és megvetemedett öreg őseik. A higany az első óra, a folyékony fém, a változás, a kezdet. Az ólom a második óra, a gondolatok, a tett súlya. A cink a harmadik óra, a mérlegelés és a megfontoltság. A vörösréz a negyedik óra, az elhatározás és az akarat. A bronz az ötödik óra, az összefogás és a barátság. A kéklunir a hatodik óra, az ébredés és a tisztaság. Az ezüst a hetedik óra, a díszes és az egyszerű. A mithrill a nyolcadik óra, a lendület és a vidámság. A vöröslunir a kilencedik óra, az élet és a bizalom. A vas a napközép, az erő és a szilárdság. Az abbitacél a tizenegyedik óra, a rugalmasság és a hit. A sárgaréz a tizenkettedik óra, a megpihenés és az erőgyűjtés. Az acél a tizenharmadik óra, a becsület és a hűség. Az arany a tizennegyedik óra, a fény és az árnyék. A zöldlunir a tizenötödik óra, a tisztelet és az engedelmesség. A fehérarany a tizenhatodik óra, az este és a ház. A cin a tizenhetedik óra, az összegzés és a számadás. Az ón a tizennyolcadik óra, a merengés és a megnyugvás. Az óezüst a tizenkilencedik óra, az igazság és a vég. A feketelunir az éjközép, a nap vezető órája, az esküvéseké.

A színekhez pedig így rendelheted a fémeket, leányom:

A kék gyermek féme az ezüst. A vörös gyermek féme a réz. A fekete gyermek féme az ólom. A zöld gyermek féme a lunir. A sárga gyermek féme az arany. A fehér gyermek féme a holdezüst. Az ibolyaszín gyermek féme a mithrill.

És mivel a fémek uralják az időt, folyton változva és újjászületve, maguk is befolyásolják, újjáolvasztják a színeket, megtöltik, megerősítik azokat, formát és súlyt adnak nekik.

Ezt is mind vedd figyelembe, leányom, ha a színek értelmén töröd a fejed! Mert önmagukban nem mondanak neked semmit. Csupán lehetőség mind valamely erő kibomlására, és a helyes értelmezéséhez helyesen kell látnod azt is, ami mindezek velejárója, ami foglalatába vonja.

Most menj pihenni, és gondolkozz mindezeken!

Annian Merchynek, a shuluri Tresyn Nővérek nagyboszorkányának tanítása hétéves gyermekének

A Tanács által elibém bocsátott könyvről Krad kegyelmében a következőket tudom mondani:

A kyrekről

Minden valószínűség szerint a ***Liber Flamidor Khays*** egy töredékes példányával van dolgunk, írásjegyei alapján vélhetően az átkos Toron Odassyn tartományából.

Bevezetőjéből kiderül, hogy a másolat a Sószellő boszorkánymesteri szekta pénzéből készült, az eredetit pedig – feltevéseim szerint – a toroni tollnok egy rossz minőségű, dassbéli példányról készítette. Másolónk felkészültsége nem tette lehetővé a lapok mágiával való feltöltését, sem azok megóvását, így bízvást azon toroni eredetű könyvek közé sorolhatjuk, melyek valós veszélyt nem nagyon jelentenek.

A ***Liber Flamidor Khays*** az alsóbb néprétegek tetoválókönyve, a toroni felsőbb kasztok rajzolatai így hiányoznak belőle.

Maga a könyv a Toron-szerte komoly hagyománnyal bíró tetoválások egyes rajzaihoz szolgál útmutatással, részintazokelkészítésével, részint jelentésével és hatalmával kapcsolatban.

Mivel a Tanács nem kért meg, hogy mindezen rajzok kivitelezésének gyakorlati kérdéseit is boncolgassam, az alábbiakban következzék az egyes rajzolatok, jelcsoportok értelmének felsorolása:

Első csoport

Ezek kígyószerű, hosszanti illetve tenyérnyi, egymásba fonódó díszek. Doran egyes bölcsei szerint a képben megkötött ártó káosz maga. Színükre nézvést jobbára kék, fekete és vörös ábrák, jóllehet akadnak más színnel rajzoltak is, melyek belső jelentéstartalmukat tekintve nem tárták fel titkukat előttem.

Az öreg *concitator*, akiről azt mesélték, vénebb, mint a sárkányok, és harapósabb, mint a legkomiszabb téli vihar, a kedvenc tornyában fogadta Alyssyát, a Császár-sziget legmagasabb pontján.

Acél lépcső vitt fel hozzá a torony külső peremén, sárkánykígyóval csavart a korlátja, kristálylapokkal áttetsző a tetőzete, kovácsolt oszlopain páncélba bújt hősök végig a kanyart kanyarba fűző grádics mentén.

A *concitator* tornya a Császár-sziget közepéből meredt az égre, akár egy roppant árboc, tetején lunir ívekkel vert, tizenegy hatalmas palástból össze állított kristálykupola trónolt, fölötte csak a felhők, és éjidőn a csillagok.

Odalent a régmúltban ácsolt sziget terült el körös-körül, óriás szimmetriába kötött formáival – jól szemügyre lehetett venni, ahogy a lépcső ívét követve Alyssya mind magasabbra kapaszkodott a toronyfal mentén. Egyetlen pontja volt csupán, amely megtörte ezt a hatalmas rendezett alakzatot: Sogron fekete korommal füstös kürtőjének a torka, ami a központi torony tövétől keletre nyitotta sötét száját a tengeri szelekre. Körben mindenütt az acélzöld óceán a láthatárig, fölötte az égbolt ólomszín mennyezetéről alálógatott fellegek szürke és piszkoskék bolyhai.

A kupolába vezető íves ajtónyílásban Alyssya megállt egy pillanatra. Zihált a lépcsőzéstől. Nem látott testőröket, vagy rabszolgákat, s nem lelte odabent a vén kyr sárkányt sem.

Roppant nagy, bonyolult mechanikát látott csupán: lunirívek mentén mozgó, csillogó planéták fémgömbjeit, fogaskerekek, csapok és áttételek finom gépezeteit, amelyek halk kattogással moccantották előre a hatalmas óramű apró darabkáit, s ha kitelt az idejük, mozgásba lendítették a szerkezet nagyobb, eleddig pihenő részeit is.

Körben a kristályfalakon égi térképek függtek, sosem látott konstellációk, anyagi és éteri planéták bonyolult rajzaival, színekkel és illatokkal, melyek álomszerű hangulatot árasztottak, mintha mindez itt egyáltalán nem lett volna valós, hanem az Anthyss valamely rétegébe nyílt volna az ajtó, amiben Alyssya állt.

Az egész szerkezetet óriás pendulum tartotta mozgásban, amely a kupola legtetejéről lógott alá, százados ívek mentén lendült előre és hátra, mintha nem csupán a bonyolult masinéria, de maga az idő felett is hatalommal bírna.

A kupola kristályívei elmozdíthatók voltak, gazdájuk kedve szerint tárhatták fel az égbolt különféle szegmenseit, lapjaikba mesteri pontossággal martak ábrákat, jeleket, bolygókat és csillagokat, a fémek és napszakok jegyeit.

A padlózat márványlapjait lunir sínek kusza mintázata rajzolta össze, fényesre kopott erek, melyeken embermagas, lépcsős fémemelvény közlekedhetett – most moccanatlanul pihent a terem jobb oldalán, rajta vöröslunir égbelátó, vaskosabb, mint egynémely hajóárboc a tengeri urak karakkáin.

Az áttetsző falakra is égabroszt martak – bolygók pályavonalait, konstellációkat és együttállásokat, csillagképeket, és a szférák ókyr rúnáit. A gépezet fölső lunirboltozatáról tükrök és fényesre csiszolt fémlapok lógtak alá, csillogó felületük finom remegéssel rajzolt fényfoltokat a napszaknak megfelelő pontokra körben az egész teremben.

Tűzön, vízen, árnyékban

A kígyó a toroni mitológiában kitüntetett szerepet foglal el, ennek legfőbb tanúbizonysága Sogron, a Tűzkobra, az ő küldötte Shígvarr, illetve maga Tharr, akinek egyik feje is kígyóé. Ők közvetlenül nem szerepelnek az ábrákon, aminek oka lehet az is, hogy a toroniak nem bátorkodnak isteneket rajzolni magukra. Úgy lehet, ezek az alakzatok csupán szinonimái az istenábrázolásoknak, s ugyanakkor óvó, védő rendeltetésük van.

A kígyóforma (vagy indaforma) hagyományosan a végtelenséggel, a múlttal és jövendővel, kyr-toroni értelmezési lehetőségeket is figyelembe véve a hagyománnyal és az ősökkel, illetve az eljövendő Kyriával hozható összefüggésbe.

Jelen könyvben két formáját lehet élesen különválasztani. A mértéken felüli bonyolult, kör, ovális vagy három- meg ötszög alaprajzúakat és a vékony, hosszanti vagy vízszintes kígyóvonalrendszereket. Alakjukat tekintve a test különféle pontjainak természetéhez igazodnak, s míg az első csoportba tartozó rajzolatokat a könyv szerint a mellkasra avagy a hátra illik felróni, úgy a hosszanti elrendezésűek a végtagok védelmét szolgálják.

Második csoport

Külalakjában és formavilágában az előző csoporthoz szorosan kapcsolódik. Komoly eltérés csupán abban akad, hogy a kígyó-(vagy inda-) minták itt levelek, virágok és egyéb növényi részek behelyettesítésével születnek. Színeiket tekintve a kék és a zöld dominál, ám itt is előfordulnak vörös és fekete, sőt sárga színek is.

A különféle virágokhoz-növényekhez köthető kyr-toroni hiedelemvilágban ugyan kevéssé vagyok járatos, a leegyszerűsített formák pedig amúgy sem engedték minden esetben felismernem, mit is látok. Így csupán kevés oly növényt véltem felfedezni, mihez biztos jelentéstartalmat is társíthatok, ám meggyőződésem, hogy a többi rajz jelentése is kibontható ily módon, csupán ahhoz az én szerény tudásom nem elegendő.

Rózsa. Számos jelentésárnyalattal bíró virág, Tharr kivételével az összes kyr istenhez köthető. Jelképezheti a szépséget és a tökéletességet, bokor formájában a védelmet, de használják a Ház, a család ábrázolására is. Külön említést érdemel a fekete vagy alkonyrózsa, mely szinte kizárólag Morgenához társítható.

Kerenbúza vagy mézbúza. Kalászát és vékony, lándzsaforma leveleit ábrázolják, gyakorta a belőle font koszorút. Hagyományosan az élet (régebben Igere), méghozzá a helyes (és édes) élet fogalma köthető hozzá.

Szőlő. Mind indái, mind levelei ötödkori kyr díszítőelemnek számítanak, habár manapság szinte kizárólag letisztult formákban ábrázolják. A toroni borok sem csupán élvezeti értékkel bírnak, Hagyományos áldozati ajándék szerepük is van. A vörösbor a vért, a fehér a lelket, míg a kék a légneműséget, ezáltal az isteneket és a fennkölt eszméket jelképezik. Nevezett rajzolatokon általában védelmi szerepben tűnnek föl.

Harmadik csoport

A különféle mértani alakzatokat és jeleket soroltam ide. Színeik szerint ezek is változók, de a legtöbb a feketével és kékkel rajzolt.

Legtöbb az úgynevezett sugárcsillag forma. Ezek lehetnek három-, öt- vagy hétsugarúak, sugaruk minden esetben hosszú. Az Egyből, az öröklétből kiáramló mindenséget jelentik. A legnagyobb hatalmú védőjeleknek tartják őket.

Számos egyéb csillagalakzat vagy azokból nyert bonyolultabb rajzolat is szerepel a könyvben. Ezek mindegyike megfeleltethető a toroni asztrológusok egy-egy csillagának, és sokuk (például a nálunk Krad-csillagnak nevezett kilencágú vagy koronacsillag) megfelelője természetesen megtalálható Észak más államaiban is. A koronacsillag vélhetően Weilához volt köthető az ötödkor során. Szintén óvó hatalommal bírnak.

A páros számú szögekből megrajzolt mértani formák egyfajta engesztelő jelekként foghatók fel. Vezeklés, bűnbocsánat és megbánt eltévelyedés rokonítható velük.

Negyedik csoport

A különféle szörnyetegeket, vadakat és mitológiai lényeket vettem ebbe a csoportba, illetőleg azon rajzolatokat és díszítőmotívumokat, amelyek ezek (vagy jelképes megfelelőik) felhasználásával készültek.

A férfierő, a férfiasság, a bátorság képi megfelelői lehetnek a különféle kakas-, bika- és kutyafigurák és az ezekből készített leegyszerűsített ábrák. Elviekben a farkas (vagy a fogsorát jelképező cakkos félkörív) is ide sorolható, habár abban bizonyosak lehetünk, hogy ez az állat elsősorban Morgenához köthető.

A mantikórához, kimérához, *harida*hoz és *mantissa*hoz hasonló állatrajzok csak teljesen leegyszerűsített vagy leromlott úgynevezett navor ábrákon jelennek meg. Tekintetbe véve, hogy nevezett mitikus lények elsősorban a felsőbb kasztok képviselőihez tartoznak, az alsó néprétegek csak ilyen torz formában tetoválhat(ják) magukra. Ezek figyelmeztető, elrettentő jelek.

Külön figyelmet érdemelnek azok a női tetoválások, amelyekhez valamely állatforma kapcsolható. Nevezett könyvben három ilyesmit találtam. Az egyik az úgynevezett crantai macska. Ez ülő figura, általában szerencsehozó jelnek tartják és kizárólag nők viselik.[28]

Szintén szerencsehozó női jel a patkány. Ezt az állatot Toronban már a régi időkben is a ravasz, értelmes állatok közé sorolták, Tharrhoz való kötődése révén népszerűsége megnőtt. Az efféle patkánytetoválások elsősorban az asszonyok boldogulását szolgálják. A harmadik női jel a bagoly, a terhes nők védő állata. A legenda szerint Omrának hívták azt a baglyot, amely egy csillagtalan éjen Syatsís császár feleségét megmentette a szakadékba zuhanástól. A várandós császárné vállára szállt, onnan mondta meg neki, merre keresse az ösvényt, míg biztonságba nem jutott. Ezért ez a madár (és óvó rajzai) rendkívül népszerű Toronban.

Ötödik csoport

A különféle hatalmi jeleket vettem ebbe a csoportba. Viselőjük csak az lehet, aki valamely csoport, érdekszövetség, céh, klán vezetésében vív ki magának előkelő helyet. Természetesen ezek is romlott, úgynevezett navorjelek, máskülönben nem kerülhetnének viselőjükre. Ezen hatalmi jeleket általában jól látható helyen viselik gazdáik (kézfejen, alkaron, tenyéren), külalakjukat tekintve pedig a kyr uralkodói jelvények – trón, jogar, buzogány, kard, sisak – navor másolatai.

Hatodik csoport

A különféle fegyverábrázolásokat vettem ide. Ezek minden esetben védelmező szerepet kapnak, és régi, nagy hírű fegyvereket másolnak. Ezeket formájuk, díszítésük vagy egyéb sajátos jellegzetességeik alapján a toroniak könnyen megkülönböztetik.

A legnépszerűbbek a következők: Aryssyr-király kardja, Manugrăr; Rouŋn Tarrhyn-on Lyechard, az első toroni császár kardja, Syl, a csorbítatlan; a népszerű árnyhekka, Ilho-mantari fekete tőre; és a késő hatodkor legendás fegyverforgatójának, Jachyn Quæd Yssylnek páros kardjai, egy hosszabb és egy rövidebb. A kevésbé ismertek Osmaym Archa Könnypengéje, a néhai kígyópápa, Félkarú Khymas törött kardja vagy a sogronita hős, Amorr Cjissala Lángsarlója.

Külön csoportot alkotnak az ostor- és korbácsrajzolatok, melyek egyértelműen Tharrhoz köthetők és a hitbéli egyenességet, állhatatosságot és az idegen hitek elleni harcot jelképezik.

Külön figyelmet érdemel az a kardtetoválás, melyet szerény ismereteim szerint a Quironeia déli partjára, Yankar városába száműzött kyrek zsoldoscsapatai viselnek. Ennek neve *claor*.

Hetedik csoport

Azon navor- és sedularjelek kerültek ide, amelyek egy-egy mesterséghez, illetve céhhez, klán-

[28] *Azt hallottam, hogy a macska azért olyan fontos, mert a crantai időkben hatalmas gabonatárolók és mérhetetlen termés volt mindenütt. A rágcsálók elleni küzdelemben dicsőültek meg a macskák – és ez került át a kyrekhez is.*

hoz, szektához köthetők. A toroni rendnek megfelelően ezek tekinthetők az alsóbb kasztok „címereinek". Nincs természetesen minden céhnek, klánnak ilyen megkülönböztető jele, de ha van is, a tagok – tudtommal – akkor sem tetováltatják minden esetben magukra. Ha megteszik, akkor a legtöbb esetben a karra vagy a lábikrára, esetleg a nyakra kerülnek ezen rajzolatok.

Ide is számos állatot vettem, mivel ezek szerepkörükben távol állnak a már tárgyalt állat- és szörnyábrázolásoktól. Néhány példa a legnépszerűbbekre: a tenger mellékén különleges megbecsülésnek örvendenek a különféle hal-, rák- vagy teknősábrák, a boszorkánymesteri közösségek (főleg a méregkeverők) gyakran használják a darázs-, skorpió-, pók- vagy kígyómotívumokat.

Nyolcadik csoport

Az istenek ábrázolása az alsó kasztok számára tiltott, ám a hekkák esetében nem lehetetlen. Ennek megfelelően számos népszerű rajzolatuk is létezik, melyek a test különféle pontjaira kerülhetnek a könyv szerint, elsősorban annak figyelembevételével, hogy milyen befolyást tulajdonítanak nekik.

Ezek közül néhány, melyeket felismertem:

Raonna, a Vakon Látó Király jele vagy húnyt szemű, egyszerű arc, vagy egymásba fonódó kék kacskaringók. Biztos védelmet nyújt szinte minden ellen, s jobbára az arcon (állon) viselik.

Amh'amchyr fájdalomhekka közbenjárását kérik azok a rajzok, melyeket a folyamatosan fájó testrészekre tetováltak. A deréktáj, a térd és a könyök ezek közül a legnépszerűbbek, de természetesen bárhova kerülhetnek. Céljuk értelemszerűen könyörgés (és fájdalomáldozat) a hekkának. Ezek a legtöbbször mély hegtetoválások.

Kilencedik csoport

A navor- és sedularjelekhez tartoznak azok az általános óvó vagy védelmező rajzolatok, melyek nem többek egyszerű sormintáknál, geometriai alakzatok kék vagy fekete kígyóinál. Változatos helyekre rajzolhatják őket, a leggyakrabban csuklóra, karra vagy a nyak köré. Akadnak közöttük melyek a rontások, a szemmelverés és az átkok ellen védenek, de olyat is találtam, amely kifejezetten a szerafisták ártalmas praktikáit hivatott feltartóztatni.

Tizedik csoport

Ebbe a csoportba vettem mindazon jeleket, amelyek kizárólag megtévesztésre szolgálnak. Különféle mágikus tetoválások másolatairól van szó, amelyek semmilyen varázshatalommal nem rendelkeznek, viszont formájuk, alakjuk, elhelyezkedésük alapján a toroniak felismerik jelentésüket. Máskülönben ezen hamis jegyekre sem lenne szükség. Sedularok alkalmazzák őket, navorok számára általában értelmezhetetlenek.

Amennyire a szövegből kiderült, védelmező és támadó formák egyaránt vannak közöttük, s mint említettem, legfeljebb figyelmeztetésnek, megtévesztésnek jók.

A szemhéjra tetovált spirálvonal a léleklátók jegye, vele a látást, illetve az ártó szándék felfedezését lehet felerősíteni. A fülcimpára rajzolt körök erős akaratot, mások mágikus befolyásolását jelenthetik, míg az orrnyereg apró fekete rajzrendszere – általam pontosan meg nem határozható módon – a test fizikai védelmét biztosítaná.

Külön figyelmet érdemel az a védőtetoválás, amely egy teljes csatapáncél letisztult illesztési íveit rajzolja a testre.

Tizenegyedik csoport

Még egy típus összegyűjtésére bátorkodtam, ám ennek pontos kifejtése meghaladja az erőmet. A különféle fémek egyszerű jelei kerültek ebbe a csoportba – apró, legfeljebb ujjnyi rajzolat mind. Sem pontos eredetüket, sem jelentéstartalmukat nem tudtam azonban kihüvelyezni, s szégyenemre még azt sem tudtam meghatározni, melyik fém melyik jelhez társítható. Ez ügyben még némi vizsgálódásra lenne szükségem, ha a nagytiszteletű Tanács esetleg a

továbbiakban is a rendelkezésemre bocsátja ezt a becses könyvet…

Derat Hamsyr Otragar:
Válogatott vizsgálódásaim

Hát, barátom, nem sok jóval biztathatlak. Tekintetbe véve, hogy csak néhány napja érkeztél a császárvárosba, azt hiszem, még jó néhány dolgot meg kell tanulnod, szavaidból pedig azt vélem kihüvelyezni, hogy meglehetős zavarba hoztak a toroniak.

Bizony nem egyszerű eligazodni rajtuk, s még nekem is tudnak meglepetéseket okozni, holott már negyedik évemet töltöm itt.

Biztatásul csak annyit, hogy tökéletesen átlátni ezt a káoszt csak azoknak sikerül, akik ide születtek, s még ők sem tudnak mindent, hiszen a kasztjuk megkövetelte tudáson kívül aligha nyernek beavatást a fölöttük állók minden titkába. Megpróbálom mindazonáltal valamimód összefogni neked mindazon jeleket, melyek alapján valamelyest eligazodhatsz viselt dolgaikon, ám azt már most jobb, ha eszedbe vésed, hogy más istenekről vagy hazád szokásairól egy időre mondj le, mert ha van valami, amit nem jó szívvel néznek errefelé, hát ezeket biztosan.

Fontos, hogy jól elboldogulj a mozdulataik között. Ez a fajta jelrendszer igen megkönnyíti a tájékozódást, ha közöttük jársz, s ajánlom, vésd jól eszedbe, különben hamar vétesz a szabályok ellen, s máris holmi komisz helyen találod magad!

Itt mindenki megkapja a megérdemelt tiszteletet. Néha még azok is, akik nem érdemelnék meg. A legnagyobb gazemberek. Az gondolom, már feltűnt, hogy mindenkinek megvan a helye. Mi külhoniak navorok vagyunk, legfeljebb sedularok lehetünk, és ez azért nem olyan rossz. Viszont egyhamar rabszolgát csinálnak belőled, ha valamit elhibázol, afelől se legyenek kétségeid.

A saját rangbéliekkel vagy az alattunk lévőkkel nincs komoly gond, szabadon intézhetjük az ügyeinket, beszélhetünk. Ha valaki a felsőbb kasztokból erre vetődik, akkor viszont neked is meg kell adnod a rangjának kijáró tiszteletet, csakúgy, mintha a kasztodból valaki a vezetőd, rendfőnököd vagy parancsolód. Mert persze ilyen is van.

Általában elég, ha meghajolsz és széttárod a kezed – jelzed a tiszteleted és a tisztességes szándékaidat. Ha viszont valaki magasról érkezik, egy nemes például vagy valami felkapaszkodott pap, akkor bizony térdre, pajtás, amíg jól van dolgod. Nagyon sok bajtól megkíméled magad. No, csak belejössz ebbe, egyelőre elég, ha számítasz rá, és figyeled, a körülötted lévők mit csinálnak. Elsőre az is elegendő. Ezek itt mindig tudják, hogy mit kell tenni, és esküszöm neked, ha bemennek egy kocsmába, azonnal megállapítják, van-e ott valaki a felsőbb kasztokból, hányan és milyen rangú. Ezt pusztán abból felmérik egy villanás alatt, ki hogyan viselkedik.

A színek sokat segíthetnek a boldogulásban. A navorok színei a szürke, a barna és a fehér. No és persze mindezek mocskos változatai, hiszen sokat dolgozunk. Színeket csak ünnepnapokon vehetünk magunkra, de akkor sem hivalkodót. Az ezüst, a kék, a zöld és a vörös eszedbe ne jusson – ezek nemes színek, ahogy itt mondják. A famoroké. Igaz ugyan, hogy a sedularok is felvehetik, de ők sem nagyon merészelik, meg kell valljam neked. A sárga és az ibolya különféle árnyalatai az övék, no meg persze a fehér, s büszke lehetsz, hogy az még a navoroknak is dukál. Ha feketét vagy sötétszürkét látsz, jobb ha összehú-

zod magad, mert egy pietor lesz az, egy hűséges, ők pedig a legjobb fegyveresek, akiket eddig láttam, s elég magas lovon ülnek ahhoz, hogy szinte bármit megtehessenek. Ha pedig aranyszín villan valahol, hát jobb, ha azonnal földre veted magad, mert az a dinasztia meg azok színe, akikről nem szívesen beszél hangosan az ember így estetájt. Azoké, akik a Boszorkányerődben laknak…

Abra Borro shuluri kikötőmester tanácsai egy idegennek

A kyr-toroniakról

Hogy mit kell tudni Toron lakóiról?

A kérdés egyszerűnek tűnik, fiatalúr, ám a válasz, meglehetős összetett. Ámbátor időnk éppen van, s ha a toroniak hírhedett „jó szelei" megsegítenek, még akkor is három napunk van a császárvárosig. Az idő alatt akár azon kérdésekre is meg tudok felelni neked, melyeket mostani mondandóm plántál majd beléd.

Hosszú a történet, s nagyon vissza kell forgatni az idő kerekét, hogy mindent megérthessünk.

Készen állsz? Rendben, hát figyelj! Te meg, fiú, hozz még egy palack *lavalos*t a kapitány kajütjéből!

Ezekkel a szavakkal kezdte tanítását Thassaladyon magiszter, s bár tényleg sokat beszélt, majd' minden szavára emlékszem. S ha elfelejtettem volna, az a három év, mit később kénytelen-kelletlen a Császárság földjén töltöttem épp elég idő volt, hogy újra és újra fölevenítsem. Tanulságul mindazoknak, kik a balvégzet (mostanában gyakrabban kerül ilyenkor Tharr neve a számra, mint kedvem szerint való lenne) miatt ide vetődnének, megpróbálom összefoglalni mindazt, mit az öreg aszisz magiszter aznap éjjel elmesélt. Igaza volt. Hosszú história kanyarodott ki belőle, tele nevekkel, császárokkal, háborúkkal és szörnyetegekkel, miktől elsőre meg is fájdult a fejem.

Tényleg messzire kellett visszanyúlni a múltba.

Azok a kyrek, akik annak idején Ynev partjaira tették a lábukat, még mindent másként cselekedtek.

Új faj voltak az öreg kontinensen. Nem emberek. Nem. Semmiképpen nem emberek.

Hozzánk mérten hosszú létük más szívvel verte őket. Más, lassabb, ám emberi mértékkel számolva tökéletes gondolkodásmóddal, s erkölcseik is magasan az emberfajé felett álltak. Hamar ellenségekké lettek az óidők embernépeivel, s akkor megmutatták, hogy mi mindenben tökéletesebbek. Erősebbek voltak, és mágiájuk az egyéb emberi praktikák fölött állt.

Nem lehetett kétséges a győzelmük.

Tökéletes szervezők voltak, jól fürkészték a sors fonalait, ismerték a valóságot mozgató számokat és egyensúlyban tudták tartani a világot. Akkor még…

Birodalmuk hirtelen emelkedett a legnagyobb magasságokba, s oly hatékonysággal működött, amihez képest az embernépek legfényesebb birodalmai is csak szánalmas tákolmányok, telve emberi gondolatokkal, érzelmekkel és intrikákkal. Telve emberi gyarlósággal.

Hogy miként bukhatott el mégis a tökéletes állam? Egyszerűen úgy, hogy nem volt tökéletes. Akkor már nem. Nem volt felkészülve valamire, mert nem készülhetett rá. Erre a rendkívül szapora, akarnok, bátor és kíváncsi fajra. Ránk, embernépekre.

Kezdetben sokan voltak közülük a tisztavérűek. Nem születtek fakó hajú embergyerekek – csak maguk között szerettek, nem foglalkoztak a leigázott emberkirályságokkal, s hatalmas flottájuk is egyre csak szállította a hóhajú idegeneket. És bár a birodalmukba sikeresen beillesztettek bennünket, nem nagyon keveredtek velünk.

Kezdetben még.

Egy birodalom, bármily nagy is, folyamatosan őrlődik. Amíg a belső egyensúlya zavartalan,

alig mutatkoznak gondok, s azokat is egykönnyen meg lehet oldani. A kyrek pedig megoldották. Erős és összetartó érzelmi közösséggé szerveződtek, s erre főleg az időtől lett szükségük, hogy mi, emberek lassan elárasztottuk az ő tökéletes birodalmukat. Lassan elkülönültek. Lassan megromlott a vérük. Lassan megöregedtek.

És ami nagyon fontos, lassan szaporodtak.

De akkor már megosztották velünk tudásuk egy jó részét. Akkor már kitanították a legjobb szolgálójukat. S végül a vérükből is adtak, hogy ők maguk megmenküljenek. Innentől kezdve az emberek vérével hígultak a birodalom áramai.

Mi pedig nem vagyunk tökéletesek. Ó nem, távolról sem. Hoztuk magunkkal ragyogó ötleteinket és szárnyaló lelkünket, de vele jöttek kicsinyes civódásaink, falkaösztönünk és a vicsorunk.

Rossz vér, mondanák erre a toroniak.

Hogy miként is folyt a legvégső árulás, amit a kyrek elkövettek, azt nem tudom, s a három ott töltött évemmel sem lettem okosabb. De elárulták magukat, elárulták a fajt és az isteneiket is.

Ez pedig soha nem marad büntetlen.

Pontosan azt tették tönkre, pontosan ott döfték meg a kyr lelket, ahol halálos sebet ejthettek rajta. A tekintélytiszteletet és a jellemerőt méltányoló kyrek soha nem heverték ki ezt az árulást. Magát a kyr erkölcsöt sikerült ledöfniök. És vele pusztultak az isteneik.

Hogy a kyrek mégis megmaradtak, azt csak kivételes tehetségüknek és szívósságuknak köszönhették. Ám sok mindent fel kellett adniuk, hogy vérük a mai napig jelen legyen Északföldén.

Feladták és megtagadták az isteneiket. Orwella vetette el a csábítás, vagy ha úgy tetszik a rontás magvait, melyek – tán mondani sem kell – megfogantak. Hosszú és látványos zuhanásuk legvégére a meghasonlott kyrek istentelen, démonimádó császárságot hoztak létre.

Számuk akkorra már végleg megfogyott, akit nem vitt el a háborúság, az vagy visszahajózott Calowynra, vagy a korforduló zűrzavara sodorta el… S akik megmaradtak? Nos, akik megmaradtak, azok már nem kyrek voltak. Csak egy isteneit és becsületét vesztett idegen nép.

Ám görcsösen ragaszkodtak a régi dicsőséghez. Hitték, hogy megmaradt az erkölcs (s tán voltak is korok, mikor tényleg úgy tűnhetett), de hogy ez igaznak is tűnjön, magát a kyr értékrendet és világnézetet kellett úgy átformálniuk, hogy ismét erkölcsösnek érezhessék magukat.

Mi, az embernépek pedig itt voltunk velük jóban-rosszban, hiszen mi nem tehettük meg, hogy csak úgy vitorlát bontsunk vert seregeikkel, s elhajózzunk egy ismeretlen kontinensre. Ismét elhittük, amit a kyrek mondtak nekünk. Kyria romjain még mindig a kyrekhez igazodott, akit sorsa ide rendelt.

Az embernépek kiválón utánoznak bármit, s talán alkalmazkodóbbak is a kelleténél. A magiszter a „gyönge" szót használta erre. Mások talán azt mondanák, „ügyes". Bárhogy is, az itt élő embernépek magukévá tették a kyrek új erkölcseit, s tán jobban is hitték néha, mint maguk a kyrek. Hisz addigra már fordult a kocka, a néhai birodalom területén felülkerekedett a kevert vérű, új nép, kiket ma a tudós fők kyr-toroninak neveznek.

Bennük a kyrek makacs büszkesége, méltósága és a határtalan múlt, no meg az embervér nyughatatlansága, dühe és ifjonti ereje.

Valljuk be, lenyűgöző a dicső múlt. Hát még ha érezzük, tudjuk, hogy a mi vérünk is része volt. S az emberi szíveknek régtől sajátja, hogy szívesen hódol illúzióknak. A kyrek, kik ittmaradtak, más dicsőség aligha lévén a múlt felé kaptak, ott vélvén megtalálni minden célt, miért élni érdemes. Büszkék voltak és büszkék is lehettek mindarra, mit Kyria egykor jelentett. Ez volt, ami összefogta őket, ez helyezte őket az új kiskirályságok élére, ez vezette őket, amidőn görcsösen újra akarták teremteni a múltat.

S hogy mi lett belőle? A jelen tagadása, a bezárkózás, az elhatárolódás, a magány.

Látniuk kellett, mint hígul fel a vérük, hogy végleg meg ne romoljon, látni, mint harapják szét régi területeiket újdonat, barbár népek és fajok. De mindig is jobbnak és különbnek érezték magukat. Magasabb isteni kegyben álló lényeknek, kiknek csak szolgálói lehetnek az emberek. Vagy akármely más fajzata Ynevnek.

Úgy lehet, régen valóban így volt.

Ám ők mindeközben egyre csak fogytak, elzárták magukat zűrzavaros kasztrendszerük merev falai mögé, s nem voltak hajlandóak elfogadni semmit, mi a jelenhez köthető. S hogy ez ekképp maradhatott, ahhoz nem kevés segítséget adott az új nép, a két vér nászából születő faj. Mások szerint korcs.

Mindenben kiszolgálták uraikat, mert így maguk is a dicső múlt részeivé válhattak, s ugyanoly örömmel üdvözölték a felbukkanó kyr istent, Tharrt, miként hóhajú szüleik.

Ám mindeközben ők maguk nem ügyeltek annyira vérük tisztaságára, mint kyr őseik. Bennük felülkerekedett az embervér, s lassan elmosódott, feloldódott majd' minden, mi a kyrektől származott. Ők pedig – tán megijedvén a várható haláltól, ismét jobban kezdték ügyelni vérüket. Melyből azért mindig csurrant-cseppent az emberek közé is.

Nos, ők lakják manapság Toront. Emberek, kik nem emberi isteneiknek áldoznak, kiknek szíve ősi, dicső vért is pumpál, kik elfogadták egy más faj megromlott értékeit.

Hajuk vasszürke vagy hamuszín, szemük fakó, ám bőrük a szapora quironeiai emberek barnája már. Sorsuk a régmúlt árnyaihoz köti őket, s úgy tűnik, ezek az árnyak döntenek jövendőjükről is.

Amdal Erian: ***Sötét utazásaim***

Ha a számok nyelvére kellene lefordítanom mindezt, nagyúr, bizony bajban lennék. Pontosan megbecsülni ugyanis, miféle arányok szerint lakják Toront, a lehetetlenséggel határos, s gyanítom, az udvar *magitor*ai is csupán találgatásokba bocsátkozhatnak. Mindenféle adózási ügyek listáival alighanem okosabbak lennénk, de így meg kell elégedj azzal, amit most tőlem hallasz. Ami a kyrek számát illeti – s ezúttal csakis a tisztavérűekre, a nemesekre gondolok – alig hiszem, hogy számuk az öt percentnél több lenne. A kyrvérű *kevert* népesség számban ugyan ezt jócskán meghaladja, ám így sem lehetnek ötödrésznél sokkalta többen, s ez is csak akkor igaz, ha ide számoljuk a negyed-, sőt nyolcadvér utódokat, kikkel egyébiránt a famorok nem különösebben számolnak. A többiek mind emberek, nagyuram, bár ha őket kérdenéd, alighanem mindőjük kitalálna valamely nemesi rokonságot a távoli múltból – s ha a fizimiskájukat elnézed, alighanem igazuk is lehet. No persze csak akkor, ha ezt a keveredést évezredes tablón próbáljuk értelmezni.

Baraadi kalmár a Dul Mordak
család helyi számvivőjének

A kyr Házakról

...A kristályokat az új rend szerint helyeztem ennekutána a pentagrammába, illetőleg a lunir állványkára. Meg kell valljam, a rengeteg kudarc után én voltam a leginkább meglepve, amidőn sokadik kísérletemre megéreztem azt a halovány rezgést a fejemben, amelyről első ízben egy *cathallybras* lapjain olvastam, s melynek megtapasztalásához oly sok hiábavaló reményt fűztem...

...Még ezután is gyakorta kellett kérdéseimmel Semhak magisztert zaklatnom, míg végre ráéreztem a megfelelő mentális metódusra. A kristályba zárt „szellemek" beszédét komoly nehézségek árán tudtam csak értelmezni. Lévén korok óta holt kyrek zavaros emlékképei és érzéstöredékei között kellett botorkálnom, magam sem bíztam benne, hogy sikerül bármi használhatót kihüvelyeznem...

...Sepraphasnak neveztem végül a „szellemet", akit meg tudtam közelíteni annyira, hogy tőle hasznos tudást nyerhessek. Helyesebb lenne persze a használható kifejezést alkalmaznom, mivel egyetlen minutára sem tudtam tökéletesen irányítani a kristály áramait, viszont túl büszke voltam ahhoz – ó, botor ifjúság –, hogy Doran kyrvérű magisztereit segítségül hívjam. Magamnak akartam a dicsőséget, s végül a magam erejéből jöttem rá egy-két fogásra, habár tudván tudtam, hogy a kristályok megfejtéséhez az én

emberi képességeim nem elegendőek. Ennek megfelelően a Sepraphasnak tulajdonított ismeretek is csak töredékesek lehettek, ám én ezektől mindennél jobban le voltam nyűgözve…

…„Beszédre bírt" kristályomtól származik a Kyria idejében működő nemesi családok belső szerkezetére és munkamegosztására vonatkozó tudásom is. Hogy ez a rend mennyiben követte a calowyni hagyományokat, illetőleg mennyiben köszönhette létét az ynevi környezetnek, afelől nem sikerült Sepraphast kikérdeznem. És persze abban sem lehetek biztos, hogy mindent jól értelmeztem, s a valóságról „beszélt" nekem a csodás fényű kristály…

…Ennek értelmében határolódtak el tehát egymástól a különféle családok és Házak, mindnek meglévén a maga jól körülírható feladata és hagyományai. Kezdetben nem csupán a nemesi famíliák bírtak ezen varázslók tudásával, s a hagyományok az embernépek közé is beszivároghattak. A birodalom végóráiban, a keveréknépek megerősödésével a kyrek igyekeztek mindezt a hatalmat maguknak kisajátítani, és abból minél kevesebbet átengedni az embereknek. Sikerrel…

…Nos. A belső *magitor*iskoláknak köszönhetően szerepükben tehát élesen elkülönültek a korabeli kyr nemesi családok. Mindőjük egy bizonyos feladat szigorú és pontos elvégzésére tökéletesítette iskoláját, anélkül hogy fontosságban vagy megbecsülésben szánt szándékkal a másik elé helyezte volna saját magát. Ennek köszönhető az a sokszínű és rendkívül különleges nemesi hagyomány, mely a birodalom belső egyensúlyát minden körülmények között megpróbálta megőrizni, s egyben a legfontosabb feladatokat is ellátni. Megkísérlem elősorolni mindazon területeket, melyeket Sepraphas próbált „beszélgetéseink" során nekem bemutatni. A hiányosságokért és pontatlanságokért csakis az én tökéletlenségem okolható. Krad talán megbocsát.

Az egyszerűség kedvéért, ahol egy-egy kyr nemesi családról volt szó, mindenütt a „Ház" kifejezést alkalmaztam, jóllehet Sepraphas sejtetni engedte, hogy a korai időkben mindezen tudást és kötelességet még nem kizárólag a nemesség birtokolta. Mivel azonban Kyria végórája közeledtével gyakorlatilag szinte minden tiszta vérű kyr család immáron nemesnek is mondhatta magát (túlélték a viszontagságokat vagy beolvadtak más famíliákba), valamint a mai toroni viszonyokban is a „Ház" szót használják a kiemelkedett családok megjelölésére, ezt a módszert véltem kielégítőnek és a legkevéssé zavarónak.

Építészházak

Mindazon családok ide tartoztak, amelyek *magitor*ai ama csodás épületeket, utakat, városokat tervezték és építették, melyek romjain korunkban is elmerengve állunk. *Magitor*aik mágiája, megtartó ereje még ma is bámulatos, csakúgy, mint technikai tudásuk, melyet egyelőre több szempontból sem ismerünk tökéletesen. Egyes vélekedések szerint Toron mai *odabator* klánjai ezen Építészházak szellemi leszármazottainak tekinthetők, s különféle iskoláik, hagyományaik, mind-mind a régi kyr stílusirányzatokig vezethetőek vissza.

Hajóácsházak

Kyria erejének egyik támasza mindig is a flotta volt, s Toron mai napig fennálló quironeiai fölénye is innen eredeztethető. Ezen Házak adták azokat a mérnököket, akik a mágiával erős, roppant hajóhadakat és természetesen a kisebb vitorlásokat megalkották. Gyanítható, hogy tudásuk teljes mértékben nem veszett el.

Kovácsházak

Ezen famíliák műhelyeiből kerültek ki mindazon vértezetek és fegyverek, amelyek a kyrek legfőbb támaszai voltak hadjárataikban. Vélhetően már Calowynon ismerték a lunirt. Ők kovácsolták a tökéletes csatapáncélokat, amelyek lélekkel bír-

tak, ők ismerték a fémek megmunkálásának legféltettebb titkait, s tőlük eredeztethető az a mesterségbeli tudás, mely még ma is Északföldé legkelendőbb portékáivá teszi a „toroni módon" kovácsolt fémeszközöket.

Orvosházak

A szakrális mágia, a gyógyítótudomány valamint a filozófia határmezsgyéjén tevékenykedtek ezek a Házak, melyek Kyria idején valóságos iskolákká, gyógyító irányzatokká nőtték ki magukat, s kivételes esetekben tanítványokat is fogadtak – még a köznép soraiból is. Gyógyászati iskoláik közül kettőt sikerült megkülönböztetnem. Egyikük a fájdalom kialakulása, helye, típusa és ereje alapján állította fel kórisméjét, míg a másik az asztrál-, a mentál- és a fizikai testben kerengő áramok és nedvek, az ezeket szállító fontosabb erek és csatornák, valamint a szervek kapuinak megismerésére alapította gyógyászatát.

Harcosházak

Kyria haderejének alapját szolgáltatták ezen családok, melyek nevüknek megfelelően elsősorban a harcászat különböző formáiban voltak igen járatosak. A régi birodalom kyreinek jelentős hányada tartozott ebbe a csoportba, ők vezették a jobbára embernépekből álló seregeket, s természetesen ők élték túl legkisebb veszteséggel a különféle sorscsapásokat. Ezen a csoporton belül több különféle Házat is meg lehet különböztetni, így – a teljesség igénye nélkül – ide tartoztak a Felderítő-, Hadmérnök-, Tengerjáró-, Pusztító- és Kardházak, melyek általában saját harcmodort és technikát igyekeztek maguknak kialakítani.

Anyrházak

A kifejezés zavaró lehet, hiszen jelen esetben nem dinasztikus elképzelésekkel felruházott családokról van szó, hanem inkább olyan szakrális iskolákról, amelyek a kezdetekben erősen kötődtek egy-egy kyr famíliához. Egyházi befolyás alatt álló nevelőintézményeket neveztek így, amelyek szervesen illeszkedtek az adott egyház, valamint a birodalom rendjébe, s magas színvonalú képzésük biztosította, hogy a későbbi anyrok felkészítése elkövetkezendő feladataikra minden követelménynek megfeleljen.

Ítészházak

Judikátorházaknak is nevezik ezen családokat, amelyek feladata a kyr jog ismerete és alkalmazása, esetenként helyi körülményekhez való igazítása volt. Ők működtették a bíróságokat és saját vizsgálóbiztosaik jártak el a kényesebb ügyekben. Területi megosztottságukra jellemző, hogy majd' minden tartománynak megvolt a saját jogi iskolája és jogrendszere, amely természetesen nem különbözött alapjaiban Kyria mindenkori törvényeitől.

Művészházak

Szintén egy csoport, melyet magam teremtettem, oly sokrétű és változatos azon családok tevékenysége, amelyek a művészetekkel foglalkoztak. Zenészek és énekesek éppen úgy ide tartoztak, mint a hírneves színészeknek otthont adó *Rodod*aházak, melyek később végleg elveszítették hatalmukat és befolyásukat, noha ma is tevékenyek. Hasonló sorsra jutottak a különféle Kórusházak. Ők sem léteznek ma már, ám dalaik, éneklési technikáik a legváltozatosabb helyeken bukkannak fel, legyen az Tharr egy temploma, vagy a csatatér, ahol a hadba induló toroni lovagok haláldala zeng.

Tudósházak

Mindazon családok ide tartoztak, akik hivatalosan is rangot nyertek valamely iskola működtetésére. Ebben az esetben nem csak a család tagjait kell a Ház kifejezés alatt érteni, hanem mindazokat, akiknek a család jogot adott arra, hogy az általuk vezetett iskolában tanulhassanak – esetenként kyrvéreknek, sőt embereknek is! A legkitűnőbb iskolákat vezették ezek a Házak a birodalom minden részében, noha mára csupán Shulurban és a Karkvinon maradt hírmondó belőlük.

Magastudomány Házai

Ez is egy általam alkotott csoport, lévén tagjai nem sorolhatók egyetlen más helyre sem. Ide tartoznak a Numetor- vagy Számmágusházak, a Léleklátóházak, a Jövendőházak, illetőleg a különféle varázslóiskolák. Ez utóbbiak az Anyrhá-zakon kívül a birodalom legmagasabb színvonalú oktatásával büszkélkedhettek. Nem véletlenül. Ezen magasegyetemek elvégzése a kiválasztottak számára az első lépcsőfok lehetett a Hatalmasok közé vezető úton. Érdemes megjegyezni, hogy a Tudósházakhoz hasonlóan, ezek az „egyetemek" is nyitva álltak a legkitűnőbb kyrvérű és emberi elmék előtt, noha azt is tudni kell, hogy calyrok kizárólag csak a kyrek közül kerültek ki.

Gazdaházak

Kyria jobbára ezen családok tudományának köszönheti mezőgazdaságának példátlan eredményeit. Ezek a Házak a növény- és állatnemesítés igazi fellegvárai voltak, olyan, ma már északszerte elterjedt dolgok születtek nekik köszönhetően, mint a különféle szőlő- és búzafajták, a *temu*byson vagy a cetprémet adó kyr sziláshal.

Kétségtelen, hogy bármiféle mágikus úton előállított fenevad vagy újabb faj – elég, ha csak a kyrvirágokra gondolunk – rengeteget köszönhet ezen kyr Házaknak és az általuk megalapozott tudásnak.

Kereskedőházak

Ehelyütt némiképp bizonytalanok az ismereteim. Úgy vélem, valóban kyr vér folyt azok ereiben is, akik Kyria idején a roppant birodalom kereskedelmét megszervezték és bonyolították, ám közülük kevesen voltak nemes származásúak, s mind közül ezen Házak voltak, akik leghamarabb elkeveredtek az embernépekkel. Közülük említésre méltók az úgy nevezett Kyr Szállítók, akik valóban kiemelkedett származásúnak tartották magukat.

Derat Simm Asmos: ***Toron Nemes Házainak kyr előzményeiről***

2. fejezet

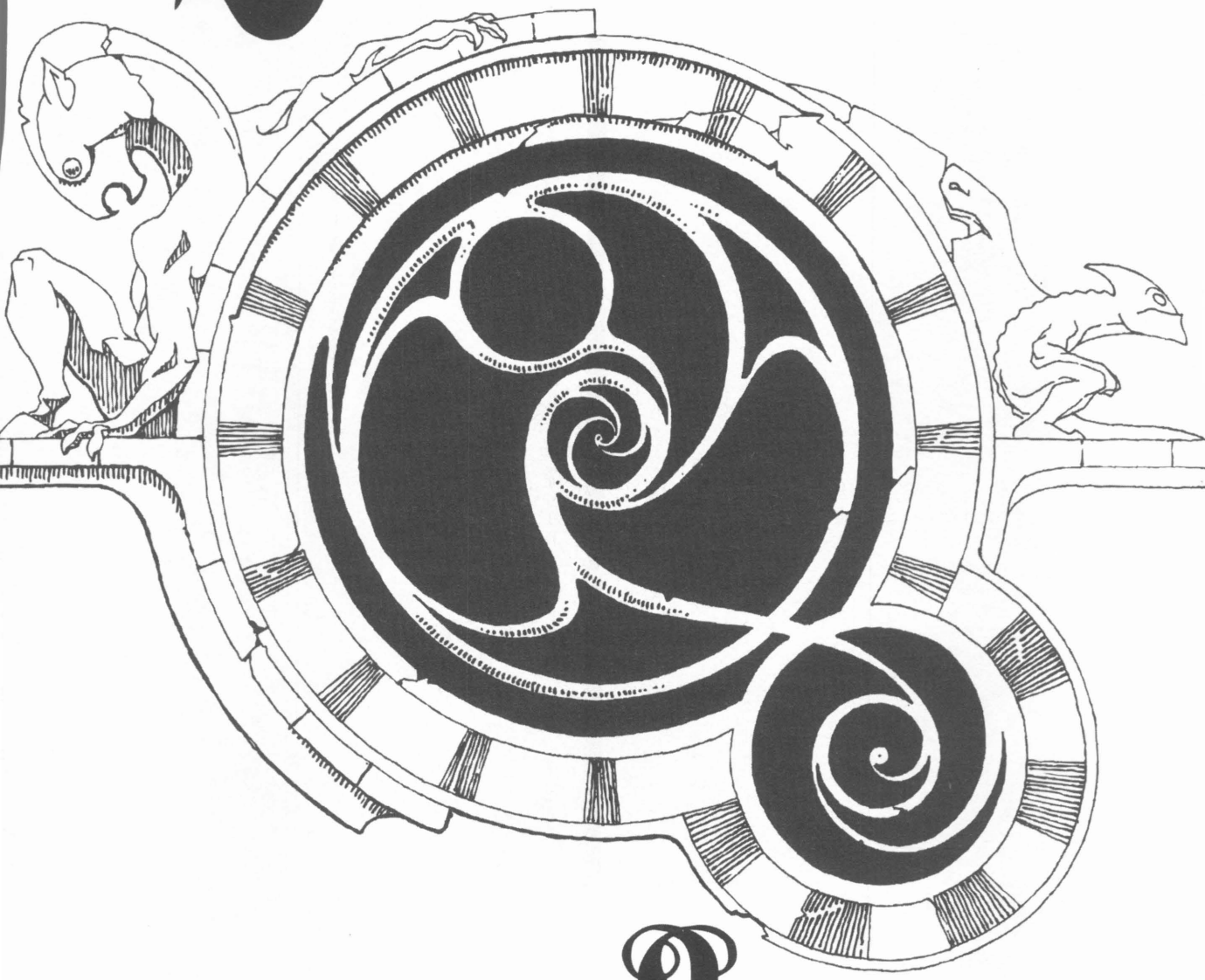

A birodalomról

Hercegem!

Az alább ***derat*** *Jannes Kirs[29], e sok vitát kiváltó északi bölcs történelmi fejtegetéseit olvashatod az én szerény átdolgozásomban. A* ***Kyrekről s Toronnak megítéléséről*** *címet viselő műve ugyan talán túlontúl is jó színben tünteti fel a toroniakat, mindmáig azonban ez a legkörültekintőbb munka a témában.*

Toron történelméről

Cranta

Ha a mai Toront, az itt végbemenő folyamatokat szeretnénk behatóbban tanulmányozni, feltétlenül a korai embernépek első felbukkanásával kell kezdenünk. Mindazon tudás, ami az elfekkel és aquirokkal, az ősi fajháborúkkal foglalkozik, ez esetben csupán érdekesség lehet, ám a ma történéseinek kérdésében nem, vagy csupán alig tartalmaz olyan elemeket, amelyekből bármiféle következtetést tudnánk levonni. Lássuk hát, mit tudhatunk a toroniak legkorábbi, ezen kontinensen élő elődeiről.

Ynev történelmének mai kutatói voltaképpen tökéletes sötétben tapogatóznak, ha az embernépek legkorábbi históriáját tanulmányozzák. Abban nagyjából mindannyian megegyeznek, hogy ez az ynevi faj talán már a negyedkor, sőt egyesek szerint a harmadkor előtt felbukkant, hogy azután – egyes ősibb szerzetek képviselői szerint – baljós gyorsasággal elszaporodjon, s benépesítse a roppant kontinensnek olykor még azokat a szegleteit is, melyeket annak előtte más lába nem tapodott.

Szintén általános vélekedése a historikus bölcseknek, hogy ezeket a sikereket ez a hihetetlenül alkalmazkodóképes faj jórészt olthatatlan kíváncsiságának és nyugtalanságának köszönheti, mely tulajdonságok a hosszabb éltű lények között a gyermekbetegségekhez tartoznak. Jól szemlélteti ezen fajok hozzáállását a gianagi tör-

[29] *E rész szerzője,* ***derat*** *Kirs hitehagyott északi inkvizítor volt, s különképp sokat tudott Toronról. Számos irodalmi alkotást fordított ervre. Haonwellben leplezték le színeváltozását, minekutána elvette saját életét.*

Emlékszem, hátradőlt és finom, de zavaró mosollyal fürkészett a mécses túlfeléről.

– És miből gondolod, hogy a birodalom a káosz földje? – kérdezte.

Mindig meg tudott döbbenteni, mennyire tisztán beszélte a pyart. Kezdtem megérteni, milyen gondban lehetnek a Szövetség embervadászai. Gond nélkül eléldegélhetett volna bárhol Haonwellben, s nem mondta volna róla senki, hogy nem ereni nemes.

Sabbúli kereskedő, a ravaszabb fajtából.

– Csak abból, amit láttam – válaszoltam neki. – És elhiheted, hogy láttam eleget…

– Te kikötőket láttál. – Egészen pimasz lett az ábrázatja. – Fogalmad sincs, mi történik odabent.

Ahogy az utolsó szót kiejtette, önkéntelenül is hideg cirógatta végig a hátamat. Sötét mélység rejtezett mögötte, titkok és babonák. Részeg és rémült kocsmabeszéd. Nyeltem egyet.

– Azt tán mégsem tagadod, hogy Tharr a káosz istene. Mi más is lehetne hazád, mint a káosz földje?

– Alig hinném, hogy valaha is fel tudnád fogni Tharr valódi káoszát. Úgy gondolom, amit te láthattál, az másféle káosz a te szemednek. Zűrzavar és érthetetlenség. Hogyan mondjam, hogy megértsd? – Kinyúlt kupájáért, és ivott egy kis kéknedűt.

– Kíváncsian várom, miféle egyéb magyarázatod lehet minderre – mondtam neki.

– Azt hiszem, a magadfajta külországi jobb, ha úgy gondol Toronra, mint a helyre, ahol minden… hm… túlszervezett. Túlszabályzott. És igen, néha túlbonyolított.

– Ez számomra a káosz egy része…

– Nem, nem – vágott hirtelen közbe –, te semmit nem tudsz a káoszról… Amiről beszélsz, a kikötői köznapok zűrzavara, mind tökéletesen érthető és értelmezhető. Csupán te nem látod át.

– De lehetne sokkal egyszerűbben…

– Nem hiszem – biccentette meg kétkedőn fejét –, biztos, hogy nem. Be kell lássad, hogy nem értheted meg minden ízében a dolgainkat. El kell fogadnod, hogy nem tudhatsz mindent rólunk. Itt idegen vagy.

– Nem akarok én mindent tudni! Én csak megérteni szeretném, miként mennek a dolgok a birodalomban.

– Akkor először is, ne a fejed használd! Próbáld valamimód megérezni, megélni a mindennapokat! S akkor egy idő után lassan elkezdenek összerendeződni a dolgok. Addig ne is kíséreld a magad feje szerint megérteni!

Mesék Toronhoz

pekolónia egy tudójának, Shíb fia Grábának egy mondata az ***Embernépekről*** címet viselő tanulmányából: *„Meg kell tenniük mindezen dolgokat, mielőtt létük végére érnének, s gyakorta idejük sincs rá, hogy kérdéseikre a válaszokat megkapják, vagy – ha mégis valamiféle visszajelzés érkezik az istenektől – legalább elgondolkodhassanak azok értelmén."*

Bármiféle egyetértésre is jussanak azonban ezen tudósok a fenti teóriákat illetően, abban már inkább megoszlik a vélekedésük, honnan is indultak hódító útjukra az embernépek. Sokan gondolják úgy, hogy Ynev más lakóihoz hasonlatosan már a legkorábbi képviselőik is egyéb síkokról érkeztek, mások váltig állítják, hogy isteneik itt készítettek legtöbbjüknek bölcsőt, csupán annak helyét illetően szakadnak ők is több pártra.

Kutakodásaikat elsősorban az akkoriban már itt élők feljegyzéseire alapozhatják, s ha ezek egyik-másika holmi mágikus praktikáknak köszönhetően többé-kevésbé épen túl is élte az elmúlt évezredeket, kevesen akadnak, akik érthetőn tolmácsolni tudnák azok tartalmát. Más dokumentumok pedig éppen a fordítások, átértelmezések, betoldások és újramásolások során veszítettek oly sokat lényegükből, hogy a bennük foglaltak már csak tapogatózásra elégségesek, biztos tudásra aligha.

Mindazonáltal érdemes megemlíteni két leírást, melyek alapján – Doranban legalábbis – két feltételes helyszínt állapítanak meg az embernépek legelső megjelenéséről.

Mindkét írás csupán töredékeiben maradt fenn, s eredetüket tekintve valamikor a fajháborúk végén készülhettek. Valószínűleg hadijelentés, egyfajta csatakrónika lehetett egykoron mindkettő – szerzőik kilétéről vannak ugyan elképzelések, ám csupán annyi bizonyos, hogy egy-egy elf hadúr szolgálatában lehettek, s maguk is elf nyelven írtak.

Az egyik beszámoló érintőlegesen említ „holmi vad fajzatokat", kik az „Aniyes forrásvidékén" „szánalmas körülmények közepette próbálkoznak növények növesztésével a maguk állati módján". Később – pontosabban a csatakrónika megmaradt feljegyzéseiben – nem szerepelnek semmilyen összefüggésben. Az egykori Aniyes forrásvidékét Oilan egyes bölcsei valahová a mai Anublien tóvidékre helyezik. Elképzelhető hát, hogy – legalábbis Északföldén – valahol itt terülhetett el az a vidék, ahol az embernépek először emeltek maguknak házakat.

Egy másik, valamelyest régebbre datálható krónikatöredék (egy korábbi országleírás vonatkozó részeire hivatkozva) az Ass-Han aquir városa melletti széles határvidék erdeivel kapcsolatban említ a fentiekhez hasonlatos dolgokat:

„Itt, ahol az erdő majd' a folyó partjáig lefut, láttak még egyéb szerzeteket is, kik a földdel s vadakkal foglalkoztak, de bármiképp is próbáltak hasonlítani miránk, inkább tűntek torz gúnyképnek. Ennek okán többen úgy vélekedvén, aquir praktikáról van csupán szó, Erynen ***sica*** *visszaadta őket a Körnek."*[30]

Ennyi, nem több.

Ha valaki Ass-Han városát keresné a térképeken, annak igen régi földabroszok után kell néznie. A mai Fynvynektől nyugatra, a Quiron-tenger mélyén kell feküdnie, már ha igazat állítanak a Doranban élő elf magiszterek, kik egyebekben is csak nagyon szűk marokkal mérik az ismereteket, ha a fajháborúkról kérdezik őket.

Nagytiszteletű Sortenad Phaston ***Múlt időkről*** című munkájában felettébb érdekes fejtegetésekbe bocsátkozik, amikor a korai embernépekről ír. Ókyr és elf mágiatörténeti munkák elemzéseire, valamint Symatres ***A tapasztalati mágia őseredete*** című kiváló tanulmányának egyes részeire támaszkodva azt bizonygatja, hogy a crantaiak mágiája eredeti formájában a manafelhasználás minden eddigitől tökéletesen eltérő formája volt. Így az embernépek minden más fajtól elszigetelt módon (még ha tökéletlenül is), saját maguk jöttek rá a mágia alkalmazásának lehetőségeire. Sortenad Phaston ezt az utat munkájában emberi vagy crantai metódusnak nevezi. Mindazonáltal nem tud dűlőre jutni abban a kérdésben, hogy ez a mágiatípus egy másik síkról érkezett-e az embernépekkel együtt, vagy itt

[30] *Más, későbbi forrásokban az „aquir" kifejezést gyakran a „Voltak" helyettesítheti.*

alakult ki Yneven. Ugyanakkor megjegyzi, hogy a feltételezett crantai varázslatok jellegüket, kezelhetőségüket és befolyásukat tekintve arra engednek következtetni, hogy kialakulásuk már itt történt.

Bármennyire bizonytalan Sortenad Phaston több ponton is, afelől szemernyi kétsége sincs, hogy ez az úgynevezett „crantai metódus" volt az alapvető oka, hogy a negyedkor közepe-vége táján megindulhatott az első, embernépek által szervezett nagyobb államalakulat kiépítése.

Megegyezik a véleménye ebben a shuluri Coronthas Ichabys-an Chortusszal, aki szintén a korai mágiában látja azt az erőt, amely a néhai birodalom felemelkedéséhez vezetett. Ő azonban úgy véli, az orkokhoz hasonlatosan az embernépek is a másodlagosan teremtett fajokhoz tartoznak, mágiájuk egyfajta papi mágia lehetett, s mára már feledésbe merültek mindazon istenek, akik az emberi fajt valamikor gyermeküknek tekinthették.

Khám, Kótán, Ékhál, Són-Tír: egykori istenek nevei elporlott táblák, sziklafalak maradványairól.

Szobrok, sírok, álomkristályok; hősregék, krónikák és feljegyzések. Korunkhoz közeledve mind gyakrabban bukkannak elő a régmúlt emlékei, s amint az időben lépkedünk előre, lassan kibontakozik előttünk az a hatalmas civilizáció, mely egykoron Északföldе jelentős részét uralma alatt tartotta.

Kialakulásában bizonyára nem kis szerepet játszott az a hatalmi űr, amely a fajháborúk elültével támadt Yneven, s a crantaiak mára feledésre ítélt istenei, akik teremtményeiket e világra helyezték (vagy bármely más hatalom, ami az embernépek Alkotója lehetett).

Tudós koponyák a P.e. XXII. évezredre teszik a crantainak nevezett népcsoportnak a megerősödését, amely természeti mágiája segítségével kiemelkedett Észak-Ynev egyéb embernépei közül. Akár a Quironeia mellékén szökkent szárba ez a kultúra, akár az Anublien vidékén vagy másutt, viszonylag hamar hatalmas területeket tudott az uralma alá vonni, s mágiahasználói segítségével (akik ez idő tájt vélhetően az időjárás és az élőlények befolyásolásának különféle technikáit ismerhették) meglehetősen rövid idő alatt komoly, szervezett államot hozott létre.

A magát Nagy-Crantai Birodalomnak nevező hatalom feltételezhetően a P.e. XXI. évezred során érte el legnagyobb kiterjedését. Határai északon az elf szállásterületektől keletre, egészen a Yian-Yiel hegységig húzódtak. Csupán az északi tenger part menti sávja nem került az ellenőrzésük alá. A Velarium nevű elf ország vissza tudta verni az embernépek minden próbálkozását, olyannyira, hogy a crantaiak egy idő után fel is hagytak védművei hiábavaló ostromával. Az embernépek délen a földtörténeti szemmel még mindig ifjúnak számító tenger – a későbbi Quironeia – déli partvidékére is sikerrel terjesztették ki befolyásukat. A főváros[31] a feltételezések szerint valahol az északnyugati területeken – egyes feltevések szerint a manapság gyíknépek

[31] *Központja Croton vagy Chratun – már ha ez volt a crantaiak első igazi fővárosa.*

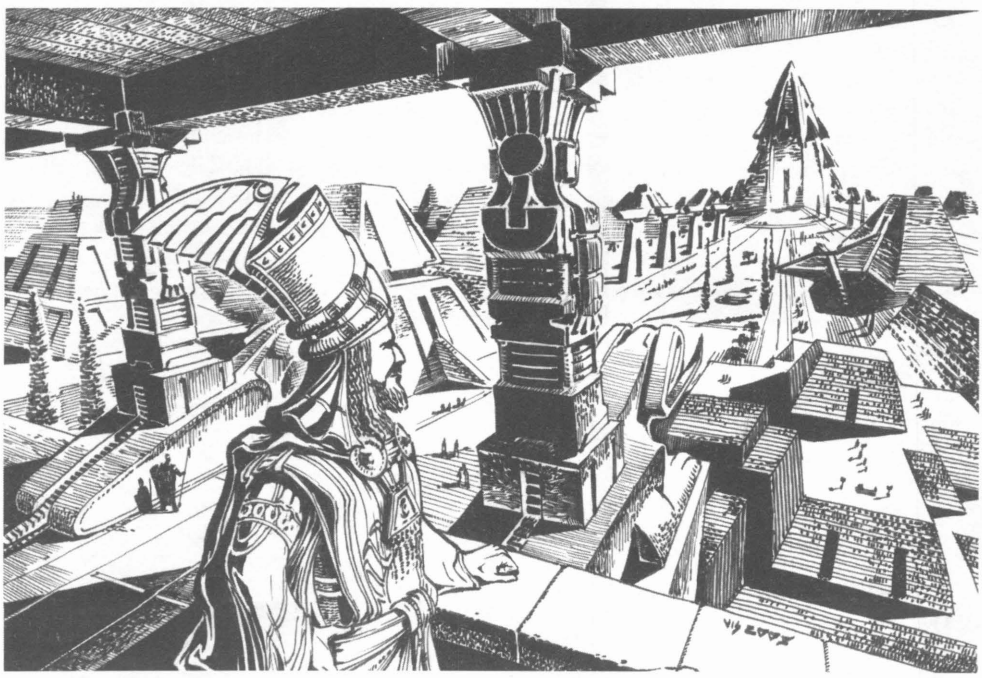

lakta pusztaságokon – fekhetett. A magukat crantaiaknak vallók ez idő tájt már semmi esetben sem lehettek azonosak magával a birodalomépítő néppel. Sokkal valószínűbb, hogy a mágikus hatalmukat látványosan fejlesztő, isteneik tökéletes bizalmát élvező hódítók fokozatosan beolvasztották az alacsonyabb civilizációs fokon álló embernépeket, akik később a crantai kifejezést kezdték magukra is alkalmazni.

Vélhetően ez az az időszak (P.e. XXI–XX. évezred), amikor a crantai varázshasználók először próbálkoztak ismereteik „kiforgatásával", s megkezdték azon tudásanyag összegyűjtését és finomítását, melyre a mai kor bölcsei leggyakrabban a „nekromancia" kifejezést alkalmazzák. Mind a crantai kóborlók, mind az álomkristályok ezen kísérletek késői eredményei, nem szabad hát figyelmen kívül hagyni a nagy elődök próbálkozásait. Ugyanakkor több jel is arra mutat, hogy a szerafizmus legelső formái is ebben az időszakban bukkantak fel. A ma ismert nekroszerafista hagyományok minden bizonnyal crantai eredetűek, habár ezen korai időkben való feltűnésük egyelőre még bizonyításra vár.

A crantai mágia mai napig látható mementói azon kőkörök és vonalak, amelyek az úgynevezett birodalommágia nyomait őrzik Yneven. Ezek a hatalmas építményrendszerek jelen feltevéseink szerint a különféle geomantikus erővonalak mentén húzódtak és bizonyos mágiaformák mértéken felüli felerősítésére készültek. Ily módon az időjárás befolyásolása mellett a különféle rontó- és védővarázslatok alapjául szolgálhattak.

A Nagy-Crantai Birodalom élén kezdetben egy, később több istenkirály állhatott, akik vélhetően több hatalmi központot hoztak létre.[32]

Részben ez lehetett az oka annak, hogy a későbbiekben a crantai varázshasználó réteg is megosztottá vált, s ez vezethetett ahhoz a – kyr krónikákból többé-kevésbé visszakövetkeztethető – időszakhoz, melyet az északi bölcsek crantai válságkor néven emlegetnek. Ez a periódus jó megközelítéssel a P.e. XX. évezredhez köthető. Ekkor lökték a széthúzó erők és az ezzel járó belső válságok a birodalmat elhúzódó dinasztikus háborúságok egész sorába. A többször szétszaggatott, majd újfent egyesített országot tizenöt (ez a szám többször változott) mágusfejedelem tartotta irányítása alatt több-kevesebb sikerrel működő szövetségi rendszerben. Világi hatalmuk meg sem közelítette az istenkirályok korának uralkodóéit, s gyaníthatóan a crantai panteon istenei is inkább csak egyiket-másikat tartották támogatásukra méltónak.[33]

Három fontosabb háború ad egyfajta keretet ennek az évezrednek. A szitakötő-, bagoly- és darázsháborúk nevei vélhetően az egykori nemzetségek, törzsszövetségek (később esetleg önálló országok, városállamok) totemállataira vezethetők vissza, de egyben jól jellemzik azokat a varázshasználókat és módszereiket, akik a mágusfejedelmek szolgálatában természetfeletti erejükkel támogatták a széthúzó feleket.

A pusztító háborúság hívta életre azokat a hatalmas építményrendszereket, amelyek ez idő tájt jelentek meg Északföldén. A crantai erődítések és várak a legkülönfélébb anyagokból épültek. Míg a hegyvidéken elsősorban a kő szolgált alapul, akadtak olyan részei is a birodalomnak, ahol agyagból vagy fából emeltek oly fal- és védműrendszereket, melyek a legkomolyabb próbatételeknek is ellenálltak. Azoknak, akik hitetlenkednek ennek hallatán, ajánlhatjuk mindazon kyr krónikákat, melyek igazán meggyőzően ecsetelik a crantai háborúk nehézségeit. Külön kiemelkedik közülük Thilanas Lacher-an Calow hadúr leírása a későbbi acélhurok hadjáratról, amely a sokatmondó ***Átkos agyagfalak mentén*** címet viseli.

Az elhúzódó háborúság tökéletesen tönkretette az egykori birodalmat, mely régi dicsőségében soha többé nem támadt fel, a P.e. XIX. évezredet pedig egyenesen crantai romlásévek néven ismerik a krónikák. A birodalom végleg darabokra szakadt, a száskaháborúk során elszabadult járványok és természetmágikus katasztrófák hatalmas területeket tettek lak(hat)atlanná.[34]

Körülbelül erre az időszakra tehető egy addig ismeretlen hatalom ideiglenes megszilárdulása és egy másik végső bukása is. Az addig crantai fenn-

[32] Az időszak istenkirályairól igen keveset tudunk. Több dorani feljegyzés „halandó kisistenek kultuszáról" beszél, s úgy véli, az ekkor alkalmazott, néha egész országrészekre kiterjedő, tömeges szertartásoknak köszönhetően e királyok valóban elindultak egyfajta istenné válás felé, s elsőként ők részesültek össznépi, vallásos imádatban. Így alakulhatott ki Nagy-Cranta feletteb összetett, gyakran több száz istent tisztelő kultúrája. Az utócrantai államok esetében a „megistenülés" folyamata egészen az embernépek hódoltatásának idejéig fennmaradhatott, de nem járt az istenek elaprózódásával. Ellenkezőleg: a vallástudósok több, az idők során egymásba olvadt isteni entitásról beszélnek. Ezen uralkodók egyenesen az istenek újabb és újabb megtestesüléseinek számítottak – vagy talán valóban azok is voltak.

hatóság alatt (vagy annak peremén) élő ork törzsek között új, erős vezető bukkant fel, egy bizonyos Ughjorbagan (elf forrásokban Ujhorgán vagy Uyhorgaan). Az ő vezetése alatt jött létre a Koponyaszövetség, mely tizenhárom törzset egyesített. Az ork énekmondók elbeszélései szerint titkos hatalmát egy renegát crantai varázslótól szerezte, s ennek segítségével sikerült húszesztendőnyi véres háborúban egyszer s mindenkorra felszámolnia a velariumi elf királyságot.[35]

Miután véget ért a rettenetes pusztítás, csak akkor léptek ismét színre az emberek. A crotoni császár nem avatkozott addig a küzdelembe, amíg nem tisztázódtak az erőviszonyok. Csak az elfek bukása után érkeztek meg az emberi csapatok, s kíméletlenül felszámolták a vezetőjét vesztett Koponyaszövetséget. Mindössze két törzs menekült meg az orkok egyik legdicsőbb vállalkozásából, a vakondfivérek és a dühöngők.

A birodalom azonban rövidesen ismét válságba került: egykori védelmi vonalai, az úgynevezett határországok fokozatosan megsemmisültek. A legkomolyabb veszteségeket nyugati területein szenvedte el. Az újfent ébredező Ediomad és a vele szomszédos gyíklények hatalmának megerősödése vetett véget a területi hódoltságnak. Tovább rontott a helyzeten a kígyóháborúk és a daruháborúk pusztítása: Cranta legalább három – egyes feltevések szerint ennél is több – részre szakadt. Az északi, északnyugati területek Chratun és Móchis székvárosokkal Felhőtartományok néven egyesültek. A Széltengereknek nevezett pusztító mágikus praktikákkal szigetelték el magukat a később Kelet-Cranta néven is ismert óriási országszövetségtől. A Quiron-tenger déli partvidéke és a vele határos keleti földek úgyszintén önálló politikába kezdtek. Nem kellett sokáig várni, hogy a mágusfejedelmek végül eldöntsék, kit is illet arrafelé a hatalom. Viszonylag gyors lefolyású háborúságokban tisztázták ellentéteiket, s a győztes nemzetség – sokak szerint isteni segítséggel – megalapította a későbbi álomdinasztiát. Az újdonsült hatalmat hamarosan Tajtéktrónus *Birodalom*, míg fővárosát, Amnashér Ashráut (más forrásokban Tel Durukot) a Tajtéktrónus városa néven kezdték emlegetni.[36]

A változások nagyjából meg tudták szilárdítani az embernépek országait, és sokáig úgy tűnt, újabb felemelkedés veheti kezdetét. A virágzás azonban – természetesen – ideiglenesnek bizonyult. A P.e. XVIII. évezred elején újfent fellángoltak az ellentétek, s a maradványbirodalmak ismét egymásnak estek.

Cranta és Móchis agyagvárosainak varázslófejedelmei viharlovasaik és Mích-Táar totemisten kegyelmét élvező darázsmestereik segedelmével sorozatos csapásokat mértek a szomszédos országszövetségre, és a Felhőtartományok területét sikerült jelentősen megnövelniük Kelet-Cranta rovására. A „rovarhadjáratok" néven ismert szörnyűségek után az ideiglenesen megnyitott vagy elirányított Széltengereket újra a határokra helyezték, végleg elvágva magukat ezzel a keleti maradványbirodalomtól. A rovarhadjáratok másik következménye a keleti területekre nézve inkább tűnt kedvezőnek. III. Odd-Saásin új fővárost alapított, melynek a Mach-Móchis nevet adta. Kelet-Crantát mindettől függetlenül a későbbi kyr kristálykrónikák gyakorta illették egyszerűen Új-Croton, uralkodó mágusfejedelmét pedig új-crotoni császár néven.

Az ezen időszakot követő évszázadok komoly változásokat hoztak a Felhőtartományok életében. A hosszú ideje példátlan békeidőszakban a Móchis városából származó Nom-Nichaás mágusdinasztia legnagyobb hatalmú vezetőinek tökéletes időjárási körülményeket sikerült kialakítani az uralmuk alá tartozó földek egyes részein. A megzabolázott természet így soha nem látott bőséggel ontotta kincseit, s mérhetetlen mennyiségű élelmiszer előállítását tette lehetővé. Az Isteni földek néven ismert vidékek egyrészt sosem látott gazdagságot, másrészt az ezzel járó elpuhulást és elkényelmesedést hozták a Felhőtartományok lakóinak. Ez lehetett az egyik oka, hogy szinte készületlenül érte őket egy új faj megjelenése az ynevi történelem színpadán, s nem voltak képesek feltartóztatni az újonnan érkező áradatot.

[33]Dorani feltevések szerint Nagy-Cranta nyugati feléből indult el a folyamat, melynek során a felbukkanó mágusfejedelmek véget vetettek az istenkirályok korának. Kétségkívül maguk is istenekké akartak válni, hogy elérjék az áhított halhatatlanságot.

[34]E háborúk nagyban hozzájárultak Cranta bukásához: tönkretették az öntözőrendszereket, melyek lehetővé tették a nagyszámú lakosság élelmezését.

[35]Egy északi óelf ***rehynn*** *volt az, aki megelégelte hatalmát, s szétzúzta birodalmát és hordáit. Maga Ujhorgán egy démoni síkra menekült előle.*

[36]Az álomdinasztia istenkirályainak sokáig sikerült felülkerekedniük a más országok megosztottságát okozó varázshasználók törekvéseinek, és valószínűleg papságuk

is egységes maradt. Öntözőrendszereik vélhetően egészen a legutolsó időkig működtek, s úgy vélem, öntözési módszereik az embernépek legsikeresebbjei közé tartoztak. Fővárosuk, Tel Duruk csatornahálózatának emléke máig él egyes lupár és dolamin mesékben a vízre épült város formájában.

[37]*Egyesek szerint a kyrek csak Yneven alkottak nagy birodalmat, Calowynon minden elpusztult. A dorani* ***Történelmi summázat*** *azt a lehetőséget is felveti, hogy a kyr kivándorlást korforduló idézte elő: a meggyengült crantai szakrális hatalom szinte hívogatta a hódítókat, kik egy sokkal nagyobb (csillagállásokból kiolvasható) veszedelem elől érkeztek Ynevre. Meg akarták óvni a földeket a romlástól, melyről az elvakult crantai mágusfejedelmek mit sem tudtak.*

Cranta ideje nagyszerű kor volt. Az emberi tudás, akarat és lelemény diadala, mely sok tanulsággal szolgálhat a ma emberének is. A belső megosztottság, az összefogásra való képtelenség, az istenek hatalmának gyengülésével együtt azonban végveszélybe döntötte a látszólagos jólét bűvöletében élő embereket – először a keleti birodalmakban. Kisvártatva új birodalom emelkedett az egykori crantai dicsőség színhelyein.

Kyria

Tharr mai birodalma nyilvánvalóan Kyria hagyományain nőtt fel, magát az ő örökösüknek tartja, holott a calowyni kultúrát Ynevre plántáló nép csak egy részt – bár kétségkívül jelentős részt – adott mindahhoz, amit ma Toronnak nevezünk. Építészetük, mágikus hagyományuk, gondolkodásmódjuk mind-mind kitörölhetetlen nyomot hagyott kontinensünkön, s bár mai képviselőikről Északfölde urainak lehangoló és meglehetősen hiányos elképzelései vannak, hiba lenne őket egy legyintéssel holmi korcs fattyaknak beállítani.

A magukat kyreknek nevező népcsoport az Ynevtől nyugatra fekvő másik hatalmas kontinensről, Calowynról érkezett a mai Riegoy-öböl vidékére, hogy azután újabb és újabb flottáik kikössenek itt és a mai Fenyvesföldek tengerpartjain, s végül szó szerint elárasszák Északföldét. Magáról Calowynról nem sokat lehet tudni, s a történészek véleménye is megoszlik annak tekintetében, mi is kényszerítette a kyreket szülőföldjük elhagyására. Még a kyrek mai örököseinek számító toroniak forrásai között is számos egymásnak ellentmondó véleményt találhatunk.

Akadnak olyanok, akik Calowyn túlnépesedéséről értekeznek, titokzatos betegségekről írnak és az istenek bosszúját sejtik a kivándorlás hátterében. Szintén népszerű az az elképzelés – és a legtöbb híve ennek az elgondolásnak van –, miszerint isteneik belháborúja késztette a hóhajú népet Calowyn elhagyására.[37]

Akármiként is történt, egy olyan faj tette ezzel lábát Ynevre, mely mind hadászatilag és technikailag, mind varázshatalmát tekintve a crantaiak fölött állt. Külön meg kell említenünk a kyrek hatékony szakrális mágiáját, amely a crantaiak hasonló (hanyatló) varázsformáival szemben megdöbbentően hatékony lehetett. Elsősorban ebben kell keresnünk az okait annak a ténynek, hogy megérkezésük után viszonylag hamar sikerült felszámolniuk a crantai utódbirodalmak fennhatóságát az észak-ynevi területeken. De ismét csak elébe szaladtunk az eseményeknek! Lássuk, miként vívták meg sorra ezeket a háborúkat!

Közvetlenül a kyr partraszállást megelőzően a crantaiak megtapasztalhatták, hogy a Felhőtartományok hadereje már régen nem annyira hatékony, mint annak előtte. Néhány esztendővel előzve csak meg a kyrek felbukkanását, mintegy nyolcvanezer felnőtt harcost számláló, roppant orksereg bukkant fel a birodalom határain,[38] maga után húzva minden pereputtyát. Gar Bokkar, az egykori énekmondóból lett ork hős vezette erre óriásira duzzadt törzsszövetségét. Céljuk az egykori Koponyaszövetség szállásterületeinek elfoglalása volt, s mivel Baál-Chain, Chratun ura, elismerte az orkok elveszett törzsek utáni jogát a Vadonnak nevezett területre,[39] és gyakorlatilag kardcsapás nélkül átengedte azt a farkasfiaknak. Ezzel – tudtán kívül – komoly szövetségesre tett szert a későbbiekben a kyrekkel szemben.

A hódítók, Hasyness-on Mantor flottaúr vezetésével a P.e. 17 283. esztendőben érték el a partokat, valahol a mai Riegoy-államok területén. (Ez a dátum azért is fontos, mert sokan ezt az évszámot tekintik az ötödkor kezdetének.)

Az ynevi partraszállással megközelítően azonos időben az Ynevtől északra elterülő roppant sziget, Beriquel jeges partjai is megismerték a calowyniakat. Ez a flotta nagyjából egy év késéssel érkezett csak meg Ynevre, minekutána Beriquelt nem találták megfelelőnek az új haza számára. Eddigre azonban már fellángolt az a küzdelem, mely az őslakók és a kyrek között robbant ki Ynev északi részének birtoklásáért. A honalapító hadjáratot a ránk maradt feljegyzések

alapján Shahr-An Ouldar marsall, a miruvandi[40] Győző és Yllath-Zhorbal nagyherceg, az Ötkoszorús Ármádia vezére irányította.

Crantai részről csupán néhány név maradt fent ebből az időszakból. A három mágusfejedelem – három fivér – neve, akik megpróbálták feltartóztatni az országukra törő idegen hatalmat. Az északi területek uralkodója Assar-Moloch, a középső birodalom fejedelme Baál-Chain, míg dél védelmezője a rejtélyes körülmények között eltűnt – és ezért árulónak kikiáltott – Súr-Echran volt.[41]

Az ádáz háborúság első része megdöbbentően hamar, mindössze egy évtizednyi harc után véget ért. Persze ez a néhány év nem volt elegendő ahhoz, hogy egész észak az új urak jogara alatt egyesüljön, ám a kyrek végleg megvetették lábukat, s első ynevi háborújukat sikerrel vívták meg. Az alábbiakban az évszámokat – kyr hagyomány szerint – a partraszállástól számítva adjuk meg. (A jelölésben szereplő K.sz. a „Kyria szerint" szavak rövidítéséből származik.)

Az ismeretlen mágiaformák, csakúgy, mint a kyr hódítóknak ellenszegülő elf seregek igencsak megnehezítették a dolgukat. Míg a Felhőtartományok belsejébe vezetett hadjáratok meglepően gyors sikereket hoztak, addig nyugaton a szépek népe állította komoly kihívás elé Ynev új lakóit, a délnyugati mocsarakban pedig a gyíklények próbálkoztak – sikertelenül – az ellenállással.

A partraszállást követően bukkantak fel – egyesek szerint valahonnan a távoli jövőből – a kyrek által fénytáncosoknak nevezett elf kardforgatók, akik a crantaiakkal karöltve, elf segédcsapatokkal kiegészítve tizenegy védekező hadjáratot vezettek a hódítók ellenében.[42]

A kyreknek több fénytáncost sikerült elpusztítaniuk, s ezzel a nyugati fronton is sikereket tudtak aratni, mely végül az elfekkel kötött úgynevezett Kéköböl békepaktum megkötéséhez vezetett K.sz. 9-ben. Az elfekkel is összetűzésbe keveredett három megmaradt fénytáncos végül Kelet-Cranta területén, a Széltengerek mögött talált menedéket.

Azaz a kyrek pusztán a kristályszférák elmozdulásának hatásait próbálták enyhíteni.

[38]Kik Kelet-Quironeiából érkeztek; köztük a csonttörők, a bűvölők, a halálhozók, az elveszettek és a gro-ugoni Hatok majdani őseivel.

[39]Ami a mai Fenyvesföldek keleti része.

[40]Máshol: mîr-uvadi.

[41]A mágusfejedelmek uralma végül oda vezetett, hogy a szétaprózódott panteon, a számanincs gyenge isten és félisten már képtelen volt megfelelő hatalmat biztosítani híveinek. Dorani magiszterek szerint a kristályszférák is elmozdultak a korforduló idején, ám ennek hatása inkább spirituális jellegű volt, s nem zúdult az anyagi világra katasztrófák képében. Ily módon isteneikkel megszakadt a crantaiak

kapcsolata (Baál-Chain a tiszteletadás minden formáját meg is tagadta az „árulóktól"), s így nem vehették fel a harcot a felkészültebb kyr anyrokkal, akik továbbra is élvezték isteneik támogatását.

A crantaiak védekező hadmozdulatai fokozatosan felőrlődtek. Legtovább Croton (Chratun) és Móchis tartotta magát, ám a *myrrum cjatallis* – („acélhurok") néven ismert hadjárat végén a ha-talmas agyagváros is elesett. A K.sz. 43. esztendő kyr krónikái pedig a gyíklények országának végső megtöréséről is beszámolnak.

Tizenegy esztendőre volt csupán szüksége a kyr „menekülteknek" ahhoz, hogy az Isteni földek termékeny vidékeiből élő, a korábbi évek békéjében elpuhult crantai utódállamot, a Felhőtartományokat meghódolásra késztesse.

Erre az időszakra tehető az orkok egy másik legendás hősének, Nagy Vordaknak a tevékenysége is. Ő, a híres Sárkányölő volt az, aki a Lángarcúak törzsének vezetőjeként számos hadisikert ért el a kyrekkel szemben. Nagy Vordak[43] nem az egyetlen ork hérosz volt, aki a kyrek ellen fegyvert ragadott. A már említett Gar Bokkar sajátos módon került az ynevi halhatatlanok közé: maga Baál-Chain emelte őt a Hűségesek gárdájába. Ám a kyrek megállítására az ő ereje sem volt elegendő.[44] Bármily gyorsan sikerült is meghódítani az első földeket, az egységes Kyr Birodalom megalapításáig még több ezer esztendőt kellett várniuk. Lássuk, miként is történt mindez. Beszámolónkban elsősorban toroni kyr forrásokra támaszkodtunk, s helyszűke miatt csak a legfontosabb eseményekről emlékezünk meg.

A birodalomépítés oszlopai – a kiválóan képzett, jól felszerelt hadsereg mellett – a kyrek mágiahasználói voltak. A papi mágiát alkalmazó anyrok és a kyrek mágusai, a calyrok (hetedkori nevükön a Hatalmasok) tették a legtöbbet a sikerek érdekében.

A korabeli kyr hadsereg szerkezetéről keveset tudunk.[45] Simm Asmos ***Toron Nemes Házainak kyr előzményeiről*** című munkája alapján feltételezhető, hogy a hadsereg gerincét azok az összefoglaló néven Harcos- vagy Fegyverházaknak nevezett nagycsaládok alkották, amelyek a hadakozásért feleltek a kyrek jellegzetesen tagolt társadalmában.[46]

Az agyagváros falai még álltak. Ha a kyr csapatok parancsnokán, Oldyr-An Asshysson múlik, alighanem meg is maradnak. A magas, páncélba zárt kyr ezen merengett, amíg hadteste élén, bíbor hadizászlói alatt bevonult a sírként hallgató városba. Vasalt csizmáik alatt porrá omlottak a vérrel áztatott agyagrögök, a legyőzöttek csöndben, összeszorított ajakkal figyelték őket okkerrel és füsttel megfestett házaik mélyéről. Nem merészkedtek az utcára, de még a kapuk alá sem. Így volt ez jól.

Az agyagváros jó helyen feküdt, a beltenger gazdag belső medencéjének közepén, ahol úgy futottak össze az echranok kereskedelmi útvonalai, miként a sziklás víznyelőbe igyekvő források, bástyái erősek, védői elszántak voltak. Az embernépek megfelelőképpen olvasták a földek áramait, s az éteri ösvényeket is, jó helyet jelöltek hát annak idején a városuknak, s ha ez meg is lepte a kyreket kezdetben, már elmúltak azok az idők, amikor az ilyesmin még elcsodálkoztak.

Persze, hogy mit hoz a jövendő, s a város túléli-e a hódítást, azt nem Oldyr-An Asshyssnak kellett eldöntenie. Erről csakis nagybátyja Shahr-An Ouldar, a mîr-uvadi győző határozhatott. S hogy az ő kedve mit hoz a városnak, túlélést, avagy pusztulást, azt talán még az *istenek sem tudhatták*. Vagy még nem döntötték el kiszámíthatatlan égi kockajátékukon.

A bíbor zászlós menet ovális térre érkezett. Körben lerontott házak szegélyezték, a közepén kővel kirakott egyenes út vágott keresztül – szélesebb és szabályosabb, mint amelyiken a páncélba zárt kyr megérkezett. Füstbe vesző utcában tűnt el azután jobb kéz felől, másik ága, egyetlen kanyarulat nélkül vezetett az agyagváros központi hegyére. Az echranok helytartójának palotája felé – gondolta Oldyr-An Asshyss – pontosabban a kristályossá olvadt salakkupac irányába, ami a calyr mágiájának nyomán egyáltalán megmaradt belőle.

A kővel rakott várostengelyen két kyr magas sziklasor futott végig. Az, amelyik az ovális térre jutott belőlük, a többinél is hatalmasabb volt. A bíbor zászlós menet megállt egy pillanatig, amíg Oldyr-An Asshyss kimért léptekkel odasétált a roppant kőhöz. A szikla felszíne megrepedezett, oldalán koromcsíkok nyaltak fekete mintát valamely ismeretlen erő szeszélye szerint. Idegen domborművek borították. Rúnák, királyok, szörnyetegek talán. A páncélba zárt kyr levette kesztyűjét és óvatosan megérintette. Még meleg volt, habár az élet már elszivárgott belőle. Halott harcos.

Oldyr-An Asshyss elismeréssel vegyes tisztelettel meghajtotta a fejét, majd intett a bíbor zászlóknak, hogy induljanak a kristálysalakká rontott palota felé.

Mesék Toronhoz

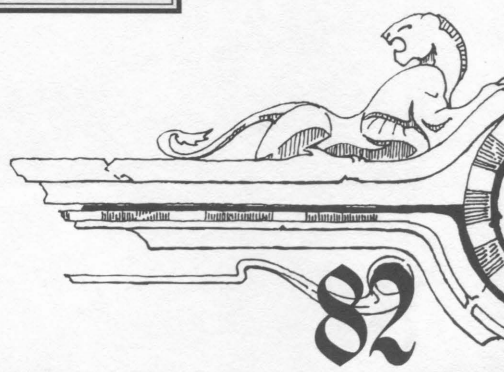

K.sz. 35-ben indult útjára a Keresők néven ismert tizenegy anyr, hogy a frissen meghódított földeken felmérjék és számba vegyék a hódítás eredményeit, valamint hogy kijelöljék a későbbi főváros helyét. Minden esetben rendkívüli körültekintéssel jártak el, s bár több alkalmas helyszín is felmerült az „ég és a föld összekötésére", egyelőre nem találták a legmegfelelőbb helyszínt. Munkálkodásuk eredménye a K.sz. 65-ben közzétett birodalmi térképlista. Ezen már szerepel az a szakrális pont, ahol k.sz 75-ben végül megszentelték a főváros, Enrawell (első átirataiban Anrawell) helyét. Nemcsak a főváros kijelölése esett erre az időszakra, de ekkorra érkeztek azok az első jelentések, amelyek az új hódítás végső sikereit megállapították, s beszámoltak az új földek megszilárdításáról. K.sz. 63–150-ig megépültek a kyrek első városai – jobbára természetesen a crantaiak megmaradt településein (így legtöbb esetben a kereskedelmi csomópontokban). Ez idő tájt nyertek végső helyszínt a Hatalmasok első varázslóiskolái, s épültek meg az öt kyr isten – Weila, Igere, Morgena, Avista és Sogron – templomvárosai.

A hódítók nem nyugodtak bele, hogy új országuk keleti határvidékeit nem ők tartják ellenőrzésük alatt, s végül a legendás hős, Aditahir-am Churtyss K.sz. 212-ben utat talált a Széltengereken túlra. Nem kellett sokat várni, hogy hamarosan meginduljon az újabb, többszáz évig tartó háború (K.sz. 221–713).

Kelet-Cranta ezúttal méltó ellenfele volt a kyreknek. A háború változó hadiszerencsével, gyakorta már-már esztelen pusztításokkal járt mindkét részről. Ebben az időszakban születtek a későbbi kyr kultúra meghatározó elemeinek számító hősi eposzok, az úgynevezett ***Viharkrónikák***. A végső győzelem kivívásában nem kevés szerepet játszottak azok a hatalmas hajók, melyekkel a Calowynről megérkeztek az utolsó (harmadik) kyr bevándorló hullám csapatai (K.sz. 350–65).

A K.sz. 360-as években ismét felbukkantak a crantai csapatok mellett az elf fénytáncosok. Hathatós segítségükkel Kelet-Cranta sorra verte vissza a kyr próbálkozásokat. Az évszázad végére azonban sikerült felszámolni a Széltengereket, s a mai Peratlon-félsziget vonaláig felmorzsolták a menekülő crantai seregeket is, ezzel békét hozva az új birodalom északkeleti végeire. A mai Niare területére a kyrek ekkor még nem léptek.

Ezzel azonban még messze nem értek a háborúság végére. A közös crantai gyökerekkel rendelkező, a Quiron-tenger dél-keleti partjait uraló Tajtéktrónus Birodalom álomdinasztiájának istenkirályai – egyes mai átiratokban boszorkányhercegei – küldötteket menesztettek Kelet-Cranta megsegítésére. Erre az időszakra datálható az első álomkristályok kyr említése is.

A déli hadjáratok kezdeti gyors sikerei után, az 530-as évek elején a későbbi Zighroat tartomány – a mai Gro-Ugon és Tiadlan – területén megakadt a kyr előrenyomulás, és hosszú fegyvernyugvás következett.

A kiváló stratéga, Imhassan-on Jainn első, úgynevezett „menekülő" hadjárata során azonban előbb Gada-Nârit (K.sz. 710) esett el, (és a kyr csapatok elérték a mai Szindvilek szigeteit), majd Mach-Móchis (K.sz. 713) került a hóhajúak kezére. Így végül a Kelet-Crantai Birodalom is behódolt a kyreknek, akik déli ellenfelükkel, a Tajtéktrónus Birodalommal ezután előnyös békét kötöttek.

K.sz. 800 körül Kyria immáron öt tartománynyal rendelkezett a fővárost, Enrawell ölelő földeken kívül. Ezek: (nyugatról) Adwilron, Giffitha, Kyall, Toron és Zighroat. Mindegyiket szertartásosan egy-egy isten oltalmába ajánlották, míg (a későbbiekben önálló tartományként kezelt) Enrawell felett közösen őrködtek. Ekkorra tehető az első ynevi születésű Hatalmasok felbukkanása is.

Ezzel nagyjából lezárult az a folyamat, melyet toroni történészek a korai birodalom kialakulása néven ismernek. Befejeződött a crantai maradványnépek integrációja, s a kyr istenek térhódítása. Weila, Igere, Morgena, Avista és Sogron kultusza folyamatosan szorította ki az itt élők totemisteneinek és istenkirályainak hitét. (Egyes shuluri értelmezések szerint, tekintetbe véve ezen hatalmasságok emberi eredetét, helyesebb a „ki-

*[42]A fénytáncosokat egyes források **shalar**nak nevezik, s megjegyzik, hogy feltehetően a crantai máguskovácsokhoz is közük volt.*

[43]Mivel Nagy Vordak és sárkánytestvére a Tinolok környékén küzdött meg a kyrekkel, lehet, hogy erre csak sokkal később került sor.

*[44]A Hűségesek különleges alakulatát Baál-Chain alkotta meg különféle nekroszerafista praktikákkal. Síron túli léttel ajándékozta meg hű követőit, akik közül többen állítólag máig rejteznek valahol Yneven. Crantai elnevezésük **nudûmal**.*

[45]Századokkal később kezdték csak a hódoltatott embernépek sarjait betagolni a hadseregbe; kezdetben csupán segédcsapatok, majd később önálló (emberi vezetésű) egységek formájában.

rályisten" kifejezést használni ezekre az entitásokra.) Jóllehet hatalmukat vesztették és jórészt eltűntek a mindennapokból, nem koptak ki tökéletesen az itt élőkből. Egyes szokások, babonák és ünnepek a mai napig crantai eredetre vezethetők vissza, és sokan Toron egyes hekkáit is közeli rokonságba sorolják a kisebb crantai istenségekkel. A kyr halhatatlanok a legtöbb esetben egyszerűen felváltották, „helyettesítették" a helyi isteneket, azok szerepét, sőt mitológiai cselekedeteiket is. Másként fogalmazva magukba olvasztották a crantaiak égi hatalmait, új tulajdonságokkal gazdagodtak és kiteljesedtek. Igere kései kultuszában tökéletesen kimutathatók azok a crantai jövevényelemek, melyek ebben az időszakban kerültek a kyr teremtőasszony „hatáskörébe". Az álomdinasztia védistennőjének Són-Tírnak (Sion Darrnak) az átlényegülése és Morgenával való egybeolvadása szintén ezt a jelenséget példázza.

[46]Léteztek Bástyaházak is, ezek a már meghódított területen emelt erősségeikből – a toronyvárosokból – vigyázták a környéket.

Befejeződött a határok és a birodalomszerkezet megerősítése, az első úthálózat kiépítése. A szilárd katonai jelenlétre utal a növekvő városok melletti, úgynevezett „légióskerületek" és az első toronyvárosok megjelenése. Ez utóbbiak a határokon épültek, nevük pedig inkább védelmi szerepükre, semmint küllemükre utal.

Ami a birodalom külkapcsolatait illeti: sikerült minden ismert szomszédját legyőznie, elüldöznie vagy békére kényszerítenie. Egyedül az elfekkel megújított békepaktumok szövegezéséből derül ki, hogy ebben az esetben inkább olyan szerződésről van szó, melyet nem a fegyverek ereje, hanem a józan belátás és tisztelet kényszerített ki.

Az elkövetkező békeéveket csak egy százéves – ám annál váratlanabb – háborúság szakította meg, melyet az Ediomad környékén ismét megerősödő aquir hatalom felbukkanása okozott. A Giffitha tartomány déli peremvidékére ügyelő toronyvárosok közül Amsery, Thadir és Megsalor eltűnt a föld színéről. Ediomad jelezte így ellenvéleményét a terjeszkedéssel kapcsolatosan. Hiába vezettek azonban büntetőhadjáratokat Ediomad vidékére: a fegyveres összecsapások után a kyr csapatokat – miután sorra elvesztették felszíni erősségeiket – visszavonták. Az aquirok korcsseregei nem hagyták el hegymélyi városaikat az üldözésükre.

Ez vezetett azután odáig, hogy 1131-ben Enraŵellben megalapították a Hetedik Kéz varázslóiskolát, mely – az eddigi tudás alapján – kizárólag az aquirok és mágiájuk tanulmányozására és leküzdésére szakosodott.

A Quironeia déli területei azonban továbbra is veszélyt és folyamatos fenyegetést jelentettek a birodalomra. K.sz. 1231-ben a Tajtéktrónus Birodalom hosszú hallgatás után ismét hírt adott magáról. Saát-Manas, XV. Ahatas istenkirályának hadúrszentje (vélhetően egy későbbi előretörés felvonulási területeként) villámhadjáratában elfoglalta a Szindvileket és pusztító száskajárást zúdított Zighroat tartományra.

Kyr hadtörténészek a szelek háborúi (K.sz. 1231–1854) néven ismerik azt az elhúzódó és véres időszakot, amíg a kyreknek sikerült elfoglalnia a Quiron-tenger déli partjait is. Ennek a terjeszkedének részeként hívták életre K.sz. 1493-ban Freiglund tartományt a hasonló nevű toronyváros nyomán (vélhetően valahol a mai Ifin környékén), illetve a Tajtéktrónus Birodalom felmorzsolásával létrejött Vindoria tartományt.

A két új terület K.sz. 1854-ben lett hivatalosan is a Kyr Birodalom része. Ez egyben az a dátum, amelyet az Enedrysek békéje nevet viselő, majd kétezer esztendőt felölelő időszak kezdeteként is szokás nevezni.

Ez az időszak hozta meg a birodalom végleges megszilárdulását, s a calyrok útmutatásai alapján kijelölt úthálózat befejezését is. Az időről időre feltörő belvillongásokat sikerült elfojtani, illetőleg a birodalom gazdagodásával (és a kyr jogrendszer kiterjesztésével) együtt fokozatosan elkerülni.

A dús éveknek és a békeidőknek Ediomad vetett véget a K.sz. 3800-as évek elején. A kyr Hatalmasok eddigre már komoly ismeretanyaggal rendelkeztek az aquirok *od*-alapú mágiáját illetően, a veszteségek mégis óriásinak tűntek a hosszú nyugalom után. A kisarjadásnak nevezett

aquir hadmozdulatok során Ediomad ősi lakói komoly felszíni területeket szereztek, s korcsok seregével árasztották el a kyr határokat. A hegyektől azonban egyetlen esetben sem mentek távolabb.

A Hetedik Kéz iskolája végül sikerrel vette fel a harcot a Voltakkal. A K.sz. 4120-as esztendő végére sikerrel ostromolták meg a két legnagyobb sarjadványvárat, s három évvel később befejezték a földfelszín kipurgálását is.

Hosszas tárgyalások előzték meg végül a háborúkat lezáró Sziklapaktum megkötését. 4195-ben huszonöt Hatalmas ereszkedett alá a földmély csarnokaiba, s közülük csupán tizenhárom tért vissza – ám a béke ígéretével. Tizenkét társuk sorsáról semmit nem lehet tudni azóta sem. Bár beszélik, hogy él még manapság is oly teremtmény Yneven, aki pontosan beszámolhatna arról, amit ott lent tapasztalt, aligha valószínű, hogy megosztaná tudását bárkivel is.

A Sziklapaktum alapján 4205-től fogva az aquirok többé nem merészkedtek a felszínre, s a kyrek sem háborgatták őket odalent. Ekkor hívták életre Rualan tartományt. Elsődleges feladata a Sziklapaktum ellenőrzése volt, de egyúttal keletről Freiglundot és a gyíklények néhai birodalma helyén alapított Keilor tartományt is összekapcsolta. Így először szerepelt a kilenc országrész együtt. (Enrawell székvárosként és központi tartományként mindig is külön elbírálás alá esett.)[47]

Az egységes Kyr Birodalom ünnepét a 4211-es esztendőtől fogva ünnepelték minden évben, sőt a hagyomány a mai napig él.

Az egységes birodalom kifejezés azonban minden bizonnyal túlzó. A kiterjedt úthálózat és az egységes közigazgatás mellett mindig is maradtak olyan részei a birodalomnak, amelyek kívül maradtak a kyrek közvetlen ellenőrzésén. Ezen világvégi puszták és ősvadonok jelentették azokat a helyeket, ahol az Yneven honos fajok (például aunok, gyíklények, anúrok, orkok, óriások) menedékre leltek.

Az ezt követő, *közel háromezer* esztendőt a Dælanok békéje néven ismerik a kyr történelmi munkák. A korszakot lezáró határt általában a K.sz. 6900 körüli esztendőkre szokták helyezni. Meghatározó ez az időszak mind kulturális, mind gazdasági szempontból. A birodalom is ekkor érte el legnagyobb kiterjedését. Földrajzi és technikai felfedezések egész sora tehető erre az időre.[48]

Kyria közigazgatása is ekkor nyerte el végső formáját, mely azután a bukásig gyakorlatilag változatlan formában maradt fent. A kyr számmisztikának megfelelően a páratlan – s ekképp szerencsésebb – számok hatása határozta meg a birodalom belső felépítését. A tíz tartomány (kilenc „örökös" tartomány és a legfőbb – a mindig is külön kezelt – Enrawell) élén egy-egy herceg és anyr állt, akiket munkájukban tíz Hatalmas támogatott. Kilenc calyr a herceg irányításával intézte a tartomány ügyes-bajos dolgait, míg a tizedik a tartományi anyr és a koronaherceg társaságában a döntéshozatalban jeleskedett, s ők képviselték az adott tartományt a birodalmi tanácsban is.

A calyrok Kyria legerősebb tartóoszlopai voltak, akik a legfelső szinten ellenőrizték a tartományi építkezéseket, a gazdaságot, a bel- és külügyeket, ők alkották meg a legfontosabb jóslatokat, százados terveket, előkészítették a népességet érintő átfogó intézkedéseket és az igazgatás esetleges változtatásait. Ők rajzolták meg a települések, utak mintázatát, a tartományokat, sőt az egész birodalmat óvó rajzolatokat is. Ők jelölték ki a földi és éteri áramok alapján a különféle felépítésre váró épületek, szertartási központok pontos helyszínét. Ügyelték a számok, a csillagok, a múlt és a jövő ügyeit. A felügyeletük alá tartozott bármiféle nem szakrálmágikus tevékenység, a különféle varázslatokkal operáló iskolák ellenőrzése és irányítása, de bizonyos fokon az ítélkezés és a hadászat is – nem beszélve mindezen ügyek kristálykönyvekben való rögzítéséről.

Ebből is láthatjuk, hogy a valódi hatalmat a császár (illetve a tartományokban a dinasztiához tartozó hercegek), a legmagasabb papi befolyással rendelkező anyrok, illetve a Hatalmasok gyakorolták. A császár nem csupán a legfőbb papi méltóságot mondhatta magáénak – az összes is-

[47] *Egyes munkák Sheralan néven egy másik tartományról is szót ejtenek, ám ez a meghatározás kétségkívül téves. Fenti kifejezés alatt a Rualan és Freiglund területén húzódó Világgerinc északi lejtőjét kell értenünk, amely a megoldandó nehézségek szempontjából mindenképpen egy egységnek tekinthető.*

[48] *Az új típusú függőkertek, egyes manaáramoltató építmények ekkor születtek. Szintén ekkor jött létre a híres Lamirsyr, a végsőnek szánt térképgyűjtemény is, amelynek köszönhetően Hossyon Elkerys-on Cjanheran megkerülte a kontinenst flottájával, de a Khorkhally Ház balvégzetű kráni kalandja is ezen földabroszok útmutatásai alapján indult. Ekkor épültek a Sheral végvidékeinek őrzésére szánt* **ymcharr** *erődei is.*

– Öt arany túl sok. Elég, ha négyet adunk, mit gondolsz?

Az alacsony termetű, sebhelyes arcú férfi a társára nézett, egy középkorú, komor tekintetű alakra, aki a síkvidékiek szokása szerint kendőt kötött a nyakába. Dwynolin, a „hegyvidéki Enraŵell" vásári forgataga kavargott körülöttük: egy vézna nomád ezüstösen csillogó prémeket kínált eladásra a kocsija körül tolongóknak; egy ásványvadász sápadtan, közönyös arccal figyelte a tömeget; egy sruduli fazekas olyan korsókat ajánlgatott, melyekben – mágikus rajzolatok jóvoltából – a tűző napon is hűs marad a víz. De voltak ott gyümölcsök Oghogul függőkertjeiből és mézédes *keren*búza az ogár rabszolgákkal műveltetett zighroati földbirtokokról. Egy kovács hangosan kiáltozva kínálta a híres örökfémnél épp csak leheletnyivel rosszabb anyagból készült kardokat, és a pengéken meg-megvillant a reggeli nap. A legyek füstfelhőként lebegtek a frissen leölt állatok felett a mészárosok utcájában: belsőségek, szív, tüdő, zsigerek és vér mindenütt.

Igen, legfőképpen vér.

A pokoli lármában legalább másfél tucat nyelven folyt az átkozódás, a licitálás és az esküdözés, a kékfekete köntöst viselő tolmácsok vörös arccal, verítékben úszva próbálták túlkiabálni az alkudozókat, a Sárgák, a legnagyobb hatalmú helyi tolvajklán emberei pedig már kiszemelték maguknak a következő áldozatot: egy gazdag posztókereskedőt, aki a korai időpont ellenére alig állt a lábán. A háttérben, egy sebtében ácsolt nyolcszögű emelvényen komédiások adtak elő misztériumjátékot a bámész vidékieknek. Meg az unatkozó városi gazdagoknak. A tömeg úgy örvénylett a tarka ponyvasátrak és fabódék körül, akár a hóvihar a Határ-hegység, a Sheral csúcsai közt: az előkelő házak kifutói, a szerencsejátékosok, az újgazdagok egész kíséretükkel együtt jelentek meg, mindenki eladni vagy venni akart, vagy csak elmondani, hogy ő is járt a nevezetes dwynolini világpiacon, ami a szóbeszéd szerint hatalmasabb nem egy birodalmi tartomány székhelyénél. Igazi látványosság volt, mely ellenállhatatlanul vonzza a kíváncsiskodókat – s persze az olyan jöttmenteket, amilyen a két, komor férfi, a kendőt viselő meg a sebhelyes arcú volt.

– Az előbb megbotlott a nyelvem. Nem is öt, hanem hét pénz – mondta, és a kézfejével letörölte homlokáról a verítéket. A nap olvadt aranytallérként izzott a piactér felett, a színes árnyékvetőket meglobogtatta a forró szél. A veríték, a por, a trágya, a vér és gazdagság szaga ott kavargott a levegőben. – Hét, ha mondom, és ez az utolsó ajánlatom. Az öt ma különben sem számít szerencsés számnak: a Nap éppen az unikornis házában áll.

– Tudom. – A sebhelyes kiejtésén érződött, hogy nem anyanyelve a kyr. – A mai reggel színe az ibolyakék, jegye a szabályos hatszög, féme a vas… a napközép utáni óráké pedig a sárga lesz, de nem azért jöttünk, hogy efféléről társalogjunk veled. Legfeljebb ötöt tudunk adni. – Ismét társára pillantott, aki mosolytalanul biccentett. Ez egyszer még hazudniuk sem kellett: valóban nem volt több pénzük. Igaz, ez nem épp szokványos pénz volt, de akkor is. Ha a Kud-Sheral hágójánál nem csapnak le rájuk azok az átkozott birodalmi vértesek, akkor… de mindegy. Nincs értelme ezen rágódni, ahogyan azon sem, miért engedelmeskedtek a Sántának ahelyett, hogy a menekülést választották volna. A többszörös túlerővel, a jobb felszereléssel, a kipihentebb és képzettebb harcosokkal szemben nem volt esélyük. Ezt ki is mondták, az a görbe lábú disznó azonban csak nevetett, és azt felelte, hogy közelebb járnak az áhított célhoz, mint valaha. Hogy a csontjaiban érzi: övék lesz a győzelem.

W. Hamilton Green: Kőbúvár

ten pártfogását élvezve –, de ő állt (gyakran valós mágikus erő híján) a Hatalmasok Tanácsának élén is. A végső döntéshozó testület a hercegek és anyrok alkotta birodalmi tanács volt, mely háborús időkben kiegészült a hadászati ügyeket intéző (tartományonként háromhárom hadvezérből álló) Hadurak Tanácsának vezetőivel is.

Ejtsünk most néhány szót a Hatalmasokról is.

Calowyni elnevezésük, calyr, a kyr varázslórendek fizikai formában elérhető legmagasabb beavatási fokát jelenti. Nevüket valóban legcélszerűbb talán Hatalmasnak fordítani, hiszen ez egyrészt a birtokukban lévő roppant mágikus erőre, másrészt szellemi nagyságukra utal.

Kyria mágusainak a földi létben elérhető célja az *ÿmchass*, a tökéletes átlényegülés, mely végső mágikus szertartás során fizikai valójukat is éteri anyagokká alakítják, s ezzel megszüntetik földi létüket. Ez az állapot az *ÿm*. A szakrálmágikus folyamat során született új lény neve is *ÿm*, akit már nem kötnek az anyagi világ törvényei, hiszen azokon saját erejéből felülemelkedett. Az *ÿm*ek sem az asztrál-, sem a mentálsíkokhoz nem kötődnek, feladatuk Kyria isteneinek szolgálata, immáron magasabb rendű formában.

A Hatalmasokból lett *ÿm*ek általában nem köthetők egyetlen istenhez sem, noha akadnak olyanok, akik egy-egy előre meghatározott égi entitás segítőjévé változnak. Pontos feladataikról kevés ismeretünk van, csupán annyi bizonyos, hogy anyagi formát többé soha nem öltenek.

A végső átalakuláshoz vezető utak egy másikát találták meg a kyr istenek kiemelkedő papjai. Az anyrokból lett *ÿm*eket maguk az istenek emelik ki a lélekvándorlás körforgásából, s így közvetlenül azon isten mellé kerülnek, akinek anyagi létükben is szolgálói voltak.

Természetesen az *ÿm*-állapot elérése nem nevezhető köznapi folyamatnak, s csak a kiválasztott kevesek számára volt lehetséges.

Kyria fénykorában az úgynevezett anyaegyetemeken a tartományok ügyeit irányító Hatalmasok tervszerű *képzése folyt*. Mindazonáltal hiba lenne ezt a fajta oktatást az emberi magasegyetemek mércéje szerint számolni, s a varázslóiskola kifejezés is távol áll a valóságtól, bár kétségkívül még ez írja körül leginkább az anyaegyetemek tevékenységét. Esetükben rendkívül jellegzetes, dinasztikus jellegű tanításról volt inkább szó, ahol a vérségi leszármazás helyett maga a lélek az, amely meghatározza az adott „családot". Ily módon olyan tanítványi csoportok, láncolatok jöttek létre, melynek tagjai a valós családjukról lemondva, egymásért és az országért tevékenykedtek a legkiválóbb mágus-tanítók keze alatt.

E tanítások végső célja az úgynevezett vándorlelkek megtalálása, ha úgy tetszik, „kiképzése" volt. Vándorléleknek azokat nevezték, melyek képesek voltak az irányított újjászületésre. Azaz az isteni törvények megtartásával és példamutató életvitelükkel méltóvá váltak arra, hogy haláluk után az égiek rájuk bízzák annak eldöntését, hol és mikor akarnak újjászületni.

Míg a képzés első életében az anyaegyetemekre érkező tanítványok elsajátíthatták azokat a mágikus beavatásokat, melyek lehetővé tették számukra a vándorlélekké válást, a következő életek során – ha előző életük végén sikerült végrehajtaniuk a szertartást – visszatérhettek anyaegyetemükre további tanulmányokat folytatni (így biztosítva többek között, hogy az adott tartomány irányításában főszerepet vállaló Hatalmasok egyben mindig a tartomány szülöttei is legyenek).

Ezen anyaegyetemek a tartományi központokban működtek, vezetésükkel pedig egy-egy Nemes Ház volt megbízva. A Ház tagjainak kötelessége volt az egyetem működésének biztosítása, ám magába a tanításba nem szólhattak bele, és az oktatásban sem vehettek részt.

A Hatalmasok száma minden tartományban csak tíz lehetett, s a legvégső beavatást minden esetben az adott tartomány anyaegyeteme végezte. Az *ÿm*mé válás előtti utolsó lépcsőfok (calyr, anyr) elérése tehát mindenképpen szükségeltetett ahhoz, hogy valaki a birodalom legmagasabb szintű szolgálatába állhasson.

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy a vándorlelkek magas száma nem okozott-e fennakadáso-

kat az „öröklésben". A ránk maradt elképzelések szerint az anyaegyetemeken tanulók száma soha nem volt túl magas. A végső beavatást el nem érő újjászületők a mágusok esetében a *symcalyr* (kishatalmas) rangot szerezhették meg, és az adott tartomány szolgálatában álltak. Feltételezhető ugyanakkor, hogy a beavatottak is időről időre a Fátyol túloldalára távoztak, így adva lehetőséget, hogy az azonos családhoz tartozó más calyrok is bizonyítsák rátermettségüket a birodalom szolgálatában – egyben lehetőséget kapjanak az *ýmchass* végrehajtására, mely csakis anyagi formában lehetséges.

A Hatalmasok az úgynevezett calyrvárakban tartottak udvart, pompás palotákban, melyek némelyike később egész várossá terebélyesedett, míg az anyrok vagy a tartományi székhelyen a koronaherceggel vagy saját erődjeikben, az anyrvárosokban éltek. Ez utóbbiak némelyike gyakran népesebb volt, mint maga a tartományi központ (például Vindoria esetében Alidax – mely az idő tájt Alydasse néven volt ismert).

Noha a roppant kiterjedésű birodalom emberi lakossága a K.sz. VII. évezred végére már keveredett a hódítókkal, a Nemes Házak, a dinasztia, illetve a (szintén előkelő származású) anyrok és Hatalmasok féltékenyen óvták vérük tisztaságát – ha úgy tetszik, calowyni eredetüket.

A Dælanok békéje elnevezés ugyanakkor megtévesztő is lehet, hiszen tartogatott néhány olyan eseményt, melyet nyugodtan lehetne a sorsfordító jelzővel illetni.

Ezek közül mindenképpen kiemelkednek a homályidők néven emlegetett évek (K.sz. 4516–32). Ez a véres és kaotikus időszak valóban próbára tette a birodalmat. Az események egy évvel korábban kezdődtek, jóllehet ennek nyomait hiába is keresték volna az anyrok vagy a Hatalmasok Yneven.[49]

Onnan érkezett a támadás, ahonnan senki nem várta volna. Avista, a betegségek, kór-

[49] *Bár kétségkívül érdekes, meglehetősen bizonytalan teória. Valószínűleg* **derat** *Kirs is azokra a múlt században lelt barlangi felira-tokra alapoz, melyeket Eren közelében*

Igere anyrja felnézett. Azután ismét vissza az asztalra.

A fekete lakkon halványnak tűntek a calyr lakosztályának lámpásfényei. A kör alakú asztal finomra faragott mintáin tizenhárom kártyalap feküdt a Hatalmas keze szabta sorrendben. A calowyni tarot tompafényű lapjai. Hátoldalukon bonyolult minták kígyóivei, közepükön félig húnyt szem.

A Hatalmas most finom selyemzacskót emelt le a mellettük strázsáló állványról. Anyagában felfénylett a lámpások halványkék lángja. A varázsló vékony ujjaival feloldotta a selyemzacskó száját és öt, lunirból kovácsolt sorsvetőt rázott ki a kártyákra.

Az anyr figyelmesen nézett végig a számokon.

Nem értette a legbelső összefüggéseiket, s nem látta az általuk font szálak végpontjait, de ezt rábízhatta a Hatalmasra. Hiszen éppen ezért jött hozzá, ezért mászta meg a száztizenegy lépcsőt a freiglundi Hóvárban.

Tengerkék ruhájába ejtette ezüstékes kezeit.

– Hat, hét, tizenegy és kétszer négy – nézett fel a Hatalmasra. A másik nő viszonozta tekintetét. – Kibontod nekem mindezek jelentését?

– Ha mindenképpen tudni akarod – válaszolt a calyr. Hangjában bizonytalan csengés. A baljós számok visszhangja talán. – Most még dönthetsz, végighallgatod-e.

Csendben figyelte a gondterhelt arcú nőt, s csak rövid tétovázás után szólalt meg ismét.

– És kikérheted a Fekete orákulum jóslatát is.

– Megelégszem az Árnyékúrnő igazával.

– Hogy mi az igazság? Az a mi szemeinkkel gyakorta nem is látható. Vagy csupán későn ébredünk rá valójára… Lássuk – mondta halkan, s egymás után felfedte a sorsvetők meghatározta lapokat.

Igere anyrján félelmet érzett, gyenge, de folytonos hullámokat. Aggodalmat, bizonytalanságot és tanácstalanságot, de igen… a leginkább aggasztónak a nő félelmeit érezte. Egy pillanatra megsajnálta.

– A Múltban a Császár és a Kakas – érintette hosszú körmű ujjaival a tompa fényű lapokat. – A Jelen az Élő Vért, a Jövő pedig… nos, a Jövő az Elf Íjász.

– Háborúság talán?

A Hatalmas mély fényű szemei a másik pillantását keresték.

– Lehet ily értelmezése is, ez igaz. De sok minden mást is látnom kell a pontos képhez. Jelentheti épp a Voltakat is. Meg kell néznem a többi csillaglap útmutatását is.

Igere anyrja, mintha meg sem hallotta volna az utolsó mondatot. Ismét a háborgást érezte a mélységben. Az úszó kertek alatt komorló sötétséget. A hideg fulladást.

– A Voltak?

A varázslónő keze megpihent a következő lapon, kék körmei a félig húnyt szem rajzán.

– Igen. A Voltak.

Mesék Toronhoz

ságok és a gyógyítás istene összeesküvést szőtt a kyr panteon elveszejtésére. Szövetséget kötött egy külső istennel – egyes vélemények szerint egy új istencsalád megalakítása érdekében házasságra is lépett vele –, akit egyes feltételezések szerint Orwellával, vagy ahogy a kyrek ismerték, Avida Dolorral lehet legkönnyebben azonosítani.

Az istenek között kirobbant háború Yneven is éreztette hatását. A korabeli feljegyzések, és egyes megfejtett kristálykönyvek is bizonytalanságban hagynak a pontos eseményeket illetően. Vélhetően kisebb polgárháború robbant ki Kyriában, ám erre csak közvetett bizonyítékaink vannak. Az elharapózó káosznak végül Weila vetett véget, amikor egy feltörekvő *guttar* (kíndémon) segítségével tőrbe csalta (és talán el is pusztította) Avistát. A *guttart* Tharr néven ismerték, eredetét tekintve pedig csak bizonytalan találgatásokba bonyolódhatunk. Általános vélekedés a dorani akadémikusok és magiszterek között, hogy Tharr azonos azzal a crantai Mích-Táar nevű totemistennel, aki annak idején a darázsháborúk kirobbanásában – és pusztításában – is kulcsszerepet játszott.[50]

Később hívei és hatalma elvesztésével szerepe eltörpült a többi hatalmasság mellett, s így a kyrek elleni hadjáratban sem kaphatott már komoly szerepet. Mindez kedvezhetett Weilának, ám hogy kettejük egyezsége mit tartalmazhatott pontosan, azt nem tudja senki. Bárhogyan történt is, Tharr később átvehette Avista helyét, mint győztes és diadalmas entitás, elsősorban valószínűleg azért, hogy a kyr számmisztika követelte egyensúly helyrebillenjen.

Avistát feledésre kárhoztatták, nevét kivésték a feliratokból, tanításait elpusztították, nevének és az istenháború eseményeinek kimondását halálbüntetés terhe mellett tilalmasnak ítélték, híveit kiirtották vagy más istenek szolgáivá fogadták.[51]

Egyesek Avista tevékenységét és a homályidők eljövetelét egy láthatatlan, némely iratokban *sian*nak, feketének nevezett baljós hold kristályszférákon *túli* felbukkanásával magyarázták.

Avista emléke is elenyészett, Avida Dolor-Orwella pedig mintha csak álomba merült volna, egyelőre eltűnt az ynevi történelem színpadáról, hogy később megerősödve egy körmönfontabb tervvel lépjen elő.

A békeidők végét baljós jelek vetítették előre. K.sz. 6913-ban megmagyarázhatatlan mágikus torzulásokat észleltek a Quironeia déli részén. Egyesek szerint a Voltak tengerfenéki városai ébredeztek. Hamarosan Freiglund tartományba érkeztek a Hetedik Kéz Hatalmasai, hogy igazolják az aquirokról érkező jelentéseket. Ez szolgált egyfajta előjátékul az úgynevezett „Volt háborúknak" (K.sz. 6915 – kb. 8600), melynek során Freiglund hadúri Házai kivétel nélkül odavesztek a vérontásban. Kyriának végül ediomadi(!) segítséggel sikerült végleg legyűrni a tengerfenékről érkező ősi fajzatokat.

A birodalmat ért megrázkódtatásból lassú volt az ébredés. Sokan úgy vélik, igazából nem is sikerült Kyriának soha kihevernie ezt a háborúságot. Nem mintha Freiglundon kívül más tartományokat is komolyan veszélyeztetett volna (az újjáépítések a 8800-as évek elejéig tartottak), ám ettől kezdve a birodalom rendületlen fejlődése megtorpant, és a hatalmas területek belső egysége is mintha zavarba ejtően meggyengült volna. Jóllehet a Volt háborúkat követő újjáépítés bizakodással töltötte el a népeket, és a hatalmon lévő Gha-ek Theryn-dinasztia valóban mindent elkövetett a régi állapotok visszaállítása érdekében, az úgynevezett Theryn békeidők érdemi változásokat már nem hoztak Kyria életében. A visszaállítás, a megőrzés, sőt a múltba fordulás lett jellemző erre az időszakra, úgy a politikai, mint a gazdasági életben. Még a művészetekben, építészetben is újra a több ezer évvel korábbi stílusirányzatok váltak divatossá és irányadóvá.

Nem tett jót a „birodalmi léleknek" az a tény sem, hogy a kyr famíliák között mind több helyütt ütötték fel a fejüket különféle fogyatékosságok, s ezek nem kímélték még a császári dinasztiát sem. Már jóval ezelőtt elfogadott volt a kyrek és az embernépek közötti házasság – egy ilyen méretű birodalomban ez nem is lehetett másként –, ez a folyamat azonban (néhol éppen a leromlás elkerülése érdekében) felgyorsult.

találtak, és egy Avista nevű (bukott) kyr istenről szólnak. Az elképzelés mindenesetre magyarázattal szolgálna Tharr felbukkanására.

[50]Más források szívesen példálóznak egy T'garra vagy Tegarra nevű entitással is, akit összefüggésbe lehet hozni a crantaiak végzetével és kyrekkel kötött esetleges szövetséggel. Az is előfordulhat, hogy Mich-Táar és T'garra azonos.

[51]Amennyiben ez valóban bekövetkezett, kétségkívül a calowyni elvándorlás után a kyreket ért legnagyobb csapásként kell értékelni. Avista elfeledése – ha valóban történelmi tény – csakis századevek során mehetett végbe, bár igaz, ami igaz: a kyreknek volt erre elegendő ideje.

Ebben mindig is az Enrawelltől távolabb eső régiók álltak az élen (sőt már a Dælanok idején is Freiglund és Rualan tartományokban öltötte a keveredés a legnagyobb méreteket). Ez az az időszak, amikor a „központi" tartományok egyes nemesi famíliái már igyekeztek elzárni gyermekeiket a déli, vagy – enrawelli szóhasználattal élve – kevert vérű családoktól. Ez csakis a nemesi Házakra jellemző irány volt, s korántsem terjedt el általánosan, mindenesetre megjelent a kyr köztudatban a „tiszta vér" kifejezés, ami jól jelzi az újdonat ideák jellegét.[52]

Szintén ide vezethető vissza az a szokás, miszerint a kyr ifjak lehetőség szerint a birodalom mind távolabbi pontjairól igyekeztek maguknak (és Házuknak) kyr feleséget szerezni. Erre a köznép soraiban élőknek – és az ország egyik pillérének számító óriási hadsereg tagjai is ide tartoztak – gyakorlatilag esélye sem volt, ezért felgyorsult a keveredés az embernépekkel. Eleddig elsődleges akadálya az efféle keveredésnek a két faj élettartama közötti különbség volt. A kyrek közül csupán kevesen vállalták, hogy a náluknál jóval rövidebb ideig élő embernépek közül válasszanak „örök" társat maguknak. Hozzájárult az idegenkedéshez, hogy a kevert vérű gyermekek élettartamát inkább emberi szüleik mértékére szabták az istenek.

Hogy miért is jelenhettek és erősödhettek meg a romlás elodázását célzó ideák, arra kitűnő példa Sianqar Kegh Danthun esete (K.sz. 10 800 körül). Birodalomszerte döbbenetet keltett az ügy, amikor a dinasztia kénytelen volt régenst kinevezni az ifjú mellé, míg el nem éri a felnőttkort, mert az apja korai halálával uralkodóvá előlépett gyermek gyengeelméjű fivérei minden szempontból alkalmatlanok voltak Kyria irányítására.

Kitűnő példa a belső állapotok leromlására Enrawell vezető szerepének ideiglenes hanyatlása is. Absellyr Kegh Danthun szülővárosába, Karkazunba költöztette az udvart, s létrehozta a majd' ezerötszáz esztendeig létező „tizenegyedik" tartományt, Yandart.

Nagyjából ekkortól, a K.sz. 10 000-es évek elejétől számítják a történelemmel foglalkozó bölcsek a Kyria hanyatlását jelentő kor, az úgynevezett Alkony kezdetét. Az egykor nyugodt határvidékeken mind többször keveredett kisebb-nagyobb háborúságokba a roppant ország, zavargások törtek ki délen és a keleti tengerparton. Innentől datálható a határszéli városok elnéptelenedésének kezdete is. Ugyanakkor a birodalom szívében mindebből szinte semmi nem látszott. Az egyetlen komolyabb lázadást a belső területeken az úgynevezett myerrai zendülés jelentette K.sz. 10 250-ben. Az alapítóinak szülőhelye után Kyallnak nevezett enrawelli egyetemi városból indult ez a mozgalom, amely végül Yandar legnagyobb kikötővárosában, Myerrában szökött szárba. Vezetői Enrawell hatalmának visszaállítását követelték, ám a császári erők könyörtelenül leverték a megmozdulást. A zendülésben résztvevő családok férfitagjaira igazságbélyeget sütöttek, amelyek bűneik nyílt megmutatása mellett olyan sorsvonalat ruháztak viselőikre, mely életük végét a tengerhez bilincselte.

Az elkövetkező századévek a fokozatos hanyatlás újabb és újabb jeleivel szolgáltak: élelmezési problémák, nyugtalanság, erélytelenség ütötte fel a fejét. Zighroat tartomány Hatalmasait például megvádolták a birodalmi tanácsban, hogy nem elég erénnyel és felelősséggel kormányozzák a rájuk bízott vidékeket. Az úthálózat peremvidéki szakaszai leromlottak, az újdonat csatlósnépek kordában tartása mind több nehézségbe ütközött, s a kyr birodalmi erkölcs is hanyatlásnak indult. Ezen még az sem segített, hogy Yandart végül K.sz. 11 513-ban megszüntették, és Enrawell hatalmát visszaállították. Mindez azonban nem volt elegendő ahhoz, hogy az embernépek eddig is jelenlévő, vélhetően crantai eredetű tapasztalati mágiájának újraéledését megakadályozza.

K.sz. 13 000 körül híradások érkeztek a Sheral túlfelén felbukkant új fajokról. Minsarryn An-Syquart, Enrawell jeles kartográfusát és historikusát küldték a déli határvidékekre, hogy beszámolót készítsen a dzsennekről és az amundokról. Odáig soha nem jutott el, de jelentése, a ***Phransea Lithanamæ*** lehangoló képet festett Kyria dé-

[52]Ez időszakban bukkantak fel azok az iskolák, melyek a ma Belső Művészeteknek nevezett titkos tanítások elődeit adták – elsősorban Adwilron tartományban, a mai Anublien-tóvidék környékén. Az Igerétől eredeztethető hagyomány azonban csak a kifejezetten „fajvédő" családok között lett népszerű, és mivel kezdetben tiltottnak vagy legalábbis kerülendőnek minősítették, komoly befolyásra nem tett szert. A birodalom bukása után az erre a vidékre hulló naptüzek szinte teljesen eltüntették ezt a hagyományt, ezért lehet, hogy manapság is titkos tudásnak számít. Ugyanakkor valószínűleg ezen tanítások továbbélését láthatjuk például az Alidar hatalmát adó leánynevelőintézet esetében is.

li és délkeleti tartományainak romlásáról. Természetesen szinte semmilyen hatással nem volt az enrawelli udvarra.[53]

Szintén jellemző a korra az az eset is, minek kapcsán a későbbi átkos Zerdal-dinasztia hatalomra jutott. Az előző császár, a beteg vérű Imhassyn Kegh Danthun ugyanis egy vadászaton könnyebb sérülést szenvedett, ám miután a vad üldözése során messzire keveredett orvosaitól, elvérzett. Ez az eset is jól mutatja, hogy az egykor még első anyrnak számító császár főpapi címe végképp kiüresedett, s ekképpen névlegessé is vált – az uralkodó immár nem számíthatott a kyr istenek feltétlen segítségére.

Így került a Zerdal Ház K.sz. 13 033-ban Kyria trónjára, hogy azután néhány száz esztendőn belül a végső bukás szélére sodorja a birodalmat. A család rualani ága – a krónikáskönyvek tanúsága alapján – mindig is híres volt különc, gyakorta botrányos viselkedéséről. Miután az enrawelli ág hatalomra jutott, a rualaniak magabiztossága, ha lehet ilyet mondani, immáron nem ismert határokat. Így eshetett, hogy az egyébként szerencsésnek tartott 13 333. esztendőben a Zerdal Ház rualani ága csillagfejtői (vagy a palotában később talált ismeretlen eredetű könyvek) sugallatára először vetette fel Enrawell vezető szerepének jogosulatlanságát. Ugyan a császár saját családtagjait is perbe fogta, végül mégsem hozott erélyes ítéletet a pártütés első jelei láttán.

Így maradhatott végül az enrawelli udvarban, illetve az udvar közelében a rualani Zerdalok számos tagja, kik végül császárt is adtak a birodalomnak.

A pontos okokat senki nem tudja, csupán az bizonyos, hogy K.sz. 13 652-ben a császár ikertestvére, Reigh-En Zerdal visszaköltözött a régi családi birtokra, Rualan tartományba. A fővárosban nem készült feljegyzés arról, hogy összekülönbözött volna az enrawelliekkel, mégis hamarosan olyan lépésre szánta el magát, amely hozzájárult a Kyr Birodalom pusztulásához.

Jóllehet *Enrawellben nem* maradt nyoma annak, hogy Reigh-En Zerdal nyíltan tengelyt akasztott volna bátyjával, ám Rualanban már másról sem beszélt. Érdekes, hogy a császári udvarba érkeztek ugyan ezzel kapcsolatos feljegyzések és kémjelentések, ám az uralkodó nem tett semmit – csak amikor már késő volt. Az enrawelliek nem sok időt vesztegettek a híresen gyenge idegzetű Reigh-En Zerdal kitalációira, miszerint ő lenne az elsőszülött, s ikertestvére csak bitorolja a trónt.

Talán az is elősegítette a birodalom bomlását, hogy a rualani Házak egy ideje már megkülönböztetett figyelmet és nagyobb beleszólást szerettek volna kapni Kyria ügyeibe, amire hivatkozási alapul az szolgált, hogy a Sziklapaktum fenntartásával Rualan immáron ezredévek óta nagyobb kötelezettségeket és veszélyeket vállal magára, semmint azt Enrawell tette valaha is.

Egyes mai történetírók a rualaniak baljós viselkedése mögött többek között Ediomad folyamatos (és felszínről láthatatlan) jelenlétét is sejtetni engedik. A Hetedik Kéz iskolájának állítólag készült egy titkos jelentése, mely az „aquir földpára" vagy „mélylég" hatásait boncolgatja, ám ha létezett is, mára mindenestül elveszett.

Hogy hol és mikor került elő a rettenet asszonya, Orwella, miként lépett kapcsolatba nemcsak Reigh-En Zerdallal, de a rualani Házak jelentős részével is és miként sikerült tökéletesen manipulálnia végül majd' az egész tartományt, az azon rejtélyek közé tartozik, melyekre talán sosem fogjuk megkapni a választ.

Bizonyára közrejátszott ebben az az el nem hanyagolható tény is, hogy a kyrek és embernépek nagyobb befolyásolása érdekében maga Orwella is Ynev földjére tette át székhelyét – ami a leginkább meglepő a dologban, hogy mindezt más istenek tudta nélkül tehette. Hatalma java részét valószínűleg saját álcái fenntartására kellett használnia, ám így is roppant sereget tudott összehívni a Tinolok hegymélyi kamráiban szörnyű teremtményeiből.

A testek, a gondolatok, a cselekedetek megmérgezése mindig is Orwella kedvelt praktikái közé tartozott, nem meglepő hát, hogy viszonylagos gyorsasággal híveket tudott magának szerezni Rualan tartományban, akik később már elvégez-

[53] *Az udvar érdektelenségét és figyelmetlenségét jól jelzi, hogy a dzsenn–amund háborúról mindösszesen három feljegyzés maradt fenn. Ez a fajta világtól elfordulás, a nem közvetlenül a központi tartományokat érintő ügyek szőnyeg alá söprése szinte előrevetítette a véget.*

Charys, Rualan tartomány székesvárosa a Lélektó partjára épült, falai fehéren világoltak a napfényben, utcái szélesen futottak a vízpartra. Bástyáit, tornyait karcsúra és kevélyre építették, kertjei messzire illatoztak a tó mélykék színe fölött. Valahol a háta mögött, a szemhatáron a Tinolok bércei magasodtak, mint afféle ősi gárda, mit még a teremtő istenek helyeztek ide a város védelmére.

Langyos szellő érkezett a víz felől és összeborzolta a Hammuryss Ház kertjének leveleit. A kis tó vízililiomait is arrébb legyezte, s azok, akárha fáznának, együvé sodródtak a széllel. Fényesen csillanó halak követték az árnyékukat odalent.

Ysmylla, a Ház legkisebb leánya a tó partján guggolt, és egy letört gallyal pocskolt a vízen. A tavacska békái elhallgattak, talán arra vártak, hogy a hívatlan látogató végre elmenjen. A nagy teknőst viszont szemmel láthatóan nem zavarta a kislány. Jókora kövön süttette magát a víz közepén, szeme lehunyva, ráncos nyakán zöldes moszatcsipke, páncélján aranyló fényfoltok.

Ysmylla kavicsokat keresett, s egyiket a másik után hajította a tóba. Csillanó köröket, fénylő hullámokat varázsolt a víz színére, de mindez a legkevéssé sem érdekelte a vénséges teremtményt a sziklán. A kislány végül elunta a kísérletezést, nagyot sóhajtott és elindult vissza a palota felé. A *madal* bokrok mellett egy kicsit megállt, s mélyet szippantott a bársonyos illatú levegőből. A nagy, rézszín virágok magasan a feje fölött bólogattak az ágak végén, s a kislány kedvet kapott, hogy egyet a hajába tűzzön, s úgy mutassa meg magát a nevelőinek.

Mivel a fölső szirmokat nem érhette el, a földön nézett körül, akad-e olyan, melyet le tudott szakítani a könnyű szél, s nem túl fonnyadt ahhoz, hogy vele ékítse csillogó, fakó haját. Leguggolt hát.

Hirtelen arany villanásra lett figyelmes a fűben, s egy pillanat alatt elfeledte a virágokat. Egy darabig arra gondolt, hogy ha ez egy kígyó, akkor legjobban teszi, ha feláll és szép nyugodtan – ahogy a nevelői tanították – elsétál a *madal* bokrok környékéről. Nem szerette különösebben a kígyókat, mégis, amikor megpillantotta a kis hüllőt, eszébe sem jutott az a hideg remegés, ami máskor mindig elővette. Ez a kígyó valahogy más volt.

A feje aranyszín, teste zöld szalag a fűben. Egyáltalán nem tűnt félelmetesnek. Sokkal inkább volt elvarázsolt kisasszony, mint a dadus meséiben, Ysmylla ezért közelebb hajolt.

– Üdv! – mondta a kígyó.

A kislány meg sem lepődött. Elmosolyodott.

– Téged elbűbájoltak, igaz? – kérdezte a kígyót.

– Hm. Így is lehet mondani – felelt az aranyfejű teremtmény.

– Rabságba vetettek?

– Nos, nem igazán. Magamtól szolgálom az úrnőmet.

– Édesanyámat? – kérdezte döbbenten a kislány, s egyben kicsit csalódottan is, amiért nem ő fedezte fel először ezt a csodálatos, beszélő lényt.

– Jaj, nem – tekergett a kígyó. – Nem édesanyádat. De ő is ismeri az én úrnőmet.

– Ó! – mondta Ysmylla. – És itt laksz a kertben?

– Igen – válaszolt a kígyó. – Azért jöttem, hogy téged tanítsalak.

– Nekem már vannak tanítóim – mondta a kislány.

– Ez nem olyan lecke, amit bárki megtaníthat neked – mosolygott a kígyó. – Amit tőlem megtudhatsz, az titkos.

– Titkos? – Ysmylla hirtelen érdeklődőnek tűnt.

– Az bizony. Nem beszélhetsz róla senkinek.

– Még édesanyámnak sem?

A kyr kislány úgy tudta, hogy a kertbéli állatok nem nevetnek, de ez a kígyó *tényleg* másmilyen volt.

– Egyedül neki beszélhetsz róla. De csak akkor, amikor ketten vagytok. Ígéred?

– Ígérem – bólintott a kislány.

Mesék Toronhoz

ték, ami a munkából hátramaradt. Hogy végül művükre felhelyezzék a koronát, a lázongó Rualan K.sz. 13 695-ben bejelentette kilépését a Kyr Birodalomból.

Hogy valóban Reigh-En Zerdal volt-e, aki ezt a lépést megtette, vagy csupán egy üres báb, egy lélektelen húsdarab volt az istennő markában, az már soha nem derül ki, bár a historikusok többsége, akárcsak jómagam, ez utóbbi véleményt pártolja. Bárhogy is, a császári báty nem ismerte el a független tartományt, s a nyugati határ hetedik légióját küldte rendet teremteni. Orwella azonban ekkorra alaposan felkészült. Korábban is sikerült életképes fajokat Ynevre helyeznie, s most is hasonlóképpen cselekedett. Újfent orkokat teremtett Rualan rejtett zugaiban (illetve maga köré gyűjtötte azon törzseket is, akik nem pártoltak el tőle az elmúlt ezredévek alatt), s ezúttal a goblinok és zagnolok népeit is földi létre hívta. Ezekkel a seregekkel szemben a birodalmi légió tehetetlennek bizonyult, s a gra-tinoli csatában végül megsemmisítő vereséget szenvedett, csakúgy, mint a később felbukkanó calyrok, akik alulmaradtak az istennővel vívott varázspárbajban.

Az elképesztő pusztulás tökéletesen letarolta Rualan tartomány déli területeit, hasadások keletkeztek az elsődleges anyagi sík szövetén: a világ kifordult magából. A mai napig nem sikerült begyógyítani Ynev arcán ezeket a rettenetes sebesüléseket – azok a boldogtalan szerzetek, akik már hallottak róla, Elátkozott Vidékként ismerik.

Ez volt a kyrek ötszázéves háborújának nyitánya, mely végleg megingatta és elgyengítette a birodalmat.

Ezúttal nem civilizálatlan népek vagy egyszerű kalmárok voltak Kyria ellenfelei – miként a korábbi évszázadok összecsapásai esetén, melyekre még a háború kifejezést sem aggatták a kyr történetírók. Egy földre szállt istennő és rettenetes hordái szegültek szembe a birodalommal, és ezt már nem tudta elviselni az ősöreg állam.

A hosszan elhúzódó csatározások és cselvetések számos legendának és regének szolgáltak bölcső-

A kürtőfalra vetülő fénykörbe a tetőzet lunirból kovácsolt karjai rajzoltak bonyolult árnyékmintát. Az öreg kyr merengve bámulta az örvénylő formát.

Apja jutott róla az eszébe, a Ház néhai ura. Vénségében is erőteljes alakja a trónuson, háta mögött a Nagyablak kavargó faragásai. Végenincs beszélgetéseik lassú ritmusa, miközben apja mögött a világ lassan télbe fordul.

Orwella. A Birodalom.

A korall-liliom elfonnyadt szirma, amint kihull a kezéből, hogy csatlakozzon testvéreihez, melyek már a derékmagas kristályváza köré szórva vörösleneк a márványpadlón.

– Ami jó volt eddig, ezredévekig, most miért hull egyszerre darabokra? – Lassan, révetegen beszélt, mint akinek mindegy is, ha nem kap választ. Gyakori kérdés volt ezekben az időkben az efféle, s ha akadtak is valamiféle válaszok, csak még inkább elszorult belé a szív.

A vénember megmoccant a nagy örvényablak előtt. Odakünn erős eső verte a tornyot, a kristálylapokon a trónus elé eresztett kőlámpás fényfoltjai remegtek. Apja ezúttal úgy válaszolt, mint még soha azelőtt.

– Azért, mert nem volt tökéletes. Másként nem romolhatott volna meg.

– Hm – mordult alig hallhatót Amelaṛ.

– Tökéletesnek lenni isteni kiváltság – folytatta a vén – Habár manapság már ebben sem vagyok bizonyos…

Hallgatták az esőt.

– És Orwella? – kérdezte Amelaṛ. – Talán bűneink büntetése, önhittségünk jutalma?

– Talán – morogta a vén kyr. Ráncos nyaka még inkább meggyűrődött, ahogy az örvényablak felé fordult. Az esőcseppek futásán merengett. – Igen. Félek, mi magunk hívtuk életre tetteinkkel. De hogy bűnösök lennénk…

– Igere Zighroat-béli anyrja véli így. A nevek ünnepén beszéltem vele…

– Hát csak vélje – szuszogott a vénember. – Minden a maga útján mozog, fiam. Minden. S ha egyszer egy út kezdetét veszi, végtelen már nem lehet.

Sóhajtva fordult vissza a kristályváza mellett álló kyrhez.

– Úgyhogy körbe nem fut, s így egyszer csak véget ér.

– De ily ostobán? – először emelte fel kicsinyt a hangját Amelaṛ.

– Hm. Ez így ostoba lenne? Meglehet. – A vénember fázósan szorította össze magán a hímes lepleket. – Ostobaság azt hinni, hogy ha sokáig éltünk az istenek kegyében, az mindörökre úgy marad.

Ködös völgyeken át

ül, ám Kyria ezúttal önmaga előtt sem tagadhatta le, hogy ez alkalommal az életéért küzd.

A folyamatos kudarcok és balsikerek ellenére a háborúság magjától távol eső Enrawellben a császár és környezete egyes helyi beszámolók tanúsága szerint folyamatos önáltatásban élt, abban a biztos tudatban, hogy a birodalom ezúttal is győztesként keveredik ki a földindulásból, jóllehet addigra a viszály már Keilor, Giffitha és Freiglund tartományokat is megfertőzte. Ez a vak és gyakorta ésszerűtlen politika vezetett odáig, hogy Toron tartomány Hatalmasai is (akik közül néhányan annak idején alászálltak Ediomadba, hogy onnan a Sziklapaktummal térjenek vissza) fellázadtak az enrawelli udvar és pökhendi hadurai ellen (K.sz. 14 203) és sikeres merényletet hajtottak végre az uralkodó, Shiksan-En Zerdal ellen. Tettüket a kyr hagyományoknak megfelelően, a *samrychyss bassarch*, a „kötelező lázadás" elveinek megfelelően követték el, ám cselekedetük jogosságáról természetesen nem tudták meggyőzni az udvart. Ez annál is nehezebben sikerülhetett, mivel közülük néhányan ugyanakkor Orwellával is lepaktáltak.

A belső megosztottság erősödése tovább gyengítette a közös kyr fellépés esélyét, ám arra mégiscsak elegendő volt, hogy a birodalom ezúttal komolyabb erőfeszítéseket tegyen a vég elkerülésére. A kétfrontos háborúra kényszerített udvar először a belső elégedetlenkedőkkel számolt le, illetve egyezett ki. A mágikus hatalommal felruházott enrawelli különleges bosszúállók[54] végeztek a hangadó toroni Hatalmasokkal. Ugyanakkor a Pusztítók csatájaként ismert ütközetben – Toron tartomány északi határán – a császárhoz hű erők K.sz. 14 233-ban tönkreverték a lázadók váratlanul meggyöngült seregét.[55]

Az erőteljes fellépés láttán visszakozó, vagy az új császárnak, Khassel-En Igronnak hűségesküt fogadó Hatalmasok (és a félreállított lázongók helyére került új mágusok) segítségével az új vezetés K.sz. 14 241-ben az egykori Rualan tartományba tette át a háborúság helyszínét.

K.sz. 14 271-ben érkezett el a döntő ütközet, a második gra-tinoli csata, melyben a Jahrn-On Kryel vezette kyrek az anuriai sárkánylovasok és a Pusztítók utolsó egységeinek segítségével legyőzték Orwellának, a rettenet asszonyának seregét. A birodalom legkiválóbb anyrjai és Hatalmasai behatoltak a Kitaszított legbelső szentélyerődjébe, amely az Elátkozott Vidék szívében, Charys egykori anyrvárosában épült, és az istennőre támadtak. Sogron anyrjai vezették az utolsó összecsapást, melynek során a kétségbeesett kyrek kénytelenek voltak megidézni az őstüzet, és azzal támadtak Avida Dolor-Orwellára. Az őstűz felperzselte az istennő e világi testét, és ő kénytelen volt több ezer évre a külső sötétségbe menekülni, hogy elkerülje a végső pusztulást. Előtte azonban még magával ragadta mindazokat, kik a belső szentélyekben voltak, hogy szolgái legyenek a végtelen hidegségben.

Kyria ismét győzött – ám mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy a birodalom egykori dicsősége immáron a múlté.

A kyrek álma nem egyszerre foszlott szét, akár valamely lidércnyomás, lassan és apróról apróra szedte szét saját magát. Doranban azt mondják, amíg tökéletes volt, örökéletűnek tetszett. Talán így igaz. Azt gondolom azonban, hogy soha nem is lehetett igazán makulátlan, hiszen valamimód magában kellett hordoznia saját bukását. Erre utalnak mindazon szomorú események, amelyek már századévekkel korábban megmutatkoztak – s ha valakinek, hát a Változás mindenhatóságában élő kyreknek látniuk kellett volna ezt jó előre. Talán látták is, csupán a hatalmuk, eszközeik nem voltak elegendőek az elkerülhetetlen megakadályozására vagy elodázására. Érdekes fintora a sorsnak, hogy mind Cranta, mind Kyria végromlásánál ugyanolyan szűklátókörűség és vakság mutatható ki, s a későbbi erélyesebb fellépés sem volt képes megakadályozni a sorskerék újabb fordulását. Úgy lehet, ez valóban képtelenség.

[54] *Kyr kifejezéssel **sicariorok, sycarrok vagy calysycarrok** – talán mágus- vagy calyrgyilkosoknak lehetne fordítani.*

[55] *A teljesség kedvéért meg kell jegyezni, hogy a lázongók közül sokan visszahőköltek a fegyveres felkeléstől.*

Az első utódállamok: Ryek, Dawa és Godora

A kezdetek

Noha Kyria győztesként hagyta el utolsó nagy csatáinak helyszínét, a vereség immár valóban kéznyújtásnyi távolságra került. Lássuk hát sorra az agóniát és az elkerülhetetlen véget, majd vegyük végig azon államalakulatok sorsát, melyek a nagy óriás halála után próbáltak életre vergődni Északföldе sokat látott térségein.

A már említett shuluri Coronthas Ichabys-an Chortus A ***Kyr Birodalom elveszejtésének kérdéseiről*** című klasszikus történeti munkájában a következő okokra vezeti vissza Kyria bukását:

Az elhúzódó háborúság és az ezzel járó gazdasági hanyatlás; komoly belső ellentétek és széthúzás; a császári dinasztia határozatlansága; a kyr vér hígulása, betegsége és keveredése; a birodalmi erkölcs meggyengülése, valamint az istenek erélytelensége vagy erőtlensége.

Talán érdemes itt egy darabig elidőzni. Ilyen hosszúságú hadjáratot a kyrek több ezer esztendeje nem vezettek, s míg akkor egy ereje teljében lévő, hódító állam vívta háborúit, ezúttal egy meggyengült, több belső sebből vérző birodalom kényszerült szembefordulni egy olyan isteni ellenféllel, melyet egyesek szerint saját megosztottsága, erélytelensége, egyesek szerint vaksága hozott létre.[56]

A kudarchoz nagyban hozzájárult a birodalom meggyengült gazdasági rendszere és közigazgatása is. Az erre következő, századéveken átívelő háborúság csak hősöket hozott, valós sikereket nem. Jóllehet az enrawëlli történetírók nem győzik hangsúlyozni, hogy Kyria kis híján elpusztított egy földre szállt istennőt, maga a háború már csak egy néhai óriás agóniája volt, semmi más.

Az ötszáz esztendős pusztítás végképp felemésztette Kyria tartalékait, s többek között ez, illetve a folyamatos katonai kudarcok vezettek a belső politikai egység végleges széthullásához is. Sokak véleménye, *hogy az Ediomad* kazamatáit megjárt Hatalmasok az okai Toron lázadásának, Enrawëll-lel való szembefordulásának. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a toroni Házak fegyverforgató fiainak színe-java odaveszett egy, az enrawëlli parancsnokok nevéhez köthető katasztrofális katonai művelet során (melyet a shuluri Hadiakadémián a mai napig a csapatmozgatás kudarcának iskolapéldájaként tanítanak). Nem kétséges, hogy ez is egy a lehetséges okok közül, amelyek Toron tartományt a fővárosi udvar ellen fordították. A megfelelő felderítést nélkülöző, „gyászvonulás" néven elhíresült mészárlásért egyértelműen a seregeknek parancsoló Khyassyn On-Khysselort, az enrawëlli udvar kegyeltjét okolhatjuk. A fiatal parancsnok – akit több shuluri kortárs a „Talpnyaló" melléknévvel illet – a becsületét legalább megmentette: maga is ott veszett, amikor a Tini-Tinolok mellett elözönlötték őket az orkok.

Toron vallástörténészeinek is komoly feladatot adott annak felderítése, miként volt lehetséges Orwella földre szállása, s mennyiben terheli ezért a felelősség a kyr panteon tagjait. Az isteni síkokra biztos rálátásunk nem lévén, csak találgatásokra hagyatkozhatunk. Azt a tényt, miszerint már ekkor megkezdődött egyes istenek „hatalomátmentése", szinte bizonyosra vehetjük. A hetedkori homályszekták (egyes merészebb elképzelések szerint Noir) felbukkanása és Ordan megalapításának terve is nagyjából erre az időszakra tehető.

Akár nem tudták, akár nem akarták elejét venni a romlásnak, Weila, Igere, Morgena, Sogron és Tharr végső soron kudarcot vallottak Orwellával szemben. Így talán nem meglepő, hogy a szépséges, csábító és intrikus istennő szavára még a legerősebb kyrek között is akadtak a calowyni panteonnak árulói.

A központi irányítás gyengeségének (és talán hiteltelenségének) legfőbb bizonyítéka Rualan és Toron tartományok önálló politizálási szándéka. A legfontosabb pillanatban azonban a császári udvar végre megfelelő döntéseket hozott, s igaz, komoly áldozatok árán, a Pusztítók csatájával és a *calysycarr*ok segítségével végleg sikerült felszámolni a legégetőbb belső ellentéteket, és Khassel-

[56]Sok vallástudós véleménye alapján Orwellát olyan isteni hatalomként kell értelmeznünk, amely valamilyen formában mindenütt jelen van, ám csupán a környezetének romlása, hanyatlása (amit az istennő siettethet és elő is idézhet) hívja életre, ébreszti föl, míg végül olyan hatalomra tesz szert, hogy akár teljes valójában is megnyilvánulhat az anyagi síkon.

En Igron, az új császár zászlaja alá gyűjteni a néhai Kyria nagyjait. Ez azonban az adott időszakban csupán azt jelentette, hogy Adwilron, Kyall, Zighroat (és talán Vindoria) nagyjai egységesen a császár mellett sorakoztak fel.

Mindezen sikerek sajnos csak átmeneti jellegűek voltak, s Orwella legyőzésével is csak ideig-óráig lehetett kendőzni a meglévő feszültségeket. Ekkor indult meg az a folyamat, mely egyes vidékek tökéletes elnéptelenedéséhez vezetett. Az „elvándorlás" *(Ekhantalla)* során hatalmas menekültáradat hagyta el a néhai birodalom peremvidékeit, s lelt új hazát a háborítatlanabb területeken.[57]

*[57]A **talla** kifejezés számos formában fordul elő a kyr nyelvben. Jelentése, „dal", „ének" egyértelműen jelzi, milyen fontosságú lehetett a muzikalitás Kyria fénykorában. Maga az **Ekhantalla** szó szerinti fordításban „a messzire repülés éneke" lehetne.*

Ez a déli részeken egyértelműen a későbbi godorai fennhatóságú földeket, illetve a Sheralon túli vidéket jelentette. Asagter cwe Haelm haonwelli magiszter, aki ifjúkorát Lar-dorban töltötte, úgy véli, ez a hatalmas, kyr keveréknyelvet beszélő néptömeg részint beolvasztotta, részint maga előtt hajtotta azokat a Sheral közelében élő törzseket és törzsszövetségeket, akik később benépesítették a Délvidék északi területeit. Szerinte ez lehet az oka, hogy a pyar nyelv oly sok kyr eredetű jövevényszót őriz, és nem csupán azokon a területeken (Hat Város, Ymherin, Gallados), amelyek hagyományosan a kyrekig vezetik vissza őseiket.

Vindoria és Freiglund kyr népessége a Quironeia partvidékére húzódott, és ott próbálkozott a újrakezdéssel. A helyi hatalom fokozatos elgyengülése és szétesése Adwilronban, Giffithában és Zighroatban is a helyi központok, a néhai calyrvárak és anyrvárosok megerősödéséhez vezetett.

A fenti események tökéletesen jelzik a néhai dicső birodalom végső pusztulását. A halál pillanatát pontosan meg tudjuk állapítani. A kyrek szerinti időszámítás 14 317. esztendejében, a Gyökerek havának 11. napján, az utolsó kyr császár, Shri-En Igron a hozzá hű maradt Hatalmasokkal a változások síkjára távozott.

Úgy lehet ez az oka annak, hogy majd' kettőszáz esztendővel a II. gra-tinoli csata után, a birodalom összeférhetetlenségére tett enrawelli kísérlet, a Házak hívása (K.sz. 14 450) elvetélt maradt.

Az elvándorlás a központi tartományokban is lezajlott, igaz ellenkező előjellel. Megkezdődött azon hatalmi csoportosulások kialakulása, amelyek a későbbiekben afféle városállamokként uralták a kyr összeomlás utáni Északot (Enrawell, Shulur, Godora, Thyell, Onthor, Ghăda-Croton). Ezen városok voltak talán az egyedüli haszonélvezői a Házak hívásának (elsősorban Enrawell, Shulur és Croton), hiszen a birodalom távoli részein élő Nemes Házak, ha nem is hajtották végre Enrawell diktátumszerű felhívását Kyria újjáalakítására, ám elindultak az északi városok felé.

Orwella pusztulása-elmenekülése talán csak a legvégső volt azon okok között, amelyeknek szörnyű következményeit Északföld ezután évszázadokra megsínylette. Doran bölcsei az istennő távozását említik végső lökésként ahhoz a katasztrófához, melyet a kristályszférák elmozdulása néven ismerünk. A rendelkezésre álló források csak találgatásokra adnak okot a korszakot illetően, ám abban nem kételkedhetünk, hogy a pusztulás megrendítő volt. Az egymásnak ellentmondó dátumozások és leírások arra engednek következtetni, hogy talán maga az idő is kizökkent ezen korban. Mindenesetre erre utal a megbomlott világrend számos helyen történő emlí-

tése, a véget érni nem akaró éjszakák és tört fényű nappalok ritmustalan váltakozása, mely óriási pusztítást okozott nem csupán a természetben, de Ynev lakói között is. A néhai Kyria lakosságának nagyobb részét veszítette el a kristályszférák elmozdulását követően, mint az ötszázéves háború teljes időtartama alatt. Minden csapások között kiemelkedő helyen szerepel az úgynevezett naptüzek említése, melyek pontos mibenlétéről tudomásunk ugyan nincsen, ám Észak tudós fői úgy vélik, minden valószínűség szerint a Nagyok teremtette világot oltalmazó kristályszférák szabálytalan működése okozta. Ez tette lehetővé, hogy a külső világ torz erői beszivárogjanak az elnyíló szférák között, oly pusztítást véghezvive, melyhez foghatót csak a fajháborúk idején ismerhetett Ynev. Talán ezen csapások egyik holt bizonyítékát láthatjuk a Kwyn Lyor-alföld vagy a Vinisila-síkság terméketlen vidékeiben.[58]

Bárminő győzelmet aratott is Kyria az Elátkozott Vidék szívében, mint láttuk, maga a birodalom már képtelen volt régi dicsőségét visszaszerezni. A vész múltával pedig ismételten felbukkantak az elégedetlenkedők. Húsz esztendő sem telt el a végső csata után, s Kyria ismét háborúzott, jóllehet ennek nyomait csak igen kevesen láthatták. Ez volt az úgynevezett „titkos háború", mely jórészt a színfalak mögött zajlott, szereplői pedig elsősorban a néhai birodalom Hatalmasai és anyrjai voltak. Nincsenek pontos ismereteink a kyr istenek erejéről ebben az időszakban, ám hiba lenne azt képzelnünk, hogy az őket imádó tömegek létszámának jelentős csökkenésével ne vesztették volna el hatalmuk nagy részét is. Több valláskutató úgy gondolja, hogy talán az Orwellát elűző Sogron anyrjai megőrizhettek valamit az erejükből, és sem felejtik el megjegyezni, hogy a kristályszférák döntő hatású elmozdulása mellett az anyrok csekély száma és a meggyengült közép és alsó papság is közrejátszhatott abban, hogy a kyr istenek szinte teljesen elvesztették ynevi befolyásukat ebben az időben.

A központi hatalom erélytelenségét és határozatlanságát látva, ismét Toron tartomány Hatalmasai álltak az elégedetlenkedők élére, s újfent egy régi jóslat árnyékába rejtezve követelték a változást. Eszerint az épp regnáló udvar a Kőszirthely várából származó Lyechard Háznak, illetőleg annak fejének, Quad Anchys-on Lyechardnak lenne köteles átengedni a császári trónust. Magáról a „háborúról" valójában igen keveset tudunk, csakúgy, mint arról, járt-e valós pusztítással vagy komolyabb áldozatokkal.

Mindenesetre az udvar immáron képtelen volt sikerrel irányítani egy ily hatalmas birodalmat, amelynek nagy része ráadásul már csak formálisan tartozott a jogara alá. Az adóbevételek csökkenése illetve tökéletes elmaradása, a közigazgatásban uralkodó kaotikus állapotok, a szférák elmozdulása, a hadsereg gyengesége, mind-mind csak előkészítették a szomorú véget. Ne gondoljuk azonban azt, hogy a császári udvar tökéletesen vak lett volna. Nem csupán a császár távozásának dátuma (Weila első, Gyökerek havának 11. napja) bizonyítja, hogy itt jól előkészített, gondosan kiszámolt tervről van szó, és nem egy „egyszerű" síkváltásról. Számos jel mutatja, hogy hosszú évek teltek előkészületekkel, míg az uralkodó a távoli létsíkra távozott követőivel.

Itt kell megemlítenünk az enrawelli Kristálykönyvtár nagy részének Calowynra menekítését és azon utakat, melyeket a néhai birodalom legkülönb kardforgatói tettek meg, hogy a szétszakadt ország egykori kincsei közül minél többet összegyűjthessenek. Ezen vállalkozások sikeréről nem sok mindent tudunk. Dorani bölcsek, kiknek több hatalmuk van más síkok fürkészésére, úgy vélik, Shri-En Igron hatalmas tornyot emelt a változások síkján, és síron túli élettel ajándékozott meg minden csatában elesett kyr harcost.

A Kyr Birodalom végső pusztulása utáni időszakot összefoglaló néven káosz- vagy hatodkor néven említik a historikusok. Több időpontot is megjelölhetnénk kiindulópontként, mindegyik mellett szólnak érvek, ám a leginkább elfogadott rendszerezés a császár távozásához köti az új korszak kezdetét.[59]

Az ezt követő időszak Északföldén négy hatalmi csoportosulás nevével fémjelezhető. Mind-

[58] *Nem véletlen hát, hogy a korszakot gyakran csak „éjidők" összefoglaló néven említik, mely legsötétebb óráit Ryek és Dawa összecsapásai alatt élte meg. A kontinens számos területe több nemzedéknyi időre maradt napfény nélkül. Az ereni Gwan mester így ír erről: „...egyes vidékekre hetven-száz esztendőn át holdtalan, csillagtalan éjszaka borult."*

[59] *A lar-dori vélekedések szerint célszerűbb a második gra-tinoli csatához kötni a káoszkor kezdetét, hiszen ez a mágikus kataklizma volt az, amely a kristályszférák elmozdulását eredményezte. Szerintem egy korfordulót nem szerencsés egy dátumhoz rögzíteni.*

annyian – így vagy úgy – Kyria örökösének számítanak. Vegyük hát sorra nagy vonalakban, miként is alakult Enrawell (Dawa), Godora, Ó- és Új-Ryek, illetve Shulur sorsa!

A fentebb már említett okoknak köszönhetően kevés a rendelkezésünkre álló hiteles információ, és még a kérdéskörben szaktekintélynek számító Tristamus Davore ***Ó-Ryeki éjidők*** című munkája is több helyen hagy kétségek között bennünket.

A már említett szerencsétlenségek és csapások között tehát elsősorban a nagyobb városok maradtak fenn sikeresen, ezek körül jöttek létre azon államocskák, melyek megpróbálták megmenteni a kyr hagyományokat és kultúrát, ily módon mindegyikük Kyria egyedüli örökösének tekintette magát. A legtöbb sikerrel azon városállamok jártak, melyek vezetésükben tudhattak néhányat az Yneven maradt Hatalmasok vagy *symcalyr*ok közül. Nem csupán a régi idők tisztelete biztosította nekik a vezető szerepet; több esetről tudunk, amikor az itt maradottak segítségével sikerült elkerülni egy-egy káoszkori csapást, naptüzet a vidék lakosságának.

Shulur Hatalmasai – kiket a krónikák később gyakran illettek a „lázadó" jelzővel – roppant építményt emeltek a K.sz. 14 351. esztendőben a Shulur kikötőjében magasodó Daumyr szigetén. Kezdetben csupán Erődként emlegették, ám a későbbiekben (kb. a K.sz.-i 15 000-es évektől) – elsősorban az onnan kiáramló újfajta mágikus praktikáknak köszönhetően – Boszorkányerőd lett a közkeletű elnevezése, lakóit pedig egyre több helyen említik boszorkányurakként.

Enrawell a messzi északon egy kicsit háttérbe szorult, s elsősorban a puszta túlélésért harcolt, jóllehet vezető szerepéről szőtt álmait soha nem adta fel.[60]

Az első időszakban még az egykori crantai Felhőtartományok székhelyén, Chratun romjain épült, Ghăda-Croton is komoly hatalmi súlyt képviselt, ám a második naptűz néven ismert természeti katasztrófa során (K.sz. 14 381) megrendítő károkat szenvedett, s régi nagyságát soha nem érte el.

Körülbelül ekkortájt alapították azt a várost – noha maga a név már korábban is szerepelt a krónikákban –, mely később sorsfordító erőként tudott fellépni a Kyriát követő időkben, s tevékenysége, harcai döntően befolyásolták Északföldje népeinek históriáját: Ryeket.

Csupán a közelmúlt kutatásainak sikerült valamennyire felderítenie ezen homályos időszak eseményeit és főszereplőit, s több ponton a mai napig marakodnak a kérdéskörrel foglalkozó bölcsek. Abban megegyezik a véleményük, hogy kitüntetett szerepet vállalt az eseményekben egy Odassyn Ceriak nevű Hatalmas, akit a császár vélhetően felmentett esküje alól, s ő nem követte az uralkodót a változások síkjára. Yneven maradt – s mint akkoriban szinte mindenki –, a saját módszereivel kísérelte meg az egykori birodalom dicsőségének visszaállítását.

Az ismert hagyományoktól eltérő mágiaformákkal kísérletezett, s egyes mágiaelméleti munkák azt sem tartják kizártnak, hogy Ceriakban a káoszkori szerafizmus egyik szülőatyját tisztelhetjük. Az általa megalakított *shădd*ok rendje a kezdeti nehézségek után rövid időn belül meglehetős hatalomra tett szert, és a shuluri Hatalmasok egyhamar felismerték, hogy helyzetüket Ceriak új alapokon nyugvó mágusrendje sokkal inkább fenyegeti, mint például a tetszhalott állapotba zuhant Enrawell.

A néhai birodalom mindeközben végleg megszűnt létezni. Akadnak ugyan feljegyzések egyes határszéli erődök önfeláldozó harcairól, ám ezek az erősségek is fokozatosan eltűntek, míg például az alkalmazkodóképesebb fajok (orkok és goblinok) folyamatosan új szállásterületeket tudtak maguknak szerezni az egykori Kyria magterületein belül is (Zighroat K.sz. 14 460-tól – ide értve a mai Tiadlant, a Howa-alföldet is).

Az erősödő Ryek és Shulur viszálykodását kihasználva, titokban egy új hatalom készülődött, mely még nem érezte elérkezettnek az időt, hogy kilépjen az árnyékból. A *zha'tan*ok (vagy *zauder*ek, alakváltók) egy másik síkról érkeztek, bár pontos adataink ennek helyéről és időpontjáról nincsenek.

[60] *A dorani mágiatudorok úgy vélik, az addig Enrawell fölött létező managócpont is „elvándorolt", és Shulur fölött foglalta el jelenlegi helyzetét.*

Egyes elképzelések szerint Quiphann városában bukkantak fel az elsők közülük, s innen kerültek legfőbb beavatottjaik egészen Enrawellig. A *zha'tan*ok sikerének kulcsát sajátos mágiájukban kell keresnünk. Hagyományos varázslataik – ha hinni lehet Doran bölcseinek – teljesen más módon működtek az ynevi közegben, s később ez a fajta hagyomány honosodott meg a köztudatban az irreálmágia összefoglaló nevén. Egyes nyelvtudorok szerint maga a *dawa* kifejezés is az alakváltók nyelvéből származtatható és a *dah ua*, azaz „új hatalom" jelentésű szóösszetételt kell mögötte keresnünk. Úgy tűnik, hogy az új hatalom elsőül Quiphann városát tette meg székhelyének, s csak később döntött úgy, hogy a néhai császárvárost választja központjául.

Bárhogy legyen is, míg Shulur az Odassyn Ceriak vezette *shâdd*okkal bonyolódott hosszan elhúzódó konfliktusba, Enrawell egyre pökhendibben kezdett viselkedni, s a mögötte állók ténykedésére kis híján csak akkor derült fény, amikor már késő volt.

Az egykori kyr városokba még ekkor is folyamatosan érkeztek a néhai birodalom területeiről menekülők; közrendűek, nemesek vegyesen. A K.sz. 14 576-ban készített Házlisták első tekercsei mintegy ötezer, az új hatalmi központok környékén letelepedő Házról tesznek említést.

Ezek közé tartozott Quiphann is, ahol ekkor komoly építkezések zajlottak, sőt a város fölött már ott húzódott a Végtelen hídja, amely az alakváltók eredeti létsíkjára nyitotta száját. Shulur és Ryek végül kényszerű szövetségre lépett a *zha'tan*ok ellen, s K.sz. 14 637-ben (elsősorban Ryek szolgálatában álló démonlovasokkal) elpusztították Quiphannt és az alakváltók jelentős részét. A már többször idézett Coronthas Ichabys-an Chortus feltételezése szerint itt volt az a döntő fordulat, amely végleg megváltoztatta Ryek sorsát. A pontos indokokat ugyan nem ismeri ő sem, ám kétségkívül figyelemre méltó Odassyn Ceriak színeváltozása – gyakorlatilag egymaga készítette elő a Ryeki Démoncsászárság szeráfi zsarnokságát. *Tegyük hozzá* azonban, hogy nem kevés shuluri segítséggel!

Valószínűleg az Erőd Hatalmasainak praktikái is közrejátszottak a dologban, Tristamus Davore pedig egyenesen neveket is közöl (Dartyr – egyes átiratokban Dahtyr –, Isshæ Ianarak), akik Ryek megrontásában és meggyengítésében komoly szerepet vállaltak.

Magának az Erődnek akkori belső hatalmi szerkezetéről a semminél csak kevéssel tudunk többet. Valószínűsíthető, hogy a három Vén (akik még Calowynról hozott testükben élnek), már akkor is ott volt, s nem kis szerepet játszottak Daumyr szigetének beépítésében – jóllehet ezzel kapcsolatban egy bizonyos Ava Dranach és Isshæ Ianarak neve is felmerül, ez utóbbit egyes források, mint a Ryek elleni harc megszállottját és a fókusz urát is jellemzik.[61]

Talán meglepő, de a Ryek végső megdöntésében főszerepet vállaló Jakirte Jak Cyrt, a mai idők pávás klánfőjét ez idő tájt nem említik sehol, s egyes feltételezések szerint sem Quiphann ostromában, sem az Erőd későbbi tevékenységében nem vett részt. Jól értesült shuluri kútfőnk, Coronthas Chortus úgy véli, ekkoriban talán a Quironeia déli vidékein tartózkodhatott, s innen azzal a tudással tért vissza, melyet később a boszorkánymesterek mágiája néven ismert meg Ynev. Ez a feltételezés alátámasztaná azon munkák helyességét, amelyek azzal érvelnek, hogy a Crantáig visszavezethető tapasztalati mágikus hagyományok sohasem vesztek ki teljesen Ynevről, sőt a Kyr Birodalom idején is fennmaradtak valamilyen formában, esetleg egyes kyr mágiaformákat (például dal- és fénymágia) is sikeresen magukba olvasztottak. A bizonyíthatóan emberi hagyományok között kell megemlítenünk a különféle természetmágikus praktikákat (külön kiemelve a rovarok irányításán alapulókat), a villámok befolyásolását, a nekromanciát és talán az álomjárás egyszerűbb formáit is.

[61] Az Erőd belső hierarchiájában vezető szerepet betöltő három Vén nem azonos a hetedkori Tharr egyház Véneivel!

A szerafisták térnyerése

A Quiphann bukása előtti időkben már megjelenhettek azok a (dawai hagyomány szerinti) beavatottak, akik később alapjaiból forgatták ki Északföldét, ám egyelőre csak csendben figyelték, mire megy egymással Shulur és Ryek. A két Hatalmas-csoportosulás küzdelme végül a shuluriak győzelmével végződött. A *shådd*ok soraiba férkőzve, azokat belülről megrontva és ellehetetlenítve, fokozatosan számolták fel úgynevezett *shådd*-álomban nyugvó ellenfeleiket (megvetve azon hagyományok alapjait, melyeket ma a legegyszerűbb, ha „orgyilkos-kultúrának" nevezünk), illetve az ifjú tanoncok számára elérhetővé tették Ceriak titkos-titkolt tanulmányait, így növelve folyamatosan a káoszkori szerafisták seregét.

Az Erőd *sycarr*jai illetve a *shådd*ok belső ellentétei Ryek pusztulásához, valamint az ifjú szerafisták saját városának, Új-Ryeknek a megalapításához vezettek (K.sz. 14 782).

Maga a város vélhetően valahol a mai Lakhassyn vagy Pidera-Shín tartományok területén lehetett, egyes feltevések szerint a Pidera-hegységen túl, a mai Dwyll Unió dombvidékein (s éppen a hegység nyújtott megfelelő védelmet – egyben természetes határt Toron-Shulurnak).

Hogy Shulur Hatalmasai pontosan tudták-e, mit szabadítanak a világra a szerafisták birodalmával, nem sejthetjük. Mai toroni értekezések gyakran állítják, hogy már akkor tisztában voltak vele, mit jelenthet majd, ha elszabadul az Enrawell dicsőségéből fogant Dawa és az alakváltók irreálmágiája. Érveik között szerepel, hogy a shuluriaknak mindig rendkívül sikeres kémhálózata volt, s ha terveket kellett kovácsolni, az idővel sem akkor, sem később nem voltak híjával.

Az eddigiekből úgy tűnhet, hogy a Kyria utáni időkben az egykori dicső istenek teljesen elveszítették befolyásukat az Yneven zajló események felett. Ha ez nem is fedi tökéletesen a valóságot, azt azért biztosan állíthatjuk, hogy alapjaiban rendült meg a hatalmuk. Elsősorban Weila és Igere veszített rendkívül sokat befolyásából, sokan az ő számlájukra írták a vereséggel felérő győztes háborút és a kizökkent időt, azt, hogy engedtek Orwella térnyerésének, s nem segítették minden eszközzel a császárt és az udvart. Így eshetett meg, hogy a bukás után egyházuk gyakorlatilag széthullott, s csak jóval később (a Második Házlista szerint a K.sz. 14 600-as évek végére) sikerült valamit is visszaszerezniük elveszett hatalmukból. A mindig tevékeny Tharr fokozatosan előtérbe került, s a káosz térhódításával folyamatosan erősödött, noha ennek nyilvánvaló jelei akkor még nem voltak. Morgena az álmok révén továbbra is jelen volt az emberek mindennapjaiban, Sogron pedig, akinek őstüze előzte Orwellát, ideiglenesen a panteon új urának érezhette magát.

Weila és Igere csak a már említett időszakban volt képes arra, hogy hívein keresztül megpróbáljon valamiféle nyomást gyakorolni a szerafisták hatalmának gyors térnyerése ellen, ám ezzel csak az új-ryekiek rosszallását és gyanakvását sikerült felébreszteniük. Sem Shulurban, sem Új-Ryekben nem tudtak többé fontos helyeket szerezni, s a néhai birodalomban csak Godora, Ghăda-Croton és Onthor környékén sikerült megmaradniuk az előtérben, illetve rejtőzködve várták az idők változását. (Legalábbis erre utal a shenwalli smaragdmágusok mai jelenléte.)

Bármi volt is a terve Shulur Hatalmasainak, úgy tűnt, Ó-Ryek bukásával inkább a háttérbe húzódtak, s onnan figyelték, miként alakulnak a holt birodalom további ügyei. Valószínűleg tudomásuk lehetett Dawa mértéken felüli megerősödéséről, erre utalhattak mindazon menekülők, az úgynevezett „vándor Házak", melyeket a néhai Enrawell környékéről kényszerítettek távozásra a rejtező irreálmágusok, vagy jószántukból fordítottak hátat az északi vidékeknek, hogy az önmagából lassan kiforduló néhai fővárost messze maguk mögött tudhassák.

A K.sz. XV. évezred végére tehát már az észak-ynevi történelem színpadán volt az összes fontos nagyhatalom, mely a maga módján mind az egykori birodalom fényét akarta visszaállítani (habár Dawa esetében még a korabeli krónika-

sok is csak elvétve említik ennek lehetőségét). Mindazonáltal elképzelésünk lehet a hajdani kyr varázshasználók felkészültségéről, ha figyelembe vesszük, hogy a tiszta forrás jelentős részének pusztultával miként voltak képesek – az ősi hagyományok tiszteletben tartása és alkalmazása mellett – új mágiaformák kikísérletezésére illetve felhasználására.

A Ceriak vezette csoport a szerafizmus veszélyes ösvényét próbálgatta, az új-ryekiek pedig ennek egy még kockázatosabb válfajával kísérleteztek. A shuluriak végül az ókyr mágikus tradíciók valamint a profán és természetmágia egy zavarba ejtően hatékony elegyével álltak elő, míg az enrawelli mágiaalkalmazók sikerrel sajátították el egy Ynevtől tökéletesen idegen varázsmetódus mesterfogásait.

Nem járunk messze az igazságtól, ha azt állítjuk, a ma élők közül talán egyedül a boszorkányurak képesek a néhai kyr mágia alkalmazására, s jóllehet Godora ez idő tájt (a K.sz. XV. évezred végére) még birtokában lehetett az ókyr tradícióknak, az már abban a formájában is csak töredéke lehetett a régi tudásnak, mára pedig végképp elkorcsosult, illetve eltűnt.

Hogy valamiféle fogalmunk mégis csak van a letűnt birodalom mágikus hagyományairól, azt jórészt (a jóval később alapított) Dorannak köszönhetjük, illetve a Délvidék Lar-Dorának, ahol godoni alapokon folytatták az úgynevezett kyr metódus továbbhagyományozását.[62]

Míg Shulur a kivárás taktikájára (is) épített, addig az új Ryek (az egyszerűség kedvéért és mivel a források java része is így emlegeti, innentől kezdve csak Ryek), mihelyt lehetősége adódott rá, terjeszkedő politikába kezdett. Szerafistái Kyria mintájára tíz újabb tartományt akartak életre kelteni, még ha – egyelőre – kisebb formában is, mint elődeik.

Ryek megerősödésének és elbizakodottságának jeleként K.sz. 14 783-ban a frissen alapított „fővárosban" Ardashyr néven megkoronázták Új-Kyria, a Tíz Tartomány első császárát – a néhai Zighroat tartomány egyik *symcalyr*ját.

Noha a ryeki források következetesen Új-Kyriáról és császárról írnak, a későbbiek fényében célszerűbb, ha a hetedkori kifejezéseket használjuk, és mégis inkább Ryeki Démoncsászárságról, illetve démoncsászárról írunk.

Hogy a kezdeti időkben Ryek városát csupán ideiglenes fővárosnak szánták, mi sem jelzi jobban, mint hogy I. Ardashyr szinte azonnal észak felé vonult nehezen összegyűjtött seregeivel – melyekbe az önállóság gondolatával akkor még kacérkodó Shulur nem küldött csapatokat –, hogy birodalmához csatolja Ó-Kyria ékét, Enrawellt.

Csakhogy Enrawell akkor már a régi formájában nem létezett. Dawa irreálmágusai kinyilvánították hatalmukat: az I. Ardashyr által küldött seregek tébolyviharokba kerültek.

Jóllehet Ryek nagyjainak egyelőre nem sikerült megvetniük lábukat az északi vidékeken, azt sem engedhették meg, hogy ellenfeleik könnyűszerrel megközelíthessék őket. A császárság hatalmi struktúrájának középső részén elhelyezkedő démonidézők hadseregeket állítottak fel, eközben Ryek emberi seregei a két ország közötti

[62] *Doran a P.e. VII. században nyilvánította ki hatalmát, a lar-dori magisztrátust pedig csak a P.sz. 2647-ban alapították. A birodalom bukásától e központok színrelépéséig eltelt idő semmiképp nem segítette elő a régi hagyományok töretlen átörökítését, s leginkább ez az oka hiányos tudásunknak.*

vidékeket vagy senki földjévé változtatták, elpusztítva mindent és mindenkit, vagy elhurcolták az ott élő lakosságot, megvetve ezzel a birodalmi méretű rabszolgatartás alapjait.

Eladdig a rabszolgaság mint intézmény nem létezett a Kyr Birodalom romjain, noha voltak olyan alsóbb sorban élő szolgák, akik jogállásukban csak alig különböztek későbbi sorstársaiktól, jóllehet ők elsősorban adósságaiknak, illetve a múló hadiszerencsének köszönhették sanyarúbb sorsukat. Az ezután eljövő évszázadok azonban megindították azokat a változásokat, melyeknek a mai Toron több százezres rabszolgatömegeit, illetve a szigorú kasztrendszert köszönhetjük.

Míg a szerafisták és teremtményeik mind nagyobb területeket hajtottak Ryek jogara alá, a kyr népesség erősen megosztottá vált az új császárságban. Az új típusú mágiaformák burjánzó elterjedése, a kyr tradíciók felrúgása és átértelmezése, Ryek és a démoncsászár hatalmának villámgyors megerősödése és Ynevtől idegen hadseregének embertelen erkölcsisége sokakat sodort az ellenállók táborába. (Bár meg kell jegyezzük, hogy a kyr nemesség ebben sem volt egységes; így lehet, hogy számos nemesi család komoly helyeket nyert mind a ryeki sereg, mind a császárság belső irányításában).

Mai napig vita tárgya a boszorkányurak ebben az időben folytatott politikája. Tény, hogy Shulur (és így az egykori Toron tartomány) gyakorlatilag behódolt a démoncsászárnak, és később több alkalommal is kinyilvánította hűségét, ám az ezt követő fejlemények tükrében úgy véljük, ez a magatartás csupán álca és megtévesztés volt, mellyel Shulur és urai (az újfent életre hívott Toron tartomány parancsolói) viszonylagos függetlenséget tudtak biztosítani maguknak, s nem kellett Ryek ügyeiben közvetlenül is vitába szállniuk a démoncsászár szeráfi szerveződésével.

Nagy valószínűséggel a Boszorkányerőd jóváhagyását kell sejtenünk az egyik legnagyobb hatással bíró kyr nemesi ellenállási mozgalom, a Kar-Kyrantalla mögött is. Mint az elmúlt évtizedekben annyiszor, a végső cél természetesen ez alkalommal is Kyria dicsőségének visszaállítása lett volna, ezúttal azonban egy nemesi kezdeményezésről volt szó, s vezetőit sem feltétlenül a legmagasabb körökben (azaz a boszorkányurak között) kell keresni. A Kar-Kyrantalla kezdetben a kyr istenek hatalmának újbóli felvirágoztatására vállalkozott: szentélyek építésével, hajdani szakrális pontok életre keltésével próbált valamit megmenteni, visszacsempészni a régiek hatalmából, több-kevesebb sikerrel.[63]

Hogy ezek java része a Ryektől távol eső vidékeken történt (Godora, Ghăda-Croton, Machys, Onthor), talán érthető, így ideig-óráig még a szerafisták látóköréből is ki tudtak kerülni, ám azután a Démoncsászárság térnyerésével fokozatosan veszítettek jelentőségükből.

Fontos kérdés, ha Shulur és Ryek kapcsolatát próbáljuk boncolgatni, miként is viszonyultak a Boszorkányerőd urai a szerafistákhoz.

A *seriyaf*ok által patronált halandók makacs énközpontúsága a shuluri Hatalmasok előtt is ismert volt, sőt – a dorani Nagytanács kutatásai alapján úgy tűnik – ők maguk nem találtak semmi kivetnivalót az efféle paktumok megkötésében, és egyes beavatottakat még szolgálatukba is fogadtak. Mivel egy szerafista hagyományokon alapuló birodalom meglehetősen ingatag képződmény, valószínűleg úgy számítottak, hogy a démonidézők és uraik erejét fordítják az északon hatalmat nyert Dawa ellen. Így jobb esetben nem csupán ellensúlyként engedik működni a szerafistákat, de valamilyen szinten talán még a politikájukba is beleszólást nyerhetnek.

Ehhez járult még hozzá az az erőfeszítésük, hogy klánjuk, *cern*jük területéről mind nagyobb számban képezzenek ki a néhai *sycarr*ok mintájára bosszúállókat, orgyilkosokat, akik azután már nem csupán egy-egy célpont eltakarítására váltak alkalmassá, hanem több bevetést is végrehajthattak velük. A későbbiekben ezek a mestergyilkosok (*sicariomagitor*ok) az úgynevezett *Sycarr*-, vagy Orgyilkosházak létrejöttével lépnek majd ki a toroni történelem nyilvánossága elé. De az az idő még messze van.

Míg Dawa a különféle irreálmágikus csapdáknak és területeknek köszönhetően egyelőre meg-

*[63] A szervezet, mely az egyik legnépszerűbb ókyr dalgyűjteményről kapta a nevét, méltó kívánt lenni a régi hősökhöz: kutatóutakat indított a halott Kyria területére régi hagyományok, túlélők, titkos zugok keresése végett. **Bár** politikai törekvéseit a Démoncsászárság hamar letörte, titkos társaság formájában túlélte a ryeki időket és később (a családi háborús időszakban) ismét felbukkant. Legfőbb eredményének a különféle elveszettnek hitt ereklyék felkutatását kell tekintenünk.*

közelíthetetlen volt, Ryek keletre, illetőleg nyugatra kényszerült fordítani terjeszkedésének irányát. Nyilvánvaló célként a néhai Kyria területi épségének visszaállítása szolgált, ám erre sem ekkor, sem később nem volt elegendő erejük. Mindazonáltal a Démoncsászárság különleges katonáinak, a félemberi *shrad*oknak köszönhetően (akik a közkeletű elképzelésekkel ellentétben *nem* bírtak semmilyen szerafi hatalommal, s varázshasználóknak is csupán erős fenntartásokkal voltak nevezhetők – hatalmukat különféle egyéb démoni praktikáknak köszönhették) hamarosan komoly hadisikereket tudtak felmutatni.[64]

A K.sz. 14 840-es években több csapást mértek a császárság északkeleti vidékein portyázó ork törzsszövetségekre, kiirtva a veszettek és a szaggatók összes nemzetségét, míg a század végére nyugaton a (Kyr Birodalom bukását és az így keletkezett hatalmi űrt kihasználva újjászerveződött) gyíklények birodalmát sikerült meggyengíteniük. A hüllők újdonat országának végső pusztulását a Ryektől függetlenül támadó elfek hozták el, nagyjából azonos időben (K.sz. 14 883 és 14 983 között).

Ryek és Dawa háborúja ez idő tájt még szinte el sem kezdődött. A kezdeti buzgalom átadta a helyét a csöndes készülődésnek. Ennek okát elsősorban abban kell keresnünk, hogy a két hatalom minden eszközzel megpróbálta megakadályozni, hogy ellenfele hadseregekkel is meg tudja közelíteni: az úgynevezett démonmezők, illetve Dawa őrületpusztái mind ezen elv alapján születtek.[65]

Ryek seregei mindazonáltal tovább folytatták terjeszkedésüket. A K.sz. 15 078-as esztendőben ismét felbukkantak a hóhajúak a Quiron-tenger déli partjain, és a kezdeti lelkes üdvözlésre rácáfolva, hamarosan az új birodalom elvei alapján fogtak építő- és szervezőmunkába.

Így épültek meg az anashuri, aqulyssini és drahtin-drini bazalttornyok, s hívták életre kevéssel később újfent Freiglund tartományt. Az újdonat építmények, *drid* idézőtornyok[66] felhúzása mellett a ryekiek másik, nem is titkolt célja volt, hogy megnyissák mindazon Kapukat, melyeket a pártütés kora óta bezártak vagy képtelenek voltak használni.[67]

A dél-quironeiai nyersanyagok és a települések feláldozható lakossága egy ideig határozottan növelték Ryek erejét, s ezen az sem változtatott, hogy a K.sz. 15 179. esztendőben Anashurban és környékén a kiszipolyozás ellen kirobbant az úgynevezett „Égnek emelt ököl" felkelés. A lázadásban részt vevő népeknek két hónapon belül még az emlékét is eltörölték.

Shulur mindeközben óvatos politizálással igyekezett kívül maradni Ryek befolyásán, s titkos paktumokkal próbálta fenntartani függetlenségét a démontrónustól.

Ugyanakkor saját kezdeményezésekre is maradt ideje. Ide kell sorolnunk annak a kémhálózatnak a kiépítését is, mellyel több-kevesebb bepillantást nyerhettek nem csupán a ryeki belügyek alakulásába, de még Dawa bomlott elméjű királyainak intrikáiba is. Ez a hálózat, melynek létére a végső bizonyítékot a Nagytanács nekromantái segítségével szereztük, lehetővé tette a boszorkányuraknak, hogy átgondolt politikát folytathassanak, míg ellenfeleik ádáz erővel a másik megsemmisítésére törekedtek. Talán külön szervezet foglalkozott a dawai praktikák kiismerésével és megtapasztalásával is, legalábbis erre utal az a fajta felkészültség, amellyel Shulur urai az irreálmágia elleni harcban segítették a ryekieket, kiknek szerafi hagyományaik nem tették immáron lehetővé a magas mágia használatát.

Antail Amonashis és Dorthalan Amhessail, a Szarvtorony két jeles magisztere, éveket töltött néhány bizonytalan eredetű kristály tanulmányozásával, melyek külalakra ugyan szinte megegyeztek a Kyria idején használtakkal, ám belső felépítésük és mágikus „rejtjelezésük" alapján nem sikerült őket kétség nélkül a régi birodalom idejére datálni. Haonwell környékén bukkantak rájuk Krad lovagjai egy földcsuszamlást követően, mikor a régidők egy föld alatti járatrendszere feltárta torkát egy domboldal mélyén.

Nem csupán rejtjelezett üzenetekkel volt dolga a két mesternek, akik attól fogva birkóztak a kristályokkal, hogy valószínűsíthetővé vált: em-

*[64] A ryeki szavak tengerében megtévesztő lehet a **shåddok** vagy **shåddok** és a **shrad**ok keveredése. Az első kettő Ceriak beavatottait jelenti, míg az utóbbi lények csupán a Démoncsászárság közkatonáinak számítottak.*

[65] Akárcsak a crantai idők Széltengerei.

*[66] A **drid**nek nevezett démonfejedelmek megidézéséhez az „egyszerű" mágikus rajzolatok már nem voltak elegendőek; csak kifejezetten erre a célra épített tornyokkal, kutakkal lehetett az anyagi síkra szólítani őket.*

[67] Főként a néhai Freiglund tartomány lepecsételt Kapui érdekelték őket (Soraidában és Hanymasban), de felderítőutakat vezettek a vindoriai Alydasséba és Haskassenbe is.

beri lelkeket zártak beléjük. Az ezredévek feledéséből előkerült hírnökök minden valószínűség szerint a Boszorkányerőd különleges ügynökei voltak, akik Dawa titkait próbálták kifürkészni. A pecsétek bonyolultságát és sérülékenységét figyelembe véve még jó néhány évig fogják őrizni titkukat és a boszorkányuraknak tartogatott üzenetüket.

Külön figyelmet érdemel az a tevékenység, amellyel a shuluri Hatalmasok előkészítették későbbi uralmukat. Már említettük azt az új és rendkívül hatékony mágiatípust, amellyel az Erőd urai különösen sokat foglalkoztak. Mire a Dawával folytatott háború a legnagyobb hévvel tombolt, a shuluriak már elvetették egyik legfőbb eljövendő támaszuk csíráit: létrehozták az úgynevezett magklánokat. Ezek a családok voltak az elsők, amelyek a mai értelemben vett boszorkánymesteri mágiát használtak Észak-Yneven.[68]

A Kar-Kyrantalla újabb vállalkozása is nagyjából erre az időszakra esett. A K.sz. 15 245. esztendőtől a szövetkezett Házak három felderítőutat szerveztek a néhai birodalom különböző régióiba. Ezen utak célja nyilvánvalóan a hajdani Kyria tudásának összekuporgatása volt. A vártnál is komolyabb sikereket tudtak végül felmutatni, hiszen a század végéig kétszáznál is több *cathallybras*t, „varázskódexet" sikerült felkutatniuk. Ezen mágikus könyvek a birodalom végnapjaiban a kyrek kristálykönyvtárai *mellett*, gyakorta azok helyett szolgáltak az ötödkor tudásanyagának megőrzésére, átörökítésére. A kristályokkal szemben mellettük szólt könnyebb sokszorosíthatóságuk, ugyanakkor alapanyaguk és sérülékenységük a bennük tárolt tudást sebezhetőbbé tette.[69]

E *cathallybras*ok túlnyomó része sajnos a káoszkor zűrzavarában odaveszett, ám a bennük őrzött tudás egy része – a másolatoknak és töredékes kivonatoknak hála – a mai napig fennmaradt. A későbbiekben is a legdrágább kincsek közé sorolták őket, s olyan cserealappá váltak a születendő Toron idejében (még ha elolvasni csak igen kevesen tudták is eme kódexeket) melyekért szinte mindent meg lehetett szerezni.

Ejtsünk szót most arról a másik hatalmi központról is, amely a leg-

[68] *A magklánokat az Erőd stratégiai pontokon helyezte el, bár vélhetőleg számolt azok esetleges kudarcával is, midőn a világra szabadította őket. Észak első boszorkánymesterei nem értek el nagy sikereket; sokuk megsemmisült a káoszkori zűrzavarban.*

Korábban sose láttam valódi *kyrach*ot, csupán néhány páriát, akinek a vérébe jutott pár csepp a fehér hajú hódítókéből. Ez hosszú haját rengeteg apró fonatba rendezte, arcát pedig kékre és feketére festette, ami tökéletesen mutatott mélykék, valamiféle hosszú, sokszor redőzött anyagból tekert fura ruházatával együtt. Sajnos nem jutott időm alaposan szemügyre venni, mert az egyik őr észrevett és a korbácsa gyorsabban lecsapott, mintsem lekushadhattam volna. A bőrszíjakba font szögek felmarták a hátam, de nem mertem felkiáltani, csak némi vinnyogásra futotta tőlem. A földre kuporodtam és összehúztam magam, hogy csak a hátamat és a lábamat érjék a dühödt csapások.

A kékre és feketére festett arcú férfi talán észre sem vette mi történt, mert a hajcsár viszonylag hamar abbahagyta; csupán ötször, vagy hatszor sújtott le. Amikor továbbindultunk, a szememet gondosan a nyálkás úton tartva mentem a szekér mellett egészen az építkezésig.

A város *kyrach* urai újabb tornyot készültek emelni, nem messze a többitől, úgyhogy elbontatták az útban lévő tégla- és vályogházakat, hogy újabb bazaltba álmodott rémséggel csúfítsák tovább Anashurt.

A meglévő csonk a kész tornyok derekáig ért csupán, de az állványok alatt már jól látszott, hogy semmiben nem fog elődeitől különbözni. Ugyanabból a kifacsart ízlésből fogant, mint a többi borzalom, legfeljebb más ívben fog csavarodni, máshol fakadnak belőle semmibe nyíló átjárók, más magasságban indulnak göcsörtös függőhídjai.

Nem értettem, miért teszik ezt a *kyrach*ok, és nem is kérdezhettem meg senkit. A dolaminokon láttam, hogy ők is kényelmetlenül érzik magukat, bármennyire is igyekeznek titkolni, meg aztán hozzájuk nem szólhattam, hisz nem kérdeztek. Csak akkor kaptam magyarázatot, amikor találkoztam az építés vezetőjével.

Valamikor *kyrach* lehetett, legalábbis erre vallott kontyba fogott fehér haja és ezüstgyűrűkkel három fonatba regulázott szakálla, meg ragyogó zöld szemei, de még én is láttam rajta, hogy valami mássá vált. Pergamentekercset szorító dögmadárszerű ujjain hosszú karmok sarjadtak, álla és szemöldöke szarus kitüremkedésekben erősödött meg, tartása meggörnyedt a fura szögben megnyúló lapockacsontoktól, és a közelében megkeseredett a levegő.

A dolaminok térdet hajtottak előtte, én pedig tisztelettudón hasra vetettem magam. Épp ennyit engedett a bőrszíj.

Malcolm J. Hunt: Hatodkor

kevesebb változással tudta átvészelni a káoszkor első évszázadait, s az utókor számára a kyr örökség egyik leghitelesebb tolmácsolójává lett.

Godora a Sheraltól nyugatra fekvő tengerparti területek összefoglaló neve volt, alapítása valamikor a Rualan tartományt életre hívó birodalmi határozatok idején történhetett, és természetesen Rualan beltartományának számított. Kyria Enrawelltől talán legmesszebb fekvő vidéke volt, s ekképp mindig is kevert lakosságával tűnt ki. A pártütés korában helytartói – ha hinni lehet a zavaros és át- meg átértelmezett káoszkori krónikatöredékek mai erioni átiratainak – meglehetős távolságtartással figyelték a Zerdalok tevékenységét, és saját állításuk szerint, soha nem tartoztak a Rettenet Asszonyának hívei közé.

A háború végeztével korokon keresztül a kyr hagyomány egyedüli letéteményeseként hirdették magukat, amire némi alapot az szolgáltatott, hogy valóban komoly mennyiségű tudást és kincset halmoztak itt fel a Kyria bukása utáni időkben, s helytartói később is a kyr istenek pártfogóiként léptek fel.

A gazdagabb godorai területek és a fontosabb városok (Erion, Kwæl, Hasmur, Sadtyl, Abseron) az Elátkozott Vidéktől délre estek, ezért sok menekülő itt remélt oltalmat a háború kezdetétől fogva, s később a Házak hívása után is számos nemesi família inkább Godorát választotta az északi városok helyett.

Ryek több ízben megkísérelte felvenni a kapcsolatot a helytartókkal, ám ezek a próbálkozások mindahányszor sikertelennek bizonyultak. Az Erionban székelő kyr urak nem voltak hajlandóak semminemű alkudozásra a „birodalom emlékét megcsúfoló démonfajzatokkal", s úgy tűnik, az idő tájt még elegendő erejük volt, hogy szembeszegülhessenek a démoncsászárral, noha kétségkívül a merész döntések mellett szólt a hatalmas távolság, amely a tengerparti menedéket a császárság szívétől elválasztotta.

Így járt kudarccal az első (K.sz. 15 295) és a második (K.sz. 15 422) godorai követjárás is. Ryek urai egyelőre úgy *tűnt belenyugszanak* az ynevi mércével is pökhendinek számító válaszokba. Csupán a harmadik követjárás (K.sz. 15 480) járt némi eredménnyel, ekkor ugyanis sikeres merényletet hajtottak végre Godora hercege ellen (aki Kyria bukása után néhány száz esztendővel már ezt a címet viselte a „helytartó" titulus helyett).

Talán belejátszik ebbe az a tény is, hogy immáron a császári udvar számára is nyilvánvalóvá lett a megerősödött belső ellenállás léte, s nem kevés erőt kellett ennek felszámolására fordítaniuk. Pontos évszámoknak nem vagyunk birtokában, ám nagyjából a K.sz. 15 300-as évek közepére tehetjük azt a csapást, amely a Kar-Kyrantalla végleges megsemmisítését célozta. A titkos szervezet magja ugyan megmaradt, ám a démoni büntetőcsapatok mintegy háromszáz vétkes vagy gyanúba keveredett Nemes Házat irtottak ki kevesebb mint két esztendő leforgása alatt.

Ennek figyelembevételével készült (valamint a néhai Házlisták alapján) az úgynevezett ***Végső Házlajstrom***, amely szerint „hatezer-ötszázharminchárom Nemes Ház, s annak udvara, s minden vér szerinti népe" mindaz, mit a kyr nemesek Északföldén még magukénak gondolhattak a széthullott birodalomból.[70]

Hasonlóan siralmas a helyzet, ha a kyr istenek szemszögéből vizsgáljuk a dolgokat. Weila és Igere hívei léptek fel elsőnek a Kar-Kyrantalla felszámolását követő vérengzés ellen, s ekképp a kyr ellenállás jelképei is lettek. Egyházaik erősödésnek indultak – elsősorban azokon a területeken, ahol gyengébb volt a ryeki ellenőrzés. Ez különösen komoly fenyegetéssé kezdte magát kinőni a ryekiek szemében, ezért gyakorlatilag módszeres irtóhadjáratot indítottak ellenük.

A kyr ellenállás legfőbb bizonyítékának ennekután a nevezett istenek szimbólumainak, szobrainak, illetve csekély számú papjainak rejtegetése, tisztelete számított. Tharr a rá későbbiekben is jellemző módon a kivárásra épített, papjai semmit nem tettek Ryek ellenében, sőt idővel alá is vetették magukat a démonoknak. Ennek következtében a Háromfejűnek sikerült elkerülnie a két néhai főisten sorsát.

Morgena és Sogron esete a fentiektől némileg eltér. A Démoncsászárság megkísérelte saját rab-

[69] *A **cathallybra**sok először a pártütés korában bukkantak fel nagyobb számban – bár ismerünk példányokat, melyek sokkal korábbra datálhatók. Létrejöttüket javarészt az Elátkozott Vidéknek köszönhetik, ahol a hagyományos kyr mágia gyakran csődöt mondott. Az első varázskódexeket a néhai Rualan tartománybeli **symcaly**rok készítették. Ezek legtöbbje a különféle védelmező rajzolatokat taglalja. Később – alighanem felsőbb utasításnak engedelmeskedve – több más tartományban szinte egyszerre kezdték meg az addig jobbára kristályokban rögzített tudásanyag lejegyzését.*

[70] *Ugyan „végsőnek" titulálták, ám a godorai és dawai területek számadatairól csupán becslésekkel – vagy azzal sem – rendelkeztek.*

Ez akkoriban történt, amikor Kharshaghín, Ryek vizsgálója már tudta, hogy új árnyékok kerültek a földre. Fekete, herélt lovon ült, mélyzöld lobogókat duzzasztott mellette a szél kétfelől. Egy ryeki palotajáték főhősének, a Büntetőnek a maszkját festette magára. Háta mögött *shrad* fegyveresek acéltól csillanó menetoszlopa.

Ghăda-Croton, a néhai Giffitha tartomány anyrvárosa csöndbe dermedt, amerre ment.

Dicsősége századokkal ezelőtt elmúlt már. Egykor az embernépek legfontosabb vára állt itt, abból a magból sarjadt aztán valamikor az a káprázatos város, amely a régi-új kalmárutak csomópontján tündökölt. Kyria egyik éke volt, büszke és csillogó.

Egészen a naptüzekig.

...Kharshaghín legyintett. Nem kísérletezett tovább az ókyr szavakkal, egyszerű kyrre váltott.

– Hát te vagy, aki Igere anyrjának mondja magát?

A nő hosszan, szótlanul nézte. Az égre pillantott.

– Teveled jöttek ezek a fellegek?

– Természetesen nem – mosolygott a férfi. – Én mást hoztam.

Szívesen vette volna, ha talál itt egy tükröt, amiben ellenőrizheti arcfestését, de végül úgy gondolta, még semmiképp nem mehetett tönkre. Kihúzta magát, úgy vetette oda:

– Megismétlem a kérdést: te vagy ebben a koszfészekben Igere főpapja? Neki kell átadnom, amit hoztam.

A nő továbbra is hallgatott. Talán azon merengett, hogy került ide ez az izgága emberke ebben a maskarában. Majd megtörölte földes kezeit a kötényében és közelebb lépett.

– Igen, én vagyok – válaszolt végül. – Mit akarsz?

Kharshaghín fitymálón hordozta körbe tekintetét a kerten. A három férfi elkeskenyedett szájjal figyelte az árkádok alól.

– Régen onnan lehetett megismerni az anyrokat, hogy hatalmuk volt. – Körbe intett. – Szerinted ez mi?

A testőrök keze a kardjuk felé mozdult. A nő intett nekik, hogy maradjanak.

– Manapság rosszabb idők járnak – mondta kimérten. – Mi azokat próbáljuk jobbá tenni.

– No hiszen – kuncogott csak Kharshaghín, ahogy a kert falait méregette.

– Mondd gyorsan, mit akarsz és hagyj utána békét nekem! – Fáradt volt a nő hangja.

A ryeki férfi rosszul mímelt döbbenettel fordult a kyr felé. Mintha csak most venné észre, hogy ott van.

– Ejnye, de sürgős lett hirtelen... – mélyen a nő szemeibe nézett, azután a melle fölött lógó aranykalászt vette szemügyre, majd ennek ürügyén gömbölyű kebleit. – Én a helyedben nem szívesen hallgatnám végig, mindazt, amit mondani fogok, de hát te akartad, asszony.

Közelebb sétált, kezeit háta mögé rejtette.

– Ryek követeként érkeztem, hogy felmérjem, miféle állapotok vannak ezeken a földeken.

– Ryek már régóta itt szaglászik a környéken – mondta erre a nő. – Mit akarsz tudni, talán elmondhatom.

– Nos – nézett fel rá a vizsgáló –, valójában már nagyon sok mindenre választ kaptam. Egyvalamire azonban még nem. Hogy akad-e hajlandóság bennetek, Tharr hatalmát elismerni magatok felett?

A nő gondolkodást mímelt. Elcsücsörített szájjal méregette a vizsgálót, majd halkan, kimérten válaszolt.

– Minden tiszteletem Tharré, de ez itt a Nagyasszony városa.

– Új idők vannak készülőben – mondta talányosan a férfi.

– Az Ryek országában lehet. Ez itt Ghăda-Croton.

– Tévedsz, Igere papnője – mondta a férfi. – Ez is Ryek.

Vizeket álmodni

[71] *Noha nem sokat tudunk Dawáról, egy-két dologban szinte bizonyosak lehetünk. A lakosság egy része kyrvérű vagy fajtiszta kyr lehetett; ezek fakó hajú, zöld szemű leszármazottai ma is szép számmal megtalálhatóak Erigow környékén. A legfelső vezetés minden bizonnyal alakváltó volt, nehéz elképzelni ugyanis, hogy sikerült volna kivetni magukból a* ***zauder****eket. Egyes elképzelések szerint a tetoválásmágia alapjait is a dawaiaknak „köszönhetjük", csakúgy, mint az udvari orkok mágikusan előállított fajtáját.*

szíjra fűzött entitásokkal helyettesíteni a köznép számára ezeket a hatalmasságokat. Ezzel magyarázható azon tűz- és árnyékdémonok nagy számban való megjelenése, akik próbálták megnyerni maguknak az Árnyékúrnő és a Tűzkobra híveit. Maguk az istenek vagy nem bírtak már elegendő erővel, vagy – és ez valószínűbb – a háttérbe húzódva vártak, illetve kegyeltjeiken keresztül próbáltak befolyással lenni az eseményekre.

Ennek szembeszökő példája Illyr-on Manare esete. A Kékcsuklyás Hölgy, a Manare család utolsó tagja az Árnyékúrnő kegyeltjeként vette ki részét a szerafisták és démonigézők elleni harcból. Sokan úgy gondolják – talán nem alaptalanul – hogy a mai napig közkedvelt árnyékhekka, Ilho-mantari alakjában őt tisztelhetjük.

Ebben az esetben érdemes felhívni a figyelmet egy sajátos ellentmondásra (mely egyben jól illusztrálja azokat a körmönfont módszereket, amelyeket Morgena a fennmaradásáért vívott harcban bevetni kényszerült). Ilho-mantari ugyanis azon kevesek közé tartozott, akik a Démoncsászárság későbbi éveiben *seriyaf*ként is elismertek, sőt – mint azt Arco Valentias kutatásai bebizonyították – az övé volt az egyik azon kevés szerafi akadémia közül, ahol hivatalos támogatással végezték munkájukat a beavatottak. Az Ikrek jó néhány szektája a mai napig Ilho-mantaritól eredezteti titkos tudását, a *quars* vagy árnyműnéven ismert mágikus tradíciót. Hogy nem tagadták meg ezt a szerafi hagyományt, csakis azzal magyarázható, hogy nincsenek tudatában annak, voltaképpen honnan is ered a hatalom, melyet birtokolnak.

Hogy mindezen idő alatt Dawa mivel próbálkozott, arról elhanyagolhatóan kevés információval rendelkezünk, mint ahogy az őrületkirályság belső felépítéséről és működéséről is csupán felületes ismereteink vannak.[71]

Amit mégis tudunk, azt jobbára néhány enrawelli felirattöredéknek köszönhetjük. Ha hinni lehet ezen maradványoknak, akkor a K.sz. 15 432. esztendőben VI. Tras-Ghar, Dawa máguskirálya megtalálta a rejtjelkulcsot a Kristálykönyvtár megnyitására, s ily módon hozzáférhetővé vált mindaz, amit a császári udvar nem tudott (vagy nem akart) magával vinni a változások síkjára. Ez tette lehetővé hogy azután a K.sz. XVI. évezred közepétől megkezdhessék a Kristálykönyvtár töredékes anyagának megfejtését és papírra rögzítését, melyet később az ***Enrawelli Tudástár*** néven ismert meg és fordíthatott kyrből egyéb nyelvekre a hálás utókor.[72]

Ugyancsak felirattöredékekből következtethetünk arra is, hogy a 15 400-as évek utolsó évtizedeiben zavaros kimenetelű trónviszály tört ki Dawa mágusdinasztiái között. Az események pontos lefolyásáról egyelőre elképzelésünk sincs, ám az bizonyos, hogy ezen idő alatt Enrawell jelentős része megsemmisült.

Bármiként is végződött ez a zavaros belviszály, az új uralkodó (kinek nevét nem, csupán hadvezéréét ismerjük) hirtelen támadást indított Ryek ellen. A hadászati lángelmeként elismert Kanhar Hudterri[73] a démoni védműveken átkelve hihetetlen pusztítást vitt végbe Ryek peremvidékein, s az ellene küldött démonseregeket több csatában is tönkreverte. Ryek, hogy megelőzze a végső bukást, Kaput nyitott a császárváros szívében, mely ismeretlen démoni síkokra biztosított átjárót. Az innen előtóduló démonseregekkel Hudterri sem bírt, s visszavonult az őrületpuszták „biztonságába". Északföldét viszont a kétségbeesett lépés következményeként elözönlötték a démonfajzatok.

Csúcspont és bukás

A démoni jelenlét megerősödését és a szerafi praktikák kiteljesedését láthatjuk abban a tényben, hogy Ryek Démoncsászárságában a K.sz. 15 500-as esztendőktől kezdve felbukkannak az első olyan teremtmények (az ember vagy kyr név túlságosan is kedvező lenne számukra), amelyek si-kerrel végigjárták a szerafista lét minden lépcsőfokát, s saját valójukat adták patrónusuk megtestesüléséhez: az avatárok. Akkoriban mind

[72]A könyvtár végleges feldolgozását, rendszerezését és fordítását végül Doran egyik alapítója, a Tudástár első kurátora, Eloriol Calendil végezte el. Gyakorlatilag az ő munkásságának köszönhető szinte minden, amit ma a mágiahasználat kyr módszeréről tudunk.

[73]Kanhar Hudterri kyr származású dawai tábornokról kizárólag annyit tudunk, amit a ryeki és shuluri hadikrónikák néhány megmaradt lapjáról kiolvasható. Népmesei hősként viszont számos történetben felbukkan – még a Szövetség területén is – legtöbbször szarvas, sápadt férfi alakjában. A „vigyázz magadra, mert elvisz a ryeki!" mondás mögött is őt kell sejteni.

közül a leghatalmasabb maga a császár, a K.sz. 15 568-ban megkoronázott III. Omhassyn volt. Nyilvánvalónak tűnik, hogy a Boszorkányerőd urait is nyugtalanította ez a fajta változás. Talán itt kell keresnünk az okát annak, hogy K.sz. 15 624-ben egy hadiszemle alkalmával III. Omhassynt és hadurait maga alá temette egy ledőlő torony Ryekben. Az esetleges felelősöket sem akkor, sem később nem sikerült megtalálni.

Ebben az időben más jelek is azt mutatták, hogy a Démoncsászárság már nem képes azon keretek között megmaradni, ahol a kyr vagy emberi elme még épen tudna működni. Megsokasodtak azok (itt elsősorban a kyr nemesekre kell gondolnunk), akik családjukkal, udvartartásukkal és rabszolgáikkal minél messzebb próbáltak kerülni a megromlott szívű birodalomtól. Nem csupán a belháborúk és cselvetések veszteseit kell azok között keresnünk, akik inkább a Quirontenger déli partját választották új lakóhelyükül, de ide vonultak vissza azok is, akik megpróbálták elméjük épségét valamimód megőrizni az északot fenyegető őrület közepette.

Erre az időszakra tehető a régi kyr istenek és követőik elleni irtóhadjárat minden eddigi mértéket meghaladó felerősödése is.

A *shrad*ok és egyéb démoni teremtmények nem csupán Weilát és Igerét, de a Démoncsászárságnak immáron végképp hátat fordító Morgenát is megkíséreltek végleg kiirtani. A fenti istenek templomait elpusztították a császárság területén belül, csupán Godorában maradtak meg a kegyhelyeik. Ekkortájt erősödött meg Godora annyira, hogy később sokáig ellent tudjon állni a rá zúduló viharoknak, s végső menedékké lett mindazok számára, akik úgy vélték, nem csupán megtalálták az egyetlen pontot, ahol még Kyriáért harcolhatnak, de tudták a módját is annak, miként jussanak el délre. Ha figyelembe vesszük a térkapuhálózat hiányát és az Elátkozott Vidék jelenlétét, látnivaló, hogy ez nem is lehetett olyan könnyű feladat.

A belső rend többé-kevésbé sikeres helyreállítása után Ryeknek ismételten Észak felé kellett fordítania figyelmét. Talán Dawa mágikus úton előállított teremtményei, illetve az általuk nyomatékosított fenyegetés tántorította el egyelőre a démoncsászárt szándékától, hogy a két megmaradt kyr isten követőivel is végleg leszámoljon.

Az úgynevezett avatárháborúk (K.sz. 15 869–16 102) előjátékának tekinthetjük a Kilenc Átkozott felbukkanását K.sz. 15 732-ben. Dawa különleges mágikus teremtményei néhány évre tökéletesen átformálták és megbolondították a Démoncsászárság északi vidékeit. Tébolyt és káoszt árasztottak, s megrontottak mindent és mindenkit, aki csak kapcsolatba került velük. Megjelenésük sokféle lehetett, ám akik többé-kevésbé ép elmével túlélték a találkozást velük, legtöbbször loncsos öregemberként emlékeztek rájuk. Hatásuk egészen elképesztő és hosszan tartó volt, s az általuk okozott pusztítás meghaladott minden mértéket, mit addig ismertek. Egészen az avatárháborúk kirobbanásáig.

Valószínűleg nem tudjuk tökéletesen felfogni, milyen pusztítással és őrülettel járt ez a hosszan elhúzódó és leírhatatlan háború, mely a rendelkezésünkre álló szerény forrásanyag tükrében megcsúfolt mindent, amit addig hadvezetésről vagy háborús szabályokról Északföldén tudni véltek.

Ryek egymást váltó démoncsászárai, a leghatalmasabb szerafisták és idegen síkokról elszabadult hordáik csaptak össze az irreálmágusok ismeretlen és érthetetlen tradícióival. A démoncsászárok több ízben is Dawa területére léptek seregeikkel (egyes információk szerint ebben a shuluriak kémjei, illetve a Boszorkányerődben kidolgozott védelmező praktikák is komoly szerepet játszottak), és sikerült jelentős hadi sikereket felmutatniuk.[74]

A pusztítás még az elismerten mértéktartó ***Bellarynas Chronissys*** című késő káoszkori rontáskrónika szerint is ép elmével felfoghatatlan volt, mindkét fél évtizedekig nyalogatta a sebeit egy-egy összecsapás után, s ezek nyomai a mai napig láthatóak. A leginkább szembetűnő módon a Távol-Nyugat pusztái viselik ennek következményeit. A néhai Kyall tartomány déli és délkeleti területei szinte megsemmisültek; az Északi

[74] Ebben a kétszáz esztendős időszakban Godora is a harcoló felek közé sodródott, noha eddig a fegyveres összecsapások jobbára megkímélték területeit. Az erioni forrásokban „kimérák háborúja" néven ismert időszak legjelentősebb ütközete, amelyben godorai csapatok is tevékeny szerepet vállaltak, az Ediomad délkeleti lejtőin vívott, Weila üllőjeként is emlegetett, yalfahari csata volt k.sz 15 999-ben. A godorai sereg gerincét adó lironi, korg és szrídzs zsoldosok java része odaveszett a vérontásban.

[75] Az éjidők krónikái gyásszal telten említik a csapást, mely talán épp az anyagi sík kaotikus állapotainak következtében érte Ynevet. Pontos évszám említése nélkül több forrás is beszámol a külső űrből érkező „mennykőről", mely a keleti tengerek fölött szakított rést a kristályszférákba,

Szövetség népei a mai napig nem tudtak megtelepedni a Kermir-pusztákon, s a káoszkori rontás erősen jelen van Toron Daychín nevű kültartományában is.[75]

Ezen háborúk során mutatott fel Ryek először komolyabb hadi sikereket, s ebben valószínűsíthetően Shulur nagyjainak irreálmágiáról szerzett tapasztalatai különösen nagy szerepet játszottak.

A területi nyereségek azonban mindkét részről szinte elhanyagolhatóak voltak, s csak amikor 16 102-ben egy iszonytató mágikus járvány letarolta és gyakorlatilag bármely élőlény számára ellehetetlenítette a létet a háborús övezetben, akkor nyugodtak meg egy időre a fegyverek.

Dawa elhallgatott, Ryek pedig az egykori Rualan tartomány újjáélesztésének gondolatával kezdett kacérkodni – figyelmen kívül hagyva azt az aprócska tényt, hogy a Sziklapaktum egykori kötései már nem érvényesek.

A K.sz. 16 155. esztendőben gátját vesztett mágikus vihar szabadult el Dawában, amely eredetileg talán mágikus védelmül szolgált volna, ám ehelyett végigtarolta Ynev északi partvidékét, nem kevés kárt okozva a dawaiaknak, akik – bár akkor ezt még nem lehetett sejteni –, igazából soha többé nem tudták összerendezni az idővel saját magát felemésztő káoszbirodalmukat. K.sz. 16 311-ben ugyan még sikerült káoszcsíráikkal megfertőzni az anashuri Kaput, úgy, hogy azt később sem sikerült helyreállítani, ám ezzel Dawa mintha a végső kimerülés állapotába zuhant volna.

Ryek „rualani kalandja" (K.sz. 16 385), ahogy azt a kortárs történetíró, Achyssaryn Meghass-on Jeiran nevezi, tökéletes kudarccal zárult. Igaz ugyan, hogy remekül felkészített démonsereg érkezett a vezérlő avatárok lobogói alatt Ediomad vidékére, és a hadjáratot is megindították, ám egyetlen teremtmény sem hagyta el az aquir kürtőket. A földmélyi hatalom nem válaszolt a zaklatásra.

Több sikerrel járt a K'Harkadba vezetett, úgynevezett. „vindoriai hadjárat" K.sz. 16 407-ben. Az orkok szállásterületeire érkezett démonseregek szörnyű pusztítást vittek végbe a vidéket szerintük jogtalanul bitorló teremtmények közt, s egyedül a viharkeltők néhány nemzetsége menekült meg előlük, mivel egészen az óceán partjáig vonultak vissza.

Majd' száz esztendőt kellett várni, mire a ryeki szerafisták végül engedtek a shuluriak suttogásának, s elhitték, amit a Boszorkányerőd nagyjainak kémei jelentettek: Dawa hallgatásának oka, hogy kicsiny híján elpusztultak egy mágikus katasztrófa során, melyet utolsó királyuk, IV. Omhassyn szabadított Északra. A pusztulás hatalmas és irreális voltáról csak annyit, hogy egy Doranba eljuttatott P.sz. 3693-ból származó tarini főaknajelentés beszámol egy teljes városról, mely *„úgy húzódik a száztizenötödiktől az alsó hetvenharmadik keresztaknák szintjén át, rézs- s később mérföldes vízfalat vetve tarolt le mindent azon partokon. Bár hatása borzasztó lehetett, e hullócsillagot semmiképp sem szabad összetéveszteni a világ hajnalának „égi pörölyével", mely elpusztította az Ófát, felgyűrte Ediomad hegyeit (és Gwan mester szerint „felébresztette halálmély álmából ama isteni erőt, melynek legélesebb szilánkját a negyed- és ötödkorban Avida Dolor, a hatodkortól Orwella néven rettegik majd a kontinens népei").*

Godora hintapolitikája nemzedékeken át eredményesnek bizonyult, de végsőkig terhelte a városállammá zsugorodott állam erőforrásait: Ohru idejében már jóval többet veszített annál, amennyit hagyományos bevételeiből pótolni tudott. Nagyjai Kyria isteneihez imádkoztak, lélekben azonban rég elfordultak tőlük, a fegyverforgatók hitéről pedig beszélni sem volt érdemes többé. Saját bálványaikat imádták, de sem győzelmet, sem megváltást nem reméltek tőlük, és az éjidők háborúja, e vér és sár olajozta gépezet sem kecsegtette őket ilyesmivel. Könyörtelen masinéria volt, a legocsmányabb azok közül, melyeket gondolkodó lények valaha működtettek – nevesincs alkatrészeit szüntelen mozgásban tartották, és apránként morzsolták fel az egymásnak feszülő őserők.

...Nem szemből, hanem balról, a biztonságosnak vélt vízmosásból lőttek rájuk. Egy dawa vadászraj túlélői, vörössel telepingált képű, tetovált mellű, hegyesre köszörült fogú eszelősök, akik nedveket gyűjtögettek halott ellenségeiktől, hogy mágusaik segítségével azok egész nemzetségeit rabigába hajtsák. Dawaiak, akik csak annyival voltak jobbak a ryekieknél, amennyivel egy veszett sakál egy veszett hiénától különbözik... most mégis rájuk került a röhögés sora, és ahogy a mellette futó férfit vállon, majd torkon találták, Ohru megértette, hogy nincs tovább. Hogy sosem jutnak el a fedezékig; hogy nem lesz módjuk megvetni a lábukat, hogy még egyszer, utoljára kínzóik szemébe nézzenek.

Wayne Chapman: Halk szókkal, sötét húrokon

út hatkönyökös hajlásban, hogy egyes utcái – a törmelék elszállítása után – szabadon járhatók, bár a szemnek igen rútak."

Az azóta alászállott dorani magiszterek és Tarin Tudóinak részletes beszámolójára egyelőre – fájdalom –, várnunk kell.

K.sz. 16 487-ben azután a ryeki démonseregek elözönlötték Dawát, s egy villámhadjáratban szinte tökéletesen felszámolták készületlen és meglehetősen szétzüllött ellenfelüket. A dicső krónikák azonban nem számoltak be azon kyrek és alávetett embernépek tébolyodott hordáiról, akik soha nem kerültek elő, miután beléptek a Dawa környéki pusztákra.

A cjassesseni Haryddas Ház első hadura emlékirataiban külön megemlékezik azon pányvákról, melyeket *„...a shuluri boszorkányurak bűvigéiből szőttek, s azokkal vették körül a torz eszmékkel fertőzött területeket. A Dakk-cern küldötte, kit volt szerencsém rangja szerint, tisztességgel vendégül látni, azt állította, pusztító, ám gyors lefolyású az átokfattyak mágiája, s nem telik bele sok idő, önmagát purgálja ki a valóság".*

Ez egyébként a boszorkányhercegek első írásos említése is. Ezek a nagyurak csupán Toron későbbi történetében játszanak fontos szerepet, ám ilyen korai felbukkanásuk mindenképpen jelzés értékű.

Azon a fekete szelektől terhes reggelen még nem mindenki számára volt nyilvánvaló, ami ott lebegett a levegőben, amit a hozzáértők kiolvashattak a szelekből, amit azelőtt el nem hitt volna senki: Ryek haldoklott. Hogy az agónia hosszúnak számított-e, avagy éppenséggel rövidnek, senki sem tudta. Akadtak olyanok, akik régóta egyébre sem vártak, és mások, akik soha el nem hitték volna, ha nem maguk látják. A lefolyása mindenesetre gyors volt, sokkalta gyorsabb annál, ahogy az ilyen birodalomóriások általában bevégzik.

Kezdetét nem lehetett pontosan naphoz, vagy akár hónaphoz kötni, s a város egyetlen lakosa nem tudta meghatározni, mikortól volt kézzelfogható a változás. Az események legelején azt sem lehetett megjósolni, mit von majd maga után: vajon csak pillanatnyi megingásról van szó, vagy valami olyasmi vette kezdetét, ami az idő múltával mélyebben váj a császárság testébe.

A fekete szelek hajnalára azonban már a legtöbb kérdés eldöntetett az égiek kiszámíthatatlan kockajátékán, csupán a vég pontos idejét nem ismerhette rajtuk kívül senki.

Nem köd volt, amely a városra terült, nem is a néhány napja bűzhödté vált folyóról felszálló gőz. Füstnek rémlett, koromból és keserűségből szőtt fátyolnak, amely az északi szelek keltével érkezett az elátkozott városba.

Mert a város el volt átkozva, efelől Şyddalnak nem voltak kétségei. Már akkor ez a torokszorító érzés kerítette a hatalmába, amikor megpillantotta. Pedig azok, akik már látták a várost, megpróbálták felkészíteni, de egyikük sem tudta szavakba önteni mindazt, ami a szeme elé tárult.

Alkonyatkor érkeztek, de Ryek mintha jó ideje valamely örökké tartó alkony beteges fényében fürdött volna. Nem lehetett ezt a napnyugtát hasonlítani egyetlen más naplementéhez sem. A ryeki nap döglődött, vérszínű volt, árnyai rozsdabarnák és romlotthús-színűek, s az egészet kapzsi bírhatnékkal uralta valami gennyszín, holthalvány miazma. Beitta magát a mérföldnyi tornyokba, a torz kastélylabirintusok égig érő sírdombjaiba, be a fekete falakba. Ott volt a külső síkok mestereinek lázálomból faragott építményeiben, a csiganyálfolyón dögbordák gyanánt átívelő hidakban, az égre lobogó fáklyatornyok méregzöld füstjében. Melankóliát és kétségbeesést árasztott – különösképp azoknak rémlett így, akik a világra szakadt kétezer esztendőnyi rettenet ellenére is megőriztek valamit Kyria lényegéből. Számukra az is világos volt, hogy az egész legmélyén *valóban* ott lappang Kyria, hogy az idegen síkokról iderángatott démonurak saját lényegükkel elegyítették maradékait, s hogy e torzszülött a legkevésbé sem hasonlít arra, amiért a paktumot valaha megkötötték.

S éjre vált a nap

A hadjárat meglepően gyors sikert hozott. Az elbizakodott és öntelt ryeki vezetés azonban több hibát vétett és néhány irreálmágus kicsúszott a kezük közül. A későbbiek fényében biztosra vehetjük: bosszút fogadtak.

Nem telt bele egy év és Shulur nagyjai felltették a koronát művükre. A még mindig saját dicsőségük lázában élő, elbizakodott ryekieket szinte egyetlen éjszaka leforgása alatt sikerült felszámolniuk, pontosabban, mintegy kihúzva a császárság méregfogát, megölték nem csupán a császárt, de a fontosabb szerafistákat és igézőket is, gyakorlatilag mindenkit, aki fontosabb vezető szerepet töltött be a birodalom irányításában. Dawai mágusokat csaltak lépre, az ő

testükből készítettek manacsapdákat, mágiamentes területet hozva létre Ryek felett, és sikeres támadást hajtottak végre a fő idézőkút ellen, elérve, hogy örökre bezáruljon. A dawaiak testében koncentrálódó roppant mágikus energia végül szétfeszítette saját magát és a valóságot, Ryek városa pedig eltűnt a föld színéről.

Maga a Démoncsászárság hosszabb és szörnyűbb agónia során múlt ki. A szertefoszló birodalom söpredéke szétszóródott északon, oly káoszt kavarva, amilyet aligha éltek meg a kyr fennhatóság alatt álló területek az avatárháborúk óta. A már említett Haryddas Ház hadura szerint *„...szörnyűséges és rettentő volt a zűrzavar és a pusztulás, oly mértékű, mi addig szinte elképzelhetetlen volt. A démonfattyaknak – már amelyik volt elég erős, hogy túlélje a Kapu bezárultát – nem parancsolt immáron senki, szétszóródtak a roppant dög fölött, mely valaha császárságnak nevezte magát".*

Shulur hatalmasai mágikus védműveket voltak kénytelenek életre hívni, hogy gátat vessenek a pusztulásnak. Jóllehet tervük szerint csak a későbbi Új-Kyria területeit szerették volna megóvni az elhúzódó harcoktól, ám egyúttal akaratlanul is menedéket nyújtottak azon embernépeknek (például az irlav törzsszövetségnek), akik a későbbiek során a Dawa pusztulásával járó hatalmi űrt kihasználva terjeszkedni kezdtek. Északföldét így nem pusztította el a pórázát veszített káosz.

Így bukott el az utolsó ismert szerafista birodalom, mely saját példáján mutatta meg, hogy egyfelől ez a fajta hagyomány mily hatalmas lehet, másfelől, hogy milyen gyenge. A szerafisták alkatuknál fogva önközpontú lények, maga a hagyomány hírhedetten zárkózott, nagymértékben megnehezíti hát a szervezett együttműködést. Minden bizonnyal tisztában voltak ezzel shuluri ellenlábasaik, akik a boszorkánymesteri hagyomány szervezettebb kereteit megteremtve végül is hatékonyabbak lettek, mint az összefogni képtelen ryekiek.

Az Odassyn Ceriak által megálmodott új és hatékony rendszer dugába dőlt, miután sikerrel mérgezték meg ellenlábasai. Ám ha figyelembe vesszük e rendszer természetét, talán azt is mondhatjuk, eleve halálra volt ítélve a kezdetektől fogva, mikor az eszményeihez ragaszkodó Hatalmas rosszul mérte fel az általa választott ösvény lehetséges következményeit.

A Démoncsászárságnak csupán a legfelső vezetése volt szerafista – egyes vélekedések szerint az sem.[76]

A téma egy szakértője, a dorani magiszter, Thassaladyon így ír erről ***Dem serapheus meritt*** című meghatározó munkájában:

„Ryek más utat járt be, itt tudatosan törekedtek a mozaikmágia megőrzésére – de nem az átörökítésére. A túlélő Hatalmasokat belviszályok osztották meg, egyikük sem kívánta tehetséges tanítványok nevelésével szaporítani a leendő vetélytársak sorát. Az ő magas köreiken kívül a régi tudománynak csupán roncsai maradtak meg. Így alakult ki az a helyzet – Ynev történelmében egyedülálló módon –, hogy a kyr hódítás előtti időkből átmentett tapasztalati hagyományok mesterei hatalmi túlsúlyra tettek szert a mozaikmágia szétszórt morzsáiból élő varázslókkal szemben.

Ryek birodalmát, mint ismeretes, démonidéző beavatottak kormányozták. Maguk a démoncsászárok szinte bizonyosan kyr Hatalmasok voltak, abból az szerveződésből, amelyet később az ellenséges shuluri enklávé csaknem maradéktalanul megsemmisített. A hatalmi struktúra alsó és középső fokain klasszikus értelemben vett démonidézők és nekromanták helyezkedtek el, akik mozaikmágiát használtak ugyan, ám mai megítélésünk szerint szánalmasan hitványat és hiányosat. A császárok közvetlen szolgái és bizalmasai viszont gyakorlatilag mind szerafisták voltak, kivéve egy maroknyi démonlovast. Többségüket természetesen a démoni síkokról patronálták, de korántsem valamennyiüket. A Nagytanács archívumában őrzött szeráfi szerződések túlnyomó része ryeki eredetű, és szövegükben nagy számban bukkannak fel olyan nevek, amelyeket manapság különféle toroni hekkákhoz szokás társítani."

Hasonlóan pontos elképzeléseink Ryek ellenlábasának Dawának belső struktúrájáról – ha

[76] *Valószínűleg a Hatalmasok azon csoportja, mely elegendő tudást birtokolt ahhoz, hogy a helyén maradhasson, kitartott a mozaikmágia hagyományai mellett. Hogy ők Enraïellből avagy Shulurból származtak, esetleg az Odassyn Ceriak vezette csoport árulói illetve tanítványai voltak, még tisztázásra vár. Amennyiben bizonyítható a tanítványok léte, felvetődik annak kérdése is, hogy maguk a ryeki Hatalmasok kötöttek-e szeráfi paktumokat. Egyes források alapján úgy gondolhatjuk, akadtak mindkét útnak hívei – például bizonyos démoncsászárok.*

volt egyáltalán hosszabb távon is működő belső rendszere – nincsenek. Vezetői, a néhai enrawelli Hatalmasok és szolgáik tudatosan fordultak el a mozaikmágia ötödkori tradíciójától, s fogadtak, olvasztottak be egy tökéletesen idegen hagyományt, mely a legfelsőbb vezetésnek – és vélhetően csak nekik! – hatalmat biztosított a valóság felett.

Ugyanakkor elkorcsosult formában valószínűleg a kyr hagyomány is továbböröklődött illetve felhígult, elsősorban a szexuál- és a verbálmágia elemeivel, miként arra a dorani Nagytanács számos mágiaelméleti munkája felhívja figyelmünket. Ekkor alakulhattak meg azon szervezetek ősei, amelyek megvetették például az első északi dalnoktestvériségek alapjait, jóllehet Dawa területi örökösének, az Északi Szövetségnek csak kevés ilyen társasága tudja egészen az őrület idejéig visszavezetni eredetét.

Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy minden negatívuma mellett a káoszkor ezen időszakának akadtak olyan epizódjai, melyek a későbbiek szempontjából mindenképpen hasznosnak bizonyultak. Itt elsősorban az ötödkori elveszett mágikus tradíciók összegyűjtésére tett kísérleteket kell megemlítenünk, de kyr szempontból talán a legfontosabb esemény a birodalom bukása utáni időkben a tiszta vérű kyr nemesi családok Toronba menekülése. Így hosszú idő elteltével ismét komoly vérfrissülés következett be a kyr famíliák között, mégpedig oly hatékonysággal és gyorsasággal, melyre a néhai birodalom keretein belül azelőtt aligha nyílott volna lehetőség.

Toron megszületése

Syncordiák kora

A káoszkor legvége még meglehetős távolságban volt abban az időben, amikor a „két kiméra" háborúja a végéhez érkezett. A helyzet jobbra fordulását azonban mi sem jelzi jobban, mint a korabeli krónikások megjegyzései, akik néhány száz év elteltével már a „hajnalkor" kifejezést használták, ha kortársaik viselt dolgairól írtak. Az éjidők valóban a végükhöz közelítettek. Vegyük most sorra mindazon eseményeket, melyek a hatodik világkorszak utolsó ütközeteit kirobbantották a mai toroni földeken. Lássuk, miként jött létre a vérrel és esküvésekkel kovácsolt *syncordia*rendszer, amely előbb a családi háborúk pusztításaihoz, majd az első toroni császár megkoronázásához vezetett.

A Ryek és Dawa utáni évtizedek tomboló káosza, a betöltetlenül tátongó hatalmi űr és az alapjaiban megrendült belső egység – már ha volt a közelmúltban bármi hasonló – egyaránt azt mutatták, hogy az utolsó, balul sikerült fellángolást követően végleg elmúlt az, amit egykor Kyriának lehetett nevezni. Csupán egyetlen hatalmi csoportosulás létezett, a Boszorkányerőd uraié, amely képes lehetett volna rendet teremteni, ám ők egyelőre hallgattak. (Godora a nagy távolságok és korlátozott befolyása miatt sem léphetett volna fel hatékonyan.)

A naptüzek, a kizökkent idő ugyan már mind a múlté voltak, ám akadtak helyettük más szörnyűségek, melyek a káoszkor zűrzavarát fenn tudták tartani.

A Ryek közepén tátongó Kapu bezárultával ugyan az Ynevre kényszerített vagy hívott démonok java része is elpusztult, meggyöngült vagy visszatért a számára otthonosabb démoni síkok valamelyikére, ám baleszerencséjükre jó néhányan ittragadtak és pórázukat vesztve garázdálkodtak, akárcsak azon földémoni lények (*shrad*ok, *drídek*, *esshall*ok), melyek a Démoncsászárságnak köszönhették létüket.

A megmaradt szerafisták otthontalan vándorlásra vagy rejtőzködésre kényszerültek, s bármit is tervezett Shulur a későbbiekkel kapcsolatban, a sokat szenvedett népek egyelőre ennek semmi nyomát nem tapasztalhatták.

A kyrek élettere jelentősen leszűkült. Ez a folyamat már a Dawával vívott háborúk során megindult, s Ryek pusztulásával csak felerősödött. Már a Démoncsászárság idején jellemző volt a

Toron tartomány irányába történő vándorlás (és ebben nem csak a Nemes Házak vettek részt), s hamarosan a Pidera-hegység jelentette azt a természetes határvonalat, amely mögé az egykori hódítók visszahúzódtak.

Ezt nevezik shuluri historikusok a „második elvándorlásnak" *(Dryekhantallá*nak), melynek során az egykori Ryek környéki Házak (illetve a Dél-Quironeiába menekült családok) lassan visszatértek a régi-új Toron tartomány környékére. A démoni területekről érkezők a korabeli időkben becsmérlő értelmű ryeki Házak néven vonultak be a történelembe, s jóllehet a későbbiekben egyik-másik komoly vezető helyzetbe került (mint például a családi háborús szövetségi rendszerek idején a Demydiss Ház), ezt a ragadványnevet később sem tudták lemosni magukról.

Akárha egy századéveken át nyúló baljós álomból ébredtek volna a népek, s egyelőre sem erejük, sem elhivatottságuk nem akadt, hogy újjászervezzék maguk körül a világot, amely minden jel szerint megbolondult. Istenek nem akadtak már elég erősek, kik megrendszabályozhatták volna, s járványok, sötét szelek, tűzviharok tomboltak mindenütt.

Ezen jelenségeket a ***Tapasztalatok Ryeknek múltján*** című kóruskönyv *Symbrass* („Korom") összefoglaló néven említi. Valószínűleg ez az eredete a ***Démonidők*** néven ismert eposzgyűjtemény *shubrash* kifejezésének, ami egyéb határozott jelentéssel nem bír, de bármiféle szörnyűség általános jelzésére szolgál. Ez azt is sejtetni engedi, hogy a Korom annak idején általánosan elterjedt és használt kifejezés lehetett. E mágikus rendellenességek eredetét tekintve Észak mágiahistorikusai egyetértenek abban, hogy Ryek megsemmisülése okozta azokat.

Minden jel szerint hasonló gondokkal küzdött Észak-Ynev jelentős része, s jóllehet az egykori Enrawell (Dawa) és környéke, ha lassan is, de megtisztult az irreálmágikus fertőzésektől, egyelőre a dawai alávetett népek s az újonnan felemelkedő ynevi népcsoportok (erredek, irlavok) még nem voltak eléggé erősek ahhoz, hogy komoly központi irányítást hozzanak létre.

A shuluri Hatalmasok hallgatásából arra következhetünk, hogy még nem látták elérkezettnek az időt a közvetlen beavatkozásra, így minden erőfeszítésük kimerült néhány (ám kétségkívül hatékony) intézkedésben.[77]

Ezek közül a legfontosabbak Észak démonoktól való megtisztítására irányultak. Saját *cern*jükből démonvadászokat *(daemasycarr)* küldtek az átokülte vidékekre a veszedelmesebb fajzatok elpusztítására vagy megzabolázására – nem kevés sikerrel. Ezen vadászok közül kiemelkedett a Feketekéz néven is ismert *daemasycarr*, Diadsan Drea Cyr, akinek nevéhez köthető az első úgynevezett démonkutak megépítése (K.sz. 16 495-től).

Az északon szerteszórt démonhordák méreteiről tökéletesen eltérő vélemények szerepelnek a kor forrásaiban. Megbízható adatokkal csupán a démonok megfékezése utáni időkből rendelkezhetnénk, ám a szörnyetegeket bebörtönző csapdák pontos helyeit őrző kútlajstromok vagy elvesztek az idők során (teljes példányaik talán csak Daumyr szigetén találhatóak) vagy csupán töredékes formában maradtak fenn.

A démonkutak alapos ismerője, a dorani Hamras Atthinabils magiszter elemzése szerint ezen kutak legnagyobb veszélye, hogy csupán csapdaként, időleges börtönként szolgálnak a belejük vetett szörnyetegeknek. A jelenleg is ismert száztizenkettő, az Északi Szövetség területén található kőgyűrű vésetei alapján várható, hogy egy újabb káoszkor eljövetelével felfeslenek a bilincsek, s a kutak ismét a világra okádják foglyaikat, kiknek az elmúlt mérhetetlen idő során alighanem megbomlott már az értelme és belső egyensúlya, ha volt ilyen nekik egyáltalán.

Szintén ő szolgál felvilágosítással a démonkutak belső felépítésével kapcsolatosan:

„A külső gyűrű – mely a kalhinti kút esetében csak egy perem, másutt valóban kútkávához hasonlatos – csak egyfajta lakat, melyet néha súlyos kőlapokkal is kiegészítettek, s viszonylag egyszerű nyelvezetű óvórúnákkal zártak. Leginkább a palackok dugaszaira emlékeztet működésében (tehát hozzáértő személy egy megfelelő pecséttörő segítségével kinyithatja), ám a belézárt rettenet kiszabadításához

[77] *Az is elképzelhető, hogy valamely belső ellentét miatt nem léptek fel kezdeményezőként, s inkább saját ügyeik tisztázása kötötte le erejüket.*

alá kell szállni a szűk aknába, s a végső pecsét feltöréséhez már nem elegendő akármiféle tudás – azt kell mondjam, hála érte a boszorkányurak praktikáinak!"

A démonok elleni küzdelemben mindenképpen meg kell említenünk az északi elfek rendkívül hatékony munkáját is. Ugyan egyes vélemények szerint csak a környezetüket leginkább érintő vidékeken irtották ki az elszabadult teremtményeket, ám ennek ellentmond egy hólyagírással feljegyzett töredék, amely nem is olyan régen került – Krad lovagjainak hála – Erigow-ba.

Ez a – vélhetően elf praktikáknak köszönhetően viszonylag épen maradt – kéregtekercsdarab egyben az első bizonyítéka a délvidéki eredetű elf bosszúállók, a *sereneyá*k északi tevékenységének:

„Ennek utána folytattuk utunkat a néhai Velaron határvidéke mentén, bal felől fogva a fekete szelet. Harmadfél hónap múltán értünk a degassai erdők szánalmas maradványához, s folytattuk az üldözést Enraiya irányába. Mindeközben tizenhatot adtunk vissza a Körnek a fattyak közül. A legnagyobb, szarvas jószág magasságát harminckönyöknyire tettük, ám pontosan megvizsgálni nem állt módunkban, hiszen másokhoz hasonlatosan élte végével azonnal fonnyadásnak és párállásnak indult."

A kéregtekercset a déli hólyagírás szabályai szerint készítették. A benne szereplő nevek közül Velaron azonosítása nem ütközik nehézségbe, míg az *Enraiya* elnevezés alatt Enrawell északi elf dialektusban ismert neve értendő. Maga a tekercs befejezetlen és sérült. Minden valószínűség szerint a hírhedt nagy járvány (K.sz. 16 501) végzett megalkotóival is – Krad bölcseinek feltevése szerint valahol a Traidlan-hegység környékén.[78]

A Ryek bukásával szétszóródott szerafisták csupán néhány esetben próbálkoztak hatalmuk újbóli megszilárdításával – s általában saját belső ellentéteik számolták fel ezeket a kísérleteket.

Közülük is kiemelkedik az a nem elfszabású testvériség, melyről a már említett dorani magiszter, Thassaladyon is ír munkájában. A vélhetően ediomadi vérvonalból származó szerzetek a mester ismeretei szerint a hírhedt ***Fulmen Candidum*** egy példányát szerezték meg, ezt a *„sötét és titkokkal övezett művet, melyben számos olyan név nélküli entitás és a velük köthető paktum módozata szerepel, kikhez elsősorban a csend, a sötétség és a hideg fogalma társítható"*.

Ez a szerafista szekta a dél-quironeai zűrzavart meglovagolva vetette meg lábát az Onpor-medencében, hogy a hatalmi űrt kihasználva, befolyása három év múltán már a néhai godorai határvidékekre is kiterjedjen.[79]

Tevékenységüknek később a rejtélyes Örökzöld Rend vetett véget, amelynek tagjai – szintén Thassaladyon magiszter véleménye szerint – maguk is az ediomadi korcs vérvonalhoz tartoztak, s testvéreik szerafi praktikáit mélységesen lenézték illetve árulásnak tartották. Vélhetően tőlük származik az Utódok néven ismert, ma is rettegett testvériség.

A Boszorkányerőd hallgatása nem sok jót ígért. A nagy járványok és pórázukat vesztett viharok elmúltával a Quironeia északi partvidéke is ébredezni kezdett tetszhalott állapotából. K.sz. 16 511-körülre tehető a Kar-Kyrantallának az a próbálkozása, mely legalább Toron tartományban megpróbálta helyreállítani a rendet. Megfelelő, mindenki által elfogadott vezető híján azonban a kísérlet eleve kudarcra volt ítélve.[80]

Tovább folyt az öldöklés és fosztogatás szerte a lakott vidékeken. Házukat, birtokukat vesztett nemesek és csatlósaik foglaltak el kastélyokat, gyakorta olyanokat is, melyeknek még volt gazdájuk. Egész haramiaseregek szerveződtek, melyek gátlástalanul felprédáltak mindent, ami elébük került. Önálló, gyakran kyrvérű vagy emberi vezetésű kiskirályságok szerveződtek és hullottak el a gátja vesztett zűrzavarban. A legbiztosabb pontoknak – csakúgy, mint a Kyria bukása utáni időkben – a nagyobb városok, illetve a nagyobb hatalmú Nemes Házak birtokai számítottak. Ezeken a helyeken – amíg a magánhadseregek erővel bírták – fenntartották a rendet. Kizárólag a legkeményebb kezű vezetőkkel bíró Házak vészelték át sikeresen ezeket az időket. Sokan en-

[78] *A fertőzés vélhetően mágikus eredettel bírt, s legnagyobb pusztítását a régi főváros környékén okozta. Talán ryeki csapda volt – amit tudunk róla, lehetett egy területre mondott átok éppúgy, mint egy cserépkorsóba zárt dögvihar.*

[79] *Ez értelemszerűen nem egységes területi befolyást jelentett – hiszen közben még ott volt az Elátkozott Vidék is –, csupán egységes és hatékony fellépést.*

[80] *A Kar-Kyrantalla újbóli fellépésével megvolt az esély az új központi hatalom kialakítására, ám az általános széthúzás ezt megakadályozta. Mindenesetre a szerafisták elleni küzdelem nagyjából egy táborba sodorta a Házak egy részét.*

nek tudják be, hogy még a ryeki időkben is létező, szinte kizárólag művészlelkeket számláló Rododaházak gyakorlatilag felmorzsolódtak az értelmetlen pusztításban. Akárha a dawai őrület valamiféle járvány formájában kísértett volna mindenütt. Ugyanakkor a vészterhes időknek köszönhetően az egymásra utalt és egymást kereső Házak közeledni kezdtek.

Egyetlen olyan erő volt csupán, amely valamilyen szinten általános helyeslés mellett kezdett újbóli tevékenységbe. Tharr, a Háromfejű észrevette a kínálkozó lehetőséget, s az általános közhangulatot meglovagolva, papjai segítségével a rejtező vagy menekülő szerafisták azonnali és feltétel nélküli kiirtását hirdette meg. Sogron – egyelőre nem ismert okoknál fogva – nem támogatta azonnal Tharr terveit, s ezzel a későbbiek folyamán komoly lépéshátrányba került. Coronthas Corthus szerint *„mindazt elvesztegette ily módon, amit még sikerült megmenekítenie pusztán azzal, hogy egykoron az ő Tüze űzte el a Rettenet Asszonyát."*

Egyes feltételezések szerint a Tűzkobra meggyengülését egy eleddig ismeretlen hatalom elleni háborúja okozta, mely Ynevre közvetlen hatással nem bírt, csupán az isten síkján fejtette ki hatását.

A Háromfejű jól mérte fel ynevi lehetőségeit és határozott fellépésével sikerült megvetnie mai napig tartó uralmának alapját.

Kyr istenként pontosan azt nyújtotta a boldogtalan tömegeknek, amire azoknak a legnagyobb szüksége volt: a régmúlt idők dicső égi hatalmasát, bátor és kemény, ellentmondást nem tűrő viselkedést, mely akkor még elsősorban azok ellen irányult, akiket a múlt idők összes sérelmével vádolni lehetett – nem minden alap nélkül.

A Kar-Kyrantalla (talán a Boszorkányerőd határozott nyomására) szinte azonnal felsorakozott Tharr mögé, és ez azt eredményezte, hogy a Háromfejű hirtelen komolyabb támogatást talált maga mögött, mint az elmúlt századokban bármikor. Amennyiben igazak azok a vélekedések, melyek szerint Tharr, az egykori kíndémon mögött az óidők Mích-Táar (esetleg Tegarra vagy T'garra) nevű darázs totemistenét sejthetjük, akkor azzal a furcsasággal kell szembesülnünk, hogy a kyrek utolsó mentsvára a hatodkorra nem más lett, mint egy crantai felsőbb entitás.

Viszont nem kell azt gondolnunk, hogy Tharr egy csapásra elfoglalta a kyr panteon főistenének posztját és megkaparintotta az ezzel járó hatalmat. Egyelőre csupán megfelelő eszmei háttérként szolgált a tevékenysége, amolyan hiánypótlóként, mely az istentelennek is titulált évszázadok után egyfajta világossággal szolgált – bármifajta fény is volt ez.

De ne felejtsük, Tharrnak ekkoriban nem volt kialakult egyházi szervezete, amely mindenütt jelen lett volna, egykori anyrjai eltűntek, s a panteonon belüli vezető helyzetet is csak később tudta megszerezni magának! Igazából csakis ezek után vált képes arra, hogy a Ryek után meghirdetett szerafistaellenes tevékenységét a gyakorlatban is hatékonyan alkalmazhassa.[81]

Ez idő tájt a későbbi Toron Birodalom területén élő népek jobbára a régmúlt idők letűnt és megfakult isteneit, égi hatalmasságait, közbenjáróit keresték imáikban. Az elbukott és erélytelen kyr istenek nem voltak jelen mindennapjaikban még olyan erővel sem, mint manapság. Ez az időszak a hekkák első virágzásának kora, egyes entitások megerősödésének, népszerűvé válásának ideje. Ezek között nem csekély számban találunk olyanokat is, melyek a szerafisták közvetítésével lettek ismertté, s férkőztek a nép bizalmába.

Több ízben hangsúlyoztuk már a tapasztalati mágia újbóli felvirágzásának fontosságát, mely az ötszázéves háború időszakában újfent felütötte a fejét a gyenge és erélytelen kyr közállapotoknak köszönhetően. Mindezt a boszorkányurak is tá-

[81] *A démonok és szerafisták elleni küzdelem legnépszerűbb vezetői a* ***daemasy-carrok*** *voltak. Ők is (nyilván az Erőd utasításainak megfelelően) Tharr nevében tevékenykedtek, kétségtelenül könnyebbé téve a Háromfejűnek állásai megszilárdítását.*

mogatták a későbbiekben, sőt egyik legkomolyabb fegyverük Ryek ellen annak az egyelőre láthatatlan szervezetnek a kidolgozása volt, mellyel a későbbiekben hatékonyabban tudták uralni országukat, mint tették azt a ryekiek valaha is.

Nincs különösebb kétségünk afelől, hogy a frissnek számító, és egyelőre mindenben a shuluri Hatalmasok akaratának alávetett boszorkánymesteri családok, a magklánok (a szektákra szakadás ekkor még nem volt jellemző), szintén a szörnyisten mögött sorakoztak fel. Minden bizonnyal ebben a boszorkányurak akaratát kell sejtenünk, két okból is.

Először: *minden* toroni boszorkánymesteri szervezet és szekta – s ennek következtében Északföldе legtöbb rendje – az Erődig vezeti vissza tudásának eredetét, a legtöbben pedig ilyen-olyan hagyományokra hivatkozva egészen a Hatalmasok *cern*jéig nyúló családfákat eszkábáltak össze. Ami ugyan az esetek többségében nyilvánvaló túlzás, ám nincs okunk kételkedni abban, hogy egynémely leszármazási rend valóban a Boszorkányerődig ér és ennek következtében komoly hűségre kötelez.

Másodszor: a Hatalmasok Tharr fellépésével illetve felléptetésével egy olyan – lassan formálódó, ám szegről-végről egységes – eszmei alap kialakítását remélhették, amely sokkal hatékonyabban irányítható, mint a szerafisták önközpontú, zárkózott, magányos személyiségek alkotta, összefoghatatlan elegye.[82]

Az ekkortájt írásos emlékekben elsőként megemlített boszorkányszekták viselkedése már nem ennyire egyértelmű. Gyanítható, hogy akadtak közöttük olyanok, melyek hagyományaikat még magától Orwellától örökölték, ám a dorani magisztressz, Erlina Mindars Olbryck figyelmeztet, hogy a hatodkori boszorkánykörök szertartásrendjeit tanulmányozva inkább a rejtező Morgena mind nagyobb befolyása sejthető ezen szervezetek elszaporodása mögött. (A hasonló jellegű, ám Tharr hitét valló szekták felbukkanására csupán a hetedkorban került sor.) Ugyanő hívja fel a figyelmet a kyr időket túlélő, crantai eredetű tapasztalati mágia meglétére, illetve azokra a hagyományokra, amelyek az irlav honfoglalással kerültek a régi dawai területekre.[83]

Ez idő tájt szilárdultak meg azon hatalmi csoportosulások, melyek az elkövetkező években alapvetően meghatározták a Ryek utáni idők politikai viszonyait. Ez az úgynevezett *syncordia*-rendszer.

Maga a kifejezés az ókyr *cordyn* „csomó", „kötelék", „barátság" jelentésű szóra vezethető vissza. (Hasonló eredetű az ötödkori kyr egységre utaló *concordia* kifejezés is.) A *syncordia* talán „szükséges barátságként" vagy „igen fontos kötelékként" fordítható leginkább, s általában azon nemesi érdekvédelmi rendszereket szokás érteni alatta, melyek területi, gazdasági vagy régről létező hűbéri elvek alapján szerveződtek a K.sz. 16 520-as évek elejétől kezdve.

Minekutána Kar-Kyrantalla vezető Házai komoly helyeket kívántak betölteni ezen *syncordiá*kban, s ezzel gyakorta kerültek szembe érveik és érdekeik alapján, az immáron idejétmúlt szervezet (melyet az utóbbi időkben már csak a szerafisták és démonhitűek elleni küzdelem tartott össze) K.sz. 16 525-re feloszlott.

A *syncordiá*k létrejöttének kedvezett, hogy a Boszorkányerőd továbbra is mélységes hallgatásba merült későbbi szándékait illetően, csupán a *daemasycarr*ok tevékenysége emlékeztetett a Hatalmasok jelenlétére.

A *syncordiá*k megalakulásának idejére a démonvadászok már komoly eredményeket tudtak felmutatni. Feketekéz Drea Cyr addigra gyakorlatilag sikerrel tisztította meg egységeivel a keleti végeket. Azon démonokat, melyeket nem pusztítottak el, kutakba zárták, ezzel létrehozva a mai Odassyn tartomány területén azt a hatalmas kút- és aknarendszert, melyről a Szövetség kémjelentéseinek és a zászlóháborúk tapasztalatainak fényében Doranban azt állítják, egyike a legveszedelmesebb vidékeknek Északföldén. Egyes tudósok egyenesen egy alvó vulkánhoz hasonlítják, mely bármelyik pillanatban kitörhet.

Ezenközben egy másik legendás kyr *daemasycarr*, Hateansyn Antelliar Dakk a nyugati végeken végzett hasonlóan eredményes munkát.

[82] Jól érzékelhető, miféle átláthatatlan erők uralkodtak a démoni idők során, ha a boszorkányurak a változás mindenhatóságát hirdető Tharrt választották segítőjükül. Az egységes eszmerendszer olyan összefogó erőt jelenthetett, amely jelentősen megkönnyítette a helyzet áttekintését.

[83] Az irlav honfoglalásról meglehetősen keveset tudunk – pontosan azért, mert a néhai dawai felségterületeken ment végbe. Feltételezhetjük azonban, hogy legalább két (esetleg három) hullámban valósult meg, s Dawa széthullása után szinte azonnal megkezdődött. A mai Fenyvesföld irányából érkező irlavok első csoportjai a k.sz. XVII. évezred közepére érhették el a Howa medencéjét, ám addigra már megkezdék első központjuk felvirá-

A K.sz. 16 525. esztendőre nagyjából véglegessé váltak a *syncordia*rendszer keretei, s kialakult az a tizenöt nagyobb nemesi szövetség, mely a második kyr császárság kikiáltásáig meghatározta Toron tartomány belpolitikáját.

Maguk a *syncordiák* nem jelentettek tökéletesen új szervezeti egységeket. A kötelékek jelentős része már létezett azelőtt is, jobbára különféle vérségi-rokoni kapcsolatok révén. A házasság, a vérfrissítés már régről komoly problémát okozott a kyr családoknak, s így gyakorta előfordult, hogy kisebb, jelentéktelenebb, ám vérük tisztaságát kényesen óvó famíliák éppen az ősi vér jogán kerültek kapcsolatba a befolyásosabb családokkal. Ez a fajta kötelék azonban egyelőre még nem jelentette annak a bonyolult kötelezettségrendszernek a kialakulását, amely csak századévekkel később jelent meg és lett jellemző a toroni politikában (*sanquordyss*rendszer), annak csupán előfutára volt. A *syncordiák* belső kapcsolataiban a vér mellett nagy szerephez jutott a már meglévő hűbérúri rendszer, ahol a nagyobb családoknak végzett szolgálatokért a kisebb családok védelmet, a későbbiekben esetleg mágikus támogatást is kaphattak. (Általánosan jellemző volt, hogy ezen kisebb családok a „hűbéri házasságaikkal" és a szükségszerű szertartások elvégzésével lassacskán beolvadtak a nagyobb famíliákba, sőt a Ház-ős nevének felvételével különleges jogokat is kaptak. Ha a nevük nem is, a vérük így legalább megmenekült, ám ezentúl régi nevüket csak amolyan jelzőként, kizárólag az új nevük *után* használhatták. A Şyenn Házba betagozódó Kharghallysok családfője például a későbbiekben Asghammer Estrahys Şyenn-on Kharghallysnak nevezhette magát.)

Szintén fontosak voltak a *syncordiák* életre hívásánál a különféle területi szempontok. Ugyanis egységes irányítás és központi hatalom híján ezen kötelékrendszer megalkotásánál a kyrek szeme előtt valamiféle területi egység ábrándképe lebegett, amit megőrizhettek volna az utókornak.

Ezen kívül persze szinte minden *syncordiá*nak megvolt a maga elképzelése az eljövendő egységről és annak vezetőjéről is.

Érdemes itt ezért néhány pillanatig elidőzni, hogy megismerhessük az elkövetkező majd' ezer év főszereplőit. A *syncordiák* családjainak részletes ismertetésétől helyhiány miatt kénytelenek vagyunk eltekinteni, s csupán a fontosabb Házakról ejtünk néhány szót.

A *syncordiák*at megalakulásuktól kezdve nagyobb csoportokba sorolták maguk a kyrek is (noha kialakulásukkor ezek számáról és számmisztikai elrendezéséről szó sem volt, és ez a kategorizálás inkább tűnik utólagos rendszernek).

(**A *syncordiák* térképe a 136. oldalon található**)

Nagy syncordiák

Nem csupán befolyásukat, de tényleges hatalmukat és őseik cselekedeteit tekintve is a legméltóbb famíliák kerültek ebbe a csoportba. Vezető családjaik Ryek bukása után is megállták a helyüket a nagy vész idején – gyakorta épp hűbéres Házaik segítségével. Három szövetségi-vérségi rendszert sorolunk ide, melyek a kezdetekben legalább ötszáz családot számláltak.

Kiméra (Khymmer) syncordia

A shuluri és Shulur környéki Házak kötelékrendszere. Sokan úgy vélték, maguk a boszorkányurak támogatták vezetőit, a Dailad Ház tagjait. A *syncordia* Házai nagyjából ellenőrzésük alatt tartották a Navila-félszigetet, s a szövetség megalakulásának idejére megkezdték a fontosabb kikötők újjáépítését is. Természetesen a *syncordiá*kon belüli vezető szerepét is magukhoz akarták ragadni, úgymond azért, hogy azután „az előkészített országot felajánlhassák a Boszorkányerőd urainak".

Orco syncordia

A lakhassyni Şyennek által vezetett szövetségi rendszer, Ladyr központtal. A Şyenn Ház remek példa arra, miként is kell megtartani a hatalmat a vészidőkben. Különösebb szereplésre a birodalom bukása után nem vállalkoztak, s igyekeztek mindig azon a politikai határvidéken egyensúlyozni, ahonnan még akadt valamelyest rálátásuk az eseményekre. Ryek bukása után a „Dicső" Anthyss sikeresen óvta meg családját az elszaba-

goztatását a néhai Enrawell környékén. A városnak az Erigow nevet adták. Hogy mi kényszerítette az irlavokat őshazájuk elhagyására továbbra is rejtély, s az ez idő tájt a mai Riegoy-államok környékére érkezők sem hagytak erről számunkra értékelhető magyarázatot.

duló pokolban, és igazi kyr hősként több mint húsz kisebb ütközetben védte meg, illetve terjesztette ki birtokait a különféle haramiaseregek és ellenséges Házak ellenében, s lett a tengerpart leghatalmasabb ura. Ismertté híres ötödkori csatapáncélja tette, amelyet még egyik őse viselt az ötszázéves háborúban, és amely hosszas hallgatás után végül Anthyss Amelar-on Şyennt választotta új gazdájául.

Dracon syncordia

Más néven tengeri *syncordia*. Vezetője a Cjanheran Ház, mely egyedül a nagy *syncordiá*k közül nem birtokolt jelentős szárazföldi területeket, hűbéresei révén azonban komoly befolyással bírt Toron délkeleti partvidékén, elsősorban a mai Dass és Terad-halas tartományokban. Ryek pusztulásakor a Cjanheran Ház adta a Császár-szigeteket irányító *concitator*ok jelentős részét, és ez volt az egyetlen, amely már akkor kialakult kapcsolatrendszerrel bírt a szétzilált kereskedelmi életben még valamelyest súllyal bíró kalmárszervezettel, a Kyr Szállítókkal is. A *syncordia* központja a Cjanheranok ősi fészkében, Karkvin szigetén volt, nevét pedig azon legenda alapján kapta, mely szerint mind Karkvinon, mind a Szindvileken a tűzhányók mélyén sárkányok alszanak.

Méltó syncordiák

További három kötelékrendszer tartozik ezen *syncordiá*kba, nem kevésbé ősi és büszke család mindahány. Hogy a másodikként számon tartott csoportba kerültek, annak csupán az az oka, hogy nem rendelkeztek komoly területekkel, mint az úgynevezett nagy *syncordiá*k. A hozzájuk csatlakozott családokkal együtt ezen kötelékek legalább öt-hatszáz tagot számláltak.

Ordossys syncordia

A Pidera-hegységet és a mai Vinali-medence nyugati részét uraló Issyl Ház fősége alatt létrejött rendszer. Vezető Házai a Ryek utáni időszakban érdemelték ki szövetségeseik bizalmát. Híres volt arról, hogy több úgynevezett ryeki Ház is betagozódott a *syncordiá*ba, s mind egyként nagyra tartották a dawai háborúságot is megjárt vezetőjüket, Hanin Arcjabain On-Issylt, a hágók őrült urát. Maga Issyl is szívesen használta ezt az állandó jelzőjét, s tett is róla, hogy ne merüljön feledésbe. Az ő nevéhez fűződik (a Boszorkányerőd *daemasycarr*jaival karöltve) a hágóvidék őrkastélyainak megtisztítása.

Tynos syncordia

Más néven Vas *syncordia*. Vezető családja a rhíni székhelyű Lyalmur Ház, *emessir*je, első ura Khalys Ankhalys Lyalmur. Hatalmának alapját elsősorban kimeríthetetlennek tűnő vasbányáinak köszönhette. Lyalmur volt az, aki Toron tartomány nyugati határvidékének számító Pideraláncolatot uralva kifüstölte az oda menekült szerafista szektákat. Több korabeli forrás megemlékezik a család Hágóúr nevű várkastélyában őrzött hét vasszoborról. Ezek a hagyomány szerint a Lyalmurokat szolgálták az ötödkor végén, ám az életre keltésükhöz és uralásukhoz szükséges formulák egy része elveszett a vérzáporos évszázadok alatt. Nem is próbálkoztak sokáig az életre bűvölésükkel, mert nem voltak benne biztosak, miként fognak a szobrok cselekedni. A *syncordiá*nak Ghastal révén kikötője is volt a Quironeia nyugati részén

Megalakulásuk óta ellenséges viszonyban álltak a Pidera középső és keleti vonulatait uraló Ordossys *syncordiá*val.

Erdassan syncordia

A Quiron-tenger dél-keleti partjait uraló katona-*syncordia*. Hírnevét kyr mintára képzett, példás fegyelmű hadseregének köszönhette. A *syncordia* Házait a Malchynąs család vezette, vér szerinti leszármazottai Cheljar Khalard On-Malchynąsnak, aki a pártütés korának legendás kyr tábornoka volt. Központjának a Karom nevű szigetcsoporton emelt óriás várrendszert, a Cetek nevű zegzugos bazaltlabirintust tartották, jólle-

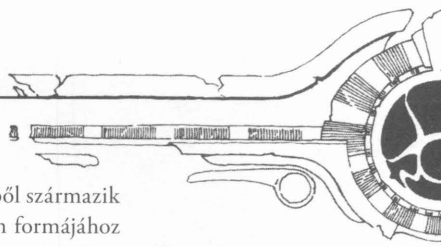

het a Malchyas Ház palotája Hurs kikötővárosában volt.

Az Erdassan *syncordia* – egyelőre tisztázatlan tartalmú szerződéseinek köszönhetően – meglehetős jó viszonyt táplált a lassan újraéledő kalózflottákkal, s hagyományosan jó kapcsolataik voltak a Dracon *syncordia* vezető Házaival.

Magitor syncordiák

Az elnevezés minden bizonnyal későbbi eredetű. A szövetségi rendszerek megalakulásánál – az érintett Házakon kívül – ugyanis még senki nem tudta, hogy ezen *syncordiá*k vezető családjai korábban patrónusaivá lettek néhány korai boszorkánymesteri szervezetnek, illetve családnak, amelyeket még az Erőd szórt szét annak idején az új mágiaforma alapjaival.

A nyugati és középső tartományok úgynevezett magklánjai ugyan felmorzsolódtak, eltűntek a vészidőkben, ám Toron keleti vidékein sikerült megkapaszkodniuk. Itt a helyi Házak bizalmát elnyerve némelyikük befolyásos helyeket tudott szerezni – s közvetve talán – a boszorkányurak elképzeléseit is szolgálták. Mágiájuk mindenesetre hamar megbecsülést szerzett nekik, s hamarosan rendkívül kelendővé – és drágává – lett tudásuk. Fontos megjegyezni, hogy a *syncordiá*kba betagozódott *magitor*klánokon kívül is voltak még elszórva hasonló szervezetek, amelyek a későbbiekben sem kívánták elkötelezni magukat egyetlen fél irányába sem.

Serpyss syncordia

A mai Odassyn és Shín tartományok, valamint a Vörös-Vinverión túl, a Howa vonaláig terjedő területeket uraló házszövetség, melynek élén a Messolyar család és csatlós Házai álltak. Az általuk uralt területekhez tartozott Toron hírhedt Szikesföldje, az egészségtelen klímával megvert sóstóvidék. A *syncordia* gazdaságának egyik fontos bevételi forrása az itt és a tengerpartokon működő sólepárlók voltak, s emiatt – főleg a kezdeti időkben – Só *syncordiá*nak is nevezték. A Messolyarok az elsők között voltak, akik felismerték az új mágiaforma hasznát, valamint azt a nem kevésbé fontos tényt, hogy az Erődből származik és nincs köze a szerafizmus egyetlen formájához sem.

Vélhetően két vagy három *magitor*családot fogadtak pártfogásukba, közülük azonban csak az egyik neve vált később ismertté – mely valószínűleg bekebelezte vagy kiirtotta a többit – ez pedig a Kho-Khorya klán volt, amelynek tagjai varázstudásuk csiszolása mellett egy eddig nem túlságosan elfogadott gyilkolási módozat, a méregkeverés kifinomult mestereivé váltak.

A Serpyss egyetlen bizalmas szövetségese a vele szinte összefonódva létező Syarr *syncordia* volt a sósmocsarak közepén.

Mantissa syncordia

Régi katonafamília, a Demydiss Ház vezetése alatt létrejött szövetségi rendszer, amely egyfajta ütközőzónaként működött az északi Ordossys és a déli Orco *syncordiá*k között, s több alkalommal is úgy tűnt, inkább ez utóbbival képes csak az együttműködésre. A Demydissek legalább három *magitor*klán patrónusaivá lettek, s ez idővel komoly hatalomhoz juttatta őket. Csak századévekkel később derült ki, hogy a Demydissek és számos csatlós Házuk még a ryeki időkben a „kéknővérek" néven ismert nősténydémonfajjal került igen közeli kapcsolatba. Mentségükre szolgáljon, hogy ezen fajzatok felismerése, ha ők nem akarják, szinte lehetetlen. A „*mantissa*vér" kifejezés még a családi háborúk elmúltával is a hirtelen haragú, erőszakos és vakmerő kyrek általános jelzője volt.

Mantikór syncordia

A Vinverio-hegység hágóvidéki urainak úgynevezett bánya*syncordiá*ja. Vezető Házuk a Cathaise, a *syncordia* ura pedig – robusztus termete és hihetetlen ereje miatt – az *Irch* („ork") melléknevet viselő Chamaylin Mentir On-Cathaise. Ugyan a ragadványnevet ellenfelei adták, *Irch* Cathaise készséggel fel tudta sorolni azon ellenséges Házakat, akiket ez az „ork" tüntetett el a föld színéről. A *syncordia* hatalmának alapját elsősorban az itt található aranytelérek biztosították, s csak

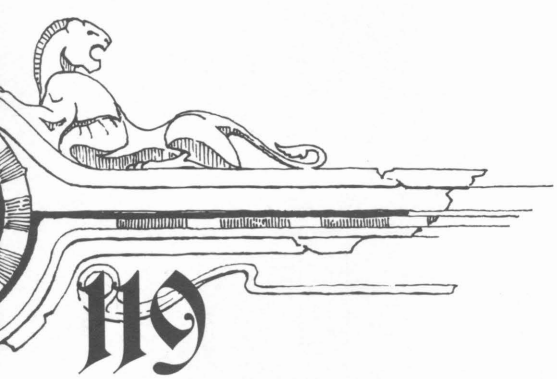

később vált ezen kincseskamra legszebb ékévé az a három *magitor*klán, akik hűségesküt tettek az Orknak: a Sum-Veryn, a Cjenimyr és a Mennykő klánok.

Kis syncordiák

Vagy Tharr *syncordiá*k. A szelek változásával Tharr három *eijahorr*t küldött a káoszverte földekre, a Lindigass három vértartományának urait. Feladatuk nem más lehetett, mint a Háromfejű állásainak megszilárdítása Yneven. A néhai Kar-Kyrantalla melldöngető démonirtói álltak elsőül mögéjük – pontosabban őket kereste fel Frahh, Syarr vagy Ehhs. Ez tekinthető Tharr első komoly kísérletének a hatalom megragadására. Igaz, még rengeteg időt kellett várni, hogy hite államvallás legyen, ám jó időben, jó helyen és mértékkel kezdte meg a hívek gyűjtését. Ezen *syncordiá*k területileg is kicsik voltak, s általában csak néhány (tíz-húsz) Ház tartozott közéjük. Viszont kétségkívül ezek tekinthetők a későbbi Tharr-szekták bölcsőjének. Fennmaradásukat segítette az a tény, hogy nyilvánvalóan egy kyr isten pártfogását élvezték.

Frahh syncordia

A legnyugatibb ponton, Gedaga-yggyr tartományban jött létre ez a *syncordia* a Thommelys Ház vezetése alatt. A Ferdeszájú Thommelyst meglátogató Bakfejű Frahh hozta Ynevre azt a korbácsot, melyet a Ház mindenkori urának adományozott. Két társával (melyeket két másik *syncordia* kapott) ezek a korbácsok voltak hivatva megrendszabályozni mindazokat, *„akik a démonimádás és a szerafizmus mételyével fertőzöttek, mert nem való és méltó azokkal szemben kard avagy tőr használata. Arra érdemtelenek."* Maga Frahh viszonylag sok időt töltött az anyagi síkon, ellentétben két másik társával. Ily módon a Tharr *syncordiá*k közül a bakfejű küldötté tűnt eszmeiség szempontjából a leginkább megalapozottnak és felkészültnek a későbbiekben, és elvárta, hogy a *másik* két Tharr *syncordia* is engedelmeskedjen neki – természetesen kevés sikerrel.

Syarr syncordia

Az oroszlánfejű küldött a Quiron-tenger keleti medencéjébe érkezett korbácsával és azt Khebal-layn Immer On-Dhammának, Sóbörtön urának adományozta. Más *syncordiá*kkal ellentétben itt nem régről meglévő kötelékek hozták létre a házszövetséget, hanem ez az isteni adományozás volt a kiváltója a későbbi rendszer megalakulásának. Külön érdekesség, hogy a Dhammák a Messolyar Ház hűbéresei közé tartoztak, s ily módon birtokaik a megszilárduló Serpyss *syncordia* területén *belül* helyezkedtek el. A Messolyarok – igen helyesen egyébként – nem próbálták átértelmezni az isteni adományozás jelentését, hanem mindig kitűnő viszonyt ápoltak alattvalóikkal, s így a Serpyss az egyik leghatékonyabb támaszát nyerte a későbbiek során a Tharr korbácsával felfegyverzett Dhammák személyében.

Ehhs syncordia

Az egyetlen olyan *syncordia*, amelyet öt, rangban azonos Ház hozott létre, jóllehet egyetlen család volt a későbbiekben, amely az egészet irányította – a Kylly. Ez akkor tudta végleg kezébe kaparintani a vezetést, amikor a Kígyófejű küldött, Ehhs, Amrosor Amrosiar On-Kyllyt, Thekszel urát választotta a korbács hordozójául. A mai Dass tartomány területén létrejött *syncordia* a későbbiekben sem bővült, sőt inkább a fokozatos elzárkózás lett rá jellemző. Seregei ugyan részt vettek számos ütközetben, ám ezt követően inkább az öt család, valamint az öt roppant kastélyerőd védelmét biztosították. Ezeket az erődítményeket manapság az Öt Szent Város néven ismerik és a Háromfejű legnagyobb kegyében álló települések egész Yneven.

Csatlós syncordiák

Ezen az összefoglaló néven azok a hatalmi csoportosulások voltak ismertek, amelyek sem elegendő területtel, sem megbízható és erős vezetéssel nem rendelkeztek. Míg az eddigiekben olyan *syncordiá*kat vettünk sorra, amelyek meglehetős szabad mozgással és politikával bírtak, a csatlós Házak, mint nevük is sejtetni engedi – gyakran

már megalakulásukkor elkötelezettek voltak valamely nagyobb nemesi szervezet irányába, s később általában hamar felmorzsolódtak vagy beolvadtak a meghatározó *syncordiá*kba. Általában azon a „senki földjén" szerveződtek, melyeket a vészes idők elmúltával senki más nem tudott bekebelezni. A központi területekhez viszonylag közel, a későbbi ország központi és nyugati területein tevékenykedtek.

Tyanar syncordia
Kezdeti függetlenségét az ide tartozó Házak által birtokolt jó termőterületeinek és azok bevételeinek köszönhette. Historikusok legalább százötven kisebb családot sorolnak ebbe a kötelékrendszerbe, amely az alapító Tyanar Háznak köszönhetően már megalakulásakor is az Ordossys *syncordia* befolyása alatt állt.

Csak később derült fény arra, hogy ez a *syncordia* a Toron tartomány területén megmaradt legnagyobb szerafista mentsvár is egyben. Más *syncordiá*kban is felbukkantak a letűnt mágiaforma képviselői, ám ezen családok között példátlanul magas számban maradtak meg ilyen jellegű pártfogoltak. Elsősorban nem démoni szerafistákat kell ezen érteni, hiszen ezeket jobbára sikerrel kiirtották. Akadtak azonban más entitások is, amelyek a pusztulás végeztével sikerrel kerestek maguknak beavatottakat.

Pelyor syncordia
A Quiron-tenger nyugati partvidékének szétszórt, egymással is gyakran háborúban álló Házait szokás ebbe a *syncordiá*ba sorolni. Viszonylag jó állapotban lévő kikötőket birtokoltak, és ez a tény különösen értékessé tette a területeiket. Gyakorta említik őket a „Tizenegy páncélok Házai" néven is, mivel katonai sikereik jelentős hányadát annak a tizenegy ötödkori csatavértnek köszönhették, amelyek gazdát választottak maguknak a part menti családokból. A névadó Pelyor Ház egymaga három ilyen vértet tudhatott magáénak. A megközelítőleg kétszáz kisebb família – pontosabban a befolyásos Házak – kénytelen-kelletlen a kezdetektől fogva alávetették magukat a Tynos *syncordia* vezetőinek.

Haryd syncordia
Más néven titkos *syncordia*. Sokáig nem volt ismert ez a vérszövetség, tagjait mindenki független Háznak gondolhatta – jó okkal. Maguk a *syncordia* tagjai sem akarták másként. Kicsiny, névtelen családok avagy régen kihalt Házak nevei mögé rejtőztek, s elsődleges céljuk a túlélés lehetett. Kyreknek ugyan nem lehet nevezni őket, bár azt tagadni, hogy kyr vér folyik az ereikben, fölösleges lenne. Ryek idejében született mesterséges létformáról van esetükben szó, egy olyan, különösen jól sikerült és életképes mágikus fajról, melynek elsődleges szerepe mindig is a rejtezés volt. Állítólag Ryek nagyjai alkották őket, hogy ellensúlyozzák Shulur kémhálózatát, és saját szemeiket küldhessék Toron tartományba. Ezek a féldémoni lények két formát bírtak, egy kyrt és egy másikat, amely minden esetben a család vérének függvényében változott és öröklődött. A fajt a későbbiekben – az egyik vezető Ház neve alapján – *haryd*nak nevezték.[84]

Központjuk nem volt, szétszórtan tevékenykedtek a mai Toron területén és Shulurt minden esetben ellenségként kezelték. Mai sorsukról ellentmondásos ismeretek vannak, bár bizonyosra vehetjük, hogy mind Toron, mind a Quironeia területén számos családjuk él.

[84] *Nem összetévesztendő a* ***haridá****val, a mítoszok egyszarvú oroszlánjával!*

Független Házak

A ryeki vészidők elmúltával sikerült csak felmérniük a kyreknek, milyen szörnyű csapást szenvedett vérük az elhúzódó háborúságok során. Pontos számadatok nem állnak rendelkezésünkre, ám az kétségtelen, hogy a ***Végső Házlajstrom*** kimutatásaihoz képest óriási számban hullottak el a Nemes Házak. Többek szerint ez volt az oka annak, hogy egyes családok semmi-

lyen formában nem akartak egy újabb, bizonytalan sorsú szervezet, kiskirály vagy önjelölt császár mögé felsorakozni. Az elkövetkezendő idők során azonban vagy át kellett gondolniuk véleményüket és hűségesküt tenni valamely *syncordia* pártfogásáért, vagy menthetetlenül elsodorta őket az a zűrzavar, mely egyelőre még a közeljövő homályában sejlett.

A birodalom megalakulásáig ezen független Házak gyakorlatilag megsemmisültek. Számukat shuluri tudósok kettő–kettőezer-ötszáz körülire teszik. Csupán három független család élte túl ezt az időszakot, ezek a Ghammer, a Hyssalier és a Moghässyr Ház. Vélhetően valamely szeráfi praktikát kell ezen esetek hátterében sejteni.

A családi háborúk kora

Ez a majd' évezredes történelmi korszak számos olyan változást hozott, amelyek a mai napig jelentős hatást gyakorolnak a toroni mindennapokra. Itt gyökererezik azon nemesi ellentétek java, amelyek a jelenkor belháborúira is kihatással vannak, ekkor jelentek meg politikaformáló erőként a különféle orgyilkosszervezetek, vagy éppen az Erőd akaratának közvetlen tolmácsolói, a boszorkányhercegek.

Dühödt és elkeseredett hatalmi harcok ideje ez, amely a kyr nemesség java részének eltűnésével, járt, s csak az igazán rátermett vagy gátlástalan Házak lehettek túlélői.

A kérdéses korszak rendkívül bonyolult és gyakorta átláthatatlan volta miatt a legtöbbször csak következtetésekre hagyatkozhatunk. Munkám során leginkább az Orco *syncordia* meghatározó családja, a Şyenn Ház egy súlyosan sérült krónikáskönyve volt segítségemre, ám ezek a históriás kódexek közismerten túlzó és megbízhatatlan források, ezért a bennük leírtakat minden esetben fenntartásokkal kezeltem.

Ugyanakkor, mivel más írott emlék nem maradt fenn a korszakból (legalábbis szövetségi területen), illetve a Şyennek magva csupán a császári koronázást megelőző évben szakadt meg, mégis erre a műre támaszkodtam, hiszen így az egész időszakot legalább hozzávetőlegesen átláthatjuk.

Ha a családi háborúkról beszélünk, elsőként a kyr vér mérhetetlen veszteségeit kell említeni. Ugyanakkor nem szabad szem elől veszíteni a tényt, hogy az embernépek háborúságaitól eltérően a kyrek belviszályai mindig másként működtek. Különféle hadjáratok, nagyobb létszámú seregek összecsapása avagy várostromok csak elvétve fordultak elő – ezek is elsősorban a háborúk kezdeti szakaszában. Taktikai, diplomáciai csatározásokról kell beszélni; olyasfajta, évtizedeken át húzódó ütközetekről, melyekben az intrika, a méreg és az orgyilkosok nagyobb szerepet játszottak, mint a fegyveres haderők.

A legnagyobb csatákat leszámítva csupán kis létszámú csapatok vettek részt a fegyveres konfliktusokban; a házasságok, a beépülő ügynökök, a titkos paktumok sokkal komolyabb változásokat idézhettek elő bármilyen csatánál.

Az ütközetekben részt vevő seregek java részét természetesen emberi erők adták, s csupán a vezetésük volt kyr vagy kyrvérű. Semmi csodálkozni való nincs azon, hogy az emberek nem kezdtek önálló politizálásba, hiszen a kyr irányítás és hagyományrendszer még az átkos ryeki emlékek ellenére is magától értetődő volt.

A Házak kastélyait ezekben az időkben tökéletesítették, a *syrcum*ok és *synbastior*ok rendszere innen datálható, csakúgy, mint az ennek következtében létrejött, sajátosan toroninak nevezhető várvívási forma, a belső ostrom.[85] A külső falak eleste után ugyanis a családok és hűbéreseik a lakótornyok ravasz védművekkel megerősített labirintusába húzódhattak vissza.

[85] *A jadili Csigavár „belső ostroma" majd' három évig húzódott, s mégsem járt eredménnyel.*

Megfelelő házasságokkal gyakorta komolyabb sikereket lehetett elérni akármi ütközetnél, hiszen a körültekintően megválasztott vérszövetségi rendszer hatékonyabban működött a fegyvereknél. Így előfordulhatott, hogy két magas rangú (eladdig egymással ellenséges) család házassága a *syncordiá*k legmélyéig felforgatta az érdekviszonyokat, csupán azzal, hogy a násszal az érdekelt felek szövetségesei is más diplomáciai helyzetbe kerültek.

Fontos tisztázni a kyrek Házainak belső állapotait is. Míg a háborúság kezdeti szakaszában csupán a megbízható szövetséggessel avagy védhető erősséggel nem rendelkező Házak morzsolódtak fel, addigra a korszak végére ijesztően megnőtt a régebben komolyabb hatalommal bíró családok felaprózódása és eltűnése is. Különösen az Orgyilkosházak megnövekedett tevékenységének tudható be az, hogy míg a korai szakaszban egy-egy Ház akár harminc-ötven képzett kyr fegyverforgatót is számlált (természetesen mind vér szerinti családtagok), addig a háborúság végére nem volt ritka, hogy *egy időben* csupán négyöt felnőttkorú családtag jelentette a Ház vezetését. Jobb esetben ehhez járulhatott még a beolvasztott családok néhány tisztavérű fegyverese.

Mielőtt rátérnénk a korszak részletesebb ismertetésére, meg kell említenünk néhány további hatalmi tényezőt, ami a későbbiekben fontos szerepet kapott az események alakításában.

A családi háborúk korában születtek meg az úgynevezett *Sycarr-* vagy Orgyilkosházak, a Daemonházak és a Boszorkányházak, melyek mind az Erőd fokozódó érdeklődését jelezték, valamint a szándékot, hogy kezükbe vegyék az események irányítását, még ha ez a gyakorlatban (valószínűleg az Erőd belviszályainak köszönhetően) nem is jelentett többet a kaotikus állapotok fenntartásánál. Szintúgy nem mehetünk el szó nélkül Tharr megerősödése mellett sem, mely nem ennyire egyértelmű folyamat, mindenesetre megvetette mindannak az alapját, amiből a későbbiekben a Háromfejű egyháza kifejlődhetett. Érdemes megjegyezni, hogy ezen a területen az emberek az első komolyabb sikereket érhették el, s akár főpapi rangig is eljuthattak. A három különálló vallási irányzat elkülönülésének és térhódításának a korszak elején lehettek tanúi a kortársak, de ezek pontos elhelyezkedése, és a jelenlegi rangok megszilárdulása csupán a családi háborúk vége felé következett be.

Noha nyílt tényked esük csak jó száz év múltán érhető tetten, az úgynevezett *Sycarr-* vagy Orgyilkosházak a háborúk kezdetétől fogva tevékenyen részt vettek az eseményekben. Mint utólag kiderült, eme iskolák az összes *syncordia* területén szinte egyszerre jelentek meg. Mivel ez a fajta hagyomány, melynek gyökerei a pártütés koráig vezethetők vissza, az Erődből származik, a feltűnésüket valószínűleg a Hatalmasok új kísérletének kell tekintenünk. Elsődleges szerepük az orgyilkostanítások átadása mellett talán a kémkedés, az ismeretgyűjtés lehetett, hogy uraiknak valamelyes rálátást biztosítsanak a harctérre.

Mindannyian a ryeki időkben kitűnt mestergyilkosok (*sicariomagitorok*) hagyományait folytatták, nevük is innen eredeztethető. Akadnak közöttük, melyek a mai napig tevékenyek (Corritesek, Éjenjárók), mások a háborúkat ugyan túlélték (Kyssak, Alebariss, Thyrrames), ám a császárkori Toron belviszályaiban odavesztek.[86]

Az ő hagyományaikat néhány mai szervezet ápolja (*Mortor Imperalis*, Ikrek, Gyíkok, Shan Fiai). A legtöbb Orgyilkosházat azonban elsodorták az események (Mandraghorr, Dispadess, Khamlyn, Szemesek, Tythabyr, Mjaghazæn, Lyriar, Kyreddin, Cjeryn). Ezek hagyományai végleg elvesztek, jóllehet a hetedkori szekták (Mandragóra, Sebesek, Vérnyelők, Ködfivérek, Liljomvágók) szívesen nevezik meg őket elődjeiknek.

A Corritesek legendáriumait vizsgálva Tessar Ghomas, az ereni embervadászok írnoka úgy gondolja, a *sycarr*ok az Erőd családjainak vérvonalából származhattak, s a boszorkányurak „segítségükért cserébe" kényesen óvott tisztaságú leányokat fogadtak a roppant toronyrendszer falai közé. A kiválasztott családokhoz az orgyilkostanításokkal érkező *sycarr*ok számát Tessar Ghomas esetenként hét és kilenc fő közé teszi. (A Corritesek hét ilyen őst tartanak számon.)[87]

[86] Az orgyilkosklánok nevei elsősorban az őket befogadó Házaktól származnak. Mindazon egyéb elnevezések, amelyeknél a kyrtoroniból fordított kifejezésekkel találkozunk, ezen hagyományok elaprózódásáról, új szervezetek megjelenéséről (vagy a Ház nevének tükörfordításáról) tanúskodnak.

*[87] Úgy tűnik, hogy a **sycarr**ok azon családokhoz kerültek, ahonnan az Erőd urai a tisztavérű kyr lányokat kiemelték. A **cern**ekbe kerülő kyr hölgyek további sorsáról nem tudunk többet, de hiba lenne abban kételkedni, hogy vérfrissítés céljából érkeztek a Hatalmasokhoz.*

Az ősök, az *emisycarr*ok az őket befogadó, illetve elfogadó családokból leányokat vettek maguk mellé, kötelezték őket a fiúszülésre és gyakorlatilag dinasztiákat alapítottak. Úgy tűnik, mindenben szolgálták új családjuk érdekeit, ám – az Erőd szülöttei lévén – megkülönböztetett tiszteletet élveztek. Parancsokat vélhetően nem teljesítettek, csak ha azok az Erődből érkeztek. Az így kialakult dinasztiákat nevezik azután a későbbiekben *Sycarr*házaknak.[88]

Az ősök elendor kasztúaknak számítottak, ám gyermekeik már csak a famoroknak kijáró tiszteletet kapták meg (Tessar Ghomas véleménye szerint a Hatalmasok határozott utasítására).

Az ősök ezután tanítványokat választottak maguk mellé (nem csupán a Ház, de a *syncordia* családjai közül is), akiket egy szertartással elvágtak minden családi kötelékütől, és nekik adták a nevüket. Egyelőre azonban ezek a korai orgyilkosszervezetek csak az erejüket gyűjtögették és megjelenésükre még várni kellett.

„Sok minden történt akkoriban, miről sem ész, sem szív meg nem mondta volna, mi céllal jöttek létre, s mi lehet jelentésük. Utólag alighanem könnyebben ítélhetünk, s a tenger fölül nyakunkba szakadt tüzet joggal sorolhatjuk mindazon baljós előjelek közé, melyek a háborúságok hosszú századait elővezették: a három eszelős mágust, kik a néhai Dawa földjeinek határán élesztettek fel holt járványokat, a füstöt a boszorkányurak vára felett, vagy az égi tűzvészt, mi lánggal égő fellegekből szakadt a Quirón hullámaira, s megperzselte Shulur márványpalotáit is.

Azt mondják, Sogron otthonából származott a mi világunkra az a láng, isteni háborúból, melynek pereme épphogy csak végigcirógatta földjeinket.

Ma már könnyen mondják bölcsek és ostobák egyként, hogy a háborúk előjele volt mindez – akkor senki nem beszélt ilyesmiről. Rossz jelekről csupán, talányokról és elővigyázatosságról.

A Şyennek urai és asszonyai elővigyázatosak voltak ugyan, ám arra senki nem gondolt, hogy a hajnalkor első nyugodt évei ily gyorsan s végérvénnyel múljanak el."

Şyenn Tűzkrónikák
I. kötet

A családi háborúkat kis egyszerűsítéssel a Quiron-tenger északnyugati és északkeleti medencéjének küzdelmeire is bonthatnánk. Gyakorlatilag a két terület két külön gazdasági régiónak tekinthető, melyeknek a sok közös gond mellett megvoltak a maguk saját problémái, így például a szerfelett megerősödött kalóztevékenység. Éppen ezért a két vezető tengeri ha-

[88] *Nem tudni, hogy kikérték-e előzőleg az érintett Nemes Házak véleményét a házassággal, szerződéssel kapcsolatban. Úgy gondolom azonban, hogy egy ilyen esemény komoly rangot adhatott az adott nemesi udvarnak, ezért nem valószínű, hogy különösebben tiltakoztak volna ellene.*

Három nagy és tizenöt kisebb vitorlás lebegett a láthatáron, ott, ahol a mélykék tenger lassan egybeolvadt a Quirón felett összetorlódott fellegekkel. Az égbelátó kristálylencséiben furcsa, fekete szörnyetegeknek rémlettek, roppant, szélbe feszülő szárnyakkal csapkodó ősállatoknak. Árbocaik égre emelt tüskék, kígyóként vergődő zászlaik vörös fénnyel világoltak a lemenő nap szembefényében. Tatjukon csillagoknál is fényesebb szikrák izzottak, ahogy a lángvetők torkából nafta lobbant. Hátuk mögött a közelgő vihar sötétszürke fellegóriásai kavarogtak, mélyükön tompa derengés, amint a mennykövek a hajók mögött le-le nyúltak a vizekig. Hangjukat nem hozta el az erődig a szél.

– Nos, *suessa*? – kérdezte a páncél zengő hangon. A sisakmaszkon karvalyorrú kyr arca domborodott, vöröslunir minták csavarodtak kígyókká ott, ahol első gazdája szakálla volt.

– A Kiméra zászlai – mondta csendesen a kyr nagyasszony, amint felegyenesedett az égbelátó fémállványa mellett. – Meglehetősen sokan.

– Mit jelentsen mindez? – A vöröslunir sisakmaszk arcán régholt gazdája merev vonásai csillantak kérdőn.

Aschellya Marsyas-su Pelyor szája egykedvű mosolyfélére csúszott csak. Férje a két másik páncéllal a Tyanar *syncordia* kikötői előtt vesztegelt a Ház hajóival. Daulcha Maddan, az ősi fészek fellegvárának most a nő parancsolt, őt figyelte az ókyr idők vértezete is.

– Háborút – mondta végül az asszony, s visszahajolt a szerkezethez.

– Mit tesz a Ház? – hallotta háta mögül a vértet. A nő nem vette el szemét az égbelátó kristálylencséiről, úgy felelt.

– Értesítsd Frahh nagyúr Tharrvárosait! A segítségükre lesz szükségünk.

– Ahogy óhajtod, *suessa* – mondta a páncél, és eltűnt a palota kilátóteraszának lépcsőaknájában.

Mesék Toronhoz

talom, a Kiméra és a Dracon Házainak szövetsége helyzetüket hangsúlyozandó, nekilátott térségük kalózoktól való megtisztításának. Elsődleges célpontjaik a Shulur környéki vizek és a sinemosi szoros, illetve az Erdessan Házainak felségterületén húzódó partszakasz voltak (K.sz. 16 550 körül).

Míg a nagy *syncordiák* a tengeren voltak elfoglalva, kisebb csatlósaik megkezdték a szárazföldi helyezkedést, ellenfeleik erejének próbálgatását. Ennek tudható be, hogy kisebb összecsapások robbantak ki a Vinali-medence termőterületeinek, illetve a Pidera déli, délnyugati lejtőinek, az úgynevezett Gyümölcsvölgyeknek a birtoklásáért. Ezekben az összecsapásokban elsősorban az Issylek vezette Ordossys *syncordia* jeleskedett, kisebb összecsapásokra kényszerítve a Mantissa és a Tyanar házsszövetség családjait.

A jobb helyek kiharcolása, illetve a nagyobb hatalmi súly megszerzése miatt törtek ki ezek a csatározások, melyekben a nagy *syncordiák* csak elvétve vettek részt, s jobbára csupán figyelték, csatlós Házaik miként cselekszenek. A nagyobb hatalom után ácsingózó családok pedig egyremásra provokálták az amúgy is feszült helyzetben szomszédaikat.

Az eddig leírtak még nem tekinthetőek komoly háborúságnak, csupán az erőviszonyok óvatos feltérképezését kell sejtenünk mögöttük, hiszen hasonló csatározások a korábban is előfordultak már, részint ez hívta létre a *syncordia*rendszert.[89]

A Şyenn Ház, a harmadik nagynak nevezett *syncordia*, az Orco vezető családja, egyelőre csak messziről figyelte a lassan görgő eseményeket. Kezdetben csupán politikai helyezkedésbe kezdtek, amint az a krónika lapjairól kiderül:

*„Uraink házasságokkal gondolták megszilárdítani hatalmukat az ország középső és keleti részein. Szövetségeikből családokat jelöltek, hogy azok frigyeikkel biztosítsák a békét a forrongó helyzetben. Elsősorban a Mantissák Házait kívánták így magukhoz láncolni, minek okán nem csupán csatlósaik házasságait pásztorolták, de maguk is szerződést kívántak létrehozni a Demydiss Házzal, mely a későbbiekben tragédiához vezetett. Nem tűrhetvén a középső országrészek egyesítését, a Dracon Házai **sycarrokat** küldtek az ifjú házasulandók elveszejtésére. Ennek előtte senki nem próbálkozott ily módszerekkel, s úgylehet csak keveseknek volt tudomása egyáltalán ezen új fegyverek létezéséről. Urainkat is megtévesztette az ármány, s először nem az igazi bűnösökre sújtottak le, bár kétségtelen, hogy az Erdassan házszövetség, akárcsak a Kyr Szállítók hazug kalmárai kiérdemelték a nekik szánt csapásokat".*[90]

***Şyenn Tűzkrónikák** I. kötet*

Ez a K.sz. 16 559. esztendőben lezajló, hirtelen felgyorsuló eseménysor tekinthető a toroni családi háborúk kezdetének.

Míg a fenti csatározások lassan elhúzódó, tipikusan kyr módra vívott háborúsággá értek, újabb hatalmi tényezők bukkantak fel a meggyötört országban, újfent összezilálva a viszonyokat.

A K.sz. 16 570-es évekre ugyanis az Erőd *daemasycarr*jai gyakorlatilag befejezték a földek megtisztítását, s addigra az utolsó démonokat is elpusztították vagy bilincsbe verték, amit a ***Şyenn krónika*** boldogan üdvözöl is. Ezt követően a démonvadászok nem tértek vissza az őket küldő *cern* kötelékébe, hanem – vélhetően uraik és szüleik utasítására – öt családot választottak a marakodó urak és nagyasszonyok közül, s azokba beházasodva a későbbiekben ezen Házakat gyakorlatilag kiemelték a mindennapi politizálásból. Ezeket nevezzük *Daemon*házaknak.

Ami a feladatukat illeti, arról megoszlanak a vélemények. Az első időkben az az öt *syncordia*, amelyből családokat választottak, az isteni rendelés bizonyítékát látta a nemes jövevényekben, s kis időre a háborús tevékenységük is felerősödni látszott.

A későbbiek fényében azonban úgy sejtjük, valószínűleg más szerepet kaptak. Erre utal a *Daemon*házak területi elhelyezkedése is:

Feketekéz Cyr a Tynos szövetség gusborki várába költözött, Hateansyn Antelliar Dakk a Man-

[89]Az önjelölt megmentők vezére, a Kiméra szövetség Dailad Háza kiáltványban szólította fel az érintett feleket a „hadműveletek" megszakítására, és kijelentette, hogy a boszorkányurak bizalmát élvezik, s az ő szószólójukként kell rá tekinteni. Bár semmi nem történt, az Erőd sem sújtotta halálra a Dailadokat, akik ezen felbátorodva később is gyakorta tetszelegtek a Hatalmasok kiszemeltjeinek szerepében.

[90]A tervezett nászt megakadályozandó, idegenek hatoltak be a Şyennek és Demydissek kastélyaiba, majd végeztek a házasulandókkal. Alkalmazott módszerük később az Éjenjárók Orgyilkos-ház mesterjegyévé vált: holdfényhídon sétáltak be. Ezt akkor a Dracon pár válogatott családján kívül még senki nem tudta.

tissa területein lévő erősséget, Arynielt (ma az egykori dwoon főváros, Tiarniel fekszik ott) szerezte meg. A Tachryss *cern* démonvadásza a Kiméra *syncordia* határerődjét, Lakhassynt választotta, egy másik fontos kikötőváros, az Orco befolyása alatt álló Sinhín pedig a Chymmerien család boszorkányurának démonvadászáé lett. Az ötödik *Daemon*ház némi tétovázás után a Dracon *syncordia* felségvizein lelt családra: a Baythan *cern* vadászai a Karkvin szigetcsoporthoz tartozó Chass-Karkvin tengererődjét választották.

Kizárólag a néhai Toron tartomány középső és nyugati részeiben telepedtek hát le. Míg a kortársak ezt a kiválasztottak dicsőségeként élték meg, addig az eltelt idő távlatából már más következtetéseket lehet levonni.

Az erigow-i illetőségű Thomagem magiszter dorani kutatásai fényében úgy véli, a *Daemon*házak elsősorban jól védhető, biztonságos fészkeket választottak, mivel olyan feladatra jelölték őket uraik, minek sikeréért kezeskedniük kellett. A ryeki idők következményeként ugyanis azok a boszorkánymesteri szervezetek (az úgynevezett magklánok), melyeket az Erőd Toron nyugati és középső vidékeire telepítettek, felmorzsolódtak, és csupán a keleti országrészben tudtak gyökeret ereszteni (*magitor syncordiá*k). Thomagem magiszter szerint ezt a hiányt hivatottak pótolni a *Daemon*házak, azaz rájuk várt a feladat, hogy az Erőd mágiáját ismét elterjesszék mindenütt. Ráadásként ez a fajta hagyomány már nem csupán a kyreknek fenntartott úri mesterség volt, mint az ezt megelőző próbálkozások. Nagyon úgy tűnik, ezúttal kifejezetten a kevert vérű kyrtoroni népek számára „finomított hagyomány" került ki Shulurból, amit mi sem bizonyít jobban, mint az a járványszerű elterjedés, ami a boszorkánymesteri mágia ezen formáját a mai napig jellemzi.

Területi egység híján nincs különösebb csodálkoznivaló azon, hogy a K.sz. 16 580-as évektől kezdődően mind több függetlenedési kísérlet indult meg, elsősorban persze azokon a részeken, *ahol* nem volt megfelelő erő, ami ezt megakadályozhatta volna.

Az ekkortájt kirobbant kalózháborúknak köszönhetően a névleg a Dracon ellenőrzése alatt lévő sinemosi kereskedővárosok sorra deklarálták önállóságukat. Az átláthatatlan szigettenger kyr időkből fennmaradt erődítményeit ekkortól kezdték újjáépíteni vagy átalakítani, létrehozva azokat a szinte bevehetetlen erősségeket, melyeket ma bástya- vagy erődszigetként ismerünk. Többen tudni vélik, hogy ebben a helyiek nem kevés segítséget kaphattak azoktól (a kyr időkben tiltott, ám el nem pusztított) haláltemplomoktól, melyeket a Tajtéktrónus crantai birodalmának kristályba zárt királyai uraltak.

Ebbe a sorba illik az Idinal-hegység vidékén megélénkülő emberi tevékenység is, mely megvetette a mai városállamok korai alapjait. Mindenképpen említést érdemel ezek közül a néhai anyrváros, Alidax, amely már ekkor összefüggésbe hozható a káoszkori boszorkányszekták tevékenységének felerősödésével. A Dél-Quironeia feletti uralom kérdése ez idő tájt a *syncordiá*k számára még nem volt elsődleges, ami talán érthető. Hogy mégsem volt megfelelő rendező erő a környéken, egyben azt is sejteti, hogy ha akadtak is valaha túlélő Hatalmasok a néhai Freiglund és Vindoria tartományokban, azok elpusztultak, vagy (és ez is elképzelhető) addigra bebocsátást nyertek a Boszorkányerődbe.

A ***Syenn krónika*** a K.sz. 16 598. esztendőre teszi azt a csapást, amely – talán a káoszidőszak egyik utolsó megnyilvánulásaként – keletről érte a sokat megélt földeket. A külső óceán felől minden eddiginél erősebb orzóvihar érte el a partokat, hatalmas riadalmat okozva az itt élő népeknek. A bizonytalan eredetű rettenet óriási áldozatokat követelt, s minden eddiginél komolyabb népvándorlási hullámot indított meg.[91]

A menekülthullám elsősorban az ugoni puszták és röghegyek ork lakosságát űzte el korábbi szálláshelyükről, s ez az áradat csapott át azután a Howa alföldjére is, hogy később a maga előtt hajtott egyéb népekkel egyetemben észak felé sodródjon. A *syncordiá*k területei viszonylagos egységben tudtak ellenállni az érkezőknek, ezek ezért a Pideráktól északabbra lévő gyepűvidéken

[91] *Az orzóviharokról, azok kialakulásáról és pontos természetéről még ma is keveset tudunk, jóllehet időről időre végigsöpörnek Ynev keleti partjain. A róluk szóló első feljegyzések az ötödkor alkonyáról valók. Ez az életerőt, lelkeket követelő ciklon mindig kelet felől érkezett, és oda is tért vissza. Kyria idején Tau Sinemosa erődje volt a felelős azért, hogy a Quironeia védelmét biztosítsa (romjai a mai Esshone szigetén találhatók). Az utóbbi időkben leginkább a Délvidéket fenyegetik ilyen jellegű csapások, Shadon partjait ezért gondosan megépített kolostorfüzér oltalmazza tőlük.*

vonultak tovább, míg pár évvel később az akkor már Erigow néven ismert néhai főváros mellett élő népek szervezett seregei szét nem verték őket. Ezekben az ütközetekben tűnt fel három olyan mágiahasználó, akik később meghatározó szerepet játszottak a Toronon kívüli északi politikában: Quirin Dan Jeir, Eloriol Calendil és a délvidéki varázslónő, Vinidius Artemora felbukkanása volt az, ami e népeket állásaik megtartásához és az orkok szétszórásához segítette. S ők voltak azok, akik nem sokkal az erigow-i csata után megalapították az északi mágiatudomány fellegvárát, a kyrek tudását felevenítő várost, Dorant.[92]

A boszorkányurak harmadik kitelepedési kísérletére is ebben az időszakban került sor. Ennek során a Hatalmasok újabb erős és tisztavérű családokat kaparintottak meg. Vélhetően a Daemonházak választották ki a megfelelő famíliákat, legalábbis erre utal a ***Şyenn krónika*** vonatkozó bejegyzése, amely megemlíti, hogy a tohanyri égőkutak *daemasycarr* alkotója, Félarcú Chymmerien több látogatást tett az Orco *syncordia* parancsló Házainál.

Bármit is vártak azonban a családok, ami érkezett, arra talán még ők sem számítottak. A legnagyobb hatalmú boszorkánymesterek léptek ugyanis a földekre, akiket valaha csak láthatott a kontinens. Vérük természetesen az Erődből származott, bár nem kötődtek egyetlen *cern*hez sem, ami talán azt jelzi, hogy mesterségesen létrehozott vagy kitenyésztett kyrekről van szó. Erre utalhat, hogy mindannyian csak a famoroknak kijáró tiszteletadást követelték meg. Azon első boszorkánymesteri tradíció mesterei voltak ők, mely kis híján elveszett a magklánokkal, s igazából csak a Serpyss és a Mantikór *syncordiá*k területén sikerült gyökeret vernie.

Az érkezők igen komoly szerződéseket kötöttek a beolvasztott Házakkal, melyek a mai Toron mindennapjait meghatározó *sanquordyss*(vérparancs)rendszer alapjainak tekinthetők. A családok kénytelenek voltak némiképp megváltoztatni neveiket, s azontúl a kiemelkedő „Sul" előtagot használhatták.

Így kerültek a történelem színpadára a Hatalmasok akaratát közvetlenül tolmácsoló boszorkányhercegek, s kapták az általuk elfoglalt családok a megtisztelő Boszorkányház elnevezést.

Szerepükről megoszlanak a vélekedések. Kezdetben mindenki arra gondolt, a mágusok talán végre személyesen is fellépnek az ország egyesítése érdekében, s olyan elképzelések is világot láttak (a ***Şyenn krónika*** is említi), hogy a boszorkányhercegek közül kerül majd ki az új császár. Ennek legalábbis ellentmondott, amikor kiderült, hogy a Boszorkányházak között is komoly érdekellentétek feszülnek, amit minden bizonnyal az Erőd belső megosztottsága okozhatott.

A boszorkányhercegek új tevékenysége ijesztőnek tűnhetett: elkezdték ugyanis összegyűjteni a háborúságok holtjait, akikből az első századév végére összeálltak azok a seregkezdemények, melyek később Sápadt Légiók néven léptek színre.[93]

Érdemes felsorolni a Boszorkányházak területeit, annál is inkább, mivel erősségeik a mai napig ugyanazokon a helyeken állnak.

A Syarr és a Serpyss határán, a sósmocsarak közepén álló Keserűvárat a Sul-Morchar család őrizte. Az Erdassan szövetség területén, a Khiíltó partján emelkedő Lótuszkert erődje a Sul-Ythącas Házé lett. A Mantikór által vigyázott Magas-Vinverio Havastető nevű várát a Sul-Gheggasok védték. Mélyútvár néhai kyr romvárosa lett a fészke az Orco területén megtelepedő Sul-Tÿssalyr Háznak. Az ekkortájt még a Mantissa ellenőrzése alá tartozó Kürttorony a Sul-Nydæneket fogadta be. A Navila-félsziget közepének Csontkút nevű aknavárosa a Sul-Achtarok keze alá került (e fölé épült a későbbiekben a mai Idregar). A Tyanar *syncordia* termőterületeinek központjában álló Búzavár a Sul-Khylaroké lett, míg a Sul-Morhulok a Pelyor szövetség Vereserődjére, a Sul-Mĵąharryn Ház pedig a Kis-Szindvil Tengerbörtön nevű várának tornyaira húztak új lobogókat.

A boszorkányhercegek megérkeztével rövid békeidők köszöntöttek be, melyek során a *syncordiá*k Házai felülvizsgálták kapcsolataikat, megújították vagy felbontották egyes szövetsége-

[92] *Északföldén elterjedt Doran alapításával kapcsolatban a P.e. 1214-es évszám. Újabban néhány gianagi magiszter arra a következtetésre jutott, hogy az alapító okirat hamis, és valószínűleg csak a zászlóháborúk idején készült, éppenséggel azért, hogy a varázslóvárost ősibbnek tüntesse fel.*

[93] *Pontos ábrázolásaink nincsenek a boszorkányhercegekről, annyit azonban a **Şyenn krónika** képeiből tudhatunk, hogy az idő tájt még nem torzították úgy mágiával testüket, mint manapság. Az esetleg elképzelhető, hogy bőrük színe már akkor is más volt, ám sokan ezt megkérdőjelezik, azzal érvelve, hogy a krónika képeit a toroni szín-jelkép-rendszer alapján festették, s ha még az ábrák helytállóak is, talán csak testfestésről van szó.*

iket, s nehezen követhető átrendezés során kialakították új hatalmi rendszereiket, melyek lényegi változást nem nagyon tartalmaztak. Alapvető különbségként kell azonban megjegyezni, hogy az új szerződéseket, házasságokat immár a Boszorkányházak példáját követve, megváltozott formában kötötték, hosszú időre megalapozva ezzel a vérparancsrendszert.

A ***Şyenn krónikák***ból mindez jól nyomon követhető. Az Orco néhai *emessir*e, Anthyss Amelar-on Şyenn halálával családja a felbomlás szélére sodródott: három fia egymást morzsolta fel a belháborúkban, ötödkori csatapáncélja pedig nem választott új gazdát magának.

Végül a legkisebb gyermek, Kharo Anthyss-on Şyenn kerekedett fölül. Több szárazföldi ütközetben szétverte előbb egyik, majd másik bátyja seregeit, s végül (talán árulás segítségével) megkaparintotta az ősi fészket, Ladyrt is. Sikerült megszilárdítania hatalmát, és családját ismét az Orco *syncordia* meghatározó Házaként kezdték emlegetni, ám ennek fejében győzelmes szövetségesei között szét kellett osztania a családi birtok legjobb termőterületeit. Természetesen a belviszállyal a család elveszítette a *syncordiá*t irányítók *emessir*i címét, s az egyelőre a Kharvar'on Ház nagyasszonyára, Myra Mysstir Maryssin-su Kharvar'onra szállt. (Az *emessá*t – ez az *emessir* női megfelelője – a hölgy apai családja, a Maryssin természetesen komolyan támogatta.)

A Şyenn Ház befolyásának helyreállításában nagy szerepet játszott Ladyr sokadik átépítése. Ennek során ugyanis számos titkos járatra bukkantak az erődön belül, s így találták meg azokat a *cathallybras*okat, melyeket még a néhai Kar-Kyrantalla menekített meg a ryeki időkben. Ezek segítségével köthetett Kharo-on Şyenn később olyan vérparancs-rendszert, mellyel visszaverekedte magát a legnagyobb hatalmú családok közé.

Az ezt követő időszakban a Háromfejű befolyása jelentősen megnövekedett. Kyr isten volt, akinek hívei a régi dicsőségről beszéltek, könyörtelenül felléptek bárki és bármi ellen, aminek köze lehetett Ryekhez.[94]

Fényes győzelmeket aratott a bujkáló (vagy arcátlanul magasra törő) szerafista maradványcsoportok felett. A Tharr *syncordiá*k Orgyilkosházai, a Mjaghazæn, a Tythabyr és a Kyreddin különleges hatékonysággal derítették fel és végezték ki a ryeki hagyományokhoz kötődő Házakat, így gyakorlatilag folyamatos magánháborút vívtak bárkivel, tökéletesen függetlenül attól, mely *syncordiá*ba tartozott. Elsősorban a Tyanart sikerült így megtépázniuk; egy alkalommal elérték, hogy három *syncordia* – belső ellentéteiket félretéve – *aspyrbellarys*t, egyfajta tisztítóháborút vezessen a Kilencszeráfnak is nevezett házszövetség területeire.

Mindez természetesen nem ment zökkenőmentesen. Semmi bizonyosat nem tudunk Tharr kezdeti tanításairól, ám a mai állapotokból visszakövetkeztetve feltételezhető, hogy a jelenleg is meglévő alapvető különbségek gyökereit ebben a korban kell keresnünk.

Olsaro Tariadomo, a mashgari egyetem vallástörténésze a három isteni küldött természetéből adódó különbségekben látja a belső ellentétek elsődleges okait. Úgy gondolja, hogy a szent korbácsokkal alászálló három *eijahorr* a tanítás háromféle változatát hozta Ynevre. Ezek úgymond a küldöttektől átlényegülve más és más természetű gondolkodást és érvrendszert hoztak létre.

Az itt leírt korszak ugyan még csak a tan kiáramlásának időszaka, az a periódus, amikor a „kis patkányoknak" nevezett szekták terjeszkedni kezdenek, de valószínűleg már ekkor élesen elkülöníthető volt a három irányzat. Ezeket ma Toronban *morghagriss*nak, végenincs ösvénynek nevezik.

Míg a bakfejű *eijahorr*, Frahh a konokságot, a kitartást, a könyörtelenséget, szívósságot, egyszerűséget és a küzdeni tudást nevezi meg „isteni erényeknek", addig az oroszlánfejű Syarr a pompát és külsőségeket legalább annyira erényesnek tartja, mint a mások megfélemlítését, a vakmerőséget csakúgy, mint a bátorságot és az állhatatos harcot. Mindezek a „változtatás eszközei". Ugyanerről a kígyófejű Ehhs úgy véli, az ösvényen inkább mások megijesztésére van szükség,

[94] Tökéletesen jellemző a Háromfejű színeváltozására ez az időszak. Míg Ryek idejében kérdés nélkül lett a démonimádók kiszolgálójává, most, az új időkben, minden eszközzel néhai szövetségesei ellen fordult.

mint állandó félelemben tartására, és a csend, az elegancia, a megtévesztés, a nyelv és a bölcsesség az „igaz isteni eszközök".

Abban azonban mindhárom *morghagriss* megegyezik, hogy papjaik a hívektől feltétlen tekintélytiszteletet követelnek – hiszen a pap magát a Háromfejűt képviseli a földön –, alázatra tanítanak, sőt a megalázást a nevelés fontos eszközeként alkalmazzák.

Már röviddel a „kis patkányok" elindulása után – a tan hirdette folytonos változásnak köszönhetően – jelentős különbségek alakultak ki a hit értelmezésében, s ezzel kezdetét vette a különféle Tharr-szekták máig tartó, szüntelen harca. A Frahh *syncordia* több ízben sodorta vallásháborúba a nyugati végeket. Az arról a területről kiáramló, különösen erőszakos szekták gyakorta tudták egymással szembefordítani akár egy *syncordiá*n belül is a Házakat. Nem az volt a kérdés, hogy elfogadják-e a Háromfejűt istenükül. Sokkal inkább az, hogy ezt milyen formában, kinek (mely szektának) a tanítása szerint tegyék. A zűrzavaros időszakok közül is kiemelkedik az, amelyben a ***Şyenn krónika*** szerint a Thommelysek várából eltűnt Frahh korbácsa, majd kisvártatva négy is felbukkant.

Ezzel egy időben a két másik Tharr-központ (Ehhs és Syarr *syncordia*) is jelentősen megerősödött. Az Ötváros szövetségében két Nemes Háznak is magva szakadt, így két település (Thekszel, Shoas) vezetésében is a Tharr-szekták kerültek hatalomra. A Syarr vezető családja, a Dhammák eddigre komoly befolyásra tettek szert. Az oroszlán-*morghagriss*t követő szektáknak köszönhetően sikerült elérniük, hogy a Serpyss *syncordia emessir*évvel azonos súlya legyen a szavuknak.

Sogron befolyása továbbra sem nőtt, bár azt el kell ismerni, hogy a Háromfejű új központjaitól távolabb eső területeken (Mantikór, Erdassan, Ordossys, Kiméra, Tyanar *syncordiá*k) számos kegyhellyel, templommal büszkélkedhetett, noha olyan általános terjeszkedést, mint a Háromfejű, nem tudott felmutatni. A háború tüzeit ugyan a ***Lángpergamen*** *néven ismert* káoszkori hittudományi munka megpróbálta tisztító és pusztító formák szerint rendszerezni, ám ez az egyetlen dolog, ami ránk maradt ebből az időből.[95]

A K.sz. 16 800. esztendő környékére nagyjából lezárult a családi háborúk első szakasza. Addigra körülbelül kialakultak azok a szervezeti formák, melyek alapján négy nagyobb régió szerint oszthatjuk fel a csatateret. Természetesen a Házak területi közelsége, közös gazdasági érdekeik, illetve a szomszédokkal kötött házasságok, illetve vérparancsok alapvetően meghatározták ezen „egységek" határait, ám mindez alapján nem beszélhetünk még valós hatalmi egységekről.

„Az első zűrzavaros idők végeztével a négy égtáj meghatározta rend szerint különültek el a családok, így köttettek új szövetségek, így találtak vezetőket, kik erőben és példában mások fölé kerekedhettek, mégpedig a következőképpen:

*Nyugati Házaknak nevezték ezután a Tynos, Pelyor, Frahh és Tyanar Házak egységét, jóllehet Tharr egyházának bak-**morghagrissa**, igen nyugtalan lévén, nagyban akadályozta közös céljaik kivitelét. Dolgaiknak vezetőt a Lyalmurok adtak.*

*Égi Házaknak nevezték ezután a boldogtalan emlékű Toron tartomány középső területeinek szövetségét, mely ez időre már amúgy is frigyekkel és egyéb paktumokkal összvegabalyodván együvé tartozott, s magában foglalta a Şyennek Orco szövetségét, a Mantissa, az Ordossys és az Ehhs **syncordiák**at. Vezetőt nékik a Kharvar'on Ház adott.*

Keleti Házaknak nevezték ezután a Mantikór, a Serpyss és Syarr Házak szövetségét, melynek vezetőjét Jadil ősvárosának urai, a Khalemanok adták.

*Déli Házaknak nevezték ezután a Kiméra és a Dracon családjait, ide sorolván a keleti végektől külön politikát valló Erdassan **syncordiát** is. Dolgaiknak vezetőt a Cjanheraṇ méltóságai adtak. Ezen **concitator**ok és csatlósaik az idő tájt még mentek voltak Tharr befolyásától."*[96]

***Şyenn Tűzkrónikák** II. kötet*

A fenti rendszerezés rajzolta meg azon korai államalakulatok határait is, melyek vették ma-

[95] *Morgena addigra töredékaspektusaira hullott, más neveken kezdték tisztelni, hívei rejttemplomok mélyére húzódtak imára, vagy néhány megmaradt oltárkövénél mutatták be áldozataikat.*

[96] *A tengerek urainak, a **concitator**oknak a hitével kapcsolatosan nincsenek ismereteink, ám az elképzelhető, hogy a Kiméra egyes családjai ez idő tájt Sogron tanításait vallották magukénak.*

[97]Azt beszélik, hogy a kyr időkben „fehérnek" is nevezett tabrynachi orákulum egy jóslata állt a szövetség hátterében. E jövendölés szerint öt nemes család békéjéből születhet csak meg Új-Kyria, ha vérrel kötelezik el magukat az „ősi és szent paktumok nevében". Úgy gon-

guknak a bátorságot, hogy *emessir*eik közül uralkodókat nevezzenek meg. Jobbára bizonytalan összetételű, rövid ideig tartó, zavaros „egységek" jöttek így létre, melyek – a megerősödött orgyilkos-tevékenységnek köszönhetően – egyszer sem álltak fenn tíz esztendőnél tovább. Ekkor még nem érett meg erre a helyzet. Ez alól egyedül a „Déli Házak" ideiglenes államalakulata jelentett kivételt.

A magukat „a Quironeia királyainak" tituláló uralkodók K.sz. 16 821-től K.sz. 17 130-ig számíthatták hatalmukat. Az úgynevezett tengeri királyokat K.sz. 17 002-ben bekövetkezett kipusztulásukig a Cjanheran Ház keleti ága adta. (A Mjaghazæn orgyilkosai csempésztek egy üvegcsében halálsikolyt egy születésnapi estélyre – mellyel komoly elismerést szereztek maguknak.)

Ezt követően a *concitator*ok java részét adó nyu-gati ág került hatalomra a Déli Házak szövetségében Ez okból a ***Syenn krónika*** *„concitator*királyoknak" is nevezi őket.

A tengeri királyok hatalma részint az általuk uralt flotta erejének volt köszönhető, részint sikerült a szárazföldi kereskedelmet bonyolító Házakat (a korábbi Kyr Szállítókat) vérparancsokkal magukhoz láncolniuk. A tengeri királyok elismerésének számít, hogy az őket is képviselő kereskedő Házak csatlósai viszonylag szabadon tevékenykedhettek. A családok csak ritkán kockáztatták a karaván megtámadását, hiszen ez egyben azt is jelentette, hogy magukkal a királyokkal akasztanak tengelyt.

A ***Syenn krónika*** úgy véli, ennek a viszonylagos szabadságnak köszönhetően erősödtek meg az említett kereskedők annyira, hogy később megálljanak a saját lábukon is.

A K.sz. 16 851. esztendőre tehető annak a titkos szövetségnek a megkötése, mely később „Ókyr paktum" néven vált hírhedetté. Elsődlegesen a tengeri királyok ellen irányult, lényegét tekintve pedig nem egyéb volt, mint öt nemesi famíliának, a Kar-Kyrantalla egykori vezető Házainak egymásra találása.[97]

A paktum tagjai aktuális politikai érdekeiket félretéve kezdték meg tevékenységüket, s orgyilkosaik sorra végezték ki a cél útjába álló családfőket. Tizenöt év múltával sikerült teljesen szétzilálni egyes szövetségeket, s

---

A csapda erős fénnyel remegett a terem közepén. Gömbnek tűnt, nappalból és éjszakából szőtt, rángatózó ketrecnek, ami kitüremkedett és behorpadt a benne kínlódó alakok kétségbeesett mozdulataira.

Hármat zárt magába behatolók közül, sercegve vibrált, égett szaggal töltötte meg a Cathaise Ház palotájának nagytermét.

A Ház ura – mogorva, ezüstszakállas kyr – félig húnyt szemmel figyelte a kelepcébe csalt orgyilkosok küszködését. Mellette vékonydongájú alak állt, száján pökhendi, magabízó vigyor, mely legalább annyira szólt diadalának, mint az általa birtokolt hatalomnak. Vérszín tetoválásai kígyóként fonták be az arcát.

A Cjenimyr klán *magitor*a volt, családja közvetlenül az Erődből érkezett még Ryek idejében, vérében az új erő csíráival, amely most bábokká alázta a behatolókat.

– Ezek voltak, akik végeztek a Hágóvidék három családjával? – kérdezte az ezüstszakállas kyr. Szemét nem vette le a vergődő orgyilkosokról.

– Ezek, *emessir* – felelte a *magitor*, miközben kezével láthatatlan szálakra vetett újabb csomókat, megrántotta, megfeszítette azokat, csakúgy a fényszálak végére hurkolt *sycarr*okat is. A ketrec felvilágolt, sugárívekkel nyalta végig a nagyterem mennyezetét, láthatatlan széllel verte a falakhoz a könnyű selyemfüggönyöket.

– Van ezeknek nevük egyáltalán?

– Ó, természetesen van, *emessir* – vigyorgott a pökhendi alak –, a könyveimben már szerepelnek, jóllehet azt hiszik magukról nincs nyomuk ezeken a földeken. *Alebariss* névvel illetik magukat. Bőreváltók, és az Erdassan szövetséggel kötöttek paktumot, még atyád idejében. Felismerem őket.

A keskeny szakállú kyr csak hümmögött. Az íjászokra nézett, akik a hatalmas képekkel szőtt falikárpitok tövében álltak. A vezetőjük emelhette csak tekintetét a Ház urára.

– Csináljátok! – intett a kyr, és visszafordult a varázskelepce sugárfényeihez.

A vesszők könyörtelen, tompa puffanásokkal csapódtak a bilincsbe vert testekbe. Az ezüstszakállas kyr nem hunyta le a szemét az elfolyó, rángatózó arcok láttán. Pedig az asszonyát látta ott egy pillanatra, majd az egyik gyermekét, azután néhány szolgálót, mihaszna népeket. Arcuk egymásba folyt, összekavarodott.

Csak akkor fordult el, amikor nevetni kezdtek, amikor vérrel fröcskölték össze a nagyterem puha szőnyegeit.

Mesék Toronhoz

a kétségbeesés szélére juttatni a családi stratégákat, akik értetlenül álltak a logikátlan gyilkosságsorozat láttán. Ők persze nem láthatták, miféle – a napi politikán túlmutató – érdekek vezették a *sycarr*ok lépteit.

A ***Şyenn krónika*** szerint a „kiválasztottak" érvei közé tartozott, hogy a Hatalmasok szemlátomást a kyrekre bízták saját sorsuk formálását és a hullaseregeiket gyűjtögető boszorkányhercegek is inkább az egymás elleni küzdelemre összpontosítottak, semmint hogy a helyzetet próbálták volna rendezni. Ez alól csupán a Sul-Achtar Ház jelentett kivételt, amely a paktum vezetőjének tartotta magát, vélhetően annak biztos tudatában, hogy ő adja majd Új-Kyria császárait. A Şyennek a későbbiekben egyenesen tudni vélik, hogy az orákulum bizonytalan jóslata is először hozzájuk jutott el.

Ebben az időben említi a ***Şyenn krónika*** első ízben a boszorkánymesteri tevékenység megerősödését a *Magitor syncordiá*k hatáskörén kívül is. Talán nem járunk messze az igazságtól, ha úgy gondoljuk, a *Daemon*házak sikeres munkája áll a háttérben.

A K.sz. 16 870-es esztendő eseményei között jegyzi fel az Orco krónikása a „*Sycarr*házak megszabadulását". Az orgyilkosok levetették „kötelékeiket" és elköltöztek az eddig otthonukat adó családok udvaraiból, s ezentúl maguk választhatták meg, mely családokhoz kötik a sorsukat. A már említett Tessar Ghomas, az ereni embervadászok írnoka szerint mindez a Hatalmasok utasítására történt. Talán egy túl éles fegyvert akartak kicsavarni a nekivadult gyermekek kezéből?

Függetlenségükért cserébe az orgyilkos-dinasztiák pietori rangra kerültek, aminek egyik oka lehetett az is, hogy a legtehetségesebb tanítványokat a fejvadászok már nem minden esetben találták meg a tisztavérű nemesi udvarokban. Dinasztiáik a későbbiekben a Ház kifejezést sem alkalmazhatták magukkal kapcsolatban. Toroni elnevezésüket *(bessh)*, és az azonos hagyományhoz tartozó kisebb szervezeteiket *(tyrrabessh)* az északi kútfők „*szektának*" és „klánnak" egyaránt fordítják. Az egykori elendorősök immár két nemzedék óta holtak lehettek, s az is elképzelhető, hogy a vér tisztaságának csökkenésével misztikus hagyományaik is veszítettek erejükből. Erre utal az is, hogy még azon fejvadászklánok bűbájos képességei is elmaradnak a krónikákban említett ősökétől, akik a *Sycarr*házak megalapításától fogva töretlenül őrzik hagyományaikat.[98]

Vélhetően a független Orgyilkosházak működésének következtében derült fény az Ókyr paktumra is. A Házak döbbenete leírhatatlan volt. Az összezavarodott és megosztott családok zavaros és véres belháborúkban igyekeztek tisztázni viszonyaikat. Hosszú szünetekkel tarkított, elhúzódó csatározás volt ez, ahol lépéshátrányba kerültek azok, akik nem tudták megfizetni a megszabadult orgyilkosokat. Ezen „szegényebb" családok közül kerültek ki a feltünedező boszorkánymesteri rendek első munkaadói. A szövetségek szétzilálódtak, csak a legkomolyabb *sanquordyss*ok maradtak életben. Immár kizárólag az volt a mérvadó, ki mit tett a paktum idején. A Hatalmasok határozott fellépésére a boszorkányhercegek ez idő tájt vonultak ki a politikából.

A zavarra jellemző, hogy csak mintegy hatvan évvel később akadt valaki a „*concitator*királyokon" kívül, aki elegendő hatalommal rendelkezett ahhoz, hogy egy zászló alá gyűjtse egykori szövetségeseit.

Az Igazak szövetsége néven ismert *syncordia* 16 965-ben sorakozott fel Jachyn Qæd Issyl, a kor legendás kardforgatója mögé. Ő állt az „áruló paktum" elleni Házak szövetségének élére.[99]

Hogy szavainak súlyt adjon, a paktum három vezetőjét a Dracon, Serpyss és Kiméra *syncordiá*ból *quisparynn athyss*ban, hagyományos párbajban ölte meg. Végül még a Sul-Achtar család boszorkányhercegét is vérre hívta, és egy lakhassyni estély során végzett vele.

Tettéért megtorlás helyett elismerést kapott a Boszorkányerődtől, és ezzel együtt egy kardot, Zúgót, az Issylek későbbi legendás lélektolvajkardját.

Ebben az időben Shulur sokadik tündöklését ünnepelte. A város mindig is kiemelt szerepet játszott Toron történelmében, s még a zűrzavaros

dolták, a császári dinasztia az öt választott valamelyikének ágyékából sarjad majd.

*[98]Az az ideig a Tharr **syncordiák** kötelékében működő fejvadászok vélhetően kontraktusokat kötöttek szállásadóikkal, és a Şyennek is megegyeztek a Kyssak klánnal. Más orgyilkosok új elkötelezettségéről nincs tudomásunk. Sőt, a Khamlyn Ház **sycarr**-dinasztiájáról (akik úgy tudták leplezni magukat, hogy bárki, aki találkozott velük, az azonnal el is felejtette őket), azóta sem tud senki semmit.*

*[99]Az új **syncordia** a néhai Ordossys, Tyanar és Mantissa szövetségek családjait fogta össze, egyben széthullásra ítélte az Éginek nevezett csoportosulást.*

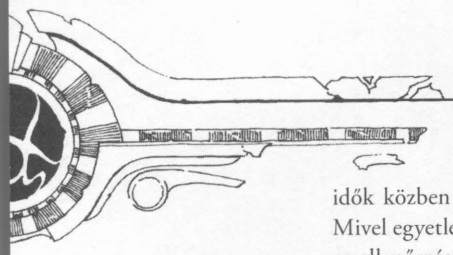

idők közben is sikerült megőriznie fontosságát. Mivel egyetlen család sem tudta megkaparintani az ellenőrzést a város felett, viszont a helyi döntések mindig is komoly súllyal estek latba, mind több család kezdett képviselőket, kémeket, illetve családi diplomatákat küldeni a Boszorkányerőd városába. Ekkorra majdhogynem semleges területté vált, ahol a vérontást a szokásrend szinte kiküszöbölte, ahol inkább a szóbeli pengeváltások voltak divatban, semmint a valódiak. Komoly társasági élet folyt, virágzásnak indultak a művészetek, a különféle *syncordiá*k családjai kisebb palotákat építtettek (ekkor kezdték befedni a városnak nevet adó folyót is), a fényes estélyek pedig kiváló lehetőséget nyújtottak a politizálásra és a diplomáciai csatározásra egyaránt. Újabb lendületet adott Shulurnak, hogy a Hatalmasok az eljövendő császár városaként nevezték meg rendeletükben.

Ismét meghatározó lett hát, s vezető szerepét egészen a háborúk vége felé bekövetkező általános hanyatlásig meg is őrizte.

Az időközben egymás ellen is fegyvert emelő orgyilkos klánok háborúsága is elkerülte, illetve a fejvadászok hallgatólagosan semleges területként ismerték el. Hogy mi is állt pontosan az orgyilkosháborúk hátterében, azt ilyen távolságból meg sem kísérelhetjük felidézni. Ami bizonyos, hogy ezen elhúzódó időszak végeztével nem találunk többé utalást a Dispadess és a Szemesek klánjainak szerződéseire – valószínűleg ekkor tűntek el végleg az ynevi történelem színpadáról.

A K.sz. XVIII. évezred eleje a már sokat idézett krónika szerint a Şyennek újbóli felemelkedésének időszaka.

Pamyn Kharo-on Şyenn szerezte vissza a családunknak régi dicsőségét. Zavaros idők jártak, s az Éginek nevezett szövetség tagjai – maguk is összezavarodván a köröttük széthulló paktumok hanyatlásától – olyan személyekre vártak, kik képesek lennének egybefogni egy új hatalmat, s legalább az északi földeket egy kéz alá tudnák gyűjteni.

A család feje ezért is elsőül kelet uraival egyezett meg, s két lányát is feleségül adta az Erdassan területek vezetőjének, a Meghassyloknak. Mindezért a család utolsó ***cathallybra****sáról kellett lemondania, s a Mantissa családjainak támogatása is odalett, kik úgy vélték, a nagyúr elárulta őket.*

Döntését s kiemelkedettségét mi sem igazolta jobban, mint a Ház ókyr vértje, Feszes, mely elismerte maga fölött állónak, s hordozójává fogadta.

Ennek utána a családfő háborús vállalkozásokba fogott új rokonaival, s igen komoly győzelmeket aratott a felprédált keleti végeken, legyűrve az új szövetségesének ellene szegülő régi csatlósok hadait, hódoltatva az ***irch****ekkel háborúzó, s ezen csatákban meggyengült egyéb határ menti Házakat.*

Ennek utána régi családi ellenségeivel szemben tett lépéseket, s felvonult csapataival a síkra, melynek Khatón volt a neve, s ott megütközött a rá fenekedőkkel. Ez a sereg pedig magát „zöldnek" nevezte, s vezetői voltak családunk régi árulói, a Kharvar'on és Maryssin Házai.

Pamyn Kharo-on Şyenn fényes diadallal járt Khatón síkján, elveszejtette a Maryssinek utolsó nemes sarjait, ***shakka****-zászlajukat Ladyr nagycsarnokába hozatta, leigázta ellenségei csatlósait, s hódoltatta az egykori árulókat, kik vérük megőrzéséért ismételten* ***emessir****nek választották, s elismerték minden hódítását és diadalát.*

Ennek utána új kötéseket vetett az ország középső Házaira, követeket küldött a néhai Toron tartomány udvaraiba, s még a ***concitator****királyok is kegyeit keresték. Az uralma alá került* ***syncordiát*** *pedig – felidézvén a régi dicsőséget – ismételten Orcónak nevezte el.*

Şyenn Tűzkrónikák *II. kötet*

Viszonylagos békeidők köszöntöttek a paktum utáni földekre. Egyetlen jelentős változás következett csak be: Jachyn Qæd Issyl halálával első fia, Dryas Jachyn Issyl került az Igazak szövetségének élére, akit sokan még apjánál is kiválóbb kardforgatónak és politikusnak tartottak.

A látszólagos béke egészen K.sz. 17 130-ig tartott. A ***Şyenn krónika*** szerint ekkor „ébredt fel a Sárkány". A „*concitator*királyok" birodalmát tűz

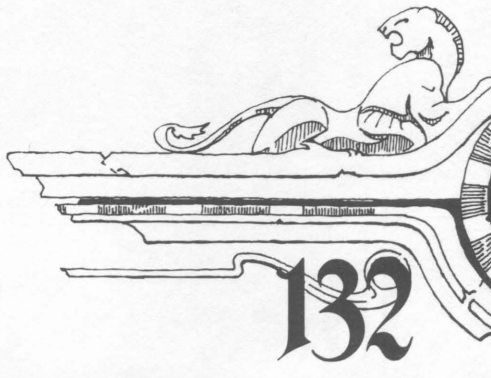

söpörte el: a Karkvin és a Szindvilek vulkánjai hirtelen megelevenedtek, s pusztító csapást mértek a királyság szívére.

A „tengeri birodalom" vélhetően amúgy is bizonytalan belső egysége megbomlott, a *concitator*ok egymásnak estek, s hadszíntérré alakították a Quiron-tengert. Ebben nagy szerepe lehetett annak, hogy öt *concitator*család a Tűzkobra hatalmát látva Sogron hitére tért. A Kiméra és a Dracon *syncordiá*kat összekötő *sanquordyss*ok eltűntek vagy meggyöngültek, csatlósaik szétszéledtek, a nemrég megerősödött Şyennek pedig több csatában Shulurig hódoltatták a földeket.[100]

A Dracon *concitator*aitól való megszabadulásuktól számítják történetüket az úgynevezett Magános Házak is. A tengeri királyok kereskedői ekkorra már nem voltak tisztavérű famorok. Foglalatosságuk és vérkeveredésük miatt a sedular kasztba csúsztak, ám hatalmas vagyonuknak köszönhetően befolyásuk megmaradt, kiemelt tiszteletet élveztek és gyakorta a nemesekét meghaladó fényűzésben éltek. Hadban álltak néha még egymással is, csakúgy, mint bármely *syncordiá*val, ám mivel ez megfelelő pártfogó híján veszedelmes próbálkozás volt, előbb-utóbb kontraktusokat kellett kötniük biztonságukért – és függetlenségükért – cserébe. A néhai nagy Kalmárházak közül ekkorra már csak négy maradt talpon. Ők egymással kiegyezni nem tudtak, a másik közelségét a baljós erőviszonyokat teremtő számoknak köszönhetően (négy, kettő-kettő, egy és három) lehetőleg kerülték, így önállóan próbáltak boldogulni. Mai elnevezésüket (Magános Házak), is ennek köszönhetik.[101]

A ***Şyenn krónika*** szerint ekkor érkezett Pamyn Şyenn ladyri udvarába Sallamynd Ebharon Mechhes nagyúr az Öt Szent Városból.[102]

Talán ez a találkozás győzte meg végleg Pamyn Kharo-on Şyennt, hogy az ébredező Háromfejűt támogatva próbáljon befolyást nyerni azon területek fölött is, ahova nem terjedt ki *sanquordyss* rendszere. Úgy lehet, maga Aruth Dyn-Dayaell volt az, aki a *quessor*t küldte. A korszak politikai és diplomáciai *lángelméje* ekkortájt – zavaros életrajzai szerint – talán harmincesztendős lehetett. Odassyni parasztcsaládban látta meg a napvilágot, mégis egy kígyó-*morghagriss*t követő *khótorr*-pap szemelte ki az akkor már ellenséges hitbéli kérdéseket valló Syarr *syncordia* oroszlánösvényt követő területén.

Igazi lángelme volt. Újszerű hitmagyarázataival belső forradalmat robbantott ki a szektákon belül, felerősítette a harcot a keleti végeken, s végül egykori szülőhelyére, a Syarr *syncordia* területére tette át hatalmi központját.[103]

Az oroszlán-*morghagriss* szektáit legyőzte, s tanításai még a Quironeia nyugati medencéjében is komoly hatást fejtettek ki. Legendás fejvadászai, a Thythabyr klán tagjai oltalmazták, s számtalan ellene irányuló merényletet akadályoztak meg. Állítólag Tharr mai vérnyelői is ezt az azóta kihalt orgyilkoshagyományt követik – meglehetősen torz formában.

Aruth Dyn-Dayaell a Şyennekben komoly pártfogóra lelt. Ladyr urai elsősorban a rendkívül népszerűvé lett, új eszmei irányzat örve alatt próbálták befolyásukat kiterjeszteni a keleti végekre, s tevékenyen közreműködtek Aruth Dyn-Dayaell kígyópápává választásában (K.sz. 17 200).

Tharr ekkor körülbelül ötvenesztendős papja fölemelkedésével történelmi tettet hajtott végre: az ő hitét valló Házakon és szektákon keresztül szinte teljesen uralma alatt tartotta a mai Toron területeit.

Halálával (K.sz. 17 221) az egész „birodalom" gyakorlatilag azonnal összeomlott, a szekták ismét egymásnak estek, sőt – talán Tharr nagyobb kedvére – a legyőzöttnek hitt oroszlán-*morghagriss* szektái új életre keltek, és éppen a kígyó irányzat által „elhagyott" Ötvárosban nyilvánították ki hatalmukat oroszlánpápájuk felszentelésével.

A Şyennek – politikájuk sikertelenségét látva – megpróbálták magukat kivonni az egymásnak rontó szekták háborúságaiból, ám ez nem ment könnyen. A Tharr átkának is nevezett járványsorozatot vélhetően azzal érdemelték ki az oroszlánpápától, hogy több irtóhadjáratot vezettek a területeiken lázongó Tharr-szekták ellenében.

*[100] A néhai Kiméra Házai hűséget esküdtek a Şyenneknek (vagy zászlósuraiknak), illetve erődeiket elhagyva a Nyugati **syncordia** lobogói alatt leltek menedékre (például a Dailadok).*

[101] „Ház" elnevezést famorok híján ugyan nem érdemelték volna ki – és nemesek soha nem is illetik őket ilyen néven – ám a nép között mindmáig így ismertek.

*[102] A Mecchesek, Amdys városának urai a mai napig Tharr szolgálatában állnak, rangjuk szerint örökös **quessor**ok; vélhetően ez idő tájt emelkedtek különleges rangra.*

*[103] Aruth Dyn-Dayaell tanításainak nagyszerűsége abban állt, hogy a marakodó **morghagrissok** egymástól eltérő viselkedési formái-*

val a Káosz mindenhatóságát és erejét állította szembe, melynek különféle megnyilvánulási formái lehetnek ugyan, ám mindannyian ugyanarról a tőről fakadnak, és kivétel nélkül ezt a szentséget kell szolgálniuk. Ennek módja lehet ugyan eltérő, ám a miértje semmiképp.

A Ladyrban dühöngő átkokban Pamyn Kharo-on Şyenn is odaveszett, s családjának csakis akkor sikerült ismételten felülkerekednie, amikor harmadik fia, Mathellys a kígyó irányzathoz tartozó járványfalókat fogadott, s bosszúhadjáratra indult. Apja után Feszes őt is gazdájául fogadta, s a khoraki, majd a mandyssarni mészárlást követően sikerült ellenpápát trónra ültetniük az Ötvárosban.[104]

Ezt követően a Tharrnak tett kötéseiket – a ***Şyenn krónika*** „kitüntető címekről" beszél – csatlós Házaikra ruházva K.sz. 17 280 környékére nagyjából sikerült magukat kivonni a szörnyisten politikájából.

A néhai Toron tartományban ekkor borzasztó állapotok uralkodtak. Ház nélkül maradt katonák, az úgynevezett *sichín*ek fosztogattak, hogy életben maradjanak, s ha egy család befogadta őket, kétséges volt, hogy meg tudja-e tartani a szolgálatában egyáltalán. A régi erkölcsnek csupán morzsái maradtak, noha a hatalomban lévők foggal-körömmel próbáltak ragaszkodni az eszményekhez. Nem javított a helyzeten az a három évig tartó éhínség sem, mely a K.sz. 17 300-as esztendők elejét keserítette meg. Ehhez járultak a különféle parasztlázadások, melyek egész vidékeket elnéptelenítettek – elsősorban a Vinalimedence sínylette meg az ilyen engedetlenségi mozgalmakat, s az ezekkel gyakorta együtt járó elvándorlási hullámokat.

Általánossá vált, hogy azokon a határterületeken, ahol nem létezett erősebb központi hatalom, a földművesek elszökdöstek, gyakorlatilag bármerre, csak minél távolabb a sokat szenvedett vidékekről. Nyilván csábítóan hatott rájuk, hogy ekkor a családok már csak igen kevés fölösleges rendfenntartó egységgel rendelkeztek, s nem sikerült minden esetben visszatelepíteniük a szökött pórokat.[105]

A ***Şyenn krónika*** úgy véli, Sogron némiképp megerősödő hatalmának tudható be, hogy K.sz. 17 319-ben a nemesi családok öt szétzilált szövet-

[104] Ez a két ütközet valójában nélkülözött minden dicsőséget, s nem tett mást, mint eltakarította az oroszlán-ösvényen járó szekták többékevésbé összetartó seregeit, melyeket a papok a befolyási területükön található családok magánseregeiből állíttattak ki.

ségi rendszere Khymmer Dryas Issyl fősége alatt megalapította az Északi *syncordiát*. Ez a szövetség valójában egy kézben egyesítette – a tengerpart kivételével – az északi és középső vidékeket, valamint magába olvasztotta a *concitator*ok által uralt területeket is, vezetőjét pedig hamarosan „a Piderák királya" néven kezdték emlegetni.[106]

Igaz ugyan, hogy ez utóbbi komoly befolyással bírt a keleti végeken, ám valójában az a terület nem volt több egymással folyamatosan marakodó városállamok rendezetlen halmazánál.

A neki hűségesküt tevő sogronita *concitatorok*nak köszönhetően három évvel később „a Piderák királya" hódoltatta a Quironeia keleti medencéjének azon területeit, amelyek nem tartoztak az Orco *syncordia* zászlai alá. Ilyen méretű flottát pár száz éve nem láttak ezeken a partokon. Ha valakinek ez nem lett volna elegendő a hűségesküre, Thymmo Malgor-on Cjanheran naftavetőkkel elpusztította a mai Zaighal és Bolk kikötővárosainak elődeit.

A kígyópápa nem nyugodott bele egykönnyen Sogron diadalába az eszmei irányítása alatt álló területeken, ám a Cjanheranok által Shulurba küldött tizenegy koponya végül jobb belátásra térítette. Ez egyben a Tythabyr orgyilkosklán teljes kiirtását is jelentette, és a kígyópápát egészen Tharr áldozati oltáráig juttatta.

Jóllehet a „Piderák királyát" mindenki legalább tisztelte, azzal, hogy Khymmer Dryas Issyl K.sz. 17 330-ban bejelentette, hogy ő az eljövendő császár, és Shulurban meg is koronáztatta magát, alaposan megosztotta a toroni urakat. Legelőször a keleti részek csúsztak ki a keze körül. Mivel a helyi Sápadt Légiók is az északi csapatok ottani erődei és támogatói ellen indultak, ez kelet nagyurai és asszonyai számára egyértelművé tette, hogy a „császár" nem élvezi a Boszorkányerőd bizalmát. Kihasználva, hogy a flotta java része ekkoriban a Quironeia nyugati végében a független *concitator*okkal vívta ütközeteit, a keleti területek Házai egyhamar elsza-

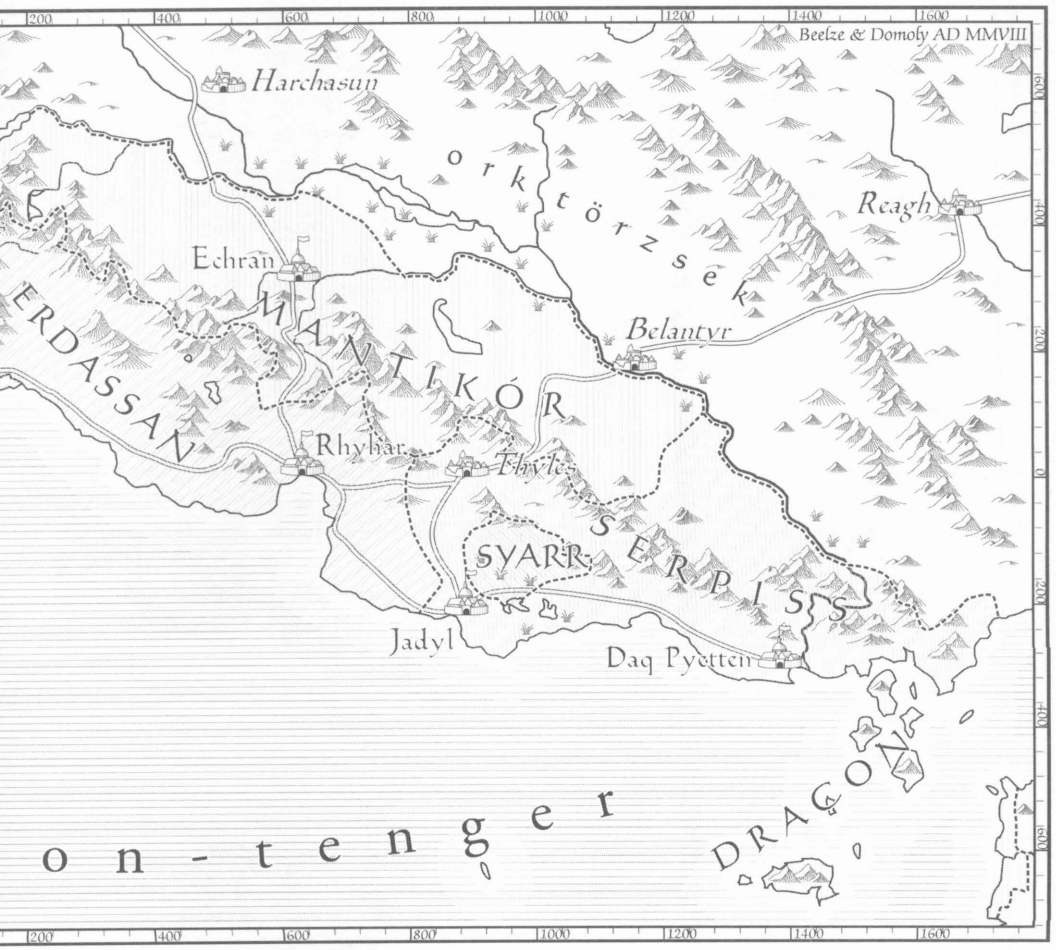

[105] *Északföld emberkirályságainak megalakulásakor gyakorta ezek a hajdani „toroni" népelemek voltak azok, melyek a későbbi jövevényekkel elkeveredve és megerősödve az új országok lakosságát adták. Ez a hatás a dwoonok, és az Erigow környékén ekkor már letelepedett irlavok között érvényesült a legerősebben.*

[106] *Egyetlen Tharr-**syncordia** sem tudta a hatását maradandóan kiterjeszteni a térségre, és ebben az is közrejátszhatott, hogy az új „királyság" gyakorlatilag a bak- és oroszlán-**morghagrissok** állandó csataterének számított. A Tűzkobra neve ezzel ellentétben számos „északi" családdal kapcsolatban felmerült. Az öt már említett **concitator**t is a **syncordia** alapítói között találjuk. Az Északi **syncordián** kívül ekkor csak két nagyobb hatalmi szövetség létezett: a Nyugati **syncordia** a Lyalmur Ház vezetése, és az Orco **syncordia** a Syennek irányítása alatt.*

kadtak „a Piderák királyától", és a Tharr vezetése alatt megszületett Kígyó *syncordia* létre hívásával nyomatékosították elhatározásukat.

A koronázás másutt sem talált egyöntetű támogatásra. Észak belső egysége is meggyengült, s a khammeri ütközetben (K.sz. 17 345) az Orco *syncordia* vereséget mért rá a Navila-félsziget dombvidékén, ezzel biztosítva hatalmát a Quironeia északi partján.[107]

Az ütközetben elesett Mathellys Pamyn-on Şyenn és a krónika legnagyobb sajnálatára maga Feszes is, a vért, mely az ötödkor óta szolgálta a családot. Ladyrban temették el őket. Az *emessir* címét öccse, a gyermektelen Ghysşamer Pamyn-on Şyenn kapta. Az utolsó Şyenn.

Mivel a boszorkánymesteri mágia elterjesztésével a *Daemon*házak ekkorra már teljesítették a feladatukat, az Erőd nagyjai egyszerűen eltüntették ezen csatlósaikat a toroni földekről.[108]

Két Ház élte túl csak a pusztulást oly módon, hogy asszonyaik nevet kértek más családoktól, és beolvadtak ezen famíliákba. Ezek a nők tisztán hordozták magukban az egykori *daemasycarr*ok vérét, s a Belső Művészetek avatott szakértői a mai napig képesek arra, hogy a néhai démonvadászok képességeivel megáldott gyermekeket hozzanak világra. Így lehet, hogy ezen ősök vére nem veszett ki teljesen Ynevről; időről időre felbukkan bizonyos családokban – a körültekintő módon kinevelt gyermekek pedig Tharr szolgálatába kerülnek. A Háromfejűnek folyamatosan szüksége van olyanokra, akik megkönnyítik harcát a démonfélék és szerafista fajzatok ellen, s ebben keresve sem találhat jobbakat a néhai *sycarr*ok véreinél. Ők alkotják a Pillangók néven ismert, rangrejtve működő, szétszórt szervezetet, melynek célja a fentebb említett szörnyetegek felkutatása és kiirtása.

Erre az időszakra nem csupán az elégedetlenkedés, de az egységes vezetés óhaja is általánossá vált a sokat megélt földeken. Ennek tudhatók be azok az újdonat szerveződések, melyek az elkövetkező évtizedekben a helyzet lassú megszilárdulásához és a családi háborúk lezárásához vezettek.

A nagypolitikába eladdig magát kevéssé beleértő Nyugati *syncordia* volt az első, amely döntést akart kicsikarni, még ha – mint az a későbbiekből kiderült – az ereje nem is volt meg ehhez a feladathoz.

A Lyalmurok vezetése alatt álló családszövetség vezetői elévülhetetlen szerepet játszottak abban, hogy az eddig kevesebb hatalomal rendelkező *morghagriss*, a bak ösvénye is saját vezető mögé sorakozzon fel. A K.sz. 17 355. esztendőben a Thommelysek végső bukásával a Frahh *syncordiá*n belül az Emârs Ház jutott hatalomra, akik először behódoltak a Lyalmuroknak, majd segédkezet nyújtottak az első bakpápa megválasztásához. A nyugati Házak újjászervezett szövetségi rendszere a néhai Tynos (és így a Lyalmurok) fősége alatt Vas *syncordia* néven nyilvánította ki hatalmát, majd első lépésként azonnal megtámadta a meggyöngült Északi *syncordiá*t – azt a szövetségi rendszert, melynek vezetője, a „Piderák királya", névleg ugyan Toron császára volt, ám sem a boszorkányurak támogatását, sem a szétszakadt ország más nagyurainak elismerését nem bírta.

A khammeri ütközetből győztesen kikerülő, és az Északi *syncordia* meggyengítésért felelős nagyúr, Ghysşamer Pamyn-on Şyenn, egyelőre nem avatkozott be a Vas és az Északi *syncordiá*k csatározásaiba, úgy tűnt, szövetséges Házai (az Orco *syncordia*) kivárásra játszanak. Maga az *emessir* jó ideig csupán az utódja megszületésére várt, mindenféle praktikákat kipróbált, bármit, ami az áhított gyermekáldást elősegíthette volna – hasztalan.

Miután örökösödését egyelőre nem sikerült biztosítania, ismét a háborúságba menekült. Friss vért, megfelelő szövetségeseket szeretett volna, s úgy gondolta, esetleg a Kígyó *syncordia* területein találhatja meg azokat. A legyőzendő családok között ekkoriban fontos házasság köttetett. A néhai Mantikór *syncordia* egyik zászlósura, Tarrhin Khliís-on Lyechard a hajdani Erdessan *emessir*i Házával, név szerint Ambherą Khottor On-Malchynąsszal lépett szövetségre, húga kezét adva neki. Miután ily módon biztosította a

[107] A Házak erejére jellemző lehet, hogy a korszak döntő csatái között számon tartott ütközetben a két fél mindösszesen kétezer harcost sorakoztatott fel.

[108] Talán ezzel összefüggésben robbant ki az orgyilkosháborúk második hulláma is. Ez a hirtelen és rendkívül véres időszak sodorta el végleg a Mandhragorr, a Mjaghazæn és a Kyreddin klánokat.

békét saját területein, komoly diplomáciai tevékenységbe kezdett, melynek csúcsát kétségkívül Ėmeļly Thuras-su Şyenn-nel, a gyermektelen Orco-*emessir* húgával való házassága jelentette K.sz. 17 381-ben. Ebből a frigyből született tizenhárom esztendővel később fia, Rouŋn Tarrhin-on Lyechard.

Részint a megfáradt kyrek békevágyát, részint Tarrhin-on Lyechard befolyását és diplomáciai sikerét jelzi, hogy K.sz. 17 410-re sikerült elérnie, hogy gyermeke házasságával valóban egyesülhessenek a keleti területek, s egy kézbe kerüljön a látszólag egységes, ám valójában mélyen megosztott *syncordia*. Heves és akaratos gyermeke, Rouŋn azonban elleneszegült az atyai akaratnak, és megszökött a család shuluri palotájából. Így kétéves öccse vette el az egykori Serpyss *syncordiát* ekkor irányító jadili Khaleman Ház háromesztendős leányát.

Tizenkét évvel később orgyilkosok ölték meg az akkor tizennégy éves Absallyr Tarrhin-on Lyechardot, Rouŋn öccsét, és addigi szövetségesük, Ambherą Khottor On-Malchynąs fia vette nőül a „Tharr leányának" is nevezett ifjú özvegyet. A Lyechardoknak kétségük sem volt afelől, kit kell keresni a gyilkosság hátterében – s így újabb két esztendő elteltével immáron az ő zsoldjukban álló fejvadászok végeztek hitszegő hajdani szövetségeseikkel.

A következő év a „Sogron haragja" néven is-mert pusztító eseménysorozattal kezdődött. Ismeretlen eredetű tűzvészek dúlták fel a Quironeia északi partjait, a Tizenhat Ház városa is súlyos veszteségeket szenvedett, semleges vezetői szerepe alapjaiban rendült meg. A vérbosszútól tüzelt Malchynąsok a shuluri Sab'dagharn Házat bízták meg saját háborújuk befejezésével, akik a tűzvész verte Shulurban végeztek is az idősödő Tarrhin Khliís-on Lyecharddal. Kisvártatva a főúr özvegye, a Şyenn vérből származó Ėmeļly nagyasszony elégtételt vett a gyalázatért, és a zűrzavaros állapotokat kihasználva eltörölte a Sab'dagharn Házat a föld színéről.

A tűzvészek okát sokan Sogron isteni háborújának számlájára írják. Feltételezések szerint ebben az időszakban a Tűzkobra végül felülkerekedett égi ellenfelein, legalábbis ebben az esztendőben hajította le a mennyekből az ellene szegülő lávaóriást, Khormmsát, aki az anyagi sík hidegében megdermedve zuhant alá. Roppant holtteste ma a Terad-halas tartományban található Khiíl-tó vizében nyugszik.

Időközben előkerült önkéntes száműzetéséből (vagy máshonnan nézve menekültéből) Rouŋn Tarrhin-on Lyechard is, és tizenhat esztendő múltával végül beteljesítette atyja akaratát. A „Tharrleánnyal" kötött házassága fordulópontot jelentett Toron történelmében.

A keleti országrész Sápadt Légiói szinte azonnal felsorakoztak a szemtelenül ifjú kyr mögé, ami legalábbis nem tekinthető szokványosnak. Nem csupán a néhai Kígyó *syncordiát* sikerült maga mellé állítania, de anyja révén a Şyennek (és ily módon az Orco *syncordia*) is mögé álltak – ami részint annak is köszönhető, hogy nagybátyjának, Ghyssąmer Pamyn-on Şyenn-nek továbbra sem volt örököse.

Toron kétségbeejtő állapotára jellemző, hogy mihelyt egy, a többség által elfogadható vezető bukkant fel, az ország középső és keleti részeinek nemessége szinte egyöntetűen az ifjú Lyechard pártjára állt Ebben több tényező is közrejátszhatott. Sem gazdaságilag, sem hadászatilag nem akadt megfelelő erő, mely lehetővé tette volna a háborúság komoly folytatását. A Házak kipusztultak, felmorzsolódtak a majd' ezredévnyi háborúságban. Rouŋn Lyechard szemmel láthatóan bírta a keleti Sápadt Légiók támogatását, s ismét előkerültek azok a krónikák, amelyekben Kyria bukását követően egyszer már felbukkant a Lyechardok neve.[109]

Egyre több helyről lehetett hallani, hogy az ifjú Lyechard az eljövendő császár.

A ***Şyenn krónika*** K.sz. 17 429-re teszi a Toron *syncordia* megalakulását. Ennek élén természetesen Rouŋn Tarrhin-on Lyechard állt. Az új szövetség egyesítette a középső és keleti országrészeket, s immáron csupán a nyugat Vas *syncordiá*ja, illetőleg a Tűzkobra hitén lévő Északi *syncordia* állt vele szemben.

[109] *Akkor a Hatalmasok egy bizonytalan jövendölés eredményeképp támogatták a kivételezett famíliát, ám a név végül a feledés homályába merült.*

Két csatát kell feltétlenül megemlítenünk, ha a családi háborúk legvégső szakaszát vizsgáljuk: K.sz. 17 433-ban, a lakhassyni ütközetben Rouŋn Lyechard csatlós Házaival tönkreverte az Északi *syncordia* seregeit, majd egy esztendővel később az Északi és Vas *syncordiá*k összevont seregei szenvedtek döntő vereséget a Tizenhat Ház városa melletti síkon.[110]

K.sz. 17 434-re lezárult hát az a rémálom, amit családi háborúknak neveznek a historikusok. Rouŋn Tarrhin-on Lyechardot „Toron védelmezőjének" választották, s megindult a lassú rendeződés, mely lehetővé tette a birodalom újbóli összekovácsolását.

Ha idáig hűek voltunk a ***Şyenn krónikák***hoz, talán megérdemli, hogy beszámoljunk a Ház végső bukásáról is.

Ghysşamer Pamyn-on Şyenn-nek – aki már jó ideje az életét meghosszabbító praktikáknak köszönhetően állt csak a Ház élén –, továbbra sem akadt örököse. A krónika szerint a K.sz. 17 450. esztendőben egy kyr nő jelent meg a ladyri vár kapujában. Senki nem tudta, ki is ő, és egyetlen ismert családhoz sem tartozott. Ajánlattal fordult Ladyr urához. Gyermekekkel ajándékozza meg, ám fiút nem szülhet neki, csak leányokat. Ghysşamer Şyenn csak rövid ideig habozott. Talán úgy vélte, ez az utolsó esélye, s bármit vállal, csak teljesüljön az álma. Úgy lehet, az sem igazán érdekelte, ki ez a nő és mit is akar valójában. Már egy ideje magamagát okolta gyermektelenségéért, a gyönyörű asszony pedig többet ígért neki, mint amiről álmodhatott. A legkiválóbb *lyrhÿssen*ek vizsgálták meg a jövevényt. Vére tisztának, teste egészségesnek találtatott, így hát feleségül vette.

A Chorr-Maras szekta nagyboszorkánya pedig három leányt szült neki a következő esztendőben. Ghysşamer Şyenn, mielőtt elhunyt volna, két leányát a „tüzes" *concitator*okkal jegyezte el, régi álmát váltva valóra ezzel – s így unokaöccse családjába vonta a Quironeia zavaros vizein uralkodó ősi kyr famíliák egy részét.

Leghűségesebb csatlós családjait halála előtt fölesketteFeleségére, így sikerült biztosítania, hogy miután K.sz. 17 452-ben végül távozott az élők sorából, a Şyennek meg tudták óvni területeik java részét és a koronázó családok között tartották őket számon.

Nagy szerepet játszott ebben az, hogy a Şyennek szolgálatában álló Kyssak orgyilkosklán vezetője önként vállalta, hogy a gyönyörű asszonyt minden körülmények között megvédelmezi.

A shuluri ütközetben háborút vesztő Sogron ugyan megkísérelte felerősíteni befolyását, ám úgy tűnt – egyelőre –, kénytelen behódolni Tharrnak. A Háromfejű szektái jóllehet nem kedvelték egymást különösebben, ám még így is jelentősebb erőt képviseltek isteni ellenfelük seregeinél. Ezt nem kevéssé segítette elő, hogy Toron védelmezőjének felesége (családja, a Khalemanok révén) régről Tharr választottjának számított.

Talán nem járunk messze az igazságtól, ha úgy gondoljuk, hogy Rouŋn ifjú felesége, Amirr Amirra-su Khaleman-on Lyechard nagy szerepet játszott a Tharr seregein belül létrejött egyezségben, melynek szellemében egyetlen főpapot választottak Toron védelmezőjének szolgálatára. Ily módon a Háromfejű eladdig szétszórt hívei is kénytelenek voltak kiegyezni az új helyzettel.[111]

A koronázásra K.sz. 17 453-ban került sor Shulurban. A még mindig fiatalnak számító uralkodó (ötvenkilenc esztendős volt ekkor) fejére az új főpap, a császár első lélekőre helyezte a Hatalmasoktól kapott diadémot.

A Házak kivétel nélkül felesküdtek a császárra – immár valódi, osztatlan vágy mutatkozott az értelmetlen vérengzés beszüntetésére, Új-Kyria feltámasztására. Ez az év a toroni időszámítás, a császári koronától mért rend első éve. Új nagyhatalom született a Quironeia medencéjében.

A második kyr császárság

Hogy az alább ismertetett események pontosan mikor következtek be, arról a toroni források is számos (egymásnak is ellentmondó) módon emlékeznek meg. E helyütt először is inkább csak a kora

[110] *Hogy az ifjú Lyechard vezető szerepe nem volt tökéletesen egyértelmű, azt jól jelzi, hogy a korszakfordító shuluri ütközetben négy boszorkányherceg is ellenfelei seregeit erősítette légióival. Érdemes megjegyezni, hogy az utolsó összecsapásokban a mai Tiadlan ulu népessége is képviseltette magát. Néhány törzsük a keletet uraló ifjú oldalán harcoló segédcsapatokban tűnt föl.*

[111] *Ezt némileg megkönnyítette, hogy a Hatalmasok a boszorkányhercegeken keresztül tudatosították mindenkiben: Rouŋn Tarrhin-on Lyechard valóban az eljövendő császár.*

császárkori Toron kialakításához és megszilárdításához vezető fontosabb intézkedéseket és azok következményeit említenénk meg, s eltekintünk azok pontos időbeli elhelyezésétől.

A félreértések és számolási hibák elkerülése végett azokat az évszámokat, melyeket sikerült azonosítani, a későbbiekben a pyarronita időszámításnak megfelelően (Pyarron szerint, P.sz.) adjuk közre. A hetedkori történetírás általában úgyis ezt alkalmazza, s a fontosabb dátumok (például az Északi Szövetség megalakulása, a zászlóháborúk és a többi) inkább ezen rend szerint ismertek. A Birodalomban ekkor bevezetett, a császári koronától (cs.k.) kezdődő toroni időszámítási módszer és a pyarronita között egyébiránt 169 esztendő a különbség – Rouŋn Tarrhin-on Lyechard megkoronázására a P.sz. 170. évben került sor.

A császári hatalom megszilárdítása

A családi háborúk lezárultával csupán a fejetlenséget sikerült felszámolnia az országnak. Továbbra is komoly problémák maradtak azonban megoldatlanul, melyek alapjaiban veszélyeztették a friss hatalmat.

A már többször idézett toroni tudós, Coronthas Ichabys-an Corthus a következő gondokat tartotta kiemelkedően fontosnak:

„Legelőször is a népesség megdöbbentő mértékű csökkenése volt igazán fájó, s ezzel együtt járt a gazdaság sanyarú állapota. Ez önmagában is elegendő lett volna a katasztrófához, ám mindezeken felül számos belső viszályt kapott örökül az új ország, úgy a nemesség, mint a nemtelenek között.

Ugyanekkor az államhatalom továbbra is szilárd eszmei támasz nélkül állt, melyben a kyr népesség mértéktelen pusztulása is közrejátszott.

Mindezeken túl ide kell soroljuk a mezőgazdaság hihetetlenül leromlott állapotát, a belbiztonság tökéletes hiányát, a kézművesipar eltűnését, a szabad testvériségek szabályozatlan tevékenységét, valamint a hadsereg felaprózódását és meggyengülését a szárazföldön és a tengereken."

Ezeken kívül is felsorol még többtucatnyi megoldásra váró kérdést, ezek csak a legfontosabbak.

Mint látni fogjuk, ahhoz, hogy Toron ismételten Északföld vezető gazdasági és politikai hatalma lehessen, kicsiny híján ezer esztendőnek kellett eltelnie. Csupán a dinasztia hatalmának végső megszilárdítása után (az úgynevezett császári háborúk lezárásával) sikerült a mai egység alapjait véglegesen megteremteni.

Mindez nem jöhetett volna létre egy közös akaraton alapuló, erőskezű vezetők által irányított – gyakorta a kegyetlenséggel határos eszközöket sem nélkülöző – központi vezetés híján. A Lyechardoknak mindez nem sikerülhetett a Hatalmasok támogatása nélkül.

Ugyan az általános hadiállapot már a múlté volt, de a kezdeti békeidőkben még bőséggel előfordultak kisebb-nagyobb összecsapások, melyek a várakozó családok helyezkedési kísérleteit jelezték.

Három rendkívül fontos intézkedés meghozatalára volt szükség ahhoz, hogy *bármiféle* hatékony változás egyáltalán létrejöhessen. Ezek a császári hadsereg felállítása, az új tartományi rendszer életre hívása, illetve a *syncordiák* széttörése voltak.

Mintegy öt esztendőn belül sikerült létrehozni egy olyan ütőképes sereget, amely nem csupán a belső, de akár a külső ellenfelektől is megvédhette az újjászületett országot. Ugyan északról vagy nyugatról egyelőre nem kellett komolyabb támadástól tartani, ám a keleti végeken portyázó orkok, illetve az ulu törzsek lehetséges ellenfeleknek tűntek. A császári seregeket – ekkor természetesen még nem beszélhetünk birodalmi légiókról – a *syncordiák* pietorfelajánlásaiból szervezték meg, irányításukat I. Rouŋn a hozzá kezdetektől fogva hű családfők kezébe adta.

Ezzel a rendelkezéssel párhuzamosan császári szóval felmondták az összes *sycarr*szervezet meglévő szerződéseit és tizenöt esztendőre birodalmi szolgálatba rendelték őket. (Ezt az időt a későbbiekben többször újra meghosszabbították.)

Az új tartományi rendszer életre hívása a *syncordiák* széttörésének volt az előfeltétele. A bi-

zonytalan, jobbára a nemesi birtokhatárok átláthatatlan vonalai mentén felszabdalt országot tizenegy tartományra osztották, ezek élére pedig császári szóval nevezett teljhatalmú helytartókat, az úgynevezett *regitor imperalis*okat állítottak. Az akkor életre hívott rendszer működőképességét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a mai napig változatlanul működik.

A *syncordia*rendszer megszüntetése felszámolta azokat a belső szövetségeket, amelyek lehetővé tették volna, hogy a területi alapokon szervezett egységek önálló politikába kezdjenek, s esetlegesen az új császár ellen fordulhassanak. Ennek esélye az általános öröm közepette ugyan csekélynek tűnt, ám nem lehetett figyelmen kívül hagyni.

A Boszorkányházak kiemelkedő fontosságú szerepet játszottak ezen feladat végrehajtásában. A Sápadt Légiók adták ugyanis azt a haderőt, amely – lévén tagjai java része élőholt – a legkevesebb veszteséget szenvedte a családi háborúk során. A holt seregek ezután – helyenként a császári csapatok tevékeny közreműködésével – megjelentek a különböző tartományokban az újszülött birodalom Nemes Házai mellett, hogy „kijelölt új szolgálati helyükre" kísérjék a családokat. A tökéletesen meggyengített nemesi seregeknek esélye sem lehetett szembeszegülni ezzel a fegyveres hatalommal. A hivatalos indoklás a „kyr vér frissítése" volt, s bármiféle ellenállás teljességgel lehetetlennek bizonyult.

Toron famorjai, ha életben akartak maradni, kénytelen-kelletlen elfoglalták a nekik kijelölt erősségeket, egyben tudomásul vették, hogy minden talpalatnyi föld a császár kezébe került, s nekik csak akkor jut azok bevételeiből, ha hűségükkel kiérdemlik. A szolgálattevő helyek kijelölésénél elsődleges szempont volt, hogy az egymással szövetségben álló családok ne kaphassanak szomszédos birtokokat, s lehetőség szerint néhai ellenségeik mellett legyenek kénytelenek a birodalom felvirágoztatásán fáradozni. Csupán néhány kivételezett família tarthatta meg eredeti erősségeit vagy birtokait – ám a legtöbb esetben ezen földek méretét is jelentősen csökkentették.[112]

Akadt ugyan néhány család, amely megpróbált ellenszegülni (Tremyss, Iąălla, Opryan, Ghassiryn *sa sata*), ám ezeket könyörtelenül kiirtották, méltóképp érzékeltetve az ifjú uralkodó erejét és akaratát. Ezt az eseményt egyes toroni krónikák a „Házak lázadása" névvel illetik, és feltehetően a P.sz. 190. esztendő környékén került rá sor.

Ugyanekkor a Házakat arra kötelezték, hogy évente egy alkalommal „meglátogassák" a császárt a shuluri udvarban. Ily módon sikerült elkerülni azt, hogy folytonosan otthonukban ülhessenek, ahol az ellenőrzésük komolyabb nehézségeket okozott volna. I. Rouŋn tisztelte ugyan az ország nemeseit, de soha nem bízott bennük igazán. Az ekkor elkészített Császári Házlistákon mindössze száztizenhárom nemesi famíliát találunk.

A P.sz. 270. esztendőtől kezdődően, ha lassan is, de sikerült keresztülvinni a császári flotta reformját, és a megerősödő haditengerészetnek köszönhetően Toron felszámolta a Quiron-tengeren kiújuló kalóztevékenységet. Ez egyben a tengeri rablókat irányító, Ryek hagyományát követő szerafista maradványcsoportok végleges felszámolására tett kísérletek egyike is volt. Ebben a tevékenységében a császárság a későbbiekben a Háromfejű egyházától kapott igen hatékony segítséget.

A birodalom megerősödésének nyilvánvaló bizonyítékát láthatjuk abban, hogy toroni források ez idő tájt emlékeznek meg először a Quirontenger déli partjairól, Yankarból származó, kevert kyrvérű követekről, akik a legendás Lunir légió veteránjainak leszármazottaiként tették tiszteletüket a császári udvarban. Az uralkodó és környezete megtagadta a „gyülevész korcsokat", s nevetségesnek minősítette azt az állításukat, miszerint a rég halott Pusztítók gyermekeit kell tisztelni bennük. Diplomáciai kapcsolatról sincs hírünk a későbbiekben, ám az tagadhatatlan, hogy ettől az időtől kezdve egyes kyr családokat vétkeikért Yankarba küldtek száműzetésbe.

A gyökeres átalakítások egyedül Tharr lassan formálódó egyházát nem érintették mélyreha-

[112] *Ennek egyik oka volt, hogy a korábbi házasságokkal életre hívott rokoni kötések továbbra is érvényben maradtak.*

tóan. A dinasztia kiemelkedő szerepet szánt a Háromfejű híveinek politikájában, ezért a *morghagriss*-rendszer területi felosztását nem módosította jelentékenyen – a kitelepített családoktól is azt várta el, hogy az új szolgálati helyüknek megfelelő ösvény papjait fogadják el magukénak. Ez minden valószínűség szerint nem ment zökkenőmentesen, de néhány évtized elteltével már nem jelentett komolyabb problémát.

A megfelelő eszmei háttér biztosításával megerősödve a későbbiekben a császár az egyháznak is jelentős földbirtokokat adott kezelésbe, s az első *sanquinator* szekták megjelenését követően, a P.sz. 333. esztendőben Tharr hitét hivatalosan is államvallássá tette.

A Háromfejű kivételezett helyzetét elsősorban Sogron hívei vették nehezen tudomásul. Az elkövetkező esztendőkből számos lázongást és tűzvészt jegyeznek fel a krónikák, ám a velük szemben foganatosított durva fegyveres fellépés a Tharr-szekták megerősödő tevékenységével karöltve arra késztette a Tűzkobra híveit, hogy más utakon próbáljanak érvényt szerezni jogosnak vélt igényeiknek.[113]

A változó viszonyokra mi sem jellemzőbb, minthogy kétszáz esztendővel később, midőn bizonyos Nemes Házak kezdeményezésére létrejött a Számok Szövetsége, (amely az Árnyúrnő kultuszának újjáélesztésére tett próbát, hogy a kyr istenek száma ismételten három lehessen), Sogron egyháza azonnali hatállyal felléptett az „eretnekek" ellen.

Ugyanakkor Sogron akkori kegyeltjének, Daro Chamassirnak tulajdonítják az ugyanebben az esztendőben megjelent „Egy isten dekrétum", az ***Enthessyr*** megszövegezését is. Ez tartalmazta az „egy isten az országnak, egy isten a népnek" elvét, mely világosan meghatározta volna Tharr és Sogron szerepét a birodalomban. Ám a dekrétum egy merész, vallásos hátterű gyilkosságsorozat kirobbantásán kívül semmilyen eredményre vezetett. Mivel a birodalmi számjósok több értelmezési lehetőséggel álltak elő, a dinasztia egyelőre nem volt hajlandó döntést hozni az ***Enthessyr*** ügyében. Ez a próbálkozás tehát kudarccal zárult, de mint a későbbiekben még látni fogjuk, a Tűzkobra hívei nem hagytak fel a további kísérletezéssel.

Azt mindenesetre sikerült elérniük, hogy a dinasztia végül törvényen kívüliként és „bomlasztó erőként" határozta meg Morgenát, noha tevé-

[113] *A Sogron hitét valló nagyurak közül a* ***concitator****ok jogai és lehetőségei szenvedték a legkisebb csorbát – így ők lehettek a tűzhitűek érdekeinek legbefolyásosabb szószólói is.*

Ghyssamer veteránjai igazán kitettek magukért. Három ütközetben is visszaverték a mind nagyobbra duzzadó ellenséges seregeket, akik ellen én magam csak a szokásos fegyvereimet vethettem be: ígéreteket, hazugságot és férjemet, hogy az egymással is versengő parancsnokaikat a másik ellen fordítsam.

Egy darabig működött is ez a stratégia, ám hamarosan már szinte látótávolságon belülre kerültek – maguk között tán már kockát is vetettek a sorsomról, s arról vitatkozhattak, miféle paktumokkal vesznek rá szerzeményem feladására. Katonáim Ladyr közelébe vonultak vissza, ott ásattak roppant árokrendszert a mindenfelől összeterelt pórnépekkel és rabszolgákkal, abba rejteztek el. Számuk Ladyr falain belül is bosszantóan megsokasodott, s ha kinéztem lakosztályom ablakaiból, füsttel kormos tábort láttam csak a láthatárig.

Majd végtelen tüzet a horizont mögött, ahogy nyugaton vörösre festi az ég alját. Furcsa volt nézni ezt a fényt, erősebben világolt az égre, mint a hajnal fényei keletről. Az ellenségeim égtek abban a tűzben. A segítség akkor érkezett, mikor már a legkevésbé sem számítottam rá.

Három hatalmas karakka vetett horgonyt aznap a kikötőben, tűzvetőik finom fekete fátylat húztak maguk mögött. Keserű szaguk felszivárgott az ablakomig. Eljövendő rokonaim érkeztek azokon a hajókon, még ha nem is maguk a tüzes *concitator*ok, de az ő parancsnokaik és Sogron lángjai. Három esztendővel korábban érkeztek, mint azt annak idején pecsételt szerződéseinkben kikötöttük, de akkor ezt egy cseppet sem bántam.

A lehető legnagyobb pompával fogadtam a hajók kapitányát – egy ráncoktól mart orcájú, büszke kyrt – még ha nem is oly ünnepséggel, mint ami kijárt volna. Az igazat megvallva meglehetősen szerény volt az a fogadtatás. A büszke kyr úgy tett, mintha észre sem venné, és én hálás voltam ezért.

Először azt hittem, maguktól érkeztek, midőn hírét vették Ladyr szorult helyzetének, ám hamar kiderült, hogy erre nemigen akadhatott volna módjuk, mióta a császár maga rendelkezett a flottával. Az uralkodó kérte meg a *concitator*okat, hogy vitorláikat fordítsák a partszakasz azon pontja felé. Nem egy magányos asszony megmentését kapták parancsba, hanem a lázongás felszámolását. Bármiféle eszközzel.

Magamban hálát rebegtem ezért Morgenának.

Kyr krónika

kenységére utaló nyomokat nem talált, az ellene felhozott vádakat pedig nem ítélte kielégítőnek.[114]

Tharr további megerősödésének jelét fedezhetjük fel a több krónika által is feljegyzett újabb egyházi kezelésbe adott birtokadományokban, melyeket a P.sz. 628. évben kaptak egyes kiemelkedő szekták.

Orwella jelenlétéről nem találunk hitelt érdemlő forrásokat ebből az időszakból, noha abban bizonyosak lehetünk, hogy kultusza életben maradt, hiszen tudjuk, hogy pártfogói ültek az Erődben, és mai tevékenysége is azt bizonyítja, hogy ha rangrejtve is, de folyamatosan jelen kellett lennie a toroni mindennapokban.

A nagyjából nyugodt belső viszonyok közepette villámcsapásként robbant az az árnyékháború, melynek létéről csak az események végső szakaszában értesült a birodalom java része. A krónikákba az első orgyilkosháború néven vonult be, és a P.sz. 688. esztendőtől 790-ig tartott. Kirobbanásának okairól túl sok ismeretünk nincs, vélhetően becsületbeli kérdések állottak a jobbára a színfalak mögött játszódó eseménysorozat hátterében. Kezdetben csupán a vezető Orgyilkosházak sodródtak bele, ám néhány év múltán szinte az ország összes fejvadászszervezete harcban állt. Csupán császári rendeletre sikerült véget vetni a gyilkosságoknak, miután több nagy hagyományú szervezet (Thyrrames, Alebariss) is végleg eltűnt, vagy végzetesen meggyengült.

Az új népek bejövetele

A P.sz. IV. századtól kezdődően Toron már nem csupán a saját területein bekövetkező eseményekkel volt elfoglalva. A megszilárduló államhatalom egyre több alkalommal volt kénytelen a környező földekről érkező híreket, eseményeket is számba venni, s valamiféle egységes külpolitika kialakítása is szükségszerűvé vált. Az új helyzethez hasonlóval az előző évszázadokban nem nagyon szembesülhettek – új jövevények, megerősödő régi fejedelemségek kora ez. Érdemes hát röviden sorra venni, melyek is ezek az embernépek, amelyek Toront dolgai újragondolására késztették, milyen események történtek a császársággal szomszédos földeken, hiszen ebben a korban alakultak ki azon politikai rendszerek, melyek a későbbiekben az Északi Szövetség megalakulásához vezettek.

A fokozatosan erősödő gazdaság, a kiváló terméseredmények – és ekképpen a lakosság számának folyamatos növekedése – mellett a fennálló békére sem lehetett panaszuk a toroniaknak. A birodalmi rendszer kereteinek kialakulásával és megszilárdulásával a régi eszmék is újra virágzásnak indultak. A külországba irányuló kereskedelmi tevékenység felerősödésével egyre több jelentés érkezett az Északföldje egyéb vidékein – így a hajdani Kyria magterületein – élő embercsoportok tevékenységéről is. Az egyik ilyen fennmaradt beszámolót a Khaleman Ház zsoldjában álló kalmárkaraván felderítői állították össze, s ebben egyebek mellett a következőket írják: *„Ezek a barbár népek a rossz emlékű Dawa egykori vidékeit lakják – saját állításuk szerint immáron több száz éve. Leromlott kyr nyelvet beszélnek, s csak egy kiváltképp eszes szemfényvesztőjük segedelmével tudtunk érintkezni velük, aki jól megértett bennünket. Ő maga tízegynéhány, egymással is hadakozó fejedelemséget említett, amelyek rossz sorban, jobbára paraszti módra élnek. Legerősebb fejedelemségüket Barchenainak nevezik, s állítása szerint a nyugati végeken egyre több háborúságba keverednek holmi újabb jövevényekkel."*

Ez utóbbi népekről sok bizonyosat nem tudunk, ám ez a korai említés vélhetően azokról a törzsekről szólhat, akik az ekkoriban megindult „irlav honfoglalás" elől voltak kénytelenek keletebbre húzódni. Ezeket az embernépeket nevezik mainapság Doran bölcsei a „protoirlav" gyűjtőnéven. Mindezen népek között minden valószínűség szerint már jelen voltak egyes olyan törzsszövetségek is, akik a későbbi erv honfoglalást megelőzően már az északi földeken laktak, irlav nyelven beszéltek, és ily módon ők tekinthetők a mi közvetlen vér szerinti elődeinknek is.[115]

[114] *Sokan éppen a vádak egy részének elejtése miatt gondolják, hogy Morgena még mindig bírt befolyással akár a legfelsőbb körökben is.*

[115] *A Howa völgyében egy karaván kíséretében arra utazó Krad-pap nem is olyan rég számos (talán már Cranta idejében is ott álló) kőoszlopra bukkant, melyeken régi erv típusú állatábrázolásokat és írásformát fedezett fel. Ami a pap szerint azt igazolná, hogy az irlavok vagy ervek sokkal régebben jelen vannak már ezen a vidéken, mint azt korábban bárki gondolta volna.*

Hogy Toron mégsem indított azonnal hadjáratokat a „bitorlók" ellenében, mégiscsak azt jelzi, hogy az ország még semmilyen formában nem volt felkészülve a rég várt hódításokra, s egyelőre be kellett érnie határainak biztosításával.

Az irlavok első megjelenésére csak közvetlen bizonyítékaink vannak, s nem tudjuk pontosan behatárolni azt az időszakot, amikor legelső csoportjaik kialakították szállásterületeiket Erigow környékén.

Doran alapításának idején (a P.e. VII. században) már vélhetően itt tartózkodtak egyes törzseik, de hogy államalakulatuk mekkora kiterjedésű volt, illetőleg milyen befolyással rendelkeztek, arról nincsenek egyelőre pontos adataink.

A térség történelmének feltérképezésében egyes toroni kereskedők beszámolóira, illetve a ***Lombhullás krónikái***nak nevezett irlav (erv) énekeskönyvre, illetve az Északi Szövetség historikusainak munkájára támaszkodhatunk.

A kyr (és a nekik alávetett emberi) lakosságnak a belső toroni területekre történő hatodkori bevándorlásával, a központi hatalom eltűnésével számos helyen megnyílt az út az embernépek újbóli felemelkedése előtt. Ezek a népelemek vélhetően a kyr fennhatóság alól kikerült, markáns önazonossággal rendelkező emberi csoportok lehettek. A legtisztábban ez a folyamat a Quirontenger déli partjain mutatható ki, de kétség nem férhet hozzá, hogy így történt – a már említett – északi földeken és a mai tiadlani vidéken is. Ezek a csoportok minden valószínűség szerint a crantai maradványnépek számtalanszor elkeveredett, áttelepített és szétzilált elemeiből álltak, s ez a tömeg beszivárgott a kyrek által elhagyott, háborúkban felperzselt, járványokban kiürült vidékekre is – vélhetően rögtön a Kyr Birodalom megszűnését és a káoszkor kezdeti pusztításait követően. Létszámuk feltehetően csekély lehetett, s ők találkoztak először az Yneven ez idő tájt megjelenő, újonnan érkezett emberi népekkel.

Közülük az ulu népcsoport bukkant fel először ezen a vidéken. Ők vélhetően a keleti szigetvilágból *érkeztek, s elsősorban a mai* Howavölgyben telepedtek le. Kezdetben nem sok vizet zavartak, erejüket jobbára lekötötte a Gro-Ugon orkjaival és goblinfalkáival folytatott küzdelmük. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a folyamatos fenyegetést sem, ami a káoszkor söpredékének még ekkor is létező maradványai jelenthettek az itt lakókra. Nyilván az ezekkel a csoportokkal való küzdelem is hozzájárult ahhoz, hogy új típusú harcformák és életmód alakulhason ki.[116]

A toroniak is csupán a családi háborúk végső szakaszában vettek igazán tudomást a keletről érkezettekről, akiket ekkortájt vélhetően az alávetett népek között tartottak számon, jóllehet valós hatalmat nem gyakoroltak fölöttük. A császárság megszilárdulásával az uluk jelentette fenyegetés is csökkent; megelégedtek új hazájukkal, s hamarosan újabb honfoglalók is felbukkantak az elhagyott toroni gyepűvidéken.

Ekkor kerültek az uluk kapcsolatba az eleddig elzárkózó Niaréval, s ez a későbbiekben alapvető befolyással bírt kultúrájukra. A sikeresen elzárkózó nagy, keleti birodalom az V. század elején nyitotta meg a kapuit, pontosabban ez az az időszak, amikor a Yian-Yiel-hegység mögül a magukat naráknak nevező népcsoport előkerült. Számos technikai újítást (acélművesség, építészeti megoldások, porcelán- és papírkészítés *sa sata*) hoztak magukkal, nem beszélve a különféle harcművészeti ismeretekről és a dorcha, mint harci vezető intézményéről, mely a mai napig élő hagyomány Tiadlanban.

Az újonnan érkezettek hamarosan megtapasztalhatták a kyr utódállam jelentette fenyegetést, és az uluk oldalán harcra kényszerültek új hazájuk védelmében. A végsőkig elszánt szövetség a P.sz. 470-es évektől kezdődően sikerrel vette fel a harcot a toroni portyázókkal szemben, és meg tudta tartani területeit, amit a lassan újjászerveződő birodalom – nyilván ideiglenes jelleggel – egy paktummal is elismert. Ekkor rögzítették határaikat, melyet a békeszerződés a Vinveriohegység keleti vonalán határozott meg.

Még a IV. században jelent meg az a népcsoport Északföldén, melynek késő utódai oly sok alkalommal játszottak kiemelkedő szerepet a tér-

[116] *Nem lehetetlen, hogy a Dawa és Ryek szolgálatában álló, torz hadseregek elleni küzdelem volt a közvetlen oka Niarében a harcművészeti formák és kolostorrendszerek kialakulásának. Ezek kerültek azután a későbbiekben – némileg módosult formában – a mai Tiadlan területére.*

ség háborúiban. A nomád ilarok öt törzse a nyugati pusztaságok felől érkezett; bár hogy szülőhazájuk hol feküdt, alig sejthető. Nemzetségeik a Vinali-medence ez időben igencsak gyér népességű folyómellékén állapodtak meg, s a legelőket egymás közt felosztván ott vándoroltak állataikkal az évszakok változása szerint.

Az uluk, narák és ilarok honfoglalásánál lényegesen fontosabb hatással volt azonban a későbbi történelmi eseményekre az a népcsoport, amelynek törzsei vélhetően a Tarin-hegységen túl elterülő ősrengetegből indultak világhódító útjukra nagyjából a P.sz. V. század környékén. A magát irlavnak nevező nép nem telepedett meg a hegyek között – az is elképzelhető, hogy az ott élő barátságtalan hegyi emberek és orkok késztették őket útjuk folytatására – inkább a mai Marvinella-öböl vidékén, illetve attól délebbre találtak maguknak szállásterületeket.

Ezeket a földeket akkoriban a néhai Dawa Birodalom maradványnépei lakták, elkeveredve az irlavok által maguk előtt hajtott egyéb népelemekkel. A hódítók kisebb emberi fejedelemségeket találtak csupán, apró falvakat, melyek képtelenek voltak érdemi ellenállást kifejteni a nyugatról jövő, technikailag és kulturálisan is fejlettebb hódítókkal szemben. Egy részük vélhetően toroni maradványelemeket is tartalmazott – talán azokat, akik a családi háborúk idején menekültek el az északi területeket uraló *syncordiá*k hatalma elől.

Egyetlen olyan, a térségben élő csoportról van csupán tudomásunk, akik irlav származásúként ekkor már jó ideje Erigow környékét lakták.

Több irlav törzs érkezett az új vándorló csoportokkal, s fokozatosan megszállták a gyéren lakott területeket. Keleti és délkeleti irányban haladtak tovább, hogy azután utolsó hullámaik a P.sz. VI. század második felében érkezzenek meg a Howa medencéjébe.

A ***Lombhullás krónikái***ban kiemelkedő szerepet kap a honfoglalók két legendás vezére, Irnach és Derato, a kardos testvérpár, akik P.sz. 542-től kezdve fokozatosan meghódították a komoly ellenállásra képtelen vidékeket, s délen egészen a dwoonok majdani északi gyepűvidékéig, a Daibol-hegységig tolták határaikat.

Krónikáink tanúsága szerint P.sz. 547-ben Erigow vidékén foglyul ejtették az utolsó dawai máguskirályt, egy torzszülött emberroncsot, hogy azután szabadon engedjék Islas erdejében. A régi idők szánalmas hírmondójának azért kegyelmeztek meg, mert a szél szelleme megtiltotta nekik, hogy őrült embernek vegyék vérét.[117]

Egy évvel később Irnach fejedelem megölte fivérét, s attól fogva egyedül uralkodott a néhai kyr császárváros környékén. A testvérgyilkosság megosztotta a törzseket, s talán ez lehetett az oka annak, hogy egyes vérszövetségeik más szállásterületek után néztek.[118]

A P.sz. VI. század végére tehát az irlav törzsek végleg letelepedtek, s több, egymással is versengő államalakulatot hoztak létre. Ezek közül az egyik, a már többször említett korai irlav állam, a későbbi erigow-i hercegség, mely a következő század elejére hódoltatta a tengerpart elmaradott emberi fejedelmeit, a másik pedig az Erv királyság néven ismert állam, amely a Traidlan-medencét tette meg székhelyének.

Ez utóbbi majd' két évszázadig állt fenn, s csak P.sz. 785-ben osztotta fel az utolsó király, Oldó Haragan három részre. Ezeket a korai államokat a mai napig Gianag, Haonwell és Eren néven ismeri az utókor.

Mint korábban említettük, az irlavok egy része – talán egy egész törzsszövetség – nem telepedett le a fenti területeken, hanem tovább folytatta vándorlását, hogy végül (P.sz. 557-től) a Howa medencéjében élő ulukkal és narákkal elkeveredve Tiadlan alapítói között emlegessék őket a történetírók.

Az erv őstörténettel kapcsolatban feltétlenül meg kell említeni azt az ellentmondást, ami a ***Lombhullás krónikái*** és a dorani könyvtárakban felbukkanó néhány történeti munka között feszül.

Nem tudjuk pontosan, milyen viszonyban voltak az Erigow környékén élő első irlavok a későbbi jövevényekkel, megértették-e egyáltalán egymás nyelvét, s hasonló isteneket imádtak-e.[119]

[117] Ez egyébként azon ritka utalások egyike, amelyek alapján egyáltalán következtethetünk az irlavok őshitére.

[118] Legjobb tudomásunk szerint az elhagyott városba Irnach soha nem költözött be, s ezt csak a néhai Derato ükunokája, Deimar engedélyezte később néhány jövevénynek, kiknek arcát a romvárosban található szobrokéhoz hasonlatosnak találta. A dorani Habers magiszter úgy véli, ezek a kyrek – ha a krónikának hinni lehet – vélhetően azonosak lehettek a Számok Szövetsége miatt Toronból elüldözött Morgena hitű „eretnekekkel".

Bárhogy is, az erv hercegségek végleg megvetették lábukat a császárság szomszédságában.

Közvetlen területi érintkezésről azonban nem beszélhetünk; az első időkben széles, csak a nomád ilarok által lakott legelők választották el az irlavokat a toroniaktól. E területre érkezett meg a P.sz. VI. században több száz éves vándorlás után a dwoonok népe, és a legeltető lovasnemzetségeket kiszorítva határait a Piderák északi lankáiig terjesztette. Sorsüldözött nép nyert ezzel hazát Torontól északra. Legendáik szerint el kellett hagyniuk régi világukat, s istenük, a Nap vezetésével kerültek Ynevre. Vándorlásaik során több időt töltöttek a Ziron-hegységben, majd a Fendor-tenger északi részein, míg végül eddig tisztázatlan okokból tovább kellett vándorolniuk. Új szomszédaikkal számos összetűzésbe keveredtek, elsősorban a kontinensen addig ismeretlen, következésképp minden más vallással ellentétes elvekre épülő naphitük miatt, ám igazán komoly viszálykodásba nem az irlavokkal, hanem Toronnal keveredtek.

A jóval szervezettebb dwoonok tömegei miatt a Vindali-medencét elhagyni kényszerült ilar törzseknek nem sok választása maradt: Észak egyetlen még „gazdátlan" területe, a Peratlonfélsziget felé irányították lovaikat. Néhány évtized leforgása alatt meghódították a csak orkok által lakott hatalmas földnyelvet, melyet saját nyelvükön Szépmezőnek neveztek el.

Az újonnan érkező népek igen sokáig semmilyen kapcsolatban nem kerültek Toronnal – csupán a birodalom kereskedői bukkantak fel időről időre a „mesés déli császárság" kiváló minőségű portékáival. Legelőször a dwoonok tapasztalták meg szomszéduk hatalmát, amidőn P.sz. 637-ben komoly vereséget szenvedtek Weilhagnál egy, a Dassi-alföld irányából érkező birodalmi portyázócsapattól.

A VII. századtól fogva egy egészen más hatalom terjesztette ki befolyását az újonnan érkezettekre – először a Quironeia déli területein. Messzi földről érkező hittérítők bukkantak fel ez idő tájt az uralkodói udvarokban, hogy megismertessék velük Délvidékről származó isteneiket: majd egy ezredévvel a Város alapítása után Pyarron szorgos misszionáriusai elérték Ynev északi határait.

Küldetésük – a toroni keserű tapasztalatok után – meglepően gyors sikerrel járt. Alig száz esztendő múltán már a déli panteon hatalmaihoz imádkoztak az irlav törzsek – kiknek nevét az új vallás papjai torzították a ma ismert „ervre" –, s az óhitükhöz makacs következetességgel ragaszkodó dwoonokat leszámítva az új vallás viharos gyorsasággal terjedt el a néhai kyr tartományokban.

Talán ez a hitváltás az oka az északi hármak hercegségeiben tapasztalható különféle gondolkodásmódnak is. Régi hitük feladásáért cserébe ugyanis mindannyian más pártfogót kértek maguknak. Így lett Gilron Gianag, Arel Haonwell, Kyel pedig Eren legfőbb oltalmazója.

A hitváltás kapcsán feltétlenül ki kell térjünk néhány fontos kérdésre: ha nincs is pontos képünk az erv ősvallásról, visszakövetkeztethetünk rá azok alapján, milyen istenek lettek a legnépszerűbbek északon. Természethitről lévén szó, elsősorban azon szférák égi hatalmasságai tudtak híveket szerezni maguknak, akik valamimód pótolni tudták az irlav istenek különféle szerepköreit, akik bizonyítani tudták az újonnan érkezetteknek erejüket és megbízhatóságukat. Arel vélhetően egy viharisten helyébe léphetett, Antoh egy néhai víz vagy folyamistennőtől szerezte meg annak híveit, míg Kyel talán az irlavok teremtőatyjának szerepkörébe olvadt.

Erre engednek következtetni mindazon boszorkányszervezetek is, amelyek az Északi Szövetség területén tevékenykednek, és szertartásrendjük olyan – nyilván a pyarronita hódítás előtti – elemeket tartalmaz, amelyek sokkal régebbi időszakokhoz köthetőek.[120]

Számos elnevezés is arról tanúskodik, hogy a régi istenek – ha csak nevükben is –, de megmaradtak az újonnan érkezett embernépek (és nem csupán az irlavok) lelkében:Ilanorban Arelt mint Kai-Syahot, a Szűz Vadászt, Ellanát mint Dal Lartit, Mindenek Anyját, Kyelt pedig mint Kruh-Berant, az Ősz Üstökűt tisztelik. A Riegoy-

[119] *Valószínűleg nagyon közeli rokonságban álló nyelveik kölcsönösen érthetőek voltak a másik számára, és feltételezhető, hogy hasonló természethitet vallottak. Az a tény, hogy a* ***Krónikában*** *az alapítók emlékei szerint a néhai Enrawell lakatlan volt, egyes feltételezések szerint csak azt a történetírói szándékot mutatja, ami feljogosította volna az újonnan érkezetteket Erigow elfoglalására, és „testvéreik" hódoltatására.*

[120] *Elsősorban az Arel- és Antoh-hitű boszorkányköröket sorolhatjuk ide, de az Ellana hitét valló szekták is valószínűleg a káoszkorig képesek visszavezetni hagyományaikat.*

államokban Antoh Annir, míg Arel Ourreh néven ismert – és a sor még folytatható.

Ezen elnevezések ugyan sérthetnék egy délvidékről érkező egyházatya vagy inkvizítor lelkét, ám északi társaik tisztában vannak vele, hogy mindezek mögött nem eltévelyedésről vagy bűnös eretnekségről van szó, hiszen mindezen istenek hívei tisztelik és betartják a pyarroni parancsolatokat, és ellenségként kezelik mindazon vallások híveit, akik szemben állnak a Pyarronban kinyilatkoztatott isteni elvekkel.[121]

[121] Az északi és déli egyházatyák Syburrban kipattant nézetkülönbségei is talán az eltérő kulturális háttér okán kerültek felszínre.

Érintőlegesen talán érdemes szólnunk a Quironeia déli vidékeiről is. A mai Abaszisz területén élő, Toronnal óvatos kereskedelmi kapcsolatokat kiépítő kalmárnépek városállamai az idő tájt virágkorukat élték. Ezt a P.sz. V-X. századig tartó időszakot a „kereskedők aranykora" néven emlegetik a korabeli krónikák.

Nyilván a nagy távolság az oka annak, hogy Toron ebben az időben még nem lépett fel katonai hatalomként délen, ugyanakkor a Magános Házak kalmárai, illetve az egyes *concitator*ok támogatását élvező független kereskedők már kisebb lerakatokat hoztak létre.

A trónháborúk ideje

A környező vidékek rövid áttekintése után forduljunk vissza a császárság belső problémáihoz.

Bármennyire is biztatóan alakultak a birodalom belső ügyei, elegendő volt egyetlen jelentősebb esemény, hogy kis híján romlásba döntse az egész dinasztiát, s vele együtt az új országot.

A Rőt Gyermek néven ismert személyről igen keveset tudunk, ám annyi bizonyos, hogy az ő születése áll azon események mögött, amelyek végül a császári háborúk vagy más néven trónháborúk zűrzavarához vezettek (P.sz. 1022–45). A történések felidézésében elsősorban a már említett Habers magiszterre támaszkodhatunk, aki abban a szerencsés helyzetben volt, hogy számos *kyr* származású tudóssal folytathatott eszmecserét Doranban.

Az ő véleménye szerint a Rőt Gyermek (P.sz. 998–1038) valójában Sogron egy kísérlete volt arra, hogy átvehesse a hatalmat a Háromfejűtől a birodalomban.

Nevezett ifjú a császári családban látta meg a napvilágot. Édesanyja az uralkodó törvényes felesége volt, makulátlan kyr vérrel és dicső felmenőkkel. Valamimód mégis Sogront hordozta a vérében, s ez ütközött ki gyermekében is. A megnyerő fiatalember nem született trónörökösnek, ám egy rejtélyes balesetsorozatnak köszönhetően tizenöt esztendős korára ő lett a trón várományosa. Így megnövekedett hatalma segítségével kiváltságokkal halmozta el Sogron egyházát, s az édesanyjával közeli kapcsolatban álló Caythalis boszorkányszektát. Ez időre egyetlen öccse maradt csak, aki atyja (III. Rouŋn) egy különösen kedves feleségétől, Ethelly Marhys Skįn-Askhettys-su Lyechardtól született. Az uralkodó halála (P.sz. 1022) után, ám még az új császár beiktatása előtt – vélhetőleg a lélekőr hathatós közbenjárására – az udvar két részre szakadt.

A nagy népszerűségnek örvendő Rőt Gyermek – más név nem maradt fenn vele kapcsolatban – követői, köztük a Quironeia számos *concitator*a, természetesen az ő jogos trónigénye mellett állt ki, gyakorlatilag figyelmen kívül hagyva Tharr hatalmát. III. Rouŋn másik gyermekét a Skįn-Askhettysek elmenekítették az udvarból, s Jadilban önhatalmúlag az ifjú császárfi gyámjává nevezték ki magukat.

Sogron egyháza azonnal a Rőt Gyermek mögött sorakozott föl, a Skįn-Askhettysek régenssségét törvénysértőnek és a hagyományok ellen való lépésnek bélyegezve. Néhány hónap múltán lángokban állt az ország. A Rőt Gyermeket ugyan Shulurban megkoronázták, ám a polgárháború lehetetlenné tette, hogy hatalmát gyakorolhassa is. A Hatalmasok csendben szemlélték az eseményeket, s a későbbiekben sem avatkoztak közbe, még boszorkányhercegeiken keresztül sem.

A trónháborúkban a megosztott *regitor*ok és *concitator*ok által vezetett seregek többször is összecsaptak, ám ezen csaták végső kimeneteléről semmit nem tudunk. A Rőt Gyermek végül egy-

szerűen eltűnt (P.sz. 1038). Sorsát ugyanolyan homály fedi, mint feltűnésének előzményeit.[122]

Az ország egységét csupán a P.sz. 1045. esztendőre sikerült helyreállítani; ekkor iktatták be a régens oltalmát élvező új uralkodót V. Rounn néven.[123]

Mind a birodalom, mind Tharr egyháza nehezen heverte csak ki a háborút, s majd' száz esztendőnek kellett eltelnie, hogy a régi sérelmek végképp eltűnjenek. Példás büntetésekkel és kellő szigorral sikerült csak rendet teremteni, továbbá olyan intézkedések meghozatalával, melyek a hasonló esetek megelőzését voltak hivatottak kivédeni. Ekkor jött létre a trónörökösök felügyeletét és neveltetését biztosító hercegi Házak (Ten, Hior, Val'hass) rendszere, valamint a Régensi Ház intézménye, amely a Skin-Askhettyseknek biztosított előjogokat, melyekkel mindmáig élhetnek. Azóta ez a család a dinasztia elsődleges támaszának számít, s bár az elendori kasztba – az adományozott jogoknak megfelelően – soha nem kerülhetnek, megbecsülésük a famorok között is kiemelkedőnek számít. A szolgálatukba tartozó (és Tharrhoz köthető) Ködfivérek nevű kém- és orgyilkosszervezet is vélhetően a trónháborúknak köszönheti létét.

A trónháborúk megmutatták az ország törékenységét, s egyben rávilágítottak a káoszon alapuló állam eszméinek hátulütőire is. Ez a fajta általános megosztottság és érdekellentét a későbbiekben is sok gondot okozott a birodalomnak, s csak a különösen keménykezű császárok – vagy lélekőrök – uralkodása idején sikerült fenntartani a belső egységet. Nyilvánvalóvá vált továbbá, hogy Sogron és Tharr viszonya még korántsem tekinthető rendezettnek.

A zászlóháborúk kora

Ilyen kedvezőtlen előjelekkel érkezett Toron abba a korszakba, melyet összefoglaló nevén csak a zászlóháborúk idejének neveznek észak historikusai, és gyakorlatilag a mai napig tart. Ezen értekezésnek nem célja ezt a kort részletekbe menően elemezni, hiszen ez külön kötetet igényelne, lehetőség szerint mégis kísérletet tesz a fontosabb összefüggések és történések felvázolására.

Mindenekelőtt magukról a hadúri lobogókról, illetve a zászlóháborúk Toronban és az Északi Szövetségben használatos eltérő dátumozásáról kell pár szót szólanunk.

A zászlók eredete éppen úgy homályba vész, mint valós természetük és céljaik, s minden velük kapcsolatban tett kijelentést csakis fenntartásokkal lehet kezelni. A téma szakértője Mashgar városának jeles koponyája, Toddor Marvik, Krad papja. A későbbiekben az ő kutatásai alapján próbáljuk feltárni a lobogók titkait.

Mashgari Marvik ***A zászlóháborúk ősokai és lefolyásuk*** című munkájában úgy véli, a lobogók – legalábbis az alapján, amit tudni vélünk róluk – akár Ynevvel is egyidősek lehetnek, de legalábbis valószínűsíthető, hogy már az első világkorszakban jelen voltak a történelem színpadán. Ezek alapján feltételezhetjük, hogy már az ezt megelőző korokban is voltak zászlóháborúk. Erről bizonyosságot szerezni természetesen lehetetlen, s bővebb találgatásokba is csak az elfek és az aquirok vénjeinek kikérdezése után bocsátkozhatnánk, ami jelen körülmények között reménytelennek tűnik.

Marvik feltételezi, hogy a kyrek Calowynról való kivándorlásának is egy esetleges zászlóháború lehetett az egyik oka – legalábbis erre utal a ***Kyrantalla*** nevű mágikus ókyr költemény néhány versszaka, amely az egyik legfontosabb korszakzáró ütközet, a Változás mezejének csatája leírásánál említ nagy hatalmú fekete lobogókat.

Ha ez igaz, akkor a zászlókat kultúrákon, téren és időn felül létező ereklyéknek kell tekintenünk, amelyek a világ alakításában és teremtőinek terveiben kiemelkedő fontosságú helyet foglalnak el – ekképpen a világ sorsának alakításáért is felelősek. Mashgari Marvik odáig megy, hogy feltételezi, a mágikus selymek valaha, az idők hajnalán egyetlen zászlónak készültek, csupán később szabdalták őket színeik (vörös és fekete) alapján kilenc-kilenc darabra, a világ kor-

[122] *Mendemondákat hallani arról, hogy végül a Boszorkányerődben lelt menedéket.*

[123] *A Skin-Askhettysek megerősödő hatalmát mi sem jelzi jobban, mint hogy huszonhárom esztendőn keresztül képesek voltak megtartani régensi rangjukat.*

szakainak száma szerint. Olyan átok ülhet rajtuk, amely megtiltja a daraboknak, hogy valaha is egyesüljenek – erre talán csak a világ pusztulásának előestéjén kerülhet sor.

Bárhogy legyen is, megjelenésükkel a hetedkor legpusztítóbb csatáinak kora érkezett el. Mashgari Marvik szerint bizonyosra vehető, hogy kezdetben a zászlók maguk választották hordozóikat, s úgy tűnik, azok döntéseit is befolyásolták. Ez utóbbi állítás a későbbiekre vonatkozóan is megállja a helyét, ám tekintetbe véve bizonyos hadúri örökösödési formákat (például a toroni császárét, vagy a lélekőrét) feltehető, hogy a lobogók nem minden esetben szólnak bele a hordozók kiválasztásába. Ugyanakkor el kell velük fogadtatni az új hadurat. Fentiek alapján az is elképzelhető, hogy elhagyják a választottat vagy legalábbis nem akadályozzák meg a bukását (például legutóbb a Kard Testvériség vagy Rowon hercegének esetében).

A két szín minden esetben egymással szemben álló gondolkodású és értékrendű kultúrák képviselői közül választ hordozókat – akik gyakorta még szövetségeseikkel sem értik meg magukat tökéletesen. Ez a tény (elég ha az elfekre és az ereniekre vagy az aquirokra és a toroniakra gondolunk) szintén arra enged következtetni, hogy az alkotók gondolkodásmódját nem lehet egyértelműen párhuzamba állítani Ynev mai lakóinak elképzeléseivel.

A lobogók az idők folyamán lassan, egymás után bukkantak fel, s minden jel arra utal, hogy hamarosan ismét lángokba borítják Északföldét. Megjelenésükre nézve fényes, selyemhez hasonló anyagból készített (de nem szőtt!) zászlók. Méretük, mely nem azonos és nem is állandó, vélhetően összhangban van hordozójuk hatalmával, s – egyes beszámolók tanúsága szerint – a szemre láthatatlantól a vitorlányi nagyságúig terjedhet. Tapintásuk kellemes és sima, sem hideg, sem nem meleg. Láthatatlan, delejes hatalmuk kisugárzik környezetükre, és könnyedén befolyásolja a bűvkörükben tartózkodókat. Maguktól mozognak, lobogásuk titokzatos harmóniában lehet pillanatnyi „hangulatukkal".

Mielőtt az általuk kirobbantott világégések ismertetésébe vágnánk, néhány szóban össze kell foglaljuk a szövetségi és a császári történészek már említett eltérő dátumozását.

Míg az északi historikusok eddig tizennégy háborút írtak össze, addig ez a szám a toroni krónikákban mindössze nyolc. A különbséget abban kell keresnünk, hogy Toronban a háborús időszakokban a fejvadászrendeket minden esetben császári szolgálatba rendelik, s addig nem is bocsájtják az egymással hadakozó Nemes Házak rendelkezésére, amíg veszély fenyegetheti az országot. Így aztán míg a Szövetség a hadmozdulatok végeztével vagy a békekötések után lezártnak tekint egy háborút, addig a toroniak számára csupán akkor kezdődnek a békeidők, ha az orgyilkosok ismét a családok szolgálatába állhatnak. Ily módon előfordult, hogy bár a Szövetség szerződésekkel befejezettnek nyilvánított egy háborút, a toroniak továbbra is készültségben álltak, s két („szövetségi") háború között csupán a hadmozdulatok felfüggesztéséről és ideiglenes békékről beszéltek.

A félreértések elkerülése és a tisztánlátás végett ezért a dátumoknál úgy jártam el, hogy a „toroni" zászlóháborúk esetében betűkkel (harmadik zászlóháború, P.sz. 1742–51) míg a szövetségieknél számokkal (V. zászlóháború, P.sz. 1742–51) jelöltem a különbségeket még akkor is, ha egyébként az évszámok megegyeztek.

A háborús krónikákban természetesen elsősorban azok toroni előzményeivel és következményeivel foglalkoztam, s ezekhez fűztem azokat a magyarázatokat, melyeket a belpolitikai helyzet pontosabb megértéséhez elengedhetetlennek gondoltam.

Az első háború közvetlen – és szükségszerű – előjátéka a legelső lobogó felbukkanása volt.

P.sz. 1125-ben jelent meg az első éjszín selyem Shulurban, a császári belsővárosban. Választottja, ekképp az első fekete hadúr VII. Rayass császár lett. A jel egyértelmű volt: Toron immáron elég hatalmas, hogy visszafoglalja Kyria egykori területeit a barbár hódítóktól. Az istenek sem akarják másként.

Valószínűleg nem volt tudomásuk róla, hogy ezzel csaknem egy időben, P.sz. 1132-ben Erigow nagyhercege, Senimoro Daitar egy éjjel arra ébredt, hogy ágyát roppant vérszín selyem borítja.

Első zászlóháború – P.sz. 1142–1311
(*I. 1142–1145, II. 1250–1256, III. 1310–1311*)
A toroni csapatok gyors előrenyomulása után sem a dwoonok, sem tiadlaniak nem voltak képesek tartósan komoly ellenállást kifejteni, s a birodalom jókora területeket kaparintott meg, melyeket a császár a hadjáratok hősei között osztott szét. Tharr ellenségei kénytelenek voltak visszavonulni és feladni egykori földjeiket, a toroni csapatok pedig állandósították portyáikat az erigow-i és ereni határvidéken.

A század végén, P.sz. 1195-ben újabb vörös lobogó bukkant fel, mely ezúttal a tiadlani királyt, II. (Hadúr) Haront választotta.

Az eseményeket közvetlenül egyelőre nem befolyásolták, ám a későbbiekben komoly szerepet kaptak azok a népek, amelyek öt esztendővel később érték el Ynev partjait. A nagy északi jeges szigetről, Beriquelről (saját nyelvükön Bórogról) megérkezett a törpék menekültáradata, az erv hercegek pedig az országukat folytonosan zaklató ork törzsek ellensúlyozására rövidesen nekik adományozták a Tarin-hegységet.

Kétségkívül a toroni hadászat és diplomácia kudarcának kell tekintenünk, hogy mintegy fél évszázaddal a törpék megérkezését követően, a P.sz. 1249. esztendőben Észak hatalmainak egy része – elsősorban a birodalom jelentette fenyegetés kényszerében – a Toron elleni kölcsönös segítségnyújtás jegyében szerződést köthetett. Az Északi Szövetség létrejötte egyértelmű jelzés volt a császárság számára, hogy a „barbárok" nem hajlandók megadni magukat. Eren, Erigow, Gianag, Haonwell, Ilanor és Tiadlan embernépei, valamint a tarini törpék félreérthetetlenül jelezték szándékaikat. Elhatározásuk helyességét mi sem bizonyíthatta jobban, mint hogy a törpék királya, a smaragdszemű honfoglaló Torof Miigan gyermeke, Nelhac, az Építő is egy vörös lobogóra bukkant Tarin tárnáiban a P.sz. 1251. évben.[124]

Az időközben kirobbant újabb csatározások valós területi változásokat nem okoztak, ám jó időre ismét a fegyvereké lett a főszerep úgy az erigow-i határvidéken, mint a tiadlani tengermelléken. Jóllehet komoly katonai sikereket a Szövetség még nem tudott felmutatni – a későbbiekben oly hatásos nehézlovas harcmodor még nem vert gyökeret Északon – belső egységüket csak erősíthette, hogy P.sz. 1255-ben I. Belgrand, az ereniek hercege is csatlakozott a vörös hadurakhoz.

Az északiak egyelőre nem találták meg Toron mágikus fölényének ellenszerét – bár igaz, hogy a mindaddig semleges Doran mind komolyabb (diplomáciai és mágikus) támogatásáról biztosította az embernépeket – viszont a pyarroni istenek papjai voltak csak képesek hatásosan ellenszegülni a birodalom varázshasználóinak.

A XIV. század első felében azután Toron véglegesítette hadászati fölényét és lerohanta a dwoonokat – akik elsősorban a fennálló vallási ellentétek miatt vonakodtak a Szövetséghez csatlakozni. A naphitűek országát gyakorlatilag elsöpörték, a fővárost, Tiarnielt felprédálták, s szétszórták az egymással is folytonos ellenségeskedésben álló dwoon lovagrendeket. A toroni csapatok Erigow-t is elfoglalták és – ideiglenesen ugyan, de – létrehozták Enrawëll tartományt.

A kudarc mértékét csak növelte, hogy a cseppet sem hízelgő Veszett Szuka becenévre hallgató tiadlani dorcha, Tesikinate nem csupán a tiadlani sereg színe-javát, de a vörös lobogót is elveszítette.

A háborút lezáró békékben Északra súlyos hadisarcot róttak, Tharr egyháza hatalmas birtokadományokat kapott, a lélekőr pedig Erigow-ba (Enrawëll) helyezte székhelyét. Ez volt a zászlóháborúk során Toron legnagyobb sikere, méltán ün-

[124] *Az újdonsült szövetség közös hadijelvények megalkotásával is kifejezte együvé tartozását, és az új lobogóik után hamarosan a „kettős hold" országai elnevezés is közkeletűvé vált.*

nepelt a birodalom, amely – mint a későbbiekben látni fogjuk –, sem gazdaságilag, sem katonailag nem volt olyan erős, hogy a megszerzett területeket sikerrel meg is tarthatta volna.

A dwoonok megosztottsága csak mélyült, királyt azóta sem választottak.[125]

Az egység iránti vágy egyetlen eredménye a dwoon királyi sziklasírban megtartott gyűlés volt, amelyen a lovagrendek vezetői megalakították a Marnisst, a Naptanácsot, a Ranil rend nagymestere pedig régensi címet kapott (P.sz. 1312), s ígéretet tett az ország egyesítésére.

Hogy Toron nem tudta véglegesíteni győzelmét, abban nagy szerepet játszott az ország belső – vallási – megosztottsága. Gazdagsága ellenére Tharr egyházát soha nem lehetett egységesnek tekinteni, a szekták csakis a külső ellenséggel vívott harcban fogtak össze. Az ebedori tűzvészszel kezdődött (P.sz. 1395) vallásháború csupán a Második Próféták felbukkanásával és a Tharr győzelmét jósló jövendöléseikkel (P.sz. 1449-től) mérséklődött, a század végére azonban sikerült véget vetni neki.[126]

Sogron rendházai kezdetben komoly zavarokat tudtak kelteni az országhatárokon belül, ám mivel a vezetés kérdésében majd' ötven év alatt sem tudtak dűlőre jutni, erejük elaprózódott, papharcosaik gyakran hittársaik ellen voltak kénytelen fegyvert emelni. Mire sikerült volna közös vezető mögé felsorakozni, már késő volt. A hatalmuk féltésében egységes Tharr *morghagriss*ok fokozatosan számolták fel a fontosabb sogronita rendházakat és végül P.sz. 1498-ban, a Gallyak havában száztizenegy magas rangú Sogron-papot áldoztak fel Shulurban Tharr oltárán, hogy azután a Koromerőd főpapjai behódoljanak az égiek akaratának. Az 1517. esztendőben véglegesen rendezték a vallásos belviszályt egy olyan szerződés megszövegezésével, mely egyértelműen jelezte Tharr vezető helyzetét, s csakis akkor engedélyezte Sogron jelenlétét a birodalomban, ha hívei vállalják, hogy elsődlegesen az oktatásért és Tharr fegyveres védelméért felelősek. A háborús ügyek ilyenforma rendezése arra enged következtetni, hogy a döntésbe az Erőd Sogron pártját fogó Hatalmasai is beleegyeztek, illetve kénytelenek voltak beleegyezni.

Eddigre azonban a belháborúban alaposan meggyöngült Toron végleg elmulasztotta a lehetőséget, hogy Északföldé uralkodó birodalmává válhasson.

1448-ban ugyan a hirtelen felbukkanó újabb fekete lobogó a lélekőrt választotta hordozójául, ám az ereklyét az egyház inkább a belháborúban használta fel, s nem maradt Erigow-ban, ahol végül Tharr főpapja megkapta.[127]

Két esztendővel később a Titkos Szekta nagymestere is az északi hadurak közé került – így a vörös lobogók a Szövetség mellett határozták meg a szervezet helyét. Toron esélyeit tovább csökkentette, hogy a folytonos fenyegetettség meggyőzte Doran nagyjait, hogy kyr hagyományok ide vagy oda, a jelenlegi helyzetben inkább az északiak mellett a helyük. A varázslóváros 1457-ben csatlakozott hivatalosan is a Szövetséghez.

Doran toroni megítélése igazából soha nem lehetett kérdéses. Miután nem sikerült a maguk oldalára állítani, egyöntetűen árulónak bélyegezték, a kyr kultúra tolvajának. Ugyanakkor a Hatalmasok álláspontja ebben a kérdésben nem világos. Elképzelhető, hogy Doran szerepet játszik az Új-Kyriához vezető útjukon, és ezért nem kerültek vele sohasem nyílt konfliktusba, ám azt a lehetőséget sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy egyszerűen nem tartják őket méltó ellenfélnek.

Az elhúzódó polgárháborús állapotokért Toronnak nagy árat kellett fizetnie. Az északon meghódított területek állandó lázadásai és a támogatást csak elvétve kapó csapatok kudarcai hatására fokozatosan kicsúszott az ellenőrzés a kezéből. A dwoonok honvédő háborúja egyesítette a nemzetet és a Marniss döntése ellenére eddig egymással is konfliktusban álló lovagrendjeik végül közös vezetőt fogadtak el Ras da Tedur, a Ranil rend nagymestere személyében. Az ő hadi sikereinek volt köszönhető, hogy 1469-ben már három nagyobb, ám még mindig különálló nagytartomány alkotta az országot – Toron minden erőfeszítése ellenére.

[125] *Az új király megválasztását azért halasztották el, mert egy régi jóslat szerint a napisten maga jelöli ki az új uralkodót. Egyes értelmezések szerint erre majd csak a nyolcadkor hajnalán kerül sor.*

[126] *A belháború kirobbantásáért egyértelműen Tharr híveit okolhatjuk, akik a zászlóháborúban vállalt szerepükért kapott nagy császári pénzadományokat a sogroniták kiirtására próbálták felhasználni.*

[127] *A toroniak elbizakodottságára jellemző, hogy a zászló távozása után csak egy helyőrséget hagytak hátra Enraïellben, melynek folyamatos utánpótlását képtelenek voltak fenntartani, s erejük csupán az ismétlődő lázadások leverésére volt elegendő – majd később arra sem.*

Ennek egyik oka az volt, hogy a toroni fekete hadúri lobogókat a belső vallásháborúban próbálták felhasználni, és egyszer sem emelték toroni seregek elé a dwoonokkal folytatott küzdelemben – ekképpen ezeket a háborúkat nem is sorolhatjuk a zászlóháborúk közé.

A Ranil rend végül kiűzte az országból az utánpótlás híján erősen meggyöngült toroni hadakat. Az új országot P.sz. 1514-től kezdődően nevezik Dwyll Uniónak. (A *dwyll* szó a napimádók nyelvén igazat vagy kiválasztottat jelent, az újdonat állam nevét ezért nyugodtan fordíthatjuk Igazak Szövetségének.)

Az anyaországtól ily módon elvágott Enrawell (Erigow) ezek után képtelen volt fenntartani magát, s el kellett tűrnie, hogy a szövetségi csapatok P.sz. 1515-ben diadalmenetben vonuljanak be a fővárosba. Ez az esemény tekinthető a következő háború előjátékának.

Második zászlóháború – P.sz. 1532–1537 (*IV. 1532–1536*)

Igen rövid és toroni szemszögből tekintve meglehetősen dicstelen háború volt ez, mely végül nem tett mást, mint szentesítette az előző világégés óta kialakult változásokat. A legutóbb elveszített vörös lobogó is visszakerült a tiadlaniak kezébe, s a hadakozás a birodalom számára csupán annyi előnnyel járt, hogy sikerült Gro-Ugon ork törzseit Toron mögött felsorakoztatni – s ily módon megakadályozni, hogy a tiadlani partvidék visszakerüljön az ellenség kezére. A hadjáratok szinte semmilyen valós változást nem hoztak, s végül leginkább a többesztendei silány termés, az Északföldén ennek okán végigsöprő éhínség, valamint Tharr járványai késztették fegyvernyugvásra a feleket. A Szövetség historikusai nem felejtik el megjegyezni, hogy a két fél által felvonultatott lobogók számarányában ekkor még komoly különbség volt, s míg az északiak öt, addig Toron csupán két zászlót tudott hadba küldeni.

Az ország általános gazdasági romlása sokáig alkalmatlanná tette a birodalmat új háborúk sikeres megvívására, s ezzel a dinasztia is tisztában volt. A következő alkalomra majd' kettőszáz esztendeig vártak, s így képtelenek voltak megakadályozni a Szövetség további erősödését.

Ez az időszak csupán belső változásokat hozott, melyek közül a legfontosabb Tharr főségének végleges megszilárdítása volt. Első lépésként a káoszkorból megmaradt hekkák tiszteletének kérdését próbálták rendezni – felemás eredménnyel. A századfordulón megindult tisztogatás során számos – Tharrnak állítólag ellenszegülő – szektát felszámoltak ugyan, ám a több ezer hekkát lehetetlennek bizonyult eltüntetni a toroniak mindennapjaiból. Elsődleges oknak azt a tényt tekinthetjük, hogy a tekintélyelvű és a köznép számára kétségtelenül félelmetes Háromfejű a legalsó néprétegekkel nem foglalkozott különösebben. A navorok számára ezért a közvetítő hekkák sokkal emberközelibbnek és érthetőbbnek bizonyultak, mint maga a főisten. Ezen ellentmondás felszámolására hozták létre a vándor prédikátorok, a *khótor*rok szervezetét, akiknek feladata, hogy a néppel megértessék Tharr akaratát.

Az ország további gyengítésénél előremutatóbb megoldásnak tűnt a hekkák beolvasztása Toron hivatalos vallási életébe. Mivel ezek egyike sem bírt isteni hatalommal, s ezáltal a belső béke veszélyeztetésére is alkalmatlan volt, a P.sz. 1654-ben kihirdetett Shuluri Bulla engedélyezte a hekkák imádatát és elfogadta őket közbenjáróknak a nép és Tharr között – feltéve természetesen, hogy egyikük sem kérdőjelezi meg a Néma elsőségét.

Az egyházi hierarchia végső megszilárdítása a P.sz. 1702. esztendő egyik kiemelkedően fontos eseménye a toroni belpolitikai életben. Ekkor verték le ugyanis különös kegyetlenséggel a kígyópápa lázadását, kinek szektái a keleti országrészt borították lángokba. A felkelés az oroszlánpápa főségét kérdőjelezte meg, s csupán a kígyót követő pápa feláldozásával és az új pápa hűségesküjével sikerült véget vetni neki.

Ez idő alatt az Északi Szövetség tovább erősödött. Az 1678. esztendőben újabb vörös hadúri lobogó bukkant fel. A mágikus ereklye választása Eriah Nan Ruúnra, Ilanor thánjára esett. Még az évben a Dwyll Unió is belépett a Szövetségbe, noha a pyarronita országokkal szembeni vallási ellenérzései nem szűntek meg. Az esemény hátterében elsősorban biztonsági indokokat kell keresnünk. A dwoonok döntésének megerősítéséről egy újabb vörös lobogó gondoskodott. Két esztendő múltán a Ranil rend nagymestere, Garyn da Ranga is a zászlóhordozóvá lett.

Jórészt ennek az eseménynek köszönhetően a dwoonok tíz esztendővel később „megelőző" támadássorozatba kezdtek a Dassi-alföld északi vidékein, ám a toroniak sikeresen álltak ellent, sőt még az újdonsült zászlóhordozó is a csatatéren maradt. A Szövetség diplomatáinak sikerét jelzi, hogy nem engedték országaikat egy újabb háborúba sodródni, és sikerült Toronnal megegyezniük a háborúság felfüggesztéséről.

Mielőtt a továbbiak ismertetésébe kezdenénk, vessünk egy pillantást a Quiron-tenger déli mellékére, hiszen ott a XVIII. század elején oly horderejű dolgok estek meg, melyek később egész Északföld történelmét meghatározták!

A század elején végig a tengerparton fejetlen állapotok uralkodtak. Egységes irányítás nem lévén a különféle városállamok elhúzódó és szövevényes belháborúkba sodródtak, saját hadseregük mellett pedig rendszeresen alkalmaztak különféle zsoldosnépeket, amelyek jelentősége ily módon megnövekedett. Mind közül kiemelkedett az obaszok törzse, amely az Onpor-hegység völgyei között élt, s tagjai nemzedékek óta kardjuk áruba bocsátásából szereztek megélhetést, pénzt és hírnevet maguknak.

A tengerpart zavaros viszonyait kihasználva, az egyik klán, az Otlokirok vezetésével az obaszok komoly katonai hatalommá nőtték ki magukat. Befolyásukat és erejüket tovább növelte, hogy klánszövetségük vezetője, Hiere Otlokir hamarosan egy fekete lobogóra bukkant az Onporokban álló központi erősségében. Kisvártatva már a tengerparton vitézkedett, s rátermettségére jellemző módon nemsokára az obasz zsoldosok segítségét kérő Ifin urává kiáltotta ki magát, s megkezdte módszeres terjeszkedését a néhai Freiglund tartományban. Külországi zsoldosok segítségével az obaszok hozzávetőleg három évtized alatt terjesztették ki uralmukat a tengermelléktől a Vinisilán át a Liorokig, melynek onpori vonulata természetes határsávként választja el az *absa* (feketeföld) országnyi sávjait a Sheralig húzódó pusztaságtól. Hiere Otlokir P.sz. 1742-ben királlyá koronáztatta magát, s megvetette a mai Abaszisz alapjait.[128]

A fekete lobogó érkezésének híre természetesen Toronba is eljutott, s a dinasztia hamarosan a Quirón túlfelére csábította hordozóját, hogy erejével segítse a birodalmi seregeket.

A gazdaságilag és katonailag időközben megerősödött szövetségi csapatok ezúttal már korántsem bizonyultak olyan könnyű falatnak, miként azt Shulurban gondolták.

Harmadik zászlóháború – P.sz. 1742–1751 (*V. 1742–1751*)

A gyors háborúban reménykedő toroniakat elsősorban a szövetségi haderőreform sikere késztette meghátrálásra. A nehézlovas harcmodort első-

[128] *Szép történet, alighanem az obaszok dalnokait dicséri, ám az is lehetséges, hogy az Otlokiroknak soha nem voltak szállásterületeik az Onporokban, s a más krónikákban hercegi sarjnak megénekelt Otlokir csupán egy rátermett kalandor volt, aki a XVIII. században Ifinben vetett horgonyt társaival – akik a későbbi hercegkapitányi dinasztiák ősatyáivá lettek.*

ségben részesítő északi hadak tökéletesen összekuszálták a toroniak terveit, akik ugyan ismerték a dwoonok hasonló fegyvereseit, ám összehangolt hadműveletekben ekkor szembesültek velük először.

Bizonytalan csatlósaik, Gro-Ugon orkjai és az ő goblin portyázóik is végveszélybe kerültek, s fel kellett adniuk a tiadlani tengerpartot. A tiadlaniak ugyanakkor olyan módozatokat is bevetettek a siker érdekében, mint soha azelőtt. Kisebb csapataikkal tönkretették a Vinverio kránkőbányáit, és rabszolgalázadásokat robbantottak ki. Mire a támadók és a lázadók egyaránt üszökvermekbe kerültek, a toroni flotta gyakorlatilag kifogyott a gyúanyag-utánpótlásból, s kénytelen volt a tenger belső vidékeire, a partoktól távolra visszavonulni.

A végső összeomlástól az orkok mentették meg a birodalmat. A császári seregek ugyan kezdetben sikerrel álltak ellen a Toroni-alföld északi vidékein előretörő erv csapatoknak, ám a későbbiekben kénytelenek voltak visszavonulni, vagy a környék hatalmas erődeibe bevenni magukat. Labbasir óriásvára ekkor állta ki első ostromait, s a hasonló végvárakkal egyetemben a birodalom utolsó mentsvárainak egyike lett. Ebben az ütközetben veszítette el a császárság a lélekőr hadúri lobogóját, amely csak P.sz. 2253-ban került ismét toroni kézre.

A keleti végeken egyesült tiadlani és ilanori seregek készültek az orkok végső elsöprésére, s ebben csak a régidők ork héroszának, Tha'ushurnak az eljövetele akadályozta meg őket. Az Ediomad tárnáiban népe védelmében életre kelő hőst a Hatalmasok Gro-Ugonba juttatták, ő pedig elsöprő győzelemre segítette övéit – szerteszórva a tiadlani-ilanori seregeket.

A keleten elszenvedett óriási vereségek késztették csupán a Szövetséget arra, hogy békét keressen a megroppant birodalommal. Így a háborúság különösebb területi változásokkal nem járt, csak a sokat vitatott tiadlani partszakasz került a szövetségesek kezére.[129]

Igazi haszna csupán az orkok népének származott a vérontásból. A Hat Törzs a vérivók vezetése alatt egyesült 1762-ben, s immáron hivatalosan is Gro-Ugon vezető hatalmának számított. A bűvölők és a csonttörők nemzetségeinek a toroniak hamarosan szállásterületeket juttattak a Piderák bércei között, sőt a bűvölőket a harcokban tanúsított bátorságuk jutalmaként a boszorkánymesteri mágia fogásaival is megajándékozták.

Kicsiny híján ötszáz esztendős békeidőszak következett, amely azonban nem nélkülözte a változásokat.

A birodalom a szövetségi lovagseregek ellensúlyozására kénytelen volt létrehozni saját lovagi haderejét – s mint azt a későbbiekben látni fogjuk, igen komoly sikereket értek el. Ugyanakkor megkezdték a Quiron-tenger déli partvidékének megszállását is, igaz, kezdetben csupán a megerősödött egyház segítségével.

1851-ben XVII. Ryordan császár hatalmas birtokadományokat juttatott az egyháznak, azzal a feltétellel, hogy a Háromfejű hitét minden lehetséges eszközzel hirdesse a déli partokon.

A hitbéli terjeszkedéskor meghatározó volt, hogy milyen maradványnépekkel kerültek kapcsolatba az új területekre érkező „misszionáriusok" és diplomaták. Az ott talált kyr maradványelemek a legtöbb esetben nem viselkedtek elutasítóan (Yankar, Alidax, Arguren, Heron *sa sata*), noha nem is voltak mindenütt azonnali befogadói a régi eszméknek. A legtöbb helyen azonban a birodalom küldöttei emberi és barbár gyökerű királyságokkal találkoztak (Rowon, Antera, Narvan *sa sata*), amelyek legtöbbje legalábbis tartózkodóan viselkedett az idegenekkel. Abaszisz is ebbe a sorba tartozott, azzal a nem elhanyagolható különbséggel, hogy uralkodója egyben fekete hadúr is volt.

A különféle diplomáciai jelentések tanúsága szerint a birodalom különleges figyelmet szentelt a Sinemosi-szoros államainak, azonban az erődszigetek sikerrel álltak ellen a kellő katonai hatékonysággal meg nem támogatott kísérleteknek.

Ebben az időszakban Toron az úgynevezett *concordiá*kkal, „baráti egyezségekkel" szövetségi

[129] *Ez a partszakasz később kulcsfontosságúnak bizonyult a kettős hold országai számára, hiszen lehetővé tette a szövetségesek déli flottájának felállítását.*

rendszerébe fogott több déli államot (1897 Abaszisz, „Tharr-paktum"; 1910 Davares), ily módon sikerrel kezdte meg hatalmának kiterjesztését a partvidékre.

Hatásosan avatkoztak be az aszisz trónviszályba is. Az Otlokir-dinasztia kihalása (P.sz. 1991) után a boszorkánykirálynő néven ismert özvegy, Eniessa katonai segítséget is kapott, melynek eredményeként a dal Raszisz család került hatalomra az országban, s egy újabb *concordiá*val erősítette meg elkötelezettségét Toron iránt.

A 2089. évben még ennél is többet ért el birodalmi diplomácia: a nagykirály egy toroni dámát (név szerint Belie Seutchai-su Dailadot) vett feleségül.

Toron felfokozott érdeklődése Abaszisz iránt nem a véletlen műve volt. Az Onpor-hegységben ebben az időben bukkantak egy különleges ércre az asziszok. Az abbit néven ismert fém a megfelelő ötvözési és kovácsolási eljárások ismeretében – hogy az obaszok miként tettek erre szert, azt a mai napig homály fedi – olyan ellenálló anyagot eredményezett, mely párját ritkította nem csupán Dél-Quironeiában, de az egész kontinensen.[130]

Ugyanakkor a belviszályok továbbra sem kímélték az országot. Újabb ínséges időket eredményezett az éveken át tartó rossz termés, a különféle fejvadászszervezetek pedig a II. orgyilkosháború néven ismert leszámolássorozatban (P.sz. 2099–2198) akaszkodtak újfent össze.[131]

E harc egyik nagy múltú vesztese a Kyssak klán volt, azonban az ő hagyományaik – ha megváltozott formában is – de a mai napig élnek. Ez idő tájt jelent meg ugyanis az a szervezet, amely a külvilág szemében egy maga képviseli Toron fejvadászait – az Ikrek.

Felbukkanásukkal kapcsolatban több legenda ismert, ezek közül a leginkább elfogadott, hogy a Szövetség – ekkor már századok óta létező – fejvadászszervezetéből, az Embervadászok közül érkezett három renegát a birodalomba, s az Ikrek erről a három fivérről kapták nevüket.

Tessar Ghomas, az Embervadászok írnoka – a fejvadászok elismert északi szakértője – szerint a szövetségi

[130] *Kyria korában nem ismerték ezt az ötvözetet (vagy legalábbis sehol sem említik). Ennek oka vélhetőleg egyrészt az, hogy abbit kizárólag az Onporokban található, másrészt a kyr kultúrát a lunir használatának túlsúlya jellemezte.*

Felfodrozódott körben a homály. Az utolsó Kyssak érkezett meg Horrabival a terembe. Az északi szeme fürgén kutatta végig a furcsa rajzolatokkal ékes helyiséget. Azután pillantása megállapodott az asztalkára helyezett könyvön. Hosszat, mélyet sóhajtott. A pillantásomat kereste. Közelebb léptem hozzá és megcsókoltam.

– Ez a leghelyesebb, amit tehetünk – bújtam hozzá óvatosan. Biztatón.

Összeszorított szájjal bólintott. Szeme különös fényben égett, szíve a torkában doboghatott. Szerettem. Bár tudtam, hogy bolondság, egy kicsit még a hekkára, Ilho-mantarira is féltékeny voltam, amiért osztoznom kell majd vele Horrabi szerelmében. De nem volt más út előttünk. Ha valamit bizonyosan tudtam, hát ez volt az. Rámosolyogtam. Nem viszonozta. Nagyot sóhajtott és közelebb lépett a pulpitushoz. Gyors imádságba fogtam.

– Nyisd ki! – zengte a *sycarr*. Bajűző jeleket intett körbe.

Horrabi felpattintotta a kapcsokat és engedelmeskedett. Csak egy kicsit remegett meg a keze. Talán amikor az ő fejében is megszólaltak azok a hangok.

A *sycarr* beszélt már nekem a könyv hatalmáról. Arról, mi történik, ha felütöd és a pillantásod az első árnyakkal írt sorokra veted. Nem akármi hatalommal írták azokat. Oly szavakkal, melyek a fejedben szólalnak meg, s nem kell értened a leírott betűt. Olyan jelekkel, amelyek megragadják a szemet és vezetik utána azt, akár az olvasó akaratával is szembeszegülve. Erővel itatott, mágiával összefogott szöveg volt, mit csak kortyolni lehet, de egyben felhörpinteni soha.

Horrabi megremegett. Szemei tágra nyíltak, akárha megrémült volna az újdonat hatalomtól. Fekete árnyak szitáltak a mennyezetről, kedvesem pillantása pedig őrült iramban vágtatott a lapokon. Nem kellett megmozdulnia sem, a könyv magától hajtotta előre az új oldalakat. Horrabi szája lassan elnyílt, pislogni képtelen volt, s bizonytalanul megrogytak a lábai. Még tartotta magát, szájából elfúló hörgés szakadt ki, miközben körötte megsűrűsödött a félhomály, s borongós kacsokkal tapogatózott körbe. Kirázott a hideg.

Horrabi felnyögött, a szeme fennakadt és összerogyott.

– Most már rendben lesz – mondta a kyrvérű.

Horrabihoz rohantam és lekuporodtam mellé. Az ölembe emeltem a fejét, és letöröltem homlokáról az izzadságot. Reszketve vette a levegőt, s nagy sokára a szemét is felnyitotta. Engem keresett a tekintete. Fekete árnyékokat láttam kavarogni odabent. Könnyeket.

Toroni krónika

orgyilkosok azon rejtező hagyomány leszármazottainak tekinthetők, amelynek képviselői Ryek idejében bukkantak fel először. Ezek a mágikus úton tökéletesített szerzetek, a régidők egyedüli túlélői kerültek azután tudományukkal egyetemben az ervek szolgálatába – aminek idejéről és módjáról nincsenek ismereteink. Tevékenységükön kétségkívül nyomott hagyott a pyarronita eszme, éppen ezért nem tudjuk, milyen módszereket alkalmaztak azelőtt – hogy pontosabbak legyünk, azt sem sejtjük, hol rejtőztek, s miként is élték túl a káoszkort. Egyes feltevések szerint ezek a *Daemon*házak tudományával rokonítható tudással bíró szerzetek, illetve emberek a Dawa utáni időszakban az ottani emberi fejedelemségek szolgálatába kerültek (mások szerint vezető helyzetbe), s az ervek megérkezése után lettek afféle testőrei, határvadászai az új uraknak.

A három Iker – Tessar Ghomas feltételezése szerint – egy toroni küldetése során került az árnyékhekka, Ilho-mantari vonzásába, majd később hatalmába, s ezt követően választottak új hazát maguknak. Elképzelhető, hogy ebben jelentős szerepet kapott a Kyssak klán titkos hagyománya is (melynek szinte egyenes ági leszármazottait kell bennük látnunk), ám erről nincsenek meggyőző bizonyítékaink.

A XXIII. század elején Toron újabb szövetségest szerzett magának.

Orwella birodalmi megítélése mindig is vita tárgyát képezte észak történészei között. Többen hajlanak arra az elképzelésre, hogy az istennő a kyr elképzelések szerint mindig is a Sors eszköze volt, s mindaz, amit képviselt és okozott, szükségszerű velejárója létének, s ez ellen még az istenek sem tehetnek semmit.

Az adott történelmi helyzetben nem meglepő tehát, hogy a birodalom felkarolta az északszerte üldözött orwellánus szekták fegyveres képviselőit (akik közül nem egy toroni származású lehetett), s Gro-Ugonba telepítve őket létrehozta a később széles körben gyűlölt Kard Testvériségét. Kevéssel ezután egy fekete lobogó felbukkanása jelezte, hogy a *zászlók is elfogadták* az újonnan érkezőket. 2231-ben a rend nagymestere, a tiadlani származású Enue Ahgven lett az új selyem hordozója. Kevéssel a lobogó felbukkanása után az orwellánus lovagok sikerrel bájolták el a vérivók vezetőit, hosszú időre csatlóssorba taszítva a Hat Törzs szövetséget.[132]

Negyedik zászlóháború – P.sz. 2245–2254 (*VI. 2245–2253*)

Viszonylag rövid háború, amelyben Toron hosszú ideje először volt képes komoly hadisikereket felmutatni. Ennek elsődleges okát a hadtörténészek abban látják, hogy a császárság haderőreformja tökéletesen sikerült, s lovagjai immáron egyenrangú ellenfelei voltak a szövetségesek hasonló seregtesteinek. A békekötések értelmében Toron területeket szerzett az Unió déli és nyugati részein, s így állásokat építhetett ki Eren déli határainál is[133] – elsősorban a szövetségi hadisarc védelmére. Ugyanakkor a tiadlani tengerpartot ismét bekebelezték – ám az ott állomásozó északi flottának sikerült elmenekülnie, s a Sinemossa szigeterdejében elrejtőznie.

A győztes háború következményeként Toron kiterjeszthette hatalmát a Quiron-tenger déli partvidékeire is. Hamarosan csapatok érkeztek az anyaországból, s a helyi csatlósállamok vezetésével illetve támogatásával megkezdték a birodalom déli tartományainak kialakítását. A P.sz. 2276. esztendőben kikiáltották Kelet- és Nyugat-Vindoria tartományokat, s a birodalmi oklevelek ez idő tájt Abasziszt is csak „Freiglundként" említik.

Ily módon a déli tengerpart ellenőrzése toroni kézbe került – ekképpen az itt folyó kereskedelem is Shulurt gazdagította. Egyelőre az Északi Szövetség – ha tisztában is volt a kialakult helyzet teremtette veszéllyel – képtelen volt érdemben lépni. Erre csak azután került sor, hogy Tharr hite veszedelmes méretekben kezdett elterjedni a déli partokon a pyarronita rovására. Az ezt követező háborúkat éppen emiatt már nem csupán területszerző vagy gazdasági, de vallási célok is mozgatták.

Figyelmeztetően hatott a szövetségiekre az is, hogy a következő esztendőkben két újabb feke-

[131]E titkos háborúságról hosszas kutatómunka után sem tudunk többet, mint hogy vélhetően kiterjedt az Északi Szövetség területére, köze lehetett V. Ashgarryr császár birodalmi játékokon történt meggyilkolásához, és hogy felbukkant alatta egy új, igen hatásos méreg is, amit a Szövetségben „toroni pokol" néven ismernek.

[132]Az átok alól az orkok csupán a nyolcadik (XIV.) zászlóháború után szabadultak, mikor a Birak gal Gashad vezette a látók először a vérivókat, majd a Kard Testvériségét is legyőzték. A rend székhelyét, Reagot lerombolták, a fekete lobogót pedig megkaparintották.

[133]A hadmozdulatok során Toron átmeneti jelleggel még Eren városát is elfoglalta és feldúlta. Egy orgyilkos-különít-

mény ekkor szerezte vissza a lélekőr hadúri lobogóját.

[134] *Kevesen tudják, de a semendari ütközet toroni sikere sok tekintetben a vakmerő kalandornak, Zhiak Zayednek, egy khustarki Nemes Ház fattyúsarjának köszönhető. Ő, hogy becsületét visszaszerezze, a felvonulási útvonalak kuszaságát kihasználva, magáncsapataival rontott váratlanul – a császári seregvezetéssel nem egyeztetve – Erigow megsarcolására. Az uralkodóhercegeknek ezért jelentős seregeket kellett visszavonniuk a nyugati hadszíntérről, hogy felmentsék az erv hercegségek koronagyémántját. A toroni fattyú Enika Gwon tornyában esett végül el – utolsóként vakmerő csapatából.*

te hadúri lobogó bukkant fel. 2359-ben Alidax boszorkányúrnőjére talált rá a zászló. Ő majdnem ezzel egyidőben Shulurból koronát is kapott, s ezután hivatalosan is a Quironeia boszorkánykirálynőjének nevezte magát. A másik lobogó szintén a déli partokon tűnt föl. Hordozójának Samsharr Gobaradot, Davares hercegét választotta a 2401. esztendőben.

Ugyanakkor a birodalom növekedésének komoly belpolitikai következményei is lettek. Jóllehet a császárságban kitörő lelkesedéssel üdvözölték az új tartományokat és Új-Kyria közelgő eljövetelét, a „külországi" birtokadományok nagy feszültséget teremtettek a Nemes Házak folyását vetélkedő családjai között, akik közül nem egy a székhelyét is a tenger déli partvidékére helyezte. A toroni kyrek magabiztos hódítókként, kegyetlen gyarmatosítóként érkeztek, s az adományoknak köszönhetően igen hamar látványosan meggazdagodtak. Ez komoly feszültségeket okozott, s a belső hatalmi harcok kiújulását és felgyorsulását eredményezte. Az új tartományoknak a birodalom közigazgatásába való beillesztése sem ment zökkenőmentesen, a birtokviták pedig minden eddiginél inkább egymásnak ugrasztották a családokat. Mindennaposakká lettek a fejvadász-leszámolások, s hirtelen több ősi család is kiirtotta egymást.

A „gyarmatok" miatti nemesi belviszály (melybe a dinasztia is belekeveredett) újfent meggyengítette a birodalmat, s előrevetítette a következő külpolitikai kudarcot is.

Ötödik zászlóháború – P.sz. 2404–2533
(VII., vagy első tengeri 2404–2425, VIII., vagy második tengeri 2520–2532)

A fent idézett események gyakorlatilag párhuzamosan játszódtak le a hadi történésekkel – nem is lehetett kétséges, hogy a birodalom hosszú távon a vesztes oldalon fogja végezni egy újabb összecsapásban. Északon komoly hadiesemények szinte alig történtek – ezért is beszél a szövetségi történetírás „tengeri háborúkról" – az események java része a tengeren, illetve a déli, toroni kézben lévő területeken zajlott.

Egyetlen, ám annál nevezetesebb az az ütközet, amelyben Semendar mezején – a mai Dwyll Unió területén – öt fekete hadúr nézett farkasszemet három vörös lobogóval (P.sz. 2417). A toroni győzelem hosszú időre meghatározta az északi hadszíntér eseményeit, egyben megszilárdította a császári előrenyomulás során elért eredményeket, melyeket a Szövetség békeszerződésben is kénytelen volt elismerni.[134]

Bármit is sikerült azonban elérni a szárazföldön, semmissé lett a déli hadszíntér kudarcai mellett. Először fordult elő, hogy Szövetség komoly flottát állított fel a Sinemosi szoros környékén, s ezúttal külső szövetségeseket is találtak a hadmozdulataikhoz. A Tharr-ellenességéről ismert Livinai Gyülekezet boszorkányai ekkorra már komoly befolyással bírtak a Sinemosi Ligának is nevezett kalmárszövetségen belül, s ennek köszönhető, hogy (elsősorban vallási okokból) a vörös hadurak mellett küzdő flottájuk ezúttal a toroniak ellen fordult. A császárság ismét elveszítette a tiadlani partszakaszt – így a szövetségiek délen küzdő seregei utánpótláshoz jutottak. Sorra robbantak ki a különféle népfelkelések a toroni uralom ellen, s a flotta is több meglepő vereséget szenvedett.[135]

A belső ellentétektől meggyengült Toron így kénytelen volt visszavonulni, hogy erőt gyűjthessen, s az ifini paktumban (P.sz. 2425) lemondott arról is, hogy személyesen irányítsa déli tartományainak életét. Ezeket helyi szövetségeseire bízta, ám a békekötés és a császári jelenlét megszűntével a három kormányzásra rendelt hadúr (Abaszisz, Alidax, Davares) gyakorlatilag azonnal egymásnak rontott – hosszú időre ellehetetlenítve az egységes irányítást.

Viszonylag hosszú, békés időszak köszöntött ezután Északföldére, melynek során Toron megkísérelte ismételten megszerezni a befolyást a déli tartományok fölött, ám ezen próbálkozásai rendre kudarcot vallottak. Az egyház is szembehelyezkedett az uralkodóval, amikor az egy csapásra megfosztotta birtokai egyharmadától – úgymond az elszegényedett kyr családok megsegítése és az új flottaépítési terv érdekében. A dön-

téssel vitázó lélekőrt kivégeztették. Válaszul az egyház nem volt hajlandó új lélekőrt választani, s erre csak évek múltán, a belső zűrzavar tetőpontján, a Hatalmasok nyomására került sor.

Ezek után nem sok jóval kecsegtettek az újabb összecsapások, melyek a tiadlani partszakasz birtoklásáért és a tenger feletti uralom megszerzéséért robbantak ki. P.sz. 2520-ban. A tengeri ütközetek változó sikerrel folytak a tiadlani és sinemosi egyesített hajóhad és a toroni flotta között. A császárság nem tudta érvényesíteni tengeri fölényét, mivel a Quironeia urai ez idő tájt – figyelmen kívül hagyva a gyenge kezű udvar bizonytalan és gyakorta magának is ellentmondó döntéseit – az úgynevezett „*concitator*háborúban" jobbára egymással voltak elfoglalva.[136]

A szárazföldi hadműveletek is kevés sikert hoztak a birodalomnak. A Szövetség aknamunkájának köszönhetően még az is előfordult, hogy a tiadlani csatamezőkön két fekete hadúr is egymás ellen fordult, hogy azután megtépázott seregeik kénytelenek legyenek visszavonulni az ilanoriak lovasai elől.

Északon a toroni seregek ugyanakkor kezdetben számos sikert tudtak felmutatni: végső sikerként Raveen városát is elfoglalták, ám seregüket a Szövetség Via Shen-i fejvadászai páratlanul sikeres merényletsorozattal gyengítették meg és zavarták össze úgy a táborban, mint a hátországban míg végül visszavonulásra is késztették. Ugyanakkor délen – és a birodalmon belül – a kyr családok egymást morzsolták fel hatalomvágyukban.

*„**Továbbá,** az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának második havában, az Engesztelés harmadik napján, a birodalmi hadak Khayer on-Ardach generális vezérlete alatt elérték Tarin előhegyeit, és ostromgyűrűbe zárták Raveen városát.*

***Továbbá,** az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának második havában, az Engesztelés tizenkilencedik napján, az Északi Hármak egyesült felmentő serege, Raveen alatt csatát veszítvén, toroni kardok által felkoncoltatott…*

*…**Továbbá,** az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának harmadik havában, a Lángok nyolcadik napján, huszonöt napos ostrom után, Raveen városa a birodalmi hadak által megvívatott, a benne lakó jámborok kardélre hányattak.*

***Továbbá,** az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának harmadik havában, a Lángok tizedik napján, a nagyméltóságú Eligor herceg úr parancsolatára Dreina úrnő buzgó szolgái közül ketten, **derat** Marcos és **derat** Reyvar, tisztes hírű és ájtatos testvérek monostorunkból, követségbe indultak Via Shenbe.*

***Továbbá**, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának harmadik havában, a Lángok tizenharmadik napján, a masgarita lovagrend maradéka kivonult a birodalmi hadak elé, és a Szárazréten négy lovag híján az utolsó szálig levágatott.*

***Továbbá**, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának harmadik havában, Lángok tizennegyedik napján, a birodalmi hadak szárazréti táborában a melléjük osztott ork segélycsapatok vezére, bizonyos Yukrag nevű bitang, sátra sötétjében fejétől elesett, ami nagy viszálynak lőn okozója a többi ork főnökök között…*

*…**Továbbá**, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának harmadik havában, a Lángok tizenhatodik napján Khayer on-Ardach generális a birodalmi hadakhoz osztott ork segélycsapatokat, nem szűnő békétlenségük okán, halomra vagdaltatta…*

*…**Továbbá**, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának negyedik hava elején, a birodalmi hadak hátában, banditák támadtak, s az éléshordó szekereket több ízben megrabolván, nagy ínségnek lettek okozói a haonwelli ostromtáborban.*

***Továbbá**, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának negyedik havában, a kettős hold ünnepén, Khayer on-Ardach generális tábort bontatott, s megkezdte visszavonulását dél felé.*

***Továbbá**, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának negyedik havában, a Feloldozás tizenhatodik napján, a birodalmi hadakhoz hátvédül állított három aszisz falanx az üldöző dhuni lovasokhoz pártolt, és ez okból a Szárazréten nagyszámú toroni hadinép felkoncoltatott.*

[135] *A Livinai Gyülekezetet alidaxi boszorkányok egy csoportja hozta létre P.sz. 2013-ban, amikor a számos ötödkori morgenita ereklyével rendelkező, a kyr időkben híres kegyhelynek számító Livina kereskedővárosában átvették a hatalmat. Tagjai Chimeri-hitű boszorkányok, aki Morgena egy káoszkori töredékaspektusa, és a ködök, miazmák és jósálmok felett bír hatalommal.*

[136] *A tengeri hatalmi harcok végeztével kerültek jó helyzetbe azon családok, melyek gyakorlatilag ma is **concitator**i rangot viselnek. Ekkor került a tengernagy-őrgrófi családok közé a Lyechard Ház, vagyis a dinasztia kiemelkedő tagjai is, és ez vetett véget a **concitator**-háborúknak P.sz. 2599-ben.*

Továbbá, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának negyedik havában, a Feloldozás tizennyolcadik napján, némely vakmerők kardra kaptak Raveenben, s a toroni helyőrséget parancsnokukkal egyetemben felaprították, miért is a hátráló birodalmi fősereg a városból kirekesztetett.

Továbbá, az Égi Fény 2532. esztendejében, Adron kvartjának negyedik havában, a Feloldozás tizenkilencedik napján, Shulur városában, Kharkhat on-Ardach birodalmi báró, a császár kuzinja és belső tanácsosa, a toroni hadak generálisának nemzőatyja és pártfogója, palotájában merénylőktől megöletett.

Továbbá, az Égi Fény 2532. esztendejében, Krad kvartjának első havában, az Ifjak harmadik napján, a birodalmi hadak táborában, Raveen falai alatt, Khayer en-Ardach generális, erre Gyl Ra-Gethzar császári futár által utasíttatva, torkát elmetszette.

Továbbá, az Égi Fény 2532. esztendejében, Krad kvartjának első havában, az Ifjak negyedik napján, a császár birodalmi gyászt rendelt el a kyr Nemes Házak közül való Ardach-család magvaszakadta okán.

Továbbá, az Égi Fény 2532. esztendejében, Krad kvartjának első havában, az Ifjak ötödik és hatodik napján, a maradék birodalmi hadak, Gyl Ra-Gethzar generális vezérlete alatt, az Északi Hármak területéről kivonultak."

A Thasseral-hegyi ókolostor évkönyveiből

A Szövetség ezalatt rendezte sorait és a Marvinella-öböl mellékén komoly flotta építését kezdte meg. Ez a hajóhad azután a harmadik tengeri háborúban kapott komoly szerepet.

Hatodik zászlóháború – P.sz. 2754–2963 (*IX., vagy harmadik tengeri 2754–2899, X. 2942–2963*)

A leghosszabb háború mind között (Észak történészei ezt a titulust a IX.-nek adják). A nevezett időszak természetesen nem hozott szakadatlan öldöklést, sőt jelentős hányadában nem is volt komolyabb összecsapás. Elhúzódó határvillongásokat és értelmetlen pusztítást hozott, melynek során az északi gyepűvidékek szinte teljesen elnéptelenedtek és kimerültek.

Toron vezetői diplomáciai téren ugyan sikereket tudtak felmutatni, ám ez kevésnek bizonyult a döntő győzelem kicsikarásához. A P.sz. 2791. évben újabb fekete lobogó mutatta meg magát: Amatana no Kijosi *amatu* lett a választott, aki később Enoszuke császárává kiáltotta ki magát. A toroni kapcsolatfelvétel sem váratott sokáig magára. Az első diplomáciai küldöttség 2811-ben hajózott az Ég Alatti Birodalom fővárosába, Óheiaganba. Ekkor azonban már javában zajlottak a hadmozdulatok, s ezek végső kimenetelébe az új szövetséges, Enoszuke csapatai sem tudtak döntő változást hozni.

Kezdetben az ellenségeskedést csupán a sinemosi és az aszisz kereskedők közötti ellentétnek

lehetett nevezni, amibe lassan minden érdekelt fél belesodródott. Legfontosabb összecsapásai a déli területeken zajlottak. A tiadlani partvidéknek köszönhetően a Szövetség számos csapatot tudott a Quiron-tenger túlfelére küldeni, melyek a nemzedékek során húzódó öldöklésben, ha felszabadítani nem is tudták a vidéket, azért állandó fejfájást okoztak Toron generálisainak. Az igazán komoly veszteségeket a birodalom a tengeren szenvedte el. A már említett erigow-i flotta, a „Lomha Armada" Niarét körülhajózva érkezett a Quironeia bejáratához, s a Sinemosvidék és Tiadlan csapataival kiegészítve több tengeri ütközetet is megnyert a szigetvilág labirintusában. A toroniak nem tudták kihasználni katapultjaikat, a nagy monstrumok pedig tehetetlennek mutatkoztak a fürgébb szövetségi hajók ellenében.

A toroni flotta végzetét mégsem ez okozta, hanem a szoros nyugati bejáratához visszavonuló hajóhadra lecsapó rettenetes vihar, ami gyakorlatilag megsemmisítette. A szövetségi historikusok ezt Arel és Antoh diadalaként kezelték, talán nem is alaptalanul. Ily módon az északi flotta először és utoljára a Quirón keleti medencéjének ura lett, és ennek köszönhetően sikerült megkötni a 2899. évi tennegari békét, melyben Toron szavatolta, hogy kivonja csapatait a déli városállamok területéről. Mindez azonban csak ideiglenesen hozott békét északra. A szövetséges hajóhadat folyamatosan zaklatta a toroniak nyugati flottája, míg végül a szigetvilágba szorította vissza. Egyedül ott érezhették magukat biztonságban – a nyílt tengereken hamarosan újfent állandósult a toroni erőfölény, a keleti óceán felől pedig Enoszuke flottája próbálta ha-rapófogóba zárni a szövetségi hajókat.

Időközben két újabb lobogó került elő, jóllehet ezekről csak sokkal később szereztek tudomást Észak népei. Ez nem is meglepő, hiszen 2877-ben Ediomad főhierarchája, 2885-ben pedig egy Oilan-béli óelf lett zászlóhordozó.[137]

Bár azt hihetnénk, hogy egy sikeres háború csak megerősíti a *győztes felet*, ez nem minden esetben igaz. A P.sz. 2942. esztendőben ugyanis az Északi Szövetség egy kínos epizód folytán kicsiny híján felbomlott. Eleddig is voltak véleménykülönbségek a tagok között, ez azonban minden eddigit felülmúlt.

A Eren hegyei között kirobbant összetűzés elsősorban a helyi embereket és elfeket érintette, ám később kiterjedt az egész környékre és kicsiny híján fajháborúvá dagadt. Amikor Sirenar szent gyilkosai is felbukkantak, a Szövetség egészen közel került a felbomláshoz. A katasztrófát csak az előzte meg, hogy Tengermellék, Nyktalos és Rak Narval aszisz hercegkapitányai egyesített flottájukkal megtámadták a tiadlani partvidéket, és Shín tartomány *regitor*a kénytelen-kelletlen maga is csatlakozott az invázióhoz, nehogy a zabolátlan toroni szövetségesek komolyabb területekhez jussanak. A fenyegető veszély végül megfékezte a háború felé sodródó északiakat, akik inkább ellentéteiket félretéve Tiadlan felmentésére indultak.

Ez a háborúság sem járt különösebb területi módosításokkal, a 2963-ban végül megkötött béke a régi határok megtartását szentesítette. Változások egyedül a Quiron-tengeren következtek be, ahol a toroni flotta, ha nehezen is, de véglegesítette fölényét és felszámolta a szövetségi hajóhad ideiglenes hatalmát.

A háborúságban kimerült Toronban komoly gazdasági problémák jelentkeztek, melyeken a déllel helyreállt kereskedelmi kapcsolatok egyelőre nem sokat segítettek. Belpolitikai feszültségek támadtak, az elszegényedett népességből pedig egyre számosabb és veszedelmesebb rablóbandák szerveződtek.

3084-ben a Nemes Házak és a kalmárdinasztiák a császárhoz fordultak, hogy hatalmi szóval vessen véget a birodalom közigazgatását és gazdaságát bénító állapotoknak. A panaszlevél szerint az alvilági szervezetek olyannyira elszaporodtak és elszemtelenedtek, hogy lehetetlenség békés kereskedelmet folytatni, egyes orgyilkos- és tolvajszervezetek pedig már a császár és Tharr törvényeit sem tisztelik, tevékenységükkel gyakorta áthágják a kasztrendszer évezredes hagyományait. A várakozásokkal ellentétben az

[137] *Az ónépek közvetlen háborús beavatkozásáról nincsenek jelenleg elfogadható feljegyzéseink, de hiba lenne azt hinni, hogy ne került volna sor valamiféle összetűzésre az elfek és az aquirok között – már csak a hadúri zászlók természetéből adódóan is. Bizonyos jelek arra engednek következtetni, hogy amennyiben igazak a feltevések Ediomad shuluri nagykövetének létéről, akkor ez az aquir – talán szolgálóival – valamikor ebben az időben érkezhetett meg a császárvárosba…*

uralkodó sem a birodalmi fejvadászokat, sem a légiókat nem mozgósította, ám hamarosan mégis megoldás született az égető problémára – mégpedig sajátosan toroni módon.

Számos tolvaj- és haramiaszervezetet fogadtak császári zsoldba, melyek egyértelmű feladatot kaptak: számolják fel az összes többi, kiváltságlevéllel nem rendelkező brigantit. Ezek közül kiemelkedő hírre tett szert a Lashgúk (vagyis Sóöklök) nevű szervezet, amely a kikötővárosok rangtalan orgyilkosait tömörítette, s feladata a nagy hatalmat szerzett Vércsapolók nevű „testvérek" kiirtása lett. Ezt a célt mintegy fél évszázad alatt teljesítették, s cserébe kikerültek a bűnözők kasztjából. A dinasztia ugyanígy járt el más szervezetek kapcsán is, ezzel létrehozva a „törvényesített bűnözés" rendszerét, egyben rendet teremtve a birodalomban. Toron úgynevezett rangbéli céhei innentől datálhatják történelmüket, s ez a rendszer azóta is meghökkentően jól működik.

A későbbi zászlóháborúkról általánosságban annyit mondhatunk, hogy további *jelentős* változások már nem történtek, s a hirtelen fellángolásokat és hadi sikereket az ellenfél minden esetben ellensúlyozni tudta. Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy ne szakadt volna rengeteg baj és szörnyűség Északföldére, ám a szembenálló felek egyike sem tudott döntő eredményeket kicsikarni.

Immáron mindkét oldalon azonos számban voltak jelen a hadúri lobogók. Csak egy-egy vörös és fekete selyem került elő a későbbiekben. 3095-ben Ubluch, a keleti barbárok nagyfejedelmének birtokába került egy ereklye, az utolsó vörös lobogó pedig néhány száz esztendővel később, 3457-ben Kalhum se Damman erigow-i kóbor lovagot választotta. Ez utóbbi zászlót a hagyomány a kalandorok selymének, hordozóját pedig a kalandozók haduránakak nevezi.

Viszonylagos békeidők köszöntöttek a szembenálló felekre, s legközelebb csak a XXXIV. században feszültek egymásnak.

A zászlóháborúk közötti időszakok nem jelentenek feltétel nélküli és folyamatos ellenségeskedést az északi hatalmak között. Fegyveres összecsapások csak igen ritkán fordulnak elő, felsőbb utasításra pedig szinte sohasem. Mindkét fél tart ugyanis egy megfelelően elő nem készített háborúságtól – mint amilyen például a X. volt. A hosszabb békeidők során nem ritkák a követjárások, sőt a békeéveket gyakran hivatalos nagykövetek állandó jelenlétével is szentesítik.

Ezekben az időszakokban a kereskedelmi tevékenység is megerősödik, hiszen mindkét félnek vannak olyan nyersanyagai, illetve terményei, melyeket csakis a másik oldaltól tudnak beszerezni. Az efféle békülékeny politika leginkább a hosszabb háborúmentes időszakokra jellemző, amikor néha már több nemzedék is felnőtt különösebb vérengzések nélkül, s a fájó emlékek, melyek az egyes családokat kísértik, már elhalványodnak. Ezek az érvek azonban egyhamar semmissé lesznek, ha a politikai vezetés elérkezettnek látja az időt a másik oldal térdre kényszerítésére. Mivel az ellenségek végleges elpusztítására gyakorlatilag elhanyagolható az esély, ezen megmozdulások jobbára a hadúri lobogók engesztelhetetlen egymás elleni gyűlölködésének számlájára írhatók.

Hetedik zászlóháború – P.sz. 3355–3458
(*XI. 3355–3363, XII. 3455–3458*)

A hosszan elhúzódó háborúságot ezúttal Toron robbantotta ki azzal az eltökélt szándékkal, hogy egyszer s mindenkorra elsöpri ellenfeleit. Terveiben ezúttal is csalatkoznia kellett. Bár kémhálózatának és orgyilkosainak hála alaposan meggyöngítette a szövetségieket, végül nem sikerült erőfölényt kicsikarnia egyik fronton sem. A háború mai napig ható következményei közül is csak egyet említhetünk:

Miután a Sinemosi Liga hajóhada tönkreverte az aszisz flottát, sikeresen blokád alá vonták Tadzeh városát. A város onnan kapott segítséget, ahonnan a legkevésbé sem várta. Az árnyékjárók ork törzs tudta csak áttörni a blokádot és juttatott élelmiszert az ostromlott városba. Miután a Liga hajói képtelenek voltak feltartóztatni a toroni és enoszukei hajókat, kénytelenek voltak fel-

oldani az ostromzárat. Az aszisz nagykirály az orkoknak ígért fizetséget azonban nem teljesítette, amivel vérbosszút vont maga és családja fejére, és ezt Abaszisz orkjai a mai napig nem vonták vissza.

Az újabb békekötések után viszonylagos nyugalom és gazdasági fellendülés következett be egész északon. Szinte úgy tűnt, a szemben álló felek végleg letették a fegyvert. Abaszisz elbizakodottságában odáig merészkedett, hogy hatalmas flottát épített, és ennek oltalmában 3609-ben felmondta a Toronnal kötött *concordiát*. A birodalom válasza egyértelmű és határozott volt: a Ragg-foknál nemes egyszerűséggel tönkreverte az aszisz büszkeségét, az Abbitflottát, s újabb, még szigorúbb szerződésekkel láncolta magához déli szövetségesét (P.sz. 3615). A készülődő háborúra csak egy nagyszabású építkezés utalt, amellyel Toron északi határait próbálta biztosítani – meglehetősen sajátos módon. Még a P.sz. 3500-as években két roppant falrendszer építését kezdték meg, melyek a Toroni- és a Dassi-alföld északi kijáratait voltak hivatottak lezárni az ellenség elől – ez egyben a már meglévő pengefal kibővítését jelentette. A nyugati építmény a Márványfal nevet kapta. Az Erchag- és a Pidera-hegység között húzódó védvonalon csak egyetlen bejárat található. Ez a Márványkapu nevet viseli. A másik, a Feketegát nevű építmény a Piderák és a Magas-Vinverio között húzódik, kijáratát pedig Vérkapunak nevezték el.

Nyolcadik zászlóháború – P.sz. 3616–3697 (*XIII. 3616, XIV. 3692–3697*)

Az eddigi utolsó világégés kicsiny híján Toron gyors és azonnali győzelmével végződött. A kitűnő aknamunkával előkészített háború villámgyors hadisikereket hozott. A kalandozók hadurát Erionban Ikrek gyilkolták meg, ám a zászlót nem sikerült megszerezniük, s ez végül a háború kudarcát okozta. A lobogó ugyanis egy hitehagyott Antoh-papot választott hordozójául, s ő hozta el végül Anuria sárkánylovasait (Észak történetében másodszor), hogy felmentse a végső ütközetre készülő *északiakat*. A toroni seregeknek parancsoló katonai lángelme, Shirjan herceg balszerencséje, hogy a sárkányok nem csupán a hatalmas területeket uralmuk alatt tartó toroni seregeknek okoztak pótolhatatlan károkat, de ezután a hátország felé fordultak, egyetlen csapással tönkretéve a sokévi előkészítő munkát és semmissé változtatva a briliáns katonai műveletek alapjait is. A nem várt győzelem ellenére az északiak önnön vereségükkel oly mértékben tisztában voltak, hogy semmiféle hadisarc vagy kárpótlás nem merült fel, mindössze a korábbi határok visszaállítását követelték a császárságtól. A békekötést követően sem lohadt azonban Toron harci kedve, s majd' nyolc évtized múltán ismét az égre csaptak Észak lángjai.

A háborút ezúttal is kitűnően előkészítették a császárság rejtve tevékenykedő szolgái. Legfontosabb sikerük Eren hercegének, Eligornak a félreállítása volt. A Kék Herceg eleddig ismeretlen praktikáknak köszönhetően egy távoli síkra került, ahonnan a mai napig nem tudott visszatérni – s az is kétséges, egyáltalán életben van-e még.

Toron 3692-ben indította meg seregeit – egyszerre több fronton is. A gyors hadisikerek után azonban a Szövetség magára talált, s a Lorn folyó mentén lezajlott ütközetet követően (3694) a kezdeményezés végképp az északiak kezébe ment át. A következő három esztendőben a hadiszerencse végleg elpártolt a császári seregektől, Davalon falai alatt megfordították a háború menetét, és 3697 végére a Kettős Hold országainak egyesített csapatai már mélyen toroni földön harcoltak. A két hatalmas falrendszer sem tudta feltartóztatni az előrenyomulásukat, s az összeomlás szélére került császárság békét kért. A háborúságban kimerült Szövetség elfogadta a békejobbot, s hatalmas hadisarc követelése mellett visszavonta seregeit a határok mögé.

Ha akadt bármi, ami a toroniak számára kedvező lehetett ezen utolsó háborúság során, csupán az, hogy végképp maguk mögött tudhatták a baljós nyolcas számot. Közkeletű vélekedés a birodalom alattvalói között, hogy a következő, a kilencedik lesz a végső összecsapás Északföldén, s ekkor fog bekövetkezni Új-Kyria eljövetele. Egyes *numetor*ok, azaz számjósok azt is hozzáte-

Ranil rendjének pihent fegyveresei rontanak elsőként a harc sűrűjébe. A vértes gyalogság utat nyit nekik: szétválik az embertenger, ahogy az igazi vált szét egykoron Mogorva Chei délnek tartó népe előtt. A ragyogó páncélzatú, vágtató ezredek fergetegként csapnak Gro-Ugon orkjaira. A messzi földről idegyűlt fenevadak hátrálnak; a könyörtelenség, az elszánás itt nem segít, a diadalhoz saját vezérre, s főként előrelátásra lenne szükségük. Egyre beljebb és beljebb nyomul tömegükbe az érchegyű ék; a levegőben vérgőz kavarog, fátylát csakhamar feketére festi a por. A rögtönzött pajzsfalak csak percekig állnak, a futókra kard-, buzogány-, és csákánycsapások sokasága zuhog; döglődő lovak vergődnek, nyerítésük nyomja el az alájuk szorult fajzatok hördüléseit. A diadal súly kérdése csupán, az pedig egy pillanatra sem kétséges, melyik oldalon akad több jóféle acél.

A vérivók menekülnek, ám hátukban, a biztonságosnak vélt lejtőkön is arat a hálál: Toron császárának Vihargárdája támad onnét, katonái kíméletlenül vágnak orkot, embert, állatot, nem kegyelmeznek még az útjukba kerülő rowoni zsoldosoknak sem.

Ranga nagyúr visszafogja lovát. A Vihargárda közeleg: hátasaik patája alatt dobbőrként reng a kiszikkadt föld. Félelmetes lendülettel zúdul egymásnak a két sereg. A kavarodás nem ismer sebesültet, rémültet, lemaradót: rőt örvénybe vész a világ, a hadijelvények úgy fenyegetik az eget, akár az ítéletnap néma hírnökei.

A síkra fekete lobogók árnya borul. Ranga nagyúr vágtat; hol itt, hol ott bukkan fel a maga vérszín zászlajával. Amerre jár, felvetik fejüket a város és az Unió harcosai: karjukba visszatér az erő, szemükben ismét elszánás szikrázik, de csakhamar kihuny – iszonyodva várják a pillanatot, mikor a három hadúr találkozik. Tudják mindannyian: a dwoon zászlótartó nem hagyhatja el élve a csatamezőt.

Karnelian falanxa időközben eléri a toroniak jobbszárnyát. Módszeresen pusztít el minden útjába kerülőt, lassan, de feltartóztathatatlanul halad előre a domb felé, ahol Rowon hercegének sátrai emelkednek. Ha eléri és felégeti őket, győz, vagy bősz elégtétellel hal meg. Katonáival vállt vállnak vetve, sisak nélkül küzd maga is: jobbjában kard, baljában tépett lobogó.

– Antohért és a becsületért! – zúg a századosok kiáltása, és a jelszót átveszik, teli torokból visszhangozzák a kidőlőkkel megritkult ezredek.

Keleten a porfelhő egyre hízik, nő. Méhéből lovasok tucatjai, százai, ezrei rúgtatnak elő. Az élen Rosanna, a kilencedik vörös hadúr: szeme lángol, magasra emelt kardja élén égi tűz lobog. Nyomában Timul cwa Anrem megmaradt rongyosai, Tiadlan helytartójának könnyű fegyverzetű harcosai, és persze az ilanori bárd, Tier Nan Gorduin.

Nincs erő, mely feltartóztathatná az érkezők rohamát. A toroni és rowoni oldalvédet váratlanul éri a csapás, felmorzsolódnak anélkül, hogy jelet adhatnának, futárt meneszthetnének a Davalon kapuit döngető főseregheZ.

A külső város lángol. A füstöt délnek űzi a szél, aztán mást gondol, szétteríti Sagrahas síkján, megmentve ezzel a kétfelől szorongatott Ranga nagyúr életét és becsületét. Keleten mind több tévelygő századot egyesít, ragad magával a tiadlani áradat – Rosanna de Lamar hamarosan százezernek parancsol anélkül, hogy sejtené.

Davalon sáncai felé robog, lecsap, fordul és lecsap megint a roppant emberkígyó. A falakon a törtek helyén régi-új zászlók emelkednek, fehérrel szegett égkék lobogók, közepükön Ranil arany napkorongja. Prédáját hátrahagyva, fegyvereit eldobálva fut az ork: egy fertályóra múltán hírmondó sem marad belőlük a holt fatörzsek hegylakók vigyázta erdejében.

Nyugaton, ahol az éjszín lobogók lengenek, sötét erőktől fűtve pusztít a Vihargárda. Ranil lovagjai az árkok, földhányások felé húzódnak vissza – értetlenül, szóra képtelenül bámulják a swanuli magaslat irányából feléjük hömpölygő fekete áradatot.

Alex con Arvioni állni látszik száguldó hátasa nyergében. Súlyos kardját lóbálja, kacag. Dartont

szolgálja, Darton pedig ugyancsak szíveli az effajta csínyt: nem csupán a halál, a tréfák istene ő, ki nem állhatja az égi vagy pokolbéli társait, akik a pusztítást, a rettenetet – és főként önmagukat – komolyan veszik.

Fogadott testvérüknek, Alyr Arkhonnak tett ígéretükhöz híven harcba szállnak hát Darton fekete lovagjai és fehér orkjai, irtóztató csapást mérve a Szövetség ellenfeleire. Airun al Marem a Vihargárdának ront. Lovasokat, lovakat szel ketté szent pallosával; tombol, sebeket oszt, azután, hogy a toroniak irtózva hátrálni kezdenek, megzabolázza csupa csont hátasát. Borral kínálja a sebesült városbéli lovagokat. A haldoklók füléhez hajolva a túlvilági lét gyönyöreit ecseteli vigasztalón, és nevetve indul tovább az értetlen pillantások keresztttüzében.

Sok munka vár még rá a nap és az éjszaka folyamán.

Wayne Chapman: Észak lángjai

szik, hogy a kilencedik háborúval egy újabb korszakzáró ütközet közeledik, s utolsó csatája egyben egy új világkorszak eljövetelét hozza majd.

Bármiként is alakuljon azonban a történelem, jelenleg, azaz a P.sz. 3736. esztendőben a császárság igen messze került mindattól, amit közös összefogásnak lehet nevezni. Ezúttal egy újabb vallásháború réme fenyegeti az országot – s ezúttal is Sogron áll az események hátterében. A feldühödött isten haragja végső soron érthető. Ősi ellensége, a kyr idők Morgenája minden jel szerint ismét visszatért Ynevre.

Mintegy húsz esztendővel ezelőtt újfent felbukkant Morgena ynevi anyrjainak első diadémja, s egy hitehagyott *khótorr*-pap személyében az Árnyékúrnő toroni híveinek új vallási vezetője lett. A helyzetet súlyosbítja, hogy a Morgenát eddig más formában és más nevek alatt imádó különféle rendek és szekták tevékenysége megnövekedett, hiszen az istennő bizonyságul egy gyermeket is küldött híveinek, a titokzatos Fiút, akit követői Prófétaként tisztelnek. A rejtélyes gyermek már eddig is sokkal többet ért el, mint őelőtte bárki, s tette mindezt a jelek szerint Tharr hallgatólagos támogatásával. Északi historikusok egybecsengő véleménye szerint a Háromfejű nem fog a két kyr isten párviadalába avatkozni, s arra vár, hogy a fortyogó káoszban újjászülessen az ország. Erre utal legalábbis, hogy a császár egy katedrális építését engedélyezte az *Árnyékúrnő hirtelen* megszaporodott híveinek, s nem avatkozott közbe akkor sem, amikor a két acsargó fél Dass tartomány Rozsdamező nevű síkján rontott egymásnak.

Az ország egyre gyorsuló ütemben rohan az újabb polgárháború felé, az említett ütközetet pedig nyugodtan tekinthetjük a következő zászlóháború előjátékának.

Ha igazak az aggasztó hírek, Toron északi tevékenysége is felerősödött, s hamarosan felbukkannak a próféciákban már megjövendölt új hírnökök, Tharr lovasai, hogy Északföldе utolsó hetedkori háborújába vezessék az országot.

Derat Jars Innes Kirs: ***Fons haddebels Kyrias e Torones***

Toron földrajzáról

A császárság elhelyezkedéséről

A birodalom javarészt a Kyria idején alapított Toron tartománnyal egyezik meg, annak Piderákon túli nagy területeit nem ideszámítva, hiszen azt ma már az istenek akaratából a napimádó barbárok uralják – ki tudja, még meddig.

Hosszú országunkat jobbára hegyek határolják, melyek között csak itt-ott mutatkozik rés, hogy a kereskedelmi utak elhagyhassák a császár felségterületét. Nyugatról az Erchag-hegység öleli, mögötte a Tharr uralta Daychín külső féltartománnyal, s azon túl mindenféle lakatlan helyekkel, majd az Anublien tóvidékével. Az Erchag után a hatalmas és módfelett gazdag Toroni-síkság következik, amely már a dwoonok területeivel érintkezik, csakúgy, mint az északi határokat alkotó Pidera-hegység, mely ezután kelet-nyugati irányban alkotja jelenlegi határainkat, s csak a Dassi-alföldnél szakad meg a vonala – sok tudós fő szerint azon okból, mert a honfoglalás idején ott szertefútták a crantai népek Széltengerei, s ezek alkották ott a mai síkságokat. Innentől északnyugat-délkeleti irányban húzódik a Vinverio-hegység magas láncolata, amely Tiadlan országa felé emeli természetes védelmünket, s messze keleten majd' a hatalmas Quirónig ér, mely déli határainkat alkotja egészen a víz túlpartjáig.

Ez a tenger is országunk jussa, bár egynémely megátalkodottabb barbár népek ezt időről időre kétségbe merészelik vonni. Pedig a tengervízbe mélyen benyúló Navila, vagy a nagyobb szárazulatok, mint a Szindvilek, a Karkvin szigetei vagy a Fynnevinek ősidőktől kyr uralom alá esnek – csakúgy, mint egynémely más szigetek a keleti tengerszorosban – és azon is túl.

Akadnak még területek, amelyek fölött nem lobog császári lobogó, ám uralkodónk befolyása és gondoskodása mind fölé kiterjed. Ilyenek azok az Ediomad környéki részek, melyek még Ghastal alatt húzódnak, s valódi senkiföldjének ismerik őket, bár egynémely földabroszokon Toron uralma alatt lévőnek jelzik, jóllehet városok nem, csakis nyomorú falvak tarkítják és halászok lakják. Ezek fölött a secchusi flottatámaszpont Ryek idején lerontott romvárosa parancsnokol.

Khabbas Torhaes: ***Khótorrsaruk nyomán***

A tartományokról

Ghastal

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Ghastalt a következőnek ismertem meg:

Nem különösebben fényes város, bár eleddig igazán csak szülőhelyemet, az yggyri Ebedort volt szerencsém látni. Igazi különlegességét az adja, hogy a birodalom határain kívül terül el, egyfajta kicsiny ország – alig nagyobb, mint maga a kikötőváros – ám evvel együtt nem számít külön tartománynak, de még féltartománynak sem. Ide érkezik a nyugati barbárok földjéről a romos kyr viaduktjairól elnevezett Hídjavesztett országút, amit hallottam már rualani útnak is nevezni, jóllehet ezt ritkán használják, hiszen igen sötét képzeteket hoz magával. A várost a Pynhaddys Ház uralja, neki van még alávetve két másik kisebb Ház, bevételeit leginkább a kereskedelemből nyeri – kiemelkedően fontos az Anublien vidékéről érkező szivárványgyémánt és fa behozatala, de a helyiek a rabszolgapiacukat a legnagyobbnak nevezik, mely a birodalom határain kívül csak található.

Ami az étkeiket illeti, leginkább a tengerből nyerik. Halászhajóik a hirtelen mélyülő vizekből mindenféle szörnyetegeket is kiemelnek, amiket ugyan meg lehet enni, magam mégis tartózkodtam ettől. A kikötőben láttam egy hatalmas páncélos halat is: az oldalán feküdt, nekem az államig ért, s oly rút volt, mire kevés szót találni. Ami viszont igen finom, az a birkakagyló – s ezt szerte a toroni tengerpartokon is így gondolják. Ezeket jókora vízikertekben nevelgetik, húsuk vöröses, akkorák, mint egy férfiember ökle, s ízben valóban a bárányra hajaznak.

Egyebekben Ghastal éghajlata kellemesnek mondható, lakosai barátságosak, és néhány, a bak ösvényén járó rendháza van.

Gedaga-yggyr

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Gedaga-yggyr tartományt a következőnek ismertem meg:

Jókora tartomány, hitére nézvést a bak földjeinek lehetne nevezni, bár akad benne egynémely *immir*-pihenőház, és más sogronita szentély is. Legnagyobb városa Ebedor, ahol a mi Urunk egy Véne székel, *regitor*a és rontásérseke Daulcha Maddant lakja, s egy másik Vén él harmadik legnagyobb városában, Mykosban. Ide érkezik a nyugati barbár országokba vezető fendori út. Ezen mindenféle prémeket hoznak, vörös festéket, amit *bellandari*nak neveznek, és különféle masinákat, melyek a barbárok Kahre nevű városában készülnek. Ördöngös szerkezetek ezek, közülük leginkább egy habzóvíz készítő gép, egy ezüstmadár és egy vasszolga tetszett. Ez az obsor mindenféle nehéz tárgyakat úgy egyensúlyozott, hogy alig hittem, bár esze annyi sem volt, mint egy élő rabszolgának.

Egyebekben a tartományt nyugat felől az Erchag-hegység határolja. Igen lekopott és a szemnek nem túl kellemes hegyek ezek, tele szűk és mély szurdokokkal. Láttam rajtuk számos romot, mikből a családi háborúk idején haltak ki a kyrek. A hegyekben a mai napig kiváló vasércet fejtenek mindenféle nyugati rabszolganépek. Növényzetét illetően leginkább a tölgy- és bükkerdők jellegzetesek, ezeknél magasabban csak legelők találhatóak, melyek kövér juhnyájakat tartanak el. Mely juhok gyapja igen jó minőségű és jobbára fekete. Magasan a hegyekben található a Sul-Morhul Ház boszorkányhercegének Vereserődje. Megközelíthetetlennek éppen nem nevezném, de élőholt légiói alaposan elbizonytalanítottak. Elegendő volt egyszer elbeszélgetnem egy kapitányukkal, aki jöttömre a száraz avar alól kelt ki, hogy saruimat aztán másfelé irányítsam.

Láttam sokféle szőrmét, miket a hegyekből hoztak, leginkább farkasét és medvéét, de volt közöttük *dámszarvasé és ezüstszarvasé* is. Akadtak olyan irhák is, miket magam fel nem ismertem, a navorok hazudozásaitól pedig nemigen lettem okosabb.

Az Erchag bérceit a tudós fők ezerötszáz láb magasnak gondolják – nekem inkább kedvemre valók voltak a lankák, melyek a tengerpartig nyúlnak kicsiny folyóvizeikkel. A tartomány nagyobb része pediglen hatalmas síkság – mit gyerekkorom óta jól ismerek, s szívemhez is közelebb áll. Ez délről észak felé nyúlik, keletről pediglen a tengerpart határolja számos halászfaluval és nagyobb kikötővel. Mindenféle marhákból sokat látni errefelé – ezekkel szántanak, s a kocsijaikat is ezekkel vontatják a népek.

Szeles vidék, melyről a szelek ősszel jókora porviharokat is kavarnak, fel egészen a rhíni Márványfalig. Egyébként levegője kellemes, havat csak elvétve látni. Igen kedvelem.

Összességében mintegy húsz ó- és újkyr Nemes Ház irányítja.

Daychín

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Daychín féltartományt (fél, hiszen nincs *regitor*a, s kívül is esik a hivatalos határokon) a következőnek ismertem meg:

Ez azután tényleg az én Uram földje. A káosz oly burjánzásban és hatalomban él itt, hogy minden *khótorr*nak el kellene zarándokolnia erre a vidékre. A *morghagriss*ok mindegyike jelen van, ami igen sok összeütközéshez vezet, ám aki ebben a káoszkori katlanban jár, az valóban megtapasztalhatja a felemelkedéshez vezető gondolkodás tisztaságát és erejét.

Az óháborúk pusztításai annyira letarolták ezt a hegyvölgyes vidéket, hogy azóta sem nyerte vissza eredeti formáját, bármennyi idő is maradt neki erre. Száraz völgyek, porlepte dombok, sápatag kórók – s mindenféle komisz viharok, mikbe esőt csak keveset, ám annál több villámot és mennydörgést szőttek az istenek. Ez Daychín.

A mi Urunk templomgazdaságait nem számítva, településnek csak nyomait lehet látni –

holt romokat, elporladt falvakat. Egyetlen városféleség van csak, mi többé-kevésbé emberi viszonyokat teremtett, ez pedig Gusbork komor agyagvára, ahol a távol-nyugati rontásérsek parancsol.

Nagy hatalmú és komoly úr ő, ki még itt, Tharr országában is képes uralkodni az alája rendelteken – mit, valljuk meg, nagyban megkönnyít, hogy nincs dolga marakodó Házakkal.

Sok mágikus eredetű pusztítást is láttam, s összességében azt mondhatom, jól jártak azok, kiket Urunk nem szólított erre a vidékre.

Hazudnék, ha azt állítanám, szerettem itt ébredni, ám alázatot és sok tapasztalatot mindenképpen szereztem, még úgy is, hogy a belső vidékeket nem vettem szemügyre. Annál több könyörületet mutatott irányomban az én Uram.

Rhín

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Rhín tartományt a következőnek ismertem meg:

A többihez képest nem túlságost nagy, teljes egészében síkföldi vidék, mit a császárné országának is neveznek, nem oktalanul. Legnagyobb városa Talawun, mi a Fehér-folyó deltatorkolatába épült, s itt lakik a rontásérsek is. Fontosságban talán mégis megelőzi a császárné városa, Labbasir. Itt tart ugyanis udvart nem csupán a legnagyobb hatalmú asszony, de a tartomány *regitor*a is. Roppant nagy, fehér tornyú város ez, mely a Fehér-folyó két ágának összefolyására épült, vára hidakkal, falakkal erős. Szerves része a síkságot az északi népek elől elzáró Márványfal bástyás erődítésének. Ezeken kívül Rhín városa érdemel említést, mely a Türkiz és a keleti Acél-út találkozásánál fekszik, s ez ad otthont a Sul-Khylar Ház boszorkányhercegének is.

A rhíni tartomány síkságai egyenes folytatását jelentik Gedaga-yggyr alföldjének, s ennek megfelelően hatalmas rabszolgagazdaságokkal telehintett földjei vannak. Itt termelik a birodalom legkitűnőbb búzáját és édesbúzáját, miből nem csak országunk belsejébe, de – a kalmárnépeknek köszönhetően – máshova is jut bőséggel. A legjobb földek a Fehér-folyó árterületein találhatók, a ökrökkel, bivalyokkal szántó parasztok csak úgy hemzsegnek arrafelé. Azokon a földeken, melyek nem kerülnek művelés alá, hatalmas juh- és marhacsordákat látni, a mocsarasabb vidékeken rákászok, pákászok gyűjtögetnek.

Északról a Márványfal határolja, ez a mérföldeken keresztül húzódó vaskos falrendszer, mely ugyan kitűnő hírnek örvend, a barbárok mégis több alkalommal keresztültörtek már rajta – aligha véletlen, hogy a birodalom számos légiója folyamatosan errefelé állomásozik. Erdőt szinte nem is találni ezen a vidéken, mindenütt csak a búzamezők, a különféle gazdaságok és ezek óriási hombárai látszanak.

Ami az étkeiket illeti, a nemesi udvarokon kívül bizony igen egyhangú, s jobbára a különféle kásákra és kerti zöldségfélékre épül. De meg kell valljam, hogy a baromfiféléket igen változatosan megtalálni errefelé, s akkora csirkéket is láttam, mint amilyenek másfelé a pulykák. A kerti javak közül igen büszkék errefelé a káposztáikra meg a tökökre, s bizony van is mire, hisz magam is láttam akkora sütőtököt, minek a héjába két gyermek is belefért.

Ugyan úton-útfélen belé nem botolni, de láttam hatalmas, elkerített kerteket, melyekben mindenféle virágokat és hasznos növényeket nevelnek – ezek java része illatával és mérgeivel szolgál. Elsétáltam olyan mellett, hogy pusztán a szellők hozta zamatokba egészen beleszédültem. Mondhatom, furcsa érzés volt.

Összességében a tartományt mintegy tíztizenöt ó- és újkyr Nemes Ház irányítja, Tharr hitéből a bak ösvénye az irányadó, és ha sok nem is, de egynéhány sogronita szentély és templom csak fellelhető.

Pidera-shín

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Pidera-shín tartományt a következőnek ismertem meg:

Jókora kiterjedésű vidék, mely északon egészen a barbár földekig nyúlik, akad benne termékeny sík, mit a Fehér-folyó öntöz, lankás domboldalak, s egészen magas hegyek is: a Piderák innen kapaszkodnak egészen magasra, hogy azután völgyek szabdalta gerinceikkel óvják észak felől a birodalmat.

Hite felől vizsgálva a bak földjeinek nevezhetjük, annál is inkább, mert itt van a bakpápa városa, Barr. A legnagyobb város területén Raig, mely egy csendes tengeröbölben fekszik, ura egyben a tartomány *regitor*a is.

Települései javarészt nagyobb falvak, de számos földesvárosa is van, melyek az itteni termékeny földekből élnek. A tél itt is száraz és hideg, az eső jobbára a meleg évszakban vendégeskedik csak a vidéken. Számos kicsiny, ám sebes folyású víz ered a Piderák magas bércei között, hogy némileg csillapodva igyekezzenek azután a tenger felé. Azt beszélik, valaha komoly szálerdők borították a hegyeit, ma ezen fenyveseknek bizony már csak nyomai vannak – felfalták azokat a legnagyobb hajóépítő-műhelyek, és csak kisebb gyertyán-, tölgy-, kékplatán- és gesztenyeerdőkre bukkanhatnak az erre járók.

A Piderák déli lábainál hatalmas gyümölcskertek találhatók, s bizton állíthatom, hogy a legjobb pálinkákat errefelé főzik. A tenger közelében – csakúgy mint Rhínben – inkább kalászosokat termelnek a birtokokon. A települések a tartomány északi vidékein egyre kevésbé kerülnek a vándor útjába, a hegyek között pedig csak szigorúan őrzött hágókra, megmászhatatlan csúcsokra és olyan völgyekre bukkanhat, melyekbe a leereszkedést kockáztatva egykönnyen nyakát szegheti vagy karját töri az utazó. A Pengefal várkastélyai néznek itt farkaszemet a napimádó barbárok erődeivel, másutt a birodalomhoz hű ork törzsek *szállásterületei* húzódnak. Magam is láttam megrettent navorokat, akik kisebb nyájakat tereltek északra, hogy nyugalmukat ily módon a vadaktól megváltsák. Ha jól tudom, a csonttörők nemzetségei élnek errefelé.

A bércek legmagasabbjai kettőezer láb fölé nyúlnak, oldalukban kőfejtők és satnya földek rabszolgái vagy néhány igénytelen pásztorcsalád lakik csak. Itt ér véget a Márványfal, utolsó erődje, az Orkmezei vár magányos, piszkosfehér kőerősség csupán. Tüskebozót és magányos fák kapaszkodnak itt a sziklába, s bizony meg kell dolgoznia annak, akit ide helyezett boldogulni az én Uram.

Összefüggő erdőt vagy bozótost csak az olyan helyeken látni, ahonnan a kitermelt fát már semmiképpen nem lehet lehozni – vagy utak vagy elegendő munkás kéz nincs erre a dologra.

A tartományt mintegy tizenöt ó- és újkyr nemes család irányítja.

Shulur

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Shulur tartományt a következőnek ismertem meg:

A Navila félszigetének déli részein elterülő vidék igen gazdag, java része dimbes-dombos avagy sík, igen jó termőterületekkel. Ennek megfelelően sűrűn lakott, tele nagy birtokokkal, dolgos parasztokkal és rabszolgákkal. Éghajlatában inkább meleg, köszönhetően Tharrnak és a tengeri áramoknak, melyek az aszisz partok felől érkeznek. Nyáron langy esők öntözik, s télidőn sem igen kell komolyabb fagyoktól tartani.

Ami hitbéli viszonyait illeti, úgy a bak és az oroszlán osztozik rajta – templomerődjeik gazdagok, nagy földekkel és számos obsorral, de Sogron is számos szép templommal és pihenőházzal bír. Ugyan szívesen megfeledkeznék róla, de nem tehetem: a Koromerőd félelmes falai is itt találhatók, nem is túl messze a császárvárostól. A nagyobb városok közül meg kell említeni a *regitor*i várost, a soktornyú Cyer Navilast, valamint Myddort, Quersachot és Kervert, a rontás-

érsek városát. Ez utóbbi közelében áll Idregar vára, ahol a Sul-Achtar Ház boszorkányhercege tartja udvarát. Hírhedett hely, csontaknái mélyén – azt beszélik – egész Toron legnagyobb élőholtseregе lakozik. A császárvárost ehelyütt nem említem, ugyanis minden szempontból kiemelkedik a tartományból.

Növényzetét tekintve is más ez a vidék, mint a többi. Kellemes éghajlatának köszönhetően mandula, füge, babér és déligyertyán éppúgy megtalálható itt, mint a vizek mentén termesztett édesnád. Dél felé haladtomban számos szőlőültetvény mellett vitt az utam, bíborszőlőt és kecskecsöcsűt majszoltam hát, s számos pincét bíráltam végig – még a fejedelmi vérnedűt is sikerült megkóstolnom. Nagyállattartásnak csak nyomait láttam, éppenséggel minden földet lehetőség szerint megművelnek.

Még bányákat is eltart: a Quersach-hegy kitűnő vasérctelereket rejt, s errefelé igen komoly kohókat és ércmalmokat is találni. Remek márványfejtőket is láttam, mindenféle színű kövekkel, melyek közül legfontosabb tán a fekete.

Félsziget lévén hatalmas partszakasszal bír – számolgatásaim és egy régebbi földabrosz tanúsága szerint a leghosszabbal minden tartomány közül – így igen sok halászfalut látni végig a tenger mellékén. A félsziget egyben amolyan választóvonal is – legalábbis nekem így magyarázták. A nyugati tenger ugyanis igen mély, valószínűleg tán alja sincs. Tele van mindenféle szörnyetegekkel – úgy lehet, még aquirokkal is. Errefelé rengeteg apró halat lehet fogni a felszín közeli vizekből, ám annál lejjebb már csak hatalmas, páncélbőrű, mélytengeri lényeket lehet a felszínre húzni, mihez nem sok kedve van bárkinek is. A keleti vizeken is halásznak makrillt, örvényhalat s más egyéb apróságokat, de itt igazi óriáshalak is laknak, mint a csapatokban járó *tunnó* vagy a hajótörötteket felzabáló nagy *barracca*rajok.

Igen kellemes és a szemnek is szép vidék, noha erdő nagyon kevés van rajta. Mintegy harminc ó- és újkyr család irányítja a dolgait.

Shulur városa[138]

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy a császári székesvárost a következőnek ismertem meg:

Hatalmas és mindennél szebb település, melynek már a puszta látása is megállította egy pillanatra a lélegzetemet, midőn a Bíbor út felől először megpillantottam. Állítólag olyan régi, hogy még az embernépek vetették meg az alapjait a crantai időkben. Egyes botor mesélők még nevet is tudnak az első lakóihoz társítani, s ilyenkor egy Zinn nevű pásztorfiút emlegetnek, úgy mondják, ő építette itt az első házat kedvesének, a boszorkányos tudású Gaotának. A város valaha három dombra épült ám ezekből ma már csak kettő létezik, s egy folyó, a Shulur halad rajta keresztül, miről a nevét is kapta.

Jókora megművelt földek határolják, mindenféle rabszolganépekkel. Úgy lehet, annak idején sokkalta nagyobb lehetett vagy legalábbis szellősebb és tágasabb. Abból gondolom ezt, hogy a jelenlegi városfalakon kívül, a földek közepén is látni kyr romokat, itt-ott még szobrokat is. A mai szegénykerületek is a régi dicsőség épületeit lakják, vagy azok maradványaiból építkeznek. Nem ritka, hogy a régi elbukott Házak palotáiba költözködnek, hiszen a nemesek már csak a belső városrészekben élnek – századévek óta.

A folyón kívül kilenc csatorna és vízvezető szállítja a szomjas óriásnak a vizet a környékről, ezek tisztaságára fegyveresek ügyelnek. A városba vezető csatornák amúgy is nagyon gondozottak – ezek itatják a földeket, némelyiken még csónakok is járnak, mindenféle árukkal megrakva.

Shulur a tenger felől is megközelíthető – nagyobb kikötőt tán egész Északföldén nem találni. A rengeteg vitorla és a napsütötte dombok szerintem igen hívogatóak lehetnek messziről, a tenger irányából is.

Ha fontosság szerint akarom számba venni a város tizenegy kerületét, a következőket mondhatom:

Mindegyik előtt áll a császár, a dinasztia lakhelye, a belsőváros, amely a Satmyr nevű hegy

[138] *Öt mágikus pontra építették valaha a várost, s ezek mindegyikét egy-egy istenhez kötötték. Mégpedig északról keleti irányba haladva a következő égi hatalmasságokhoz: Igeréhez, Tharrhoz, Weilához, Morgenához és Sogronhoz.*

legmagasabb pontján áll. Ezt szemrevételezni ugyan nem nyílott szerencsém, csupán messziről vehettem ámulva szemügyre. Alabástrom falakkal vették körül, s oly palotákat, kerteket és erődöket rejt, melyek párjukat ritkítják. Nemes vérűek, *sycarr*ok és katonák lakják. No persze még egyéb okos népek, akik a birodalom irányításában jeleskednek, csupa kiváló és nagyrabecsült férfiú meg úrhölgy.

Elképzelnem is nehéz, mennyi csoda rejtezhet odabent. Azt beszélik, a legpompásabb színházak és arénák mind a hószín falak mögött vannak, kertek, melyek fái és madarai beszélnek, fehér utak és az ország legszebb, legtündökletesebb házai. Nem sok kétségem van afelől, hogy mindez igaz.

Ezután következnek a Nemes Házak kerületei. Három a száma ezeknek. Kettő Shulur két hegyéről kapta a nevét. Ezek a Dagmyr és a Satmyr. A harmadik neve Zadon, és ez a kettő közötti völgyben húzódik. Ez egyben a Shulur-folyó egyik ágát is rejti, mégpedig a szó legszorosabb értelmében: a felszínét csak ritkán látni, hiszen az évezredek alatt beépítették azt nemesi palotákkal és kertekkel, s most javarészt a Calowyni hősök sétánya fedi. Egyébként is ez a város oly módon lett megépítve, hogy benne folyamatosan keveredik a múlt a régmúlttal. Alapjait ki tudja, mikor vetették, erre került az idők során minden egyéb – ily módon a császárváros egyetlen roppant hangyabolynak rémlik az utazó előtt: felszínén pompás házak és paloták tündökölnek, ezek alatt pedig az óidők dicsősége vagy szégyene rejlik. Beszélik, gyökereit bebörtönzött démonok, talán még aquirok is lakják, a régi népek szellemei, akik az örökös sötétségben érzik csak igazán otthon magukat. Kusza és zavaros csatornaszövevény rejtezik odalent, régi utcák, melyek immáron csak vakondjáratok, úgy föléjük épült a sok egyéb ház.

A nemesi kerületek is számos csodát rejtenek. Nem sikerült mindet szemügyre vennem – akárcsak a más városrészek, ezek is falakkal választják el magukat egymástól. Akadnak persze átjárók közöttük, de ezeket belső kapuk óvják, s akárkinek nincs oda bejárása. Csakis a nemesi kocsik és gyaloghintók vagy díszbárkák mozoghatnak háborítatlanul ide-oda, ám ezeket is ellenőrzik, mégpedig felettébb komolyan.

A nemesi városrészekben nincs oly sok víz, mint Shulur más részein. Igaz ugyan, hogy komoly csatornák ölelik körül őket, de azok legtöbbjének nincs bejárása a falak mögé, inkább azt jelzik a külvilágnak, hol is a határ, mely a nemtelenektől megkülönbözteti őket.

Lehetőség szerint az ország minden nemes családja építtetett vagy szerzett itt egy kastélyt. Jobban teszik, ha fenntartanak itt egy palotát még akkor is, ha egyébként birtokaik vidéken vannak. Folytonos civódásban élnek, amióta világ a világ, tudniuk kell, ellenfeleik mire készülnek, s mi fontos történések esnek a birodalomban. Arról nem is beszélve, hogy évente egyszer mindannyiuknak szigorú megjelenése van a császár előtt.

Lépcsős kerületeknek is nevezik ezeket, annyi kő- és márványgrádics van errefelé. Teraszokra és kilátókra lehet ezeken jutni, virágos kertekbe, melyek a nemesek házait egymástól elválasztják. Tharrnak és Sogronnak egyaránt akadnak itt templomai és szentélyei, mégpedig igen nagy becsben állók. De itt látni az olyan csodákat is, mint a messze földön híres Csillagok tere, amit magam is szemrevételezhettem. A tudás és bölcsesség szentélyeit is itt találni. Dagmyr kerületéből kiemelkedik a Hadiakadémia komor tömbje, ennek szomszédságában a karcsú tornyú Kék Könyvtár áll. Ebben még Kyria idejéből való könyvek is megtalálhatók – ha nem is mind eredetiek, hanem csak másolatok.

Satmyr hegyére építették a Shuluri Magasegyetemet, de általánosságban elmondható, hogy a többi kimagasló iskola is itt van, mégpedig Sogron nagyobb dicsőségére. Nem csak az elme csiszolására alkalmasak ezek. Jókora fegyverudvarok és gyakorlóterek is akadnak itt, melyek jobbára valamely nemes család birtokához tartoznak. Némelyik a nemtelenek előtt is nyitva áll, ha elegendő pénzt, jó ajánlólevelet vagy tehetséget tud egy ifjú felmutatni.

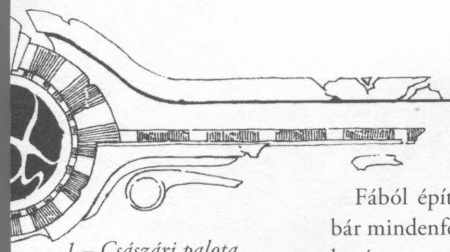

1 – Császári palota
2 – Boszorkányerőd
3 – Boszorkánybörtön
4 – Tharr katedrálisa
5 – A császári lélekőr palotája
6 – Tharr úszószentélye
7 – Patkány-templom
8 – Shammar
9 – Morgena-kápolna
10 – Épülő Morgena-katedrális
11 – Körszínház
12 – Gattear
13 – Magasegyetem
14 – Hadiakadémia
15 – Kék Könyvtár
16 – Krolleanor aréna
17 – Themmils fürdő
18 – Nemespiac
19 – Vízipiac
20 – Halpiacok
21 – Sátorvár
22 – Csillagok tere
23 – Calowyni hősök sétánya
24 – Vám tér
25 – Dracossyn híd
26 – Nagy Száj
27 – Nyilvános térkapuk
28 – Kereskedelmi kikötő
29 – Hadikikötő
30 – Lépcsőkapu
31 – Vízikapu
32 – Hattyúkert
33 – Császárkert
34 – Salayn-palota
35 – Lyalmur-palota
36 – Dailad-palota
37 – Tebressys-palota
38 – Lythala-palota
39 – Corthus-palota
40 – Vadaskert

Fából épített házat errefelé nemigen látni – bár mindenfelé azért nem járhattam. Passzusaim korántsem nyitottak meg minden kaput előttem, de hát erre nem is igazán számítottam. Három, a bak területéről származó Nemes Ház helyi palotájába nyílt csak bejárásom, de ezért is hálát adtam az én Uramnak.

Rangban a fentiek után következik a Háromfejű kerülete, a Shwagin. Igazán megdöbbenve és lenyűgözve jártam az utcáit, módfelett kedvemre való látványt nyújtott. Elhelyezkedésére nézvést ez is Shulur szívéhez tartozik, közvetlenül a belsővárost a magasban tartó függélyes sziklafal tövében. Területét számba véve nem éppen nagy, de hatalmát senki nem merészeli megkérdőjelezni. Vörösmárvány falak határolják, akad kapuja, mely a szárazulaton fekszik, s olyan is, mely a város csatornáiról enged bejárást. Utcáin legnagyobb számban az egyház rabszolgáit és szerzeteseit látni, de rengeteg *torr* és *khótorr* járja folyamatosan tereit. Szektáknak itt nincs hatalma, mindenki elismeri a lélekőr főségét (s ekképpen a Felhőkergetőknek van komoly becsülete), ő pedig nem tűr meg a területén semmiféle lázítást vagy felesleges zavargást.

A kerület építményeinek legjavát a különféle templomok és szentélyek adják, ezeken kívül csak az itt lakók szálláshelyeit találni nagy számban. Akad ezek között egészen kiváló palota, mint amilyen őszentségéé, a lélekőré, vagy a shuluri Véné. Ehhez nagy kert és iskolák is tartoznak, fegyveresekkel és szolgáló rendekkel. A legtöbb szállásféle azonban a szentélyrészek környékén van – zarándokoknak, templomi szolgáknak, s a kerület életét felügyelő egyéb szerzeteknek.

A legnagyobb hatást rám a Katedrális tette. Nagyon magas, rendkívüli szépséggel bíró, arányos és büszke épület, igazán méltó arra, hogy a vallás ynevi központja legyen. Hatalmas tér öleli körül, mely nevét a kiontott vérről kapta, s rajta tízezer ember is gond nélkül elfér, így igazán aprónak és semmirekellőnek érzi magát itt mindenki. A Katedrális környékén egyéb templomok is találhatók, egy-egy a baknak, a kígyónak és az oroszlánnak. Ezek is mind szépen megcsinált, hatalmas és igen szép épületek. Körülöttük kicsiny szentélyek kucorognak, némelyik kertekkel, tavakkal ölelt, mások pedig éppenséggel egymásra lógnak, s még sikátoroknak sincs hely közöttük.

Számos ereklye és egyéb csodás dolog akad itt, szinte lépésenként kellett megállanom, ha mindet fel kívántam keresni. Mindenféle és fajta nép megfordul ezeknél, rendjükre jobbára szerzetesek és vérből gyúrt lények ügyelnek, katonákra vagy más fegyveresekre nincs is igazán szükség. Mindenki tudja, mi az illem, s mit kíván a jó modor. Magam is ekként viselkedtem.

A Kikötőnegyed következik a sorban. Ez igen nagy és jobbára átláthatatlan vidék. Két részre lehet osztani: egyik maga a kikötő, egy városfalakon belüli öbölben, annyi mólóval, hogy számba venni is fölösleges, nem is kísérleteztem vele. Ezektől szárazföldi utak és csatornák indulnak a város belseje felé, miket ezen a vidéken raktárházak és *khoór*ok alkotnak, ablak nélküli, fegyveresekkel óvott épületek, mik erőt és biztonságot sugároznak.

Igen büdös és zsúfolt vidék, mi éjjel-nappal mozgásban van. Kisebb-nagyobb *phadyss*ok, ezek a shuluri csónakfélék járják vízi útjait, a kereskedők navorjai és obsorai pedig igazán értik a módját, miként kell ezeket jól megpakolni.

Akad a kikötőnek oly része, melyet elsősorban a halászok használnak. Három nagy halpiac is van itt – ezek próbálják meg betömni a város éhes szájait kora reggeltől fogva, mihelyt az első halászcsónakok megérkeznek a tengerről. De másféle piacok is akadnak itt szép számmal, melyek közül a legfontosabb egy rabszolga- és egy vegyes piac, ez utóbbin aztán végképp mindent megtalálni, mit a Quiron-tenger partjairól csak idehoznak a kalmárok.

A kerület másik része (mit széles csatorna választ el az előbb taglalt résztől) a kalmárcsaládok fészkeit rejti. Ezek jobbára előkelő és csinos kertekben állanak, de akad olyan is, amely kapuit közvetlenül az utcára nyitja. Nem paloták, de

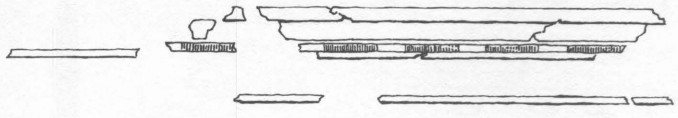

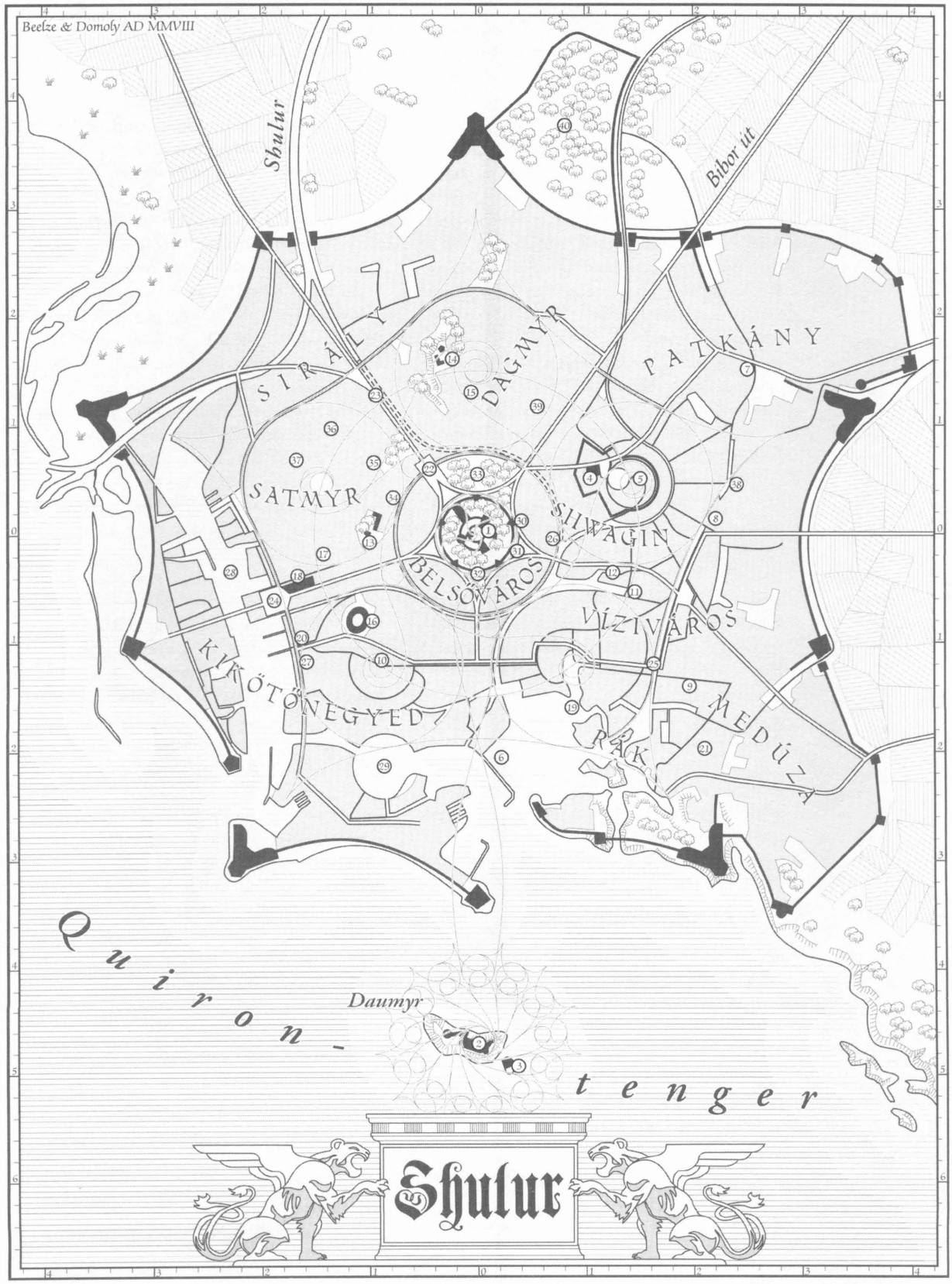
Beelze & Domoly AD MMVIII
Shulur
Bibor út
SIRÁLY
DAGMYR
PATKÁNY
SATMYR
SILWAGIN
BELSŐVÁROS
VÍZIVÁROS
KIKÖTŐNEGYED
RÁK
MEDÚZA
Quiron-tenger
Daumyr
Shulur

igen erős *khoór*ok ezek, raktárerődök, melyek egyszerre szolgálnak egy kalmárcsalád lakásául és legfontosabb kincseik, értékes árukészletük megőrzésére. Nemigen vagyok járatos a kalmárnépek címerei között, azt azonban meg tudtam állapítani, hogy mind a négy Magános Háznak vannak itt palotái – nem is egy – melyek igen komoly erődítések is egyben. Ezek az igen szapora és gazdag kereskedőcsaládok otthonai, hivalgó díszítésekkel és ízléstelen külcsínnel – de hát ezektől mást nem is igen lehet elvárni. Mindenesetre akad elegendő pénzük arra, hogy bármit megvehessenek (azt beszélik még egyes famorokat is), így aztán nagy beleszólásuk van nem csak a kerület, de bizony néha még az ország fontosabb ügyeibe is.

Ezen a tisztább és rendezettebb belső részen még sok egyéb fontos dolog található. Ilyen a Nemespiac, melyet kiváló minőségű és válogatott áruval töltenek fel nap mint nap. Számos műhely csak ide dolgozik; egészséges, számolni, írni, olvasni tudó rabszolgák, virágok, különleges állatok, s egyéb nagyszerű dolgok találhatók itt. Van erre egy jókora park, sétányok és fürdők, templomok, pénzváltók és szentélyek. Itt emelték a város legnagyobb arénáját, a Krolleanor Sel Shulurant, ide építik az ébredő istennő, Morgena katedrálisát – úgy tűnik, a császár és Tharr beleegyezésével –, de akadnak iskolák, szoborkertek, kisebb arénák, színházak és nagy terek is szép számmal. Innen indulnak a város diadalmenetei a Vámtérről, hogy a nemesi kerületeken át egészen a belsővárosig haladjanak.

A császárváros hivatalnokainak java része is itt dolgozik a judikátoroktól kezdve az államapparátus kevésbé fontos betűvetőiig. Szép és rendezett városrész – büszkeségére válik a birodalomnak.

Felsorolásomban a szegénykerületek következnek, a Shulur nagyobbik részét kitevő, zsúfolt városrészek. Öt van ezekből, melyeket leggyakrabban címerállataik után neveznek a helyiek. A régi kyr város elhagyatott részeit lakták be ezek a *nép*ek oly módon, hogy mára az eredeti kerületeknek csak nyomait látni – egy-két nemesi palotát, mit bekebeleztek a nemtelenek, régi parkokat, hová a múlt idők házainak köveiből építettek maguknak új szállásokat a szegények. Ezeket errefelé szegényerődnek hívják. Vegyük sorra ezeket!

A Cápa kerületet Vízivárosnak is nevezik, oly sok apró kanális és nagyobb csatorna szabdalja. Ezek java része természetesen sós vizű, s a Quirón lassú árapályának megfelelő módon változik a szintje. Határát széles kanális jelzi, ebbe folyik a Shulurnak az az ága, mely a Zadon kerület alatt húzódik, a mélyben lévő erővonalak mentén kerüli meg a belsővárost, s itt bukkan ismételten a felszínre. A helyiek Nagy Szájnak nevezik ezt a boltíves torkot, ahol a folyó ismételten előkerül. Afféle csodatévő helynek tartják, amely bizonyos hold- és csillagállásoknál különleges hatalommal ruházza fel a benne megfürdetett újszülötteket. Ez okból híres zarándokhelynek számít, még akkor is, ha az egyház hivatalosan soha nem erősítette meg a helyiek ezen hiedelmét.

Talán meglepő, de ez a kerület ad otthont számos színháznak is, melyek közül a fényes felvonulásokkal és ünnepekkel ékes Gattear a leghíresebb.

Maga a kerület összevissza építésű és a hatalmas, régi kyr házak mellett rengeteg olyan vidéke van, amely csak a legutóbbi időkben nyerte el mai formáját. A nevezett kyr házak a helyiek szerint nem a vízre, hanem valamely szigetekre épültek még az óidőkben – ezek a Shulur torkolatának számítottak volna ezek szerint. Azért is bizonygatták nekem ezt a helyiek, mivelhogy igen komoly föld alatti rendszert találni a nagyobb házak alatt – téglás csatornákat és biztos falakat, melyek ugyan folyton víztől nedvesek, ám elárasztani csak igen ritkán szokta őket a folyó. Olyan járatai is vannak, melyek mélyen a vízszint alá nyúlnak, s rajtuk keresztül akár a város távoli pontjaiig is eljuthat a merész vállalkozó.

Másutt széles, lapos térségeket találni, tele szegényerődökkel és a hozzájuk csapott műhelyekkel. Ezeknek itt a számát se tudni. Rengeteg navor dolgozik bennük – némelyeket csak a vízről, másokat száraz lábbal is meg lehet közelí-

teni. Számos gyönyörű hídja van a kerületnek – legtöbbjük a kyr időkben épült, de olyan, amelyik sértetlenül élte volna túl az ezredéveket, sajnos már egy sincs. Egyebekben igen zsúfolt és piszkos kerület, viszont a kifőzdéi meglehetősen jók, s szálláshelyet is mindig könnyen találtam.

Ezután következő szegénynegyed a Patkány nevű. Szegről-végről ez is tele van folyóvizekkel és csatornákkal, noha ezek korántsem oly számosak, mint a Vízivárosé. Különlegessége nem sok van, talán csak az, hogy a kerület falai itt erősebbek és jobban karban vannak tartva, mint a más szegénynegyedekben. Több kapuja is van egyéb kerületekre, ezeket napszállta után bezárják, s csak hajnal hasadtával nyitják ki újfent. Itt is számos régi palotamaradvány található – de ezekben ma már leginkább tolvajklánok vagy *magitor*-testvériségek laknak. Közülük szemre a legcsinosabb a Lythala, melyben jókora piac és több igen híres szentély található. A Szeles-erkély nevűt magam is meglátogattam, s elmondtam egy imát Tharr kegyéért – magasan a város felett. Igen szép és megható volt.

Ami még ezen kívül érdemleges, az a mi Urunk Patkánytemploma a kerület szívében. Ezerszámra laknak ebben a száztizenegy szintes templomban az ő kis segítői – persze ezeket a szinteket a patkányok méreteiben kell gondolni. Finoman faragott kőedényekbe és vályúkba hordja a nép az áldozati étkeket nap mint nap. Elsősorban tejet és vért, de előfordulnak nagyobb állatok is, melyeket a patkányoknak hoznak. Nem túl kellemes illatú, de igen nagy és lenyűgöző épület.

Külön kell még szólnom a Shammar nevű sogronita templomról, amely szintén a kerület ékei közé sorolható. Igen régi alapítású, falait tűzvörös godorai márványból emelték egykoron, s számos lenyűgöző szoborral, faragással ékes.

Hasonló a fentiekhez a Medúza nevű kerület. Ez a városrész is jobbára a szárazulaton fekszik, noha vannak vízzel borított és csatornák behálózta részei is. Akad itt is mindenféle építmény, színházak és szegényarénák, jóféle fürdők meg kisebb parkfélék – de persze ezek pompában meg sem közelítik a nemesek hasonló házait. A legtöbb itt is a mindenféle szegényerődből és műhelyből található. Csipkeverők és takácsok csakúgy dolgoznak itt, mint fazekasok vagy bőrcserzők. A helyiek igen büszkék az itt készült árura, s persze erősen becsmérlik a más kerületek hasonló készítményeit. Akadnak a negyednek részei, melyek a tengerhez is közel esnek, s a magasabb házak tetejéről akár a vizekig is ellátni. Amit itt igen érdekesnek találtam, az egy roppant sátorváros, amely a kerület belsejében található, s nem a földön, hanem egyenesen a nagy, lapos tetejű szegényerődökön épült. Ponyvákból és bőrökből rakták össze igen ügyesen, néhol fából vagy téglákból építettek szélfogókat, hogy egy roppant vihar el ne vihesse az egészet.

Lakóinak számát tekintve nekem ez tűnt a legzsúfoltabbnak, bár úgy vélem, a nemtelenek kerületei mind rengeteg lakost számlálnak. A helyieket látszólag mindez kevéssé zavarja, ám meg kell mondanom, nekem ez gyakran túl sok volt.

A sorban a Rák nevű kerület jön, melyet igen érdekesnek találtam, noha kényelmesnek ezt sem nevezném. A többihez képest igen kicsiny, aminek az oka, hogy javarészt az öbölben fekszik. Nem más, mint egy darabokra repedt hegy – olyasféle, mint Dagmyr és Satmyr.[139] A helyiek úgy tudják, azért történt a katasztrófa, mert a hegy óvó rajzolatai és manaívei megsérültek, s így azután a káoszidők egy földrengése már könnyen végzett vele. Igen furcsa egy hely – talán mészkőből van, ehhez nem értek igazán. Hegynek csak a helyiek nevezik, egyébként nem nagyobb egy dombnál – mindkét másik hegynél alacsonyabb és elkopottabb. Legföljebb, ha száz láb magas lehet, de ez is épp elég, ha ennek a legtetejéről kell alátekinteni. Legalább tizenegy kisebb-nagyobb szigetre repedt (ezek oldalai inkább függélyesek vagy ferdén meredekek), a törmelék, meg az oldalán valaha volt házak belezuhantak az öbölbe. Ennek okán körötte a víz meglehetősen sekély, a romok úgy vannak benne, mint másutt a zátonyok. Elsüllyedt városnak is nevezik ennek okán – a helyi szegények között igazi bátorság és erőpróba a leomlott és víz alá került házak belsejébe beúszni.

[139] *Azt mondta nekem egyszer egy kyr, hogy Shulurt nagy energiákat, és kiegyensúlyozott mozgást jelképező rajzolattal építették, s amikor ez megsérült, azóta mindennél inkább a káoszt és a változásokat szolgálja. Míg ugyanakkor Jadil városrajza békés, nyugtató ókyr jelre épült, s ez az oka, hogy manapság is épebben őrzi a régidőket, mint Lakhassyn vagy a császárváros.*

A megmaradt dombot a szegények már összevissza kifurkálták, így afféle barlanglakásokat csináltak a hegybe, miket különféle járatok kötnek össze. Magukat a szigetdarabokat függőhidak és erkélyfélék fűzik egybe. Ez utóbbiakon igen kellemes pihenésre nyílik mód, a naplementék és hajnalok pedig különösen szépek. Megközelíteni csak a vízen lehetséges – bár hallottam földbe fúrt járatokról is, melyeket még nem árasztott el a víz, és száraz lábbal is ki lehet jutni a város más részeibe, de ezek – ha vannak is – valamely tolvajklán ellenőrzése alatt lehetnek.

Mély merülésű hajók megközelíteni nemigen tudják, ezért csakis kicsiny bárkákat látni a környékén. Ezekből igen sok akad, mely egyben lakóhajóként is szolgál. A sziget szélárnyékában gyülekeznek, egymáshoz billegő deszkákkal és kötelekkel kapcsolódnak, de egyhamar szét tudnak rebbenni, ha úgy hozná szükség: nagy vihar vagy tűzvész esetén például. Van itt úszó szentélye Tharrnak, külön vízipiac, de egy remek bordélybárka is, mit jó szívvel ajánlhatok bárkinek.

A sorban a végére maradt a Sirályról elnevezett kerület. Azt kell mondjam, kinézetre ez sem különbözik sokban a többitől. A város lapályosabb részén található, vízi útja kevés van és meglehetősen zsúfolt. Amiben mégis eltér valamelyest, az elsősorban lakóinak foglalatosságában keresendő. Az itteni szegényerődök lakói leginkább a várost körülölelő földeken dolgoznak, ekképpen maga a kerület is némileg túlnyúlik a városfalakon, s kiterjed egészen a Shulur környéki birtokokig.

A régi kyr épületeknek ma már csak nyomai vannak itt, egyetlen régi palota sem áll. Területének jó részét mindenféle raktárépület foglalja el, ezeket a kalmárok és a műhelyek zsoldjában álló *sympietor*ok őrzik. Vannak olyan részei, melyek városra csak igen kevéssé hasonlítanak, s az is csak a nagyobb kőházak miatt van. Itt még állatokat is találni – nem csekély számban –, amiért is csirke-, marha- vagy disznókerületnek is nevezik, s a helyi szegényeket a város egyéb navorjai *ezért le is nézik* – nem mintha maguk egyébként különbek lennének náluknál.

Amit magam különképp érdekesnek találtam, az néhány, csatornával összekötött mesterséges tó. Ezek négy- vagy háromszög formájúak, kővel kerítettek, közöttük pedig nagyobb zsilipházak nyomait látni. Még a kyr időkből származnak, de hasznukról senki nem tudott nekem semmi pontosat mondani, azon túl, hogy szép kövér halakat tenyésztenek bennük. Mindenesetre elég szépek, körülöttük kisebb erdőnyi parkok vannak, noha nem gondozza őket senki. Inkább vadnak tűnnek, semmint megtervezettnek, bár ez igen kevéssé érdekli a helyieket. A szabályos formájú tavakban rengeteg halat nevelnek, ekképpen ez a városrész igen komoly élelemforrást jelent Shulurnak.

Három dologról kell még szólnom.

Az első – s meglehet ezzel kellett volna kezdenem – a Boszorkányerőd Daumyr szigetén. Messze kint az öbölben fekszik, de azért elég jól látható szinte mindenünnen. Igen magas, nagy és erőt sugárzó építmény, amilyen a birodalom legnagyobb hatalmú urainak dukál. A káoszkor idején épült, igen hatásos épület, melyet különös kisugárzás ölel. Félelmet és tudást áraszt magából, olyasfélét, hogy az ember nem szívesen legelteti rajta a tekintetét. Hallottam én ezt már másoktól is, de hinni nemigen hittem, míg saját magam meg nem győződtem róla.

Ennek kicsiny testvére Toron legrettegettebb tömlöce, a Boszorkánybörtön. A másikhoz képest csak törpe, s igazán jól csakis a tenger felől látható. Alakjára nézve csonka gúla – ahogy a *numetor*ok mondanák –, színe fekete, s a látása is hideget csempész a szívekbe. Mágia szülte ezt is, híre pedig oly rettentő, hogy aligha beszél róla bárki szívesen. Magam sem.

A harmadik igen fontos része Shulurnak a császári vadaspark. Jókora területen fekszik, részint a városfalakon kívül is, és kizárólag a dinasztia és vendégei látogathatják. Azt beszélik, mindenféle fenevad megtalálható benne, amit csak Ynev földjén fel lehet lelni. Vannak olyanok, melyeket vermekben avagy erős ketrecekben őriznek, mások szabadon kóborolhatnak benne – még a veszélyesebbek közül is. Ezek a császári vadásza-

tok legkedveltebb prédái, és elejtésükre csakis a legkiválóbbak képesek.

Az évnek három napján, Tharr, a dinasztia és a város egy-egy ünnepén (vagyis a Gallyak, a Gyökerek és a Fák havának tizenegyedik napján) a régi hagyományoknak megfelelően egy kicsiny részét a császár köteles megnyitni mindenki előtt. Akárki szabadon bemehet ilyenkor – de azt hallottam, nincsenek oly sokan ezek a vállalkozók, mégha félniök nem is kell különösebben. Egy férfival mégis sikerült beszélnem, aki járt már odabent, s ő igen furcsa szörnyetegekről magyarázott nekem. Látott egy mantikórát, legalábbis azt hiszem a leírásából, hogy az lehetett, meg mindenféle alávaló lényeket – északról származó törpeembereket, elffajzatokat és egyéb szerencsétlen nyomorultakat.

A lehető legrövidebben ennyit mondhattam a mi birodalmunk csodálatos fővárosáról, melyet állandó jelleggel mintegy huszonöt kyr család lakik, de tart itt palotát az összes egyéb, más tartománybeli família, is, bár ezek némelyike meglehetős szegényes.

Lakhassyn

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Lakhassyn tartományt a következőnek ismertem meg:

Meglehetősen nagy, hosszában háromfelé tagolt vidék. Észak felől a Piderák magas hegyei határolják, ezek némelyike kettőezer-ötszáz lábnál is magasabbra nyúlik. Ez a rész természetesen igen hasonlít Pidera-shín hasonló vidékeire. Nem túl sűrűn lakott, a magasabb részeit leginkább ork törzsek lakják, elsősorban a bűvölők. Ettől délebbre keskeny dombvidék vonul a hegyek lábánál, mely inkább mezőgazdaságáról híres. Gyümölcs- és sajtvölgyeknek nevezik az itt elterülő hatalmas kerteket. Errefelé pompás, kemény sajtokat készítenek jobbára bivaly- és *tehéntejből, de egyes gazdaságok* a pidera-shíni kecskesajtok méltó vetélytársainak előállításában jeleskednek. Az ennél magasabban húzódó völgyekben nemigen találni szántókat – arrafelé inkább szénégetők és hegyi pásztorfélék laknak.

Bányáiból ónt, cinket és cinóberércet hoznak a felszínre. Ez utóbbiból mesés haszonra tesz szert a korona. Élő ezüstöt, avagy az alkimisták nyelvén higanyt készítenek belőle, melynek igen nagy keletje van még az északi barbár népek között is.

Harmadszorra a sík tengerparti részeket kell említenem, melyek sok halásznak és parasztnak adnak állandó munkát.

Nagyobb városai közül meg kell neveznem az óriás Lakhassynt, ahol a *regitor* és a rontásérsek lakik, a Kobrák birtokának számító Sinhint és Shudrakot, a fal városát. Ez utóbbin megy keresztül ugyanis az a régi falmaradvány, mely a családi háborús időkben a Navilát volt hivatott védelmezni az ellenséges *syncordiá*któl. Hibáznék, ha a fontosabb erősségek között nem említeném a Sul-Nydæn Ház boszorkányhercegének Kürttorony nevű várát, mely magasan a Piderákban fekszik, és a Sul-Tÿssalyrek Mélyútvárát. A hitbéli megosztottságáról azt mondhatom, hogy területén közel egyforma arányban osztozik a bak és az oroszlán.

Ezen tartomány sem végeláthatatlan erdeiről híres, bár azért akad azokból is, csak éppen nem nagyon összefüggő. Még fenyvesekből is, de azok inkább csak a magasabb hegyekben. Ellenben vizekkel bőséggel el van látva: a Piderák völgyeiből számos kisebb patak és folyócska közelít a tenger felé. Ezek mentén szép legelők és szántók láthatók, a méneseket és gyümölcsösöket ugyanúgy jól eltartják, mint a búza-, len- és kenderföldeket.

A hegyekben komisz tél járja, s nem ritka a komolyabb havazás sem. Azt nem mondanám, hogy ebből a tengerparton mit sem érezni, ám igazán sok csapadék mégis inkább a melegebb hónapokban érkezik.

Ami a főztjüket illeti, igen remek bárányételekkel kínáltak, mit hála a rengeteg kerti zöldségnek igen változatosan el tudnak készíteni. Ennél változatosabban csak a Navilán főznek, de hát ott több minden megterem a fűszerszámok

közül. Errefelé a lestyánnak, csombornak, szurokfűnek és tárkonynak van igazán keletje, a legfinomabb bárányt mégis igen egyszerűen készítik. Nyársra húzzák, sóval, erős paprikaőrleménnyel no meg nagyízű köménnyel hintik, és parázs fölött hirtelen megsütik. Úgy a legfinomabb, ha sült paradicsomot is adnak hozzá. Egy alkalommal annyit ettem belőle, hogy valósággal rosszul lettem.

A tartomány ügyeit mintegy tizenöt ó- és újkyr család irányítja a császár nagyobb kedvére.

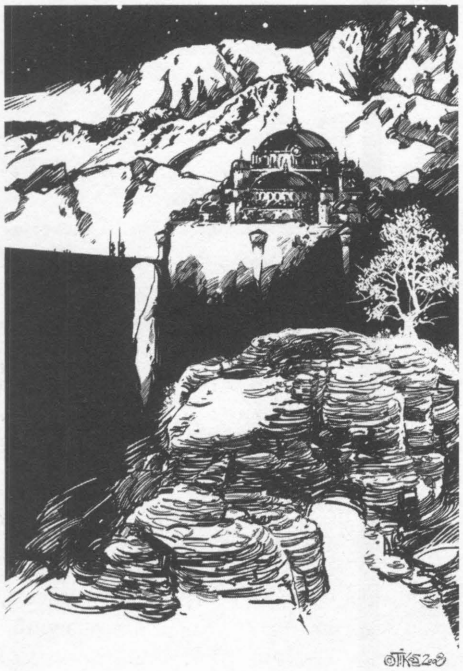

Sabbúl

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Sabbúl tartományt a következőnek ismertem meg:

A birodalom ezen vidéke is igen változatos mind feladatában, mind tagolásában. Északról a Feketegát nevű falrendszer óvja a barbárok fegyvereitől. Ez a Piderák keleti végein veszi kezdetét és a lankás völgyön keresztül egészen a Vinverio hegyeinek nyugati bérceiig tart. Jókora kiterjedésű dombvidék ez, mely Dass felé enyhe ívű síksággá szelídül.

Igen furcsa vonalú hegyeket látni errefelé: kivétel nélkül elkopott, legömbölyített, szélfújta bércek, melyek mind az északi irányt mutatják. Alighanem maga Tharr volt az, ki ezeket ilyenre formálta. Egy földhözragadtabb elme azt vélte mondani, hogy a kyrek csinálták a dolgot századokig tartó szelekkel, s a Piderák és a Vinverio bércei közötti rést ők ütötték, bár én ezt elég hihetetlennek és értelmetlennek tartom.

Itt a hegyek között számos vasbányáról hallottam, melyekből kiváló acél nyerhető. Akadnak kőfejtők is, bár nem oly számosan, mint a Piderák nyugati láncaiban. A Vinverio hegyeiben inkább palát és márványt bányásznak, de akad rézből és ónból is elegendő. Egy nagyobb folyója van, a Kimérásvíz, mely a barbár földekről érkezik, és sokáig határt képez Sabbúl és Dass tartományok között. Hajózni rajta errefelé éppenséggel elég nehéz, egyes helyeken pedig maga az átkelés is komoly gondokat okoz.

A Dassi-alföld idáig nyúló lankáin jobbára állatokat tartanak. Lovakat, marhákat elsőül, a magasabban fekvő részeken inkább csak juhokat és kecskéket. A növénytermesztésnek kevesebb hely jut – az is inkább a Kimérásvíz mellékén. Jóllehet a Piderák hosszán végig jókora komlóföldeket látni, a legjobb minőségű termést errefelé szedik, s bizony a sörük is élvezhetőbb ezen a vidéken.

Ami a tengerparti részeket illeti, azok nemigen különböznek Lakhassyn hasonló részeitől: halászfélék és sópárló navorok lakják.

Hitbéli kérdésekben az oroszlán döntései a mérvadók, amin nemigen lehet csodálkozni, hiszen az Öt Szent Város és ekképpen az oroszlánpápa is itt található a keleti Piderák egy völgyében. Ami a nagyobb településeket illeti, Sabbúl mind méretében, mind fontosságában kiemelkedik közülük, ide építették Sogron hívei a Losdarys nevű nagytemplomukat is. Kereskedelmének

fontossága talán még Lakhassyn városóriásáét is felülmúlja, s ezen kívül itt tart udvart a *regitor* és a rontásérsek is.

A tartomány ügyeit tizenegy ó- és újkyr család intézi.

A Szindvilek szigetlánca

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy a tengeri tartományt (bár valójában nem tartomány, hiszen se *regitor*a, se rontásérseke nincsen) a következőnek ismertem meg:

A Quirón keleti medencéje sekélyebb és melegebb, mint a nyugati. Alja is van, néhol pedig komoly szárazulatok tarkítják. Elsősorban a Szindvilek érdemelnek említést, ennek is két tagja, maga Szindvil és az ennél jóval kisebb Karkvin. Szegről-végről ideszámítják még a Fynnevineket is, jóllehet azok jóval kisebbek emezeknél. Azt mondják, hogy a régidőkben Arsil-szigeteknek nevezték egyben az összeset, s ezt az is igazolhatja, hogy a kyr védműlánc, amely itt húzódott, a Tau Arsylas nevet viselte.

Hírüket folyvást füstölgő vulkánjaiknak, kitűnő éghajlatuknak és az itteni földek kiváló minőségének köszönhetik.

Két nagyobb várost illő megnevezni erről a vidékről. A Szindvilek fővárosa Jalyres. Kiváló fekvésének köszönhetően az oroszlánpápa is ide építtette a nyári palotáját. Karkvin szigetének legfontosabb városa Barshún. Igazi kereskedelmi központ – talán a legnagyobb az egész tengeren. Valahol írtam már róla hosszasabban is, nem szívesen ismételném magam. Nem igazán város, ám mindenképpen szólnom kell a Sul-Mjąharryn Ház boszorkányhercegének palotájáról, Tengerbörtönről, mely Kis-Szindvil szigetén található.

A fentebb említett szárazulatokon kívül is rengeteg apró sziget és szikla tarkítja errefelé a tengert, java részük nem több alattomos zátonynál, melyek igen keservessé tudják tenni a közlekedést. Legveszettebb híre a Fynnevin (más néven Fynvyn) zátonyoknak van. Amellett, hogy a keletre tartó forgalom fontos állomásának számítanak, a leghíresebb hajótemetőt is ezek a vizek rejtik.

Ami ezen terület hitbéli megosztottságát illeti, meglehetősen vegyes a kép. A bak, a kígyó és az oroszlán egyaránt jelen van – s ennek köszönhetően egyes szekták – már ha a bak szemével nézem – mindenféle eretnekségeket is beszélnek, bár ezen okoskodások száma összességében elhanyagolható. Viszont a Tűzkobrának itt különösen nagy a megbecsülése, ami jórészt annak köszönhető, hogy a tengerekre ügyelő *concitator*ok jelentős része hagyományosan Sogron hitét vallja. Tharr persze ettől függetlenül mindőjük felett áll, s ezt – amint megtudtam – ők sem vitatják, ami elsőrendű fontosságú a birodalomra nézve.

A szigeteken mindenféle dolgokat bányásznak, így aranyat, rezet, ólmot, kránkövet, ként és hasonlókat. Mivel gyémántot és egyéb drágaköveket is rejt a föld belseje, ezek a szigetek nélkülözhetetlenek a korona számára. Legalább ilyen fontos az a rengeteg termény, miket ezeken a szárazulatokon termesztenek.

Számos gyümölcsfélét tartanak számon, melyek legkiválóbb módon a Szindvilek szigetláncán teremnek. Ilyenek a különféle szőlők, melyekből a kéknedűt, a testes és nehéz *suerdá*t vagy a fanyar *dallawy*st készítik. De igen fontos a mindenféle citronynövény, a füge, a mandula vagy a fenyőalma is.

Ami a szigetek kézművestermékeit illeti, igen komoly műhelyeik vannak, melyek az aszisz gyapotnövényt dolgozzák pompás kelmévé, de híresek az aranyműveseik és fafaragóik is. Külön kell szólni kiemelkedő hatékonyságú halászflottájukról, mely a birodalom minden cetprémét és a legtöbb orka- meg delfinbőrt szállítja.

A szigetek teljes egészében a Cjanheraṇ Ház irányítása alatt állnak, ezen kívül még vagy tíz ó- és újkyr család igazgatja a tenger ügyeit.

Shín

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Shín tartományt a következőnek ismertem meg:

A sinemosi vidék meglehetősen csapadékos, mint azt azonnal megtapasztaltam, mihelyt hajónk megközelítette a partokat. Éghajlatára nézve akár még kellemesnek is nevezhetnénk, ha nem lennének oly gyakoriak az óceán felől érkező heves szelek, melyek több fajtáját is megkülönböztetik az évszakok változásának megfelelően. Rendkívül sok csapadék esik errefelé, minek elsődleges hasznát a dús növényzet látja. Mindenféle örökzöldek és egyéb kemény levelű fák vannak többségben, melyek igen széppé és zölddé változtatják a vidéket. Havat ez a környék csak igen ritkán lát, hiszen a fagy sem gyakori vendég errefelé.

A Quiron-tenger nagy téli viharai idején erre vezet az egyetlen hajózható út dél és észak között, amiért is az itteni városok igen gazdagok – még azok a szigetek is, melyek nem tartoznak a birodalomhoz.

Shín tartomány a keletre élő barbárok seregeit tartja vissza már századévek óta. Ebben nagy segítségére van az itteni hadaknak Vinverio-hegység Süvegeknek nevezett keleti vonulata is. Csúcsai ezerötszáz lábnál nem nyúlnak ugyan magasabbra, ám ez is elégséges – az így kialakított medence kellemes síkföldeket rejt. Ezen kanyarog az észak felől birodalmunkba érkező roppant folyam, a Howa, mely a határ közelében még meglehetősen haragos, ám azután megenyhül és Dagh Piettennél, a *regitor*i székhelynél, a kígyópápa városánál éri el a tengert. Ez a város a legnagyobb a környéken, a rangban utána következő kettő, Zaighal és Pir – a rontásérsek udvarával – meg sem közelítik. Dagh Pietten a régi Zighroat tartomány egyik székhelye volt valamikor, a helyi kartográfusok pedig úgy tudják, hogy a crantai embernépek Mács-mácsi (errefelé így mondják) nevű városa szolgáltatta a kyr *város* alapját. Hogy jól tudják-e, azt nem az én tisztem eldönteni.

A hitbéli kérdésekben a kígyó szava az irányadó, de eleddig különösebb hátrányomra ez nem vált.

A part mentén itt is számos halászfalu található, ezek egészen Odassyn egészségtelen vidékeiig mindenütt ott kucorognak a tenger mellékén. Én magam nem láttam más fajtájú halakat, mint a Quirón egyéb vidékén, de azt beszélik, elég sok olyan cápaféle is lakja ezeket a vizeket, melyek az óceán felől érkeznek, ám beljebb csak ritkán merészkednek.

A síkvidéken élő navorok a Howa mellékén egészen komoly öntözőrendszereket építettek ki, és nagy mennyiségben termelik azt a kalászost, melyet ők rizsnek neveznek. Ez errefelé igen népszerű, jobbára megfőzik, de lisztet is őrölnek belőle, s abból mindenféle tésztákat készítenek. Ezenkívül búzát is termelnek, bár én úgy vélem, az északi tartományokban ezt ügyesebben csinálják. Meglehet, az éghajlat az oka. A sok csapadék egészen pompás kerteket öntöz, s a mindenféle kerti javaknak oly változatosságát láttam, mit másutt eleddig nem tapasztaltam. A káposztának, töknek és muroknak mindenféle fajai bőven megteremnek, csakúgy, mint az édesnád, melyből egész ültetvényeket is láttam.

A nagyobb testű haszonállatokból elsőnek a bivalyokat említeném, de egyéb marhák is szép számmal legelnek a zöldellő réteken. Vannak itt juhok is, amik jól bírják az éghajlatot és – talán valami régi kyr praktikának köszönetően – különösen nagyok és dús gyapjúak. Nem véletlenül találni itt számos takácsműhelyt. Az innen kikerülő szövetek igen jó minőségűek és jó hírét keltik a vidéknek mindenütt.

A tartomány ügyeit tizenkettő ó- és újkyr család intézi.

Odassyn

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Odassyn tartományt a következőnek ismertem meg:

Éghajlatára nézvést elsősorban az egészségtelen viszonyokat említik vele kapcsolatban, noha ez nem érvényes az egész területre. Kétségtelen, hogy a Szikesföldnek is nevezett sós mocsárvidéknél keresve sem lehet kellemetlenebb helyet találni a birodalomban, ám Odassyn oly nagy, hogy bőséggel akadnak különb vidékei is.

Ami a nevezett helyet illeti, itt valóban igen nehéz az élet, s az itt lakók a legtöbb esetben nem önszántukból kerültek ide. Száműzetésnek tekinthető, ha valakit ide helyeznek szolgálatra, s a rengeteg rovart, a sótól csípős szeleket és a járhatatlan vidékeket számba véve ez valóban komoly büntetésnek számít. Ennek megfelelően a Szikesföld nem túl sűrűn lakott, csak a sópárlók navorjai és rabszolgái, esetleg egynémely katonai alakulatok vagy az elszántabb szekták telepedtek itt meg.

Szinte semmi nincs errefelé, a levegő párás és fojtó, a sós homokdűnéken növényzet nemigen él meg, s gyakorta hallani egyéb egészségtelen kipárolgásokról is.

Akiket az én Uram mégis ide helyezett, azok sóbányákban, párlókban, homokbányákban és üvegkohókban dolgoznak, esetleg apróhalat halásznak a sekély tavakból, hogy ezekből halpasztát, halolajat, sózott vagy szárított halat készítsenek. Nem túl örömteli foglalatosság.

Odassyn egyéb részei inkább kedvesek a szemnek. A tartománynak hosszú határvidéket rendeltek az istenek, s hogy feladatukban segítsék az itt élőket, magas hegyeket emeltek népünk és a barbárok közé. A Vinverio keleti vonulatai ezek, melyeket színük miatt vörösnek is neveznek a helyiek. Igen magas csúcsok, hágó csak elvétve akad rajtuk, s növényzetüket sem falták fel a hajóépítő-műhelyek oly mohón, mint tették azt a Piderák között. Ekképpen igen komoly fenyvesekre bukkanhat az erre utazó, ha valami oknál fogva Aryll Marg, a rontásérsek városánál tovább merészkedik. Nevezett településen kívül a *regitor*i város, Odassyn érdemel még említést, bár az igazat megvallva, sem szépségben, sem fontosságban *nem vetekedhet* a szomszédos tartományok székhelyeivel, jóllehet azt mondják, a kyr időkben komoly város volt. Itt találni a keleti földek legnagyobb sogronita templomát, a Kobrafészket, mely ugyan elég nagy, de nem sok örömet okoz a szemnek. A nagy hatalmú urak közül kiemelkedik a Sul-Morchar Ház boszorkányhercege, aki a Szikesföld közepére épített Keserűvárban tartja székhelyét.

A hegyekben palát, ként és kránkövet és követ fejtenek, sőt még néhány kimerült lunirbányát is láthat az ember. Akad egynémely arany- és ezüstbánya is, bár az igaz, hogy ebből a szempontból Terad-halas sokkal szerencsésebbnek vallhatja magát.

Ami a növénytermesztést illeti, elsősorban len- és kenderföldekkel találkozhat a vándor, s ennélfogva hatalmas szövőműhelyekkel is, melyek igen kitűnő munkát végeznek.

A tartományban a szekták a kígyót követik, a politikai irányítást pedig tizenöt ó- és újkyr nemesi család végzi.

Kharyn'kharn

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Kharyn'kharn tartományt a következőnek ismertem meg:

Területét tekintve ugyan elmarad szomszédai mögött, ám fővárosa, Jadil befolyásban és gazdasági hasznát figyelembe véve magasan a többi fölött áll. Nagy és igen régi város ez, olyan kyr palotával, a Csigavárral, hogy messze földről csodájára járnak. Ezen kívül két nagyobb városról kell még szólnom, ezek pedig a *regitor*i és érseki székhely, Cjelmar, valamint az egyik Vén városa, Thakkyn.

Szinte az egész tartomány egyetlen síkvidék, csupán északnyugati részein bukkanhatunk alacsony dombokra. Minden toroni tartomány közül kitűnik azzal, hogy egyáltalán nem határos idegen földekkel, ekképpen katonai fontosságát elsősorban kikötőinek köszönheti.

Errefelé már csak kevéssé érezteti hatását a távoli óceán, éghajlatát tekintve tehát inkább az

jellemző rá, ami a birodalom nyugatabbra fekvő részeire: a hideg évszak száraz, eső pedig inkább a langy időkkel érkezik.

Számos kisebb folyó szabdalja, melyek a Vinverio felől igyekeznek a tenger felé, ezek gazdag és termékeny földeket öntöznek, hátukon fa érkezik a fűrészmalmokba. Elsősorban búzát és mindenféle zöldségeket termesztenek itt a navorok, s mondhatom, bár mindenütt Toronban láttam hüvelyeseket, a legszebbek valamiért itt teremnek. Ami az állatokat illeti, leggyakrabban juhokkal és marhákkal találkoztam.

A tengerparton számos hajóépítő sólya sorakozik, de rengeteg navor dolgozik azokban a takácsműhelyekben is, melyek a vidék híres vászon-, bársony- és gyapjúszöveteit készítik. Igazi hírnevét azonban Jadil üvegkészítőinek köszönheti. Egész Északföldе elismeri ezen termékek kiváló minőségét – talán sehol másutt nem értenek ehhez a mesterséghez oly nagyon, mint éppen itt. Táblaüveg és foncsorozott tükör csakúgy készül itt, mint alkimisták lombikjai, üvegcséi, pipettái meg csövei.

Innen irányítják a Quiron-tenger, és általában a kelet kereskedelmét, ennek megfelelően Kharyn'kharn kalmárai igazi jólétben és pompában élnek, gazdagságuknak köszönhetően pedig még a tartomány belügyeibe is beleszólást nyernek.

Hitbéli kérdésekben ezen a vidéken is a kígyó irányzatáé a döntő, ami pedig a mindennapi életet illeti, abban a mintegy tizenöt ó- és újkyr Nemes Ház szava a mérvadó.

Terad-halas

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Terad-halas tartományt a következőnek ismertem meg:

Toron más részeihez hasonlatosan három részre osztható. Egy tengerpartira, mely igazán nem különbözik lényegesen más, hasonló vidékektől; egy magas hegyekkel övezett határ menti részre, ahol a lovagrendek, a favágók és a hegyi pásztornépek vannak többségben, és egy alacsonyabb hegyvidékre, amely viszont szépségével emelkedik ki a hasonlók közül. Ez utóbbi igen látványos és nagy kiterjedésű föld: magas csúcsokkal, fenyvesekkel és tengerszemekkel díszítették az istenek.

A tartomány bányái különösen fontosak a koronának. Kiváló minőségű aranyércét az idők kezdete óta hozzák a felszínre, de sokan a hegyek vizeiből mossák a nemesfémet. Az ezüst szintúgy nagyon fontos. Ezt jobbára a mélyművelésű bányákból nyerik, melyekben leginkább rabszolgák dolgoznak.

A falvakat errefelé kőből és fából építették, a fafaragások pedig igazán szemrevalók – majd minden településen akad egy-két mester, aki a legnehezebb mintázatokat is szépen elkészíti.

Két fontosabb várost kell megemlítenem ehelyütt. Az egyik a *regitor*i és érseki város, Torwyn, mely szép fekvésű, nyugodt kikötőjéről híres, a másik pedig Yanalor, a Vinverio lábánál. Innen indul az az út, amely a hágóvidékre tart, s ekképpen az egyetlen módot nyújtja a kalmároknak, hogy a barbárok földjére áruikkal eljussanak. Erre lehetőségük ugyan csak a langy időszaktól kezdődően van, hiszen a hideg évszakokban – az egyéb, efféle hágókhoz hasonlatosan – ezek az utak járhatatlanok.

Hitbéli irányultságára nézve a tartomány vegyes képet mutat, s nagyjából határvonalat is képez a kígyó és az oroszlán között. Mindenképp meg kell azonban említeni Khiíl tavát, mely Sogron egy hatalmas ellenfelének dermedt holttestét rejti, s ily módon a Tűzkobra hívei között a legfőbb zarándokhelynek számít Toronban.

Ha pedig már beszéltem e tóról, nem felejthetem ki a Sul-Ythącas Ház boszorkányhercegének várát, mely szintén e helyütt fekszik és a Lótuszkert nevet viseli.

Magam efféle növényeket azelőtt sehol nem láttam, ami megerősített abbéli elképzelésemben, hogy ezek is Kyria idejéből maradtak ránk, s másutt nem is honosak.

Ami az ételeiket illeti, azokban meghatározók a különféle tésztaféleségek. Ezeket az itteni

kiváló minőségű búzából nyerik. Kicsiny sóval és friss vízzel készítik, gyakorta batyu formájában, hogy lakhassyni módi szerint megtöltsék apróra vagdalt hússal és hagymafélékkel, vagy egyszerűen csak mindenféle zöldségekkel. Úgy tapasztaltam, a különféle gombáknak igen nagy keletje van, gyakorta használják azokat szárnyasfélékhez vagy vadhúsokhoz, mikből a hegyvidék erdeiből bőséggel kerülnek az asztalra.

Pontos számot az itt uralkodó nemesi családokról nem gyűjtöttem, de a mindenféle elbeszélésekből úgy gondolom, tíz-tizenöt lehet azokból.

Dass

Most, hogy már az utam múló részében látom, elmondhatom, hogy Dass tartományt a következőnek ismertem meg:

Igen szép és változatos vidék, melynek java részét az azonos nevű alföld teszi ki. Hosszú és biztonságos tengerpartja van gazdag halászfalvakkal, legnagyobb számban mégis a földesvárosok képviseltetik magukat. Ezeket jókora, szépen gondozott birtokok veszik körül, melyeken navorok és obsorok egyaránt nagy számban dolgoznak. Főként búzát és rozsot termesztenek, de takaros méretű legelőket is elkerítettek, melyek elsősorban a hatalmas ménesek számára fontosak.

Az albari lovak különképp híresek, messziről megismerhetők szürke színükről, ívelt nyakukról, kecses lábaikról, de akad egy-két nemesi udvar, mely a nagytestű, lovagok és harcikocsik számára hasznos állatokat tenyésztik komoly sikerrel. E járművek – mivel hadászatilag hasznavehetetlenségük már többször bizonyítást nyert – elsősorban a különféle diadalmenetekben s egyéb ünnepi felvonulásokban népszerűek. A legszebbeket kétségtelenül itt készítik.

A határon húzódó Vinverio hegyei itt emelkednek a legmagasabbra: a két-háromezer lábnyi csúcsok közül is kimagaslanak a Kenzal-havasok ormai. Ezeket örökké hó borítja, s tiszta időben még a tengerpartról is láthatók.

A tartománynak kiemelkedő fontosságú folyója is van. Ez a Kimérásvíz nevet viseli – legkomolyabb mellékfolyósa a havasokból érkező Haragos. Ez Albar városánál torkollik a Kimérásvízbe, és szinte teljes hosszában hajózhatatlan. Csupán alsó szakaszán érdemes ilyesmivel próbálkozni: errefelé gyakorta találkozni faúsztatókkal, ők azután általában a tengerig utaznak rakományukkal.

Albar városától a nagy folyó is nyugodtan hömpölyög – hasas bárkák és kicsiny halászcsónakok egyaránt szívesen járják.

A fontosabb települések a már említetten kívül a *regitor*i székhely, Gway'chín, valamint Hernrag és a rontásérsek városa Dass, de mindenképpen szólnom kell a Sul-Gheggas család boszorkányhercegének Havastető nevű fészkéről is.

Noha a jó fazekasmunkának a birodalom nincs híján, a helyiek különképp büszkék kiváló minő-

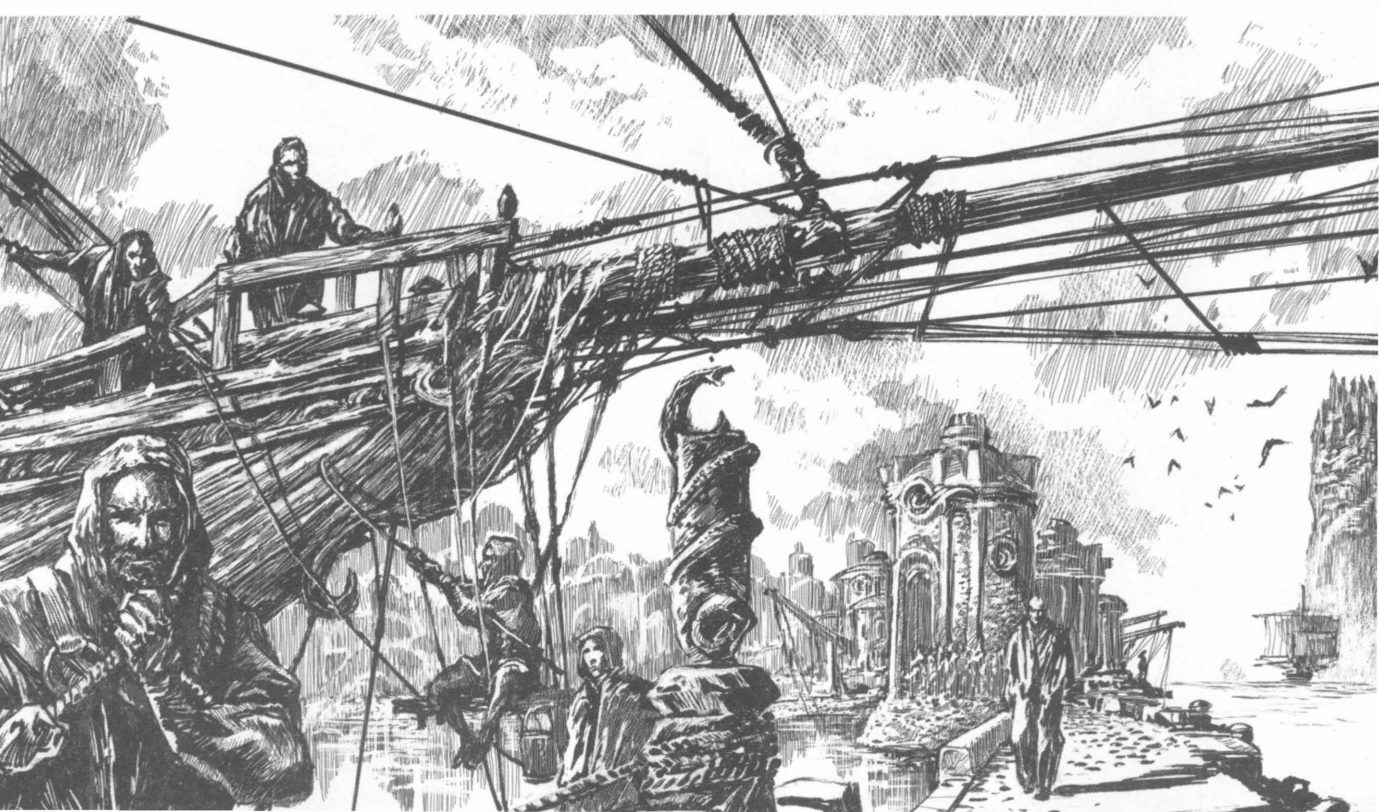

ségű agyagukra, melyből jellegzetes formájú, fekete, hasas edényeiket és táljaikat készítik.

A tartomány hadászatilag is kiemelkedő fontosságú. Az alföld a napimádó barbárok országába irányuló támadások egyik fő felvonulási területe, nem véletlen, hogy számos hadi erődítményt látni mindenütt.

Tharr hitét illetően az oroszlán uralkodik a vidéken, az északi részeken pápájuk befolyása különösen érezhető.

Ami főzőtudományukat illeti, nem sok újdonsággal találkoztam, de mind közül kiemelkedett az az edény, amit errefelé tiadlani obsor-tepsinek neveznek. Ez egy mély, homorú aljú lábasféle, amibe sok zsírt vagy halolajat vetnek, s azután igen meghevítik, így amit belehajítanak, az egyhamar elkészül. Nevét persze onnan kapta, hogy a barbár rabszolgák használják előszeretettel.

A tartományt tizenkilenc ó- és újkyr nemes család igazgatja.

Miután a számvevésemet megtettem, s a fentieket mind, sorról sorra papirosra vetettem, Tharr kegyelmébe ajánlottam magam, s parancsolatainak engedelmeskedve minden összegyűjtögetett papirosaimmal és könyveimmel ismét Sabbúl tartomány földjére léptem, hogy azután Kutyával a Vérkapun keresztül a napimádó barbárok földje felé vegyem az utam.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Toron településeiről

Birodalmunk gazdagságát és hatalmát a területén elszórt városok száma és népességük is bizonyítja. A Kyria idején kialakult utak és központok a mai napig megőrizték fontosságukat, ezek mentén épültek újra a fontosabb települések – egynémely közülük pedig túlélte még a káoszkor rettenetét is. Toron városias jellegét mutatja, hogy mintegy ötven olyan, fallal kerített, nagyobb települése van, melyek lakossága meghaladja a tízezer lelket. Ezek legtöbbje olyan intézményekkel is rendelkezik (fürdők, parkok, díszkertek, vásárcsarnokok, arénák), melyekre az Északföldé más részein utazó csak a legnagyobb, legfényesebb városokban lelhet – nekem legalábbis tanítóim így beszélték.

A régi dicsőséget hirdetik azok a romvárosok, melyeket szerteszórva mindenütt megtalálunk Toronban. Akadnak közöttük nagyobbak, mint a lakhassyni Tohanyr – ahol égőkutakba börtönözték a démonokat – vagy az odassyni Stryenh bámulatos palotamaradványaival. A kisebbek holt családok emlékét őrzik: elhagyott kereskedelmi központok, leromlott várak ezek. Ilyenek Myshar, Khegellys, Tromshag vagy Yssales romjai. S mind a többi. Ezeket a császárságban élők jobbára alig lakják, mert vannak közöttük olyanok, hol a múlt árnyai inkább otthon érzik magukat, mint az élők, ám mindig akadnak olyan rejtező szervezetek vagy éppenséggel szökött rabszolgák, akik itt remélnek menedékre lelni.

De léteznek mások, élő települések, melyek a romokon sarjadtak újjá, melyek megóvták a régi családi fészkeket és ismét kyreket és embereket csábítottak magukhoz, hogy újfent életet hozzanak a holt kövek közé – vagy tovább táplálják a már kihúnyóban lévő lángokat a tűzhelyekben.

A családi háborúk zűrzavarában a legerősebb Házak voltak ezen települések oltalmazói, az ő hatalmas, obsorokkal teli nagybirtokai álltak a zavaros tartományok közepén, hogy azután tönkremenjenek, meggyengüljenek, amint a vérzivataros századok elébb és elébb haladtak. Ezen tartományokban álltak a legerősebb kyr várak, melyek megvédték a civakodó családokat, s mind közül a legkülönbek, a Hatalmasok elhagyott calyrvárai. Gazdáik már beköltöztek a Boszorkányerődbe.

Császári rendeletre szervezték át azután ezen birtokokat az új tartományi rendszerbe, mely az alapja volt mindazon újjáépítésnek, amit Tharr segítségével a dinasztia végrehajtott.

Ami az így létrejött új vagy újjáépített várakat, városokat illeti, háromfélét lehet azok között

megkülönböztetni hatalma, gazdagsága és lakosainak száma alapján.

A császári koronától számított 3566. esztendőben ezek a birodalomban betöltött szerepük és vezetőik szerint a következők:

*Kyrváros*nak nevezzük a legősibb és legerősebb településeket. Ezek lakossága jóval meghaladhatja a százezres létszámot. Mind közül kimagaslik a császárváros, Shulur. Itt él az Ezüst Hatalmas *calyr*várában a birodalom ura, a város *regitor*a, Toron császára. Két másik ősvárosunk van még, mely kiterjedésben és fontosságban felülmúlja az összes többit. Az egyik Lakhassyn óriása, míg a másik kyrváros a keleti tengerpart ékköve: Jadil.

*Nagyváros*nak nevezzük a kiterjedés, lakosság, befolyás és hatalom alapján a sorban jövő településeket. Ezek lakossága is elérheti a százezer főt. Közülük a fontosabbak Dagh Pietten, Torwyn, Sabbúl, a Kobrák városa – Sinhin –, valamint Talawun és Ebedor.

Az egyéb fontos városok a tartományokban szerteszórva találhatók a nagyobb keresztutakon vagy a gazdaságilag, politikailag fontos központokban. Lakosaik száma meghaladhatja a tízezer főt, s hatalmuk alapját gyakorta az ott udvart tartó nemesek vagy egyházi vezetők adják. Ilyenek lehetnek a különféle *regitor*i központok vagy a rontásérsekségek szektásvárosai.

Fontosságban a fentiek után következnek az úgynevezett földesvárosok vagy *uriochass*ok. Ezek általában többezres lakosú, nagy kiterjedésű települések, melyek középpontjában egy-egy famor család erődítése áll. Városnak még, falunak már nem nevezhetők. Általában mezőgazdasági városok, hatalmas kiterjedésű szántókkal és legelőkkel. Az ilyen földesvárosok adóját a földeket császári kegy alapján védelmező nemes családok szedik és fizetik be a tartományi kormányzóknak, vagyis a *regitor*oknak.

Az *uriochass*ok egy másik formáját képviselik azok a települések, melyek a forgalmas utak mellékén fekszenek, s ily módon kisebb kereskedelmi központokká nőtték ki magukat az évek során. Felépítésükben megegyeznek a kizárólag mezőgazdasági tevékenységet folytató földesvárosokkal, ám általánosságban elmondható, hogy sokkal több rabszolgát foglalkoztatnak a gazdaságokban.

Ezek után következnek a sorban azok a falvak, tanyák, melyek oly kicsinyek, hogy erődítésük sincs – s ezek vannak a legszámosabban. Famorok nem lakják, kereskedők lerakatuknak nem használják ezeket. Jobbára a mezőgazdaságból élnek, noha egyes helyeken – a földesvárosokhoz hasonlatosan – a megtermelt növényi és állati javaknak köszönhetően kisebb műhelyek is létrejöttek, s már a helyszínen megkezdik a termények feldolgozását. Ilyenek a kiemelkedő serfőző és borkészítő vidékek, a vászonszövő területek vagy éppen a sólepte Odassyn tartomány bizonyos részeinek üvegműves céhei. Szegről-végről ebbe a sorba illenek Toron katonafalvai, a *pietarchass*ok, melyek komoly mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, *sympietor* jogállású lakosainak azonban elsődleges kötelessége a fegyveres szolgálat – adójukat is ebben mérik.

Mindezek után jönnek a sorban a rabszolgatelepek. A legtöbb obsort Tharr megerősített templomgazdaságai foglalkoztatják, s csak ezután következnek a sorban azok a Nemes Házak, melyek földjein, kőtörőiben, favágótelepein az obsor munkaerő van túlsúlyban. A telepeket fenntartó rabszolga-utánpótlás két irányból biztosított a birodalom számára. Egyik mód a szomszédos országokból beszerezni az obsorokat a nagyobb rabszolga-kereskedők segítségével, bár itt komoly ellenállásba is ütközhetnek. Sokkal hatékonyabban használhatók azok a rabszolgaútvonalak, amelyek délről, a Quironeia azon vidékeiről indulnak, ahol nincs olyan erős központi hatalom, amely érdemben tudna fellépni Toron ellenében.

A birodalom népességének magas számát látva nem lehet csodálkozni azon, hogy mily sok településre bukkanhat az ember. Elhagyatott vidékek csakis a határul szolgáló magas hegységekben találhatók, itt vannak csak járhatatlan hágók vagy oly völgyek, melyek mélyére lejutni is igen nehéz, nemhogy ott bármit megtermelni, s azt onnan el is juttatni a külvilágba. Tharr kegyéből akad elég termőföld a könnyebben megközelít-

hető helyeken is, nem véletlen, hogy majd' mindenütt szorgos navorokat látni, amint a földeken serénykednek. Hatalmas szántók, gyümölcsösök és legelők sorjáznak, ameddig a szem ellát, s ahol az egyik véget ér, ott gyakorta már a következő falu földjei kezdődnek.

Khamem ***khótorr:*** ***Toroni krónikák***

A Toron földjén való utazásról

A birodalmon belül utazni leginkább a kyr időkből megmaradt és felújított utakon lehet, ezek hálózzák be a földeket, miként a testet az erek. A legfontosabbak ezek közül:

A délnyugati Ghastalból indul a Türkizút, mely végigkíséri a Quiron-tenger nyugati partjait, érinti Ebedort, Talawunt, Raigot, Kervert és Myddornál csatlakozik a Shulurba vezető Bíbor útba.

A Nyugati út a távoli pusztákról érkezik Mykosba. Jobbára járható, bár Toron határain kívül már igen leromlott, tán még a Dælanok idejében épült. Nagyjából Alidarig lehet a segedelmével eljutni. Mykosból a Keleti acélút vezet Rhínig, a Déli acélút pedig Daulcha Maddamnál éri el a Türkizutat.

Talawunból indul a Fehér út, mely Labbasir érintésével halad azután a Márványfal mentén, s végül a Márványkapunál hagyja el az országot, hogy a barbárok földjén haladjon tova – egészen Enrawellig tán.

Rozsdaútnak nevezik azt a kyr építésű, az előzőeknél keskenyebb utat, amely (a családi háborús idők óriás emléke) a Belsőfal mentén, a Piderák alacsonyabb, gyümölcskertekkel borított dombjai közt haladva köti össze Raigot Lakhassynnal. Itt két másikkal találkozik. A Bíbor út a császárvárosba visz, míg Toron egyik legfontosabb – és leghosszabb – kereskedelmi útvonala, a Csillagút egészen Jadilig vezet. Érinti a legfontosabb városokat, Sinhint, Sabbúlt, Gway'chínt, Torwynt és Cjelmart, mielőtt a kharyn'kharni kyrvárosba ér. Innen Sóút a neve, s Odassynen át egészen Dagh Piettenig visz.

Fontos még a Sabbúlból induló Márványút, amely a Dassi-alföldön át egészen északra, a határon túlra vezet, miután elhagyta a keleti falrendszer, a Feketegát központi épületét, a Vérkaput. Még a birodalom területén ágazik el belőle a Kárminút, hogy a Piderák keleti völgyébe épült Öt Szent Városhoz vigye a zarándokokat.

Kalmáraink két úton juthatnak át a Vinveriohegységen. A Csillagútról Torwyn városánál válik le a Vörös út, mely Yanalor érintésével visz a Magas- és a Vörös-Vinverio közti hágóvidékre, s onnan jut a tiadlani barbárok országába. Aryll Marg felé kell mennie annak, aki a másik kyr utat, a Sziklaösvényt választja. Aryll Margot Jadil kyrvárosával a Szélút köti össze. Dagh Piettenből két másik – jelentősen leromlott – út vezet a birodalmon kívülre. Ezek forgalma nem túl jelentős, jobbára csak a toroni kalmárok használják – ezen keresztül jut az üvegportéka java része a sinemosi vidékekre.

Ezek hát azok az utak, amelyek állapota kielégítő, pénz, munkaerő és némi mágikus tudás is akadt a rendbehozatalukra. A többi kyr út igen leromlott, elszivárgott már belőlük a varázs, gyakorta nem többek egyszerű szekérútnál, gyalogösvénynél, melyből időnként feldugják fejüket a kyr kövek.

Ezekből is akad elég, s az efféléket egészítik ki azok a szekérnyomok, melyek a kisebb településeket kötik össze. Az mindazonáltal elmondható, hogy csak a fentebb említett utak alkalmasak arra, hogy komolyabb szárazföldi kereskedelmet bonyolíthassanak segedelmükkel. Ezeken járnak a fontosabb postakocsik is, melyek az utak mentén elterülő városokat kötik össze egymással, s nem elsősorban utasokkal, de levelek és csomagok továbbításával foglalkoznak. De a futárok is inkább ezeket használják, s csak végszükség esetén kanyarodnak oly dűlőutakra, melyeken végleg maguk mögött hagyják a városokat.

Az utak használatáért a *regitor*i felügyelők szedik a díjakat. Ezek összege a rajtuk haladó áruk, járművek, állatok számától függ, s szinte kizárja,

hogy a köznapi emberek is használhassák. Az útpénzek megfizetése alól a futárszolgálatok és a *khótorr*ok mentesülnek csupán, míg a nagyobb kalmárszervezetek más formában fizetik meg ezen összegeket a tartományi vezetőknek.

Ami a vízi közlekedést illeti, erre két folyó alkalmas a birodalomban. Az egyik a Fehér nevű, amelynek két ága északról érkezik és Labbasirnál egyesül, s így folytatja útját a Quiron-tengerig, mit Talawunnál ér el. Nem túl gyors sodrású, vitorlásokkal is hajózható, de kitűnően kiépített hajóvontató rendszere is van, csakúgy, mint a másik nagyobb folyónak, a Kimérásvíznek, mely Albarig hajózható, onnan azonban az északra irányuló közlekedés komoly akadályokba ütközik.

Ha már valaki a vizekre bízza jó sorsát, sokkal hatékonyabban használhatja a tengeri utakat. A toroni flotta minden szempontból egyeduralkodó a Quiron-tengeren, s ez meglátszik a roppant víztükröt szelő hajók számában is. Majd' minden kikötővárosban találni kereskedőket, akik jó pénzért vállalkoznak utasok szállítására is, ha útirányuk megegyezik. A nagyobb vitorlások a kisebb távolságokon akár megállás nélkül is eljutnak a déli partokra, ám a legtöbb toroni hajó a Quironeia szigeteinek érintésével teszi ugyanezt. A szigetek közül kiemelkedik forgalmával Szindvil és Karkvin – sőt ez utóbbi székvárosa, Barshún a legnagyobb toroni kikötők közé tartozik.

A Quiron-tengeren két nagy vízi áramlás tartja folytonos mozgásban a vizeket. Az Alkonykör, amely értelemszerűen a nyugati medence nagy árama, s ez felelős a Navila-félsziget enyhe teleiért, Abaszisz napsütötte vidékeiről érkezik. Ediomad vidékén halad visszafelé, s ezért a Voltak árama a neve, mire a Szigetbirtok vidékére fordul. Shulur környékén viszont a dinasztia árama nevet kapta. Ennek párja a Quironeia keleti medencéjének nagy áramlása, az ellentétes irányban mozgó Hajnalkör. A tengereken a hajózás csak télidőn nehézkes, ilyenor olyan nagy viharok dúlnak szinte mindenütt, hogy a kalmár- és kalóznépek hosszú időre valamely biztonságos kikötőbe kénytelenek húzódni.

A mágikus módokon való utazás kontinensszerte a kyrek tapasztalataira épül. A birodalomban azonban a köznép számára az utazás ezen módja majdhogynem elérhetetlen – s szükségtelen is. A Hatalmasok és a császári varázstudók számos ilyen Kaput működtetnek, noha ezeknek nem csupán a helye, de még a léte is titkos.[140]

Doran bosszantására Toron nagyjai mégis építtettek két Kaput – ezzel is jelezve, hogy bármikor képesek biztonságosan működő átjárókat építeni –, melyek a nemtelenek számára is használhatóak. Nem hivalgó építmények, éppen ellenkezőleg: a shuluri kikötőnegyed mocskosabb részén állnak, mutatván ország-világnak, hogy az efféle tudás nem oly komoly, hogy hivalkodni kelljen vele. Az egyik Kapu a *concordiá*kkal Toronhoz láncolt Abaszisz fővárosába, Ifinbe vezet, míg a másik a néhai Godorába, a mai Erionba visz, Tharr e világi hatalmának másik két pólusát kötve így a birodalomhoz.

Khabbas** Torhaes:* ***Khótorrsaruk nyomán

[140] *Az Ikrek bizonyos szektáinak feladata ezen átjárók biztosítása. E Kapuk nem hivalgó, roppant építmények, hanem jobbára elrejtett, elfeledett átjárók, melyek másik torka a birodalmat körülvevő ellenséges, barbár világra nyílik. Azt gondolom, újféle Kapuk lehetnek ezek, a Kyria idejéből származók vagy a Ryek korában építettek már régen tönkrementek. Ha valamimód a káoszkort túl is élték, s a Hatalmasok sem rogyasztották össze őket, ma már inkább titkos csapdák, semmint biztonsággal használható átjárók.*

Toron lakóiról

Bár errefelé úgy tartják, a toroni mind egyforma, a magamfajta szökött rabszolga többet látott annál, semhogy erre csak úgy rábólinthasson. Dolgos hétköznapjaim során ráadásul egy bűnei miatt kapavégre került néhai számvevőfélével sodort össze Ranil annak idején. Ő azelőtt mindenféle tekercsekbe is betekintést nyert, s mindig jó szívvel emlékezett vissza tudós gazdái egyikére, aki valamimód felelős lehetett a birodalmi népek számlálásáért.

Nos, szerinte a kyrek és mindazok, kiknek a vére az övékével keveredhetett, csupáncsak a negyedrészét tehetik ki a lakosságnak. A többi bizony egyszerű emberféle – legalábbis nagyobbrészt. Ő úgy gondolta, ezen népek ősei már régről

errefelé lakhattak. Miként is lehetett volna másként, hiszen annyi hajója még a kyreknek sem volt, hogy mindent elárasszanak, miként a hangyák, amikor ezekre a földekre ette őket a fene.

Ezekhez az embernépekhez jöttek azok, akik vagy másfelől vándorolhattak erre a történelmi időkben, vagy pedig rabláncra verve hurcolták őket, egyik nemzedéket a másik után. Ezek bizony elég sokan voltak, s ekképpen a toroninak nevezettek számát is jócskán gyarapították, egyben kevert vérrel áldották meg Tharr országát.

Akadt annyi sorsfordító háborúsága a birodalomnak, hogy ne maradhasson a nagy felfordulásban mindenki obsorsorban, ezért az embernépek továbbra is keveredtek. Bár ezt a messziről jött vándor ugyan meg nem mondaná, mára szemre olyannyira hasonló mindőjük: barna bőrű és szőkés, avagy fakó hajú. Ide nem számítva az utóbbi idők rabszolganemzetségeit. Azok között még akad néhány szénfekete vagy veres hajú is.

A toroniak nagykönyvei a lakossághoz számolják még a különféle ork törzseket is, melyek közül kettő él viszonylagos nyugalomban a birodalom zavartalanabb határvégein. Ha pedig róluk megemlékeztünk, mindenképp ide kell venni az udvari ork harcosrabszolgákat is, melyek sem orknak, sem embernek nem számolhatóak, mégis sűrűn előfordulnak a kiemelkedettebb kyrek és a kyrvérűek kíséreteiben. Magam is gyakran láttam őket egy-egy nagyobb előkelő menet védelmezőiként. Ezeket úgy kezelik, akár a kutyákat, de rögvest hozzá kell tennem, hogy akármelyik földműves obsornál nagyobb megbecsülést kapnak. Akárcsak a jó ebek.

Tábortűz melléki beszélgetés a Dwyll Unió keleti határvidékéről

Ne vedd sértésnek, jó uram, de azt hiszem, tévedsz.

Állítasz itt dolgokat nékem, a legnagyobb magabiztosság hangján, miközben tudom, hogy *rosszfelé* tapogatózol. Ha valaki, hát én ismerem a birodalmat, s mondhatom, nem úgy van az összerakva, amint te azt szeretnéd. S ez a legnagyobb baj tiveletek, hogy oly módon törtök pálcát fölötte, hogy fogalmatok nincs, mi miért van ott. Hallottam ezt, hallottam azt…

Tenéked kéne a legjobban tudni, hogy mi alapja van az efféle kocsmabeszédnek. Mert lássuk csak mi az, mit a toroniaknak felhánytorgatsz!

Hogy rabszolgákat tartanak. Így igaz. Rengeteg rabszolgát. Akad belőle mindenütt. Azok, kik értenek valamihez, mesterséghez, nyelvhez, azok magasabb polcokon ülnek még a rabszolgák között is, a többiek pedig – nos, talán látnod kellene őket, mielőtt erről nyilatkozol. Biztosíthatlak róla, hogy Toronban mindenkinek megvan a helye. Legmagasabban azok ülnek, akik a legméltóbbak erre. Akikben kyr vér folyik.

Nemes és kiemelkedő faj. Az ő birodalmuknak nem akadt párja Yneven, ebben biztos lehetsz. Mutass nekem egyetlen olyan emberkéz alkotta épületet, mely úgy áll ellent az időnek, miként a kyrek régi építményei! Ne is kísérletezz, nem fog menni… Hidd el, ha látod, ha érzed, mennyire érdemesebb faj, te magad hajolnál a földig előttük. Miként is ereszkedhetnének a porba, hogy együtt csemegézzenek mihaszna rabszolgáikkal?

Mi, toroniak pedig az ő gyermekeik vagyunk. Büszkék és erősek, hisz látjuk, érezzük a régmúlt erejét, s egyben az eljövendő dicsőséget is. A mi vérünk jobb, a mi vérünk messzebbre nyúlik vissza, mint akármely csecsemő nemzeté Északföldén. Mi végre kellene elfogadnom bármit is, amit a kisgyerek magyaráz nékem a hátsó udvaromon? Mi végre kellene úgy intéznem a saját ügyeimet, ahogy a jöttment pyróni gyermekistenek alattvalói mondják? Miért lenne igazuk? Mi mindent tudhatnak ezek az istenek, ami nem volt még Kyria idején? Ötször többet láttak és tapasztaltak a kyr istenek, mint akármelyik ebből a szánalmas pyróni szeráfcsapatból, még Orwellát is ideértve! Kyria pedig le szokta győzni a szeráfokat, ezt jegyezd meg jól!

Itt mindenki betolakodó és rabló, akik oly földeken uralkodnak, ami a kyreké volt mind. S hidd el nekem, az is lesz megint, mihelyt a rosszabb

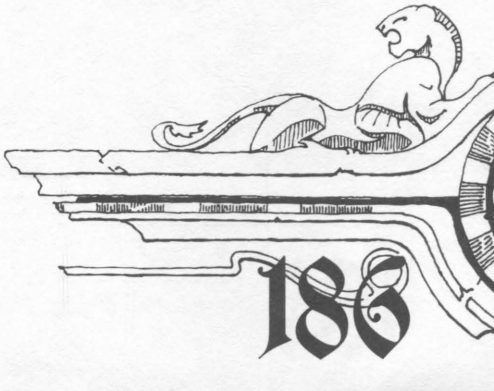

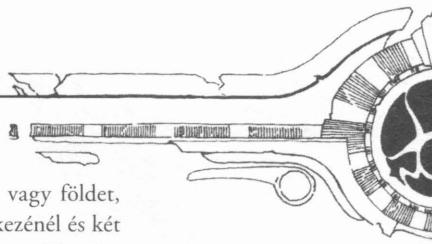

idők elmúlnak, mert el fognak múlni, afelől ne legyen kétséged.

Beszéltél nekem a kasztrendszer „elviselhetetlen nyűgéről". Nos, lássuk csak. Mi az, ami zavar benne? Hogy mindenkinek megvan a helye? Hogy mindenki pontosan teszi a dolgát? Hogy a nemes uralkodik, kormányoz és irányít, míg a pór dolgozik? Hogy a katonák harcolnak és a kereskedők táplálják az egész birodalmat, míg a papok az istenek kegyeit fürkészik? Ez lenne a gond?

Te nem hajolnál a földig, ha Eren hercege jönne feléd? Nem adnál tiszteletet a saját uraidnak? Vagy csak arról van szó, hogy magasabbra vágynál? Magasabbra annál, mit az istenek számodra jelöltek?

Nem értelek…

Az istenek akarata nélkül aligha állnának így a dolgok. Kinek gondolod te magad? Úgy hiszed, jobban tudod mindezt őnáluk?

Hogy Tharrnak emberáldozatot mutatunk be? Természetesen így igaz. Az egyszerű állatok vére nem mindig elégséges. Hogy úgy mondjam, nem áldozat. Tharr ellenségeinek meg kell bűnhődniük, az alkalmatlanoknak pedig új lehetőséget kell adni, hogy későbbi életükben javíthassanak. Azt hiszem, ez is elfogadható számodra.

Igaz ugyan, hogy a legtöbbször rabszolgákat ajánlanak fel neki – az emberlények legalantasabb fajzatai közül valókat. De hát mint tudjuk, a mennyiség és minőség közötti összefüggések sok dolgot meghatároznak. Ám biztosíthatlak, időnként megkapja ő a famorok vérét is. Sőt, a famorok magját is. S hogy mást ne mondjak, idővel megkap mindenkit.

Ha rabszolgának születtél, megvan annak az oka. Tharr helyezett oda, hisz ő bírál el mindenkit cselekedetei szerint. S ha jól teszed a dolgod, ha tűröd a büntetésed, a következő életedben elnyerheted a jutalmad. Úgy lehet, a megfelelő alkalommal kyr lehetek én is.

Ki neked az a szánalomra és megvetésre méltó rabszolga, hogy így küzdesz az életéért? Ha semmi olyan dolgot nem tud, nem ismer, amivel hasznossá avagy kiemelkedettebbé tehetné magát az obsorok között? Mert erre is van példa. Ha csak arra jó, hogy siránkozzon vagy földet, esetleg trágyát hordjon, mert a két kezénél és két lábánál többet nem adott neki a sors? Tényleg nem értem az északiak nagy nekibuzdulását, ha ezekről a senkiházi, bűnhődő korcsokról van szó. Jöjj el Toronba, és nézd meg magad ezeket az obsorokat – szánalmasak. Az pedig – hogy a ti fura gondolatmeneteteket kövessem – meg sem fordul soha a pyróni fejekben, hogy esetleg büntetésből kerültek rabszíjra? Hogy ebben az életükben is vétettek az istenek ellen viselkedésükkel, gondolataikkal, s most rabszolgaként csak a lázongásuk, a tökéletlenségük, az eretnek gondolataik, a makacsságuk miatt vezekelnek? S itt elsősorban azokra gondolok, kik a különféle hadjáratok idején kerültek fogságba.

Ezek az obsorok – ne feledjük – fegyverrel jöttek Toron ellen annak idején! Ezek az obsorok a birodalom ellenségei. Ezek ellenségeket szülnek és nevelnek korcs istencsíráik nevében.

Ne tréfálkozzunk az ilyeneken!

No és még valami, csak hogy tudd ezt is, jó uram. Magam mindig meghökkenek, amidőn külhoniak a Tharrnak áldozott rabszolgák óriási számáról beszélnek. Ha valóban ily mértékben kerülnének a Háromfejű elé, alighanem folyton háborúznunk kellene, hogy pótoljuk őket. Nincs olyan sok ünnep, amidőn valóban sok vér kerül a Lindigassra. A legtöbb esetben a Néma megelégszik sokkal kevesebbel is.

De hát mind tudjuk, a kocsmabeszéd már csak ilyen, s ha éppen nem is tudok mindent az ügyről, miről szó van, nagyobbat mondani senki nem rest. Így-e, jó uram?

Hogy Toron nem szívelheti a másfajúakat? Persze, hogy nem. Alighanem ellenség és betolakodó mindahány. Semmi keresnivalójuk a birodalomban. Egyikről sem mondható, hogy bölcsőjét ott ringatta volna a sors, ámbátor nemes áldozati ajándék válhat belőlük. Talán csak az elfek azok, kik több tiszteletet kaphatnának a Birodalomban, elég vén és méltó harcosnép hozzá.

De azok meg nem jönnek csak úgy a Birodalom felé. Úgy lehet, a lég nem túl egészséges nékik. Valamimód elgyengülnek, megbetegsze-

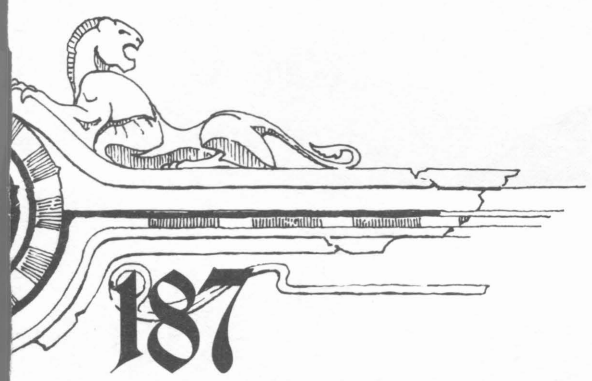

nek és elfonnyadnak, ha kiteszik a lábukat az erdeikből.

S ha mégis felbukkan valamelyik a környéken, hát bizonyos lehetsz benne, hogy Tharr vezette őt országunkba. S nem is lehet nagyobb áldozatot mutatni a Háromfejűnek, mint az ily ősi vért! Nekem elhiheted.

A többi, orkok, törpék s más vakarcsok szóra sem méltók. Bestiák, semmi több. Akadnak vadasparkok, hol szép számmal megnézheted őket, de – megvallom őszintén –, én semmi kellemest vagy hasznost nem tapasztaltam velük kapcsolatosan.

S végül a külországiakról. Fontos tudnod, hogy Toron csak igen elvétve hív vendéget magához. Akad ugyan ilyen, ám meglehetősen ritkán. Közéjük tartoznak a különféle követek, esetleg néhanap kereskedők, művészek vagy némely nagy hírű tudós. Ők a birodalom vendégei, s ily módon a védelmünket is élvezik. Erről szólnak a különféle passzusaik, mikkel igazolni tudják magukat. Ezért nem kell ismerniök szokásainkat, nem lesz abból sértődés, ha véletlenül nem tudják pontosan az ország szokásait.

Rajtuk kívül mást nem hívtunk soha és alighanem ezután sem fogunk. Mindazok tehát, akik hívatlanul érkeznek az országba, a maguk – vagy isteneink – akaratából kerültek oda. Amíg megpróbálnak úgy viselkedni, amint az illő, nem nagyon esik bajuk. Ám amint vétkeznek, amint tiszteletlenül vagy ostobán viselkednek, már nem lehet egyszerűen szemet hunyni a jelenlétük felett. Olyan jövevények, kiket senki nem hívott, mégis ráerőltetnék magukat másokra.

S ha tiszteletlenek, hát általában megkapják jogos jussukat.

Ne is csodálkozzanak rajt'…

Kocsmabeszéd a tadzehi „Borfalóhoz" címzett fogadóban

Toron gazdaságáról

A birodalom hagyományainak meg elhelyezkedésének, terményei és termékei kiváló minőségének, mesterei szakértelmének köszönhetően Északföld vezető gazdasági és katonai hatalma. Az északi barbárok ezt hajlamosak kétségbe vonni, ám ha a kezükbe kerülne a Magános Házak akár csak egy üzleti könyve is, bizony, elámulnának!

Nézzük, mire alapozom állításaimat!

A birodalom minden földje a császár tulajdona. Ő a nép biztos kezű vezetője, mindenek ura. A korona rendelkezik minden bánya felett, és számtalan kizárólagos kereskedelmi joggal bír, melyekből igen komoly hasznot szerez.

De nem csupán a nemesek, hanem az egyházak összes földbirtoka fölött is a császár rendelkezik. Bizony komoly hatalom ez! Könnyen belátható, mily fontos a nagyuraknak, hogy mindenben a dinasztia kedve szerint tegyenek. Ennek megfelelően igen nagy összegű adókat fizetnek a kamarának, mit elsősorban a kezük alá rendelt navarok kíméletlen és pontos megadóztatásából teremtenek elő.

A birodalom katonáskodó elemei ugyan általában hadi szolgálatukkal adóznak, ám akadnak esetek, amikor nekik is pénzzel kell leróniuk hálájukat, amiért a dinasztia óvó kézzel ügyel felettük. Ez persze általában jóval kisebb összeg, mint amivel a nemesek a birtokaik után adóznak, ám összességében nem elhanyagolható.

A famorok és pietorok az eddig elmondottak értelmében a császári vagy *regitor*i juttatásként kapott birtokok jövedelméből élnek, ám ezek csupán élethosszig, vagy – kedvezőbb esetekben – a családjuk kihalásáig érvényesek. Hűségük és szolgálatuk jutalma, hogy a dinasztia a neki kedves szolgálókat nem engedi földönfutóvá lenni. Bizonyos megkötésekkel hasonlóképpen igaz ez az egyházakra is.

Ami a nemteleneket illeti, közöttük is vannak igen gazdagok. Az állami és magánműhelyek

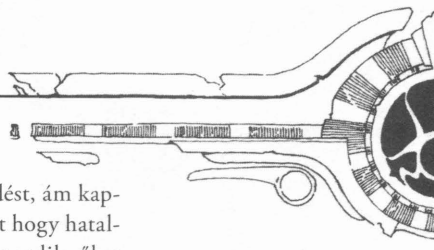

használnának jelentős része, a kereskedelmi- és vámjogok évenkénti megváltása, és az egyéb kereskedelmi jogok kiárusítása oly bevételeket juttat a kamarának, amelyek a császárt észak koronás főinél jóval nagyobb hatalommal – és lehetőségekkel – ruházzák fel.

A legnagyobb városok egy összegben, évente fizetik az adójukat, cserébe számos olyan jogban részesülnek, amit a kisebb települések, de még egyes Nemes Házak sem kapnak meg. Ezek lehetnek vásározási és árumegállító jogok, esetleg kereskedelmi kedvezmények – miket jobbára a különféle kalmárszervezetek rovására ítélhetnek nekik –, hogy ők azt azután tovább értékesíthessék az ily módon megrövidített kereskedőknek.

Ami a navorokat illeti, ők igen komoly terheket viselnek – büszkén –, legyenek akár földművelők vagy kötelezzék őket kézművesmunkára. Azok, akik a császár földjeiből kapott parcellákon dolgoznak, a termény egyötödét kötelesek beszolgáltatni, ezen felül pedig állandó összegű földbérlet is terheli őket. A nincstelen zsellérek helyzete ennél rosszabb. Őket csekély bérért dolgoztatják a nagybirtokokon, s ha rosszul intézik az ügyeiket, bizony az obsorok közé süllyedhetnek.

A császárnak érdeke, hogy a földeken dolgozó parasztok száma minél nagyobb legyen, mert az ő adójuk fedezi az államkincstár kiadásainak tekintélyes részét, és ők adják a tartományi hadak katonáit is.

Ami a jogtalan rabszolgákat illeti, ők valamely vétkükért kerültek rabláncra, nem is kérhetnek élelemnél és szállásnál többet munkájukért. Ez az ingyenmunka, ne is tagadjuk, komoly bevételeket jelent mindenkinek.

A birodalom kalmárai áruiknak köszönhetően oly dolgot vittek végbe, mely más toroniaknak nemigen adatik meg: a megfelelő északi passzusokkal rendelkezők közülük keresett és szívesen látott vendégek békeidőben szerte Északföldén. Bevallom, az is igaz, hogy néhanap gyanakvással fogadják őket, hisz ők is tudják, nem csupán saját ügyeikben tevékenykednek, s gyakorta kötik össze üzleti érdekeiket Toron kívánalmaival. Éppen ez okból a dwoonok nyakas népe megtiltotta a kalmárainkkal való kereskedést, ám kapzsiságukra mi sem jellemzőbb, mint hogy hatalmas vámokért cserébe keresztülengedik őket országukon.

Hagyományaink, országunk kincsei és mestereink tudománya teszi lehetővé, hogy a birodalom oly kiváló árukat állítson elő, melyeknek komoly keletje van szerte északon. A szakmai tudás java része Kyria idejéből ered, s azt még a barbárok sem tagadhatják, hogy az óbirodalom volt a legtökéletesebb állam, mit Ynev valaha láthatott. Így lehet, hogy egyes szakmák mesterei varázshatalommal bírnak – mely ugyan nem vetekszik a régidők mágusainak ismereteivel –, s ez teszi lehetővé számukra, hogy oly dolgok előállításában jeleskedjenek, mire mások képtelenek. Egyéb termékek nem igényelnek ily elmélyült tudományt, ám itt a századévekre visszamenő tapasztalat vagy a munka megszervezése eredményezi a mindenek felett álló, kitűnő minőséget, mely gyakorta még olcsósággal is párosul.

Lássuk most sorra azon kiváló árukat, melyek a kereskedőknek – s így az országnak – komoly hasznot, a birodalom kézműveseinek pedig megbecsülést jelentenek!

Vassal és acéllal mindig is igen jól el voltak látva földjeink. Így születnek azután azok a kovácsmunkák, melyekért jó pénzt fizetnek szerte a világon. Kovácsolt lámpák, rácsok, díszek ezek elsősorban, hiszen császári rendeletre fegyvert vagy páncélt nem árulhat senki a barbároknak. Ez alól csupán a *concordiá*kkal megkötött szövetséges országok jelentenek kivételt, mint amilyen például Rowon vagy a keleti barbárok egynéhány főnöke. Ide tartoznak a kiváló ötvösmunkák – ékszerek és dísztárgyak, gyertyatartók, kicsiny szelencék és tükrök – mindenféle fémekből, de mégis inkább aranyból és ezüstből.

Sehol másutt nem csinálnak oly kitűnő minőségű üvegárukat, mint Toronban. Tükröt, táblaüveget (festettet avagy átlátszót), retortákat, látüveget, messzenézőt vagy égbelátót, egyéb csiszolt lencséket és alkimista lombikokat, mindenféle színű palackokat, ballonokat és kicsiny fiolákat. Bizony, ezeknek párja nincs!

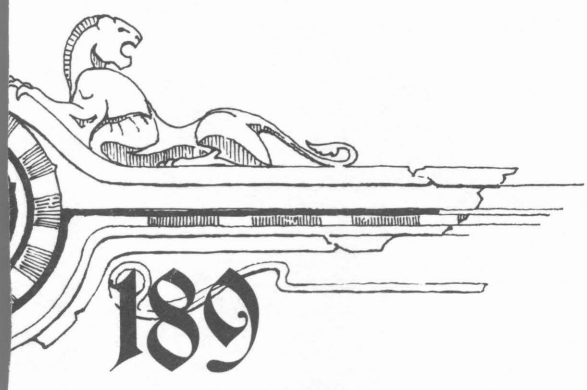

Ez áll a mindenféle vásznakra és szövetekre is. Ezekből ugyan csinálnak a barbárok is mindenfélét (sőt némelyik még akár mestere büszkeségére is válik), ám a toroni áruk náluk jobbak, igényesebbek és elsősorban olcsóbbak. Kendervásznat ugyan nem visznek ki az országból kalmáraink, ám brokátot, bársonyt – melyek jobbára a külhoni selymekből alakulnak mestereink keze nyomán csodásra –, gyapjúszövetet, csipkét s a legfinomabb mintájú szőtteseket bizony nagy mennyiségben.

Ez áll a különféle ritka fákból faragott tárgyakra – dobozkákra, szelencékre, szobrokra – csakúgy, mint bizonyos kisebb bútorfélékre, mint amilyenek a székek, zsámolyok vagy egynémely asztalkák.

Illatszereink és testet-lelket frissítő kencéink ugyancsak kiválóak. Csakúgy igaz ez némely borokra, melyek bírják az utat, s nem törnek meg a szállítás során, vagy a különféle festékekre, miket csak a hosszú tapasztalat tud ily tökéletesre megalkotni.

Elsősorban ezek azok a termékek, melyekért a barbár népek még azt is hajlandóak eltűrni, hogy kalmáraink folytonosan szemrevételezhessék országaikat. Sőt, még fizetnek is mindezért.

Tharr igazán kegyes hozzánk.

Egy sabbúli kalmár dicsekvő számvevőjétől

Hogy miként lehet Tharr akaratát belevenni az üzleti kalkulusba? Nos, azt kell mondjam, ez nem lehetséges, mégis számolunk vele. Nincsenek üzletek, melyekben biztos számokkal lehet ezt mérni, sem itt, sem másutt. A káosz nem hirtelen és mindent elsöprő, hanem lassan, folyamatosan változó és átalakuló pénz- és erőviszonyrendszert teremt, amelyben néhanap előre megjósolhatatlan események történnek. Ez így helyes és így van rendjén.

Hisszük, hogy minden az Ő kedve szerint történik, s tudjuk, hogy tetszik neki, ha meglepő dolgokat cselekszünk. Olyanokat, melyek megváltoztathatják akár azokat az eseményeket is, melyek évek óta meglehetős pontossággal előre tervezhetőek.

Ezért figyeljük ellenfeleinket, ezért küldünk kémeket és felderítőket mindenüvé. Hogy mi lehessünk azok, akik az efféle változásokat először veszik észre, vagy egyenesen mi magunk idézzük elő azokat. Hogy mi idomulhassunk elsőként tetteinkben az Ő akaratához.

Kherryvys Sagharra, a Déli Magános Ház aszisz búzáért felelős baraadi üzletkötője

A mai napon megérkezett a tizenhárom bárka az aszisz búzával. Mondhatom, már éppen ideje volt, lassan végére értünk felhalmozott készleteinknek. Bármennyit is ád nekünk Tharr, sosem elég. Megérkezett még ezen kívül az a kevés formázatlan abbitacél, amit meg tudtunk szerezni, s a caedoni vízből is a kért mennyiség.

Valamint sikerült megegyezni a faúsztatókkal, akik a tiadlani favágók szokásos mennyiségét hozták átadni.

Útbaigazítottam azt a karaván̈t, mely a legfinomabb gyapjúval indult észak felé. A megbeszéltek szerint három kocsival vittek magukkal mindenféle üvegportékából is, ezek különösképpen sokat érnek, ezért a velük utazó fegyveresek számát is kénytelen voltam megemelni.

A sinemossai emberünk hajóiról csak annyi hír érkezett, amit a legutóbbi levelükből tudunk: közelednek. Szuke porcelánt, valamint igen kiváló tiadlani selymet és déli fűszereket hoznak. Egy hajónk vesztegel valahol Tennegar közelében azzal az aszisz gyapottal, melyet már le is kötöttünk az odassyni takácsokkal. Ha jól tudom, akad ott még dzsadvíz és tea, valamint az az ébenfa, amire kicsiny híján aranyárban tudtunk csak megalkudni a pentádbéli dzsad kufárokkal.

A Háromkaraván minden jel szerint hamarosan visszaér a napimádó barbárok földjéről. Szellembeszéddel üzenni a dwoon védművek okán egyelőre nem lehet, ám egy postagalambjuk megérkezett Albarba, és jó hírekkel jött vissza.

Mindösszesen nyolc embert veszítettünk, a vas- és acélárura pedig igen kedvező üzletet sikerült kötniük, mi még a dwoon vámokkal kiegészítve is tetemes nyereséget ígér. Bálnacsontot, borostyánt és fazekasárut hoznak magukkal, melyeket már régóta megígértünk a Khammerryal családnak.

Egyelőre ennyi hírem van, nagyasszonyom; remélem, mindez megelégedésedre szolgál!

Sihar Emhissylnek, a Sóboszorkák számvevőjének ebéd utáni jelentéséből

Mindenféle pénzek megfordulnak itt, barátom, nekem elhiheted! A Quironeia bármely érméjét hozhatod hozzám, akár még az északi barbárokét is. A magamfajta tapasztalt rókák egyhamar megmondják neked, melyik mennyit is ér. Lehet az akár aszisz dénár vagy egy mások számára ismeretlen pénzérme a városállamokból, mi azért vagyunk itt, hogy eldöntsük, mennyit is számoljunk a tenyeredbe a toroni tallérokból.

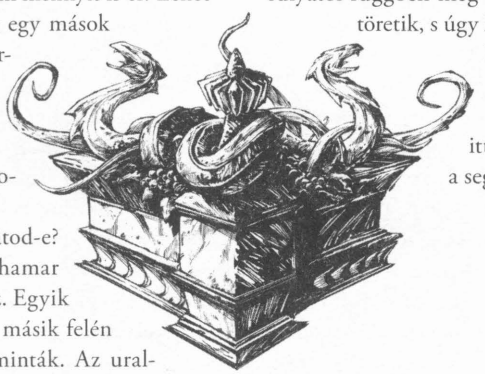

Ezek a mi pénzeink, látod-e? Nyolcszögű, ekképpen hamar megismered, bárhol is jársz. Egyik arcán a császár látható, a másik felén pedig ezek a gyönyörű minták. Az uralkodó arcélének mindig a nyolcszög vezérlő pontja felé kell néznie, ez bizonyos. Hogy mire kell odafigyelj, nem hamis-e? Alig hinném, hogy te ezt megmondhatnád, ha nem vagy idevalósi, s bizony vigyáznod kell, be ne csapjanak valami módon.

Igaz ugyan, hogy törvényeink halállal büntetik az efféle csalókat, de be kell valljam neked, mindig akadnak olyanok, akik megpróbálják kijátszani az ilyen rendeleteket – elsősorban persze az idegenek kárára.

Pénzveréshez joga csakis az uralkodónak van, aki háromévente veret új érméket, jobbára a legfinomabb halasi aranyból. Néhanap nagy kegyében engedélyezi egyik-másik kegyencének, hogy a maga dicsőségére saját pénzt hozzon forgalomba, de annak is szigorúan meg kell felelnie a szabályainknak, s az uralkodó arcmásának azokon is szerepelnie kell.

Meglehet, ezt furcsának találod, de a családi háborúk idején még minden Nemes Ház saját jogot formálhatott a pénzverésre, s a mai napig felbukkanhatnak érmék, melyek még abból az időből származnak. Arany van éppen abban is, tehát ezzel nem találni fogást rajtuk – csupán azt kell tudni eldönteni, hogy érvényesek-e még, avagy jobban jársz, ha beolvasztod valamimód mindet.

Erre kell az én szemem.

A váltópénzeket ezüstből és rézből verik, ugyancsak a dinasztia parancsára. Ezek neve *tallerion*. Mindenfélét találni belőlük, legtöbbjük bizony súlyától függően még kettőbe vagy háromba is töretik, s úgy kerül a kalmárok kezeibe. Nem egyszerű ezt kibogozni a magadfajta számára, de mi azért ülünk itt naphosszat, hogy ebben a segítségedre legyünk.

Beszélgetésrészlet egy jadili pénzváltónál

Toron kormányzásáról ■

Akárcsak minden más belső hivatalát vagy szervezetét, az ország irányítását is leginkább egy hatalmas gúlához tudnám hasonlítani, melyben minden réteg a másikra épül, s csak egyetlen személy található a csúcsán.

Ez természetesen nem más, mint Toron császára, a teljhatalmú nagyúr – Tharr áldása legyen rajta! Ő a legfőbb hadúr, a birodalom védelme-

zője, Shulur oltalma. Címében szerepelnek mindazon tartományok, melyek fölött rendelkezik, valamint azok is, melyek közül némelyik helyén újabb országok jöttek létre, mint például Abaszisz, Rowon vagy éppen Heron, mik kérték, hogy bölcsességével uralkodjon felettük.

Külországiak sokszor megkérdik, hogy akkor a Hatalmasok hol helyezkednek el ezen a ranglétrán, s én mindig kénytelen vagyok azt felelni, hogy ők kívül esnek bármiféle emberi megítélésen. Akaratuknak a császár sem szegülhet ellen, sőt: gyakorta ő képviseli szándékaikat a földön. Ő a Hatalmasok e világi helytartója, s ekképpen Toron ura. A Hatalmasok Új-Kyria vezetői, melynek egyik tartománya a mi birodalmunk.

Hogy a császár a kyr mágusok akaratát megismerhesse, a boszorkányhercegek, az Erődbéli klánok földi képviselői segítenek neki. Ők alkotják az Árnyéktanácsot, mely természetesen a császárt *is* szolgálja.

Más testületek is léteznek, melyek mind a császár tökéletes uralkodását hivatottak segíteni. Ilyen a Császári Tanács, amely a legkiválóbb ókyr nemesi családok jeles képviselőiből áll. Ezen testület héttagú, vezetőjét tizenöt évenként választják újra, s mindig más és más tölti be ezt a felelősségteljes posztot. Sorai közé újkyr Ház feje nem tartozhat. Tagjai általában a *regitor*ok és *concitator*ok közül kerülnek ki, mást csak ritkán választanak közéjük. Ők hivatottak beszámolni a toroni nemesség ügyes-bajos dolgairól, s egyben megkísérlik saját érdekeiket védelmezni a kül- és belpolitikai kérdésekben.

Ezen testület alatt két másik tevékenykedik. Egyik a roppant beltenger, a Quirón dolgaira felvigyázó nagyurak, a *concitator*ok gyűlése, amelyet Quirón Tanácsnak neveznek. A tengert kilenc és egy nagyobb tartományra osztották, mindegyiknek megvan a maga helytartója, aki a saját területén történő eseményekért felelős. Kilenc tartomány a Quirón területén lelhető fel, a tizedik a Sinemossán túli vizeket foglalja magába. Egyszemélyi vezetője ennek a testületnek nincs, ám legnagyobb befolyással benne a Cjanherạn *concitator*ok bírnak.

A másik hasonló testület a birodalom tartományainak életét irányító nagyurak, a császári szóval nevezett helytartók, a *regitor imperalis*ok tanácsa. Ez a Lándzsagyűlés, vagyis a *Rambula Regitas,* amely a tartományok együttműködését és közös ügyeik rendezését hivatott felügyelni. Ők nem a császárvárosban tevékenykednek, hanem ötévente üléseznek, mindig más és más helyen. A *regitor*ok kormányzóknak tekinthetők, noha bizonyos hadseregek fölött is rendelkeznek. Ezek a csapatok azonban haderőben elmaradnak a légióktól, nehezebben mozgósíthatók, ezért elsősorban a hátország védelmével foglalkoznak.

A tartományok száma tizenegy. Ezenkívül külön *regitor*a van Shulur városának is, aki minden esetben maga a császár.

Minden egyéb famor a tartománya *regitor*ának tartozik engedelmességgel, függetlenül attól, hogy családja eredetét meddig tudja visszavezetni, mekkora birtokok vagy hány város és falu fölött rendelkezik – ha rendelkezik egyáltalán.

Ami a császár és az egyházak ügyeit illeti, elmondható, hogy mind a lélekőr, mind a Koromerőd főpapjai közvetlenül a császárnak tartoznak engedelmességgel, ily módon az uralkodó bármely, egyházakra vonatkozó parancsait rajtuk keresztül érvényesítheti. Azt beszélik, a legnagyobb fenség még Orwella szolgálóinak is parancsolhat valamimód, ám erről bizonyosat nem mondhatok.

A birodalom ügyeiben az említetteken kívül a következő testületek bírnak – korlátozott – döntéshozói hatalommal.

A császári kamara értelemszerűen a császárság pénzügyeiért felelős. Vezetője, az első kamarás vagy első kincstárnok kizárólag ókyr család sarja lehet. Jelenleg az on-Yssilek viselik ezt a rangot. Minden olyan birodalmi ügy hozzá tartozik, amely valamilyen módon bevételekhez juttatja a császárságot, legyen szó akár az adóbevételekről, akár a császári szállítók vagy a Magános Házak kereskedelmi jogairól. Ez a testület a felelős a birodalom pénzházainak és áttételesen pénzváltóinak tevékenységéért is. Ez mind császári előjog, bár előfordul, hogy különös kegyként egyes

személyek egy-egy évre adóbérleti jogot vásárolhatnak rá. Mint láthatod, a kamara Toron bevételeit figyelembe véve igen komoly hatalommal és befolyással rendelkezik.

Három kancelláriát kell még említenem, amelyek a birodalom ügyeiben fáradoznak. A hadikancellária minden olyan területért felelős, amely a birodalom haderejével kapcsolatos. Ekképp mind a flotta, mind a császári vagy *regitor*i hadak fölött rendelkezik. Egyetlen kivétel akad, ez pedig a boszorkányhercegek főségе alatt álló Sápadt Légiók, melyek elsősorban a Hatalmasoknak, s csak másodsorban a császárnak tartoznak engedelmességgel. A hadikancellár hatáskörébe tartozik az utánpótlási vonalak megszervezésétől kezdve a hadiszállítók tevékenységén át a generálisok konzíliumával való kapcsolattartás és egyeztetés is. Megjegyzendő, hogy habár elvileg a különféle haditervek és hadmozdulatok megtervezése is a hadikancellár feladata lenne, ezt jobbára mégis a legfőbb hadúr – azaz a császár – és a legnagyobb tapasztalattal rendelkező generálisok végzik. A jelenlegi hadikancellárt a Khaleman Ház adja.

A birodalmi kancellária hivatott a tartományok dolgait felügyelni, az esetleges problémákat kivizsgálni és a lehetséges megoldási javaslatokat tárgyalásra a különféle tanácsok elé terjeszteni. A kém- és besúgóhálózatok jelentései is ide futnak be, s csak azután kerülnek a császár elé. Ebben különlegesen fontos szerepet játszik a Régensi Ház, valamint a császárné irányítása alatt álló Myr Ház is. Ez a kancellária felelős azért is, hogy a famorok belháborúi a szabályok megszabta rendben folyjanak, s ne veszélyeztethessék a birodalom belbiztonságát. A birodalmi kancellária élén a Régensi Ház mindenkori feje áll.

A külügyi kancellária felelős a toroni diplomácia irányvonalának megszabásáért és következetes véghezviteléért. Ez a testület felügyeli a birodalomhoz különféle szerződésekkel, *concordiá*kkal kötött szövetségesek dolgait, s rajta keresztül igyekszik a császárság érvényt szerezni akaratának – amíg ez a diplomácia keretein belül megvalósítható.

Északföldе legkiterjedtebb kémhálózatának jelentései is végső soron a külügyi kancellár asztalára kerülnek, s itt döntik el, hogy azok tartalma milyen fontossággal bírhat az ország ügyeire nézvést. Az igazán komoly döntések meghozatalában a császár dönt, ám a külügyi főkancellár javaslati joggal rendelkezik ezen kérdésekben. A toroni diplomácia jelenlegi első emberét a talawuni Emársok adják.

Ezek lennének a fontosabb rangok és testületek, melyek a birodalom ügyeit intézik. Természetesen ezek alatt is található egy sor szervezet, melyek a fentiek munkáját segítik, ám ezek inkább a hivatalnokaikról és azok hatalmas számáról híresültek el, az ő ügyeikbe és viszonylataikba – rendkívüli bonyolultságuk okán – egyelőre fölösleges lenne alaposabban elmélyülni.

Most legyen elég ennyi.

Khomarryn Khammars, a birodalmi kancellária harmadik írnoka tanítványához

Toron hadairól

Hercegem,

Az alább következők megírásában elsőül is a Davalon tartományból származó Hekran da Erden generálisnak, a hetedik zászlóháború hősének feljegyzéseire támaszkodtam. Az eredeti kézirat másolatát megtalálod atyád könyvtárában is, miként minden határvidéki nemes fellegvárában. Az abban leírtakat rövidítettem le és egészítettem ki azután oly módon, hogy az a mai kor változásait – mik Toronról lévén szó, nem túl számosak – is tükrözzék. Ebben elsőül is az egyik legfontosabb toroni harcászati munka, a ***Cam Calitur Bellaris****, azaz a* ***Háborúknak felvigyázásáról*** *című könyv volt nagy segítségemre.*

Toron földjének hadi viszonyait könnyebben megérthetik az ellene fegyvert ragadók, ha ismerkedésüket a régmúlt időkkel, az elbukott Kyriával kezdik. Bizonyosat aligha mondhatunk ezen letűnt korról, ám az feltehető, hogy seregei a legjobbak voltak mind a hadi mesterségek tanulmányozásában, mind felszereltségükben. Jóllehet a zűrzavaros korok elmosták mindezen tudomány a java részét, azt bizton állíthatjuk, hogy a néhai Kyria hagyományos fegyvernemei mind a mai napig kiemelt fontossággal bírnak a múltjukhoz konokul ragaszkodó kyr fajzatok között.

Elsőül: A nehéz páncélzatú gyalogosok szolgáltak a kyr hadszervezet alapjául. Mind kiképzésük, mind hadi felszerelésük a létező legkiválóbbnak számított, seregeiknek a legkitűnőbb hadiakadémiák kitanult stratégái parancsnokoltak. Vértezetük az óidők lunirjából kovácsoltatott, könnyebb és kecsesebb volt bármiféle mai mestermunkánál. Ismeretesek közöttük lélekkel bíró darabok, s fegyvereiknek sem igen akadt párja. Seregeiket – a maihoz hasonló módon – a birodalom tartományai szerint választott vezetők parancsnokolták, legkiválóbb egységeiket Pusztítóknak nevezték csatákban mutatott harci erényeik miatt. Úgy lehet, ők azok, akik a mintát adták a mai dorani Vigyázóknak.

Másodikul: A tengeri haderő folytonosan felügyelte a birodalom külső és belső rendjét. Kyr építésű csudahajók járták Ynev partjait, s nem akadt senki, aki fölvehette volna velük a harcot merészségben és tökéletességben. Ugyanők járőröztek a roppant belső tenger, a Quirón vizein is, úgy óvva a kereskedőket és a békés utazókat, miként tették azt a birodalom külső vizeire ügyelő flották. Az ezen hajókon szolgáló tengerészkatonák bátorságban és dicsőségben a Pusztítókkal vetekedhettek, noha fegyverzetük s vértjeik inkább a tengeri és part menti ütközeteknek kedveztek.

Lovas hadereje a kyreknek nemigen volt, leszámítva néhány könnyebb vértezetű portyázó seregtestet. Mai lovagságuk kétségkívül igen sokat köszönhet az Északi Szövetség hasonló csapatainak, akik a pyarroni módra alkalmazott, Ynevszerte elhíresült nehézlovasság intézményét meghonosították északon.[141]

Ma is ez a két hadinem határozza meg Toron harcászatát, noha a változások elérték mindkettőt. Ezek az alapjai minden másnak, mi belőlük fejlődött tovább. Ám a gonosz háborúk eltüntették hajdani dicsőségüket, s ma már csak torz tükörképei a régi hadaknak, noha kiképzésükben és ellátmányukban, felszereltségükben – ezt el kell ismerjük – hála hagyományaiknak, a mi Szövetségünk előtt járnak.

De soraiba orgyilkosok és fejvadászok férkőztek, s Tharr szörnypapjai éppen úgy a seregek mellett loholnak, mint a boszorkánymesterek s egyéb gyalázatos vajákosok.

S akkor még nem is említettük mindazon légiókat, melynek tagjai megcsúfolják az életet puszta létezésükkel. Ezek a Boszorkányerőd urainak holt seregei.

Nem ejtettünk még szót azon varázshasználókról, akik a régi dicsőségnek éppúgy részesei voltak, mint a ma küzdelmeinek. A régmúlt időkben játszott szerepükről csakoly keveset tudunk, mint hagyományaikról, csupán annyi bizonyos, hogy akkoriban, mikor a kyrek rohammal vették be Északföldét, e mágiatudók jelentős szerepet játszottak a hóhajúak sikereiben. Ők a csatamágusok. Akadnak olyanok, akik azt állítják, régen nem így nevezték őket, s egyes hadászati munkákban a kyr hadistenhez, Weilához kötik tevékenységüket.

Mára dicsőségük megkopott, iskoláik eltűntek vagy jelentéktelenné váltak, ám átkos fajtájuk időről időre felbukkan Toron seregei mellett.[142]

Ennyit a múltnak eseményeiről. Lássuk inkább, miként fest manapság déli szomszédunk hadszervezete:

Hármas osztatú sereggel kell számolnunk, már ami a parancsnoklás különböző szintjeit illeti. Eszerint megkülönböztetünk császári és *regitor*i irányítás alatt álló csapatokat, s ezektől külön lévő, a Boszorkányerőd Hatalmasainak engedelmeskedő seregeket. Ezen közvetlen hármas irányítás alól persze akadnak kivételek (például

[141] Mely egyes ereni haditudorok szerint a pyarronita vallás tévhitével együtt járt be diadalmenetet az Uniót övező Vadonban. Ám én magam úgy vélem, mi dwoonok ébresztettük rá ezen pogányokat a nehézlovasság igazi erejére.

[142] Minden bizonnyal ezen fattyak lehettek az előfutárai minden más hasonló varázslónak, s így a pyarroniak egynémely csatamágusának is, akik az utóbbi időkben kezdtek feltünedezni a Délvidéken.

az egyházak *agitor*ainak seregei), ám végső soron az utolsó szót a dinasztia vagy az Erőd mondja ki.

Jelen felsorolásból szintúgy hiányoznak azok a katonai vagy félkatonai szervezetek (fejvadászklánok, testőrcsapatok, tolvajklánok, rablóbandák és így tovább), melyek fegyveres ereje ugyan számottevő lehet, ám közvetlenül nem soroltatnak Toron hadai közé.

A császár keze alá tartozók

A toroni birodalmi légiók

A sereg gerincét képező hadak. Parancsnokuk, a legfőbb hadúr természetesen maga a császár, bár csak a legritkább esetben fordul elő, hogy személyesen vezesse hadba katonáit. Legutóbb erre az V. zászlóháborúban akadt példa. Nagy hatalmú, rettegett generálisai, a légiók parancsnokai kiválóan ellátják feladataikat. Ezek a kyrek mind régi, hírneves katonadinasztiából származnak, betéve ismerik Ynev legritkább hadászati munkáit, kivétel nélkül a shuluri Hadiakadémián végeztek, számos fegyverrel maguk is kiválóan bánnak, s a csaták forgatagában is megállják a helyüket.

A belőlük összeállított generálisok konzíliuma a legmagasabb szintű katonai tanácsadó testület, elméletileg a császár alárendeltje, gyakorlatilag azonban háborús ügyekben a legfelsőbb döntéshozó hatalom. Tagjai nevezik ki a különféle haditanácsokat (az adott háborús terület irányító szervezeteit); élet és halál mindenható urai a harcmezőn.

A toroni tömeghadsereg a tartományi rendszernek megfelelően tizenegy nagyobb egységre bomlik. A tartományokon belül újabb részegységekre tagolódik, ezeket különféle színek jelölik az Északi Szövetségben használatos számok helyett. Tagjai pietorok, akiknek körében apáról fiúra öröklődik a hivatás. Emberanyag utánpótlást a nemesi magánhadseregekből szereznek. Külön erre a célra alakult a Vaskufárok szervezete, mely kereskedők a generálisok menlevelével felszerelkezve válogathatnak a Nemes Házak magánhadseregeiből és a *regitor*i hadakból. Ily módon nem csupán a folyamatos utánpótlás biztosított, de egyben elérik azt is, hogy a legkiválóbb fegyverforgatók kerüljenek a légiókba. Meg kell jegyezni azonban, hogy a nemesi hadseregekből elsősorban a tiszteket válogatják a légiókhoz, s az adott Ház vér szerinti tagjait viszonylag ritkán szakítják el a családi szolgálati helyekről. Ami a légiósokat illeti, a *regitor*i seregekből érkező utánpótlás az egyik legegyszerűbb módja annak, hogy a kiemelkedő navorharcosok – akik csak ideiglenes fegyverhasználati joggal rendelkeznek – felsőbb kasztba kerülhessenek. Ily módon a katonáskodás körükben igen megbecsült foglalatosságnak számít.[143]

A légiók szálláshelyei a tartományi központok mellett, illetve a fontosabb stratégiai pontokon megépített *kohkhoór*ok vagy hadvárak. Gyakorlatilag önálló városoknak tekinthetők, hatalmas létszámú szolga- és rabszolgasereg gondoskodik a szükségleteikről. Belső tagolásuk nagyjából egyforma: a számos védfallal gyűrűmód szabdalt belső tér közepén található a generális erődje, mely egyben az adott légió tisztjeinek is lakhelye. Minden *kohkhoór* elmaradhatatlan része a Tharrnak szentelt templomnegyed a Háromfejű papjaival és szerzeteseivel. A szekták kiemelkedő kegynek tekintik, ha uruk egy légió mellett jelöli ki a helyüket. Maguk a hadvárak kiváló építésűek, gyakorta a Nemes Házak védművei is eltörpülnek mellettük.

A légiók állandó jelenléte gyakorlatilag a kulcs a birodalom belső egyensúlyának megőrzéséhez. Feladataik közé tartozik nem csupán az ország védelme és a külországi hadjáratok végrehajtása, de a kereskedelmi utak felvigyázása és Toron káoszának átlátható mederbe szorítása is. Így nagy szerepet kaphatnak a különféle rendbontások megfékezésében. A birodalom kiemelt fontosságú területein is őket találjuk. Felügyelnek például a császári bányavárosokra éppúgy, mint az egymással marakodó Tharr-szektákra, de nagy szerep vár rájuk a másként gondolkodók megfélemlítésében is.

[143] *Ezek a navorok elsőül is a* ***regitor****ok alá rendelt seregekben szolgálnak, s akármi jeles cselekedet nélkül aligha kerülhetnének ilyen megbecsült sereghez.*

A légiók uralkodóhoz való hűsége megkérdőjelezhetetlen. Mindazok, akik a dinasztia ellen fenekednének – a birodalom más aljanépeihez hasonlatosan –, Tharr oltárán kapnak lehetőséget az új és átgondoltabb életre.

A had mágikus támogatásának java részét a légiókkal vérszövetségben álló boszorkánymesteri szekták látják el. De természetesen jelen vannak Tharr már említett papjai is és arra is akad példa, hogy Sogron papharcosai a légiók mellett küzdjenek. Ugyancsak számottevő mágikus hatalommal rendelkeznek a csatamágusok különféle szervezeteiből a seregekhez rendelt varázstudók.

A csapatok állandóan és folyamatosan gyakorlatoznak. Fenntartásukat a birodalom hatalmas adóbevételei teszik lehetővé. Így tudják a hadvárakat folyamatosan karbantartani, s a katonák zsoldját is ebből fizetik. A légiósok szolgálati ideje huszonegy esztendő, ezt követően egy kisebb császári föld adóbérleti jogát kapják, ha szögre akasztják a fegyvert. E jog általában valamely katonafalu irányítását jelenti, melyekről még ejtünk szót a későbbiekben.

Gyakorta előfordul, hogy a veteránok nem hagyják el a hadvárat, ha szolgálati idejük kitelt. Ilyenkor vagy holtukig a sereg mellett maradnak fegyverrel a kézben, vagy a *kohkhoór* belső irányításában vállalnak szerepet. A legnagyobb kegyként tartják számon, ha a hadsereget oltalmazó hekkák vagy Tharr áldozatául kérik őket a kiemelkedő ünnepségek vagy ütközetek előtt. Az úgynevezett hősáldozat ugyan nem ér fel a csatatereken kiérdemelt halállal, ám az ekképp elhivatott bízvást gondolhatja, hogy Tharr elé kerülvén lelke kivételes elbírálásban részesül.

A légiók fegyverzetének összetétele meglehetősen vegyes képet mutat, de elsősorban nehézvértes alakulataikról híresültek el. Háborúk esetén alájuk rendelik a tartományi (vagyis *regitori*) irányítás alatt álló hadakat – melyek inkább könnyűfegyverzetű seregek.

Gerincüket a nehézgyalogság és -lovasság alkotja, de kiválóak ostromgépeik illetve az ezeket irányító hadmérnökök is. Természetesen a légióknak is vannak könnyűfegyverzetű egységeik, fejvadászokhoz hasonló mélységi felderítő és zavarkeltő csapatai, ám ezek számban meg sem közelítik a fentebb már említett fegyveresekét.

Egy olyan császári alakulat létezik, amely minden légió mellett megtalálható: ez pedig a nehézlovasság válogatott egysége, a Vihargárda. Nem tekinthető hagyományos értelemben lovagrendnek, ám ugyanúgy van saját becsületkódexe, történelme és hősei, mit a későbbiekben tárgyalt egyéb nehézlovas rendeknek. A vezetőik famornak számítanak.[144]

Hasonló módon szerveződtek a légiók egyéb belső csapattestei is, amelyek az idők során sajátos toroni fegyveres rendekké alakultak. Ezen rendek mind számban, mind fegyvereikben eltérő képet mutatnak, ám mindőjük tekintélyes (gyakorta az első zászlóháborúkig visszanyúló) hagyománnyal bír, s ugyanígy rendelkeznek saját bajnokokkal, krónikával, dalokkal is. Erős közösségi érzés hatja át őket, saját belső jelképrendszerük, címerük, zászlajuk, szertartásrendjük van, gyakorta még hekkájuk is akad. Ezen rendekbe általában csak egy bizonyos beavatás kiérdemlésével, esetleg vérségi alapon lehet bekerülni.

Ilyenek például az északi tartományok ostromcsapatai vagy Pidera-shín tartomány kék légiójának harciszekeres egysége, mely számos haditettet írhatott már a krónikáiba.

Ennek a hadászatilag egyébként már jócskán túlhaladott egységnek a legfőbb feladata az ellenséges hadrend megbontása, mégpedig oly módon, hogy zárt rohammal törik szét az ellenfél alakzatait. E cél érdekében hatalmas, kyr mintájú, acél harci kocsijaikat vezetik az ütközet sűrűjébe. Ezek roppant nehéz, védőrúnákkal kovácsolt szerkezetek, ahol a lovakat és a hajtókat súlyos vértezet védi, mely több-kevesebb sikerrel megóvja őket nem csupán az ellenséges nyilaktól, de a lándzsáktól is.[145]

Külön meg kell említeni a légiók lövészegységeit. Minden *kohkhoór* rendelkezik ilyen alakulattal, mely a legtöbb esetben könnyűvértezetű számszeríjászcsapatokat jelent. Őket segítik a ha-

[144] *Az északi veteránok számára talán ez a legismertebb toroni hadtest, hiszen a birodalmiak szívesen vetik be őket, ha a csata állása egy kicsit is megengedi.*

[145] *Nem véletlen, hogy ezeket a nehézkes monstrumokat manapság nem is nagyon küldik ütközetbe, vagy csupán akkor, amikor már végveszély fenyeget, s mindenféle haderőt megmozdítanak az újonc talpasoktól a kivénhedt veteránokig. Ennek okán leginkább felvonulásokon, diadalmeneteken látni őket.*

gyományos íjászok századai, illetőleg a nyílpuskások közvetlen védelmét biztosító, rövid karddal és lándzsával harcoló pietorok.

A légiók belső szerkezete a tizenkettes számon alapul, így teljesítik például az őrjárataikat – s ez a gyakorlat honosodott meg az egyéb alacsonyabb rangú fegyveres csapatok között is. Az egy parancsnok, tizenegy beosztott elrendezés a legerősebb számmágikus segítséget jelenti a kis létszámú egységeknél. Nagyobb csapatoknál ez – a számok függvényében – természetesen változhat.

Kitüntetett figyelmet érdemel e hadak sorában a shuluri Arany légió, mely közvetlenül a császárváros mellett állomásozik, s elsődleges feladata a birodalmi székhely védelme; a Karkvin szigetén szolgáló shuluri Zöld légió, mely a Quiron-tenger legnagyobb belső kereskedelmi lerakataira ügyel Barshún városában, és a Labbasir védelmét (vagyis a császárné városát) biztosító rhíni Sárga légió.

A lovagrendek

A birodalom számos nagy hírű lovagrenddel büszkélkedhet, noha ezek sem erkölcseikben, sem szokásaikban nem hasonlítanak az Északi Szövetség hasonló alakulataihoz. Vakmerő és fanatikus harcosok, rendházaik nemcsak Toronban, de minden szövetséges területen megtalálhatóak, tiszteletük még a famor és pietor kaszton belül is kiemelkedő. A toroni lovagi viadalok rendkívül látványosak és véresek, a másutt bevett szabályoknak ott nincs értelmük. A személyes dicsőség bűvöletében nevelkedett harcosok számára a halál nem más, mint a hírnév öregbítésének egy sajátos és rendkívül hatékony formája.

Toron lovagrendjeinek bemutatása előtt elsőül egy nagyon fontos különbséget kell megemlíteni. Az óbirodalomban *weilyr*nek nevezték azon nehézvértes gyalogos harcosokat, akiktől a mai rendek legtöbbje hagyományait eredezteti. A Kyria katonai elitjéhez tartozó Pusztítók is *weilyr*ek voltak, ám ők az ötszázéves háború során végleg eltűntek Ynevről. A kifejezést talán „óbirodalmi lovagként" lehetne fordítani, ám azt nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a régmúlt Kyriájáig csupán egyetlen *weilyr* alakulat képes valóban visszavezetni az eredetét, és ez az Acélsárkány rend.[146]

A nehézlovas harcmodor Toronban viszonylag új keletű. Soha nem számított hagyományos kyr fegyvernemnek, s ekképpen nem is szerzett magának komoly megbecsülést. A Kyr Birodalom hadserege ismert ugyan nehézfegyverzetű lovasokat, ám számuk csekély volt és soha nem képviseltek jelentős erőt.

A legtöbb említést Adwilron tartomány *hyppyor*nak nevezett lovasairól találunk, ám ezek a vértes, karddal, kopjával harcoló vitézek is távol álltak mindattól, ami ma jellemző a birodalom lovagjaira, ezért a későbbiekben a mi lovagrendjeinkhez hasonló egységeiknek is más nevet adtak. Ők a *hyssweilyr*ek. A későbbiekben a lovag, lovagrend szavakat csak velük kapcsolatban használjuk, az óbirodalmi hagyományok alapján szervezett nehézfegyverzetű gyalogos rendek esetében a kyr *weilyr* kifejezést alkalmazzuk majd.

A *weilyr* rendek a néhai Kyria katonai hagyatékának számítanak. Fegyverzetüket, harcmodorukat tekintve a néhai Pusztítók hagyományait követik; nehézvértet, egyenes kardokat és szálfegyvereket használnak, s eredetüket, kiváltságaikat is igyekeznek a régmúltig visszavezetni. A legrégebbi hagyományokkal a már említett Acélsárkány renden kívül azok bírnak, amelyek első nagymestereiket a családi háborúk zűrzavaros évszázadainak köszönhetik.

Kis létszámú, válogatott egységeknek számító rendek ezek; alapító leveleiket vérrel és haditettekkel írták, hekkáikat maguknak keresték vagy közülük lettek azzá a legkiválóbbak. Természetesen csakis a famor kaszt tagjai kerülhetnek e rendekbe, pusztán vérrel és vassal még senki nem verekedhette be magát közéjük.

Létrejöttük sokat köszönhet a császárság előtti vérzivatarnak, mikoris egyes Házak éppen függetlenségük látszólagos megőrzése érdekében

[146] *Az acélsárkányok is kicsiny híján kivesztek Toronból – a IX. zászlóháború idejére számuk tizenhétre olvadt –, ám mivel a császárnak sikerült a későbbiekben saját befolyása alá vonni a rendet, feltámadtak haló poraikból, s ma a birodalom legerősebb* ***weilyr****jei között tartják őket számon.*

alakultak rendekké. Ezek közé sorolják például a Gedaga-yggyr tartománybéli Frahh Fejszéje vagy a lakhassyni Luniresö rendeket.

Fontos megjegyezni: más *weilyr* csoportokat éppen az a közös vágy sodort egy táborba, hogy a famorok a Házuktól elszakadhassanak. Ez az erő hívta életre például a Dass-béli Marrn Hassnyr, a terad-halasi Csillagsújtók vagy a Kharyn'kharn hegyei között szolgáló Dalolók rendeket. Ezek a harcosok éppen azt használták ki, hogy az óbirodalmi lovagok számára a regula előírta kötelezettség minden esetben előbbre valónak számított a vér parancsánál. Ha tehát valaki felvételt nyert egy rendbe, azzal rögvest kivonhatta magát családi kötelezettségei alól oly módon, hogy ugyanakkor lovagként egyúttal Háza hírnevét is öregbíthette.

S nincs ez másként ma sem.

A *weilyr* rendek elsődleges feladata a teljes toroni határszakasz védelmének ellátása. Míg a lovas rendek az ország belsőbb területein állomásoznak, addig a *weilyr*eket az országot körülölelő hegyek végváraiba ültette a bíbortrónus.[147]

Ez az úgynevezett északi Pengefal, a régi kyr őrvárrendszer maradványain épült védvonal. Az Erchag-hegység északi magaslatain kezdődik és a Piderákon keresztül a Vinverio délkeleti nyúlványaiig tart. Nevét arról a hét jó állapotban megmaradt kyr ősvárról kapta, melyek öt-öt karcsú, kard formájú toronnyal emelkednek a legmagasabb szirteken. A hegyeken átbukó szelek azután hangszerként használják a lapos tetejű tornyokat, innen kyr nevük, *om'hays*, mely leginkább „éneklő város" értelemben fordítható. A kyrek gondolkodását ismerve bizonyosak lehetünk benne, hogy egyformán szolgáltak művészi és védelmi célokat.

A Pengefal csupán két helyen nyitott: a Toroni-síkságon, Rhín tartománynál, illetve a Dassi-alföldnél. E réseknél a császáriak erődített falrendszert emeltek, mely bármily kitűnő munka legyen is, a zászlóháborúk tapasztalatai alapján sikerrel ostromolható. Ezen falrendszer leghatalmasabb erődeit (az országba vezető kapukat) szintén a *weilyr* rendekre bízták.

Akadnak a Pengefalnak olyan várai is, melyeket nem óbirodalmi rendeknek juttattak, ám az ottani császári várkatonák parancsnokai is minden esetben *weilyr*ek. Ezen szabály alól csak a fentebb már említett erődítmények jelentenek kivételt, melyek a *hyssweilyr* lovagrendek hűbérbirtokai.

A nehézlovas haderő fontosságára a toroniak az V. zászlóháború (P.sz. 1742–1751) idején voltak kénytelenek rádöbbenni. Az Északi Szövetség lovagi csapatai nem egy alkalommal döntöttek el komoly ütközeteket hatékony új harcmodoruk segítségével. Mindegyik közül a legkiemelkedőbb tett kétségkívül az ereni lovagok mindent elsöprő győzelme volt Ebberillin mezején, ahol is Terad-halas tartomány kilencezer vértes gyalogosát szórta szét Egmor nagymester hétszázötven lovagja néhány óra leforgása alatt.

Az idegen haderő magabiztos fellépése és határozott sikerei Toront is arra ösztönözték, hogy mihamarabb hasonló fegyvernemet állítson hadrendbe. Ugyanakkor a birodalom hagyományai, sajátos belső szerveződése, zárkózottsága és vallása nem tette lehetővé, hogy a dwoonok és ervek példaértékű lovagsága tökéletesen azonos formában kerüljön át a toroni hadseregbe.

A birodalom vezetői számára elsősorban a hatékonyság számított, vagyis hogy az új típusú haderő mindenben felvehesse a versenyt az északi ellenfelekkel. Értelemszerűen keveset törődtek mindazzal, amit a lovagság, a lovagi eszmények, és a lovagi kultúra nekünk dwoonoknak jelentenek. Megfelelő ellenfelet szerettek volna a Szövetséggel szembeállítani, mégpedig minél hamarabb.

Nyilván itt kell keresni annak az okát, hogy Toronban a lovagokat kezdetben nem a nemesi Házak adták. A famor kasztúak nem voltak hajlandóak lemondani a hagyományosan kyrnek számító hadászati formákról vagy átalakítani a *weilyr* rendeket, így a pietorok kasztjának jutott az a megtiszteltetés, hogy a birodalom első – északi értelemben vett – lovagjai lehettek.

Ugyanez az oka annak is, hogy a toroni lovagok a mai napig területi alapon szerveződnek, s

[147] *Egy-két jelentősebb hegyi erődítményt lovas rendek is birtokolnak, mint például a tiadlani határvidéken emelkedő Salnarrt. Bár ezen erősségek elhelyezkedése kevéssé alkalmas a lovas harcmodorra ezért csak csekély számú* ***hyssweilyr*** *állomásozik e várakban.*

az adott lovagrend minden esetben erősen kötődik egy-egy vidékhez. Mivel annak idején a rendek nem egy eszme köré szerveződtek, „csupán" az volt a feladatuk, hogy az adott országrész védelmét biztosítsák, célszerűnek tűnt, hogy a megfelelő tartományban élő pietorokból alakítsák meg az új haderőt. Három, később sorra kerülő kivételtől eltekintve a mai napig sincs ez másként.

Nem hagyhatjuk viszont figyelmen kívül azt a változást, ami a lovagrendek belső, társadalmi átalakulását kiváltotta. Az első pietor lovagok hamar elsajátították az új harcmodort. Alig egy emberöltővel a katasztrofális ebberillinivereség után a Tharr nevében megszervezett alakulatok egyike – a zászlaik után Kígyóselyemnek nevezett gedaga-yggyri rend – fölényes győzelmet aratott egy elbizakodott északi portyázó seregtest fölött. Nem mehetünk el szó nélkül azon csúfság mellett, hogy ezen haderő megszervezésében kétségkívül komoly részük volt bizonyos északi renegátoknak, akik valami oknál fogva a Háromfejű hitére tértek.

A következő évek hadisikereiben nem kevés szerepet játszottak a pietor lovagok. A toroni hadtudorok kezdetben még szinte kizárólag a Hatalmasok segítségét látták ebben, ám csakhamar minden kétkedőnek el kellett ismernie, hogy az ellenfelek mintájára megszervezett új csapatok *valóban* hatékony segítséget nyújtanak a toroni seregeknek.

Elsősorban ez az oka annak, hogy hamarosan a lovagi harcmodor, a dicsőséges hadicselekedetek és a pietor lovagokat körüllengő hírnév a famorok, azaz a nemesek számára is vonzóvá tette ezt a fegyvernemet. Nem kellett eltelnie ötven esztendőnek ahhoz, hogy teljesen kiszorítsák a pietorokat a lovagrendek vezetéséből, kialakítsák saját hagyományaikat, s elkezdjék annak a kiépítését, amit ma toroni lovagi kultúrának nevezünk.

Mindez nem jelenti azt, hogy lovaggá kizárólag nemesi származásúak lehetnek a császárságban. Hisz oly kevés tisztavérű kyr család él, hogy aligha lennének elegendőek az összes lovagrend fenntartására. A pietor lovagok megmaradtak, továbbra is ők adják a lovagság gerincét, ám a *famylior*oknak nevezett harcosok már-már a famorokat megillető előjogokat élveznek, s az idők során ezt sikerült elismertetniük nem csupán saját kaszttársaikkal, de a nemesekkel is.

Minden *famylior* szoros hűbéri kötelékkel kapcsolódik valamely nemesúrhoz (általában a lovagrend nagymesteréhez), s ezt a *concordiá*t a lovaggá ütés szertartása során pecsételik meg.

A nemesség színre lépésével egyéb változások is történtek. A famorok pénze lehetővé tette, hogy a fegyverek és a vértek immár minőségben és formában is felvehessék a versenyt a mi hasonló eszközeinkkel.

Ennek ékes bizonyítéka volt a Khyn-on Ryttar vezette Saskarom rend híres északi portyája a VI. zászlóháború (P.sz. 2245–2253) idején. A nevezetes sisakja miatt Acélarcúnak is nevezett Ryttar lovagjai vezették diadalra a birodalom északnyugati hadtestét azokban az ütkö-

zetekben, melyek során sikerült visszaszerezni az Északi Szövetségtől mindazon területeket, melyekről Toron kénytelen volt lemondani az előző világdúlást követő békekötések nyomán.

A Saskarom rend mellett ezekben az időkben tette magát nevezetessé a Vihartszólók, az Unikornis és a Háromfej lovagrend is. Ekkor jelent meg az első olyan lovagi csoportosulás, amely nem területi alapon szerveződött.

A legkiválóbb *hyssweilyrek* egybegyűjtésével három válogatott lovagi alakulatot is létrehoztak. A kivételek köre azóta sem bővült, s az ezt követően megszületők lovagrendek is mind-mind tartományi alapon jöttek létre. A három kivétel a dinasztia vezetése alatt álló Száztizenegyek, a császári lélekőr testőri lovagrendje, a Lélekgárda, és egy olyan rend, amelynek tagjai szinte soha nem fognak fegyvert. Ennek a szervezetnek, a Sagarrnak (Pörölynek) a tagjai kizárólag a császártól kaphatnak lovagi címet. Mely nem jár kötelező fegyveres szolgálattal, ám csakis a rá leginkább érdemesek számíthatnak e kegyre. Az idők során ez a cím mindinkább puszta ranggá lett, s manapság már a birodalom legnagyobb méltóságainak és jótevőinek hivalkodó megnevezése. A Pöröly rend tagjának lenni a legnagyobb megtiszteltetések egyike, amiről egy famor csak álmodhat.

Toronban nincs egyetlen lovagi szervezet sem, mely valamelyik boszorkányhadúrnak, s így közvetve egy Hatalmasnak lenne alárendelve. Ugyanígy nem mondhatja el magáról Tharr egyháza sem, hogy önálló lovagrendeknek parancsolna, azonban minden toroni lovag elsősorban a Háromfejűhöz imádkozik, az ő segítségét, ítéletét kéri, mielőtt harcba indul, neki mutat be áldozatokat. Akadnak köztük olyanok, akik a szörnyisten mellett Sogront is imáikba foglalják, s szinte mindegyik lovagi szervezetnek van saját hekkája is. Az ilyen, rendhez kötött hekkák mellett akad két-három olyan is, amelyikhez minden lovag időről időre fohászkodik. Ezek közé tartozik például Hyssair, akit legtöbb helyen a bátorság *hekkája*ként emlegetnek, vagy Urhablas, aki a méltó, dicső halál hekkája.

A toroni lovagok a stílus mellett nagy hangsúlyt fektetnek a hatékonyságra. Ez kitűnik harcmodorukból is. Ha a puszta lendülettel és a megrémítés erejével (ilyen példának okáért a *moracass*nak, haláldalnak nevezett kórus is, melyet a rohamozó lovagok énekelnek) nem sikerült kiharcolniuk maguknak a döntő fölényt, akkor könyörtelen közelharccal próbálják a maguk javára billenteni a mérleget, amelyből a legtöbbször kitűnően képzett lovaik is kiveszik a részüket.

Nem számítanak kifejezetten lovagrendnek, hiszen belső felépítésük eltérő azokétól, Toronban mégis majd mindenki lovagiként kezeli a császár keze alatt szolgáló másik elitalakulatot, a fekete páncéljairól ismert császári Gárdát, amely a *Mortor Imperalis* fegyverforgatóival és a Száztizenegyekkel együtt az uralkodó közvetlen biztonságáért felelős.

A flotta

Mindazt a hatalmat és befolyást, amivel Toron a Quiron-tengeren bír, kitűnően megépített és karbantartott flottájának köszönheti. Sokan úgy tartják, hogy a toroni haditengerészet amolyan állam az államban, ám ez (amellett, hogy el kell ismerni a flotta viszonylagos önállóságát) csak részben igaz. Irányításuk császári kézben van, bár alkalomadtán maguk a boszorkányurak is igényt tartanak egyes egységeikre.

Lévén a haditengerészet hagyományos kyr fegyvernem, az ott szolgálatot teljesítők megbecsültsége – és büszkesége – kiemelkedő. Igazi válogatott egységek, amit nem csupán kiváló kiképzésük, de fegyverzetük, felszereltségük is hangsúlyoz.

Kyria idejébe kell visszamennünk, ha kiemelkedő hatékonyságuk gyökerei után kutatunk. Az akkori flottáról viszonylag keveset tudunk; sem azt, épségben megérkezett-e a kontinensre az összes hajójuk, sem azt, időközben hány hajóóriást veszítettek felfedezőútjaik, háborúik során. Mindenképpen ki kell emelnünk azonban

A birodalomról

azt a mesterségbeli tudást, amellyel a kyrek megépítették már-már tökéletes hadihajóikat. Az óidőkben külön Nemes Házak birtokolták a hajóépítő műhelyeiket, az ő varázshasználóik segítségével nőtték túl járműveik azokat a méreteket, melyeket a hagyományos, fából ácsolt hajók számára a természet engedett.

Jóllehet mára ezek a Házak már kivesztek – talán csak az egy Zephyl Ház kivételével – maga a tudás, ha töredékes formában is, de fennmaradt. Legalábbis erre enged következtetni az a tény, hogy Toron továbbra is képes hatalmas vízi erődítmények építésére. Minden valószínűség szerint a régi Hajóácsházak tudását birtokolják azon szervezetek, amelyeket *karabator*nak neveznek, s melyeket különleges *concordiá*k fűznek a hajózás mellett elkötelezett, császárhű Házakhoz.

A legjelesebb ynevi hajóépítők ugyan ismernek olyan mágikus módszereket, melyekkel megerősíthetik a hajótőkét, elriaszthatják a fúrókagylókat vagy elérhetik, hogy a vitorlás tomboló viharban is kezesen kövesse a kormányos mozdulatait, ám rendszerint ők is igen féltékeny uraknak dolgoznak, s tudásuk messze elmarad a toroni mestereké mögött. Az összes tengeri nagyhatalom erősen őrzi nemcsak hajóépítő-telepeit és tervtárait, de még az ott dolgozó munkásait is. Míg a szövetségi flotta hajóépítő dokkjaihoz elszegődő ácsok csak tizenöt esztendeig nem hagyhatják el a kifelé és befelé egyaránt őrzött műhelytelepeket, a toroni császári haditengerészet *magitor*ai vérpecséttel zárják le az esetleges fecsegők száját.

A flotta gyakorlati irányítása, csapatmozgásainak összehangolása a *concitator*oknak nevezett főrendek kezében van. Rangjukat általában „tengernagy-őrgróf" értelemben szokás fordítani, és azon kiemelkedett családok sarjai közül kerülnek ki, amelyek Házai valóban évezredek óta a tengereket járva szolgálják a birodalmat. A tíz *concitator*ból álló Quirón Tanács az a testület, amely a bíbortrón munkáját segíti az észak-ynevi beltengeren. Székhelyeik a roppant, vízen lebegő, titokzatos Császár-szigetek. Ezek az óriási úszó flottatámaszpontok egykori kyr hajómonstrumok vázaira épültek. A legendák szerint ezen óceánjárókkal érkeztek annak idején a kyrek Ynevre, s ezeket alakították át oly módon (talán Kyria hanyatlásának idején), hogy ma a császár akaratának legjelesebb képviselői legyenek a tengereken. Kilenc azonos rangban lévő, és egy mind fölött álló darab készült belőlük.

Ha hinni lehet a szövetségi kémjelentéseknek, a Császár-szigetek alapját három-három ősi monstrum alkotja. Ezeket építik, erősítik mágiá-

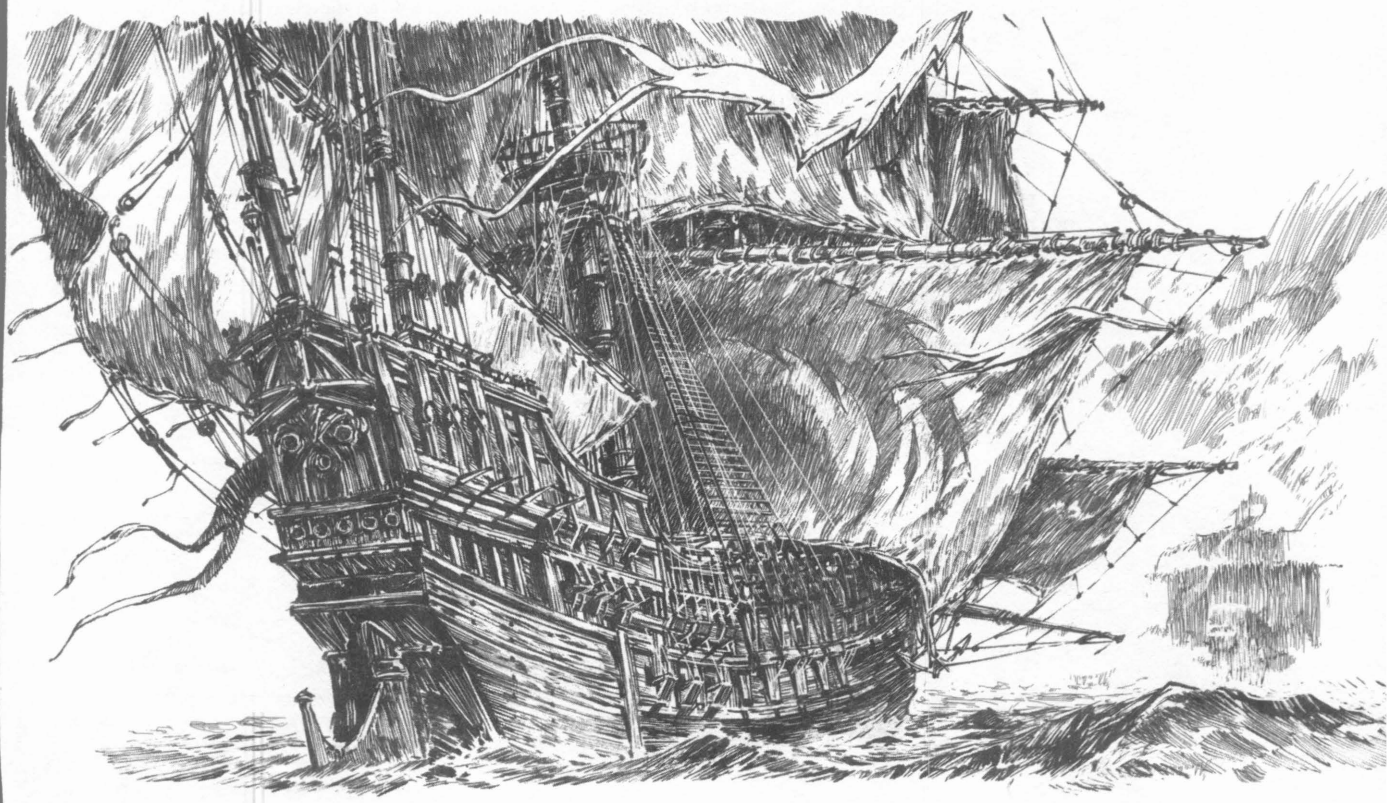

val egyetlen testté, erre építik a hagyományosan páratlan számú kikötő-, raktár-, harci- és szállásfedélzeteket. Talán mondani sem kell: a szigetek védelme megfelelően szilárd ahhoz, hogy az esetleges őrült támadásokat kivédje. Harci fedélzeteiken roppant méretű, mágiával erős balliszták várják az ellent, s ha az mégis ezen fegyverek hatókörén belülre törne, még mindig ott vannak a gyengébb katapultok és tűzvetők, hogy a szigetek mellett állomásozó hadihajókról már ne is beszéljünk.

A Császár-szigetek mozgásra is képesek: a Hatalmasok akarata szerint vándorolnak, de a forgalmas hajóutakat mindig elkerülik.[148]

Őfelsége császári haditengerészetének hajói hagyományosan kilenc és egy járulékos hajóosztályba soroltatnak. A legnagyobb, Calowyn osztályú gigászokból azonban a hetedkorban egy sem járja a tengereket: a honfoglaló kyrek által épített óceánjárók – melyek a legendák szerint viharban bevonható árbocokkal és vízmentesen lezárható fedélzetekkel készültek – lecsupaszított hajótestei manapság a már említett Császár-szigetek alapzatául szolgálnak.

A következő, Leviathan hajóosztályba szintén legendás méretű csatahajók tartoznak: kettős orrgondoláik mágikus, örökégő tüzet hajító roppant katapultjai egész városok elpusztítására képesek. A Tersus és Octyus osztály *sa'hra shigran*-ütegsoros karakkái képezik a flotta gerincét, míg az ötödik osztályúaktól (Laquass csatahajók) lefelé egyre csökkenő méretű járműveket találunk. A Khas osztály fürge és kis merülésű naszádjai után a Shym, Tau, Ossyr és Marasstys osztályok jellegzetes hajótípusai (*eshall*ok, *sharr*ok, *szkogg*ok és hasonlók) többnyire kisegítő szerepet játszanak: feladatuk a felderítés, konvojkíséret, rajtaütés, futárszolgálat, a tengerészgyalogos erők támogatása és így tovább.

Háborús időkben a flotta hajóállománya jelentősen felduzzad, hiszen ilyenkor birodalmi szolgálatra rendelhetik nem csupán a különféle kereskedőszervezetek szállítóhajóit, de az esetleges rekvirálások során szerzett egyéb vitorlásokat is.

A toroni flotta gerincét adó karakkák méretei a mágiának köszönhetően elképesztőek lehetnek; így a legnagyobb, Leviathan osztályú hajók hossza akár a száz lábat is elérheti. A hat lábbal a vízvonal fölött emelkedő főfedélzet alatt további négy található, melyek közül három ütegfedélzet. A kevélyen magasodó orr- és tatbástyák további emeletekkel növelik a hajótest magasságát – jellemző, hogy a nagyobb toroni karakkák kormányállása egy magasságban van egy kisebb vitorlás, például karavella árbockosarával. A tekintélyes tömegű felépítményeket, a négy vagy öt árbocon hordott kereszt- és lantvitorlák nyomását a hajóűr mélyén fekvő több száz teher súlyú ballaszt egyensúlyozza ki. A szerkezeti méretek további növelésének a Quiron-tenger kikötőinek mélysége szab határt, ugyanis a hat-hét lábbal a vízszint alatt húzódó gerincű karakkák a kiépítetlen partot gyakran meg sem tudják közelíteni.

Ez azonban rendszerint nem okoz taktikai, csupán rakodási problémát, ugyanis balliszták lőtávolsága eléri az egy mérföldet, míg közelebbi célok esetén nafta- és nyílvetőiket is bevethetik. Nyílt tengeri ütközetben pedig mindezeken felül egy ezred tengerészkatona várja, hogy csáklyázás után lerohanhassa a tomboló lángviharral, valamint pusztító lövedék- és nyílzáporral esetleg dacoló ellenséges hajók fedélzetét.

A toroni hajók jellegzetes kellékeként kell megemlítenünk az úgynevezett tűzköpőket, ezeket a naftával működtetett ódon, sárkány- vagy szörnypofára alakított fegyvereket. Nem túlságosan hatékony, különös óvatosságot kívánó fegyverek, és a biztonságos hatótávuk is meglehetősen csekély. Mégsem tűntek el a hajók fedélzeteiről: a tűzköpők lángbeszédnek nevezett jelrendszerét a Quironeia minden magára valamit is adó kapitánya ismeri, sokfelé ez helyettesíti az Északi Szövetség vagy a Sinemosi Liga hajói közötti, zászlójelzéseken alapuló üzenetváltásokat.

A haditengerészet soraiban Toron minden társadalmi kasztját megtaláljuk. A dinasztia két *concitator*t is ad. A császári hadiflotta kulcsfontosságú beosztásaiban természetesen kizárólag famorok osztogatják a parancsokat. Régi tenge-

[148] *Egyes dorani tudorok álláspontja alapján a helyüket folytonosan változtató mágikus gócpontok vándorlását figyelembe véve haladnak maguk is. Hogy ezeket a gócpontokat mily akarat bírja mozgásra, természetesen már már kérdés.*

részdinasztiák örökösei ők; olyan Házak sarjai, mint például a Cjanheran (melynek földbirtokai nincsenek is) vagy a Zephyl, amelyek már Kyria idejében is a tengereken érezték igazán elemükben magukat. Szintén a nemesek közé tartoznak azon *weilyr* rendek, melyeket császári szóval a flotta segítségére rendeltek. Ezek az óbirodalmi lovagok kémjelentéseink alapján megtalálhatóak úgy a közép-keleti és távol-déli flottatámaszpontokon (Haragosok és Tenger Kígyója rendek) mint a távol-keleti *concitator*, Arrah-mey Mern'icch zászlaja alatt, valahol a Sinemos-szoroson túli külső tengereken.

A *concitator*ok és a hozzájuk vérrel kötött Házak magánseregei adják a Császár-szigetek csapatait, de jelen vannak a nagyobb hadikikötőkben és hajóépítő városokban is, csakúgy, mint a flotta raktárszigetein – melyek közül fontosságában mindenképp a többi fölé nő a Szindvileken található Jalyres. *Marytor*nak nevezik ezen katonákat, megkülönböztetendő őket más szárazföldi seregtestektől. Nevüket talán „tengerészkatonának" lehetne fordítani.

A *marytor*ok mellett a császári légiókat is találunk a Quironeián, igaz, számuk nem jelentős. Ilyen a már említett shuluri Zöld légió Barshúnban vagy a shuluri Fehér légió a Navila-félsziget keleti partjánál, Cyer Navilas hadikikötőjében.

A flotta altisztjei a sedularok közül kerülnek ki, míg a matrózok zöme a navor kaszt tagja. Azt pedig, hogy az obsorok, azaz a rabszolgák mindenütt jelen vannak talán említeni sem érdemes.

A várkatonaság

A többszintű végvárrendszer teljes egészében a császár fennhatósága alatt áll, hiszen minden toroni erősség az uralkodó birtoka. Mint láttuk, mára ezen erődök jelentős része különböző toroni lovagrendek kezébe került – azok kötelessége annak védelme. A várhoz tartoznak a körülötte elterülő földek, melyek használata fejében, ősrégi örökbérleti kontraktusok alapján a lovagrendek jelképes összeget fizetnek a császár helyi képviselőjének, a *regitor imperalis*nak. Ezért cserébe gyakorolják vásártartási és árumegállító jogukat. Veszélyesebb határvidékeken, illetőleg a vitatott (netán Torontól épp elcsatolt) területek kapcsán adóbérleti jogokkal is élnek, és fegyverrel verik ki a helybeliekből a császár jussát.

Természetesen ilyen alantas munkát sem a famor, sem a pietor kasztú lovagok nem végeznek; ám alattuk számos, lovagi ranggal nem rendelkező csatlós szolgál. Ők mint az adott várhoz tartozó várkatonaság kapnak *sympietor*, azaz együttes pietori rangot; többnyire a közeli katonafalvakból toborozzák őket, mégpedig igen kemény feltételekkel. Így elmondható, hogy a várkatonaság meglehetősen vegyes múltú és összetételű társaság, viszont (a lovagrendi kiképzésnek hála) vasfegyelem uralkodik közöttük.

A várak egy csekély hányadát (jobbára a hadászatilag kevéssé fontos erődítéseket) továbbra is az adott tartomány *regitor*a köteles fenntartani; aki azonban a feladat e részéből többnyire csak a zsoldfizetést állja személyesen (oly módon, hogy valami helyi bánya-, vám- vagy révjogot ad a várnak). Az erősség tatarozási és egyéb munkáit továbbhárítja azon nemesekre, akiknek földjén az áll – cserébe az erődítmény biztosította védelemért. Így aztán az efféle munkákat a környéken lakó parasztok végzik el robotban, képzett kőművesek felügyelete alatt.

Az ilyen várakban csupán a tisztek számítanak saját jogukon pietornak – a többieknek éppúgy együttes pietori rangjuk van, akár a lovagrendek csatlósainak.

A regitor imperalisok keze alá tartozók

A tartományi hadak

A tartományok hadszervezetének irányítása a bíbortrónus által kinevezett császári intézők feladata. Háborús időkben is komoly önállósággal

bírnak, jóllehet az adott tartomány légiójának generálisa minden hadikérdésben felettesüknek számít. A tartományi seregek számukban talán ha a tizedét teszik ki a légiókénak.

A tartományi hadakat háború idején hívják össze (illetve a légiók kérésére – példának okáért belső lázongások, háborúk esetén – állhatnak csatasorba), és a hódító hadjáratok során a kincstár köteles zsoldot fizetni részvételükért. Felszerelésük és harci kedvük igencsak változatos. Mivel akár egy-két hónapig is eltart, míg a hadak elérik kijelölt gyülekezőhelyeiket, ezeket a csapatokat főleg utóvédként és az utánpótlási vonalak biztosítására vetik be.

A regitori had

Más néven navorlégiók. Toron belső vidékeinek hatalmas katonafalvai, a *pietarchass*ok biztosítják ezt a rendkívül szívós, igénytelen és népes seregnemet. Földművesek lévén a dolgosság kasztjába tartoznak, ám különleges szerepüknek köszönhetően ők is együttes pietori (*sympietori*) rangot kapnak – kizárólag háborús időkben. Ekkor az úgynevezett kardeskü szertartása révén jogot kapnak a fegyverviselésre, s harci szerszámaikat nem kell elrejteniük sem.

Könnyűfegyverzetű – ami leggyakrabban rövid kardokat, csataszekercéket és íjakat jelent –, gyalogos seregek ezek. Akadnak ugyan falvak, melyek könnyűvértes lovas egységeket adnak, ám ez nem tekinthető általános érvényűnek. Háborús időkben mégsem elsősorban fegyveres erejüket kell kamatoztatniuk – noha jó néhány esetet jegyeztek fel a birodalmi hadikrónikákban a katonafalvak példaértékű bátorságáról –, hanem elsősorban az utak, hidak és táborok építésének feladata hárul rájuk.

*Pietarchass*ok Toron minden tartományában szép számmal megtalálhatók. Együttes pietori jogukat a falu vezetője után kapják, aki általában veterán légionárius, esetleg a *regitor* által a falu élére helyezett, jól képzett fegyveres. Őt falubírának nevezik, s mint neve is mutatja, a falvak hadba vezetésén kívül békeidőkben a bíró szerepét is betölti.

A katonafalvak lakói kiemelkedő tisztelettel bírnak a navorok között, zárt közösségeikbe meglehetősen nehéz bekerülni, mesterségük apáról fiúra hagyományozódik. Településeik önellátó-ak, fegyverkovácsaik jó hírnévnek örvendenek. Adójukat katonáskodásukkal róják le, s békeidőben is rendszeresen gyakorlatoznak a fegyvernemüknek megfelelően, s természetesen a gondjaikra bízott földek művelését sem hanyagolhatják el.

A nemesi hadak

Toron Nemes Házainak magánhadseregei. Létszámuk, feladatuk, felszereltségük értelemszerűen az adott család hatalmának, erejének függvényében változik. A famorok békeidőben is jól képzett seregek felett uralkodnak, melyek elsődleges feladata az adott Ház érdekeinek védelme, a család uralma alá eső területek rendjének fenntartása, és ők vívják a kyr nemesek nemzedékeken átívelő háborúságainak ritkaság számba menő csatáit is. Az általános vélekedéssel ellentétben nem fejvadászokról, hanem inkább erősen szakosodott testőrökről van szó, kiknek szűk belső csoportja azután háborús időkben a nekik alávetett fegyveres egységekkel egészül ki.

Vezető pietoraik a Nemes Ház nagyrabecsült fegyverforgatói, szervezeteik gyakorta önálló stílussal, iskolával is rendelkeznek. (Ilyenek például a shuluri Ezüstkard vagy a Dagh Pietten-i Myrthakkal.) A Házak fegyvereseinek hadba vezetése minden esetben a famorok kiváltsága, őket kiemelkedő tudású pietoraik segítik. Közülük mindenképpen érdemes kiemelni a Házak fegyvermestereit és testőrkapitányait, akiket – a fejvadászrendek kiváló képességű vezetőihez hasonlatosan – *spamagitor*oknak, vagyis „a kard mestereinek" neveznek.

A nemesek magánhadseregei azután háborúk esetén különféle egyéb alakulatokkal bővülnek

ki, melyek békeidőben jobbára a vidéki nemesi birtokok védelmét látják el. Létszámukat tekintve nem jelentősek, ám kiképzésük és eltökéltségük példaértékű. Esetükben nem is lehet szó számottevő seregekről, hiszen a császári udvar gonddal figyel arra, hogy a birodalmon belül ne jöhessenek létre valóban nagy létszámú seregek, hiszen ez hosszú távon akár az ország egységét is veszélyeztethetné. A szemben álló Házak közötti marakodások Tharrnak tetsző tettnek számítanak, ám annak még a lehetőségét is megkísérlik elkerülni, hogy ezek komoly széthúzássá, esetleg belháborúvá fajuljanak. Hacsak maguk a Hatalmasok vagy Tharr másként nem gondolják.

A nemesi hadak fegyverzete kaotikus képet mutat: előírásos alakulataik, feladataik nem lévén minden Ház maga választja meg, mely fegyvernemét erősíti. Így fordulhat elő, hogy közöttük a legváltozatosabb egységeket találhatjuk. A Kharvar'on Ház például albari méneseinek köszönhetően már-már az ilanoriakéhoz hasonló hatékonyságú könnyűlovas csapatok felett rendelkezik, míg a Habrássyn Ház elsősorban udvari orkjairól híresült el.

A vegyes hadak

Az alább részletezett „csapatok" nem nevezhetők hagyományos értelemben vett seregeknek. Ezek különféle *concordiá*kkal bizonyos famorokhoz (vagy magához a *regitor*hoz) láncolt szervezetek, létszámuk egyetlen esetben sem számottevő – talán csak a birodalommal szövetségben álló ork törzsek jelentenek ez alól kivételt.

Feladataikat, kötelességüket az adott renddel kötött megállapodás szabályozza. Így megeshet, hogy csupán megfelelő számú „haderő" kiállítására kötelezik őket, vagy egy határszakasz, város, terület védelmét kell ellátniuk, esetleg egyedi feladatok vállalására szólítja őket kontraktusuk. Ezek a rendek így fizetik az adójukat, vagy ez az ára annak, hogy békeidőkben viszonylagos szabadságban tevékenykedhessenek.

A boszorkánymesteri rendek

Elsősorban nem fegyvereik erejével szolgálják a *regitor*okat. Mágikus hagyományaiknak megfelelően más és más területeken vethetők be a hadseregek mellett. Az egyes rendek csak a legritkább esetekben vonulnak ki jelentős létszámban a hadszínterekre. Kis csapataik vagy magányos képviselőik követik csak a seregeket, szervezeteik inkább a hátország városaiban játszanak fontos szerepet. Ez alól kivételt jelentenek az úgynevezett bárdos szekták. Ezek a harcias rendek szintén együttes pietori rangot kapnak, melyet csakis háború esetén viselhetnek.[149]

Rangbéli céheknek számítanak, esküjük általában valamely Nemes Ház alá rendeli őket, ám külső fenyegetés esetén irányításuk a *regitor* kezébe kerül. Nevüket fegyvereikről kapták, együttes pietori rangjuk ugyanis csak hajítóbárdok – és persze tőrök – használatát engedélyezi számukra.

Mágiájuk az egyéb természetmágikus befolyásolásokban jártas szektákkal rokonítja őket, ám ők sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek harci tapasztalataik gyarapítására. Legismertebbek közülük a lakhassyni Churtyssekhez kötött Villámvetők és a néhai Lyalmurok Adyrs Mantikhór nevű szer-

[149] *Ezen szervezetek fegyveres összetűzései annál is inkább gyakoriaknak számítanak, mivel a Házak belső csatározásai bizonyos megkötésekkel háborúnak minősülnek. Csakúgy, mint Toron gyakori ütésváltásai a szomszédos országokkal. Ennek megfelelően ezek a szekták minden ilyen összecsapásban részt vehetnek.*

vezete. Ők a rossz emlékű család végeztével Quersach városának uraihoz, a Menten Házhoz kötötték sorsukat.

Boszorkánymesterek segítik a sereg felcsereit, hiszen boncmestereinek hála, jó néhány szektájuk kitűnően ismeri az emberi szervezet belső felépítését. Méregkeverőket is gyakorta találunk a pietorok mellett, csakúgy mint különféle átokvetőket, lélekszólító és viharkeltő szektákat.

Természetesen az obsor boszorkánymesterek nem tartoznak ebbe a felsorolásba.

A fejvadászklánok

Háborús időkben a bárdos szektákhoz hasonlóan a különféle orgyilkosszervezetek is a *regitor*ok kezei alá kerülnek. A birodalom hívására a Házakhoz kötött klánok csakúgy, mint a szabad rendek kénytelenek felfüggeszteni hatályban lévő *concordia*ikat, s minden erejükkel Toron megsegítésén kell fáradozniuk.

A közhiedelemmel ellentétben – és a Napnak hála – Toron nem a fejvadászszervezetek birodalma, noha a Szövetség országaihoz képest arányukat tekintve jóval számosabbak. Az ilyen, különleges felkészítésű orgyilkosok a pietor kaszton belül is csekély létszámmal képviselik csak magukat, száz harcosból talán ha egy ilyen akad, ám hatékonyságuk kiemelkedő. A birodalom belső, színfalak mögött zajló háborúiban edződött tagjaik különféle – általában az ellenséges arcvonal mögött végrehajtott – küldetéseikkel segítik közvetlen parancsnokukat, a *regitor*t.

Tevékenységi körük elég széles. A mélységi felderítőkön kívül ők adják a határvadász egységek java részét is. (Hatékonyságban csak az orkok mérhetőek hozzájuk.) A toroni kémszolgálat folyamatosan idegenben tevékenykedő egységeit futárként, testőrként is segítik. Ők oltalmazzák azon mentális vagy mágikus praktikákkal próbálkozókat, kiknek elsődleges feladata a szellemerőt használó ellenség összezavarása vagy kiiktatása. Merényleteket, gyilkosságokat hajtanak végre, feladatuk az ellenfél lelki megtörése, összezavarása és megtévesztése.

Természetesen rájuk hárul az ellenség hasonló feladatokkal megbízott egységeinek felkutatása és elpusztítása is.

Az ork törzsek

Toron seregének – ha nem is szervesen betagozódott részét, de – rendkívül hatékony elemét alkotják az orkok. Két törzsük szállásterületei is az ország északi vidékein találhatók. Gyakorlatilag évszázadok óta háborítatlanul élnek a hegyek között, csupán ősi szerződéseik kötelezik őket arra, hogy időnként az embernépek oldalán szálljanak hadba, a fennhatóságuk alá rendelt vidékeket ugyanis háborús szolgálataikért cserébe kapják.

A csonttörők nemzetségei a boszorkányurak engedélyével telepedtek annak idején az Unió határvidékére, ellensúlyozandó honfoglaló dwoon lovagrendjeink megjelenését. Hírhedetten harcias törzs, még az orkok között is kiemelkedő számú fegyverest tudnak hadba hívni. Hat harcos nemzetségük van, akik a háborúskodást tekintik csak méltó tevékenységnek, vadászni nemigen járnak. Megbecsülésüket jelzi, hogy akadnak olyan udvari orkok, akik hekkaként tisztelik ezen törzs kiemelkedő bajnokait. A legismertebb ezek közül egy Azgrog nevű – ki történetesen nem harcos, hanem egy énekmondó nemzetség fia volt.

Elsősorban felderítőként, határvadászként szolgálják Toront, de portyázóik gyakorta az ellenséges területek mélyén is felbukkannak.

A bűvölők még a többi ork törzs között is különleges helyet vívtak ki maguknak. Ezt elsősorban annak köszönhetik, hogy egykori vezéri nemzetségüket egy, a toroniak által segített vajákos nemzetség irtotta ki, s azóta ez a boszorkánymesteri praktikákban jártas csoport áll a törzs élén. Vajákosai ugyan vannak a csonttörőknek is, ám ezek nem oly erősek, hogy sikerrel vegyék fel a harcot a számos ork harcosnak parancsoló vezéri nemzetséggel.

A bűvölők a csonttörőkhöz hasonlatosan tevékenykednek a rájuk bízott határszakaszokon, ám *wyvern*lovasaik révén a Pidera-hegység fölötti levegőég ellenőrzésébe is beleszólnak. A két ork törzs viszonya kielégítőnek mondható, de ehhez nyilván az is hozzájárul, hogy területeik csupán a kartográfusok térképein határosak egymással. A toroniak csak elvétve találkozhatnak velük, szállásterületeikről nemigen mozdulnak ki.

A XIV. zászlóháborúig Gro-Ugon ork törzsei is a toroni csapatok mellett harcoltak, ám Birak gal Gashad fellépésével és a látók hatalomra kerülésével ez a helyzet megváltozott. Gashad halála óta egyelőre nem történt újabb fordulat a keleti ork törzsszövetség politikájában, ám mivel az elbukott Kard Testvériség fekete lobogója változatlanul Reagban várakozik, tartanunk kell attól, hogy a zászló – egy gyengébb kezű ork törzsfő bekebelezésével – Ugon orkjait ismét a fekete hadurak oldalán sorakoztatja föl.

Az ugoni szállásterületekről elvándorolt, kitagadott vagy száműzött ork párianemzetségek ugyan időről időre felbukkannak a toroni határ valamely oldalán, ám békeidőben nem jelentenek komolyabb fenyegetést sem a Szövetségre, sem az Unióra nézve. Céljuk legfeljebb az lehet, hogy Toron orkjai befogadják őket, s méltó helyet vívjanak ki maguknak a helybéli törzsek belső rangsorában.

Az orkok csak végszükség esetén vonulnak hadba a toroni csapatokkal együtt, és ezt lehetőleg a birodalmi hadak is kerülik. Törzseik általában magányosan tevékenykednek, vezéri nemzetségeik (az ősi paktumoknak megfelelően) Pidera-shín és Lakhassyn *regitor*ának engedelmeskednek.

A kereskedőszervezetek

Háborús időkben a birodalom könyörtelenül saját szolgálatára rendeli a különféle kalmárszövetségeket is. Ezek a szervezetek nyilván nem elsősorban fegyveres segítséget jelentenek a császárságnak, noha szolgálatukban számos pietort és együttes pietori rangú sedulart tartanak. A kereskedők elsődleges feladata az utánpótlás megszervezése és lebonyolítása, fegyvereseik ezt hivatottak biztosítani. Kardforgatóik mindettől függetlenül háború idején a Birodalmi Hadiszállítók irányítása alá kerülnek, noha ez gyakorta nem több egyszerű formaságnál. A császári intézők érdekei is azt kívánják, hogy a karavánok belső rendje a vészterhes időkben is fennmaradjon, ezért csak a legritkább esetekben rendelik a kalmárok fegyvereseit más szolgálati helyre. Az utánpótlási útvonalak biztosítása a navorlégiókra hárul, a kereskedők pietorai általában csak az átrakodóhelyek és lerakatok katonai parancsnokait adják.

Felszereltségben és kiképzésük szintjében kitűnnek ezen pietorok közül a Magános Házak fegyverforgatói, ami – figyelembe véve e négy Ház mérhetetlen vagyonát – nem is meglepő. Közülük hírnévben is kiemelkedik a Keleti Ház jadili illetőségű fegyveres szervezete, a Kőmarok.

A Magános Házak köteles beszállítóinak, a Hét Patkánynak is nevezett kereskedőszervezeteknek csak sedular kasztú *sympietor*ai lehetnek, ezek katonai jelentősége elhanyagolható.

A kalmárcéhektől független kereskedők, az úgynevezett Birodalmi Hadiszállítók nem rendelkeznek külön fegyveresekkel, az ő biztonságukra békeidőben is a légiók ügyelnek.

Mint az eddigiekből láthatjuk, a birodalom *regitor*ainak körültekintően kell összeállítaniuk a rendelkezésükre bocsátott seregeket. Nem szabad figyelmen kívül hagyniuk, hogy egyes csapatok olthatatlan gyűlölettel viseltetnek egymás iránt, s az esetleg a másik ellen régről marakodó különféle szekták megzabolázása is nagyobb nehézséget okozhat. Külön figyelmet kell fordítaniuk arra is, hogy az udvari és vadork csapatok ne kerülhessenek egymás közelébe, ellenkező esetben azok egyhamar felmorzsolják egymást.

A Hatalmasok keze alá tartozók

A Hatalmasok seregei ritkán vonulnak fel együttesen, általában csupán egységenként vetik be őket. Mindenben az Erődnek és küldötteinek, a boszorkányhercegeknek engedelmeskednek, háború idején is őket kell megkérniük a generálisoknak vagy a *regitor*oknak, ha támogatást szeretnének. Ám amit kapnak, abban nem lesz köszönet. A Sápadt Légiók egységei – bizonyos válogatott alakulatokat, mint például a Koromsereg, nem számítva – senkivel és semmivel (gyakorta még a hozzájuk hasonlókkal) sem képesek együttműködni, ám az ellenfél soraiban többnyire iszonyú pusztítást és rettegést keltenek.

A Sápadt Légiók

Ha létszámban nem is, befolyásban és tiszteletben (vagy ha úgy tetszik, rettegésben) ezek a csapatok kétségkívül más toroni seregek fölé helyezhetők. Ennek elsődleges oka, hogy közvetve a birodalom valódi urainak, a Boszorkányerőd kyr mágusainak irányítása alatt állnak. Másodsorban ezen seregek összetétele és ütőképessége több mint tiszteletet parancsoló.

Kialakulásuk a Toroni Császárság születését megelőző zűrzavaros századokra tehető. Ez a belháborúktól sújtott, kaotikus időszak szülte első seregeiket, ekkor kezdtek egyes boszorkányhercegek holtakat hadrendbe állítani, ekkor emelték hordáik fölé az első rettegett lobogókat. Nevüket is ezekről a sápatag selymekről kapták. Zászlaikon a Boszorkányerőd klánjainak címerállatai láthatóak, legfelsőbb parancsnokaik a vezető klánoknak hűségesküt tett boszorkányhercegek, a Hatalmasok Toronba nyújtott kezei. E kilenc boszorkányherceg parancsol gyakorlatilag az összes Sápadt Légiónak; utasításaikat a seregek mellé kinevezett boszorkányhadurak közvetítik.

Míg a hercegek szinte mindig bírják uraik bizalmát, ugyanez nem mondható el a hadurakról. Ők bizony gyakorta áldozatául esnek az Erőd bonyolult belső gúlasakk-játszmájának – s persze mindig akad elegendő jelölt a pótlásukra – vagy (mivel esetükben gyakorta élőholtakról van szó) máshol, más körülmények között hívják őket ismételten „életre".

A birodalmi légiókhoz hasonlatosan ezeknek a seregeknek is van kijelölt állandó szálláshelye, de nem minden esetben birtokolnak egész *kohkhoór*okat. A leggyakrabban a hercegek várai közelében állomásoznak, s innen indulnak háborúba. Toron minden tartományában megtalálni őket, de a legtöbb Légió a boszorkányhercegek jelenlétével kitüntetett országrészekben állomásozik. Birtokaikat hadi szolgálataikért kapják, a legjelentősebbek Pidera-shín tartományban találhatóak. Haditetteik alapján a három hullalégió a legismertebb. Ezek a következők: a Dassbéli Koromsereg Hamharym hercegi vára mellett, mely a Baythan klánt szolgálja, így zászlaikon cápa látható. A Cyr klán szava alatt szolgáló Homálylégió Shulur tartomány Idregar nevű *kohkhoór*-városában, zászlain pávát emel magasba, és a sabbúli Csontgárda, amely a Dassi-alföld falrendszerének egyik vára, Gar Hassad mellett állomásozik. Ez utóbbi a Cyuhann klánt szolgálja, boszorkányhercege tornyain így teknősdíszes lobogót lenget a szél.

A Sápadt Légiók utánpótlását több forrás is biztosítja:

Önkéntesek. Bármilyen meglepő, akadnak olyanok, akik a pietorrá válás ezen formáját választják. Bizonyosak lehetünk abban, hogy valamely komoly lelki torzulás, az őrület egy különösen furcsa formája lett úrrá rajtuk. A hercegek erődítményeiben jelentkezhetnek, kiképzésre pedig Daychínba kerülnek, erre a távoli, káoszverte területre, melyről a későbbiekben bővebben is szót ejtünk. Az önkéntesek között meglehetősen sok udvari orkot találunk. Erre magyarázatul szolgálhatnak azok az íratlan törvények, melyek az udvari orkok számunkra átláthatatlan belső életét szabályozzák. Talán a kiemelkedés, a megfelelés vágya hajtja őket a Légiókba, talán önkéntes száműzetésről, esetleg büntetésről van szó esetükben.

Halálra ítéltek. A birodalomban bármely halálra, kínhalálra ítélt bűnöző választhatja a Sápadt Légiók szolgálatát. Ez alól csak ritka kivételek akadnak; még a néhai famor kasztúak is kérhetik felvételüket az Erőd seregeibe. Így ugyanis minden korábbi bűnük alól mentességet nyernek. Azoknak, akik a kasztrendszer durva megsértésével (*kyars* bűne miatt) érdemelték ki a halált, bíráik minden esetben felajánlják a légiók nyújtotta megváltást (noha sokan inkább választják a kínhalált). Minden egyéb esetben az elítélteknek maguknak kell ezt kérniük. Ezek a sorsüldözöttek szintén Daychínba kerülnek.

Tharr keze. Nincs pontos rálátásunk, hogy a Háromfejű egyházának papjai milyen elvek alapján válogatják ki azon szerencsétleneket, akiket azután a sápadt karavánokként ismert menetekben a távol-nyugatra, Daychínba hajtanak. Legpontosabb értesüléseink szerint azok kerülhetnek ezekbe a csapatokba, akiket úgymond „Tharr keze illetett". Ennek az isteni bélyegnek *tremchar* a neve. Gyakorlatilag kasztra, nemre és korra való tekintet nélkül, valóban a Háromfejű kedve szerint választhatják ki ezeket az embereket, ami tökéletesen kaotikus állapotokat idéz elő a toborzás során.[150]

A szörnyisten több szektája is gyakorlatilag kizárólag ezzel foglalkozik, ám közülük is kiemelkedik kettő, a Porhajtók és a Végzet Hetvenhét Útja nevű.

Daychínbéliek. A Sápadt Légiók előszeretettel válogatnak azok közül, akiket a balsorsuk ilyenolyan egyéb oknál fogva Daychínba vetett. Elsősorban obsorokról, szökött rabszolgákról, száműzöttekről, bűnözőkről és egyéb kaszton kívüliről van szó. Előfordul azonban, hogy a kietlen vidék szülöttei és egyéb testileg-lelkileg eltorzult fajzatok is bekerülnek a Légiók kötelékébe. Ezek a nyomorultak ilyenkor elmondhatják, hogy legalább tartoznak valahová…

Élőholtak. A Légiók gerincét alkotó holt seregek utánpótlásául szolgálnak azok, akiket a Hatalmasok zsoldjába szegődött lélekszólító boszorkánymesterek kormányoznak vissza az „élők világába". Nem csupán Daychínban tevékenykednek. Toborzóterepüknek a járvány vagy háború sújtotta vidékek, csataterek számítanak. Azokról gyűjtenek holtakat, melyekbe aztán olyan elkárhozott lelkeket idéznek vagy kötnek, kiknek e világi tökéletlenségük, bűneik miatt még vezekelniük kell, mielőtt a toroniak túlvilági döntnöke, Tharr elé járulhatnának.

Daychín bizonytalan, néhol nem is létező határokkal ölelt távol-nyugati terület az Erchaghegységen túl. Sokan senki földjének nevezik, holott valójában Tharr egyháza – s ily módon a káosz – uralta toroni vazallusállamról kell inkább esetében beszélnünk.

Névleg a távol-nyugati rontásérsek irányítása alá tartozik, ő pedig legátusai útján kormányozza a területet Tharr nagyobb kedvére. Az egyház a VI. zászlóháborút követően kapta örökbirtokul szolgálatai fejében ezt a kopár, kietlen, tüskebozóttal és átkokkal hintett vidéket, ahol a hatodkori mágikus pusztítások utórezgésein kívül az káosz csíráit is elvetették Tharr papjai. A fővárost, Gusborkot leszámítva (mit az oda száműzött toroniak találóan csak az Élet Szájának neveznek) nem találunk jelentősebb települést, csupán Tharr szektáinak erődített templomgazdaságaira bukkanhat az a szerencsés, aki megmenekül a külvilág borzalmaitól. Bár kétséges, hogy a roppant kő- és agyagfalakon belül jobb sors vár-e rá.

Ezekben a templomgazdaságokban nevelik Tharr szerzeteseit, onnan irányítják a Sápadt Légiók utánpótlásának kiképzését, már ha bármiféle képzésről beszélhetünk egyáltalán. Hisz egyszerűen a káoszra bízzák a dolgokat.

A három legnagyobb templomgazdaság, Frahhense's, Ehhsarym valamint Syar-kol kapuit az év bizonyos szakaszaiban megnyitják, s így rövid időre befogadják azokat, akik az átokverte vidéken túlélték a szabadjára engedett káoszvarázslatokat vagy a környék ragadozóival – mágikus teremtményekkel, élőholtakkal, káoszlényekkel avagy éppen az Ediomad környékén portyázó orkokkal – való találkozást. E földre érkeznek a sápadt karavánok a birodalom boldogabb vidékeiről, s onnan hajtják ki ismét a pusztaságba az

[150] *Felmerülhet a kérdés, hogy Tharr maga miért nem tart fenn seregeket, ha szolgái ily eltökélten ügyködnek hadra fogható szerencsétlenek begyűjtésén. Ennek oka az, hogy az így felállított hadakat ők mind Tharr közvetlen harcosainak tekintik, s nem érdekli őket különösebben, hogy a Háromfejű csapatai kinek a parancsnoklása alatt indulnak háborúba.*

ott összeállított „seregeket", hogy azok immáron birodalmi irányítás alatt kiérdemelhessék, hogy a Sápadt Légiókban harcolhassanak – Tharr és a birodalom nagyobb dicsőségére.

A pusztába visszavezényelt egységek mellett a kolostorerődök teremtményei – gyakorta élőholt Tharr-papok – szolgálnak „kiképzőtisztként", ők parancsolnak az újoncoknak, s ha megmaradnak az őrület vidékein, ők viszik vissza öt év elteltével – a gyakorta és elsősorban egymással csatázó – csapataik maradékát, hogy azok az avatás szertartása után a Hatalmasok seregeinek teljes jogú pietoraivá válhassanak.

A tartományban tomboló káosz – amelynek dühöngését Tharr beavatottjai tudatosan szítják – könyörtelenül eltorzítja és kifacsarja a besorozottak testét-lelkét. Így talán már érthető, miért harcolnak a Sápadt Légiók csatasorában élőholt századok, káoszfertőzte félemberek és más szörnyetegek.

Szót kell ejtenünk még a vegyes rendelkezésű seregekről, melyek létszámukban nem meghatározók, irányításukat tekintve részleges függetlenséget élveznek, ám bármikor a fentebb részletezett egységek szolgálatára, támogatására rendelhetik őket.

Az egyházi hadak

Ezen seregtestek közül kiemelkednek az úgynevezett *agitor*i hadak. Az *agitor imperalis*ok a toroni tartományi udvarok kimagasló tudású katonái, nemesei közül kerülnek ki. Békeidőben a helytartói palotagárda kapitányaként szolgálják a *regitor*okat, ám a háborús években csapataikkal a légiókat kell követniük a csataterekre. Különleges esetekben a császár az egyházakat is megtisztelheti azzal, hogy *agitor*t jelöl ki az arra érdemes papok közül. A kinevezés nem csupán rangot, de valós katonai hatalmat is jelent, hiszen ezáltal az *agitor*ok egy közepes méretű sereg felett is hatalmat kapnak, melyet azután a császár és Toron – valamint egyházuk – dicsőségére irányíthatnak. Az idők során mind Tharr, mind Sogron kapott már *agitor*t, ám a cím nem örökletes: a dinasztia akaratának függvényében visszavonható avagy meghosszabbítható.

Szintén az egyházakat erősítik azok a fegyverforgatásra jogosult rendek, melyek békeidőben is a rendelkezésükre állnak. Ilyenek Tharr önfejű szektái, melyek hadászati értéke – éppen fegyelmezetlenségük okán – gyakorlatilag elhanyagolható, a templomok, kolostorok védelmére rendelt pietorok vagy *sympietor*ok, illetve a Sogront szolgáló harcos papok, az *immir*ek kis létszámú csapatai. Harctéren ritkán használhatók eredményesen, így legfeljebb töltelékként vagy kisegítő csapatként számíthatnak rájuk, ám megfelelő mágikus támogatással – ami egyébként is az *immir*ek sajátja – olykor igen veszedelmesekké válhatnak.

A különleges harci egységek

Ebbe a csoportba azok a mágia által létrehozott, eltorzított teremtmények tartoznak, melyek valóban hatékony segítséget nyújthatnak a háborúba sodródott császárságnak. Akár az előző csoportba is kerülhettek volna Tharr szerzetesei, hiszen ezeket a fajzatokat megtaláljuk a szörnyisten minden templomgazdasága, erődítménye vagy kolostora mellett, ám harcászati jelentőségük komolyabb lévén, itt ejtünk róluk szót. Ők valóban képesek seregekké egyesülni, kénsárga köpenyes hordáik az elbutulás-eltorzulás oly szintjére jutottak, hogy a szektákat egyébként megosztó vallásbölcseleti ellentétek számukra mit sem jelentenek. Csupán a megfelelő vezető személye lehet esetükben kérdéses (ezt általában hatalmi szóval valamely rontásérsek, esetleg az egyik pápa jelöli ki). Ebbe a csoportba tartoznak a szerzetesek kisebb csapatait pásztoroló, rőtcsuklyásoknak is nevezett teremtmények, melyek az efféle hordák belső egységét próbálják erőnek erejével fenntartani, és itt kell megemlí-

tenünk azokat az egyéb mágiaszülte retteneteket, melyek Toron seregei mellett vonulnak hadba: az Orwellától elorzott káoszlények falkáit (melyeket jobb esetben a seregek szálláshelye mellett ásott vermekben várakoztatnak), a vérből formált különféle szörnyeket vagy Tharr papjainak különleges orgyilkosait, a vérnyelőket.

Említhettük volna korábban is a Háromfejű papjait, hiszen a szekták mágikus támogatását elsősorban ők adják. Harcosként hiba lenne őket számításba venni, ám senki nem is várja tőlük, hogy főképp kígyókardjaikkal szolgálják urukat. A seregek mellett azonban mindenütt felbukkannak, s nem csupán a Sápadt Légiókat segítik varázslataikkal, de ott vannak bárhol, amerre a káosz a földekbe harap.

A szövetséges és zsoldoshadak

Toron valójában soha nem mondott le arról, hogy a néhai Kyriát, annak területi egységét valami módon újra megteremtse, ezért az elmúlt évszázadokban mindent megtett, hogy erős szövetségi rendszert építsen ki a környezetében élő államokkal. Noha a szövetség tagjainak nem mindegyike gondolkodik elsősorban Kyria visszaállításán, az elmondható, hogy elveik, politikájuk és érdekeik (ellenfeleik) kétségkívül egy táborba sodorták őket. Ezek a paktumok minden esetben a Dwyll Unió, Tiadlan, és ezen keresztül az Északi Szövetség ellen irányulnak. Csatlósi vagy fegyvertársi rendszerének alapkövét a fekete hadurak, a mitikus eredetű fekete lobogók hordozói szolgáltatják. Mindazon államok, amelyek élén ezek a kiválasztottak állnak, végső soron elfogadják Toron vezető szerepét és a császárság oldalán szállnak hadba. Lényeges katonai segítséget nem mindőjük tud nyújtani, ám maguk a lobogók – a mi vörös zászlaink ellentétpárjai – önmagukban is jelentős erőt képviselnek.

Lássuk hát ezen mágikus szövetek mai gazdáit!

Az első hordozója *maga a császár*. A másodikért a császári lélekőr felel. A harmadik birtokosa az aszisz nagykirály. A negyedik fekete lobogót még Birak gal Gashad, a látók ork törzsfőnöke ragadta el az orwellánus Kard Testvériségtől, így rázván le a farkasfiakról Toron szövetségét. Jelenleg a lovagrend egykori fővárosában, Reagban őrzik, és csak reménykedni tudunk abban, hogy az olyan varázshatalmú ereklyék, mint például az a *graer dwaghul* („szent csatabárd"), melybe az ork félisten, Bhaer-Shadagg a saját lelkét kovácsolta, megóvják a Hat Törzset a lobogó rontásától, s egyhamar nem szállnak hadba Toron oldalán.

Az ötödik gazdája Alidax mindenkori boszorkánykirálynője. A hatodik, melyet még a balvégzetű Zorkast rowoni hadúr veszített el a XIV. zászlóháború során, nem olyan régen került ismét toroni földre, kijelölt (vagy lobogó által választott) hordozója egyelőre nincs, és jelenleg a császárné városában, Labbasirban őrzik.

A hetedik Enoszuke császári udvarában található. A nyolcadik lobogót Ediomad aquir főhierarchája vigyázza. A kilencedik pedig a keleti barbárok nagyfejedelmének lakomatermét ékíti.

A fentiek fényében láthatjuk, hogy jelenleg jelentősebb sereget csupán Abaszisz, Enoszuke és a keleti barbárok tudnak küldeni Toron hadijogara alá. Ám mint azt már többször megtapasztaltuk, ez néha több mint elegendő. Ezek a seregek kizárólag háború idején állomásozhatnak a császárság területein belül, vállalva, hogy csak csekély önállóságot élvezhetnek, és toroni irányítás alá kerülnek. Akadnak azonban egyéb külországiak (gyér számban ugyan), akik paszszusokkal tudják igazolni jelenlétüket, s fegyveres szolgálataikért békeidőben is zsoldot kapnak valamely toroni hatalmasságtól.

Kiemelkednek közülük az orwellánus lovagok.

Szerepük elsősorban abban az időben volt jelentős, amikor még gro-ugoni fővárosuk, Reag biztos hátterével vonultak hadba Toron oldalán. Amióta azonban Birak gal Gashad orkjai elűzték őket onnan, s gyakorlatilag felszámolták a Kitaszított uralta államukat, befolyásuk és haderejük számottevően csökkent. A Kyria megrontójaként számon tartott Orwella híveinek jelenlétét

a toroni hadszervezetben eddig jobbára fekete lobogójuk számlájára írták a Szövetség stratégái, ám mivel a szétszórt szekta tagjai időről időre még ma is felbukkannak Toron urainak oldalán, egyre elterjedtebb az a vélemény, hogy a Boszorkányerőd akarata áll szerepvállalásuk mögött.

Mindez nem változtat azon a tényen, hogy Orwellát meglehetős ellenszenvvel kezelik a császárságon belül, így az őt imádó lovagrendek jobbára csak kisegítő szerepet kapnak Toron hadműveleteiben, s lehetőség szerint elszigetelt csoportokban tevékenykednek. A fenti indokok alapján várakat sem bíznak a védelmükre.

De ideiglenes szövetségeseknek számítanak azok a kalandornépek is, akik vagy Tharr vagy valamely hekkája híveinek vallják magukat (jobbára asziszok vagy a városállamokból származók). Kiváló fegyverforgatók – hisz másként szolgálataikra nem tartanának igényt –, s amióta egyes próféciák szerint a labbasiri gazdátlan lobogó közülük választ majd magának hordozót, a birodalmon belüli megbecsülésük is megnőtt (noha számottevőnek továbbra sem nevezhető).

Nagyobb létszámú zsoldosseregek állomásoznak időről időre a császárság határain belül. Az ismertebbek ezek közül: a Toron külbirtokának számító Ghastal városának ura, a Pynhaddys Ház régóta fizet egy abasziszi zsoldoskompániát, akik falanx módjára harcolnak, természetesen a régi aszisz hagyományok szerint.

Ám más falanxzsoldosok is találhatók Toronban. Közülük a legismertebb a Kosok, ez a Quironeia délvidékéről szerveződő alakulat.

Shín tartomány kikötőiben olykor még barbár zsoldoskompániák is felbukkannak. A birodalmon belülre csak elvétve szegődnek – nehezen viselik a pietorok lenézését és általában a toroni viszonyokat.

Több quironeiai kalóz is alkalomadtán a birodalom zsoldjába áll. Legtöbbjük a sinemossai szigetlabirintusból származik, s konvojkísérőként vagy kalauzként, felderítőnként szolgálnak könnyű és gyors járatú hajóikkal. Legismertebb közülük a Fattyúdelfin nevű, tennegari hajós csapat. A Sinemosi Ligától elszakadó sziget hajóit fakóvörös vitorlázatukról lehet megismerni.

A toroni zsoldosok birodalmi szerepvállalása némiképp eltér ettől. Csupán három ilyen szervezet létezik. Ők a császárság megalakulásakor kapott alapítólevéllel igazolják függetlenségüket, melyet még a családi háborúk korában sikerült kiverekedni maguknak. Nevüket a szabadlevelet kiérdemlő zsoldoskapitányok után kapták, így lehet, hogy Maghras Fiai, Ythas Fiai és Calchetarr Fiai neveken ismeri őket a császárság. Nincs állandó váruk vagy birtokuk. Toron-szerte kisebb csoportokban tevékenykednek, pietornak számítanak, s felvételt csak ritkán engednek bárkinek is. Tagtoborzásuk megle-

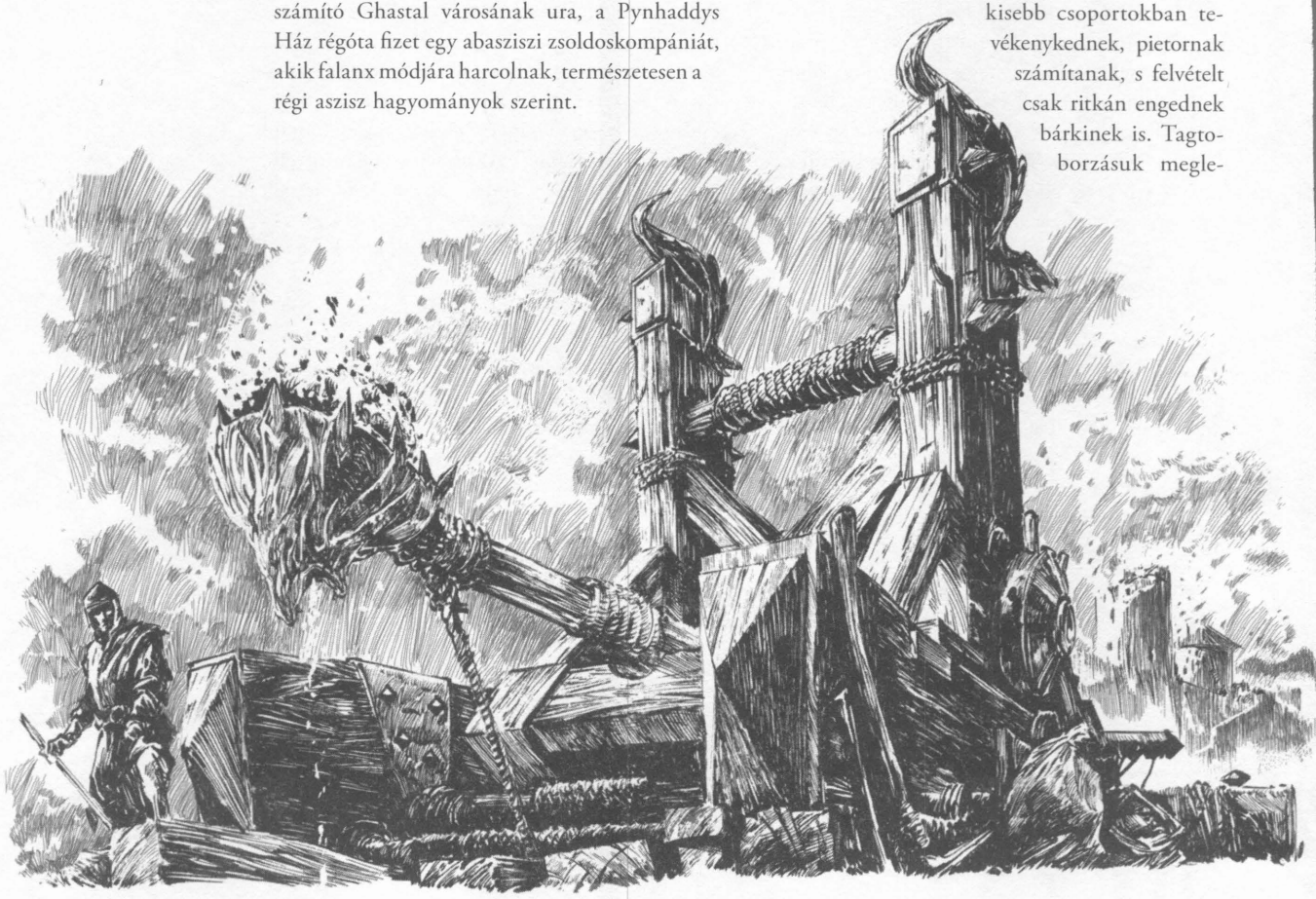

hetősen sajátos. A vándorlásuk során nemzett gyermekeket számon tartják, s a fiúkat később maguk mellé veszik. Azok a családok, akik az ilyen zsoldosfattyakat tizenegyéves korukig nevelik, komoly megbecsülést szereznek, a zsoldosok leányai pedig rangos feleségnek számítanak a navarok között.

A különféle, egyéb korlátozott jogokkal bíró fegyverforgatók, mint például a tolvajklánok, a kalózházak, a csempészek és rabszolgakufárok, valamint a jogtalan fegyveresek, az el nem ismert vallások, szekták és obsor rangúak nem tartoznak a szigorúan vett toroni haderő kötelékébe, ezért e helyütt nem is kívánunk velük foglalkozni.

Toron törvénykezéséről és a toroni jogról

Egyetlen törvényt kaptunk az isteneinktől, s ez fialta mind a többit, általunk. A Kör törvényét. A Kerékét, A Kígyóét. A Kígyóét, melynek farka nincs, mert folytonossan falja tenmagát.

És végére sohse ér.

*A **Kyram Chycelesthy** című jogtörténeti munka bevezetőjéből*

A Kyr Birodalom Ítész- vagy Judikátorházai nem pusztán őrködtek a calowyni jogi hagyományok felett; e Házak egyben filozófiai iskoláknak is számítottak, melyek a kyrek és a világmindenség viszonyát, annak szabályait próbálták törvényekbe és jogi formulákba rendezni. S az évszázadok során bizony kénytelenek voltak gyakran átértelmezni, módosítani az ősi szabályokat.

Ráadásul a vörös kontinensről érkezett törvények mellett, azzal párhuzamosan birodalmukban sokáig éltek az Yneven meghódoltatott népek saját jogszokásai, amelyek hosszú távon óhatatlanul kölcsönhatásba léptek az ősi kyr jogrenddel. Előbb a kyrek és helybéliek közötti ügyes-bajos kérdések elbírására szerveződtek meg a *celesthiur* nevű eseti bíróságok, majd ezek intézményesülését követően alkották meg évszázadokkal később az egységes ókyr birodalmi jog törvénykönyvét (***Chyceles Syr Kyria***), melyet P.e. 16 497-ben fogadott el III. Zaiphur császár. E kristálytiszta logikai rendszer természetesen továbbra is a calowyni hagyományokra épült, ám elvont fogalmazásmódja, mérlegelést engedő kitételei lehetővé tették mind a megváltozott kyr társadalom jogvitáinak kezelését, mind pedig az embernépek megmaradt – arányaiban csekély számú – saját jogszokásának a birodalmi jogba építését. E törvénykönyv mellett csak világtól elzárt közösségekben maradtak fenn helyi szokásjogok.

A Kyr Birodalom hatalmas volta azonban a törvények egységesülése ellen hatott – hiszen az eltérő körülmények területi különbözőséget eredményeztek. Ez, és a Judikátorházak munkája a későbbiekben újabb tartományi jogváltozatokat eredményezett, a törvénykristályok *értelmezési lehetőségei* szerinti különbségek miatt.

Így fordulhatott elő, hogy az Alkony kezdetére egy rualani törvényiskola gyökeresen másként kezdte értelmezni a törvénykristályokban rögzítetteket, mint az enrawelliek.

Mindezek ellenére azt mondhatjuk, hogy a legfontosabb kérdésekben a birodalom jogrendszere egységesen működött. Még akkor is, ha időnként a Judikátorházak a különféle próféták (esetleg isteni küldöttek) felbukkanását követően kisebb-nagyobb változásokat hajtottak végre azon.

A legnagyobb törést a kyr jog – jelképes és erkölcsi értelemben is – az ötszázéves háború végén szenvedte el, amikor császári rendeletre kivégezték a lázadó Hatalmasok egynémelyikét. A folyamat, mely odáig vezetett, sok tekintetben a jogrendszer alapjait kérdőjelezte meg, hiszen mindaddig még a császárnak sem voltak törvé-

nyes lehetőségei arra, hogy egy kyrnek elvegye az életét; a szükségállapotra és polgárháborúra vonatkozó kisegítő szabályok pedig már csak nagy jóindulattal voltak belemagyarázhatók az eredeti törvényszövegekbe.

A káoszkor a jogtudományok számára is a pusztulás idejét jelentette, és a sokezer éves széttagoltság alatt számos, a régi tökéletességre csak nyomokban emlékeztető helyi jogrendszer alakult ki – jobbára az egykori tartományi ítélkezési gyakorlat elemeiből –, melyekben eladdig elfogadhatatlan szabályok (például a tortúra engedélyezése, a kyrekre kimondott halálos ítéletek gyakorlata) jelentek meg. A ryeki időkben az úgynevezett ryeki jog vált uralkodóvá, még a Quironea déli felén is. E kornak köszönhetjük a kasztok eltérő törvényi megítélését is.[151]

A családi háborúk idejére nemcsak a kasztok léte, de a területi megosztottság is bonyolította a helyzetet: a nagyobb *syncordiá*kban más és más (bár azonos elvi alapokon nyugvó) jogot alkalmaztak – igaz, ezek mindegyike ugyanarra az eszmeiségre, vagyis a ***Chyceles Syr Kyriá***ra hivatkozott. Három nagy jogi iskola alakult ki ily módon a háborúban, míg végül a Khymmer *syncordia* katasztrofális vereségével és a Navila-félsziget feladásával a legtöbb jogterületen az úgynevezett keleti, vagy zighroati iskola jogrendszere vált irányadóvá előbb Shulur környékén, majd végül egész Toronban.

A helyi jogok, illetve az eredeti ókyr jog újraalkotásának kísérletéből született meg az egyes kasztokra külön-külön jogszabályösszességet tartalmazó újkyr birodalmi jogrendszer, a ***Chyceles Syr Kyria***. Ennek lényege, hogy a jogalkotók az egykori kyr birodalmi törvénygyűjtemény rendkívül elvont megfogalmazású szabályainak egy részét kiemelték, majd hozzájuk fűzték az adott területre, kasztra, csoportra jellemző törvénymagyarázatokat, illetve példaértékű – ám nem precedensjogú! – bírói döntéseket. Ezáltal a *régi*, calowyni eredetű jogszabályok a mai Toron viszonyaira is értelmezhetővé és alkalmazhatóvá válnak. E gyakorlatnak csak részben oka, hogy az ókyr jog elvontsága miatt rendkívül nehezen értelmezhető és alkalmazható az egyedi esetekre; a fő ok, hogy a kommentárokat minden további nélkül vissza lehet vonni, illetőleg módosítani, arra való hivatkozással, hogy egy udvari jogtudós az értelmezés során tévedett. Így válik lehetővé a toroni társadalom fejlődéséből adódó változások kezelése, hiszen ezáltal olyan jogot alkalmaznak, mely folyamatosan idomul a való élet viszonyaihoz.

Lássuk hát a mai helyzetet:

Az elendor kasztot az udvari intrikák túlságosan áthatják, olyannyira, hogy szinte teljesen azonos ügyekben homlokegyenest más döntések születnek, a politikai csaták pillanatnyi állása szerint. Így aztán tulajdonképpen egyetlen örök és általános szabály marad: a császár a legfőbb törvényhozó és bíró egy személyben, szava minden esetben maga a törvény. Kyr erkölcsi elvek szellemében cselekszenek, s ha valaki netán ingoványos talajra téved, biztos lehet abban, hogy számonkérés esetén előcitálhat egy korábbi döntést, melyre hivatkozhat. A vita eldöntése során mindennek úgysem lesz túl nagy szerepe, hiszen a császár udvari jogtanácsadóinak, a *jychyceles*eknek – akik kisebb súlyú ügyekben esetenként őt magát is helyettesíthetik – szócsatája inkább ókyr erkölcsi kérdések fejtegetéséről, érvrendszerek ütköztetéséről szól.

Az természetesen soha senkinek még csak eszébe sem jut, hogy a Hatalmasokra megpróbálja bármiféle törvény, előírás vagy jogi szabály érvényét kiterjeszteni.

A famorokra vonatkozó jogszabályok kötelező érvényű értelmezésére egyedül a császár jogosult, amit természetesen udvari jogtudósai útján gyakorol. Az értelmezésre szoruló forrás a zighroati ókyr birodalmi törvénykönyv – ***Chyceles Syr Zigroat*** – egyetlen épen maradt példánya, melyet a ***Chyceles Syr Kyriá***val, illetve annak magyarázataival együtt alkalmaznak. A kötelező magyarázatokat a császári kancellária rendeleti

[151] Kyria idejében a legsúlyosabb büntetésnek a száműzetés számított. Más esetekben gyakorta használták a vagyonelkobzást, illetve a különféle igazságbélyegeket – mely utóbbiak egyértelműen mutatták a bűnösök vétkét. Ezeket a mágikus jeleket eltüntetni nem lehetett, s gyakran előfordult, hogy megtiltott hordozójának bizonyos cselekedeteket, vagy életük végét egy-egy jó előre meghatározott eseményhez kötötte.

formában közli, melyek születése a toroni társadalom merevsége miatt semmiképp nem tekinthető napi gyakorlatnak; évszázadonként egyszerkétszer ha sor kerül rá.

A famorok ügyeiben a császár jogosult ítélkezni, mely jogot helyette és nevében többnyire az elendor kaszt valamelyik tagja (illetve az általa vezetett és famorokból álló bírói tanács), vagy bizonyos jelentős súlyú ügyekben csupa elendorból álló bírói kar gyakorolja. Az egyes ügytípusokra irányadó eljárási rendet, vagyis az illetékes bírói kar összetételét, felállításának szabályait és hasonlókat a jogszabályok részletesen meghatározzák.

A kisebb súlyú, ámde rendhagyónak minősülő ügyekben, valamint azokban az esetekben, amikor a császár – vagy helyettese – nem kíván élni ítélkezési jogával, a nemesség saját maga dönt a *lavartaghom*nak nevezett nemesi törvénygyűléseken. Ezek a famori bíróságok a tartományokban a *regitor imperalis,* Shulurban az uralkodó megfelelő tisztviselőjének elnöklete alatt működnek. A *lavartaghom* az év meghatározott időszakában kerül megtartásra, a tartományi székhelyen; rajta teljes joggal megjelenhet bármely nemes – így a nők is –, és tanácsadóként bekapcsolódhat bármely kar munkájába. Ugyanakkor a gyakorlatban csak a valóban képzett famorok vesznek részt a tényleges tevékenységben, ami éppúgy jelentheti a ***Chyceles Syr Kyria*** valamely rendelkezésének újabb magyarázatokkal történő kiegészítését, mint a visszanyúlást a korábbi – Ryek, netán a családi háborúk kora alatt született – kommentárokhoz és eseti döntésekhez. Szélsőséges esetben, századévenként egyszer pedig akár a ***Chyceles Syr Kyria*** rendelkezéseihez, melyekből új, addig nem alkalmazott törvényhelyet citálhatnak elő az adott ügy eldöntése érdekében. Bizony, e feladat rátermett és felkészült jogtudóst kíván, így a famorok többsége azon kevesekre hagyja ezt a terhet, akik szívesen töltik a ködös téli estétek ősi jogi traktátusok tanulmányozásával. A jogtudomány egyébként nagy becsben áll Toron famorjainak körében; számos nemes tölti az idejét a régi nagy jogtudósok (*chyssyr*ek) műveinek elemzésével, vagy épp magának a ***Chyceles Syr Kyria*** különböző szövegváltozatainak tanulmányozásával – famornál alacsonyabb kasztú személy erre egyébként nem is jogosult.

A döntések meghozatalán túlmenően a *lavartaghom* egyben a jogegységesítés színhelye: a famorok ott tárgyalják meg az év közben felmerült érdekesebb jogi ügyeket, és döntéseiket utóbb irányadónak tekintik az alacsonyabb kasztok bírái, sőt: ha nem is rájuk hivatkozva, de ezek ismeretében adnak tanácsot az ítélkező elendornak azok a kiválasztott nemesek, akik a császár valamelyik személyes ítélőszékének munkájában vehetnek részt. A *lavartaghom* elé kerülő ügyek többsége egyébként nem famorok közti, hanem alacsonyabb kasztúak közti jogvita, melyet a felek az ügy különös volta, netán bonyolultsága miatt terjesztenek a nemesek elé. Erre a lehetőséget a *thys-khathys*, az ítéletkérés gesztusa teremti meg, illetőleg az a törvény, miszerint a famorok ekkor minden hozzájuk fordulónak kötelesek jogot szolgáltatni. Ugyanakkor egyik sedular vagy navor sem olyan ostoba, hogy ura akarata ellenére terjessze fel ügyét – az viszont nem számít ritkaságnak, hogy különösen bonyolult ügyben maga a famor húzza a döntést addig, míg el nem jön a *lavartaghom* ideje. Ezen túl a törvénygyűlések hatálya alá tartoznak a tartama idején peresített sedulari és navori ügyek; valamint azok a pietori ügyek, melyekben a famorok mint főtisztek jogosultak és kötelesek az ítélethozatalra, ám melyek megnyugtató eldöntésében e testület segítségét kívánják igénybe venni.

A jogi munka komolysága azonban nem jelenti azt, hogy a *lavartaghom*ra ne menne el a nemesség színe-java – hiszen a törvénygyűlés nagy, díszes és méltóságteljes eseménysorozat, izgalmas szócsatákkal, bálokkal, lovagi- és gladiátorviadalokkal, vadászatokkal, s minden egyéb, a tartományi székvárosok adta szórakozási lehetőséggel. Sok nemes látogatja azért is, mert az évente tartott rendezvény kitűnő terep a jogi köntösbe bújtatott hatalmi harc céljaira.

Toron nemeseinek körében, különösen a sürgős döntést igénylő ügyekben népszerű intézmény a választott bíráskodás is. A felek gyakorta választják bírául Tharr vagy Sogron egyházát, melynek papjai vagy saját soraikból adnak egy főpapi rangú bírát, vagy egy köztiszteletben álló, nemesi rangú személyt kérnek fel a feladatra. Fellebbezés e választott testület vagy személy döntése ellen nincs – ugyanakkor csak olyasvalaki lehet választott bíró, akit valamennyi vitás fél elfogad.

Fontos tudni, hogy sok esetben semmilyen lehetőség nincs arra, hogy a nemes jogi segítséghez folyamodjék – így például a szokásjog által szabályozottan folyó nemesi magánháborúk – *carybellarys* – esetén.[152]

[152] *Létezik a toroni jogrendszerben egy kiskapu, egy Ryek idejéből származó nemesi kiváltság, mely lehetővé teszi, hogy a valamely büntetőügyben vétkesnek talált személyek tetteikkel bizonyíthassák kiemelkedettségüket – és áttételesen – az ártatlanságukat. Ez a* ***gadhass****. A vétkesek büntetésének végrehajtását ilyen esetekben tíz esztendőre felfüggesztik. Ebbe a kategóriába tartoznak az örökösödési vitákat lezáró párviadalok is.*

A pietorokra vonatkozó jog viszonylag egyszerű: a felettes dönt a jogvitában, illetve ítélkezik – feltéve, hogy az adott ügyben jogosult eljárni. Ha nem, továbbhárítja a döntést a saját felettesének. Így egy alacsonyabb rangú katona (például egy *primor*) minden további nélkül dönthet pár ezüstnyi értékű kölcsönügylet vagy egy lopás ügyében, de egy gyilkosság vagy netán kiemelkedő értékre vonatkozó magánjogi kérdés esetén már legalább egy hadbáró kell, hogy eljárjon. A pontos ítélkezési jogkörök az egyes katonai szervezeteknél természetesen eltérőek; így például a tartományi hadak katonafalvaiban a falubíró határoz minden ügyben, a birodalmi légiókban a *primessir*ek jogosultak dönteni a házasságok és válások jóváhagyása kérdésében (magát a szertartást egy papnak kell végrehajtania – aki viszont sedularként nem mondhat ellent egy pietor szavának). A fejvadászklánoknál nincs vagyoni jogi vita, mert minden vagyon, még a személyes használati tárgyak is a klán tulajdonát képezik; egyéb ügyekben pedig a rend vezetője dönt. Fellebbezés e kaszton belül sehol nincs – a döntést parancsnak tekintik, amit zokszó nélkül, azonnal végre kell hajtani.

Mivel a döntési jogkört a katonai hierarchia határozza meg, a reguláris seregek igazán komoly ügyeiben már famorok döntenek, lévén hogy ők viselik a legmagasabb katonai rangokat. A szervezet csúcsán pedig legfőbb döntnökként a *regitor imperalis* áll, aki egyben afféle törvényalkotóként jóváhagyja azokat a hadbírák által megszövegezett rendeleteket, melyek a ***Chyceles Syr Kyria*** pietorokra vonatkozó részének reguláris katonaságra nézve kötelező, de a kaszt egyéb csoportjai számára is iránymutatásul szolgáló magyarázatát tartalmazzák.

A sedularok felett az a famor jogosult dönteni, akinek a területén a vitás üggyel érintett sedularok élnek. Ha a kérdés több famor területét érinti, akkor a dönteni jogosultak állapodnak meg arról, hogy melyik, az ügyben nem érintett terület ítélkező szervét kérik fel a döntésre. Természetesen a famorok nem közvetlenül hoznak döntéseket a területükön élő sedularok felett, hanem erre kijelölt személyekre (a *mahhar*okra) bízzák, hogy helyettük és nevükben szolgáltassanak jogot a hozzájuk fordulóknak. A kijelölt személy nagyobb városokban egy intézményesült, rendes bírói testület (az úgynevezett *amahharsyr*), vidéken pedig a földesúr sedular vagy navor kasztú intézője, pietor kasztú várnagya, vagy éppen az erre a feladatra a famor által kiválasztott obsor (például művelt, jogban jártas adósrabszolga). A kijelölt személyek döntései ellen a komolyabb ügyekben (ez vidékenként más és más) fellebbezni lehet a famorhoz, illetőleg a famorok egyes ügyekben maguknak tarthatják fenn a döntés jogát. Fontos tudni, hogy a fellebbezés igen csúfos következménnyel is járhat a famor által kijelölt helyettesre nézve, ha ura nincs megelégedve a döntésével – épp ezért különösen bonyolult ügyekben a kijelölt bírók olykor tiszteletteljesen felkérik urukat, hogy segítse őket a döntéshozatalban. Másfelől viszont hasonlóan csúfos véget érhet egy minden alapot nélkülöző fellebbezés is.

A sedularokra vonatkozó jogszabályok, illetve ítélkezés szintjén már erősen érzékelhetőek a helyi sajátosságok, sőt egyes jogterületeken már kialakultak bizonyos helyi jogok; ám a teljes elkülönülésre nincsen példa, lévén a kereskedelem és

hitelélet alapvető szabályai az egykori freiglundi joggyakorlat alapján általánosultak – kiszorítva még az uralkodó zighroati iskola tanait is –; azokat mindenki ismeri és elismeri. Ezeket az idők során írásba is fektették, és a városokban e törvénykönyvek (*chycelessemyrek*) megtanulásával kezdődik az a folyamat, míg valakiből bíró válik – hogy aztán évek múlva maga is újabb magyarázatokkal láthassa el az ősi szabályokat, vagy új, tanulságos jogesetekkel egészítse a példák tárházát.

A kisebb eltérésekből adódó viták elkerülése érdekében a más városokba való kereskedők ügyleteik során gyakorta kikötik, hogy jogvitájuk során mely város jogát tekintik magukra nézve kötelezőnek, illetve melyik város bírósága jogosult eljárni az ügyükben; ez pedig gyakorta egy harmadik, nagy tekintélynek örvendő város lesz (különösen népszerű Shulur és Jadil). Mivel ez a gyakorlat más országok kereskedői közt is gyökeret vert, elmondható, hogy e körben a toroni jog lassan megközelíti régi hírnevét – ugyanis még a Dél-Quironeia vidékén sem számít ritkaságnak, hogy a nem toroni felek valamelyik toroni város kereskedői jogát kötik ki esetleges vitájuk esetére.

A papok esetében a felettük döntésre jogosult személy egy famor rangú főpap, illetve az általa kijelölt illető vagy testület – tehát náluk a területiség elve kevésbé érvényesül, sokkal fontosabb maga a döntéshozó szervezet, legyen szó akár kánonjogi, akár világi ügyekről.

A navorokra jelentősebb ügyekben (súlyos bűncselekmény, bizonyos nagyságrend felett a polgári vagyonjogi jellegű jogviták) a sedularoknál írottak irányadók: az a famor dönt felettük (az általa kijelölt személy útján), akinek a földjén élnek. Így aztán a rájuk vonatkozó jog e része kísértetiesen hasonlít a sedularokra vonatkozó megfelelő jogszabályokra. Kisebb súlyú, illetve családi jogi, öröklésjogi és hasonló ügyekben azonban saját maguk döntenek – ez többnyire nem jelent egyebet, minthogy a peres felek felkeresik azt a köztiszteletben álló, legfeljebb néhány faluval távolabb élő öregembert, aki dönt az adott kérdésben. Néhol ehhez a tisztséghez egy cím is társul (*mahhar*-navor vagy öregbíra), sőt egyes helyeken ez a „tisztség" apáról fiúra öröklődhet. De semmiképp nem jelenthet kitörést a navor kasztból; a döntések után kapott tiszteletdíjak vagyoni helyzetét tekintve sem emelik ki őt a többi navor közül. Az öregbíra szava ellen nem szokás fellebbezni – nem is lenne illő, azok után, hogy a felek önként mentek hozzá. Természetesen vidékenként változnak azok az írásba sosem foglalt, szájhagyomány útján öröklődő szokásjogi normák, melyek alapján az öregek a döntéseiket hozzák. Kikényszerítés itt természetesen nem hatósági úton történik – a falu kiközösítése sújtja azt, aki figyelmen kívül hagyja az öregek szavát.

Obsorok: hivatalosan nincsen külön rájuk vonatkozó joganyag, hiszen semmilyen joggal nem rendelkeznek, gazdájuk beszélő tárgyainak minősülnek. Tehát a tulajdonosuk (vagy az általa kijelölt személy) dönt a köztük felmerülő vitás ügyekben (több tulajdonos obsorjai közötti vita a tulajdonosok közti vitának minősül). Mivel az efféle ítéletekben általában nincs köszönet, ezért a rabszolgaközösségek saját maguk alakítják ki életük jogi kereteit, melyek elképesztő változatosságot mutatnak, különös tekintettel arra, hogy gyakorta szabadon ötvöződnek benne az idegen földről elhurcolt emberek jogi szokásai (mint a barbár törzsi szokások, az Északi Szövetség államainak törvényei *sa sata*). Hosszabb ideig fennálló, tartós összetételű rabszolgaközösségek esetén igen kiforrott szokásjogi rendszer alakulhat ki – így például huzamosabb ideig fennálló kalóztestvériségek, vagy az udvari orkok klánjai esetén.

Több kasztot egy időben érintő ügyek nemigen ismertek: egy alacsonyabb és egy magasabb kasztba tartozó közül mindig a nemesebb kasztba tartozónak van igaza, más fel sem merülhet. Persze az alacsonyabb kasztú hivatkozhat – és többnyire hivatkozik is – arra, hogy egy, az ellenfelé-

vel azonos, vagy annál magasabb kasztú személy parancsai alapján cselekszik. Ekkor viszont már az ura, illetőleg felhatalmazója felel a tetteiért, akit saját jogán lehet perelni – illetve ha magasabb kasztú személyről van szó, akkor alázatosan megkérni, hogy pontosítsa a parancsait.

Fontos tudni, hogy Toronban a vitás ügyekben a felek az ítéletkérés gesztusával (az úgynevezett *thys-khathyss*zal) bármikor felkérhetik az épp arra járó, náluk magasabb kasztban lévő személyt, hogy hozzon döntést az ügyükben. Ez Tharrnak tetsző cselekedet, leggyakrabban az ő *khótorr*-papjait szokták ilyen esetekben felkérni.

Említést kell még tennünk két kifejezésről, melyek gyakorta felbukkannak a toroni jogi gyakorlatban. Az egyik a *hiquinyss*, ez az eredetileg „zsák"értelmű szó, amellyel a különféle kasztok belső – tehát más kasztokat nem érintő – ügyeit illetik. Ez a zsebtolvajlástól kezdve a tolvajháborúkig gyakorlatilag bármi lehet. Ezekben az esetekben a magasabb kasztok tagjai elismerik, hogy *hiquinyss* történik, s amíg érdekeik nem sérülnek, nem is avatkoznak közbe, csakis akkor, ha erre felkérik őket. Fontos megemlíteni, hogy amennyiben egy magasabb kaszt *hiquinyss* rendbontásai (példának okáért Tharr-szekták belháborúja) zaklatják az alacsonyabb kasztúakat, azok a legritkább esetben fordulhatnak jogorvoslatért bárhova is.

A másik fontos kifejezés a *kyars*. Ez a Toron Birodalomban elkövethető bűnök egyik legsúlyosabb megítélés alá eső válfaja. A szó eredeti jelentése „titkos ármány"; ma ezzel jelölik mindazon cselekedeteket, melyek során egy alacsonyabb kasztbéli egy magasabb rendű toroni életét fenyegetheti. Különösen szigorú megítélés alá esnek a fegyveres gyilkossági kísérletek – az ilyen ügyekben gyakorta halál vagy kínhalál az ítélet. Némiképp más elbírálás vonatkozik a pietor rangúak és famorok közti esetekre, hiszen a szokásjog szabályozta belső csatározásokban az efféle érdekellentétek megítélése a fentiektől jelentősen is eltérhet.

Derat Khorm: ***Északföldje jogrendszereiről***

Toron nyelveiről és írásairól

A toroni nyelvről

Észak-Ynev nyelvi térképén kitörölhetetlen nyomokat hagyott az évezredes kyr hegemónia. A kyr hódítást megelőző korszak emberi nyelvjárásaiból csupán sorvadó nyelvi szigetek és töredékek maradtak. Például a Doardon-hegység maradványnépessége által használt tongor nyelv az ősi crantai *echran* felhígult, megnyomorodott származéka, a beszélők lélekszáma azonban alig haladja meg a néhány ezret, és nemzedékről nemzedékre csökken. Dél-Quironeiában néhány elszórt közösség lupár és dolamin nyelven beszél – legalábbis ezt állítják magukról, bár a nyelvtudomány művelői nem feltétlenül hisznek nekik. E tudósok abból indulnak ki, hogy ha a kyr hódítás előtti legjelentősebb északi birodalmak nyelve is csupán csökevényes formában tudott fennmaradni, még kevesebb esélye lehetett tehát ilyesmire az olyan dialektusoknak, melyeknek használói már akkoriban is elnyomatásban, az önálló államiságot nélkülözve éltek. E tudósok szerint a ma dolaminnak, illetve lupárnak tekintett nyelvek pusztán az elnevezésüket örökölték a negyedkorból, szókincsük és grammatikájuk jóval későbbi – feltehetőleg káoszkori – eredetű. Akárhogy is legyen, ma már semmiképpen sem minősülnek kultúrhordozónak. E néptöredékek gyér számú közösségei úgyszólván mind kétnyelvűek: a sajátjukon kívül a környék uralkodó dialektusát is beszélik, kultúrájuk szinte teljesen hasonult szomszédaikéhoz.

A kyr nyelvi fölény az ötödkor végén, a birodalom bukásával összeomlott, a nyelvterület az eredeti méret töredékére zsugorodott; napjainkban nagyjából Toron szűkebben vett befolyási övezetére terjed ki. Ezen a ponton feltétlenül szükséges megjegyezni, hogy az *ókyr* alapvetően inhumán nyelv volt, s mint ilyen, kevéssé alkal-

mas arra, hogy emberi kultúrák hordozójává váljon. Manapság már csak a szöveghagyománya él a varázskönyvekben és egyes archaikus egyházi rituálékban. Élőbeszédben legfeljebb mágikus szertartások alkalmával használják, akkor is felettébb óvatosan, mert a kiejtési szabályok az évszázadok során bizonytalanná váltak, s ez mérhetetlen kockázatot rejt magában. Egész Yneven senki sincs már a toroni Hatalmasokon kívül, akinek az ókyr lenne az anyanyelve.

Az ókyr egyenes ági örökösének – bár az eredeti állapothoz képest ez is jelentékenyen leegyszerűsödött – leginkább a *kyr-toron*i tekinthető. Rendkívül összetett, finom árnyalatokban gazdag nyelv, mely nemcsak a szavakat és a hanglejtést ruházza föl jelentéstartalommal, hanem a mimikát, a gesztusokat, sőt az öltözködést is! Elfogadható szinten való elsajátítása roppant nehéz, mindenképpen embert próbáló feladat. Még Toronban is csupán az uralkodó kasztok ismerik, s a legjobb úton halad afelé, hogy holt szertartásnyelvvé merevedjen.

Jogilag ugyan a kyr-toroni minősül a császárság hivatalos nyelvének, ezt a szerepet azonban ténylegesen a *köztoron*i dialektus tölti be, mely az előbbinek erősen torzult és felhígult változata. Kyr-toroni nyelvjárásban csupán az előkelő körök és az egyházi személyek tudnak érintkezni egymással (Tharr egyházának ez a liturgikus nyelve); az egyszerű nép – a pietorokat is ideértve – csak köztoroni nyelven beszél. Ezért még a leggőgösebb arisztokrata is kénytelen elsajátítani az alsóbbrendű dialektust – bár az gyakran megesik, hogy használatát méltóságán alulinak érzi. Az ilyen nagyurak kizárólag kiváltságos tolmácsrabszolgák útján érintkeznek alantasaikkal, ám ezt merő dölyfből teszik: valójában tökéletesen értik a beszédüket. Igen csúnya meglepetés vár arra a külhonira, aki nem veszi ezt figyelembe, és könnyelmű szavak szaladnak ki a száján…

Toron felségterületén a fenti két dialektuson kívül csak a Délvidék Hat Városának nyelve, a *lyronais* számít emberi használatra méltónak (lásd később). Aki bármilyen más nyelven szólal meg, a császári törvények értelmében obsornak minősíti magát. Ez alól csak különleges esetekben lehet kibúvót találni. Ilyen lehet például, ha szövetséges hadak állomásoznak toroni földön, vagy azon kereskedők esete, akik különféle passzusokkal óvakodnak az ország belsejébe. Persze ők is jól teszik, ha nem kérkednek külhoni voltukkal – sok kellemetlenségtől kímélhetik meg magukat. A császárságban tehát a nyelvtudás hiánya nem csupán bosszantó vagy kellemetlen, hanem egyenesen életveszélyes: az a külhoni, aki Toronban a külvilág nyelveivel próbálkozik, pillanatokon belül a kőfejtőkbe vagy a gladiátorvermekbe kerül. Ez nem azt jelenti, hogy a toroniak nem tanulnak idegen nyelveket – a hajósok, kereskedők, diplomaták nemigen lehetnének meg nélkülük –, csak épp a hazájukban óvakodnak használni őket.

Mivel a birodalom minden erőfeszítése dacára sem tudta teljesen befolyása alá vonni a Quirontenger egész medencéjét, a köztoroni dialektus nem vált általánosan elfogadottá a térségben. Sokan megértik ugyan, ám igen erős versenytársa támadt a *tengeri közös* képében, amely lényegében a pyar quironeiai változata. Anyanyelvként nagyon kevesen beszélik, közvetítő nyelvként viszont annál többen, főként Abasziszban és a városállamokban. A bölcs hajóskapitányok általában mindkét nyelvet megtanulják, és a császári lobogóhoz húzó kikötőkben a köztoronit használják, a Szövetség befolyása alatt állókban pedig a tengeri közöst.

A Larmaron-régió ősi emberközösségei közül csupán a Hat Város tudta elkerülni a teljes nyelvi beolvadást, valószínűleg azért, mert – a térségben egyedüliként – igen régre visszanyúló történeti-kulturális gyökerekkel rendelkezett. Ma a Hat Városban is a szövetségi pyar a hivatalos nyelv, mellette azonban számos más dialektus is használatos, többek között a híres *lyronais*. Ez a nyelv ugyan nem kultúrhordozó, elterjedési köre is meglehetősen kicsi (alig nyúlik túl a Hat Város szűkebb körzetén), mégis számot tart-

hat figyelmünkre, mert minden bizonnyal egy romlott ókyr dialektusra vezethető vissza. E minőségében nem csupán a Délvidéken, hanem egész Yneven páratlan, mert a kyr utódnyelvek Toronon kívül mindenhol másutt kihaltak. A toroni hatóságok ezért „méltó" nyelvnek ismerik el a *lyronais*t, s beszélőit nem taszítják rabszolgasorba a felségterületükön.

Thassaladyon magiszter: ***Ynev nyelveiről***

...A rabszolganépek pedig mindenféle nyelveken beszélnek, melyek nemigen bírnak komoly nyelvtannal vagy éppenséggel bárminő múlttal. Én magam ugyan találkoztam olyan tudósféléval, aki éppen ezen alantas nyelvekkel próbált megismerkedni – állítólag valamely felsőbb parancsnak engedelmeskedve, hogy általuk kihüvelyezhetnők az északiak terveit – ám ez, ha engem kérdezel, kalmár barátom, éppenséggel ostobaság. Mit is tudhatnának azok a nyomorultak bárminő fontos tervekről... Ugyan!

Egy efféle tudósforma bizonygatta nekem, hogy – mily érdekesség – ezen obsornépek között mára új nyelvágak vagy mik is kialakultak, melyek csak egyes gazdaságokban vagy kőfejtőkben találhatók, s pár száz mérfölddel vagy akár a szomszéd gazdasággal távolabb már nemigen értelmezhetők. Ezen tudást már éppen hasznosabbnak ítélhetnénk, ám kérdem én – mi végre kellene szót értenünk ezen nyomorúakkal, még ha szavaik javát Tiadlanból vagy akár az átkos dwoonok közül hozták is egykoron? Mi végre?

Amennyiben szólani tudnának is méltó nyelveken, akkor sem lennék kíváncsi a mondandójukra...

Beszédrészlet a cjelmari kereskedelmi lerakat egy étekfőzőjéből

Különösen nehézzé teszi a Szövetség ügynökeinek munkáját a tény, hogy Toronon belül számtalan módon beszélnek. S még ha a kasztok fontosabb nyelveit, a kyr-toronit vagy a köztoronit valamimód el is tudjuk sajátítani, mit sem kezdhetünk a titkos testvériségek és rendek belső vagy harci nyelveivel.[153]

Nem visz közelebb a probléma megoldásához Hammem Galow, dorani nyelvtudós – kétségkívül ötletes – elképzelése sem, hiszen ő inkább ezen nyelvek eredetét boncolgatja.

Úgy gondolja, ezek a céhes vagy szekta-nyelvek mind káoszkori eredetűek, s létüket annak köszönhetik, hogy a ryeki rendszer – kevés kivételtől eltekintve – egyetemlegesen rabszolgasorba süllyesztette a területén élő embernépeket.

Ezen zárt közösségek külön fejlődő nyelvei élték túl azután a káoszkort, s bennük véli Hammen Galow felfedezni a mai rejtnyelvi változatok őseit. Úgy véli, kezdetben az egyes testvériségeket maga a nyelv ugyanúgy összekötötte, mint titkos mesterségük, s ez arra enged következtetni, hogy az első időkben ezek az orgyilkos, tolvaj, testőr és egyéb szervezetek az azonos vidéken élők közül kerülhettek ki.

A képet mindenesetre tovább bonyolítja, hogy a leginkább rejtező társaságok a fentiek módján kialakult írást is használnak, s ehhez járul hozzá saját rejtnyelvük vagy más néven jelbeszédük, mi ugyan a szóbeliekhez képest szegényes, ám nem is köznapi társalkodásra használják.

E belső nyelvekhez hasonlatosak természetesen ismertek a Szövetség ügynökei között is, ám e tény önmagában még nem teszi könnyebbé a toroni ellenfelek hasonló kéz- és testjeleinek kihüvelyezését.

Egy három esztendővel ezelőtti shuluri jelentés legalább tizenhat különféle belső vagy harci nyelvről tesz említést, azzal a megjegyzéssel, hogy azok csupán az ismertebb, egymás között föl nem cserélhető dialektusok. Fájdalom, attól joggal tarthatunk, hogy ennél sokkal több titkos nyelv létezik, s előfordulhat, hogy egyeseket közülük csak rendkívül kis számú csoport ismerhet.

Panaszféle Olmert Adallernek, az Embervadászok elyai rendháza csillagfigyelőjének tollából

[153] Való igaz, hogy rengeteg nyelv található szerte a birodalomban, de ezek java része a köztoroni helyi dialektusa. E nyelvjárások saját szavakat, szerkezeteket alkottak a maguk kedvére, s bár azokat az ország túlfelén nem ismerik, azért beszélőik egymás között jobbára elboldogulnak. Létezik a köztoroninak egy „hivatalosabb", általános változata is, amit mindenütt megértenek, ez pedig a pietorok által használt forma.

A toroni írásról

Ha a mai toroni írás eredete után keresgélünk, kisasszony, egészen Calowynig kell visszanyúlnunk az időben. A vörös kontinens legnagyobb mágusai ismerték mindenek nevét, és minden név vonalakkal megköthető formáját egyaránt. Ezek az *ym-dym*ek, ókyr képjelek a valóságot kényszerítették formába. És kimondhatóvá tették azt.

Ám ezek ismerete csak keveseknek adatott meg.

Írni azonban – akár egy levelet is – velük nem lehet. Ám belőlük sarjadtak azok az egyszerűbb formák, melyekkel a hétköznapi beszédet jelekké lehet alakítani. Nemesi mesterség ez, mi pontos szemet és egyenes kezet igényel. Egyszerűbb formákat mondtam, képzelheted hát, kisasszony mifélék lehettek az összetettebb jelek, ha a *dym* írást, az ókyr szóképek kígyóvonalait nézed.[154]

A régi birodalom nagyjai más módozatait is ismerték az eszmék és érzelmek lejegyzésének. Kristályaik különbül és pontosabban őriztek bármit holmi papirosokra írott vagy akár kőbe vésett jeleknél.

Ám ezen tudást elorozta tőlünk a Sötétség. Örülhetünk, ha bármi is megmaradt, ilyenek például a *dym* jegyekkel átírt *cathallybras*ok, vagyis kyr varázskönyvek.

Hosszú és erős emlékezetű faj vagyunk. Mindig is jobban szerettük hallgatni, semmint lejegyezni a szavakat, hiszen mit leírunk, azt meg is kötjük egyszerre. Megvan persze ennek is a haszna. Ám ha jól tudom, kisasszony, te is képes vagy immár húnyt szemmel visszamondani az első kóruskönyvedet, s híven tudod annak minden fordulatát, összefüggését és csatáját.

Ám ez nem elég, ha embernépeket akarunk egy jobb világba vinni. Ők oktalanok és rövid eszűek, s az idő tájt még saját barbár ákombákomokkal próbálták dolgaikat segíteni.

Ez okból ajándékoztuk meg őket a *shu-dym* írással, a kyr szóképekkel, melyek az ókyr idők jeleiből egyszerűsödtek oly szintre, hogy ezen oktalanok is megtanulhassák azokat, s a kyr nyelven jártasak gond nélkül érintkezhessenek egymással, születtessenek bárhol a birodalomban. Hiszen ügyeik intézésére más, jobb módot nemigen adhattunk nekik. S hogy még ezzel sem boldogultak igazán, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a birodalom írnokainak tovább kellett változtatniuk a kyr szóképeken, hogy az emberfélék neveit, beszédét is lejegyezhessék. Ez a *messhu-dym* írás, mely végül oly sikeres lett, hogy Északszerte ezt használta mindenki. Még a nemesek is alkalmazni kezdték, oly módon, hogy a *shu-dym* pontosabb és kifinomultabb jegyeivel keverték.

A *messhu-dym,* mint, kisasszony, ezeken a lapokon te is láthatod, magukat a szavakat bontja apróbb tagokra. Ezen kígyójegyek egymás farkába harapva fűzhetők tovább nagyobb és jelentősebb kifejezésekké. Bármit leírhatsz velük, az igaz, varázslatok megfogására azonban már régóta nem alkalmasak.

Sajnos, kisasszony, most sötét időkről kell beszéljek. Ryekről és a démonokról. Nem fogom részletezni, hogy túlságost meg ne rettenj, ám jó, ha tudsz ezen dolgokról is.

A démoncsászárok írnokai a *dym* írást merészelték átértelmezni, új jegyekkel felruházni, a régi kalligráfiát új utakra vezetni. Így jutottak a szemfájdító *ryeh-dym*hez vagy „fekete íráshoz". Díszítő és szertartási jelrendszer volt ez, végtelenül bonyolult és aprólékosan részletes. „Magas ryeki" írásnak is nevezték. Benne gomolygott Tharr káosza, de ami még rosszabb, jeleiben ott rejtőztek a démonszférák is. A *dym* írás csak szenvedett e formában; olvasni csupán azok tudták, kik festették. Ám általa immár a démonok nevét és lakhelyeit is le tudták írni. Kicsiny horgok voltak ezek a jelek, apró kapcsok, mikkel a magszférák urai meg tudtak kapaszkodni ezen a világon. Majd parancsokat kezdtek diktálni...

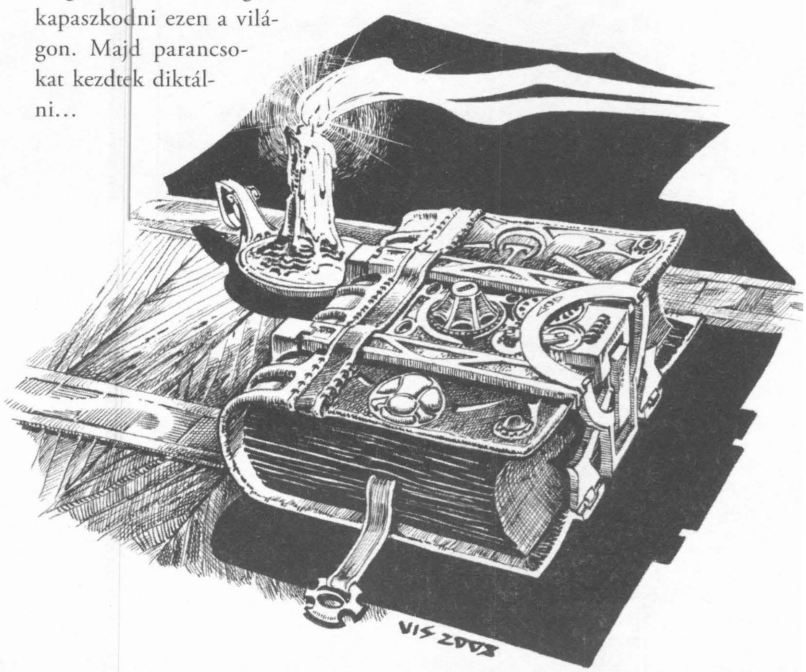

[154] *Az ókyr képjelek túlnyomó részét a toroni örvényablakok miatt ismerjük. Ezek legtöbbje maga is egy-egy mágikus írásjel márványlenyomata.*

Lehetett ezzel az írással önálló akarattal bíró könyveket létre ébreszteni. Szövegeket, melyek béklyóba verték a szemet, ha akár egyetlen jegyüket is elolvasta bárki. Oly jelek születtek általa, melyek éltek és csak rontást fialtak.

Ezektől a könyvektől kell igazán óvakodni!

A ryekiek a más írásokkal a következőt tették:

A kyr Nemes Házaknak adták a *shu-dym* írást, hogy ezután azon rendelkezzenek. Azok a Házak, melyek lelkét elrabolták a démonszférák küldöttei, ezt az írást is teleszőtték uraikkal, bár korántsem annyira, mint a *ryeh-dym* esetében. Az övéket, kisasszony *dym-ryeh*nek, „alacsony ryeki írásnak" is nevezik.

A *messhu-dym* írást a nemtelen kyr maradványok kapták, s ezen kívül mindenki mástól megvonták a kyr jegyek használatának jogát. Ám, kisasszony, azt kell mondjam, az embernép nem olyan fajta, hogy csak úgy belenyugodjon, hogy egy ilyen úri szórakozásról, mint az írás, le kell mondania. A régi jegyeket a maguk egyszerű kényére formálva saját írások fabrikálásába kezdtek, s meg lennél lepve, kisasszonyka, ha tudnád, milyen soká fennmaradtak ezek. Nem volt birodalom, mely szabályozta volna őket, így sokféle módon tekerték ki a kyr formákat, hogy a maguk számvevéseit megcsinálhassák. *Mas*nak, „emberírásnak" nevezzük összegzően e jelrendszereket, melyek a mai napig élnek, s általában a *sycarr*ok vagy a tolvajfélék használják belső nyelveik írásba foglalására. Meg kell mondjam, gyakorta jobban működnek bármely titkosírásnál, hiszen csak néhányan ismerik olvasásuk módját.

Igen, jól mondod, kisasszony, ma is különb s különb módon írunk. A ryekiek gyakorlata nem múlt el a Sötétség végével. Minden kaszt birtokol egy írást, amit már megtisztítottunk a démonok mocskától és ismét régi fényében ragyog.

Úgy hiszem, hogy az *ym-dym* tökéletes jegyeit csakis a Hatalmasok használják. Már ha használják egyáltalán. Velük kapcsolatban nehezen tudhatunk bármit is. Akad ugyan egy-két írásjegy, mit mások – így magam is – ismernek, ám ez csak silány törmeléke annak a tudásnak, mit ők őriznek.

A dinasztia – dicsőség neki! – a *dym* írás régi pompáját őrzi. Mindent megtettek, hogy a megmaradt, régi szóképeket megtartsák. „Arany írásnak" is nevezik, színe – akár örökpergamenre festve, akár kőbe vésve – csak ez lehet.

A legmagasztosabb írás, igen ritka is ez okból, mert akármit vele lejegyezni nem lehet. Olyan szavak, mint árulás vagy vereség nem szennyezhetik. Illetéktelen kezek nem érinthetik. Ezen írni csak a legnagyobbaknak adatott.

A *shu-dym* írást a Nemes Házak s egyéb famorok használhatják, ha iskoláik ezt nekik lehetővé teszik. Éppen ezért „nemes írásnak" is nevezik, ezzel írják a Házak krónikáit, s az arra méltók leveleit. Használhat oly jeleket, melyek másnak tiltva vannak, ám nem róható bárhova. Bár alighanem csupán a Házak írnokai tudják pontosan, mely alkalomhoz mely tinta, selyem vagy papiros illik.

A *messhu-dym* írást a Hűségesek, a harcosok kapták. Büszkék lehetnek rá: egykor egész Kyria tudta olvasni jegyeit. Akárcsak a famorok írása, ez sem kerülhet bárhová, akármely anyagra, s a pietorok éppen úgy megfizetik a képzett írástudókat, miként a nemesek. Nem engedhetik meg maguknak, hogy írásuk a hozzá nem értés miatt leromoljon. Itt kell még elmondjam, kisasszony, hogy mind a famorok, mind a pietorok írása a kyr-toroni nyelv rögzítését szolgálja, még akkor is, ha a pietorok napi gyakorlatban azt nem nagyon használják.

Sokban hasonlít az előzőhöz a sedularok és navorok írása, a *dym-mashu*. Nem véletlenül. Gyökereik közösek, ám a legfőbb különbség, kisasszony, hogy a *dym-mashu* a köztoroni nyelvet próbálja leírni. Ez okból számos jellel bővült, s még többel egyszerűsödött. Írásképét én szépnek mondanám; próbál megőrizni valamit az óidők kecsességéből, és mégis látszik rajta az alsóbb kasztok tettrekészsége és lendülete. Beszélni soha nem szoktam, ám írni szeretem. Egyszerű bája mindig megragad.

Ismét másként írnak Tharr egyházának szolgái. Írásukat *frahh-dym*nek nevezik. Kalligráfiája egyedi, bár sok vonásában a magas ryekit, a

*ryeh-dym*et idézi. Egyesek úgy gondolhatnák ez okból, hogy a fekete írásból egyszerűsödött, ám ez Tharr démonok iránti ellenszenvét ismerve kevéssé hihető. Sokkal valószínűbbnek gondolom, hogy a ryekiek a saját írásuk megalkotásakor Tharr híres anyrjának, Chaleas Cjemremynnek kifinomult, káosz szőtte írásképét alkalmazták, s ezt torzították el a későbbiekben. Hogy az eredeti iskola mégis fennmaradt, azt Tharr küldötteinek és az első kígyópápának, Aruth Dyn-Dayaellnek köszönhetjük.

Tharr egyházának belső, liturgikus nyelvét jegyzik ezzel az írással. Erősebb, hatalmasabb formájában írásjegyeit maga a káosz formázza egyedivé. Szent szövegeiket is ezzel írják. Beavatatlanok számára semmiféle rejtjelfejtő metódus segítségével nem értelmezhető, csakis az isteni kegy mágiája teszi olvashatóvá Tharr szolgáinak.

Nem, kisasszony. Az obsorok érdemtelenek bármily írásra. Akadnak ugyan közöttük kiművelt és okos rabszolgák, de ők is csupán uruk pecsétes engedélyével foglalkozhatnak az írás tudományával.

Coronthas Ichabys-an Corthus beszéde a Chalmery ***rododa****társulat hétesztedős tőrleányához*

A halovány holdfényben úgy látta, hogy valami elvált a sikátor falától. Ustabor megállt, szíve majd' kidobogott a torkából. Talán tényleg követték. Az erdőkben a szellőt hallgatózó állatok riadalma volt ez az érzés, olyasféle félelem, amire jobb hallgatni.

A következő pillanatban már a hátán feküdt, a gyomorszájába rúgó térd minden levegőt kipréselt belőle, torkára inas, kemény marok feszült, pedig Ustabor már anélkül is majd' megfúlt. Kristálytisztán érezte a torkától ujjnyira álló tőr hegyét a gigája fölött.

Kyr-toroni nyelven szólalt meg a támadója. Halk, recsegő hangon.

– Akadnak rúnák, hadúr, melyek különb hatalmaknak parancsolnak pusztán létükkel másoknál. Más regulák vonatkoznak rájuk, s még a legalávalóbb szájból ejtve is erőt sugároznak. Akkor is, ha a beszélő maga a mélyebbnél is mélyebb sötétségben botorkál – kezdte halkan Coronthas. – A legnagyobbak neveit írják csak velük, s csak a legfontosabb helyeket illethetik általuk. Ím az egyik.

A könyvtartóhoz lépett és óvatosan kezébe vette az arannyal göngyölt faszéndarabot. Lassan tekerte szét az egymásba simuló papírtekercseket és végigsimított a legfelsőn. Szertartásos mozdulatokkal öt, finoman hurkolt vonalat rajzolt rá. Két kézzel emelte Ylun felé.

– Az Anthyll. Az AN.

Ylun esküdni mert volna, hogy megremegett a levegő a karcos hangtól. A finoman egymásba kapaszkodó ötszögforma vonalaktól.

– Erőt jelent és hatalmat és tudást. Időt és időtlent és örökkévalót. Egyike azon első ősformuláknak, melyekkel fogást találhatsz a valóságon, hadúr. Nem véletlen, hogy csak a legszentebb helyek neveibe merészelték beleszőni. Nem véletlen, hogy An-rawellnek mondták egykoron a birodalom legszentebb városát.

A könyvállványra tette a papirost, s újfent a szén után nyúlt.

Egyetlen mozdulattal rajzolta meg a következőt. Kellő tisztelettel tartotta azután Ylun felé.

– Az Orghyll. Az OR.

Ylun torkát kaparta a vén kyr hangja.

– Ha még több erőt összpontosít, gyakorta DOR. Biztonságot jelent és rejtekhelyet és támaszt. Parancs, kötelesség és vezérlő elv egyként. Ősformula maga is, nem különb, s nem kevesebb a másiknál. Csak a legnemesebbek és legigazabbak viselhetik, ha elég alázatosak. Ekként lehet, hogy számos szavunk végére kapaszkodik, hogy megvédje azokat az ártó szándéktól. Nagy kegy ez.

– Mint mondtam azonos erejű jel mindkettő, s ekképp, ha alkalom adódik nászukra, különleges elegyet alkotnak. Még én magam sem hibáztathatom érte Quirin Dan Jeirt, amiért a khys-hegyi kolostor romjain felépített városának kettejükből szőtt védelmet. Így lehet, hogy Dorannak nevezte. Nem is illett más név a falakhoz, ha egyszer az óbirodalom örökét akarta oda egybegyűjteni. De arra méltatlanokat vont kebelére, s mára elfajult, s tévútra jutott mind, ki azt a várost szolgálja. S a világ csúfjára akad még más hely is, ahol kettejükkel véltek csatát nyerni az arra érdemtelenek. Ahol a Tudást, a nemes célt a nemtelenek soha meg nem érthették. A Délvidék Lan-Dor nevű városa is csupán tévelygők gyülekezete. Kudarc, sosemvolt bölcsesség az, még ha e két rúna nászából próbált is alapot vetni magának.

– Erről egyelőre ennyit, hadúr. De jegyezd meg, amit mondtam!

Sogron lángjai

– Iker vagyok, a Hentor Ipsys klánjából, kasztom jogán beszélem a nyelvem; mestereim bölcsek voltak, s szólni tudok az urak szaván. A városom nyelvét is bírom, s még három szolganépféle beszédét is megértem. Négy írást olvasok és kettőt írok is. Azt hiszem, pontosan el fogom tudni mondani, mit is akarok. Megértettél?

Ustabor megpróbált bólintani.

Álomrészlet a shuluri régióból

Jóllehet a császárkorra kialakult írásrendszerek sokféleségük és összetettségük miatt képtelenek voltak túllépni Toron határait, a környező, gyengébb államokra így is nagy hatást gyakoroltak. Meggyökeresedett az az elképzelés, hogy az előkelő írás szép és bonyolult, az egyszerű pedig a rabszolgák, tudatlan barbárok és hasonló lenézett emberek sajátja.

E vélekedés szerencsére nem sokáig mérgezte az északi művelt fők elképzeléseit, hiszen a VII. században megérkezett hercegségeink vidékére a pyarroni vallás, vele pedig a szép, egyszerű és átlátható rendszerű pyarroni írás. Az új alfabetum a Délvidéken alakult ki: a Godoni Birodalom által az egyszerű népnek adott írást fejlesztették tovább a Gályák tengerének kereskedőállamai – már azok, amelyek nem a dzsenn eredetű dzsad jeleket vették át.

Az új pyar írás nagyon kevés betűt használt, mégis képes volt nem csupán a kyr gyökerű dialektusokat beszélő, de a saját nyelvvel érkező északi népek szavait is leírni. Világos volt, tiszta és egyetemes, nem utolsó sorban pedig nem kötődtek hozzá baljós, vészjósló emlékek, sőt kifejezetten dicséretes, erkölcsös jellege volt, szemben a kaotikus mintájú, káoszkorra emlékeztető formákkal.

Ha engem kérdeznek, szerintem ez a tény nagyban hozzájárult a pyar vallás gyors elterjedéséhez.

Derat Khorm: ***Szavaink gyökereiről***

Toron kultúrájáról

A birodalom rendkívül sokrétű és színes kultúrájú ország. Elsősorban és mindenekelőtt természetesen a kyr hagyományból táplálkozik, de nem vetett el mindent, ami később, esetleg kívülről, az emberek útján érkezett. Éppen ennek köszönhető az a kulturális összetettség, amely egyrészt a kyr hagyományokhoz foggal-körömmel ragaszkodni próbáló egykori hódítók és a beolvasztott vagy uralom alá hajtott embernépek hagyománykincséből ered. Igaz ugyan, hogy Kyria összeomlásával az emberi faj lassan meghatározóvá érett, ám addigra ők maguk is fenntartóivá, hordozóivá lettek a kyr kultúra maradványainak. A calowyniak hagyományai, mesterségbeli tudása, szokásai immáron az emberi faj kincsévé váltak, s ez a szorgalmas, kíváncsi és tehetséges nép a maga módján méltó módon próbálja védeni és megtartani az ezeréves szokásokat.

Fontos megjegyezni ugyanakkor, hogy számos dolog megmaradt a kyrek kiváltságának; merev, emberek elől zárt világukba mások nem nyerhettek betekintést. Ilyenek például a *rododa*előadások is – ám ezek mintájára és ösztönző hatására az emberek lassan megalkották saját színjátékaikat, melyek ma legalábboly népszerűek az alsóbb kasztok körében, mint a nemesi udvarokban.

Mashgari Edgess, Krad papja:
Kyriáról és Toronról

A toroni építészetről

*Odabator*oknak nevezzük magunkat, büszkén – és joggal büszkén. A tudás letéteményesei vagyunk, a köveké, a márványé, a fáé, a fémé, az üvegé. Mestereink tudása nemzedékeken túlról érkezett, klánjaink építész ősei a legnagyobb

kyr Házak beavatottjai voltak. És természetesen tudásukat máig őrizzük.

Mondják, a kyr vér megfakult, óriásai elbuktak. Mondják porrá és morzsalékká hull minden, mit emeltek. Erre mi azt feleljük: Kyria ugyan odalett, ám ismét gyűlik dicsősége. Azt feleljük: emeljétek tekintetteteket a kyr romvárosokra, s azután ítéljetek! Mert a régi Építészházak dicsőségét zengi mindaz, mi ezredévek múltán is dacol az enyészettel. Vagy járjátok a régi városok utcáit az átkos Északon – miket próbáltak ugyan megrontani, ám mai napig élnek, s hirdetik mestereink dicsőségét.

Vagy azt mondjuk, emeljétek szemetek Shulurra!

Ő már a mi városunk. A toroni *odabator* klánoké.

Ombah Cyen Mahhryn, a Marossyr
***odabator** klán első kőművésze*

Jelenlegi ismereteim alapján az óbirodalom bizonyos Házai különleges varázshasználó iskolákat fejlesztettek ki (vagy hoztak magukkal Calowynról), melyek hatalma a kyrek még romjaiban is lenyűgöző épületeivel gyönyörködtet mind a mai napig.

Jó okunk van feltételezni, hogy az erioni Falat is a város kyrvérű vezetésével szerződött toroni *odabator* klánok építették, egyes merészebb elképzelések szerint az utolsó valódi *odacalyr* – „kőművész-varázsló" – irányításával. Gianagi utazásaim során helybéli építészek a fentieket azzal egészítették ki, hogy az erioni falon az ő hagyományaik alapján sok törpe mester is dolgozott, s vélekedésük szerint éppen egy törpe nagymester tervei alapján oldották meg feladatukat.

A kyr romvárosok alaprajzát tanulmányozva döbbenten szemlélhetjük azt a tökéletesen megtervezett, bonyolult mintát, melyet minden város önmaga köré sző, amint korokon át lassan kiteljesedik. Ha esendő, emberi fogalmakkal kellene néven neveznem, szinte előre kimódolt parancsok szerint növesztik saját magukat.

Talán nem járunk messze a valóságtól, ha úgy gondoljuk, ezek a városalaprajzok – a kyr építészet más elemeihez hasonlatosan – az ókyr írásjegyek formáit követik.

Nehezen tartom elképzelhetőnek, hogy ezek a városok valóban maguktól nőttek volna – bár a kyreket ismerve, akár ez sem lehetetlen – inkább azon a véleményen vagyok, hogy létezett valamely tökéletes alaprajz vagy minta, amely akár ezredévekkel előre megtervezte a fejlődést, s ez alapján építettek újabb és újabb részeket településeikhez. Mindezt természetesen oly módon, hogy a teljes városalaprajz mindig a legmegfelelőbb módon növekedjen. Elképzeléseimet az is alátámasztja, hogy a jelenleg szövetségi területen lévő ismert kyr romvárosok – például Onthor, Ghymaras és Ychar-syr – töredékes alaprajzmintái is közel azonos szerkezetet követnek. Erigow-t, a hajdani Enrawellt is itt kéne említenünk, ám a belsővároson kívül (mely egyébiránt a kyr főváros egy jelentéktelenebb kerülete volt egykoron) városmintát keresgélni értelmetlen, a sok összevissza építkezés teljesen lehetetlenné teszi az eligazodást.

Valószínűnek tartom továbbá, hogy e városminták soha nem állandó rajzok voltak, csupán egy tökéletes vonal, egy elérni vágyott szerkezet követése – talán a mindenség leképezése –, mely az eltérő földrajzi környezet miatt változhatott.

Ezt igazolja az is, hogy az azonos feladatú épületek belső alaprajza, ha úgy tetszik, mintája, a különböző városokban megegyezik. Tehát egy belső erőd vagy egy szentély azonos elvek alapján épült (noha küllemükben komoly eltérések mutatkozhattak) Onthorban és Ychar-syrben egyaránt, csupán a város „áramlott" körülöttük más módon.

Törpe építészeket zaklattam ezen elméletemmel, midőn Gianagban jártam, s ők ezt elképzelhetőnek tartották, sőt saját meglátásaikkal is kiegészítették. Úgy gondolták, ezek a városminták egyben a különféle éteri és földáramokat is követik, azok szerint módosulnak. Kikerülik vagy gátakat emelnek nekik, így erősítve bizonyos épületeket – vagy talán magát az építke-

zést könnyítve meg. Ily módon, mondták a törpe mesterek, elvileg akár éteri folyamok és medencék is létrehozhatóak a városon belül. Ám mindeme vélekedések után gianagi segítőim csak sóhajtottak, és szomorúan megcsóválták a fejüket.

Ugyanilyen, ha nem különb gonddal építik a császárság lakói váraikat. Tekintve, hogy Toronon belül mindenütt erődítményeket, palotákat, lakótornyokat lát az ember, ez nem is meglepő: a kyrek maradékai védik így magukat s vérüket. Elveikben ezek az építmények is a kyr mintát követik, többszörös védgyűrűvel, úgynevezett *syrcum*okkal veszik körbe a család központi fészkét, gyakorta még a legbelső épületen belül is. Ez utóbbiak a híres toroni *synbastior*ok, a „torony a toronyban" elvén szerkesztett védművek. Gyakorta kiegészítik, tökéletesítik őket titkos átjárókkal, folyosókkal, melyek nem csupán menekülésre, de belső erő-átcsoportosításra is használhatóak. Az efféle házak mágikus védelmére az óbirodalom idején még valószínűleg elegendő volt maga az épületminta, ma már rúnatornyok, kamrák és kutak látják el ezen feladatokat. Általában ezek is a legbelső toronyban találhatóak. Úgy feltételezem, hogy pontosan az új módi szerint készített járatok és titkos termek bontották meg a kyr minták egységét annyira, hogy egyéb úton kell az épületek mágikus védelméről gondoskodni.

Egyes feltételezések szerint a kyr rajzolat középpontjában álló úgynevezett manapillér az, ami a különféle áramok kerengetéséért felelős, ily módon ezt kell tekintenünk a régi védművek központjának is. Ennek gyökerénél lehetett a kyr épület szíve, ami a későbbi időkben a *magitor*oknak nevezett varázshasználók szálláshelyét is adta. Feltehetően ezek a manapillérek voltak felelősek a különféle védőmágiák működtetéséért, például a térmágikus behatások, a tűzesetek vagy rovarkártevők elleni varázshatások létrehozásáért és fenntartásáért. Hallottam olyan erődítményről, amely az álmokat szabályozta, vagy épp az álomsíkról érkező támadásoktól óvott. Lehetséges, hogy a kyr erődökön belüli mágikus közlekedésért, vízkerengetésért vagy szellőzésért is ezek a manapillérek dicsérhetők.

A *synkhoór*ok, a nemesi paloták is ily módon épülnek, ám ezekre egyfajta könnyedebb, játékosabb, díszesebb stílus a jellemző. Mindezek ellenére ne higgyük, hogy biztonság és védhetőség szempontjából oly nagyon elmaradnának az egyéb erődítményektől!

Belső elrendezésük mindig hármas osztatú, így megkülönböztethetünk benne úgynevezett külső, középső (vagy hold-) és belső szférákat, *syrcum*okat. A külső szféra a közösségi élet tere, oda érkeznek a kereskedők, ott lakik a szolgák és fegyveres védők jelentős része. A holdszféra a társasági élet helyszíne, a vendégek szálláshelye, a fogadások, bálok színtere, míg a belső *syrcum* a család tagjainak lakrésze és tartózkodási helye.

A mai napig fennmaradt azonban a kyr idők néhány olyan különleges építészeti megoldása, melyek feladatairól viszonylag pontos elképzelésekkel rendelkezünk.

Ilyenek például az úgynevezett fénykürtők, ezek a páratlan mágikus alkotások, amelyek elsődleges feladata a nap és a holdak fényének összegyűjtése volt, hogy azt az épülettömb olyan részeire is elvezethessék, ahol ablakok nyitására nem adódott közvetlen lehetőség.

Ezen kürtők elpusztulása volt leginkább az oka annak, hogy a kyrek elkezdték megbontani régi épületegyütteseiket. Ablakokat és udvarokat alakítottak ki, ezzel gyakorlatilag feladva, megbontva az eredeti mintát.

Az örvényablakok olyan, lunirmárványból faragott és mágikus üvegezéssel ellátott, domború épületelemek, melyeket elsősorban nem ablakként használtak. Régi varázsjelek mintájára készítették azokat, így segítségükkel egyrészt hangulatteremtő mágikus hatások jöttek létre, másrészt használóik a valóság más és más vetületeit tudták rajtuk keresztül tanulmányozni a jeleknek megfelelően, s az is előfordulhatott, hogy ezek közül némelyiket mágikus fókuszpontokként hasznosították.

A párkányszemként ismert épületelemek álltak ellen leginkább az időknek – talán elsősorban kisebb méreteiknek köszönhetően. Ezek az örvényablakokhoz hasonlóan lunirmárványból megformázott, kerek vagy ovális „ablakok" jelenlegi ismereteink alapján egyrészt a fénykürtőkhöz hasonlatosan a paloták belső részeibe szállíthatták a fényt – akkor is, ha egyébként nem nyíltak sehová, csupán valahol az épület külső falán helyezték el őket. Másrészt a biztonsági rendszer elengedhetetlen részei voltak, amennyiben valódi szemekként figyelték a külvilágot, s különféle képeket közvetítettek a paloták rendjéért felelős kyreknek – illetve később a Házak *magitor*ainak a manapillérek alatti kamráikba.

Mindenképpen meg kell említeni elképesztő padlóberakásaikat, melyek némelyike még a mai napig képes lassan mozgó formákba rendezni magát, jóllehet eredeti rajzolataikat már nem tudják felidézni.

Hétköznapibb kőintarziáikból sokkal több maradt – még Északon is – a hálás utókorra. Ezeket az alapfelület színétől eltérő fém- és kőberakásokat kapukon, épületlábazatokon, ablakokon alkalmazták leggyakrabban, de szívesen használtak különleges színű külső csempéket is.

Épületeiket ritmikus falsíkívelések jellemzik, melyeket építészeik különös harmóniába, ismétlődő mintákba rendeztek, s így lehet, hogy bár elsőre zsúfoltnak tűnik egynémely építményük, végső soron mégis mindegyik kivételes összhangot áraszt, s elbűvöl szépségével. Finoman kimunkált összhangzat ez, mely nem kényszerül soha hirtelen, meglepő váltásokra. A sarkok lágyítására, kerekded formák kialakítására törekszik, mely tervnek egyként részét képezi a falak megvilágítása, a mesteri módon megoldott hatalmas ablakfelületek alkalmazása, vagy a szobrok és egyéb díszítőelemek kancsóforma ívei.

A még manapság is élő, működő kyr épületek száma természetesen rendkívül kevés. A káoszkor pusztítása után megmaradt építményekre a birodalom lakói ugyan kiváltképp figyelnek, de még így sem mindig tudják megakadályozni azok végső halálát.

Toronban száz-százötven olyan kyr alkotás lehet, amelyek néhanapján még életjeleket mutatnak. Jobbára magtárak, közösségi házak, kisebb tornyok, egyes erődítményrészek ezek. A császárság területén kívül azonban szinte teljesen lerombolták és újrafelhasználták az efféle építményeket.

Mintegy húszra becsülhető azon épületek száma, amelyek haldokolnak ugyan, de nagyjából sikerült megőrizni egységüket, és egyes részeik, gyakorta teljes szféráik a mai napig működnek – élnek mágikus védműrendszereik, fény- és vízáramaik, egyes kevésbé fontos, jobbára a kyrek kényelmét szolgáló berendezéseik, néha egyszerre több is.

– És mifélék azok az ácsok?

Az intéző nem mert felnézni, pedig tudta, hogy semmi kivetnivalót nem találna azokban az ácsokban. Ura hangja azt sugalmazta neki, hogy jobban jár, ha csak a fogadóterem kopott köveit böngészi.

– A hágó környéki falvakból hozattam őket, nagyuram. Dolgoztak már a jadili *odabator*ok keze alatt is.

– Azt akárki mondhatja – mordult a kyrvérű. Tűnődő arccal figyelte az intézőt. – Engem az érdekelne, tudnak-e szép gerincű, ívelt tetőt rakni a csűrjeimre. Mert ha holmi kétbalkezeseket hozattál a költségemre…

– Tudnak, nagyuram. Természetesen tudnak – sietett a válasszal az intéző.

A kyrvérű előrehajolt ültében, majd nyögve felállt és az ablakhoz sétált. Házipalástja piszkosan tekergett utána.

– Azt te honnan veszed? Mit ácsoltak ezek valaha is? – bökte ki végül, míg az udvaron várakozó navorokat vizslatta.

– A Háromfejű kékdombi templomgazdaságának erődtornyait, nagyuram.

– Ezek? – pöcögtette meg az ólomüveget vastag körmeivel a kyrvérű. A navorok odalent tanácstalannak tűntek. A kutyák már nem csaholtak. Fejszék, fűrészek a lábak mellett. Tyúkok, piszkos pocsolyák.

– Ezek, nagyuram – felelte az intéző.

Akkor rendben. Jöhetnek.

Mesék Toronhoz

A teljesen működőképes kyr paloták száma tizenegy. Három ebből Toronon belül található: a császári palota, a jadili Csigavár és a lakhassyni Borostyánkastély. Három Erion kyr közösségének birtokában van, ezenkívül még öt létezik szerteszórva Északföldén, melyek közül a legismertebb Enika Gwon tornya Erigow-ban.

Ramad Khimo: ***Kyr romok közt***

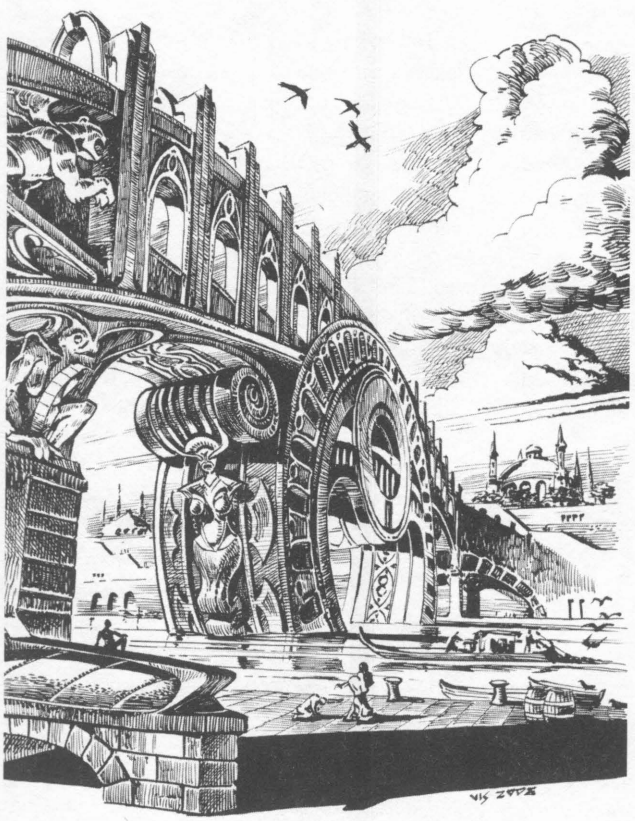

Atyám azt mondta, az ablak a szobám falán rég halott, és már nem mutatja azt a másik helyet többé.

Valóban. Ránézésre nem több, mint egy vén, hályogos szem, üvege fakó és átlátszatlan. Haszontalan, csak a gyermekek ijesztgetésére való.

Láttam egyszer egy állatszőr gúnyás öregaszszonyt lent a piacon, annak volt ilyen döglött a bal szeme. Tejkék, akár a főtt halfejek.

De ez a holt ablak a szobám falán valamimód mégis figyel, s nem hunyja le a pilláit soha. Ha elhúzom elé a függönyöket, akkor is tudom, hogy néz, hogy keresztüllát a vastag, hímes selymen, de a teliholdak fényét már nem ereszti többé át magán.

Én hallom a kaparászást a szemüreg túlfelén. Ujjakat gondolok hozzá, hosszú tapogató karmokat, melyek lassan kocorognak a sápadt üvegen.

Atyám azt mondta, az ablak a szobám falán rég halott, de én tudom, hogy ebben, legalább ebben az egyben biztosan téved.

Az én ablakom még mindig haldoklik…

Jadili rossz álom

Számos olyan erődítmény, palota található, melynek urai – egy-egy újkyr Nemes Ház – nem rendelkeznek nagybirtok felett, *synkhoór*jaik valamely kisebb település központjában állnak, melyek sem kiterjedésben, sem befolyásban nem közelítik meg a Nemes Házak épületeit.

Ezen erődítményeknél hadászatilag jelentősebbek azok a várak, amelyek egy-egy lovagrend oltalmára lettek bízva. Jobbára a birodalom határain álló erődítések ezek, melyeket – a nemesi *synkhoór*okhoz hasonlatosan – kisebb település nőtt körül, birtokaik bevételeiből élnek és adójuk java részét katonai szolgálatukkal váltják meg, esetleg adóbérleti jogokat vásárolnak a tartomány *regitor*ától.

A császárságban rendkívül sok hasonló erődítmény található. Ennek oka elsősorban a csa-

ládi háborúk idejének várépítéseiben keresendő, mikor a szemben álló felek mind jobb és tökéletesebb erősségek építésével igyekeztek gátat vetni családjuk pusztulásának. Ugyanakkor a kyr kultúra és hagyomány iránti elkötelezettség jelét láthatjuk abban a törekvésben, mely a kiemelkedettséget, erőt és hatalmat az épületek külső megjelenésében is láthatóvá kívánja tenni. Ez lehet az oka (amellett persze, hogy a családi háborúk végeztével rengeteg leromlott és gazdátlan erősség maradt szerte a birodalomban), hogy ma a császárság rengeteg nemtelen szervezete – kereskedők, papok, céhek, tisztviselők – ilyen vagy ehhez hasonló erősségekben tevékenykedik.

Meg kell jegyeznem, hogy a káoszkori építészet már nem volt képes a kyr hagyományok töretlen továbbvitelére, ezért Kyria bukása után az igazán nagy és mágikus paloták építésének kora is lezárult. A meglévő épületeket azonban megpróbálják lehetőség szerint fenntartani, jóllehet az *odabator* klánok tudása eltörpül a régi építészeké mellett.

Ami a települések építkezését illeti, arról a következőket mondhatom:

A nemesek és egyéb gazdagok (kő, márvány, és így tovább) épületeit nem ide sorolva, a birodalomban leginkább az égetett téglák használata terjedt el. A hegyvidékeken sok követ is használnak, s mivel jó faanyagnak bőviben van a császárság – hiszen uralkodói rendeletek kötelezik a Házakat a szigorú erdőgazdálkodásra[155] –, még a legkisebb településen is remekbe szabott ácsolatokra bukkanhatunk, a különféle kapukról, ajtókról-ablakokról már nem is beszélve. De fából készül a legtöbb vidéki csűr és raktár is, csakúgy, mint a nagyobb városok szegénykerületeinek java része – bár megjegyzendő, hogy a magukat folyvást újjáépítő óriástelepülések folyamatosan felhasználják a régmúlt épületeinek kő- és téglaanyagát is.

A tetőket jobbára cseréppel fedik, s – mint azt egy-két barbár utazótól hallottam – sokkal több síküveg ablakot látni errefelé, mint a romlott északi földeken. Ez is birodalmunk gazdagságának, s Odassyn kincsének jele.

A házakat úgy építik, hogy abból tulajdonosának rangjáról, megbecsüléséről mindenki tudomást szerezhessen. Erre szolgálnak a faragott kapuk és vízköpők, de a lakhelyek magassága és ablaktábláinak, zsalugátereiknek színe is erre utal.

A Tharr hitén lévők szívesen díszítik épületeiket kénsárgával vagy okkerrel – elsősorban az ajtók szemöldökfáit, de gyakorta az ablakokat is. Ebből lemérhető, mily nagy hatalma is van a mi Urunknak.

Szólnom kell még a Toroni-síkság és a Dassi-alföld településeinek építészetéről – hisz néhanap Urunk úgy gondolja, próbára teszi éberségünket és hűségünket. Ezeken a vidékeken a leginkább gyakoriak a barbárok betörései – sajnos, azt kell mondjam a két hatalmas falrendszer ellenére is, mely a birodalomba való bejutást nehezíti. A dwoon barbárok pedig, minden eltévelyedésük ellenére, legalábbis ügyes és bátor katonák, nem véletlen hát, hogy ezen fenyegetett vidékek közelében a települések is inkább hasonlítanak erődítésekre. Szűk utcák és magas házak várják az oda érkezőt, jól védhető, nagyobb épületek, alsóbb szintjeinek lőrésablakokkal – ezek csak istállók és raktárak, s csupán a felsőbb részeket használják lakás céljaira. Egységesen elmondható, hogy ezen vidékeken minden települést falakkal vesznek körül lakói – Tharr nagyobb örömére.

Khamem ***khótorr: Toroni krónikák***

Nevem Abedyr Amelys Cjeminn, színem a vörös, büszke lehetsz rám és klánomra! Véremben azok vére, akik Oghoghul függőkertjeit építették. Azok vére, akik Shutharr Hóerődjét emelték, akik a rualani utat építették. Akik a Kapuk követ megálmodták.

Akik túlélték a sötétséget.

Azok vére, akik kutakat ásattak, a *daemasycarr*ok kedve szerint valót.

[155] *Magam is érdeklődve hallottam toroni utazóktól azokról a Házakra rótt rendelkezésekről, melyeknek megfelelően a kijelölt uradalmokon pontosan ismerniük kell az erdőségek – gyakran az egyes fák – állapotát is, s nem csupán védeniük kell ezeket a mindenféle pórnépek fejszéitől, de gyakorta újra is kell telepíteniük azokat.*

Kezem azok keze, akik Frahh nagyúr várát emelték a messzi nyugaton, amikor a korbáccsal megérkezett. Azoké, akik ismét járhatóvá tették a Csillagutat Shulurtól Lakhassynig. Dolgoztunk Erion falán, s városuk mindmáig törleszti a bérünket ezért. Mi építettük Labbasirt, mely soha el nem esett, mi vetettünk egyetlen ívvel százölnyi kőhidat a Piderák szakadéka fölé, mit Fenyővárként ismerhetsz. Mi emeltük Idregar erődjét a holtaknak. Három kémlelkünk megjárta Tarin aknavárosait és visszatért.

Magam illesztettem helyére Morgena katedrálisának keleti zárókövét a császárvárosban. Külön híd vezet lakrészembe a klánvárban.

Ismerem a Múth, a Zachaár, a Makhaghal, az Ydragha és a Malgor rúnáit.

Másik nevem a Nyelvtelen, mert vérem azok vére, akik titkaikból el nem árulnak semmit, rajtam azok jegye, kik meghalnak, ha a tudományokról vagy műveik rejtjeiről beszélnek.

Klánom a tiéd.

Jó férjed leszek.

Abedyr Amelys Cjeminn-nek, a Márványrózsa ***odabator*** *klán vörös kőművészének esküvői beszédéből*

Úgy gondolom, az *odabator*ok öt jelentősebb klánja – kiket Kezek néven is ismernek a birodalomban –, mind egy-egy letűnt építészi hagyományt képviselnek, melyeket leginkább stílusjegyeik alapján különíthetünk el egymástól. Bár azt el kell ismerni, hogy a Gránitsimítók, a Márványrózsa és a Kőtükör klánok által képviselt irányzat egymáshoz rendkívül hasonló, így elképzelhető, hogy őket egy közös hagyománylánc új utakat választó ágaiként kell szemlélnünk.

A legfontosabb – és leggazdagabb – öt klán alá *concordia*kkal szerződött kisebb klánok hűen követik a Kezek utasításait, saját stílusjegyekkel nem, csak mesterjelekkel bírnak. Maguk a legfontosabb sedularok, a Kezek vezetői is dolgoznak az építkezéseken. Ők végzik mindazon részfeladatokat, melyeknek az építtető szándéka szerint mindenki más előtt rejtve kell maradniuk.

Az öt klánnal kapcsolatosan mindenképpen meg kell jegyezni mérhetetlen vagyonukat, mely a sedularok között a Magános Házak kalmárcsaládjaival vagy a kézművesek céhes Házaival emeli őket azonos rangra.

Természetesen a klánokhoz szorosabb kötelékkel nem kapcsolódó mesterek csupán navor kasztúak, csakúgy, mint az összes többi *odabator* a birodalomban. Közéjük tartozik minden ács és kőműves.

Ramad Khimo: ***Kyr romok közt***

A toroni szobrászatról

Két okból faraghatsz meg egy szobrot. A kyrek és az istenek kedvére. Magam a kyrek kedve szerint faragok. Mert ehhez értek. Ennek vagyok mestere. S még ha meg tudnám is úgy csinálni Tharr vízköpőit, miként a Műhely szentfaragói, akkor is érdemtelen lennék rá, mert nem foglalkoztam vele ez idáig. És ők érdemtelenek az én munkámra, mert nem foglalkoztak vele ez idáig.

Én az oroszlánt faragom a kékmárványba, s nem a Háromfejű – áldassék neve! – szertartási írásával ékítem a kapuk kőíveit. Én gránitkutyákat állítok a házak, paloták lépcsőihez, a szentfaragók kimérákat vésnek a templomok bejáratira. Az én szobraim erkélyeket fognak és falikutakban fürdenek, az övéik démonokat riasztanak a katedrálisok tornyairól vagy papok hosszú sétáit őrzik oszlopok homályában. Az én feketemárvány műveim nemesi fészkek mélyének díszei, az ő porfírszobraik a Koromerődben hallgatnak.

Én szeretkező ifjakat faragok, lenge *dreggis*ű kisasszonyokat, ők kimérákat, kobrákat és hekkákat. Mindannyian faragunk madarakat, rózsákat és patkányokat, s még egy sereg mást is, de azonnal láthatod, melyek a szentfaragók munkái.

S mégis egyféleképp dolgozunk, azonos ívek mentén fut a vésőnk. Ettől gyönyörű egy nagyműhely. Amidőn stílusával összefogja a kyreket és az isteneket.

Ez a mi örökségünk, mi az óbirodalomból ránk maradt.

Thymran Khossall, a Jácint nagyműhely nemesfaragó mestere a Háromkertek bálján

Nem tudom pontosan, miért e három virágról nevezték el magukat. Ez is azon kuszaságok közé tartozik, mikre ott tartózkodásom idején nem sok gondot fordíthattam, innen a távolból pedig nem sikerült kideríteném. Tény azonban, hogy a Rózsa, a Jácint és a Levendula nagyműhelyek kimagasló mesterségbeli tudású szobrásziskolák, melyek megkísérlik gyökereiket Kyriáig vezetni. Én ezt legalábbis kétségesnek érzem, mivel más területeken oly szembeszökő a folytonosság hiánya.

Igaz, ami igaz, a kyr időkből megmaradt szobrokhoz hasonlatosak ezen szobrászműhelyek alkotásai, ám egyrészt magam nem láttam eleget az óidők műveiből ahhoz, hogy megítéljem igazukat, másrészt a régi stílus utánzásához csak ügyes kezű mesterekre van szükség, nem feltétlenül vérségi kötelékre.

Bárhogy is, ezen három iskola stílusa meghatározó a toroni építmények díszítésében, csakúgy, mint a lépten-nyomon felbukkanó szobrokban. Valószínűsíthető, hogy az összes kőfaragó műhely valamiféle kontraktussal köti magát egyik vagy másik nagyműhelyhez. Vagy pedig – és ez sem elképzelhetetlen – többé-kevésbé önállóan dolgoznak, ám új stílus kialakítására megrendelőik hagyománytisztelete miatt nem nyílt lehetőségük. Ezért nem látni a bevett irányzatoktól eltérő megoldásokat csak a navorok és obsorok között, amiről később ejtenék szót.

Míg a Jácint iskola alakjai magasak és nyúlánkak, addig a Rózsa inkább túlburjánzó, részletgazdag díszítésével próbál érvényesülni. A Levendula nagyműhely faragói szobrokat nem, csakis falfelületeket díszítenek. A geometrikus minták és kígyódíszek igazi mesterei.

Ezen három nagy iskolán kívül csakis újabb keletű, kicsiny műhelyek léteznek. Ha jól mértem fel viszonyaikat, gyakorta válnak lekötelezettjeivé egyes *odabator* klánoknak, illetve az egyházaknak.

Teljesen más elbírálás alá esik a shuluri székhelyű Öntők klán. Gyakorlatilag a dinasztia személyes pártfogását élvezik, és egyedül birtokolják azt a mesterségbeli tudást, mely lehetővé teszi számukra, hogy nagy méretű fémszobrokat készíthessenek. Kisebb műhelyeiket megtaláljuk birodalomszerte, hiszen a szerződéses kovácscéheken kívül kizárólag nekik áll jogukban a famorok körében oly kedvelt réz-, bronz- és öntöttvas szobrokat elkészíteni.

Ramad Khimo: ***Kyr romok közt***

Az utamba eső falvakban, csak Gedaga-yggyr tartományban huszonkilencféle kapuőrt számoltam össze. Tizenhárom ezekből valami kutyafajta volt, méret s forma szerint elkülöníthető. Egy alkalommal, megvallom, haboztam a patkány és a kutya között, de végül Tharr kedvére kutyának ítéltem a jószágot. Így maradt csak kettő a patkányfélék száma. Azokból láttam kőbe faragva a küszöb mellett, mohával belepett háttal, láttam ajtófélfán mosolyogni, vagy zsákkal a hátán, ahogy a szerencsét hozza a háziakhoz.

Ezer fölött elhagytam a számolásukat, mert megelégeltem a dolgot. Akkoriban jött ki ez a huszonkilencféle kapuőr.

De egyébként is kedvemre voltak a helyi navorok faragványai. A nyergestetők gerendáiról lenéző hekkák, a kis házi szentélyek, s a temetőkben a kopjafák. Nem oly komor méltóságúak, mint a keresztutakra ügyelő szobrok, miket császári szóra szállítottak oda a legközelebbi óbirodalmi romok közül, de azért megjárták. Kyria szobraiból egyébként is inkább azokat szeretem, mikre akkor lelek, amikor a legkevésbé sem remélném. Amikor dombnak vélném csupán, vagy

Tharr kedvére elszórt hatalmas sziklának, s mikor megkerülöm, úgy látom csak, hogy egy szédítő nagy arc, mit félig megevett már a fű és a moha.

Nagy úr az én Uram!

De ha már a szobrokra kanyarítottam az írást, álljon itt néhány megjegyzés a mulatságosabbakról. Mindig nagyra becsültem az igyekezetet, amint az egyszerű népek megpróbálják felhívni magukra a magasabb világ figyelmét. Ez okból farigcsálnak azután olyan figurákat, hogy bizony széles jókedvem kerekedik láttukra.

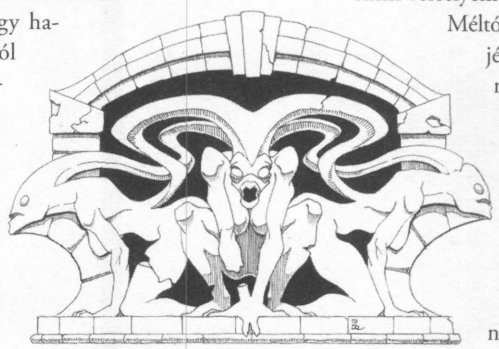

Amikor egy tisztáson egy hatalmas tölgy csonkjából megfaragták Agdyn herceget, amint lesújtja az orkot, először nem tudtam, sírjak avagy nevessek. Ez a hekka különösen népszerű errefelé.

Azonban ezen szobrok gyermekdedsége és tökéletlensége szerintem nem érdekli a mi Urunkat. Én magam kedvelem őket.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Vagy tekintsd meg, *myressa*, ezt az asztalt! *Chyttan* stílusban faragták fekete tölgyből. Alacsony, mert így kívánja az aránya. Öt lakkozott zsámolyszéket adok mellé ajándékul. Vagy lássunk bálterembe való székeket? Nézd ezeket!

A lábakat sárkányformára faragták, nézd a tökéletes vonalaikat! *Hyn* stílusú az egész sorozat, s akár már holnap megkezdjük a szállítást, ha parancsot adsz rá.

Ó, nem! A te Házad, *myressa*, mindig elsőséget élvezett, atyád pedig nagylelkűen minden esetben kifizette hű szolgáit. Csak szólnod kell, s mindaz, mit itt látsz, már a tiéd is! Akár a fuvarosaimat is azonnal hívathatom.

Természetes, hogy nincs most arany nálad, *myressa*, botorság is lenne, hiszen még elveszíthetnéd. Különben sem kellene fizetned, majd atyád méltóztatja rendeztetni a nevedben, ha erre megkéred.

Mindent elvihetsz, *myressa*, ám előre szólok, hogy azt a heverőt semmiképp! Tán nem is a te ízlésed szerint való. A rontásérsek kérésére készíttettük kerveri meggyfából. Valóban. Jól látod, *myressa*, a lábait sáskamódra faragtuk, akárha ugrani készülne. Ívei törés nélkül valók, kárpitja shíni vérselyem.

Méltóztass inkább e láda külsején elmerengeni egy pillanatra…! Lakkozása oly tökéletes, hogy tükörként is használhatod. Hét különféle titkos rekesze van hét külön kulcscsal, s eggyel, mely mindet nyitja.

Vagy nézd ezt a vasfenyő paravánt! Oldalain a ***Kyrantalla*** jeleneteit látod csipkésen áttört faragással. Tíz helyen ízesül, s ha úgy óhajtod, ketreccé is hajthatod ezekkel a kis kyracél reteszekkel.

Vagy ezt a *Syotha* stílusú kalodaszéket!

Imatre Vallhar, a sabbúli bútorműves céh nagykalmára a ***regitor*** *leányának látogatásakor*

A toroni festészetről

Ami a Toron Birodalom festőit illeti, megbecsülésüket tekintve ugyan csak kevéssé maradnak el más díszítőművészektől, ám kevesebben vannak, mi ismételten csak annak a jele, hogy a toroniak inkább vonzódnak a térbeli ábrázoláshoz. Legalábbis számomra ezt jelentette a domborművek és faragott épületdíszek nagy száma.

Két fontos csoportot különböztethetünk meg köztük. Akadnak olyanok, kik szakrális tevé-

kenységként festenek. Az ő kezüket dicsérik a templomok, katedrálisok és szentélyek, templomgazdaságok, kolostorok és egyházi magánlakhelyek gonddal festett freskói, a hekkákat és egyéb szentféléket ábrázoló, úgynevezett boltívképek. Ők festik Tharr gyönyörű ívű, káoszkalligrafikus díszítőverseit a templomokhoz tartozó falakra, házak oldalára. Ők festik az imák útját megkönnyítő ikonkürtőket a templomok tornyainak belsejében.

Talán az ő tanítványaik lehetnek a Tharr vagy Sogron kódexeit és szent iratait műgonddal megrajzoló írnokok. Az így elkészült szövegeket azután ismét ezen festők teszik teljessé pazar képeikkel.

A másik csoport a nemesi udvarokban lel menedékre. Portrékat festenek élőkről és holtakról. Dicső csatákat végenincs báltermek falaira. Freskókat, mikről a Ház nagyjai figyelik véreik mindennapjait. És azt is ők határozzák meg, mely falakra ne kerüljön semmi.

Nekik jut a kegy, hogy a Házak krónikáskönyveit képeikkel ékítsék, s a dalnokkódexek képeit is ők festik.

A toroni mesterek a színek alkotta jelképrendszer pontos ismerői, átlátják azok belső összefüggéseit; a szabályokat, melyek egyiket a másik mellé helyezhetik. Ismerik a különféle árnyalatok apróra megszabott jelentését, egyazon árnyalat minden változatának pontos elkészítési módját, és a kész képen belüli arányait. A színek keverésének szent sorrendjét és a mennyiségeket, mivel egymásba ereszthetők erejük, tisztaságuk és hatalmuk szerint.

Mindezen tudományokat csupán a shuluri akadémián lehet elsajátítani. Ez az egyetlen művészeti magasegyetem, amely pecsétes papírral tudja igazolni az oktatást – egyúttal felelősséget is vállal a tanítványért. Gondolható, csupán hányan kaphatnak okiratot tanulmányaik elvégzése után.

Ez a papiros egyben afféle választóvonal is a toroni piktorok között. Aki birtokában van, az sedularnak *számít* – az összes egyéb művészlélek jobb esetben csupán navor.

Éppen a színek mindenekfeletti tisztelete az oka, hogy a Szövetség területein távolságtartással vegyes félelemmel szemlélik a toroni festők alkotásait. A természet szerint való festés ugyanis az alsóbb kasztok műveletlenségének a jele. A leghíresebb toroni művészek vásznain csak három, legfeljebb öt színt láthatunk. Azok is csak egyetlen árnyalatban szerepelhetnek, tehát jobbára jól körülhatárolható foltok, rendező kígyóminták láthatóak ezeken a képeken, ám ezek meghökkentő módon állnak össze formákká. Így a közelről még kaotikusnak tűnő vásznakon hamarost részletgazdag képek bontakoznak ki a szemünk előtt.[156]

Megint más jellegűek azok a képek, melyek csupán egyetlen színt használnak, s annak különféle árnyalataival dolgoznak. Itt nem jellemzők a kötött formák, gyakorta éppen a színek elmosódott jellege, egymásba olvadása fontos. Általában maga a témaválasztás egyben a használható színt is meghatározza, illetve ugyanannak a jelenetnek a más színekkel elkészített változata már egészen más jelentéstartalommal bír.

Újabb módi szerint az utóbbi időkben – elsősorban a sedularok körében – elterjedtek a színek törvényeire fittyet hányó, a természetet utánzó képek is. Térhódításukban valószínűleg nagy szerepet játszottak Tharr különféle szektái, akik elsőként alkalmaztak olyan festőket, amelyek – a Néma nagyobb kedvére – felhagytak a színek hagyományos alkalmazásával, talán mondanom sem kell, milyen lenézést váltva ki ezzel az előkelő körök műértői között…

Ramad Khimo: ***Kyr romok közt***

Bármerre is járok, ezek a képmutogatók mindig megörvendeztetnek. A vásári forgatagokban különben is folyvást Urunk jókedvét látom, a csirkesültet ezek a pórnépek sem tudják elrontani, nekem pedig amúgy is a legjobbakat juttatja a Háromfejű.

Legutóbb Lakhassyntól nyugatra, a Rozsdaút mentén bukkantam egy efféle senkiházira: a ku-

[156] *A hagyományos toroni arcfestés is ezen elvek alapján működik.*

tyájával üldögélt egy nagyobb galagonyabokor alatt.

Mikor észrevett, tisztességgel felkászálódott, megporolta magát, és vigyorogva hajlongott egy sort. Három történet is volt nála, s bár ismertem azokat, azért szívesen végigmondattam mindet, mert az hamar kiderült, hogy remekül mesél a fickó.

Azt állította, a képeit maga pingálta, még azt is hozzáfüllentette, hogy holmi iskolázott mestere is volt, míg azt Tharr urunk néhány korsó bor s egy vízzel telt árok segítségével maga elé nem kérette.

Valóban akadt némi tehetség a rajzaiban, különösképp a Kék Fiú albari szökésének történetét dolgozta ki, később somolyogva bevallotta, hogy azt igen szereti. A Khattay-könyv mintájára rajzolta képeit, mint ezen a vidéken szinte mindenki. Ha meggondolom, másutt is. Már Pidera-shínben találkoztam efféle hosszúkás emberekkel a képeiken.

Aztán útjára bocsátottam Lakhassyn felé. Kutyástul.

A városfalakon kívül láttam legközelebb néhány nap múltán. Nem tudom, kinek lehetett ártalmára, de igen csúnyán helybenhagyták. A csontjait összetörték rendesen, talán lovak tiporhatták meg. Nem is az arcáról, hanem a kutyájáról ismertem fel a szerencsétlent.

Igen megsajnáltam, s mivel még szuszogott, átsegítettem. Kértem Urunkat, hogy vegye figyelembe a történeteit.

A vérét, már ami maradt neki, a kisebb tömlőmbe rendeltem, s később a sabbúli Háromág templomba vittem. A kutyája meg azóta jön velem. Még nem tudom, kiérdemel-e nevet valaha is. Ha komisz lesz velem, mindenesetre elzavarom.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Nagyuram! A könyv, melyet méltóztatott átküldeni szerény hajlékomba, valóban egy címereskönyv, méghozzá Toronból, mint azt Ön helyesen feltételezte. Valóban erre utal cápabőr kötése csakúgy, mint a belső ábrák káosza. Kérdésére, miszerint módomban áll-e pontosabban azonosítani, mélységes sajnálatomra nem tudok egyértelmű igennel válaszolni.

Ennek okai a következők:

Mondd, te nem félsz ezektől? – kérdezte a szolgálóleány, s a bíbor bársonyra helyezett kincsekre mutatott.

– Miért kellene félnem? – nevetett a másik, egy vidám mosolyú úri fruska, s óvatosan felemelt valamit a csillogó kupacból. – *Derat* Marivos már megvizsgálta őket, s azt mondta, nem lehetnek ártalmamra.

Búzakék szeme elé emelte az aranyláncot, míg a kicsiny függő egy vonalba nem került nemes vonalú orrával.

– De hátha valami ártó praktika…

– Csudákat, Khia! Nézd csak meg ezt! És Tammera néni meg Ishgagga nagynéni is ettől a kalmártól szokott vásárolni. Soha nem volt semmi baj belőle.

Talán szitakötő, talán valamely kicsiny angyalféle csüggött a lánc végén. Szárnyai aranyba fogott csiszolt borostyánlemezkék, teste arany, gyöngyház és gyémánt.

– Jó, mondjuk, hogy elhiszem – mondta a lány, de látszott rajta, hogy nem hiszi. – Ez csak egy függő, de mi van a gyűrűkkel? Azok tán végleg bűbájba vonnak majd!

– Ugyan, ostoba! – kacagott a kisasszony, s előkerített a kincsek közül egy fehérarany gyűrűt. – Lásd, nyomorult! – mélyítette el a hangját – Mint lesz kárhozat részed! – azzal felcsúsztatta kezére az ötvösremeket.

– Jaj! – sikkantott a szolgálóleány, s oly szerencsétlen arcot vágott, hogy a másik hanyatt dobta magát az ágyon, úgy kacagott.

– Ó, te ostoba! – nevette.

– Halkabban, kisasszony! – intette volna a másik nekipirulva, de a leány csak nevetett.

– Mi lehet ezen szörnyűséges? – kérdezte, azután a szolgáló orra elé tartva gyűrűs kezét, mihelyst egy kicsit megnyugodott. Zihált még, szája sarkában ott bujkált a mosoly.

– Toroni – felelte a másik, miközben az egymásba kapaszkodó két fehérarany emberalakot nézte.

– Lehet, hogy ördögfattyak, de az ékszerekhez értenek – mondta csak erre a leány, miközben a gyűrűt nézegette. Azután elmosolyodott, s elégedetten hátradőlt a nagy párnák közé.

Mesék Toronhoz

Maga a könyv nemes írással készült, mely olyan ásatag és letűnt, hogy csupán kevés jelet tudtam egyértelműen azonosítani. Némiképp segítségemre szolgáltak az utóbb készített széljegyzetek, ám ezek alapján is csak annyit mondhatok, vélhetően Shulur tartományból származik, s hogy a család, mely egykor birtokolta, már akkor rég holt volt, amikor ezt a könyvet másolni kezdték.

Másrészről az efféle könyvekben nem csupán az adott család és azok tagjainak címereit tüntetik föl, hanem a családhoz bármi módon kapcsolódó egyéb kyrvérű nemesekét, még akkor is, ha csupán látogatásra érkeztek a család valamely uradalmába.

Megint más módon jelölik a házasságokat és az egyéb toroni módon kötött szövetségeiket, s előfordul – miként ebben a címereskönyvben is –, hogy nem csupán a nemesek, de a különféle rendű-rangú egyéb szervezetek, csatlósok, szolgálók és varázstudók mindenféle címereit és jeleit is belévegyítik.

Ön is láthatta, hogy miféle zavaros jel- és zászlóhalmazt eredményez mindez, s éppen azt fedi el a kutató szemek elől, mit megpillantani már igen vágyna. Amit talán sikerült kihüvelyeznem, a fentieken kívül csupán annyi, hogy az eredeti könyv a mára holt Dail-an vagy Dail-ad család birtokában volt.

Ebral cwa Maghan:
Semmitmondó levelezéseim

A toroniak címereiben és egyéb jelképeiben gyakran fordulnak elő különféle állati és növényi elemek. Ezek némelyike annyira jellegzetes, hogy a külhoniak is meg tudják őket különböztetni. Eredetükről túl sok bizonyosságot kiderítenem nem sikerült, de néhány beszélgetésből azt szűrtem le, hogy nagy valószínűséggel a régi Kyria tartományainak címereiből maradtak rájuk. Leggyakrabban egy karmos oroszlánnal találkozhatunk, amelyet gyakran Toron címerével azonosítanak, holott valójában a császári dinasztia, a Lyechardok pajzsra való állata az. Szintén a legfőbb családhoz köthető egy bizonyos szárnyas kígyó – ez egyes északi tudósok szerint a dinasztia védhekkája lehet, melynek csupán alakja ismert előttem, a neve nem. Az ország címerében a mantikóra bukkan fel, s ide kell sorolnunk még jó néhány másik lényt is, például a teknőst, a farkast, a galambot vagy a pávát, melyek minden jel szerint a boszorkányurak klánjainak címerállatai, s ezek köszönnek vissza az ő csatlósaik zászlain is – természetesen más elrendezésben.

Caleandil Madrassar:
Amit Toronról megtudni lehet

Egészen furcsa érzés volt, feltétlenül be kell számoljak róla. A mellém rendelt fiút követtem, akit a sziget kalmárai adtak szolgálatomra, részint,

– Elkezdheted vizezni a falat, Gott. Addig én megkeverem, amit rákenünk.

Napközépre járt az idő, a tyúkok is az árnyékban kapirgáltak. A mester kezét csípőre téve figyelte segédjét. Háta mögött a mocskos deszkák közé hordott disznótrágyában melegedtek gondosan lepecsételt, kivájt tölgytuskói. Vizeletbe és ecetbe lógatott réz- és ólomlapokkal voltak teli: híján nem maradjon a mester a színezőanyagoknak.

– Legalább ezekben bízhatom – mondogatta néha az öreg a homlokát ráncoló Ikernek. – Csak idő kérdése, és kiizadják nekem, mire a falaknak szüksége van. – Kivillantotta csorba fogait. Soha nem állta meg, hogy ne próbálja beavatni segédjét a szakma mélyebb rejtelmeibe, miután látta, hogy rajzolni nem tud, s az így szerzett tudást nem használhatja az ő boldogulása ellenében. – Kénből pedig háromfélét ismer a tudomány. Feheret, feketét és sáfrányszínűt. Ha kövön megtöröd és… – fényesen, fürgén csillanó, higannyal teli üvegcsét emelt a szeme elé – két rész élő ezüsttel kevered, majd agyaggal körülvéve felhevíted, cinóbert nyersz. Igen szép színű, s a növényi nedvektől eltérően, mésszel is keverheted, ha a falra használod.

Órákon keresztül okosította festett hajú inasát, és Cynthar nem utasította vissza; türelmesen, mosolyogva hallgatta a gyors szavú öreget, figyelte száraz, festékmarta kezeit, melyek oly lágyan, annyi szeretettel fogták az elszenesedett venyigét vagy az ecseteket.

Az árnyékfestő

hogy vigyázzon rám, részint, hogy felügyeljen, ne kövessek el valami ostobaságot. Ügyesen beszélte Baraad és Ifin nyelvét is, nagy hasznomra volt hát, amint kérdéseimmel elárasztva követtem a lépcsőkön egyre fölfelé. A sziget meredélyesebb partján kapaszkodtunk mind magasabbra, azt állította, van ott egy szentély, melynek lépcsőiről egészen pompás módon mutatja meg magát a Quirón.

Úgy is volt, bár meg kell mondjam, nem az gyakorolta rám a legnagyobb hatást, amikor végül felértünk. Függélyesen szakadt ott alá a meredély, nagy bazaltból megkövült oszlopokban. A szélén és szerteszórva beljebb is, végig a lépcsősor mentén, szélfútta, görbe törzsű fenyők álltak, ezüstzöld, hosszú tűlevelekkel, körben rozsdásra száradt fűvel és tobozokkal.

A szentély kissé kintebb állt, egészen a meredély szélén egyensúlyozott bazaltból rakott, és fehér kővel vegyes falaival. Szemben velünk rettentő démonalakot festett valaki az oldalára vérszín és fekete festékkel, hogy egészen elgyengült a lábam, amikor megpillantottam. Valamely láthatatlan erő volt, ami mégis közelebb vitt ehhez a szörnyűséghez, amely taszított és félelmes érzéseket plántált a szívembe, mégis engedelmeskednem kellett neki.

Csónakfélében állt a démonfattyú, hét görbe kezében mindenféle tőröket, kardokat és egyéb véres szerszámokat markolt. De a legszörnyűbb mégis a feje volt, ez a fekete agyarakkal vicsorgó rettenet, szarvakkal és lobogó hajjal. A szeme helyén két sötét üreg csak, akárha kiszúrták volna. Mondhatom, nemigen láttam addig ehhez hasonló rettentő ábrát, s igazán elbizonytalanodtam, miféle isteneket is imádhatnak vendéglátóim, ha megtűrik, hogy ily gonosz lények szolgálják őket, s még áldozatokat is hajlandók adni nekik.

Mert akadt bizony szép számmal mindenféle ajándék a démonfattyú lábainál: véres tálkák, kihunyt mécsesek, kiszáradt virágcsokrok, s mindenféle más – egészen komoly kupacot hordtak belőle össze a helybéliek.

– Ki ez a...? – kérdeztem a mellém rendelt fiút kiszáradt szájjal, s bár szívesen hozzátettem volna, hogy démon, vagy szörnyeteg, de valahogy nem kívánkoztak számat elhagyni ily szavak. Az igazat megvallva féltem, hogy ez a valami talán mégis megérti, s hitetlen ellenségének gondolván engem lelép a falról, s lekaszabol.

– Ő Raonna – mosolygott a legény riadalmamon, s nem volt nehéz szavai mögül kihallanom az elégedettséget. – A vakon is látó hekkakirály, aki holtan született. Igazán hatalmas bosszúszellem, s nagy védelmezőnk.

A kápolna kicsiny volt. Húsz lépés hosszú, talán nyolc lépés széles és legalább két ember magas. Szerény törpe Tharr bármely katedrálisa mellett. Lágy boltívek, büszkén feszítő ablakrések, s körben a falakon az öreg mester álma. Be kellett ismernie, hogy lenyűgözve áll az alkotás előtt. Meglehet, mert vett rá időt, hogy megnézze.

A vékony ablakokon beszüremlő fényben tompán sejlettek a freskók. A kicsiny, sárkányszemnyi ajtótól indultak az aranyozott indák. Buja kígyófonatokba szőtte őket a mester, behálózták a falakat, keretet rajzoltak a képeknek, magukba fonták a kyr sorminták mennyezetről nőtt okker szalagjait, lépcsőt tartottak a mitikus hősök lábai alá. Állatok hajoltak egymás felé az öreg akaratából. Hollók, a szárnyuk összeér, rőt farkasok, ahogy a holdakra néznek, mantikórák, egyszarvúak, aranykörmű, üvöltő angyalok. A kyr hősök körben, az ablakok sápadt rései mellett, hajuk napfényből font koszorú, bal kezükben fegyvereik egymást segítik, jobbjuk kenyeret tart. Mind fölött a tárt szárnyú holló. A mennyezeti freskó is kész volt már, egy híján. A festékfoltos deszkákból rótt bonyolult állványon pislogó gyertyák és lámpások fehér foltot világítottak meg. A freskót uraló alak árnyakból rajzolt köpenye mellett csak óvatos, szénnel húzott vonalak sejlettek. Ám aki a foltra pillantott, szinte rögtön el is feledte. Ellenpontja kioltott minden mást maga körül: az aranyozásra váró rúnák, a vérszín és ezüst hold kétfelől, a jobbján térdeplő szárnyas oroszlán kihunytak, mert a mennyezeten uralgó nő nem akarta, hogy más is létezzen mellette. Kéken leomló fürtök, árnyakból összefolyt arc, szép és uralkodó egyszerre. Homályból maga köré gyűjtött hullámzó ruha, sötét és mégis lágy tekintet. Viharfelhőkből és őszi árnyakból született istennő.

Morgena.

Az árnyékfestő

– Védelmező? – nyögtem csak halkan, szemem képtelen lévén elszakítani a karmokkal, szarvakkal torz, delejes figuráról.

– Az – bólintott a toroni fiú. – A holt csecsemők s a foguk nélkül elhalt kisgyermekek gyámola. Ő óvja azok lelkeit, hogy utukról le ne térjenek, s a gonoszok el ne rabolhassák őket.

– A gonoszok? – kérdeztem döbbenten.

– Azok – bólintott a fiú. – Az afféle népek, akik a hamis isteneket és a szolgáikat imádják. A barbárok.

Azután, több szava nem lévén hozzám, mélyen meghajolt a démonfattyú irányába.

Sehatir dul Mordak: ***Vízi utazásom Tau Arsylára és onnan vissza***

A toroni színjátszásról

Színjáték már akkor létezett az életünkben, mikor még Calowynon laktunk. Szent tevékenység lehetett ez egykoron, egyfajta áldozat az isteneknek. Misztériumjáték, mi egyre teljesedett – szabályokkal persze, belső regulákkal, régről való szövegekkel, mik már itt Yneven kerekedtek egésszé. Az út végén a *rododa* színészeit találod. Meglehet, akadtak más színjátékformák is, talán éppen kizárólag nők táncolta előadások, ám ezekre az istenek akaratából már nem emlékszünk.

A régidők történetei járták persze akkoriban, melyek java része azóta odaveszett. Ezeket keverhették később úri darabokká, mitől fogva válhattak el a színészek útjai a *samballa* zenészeitől, kik muzsikájukkal tették tökéletessé az előadásokat. Ők azóta játszanak külön darabokat, bár egyes mai *rododa*előadások is elképzelhetetlenek nélkülük.

A *rododa* lett a kyrek igazi színháza, mely egyszerre volt kedves az isteneknek és nekünk. Külön Házaik alakultak, melyek igazi mesterei voltak a játéknak. Akadtak ugyan birdodalomszerte vándorló társulataik is, a nemesi udvarok ünnepelt vendégei, de a tökéletes előadásokat saját váraikban varázsolták.

Mely várak színháznak ugyan maradék nélkül megfeleltek, de nem háborús időkre mérték falaikat. Így múltak el a *Rododa*házak, s lettek földönfutók túlélőik; így veszett el a legkitűnőbb darabok, a legszebb dalok és a versek legjava.

Ám a kyrek a vész idején sem hagyták sorsukra művészeiket, így lehet, hogy a legjobb társulatok menedékre, falakra leltek, s ha nemes vérük meg is gyöngült, ma is ugyanúgy él a darabok tizenhárom szereplője, miként tette azt a Dælanok idején. Jóllehet e színészek ma már csak igen nagyra becsült sedularok.

A *rododa* színésztáncosai egykoron maszkokat viseltek szerepük szerint. Gyakorta hatalmas, túlzó mintázatú álarcokat, melyek ma már – ha túlélték a vérzivataros időket – a színészklánok legféltettebb kincsei. Ereklyévé magasztosultak, s a klánok szentélyeinek legfontosabb ékeivé lettek. Igaz, akadnak még a színészek között is, kik állítják, elődeik már Kyria idejében a családok belső rendje szerint formálták és erősítették testüket, hogy a lehető legtökéletesebben alakíthassák szerepüket.

Így jöttek létre ezen furcsa dinasztiák, melyekben tizenhárom férfi áll az egyes családok élén, szerepüknek megfelelő, örök jelmezbe öltözve, s ők jelölik meg, mely gyermekeik követhetik őket, ha eljő az ideje. Egy vezető színésznek akár öt-hét ilyen tanulófia is lehet, kik egyebet sem tesznek, mint tanulják a darabokat, hogy majdan ők is színpadra állhassanak őseik örökségével. Őket szolgálja ki mind a család többi része: anyák, asszonyok, szolgálók és obsorok. S persze nagy néha a *samballa* zenészei, ha egy-egy értő csoportjuk felbukkan a színházak körül.

Cjeríss Masshallyr:
Maszkok és táncok tekercsei

Hozzáértő körökben elterjedt vélekedés, hogy a *rododa*darabok kezdetben minden isten kedvében kívántak járni, s csak a sötét idők eljövetelével nyújtotta ki Tharr óvó kezét az árván maradt társulatok felé. Ezt mutatja az is, hogy a régi istenek színműveit már csak igen kevés társulat ismeri, s a legtöbb előadás immáron Tharr kegyeit keresi.

A *rododa* belső klánjai talán éppen a káosz urának akarnak kedveskedni akkor, midőn saját testüket eltorzítva alakítják ki a szerepük megkövetelte végső jelmezt. Testük különféle pontjait sanyargatják kora gyermekkoruktól fogva, hogy a kívánt módon sikerüljön megváltozniuk. Bizonyos esetekben Tharr mágiáját alkalmazzák, hogy megjelenésük tökéletes legyen. Szerepeik szerint ezek a torzítások és egyéb megkülönböztető jegyek a következők:

Az *őr*. Minden *rododa*előadás nélkülözhetetlen alakja, a jeleneteket összekapcsoló kulcsfigura. Orra rendkívüli méretű – szerepei szerint a szaglása kitűnő –, szeme különös ívű, keskeny és természetellenesen széles.

A *pap*. Nem köthető egyetlen kyr istenhez sem közvetlenül, mindig az adott darab alapján alakítja egyik vagy másik isten szol-

Valahol az épület mélyén kürtök harsantak fel. Tompa moraj kísérte. Nevetés? A színpadi beszéd csak halk mormogás. A szag nyomán balra fordult, egy halvány árnyakkal teli, fapadlatú folyosóra. A vörös szoba mellszobrai mintha összenéztek volna a háta mögött.

Jobboldalt három tolóajtó; fölötte maszk jelölte, melyik kié. A kenderfonó, a szűzlány és a hontalan galád magánszentélye nyílt arra. Arcfesték és füstölők illata; fakádak, fürdősó.

A bal oldal nagyobbik részét egy eltolható ajtajú szekrény bitorolta; színes ruhák lógtak belőle a padlóra. Cynthar előhúzta nadrágszárába rejtett *pugoss*át. A mennyezet keresztgerendáin vastag üvegfalú lámpásóriás birkózott a sötéttel.

Zakatolva gördült félre a középső ajtó. Sötét árny lépett a folyosóra, lila ruhája fagyott zuhatag. A szűzlány. Természetesen férfi, mint bármelyik *rododa*színész. Nem mintha egy ördöngös ügyességű vérnyelő nem változtathatná meg magát percek alatt. De *rododa*színésznek nem lehet beöltözni. Tharr színészklánjainak minden tagja gyermekként kapta azt a maszkot, amit a színpadon viselnie kell. Nem vehette le, nem játszhatott más szerepet. Senki nem tépheti le ezt az eleven húsból formált, groteszk álarcot, a kenderfonó két tenyér magas homlokát, elálló lapátfüleit, az őr hihetetlen orrát, az ujjnyi csíkszemeket. Még a legügyesebb átváltozóművész sem tüntetheti el nyom nélkül az orrát és a száját, mint a szűzlány, hacsak nem alakváltó. A vérnyelők sok mindent tudnak, de erre még ők sem képesek.

A szűzlány riadt tekintettel nézett a fejvadászra. Elsietett mellette. Még egyszer visszanézett, azután eltűnt a vörös szobában. Cynthar hálát adott oltalmazó hekkájának, hogy nem a kenderfonó akadt az útjába. Ha le is leplezték, a szűzlány egy darabig nem szólal meg. Klánbéli titok volt, hogyan is táplálkoznak, de abban biztos lehetett, hogy azon a nyíláson nem ad ki hangot.

Az árnyékfestő

gáját. Már csecsemőkorától fogva torzítják a koponyáját, míg hosszúkás és előkelő vonalú nem lesz, akár valamely kerek föveg. A színpadon test- és arcfestése határozza meg, melyik isten szolgálója.

A *király*. Méretével is kitűnik a szereplők közül. Vélhetően a *rododa*klánokat kísérő boszorkánymesterek különleges, csak a színészklánok számára hozzáférhető főzeteinek köszönheti rendkívül magas termetét és kidolgozott izomzatát. Három-négy fejjel is a többi szereplő fölé nőhet, hangját mesteségesen mélyítik el. Mérete ellenére kiváló táncos. Ha zöld testfestéssel bukkan fel, általában Weilával vagy egy hívével azonosítható.

Az *áruló álnok*. A *rododa*előadások kárhozatos, gonosz hőse, gyakorta tragikus sorsú áldozat. Koponyáját keskenyre és ívesre torzítják, némiképp taréj formájúra. Füleik nincsenek, s minden esetben kopasz.

A *boszorkányok ura*. Esetében mindenféle testi torzítás elképzelhető, csupán törpe mérete a fontos, ezzel is jelképezve, hogy nagysága nem testi értelemben mérhető. Színe a sárga vagy a fekete.

A *kenderfonó*. A színdarabokban a Sors és ezáltal Tharr megtestesítője. Elsősorban koponyáját torzítják el oly módon, hogy magas, ívelt, kéttenyérnyi homloka legyen. Arca akkor tökéletes, ha sikerül félig nyílt legyezőformára alakítani. Külön figyelmet érdemel hatalmas füle – mely szerepe szerint minden dolgok kifürkészésében segíti őt.

A *szűzlány*. Az ártatlanság, a gyermekiség valamint a termékenység megtestesítője. Orrát és száját tüntetik el, arcának simaságát pedig fehér festéssel hangsúlyozzák ki. Szemein kívül csupán két apró lyuk található azon – hogy levegőhöz jusson. Megtestesítőjét állítólag vére folyamatos cseréjével tartják életben. Bizonyos darabokban a rég holt Igere szolgálólánya.

A *hontalan galád*. A számkivetett, megkeseredett és elveszett kyrek vezéralakja. Rosszakaratú, ellenséges hős, szerepe szerint repülni is képes, így elsősorban elsorvasztott lábáról ismerhető fel. A színpadokon ravasz emelők és zsinórzatok segítségével mozog.

A *fekete kyr*. A titkok és rejtélyek ismerője, ugyanakkor a kíváncsiság megtestesítője is a darabok szerint. Bőrét valóban éjszínűre változtatják; fontos megkülönböztető jegye még hatalmasra hasított, mosolygó szája. A színművek hagyományos szereposztásainak megfelelően kitűnő harcos.

A *tőrleány*. Elsősorban vívótudásáról és táncáról híres nőalak. Kecsességét és finom mozdulatait kiemelendő, több műtéttel változtatják meg alakját. Lengőbordái eltávolításával kapja hihetetlen karcsúságát, mit finoman megnyújtott karjai és lábai is hangsúlyoznak.

Az egyik magamutogatón hosszú, kék *dreggis* hullámzott. Papok és nemesek kedvelt ruhaköltemény, nem több s nem kevesebb, mint tizenegy lépés selyemből. Meglehet, ez nem a legpompásabb darab volt, s egyetlen magára is adó *dreggis*hajtó nem vette volna még a kezébe sem, ám a célnak megfelelt. A csepűrágó arca fehérre és kékre volt festve, márpedig ez a *periddo* hagyományai szerint csakis papot, mégpedig fontos szereppel bíró papot jelenthetett. Hogy mely isten szolgáját alakította, az a darab szempontjából nem volt fontos, ezt mindig a néző döntötte el kedve szerint. Így a különféle égi hatalmak szolgái sem haragudhattak meg, noha volt már rá példa, hogy Tharr papjai vérrel tettek pontot egy-egy *periddo* végére.

A festett arcú alak kezében hosszú, felöltöztetett póznát tartott. Egy bábszemélyt. A *periddó*ban hagyományosan csak három főhős játszhatott, mindazokat, akik később léptek színre, furfangos bábok segítségével szintén ők alakították, mind mulatságosabb és kacagtatóbb jelenetekbe hajszolva magukat. Ennek a darabnak a végén a pap még saját magát is a színpadra léptette a bábszemély segítségével.

(...)A csepűrágók is elhallgattak. A lányt játszó férfi érdeklődve nézte a *khótorr*-papot, sárga arcfestésén ilyen közelről már jól látszottak az izzadság elmázgálta nyomok, a tegnapi borosta. A papot alakító komédiás arcán hihetetlen felháborodás ébredt a kék-fehér kence alatt. Bábszemélye lopótök képén ostoba vigyor.

– Mit akarsz itt, nagyuram? – perdült elé mindenfajta tiszteletadást mellőzve.

Morgena könnyei

Az *árnyékfestő*. Titokzatos női figura. Koponyáját szélesre és laposra torzítják, gyakorta az orrot is az arcba nyomva. Míg az előző szereplők bármelyike felbukkanhat a színen kopaszon is, az árnyékfestő különleges ismertetőjele rendkívül hosszú, vérvörös haja. A darabok szerint sokszor Morgena szolgálólányának kell tekintenünk őt.

A *kyr tanító*. A bölcs, az igazságosztó bíra, a tudás megtestesítője. Erre utal átlagosnál jóval nagyobb fejmérete is. Állandó jelmeze az éjezüsttel hímzett, fekete *dreggis*.

A *tűzseprő*. Kizárólag mágikus úton létrehozható formában létezik. Lábai nincsenek, altestét kígyóformára torzítják. Kezei és „farka" segítségével közlekedik. Tánca jobbára teste kígyómozgásával érvényesül. Igazán tapasztalt képviselői három-négy öl magasra is képesek felemelkedni. Természetesen Sogron segítőjeként szerepel a darabokban.

A *rododa* színészei külön hagyományok alapján edzik arcizmaikat. Ennek köszönhető bámulatos mimikájuk, melyet a megfelelő arcfestéssel is hangsúlyoznak. Mint már említettem, a különféle színek használata is más és más árnyalatokkal gazdagíthatja szerepüket, emiatt a *rododa* klánjai a hagyományos test- és arcfestés igazi mestereinek számítanak.

Játékukat a fenti eszközökön kívül gyakorta kísérik különféle mozdulatsorokkal, melyek nagyobb súlyt, esetleg más tartalmat adnak előadásuknak. Ilyenek a különféle dobbantások és karmozdulatok, illetve a jeleneteket bevezető és lezáró taglejtések.

Mindenképpen szót kell ejtenünk a *simms*nek nevezett *rododa*előadásokról is. A társulatok repertoárjának ritka darabjai ezek az úgynevezett szomorújátékok. A fenti színészek játszák a *simms*eket is, ám szerepeik ebben az esetben komorabb hangsúlyt kapnak. Szándékoltan baljós művek, melyet mi sem jelez jobban, mint hogy belső felépítésükben a páros számokra hagyatkoznak. Csupán rendkívüli esetekben kerülnek színre. Ilyen lehet egy háború elvesztése, a dinasztia egyik tagjának halála vagy egy Nemes Ház kihalása.

Az első előadást végig is nézte. Rengetegen voltak, mint mindig. A Lythala palota *gakeri* árnyszínháza az egyik legjobb volt a kerületben. Egykor tényleg színházterem lehetett – vagy valami hasonló, a Ház nemes kyreinek szórakozására. Ha több világosság akadt, szívesen nézegette a néhai freskók és szobrok maradványait, a bonyolult mintákat a falakon. Most csupán annyi fény derengett, amennyit a hagyományos árnyjáték koszos selyme átengedett. Emögött az ablaknyi felület mögött sejlett föl holmi vöröses mécsvilág. Ha nem is volt tökéletes megoldás, az efféle zavaros időknek megfelelt, s elegendő volt ahhoz is, hogy a *gakeri* figuráit megvilágítsa.

Ott derengtek hát, bizonytalanul megrajzolt körvonalaikkal, kecses, csipkésen áttört testükkel. Bálnacsontból faragták ezeket a tüneményeket, ezredéves tapasztalattal. Karjaikat, lábaikat külön pálcákkal mozgatták, s más bábjátékos kellett a fej, az arc és a száj mozdulatainak életre keltéséhez is. A harmadik a szöveget szavalta, azokkal a régies hangsúlyokkal, melyekbe csak itt-ott kerültek be a mindennapok újabb keletű kifejezései.

Siliát mindig lenyűgözte a *gakeri*. Gyerekként tudott örülni az ismerős történetek minden fordulatának, minden egyes gonddal megfaragott szereplőnek. Jó pár év múltával még egy Morgena papnőhöz is eljárt, aki a *gakeri* árnyjáték mélyebb jelentésrétegeit kezdte boncolgatni neki, de hamar rájött, hogy ő nem ezt szereti benne.

(...)Egy pillanatra kihunyt a fény, amint a selyemablak mögött elfordították a lámpást, majd felerősödött megint, jelezve az új szereplőket – ahogy ez szokás. Silia elmosolyodott láttukra.

Szerelmes dal következett, egy az ismertebbek közül. Újkeletű ének volt, abból a fajtából, amely a műpártoló kyrek közül szivárgott le egészen idáig. Shulur-szerte kedvelt dalocska volt, Silia gyakorta hallotta jártában-keltében s most is kedvtelve hallgatott bele az elejébe, amíg keresztülverekedte magát a bejáratig tolongó népeken.

A selymen karcsú figura árnya jelent meg, vékony, aprólékosan áttört kezekkel. Nyaka kecses, szeme hatalmas, szája boldogtalan mosolyra forduló. A bábmester akaratának megfelelően lassan szétárta kezeit, s felcsendült a dal:

Örök panasszal mért gyötörsz te engem,
Az élet útján díszem, gyámolom?
Nem akarom, s nem kívánják a mennyben,
Hogy rád előbb borúljon sírhalom.

Sogron lángjai

Nem lehet teljes a kép, ha nem említjük meg az úgynevezett *yn-rododa* előadásokat. Ezen előadások során az eredeti darabokat próbálják színpadra állítani, ám a színészek ebben az esetben nem a klánok tagjai, hanem a nemesi mulatságok műértő közönsége köréből kerülnek ki. Az efféle előadások értéke természetesen meg sem közelíti a hagyományos társulatok játékáét.

Mindez azonban csupán az úri udvarok kiváltsága, a pórnép által nem érthető, túlságos magasztos művészet. Talán éppen ez az oka annak, hogy idővel a navorok körében is elterjedtek bizonyos színjátszási formák, melyek sem tartalomban, sem emelkedettségben nem érték el a famorok színészi műveit – ám a népet ez mit sem érdekelte. Ők vásári komédiákra vágytak. Ilyen színi változat például a vidámabb darabokat ismerő *periddo*.

Cjeríss Masshallyr:
Maszkok és táncok tekercsei

Talán nem vetjük el a sulykot, ha a birodalom egy különleges jelenségét, az úgynevezett *weilyr*színészek működését kizárólag a lovagok jelenlétének tulajdonítjuk. Más színjátszási formáktól eltérően e színészek, énekmondók csakis a lovagrendek ügyes-bajos dolgairól szóló történeteket adják elő, s minden lovagvárban kitüntetett figyelmet szentelnek nekik. Bármerre járnak, védettséget élveznek, hiszen ki tudja, miféle büntetést kellene elszenvednie annak, aki egy rend nagymesterének kedvenc társulatát próbálja meg kifosztani vagy bármi úton bántalmazni.

A *weilyr*darabok minden esetben megtörtént eseményeket dolgoznak fel, mégpedig a lehető leginkább ragaszkodva a történelmi hűséghez. Nem egy esetben fordult elő, hogy egy színmű hatására később *badr'cyah*ot – szertartásos torokmetszést – kellett elkövetnie azoknak, akiket közelebbről *is érintettek* a darabban bemutatott események. Éppen ezért maguk a színészdinasztiák ügyelnek a leginkább arra, hogy csakis jól megrostált, többek által bizonyítást nyert tényeket építsenek be a színművekbe. Természetesen ezt a fajta történetírást az északi tudorok erősen megkérdőjelezik, s azt állítják, a toroniak a legritkább esetekben képesek *valóban* úgy felidézni a történteket, mint ahogyan azok ténylegesen megestek. Maguk a toroni történészek azonban számos esetben hivatkoznak *weilyr*társulatok előadásaira, ha egy-egy lovagokkal kapcsolatos eseményről értekeznek, olyannyira használható és mérvadó forrásnak tekintik a hagyományos színjátszási formák alapján íródott történelmi darabokat.

Cjeríss Masshallyr:
Maszkok és táncok tekercsei

Külön kell megemlítenünk az úgynevezett csillagdalnokokat. Vándorszínészek, kiket az általuk művelt igen alacsony szintű mágia különböztet meg minden egyéb hasonló művésztől. Varázstudományuk, mely a fény- és hangmágia tapasztalati hagyományait vegyíti egy erősen leromlott kyr tradícióval, vélhetően káoszkori eredetű.

Énekes mágiájuk a kyr dalvarázsra csupán halványan emlékeztet, s fényekkel való bűvészkedésük is inkább az embernépek zavaros próbálkozásaiból született korcs, semmint a „pillantás lantjának" is nevezett fénymágikus módszer, mi Kyria urainak méltó időtöltése volt egykoron.

Mindettől függetlenül a navor kasztúak között igen népszerűek óbirodalmi időket megidéző előadásaik, melyeket hangszerekkel, énekkel és mágikus képekkel kísérnek. Különleges kegyként a csillagdalnokok az előadások alatt pietornak minősülnek, s így fegyveres párbajokat is feleveníthetnek.

Csekély mágikus hatalmukat – állításuk szerint – a csillagokból nyerik, innen ered elnevezésük is. Két olyan hangszert ismert el a létüket szentesítő lándzsagyűlés, melyek beható ismerete

korlátozott fegyverhasználatra jogosítja őket. Ezek a *samballa* (háromfős), illetve a *tyssadin* (ötfős) kompániák.

Cjeríss Masshallyr:
Maszkok és táncok tekercsei

A toroni irodalomról

Az embernépek történetek iránti olthatatlan szomja nem csupán a mi sajátunk. A kyrek is rajongásig szerették a különféle históriákat, s nincs ez másként akkor sem, mikor vérük már meggyengült vagy elkeveredett az általuk oly lenézett népekéivel.

Toronnal kapcsolatban bármiről essék is szó, az óidők birodalma, Kyria megkerülhetetlenül ott lapul minden mögött. Ám éppen a nagy távolság s a mérhetetlen pusztulás teszi nehézzé, hogy bármiről is érdemben nyilatkozzunk.

Legjobb tudomásunk szerint a kyrek könyvkristályai minden esetben elsőséget élveztek az írással szemben, részben ez az oka, hogy utóbb rendkívül erős szóbeli hagyomány alakult ki leszármazottaiknál, mely a folytonos változások miatt nehezen visszakövethető. E számos helyen fellelhető kristályokkal jelen ismereteink szerint nem sok mindent kezdhetünk; valószínű, hogy a kyr elme különlegessége éppúgy elengedhetetlenül szükséges „olvasásukhoz", mint az azóta feledésbe merült mágikus hagyomány.

Azon kevés írott formában is fellelhető alkotás, ami végül ránk maradt, nem teszi lehetővé, hogy teljes képet alkothassunk a kyrek irodalmáról, ám óvatos tapogatózásra legalábbis elegendő.

Első helyen kell megemlítenünk a ***Kyrantallát***, ezt az ősi, mágikus költeményt, mely még a Vörös kontinensről érkezhetett Ynevre. Jórészt ez a hagyományos szöveg az, ami alapján a kyrek régi történelmét feleveníthetjük; ebben idézik *fel isteneik* és az ősi kyrek viszontagságait. Szent szöveg, ódivatú és nehezen értelmezhető szókinccsel, mely valaha talán különféle szertartások alapjául is szolgált.

Pontos történelmet, a kyrek calowyni mindennapjait – de legfőképpen elvándorlásuk okait azonban hiába keresnénk benne. Kyr mítoszok és mesék gyűjteménye csupán, egymásnak is gyakorta ellentmondó történetekkel, melynek lapjain hősök és hősnők elevenednek meg, szeretnek és háborúznak.

Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy a meglévő írott példányok szövege távolról sem egyezik, s habár a fogságunkba került *rododas*zörnyeteg állítása szerint léteznek a császárságban viszonylag egységes szövegváltozatai, mi arra a véleményre jutottunk, hogy már ők maguk is képtelenek lennének egy effélét pontosan összeállítani. Nincs is mit csodálkozni ezen: az ereni könyvtár birtokában lévő példány körülbelül harminczer, a dorani negyvenötezer verset tartalmaz, s gyanítható, hogy még legalább ennyit tudnánk hozzágyűjteni, ha a fellelhető másolatokat valaki életek során végigböngészhetné.

Azt azonban bizonyosan állíthatjuk, hogy a kyrek ma is ismert, legnépszerűbb történeteinek jelentős része mind a ***Kyrantalla*** lapjain bukkannak fel először. Ilyenek a ***Comshar-krónikák***, az ***Asmeryddysek végzete*** vagy a ***Korfordulók dalai***. Ezek közül is kiemelkedik a legismertebb korszakzáró ütközet, a ***Változás mezejének csatája*** néven ismert legenda.

Ezzel a „calowyni kyr időkből származó" írott forrásokat sajnos mind fel is soroltuk.

A Kyria idejéből származó irodalmi alkotások már jóval számosabbak, s a kyrek ynevi történelmének java részét is ezek segedelmével ismerjük. Ezen időszak műveinek tanulmányozását kétségkívül megnehezíti, hogy legtöbbjük minden valószínűség szerint csupán kristálykönyvekben hagyományozódott ránk, s csak a legnagyobb hatásúakat jegyezték le később, a birodalom alkonyán köznapi írásjegyekkel is.

A legfontosabbak között tarthatjuk számon Yalath An-Natiahan ***Hosszú utak könyve*** című alkotását, amely szigorú kyr rend szerint megalkotott versekben és prózában számol be több-

bek között a crantaiakkal vívott háborúkról, az Ediomad és a Shelaran végvidékére tervezett *ymcharr* erődítések megépítéséről, és a gyíklényekkel vívott küzdelmekről. Ezen történetek kiemelkedően népszerű hőse egy Ri-Ossyphyss nevű, földművesből lett generális.

Szintén Cranta idejéig megy vissza a ***Viharkrónik***ák nevű eposz eredete is, amely a keleti emberbirodalmak, és a Tajtéktrónus álomdinasztiáinak hódoltatása idején keletkezett, ókyr szabályok szerint verselő roppant történetfolyam.

Ezen korszak irodalmi maradványainak legtöbbje elsősorban szakrális tartalmú alkotás, ráolvasás és számunkra már értelmezhetetlen, mágikus formula.

Valószínűleg szintén szertartási szövegekből alakultak ki azon változatok is, melyek csak a legújabb idők során nyertek írott formát. Ide sorolhatjuk a *rododa* szörnyszínház mai darabjait vagy a különféle énekeskönyvek, kóruskódexek dalszövegeit is.

Ezek külön irodalmi kört alkotnak, melyek olyan mesterekhez köthetők, akik java része Kyria létének későbbi szakaszaiból ismertek. Ki kell emelnünk közülük két, Toron-szerte nagy becsben tartott művészt, kiknek *rododa*darabjai (vagy azok átdolgozásai) a mai napig fennmaradtak. A birodalom bukását megelőző negyedik évezred meghatározó hatású szerzője a Lakhassyni Mester néven ismert költőfejedelem, aki több mint száz *rododa*színművet alkotott – a kyrek megítélése szerint kivétel nélkül magas művészi értékűeket.

A másik ily nagyság Alÿssya Amşyss-su Khåḷdessy, akit a „poéták nagyasszonya" állandó jelzővel is gyakorta illetnek. Neki három darabja igazán ismert, ám azok népszerűségben még talán a Lakhassyni Mester munkáit is megelőzik, s a régidőkben külön *Rododa*házak alakultak, amelyek kizárólag ezeket játszották.

Ezen történetek ismertsége még Toron határán is túlterjed, s egyes motívumaik gyakran felbukkannak a környező államok területén is – igaz, *általában erősen torzított* formában. Mi sem jellemzőbb erre, mint az én esetem, aki személyesen találkoztam – itt nem részletezendő körülmények között – egy magát Dárdarázó Ognak nevező ork énekmondóval a bűvölők törzséből, aki oly történeteket ismert, melyek egynémelyikét Alÿssya Amşyss-su Khåḷdessy hagyományozta az utókorra.

A toroni történetírás gyakran merít egyéb – korántsem ily szakrális – forrásokból is. Ezek az eposzok és eposzgyűjtemények már ynevi eredetűek, ám kyr időkben létező formáikról semmilyen ismeretünk nincs; nem csupán nekünk, de gyaníthatóan a toroniaknak sem. Ezekből a gyűjteményekből ismerjük többek között a mitikus Aryssyr király legendáját – akit több helyütt Kék Fiúként is említenek – vagy a zavaros végzetű véristennő, Amirr históriáját.

A Kék Fiú alakja több helyütt is előfordul a toroni történetekben, s bizonyos formáiban ismert a birodalom határain túl is. A kék szín a másodszülött (vagy páros számú) gyermekek állandó jelzője, a kihívások, nehézségek és tragédiák folytonos társa, melynek a számok tekintetében oly babonás toroniak igen nagy szerepet tulajdonítanak. Ily módon a Kék Fiú a nehézségeken felülkerekedő, minden akadálynak szembeszegülő – és gyakorta győzedelmeskedő – mindenre kész bátorság és elszántság jelképe lett.

A kristálykönyvek idejének verselőiről roppant keveset tudunk, ám jó néhány olyan kötet ismert Toronban, melyek java része a múlt idők poétáinak szellemét dicséri.

Shakass Ysjarny Dhallon, Cjenden *khabass* vagy Shusylla Su-Dass verseit minden énekmondó kívülről fújja, témáik között első helyen áll természetesen a szerelem, a melankólia és a dicsőség.

A mai toroni irodalmi élet kiemelkedő alkotóit a nemesi udvarok környékén találjuk. Az óhagyományok alapján készült dalnokkódexek, családi históriás énekek a rég- és közelmúlt legfontosabb eseményeit tárgyalják, tárgyilagosnak legkevésbé sem nevezhető stílusban, ám irodalmi értékük, stílusuk, verselési szabályaik mindettől függetlenül meghatározóak.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a toroniak rendkívüli vonzódását a különféle dalokhoz és énekekhez, mely tény nagyban hozzájárult mérhetetlenül gazdag irodalmuk kialakulásához. Úgy vélem, ebben nem kevés szerepe volt a kyr hangmágia befolyásának, ami ugyan mára már kiveszett ezen szövegekből, ám foglyunk, a *rododa* szörnyszínész azzal kérkedett, hogy akadnak még beavatottjaik, akik, ha romlott formában is, de még bírják a dalok mágiáját. Ezek a verses énekek szolgáltatták az alapot a különböző – közrendű – színjátszási formák kialakulásához is. Mely ugyan azt eredményezte, hogy az eredeti szövegek leromlottak, ám legalább fennmaradtak s a mai napig léteznek. Ezek egy része él tovább a *gakeri* árnyszínházak vagy a *periddo* színpadain.

Szörnyfoglyunk azt állította, hogy ezek a formák alávalók és gyengék. Csupán a szegény nép bárdolatlan ízlésének megfelelőek. Legnagyobb bűnükül azt hozta fel, hogy képviselőik új darabokat is írnak, miknek nem sok köze van a valódi hagyományokhoz. Én mégis úgy gondolom, hogy fontosak lehetnek ezek a művek, ha nem is az urak, de legalább a sanyarú helyzetű nép számára.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni a toroni szóbeli hagyomány végtelenül gazdag voltát. Elsősorban az alsóbb kasztok körében számít ez jelentősnek, amit nem is csodálhatunk igazán, tekintve az ezen rétegekben előforduló írástudók alacsony számát.

Számtalan dalos, regős, képmutogató és mesemondó járja Toron útjait, akik tudományuknak köszönhetően viszonylag szabadon mozoghatnak a birodalmon belül. Ők azok, akik ezeket a történeteket a császárság legtávolabbi vidékeire is eljuttatják. Nekik köszönhető, hogy a ***Lobogókrónikák*** – melyek nem meglepő módon a zászlóháborúk eseményeit elevenítik föl – vagy a ***Császári tettek*** történetfüzére Toron-szerte ismertek.

Itt kell megemlítenünk azon mesék és balladák százait, melyek több szövegváltozatban öröklődnek mesterről tanítványra, s a régmúlt mitikus idők, vagy a „közelmúlt" eseményeit is felfedezhetjük bennük. Rendkívüli népszerűségnek örvendenek azok népmesei alakok, akiket jól ismernek a birodalom keleti és nyugati csücskeiben egyaránt. Ilyen az együgyűségéről nevezetes Balgakópé vagy a rendkívüli ravaszságáról és tréfáiról elhíresült Tarkhass *khótorr*. De ezen mesehősök mellett jól megélnek azok a valós szereplők is, kiket a toroniak szívesen szerepeltetnek történeteikben. A legfontosabbak ezek között Khabaryn Dælanon Dælan, az igazságosztó császár vagy Aruth Dyn-Dayaell, a már-már isteni tiszteletben részesülő Tharr-pap.

Ebbe a sorba illenek azok a históriák, melyek egy része nem csupán a nép között, de a nemesi udvarokban is ismert. A hekkamesékről van szó, melyek a legnépszerűbb toroni szentek (bár nem feltétlenül ez a legkitűnőbb fordítás erre a kifejezésre) ügyes-bajos történeteit elevenítik föl.

Nem elhanyagolható azon mesélők száma és fontossága sem, akik nem járják a birodalmat, ám emlékezetük számtalan történetet ismer. Jobbára a kisebb települések öreg mesemondói ők, akik kiemelt tiszteletet élveznek a falvakban és városokban, vagy akár a rabszolgatelepeken.

Vélhetően ez utóbbiaknak köszönhető, hogy számos, az Északi Szövetség területén ismert mesetípus és legendás hős – ugyan némileg megváltozott formában –, immár létjogosultságot nyert Toronban is. Ilyen például Lófia Markos Mart, aki könnyedén azonosítható az ilanoriak Kancáshercegével, a Szablyaleány, akiben a tiadlaniak Miar Thíl nevű hősnőjére ismerhetünk, illetve a Zöld Vándor Ynev-szerte ismert figurája.

Láthatjuk hát, hogy a toroniak éppúgy áhítják a jó történeteket, miként Északföld más népei, s ha másban nem is, ebben legalább mindenképpen testvéreinknek nevezhetők.

Abellars magiszter:
Átokföldi történetek *(bevezető)*

Toron zenéjéről, dalairól és táncairól

Felső énekmondónak nevezik a birodalom azon zenészeit, akik a legkitűnőbb mestereknél tanultak, s értő módon tudják tolmácsolni a Kyria idejéből származó legszebb dalokat (mint amilyen például a *Synniar kyrontalla*, ez a mélabús történetfüzér). Felsőnek nevezhetik magukat, mert oly mesterségbeli tudomány van a birtokukban, mely előadásaikat tökéletessé varázsolja. Ezt pedig csak kevesen mondhatják el magukról.

Közülük elsőül a különféle *samballa*társulatokat kell megemlíteni. Ez ugyanis az egyetlen olyan zenei hagyomány, amely többé-kevésbé sértetlenül élte túl a romláséveket. A kyr időkben a *samballa*együttesek a bálok, mulatságok, temetések legfőbb kísérőinek számítottak, nélkülük elképzelhetetlen volt egyetlen kiemelkedő társasági esemény is. A zenészek nem csupán énekeltek és muzsikáltak, de a *samballa*kardok segítségével régi történeteket, rituális párbajokat is eljátszottak a közönség nagyobb megelégedésére. A *samballa*kardok hosszú, vékony, enyhe ívű szertartási fegyverek, egykor lunirötvözetből készültek, ám mára ezek közül csak elvétve láthatunk egyet is. Eltűntek a múlt zűrzavaros eseményeivel együtt, csakúgy, mint az efféle társulatok hangmágiájának java része. A mai *samballa*társulatok ugyan ismernek varázsdalokat, ám ezek hatékonysága rég nem éri el a kyr idők mágikus énekeinek erejét, s manapság csupán a közönség hangulatának befolyásolására alkalmasak.

Lássuk magukat a hangszereket!

A hagyományos *samballák* ezüsthársból és lunirötvözetből készült pengetős hangszerek, melyek öt, kilenc és tizenhárom húrral készültek. Három típusukat különböztethetjük meg, ezek a magas (vagy kis, vagy pacsirta-) *samballa*, a kerek (vagy közepes, vagy tücsök-) *samballa* és a mély (vagy basszus, vagy szarvas-) *samballa*. A hangszereket rövidebb és hosszabb nyakkal is készítik; sajnos ma már képtelenek vagyunk megmondani, hogy a birodalom idején melyiket alkalmazták. A kyr fülek finomabb belső elrendezésére utal, hogy mindhárom *samballa*típuson vannak oly húrok, melyek hangját az emberi érzékek képtelenek felfogni, mindazonáltal a kyr összhangzattan elengedhetetlen részét alkotják. Lágy, dallamos zenéjük nem csupán a nemesség körében kedvelt, a hangszerek egyszerűbb változatai gyakorta felbukkannak a pórnép mulatságain is.

Az együttesek vezetői a pacsirta*samballán* játszók (általában nők), akik egyben a vezérszólamot (*yochír*) is éneklik. Ők határozzák meg az előadások menetét, a dalok sorrendjét, s az esetleges párbajok egymásutánját is.

Csupán a már említett felső énekmondók szólaltatják meg kellő szakértelemmel ezeket a hangszereket, hiszen az ő *samballá*ikat a leginkább elismert hangszerműhelyekben készítik, fegyvereiket elsőrangú kovácsok kalapálják, s mestereik mind különbnél különb papirosokkal tudják igazolni, hogy a régmúlt tudásának hiteles tolmácsolói. Bárki más játszon is *samballán*, csakis alsó énekmondónak tekinthető – mint például a csillagdalnokoknak nevezettek.

Szintén a kyr időkből származik az a hangszer, amely különösen népszerű a nemesi körökben, melynek ötfős együttesei szívesen látott vendégek mindenütt. Ez a *tyssadin*.

Hogy ez a hangszer mégsem örvend a *samballá*éhoz hasonló megbecsülésnek, annak oka csupán az, hogy csak a hangszerek élték túl a sötét időket, sem az általuk megidézett dalok, sem a hozzájuk kötődő táncok nem maradtak fenn. Újabb kori mesterei részint a *samballa*iskolák tudása alapján, részint az új idők nemesi ízlésének megfelelően alakították ki dalgyűjteményeiket, ily módon „pótolva" az elveszett hagyományt. Öt különböző méretű, egykor lunirötvözetből készült *tyssadin*t különböztetünk meg. Ezek a tenyérnyitől a férfikar nagyságúig terjedő fúvóshangszerek öt típusra oszthatók hangmagasságuk és szerepük szerint. Ezek a szúnyog-, a légy-, a méh-, a darázs- és a dongó*tyssadin*.

A lunirkürtökön megszólaló hangzatokat nem kísérik rituális párviadalok, ám minden előadás része az úgynevezett párbaj, mely azonban csu-

pán az egyes hangszerek megmérkőzését jelenti; fegyver és vér nem szerepel a mutatványban.

A *samballá*n vagy *tyssadin*on játszó érdemes kompániák tudásuk bizonyságául – a kyr időkhöz hasonlatosan – liliommal ékes arany karpereccel jelezhetik kiválóságukat…

…Akár az istenek kegyének is tekinthetjük, hogy akad olyan zenemű ma Toronban, amely tökéletesen abban a formában szólal meg, miként Kyria idejében. A nemesi udvarok és a pietorok pengedal nevű előadásáról van szó.

Hihetetlen módon több olyan könyv is túlélte a pusztulást, amely ezzel az úri kedvteléssel foglalkozik, s leírja annak minden csínját-bínját a zengőkardok kovácsolási mesterfogásaitól a különféle előadások tökéletes lebonyolításáig. Mindenképpen egyedi ajándéknak kell ezt tekintenünk, főként ha figyelembe vesszük, hogy még az olyan fontos dolgokról is, mint a kyr jogtudomány csak töredékes ismereteink vannak.

Egy olyan kovácskódex is a rendelkezésünkre áll, amely a zengőkardok méreteit, anyagát, súlyát, az alkalmazott ötvözetek arányait és kovácsolásuk mikéntjét tartalmazza. Ezenkívül három könyv maradt épen egymástól függetlenül, melyek részint szintén kovácsolási eljárásokat tartalmaznak, részint amolyan daloskönyvnek tekinthetők, hiszen pontosan leírják a pengedalban résztvevők számát, fegyvereit, azok összhangzatát, az alkalmazott ritmusokat, lépéseket, vágásokat és énekeket (melyek általában nem többek harci kiáltásoknál, rövid párbeszédeknél).

A páros pengedalokon kívül megtaláljuk bennük a három és öt főre komponált előadásokat csakúgy, mint a nemesi bálok és pietormulatságok méltán népszerű ötvenegy, százegy vagy kétszázegy párra írott darabjait.

A pengedal nem más, mint harc ritmusba és dalba foglalva, ahol a résztvevők egyedi kardjai a hangszerek, ezek összecsendülése adja a dallamot és az ütemet, és erre a zenére énekelnek az egymással vívó felek. A pengedal során azonban vér csak véletlenül folyhat, ezen előadások elsősorban a résztvevők virtusáról, vívótudásáról és ügyességéről szólnak…

…A pórnép hangszereit figyelve szembeötlő az a ragaszkodás, amivel a kyr hangszerekhez kötődnek. Mások ezt a nemes hangszerek megalázásának, sárba tiprásának tekintik, ám tenni ellene mit sem lehet. Főként, hogy ezek a hangszerek már csak elvi felépítésükben, megszólaltatásuk módjában hasonlítanak kyr elődjeikre, s rendkívül változatos módon készítik, használják őket birodalomszerte.

Összefogó néven *sambal*nak nevezik mindazon hangszereket, melyek a nemes *samballá*kból alakultak ki. Pengetős hangszerek ezek is, ám formájuk leegyszerűsödött, néhol már a húrok számához sem ragaszkodik az együgyű nép, sőt olyan helyek is akadnak (például Odassynben, Shínben, Kharyn-kharnban), ahol tiadlani módi szerint, vonókkal szólaltatják meg őket.

Hasonló változásokon ment keresztül a *tyssadin*ek családja is. Részint az embernépek egyszerűbb sípjai, tilinkói keveredtek a nemes vérrel, részint a régi kürtök anyaga változott meg. A ma már csak *tyssá*nak nevezett hangszerfélék legtöbbje nem fémből (lunirötvözetből még véletlenül sem), hanem fából, esetleg édesnádból készül…

…A császárságon kívülről érkező hatások is gazdagítják azt a rendkívül tarka képet, mely a birodalom zenei életét jellemzi. Ezek közül fontosságban mindenképpen kiemelkedik a *mella* nevű, különféle ütős hangszerekből álló együttes és a hasonló nevű zenei stílus.

Gongok, dobok és hosszabb-rövidebb fém- vagy farudak megszólaltatásával hívják életre ezt a zenét, amely rövid idő alatt a Morgenához köthető kyr árnyszínház mai darabjainak, a *gaker*inek a kísérőjévé vált. Lassan áramló, különös dallama az élet körforgásának jelképe, finom, mélabús dalai elsősorban a keleti országrészekben bukkannak fel – nem véletlenül. A *mella* ugyanis a Sinemosi-szoros vidékéről terjedt el (ahová talán a távoli Enoszukéről érkezhetett,

bár egyes feltevések szerint valójában az uluk zenéje volt valamikor), ám legfontosabb toroni központjai Karkvin és Szindvil szigetcsoportjai…

…Akadnak egyéb hangszeres formák is, amelyek vélhetően az embernépek zenei örökségéből kerültek a császárság mindennapjaiba. Talán megkockáztathatjuk azon kijelentést, miszerint eredetük egészen a crantai időkig nyúlik vissza. Ezek a rendkívül egyszerű hangszerek igen kedveltek a toroni embernépek között, egyes „nemesített" formáik használata azonban a kyrek szertartásaiba is beszivárgott, s fontos helyet vívott ki magának.

Így lehet, hogy a különféle dobok ma már a nemesek összejövetelein is felbukkannak, méretükben maguk mögé utasítva az embernépek ütőshangszereit. Dobos rabszolgák nélkül immáron napjainkban előkelő esemény elképzelhetetlen. De ilyenek a különféle sípok, furulyák és pásztortrombók mai utódjai, például a nemesi bálok hatalmas *gormj*ai, ezek a két-három lépés hosszú fémkürtök, melyek az újonnan érkezőket jelzik a fontosabb eseményeken…

…A dalokról és kórusokról is említést kell tennünk. Legrégebbi örökségünk részei ezek, mindvégig jelen voltak fajunk mindennapjaiban, egyesek közülük talán az istenekkel egyidősek. Lényegüket tekintve folyton változók és megújulók, ám kétségünk nem lehet felőle, hogy a kyrek kíséréi ők a legrégebbi koroktól kezdve. Nem csupán a különféle vallásos himnuszok vagy egyéb szertartási dalok vannak velünk az óidők óta, de mindenféle egyéb dal is, legyen az nóta vagy ária, énekelje csak egy torok, vagy zengjék százak.

A külhoniak számára – úgy értesültünk – mindig meglepő a toroniak daloló kedve. Hisz bárhol jár-kel az ember a birodalomban, mindenütt találkozhat dalainkkal és kórusainkkal.

S amíg a szólóének a szépérzéket szolgálja a maga nemes módján, addig a kórusok a közösséget, az összetartozást erősítik, legyen bár szó Tharr papjainak mély, dübörgő hangjáról, vagy a falvak, városok kórusházairól, hová nagy kedvvel és szívesen jár mindenki az arra rendelt napokon – akad olyan hely, hol tizenegy-tizenötször is egy hónapban.

Talán azért is oly népszerű és nemes kedvtelés ez, mert sok mindent őriz a régidőkből, gyakorta oly dolgokat, melyek másutt már kihaltak. Ilyenek azok a hangzatok és dallamok, melyekben megmaradt a beléjük szőtt mágia egy része, noha megszólaltatásukra csak a legkiválóbbak képesek egymaguk. Elsősorban a kyr nők között találhatunk ily torkokat, bár hozzá kell tenni, hogy a köznép gyermekei között is akadnak erre alkalmas személyek, különösképpen akkor, ha vérük megfelelő arányban keveredett a kyrekével.

Igen régi hagyományok ezek, gyakorta meggyengülve vagy elvegyítve az embernépek káoszkorból eredeztethető tapasztalati mágiájának nyomaival.

Az efféle mágiával átitatott hangzatok megszólaltatása fölötte kedvelt a hozzáértők körében. Így énekelnek Tharr vagy Sogron szent kórusai. A megfelelőképpen előadott dalok nagyobb varázsok életre keltéséhez szolgáltatnak mágikus hátteret, kottáikat, daloskönyveiket féltékenyen őrzik. Ilyenek lehetnek Tharr tárnamély hangú férfikarai, a Tűzkobra dicsőségét hirdető lángkórusok vagy a csatába induló lovagok félelmet keltő haláldalai.

Akadnak egészen veszedelmes hangzatok is. Ezeknél a hatás elsősorban az előadók számának függvényében változik. Ide tartoznak – a több helyütt tiltott – boszorkánykórusok vagy a Háromfejű egyes szektái között népszerű kardalok, melyekbe különféle támadómágiák szőhetőek.

Ez utóbbiak jobbára káoszkori eredetre valló hangmágiát használnak. Sokkal kifinomultabbak – és meg kell vallani, gyengébbek – azok a dalok, melyek gyökereit Kyriában kell keresni, s összefogóan „andalító dalok" néven ismertek. Elnevezésüket a ***Thallyber Myass Vyrciss,*** avagy az ***Andalító dalok könyve*** című énekesműnek köszönhetik. Ebben a freiglundi eredetű gyűjte-

ményben kerültek leírásra azok a varázsdalok, melyek elsősorban érzelmi, hangulati felüdítésre, esetleg a tudat ellazítására, pihentetésre szolgálnak. Előadásukat tekintve egy avagy három főre íródtak, megszólaltatóik ugyanúgy a felső énekmondó sedularoknak kijáró tiszteletet és karkötőt kapják, mint a legkitűnőbb *samballa-* vagy *tyssadin*együttesek.

E csoportba tartoznak még a nemesi udvarok kobzosai, dalnokai és énekmondói is. Rajtuk kívül mindenki más csupán az alsó énekmondóknak kijáró – noha a navorok közt kiemelkedőnek számító – tiszteletet kapja.

Az egyéb dalok, még ha nem is tartalmaznak beléjük szőtt mágiát, szintúgy rendkívül népszerűek birodalomszerte. Lehetetlenség lenne felsorolni valamennyit, de még csak a nagyobb csoportjait, tájegységeit is. Legyen elég e helyütt annyi, hogy a császárság népei mindenütt igen kedvelnek dalolni, még akkor is, ha balsors vagy háború keseríti szívüket. Éppenséggel ezen időkben adják a legtöbb segítséget a vidékek kórusházai, ezek nyújtanak segítő kart; közösségi élményt és kiutat mutatva még a navoroknak is.

A sötétség kasztjában is léteznek énekek, ám számukra a kórusok alakítása tiltott. Rendkívül sértő lenne az mindenki másra nézve…

…Ha a birodalom különféle táncait vizsgáljuk, eredetüket tekintve két részre kell őket bontanunk. Mágikus, ha úgy tetszik, kyr gyökerűek mindazon táncok, melyek a ma nemességéhez köthetők. Biztos tudomásunk nincs ugyan róla, hogy eleink pusztán a mozgás segítségével varázslatokat hozhattak volna létre, ám tekintetbe véve a különféle mágiákat, azt tapasztaljuk, hogy a megfelelő mozdulatoknak, azok sorrendjének mindenütt fontos szerepe van.

Ezt látjuk, ha a különféle egyházi szertartásokat nézzük, s ne legyenek kétségeink, ha Tharr avagy Sogron hitbéli táncait figyeljük, mindezek legmélyén Kyria anyrjainak egykori mozdulatait, illetve azok módosult formáit látjuk.

A mára már jelentésüket vesztett avagy jelentősen módosult táncok a Nemes Házak báljain bukkannak fel, oly módon átformálva, hogy páros avagy körtáncok lejtésére legyenek alkalmasak. Csupán egy olyan báli táncot ismerünk, az úgynevezett *quicchass*t, avagy győzelmi táncot, amely a zászlóháborús sikereket követően elsőül az alsóbb néprétegek között tett szert komoly népszerűségre. Innen került fel – a fölösleges sallangoktól megfelelőképpen megtisztítva – a báli udvarok darabjai közé.

Hasonlóan mágikus gyökereket kell sejtenünk a *rododa* színpadi táncai mögött is, mely talán a korai misztériumjátékok örökségének tekinthető. Mára ugyan már jelentősen módosult, s csupán néhány mozdulat mögött sejlenek fel a múlt árnyai, ám elsősorban a jelenetek nyitó- és záró-táncai mutatnak kísérteties hasonlóságot Tharr néhány szertartásának elemeivel…

…A nemesi udvarok kedvelt szórakozási formáját, a *dwellyn adaynnát*, vérnászt is a táncok közé sorolhatjuk. Igaz ugyan, hogy ezen ravasz udvarlási kelepcékben elsősorban a szavaknak van jelentős szerepe, ám nem lehet megfeledkezni a megfelelő lépésekről és karlejtésekről sem, hiszen hiába a sima beszéd, a rejtett fegyverek (kontysulymok, tőrlegyezők), vagy a humoros okfejtés, ha az illető elvéti a ritmust avagy rossz sorrendben veszi elő incselkedő, hódító mozdulatait, ugyanúgy köznevetség tárgya lesz és vesztesnek minősül, mintha kiszemelt partnerétől súlyos testi sebet kapna…

…Ugyancsak táncnak minősíthetjük azt a szintén nagy nemesi estélyeken látható, kifinomult harcművészeti stílust: az *equvaró*t. Ez a vakharc és a pusztakezes küzdelem elemeit ötvöző finom tánc csakúgy az ellenfél végleges megalázását és lelki megtöretését célozza, miként a vérnász, csupán az eszközei mások. Fürgeség és ügyesség szükséges hozzá, komoly lelki fegyelem, és mindenekfelett pallérozott stílus. Szívesen választják rituális párbajok eszközéül; az egymással ellenséges Házak közötti leszámolások egyik nagyra tartott és módfelett elegáns módozatának számít. A harc menete gyakorta hosszadalmas és vontatott, hiszen az *equvaro*

mesterei igyekeznek sokáig gyötörni ellenfelüket, kétséget sem hagyva az esetleges győztes kiléte felől. Fontos eszköze az *equvaró*nak a veretes nyelv és a műveltség is, hiszen ez ugyanúgy az ellenfél sértegetésének és kínzásának az eszköze lehet, mint a villámgyors kéz- és lábtechnika. A legjelesebb mesterek gyakorta hunyt szemmel, megvető arckifejezéssel küzdenek, ezzel is kimutatva az ellenfél iránti mélységes lenézésüket. Találkoztam már szerencsés külhonival, kinek Tharr kegyelméből módja nyílt megtekinteni egy *equvaro* párviadalt, ám ő semmi szépet és felemelőt nem talált benne, s inkább viszolygást véltem felfedezni az arcán. A balga…

Thassaladyon magiszter: ***Furcsa tapasztalásaim***

…A másik csoport, a pórnép táncai nélkülözik a nemesi bálok pallérozottságát és kellemét, ám meg kell adni, még ez is módfelett tetszik nekik. Szakrális tartalma ezen táncoknak kevés van, hacsak ide nem számoljuk a különféle ünnepségek történetét. A tavaszelő termékenységi mulatságai vagy a betakarítások táncai vélhetően a régmúltban sokkal nagyobb szakrális jelentőséggel bírtak, ám mára ez jobbára átalakult, s ezen pórnépeknek immáron kevés fogalmuk van arról, mi végre kell egyik vagy másik táncot elővenniük.

Felsorolni is hosszú lenne, hányféle és -fajta tánc járja a birodalomban, elégséges talán szerepük szerint szétválogatni őket. Akadnak táncai a leányoknak, melyek szépségüket, kellemüket vagy éppen csáberejüket hivatottak hangsúlyozni, s ugyanúgy a legényeknek is akad módja, hogy magukat illegetve a leányok szívét elnyerjék.

Külön venném a nagy népi táncmulatságokat, melyek a megfelelő hold- és csillagállásokkal kerülnek megrendezésre vagy a már említett termékenységi rítusokat, ahol a falvak aprajanagyja részt vesz a különféle körtáncokban. Ami ezen táncok zenei kíséretét illeti, az a különféle tájegységeknek megfelelően változik, ám azt elmondhatjuk, hogy a legnépszerűbbek a *sambal*félékkel előadott aláfestő dallamok.

A nemesi udvarokból is kerülnek táncok az alsóbb kasztokhoz, ám a famorok csak nevetnének, ha azokra egyáltalán ráismernek. Mindaz a kellem, erő és emelkedettség hiányzik már ezekből, mely népszerűvé teszi őket a kiművelt és előkelő körökben. Csupán a pietorok saját pengedala és annak lépései számíthatnak elismerésre a nemesek között…

Cjeríss Masshallyr:
Maszkok és táncok tekercsei

Toron ruházkodási szokásairól

Legalább tizenegy rőf hosszú selyem szükséges az egyszerűbbekhez. Anyagában, színében és mintázatában összhangban legyen az alsó *dreggis*szel, ez alapfeltétel. Mint ahogy a gyümölcsnek is a magja rejti a későbbi gyümölcsöket, úgy az alsó öltözet lesz az, mi a *dreggis*t magát meghatározza.

Ennek a „magnak" a hajtása, azok ereje, vonala és áramai rajzolják meg a ruházat küllemét. A magot pedig az, hogy milyen szerepe lesz a *dreggis*nek – köznapi, palotai, mozgó, dísz, szellő- avagy parázsmeleg. És ezek elegyei.

Az alsó *dreggis*eket ráncolással, redőzéssel és visszahajtással díszítheted. Már az első szakasz lépései meghatározók, hisz ebből alakul a középső, majd a végső forma. Akár egy jól megtervezett ütközet.

Övet háromféleképp hajthatsz hozzá. Vagy az egyik végén sodrod meg az anyagot, vagy középen avagy mindkét végén. Ezek egyben meghatározzák a hajtás végső menetét is. A köznapi viseletekre hajthatsz zsebeket is, de ehhez legalább egy *semym*, egy fogóember kell, hogy a visszahajtás tökéletes legyen. Fontos tudni, hogy ékszeröveket csak a külső *dreggis*re illő venni.

A végső szakaszban – bizonyos esetekben – ugyan alkalmazhatsz csomókat, de ez nem mindig illő és díszruhákon különösen ormótlan. Ám

így is kilenc módozat közül választhatsz, miként fonod el az anyag végét. A legbonyolultabbnál három *semym* segítőt kell használnod.

Magát a *dreggis*t öt módon hajthatod. Lehet elöl, oldalt vagy hátul nyitott, zárt, vagy az első három elegye. A módokon belül ismét csak a *dreggis* szerepe, az alkalom és az időjárás a meghatározó, például az elöl nyitottakra könnyedén hajthatsz kámzsát.

Khammar Eilacjas a jadili kék Hajtók
***dregisemyme** a tiadlani követnek*

Miben különbek ezek nálam? Vagy tényleg enynyit vétettem az isteneknek, s ez a büntetésem? Talán egyszerűen csak nem látnak. Hogy ezt tervezték velem, azt hinni sem merem.

Még a parasztok előtt is földig kell hajolnom.

Én mégis figyelek. Kitanultam, hogy a szemem sarkából is lássam őket. És amennyire csak telik, nézem is, mint sétálnak el felettem. Hogy lássam, mint s miben különbek. Mert szerintem nem azok. Gonosz fattyú mindahány.

Mennek föl előttem a lépcsőn, s néhanap lelkét könnyítendő vet nekem némelyik egy fél rezet. Csak húzzák köpenyük, szintúgy óriás palástjaikat, s a könnyű lepleket, vagy szolgák hada lohol a nyomukban, hogy fátyluknak földre érni ne kelljen. Rossz időben hallom, kámzsáikon az eső mint kopog. S ilyenkor hosszú csizmáikkal nagy kegyükben még sarat is vernek nekem.

Kardjaikat jobbfelől hordják, hogy gonosz kezükre jobban essen úgy, vagy mindkét combjukat vert acéllal övezik. A fegyveresek előtt különösképp mélyre kell magam vetnem, ha Tharr kezére esni nem kívánkozom.

Rúgni bennünket felettébb szeretnek, mi végre kerülnöm kell a cserzővargák papucsát és finnyás úrfiak bokacsizmáját csakúgy, mint a vasalt botvégeket.

Ha végre csendben mennek – hisz az úri menet nem zajong –, hallom sok ékszerük mint csörög bokájukon, vagy fentebb, hová szemem már nem emelhetem.

Gyomromba mar az ijedség, ha meghallom vándor prédikátoraik csengettyűs saruját. És ha papjaik tekergő, rojtos köntöse nekem a félelem, hát félember-szerzeteseik sárga köpenyének mocska maga a rettegés.

Erv koldusrabszolga az ebedori
piaclépcső közeléből

Azt kell mondjam, uram, hogy bár viseletük néha túlzó, a nemeseket leszámítva öltözködésüket inkább a józan ész szabályozza. Nem sok olyasmit láttam, mit másutt nem tapasztaltam volna.

Ezek között feltétlen meg kell említenem a színek különös használatát. A felsőbb rangúak viselhetik mindazokat a színeket, melyeket az alattuk lévők, s csak azokat nem, mik a felettük állókhoz tartoznak. Ezenkívül az egyházakra is más szabályok vonatkoznak, ám azokban nem ismerem ki magam igazán. Így hát amit mondok, azért teljességgel nem kezeskedem.

Míg nemeseik kékbe, zöldbe, vörösbe és ezüstbe öltöznek leginkább, addig a papjaik, kalmáraik, s a más efféle rangúak inkább a sárgát és a violát kedvelik. Akadhat ugyan csekély keveredés – főként a díszítések kapcsán, ám annak mindig oka van. Harcosaik és fejvadászaik többnyire feketét és szürkét hordanak – ha másnak látszani nem akarnak. A többi népségnek csak a barna s az egyéb földszínek járnak, míg a legelőkelőbbeknek arany ruha jár. Ők különben is oly színeket vesznek magukra, mikhez csak kedvük van. A fehér kivétel – egyként viselheti bármelyikük.

Ruháikat tekintve, mint mondottam, csak úgy öltöznek, ahogy azt munkájuk vagy az időjárás megköveteli. Amik ezenkívül feltűnőek, vagy furcsák lehetnek, azok a következők: nemeseik *dreggis*nek nevezett, igen hosszú, hajtott ruhái. Lehet ilyen a kalmárnépeknek és papoknak is, ám nekik nincs joguk oly hosszú anyagokat maguk köré hajtani, hát kevésbé is látszanak hatalmasnak. Akadnak úri fövegeik, fura kalpagok, mikkel kérkednek. Szarvsapkának nevezett süvegek, vagy hosszú hajukat megregulázó

gyöngyhálós zsákfélék. Jobbára úri mulatság az efféle. A tetejébe a legkülöncebbek hajukból fonnak maguknak fejrevalót. Mi ugyan csak dísz, eső ellen mit sem véd.

Egyéb kalapjaik karimája széles, gyakorta a válluk fölé is ér, ha esős idők járnak. Míg a kalmárnépek posztóból készíttetnek ilyeneket, a pórnépnek jó az szalmából is. Hidegben szőrkucsmákat vesznek, mi oly magas lehet, mint a rangjuk. Ezeknek gyakorta füle avagy lehajtható gallérja is van. A füles sapkák közül jól ismert a *khótorr*oké. Annak füle káoszhímes és hosszú, kétfelől mellközépig ér.

Köpenyeik divatját is az szabja meg, hová készülnek. A bálok vagy estélyek nagy és súlyos köpönyegeket kívánnak, kámzsás, csuklyás palástokat, míg a köznapiak olyanok, mint mifelénk az *incogno*, s Toronban is ez a neve. Ebből csinálták az úrfiak kedvére ennek díszesebb, hasított ujjú változatát, mi könnyedebb, lengébb, nemesebb anyagból szabott, ám ugyanúgy csuklyával működő. Ennek neve *haquitess*.

Megint másféle köpönyeg az alsóbb népek *baythas* nevű ruhadarabja. Ennek kámzsája nincs, hogy rejteni véle arcokat ne lehessen, és sem ujj, sem zseb nem található rajta. Ravasz madzagokkal a nyaknál hurkolják össze a nagy gallérféle alatt, hogy leginkább medúzára hajaz ezáltal. Két oldalon akad csak hasíték rajt', hogy azon a karjuk kiférjen.

Ingeik ujja bő, gallérjuk jókora, s a nadrágfélékkel is csak úgy vannak, mint mifelénk, csupán száruk bővebb, hogy kibuggyan, ha hosszú csizmáikba rejtik. Papjaik effélét nem hordanak, nekik hosszú anyagokból hajtanak valamit, minek minden számítás szerint szoknyának kéne lennie, ám mégis inkább övvel kötött, lenge nadrágfélének tűnik. Ennek neve *thybbas*.

Lábbelijeik is affélék, mint miket Északföldén hordanak, csupán az ünnepi viseletek díszesebbek. Orruk megnyúlt, s gyakorta fémszobrocskák ékítik, mint másutt a hajók elejét. Az előkelőek bokacsizmákat is húznak, de persze az efféle úri kedvtelés tiltva vagyon mindenki más előtt.

Külön szólanék vasas lovagjaikról, kiknek páncélzata ugyanannyira a célnak megfelelő, mint mifelénk, ám díszítményeiben inkább szemfájdító. S akkor még nem szóltam az ünnepi vértezeteikről, miknek hadi haszna ugyan csekély, de küllemében félelmetes és rendkívüli mintázatú.

A Szövetség egy ereni embervadászának beszámolójából

Megkérdeztem az embert, nekem adná-e azt a prémes gúnyát. Erős bőrből készült, talán medveirha lehetett egykoron, a hóesésben nem nagyon láttam.

Azt válaszolta, anélkül alighanem megfagy. Mondtam neki, hogy magam is hasonló módon érzek, talán még inkább, mint ő, abban a nagy melegben.

Egy kicsit elgondolkodott, azután tisztelettel azt kérdezte, vajon Tharr viszonozna-e egy ilyen szívességet, ha módja lenne rá?

Természetesen igennel feleltem, mire körém kanyarította a bundát

Ezután hamarost meleg kunyhójába vezetett, ahol a felesége annak rendje s módja szerint megvendégelt egy jó erős levessel, mit szárított gombából és fenyőrigóból főzött. Az egyik errefelé növő gomba igen csípős levet tud ereszteni.

Jókedvemben megkérdeztem a gazfickótól, ugyan mire gondolt, amikor a Tharr viszonozta szívességről beszélt? Azt felelte ravaszul, szakállába somolyogva, hogy nagy kegy ez neki, s meg kell fontolnia.

Azóta a tűz mellett üldögél – tán várja, hogy befejezzem az írást.

Tetszik nekem ez az öregember. Remélem, nem fog ostobaságot kérni a nagy megfontolásban.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Mi különleges alkalmakra kellünk. Hogy kígyókba fonják a hajat, arra alkalmasak a navor fonók is, tudják a dolgukat. A mi kezünk, a mi gyöngyünk az ünnepekre dolgozik, vagy nemes udvarokban, hol a hölgyek fejdísze napról napra változik.

Nem kell persze mindig művi formát adni a hajnak. Akadnak alkalmak, mikor a mosott és virágvizes fürtök a legmegfelelőbbek. Akár még a bálokon is.

Mi különleges dolgokat ismerünk. Hogyan kell gyöngyöt fűzni a tincsekbe. Miként kell hurkolni a hajat, hogy háromszoros hálót adjon. Hogyan kell vendéghajat fonni a műveinkbe, hanem elég hosszú, mit Tharr adott. Tudjuk a módját a kontysulymok elrejtésének, s annak, mint röpüljenek ki méregtokjaikból a dámák egyetlen fejmozdultára. Ismerjük a számok hatalmának reánk vonatkozó részeit. Tudunk szarvakat vagy kúpos tincseket fonni, akár a jégcsap, s ismerjük a kontyformák harminchárom rendszerét.

Ha akad elegendő szőrzet az arcon, abból szép formákat készítünk, legyen az bajusz vagy szakáll, három avagy több ágra fonva, avagy csupán egy fonatba gyűjtve vékony gyűrűvel.

Ismerjük azon növényeket, mikből a legjobb balzsamok lesznek, s kertjeinkben a legillatosabb virágok nyílnak, miket Kyria nagyjai megalkottak egykoron. Vannak kencéink, melyekkel az arcot avagy az egész testet ékíthetjük akár. Nőnek oly gyümölcseink, mikkel a legszebb színekkel festhetünk meg bármit.

Ismerjük a módját a maszkok és tapaszok felhelyezésének, szabályait az arcékszerek elrendezésének.

Tudjuk mi illő és csinos.

Lossera Fynaess, jadili első hajfonó a tiadlani követnek

3. fejezet

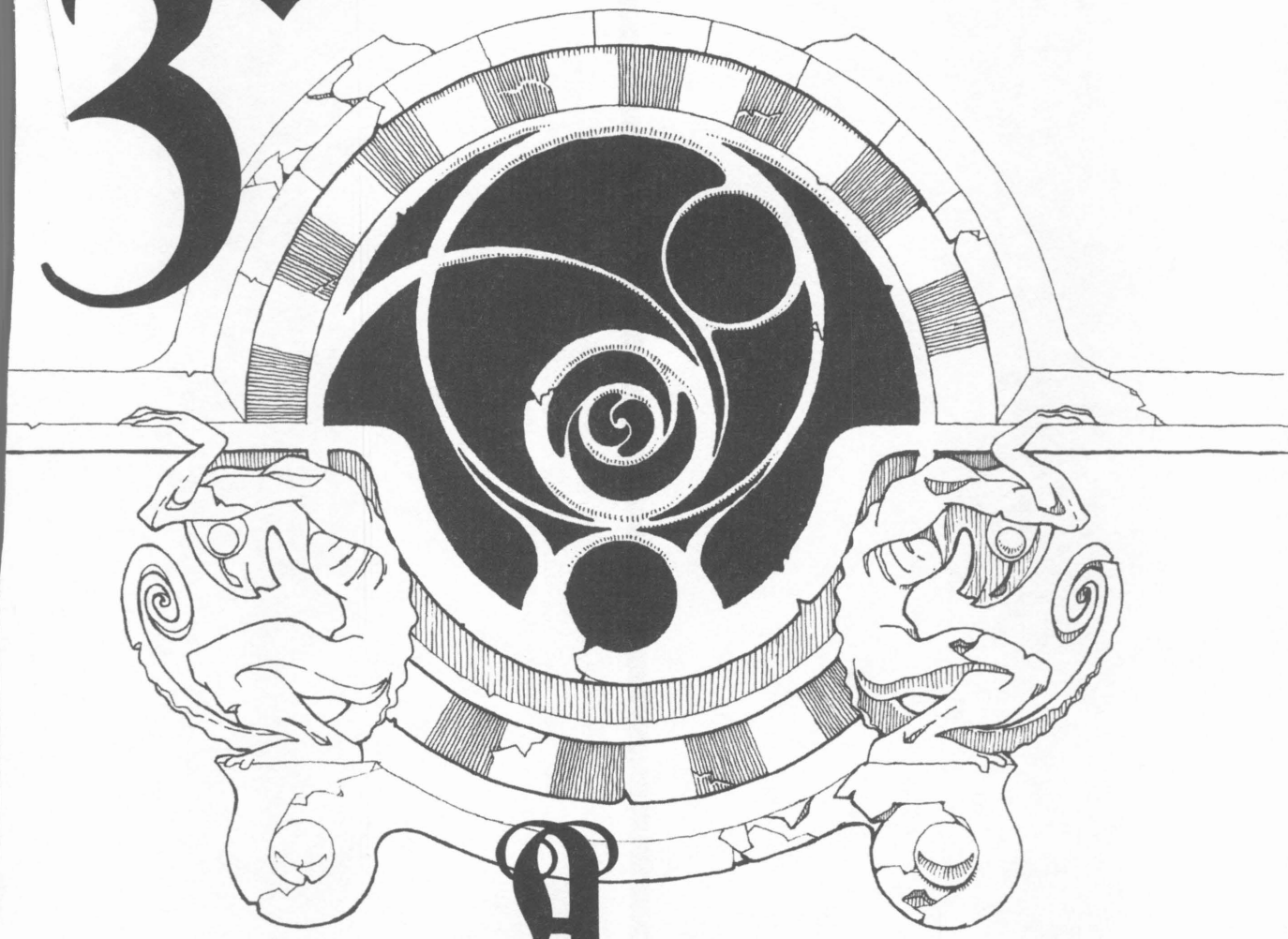

A Köznapokról

A városi életről

A toroni városok életében való eligazodáshoz elengedhetetlenül szükséges magának a toroni társadalomnak a megértése. Ez a rendkívül összetett, folytonosan változó, már-már élő szervezet viszonylag pontosan meghatározza mindenkinek a helyét és kötelességét – a városokon belül is. Összességében elmondható, hogy a toroniak nagy része vidéken él, annak ellenére, hogy más országokkal összehasonlítva nagyobb a városlakók aránya. Éppen ezért a nagyobb települések egyben a környező falvak és földesvárosok mindennapjaira is komoly kihatással vannak. Ezek látják el élelemmel és használati tárgyakkal hatalmas testvéreiket, noha a kézműipar legfontosabb telepei mind a városokon belül találhatók.

Ezen települések élén egy-egy ókyr Nemes Ház áll – a tartományi székhelyek esetében ez általában maga a *regitor*i család – ők döntenek minden, a város életét döntően befolyásoló ügyben. Alattuk állnak a velük vérszövetségben lévő családok, illetve a különféle egyházak magas rangú képviselői – már ha az adott településen akad ilyen. Nekik általában nincs különösebb beleszólásuk a mindennapokba, noha a javaslataikat általában meghallgatják. Befolyásban ugyan néha még meg is előzik őket, ám rangban mindenképp mögöttük állnak a városok polgári rétegének kiemelkedő képviselői, a különféle kereskedő és iparos szervezetek vezetői.

A település hivatalos irányítója az úgynevezett *uriodominior*. Ő jobbára a várost vezető ókyr Nemes Ház sarja, de az is elképzelhető, hogy ezt a tisztséget a legerősebb Ház valamely hűséges csatlósára ruházza. A nagyobb városokban, mint amilyen például Lakhassyn, a különféle kerületeknek mind saját *uriodominior*a van, ő felelős az adott településrész ügyeinek intézéséért. A nagyvárosok ilyen kerületparancsnokai felett minden esetben áll egy másik hivatalnok is – a *primuriodominior* –, akinek az egész városért kell felelősséget vállalnia a *regitor* felé.

Ezen irányítóknak esküsznek hűséget a város életének befolyásos tagjai csakúgy, mint a nemtelen szervezetek. Ennek megfelelően az ő parancsainak engedelmeskednek a különféle tolvaj- és boszorkánymesteri klánok, melyek segítségével – s természetesen saját fegyveresei erejével – ő felügyeli a város biztonságát is. Fontos megjegyezni, hogy a mondott testvériségek csakis a nagyobb városokban tevékenykedhetnek, a kistelepülések alkalmatlanok arra, hogy például egy jelentősebb tolvajközösséget eltartsanak. Igaz ez még akkor is, ha Toronon belül ezek a klánok tekinthetők a legfontosabb rendfenntartó erőknek. A kisebb települések tolvajai nem számítanak rangbéli céheknek, pártfogóik nincsenek – így bűnözőként kezelik őket, akiket előbb-utóbb Tharr figyelmébe ajánlanak.

Ám ennek a rendszernek az ellenkezője is igaz. A nagyvárosok adnak lakhelyet azoknak a szervezeteknek is, melyek nem kötelesek hűségesküt tenni az *uriodominior*oknak. Ilyenek a fejvadásztestvériségek vagy egyes boszorkánykörök és boszorkánymesteri klánok. Ezeknek általában olyan pecsétes irataik vannak, amelyek császári (vagy *regitor*i) rendelkezésre biztosítanak nekik különféle jogokat, melyek betartatásáért a tartomány *regitor*a a felelős. Közéjük tartoznak a nagyobb kézművescéhek vagy kalmárszövetségek vezetői is, csakúgy, mint az énekmondó- és színészkompániák, valamint a gladiátoriskolák. Ugyanitt kell megemlíteni azokat a szervezeteket – testőröket, katonákat és így tovább –, melyek az egyes Nemes Házak bizalmát élvezik, vagy az olyan katonai szervezeteket, amelyek fölött a császár rendelkezik.

A városokba érkező idegenek általában kötelesek engedélyt szerezni az adott *uriodominior*tól, ahhoz, hogy ott tartózkodhassanak. Ennek híján akár komoly bajba is kerülhetnek – hacsak nincs valamiféle passzusuk, melyet egy magasabb hatalom állított ki. Efféle engedélyekkel közlekedhetnek csupán a navorok is az országban. Ez fokozottan érvényes a birodalomban utazó külországiakra, kikből ugyan nincs sok, ám még akkor is a városparancsnok jóváhagyása szüksé-

Lassan elmaradt mögöttük a kifőzdék erős illata, ahogy a fagerendákkal megerősített kaptatón mind feljebb lábaltak. Roppant házak álltak kétfelől – az effélét nevezte szegényerődnek a köznép. A kerület ingyenélői, kisebb befolyású kézművesei s egyéb közrendűek lakták a leromlott épületeket. Némelyikben rabszolgákat szállásoltak el, ezek előtt izzadó őrök strázsáltak. Egyik-másik udvarról gyerekzsivaj, műhelyek zaja szűrődött ki. Közeledtek a régi katedrálishoz.

Az egyik rögös oldalú szegényerőd falánál kopott vízóra állt, izzadó obsor támasztotta hátával az oldalát. Láttukra lekuporodott, minél kisebbre húzta magát az árnyékfoltban. Kőből faragott sárkányszáj vicsorgott mögötte, abból csordogált kicsiny patak a medencébe. A kőkarima mögött mocskos vizű pocsolya; szintje lustán emelkedett az órákat jelző vésetek felé. A rabszolga dolga csupán annyi volt, hogy nap- és éjközépkor kiüsse a medence aljába dagadt dugót. Kezdődjék elölről az órák számlálása.

Jöttükre kékverebek reppentek föl a kőkád peremére, a vízcseppek gyöngyként ültek a hátukon. Hiur annyit sem törődött velük, mint a rabszolgával.

A távolból halk moraj szüremlett feléjük, nagy térségen szétterülő zsivaj maradéka. Hiur megtörölte a homlokát. Nehezen vette a levegőt és a lába is sajgott. Közeledtek. Már kivehette a tetők fölött az égre meredő hat kisebb-nagyobb tornyot.

A katedrálist valaha Tharr tiszteletére építették. A Háromfejű papjai és szerzetesei a zászlóháború idején tűntek el a környékről, soha meg nem okolva tettüket. Az épület azóta magányosan trónolt a terecskén. Magányosan, ám korántsem elfeledve: a kerület lakói azóta is idehordták áldozataikat, a lépcsős áldozóoltáron mindig hevert egy-két ajándék, a lelkük üdvét féltők adománya.

A Zsákhajtók mestertolvaja egy Medúza kerületbeli ivóba kért találkát Sagarrtól. A becsületvesztő igazából nem is volt kocsma, hisz nem négy fal között, nem tető alatt folytatta tevékenységét, ám mivel kimeríthetetlen tárháza volt a kártékony italoknak és egyéb kevercseknek, még az *uriodominior* sem vonhatta meg tőle ezt az elnevezést.

A shuluri lapostetők egymásba nyúló fennsíkjainak egyikén bukkanhatott rá, aki fel kívánta keresni. Itt gyűltek össze azok a törvényen kívüliek, nincstelenek, ügyeskedők és kalandorok, akik otthonuknak vallották e hatalmas sátorvárosokat. Önálló hatalommal bírtak, s bár a császárváros heraldikusai egyiket sem hitelesítették, még címereket és zászlókat is készíttettek maguknak. Mivel a város belügyeire nem bírtak befolyással, soha senki nem vette a fáradságot, hogy kifüstölje őket.

A vidékről szállingózó nincstelenek, a birtokokról elszökött parasztok többnyire egy-egy sátorvárosban kötöttek ki, abban bízva, hogy itt menedéket lelnek a zaklatás elől. Az itt lakók hivatalosan a navor kaszthoz tartoztak, ám megítélésükben szinte semmiben nem különböztek a rabszolgáktól. Őket egyébként úri lenézéssel és megvetéssel kezelték. Nem fordulhatott elő olyasmi, hogy egy ilyen sátorváros szökött obsorokat fogadott volna be.

A napszítta szürke és barna ponyvák alatt ezek az emberek szabadok lehettek, csupán arra kellett ügyelniük, nehogy a rendszeresen felbukkanó rabszolgavadászok prédáivá legyenek. Dalaik és táncaik megegyeztek az „igazi" városlakókéival, ugyanazokat az étkeket ették, ugyanazokat az italokat itták, ugyanarról álmodtak s úgy próbáltak boldogulni, ahogy csak tudtak. Ahogy hagyták őket.

Többek között hírekre lestek…

…A fickó eltette a kését és eltűnt a kapubolt homályos mélyén. Sagarr követte.

Itt még erősebb volt a szemét- és ürülékbűz. Láthatatlan macskák rebbentek szét előlük ahogy a málló lépcsőn egyre följebb jutottak. Véletlenszerűen beszüremlő fényfoltok mutatták az utat, s ha Sagarr nem is látott pontosan mindent, a szag épp eleget elárult ahhoz, hogy ne is legyen többre kíváncsi.

Már jócskán az utcaszint fölött járhattak, de a testőrparancsnok ismerte annyira a várost, hogy tudja: helyenként legalább olyan mélyre nyúlnak a korokon át egymásra épülő falak, amilyen magasra törnek a mai épületek. A falépcsőt, amelyen most haladtak, nemrég ácsolták az omlatag falhoz. Erősen tartotta magát, tetején ismét feltűnt a szikrázó nap.

Már épp ideje volt. Sagarr megtörölte izzadó homlokát.

Lomhán lengő sátorponyva mellett értek fel a tetőre. Sagarr nem hitt a szemének: ameddig ellátott, kötelekkel-szövetekkel egymáshoz erősített vásznak tengere hullámzott előtte. Utcáknak, tereknek nyoma sem volt, mégis határozottan az a benyomása támadt, hogy az itt lakók tökéletesen elégedettek az ő képzeletbeli utcasarkaikkal és sétányaikkal. Hogy soha nem lépnek olyan sátorba, ahová nincs bejárásuk, s hogy a sikátorok és falak hiányától függetlenül valódi labirintusba jutott.

Innen-onnan füst kígyózott a magasba, hogy ott azonnal felkapja a szél.

Szél. Friss, üdítő szél.

Sagarr a végtelennek tűnő ponyvaerdő mögött megpillantotta a tengert. Lassan a környező hangok is eljutottak hozzá: énekszó, karcos nevetés, perpatvar és gyereksírás. Sülő hal és füstölők illata.

– Erre, nagyuram – intett a tolvaj, és eltűnt egy avarszín ponyva alatt.

Morgena könnyei

ges a jelenlétükhöz, ha valami módon megfelelő pártfogóra találtak Toronban.

Ezeket a pártfogókat *ukharrys*nek nevezik. Ők azok, akik ezt a tisztséget az adott *regitor*tól megvásárolva, jogosultak a különféle útipasszusok kiadására. Felelősségteljes megbízás ez, melyet folyamatosan ellenőriznek, hogy érdemtelenek, kémek és más, hasonló szerzetek ne utazgathassanak szabadon a birodalomban. Az *ukharrys*ek papírosait, pecséteit leggyakrabban kereskedők, diplomaták és tudósok kaphatják meg – amennyiben az emberi fajhoz tartoznak. Hatalmas összegeket kell ugyan kifizetniük az efféle útiokmányokért, ám ezek a mágikus pecsétekkel óvott passzusok valóban lehetővé teszik számukra, hogy viszonylag szabadon mozoghassanak az adott tartományban. Ezen pecsétek varázsa nem biztosít különleges varázsvédelmet a hordozóiknak – csupán a hamisítások nagy számát hivatott visszaszorítani. Amennyiben az utazókat kötelességük több tartományba szólítja, minden helyre külön *ukharrys*t kell szerezniük, máskülönben megtagadják tőlük a belépést a tartományi határokon posztoló katonák, akik egyebekben a *regitorok szavának* engedelmeskednek. Az új engedélyek természetesen újfent komoly összegbe kerülhetnek, ám az *ukharrys*ek nagyobb része elsegítheti pártfogoltjait a más tartományok megfelelő embereihez.

Khamem ***khótorr: Toroni krónikák***

Sok mindent hallottam már Barshúnról, a Quironeia gyöngyéről, úgyhogy módfelett kíváncsi voltam, igaz-e mindez, vagy nem egyéb egyszerű tengerészhazudozásnál. A Karkvinok legnagyobb szigetén, Nagy-Karkvinon építették, alapjait még a régidők dicső kyrei vetették meg. Azt beszélik, a családi háborús időkben az egészet elpusztította a sárkány tüze, s ekképpen viszonylag ifjú városnak számít. Kikötőjéből a horizonton még látni a tőle keletre elterülő kisebb szárazulatot, Sylarkvint, a város mögött pedig a sárkányok honát, Dracossaryn tűzhányóját. Szép időben a hatalmas sziget belsejében ennek atyja, a Kőkohó nevű vulkán is látszik.

A Dracossaryn fertályóránként köhög egy hatalmas füstpamatot az égre, ezt a tenger fölött lassan sodródó, szaggatott felhőcsíkot festette lilára a lebukó nap fénye, amíg befutottunk a *concitator*ok szigetének kikötőjébe.

Megvallom, ennél nagyobb kikötőt eleddig csak Shulurban láttam, bár meglehet, hogy az én Uram megcsalta a szemem, s ez itt még a császárvárosénál is nagyobb. Nem lennék különösebben meglepve, hisz ennek a legnagyobb a forgalma tán az egész tengeren. Ide érkezik, s innen távozik minden hajó, mely a roppant tengert északról délre avagy fordítva átszelni kívánja. Most is láttam számtalan vitorlást, kapitányunk pedig – kit mind a kockavetésben, mind a kártyában elhagyott a szerencséje az ideúton – sorra nevezte meg zászlaik alapján a messze földek hajóit. Volt itt Ifinbe, Obratba, Alidaxba vagy Caedonba valók, asziszok harsány népével a fedélzetén, de Baraad kereskedőpatriárkáinak hajóit csakúgy megmutatta, miként a Pentád-béli Yankar és Daerim vagy éppen Heron és a Sinemossa vitorláit. Fel sem tudnám mindet sorolni, pedig ezek mind csak a külhoniak voltak – még ha egyesek közülük a birodalom hű csatlósai is. A toroniak közül Jadil, Odassyn és Dagh Pietten zászlajai voltak a legszámosabbak, rám a legnagyobb hatást mégis inkább két *concitator* palotakarakkája tette. A tengerek nagyurai ezeken a hatalmas járműveken élnek – gyakorta egész famíliájukkal. A kapitány úgy vélte, azért tartózkodnak most is itt, mert talán a Quirón Tanács egy előkészítő ülését próbálják összerendezni.

Úgy tudom, az efféle szabadkikötőkbe a külhoniak is papírosok nélkül kimerészkedhetnek, ám a dokkokon kívülre passzusok nélkül már nem vezet útjuk, s szépen vissza kell menniük a hajóikra ezért. Bennünket ilyes problémák Tharrnak hála nem gátoltak.

Mire megérkeztünk és kiköthettünk, végül egészen ránk sötétedett, úgyhogy a várost csak másnap – azazhogy ma – vehettem alaposabban szemügyre.

Barshúnt szokás (vezető családja után) a Cjanherąnok városának is nevezni, építményeiben legnagyobb számban mégis inkább a Déli Magános Ház képviselteti magát. Ez nem is oly nagy csoda – ezen kalmárnépek raktárainak se szeri, se száma, magas, ablaktalan erődítéseik ott komorlanak végig a kikötő hosszán, s még azon beljebb is. A flotta hajóin kívül az ő vitorlásaik a legszámosabbak, obsoraik mennyiségét tán még ők maguk sem tudják.

A Karkvinok éghajlata szerfölött kellemes – ez okból maga a város is zöldellő parkjairól és virágairól nevezetes. A kocsmákat és vendégfogadókat elképzelni is nehéz a rájuk futtatott szőlő nélkül, mikből majd' minden tulajdonos bort is csinál magának (s mint az éjjel megtapasztalhattam, ezek igen erősek).

Emellett narancsbort is készítenek, s ezek párlatait – miket itt igen olcsón mérnek, bár Shulurban már kisebb vagyonokat is elkérnek érte. Csakúgy a különféle fűszerekért, mik igen ízgazdaggá teszik a barshúni konyhát; magam degeszre ettem magam velük a szállásomon Urunk és a magam nagyobb kedvére.

Igen szépen megfigyelhető ezen a helyen, miként is alkotta meg a mi Urunk azt a lépcsőt, melynek legalján a kikötői rabszolgák dolgoznak, legtetején pedig Barshún lejtős városának urai, a Cjanherąn *concitator*ok ülnek.

Az obsorokra szót vesztegetni is fölösleges. Rengetegen vannak, s az arénáktól kezdve megtalálni őket a kikötőn és palotákon át a kertgazdaságokig. Ami a navorokat illeti, ők elég számosak, s akad belőlük munkája szerint sokféle: halásznépek, parasztok, kiscsónakosok, kik a szigetek közötti belső kereskedelemben szolgálnak, markos legények, akik a kikötő hajóit pakolják, háziszolgák, írnokok, alsó számvevők, templomi szolgák (Sogron meglepően nagy hatalommal bír errefelé), s bizonnyal elégséges csatlós sorú *magitor* és tolvajnép – hisz igen nagy nyugalmat és biztonságot tapasztaltam. A város szegényerődjeiben rengeteg dolgos navor lakik. Szükség is van rájuk, ők készítik azt a temérdek kézművesmunkát, mit céheik azután a kalmárféléknek adnak át, hogy jó pénzért kiárulják azokat. Van itt csipkeverő műhely félvak asszonyokkal, selyemszövő és -hímző műhelyek, kötélverők, ácsok és szoborfaragók, ezüstművesek, olajütők és sópárlók vegyest. Még sorolhatnám, de hirtelenjében csak ennyi jutott eszembe mindabból, mit ma itt láttam.

A Patkány negyed szerencsésnek mondhatta magát. Területén három komolyabb és öt csatlós sorban lévő, kisebb tolvajklán uralkodott. Most mezsgyeházaik kijelölte birodalmukban ők irányították az életet, s hirtelen kötött szövetségekkel biztosították maguknak, hogy a Tülkölők és a Bal Szem rendek boszorkánymesterei se akarjanak nagyobb felfordulást kavarni a kelleténél. Az *uriodominior* a maga palotáját és környékét uralta, kisebb gondja is nagyobb volt annál, semhogy a saját embereivel vigyázza a szegénynegyed életét. Mindenesetre nem kellett hirtelen kitörő lázadásoktól vagy vészes elgyöngüléstől tartaniuk.

Silia Syrra Saberryn nyugodt léptekkel haladt a külön várossá lett kerület utcáin. Ez most a gondolatok ideje volt, nem akart fölösleges hősködéssel vagy kivagyisággal feltűnni. A kaput megoldotta, immár itt volt bent, s csupán a Lythala palotában tartogatott még magának egy kevés rutinmunkát.

Keskeny utcácskán haladt. Kétfelől lerobbant kőházak meredtek fölé, tetejükre rozoga ácsolatokat erősítettek. A szél lekergette a füstöt a tetők magasából, másutt az utcára nyíló ajtókból tántorgott elő, furcsa, bizonytalan érzettel töltve fel a várost. Eloszló és megsűrűsödő fátylát a mindenünnen sodródó hó szemcsézte. Ebben a keserű ködben százak bolyongtak. Szőrökbe, bőrökbe, rongyokba bugyolált emberfélék, arcukon az elszántság és a hitetlenkedés fura keveréke. Mintha még most sem hinnék el, hogy mindez igaz lehet.

Ott tömörültek az utak kétfelén, a sarkonként emelkedő kisebb hekkák szentélyeinél, az égiek jóindulatába ajánlva magukat. Apró áldozatokat, ajándékokat hoztak – jobbára néhány fahasábot vagy gallyat az áldozati tüzekhez, esetleg a szájuktól megvont falatot.

Shulur hekkái. Közvetítők, közbenjárók, néha még csak azok sem Tharr közönyös palástján. Olyasfélék, akikkel még a navorok is beszélhettek. Akik meghallgatták őket. Akikhez mertek beszélni.

Kho-dydassir – a langy szellők hekkája. Suarrand – a csatornák iszapjában lakozó, Emessinath – az egyevezős *phadyss*okra vigyázó.

De akadt itt szentélye vagy legalább egy szobra, falifülkéje Amarissanissnak is, a várandós nők egyik védhekkájának, Ophysserunnak, akit egyes tolvajszövetségek tekintettek közbenjárójuknak, vagy Ag'kahytrasnak, a bélpoklosok kínzójának.

Jobb kézről kisebb terecske bukkant elő. Morc fegyveresek őrizték, a háttérben komor kőépület. Egy mezsgyeház. Előtte a téren gondos gúlákba rendezett gerendák, lécek, más helyekről leszakított ajtók, gyakorta egész tetőszerkezetek. Szánok és taligák.

Egy tüzelőraktár a sok közül.

Most a tolvajklán pénzén fogott *sympietor*ok vagy a rend kötelékébe tartozó késelők és egyéb gazemberek strázsálták. Silia szó nélkül haladt tovább, ügyet sem vetve a sanda méricskélésekre. Végig a lépcsősen emelkedő utcán. Ez már a palota egykori lábazata volt. Letarolt és belakott kertek, elfoglalt obsorszállások, felprédált belső terek. Nem telt sok időbe, hogy a századokkal ezelőtti belső háborúikban elbukott vagy elüldözött kyr Házak palotáit az éhes város újra benépesítse. Hiszen hely volt ott, még ha sokáig tiltott is.

A masszív ősépítmény ott magasodott előtte. Oldalain vadszőlőként kúsztak fel a házak és ácsolatok. Gyakorta egyszerűen csak hozzáépítettek egy-két újabb erkélyt, rámpát, melyek miként a taplógomba, kívülről próbáltak megkapaszkodni a magasba nyúló falakon.

Az egykorvolt kapuk maradványait, a szertartási menetek számára épített lépcsősorok két felét most szegény viskók és kalyibák szegélyezték. Az alapokba kívülről féregjáratokat mélyítettek már több száz éve, s ezek a barlangfélék most füstöt lehelő szájakká lettek, apró kis közösségeknek nyújtottak menedéket a baj idején.

Sogron nevével kántáló rabszolgamenet haladt el mellette – Silia az egyik barlanglakás szája mellől figyelte őket. Lába mellett két vézna kislány kukucskált.

Kuszán csapkodó kígyózászlók, magasra tartott rudak végén rézzel csillanó hüllőpofák.

Harmincöt vörös kámzsába bújtatott obsor cipelt egy roppant vándorszentélyt a lentebb elterülő városrészek felé. Eresztékein illatos füst szivárgott, akárcsak a hátul közeledő póznafüstölők rézszájából. A menet élén pökhendi *immir* sétált. Szemlátomást tökéletesen megértette, ura milyen kiváltsága most tüzet és meleget mutatni a népnek – hadd lássák, érezzék: Sogront nem gyűrheti maga alá a fagy. Silia csendesen vizsgálgatta őket. Megfontoltan, ahogy a kiszámíthatatlan ellenfelet szokás.

Sogron lángjai

A várost roppant hadikikötő is óvja – tán azért, hogy a kalmárnépek el ne szemteledjenek, s bizonyosan tudják, hol a helyük, bármennyi pénzük legyen is. A mi Urunk akaratából a flottát a birodalmi légió csapatai egészítik ki (avagy felügyelik, kinek-kinek kedve és belátása szerint). Katonavárosuk Barshúntól északra terül el, számukról alig hinném, hogy bármit is ki tudnék deríteni.

Az egész város fölött a Cjanherąnok *synkhoór*ja ügyel a dolgok helyes menetére. Hatalmas, újkyr épületén a *concitator*család lobogói lengenek. Ez az ő fészkük, innen irányítják a Quironeia ügyeit, még akkor is, ha két tengernagy őrgróf-juk közül a szilászcetes zászlajú a közel-nyugati, míg a viharmadaras a távol-délkeleti vizekre felügyel. A Karkvinok jog szerint a közép-északi *concitator* felségterületén fekszenek, ám a Khåddynok angyalzászlaját csak a flotta itt állomásozó hajóin láttam, maga a sziget a hagyomány és a császár szava alapján a Cjanherąnok birtokának számít, így ők az egyetlenek, akiknek jelentősebb méretű szárazulat tartozik a jogara alá.

Estére érkezvén az idő, felkerestem Barshún katedrálisát is, hogy méltóképp köszönetet mondhassak az én Uramnak, amiért biztonsággal idáig vezetett. Szép, nagy és igénnyel megépített istenházat találtam, minek szerfelett örültem. A Hullámdal szekta viselte gondját, kik itt a tengerek közepén igencsak összekeverve értelmezik az ösvények tanításait, s furcsán gondolkodnak a bak dolgairól. Verekedésbe éppen nem keveredtem velük, de azért elmondtam a véleményem. Türelmesnek tűnt az a *torr* és az a néhány *memma*, akivel beszédbe elegyedtem, s mintha sikerült is volna egynémely kérdésekben megvilágosítani a fejüket.

Csak bólogattak és annyit mondtak, hogy a mi Urunk itt több türelmet kíván tőlük, és elsősorban a Tűzkobrára kell ügyelniük, hogy mindig tudják, mire készül. A *concitator*ok ugyanis – és így majd az egész szigetvilág – inkább Sogron kegyeit kérik vállalataikhoz, noha Tharrhoz hűtlennek avagy véle tiszteletennek semmi esetre nem nevezhetők.

Hát ennyit mára, ám mielőtt befejezném a körmölést, még feljegyzem a mai vacsorám egy fogását, amint azt az engem vendégül látó kalmár feleségétől hallottam: szóval egy jókora edényben olajat forrósított, abba vetett meglehetős sok csípős paprikát, fokhagymát, valamint egy barshúni kevercset, mit olajjal kövön eldörzsölt halpasztából, nagyízű köménymagból, ánizsból és kétfajta borsból nyert. Ezt engedte föl enyhe hallével, míg erősen forrani nem kezdett. Ebbe dobálta azután a farkashal- és rákdarabokat, paradicsomot, apróra vágott édeshagymát, édesbúza tejét, narancsbort, s citromfa levelét, aztán gyorsan, nagy láng fölött, igen rövid idő alatt az egészet összeforralta. Barnára pirított fokhagymát hintett a tetejére, úgy adta az asztalra, Tharr áldása legyen rajta ezért!

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

A járványok, betegségek és egyéb kóros nyavalyák éppúgy hozzátartoznak Toron mindennapjaihoz, miként az más országokban szokás. Itt azonban nem találni olyan papokat, akik hatalmukat gyógyításra, az éltető energiák visszagyűjtésére használnák, jóllehet a régmúlt időkben minden bizonnyal tiszteletre méltó orvos iskolákkal rendelkezhettek és hatékony gyógyító eljárásokat ismerhettek. Manapság a birodalom éppenséggel a különféle átkokról és rontásokról híres, melyek megmételyezik nem csupán az itt lakók, de a Toronnal ellenséges területeken élők mindennapjait is, és nincs olyan szervezet a földjén, amely kifejezetten a gyógyításra szakosodott volna.

Akadnak éppen javasasszonyaik, boszorkányok, akik mindenféle füveket, állati és ásványi anyagokat ismernek, s ezekkel gyógyírt nyújthatnak bizonyos szenvedésekre, de általánosságban inkább az jellemző, hogy a különféle sérüléseket, megbetegedéseket és nyavalyákat Tharrnak tulajdonítják, s gyakorta még külön becsben is tartják, semhogy küzdenének ellene.

Mindez nem jelenti azt, hogy ne lennének mindenféle kenőcseik vagy ráolvasásaik a kisebb-nagyobb sérülésekre, sebszájakat összefogó csipeszeik vagy ügyes kezű borbélyok és felcserek, akik a törött tagokat visszarakják helyükre, s kötésekkel szorítják el a vérzéseket.

Szakrális hatalommal csupán Tharr képes fellépni a betegségek ellen, ám ez sem úgy történik, miként az más északi országokban szokás. Mivel az efféle pusztítást a Háromfejű ítéletének tartják, általában csak akkor próbálkoznak a megfékezésével, ha kiterjedtsége vagy dühöngése komoly károkat okozhatna, vagy már eleget tombolt.[157]

Ilyenkor kerülnek elő a járványfalóknak nevezett papjaik, akik a betegségek ellenséges vidékekre terelésében, illetve megfékezésében jártasak, s ismerik azokat a fogásokat, melyekkel olyan lények szólíthatók a földekre, amelyek éppenséggel a különféle nyavalyákkal táplálkoznak. Ezek a *más síkokról* megidézett szörnyetegek azután meglehetős hatékonysággal zabálják fel az elszabadult nyavalyákat.

Lin Odokhataii: ***Szomszédaink viselt dolgairól***

A vidéki életről

Az efféle versengések igen kedvemre valók. Nem csupán Urunk hatalmát látni benne, de a pórnép is komolyan megtapasztalhatja Tharr hatalmát a világ dolgai felett. S éppenséggel saját magukról is kellőképp kiokosodhatnak, ami igen fontos akkor, ha méltóképp akarnak boldogulni.

Itt a Navila félszigetén a birkózást igen komolyan veszik, a hűvösebb idők eljövetele előtt pedig igen nagy versengéseket is rendeznek, melyek célja nem is lehet más, mint a legkülönbek kiválasztása, ilyeténképp pedig a mások megbecsülésének, tiszteletének kivívása – vagy épp ellenkezőleg, az alázatra nevelés.

Errefelé az *uriochass*ok nagyobb terein – gyakorta a földesváros határában – nagy porondot hagynak tisztán, erre rajzolják azokat a köröket, ahol a birkózók megmérkőzhetnek. A legények java része persze elindul ezeken a versenyeken, ahol alkonyatra elválik, ki is a legkülönb közülük. Akadnak persze tört karok és belappadt orrok, de mindenki tudja: ez az ára annak, hogy kiemelkedhessen valaki az egyszerű birkózók közül.

Szintúgy népszerűek országszerte az öklözőviadalok, melyekre, mondhatom, erősen készülnek, ki-ki hevülete szerint. Hasonló köröket vonnak ilyenkor, miként a birkózóvetélkedések során, s az ellenfelek célja ilyenkor a körön kívülre ütni a másikat. Vannak helyek, ahol ehhez rúgásokat is lehet használni, másutt, mint például a délebbi részeken csupán az öklök használhatóak.

[157] *Ennek a gondolkodásnak köszönhetik népszerűségüket a különféle forradások és sebek is, melyeket még mímelni is képesek, hogy egyes nemesek szebbnek, kívánatosabbnak mutathassák magukat a különböző famorok báljain.*

Hallottam mesélni abaszisziakról, akik másként vívják ezeket a verekedéseket; úgy mondják, Baraad szigetének testőrei kiemelkednek közülük. Ezek az aszisz bokszolók mégsem az ütéseikről híresültek el, inkább a gáncsolásban, dobásokban és fojtogatásokban jelesek. Igazán megnéznék egy effélét, mire is jutna például azzal a legénnyel, aki az itteni versenyt megnyerte. Nem csupán erős és nagydarab volt, de szerfelett fürge is, és mindenféle fogadásokkal végül is tizenöt rézpénzt hozott nekem.

Úgy vettem észre, nem csak az én szemem akadt meg rajta. Volt itt egynéhány fickó, úgy vélem, azt fontolgatták, gladiátorfélét lenne-e érdemesebb faragni belőle vagy még némi próbák elé vetni, mielőtt engedéllyel fegyvert vehetne a kezébe – akár a *regitor* valamely kiképzőtelepén.

Ha pedig már az ilyen vetélkedésekről írok, mindenképp meg kell említenem két másik kedves játékomat. Az egyik a *koba*, melyben néha magam is ütőt ragadok, hogy a háncslabdát az ellenfél várába üssem, a másik a metta. Ennek az ütője vékonyabb és nagyobb ügyességet kíván – magam leginkább a botomat használom –, a labda pedig egy faragott báb. Azok a mettajátékok igazán kedvem szerint valók, melyekben egész falvak vesznek részt, s a bábot végigütik a határmezők összes legelőjén.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

A toroni vidéki nemesség a saját szórakozására számos módot talált, melyek közt vannak olyanok, mik országszerte ismertek, s megint másokat csupán bizonyos helyeken ismernek.

Elsőül a különféle lovagi rendezvényeket említenénk, melyek időről időre megrendezésre kerülnek Toron váraiban, s felettébb nagy csődülettel és mérhetetlen pazarlással járnak. Mindenféle lovagi népek meghívást kapnak ezekre a viadalokra, melyeken egyéni és csoportos küzdelmek éppen úgy szerepelnek, mint az alsóbb kasztok számára megrendezett fegyveres párpajok, azaz a céllövészet különféle formái vagy a többé-kevésbé véres pietori pengeváltások.

Mindenféle énekmondók felbukkannak ezeken a mulatságokon, színi kompániák és képmutogatók, dalnokok és mesemondók, akik gyakorta a famorok előtt is bemutathatják tudásukat.

Hasonló népszerűségnek örvendenek a különféle vadászatok, melyek igazi úri mulatságnak számítanak, s szintén nagy csinnadrattával járnak. A különféle bátorságpróbák ideje ez: lándzsával menni vadkanra avagy medvére, farkasokat felhajtani és sarokba szorítani, avagy valamely igazán nemes szörnyeteg búvóhelyét kikutatni a vadonban.[158]

Az efféle trófeákat azután a Nemes Házak nagytermeiben állítják ki, s akadnak olyan falak, melyeken óriások, *wyvern*ek, roppant halak, s egyebek koponyáit is láthatjuk.

Ezen vadászatok egy különleges módja, amikor a famorok idomított sasokkal indulnak prédára. Az efféle reptetések elsősorban Albar környékén divatosak, s nemcsak nyúlra meg egyéb apróvadra mennek ilyenkor, de a kivételesen jó madarakkal őzeket és farkasokat is leteríthetnek.

Szintén a nemesek kedvelt szórakozása közé tartozik a gúlasakk, mely kiváló elmetorna, s gyakorta mondják a Házak háborúihoz való előjátéknak. Többszintű táblán vívják az efféle ostromokat, melynek célja saját seregvezéreink eljuttatása az öt emeletes gúla legtetejére.

Khabbas Ernanys: ***Famorok ügyeiről***

Mire a faluba értem, már javában folyt a vigalom. Kicsinyt sajnáltam is, hogy egy másik *khótorr* eskette össze a fiatalokat, mert ilyenkor mindig jó szavakat ád a számba az én Uram. Nagyon azért nem búsultam, az efféle falusi menyegzők úgy is jó mulatságok, ha az ember lemarad az elejéről. Bár azt a részt szeretem, amikor a navorok még „ifjú fejedelemnek" és „ifjú fejedelemasszonynak" vannak öltöztetve. Az esküvői cipók ízét is kedvelem, sajnos most lemaradtam

[158] *Magam is tanúja voltam egyszer egy* ***mantikóra****-hajtásnak Eren környékén, s mondhatom, kevés izgalmasabb mulatsággal találkoztam életemben, ha nem számítjuk a kiszámíthatatlan asszonynépek becserkészésének úri passzióját.*

arról, hogy a házasulandók után engem is megkínáljanak véle.

A mulatság a legény házánál volt már ekkor. A pajtába be lehetett kukkantani – ott volt a nászágy, a lányos ház ajándéka, ha nem is igazán fejedelmi méretű, de azért takaros. Ötvenegy búzakévére helyezték. A pajta sarkaiba állatbőröket meg kis kalácsféléket akasztottak, az ágy fejéhez gabonával töltött dézsába menyegzői gyertyákat állítottak, a székekre mindenféle bundákat terítettek.

Az udvaron derekas vigasság folyt: komlóval meg aprópénzzel volt összeszórva minden. Sörrel és pálinkával kínáltak, miket Tharr nevében elfogadtam, de nem szándékoztam a nászasztalhoz ülni, amúgy is volt már ott egy *khótorr*. Így egy fa alatti asztalhoz ültem, onnan néztem, mi történik. Káposztás tyúkot hoztak (nem csípett eléggé), meg kását (édeset), kifogástalan omlós cipókat. Éppen a sültekhez fogtam volna, amidőn elérkezett a fiatalok ideje. A leányt a barátnői, a legényt a barátai kísérték a pajtához, aztán nem sokkal később vihogva kijöttek onnét, a nászruhákat a kezükben fogva. Rájuk zárták a pajta ajtaját és – már ami a legényeket illeti – igazi ivászatba kezdtek. A zenészek igazán belelendültek, áldást is kértem rájuk, oly jól muzsikáltak. Hárman ütött-kopott *sambal*féléken játszottak, amit mindenféle tilinkómuzsikával kísért két haramiaarcú fickó.

– Üdvözöllek, Húgom!

Az érkező nem válaszolt azonnal. A hatalmas tükör még hullámzani tetszett a háta mögött. A nő egy pillantást vetett a roppant keretbe zárt fémsík szemben álló párjára, abban nézte meg magát egy pillanatra, utána fordult csak vendéglátója felé.

– Üdvözöllek, Húgom! – válaszolt a szertartásos formula szerint. Magas kyr asszony volt, halvány selymekbe öltözve. Úgy állt a tükörpár között, akár egy szobor; hószín haja csigákba fonva bukott a hátára. – Minek köszönhetem a hívásodat?

– A Hattyúkertben a legkedvesebb pajtásom voltál, még ha Dyssaleyr vagy is – válaszolt a másik halvány mosollyal. Öröm is bujkált abban a mosolyban, mégis szomorkásnak rémlett inkább.

– A Dyssaleyr Ház követeként kell hát viselkednem avagy a Húgodat kívántad inkább látni? – kérdezte a vendég. Nagyjából egykorúak lehettek. Két kyr asszony – az egyik halvány mosollyal a szája sarkában, a másik sima arcán, magas homlokán az aggodalom finom vonásai.

– Elsősorban a Húgomat akartam megóvni – felelte a házigazda, s kimódolt mozdulattal intett a kis szoba kényelmes karszékei felé. Az ablakok előtt halványzöld függönyök lengedeztek, odakintről alkonyi fények folytak csak be alattuk. A falakon festmények, kicsiny polcok, azokon dísztányérok, szobrocskák. Kyr öleb pihegett az egyik asztal alatt, halványkék bundája selymes szálakkal terült szét körülötte. Épp csak felpillantott a jövevényre, majd lassan odasétált és megszaglászta a ruháját. Ismerősnek találhatta, mert elégedetten mordult és a kecses bokáknak dörgölőzött. A nő mintha észre sem vette volna.

– Megóvni? – kérdezte. Hangjában bizonytalanság remegett, még ha leplezni próbálta is.

– Igen – felelte a másik, és közelebb lépett. Óvatosan simította végig vendége vállát. – Nem akartam, hogy otthon maradj.

– Mit jelentsen ez? Mire készül az Athrăpyr Ház, Húgom?

Visszanyerte a hatalmát a hangja fölött, de a szemében látszott, hogy tudja a választ.

– Most hatoltunk be a Dyssaleyr Ház meremi uradalmába. Tharr kegyéből alighanem győzelmet is aratunk.

A vendég idegesen pillantott a háta mögé.

– Nem használhatod a Tükörgyűrűt – mondta vendéglátója, és sóhajtott. – Addig nem, míg én úgy akarom. Sajnálom, Pyetra!

– Alig hinném, hogy sajnálnád, Ethelles – fordult felé a jövevény. – Miféle őrület ez? Mit hiszel, barátnédként gondolhatsz rám ezek után?

– Tudod, hogy nem én állok a dolog mögött. Házaink pedig régebbről marják egymást, minthogy mi dönthessünk az ügyeikben. Sajná…

– Engem szánnál? Nincs rá szükségem! – Végül mégicsak leült. Hármat sóhajtott, s összerendezte maga előtt a ruháját.

– Mivel szolgálhatlak, Pyetra?

– Gyanítom, hogy többet aligha találkozunk – mondta hűvösen a kyr nő. – Amíg el nem mehetek, hozz egy meleg italt! És egy tábla sakkot is.

– Úgy lesz – felelte meghajolva a házigazda, és hármat tapsolt. A szolgáló valahonnan a kárpitok mögül került elő. Úrnője néhány kézmozdulattal elparancsolta a szükséges holmikért. Visszafordult vendégéhez.

– Érezd otthon magad nálam, míg a vész el nem múlik! Tornyom a tornyod is.

A jövevény nem válaszolt. Csupán hosszú, gyűrűs ujjait nézegette.

Mesék Toronhoz

Kis idő múltán egy csődört és egy kancát vezettek elő, s kikötötték azokat a pajta elé. A csődör hamarost nyeríteni kezdett és toporzékolt, ami általános jókedvet hozott. Újabb hordó söröket ütöttek csapra, majd a nászóra elteltével bementek a fiatalokért, s nagy bőrökbe bugyolálva hozták ki őket – óriási vigadalmat okozva ezzel. A lakodalom a tetőfokára hágott. Jóféle zsíros levest hoztak erre, finom cipókkal. A zenészek pöngettek, a sokadalom táncra perdült, s így folyt tovább az ünneplés nagy kurjongatásokkal és tánccal meg fáklyafénnyel. Magam is felkerekedtem és lehetőség szerint kitettem magamért. Majd kidugaszoltak holmi pálinkásüvegeket, miből ily sokat már nemigen kellett volna innom.

Valamimód a pajtában ébredtem, ami legalábbis meglepett. Virágfüzérek voltak a nyakamba aggatva – igen nyomorúságos állapotban immár – a karom horzsolásaiból és a hátam sajgásából pedig úgy gondoltam, ismét megmutattam, miként is kell kézen állva járni. A nászágy már üres volt –, a fiatalokat annak rendje s módja szerint megmosdatták (abban a dézsában, amibe magam is bedugtam később a fejemet, hogy megébredjek), és elmentek köszönetet mondani az én Uramnak.

Így helyes.

Amint kikecmeregtem a pajtából, csak egy kisfiút láttam ott, amint éppen rendet próbált tenni az udvaron. Láttomra igen meghajolt, de azért szélesen vigyorgott, amiből valamimód úgy éreztem, többet látott tán tegnap éjjel belőlem, mint azt egy ilyen kis gyermeknek szabad lenne.

Még most is vigyorog, ahogy itt körmölöm ezeket a diófa árnyékában.

A mindenségit, de rosszul is vagyok…

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Ezek a várak gyakorta felérnek egy kisebb birodalommal. Általában huszonöt-harmincöt különféle kisegítő jut egyetlen lovagra, függetlenül attól, hogy pietor vagy famor lovagról van-e szó. A magasabb rangú lovagok természetesen nagyobb kísérettel járnak, s ide kell érteni a mutatványosoktól kezdve a kobzosokig mindenkit, akik valamilyen módon a lovag szolgálatába állhatnak. Ezekről a kisegítőkről csakis akkor hajlandóak lemondani, ha csatába vagy egyéb küldetésre vonulnak.

Ennek megfelelően a lovagrendek várai mindig is nyüzsgő, élettel teli helyek, ahol a jelenlévők tornákkal, vadászatokkal, gladiátorviadalokkal, vagy éppen dalfaragással, énekléssel, bálokkal múlatják az időt.

A lovagi várak mindig is számos különféle szerzetnek nyújtottak menedéket vagy megélhetést. Korlátozott módon ugyan, ám akár még a *regitor imperalis*nak is ellentmondhatnak, egy P.sz. 1889-ben kelt császári okirat nevében, amely a zászlóháborúban mutatott dicső viselkedésükért cserébe számos előjoggal ruházta fel a lovagrendek tagjait. Az Acélbulla néven ismert okirat lehetővé teszi a lovagrendeknek, hogy az általuk

használt császári erődítményekben – hisz minden erősség a császár tulajdonát képezi –, és a hozzájuk csatolt településeken a rend regulájának megfelelően maguk intézhessék dolgaikat, amennyiben hadi kötelezettségeiknek maradéktalanul eleget tesznek.

Így fordulhat elő, hogy nem egy lovagvárban boszorkánymesteri vagy boszorkányszekták is tevékenykednek, s még közülük is kitűnik a Háromfej lovagrend Chammarr nevű vára, ahol egy különlegesen felkészített táncosnőkből álló kurtizáncsoport lelt menedékre az őket üldöző fejvadászok elől.

A toroni rendek nem vetik meg az erőfitogtatást békeidőben sem. Nem csupán a különféle portyázásokat kell ezalatt érteni, de idetartoznak a lovagi tornák is. Majd' minden lovagrend megrendezi a saját tornáját, általában valamely egyházi ünnep, vagy a rend egy jeles napja alkalmával. Persze az igazi megmérettetést a legnagyobb rendek tornái jelentik, ám a kisebbek sem szeretnének lemaradni ezekről a nevezetes eseményekről, s nemegyszer előfordult már, hogy egy kisebb megbecsülésű lovagrend egy harcosa hódította el a legnagyobbak elől a trófeát.

Kiemelkedő eseménynek számít a minden évben Shulurban megrendezésre kerülő kyr fesztivál, amelyre csakis a legnagyobb hírnévnek örvendő lovagokat, rendeket hívják meg. A legtöbb résztvevő évről évre az Acélsárkány rend Ommyr-har hegyére épült várának tornáján gyűlik össze.

Ezeket a viadalokat általában a várak tornaudvarain rendezik, ha erre nincsen hely, abban az esetben mindig található valahol a vár környékén egy erre alkalmas sík, vagy mint a shuluri verseny esetében egy nagyobb gladiátoraréna.

A toroni típusú versenyeken ismeretlen a másutt oly elterjedt lándzsatörés. A legjobbak kiválasztása ugyan hasonló elven alapul, ám senkinek sem kell sorompóba állnia. A páros küzdelmek itt is lóhátról zajlanak, ám a felek által előre meghatározott fegyverrel, s a lándzsa nem tartozik a toroniak kedvelt eszközei közé. Ehelyett tornabuzogányokat, kardokat használnak, néhol csak pajzsokat, ám a cél itt is a másik földre küldése.

Különleges élményt nyújtanak azok a küzdelmek, amikor egy rendet egyszerre három-három lovag képvisel. Csakis azok kerülhetnek a következő fordulóba, akik összes ellenfelüket megszégyenítették. Ezek az „ikertornák" elsősorban Toron keleti részein népszerűek.

Érdemes még megemlíteni azt a tornamódot, amikor a *hyssweilyr* rendek lovaik tudását, erejét mérik össze, aholis kizárólag a ló idomításán, vértezetén, esetleges fegyverein múlik, sikerül-e az ellenfél lovasát kibillenteni a nyeregből.

Szintén népszerű az úgynevezett „falkavadászat" nevű torna, ahol az összes résztvevő egyszerre kerül a porondra, s csakis egyetlen lovag maradhat állva a legvégén. Ilyenkor az érdekszövetségek kialakítása a legfontosabb, hiszen nem lehet kétséges, hogy valaki egyedül képtelen győztesen kikerülni egy ilyen versengésből. Erre egyetlen alkalommal volt képes egy Cjudharyr nevű lovag az Unikornis rendből a P.sz. 2455. esztendőben. Még ebben az évben meghívást kapott a Száztizenegyek közé, noha ehhez előbb valakit a rend tagjai közül a nagymester szertartásos torokmetszésre kényszerült utasítani.

Külön csoportba tartoznak a Tharrnak szentelt viadalok. Ezeken nem csupán az ellenfél földre küldése vagy megszégyenítése a cél, hanem a tökéletes harcképtelenné tétele, esetleg halála. Az ilyen véres tornák a legnépszerűbbek, ám jellegükből fakadóan a legritkábbak is. Nincsen ugyanis annyi feleslegesen feláldozható lovagja a birodalomnak, hogy bátran kockáztathassanak egy komoly veszteséget. A legtöbben hagyományosan a sabbúli vérviadalon jelennek meg, amelyen maga a lélekőr is minden esetben személyesen jelenik meg. Ez a viadal tizenegy évenként kerül megrendezésre, s szigorúan megválogatják, kiket illethet a dicsőség, hogy elindulhassanak rajta.

Shabryr Meghas: ***Weilyrek, hyssweilyrek***

Nem szeretem különösebben, ha síró gyermekeknek vagyok kénytelen arról magyarázni, miként is működik a mi Urunk akarata, s hol is vagyunk mi ebben a nagy tervben. Az értelmesebbje persze megérti a dolgot, de vannak helyzetek, amikor a legnagyobb okosság mellett is kétségek gyötrik őket. Annak a kislánynak sem apadtak el a könnyei, kivel ma találkoztam, s azt kérdezte tőlem, miért halt meg az anyja, mikor a barbár latrok megtámadták a falujukat.

Ilyenkor persze megpróbálom elmagyarázni neki a folytonos körforgást és a végenincs dolgokat, de ez csak a legritkább esetben segít az efféle fájdalmon – általában nagyon nehezen segít azon bármi is. Azt azért megértette, hogy miként is kell szeretnünk mindazokat, kiket Tharr erre jelölt, hogy mi haszna van az afféle szeretetnek, mit a családunk iránt érezhetünk. Azt könnyebben megértette, miért kell gyűlölnünk az ellenségünket, miért helyes az efféle gyűlölet, s hogy mi haszna lehet annak, hogy tudjuk, miként is kell magunkat megvédenünk az ellen ártó ügyeskedéseitől.

Egyáltalában: nehezen forgott a nyelvem, ha a könnyáztatta szemébe kellett néznem – nem nagyon vagyok én az ilyen beszélgetésekhez szokva. A navorok is megleptek a kérésükkel, először nem is tudtam, mit mondjak a dologra.

A latrokat elfogták – pontosabban hármat közülük beszorítottak valami pajtába és végül nem gyújtották rájuk, csak összeverték és kiráncigálták őket onnan. Valahonnan a napimádó barbárok országából jöhettek; kalandorok voltak, vagy valaki zsoldjában érkeztek ide fosztogatni – nem tudtam, de nem is érdekelt különösebben.

A navorok arra kértek, áldoznám a haramiákat Tharrnak, ha már erre jártam, mindenképp méltóbb vagyok rá náluknál. Akadt ugyan még a településen egy másik pap is, méghozzá egy kígyókardú valamelyik közeli szektából, de éppen igen részeg volt, s képtelen volt tenni bármit is. Ez nem tetszett különösebben, de azért elvállaltam a dolgot.

A latrokat kivitettem a falu közepére, ott álltam melléjük, hogy mindenki hallja a mondandómat. Hárman voltak a gazemberek – mosdatlan, büdös banda – nem különb akármi obsoroknál.

Először is, gondoltam, beszédet mondok az áldozat előtt, s végül is egész szépen belelendültem, s jó kis példázatot mondtam nekik az idegenekről, akik a létünkre törnek, az ellenük érzett gyűlölet jogosságáról, a hit, az ország, a dinasztia, s a magunk védelmében kötelező viselkedésről, s általában a barbárok hasznavehetetlenségéről és gonoszságáról. Tisztelettel hallgattak.

Ezután a mi Urunknak adtam őket, mégpedig igen szép mozdulatokkal.

Majd gondoltam egyet, s előhozattam a magatehetlenségig részeg papot is. Röviden szóltam a kötelességekről, Tharr akaratáról, a helyes viselkedésről, annak be nem tartásáról és a következményeiről.

Ennek torkát is elmetszettem – ráadásképp saját áldozótőrével – min a helyiek ugyan megrettentek, de végül is úgy gondoltam, hasznukra vált a dolog, s a szemükből úgy tűnt, megértették mondanivalómat.

A kígyókardot azután föltettem egy szekérre, hogy meg ne érintsék, és azt javasoltam nekik, vigyék a legközelebbi kolostor kapujához, azután majd meglátjuk, mi lesz.

Hát megláttam.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Ünnepekről és szertartásokról

A toroniak számtalan ünnepet tartanak. Majd' minden hónapra jut egy-egy kiemelkedően fontos esemény. Akad közöttük, mely csak a birodalom egyes részeiben ismert (például a hekkáknak

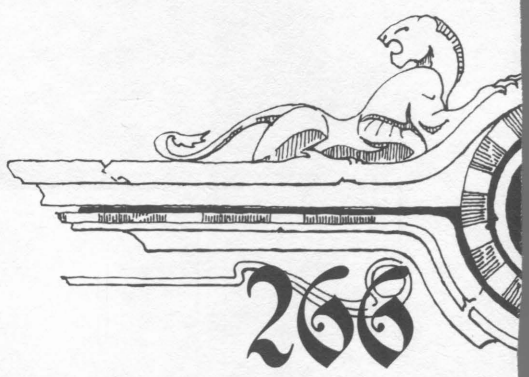

Dacjir nem látott ugyan különösebb felfordulást a Ház udvarán, de tudta jól, hogy nagy baj van.

Az eget hamuszürke felhőtakaró lepte, bolyhos hasából fehér pelyhek kavarogtak alá. A hó már a csizmája közepéig ért volna, ha az obsorok el nem kotorják azonnal az udvar kőfalai mellé.

Valami elkezdődött. Régóta esedékes volt ugyan, de úgy gondolta, talán másféleképp alakulnak a dolgok.

Felpillantott a Kaputorony tetejére. A Ház bíbor-fekete zászlaja mellett ott lobogtatta a szél Sogron kígyóselymét is, ha bárkinek kételyei lettek volna, kinek a pártját fogja az ősi család a birodalmat felforgató háborúságban.

A Tűzkobra szentélyéből illatos füst bodorodott az udvarra, azon lábalt most keresztül az istállók felé.

Rendben, akkor elkezdődött. Csak az fájt, hogy ily módon szenvedték el az első veszteségeket. A némbert napközépre már pernyéire szaggatja a szél, efelől nem voltak kétségei. Mint ahogy abban is biztos volt, hogy Omrall ereje elegendő lesz a lángra lobbantására.

Az udvaron végigsöprő szél szétszaggatta előtte a szentélyajtóból áramló füstöt, ő pedig lépteit ismét meggyorsítva a Kaputorony mellett húzódó utcácskába fordult.

A fal gyilokjárójának ácsolatáról karnyi jégcsapok lógtak alá, akár valamely legendabéli szörnyeteg vicsori fogsora. A lépcsőket itt csak most takarították, az obsorok térdre hullottak, amerre ment. Vesszőseprűik kopogva döccentek a kőnek.

Nem nagyon foglalkozott velük, inkább maga köré kanyarította a farkasprém köpönyeget, jobbjával megérintette valahol odabent rejtező vándorszentélyét.

Sogron, add, hogy elérjek a célomig...!

A várszolgák nyögve emelkedtek fel mögötte, ajkukról bodor lehelet kavarodott.

Anlynn és Abarmall ifiurak... Fel nem foghatta. Pontosabban tudta ő jól, miként is esett meg a dolog, találkozott már az Árnyékboszorka hússzektáival. Nagyon is jól tudta, mi történhetett.

Az a cayhanni lány néhanap még mostanság is az eszébe jutott, s csak Sogronnak adhatott hálát, hogy másoknak nem zúzta össze a szívét. Hogy mások észrevették, mi történt Dacjir körül.

Sokat gondolt rá, vajon akadt volna elegendő erő a kezében, hogy megölje. Végül addig töprengett rajta, amíg be nem vallotta magának, hogy aligha. Hiszen majd' megtébolyodott, amikor az a shuluri *immir* végül leszúrta helyette.

És persze azután a csend, amikor az őrült szerelmi béklyó elhámlott az elméjéről.

A szerelem elmúlt, de az őrület megmaradt, s csak lassan foszlott el teljesen. Csak azok a zöld szemek nem fakultak. Valahol mélyen, egy olyan szobácska félhomályában, amelynek a kulcsát igyekezett azóta minél messzebb hajítani magától. S tényleg nem rajta múlt, ha az a zárt ajtó időnként megint föltárult odabenn.

Igen. Pontosan tudta, mit érezhetett Anlynn úrfi. Vagy akár Abarmall.

A vérükön keresztül pedig megjelentek az Árnyékboszorka fejvadászai.

A Ház ura ugyan túlélte a merényt, de akkor is...

A két úrfi. És hatan a testőrségből, amíg végeztek a behatolókkal. Alighanem Tharr előtt állnak már, legyen kegyes hozzájuk a Háromfejű!

Nem volt nehéz rájönni, hol is kell keresni a szörnyűség okozóját. Épp eleget hallottak a várszolgák, amikor a két testvér végül egymásnak mérte a fegyverét. Nem válogatták meg, mit ordítanak a másiknak.

A némbert a külső falak közelében fogták el. Dacos volt és büszke. Dacjir is megnézte később magának, amikor végigvonszolták a testőrök a Ház udvarának friss haván. Fáklyákkal világítottak az arcába. Nem hasonlított ugyan a cayhanni lányra, de egy kecses kéz kinyitotta Dacjir titkos szobácskájának ajtaját.

Megborzongott.

Azokat a villogó szemeket látta csak a két úrfi, amikor egymásnak rontottak a fegyverház hócsipkés teraszán.

A lovak szaga a sarok mögül nyújtózott felé. Az istálló vaskos kapujára egy-egy gyönyörű kígyót faragtak a gonosz hekkák és a tűz ellen, szájukban vastag falú vaslámpás. A hideg tűz tompán pislogott a hajnali fényben.

Csak remélni tudta, hogy időben érkezik. A *magitor* szellemnyelven küldött üzenetei ködbe hullottak. Senki nem felelt a kőhalmi házból.

A herélt prüszkölve üdvözölte. A lovász térden állva várta Sogron papharcosát, a kantárt magasra tartotta. Dacjir kikapta a kezéből és kivezette a lovat a lámpások alá. Ellenőrizte a navor munkáját. Nem lehetett panasza. A Ház lovászainak jó híre volt az egész környéken.

Sietnie kellett, mert az a lány később már nem volt annyira dacos, és a büszkesége is csak halvány lobbanás volt villogó szeme legmélyén. Beszélt ugyan mindenfélét, s azok legtöbbje is csak kínzóit mocskolta, de a vége felé már jobbára csak sírt. Amit akkor mondott, az volt olyan fontos. Azért kellett most mihamarabb elvágtatnia Dacjirnak. Azért nem láttak semmit a kémtüzeiken keresztül.

Az Árnyék beszivárgott a kőhalmi uradalomba, és ők még nem vettek észre semmit.

Felrúgatott a lépcsőn a Kaputorony irányába. Az obsorok ijedten ugrottak el az útjából. A torony lejtős, belső kacskaringói élesen verték vissza a patacsattogást. A kapun túl nekieresztette a heréltet és elvágtatott a hólepte dombok irányába. A vár körül gunnyasztó házak csendben figyelték.

Mesék Toronhoz

szánt hálaadó körmenetek, zarándoklatok, és így tovább), másokat az ország minden területén megtartanak. Minekutána a legtöbb ilyen ünnep a holdak járásához igazodik, általában nem köthetők pontosan egy hónap egy bizonyos napjához. Azok a megemlékezések, amelyeknek állandó időpontjuk van, általában valamely történelmi eseményhez, személyiséghez vagy egy császári rendeletben rögzített időponthoz köthetőek.

Minden toroni ünnepet képtelenség lenne felsorolni, ezért az alábbiakban csak a legfontosabbakat vesszük sorra.

Khyn-onthor

Más néven ünnepi hét. Ötnapos, összefüggő eseménysorozat, melynek során a kyrek elbúcsúztatják az óévet és méltóképpen köszöntik az újesztendőt. Természetesen a kyrvérű és emberi lakosság is innen számolja a következő évet. Halál- és elmúlásünnepekkel veszi kezdetét – komor, áldozatokkal teli megemlékezésekkel –, melyek során hálát adnak isteneiknek amiért az elmúlt esztendőben méltóztattak figyelmükkel *kitüntetni* híveiket. Lett légyen ennek bármilyen a formája, – vész, siker, győzelem vagy szerencsétlenség. Ezen ünnepek során fordul önmagába vissza a Kör, ez a vég és a kezdet, a halál és az újjászületés diadala.

A tavaszi hajnalünnepek ideje ez. Ezrek várakoznak ilyenkor a városok, falvak határaiban, hogy énekkel köszöntsék a keleti égbolt világosságát. A szelek irányának megfordulását is ilyenkor köszöntik, amikor a hideg északnyugati fuvallatok végleg elgyengülnek, s az Abaszisz felől érkező friss, meleg légáramoknak adják át a helyüket.

Langy évszak (tavasz) – Igere hónapjai

Fák hava

Ez időben tartják a tavaszi vetés ünnepeit. A tél végeztével az új idők eljövetelét várják ilyenkor, s a tavaszi munkák megkezdését ünneplik számos áldozattal.

Sogron küldöttéhez, Shígvarrhoz köthető a Fák havának egyik kiemelkedő eseménye, az „Első Tűz ünnepe". Ekkor szokás megünnepelni az első rézkígyó, s vele az első szent tűz földre érkezésének diadalát. Szerte a birodalomban fáklyafényes felvonulásokat rendeznek ilyenkor

és örömtüzeket gyújtanak. Az estek végén meggyújtják a végtelen hosszú, gyúlékony anyagokból megrajzolt tűzkígyókat, s míg az végigharapózik kijelölt útján, áhítattal adóznak Sogronnak, amiért abban az évben elkerülte otthonukat. Hogy a továbbiakban is élvezzék az isten kegyét, ilyenkor minden család valamilyen aprócska tárgyat vet a tűzbe, legtöbbször saját lakhelyük kicsinyített, jelképes mását.

Rügyek hava

Ez a hónap elsősorban a „Nevek ünnepe" néven ismert eseménysorozat ideje. A *numetor*ok, csillagászok, *khótorr*ok és jósok a holdak és a kristályszférák pillanatnyi állapotának megfelelően ezen hónap valamely napjait szokták a névadományozás rítusaira leginkább alkalmasként megjelölni. Az első életévüket még be nem töltött gyermekek ilyenkor – általában egy bensőséges ünnep keretein belül – kapják meg nevüket, mely sok szempontból meghatározó lesz életük során. A megfelelő név kiválasztása nem a család, sokkal inkább a csillagjósok és *numetor*ok feladata. Nekik kell megtalálni azt a nevet, amely a leginkább megfelelő az adott gyermeknek, amely oltalma alatt egész életében tevékenykedik majd. A szűk körű névadományozási szertartás végeztével ilyenkor egész Toronban – a szegények közt csakúgy, mint a nemes családokban – a látványos mulatságok ideje érkezik el.

Általában e hónap elejére esik a tavaszi napéjegyenlőség. Igere idejéig nyúlnak vissza azok a termékenységi rítusok – a falvak körtáncai, a települések egymás közti tréfás, esetleg véres vetélkedései, a legények erőfitogtató navortornái és a többi –, melyeknek ekkor jön el az ideje. A hagyományok szerint ez az egyik legfontosabb szerelemünnep; Toron számos helyén ilyenkor szokás a lányokat elrabolni otthonról, s egyben ez a hosszú böjtidőszak végét jelző ünnep is.

Levelek hava

Az ókyr termékenységistennő egykori rítusainak továbbélését láthatjuk ezen hónap nővé avatási ünnepeiben. A *myressa-onthor* szertartásai során veszítik el szüzességüket a tizenötödik életévüket betöltött leányok, hogy ezután befont hajukkal hirdethessék: Toron asszonyaihoz méltó bánásmódot követelhetnek maguknak. Maga a szertartás semmiképp nem nevezhető nemi aktusnak, s az érzékiséghez is csak kevés köze van. Sokkal inkább szakrális beavatás. Elsősorban azt jelzi, hogy a lányok eladósorba kerültek – nővé értek. Megjegyzendő, hogy éppen ez okból nem minden hasonló korú leánnyal végzik el. Egyes boszorkányszervezetek tagjai éppenséggel egy valódi nemi aktus során jutnak hatalmukhoz.

Vidéken a *khótorr*okra, magasabb társadalmi körökben a papokra hárul ez a feladat, melynek során az ujjukkal vagy a *tharabys*nak, „Tharr igazának" nevezett szakrális eszközzel veszik el a leányok szüzességét. Ez utóbbi – fából, kőből, fémből (esetleg aranyból) készült – tárgy a Háromfejű férfierejének jelképe, s férfikar méretű szobrai a templomokban éppúgy megtalálhatók, mint a gladiátorarénák bejáratainál.

A pyarroniták ez idő tájt tartják a „Kitekintés ünnepét", melynek során az álmaikból próbálják meg kihüvelyezni, mit is hoz nekik a jövendő. A kyrek hasonló – értelemszerűen elsősorban Morgenához köthető – ünnepét Toronban az „Intések Éjjelének" nevezik.

Meleg évszak (nyár) – Sogron hónapjai

Bogarak hava

A nyári, meleg esők eljövetelét köszöntik azok a vízünnepek, melyeket ebben a hónapban tartanak Toron-szerte. A rituális fürdőzések és a féktelen „esőjáró", megtisztulási felvonulások ideje ez. Míg a városokban az első zivatarokkal a fürdőházak ünnepei kezdődnek, addig vidéken a patakok, folyók partjai elevenednek meg. Számos zarándokhely környékén is megpezsdül ilyenkor az élet: sátrakat, arénákat ácsolnak, s nagy, „vizesvásárnak" nevezett ünnepségeket rendeznek, melyeket közös énekléssel tesznek emlékezetessé. Toron különböző részein ilyenkor

a helyi hagyományok függvényében a leányok fürdetik vagy locsolják le ilyenkor a legényeket, esetleg fordítva.

Kígyók hava

E hónap Sogron-ünnepeit ugyan a birodalom minden részén megtartják, ám sehol annyi pompával és vigassággal, mint a Khiíl-tónál, az óriásszobor tövében. Ekkor illik hálát adni Sogronnak az egész éves odafigyeléséért, az összegyűjtött tudásért és bölcsességért. Ez az ideje azon megemlékezéseknek is, melyek a Tűzkobra isteni ellenfelei fölött aratott diadala előtt tisztelegnek. A füstszórás szertartását is ilyenkor szokták megtartani. Rendkívüli méretű füstoszlopok szállnak ilyenkor az ég felé egész Toronban. Ezek alakjából, szétszóródásából, eloszlásából lehet a következő esztendőre következtetni. Ha az oszlop egyben marad (vagy legalább szakadatlan ívben sodródik az égen), az általában biztató jelentésű, ám ha a szél szertefújja, akkor bizony nem sok jóra lehet számítani.

Erre a hónapra esik az ynevi esztendő legrövidebb éjjele is. A nyári napforduló során a nap, a fény, további értelmezéseiben a tűz hatalmát éltetik. Hatalmas máglyák kelnek ilyenkor életre minden tartományban. Ezeken a napokon tartják Toron legnagyobb szegényünnepeit is. Kiemelkedik ezek közül a shuluri „kolduskirály" megválasztása. Ő a szegénykerületek ünnepségein szerzi „uralkodói" rangját. Rendszerint a féktelen mulatozásra összetóduló csőcselék legerősebb tagja, aki hitegetéssel és az ökle erejével a legtöbb hívet szerzi magának. A választás nem más, mint véres utcai harcok sora, ahol a győztes kerület szegényei kettőszázegy aranyat kapnak, vezetőjüknek pedig lehetősége nyílik, hogy arénaviadorként kiemelkedhessen a mocsokból.

Baglyok hava

A nyári betakarítási ünnepek ideje ez. Szorosan egybefonódik a különféle nap- és tűzünnepekkel. Elsősorban a vidéki élet jellegzetes megemlékezéseit lehet idesorolni: a csűr és raktáravatókat, az aratási felvonulásokat és maszkabálokat, melyek a kártevők, a rosszakarók, a friss terményre rontást hozó szerzetek elriasztását szolgálják. A tüzes szertartások során jelképesen elégetik mindazt a rosszat, ami a mindennapokat veszélyeztetheti. Különféle bábok, faragott figurák kerülnek ilyenkor a lángokba, egyes vidékeken a kártevők – pockok, hörcsögök, egerek – királyainak kis szobrait is a lángokba vetik. A pyarronita országokban a „Maszkok ünnepe" esik erre az időszakra.

Hűs évszak (nyárutó) – Morgena hónapjai

Pókok hava

A holdak ünnepeinek ideje ez. A mindennapi létre befolyással bíró két planéta tiszteletére ilyenkor éjszakákon át tartó eseményeket tartanak, melyek során megköszönik a két égi pártfogónak gondviselő jelenlétét. Általában a hónap közepén, az első kettős holdtöltére esik ezek ideje. A hagyományok gyökere vélhetően Morgena különféle ünnepeire vezethető vissza – a mai napig is az ő diadalát éneklik meg a nap- és holdfogyatkozásokkor. Vörös és kék színű gongok jelzik az események tetőpontjait, s éjközép után, a második hold feljövetelekor veszi kezdetét az igazi mulatság. A különféle színjátékok ideje ez – mind a nemesi udvarokban, mind a köznép körében. A pyarroniták „kettős hold ünnepének" nevezett szertartásaival rokon, bár azt az északi népek valamivel korábban tartják.

Árnyak hava

A betakarítási ünnepek hónapja, a gyümölcsszüretek, a lekvár- és pálinkafőzés ideje. Áldozataikat a falusi közösségek ekkor általában valamely hekkán keresztül juttatják el Tharrnak. Talán nem meglepő, ha ezek legtöbbje – az Árnyékbáró, Shæmin, a gyümölcsöt megfestő vagy Tibrassa, az Álomkertek csősze – mind Morgena valamely aspektusának szolgálói. Ez a toroni szelek fordulásának ideje is, ekkor kezdődik a hideg, száraz levegőáramok északi, északnyugati

mozgása. Papírsárkányokat eregetnek ilyenkor nemcsak a gyerekek, de a felnőttek is; gyakran falvak mérik össze tudásukat – ki tud nagyobb, magasabbra emelkedő szerkezetet készíteni. A sárkányokat nádból és nádpapírból készítik, köteleik a legfinomabb és legerősebb kendermadzagok közül kerülnek ki. E szokás vélhetően a családi háborúk idején a vidéken megjelent ulu népekkel érkezett a birodalomba.

Rákok hava

A hűs évszak alkonyünnepei, valamikor mind a Morgenának bemutatott nagyobb áldozatok köré csoportosultak; ma már csak a fáklyás táncok maradtak meg belőlük, a hegyekről legurított lángoló szekerek, melyek egykor mind a különféle árnyékhívó rítusok részei voltak.

A tengerparti településeken ilyenkor valóban a rákokról szól minden. Hatalmas üstökben főzik a páncélos állatokat, s a kettős holdtölték idején a nemtelenek ugyanúgy ezt eszik, mint a kiváltságos Házak lakói. Különösen a Quirón nyugati medencéjében igazán látványosak ezek az ünnepségek: itt a mélytengerekből egészen nagy és torz rákféléket rángatnak ilyenkor elő.

Az őszi vetési ünnepeket is az Árnyak havában tartják. A falusi munkák időszakos végét jelzik ezek az eseménysorozatok. Körmenetekben kérik az isteneket, hogy óvják a vetést – a szántók szélén álló hekkák szentélyeinél pedig alkonyatig tartó könyörgéseket tartanak.

Nyirkos évszak (ősz) – Tharr hónapjai

Gallyak hava

Az őszi idők eljövetelét, Tharr hatalmának megerősödését jelzik ezek az ünnepségek. Az ő nevével és kórusainak felvonulásával kezdődnek a vérmenetek Toron-szerte a Gallyak havában. Így köszöntik a Háromfejű hónapjainak beköszöntét, a nyirkos évszak eljövetelét. Ezek a megemlékezések az őszi napéjegyenlőség idejére tehetők. A templomgazdaságok és a kolostorok ilyenkor esténként fáklyafénybe öltöznek, s szerzetesek járják körül a falvakat, hogy begyűjtsék a Tharrnak szánt áldozatokat. Bármilyen ösvényhez tartozzanak is, ez idő tájt a templomok nyitva állnak a *khótorr*ok előtt, hiszen ekkor kapják meg új, csengettyűs sarujukat, mely a következő egy évben szolgálja majd őket. Ha kell, ekkor kaphatnak új irhaköpenyt is – ám ezeket csakis az adott ösvényhez tartozó templomokban kaphatnak: az oroszlán *morghagriss* papjai nem osztogatják a kígyó ösvényén járók kenőcsöktől fényes bőrköpenyeit.

Ködök hava

Az „emlékek hete" is a nyirkos évszakhoz, s ily módon Tharrhoz köthető. Ekkor eleveníti fel mindenki azon emlékeit, melyek az egykor éltekhez fűzték, lelkükért engesztelő áldozatokat mutatnak be, s ezen időszakban veszik sorra a múlt csaták hőseit is.

A *rododa*társulatok ilyenkor kizárólag olyan darabokat vesznek elő, melyek az Emlékek hetéhez köthetők, s a *weilyr*színészek is a legdicsőbb lovagi tetteknek emléket állító színművekkel szórakoztatnak.

Oroszlán hava

Tharrnak a démonok felett aratott diadalára emlékeznek azok a szertartások, melyek keretein belül Toron ifjait férfiakká avatják. Akárcsak a leányok esetében, itt is a tizenötödik életévüket betöltött gyermekeken a sor, hogy kiállják a próbákat. Míg azonban a leányok esetében ez szinte mindig be is következik, addig a fiúgyermekeknek (ha kudarcot vallanak) még ezen kívül is lehetőségük adódik arra, hogy erejüket, bátorságukat, kitartásukat bebizonyítsák – a következő esztendő során bármikor. Majd' minden település mellett találni olyan titokzatos helyeket, félelemmel telített zugokat, ahol a fiatalok próbára tehetik rátermettségüket. Egyes helyeken elegendő egy éjszakát egyedül eltölteni egy ilyen szörnyűségek kísértette helyen, máshol a beavatási szertartás részét képezi egy vadászat vagy éppen egy rituális korbácsolás is.

Hideg évszak (tél) – Weila hónapjai

Gyökerek hava

Ebben a hónapban ülik meg az „Összetartozás hetét". Jóllehet ez az időszak már Weila hónapjaira esik, mégis Tharr előtt tisztelegnek a birodalom alattvalói, s a Sorskovács neve csak a legritkább esetekben merül fel. Elsősorban a kyrek ünnepe, jóllehet manapság már a kevert vérűek és az emberek is megtartják. Szakrális orgiákon és lakomákon vesznek részt, hogy erősítsék magukban hajdani és majdani nagyságuk tudatát, a közösség érzését. Ezen a héten – fő- és jószágvesztés terhe mellett – tilos egymásra kezet emelniük. Az orgiákat Toron-szerte a különféle Tharr-templomokhoz tartozó kurtizánok vezetik, a nagyvárosokban csakúgy, mint a kisebb vidéki településeken. Ez a termékenységünnep elsősorban a kyrek között bír valódi jelentéssel – ekkor válik lehetővé, hogy vérük házassági szerződések nélkül is keveredhessen. Az Összetartozás gyermekeinek is nevezett sarjak mind ebben az időszakban fogantak, s majd' minden családnak akad ilyen fattya. A belházasságokkal sújtott kyr családokban gyakorta ezek azok a gyerekek, akik – az ünnepek vérkeveredésének köszönhetően – a legkevesebb (mentális, testi) terheltséggel születnek, s gyakorta jó cserealapnak számítanak a családok házasságaiban.

Skorpiók hava

Ez a hónap ad helyt a különféle téli hajnalünnepeknek, melyek során az égiek kegyét kérik, hogy az esztendő annak rendje s módja szerint, bármiféle szerencsétlenség nélkül véget érhessen. Külön fontossággal bír a téli napforduló leghosszabb éjszakája, a Vakidők néven ismert éj. Ennek végét jelzi a legtöbb hajnalünnep, melyek során Toron lakói köszöntik a hosszabbodó nappalokat, s várják az eljövendő, bőségesebb időket.

Jéggyémánt hava

A tél végének közeledtét jelzik ezen időszak ünnepségei. A jégtörés szertartását Toron-szerte megtartják – mintegy segítve ily módon a természetet dolgai beteljesítésében. A nagyobb tavak, patakok, folyók partján ilyenkor jégből építenek kis házakat, s kint hagyják ezeket a vizek mellett, lesve, mikor olvadnak el. Ha ezek a jégfalvak nem mállanak szét az ünnepi hét kezdetére, biztosak lehetnek benne, hogy a tavasz egy kicsit késni fog.

A fentieken kívül számos esemény létezik, mely nem köthető az év hónapjaihoz, s mégis minden család kiemelkedő jelentőségűnek tartja.

Természetesen a legfontosabb ezek között a születések ideje. Nem csupán az újszülöttek tiszteletére és a jókívánságok fogadására alkalma-

sak, de vidéken, csakúgy mint a városokban, összegyűlnek ilyenkor a kisebb közösségek, hogy – gyakorta féktelen mulatozások közepette – ünnepeljék a csecsemőket.

Külön ünnepei vannak magának a szülésnek is. A fentebb említett események jobbára a férfiak között népszerűek, ám a *khybarris* szertartásán elsősorban a vajúdó nők és a születés aktusa előtt tisztelegnek. Ezek női ünnepek, s férfiaknak csak a legritkább esetekben engedik meg, hogy jelen legyenek rajtuk. Ezeken a szertartásokon elsősorban Mahurastiának, a vajúdó nők oltalmazó hekkájának mutatnak be áldozatokat.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a különféle esküvői szertartásokat, melyek mind Tharr előtt köttetnek. Mert a Háromfejű papjainak tiszte, hogy a házasulandókat összeeskessék, legyenek akár vándor *khótorr*ok vagy „kígyókardú" papok. Kiemelkedő fontosságúnak természetesen a nemes famíliák esküvői számítanak – ezek aprólékos rend szerint megtervezett és végrehajtott pompás szertartások, melyek legtöbbje kizárólag a családok érdekeit veszi figyelembe, s kevés helyet hagy a fiatalok vágyainak. Dinasztikus esküvők ezek, ahol a família boldogulása, és lehetőség szerint a vér frissítése az elsődleges cél. Mindemellett tény, hogy – elsősorban a gyengébb, megöregedett vérű családok között – nem ritka a közeli rokonok házassága sem. E famíliák nehezebben képesek megfelelő vért felmutatni, más Házak gyakran a szövetségüket sem keresik, s előfordul, hogy leginkább csak a már említett Összetartozás gyermekeire számíthatnak házassági szövetségkötéseik során. Ily módon gyakorta a testvérek és unokatestvérek közötti frigy az egyetlen módja annak, hogy fennmaradhassanak. Az ilyen Házak legfőbb reménye az, hogy a sors kegye folytán megfelelő *lyrhÿssen*eket tudnak majd alkalmazni, s a későbbiekben születnek olyan utódaik, akik a Belső Művészetek beható ismeretével megtisztíthatják családjuk sarjainak vérét az örökletes betegségektől.

A temetésekről szólva ki kell emeljük Sogron toroni szerepvállalását.[159] Mivel a lelkek távoztával – ők Tharr elé állnak megmérettetésre – a hátramaradt testek immáron tárgyaknak számítanak, ezeket a Tűzkobrának szokás áldozni. Lehetőség szerint szent tűzzel kell meggyújtani azt a máglyát, amely a holtak elhamvasztására szolgál. A *khabbas*ok helyhez kötött életmódja miatt ez a szerep leginkább a vándor papharcosokra, az *immir*ekre marad, de – főként vidéken, ahol nem állnak minden dombtetőn Sogron templomai – általában elégséges, ha a falu vagy közösség vezetője lobbantja lángra az áldozati máglyát.[160]

A különféle szervezeteknek (tolvajklánoknak, boszorkánymesteri szektáknak s hasonlóknak) általában saját máglyaterük van, ahol ezeket a szertartásokat végrehajthatják, s csupán a hamvakat temetik a klán területén elkerített sírkertbe. A nincstelenek és városi szegények holttesteit a *cadarator* rabszolgák szállítják a városokon kívülre, s itt adják át azután őket Sogron szolgáinak.

A manapság éledező Morgena más módozatokat kér híveitől. Ők nem hamvasztják el szeretteiket, hanem – vélhetően egy régebbre visszavezethető hagyomány szellemében – zsugorított pózban, hatalmas cserépkoporsókba zárják őket. Ezeket a nagy urnákat gyakorta nem is földelik el, hanem az Árnyékúrnőt imádó közösség egy föld alatti termében helyezik végső nyugalomra.

Külön kell beszélnünk a dinasztia temetkezési szokásairól. Az elendorok holttesteit – legyen szó akár a császárról, akár valamely távoli unokatestvérről – a hamvasztás után egy császári sírkertnek nevezett holtvárosba viszik, mely Shulurtól északra található. Helyszínét csillagászok határozták meg az első Lyechard halála után. Elhelyezkedésében igazodik az égi és földi áramokhoz, a dinasztia tagjainak hamvait pedig ezen szent hely belső alaprajzán meghatározott szakrális pontokon helyezik nyugalomra – a beszámolók szerint – egy-egy, az elhunytat ábrázoló szobor talapzatában. A császári sírkert hatalmas nekropolisz, amely csakis a legkiválóbb kyrek hamvainak ad otthont, s védi őket mindazon ocsmányságoktól, melyekkel a lelkekkel mesterkedők hatalmat nyerhetnének felettük.

[159] *A holttestek elégetése gyakorlati okokra is visszavezethető. Egy olyan birodalomnak, ahol a nekromantikus praktikáknak komoly hagyománya van, érdeke a holttestek mind tökéletesebb megsemmisítése.*

[160] *Ilyen esetekre – legalábbis a nagyobb falvakban – mindenütt megtalálható egy kicsiny, fémkalitba zárt öröktűz, amit Sogron szolgái gyújtottak, és a falu vezetőjének gondjaira van bízva.*

Ez a nekropolisztípus vélhetően az ókyr idők császári temetővárosainak mintájára épült – jóllehet ezek pontos helyéről még csak közelítően pontos híreink sincsenek. A káoszkorral együtt ez is – mint annyi más – feledésbe merült. Az óidők császárainak sírjait feltehetően valahol a hajdani Enrawell környékén kellene keresnünk, de ezekre (ha még léteznek egyáltalán) mind ez idáig az erigow-iak nem leltek.

Ami a Nemes Házak sírkertjeit illeti – ezek minden esetben a paloták alsóbb szintjein találhatók – jobbára márvány boltíves, hideg termek, ahol a Ház őseinek hamvait (egynéhány helyen holt csatapáncélokat) míves szobrok vigyázzák. Ezek általában az elhunytak vonásait viselik, s olyan foglalatosság közben ábrázolják őket, melyet a halott szívesen űzött életében.

Abeld Orys: ***Tharr országában***

A naptárról és az órák számlálásáról

Észak-Ynev egyetlen népe sem függetlenítheti magát az ősi birodalom máig ható kulturális és történelmi hatásaitól. Jóllehet Kyria örökségének mai letéteményese, Toron nem igazán népszerű a kontinens északi részének nagyobbik felén, azt egyetlen mai államalakulat sem tagadhatja, hogy a „Sötét Birodalom" őse mindmáig befolyásolja hétköznapjait.

Ennek egyik kevéssé szembetűnő megnyilvánulása a pyarroni naptár, amely kyr mintára az istenek „hatáskörébe" helyezett bizonyos hónapokat, csakúgy, mint tették azt annak idején a calowyniak is.[161]

Az Államszövetség csillagászpapjai új rendszerbe szedték a kyrek által szerkesztett naptárat, s megpróbálták olyan formába önteni, hogy az elfogadható és népszerű lehessen a hatalmas területi befolyással rendelkező egyház valamennyi lakója számára. Így történhetett, hogy az egykori öt kyr istent a pyarronita naptárrendszerben kilenc pótolja, s hogy az öt különféle – Kyriában ismert – évszakot olyan általános megfelelőkkel pótolták, melyek kisebb-nagyobb jóváhagyással majd egész Yneven érvényesek.

Hogy a mai pyarroninak nevezett naptár milyen és hogyan működik, mindannyian jól tudjuk. Vessünk azonban néhány pillantást mindezek alapjára, az úgynevezett kyr naptárra, amely Toronban és egyes hagyományőrző godorai (azaz erioni) családokban a mai napig használatos.

A naptár vizsgálatánál nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kyrek számmisztikája mindennapjaiknak, legegyszerűbb cselekedeteiknek is meghatározó eleme volt, s még legprózaibb tetteik esetében is betegesen kerülték a balszerencsét hozó számokat.

Azzal a ténnyel, hogy egy ynevi esztendő 620 napos, nem tudtak mit kezdeni – ezt az „apró rendellenességet" oly módon korrigálták, hogy váltakozva 619 és 621 napos esztendőket hívtak életre. Az évet öt évszakra osztották – ezt a rendszert valószínűleg Calowynról hozták magukkal – s ennek megfelelően itt is meghonosították a meleg, a hűs, a nyirkos, a hideg és a langy évszakokat. Manapság jobbára a nyár, nyárutó, ősz, tél és tavasz, kifejezéseket használják, s ezek mentek át az északi közélet kifejezései közé is.

Az öt évszakot egyenként három, negyvenegy napos hónapra osztották, ennek megfelelően két kettős holdtölte ideje alatt telt ki egy hónap. Amikor a második, a „baljós" holdhónap is a végére ért, akkor jött el az ideje annak, hogy egy új hónap vehesse kezdetét. Hogy a hétköznapok életét ne befolyásolhassák kedvezőtlenül a páros számok, gyakorta fordultak különféle módszerekhez, amelyek segítségével az egyes szerencsétlennek tartott időszakokat bizonyos rituálékkal másokhoz rendelték, ily módon téve szerencsésse azokat is. Ne is csodálkozzunk ezért akkor, ha toroni vagy kyr forrásokban egyes hónapok ötven-, hatvan- vagy hetvenvalahanyadik napjáról

[161] *Érdekes, hogy a pyarronita naptár nem a godoni mintát vette át. Külön kutatást érdemelne, hogy ez miért alakulhatott így. Vagy pedig a szerző itt téved, s a jelenleg ismert pyarroni kalendárium inkább egy furcsa egyvelege a két másik kultúra időszámítási módszereinek.*

találunk említést! Sajnos nem lehetünk bizonyosak abban sem, hogy minden esetben ki tudjuk hüvelyezni a változások okát és módját, ezért elképzelhető, hogy egyazon eseményről két forrás különböző dátummal tesz említést.

A naptári év fordulópontján a mai napig is egy ötnapos ünnep során vezetik át a toroniak az egyik évet a másikba. Ez az ünnepi hét, a *khyn-onthor* nem tartozik egyetlen évszakhoz, vagy hónaphoz sem, ám mindig a hideg és a langy évszakok fordulópontjára esik. A kyr újév ugyanis a természet újjáéledésétől, a hideg idők elmúltától számítja az új esztendőt, s ekkor lépnek egyet az évek számával is.

Hogy egy kicsit bonyolítsa a helyzetet, az évek számlálására több, jelenleg is érvényes módszer használatos. Az első módszer azt az esztendőt veszi kiindulópontul, amikor a kyrek először tették lábukat Ynevre. Ezek szerint a P.sz. 3700. esztendő a partraszállás 20 983. évére esik. Ezt az időszámítási módot elsősorban a dinasztia történészei, s egyes Nemes Házak alkalmazzák.

Egy másik módszer azt a dátumot veszi alapul, amikor Toron első császára hivatalosan is hatalomba lépett. Ezek szerint Rouŋn Tarrhinon Lyechard a császári korona 1. évében koronáztatott császárrá, ami a P.sz. 170. évben történt. Könnyen kiszámítható, hogy mindez, ha a partraszállástól számoljuk, a 17 453. esztendő eseménye volt, s hogy most, P.sz 3736-ban a császári korona szerinti 3567-et írjuk.

Létezik még néhány hasonló módszer, ám mivel hasznát csupán a történészek látják, ezúttal talán nem fontos valamennyiüket számba venni.

Lássuk tehát, miként is néz ki az a naptár, mely néhány ezer esztendővel ezelőtt még a kontinens nagy részén elterjedt volt.

Ünnepi hét (khyn-onthor)

Langy évszak – Igere hónapjai
Fák hava
Rügyek hava
Levelek hava

Meleg évszak – Sogron hónapjai
Bogarak hava
Kígyók hava
Baglyok hava

Hűs évszak – Morgena hónapjai
Pókok hava
Árnyak hava
Rákok hava

Nyirkos évszak – Tharr hónapjai
Gallyak hava
Ködök hava
Oroszlán hava

Hideg évszak – Weila hónapjai
Gyökerek hava
Skorpiók hava
Jéggyémánt hava

Egy hét – bármely ellentmondásos is legyen ez az elnevezés –, csakúgy, mint Ynev más tájain, Toronban is ötnapos. A napok megnevezései továbbra is őrzik régi alakjukat, melyek eredeti formájukban nyilvánvalóan a kyr panteon tagjaihoz köthetők, s a mai toroni szavak is csak kevéssé torzultak az eltelt évek alatt. Nem nehéz észrevenni a hasonlóságot, ami a toroni – illetőleg kyr – alak és az Északi Szövetség területén ma is használatban lévő elnevezések között létezik:

kyr	toroni	erv
eweilan	eweil	evir
higger	higge	higr
asogre	assog	asor
emorge	emorgr	emor
tarra	tarar	tar

Nagyjából hasonló folyamattal állunk szemben akkor is, ha az órák megnevezéseinek boncolgatásába fogunk. Itt jóval könnyebb dolgunk van, hiszen egyértelműen visszaköszön a kyrek

használta fémek, fémötvözetek (és színek) rendszere. A húsz óra elnevezései ugyan nem őrizték meg – még kisebb változások árán sem – az eredeti alakjukat az Északi Szövetség területén, ám tükörfordításuk mindenütt visszaköszön, bármerre is járjunk.

1. a higany órája
2. az ólom órája
3. a cink órája
4. a vörösréz órája
5. a bronz órája
6. a kéklunir órája
7. az ezüst órája
8. a mithrill órája
9. a vöröslunir órája
10. a vas órája
11. az abbit órája
12. a sárgaréz órája
13. az acél órája
14. az arany órája
15. a zöldlunir órája
16. a fehérarany órája
17. a cin órája
18. az ón órája
19. az óezüst órája
20. a feketelunir órája

Mint láttuk, Kyria ilyenformán mindmáig jelen van Észak mindennapjaiban, s ez ellen még azok is csak keveset tehetnek, akik egyébiránt Toron esküdt ellenségei. Azt talán még ők sem gondolják komolyan, hogy ezeket a jól bevált és közkeletű elnevezéseket újakra cseréljék: mindez nem jelenti Toron befolyásának vagy ártó hatalmának megnövekedését. Egyszerűen csak olyasvalamire hívja fel a hozzáértők figyelmét, ami elgondolkodtat, és más megvilágításba helyezi az egymásra következő korok tényeit. Nem kell elfeledni sem Orwellát, sem a káoszkort, Ryeket vagy a zászlóháborúkat… Azonban tudni kell, hogy a nyelv soha nem lehet azonos egy eszmével, legyen az hibás torzszülött vagy ékkőként ragyogó. Sokkal érdemesebb azon elgondolkodni, hogy közel azonos módon beszélt a hét napjairól vagy a napok óráiról Kyria egykori császára, a gianagi favágó vagy egy toroni boszorkányhadúr.

Derat Jant Sheint: ***Napokról, holdakról***

Nevekről és címekről

A toroniak neveiről

Az ókyr névadási hagyományban fontos helyen álltak az úgynevezett valódi nevek, melyek ismerete komoly hatalommal ruházta fel e tudás birtokosát. Ennek megfelelően ezeket minden esetben a legkomolyabb titoktartás övezte, s a legnagyobb bizalom és megbecsülés jelének számított, ha valakinek elárulták.

A valódi nevek adományozásának szertartása az ötödkori varázslóiskolák elsatnyulásával és eltűnésével fokozatosan elmaradt – ami nem jelenti, hogy a valódi nevek is kivesztek velük együtt, csupán nincsenek már hozzáértők – vagy csak igen kevesen –, akik kiolvashatnák azt a lelkek legmélyéről egy-egy szertartás során.

Noha Toron a legkevésbé sem számít alapvetően kyr lakosságúnak, a nevek alapján több támpontot is nyerhetünk a toroniak vérségi és társadalmi hovatartozásáról. Tudni való, hogy a kyrek általában több nevet is használtak, s ezt a hagyományt nem csak ők, de a kyrvérűek is megőrizték. (Az emberek általában csak két névvel bírnak, s csak adományként kaphatnak ennél többet.) Ez a három a családi, az utónév, és az esetek legnagyobb hányadában az e kettő közé beékelődött úgynevezett apai név.[162]

Minekutána az öröklés már egy jó ideje férfiágon folyt, ezért értelemszerűen az apák családi nevét örökölték az utódok, akik nevük közepén atyjuk utónevét is használták.

[162] *A férjezett asszonyok esetében négy név is előfordulhat, hiszen a hölgyek általában felveszik az új család nevét is.*

276

Például, ha az enrawelli kereskedőcsalád, a Hessyrek neveit vizsgálgatjuk – a hiányosan ránk maradt, kalmárlistákként ismert felsorolások alapján –, egykönnyen átláthatjuk, miként is történt mindez a gyakorlatban.

Attasyn Heras Hessyrt fia, Onassat Attasyn Hessyr követte a kalmárcsalád élén, aki később az örökébe lépő Mjassot Onassat Hessyr követett. Abban az esetben, ha az apa és a fia utóneve megegyezett, az utónév kisebb változásokon ment keresztül, s más hang- és írott alakot nyert. Erre jó példa a kései rokon, Atass Attasyn Hessyr neve.

Ma már ezek a formák nem mindenhol élnek ugyanúgy, s akadnak a mai Toronban olyan tartományok is, ahol a nevek sorrendje is megváltozott.

Ugyanígy léteznek torz formák is. Nem csupán az jelzi ezt, hogy a nem kyr gyökerű családok – nem egy esetben a hagyományokat rosszul értelmezve – hibásan alkalmazták a három név használatát (az apai név gyakran más helyekre került), de az is, hogy időről időre nem apai nevek is használatba kerültek. Ezek gyakorta becenevek, ragadványnevek, melyek lassan mármár második családnévvé váltak.

Külön csoportot alkotnak azok a nevek, melyek úgynevezett rangjeleket tartalmaznak. Ezek a kasztbéli hovatartozást jelölik. A famorok rangjelei az -en, -on, -in, -an, En-, In-, On- és az Anszócskák. Mind az apai, mind a családnevekhez köthetők és elhelyezkedésük minden esetben valamely fontosabb társadalmi rangot jelöl, attól függően, hogy a név elejéhez avagy a végéhez kötik őket.

Az -on, -in, -an rangjelek a nevek végén a nemesi származást jelzik, s eredetileg a különféle birtok- és szolgáltatástípusokat jelölték vele. Ugyanezen rangjelek a nevek előtt arra utalnak, hogy vagy maga a név tulajdonosa, vagy valamely őse magas egyházi ranggal bírt valamikor – vagyis úgynevezett „dicső pap" volt. (Netán jelenleg is az.) Ma már a két írásforma keveredik.

A famorok hölgyeinek a *-su* rangjel dukál. Általában az atyai név mögött használják, s akkor is megtartják, ha férjül mennek egy másik családba. Jó példa erre a családi háborúk korából Myra Mysstir-su Maryssin esete. A Maryssin Ház leánya, miután házasságot kötött a Kharvar'on (eredeti írásában „Kharvar-on") család egy fiával, azontúl a Myra Mysstyr Maryssin-su Kharvar'on nevet viselte.

A pietor kasztúak a -Ro, -Ra, -Re, -Ri rangjeleket viselhetik, esetleg ezeknek torzult változatait (feltéve persze, hogy legalább kyrvérűek). E szócskák eredete egészen Kyria legendás harcosainak nevéig nyúlik vissza. Elegendő Lan-Ro Ryen, Maltha-Ri Tylen vagy Radal-Re Kladra gondolnunk. Az óidők ezen hősei ily módon a mai Toron mindennapjaiban is jelen vannak.

A sedular kasztúak kyrvérű része is alkalmazhat rangjeleket neveiben. A kyr eredetű *magitor*-ok az -yd, -dy, illetve a -dych, -Dych szócskákat használhatják kiemelkedettségük jelölésére.[163]

A nagy befolyással rendelkező, kyrvérű kereskedők és céhesmesterek, *odabator*ok a -mar, -mer vagy -damar, -damer rangjeleket viselhetik.

A nevek megválasztásánál érdemes még kitérőt tenni azokra, melyekkel a kyr családok saját történelmükre kívánnak utalni. A Khymmer, Ordoss, Mantiss, Orcor, Orcoss és Tynor (és így tovább) nevek mind a családi háborúk *syncordia*-rendszerének emlékét őrzik.

Maga a névadás ma is élő rítusa egyike a toroniak legfontosabb családi eseményeinek, kiemelkedő helyet foglal el minden család életében. Ennek megfelelően léteznek különösen szerencsés „névadó napok", melyeken az eddig csupán családi (esetleg apai) névvel rendelkező ifjak egy látványos és minden esetben költséges szertartás során elnyerik saját nevüket. Erre minden esetben az egyéves kor betöltése előtt sort kell keríteni. Ellenkező esetben balszerencsét és rossz sorsot von magára mind a család, mind az ifjú gyermek. A nemes családok esetében a papok, a köznép körében a *khótorr*ok végzik ezt a szertartást.

Khamem ***khótorr: Toroni krónikák***

[163] *Ezek után kíváncsi lennék, vajon Jæring-Yd Garun miféle származású lehet…*

A toroniak címeiről

A toroniak megrögzött imádói a rangoknak és címeknek, nem kell hát különösebben csodálkoznunk azon, ha a külországiak előtt meglehetős zűrzavarnak tűnik mindaz, mi ezen a téren a birodalomban uralkodik.

Szerény eszközeimmel itt szeretnék némi világosságot teremteni.

Kezdjük a megszólításoknál! Ha két beszélgető nem ismeri a másik rangját vagy beosztását, akkor egyszerűen a másik kasztjának nevével kezdi a beszélgetést. Ezt ugyanis a legtöbb esetben egyszerű ránézéssel el lehet dönteni. Ilyenek lehetnek a „mélyen tisztelt sedular" vagy „... pietor" kezdetű mondatok – feltéve, ha engedélyt kaptak, hogy szóljanak, és szükség van erre.

Minden egyéb esetben egy tiszteletteljes megszólítási formát kell alkalmazni. Erre alkalmas az is, ha az illető rangját, esetleg beosztását vagy szolgálatának típusát használjuk. Így lehet valakit *patrior*nak, *maranor*nak, vagy akár *concitator*nak szólítani. Mindez azonban meglehetősen egyszerű és neveletlen, amellett azt jelzi, hogy az illető nincs pontosan tisztában azzal, kivel is beszél. Ez okból az igazán tiszteletteljes megszólításokban lehetőség szerint meg kell említeni az illető nevét. Ilyen lehet például az „*immir* Dhabeal", vagy – ha már a sogronitákkal példálózunk – a „*khabbas* Ermisar" illetve a „*weilyr* Re-Marssyr" kezdetű tisztelgés.

Áthidaló megoldás azon megszólítások alkalmazása, amelyek sem nevet, sem rangot nem említenek, viszont azonnal kitűnik belőle a rangkülönbség. Álljanak itt ezekből a legismertebbek:

A Nemes Házak nős tagjainak, a *messir*, (*messa* a férjezett hölgyeknek) titulus jár. A család kötelékébe tartozó egyéb úrfiak megszólítására a *domyr*, míg a hölgyekére a *myr*, az ifjabbakra a *myressa* kifejezés illő. Házasságkötésükig mást nem is használhatnak. Szintén a kiemelt tiszteletű hölgyek kaphatják a *suessa* megszólítást. Ők minden esetben már házasok. Ezeket a barbárok „*nagytiszteletűnek*" esetleg „méltóságosnak" fordíthatják.

A birodalmi kormányzóknak, a *regitor imperalis*oknak még ennél is komolyabb tisztelet jár. Az ő megszólításuk *emessir*, illetve *emessa*. Ez a cím egészen a családi háborúk idejéig visszakövethető. Eredetileg a *syncordiá*kat vezető ókyr nemesek megszólítása volt. Talán a „nagyméltóságú" az a kifejezés, mely a barbárok nyelvében ehhez közelítő értelmű. Megjegyzendő, hogy a dinasztia tagjainak az *ÿmessir*, illetve *ÿmessa* cím jár.

Noha egy efféle találkozás semmi esetre sem valószínű, a nemeseknek tudniuk ildomos, hogy a Hatalmasok egyetlen címet viselnek. Ez az ókyr eredetű *dom*, megszólításuk pedig – ha bárkinek megadatik ez a kegy – *messir*, illetve *messa cyssis*.

Ami a pietorokat illeti, a megszólítás elsősorban az illető fegyvernemére, illetve a beosztására vonatkozik. Ez például *sycarr* a kiemelkedő fejvadászoknál, *marytor* a flotta harcosainál, *hyssweilyr* vagy *weilyr* a lovagrendeknél vagy *spamagitor* a fegyvermesterek esetében.

A toroni flotta kapitányainál igen változatos címekre bukkanhatunk. Ezek a sedularoktól a famorokig a következők:

Patrior a megszólítása a legalacsonyabb beosztású parancsnokoknak. Ezt aszisz nyelvre „hajómesterként", pyrónira „kapitányként" fordítják. *Maranor* a neve azon kapitányoknak, akik Toronban egyetlen hadihajótól kezdve akár a tíztizenöt egységet számláló hajórajok parancsnokságát is elláthatják. *Centarior* a megszólítása a flotta kiemelkedő képességű kapitányainak. Nincs születéshez kötve, de ritkán adományozzák közrendűeknek. A pyróniak nyelve „hajóbárónak" említi. A toroni flotta kiemelkedő rangú parancsnokai a *concitator*ok. Ők a tíz részre osztott Quiron-tenger fölötti ellenőrzésért felelős tengerésztisztek, nevük jelentése tengernagy őrgróf. Rangjukat tekintve a *regitor*okkal állnak egy szinten, ez okból az ő megszólításuk is lehet *emessir*. (Jelenlegi tudomásom szerint kyr asszony pillanatnyilag nem áll *concitator*i rangban – tengerész *emessa* ez okból nincs. Bár bizonyosnak ezen tudás egyáltalán nem nevezhető.)

Bármiféle fegyveres testület legfőbb vezetőinek a megszólítására az *eprimor*, míg közrendű parancsnokainak a *primor* kifejezés szolgál, mely a kyr eredetű „elöljáró" szóig vezethető vissza. A pyróniak megelégszenek „parancsnok" értelmű fordításával. (A *sympietor*ok parancsnokainak a mor kifejezés dukál.) Az *eprimor* kifejezésre akad egy másik pyróni fordulat is, ilyenkor „hadbárónak" próbálják fordítani.

Külön kell beszélnünk a legkiemelkedőbb katonai címekről – mint amilyen például a Száztizenegyek lovagrend vezetőjéé. Ő a nagymester – a császár – hadkapitánya, akit *edimprimor*nak szólítanak, s ennek jelentését „helyettes nagymesterként" fordíthatjuk.

A nemtelen és fegyvertelen szervezetek (mint amilyenek a különféle kalmár- és céhesfélék valamint a rangbéli tolvaj- és *magitor*klánok lehetnek) rangosai a *primessor* címet használhatják. Ezt a barbár népek egyszerűen „vezetőnek" fordítják, ami azért hagy némi kívánnivalót maga után.

Külön kell szólnunk a boszorkányokról és a boszorkánymesterekről. Ezen szervezetek vezetői általában nem szenvednek különösebb rangkórságban. Jobban szeretik, ha a nevük válik ismertté. A boszorkánymesterek megszólítása egyszerűen *magitor*, míg szektáik első embereinek a *magitor supreor*, vagy a *primagitor* megszólítás dukál. Ugyanez a bűbájos asszonyok esetében a következőképpen alakul: a körök alsóbb beosztású tagjainak megszólítása vyssa, a nagyboszorkányoké evyssa.

Utolsóként a különféle mutatványosokról és előadóművészekről beszélnék. Az ő általános megszólításuk nemüktől függően *chanyss* vagy *chanyssa*. Ezt a pyróni barbárok „énekesnek" vagy „táncosnak" is fordíthatják érzületeik szerint. Attól függően, hogy a dalosok mely kasthoz tartoznak, ez a következőképpen módosul: a felső énekmondók a sedular *chanyss*, az alsó énekmondók a navor *chanyss* kifejezéseket várhatják el.

Khabbas Marentiss:
***Birodalmi erkölcs és viselkedés** (I. kötet)*

A papok címei és rendfokozatai között csak nagy üggyel-bajjal lehet eligazodni. Annyit mondhatok, hogy míg Sogron és az Árnyékúrnő esetében viszonylag könnyen elboldogulunk, addig Tharr követői bizony összezavarhatnak bennünket.

A leginkább egyszerű metódusnak az tűnik, ha rangjuk szerint vesszük végig őket.

A lélekőré a legmagasabb megbecsülés. Külön rangjelre szüksége sincs, megszólítása – a *concitator*okhoz és *regitor*okhoz hasonlóan – *emessir*.

Rangban utána következnek az általa kinevezett egyházi tanácsadók, az öt Vén. Ők a nevükben is használhatják az edyn rangjelet. Mivel famorok, nem ritka, hogy a nemesekre jellemző In-, On-, An rangjeleket is alkalmazzák. Csakúgy, mint a három pápa. Nekik van külön rangjelük is, ez pedig az első kígyópápáig, Aruth Dyn-Dayaellig visszavezethető dyn szócska.

A tizennégy rontásérsekség (tizenegy toroni és három távoli) vezető szektáinak parancsló famor érsekek az *essa* címmel egészíthetik ki nevüket. Ilyen például *essa* Thakers Etrashal, Erion rontásérseke vagy *essa* Magras Yrsial, a távol-nyugati tartomány, Daychín gusborki helytartója. Az *essa* kifejezésnek ugyan nőies hangzása van, ám a férfiak is ezt használják – s természetesen mindazon papnők, akik Tharr köpönyegén ily magasra kúsznak.

Tökéletesen külön elbírálás alá esnek azok a famor papok, akiket Tharr magas rangú képviselői választanak ki szolgálatukra. A pápák joga a *quessor*ok, a vizsgálóbiztosok kinevezése, míg Tharr legátusainak, a *sherr*-papoknak kijelölésére csakis az öt Vén valamelyikének van lehetősége. Ezen dicső papoknak egyéb rangjele nincs, megszólításukra a legalkalmasabb tisztségük nevét, a *quessor*t, *sherr*t használni.

Az északiak „püspöknek" nevezik azon szekták vezető papjait, melyek nem oly erősek, hogy saját rontásérsekséget szerezzenek maguknak. A három ösvény, a bak-, az oroszlán- és a kígyó-*morghagriss*nak megfelelően ezeket szarvas-, agyaras- vagy pikkelypüspöknek nevezzük. Ők a sa címmel jelezhetik kiválasztottságukat.

A fentebb említett érsekek és püspökök mögött találjuk a szekták nagy részét kitevő, egyszerű sedular papok hadát. Az ő megszólításuk *torr*. Ez „betartatót" jelent, ami egyben a feladatukat is jelzi. Ők a világrend betartatói, azok a kiemelkedettek, akik gondot viselnek arra, hogy a világ ki ne forduljon sarkából, s hogy semmi ne történhessen oly módon, hogy az bármimód is veszélyeztethesse Tharr birodalmának biztonságát.

A nyughatatlansági fogadalmat tett vándor prédikátorok megszólítása *khótorr*. Ez egyben feladatukat, életmódjukat is tökéletesen körülírja.

A sedular papok rangban legalul álló képviselői, a kis-, vagy alsópapok, toroni kifejezéssel a *memmák*. Ők ugyan már megkapták a beavatást, de tanulmányaik befejezéséig egyelőre a rangosabb papokat kell szolgálniuk.

Tharr egyházának navor kasztú tagjai azok a gyermekek, akiket a *khótorr*ok gyűjtenek össze a birodalom minden részéről, minden kasztjából, ha megérzik rajtuk a kiválasztottak jegyét – vagyis ha alkalmasnak gondolják őket arra, hogy az Igaz Egyházat szolgálják. Őket „kistartóknak" nevezik. Egyéb rangjelük vagy nevük nincs és nem is lehet. A rangvesztésnek ezt a formáját az országban Tharr mindenütt jelenlévő akarata jeleként értelmezik.

Ami a Tűzkobra egyházát illeti, itt korántsem akad ily sok bonyodalom. Első és legfontosabb különbségtétel, amit az egyházszolgák esetében tenni kell, az, hogy a két fontos irányzatot megfelelőképpen elkülöníthessük egymástól – akár már a megszólítások szintjén is. Ily módon Sogron papjainak neve elé vagy az *immir*, vagy a *khabbas* szót kell tennünk – feladatuktól függően.

Míg a papharcosoknak más rangjelük nincs, addig a tudományos irányzat tagjai még különféle címeket is használnak neveikben – ha elérik a megfelelő fokozatot. Annak előtte semmiképp. Ilyenek lehetnek a birodalomszerte elszórt tartományi rendházak és iskolák, az úgynevezett füstszentélyek vezetői, a *hammor*ok. A tartományi főrendházak és felső iskolák, azaz a füstklastromok vezetőit *flamris*nak nevezik. Ők már a famorok rangját bírják, ezért előfordulhat, hogy nevükbe az egyházi szolgálatot jelző On-, In- rangjel is odakerül. Így van ez például Toron első füstklastromának, a shulurinak vezetője esetében is. Ő jelenleg *khabbas flamris* On-Dhalyr.

Mindezen egyházfiak felett állnak a Koromerőd famor rangú főpapjai. Ők a megkülönböztető *flammor* címet használják. Közülük kerül ki Sogron azon hét főpapja, akik az egyház legmagasabb rangú vezetői. Az *eflammor*ok.

Amit az Árnyékúrnő „egyházának" címeiről meg kell említenünk, még ennél is kevesebb. Rejtező papjai „angyaloknak" neveztetik magukat, az őket megillető cím pedig a *cherus*. Papnői – és ezekből sokkal több van – ugyanennek egy másik formáját, a *cherussá*t használják.

A *khótorr*okhoz hasonlatos vándorló, hírnökösködő papok és papnők a hivalkodó „Morgena farkasai" nevet adták maguknak. Természetesen cím is jár ezzel, mit a köztoroni farkas jelentésű szóból eszkábáltak. Ők a *korh* vagy a *korha* nevekkel illetik tenmaguk.

Khamem ***khótorr: Toroni krónikák***

Mérgekről és egyéb szerekről

Való igaz, hogy sok oly szert ismernek a birodalomban, melynek ti barbárok még csak a hírét sem hallottátok itt északon. Akadnak mérgeink, melyek gyorsabban ölnek, semmint lehunyhatnád a szemedet. Mások csupán az akaratodat

rabolják el, vagy megbénítanak, hogy moccanni sem bírsz. Lefogadnám, hogy hírét sem ismeritek mindazon anyagoknak, melyekből ezeket mind elő lehet állítani. Kövekből és kristályokból, füvekből és virágokból, csontokból és élő lényekből keverjük ezen áfiumokat. Értő mestereit megtalálod mindenütt, ám a tudás, az igazi tudás birtokosai a Nemes Házak tulajdonában vannak. Nem egy méregkeverő szekta emelkedhet igen magasra, ha tudását sikerül áruba bocsátania, s magát valamely család szolgálatába fogadtatnia.

A boszorkányok és boszorkánymesterek méregművészei a legigazabb értői ezen mesterkedéseknek, s hidd el, magam is jártas vagyok ezen tudományokban – bár úgy hiszem, előbb csapatjátok majd le a fejem, mint hogy bármit is reám mernétek bízni.

Pillangók nedveit, békák leheletét, az udvar kavicsait vagy akármi növényt, mit begyűjthetnék ezekből a fenyvesekből.

Igen. Nincsenek kétségeim sorsom felől, Tharr akarta, hogy így legyen. Méltatlan voltam a kegyére, nem is történhetett másként.

Amit mondtam, azt úgy is értettem. Konyítok valamelyest mindezen dolgokhoz, ám az igazi titkok mindig is rejtve maradtak előttem. A *venetoritsia*, a mérgezés művészete még előttem sem tárta fel kapuit – nem voltak jó mestereim.

Ti itt északon megelégedtek a tüzes pálinkák vagy a savanykás boraitok okozta bódulattal, s mérgeket csakis gyilkosaitokra bíztok – de miféléket? Biztosíthatlak, hogy sokkal különb és kifinomultabb módozatai is vannak, miként távolodj el a világtól, miként tudjad más szemekkel körülbírálni magad s a mindenséget.

Hogy ez hazugság lenne? Önbecsapás? Meglehet. Bár tudnék neked oly *magitor*okat mutatni, kik erről másként vélekednek. Való igaz, Tharr nagy kegyében hamarabb szólíthatja magához azokat, akik efféle módozatokkal élnek. Sokkal hamarabb. S hogy cserébe nem ad semmit? Hogy hazudik? Nem, soha nem állította, hogy ez az öröklét itala. Aki ezen szerekkel él, nagyon is jól tudja, mire vállalkozik. Nem akad Toronban olyan nemesi família, kinek ne lennének holtjai, kik valamely bódító- vagy ajzószer miatt kerültek a Háromfejű elé. S a megmérgezettekről még nem is beszéltem.

No mindegy, egy kicsit elkalandoztam, ideje, hogy elmondjak neked még egynémely dolgot, amiként ígértem.

Lássuk hát a mérgeket!

Amit a *venetoritsiá*ról tudhatok, az nem sok, mégis megkísérlem neked előadni. Aki ezen művészeteket ismeri, már beavatást nyert a végső tudás egyes fejezeteibe. A halállal azonban nem lehet csak úgy játszadozni. Kerülgetni és vizsgálni lehet, de messzire, nos messzire senki nem merészkedhet büntetlenül – vagy éppen a halál kegye nélkül.

Kétfélének különbözteti meg a Méregkódex a halálos anyagokat. *Sharn*nak nevezi azokat, melyek – vagy amelyek elegyei – már önmagukban mérgezőek, s nem kell hozzájuk immáron semmi. A legtöbb anyag természetesen ebbe a csoportba tartozik. Ezek persze a legegyszerűbbek. Kevés kifinomultságot, elmebeli vagy kézügyességet igényelnek. Összetevőiket magad is beszerezheted – feltéve, ha tudod, mit keresel. No igen, a *sharn*mérgek között is vannak roppant bonyolultak, személyre szabottak vagy éppen különös hatásúak. Hiszen ide sorolhatjuk mindazon egyéb szereket is, melyek szánt szándékkal bódulatot, kábulatot vagy a test, a szellem éberségét hivatottak biztosítani. A Méregkódex ide gyűjti a szerelmi serkentőket, bizonyos illatszereket vagy fürdősókat is. Látom, meglepődtél. De ha tényleg körül akarod sétálni a halált, bizony mindezekkel számolnod kell.

A másik nagy csoport az *inshiarn* mérgeké. Ezek önmagukban nem jelentenek különösebb veszélyt, bár lenyelésükkel a helyedben nem próbálkoznék. Ezek ugyanis azok az elegyek, melyek a testbe kerülve válnak igazán veszélyessé. Kezdetben hiányosak ugyanis. Valamely összetevőjük nincs jelen a kevercsben. Pedig ott van az, éppenséggel benned. Lehet ez nyál, vér, gyomorsav – végül is akármi. Még a könnyeid is. Melyik mire lett kitalálva.[164]

[164] A különféle méregérző tárgyak legkiválóbbjai mind Toronból származnak – talán nem véletlenül. A legrangosabb szövetségi udvarokban kivétel nélkül akad egy-két ilyen gyűrű, kupa vagy függő, s ily módon azt kell mondjam, hogy a kyr kutyák tudománya időnként a hasznunkra is lehet.

Hogy van-e más besorolása is ezen anyagoknak? Nos, igen, bár nem hiszem, hogy ez számodra tökéletesen érthető lenne. Arról van szó ugyanis, hogy nem mindegyik érhető el akárki számára, s ez elsősorban nem a pénzes erszény kérdése. Erényé és méltóságé.

A *venetoritsia* ugyanis különbséget tesz a méregfajták között felhasználóik szerint is. Akadnak igazi nemes mérgek, melyek nem kerülhetnek a pórok kezébe. A császár bosszúja nevű például igazi műremek – több összetevőből bűvölik össze, s csakis a dinasztia tagjainak engedélyezett a használata. De vannak a famorok számára rendelt mérgek is. Ezek a Nemes Házak méregkeverő *magitor*ainak tudását dicsérik – fájdalom, én magam soha nem tartoztam közéjük. Azon mérgek legtöbbjét, melyekkel ti barbárok találkozhattok, mifelénk *sycarr*mérgeknek nevezik. Az orgyilkosrendek műhelyeiből kerülnek ki, s nem szabad összetéveszteni más mérgekkel, pediglen azokat is pietorok használják. Ha jól tudom, ti toroni pokolnak nevezitek azt, mivel a legtöbbször találkozhattok. Mulatságos név ez, mi egyszerűen *shrabb*nak hívjuk, amit talán „fájdalomnak" lehetne a nyelvetekre fordítani. Megvan ennek is a jó oka.

Persze akadnak a sedularoknak, de még a navoroknak is mérgei, s ezek között egynéhány legalább olyan hatékony, mint a nemesek különféle szerei. Ami megkülönbözteti őket a többitől, az a stílus és a kifinomultság.

Igen, beszéltem másféle mérgekről is, melyek nem okoznak feltétlenül halált, csupán a testet mérgezik. Ám a fenti osztályozás rájuk is ugyanúgy érvényes. Akadnak szereink, melyek felfrissítenek, kitisztítják az elmét, álmokat hoznak, vagy enyhet a test és a lélek kínjaira. Sok ilyesféle van, tán nem is érdemes alaposabban szemrevételezni őket. Akad közöttük, amelyik a nemesvérűek báljainak fényét, hangulatát emelik, másokat a *sycarr*ok használnak, hogy érzékeik el ne tompuljanak, hogy gyorsabbak vagy erősebbek legyenek általuk. S más efféle harci anyagok.

De léteznek oly elegyek is, melyek segítségével kiemelkedhetsz testedből s úgy utazhatsz vagy kémkedhetsz, mások pompás illúziókkal bódítanak vagy földöntúli gyönyörrel ajándékoznak meg. Napszeműeknek nevezzük azokat, akik ilyen édes boldogsággal ételik magukat. Egy szerrel, melynek angyalkönny a neve, s erőt, kedvet hoz a testi szerelembe, használói szeme fehérjét viszont véglegesen sárgára változtatja. Talán mondanom sem kell, hogy a nemesek számára van az ilyen gyönyör fenntartva.

Ti ugyan méregkeverőknek nevezitek csak a *venomagitor*okat, de tudományuk azért ennél messzebb mutat. Ismerik a gyógyító erejű növényeket – bizonnyal jobban, mint a falvak füvesasszonyai, pedig az ő tudásuk meglehetősen alaposnak nevezhető –, s azok mindennemű hatását. Ezek főzeteit, s azon metódusokat, miként lehet mágiával összeszőve erejüket megnövelni. Bizony, hatalmas tudás ez, s akárkinek nem adatik meg, hogy birtokolja.

De ismerik azon készítmények elegyítési arányait és elkészítésük metódusát, melyek a legkülönbözőbb fájdalmakra hoznak enyhet, legyen az testi vagy lelki gyötrelem.

Meglepődtél. Én nem annyira. Azt tapasztaltam, hogy errefelé azt gondoljátok rólunk, hogy az ilyesmivel nem is törődünk. Valamiért azt hiszitek, csak holtakat és szenvedőket akarunk látni. Mintha az úgy lenne, hogy aki eltöri a lábát, annak Tharr nem adna még egy esélyt, hogy rádöbbenhessen, hol is hibázott. Hogy miért esett meg vele az a fájdalom.

Van, amikor tényleg így van. De ezeknek vagy jussa, vagy kötelessége, hogy meghaljanak. No, de egy kicsinyt elkalandoztam…

A birodalom méregkeverői számára azonban nem csak az efféle anyagok elkészítése jelenthet biztos megélhetést. Ők azok, akik a dámák illatszereit készítik, kenőcsöket, balzsamokat, melyek kisimítják a bőrt, megnyugtatják az izmokat, vagy épp a hajfonók munkáját segítik. A kyr virágokból nem csupán bódítószereket nyerhetünk. Illatukat lepárolják, finomítják, üvegekbe zárják, úgy nyújtják át a nemes hölgyeknek. Vagy gyertyába, mécsesbe öntik, hogy úgy hordozza a mezők emlékét. Akadnak oly boszorkányok,

akik szinte kizárólag füstölőket, fürdősókat, festékeket és olajokat készítenek – kyr hölgyeknek és fürdőházaknak, borbélyoknak és bordélyoknak egyaránt. A kyrek kiváltképp kedvelik a tisztaságot, orruk tökéletességéről legendákat tudnék mesélni. *Myllas*nak, „nyelv enyhének" nevezik azon reggeli italokat, melyektől illatos kipárolgásaikat nyerik, s leheletük is ettől válik kellemessé. Mindenféle készül ezekből. Alma-, barack- vagy akár menta- és orgonaillatú is.[165]

Egy lépre csalt toroni megjegyzései alapján

Az arcfestésről és a tetoválásokról

Ez a könyv itt előtted talán a legfontosabb mind közül, ha az arc avagy a test festésének toroni divatjáról – vagy művészetéről akarsz bármit is tudni. A neve Traomsal Hyssíbal, mit a „Tiszteletre méltó színek és minták könyvének" is neveznek. Sogron egy nagy tudású papja, *khabbas* Purattor volt az, ki ebben összegyűjtötte a legfontosabb tudnivalókat és ismereteket, mikkel csak szembesülhet az ember, ha ki akar igazodni ezen művészet útvesztőjében.

Lássuk, mit is tartalmaz!

Először is benne vannak mindazon anyagok, melyek a leginkább használatosak a különféle festékek előállításakor. Azok, melyek kellemesek a bőrnek, melyek meghatározzák a festékek állagát, hogy a bőr szellőzzön, melyek ellenállóvá teszik a vízzel, izzadtsággal, dörzsöléssel szemben, melyek a leginkább eltakarják a tetoválásokat, elrejtik vagy éppen kiemelik a sérüléseket.

Benne vannak mindazon anyagok, melyekből a színeket lehet nyerni, azok elegyítésének arányai, a *különféle árnyalatok* kikeverésének módozatai, hogy miből mennyi szükségeltetik egy arc, a karok, vagy akár az egész test megfestéséhez.

Tartalmazza azon szabályokat, melyek alapján az ábrákat megrajzolja a testfestő. Azt, hogy mely színeket mely kasztok alkalmazhatnak, s szintúgy a rajzokat és mintákat is, melyek viselésére a kiemelkedettebbek jogosultak. Egyfajta jelrendszer ez persze, melynek ismerői egyhamar felismerik, kivel is állnak szemben, mi annak rangja, mestersége. Az alkalmakat, melyre a festés készült, szintúgy ki lehet hüvelyezni ezen rajzokból. Hiszen másként készülnek az ünnepekre, másként a hétköznapokra. Ezekből rögvest látható, hogy esküvőre avagy temetésre készült, vagy akár a Háromkertek báljára.

Természetesen testfestést csakis a felsőbb kasztok tagjai alkalmazhatnak, a navoroknak, de még az alacsonyabb rangú sedularoknak is tiltott a használata.

Igaz ugyan, hogy akár még obsorok testét is lehet ékíteni színekkel, ám ezek csupán dekorációként szolgálnak, egy terem harmóniájáért, a környezet stílusáért felelősek. Esetleg jelölhetik, hogy egy estélyen vagy bálon az adott rabszolgának mi a szerepe vagy beosztása.[166]

Ezután tartalmazza a legfontosabb mintákat, gondosan körülírja azok jelentését, megrajzolásuk módját, s az alkalmazható színeket. Mondok néhány példát.

A *trems* az egyik alapminta. Kiemelkedettséget, kiérdemelt tiszteletet és nagy lelki erőt jelent. Szem környéki központtal rajzolják meg, s formája szerint hosszabb-rövidebb kígyóminta lehet. Jelentésárnyalatait a színek határozzák meg.

A *cjaer* egy másik ilyen minta. Dicsőséget, nem egy esetben harctéri dicsőséget jelent. Formáját tekintve vastagabb és keskenyebb, párhuzamos foltokból áll, melyek lehetnek hosszan elnyújtott csíkok vagy kisebb, négyzetes alakzatok. Elsősorban az arcra, a járomcsontra kerülhetnek.

A következő fontos forma, a *lassy*. Ezek a kacskaringó, indaszerű minták lelki nagyságról, hűségről és alázatosságról beszélnek. Szintén az arc-

[165] *Nekem ugyan ez nem tűnik, csupán úri bolondságnak, ám asszonyom valóban majd megvész a különféle illatokért, mit a naptalan gonoszok kalmárai hoznak időnként elő sötét határuk mögül.*

[166] *Mindez szép és jó, de ne higgyük, hogy a navorok időről időre maguk is nem festik a testüket. Persze egyszerű dolgok ezek, semmi közük a „nemes" mintákhoz; általában arcuk, kezük, szemhéjuk díszítésére szolgál, s nem bír semmilyen magasztos, egyéb jelentéssel.*

ra, illetve a szem környékére kerülhetnek, gyakorta az előző kettővel elegyítve.

Tudásról, esetleg nehezen megszerzett tudásról árulkodnak a *labbyr* körforma jelei. A kör tökéletessége, illetve árnyalt formákra bontása jelzi az ismeretek fontosságát és nagyságát. Elsősorban a homlokon a helye.

A száj környékének festése az illető lelkéről beszél. Itt elsőül is a színek váltakozása lehet fontos jelentéshordozó. Az akarat és az elkötelezettség helye az arcon az áll. Védő- és hárítórajzok kerülhetnek ide, mint amilyenek például az *etremsek* hullámfoltjai.

És így végig az egész testen.

Ezeket a formákat és színeket több módon is lehet elegyíteni, más és más színeket alkalmazva új és új jelentésekkel, kiegészítésekkel felruházni.

Vannak olyan rajzok, melyek egy-egy eseményt, érzelmet hivatottak jelezni. A gyász jele például a *jhams*. Állon vagy homlokon hordják, nagyobb felületű, egybefüggő fehér folt. Hasonló a veszteség jelentésű *lham*. Ennek színe változó, helye a homlok és az orcák, valamint a kézfejek. A siker vagy a sikeres házasság jelei indakacsos formák a nyakon vagy a karokon, nevük pedig *edhass*.[167]

Láthatod hát, hogy igen sokféle van ebből, nem is érdemes ennél inkább elmerülni boncolgatásukba.

Érdemes még szólni a könyv kapcsán mindazokról a kész kar- és arcábrákról, melyek igen népszerűek a nemesi bálokon. Régidők hőseinek, kiemelkedő alakjainak, uralkodóinak a „maszkjai" ezek, mindenki által ismert színekkel és motívumokkal megfestett rajzok, melyek azonnal felismerhetőek a hozzáértők körében.

A Traomsal Hyssíbal nem beszél ugyan azokról a maszkákról, melyek valóban maszkok és nem az arcra vagy testre festett ábrák, de akadnak a kyreknek olyan ünnepségei, amikor ezekkel helyettesítik a fentieket, s mindenki efféléket visel. Szintén nem szól a különféle szépségflastromokról, a mímelt hegekről és forradásokról, melyek fontosak lehetnek az ilyen jellegű bálokon, ám ez nem is célja.

Az utolsó fejezetben néhány régi ceremóniamester munkásságát méltatja, akik meghatározó divatirányzatokat honosítottak meg. Beszél olyan ünnepélyekről, ahol előírták, ki milyen ruhában testfestésben vagy maszkban jelenhetett meg. Így lehetséges, hogy akadtak olyan shuluri bálok, ahol mindenki türkizt vagy barackszínt öltött, vagy éppen olyan arcábrákkal jelent meg, melyek egyként a régi Dælanokat idézték.

Shubayr Shamrin Khymmer-on Salayn, a Salayn Ház ceremóniamestere tanítványának

Tetoválásokból kétfélét ismerek. Vannak azok, melyek igazi hatalommal bírnak, míg a többiek nem mások, mint egyszerű jelek. Bár magam jobban kedvelem az előbbieket, azon nem csodálkozom, hogy a legtöbb mégis az utóbbiak közé tartozik.

Előkereshetnék innen a polcról jó néhány könyvet, melyek bőséggel taglalják ezen jelek pontos eredetét, elkészítésük módját, az alkalmazott festékanyagokat és a többi, esetleg haszontalan tudást, ám nem teszem. Hisz itt van a fejemben mind, nyugodtan kérdezhetsz. Vagy ha az úgy nem működik, én is beszélhetek, magamtól.

Nos, a tetoválásoknak általában védő, díszítő feladata lehet, akár egy navor íratja azokat magára valami rossz, faluvégi boszorkánymesterrel, akár az úri dámák kérik arcukra a legjobb tűmesterektől.

Még talán a legkülönbek mind között a csipketetoválások, ha már olyan rajzokat kell dicsérnem, miket nem hat át erő. A dicsőséget, kiemelkedettséget és tiszteletet jelölik ezek a mérhetetlenül részletgazdag rajzolatok, melyeket javarészt a vállakra és a nyakra helyeznek. Úgy tudom, Kyria bukása idején a hivatalnokok megkülönböztető jele volt – s bizonyos városokban ma is az.

De lássuk most a pórnép rajzait! Az alsóbb kasztok tetoválókönyveinek se szeri, se száma, majd' minden ehhez konyító szekta előbb-utóbb összetákol magának egy hasonlót, mellyel azután büszkén kérkedik, pedig semmi mást nem

[167] *Olvastam egy ízben egy igen érdekes beszámolót, mit egy levágott toroni fej kapcsán írt meg valamely, ezen fattyak ügyeiben jártas tudós férfi. Szinte az egész életét fel tudta sorolni csupán a festésekről – vagy legalábbis azt, mit ő maga ezekből a véres foltokból kihüvelyezni vélt.*

tett, mint begyűjtögette az ismertebb védő- és óvórajzokat, majd sajátjaként bocsátja azt áruba a hozzá nem értőknek. Akadnak ugyan ezek között igényesebb munkák is, valódi, nyúzott lapú példányok, melyekben aztán tényleg eredeti rajzokat láthat az emberfia – mint például az a fekete gerincű ott a második polcon –, de a legtöbbje hitvány munka.

Hasonlók – s mást nem is igen várhatunk – a különféle navorszervezetek, tolvajnépek s gyilkosaik, meg a *sympietor*ok ábrázolásai. Vagy az orkok diadaltetoválásai. Igazi hatalommal bíró rajzolatokat készítő mester ezen fatytyak között alig akad – mindazon tetoválómagitorok, akik kiemelkednek a rajzok manával való feltöltésében, egyhamar magasabb körök szolgálói közé kerülnek, s igen örülnek ennek. Nem mondom, hogy nem tudnak semmiféle rontó- vagy éjjellátó rajzokat készíteni, vagy akár olyat, ami megvéd (már ahogy) a kardtól vagy figyelmeztet a mérgekre, de igazi mesterek nélkül ezek nem sokra juthatnak.

Ezeknél csak a *satorr*-szekták kontárai rosszabbak. De hát obsorok azok, nemigen lehet mást várni tőlük. Ha mégis van közöttük valaki, aki még bírja a mesterségét, bizonyos lehetsz abban, hogy valaha magasabb polcon üldögélt, de Tharr kegyéből valahogy elfogytak körülötte a többiek, felmorzsolódtak, s hirtelenjében igen alul találta magát. Ne is fecséreljünk több szót ezekre!

A tetoválások mágiával telítése az igazi művészet. Igen kitűnő iskolák és *magitor*ok vannak, akik az Erőd kegyelméből ezzel foglalkozhatnak. Mondhatom, Északföldén nincsenek hozzánk hasonló tudású mesterei. Számos rajzolatot ismerünk, s mindig akadnak igazi tehetségek, akik a meglévő ismeretekből újak megalkotására

képesek. Akad ezekből mindenféle, mind rajzolatát, mind hatalmát tekintve.

Mert megvan a minták, azok vastagságának, színének mind a jelentése, mind a jelentősége. A mód, amint a festékanyagokat elő lehet állítani s a test felszíne alá juttatni. Annak metódusa, miként kell erre a bőrt előkészíteni. Idő, tehetség és biztos kéz szükségeltetik csak hozzá, no meg az elme hatalma – hogy erővel töltse meg azokat.[168]

Akadnak, melyeket a *magitor*ok csakis magukra írnak, másokat *sycarr*okra, testőrökre, nemes urakra vagy hölgyeikre – esetleg gyermekeikre vagy házikedvenceikre rajzolják a megfelelő előkészületek után.

Védenek ezek is – melyik mitől – de vannak közöttük melyek támadásra, kémkedésre, az érzékek élesítésére, vagy akár a kulcsok, bizonyos helyekre való bejutásra, s más hasonló praktikákra szolgálnak. A komoly tudású mesterek – mint amilyen magam is vagyok – akár arra is képesek, hogy különálló rajzolatokat összeszőjenek, megőrizve és kiterjesztve azok hatalmát. Arra, hogy olyan csatornákat készítsenek, melyek a rajzolat sérülése esetén a kiszabaduló áramokat elvezessék, hogy azok ne okozzanak sérülést hordozójuknak. Mert ez az egyetlen rákfenéje ezen rajzoknak. A sérülékenységük. A beléjük zárt energiák pedig ilyenkor elszabadulnak, s komoly károkat okozhatnak környezetüknek. Olyasféle sebeket, melyek a robbanások, égések, vagy akár a különféle savak hatásához hasonlatosak.

Éppen ezért óvakodnak egyesek mindezen rajzoktól. Meg is értem őket. Megfelelő tetováló nélkül bizony veszedelmes lehet ezek elkészíttetése. Ám a legkiválóbb udvarokban olyan *magitor*okat találni, akik képesek ezen veszedelmek elhárítására. Sőt. Bámulatos dolgok születhetnek ezen kavernaműhelyekben. Néha magam sem találom a szavakat, ha ezen csodákról kell beszéljek.

Ha oly szolgát kívánsz magadnak, melyet mindig magadnál tarthatsz, rajzoltass magadnak egyet! Ha látni szeretnél mások szemével, avagy érezni azt, amit ők – ez is megoldható. Táncoló rajzokat szeretnél a karodra? Akad olyan, mely megtéveszti az ellened pengét fogókat, olyannyira zavarosan kavarog, avagy másik, melyen a kedvesed mosolyog.

Másokkal megkapaszkodhatsz, hisz lemásznak azok a kezedről. Mérget zárhatsz beléjük vagy illatokat. Fényeket, melyek akkor világolnak csak, ha magad akarod. Olyat, amely dalol, vagy megjegyez helyetted dolgokat. Üzenetkacsokat, melyek csak az értők kezében nyílnak meg újfent. De akár olyat is készíttethetsz, amely foglyul ejti a lelkedet, ha a tested odalesz. Nagyatyád egyszer így menekült meg egy báli mérgezésből. Ezért láthatsz róla kétféle portrét a Ház falain, s mostani teste ezért oly fiatal, mint atyádé.

Sőt. Mindezen tetoválások nyom nélkül el is tüntethetők, ha más, erősebb rajzolatok kívánják a helyüket. Mindez csupán idő, erő és értő kéz kérdése.

Mindenféle dolgokra képesek lehetnek ezek a rajzok, látod most már. S azt kell mondjam, mindaz a tudomány, melyet Toron *magitor*ai bírnak, a megfelelő tudással és hatalommal lekézpezhető ezen ábrákba is.

Khemmyr Asphys dych Kho-Khorya
*nagy**magitor**, Shín tartomány **regitor**ának*
másodszülött (kék) fiához

[168] *Életem legborzasztóbb látványa egy Toronból származó könyv volt, melynek lapjait emberbőrökből rakták össze, tele mindenféle rajzolatokkal, mik úgy tekeregtek még mindig a holt anyagon, mint a kígyók, avagy giliszták. Nem tudom, meddig élnek ezek a dögök – már ha bírnak élettel egyáltalán.*

4. fejezet

A Kasztokról

A kasztok minéműségéről

A toroni kasztok dolgaiban eligazodni meglehetős bonyolult dolog, mivel bármi egyszerűnek is tűnik ez a rendszer az első pillantásra, az ember hajlamos elveszni benne, ha közelebbről is megkísérli kibontani a dolgait.

Úgy hihetnénk, egyszerűen és logikusan körülhatárolt rendszer ez, amelyben ki-ki születésének megfelelően kerül egy polcra, hogy azután ez határozza meg végérvényesen a mindennapjait. Sokszor ez valóban így is van, ám a káosz földjén bőséggel találunk példákat ezen szabályok felrúgására.

Közelebb járunk a valósághoz, ha úgy véljük, a toroni kasztok voltaképp a foglalatosság alapján tagozódnak, s pontosan lehet tudni, hogy a halászok, kalmárok vagy a tintás ujjú hivatalnokok mely sorba tartoznak. Feltétlenül fel kell hívnunk azonban arra a figyelmet, hogy ez a tagolódás nem minden esetben egyezik meg a származással.

Tharr törvényei lehetővé teszik, hogy a születés szerint kapott kasztból a toroniak – akár fel, akár le – kikerülhessenek, ha arra méltók, avagy éppenséggel méltatlanok lennének.

Kitűnő példa erre a Háromfejű egyháza, ahol a legutolsó navor is felemelkedhet, akár a felső papság dicső famorjai közé is – ha megfelelőképpen használja ki tehetségét és a körülményeket. Szintúgy ide tartozik a hadrendszer egynémely kiskapuja, amely a szántovető fiából megbecsült generálist teremthet – ha kiérdemli –, s ugyanez vonatkozik a dicsfényben tetszelgő gladiátorra is, aki valahol egy rabszolgaverem porondján szerezte első diadalát.

Tharr *quessor*a vagyok, rangban magas és hitem szerint bölcs. Mindig lenyűgöztek a legegyszerűbb dolgok is. A teremtett világ változatossága, a mód, miként minden egymásba folyik, újra- és újraértelmezve saját magát s ezáltal mindazokat, kikkel kapcsolatba kerül. A sáska, amint felfalja a vetést vagy éppen a másikat, s a pók, melynek elég erős a hálója vagy a mérge, hogy megölje a sáskát, vagy más pókot, s mit aztán fiaival etet meg a mezőkön keresgélő madár. És így tovább.

Megálltunk a dombtetőn, onnan néztem alá a völgybe. Szép napos idő volt Tharr kedve szerint. A rontásérsek palotája a hozzá való kertekkel és kolostorépületekkel hosszan húzódott a patak partján, arrafelé ereszkedett alá az út is, hogy egy lendülettel kőhíddá formálja magát egy darabon, s úgy nyújtózkodjon a *shwan*-palota kaputorkáig. A kőszáj fölött Gedaga-yggyr rontásérsekének zászlaja, mellette a Békétlenek szektájának vörös szarvai és a bakpápa lobogója.

Elmosolyodtam.

Hátam mögött a szent szörny türelmetlennek tűnt a dombtetőn. Láthatatlan bilincseit próbálta rázni nem túl nagy meggyőződéssel, s közben engem nézett – mintha bizony tudná, hogy az én szavam fogja póráza végét.

Már nem sokáig. Türelem. Már nem sokáig.

Szép példány volt. Gyönyörű. Kétembernyi magasságra tudta kihúzni magát, hátán sötéten csillant a szőre.

A kíséretem kissé hátrébb maradt, ahogy kértem, *quessor*i zászlóim csendben billegtek a langy szellőben közöttük.

Elégedettséget kellett volna éreznem, minthogy a bosszút én hozom. Bosszút a családomért, mindenért. A gyerekkoromért. De valahogy nem így történt. Hiszen nemcsak ezért voltam itt. Tharr küldött. Minden egymásba folyik. Újraértelmezi magát, s amivel kapcsolatba kerül.

Bosszú? Amint az ember előrelép az útján, lassacskán megváltoznak ezek a fogalmak. Vagy ha meg nem is, legalább a jelentésük vesz fel újabb és újabb vetületeket.

Elindultam hát, végig a kövezett úton a híd felé. Embereimnek maradjot intettem, a szent állatnak pedig láthatatlan zabláját vontam meg egy kicsit. Engedelmesen követett.

A szekta jelvényeit néztem, és valóban felbukkant előttem a családom, még ha most nem is az ő ügyükben járok el. A bakpápa *quessor*a vagyok, az ő szavára érkeztem, hogy véget vessek a Békétleneknek.

Szerintem már észrevettek. Már láthatták zászlóimat a dombtetőn, s a szent szörnyet, amint komótosan baktat mögöttem. Át a kicsiny kőhídon.

Nem bosszúnak éreztem. De tagadhatatlanul elégtétel volt, mérhetetlen kegy és megtiszteltetés számomra, hogy átkozott rontásérseküknek én hozhattam el a kimérát.

Tharr nagyobb kedvére.

Mesék Toronhoz

Léteznek ugyan ezen lehetőségek, ám gyorsan meg kell jegyezni, hogy mindennaposnak semmi esetre sem nevezhetők, s inkább tekinthetők kivételnek, semmint szabálynak.

Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy szép számmal akadnak olyan foglalatosságok, amelyek szinte az összes társadalmi kasztban megtalálják a helyüket és szerepüket, s ekképpen nem köthetők szigorúan egy réteghez. Ilyenek például a különféle boszorkány- vagy egyéb mágiaforgató csoportok. Könnyen belátható, mily nagy a különbség egy rangjavesztett tolvajszervezet boszorkánymestere és a legnagyobb dicsőségben élő, kivételezett kyr *magitor* között.

Akárcsak a nevezetes felemelkedések, a látványos bukások szintúgy ezt a bonyolult tablót árnyalják. Számos történet ismert kegyvesztett famorokról, vagy magasra kapaszkodott szektákról, akik egyszerre a rabszolgák között, ha nem éppen Tharr áldozati oltárán találták magukat.

Ennek fényében kell tehát vizsgálnunk a császárság kasztjait, ezt a kivételeivel is szilárd rendszert, amely tartást, keretet és szigorú szabályokat ad a toroniak mindennapjainak.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről*** *(bevezető)*

Minden Húgot kérek, jól nyissa ki fülét, s jegyezze meg mindezeket, s nem csak azért, mert az elhangzottakat számon fogom kérni, hanem annak okán is, mert ezen ismeretek örök törvényűek, ezek nem tudása nem szégyen, de bűn!

Az elendor a fényesség kasztja. A legkiválóbbaké, a kiemelkedetteké, az isteni választottaké. Születésük nem csupán méltó, de szükséges is, viselkedésük nemes és igaz. Példamutató. Erényben és dicsőségben elsők. Jó és követendő dolgokban elöl járók, miként a Hatalmasok. Legfőbb választottjuk a császár, a makulátlan. Ő ád példát a dinasztiának – hisz ha ő maga nem tökéletes, miként is várhatná el, hogy a családja az legyen? Ő a példa minden közösségnek. Ő a példa minden államférfinak. Ő a példa mindenkinek.

Hiszen ha Ő nem tökéletes, miként követelhetné másoktól, hogy azok legyenek?

A famor a dicsőség kasztja. Az elöljáróké. Az irányítóké. A nemeseké. A nemes véré. Ők is példamutatók, tiszták, tanultak, illemet, kellemet, tisztességet ismerők, abban kiválók. Bölcsek és a birodalom iránt elkötelezettek, fegyverrel bánni tudók. Istenfélők, alázatosak, becsülettel gondolók és igazak. Reájuk lett bízva az ország, hogy annak ügyeit becsülettel és tudásuk legjava szerint intézzék. Hiszen ha nem így tennének, nem lennének méltók nevükre, s attól megválni lennének kénytelenek – hogy evvel is okulásul szolgáljanak másoknak.

A pietor a hűség kasztja. A harcosoké. A dicsőké. A meg nem futamodóké és állhatatosaké. A nem kétkedőké, a bátraké. A fegyverrel védelmezőké. Kiknek szava esküvés, kardja erős és szíve tiszta. Ők adnak súlyt a nemesek szavának, ők a gonoszakra és érdemtelenekre lesújtó igazság, ők az erény, a tudás és a kötelesség. Ők szolgálnak példaként az alantasabb kasztok számára, hogy azok lássák, mily erényeseknek is kell lenniük a maguk kevesebb eszközeivel.

A sedular a szorgosság kasztja. A gyengéket és oktalanokat irányítóké, a szervezőké, a birodalom belső rendjét fenntartóké, a birodalmat szolgálóké, kik nem lehetnek oly magasztosak céljaikban és harcukban, mint a fentebb említettek, hisz arra nem alkalmasak. Nem elég tiszták. Nem elég tökéletesek. Az ő dolguk ez okból az ország népeinek gondját viselni, védelmezni, megtartani. Példaként szolgálni az alacsonyabb rangbélieknek, hogy azok lássák, miben nem tökéletesek még, miben kell javulniuk, hogy következő életeikben tisztábbak, méltóbbak és jobbak lehessenek.

A navor a dolgosság kasztja. Mindazoké, akik Tharr ítélete szerint ide születtek. Akik szolgál-

ják, kiszolgálják a felettük levőket. Akik munkájukkal veszik ki részüket a birodalom egészének fenntartásából. Akik hűséggel engedelmeskednek a parancslásra náluk méltóbbaknak. Akik táplálnak másokat. Akik elkészítik nekik a javakat, felajánlják munkájukat az érdemesebbeknek. Akik türelemmel viselik sorsukat és megelégszenek a képességeik adta feladatokkal. Akik nem vágynak többre, mint mi nekik jár, s akiktől nem is kívánhat senki többet. Hisz elvégezni képtelenek lennének.

Az obsor a sötétség kasztja. A méltatlanoké, bűnhődőké, tökéletleneké. Azoké, akik engedetlenek, ostobák és tudatlanok. Akik a kiemelkedésre képtelenek. Akik ártalmára voltak a náluknál különbeknek. Akik előző létükben méltatlanok voltak a nagyobb megbecsülésre. Akik mértéktelenül dolgoznak, hogy helyrehozhassák bűneiket. Akik kiérdemelhetik, hogy következő létükben magasabb formákba szülessenek.

Lyrhÿssen Marana Issala beszéde a Hattyúkert leányaihoz első találkozásukkor

A kasztok közötti érintkezés szabályairól

Nos, felség, itt vannak mind az alattvalóid, amiként a birodalomban csak fellelhetők. Minden kasztból néhányan, hogy a mai leckénél segítségünkre legyenek. Jóllehet még csak öt esztendő múlt el fölötted, felség, császári atyád úgy rendelkezett, hogy a mai naptól vegye kezdetét okításodnak ez a része.

A kasztok mindenikéből hívattam ide a szolgálatodra, felség. Tanulságos lesz, hiszen jó néhányukkal most találkozhatsz először. Meg fogjuk tekinteni, miként illő a viselkedésük a jelenlétedben, s miként kell viselni magukat, ha egymással találkoznak. Sétáljunk, felség!

Őket már ismerheted. Ők nemzetünk nemes nagyjai, a famorok. Rangban és tisztben jócskán alattad állnak. Láthatod: térdelnek, szemük lesütve. Kezüket rézsút, oldalt tartják, ujjaik szertetárva, miként a madarak tollai. A komoly tisztelet és a becsületes szándék jegyei ezek. Csak akkor emelkedhetnek fel, ha engedélyt adsz rá, de a szemüket még ekkor sem vethetik rád, csupán ha te is úgy akarod.

Igen, én magam is famor vagyok felség, de emlékeztetnem kell rá, hogy atyád kívánságának megfelelően én vagyok a te tanítód, s ily módon rendelkezem azokkal a kiváltságokkal, melyek lehetővé teszik, hogy közvetlenül szóljak hozzád.

Nem kell amiatt aggódnod, hogy megszólítanak vagy akár szóban is köszöntenek, nincs rá joguk, csakis akkor, ha engedélyezed. Remélem, emlékszel még, kis uram, melyek ennek a szavai.

Úgy. Hallod, köszöntenek, de ennél többre ezen szavakkal nem jogosítod őket. Arra akad más, alkalmasabb szó. Igen. Olyasmi ez, mint a varázsszavak, felség, jól gondolod. Ha mondandójuk van, azt a kezük tartásából láthatod. Hadd lásson ilyet is a felség! Úgy. A kezek még mindig rézsút oldalt, ám a könyök behajlítva. Az ujjak tartásából láthatod, mennyire fontos a mondandója. Ha akarod, foglalkozhatsz vele. Ekkor azt kell mondanod, *„khay"*. Igen, ókyr szó, annyit tesz az udvar nyelvén: beszélj! Ezt használja mindenki hasonló esetekre. Ha mégsem vagy kíváncsi a mondandójára, akkor azt mondod, *„khassh"*. Ennek jelentése: elég! S ekkor abbahagyják.

Igen, felség, bárkinek mondhatod, ugyanúgy jogot adsz neki a szólásra. Ám ne feledd, hogy még a famorok is csak térden állva és szemlesütve beszélhetnek veled, hacsak te magad másként nem gondolod. Igen. Mindenki más csakis hason fekve. Ez az elendorok kiváltsága. Ők irányítják a birodalmat, nekik kijár ez a tisztelet. Látod, mindenki más hasal.

Jól látod, felség, a testőrök nem. De emlékeztetlek, őket is császári atyád rendelte melléd, s

feljogosította őket arra, hogy a társaságodban is álljanak. Sőt, viszonylag szabadon cselekedhetnek is, ha az a te érdekeidet szolgálja.

Nem, felség, ha kérded bármelyiküket is, akkor jogot adsz nekik a válaszra. Amennyiben csak beszélsz hozzájuk, akkor nem felelhetnek, engedélyezned kell a szólásukat. Nem olyan nehéz ez, hamar bele fogsz jönni.

Most pedig nézzük a lecke további részét, hogy lásd, alattvalóid miként érintkeznek egymással, s hogy ebből miféle tanulságokat lehet levonni! Mi következik most? Tökéletesen mondod, felség. Ez az a szó, mellyel „láthatatlanná" teszed magad mindenki előtt. *Amşhÿllya* – a pontos jelentése „mintha itt sem lennék". Igen hasznos, ha nagy vacsorán veszel részt, színházba mész vagy a hadügyekkel foglalkozó tanács ülésén tartózkodsz. Mindenki más szabadon cselekedhet, akárha te jelen sem lennél, viszont te figyelhetsz és megmarad az a kiváltságod, hogy senki nem szólíthat meg, s nem is jelezheti ilyen szándékát semmi módon, hiszen „nem vagy jelen".

Igen, tudom, hogy atyádtól tanultad ezt a szót. Mástól nem is nagyon hallhattad. Mindig csakis az mondhatja ki, aki rangban a jelenlévők felett áll. Igen, utána a rangban következő kiejtheti ismét, ám általában nem szokás, noha példákat és kivételeket tudnék sorolni, de ennek nem most van itt az ideje.

Elöljáróban néhány egyszerű, általános szabály. Ugyanazon kaszton belül nincsenek különösebb etikettbeli megkötések, csakis a tisztelet és az illem szabályai számítanak. Köszöntik egymást szóval vagy mozdulatokkal, akár mindkettővel, s beszélgetésüknek, viselkedésüknek csupán a jólneveltségük, illetve annak hiánya szab határt.

Mindig a felsőbb kasztba tartozó lehet csak az, ki megengedi az alsóbb kasztbélinek, hogy az szóljon, hogy jelezze, ha valamit tenni akar, amennyiben ez a felsőbb kasztbelivel is összefüggésben lehet. Mindig az alsóbb kasztbéli az, aki előre köszön, ebben az egy esetben meg is szólalhat. Mindig ő jelzi, ha beszélni szeretne, s a fölötte álló dönti el, hogy akar-e vele foglalkozni, avagy nem.

Csakis az eggyel följebb lévő kaszt tagjainak lehet a szemébe nézni, ha az fogadja a köszönést. Csakis az eggyel följebb lévő kaszt tagjaival lehet állva beszélni, ha az engedélyezi. Minden egyéb esetben legalább a térdre ereszkedést végre kell hajtani.

Nézzünk példát a köszönésre! Figyelj, felség! Pietor jő egy famorhoz. Meghajlás, úgy. Ennek mélysége jelzi egyrészt a magasabb kasztba tartozó rangját, másrészt az alsóbb kasztba tartozó tiszteletét. Legalább öt különféle tiszteleti mélység van, ám ezekre majd később visszatérünk. A kéz rézsút oldalt, ujjak széttárva, és a pietor hangosan is köszön. Rendben.

A famor szóban válaszol a köszönésre, ezzel jelzi, hogy elfogadja a pietor tiszteletét, és mivel az a közvetlenül alatta elhelyezkedő kasztba tartozik, immáron felegyenesedhet. Amennyiben a feljebb álló nem köszön vissza, nem kíván foglalkozni az illetővel, az marad a köszöntő pózban, amíg a famor *chírass*a el nem múlik. Hamarosan szót ejtünk a *chírass*ról is, felség, kérlek, ne aggódj!

Mivel a nemes most visszaköszönt, a pietor felemelkedik és immáron akár a famor szemébe is nézhetne, de nincsenek olyan viszonyban, hogy ezt csak úgy megtegye, bár akadnak a birodalomban oly neveletlenek, akik ezzel már nem nagyon foglalkoznak. Az ilyen neveletlen fickókkal éppen törődni kellene egy kicsinyt.

Ha nincsenek bizalmas viszonyban, nem néz a szemébe, ha beszél hozzá, a feje egy kicsit megbiccentve, s örül annak, hogy ezt ő megteheti, s az alatta lévők már nem.

Ez hasonlóképpen zajlik nem csupán a famorok és a pietorok, de a pietorok és a sedularok, valamint a sedularok és a navorok között is. A navorok és obsorok között szintúgy, ám az obsorok mindenkivel csakis térden állva és szemlesütve beszélhetnek. A navorok azonban hajlamosak a közel engedést, a *sherchiá*t akár obsorokra is alkalmazni. Hamarosan beszélni fogok, felség, a *sherchiá*ról is.

Lássunk most példát arra, mi történik akkor, ha nem csupán az egymás alatt-felett lévő kasz-

tok tagjai találkoznak! Famor és sedular, lássuk! Úgy van, a sedular mélyre hajol, bal térde a földön. Az sem baj, ha rögvest mind a kettő, de a szívoldalé mindenképpen. Előkelő kalmárok vagy papok megtehetik, hogy csak egyik térdük éri a földet, az egyszerű kereskedő ifjoncok semmiképp.

Köszönni éppen köszönhet hangosan is, ám ez ritkán fordul csak elő – s általában egyben azt is jelenti, az illető a későbbiekben megszólalna. Ezt kezével is jelezni köteles – úgy, könyék meghajol, a kezek a földet érintik, ujjai jelzik az ügy sürgősségét. A famor majd eldönti, óhajt-e vele foglalkozni.

Nézzünk most úgynevezett szolgajeleket, felség! Ezek közös jellemzője, hogy csak az alsóbb kasztok tagjainak van – vagy lehet – rájuk szüksége, ezért a magasabb kasztok tagjai soha nem is használják, nem kell megtanulniuk. Ám ismeretük hasznos lehet.

Lássuk! Mindkét térd, mindkét könyök és a homlok a földön. Igen alázatos jel, egyfajta könyörgés avagy bűnbocsánat. Elegánsabb – és alázatosabb – formában nem a homlok, hanem a bal orca kerül a földre. Azok használhatják, akiknek valami komoly bevallanivaló nyomasztja a lelkét. Habár szolgajel, láttam én már famortól is.

Ha ugyanakkor még beszélni is szeretne az illető – bár erre igen ritkán akad példa –, kezét hátrafelé tartja, csuklói a dereka magasságában, nyitott tenyere az ég felé mutat. Effélét csak egyetlen esetben láthatsz majd felsőbb kasztbélitől – ha egy pietorod akar sürgősen elmondani neked valamit. Amennyiben egy pietortól ilyen szolgajelet látsz, felség, ne habozz megtudni, mit akar! Az életed múlhat rajta!

Talán mondanom sem kell, hogy a felsőbb kasztok tagjait szolgajelekbe kényszeríteni a legnagyobb szégyen, ami egy ilyen kiemelkedett személyt érhet, becsületének elvesztése és a legkomolyabb gyalázatok egyike, ami a családját sújthatja. Fölöslegesen ne tegyél hát ilyesmit, felség! Tréfából pedig soha, semmiképp!

Az efféle szolgajelek különképpen ritkák egyébként is. Kevesen vannak azon szolgák, akik tökéletesen tudnák, miként is kell elegánsan végrehajtani, de leginkább a bátorságuk az, ami hiányzik ahhoz, hogy megszólítsanak egy nemes sarjat. Talán csak egyes kancelláriák írnokszolgái, számvevők és egyéb népek ismerik szépen ezeket a formákat.

Beszéljünk most a *chírass*ról, felség! Volt róla már szó, talán magad is tapasztaltad, bár úgy hiszem, a tiéd oly nagy, hogy nem láttál a határán túlra. Talán csak a toronyszobád ablakából. A *chírass* az a láthatatlan kör, amely a felsőbb kasztok tagjait körülveszi. Az a határ, amelyen belül az alsóbb kasztok tagjainak kötelező a tiszteletadás.

Ez a te esetedben, felség, meglehetősen nagy távolság. Bárki, aki csak meglát – vagy a zászlódat látja –, köteles legalább térdre borulni. Az alsóbb kasztúak hasmánt vetik magukat, de még a pietorok is a földig hajolnak, homlokuk a hideg követ éri.

A famorok *chírass*a ennél jóval kisebb. A pietorokon kívül ők is térdre borulásra késztetnek mindenkit, ám ez már nem a látótávolság. Viszont kiterjed arra a helyiségre, ahol éppen tartózkodnak. Kivételek persze itt is akadnak. Egy-egy nevesebb bálon a szolgák nem térdepelhetnek le kétlépésenként. Őket uruk szava köti, aszerint cselekszenek, s ez igaz majd' minden esetre. Ha egy szolgáló nem adja meg valakinek a kellő tiszteletet, arra csak az lehet a mentsége, hogy az ő ura oly fontos feladattal bízta meg, mely nem tűr halasztást.

A pietorok *chírass*a kisebb. Rangjuktól függően öt-tíz lépés átmérőjű kör.

A sedularok *chírass*a még ennyi sem. Jó két-három lépésnyi kör. Ennél nagyobb tiszteletaurát a sedularok közül csak a legbefolyásosabb kereskedők vagy papok kaphatnak.

A navoroknak nincs *chírass*uk. Nem érdemlik meg. Ejtsünk szót, felség, a *sherchiá*ról is! Ezt a közelengedési szertartást azok érdemelhetik ki, akik folyamatosan kapcsolatban állnak az övékénél magasabb kaszt tagjaival, s a mindennapok sürgető szükségességeit könnyebb megoldaniuk, ha idejük java részét nem formaságok

és elhúzódó tisztelgések között töltik. Egyesek úgy vélik, hogy a közelengedés jól nevelt kyr körökben méltatlan és nem illendő. Azonban biztosíthatlak, felség, hogy igenis hasznos, ha néhány famor vagy pietor számára a későbbiekben lehetővé teszed, hogy kevésbé merev keretek között fordulhasson hozzád gondjával vagy mondandójával. Gyorsabb ugyanis, és néha épp az lehet a fontos számodra, ha ilyenkor nem késlekedsz. Azt viszont, hogy a *sherchiát* kinek

Az ifjúkalmár egykedvűn nézte a lábainál kuporgó navort. Kedvelte a fickót, egyike volt a legjobb szolgáinak, jókedvű, csupa vigyor semmirekellő. Mindig volt a tarsolyában egy-két tréfa, soha nem ment a szomszédba némi csínytevésért, de munkáját jól és pontosan végezte, bár néhanap mintha megfeledkezett volna magáról.

Miként most is.

Alázatos, bűnbánó és könyörgő volt, ahogy ott kucorgott.

Az ifjú kalmár kicsinyt előrehajolt ültében.

– No, Khassta, te balga jószág, mit műveltél már megint?

Tudott persze mindenről, a szakácsok mestere apróra beszámolt neki a dologról, de a fiú szájából akarta hallani.

– Egy kakascombot emeltem el a konyháról, ifiúr – remegett a hang valahonnan alulról.

– És mi dolgod volt neked a konyhán, te balszerencse fia?

– Semmi – suttogás csak.

– Akkor mégis mi végre küldött oda téged Tharr? Nézz a szemembe, te átok!

A navor kicsinyt megemelte a pillantását, de nem állta sokáig az ifjú kalmár tekintetét.

– *Amissa*... nos...

– Hogy neked mindig csak az a nagy mellű jószág jár abban likas fejedben, Khassta! A farkadat kellene levágatnom, tudod-e?

– Jaj, ifiúr... – a navor oly szerencsétlen szemekkel nézett fel egy minutára, hogy az ifjú kalmár kicsiny híján elmosolyodott. De erőt vett magán. – Én éppen hogy csak belékaraptam abba a kakasba. Semmi köze nem volt ahhoz az én... az én...

– Akkor mi legyen a büntetésed, te anyaszomorító? – A legszívesebben elengedte volna a fickót, de éppenséggel volt már annyi a rovásán, hogy számon kérjék rajta, ha kedvenc szolgálóját ezúttal is futni engedi.

– Ha az ifiúr... – kezdte a navor, immáron ismét a kőpadlónak susogva – ha az ifiúr le méltóztatna csapatni egy ujjam... Inkább azt, mint... Hálás lennék érette.

Az ifjú kalmár ugyan nem ilyesmire gondolt, de végül is éppen ideje volt, hogy egy kissé helyre billentse Khasstát. És végső soron mégiscsak ő javasolta. Igaz, most az egyszer alaposan megijedt.

– Legyen – mondta. – De nem azért, mert belekaraptál abba a kakasba, mikor nem volt a környéken se dolgod! Hanem azért, hogy tudd, miféle bajba kerülhetsz, ha nem a fejed után mész, ha nem gondolkodsz és nem ismered a helyed! Hogy lásd, mivé fajul, ha csak a lábad – meg más lábának – köze jár abban a nyomorú fejedben!

– Ifiúr... – kucorodott hálás köszönésre a fickó. Nagy megkönnyebbülést olvasott ki az ifjú kalmár ebből a mozdulatból. Úgy gondolta, azért még döf egyet a navoron, ne ússza meg ennyivel.

– Sahdy-Omorghan szentélyében te magad fogod megtenni! Te választasz, melyik legyen az az ujjad – azt hiszem, észreveszem majd, ha nem tetted meg. A fájdalmadat áldozd a hekkának, ujjadat vesd a könyörgőknek, felfogott véredet pedig vidd Tharr valamely templomába, s hagyd ott az egyik papnál!

Khassta felnyögött.

Az ifjú kalmár elmosolyodott. Tudta jól, hogy a fickó mindent szívesebben megtenne, semhogy betegye a lábát a Háromfejű valamelyik rettegett templomába. Mint ahogy azt is tudta, az ijedségen kívül aligha lesz ott nagyobb baja.

Arra pedig igazán rászolgált.

Mesék Toronhoz

engedélyezed, minden esetben alaposan meg kell fontolni. Akárki nem lehet méltó rá.

Legközelebb arról beszélek majd, miként módosulnak ezek a formulák a mindennapok szabta rendben a palotádon belül.

Mínyssar Ehjabys Amessyr-on Atravyr császári nevelő szavai az ifjú Achyr Zaphyrir-on Lyechardnak, a Hior hercegi Ház urának

Azt hiszem, fiam, egy kicsit összezavarodtál a világ dolgaiban, de hidd el nekem, hogy ez így van rendjén! Betöltötted a hetedik évedet, s immáron többet láthatsz családod működéséből, mint anyád szoknyája mellől. Ezért lehet, hogy ily változatos köszönéseket láthatsz nap mint nap, holott eddig ez nem így volt. Nos, gyermekem, elsőül is még igen fiatal vagy ahhoz, hogy elégséges mértékben ismerd a birodalmat, másrészről pedig oly előkelő vendégek tisztelték meg látogatásukkal műhelyeinket, akiknek bizony efféle köszöntés dukál, még akkor is, ha ők maguk is sedularok, akárcsak mi.

Mert talán ez az a kaszt, ahol a legnagyobb különbözőségek előfordulhatnak. És noha jogok terén – akárcsak ránk – a freiglundi gyakorlat vonatkozik a vendégeinkre is, magasabb rangjuk okán nagyobb tiszteletet érdemelnek.

Akiket te ma itt láthattál, azok az illedelmes kalmárok intézői voltak, akik elszállítják mindama portékákat, miket a műhelyeinkben gyártanak.

Valóban mélyre hajoltam előttük, mélyebbre, mint bárki előtt, akit te eddig láthattál. De azt ők is tudták, hogy a műhelyek viszont az én szavamnak engedelmeskednek, s így én is megkaptam tőlük a tiszteletet.

Hamarost neked is el kell majd sajátítanod mindezen mozdulatokat, ha magad is boldogulni szeretnél az előkelőbb körökben. Idővel persze.

Igen, akad magasabb rangú is ezeknél, még a sedularokon belül is. A Magános Házak legfőbb szállítóinak még ezek az intézők is elébe járulnak, s térdüket hajtják előttük, csakúgy, mint Tharr egyes papjai, kiknek szintúgy kijár az efféle tisztelet. Mert minden kaszton belül megvannak e különbségek, s mindazoknak, kiket ide rendelt Tharr, el kell fogadniuk ezen rendeléseket, s oly módon kell viselkedniök, miként az illő és elvárható. Akármiként is ugyanaz a kaszt, ezen belül is mindenkinek megvan a helye, s ezen határokat ebben az életében általában át nem lépheti. A káosz azonban nagy és erős, így az arra érdemeseket felfelé, az érdemteleneket lefelé is elmozdíthatja, hiszen például az egyházon avagy a hadsereg kebelén belül érdemeket lehet szerezni, s ekképpen a vajákosokra is több kasztban bukkanhatunk, miként komoly rangbéli bukásokról is számot tudok neked adni.

Ennek okán legalább három, de jobb, ha öt különféle mélységbe tudod hajlítani térded és derekad, mikor feletted állóval találkozol. Akik alattad vannak, azokra ügyelned nem nagyon érdemes, megtartják a távolságot. Sőt, az obsorokat észre sem veszed, annyi gondot sem okoznak, ha jól vannak tanítva.

Így igaz, tréfálkozni és beszélni lehet velük, de ügyelni kell, hogy mindig tudják, hol a helyük, s eszükbe ne jusson ezt figyelmen kívül hagyni. Akár a te navor szolgálóid. Előfordult-e, hogy nem a kellő tisztelettel viseltettek irányodban? Ugye, hogy nem. Hiszen jogodban áll megbüntetni őket, ha engedetlenek. Bár mindig mondom neked, hogy szóval gyakran az esetükben is többet érsz el akármi korbácsolásnál.

No, így vagy te a szolgálója a Magános Házak dicső sedularjainak, vagy akár a famoroknak.

Sabbúli kelmefestő műhely tulajdonosa gyermekéhez

A kasztok jellegzetes képviselőiről, szervezeteiről és épületeiről

Elendor

A boszorkányurakról

Hercegem!

Az alább következők egy elf magiszter századévekkel ezelőtt kelt vélekedései, mely tekercset Haonwellből hozták annak idején holmi kalmárnépek. Vagy az istenek mérhetetlen kegyének kell tekintenem, hogy – bármily hihetetlen is legyen – végül hosszú hányattatás után a birtokomba jutott, vagy a gonosz szellemek tréfájának, s csak a bolondját járatja velem valamely kitanult hamisító.
Ekként vigyázz azonban olvasásával, hiszen jómagam is csupán egy töredékes erv fordítást dolgozhattam át Naphon nyelvére, s bizony fel kell tételeznem, hogy az eredeti elf kifejezések értelmezésénél már az erv szöveg is tévedhetett, s korántsem bizonyos, hogy maguk az elfek így vélekednének ezen dolgokról.
Így olvasd e rövid kivonatot, kérlek!

Talán mi, a fák gyermekei vagyunk azok, kik leginkább megérthetik és átláthatják Toron Hatalmasainak indítékait. Az életük – vagy talán helyesebb lenne életek láncait említeni – ugyan hosszabbra nyúlik még a nekünk rendelt időknél is, ám mi más népeknél talán több sikerrel gyűjtjük össze azon szilánkokat, miket az ő lassú, ám következetes kezük hintett szét Északföldén.

Amit most elétek tárok, az nem az igazság, mert azt rajtuk kívül nem tudhatja senki. Amit most elétek terítek, az csupán egy rongyos láncing, melynek minden egyes darabkáját máshonnan kellett előszedni, és óvó kézzel összekovácsolni, s míg összességében ugyan szépen ragyog, mégis néhol látszanak a lyukak és a toldások.

Nem csupán a magam munkája ez, hisz ilyen vállalat véghezvitele az én erőmet mindenképpen meghaladná. A láncszemeket népünk felderítői és harcosai, varázstudói és gondolkodói hordták össze ezredéveken keresztül, magam csupán a kovácsolás munkáját végeztem, s ahol egyes indokok ezt elfogadhatóvá tették, egyes részeket újból elkészítettem.

Kyria Hatalmasai valóban művészei és mesterei voltak a mágiának, s oly magasságokba jutottak általa, hová a mana csak elvezethet. Az ősfajok mágiájához ugyan nem mérhető ez a hatalom, mégis a legtöbb, amit *od* nélkül elérhet bárki is. Mágiájuk a *végső átalakulás* elérését szolgálta, erre irányult minden egyes beavatási szertartása, ez volt a gyémánt, mely a roppant építmény tetején ragyogott a kivételezettek számára. Mi mára maradt belőle, szemfényvesztés csupán, vásári komédia.

S hogy még e kiemelkedettek is megromolhatnak, csak a bizonyíték rá, mily óvatosan szabad e dolgokat bolygatni.

Nézzük hát, hol, s miként jött el balvégzetük, s milyen következményei lettek!

Avida Dolort – kit később Orwellaként is neveznek – kell elsőül vennünk, ezt a nyughatatlan és hatalomra vágyó égi szerzetet, kinek sikerült megrontania és orránál fogva vezetnie Kyria legnagyobbjait – mint ahogy erre nem volt képes Sirenar esetében. Titkos gyülekezeteit akkor már szerteszórta, egyes kiemelt családoknak a vérébe is beszivárgott. Hol az asszonyok erejével nem boldogult, ott tanácsadók szájába adta a megfelelő szavakat, s nem csupán a néhai Rualan tartomány kyrjei, de a velük elkeveredett embernépek között is. Titkon Ynevre érkezett, s régi teremtményeiből hadsereget toborozva, másutt újakat teremtve várta az időt. Új kerteket vetett tele kígyószívű magvakkal, s a háborúság végére már egészen Toron tartományig nyúlt keze. Volt már tapasztalata a Hatalmasok megrontásában, és Shulur ősi városában is sikerrel járt. Mi több, a

A kasztokról

tartomány legfőbb calyrját egészen bekebelezte. Egy Hatalmas, ki szerelemre gyúl?

Bizony elképzelhető ilyesmi. Még az is, hogy ez a szerelem megmarad, még ha ezer esztendők állnak is rendelkezésre a tanulmányozásához. Mert az igazi szerelmet nem mágiával keltik.

A birodalom pedig lassan ébredt. Toron tartomány akkorra már ellentétben állt a bíbortrónus városával, s nem késett a háborúság sem. Talán Toron nagyjai úgy gondolták, a lázadásuk igaz és jó. Talán azt hitték, saját maguk döntenek.

De ha egy istennővel paktál le valaki, bármi megtörténhet. Meglehet, hogy elárulják. Hogy cserbenhagyják. Vagy éppen másként alakulnak a dolgok, mint azt ő elsőként eltervezte – s még tán észre sem veszi. Így lehetett, hogy ami egyszerűen a császár trónfosztásának indult, odáig vezetett, hogy a toroni Hatalmasok hirtelen a császár gyilkosai közül találták magukat.

Avida Dolor, kit akkortájt még sokkal kevesebben neveztek Orwellának, mint manapság, ezúttal jól választott. A lázadó Hatalmasok között olyat talált magának, aki befolyásban a legnagyobbak egyikének számított, s aki a későbbiekben is sikeresen tört céljai felé – mind a mai napig: Jæring-Yd Garunt.

Ezüst Hatalmasnak is nevezték az idő tájt shuluri trónusa miatt. Nemcsak hogy elkerülte a császári bosszúállókat, a *calysycarr*okat, de még szövetségeseinek egy részét is sikerült megtartania, s csupán a Pusztítók csatájában kényszerült térdre. Miután hűségesküt tett, az új császár pedig megkegyelmezett neki, Jæring-Yd maga állt az élére azoknak, akik a legnagyobb erővel immár Rualan megzabolását hirdették – a császár nevében.

Sok anyr és Hatalmas esett el a végső ütközetben, Orwella legbelső szentélyében, ám Jæring-Yd Garun nem volt közöttük.

Ő Toron tartományban védte a császár érdekeit. Új Hatalmasokat keresett és avatott fel a legkiválóbb iskolákból. Küzdött az elszabadult káosz ellen. Az istennő elűzése ugyanis elmozdította a kristályszférákat, s a pusztító viharokkal, naptüzekkel, megbomlott világrenddel új korszak jött, melyet mindenki úgy élt túl, ahogy tudott.

A kyrek birodalma magányos és zavarodott tartományok halmazára bomlott. Enrawell erélytelennek és gyengének bizonyult. Inkább a menekülésre gondolt, Kyria elhagyására. A császár megkezdte az előkészületeket a távozásra, s ez nem tetszett többeknek, kik úgy gondolták, gyávaság megfutamodni.

Ám nagyon sokan akadtak, kik hasonlóképp gondolkodtak. Ne feledjük, Kyria minden tartománya tíz Hatalmassal bírt egykoron, s ha a szörnyű háború során sokan oda is vesztek, a túlélők nem értettek mindig egyet. Némelyek közülük a régi földre, Calowynra tértek volna vissza, mások a rémes pusztulás közepette a birodalom szíve vagy a városok felé húzódtak.

Ismét Jæring-Yd Garun emelt szót Enrawell ellenében – ha úgy tetszik, a tartomány és a Kyr Birodalom nevében. Toron anyrja odaveszett az Elátkozott Vidéken, a koronaherceg a fővárosban élt, a legnagyobb calyr kezében futott hát össze minden szál.

A menekülőket gyávának és gyengének nevezte, a kyr vér szégyeneinek, kik feladják ti-

---

A támadók a *cern* keleti folyosóján jelentek meg. Talán a falból, talán a mennyezet boltíveiből léptek elő, álcájuk lehetetlenné tette, hogy a szertartási menet vezetői megállapíthassák. A *sensiess* – nevének megfelelően – érzékelte ugyan őket, de a menetet értesíteni már nem tudta: hihetetlenül erős zavarás hatott rájuk.

A szörnypap védekezőn lépett az oltár elé – mi más is lehetett a támadók célja –, oroszlánfeje a harcosokat rejtő hullámzást fürkészte, a kígyó és a bak utasításokat üvöltött a háta mögé. Kék köpönyege meglebbent, ahogy kardot rántott. Az ijedt szolgák szótlanul rakták le terhüket. A *morfor*ok harci alakjukban álltak az oltár köré, ám csont- és vérpermetté szakadtak a rájuk zúduló mágia első csapása alatt. Az elhullottak helyére újak ugrottak, a halódó *sensiess* hívására megelevenedett a *cern* határfolyosójának sötétbe vesző vége. A támadóknak nem maradt sok idejük.

Elit harcosok voltak, a *morfor*ok csak nagy nehézségek árán tudták feltartóztatni őket. Orrnyílásaik lázasan tátongtak, a vezető szagát keresték a vérillatú levegőben. Sárga láng lobbant az oltár mögött, láthatatlan fal vetette vissza a tüzet. Forró lökéshullám söpört végig a folyosón. Az oroszlán kántálni kezdett. A bakfej perzselten bukott a vállára, a kígyó összeégett, fél szeme odalett. Sziszegve buzdította az árnyakkal küzdő *morfor*okat. Az oroszlánfej diadalmasan ordított, sörénye vakító fehérség a kormos fal hátterén.

Kék szél söpört végig a határfolyosón, leszaggatta a támadók álcáit. Más klánbeli *pugnite*sek és néhány különösen nagy *morfor* vált ki a ködökből. Őrjöngve küzdöttek, esztelenül vetették magukat a halálba, hiszen ezt kívánta a klán. Ám a varázshasználót még mindig mágia rejtette.

Eszelősen üvöltött az oroszlánfej, kinyújtott keze remegve markolt valamit a semmiben. A folyosó mindkét oldaláról közelítettek a *cern* emberei. Tharr szolgájának varázsa végigrángott a folyosón. Az ellenséges varázsló végre előbukkant. Hamuszürke *dreggis*ben állt, ahogy lefoszlott róla az álca. Középkorú *symcalyr* volt, arcát zöldre, szeme környékét rozsdavörösre festette. Füleiben ezüst karikák villantak. Felemelte karját, s megremegett a levegő.

Az oltárt védő szörnypap oroszlánfeje vért fröcskölve lehullt. Egy tetovált *morfor* terítette le hátulról, hogy azután pengeszerű ujjait széttárva vesse magát a kétségbeesetten védekezőkre. A hatalmas test összerogyott, halálában visszaadta urának felvett alakját. Töpörödött kyr volt, semmi több. Az oltár körül egyre szűkült a kör. A *symcalyr*nak kevés ideje maradt, ha meg akarta semmisíteni a védelmező mágiát. A vadkandíszes emelvény egyelőre sértetlenül állt a forgatag közepén. A varázshasználó körül elhomályosodott a világ.

A *symcalyr* szabadjára engedte energiáit. Nem voltak színek egy pillanatra. Nem akadtak hangok. Majdnem minden elpusztult a közelben. Megolvadt angyalszárnyak, elfolyó vadkanfejek a folyosón. Forró por és megrepedt márványlapok. Az oltár hosszú sóhajjal rogyott össze. A tartórudakat fogó szolgák hamukupaccá estek, miközben vadállati üvöltés dübörgött végig a folyosón.

A *cern* testőrei elkéstek. A varázshasználó kacagva fordult szembe velük. Arcán korom és vér. Diadal mámor. A közelítő tömeg fáklyákkal hadonászó, ezerlábú szörny. Valahol a mélyben vadkan üvölt.

A szürke *dreggis*t elsodorták, ízekre szaggatták a rohamozók.

Számoknak ideje

zennégyezer esztendős álmaikat, kik nem küzdenek, ha vész közeleg. Csillagállásokból, régi jóslatokból, számokból és színekből szőtt egy nevet, kit császárrá kívánt emelni a régi helyett, hogy új utakra vezesse a népet. Úgy lehet, még háborúságba is keveredett. Más Hatalmasokkal s anyrokkal vívta ezt a titkos harcot, melyből sokat nem láthatott a megrokkant birodalom. Az az elszabadult káosszal és rettenettel volt megverve, mit sem érdekelte tán a calyrok vetélkedése.

Úgy tudjuk, a Kristálykönyvtár megszerzése miatt dúlt ez a háborúság, hiszen Jæring-Yd és Toron más calyrjai ellenezték, hogy Calowynre visszaszállítsák a kyrek összegyűjtött tudását.

Hogy mikor és miként ért véget ez a küzdelem, nem tudni. Ám a császár hű anyrjaival vé-gül egy másik létsíkra távozott, s csupán néhány calyr maradt az ynevi földeken.

A legszámosabban közülük Toron nagyjai voltak, még a császárhoz hű Odassyn Ceriak sem távozott soraikból. Ő Jæring lázadásával szembefordulva, maga akarta kiköszörülni a csorbát, mit a toroniak – szerinte – a kyr vér ellen elkövettek.

S maradtak más calyrok is. Freiglund Hatalmasai között is akadtak olyanok, kik ellenezték a távozást, s néhányan a holt tartományok mágusaiból. Ők a haldokló országot védték, menedékvárosokba húzódtak, s a naptüzektől óvták a birodalom életben lévő népeit, vagy csak calyrváraik magányában várták a jobb időket.

Jæring-Yd Garun egy helyre akarta gyűjteni a hozzá hűeket, s tízet hívott össze a legnagyobbak közül, velük építtetett maguknak új erősséget a régi birodalom közepén, hol Új-Kyriáról szőhették álmaikat. Tíz nemes vérű mágust és azok családját. Tíz *cern*t.

E családok legnagyobbjai a következők voltak:

Jæring-Yd Háza, címere a tengeri kígyó. A néhai Giffitha keleti részéről a Hjannych Ház, címerén baziliszkusz. A Byadyss Ház Kyall déli vidékeiről, címerén a szárnyas oroszlán.

Ezek a calyrházak kiemelt tiszteletnek örvendtek már a birodalom idejében is. Vezető mágusaik befolyásukat és tiszteletüket annak köszönhették, hogy a Ház élén álló calyrok még látták Calowynt, maguk is a hódítók hajóin érkeztek ezredévekkel azelőtt, s mindig is a birodalom szolgálatában álltak. Emiatt lázadhatott büntetlenül Jæring-Yd, ezért követték őt mások, s ezért esett rá Avida Dolor választása is. Vélhetően épp amiatt nem hajtották végre a végső átalakulás mágikus szertartását már évezredekkel korábban, mert e földeken kívánták a birodalmat szolgálni. Ám ezek csupán feltevések.

A hét további család bölcseink szerint mind a hajdani Toron tartomány szülötte. Nehéz ezt ily messzeségből bizonysággal állítani, ám azt tudjuk, hogy hatalomban és megbecsülésben valószínűleg az előbb felsoroltak mögött állhattak. Belső rangsort közöttük vélhetőleg mágikus beavatásuk foka és minősége alapján tehetnénk. Calyrok ők is mind, ám nem tudjuk, milyen közel álltak a végső átalakuláshoz, ők maguk hány éltükön át tanultak, s meddig jutottak a megismerésben. Akadnak bölcseink között olyanok, kik úgy gondolják, ha a háborúság és Toron veszteségei nincsenek, talán nem is mindegyikük kaphatta volna meg a Hatalmasok rangját. S ma már nem is mindannyian lennének képesek *ÿm*mé válni.

Noha mások persze ennek az ellenkezőjét állítják.

Ez a hét calyrcsalád a következő:

A Dranach Ház. Címerállata a kiméra, calyrja pedig Ava Dass Dranach volt, vagy más néven a Rúnavéső. Ő tekinthető a Boszorkányerőd egyik főépítészének. A sorban következő Dakk Ház egyike a néhai Toron tartomány kiemelkedő calyr famíliáinak, címerállata a vadkan. Szinte bizonyosra vehetjük, hogy a Sziklapaktumnak nevezett kyr-aquir egyezség idején járt Ediomadban. A Tachryss Ház. Címerállata a galamb. Talán ők azok, akik Tharrt a leghamarabb támogatták a későbbiekben. A Quironeia szigeteiről a Baythanok cápás lobogóját Enẅyar Karḳvyn Baythan hozta az Erődbe. A Chymmerien Ház a keselyűcímeres calyrcsaládja. Ezen családi jelkép alapján sokan hajlamosak összemosni a Toron történelmében ké-

sőbb nagy befolyásra szert tett Régensi Házzal, noha a kapcsolat gyakorlatilag kizárható. Következő a pávás Cyr Ház. Vezetője, Jakirte Jak századévekre eltűnt az Erődből, s csak jóval később került elő. Minden valószínűség szerint a néhai Rualan, Freiglund és Vindoria tartományokban tartózkodott. Kapukat vizsgált meg; végigszemlélte, melyek alkalmasak használatra, s melyeket kell beomlasztani vagy elrejteni. Vélhetően ő beszélt a déli végeket óvó, itt ragadt Hatalmasokkal is, próbálta kitapogatni szándékaikat, s döntő szerepe lehetett ezek későbbi tetteiben. Ő lehetett az, ki az embernépek mágiáját szemrevételezte, egybegyűjtötte, s az Erődbe vitte. Boszorkányok, vajákosok gyönge varázsa lehetett az csupán, de gyaníthatóan a néhai calyrok ebből gyúrták mindazt, mit később a boszorkánymesterek mágiájaként szórtak szét Északföldе felett.

Hetedik e sorban a Ianarak Ház. Címerállata a skorpió. Korábbi említése nem lévén, ez utóbbi családot mindenképp kivételnek kell tekintenünk, s nem járunk talán messze a valóságtól, ha Jæring-Yd Garun befolyását gondoljuk megjelenése mögött.

A Ház vezetője, Isshæ Ianarak különös figura ebben a gúlasakk-játszmában. A Háza is – amennyire ezt ilyen távolságból képesek vagyunk megítélni – ismeretlen volt korábban, s az is bizonytalan, hogy valódi családként kell-e kezelnünk. Sokkal valószínűbb, hogy egy magasabb szervezkedés eredményeként került – meglepően nagy hatalommal – az Erőd építői közé.[169]

Ha valóban az Avida Dolor mellett elkötelezett Jæring-Yd Garun állt a háta mögött, még azt sem zárhatjuk ki, hogy Isshæ Ianarak valamiféle „fajnemesítés" eredményeként bukkant fel. Ebben az esetben az sem lenne meglepő, ha egy Avida Dolor által támogatott vagy kiválogatott vérvonal és Jæring-Yd Garun nászának gyümölcséről lenne szó, akire komoly feladatok vártak a közeljövő zűrzavaros eseményeiben. Ezt kell gondolnunk, ha hihetünk azoknak, akik azt állítják, teljes elszigeteltségben, vademberek között nevelkedett. Hogy bekerült az Erődbe, az csakis azért eshetett meg, mert rendelkezett azzal a hatalommal, amit a calyrok – irányított újjászületésüknél fogva – nemzedékek óta gyűjtöttek, s erről sikerült meggyőznie a Hatalmasokat is. Pusztán megfelelő pártfogóval a legnagyobbak közé jutni az ő esetében reménytelen lett volna.

Ez utóbbi hét Házat Változóknak szokás nevezni, hiszen mágiájuk segítségével képesek arra, hogy haláluk után ismét a *cern*ben szülessenek újjá – általában saját unokájuk vagy gyermekük testében. A Házak *arn'den*jei, nevelői (akik maguk is mágiatudóknak számítanak) hivatottak arra, hogy az „újszülöttet" a megfelelő felkészítésben részesítsék, s később hivatalosan is calyrrá, illetve a Ház vezetőjévé emeljék. A *cern*eknek kizárólag a saját calyrjuk véréből származó urai lehetnek. Őket *dom supreor*nak nevezik. Ismerünk olyan klánt, amelynek vezetését három kyr vándorlélek látta el (ami egyébként tökéletesen megfelelt az ó-kyr gyakorlatnak), noha természetesen egyszerre csak egyikük lehetett jelen az anyagi világban. Ilyen volt a mai Dian-on illetve a Terrn Ház. A Dian-on család két vándorlelket is veszített az idők során, míg a Terrn klán mindhárom néhai ura odalett az Erőd belső csatározásaiban.

Ma már léteznek a Hatalmasoknak olyan varázslatai is, melyekkel közvetlenül egy már élő testbe költözhetnek, kioltva az abban lakozó lelket, s nem kell a kisgyermekkor „nyűgeivel" újfent szembesülniük. Talán szükségtelen is említeni: ez a fajta mágia a nekromancia tudományával rokon. Ezen varázslatok azonban csakis az adott calyr magjából származó utódok testével hajthatóak végre.

A *dom supreor*ok legfőbb támaszai és segítői a *secodom*ok, akik maguk is vándorlelkek, csupán a beavatás legfelsőbb fokozatait nem érhetik el addig, míg a Ház urai léteznek. Egy calyr lelkét valóban nehéz kirántani a körforgásból, ám nem lehetnek kétségeink afelől, hogy lehetséges. Erre utal azon Hatalmasok elnevezése is, akik a későbbiekben kerültek valamely *cern* élére, egy végleg elpusztult vagy összezavart, megrontott vándorlélek helyére. Őket Ifjaknak szokás ne-

[169] *Valóban elképesztő, hogy egy ismeretlen família gyermeke olyan helyzetbe kerüljön, hogy calyrokkal együtt munkálkodhasson a Boszorkányerőd felépítésén!*

vezni, és első felbukkanásuk a családi háborúk végórájának idejére tehető.

*Dom minor*nak nevezik a *dom*ok gyermekeit, legfőbb tanácsadóit, a *cern*ek azon vezetőit, akik maguk nem vándorlelkek, ám minden valószínűség szerint varázstudók. Ez ily távolságból egyelőre pontosan meg nem mondható.

Sok minden lehet az Erődben, miről belátásunk oda nem lévén nem is gondolhatunk, ám egy-két dolog a századévek folyamán azért előkerült e baljós szigetről. Ilyenek példának okáért a „száműzöttszobrok". Azt gondolhatnánk, hogy a Hatalmasok ebben a formában hagyhatják el csupán a roppant építményt, ám ennek ellentmond időnkénti személyes ténykedésük Yneven. Bárhogy is, a *ghÿrrín*nek nevezett szobrok felbukkanása mindig összefüggésben volt a boszorkányurak belviszályaival.[170]

S hogy mi az, miről bizonyságunk is van, s nem csupán homályos tapogatózás részünkről? Ilyenek például a *morfo*rok. Alakváltó testőrnépek ezek a *cern* véréből, akik egy kyr és egy harci formával is bírnak, s szörnyeteggé válnak, ha uraik védelméről van szó. Az erődbéli családoknak akadnak még *pugnites*eik is, kiket belső testőröknek vagy talán hadseregnek használnak – rajtuk kívül ezt aligha tudja bárki. De bizonyosak lehetünk benne, hogy a családoknak megvannak a maguk papjai – bár amennyit tudunk róluk, akár még Igerének vagy Weilának is áldozhatnak. Kétségtelenül különös, hogy az Erőd családjai mégis Tharr mögé álltak. Egy olyan isten mögé, kinél (közülük nem egy) bizonyos értelemben maguk is öregebbek.

Bizonyosan tudjuk, hogy Sirenar után a legkiválóbb orgyilkosokkal Daumyr urai rendelkeznek. A fejvadászhagyományokat ők szivárogtatták ki Toronba – majd tettek róla, hogy a legtöbbjét a leghatékonyabb formákat elfeledjék az embernépek. Nem az ő kezükbe való játékszer ez a hatalom. S a boszorkánymesterek tudását is ők terjesztették ragályként el az észak földeken. Ők küldték hercegeiket kormányzónak a toroni tartományokba, ahol azok nekik holt seregeket gyűjtöttek, melyeknél károsabb sötét jelenlét aligha található Északon, az aquirok fekete fajait nem számolva.

Hogy a legnagyobb kyrek, kik valaha csak éltek, mi végre művelik mindezt, bizony elgondolkodtató. Megkeseredtek vajon, vagy csupán magukat is a változó világhoz igazítják? Meglehet, csak messzebbre tekintenek a mi hosszú éltű szemünknél, s ott olyasmit látnak, melyekhez ily utakon vezet az út.

Vagy egyszerűen csak túlontúl öregek.

Lássuk, miket is tettek még a korábban említetteken kívül! S nem csupán azok, kik Erődöt építettek maguknak.

A végső bukás után oltalmazták a földeket a kristályszférák megbomló rendjétől. Összekülönböztek más calyrokkal, akiknek egy részét hagyták távozni Ynevről, másokkal tán megpróbáltak kibékülni. Azokkal, kik a Himano-sivatagba rejteztek, nem tudni, miféle viszonyt táplálnak. Kétségünk sincs felőle, hogy a mai napig érintkeznek velük, ha kell.

Egy az ittmaradottak közül – vagy inkább három, ha a számok erejébe vetett hitüket nem feledjük – századévek múltán visszatért az elhagyott Enrawellbe, s embernépekkel vette magát körül – hogy később találkozzék a *zauder*ek bőreváltó fajtájával, s kitanulja az őrület mágiáját. Ők, úgy véljük, egykor Kyria déli részein élhettek. Egyetlen név maradt fent ebből az időből, Baldre Car-Cassyané, ki magát a későbbiekben Enrawell Hatalmasának nevezte.

Toron egykori calyrja, Ceriak új utakra próbálta vezetni az őt követőket, s megszállottan küzdött az Erőd ellen, létrehozva Ó-Ryeket, s a maga mágikus ösvényét. A Boszorkányerőd Hatalmasai felvették a nekik dobott kesz-

[170] *Ezekről a szobrokról volt szerencsém látni néhány ábrát egy fóliánsban, aminek a látásától is megriadtam, olyan kisugárzása volt. Az volt abba beleírva, hogy valamely szertartás segítségével veszik fel ezt az alakjukat, s csakis akkor, ha a családjaikon belül valamely háború dúl. Bővebb fejtegetéseket nem találtam. A képeket sötét tintával festették. Állatfejű, kámzsás szobrok voltak azok, s már a rajzaikat sem szívesen nézte az ember.*

tyűt, s árulást, ármányt meg nem vetve, belülről rontották meg szervezkedését. Távolságtartással szemlélték, mint válik művük démonfészekké, az újféle hatalomtól megmérgezett egykori calyrok maradványa miként lesz becstelen a névre, amit egykor viselt.

Már a démonok uralta Ryek és az őrületbe zuhant egykori Enrawell (mit Dawa néven ismertek ekkor) háborúságának idején nyert bebocsátást az Erődbe Freiglund és Vindoria néhai tartományainak öt calyrja.

Ők a következők voltak:

A Dian-on Házból való Şhablarŗys Myen Dian-on. *Cern*jének címerállata az unikornis. Omorra Tyr Tysseh, a farkascímeres Tysseh Házzal[171] és Haniha Cíh Cyuhann, akinek *cern*je teknőst visel lobogóján. Asşam Frÿr Lyen'horr, aki az őzbakkal ékes címerrel érkezett és Abdąlyr Amhesşin Terrn, a macskacímeres *cern* ura.[172]

Mivel az Erőd belső háborúiban a Dranach és a Ianarak Ház tökéletes vereséget szenvedett – vagy éppen az újonnan érkezők pusztították el végleg őket –, a shuluri Hatalmasok száma végül tizenhárom lett. Ezt a varázserejű számot őrzik azóta is, jóllehet a belső erőviszonyok az elmúlt ezredévek alatt bizony többször átrendeződtek.

Ám ez a tizenhárom mágus véget vetett Ryek és Dawa eszelős háborúságának, amiért is hálával tartozunk nekik. Ők voltak, akik démonvadászokat küldtek, hogy megtisztítsák Ryek mocskától északot, akik hallgatásba süllyedtek – vagy belháborúikat folytatták –, amikor a gyámolítás nélkül maradt kyr családok egymást mészárolták nemzedékeken át zajló csatározásaikban, de ők voltak, akik helytartóikon, a boszorkányhercegeken keresztül kihirdették az eljövendő császár érkezését, s ha lassan is, de végül rendet teremtettek a néhai Toron tartomány területére zsugorodott birodalomban. Ők voltak, akik felismerték a Háromfejű káoszában rejlő lehetőségeket, s Toronra szabadították az addig háttérbe szorult istent, hogy egységes eszmékkel vértezzék föl lassan ébredező új országukat.

Ez minden valószínűség szerint nem ment minden bonyodalom nélkül. A Dian-on *cern* két vándorlelket veszített a belháborúkban, s mire a harmadik végre sikeresen megszilárdította állásait, a számok törvénye alapján már nem maradt lehetőségük arra, hogy ők is herceget nevezhessenek a marakodó *syncordiá*k fölé. Az Erőd belső megosztottságát mi sem jelzi jobban, mint hogy ezen teljhatalmú kormányzók sem cselekedtek egységes elvek alapján a családi háborúk végóráiban.

Nem tudni, mi vezérelhette a Baythan, a Chymmerien és – új szövetségesükként – a Terrn Házakat, ám tény, hogy Sápadt Légióik Rouŋn Tarrhin-on Lyechard ellenében sorakoztak fel a háborúk utolsó nagy csatájában, a Shulur melletti síkon.

Ezek a családok veszítették el elsőként calowyni vándorlelkeiket, s kerültek a *cern* élére azok a mágusok, akiknek lelkei már Yneven kóstoltak bele a magasmágia tudományába. Ők az első klánfők, akiket Ifjaknak nevezünk.

Talán úgy tűnhet fel, hogy ezzel sikerült egységes vezetést kialakítani az Erődben, ám ennek ellentmondani látszanak azok a tények, hogy Toron – a császárság megszilárdítása után – nem tudta hatalma alá hajtani egész Északot, el kellett fogadnia keletről az uluk és az orkok, az irlavok és a dwoonok embernépeinek megtelepedését.[173]

Ezen királyságok megerősödése, a vörös és fekete hadúri lobogók ismételt felbukkanása és a pyarroni térítők megérkezése után pedig csupán a zászlóháborúk öldöklése következhetett – Új-Kyria megmaradt álomnak.

A Boszorkányerőd belső számai legalább ugyanazok voltak, s csupán a XIV. zászlóháború előtt következett be változás. A Dakk klán *dom supreor*a ekkor ölette meg a Lyen'horn Ház főbb úrnőjét – felborítva ezzel a szigorúan ügyelt egyensúlyt. Sokan gondolják úgy, hogy ez is közrejátszott a háború elvesztésében. Végül Jakirte Jak Cyr egy nemzedéken át húzódó cselszövés végeztével megtörte a Dakk *cern* belső rendjét, s egy Ifjú lelket helyezett a család élére. Így billentek helyükre a számok, s azóta is három Öreg, öt Változó és öt Ifjú vándorlélek áll a Boszorkányerőd családjainak élén.

[171] *A Tysseh Ház vezetője más néven is ismert – illetve néhány toroni krónikában Fried Ri-Vilarként szerepel. Mivel a klán címere, a farkas egyértelművé teszi kilétét, és nincs tudomásunk az Erődön belüli egyéb hatalmi változásokról, arra következtethetünk, hogy ez esetben egy beszélő névvel van dolgunk. A „Bilincstörőnek" vagy „Kötések pusztítójának" fordítható név talán egy olyan szertartásra utal, melynek során Omorra Tyr Tysseh egy régebbi (esetleg Ryek idejéből származó) átkot vett le a cernjéről.*

[172] *Bizonyos jelek arra utalnak, hogy Godorának – a későbbi Erionnak – is volt egy Hatalmasa, ám ő minden valószínűség szerint valamikor a családi háborúk idején végrehajtotta a végső átalakulás szertartását, s mindörökre távozott Ynevről.*

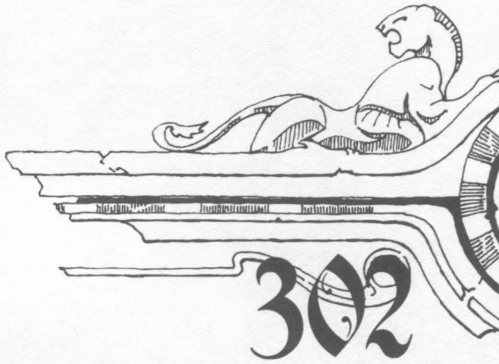

A Hatalmasok jelenlegi erőviszonyai azonban továbbra is zavarosak. Nyugtalanságra ad okot az a tény, hogy az egyik Öreg, Jæring-Yd Garun vélhetően továbbra is Orwella elkötelezett híve – talán ezért is tűrik meg a kígyóasszonyt oly sok helyen Toronban. Essyl Han Hjannych és Mora Tyron Byadyss oly rég nem adtak hírt magukról, hogy velük kapcsolatban még találgatásokba sem érdemes bocsátkozni. A Változó lelkek terveiről sem sokat tudhatunk. Annyi tűnik csupán bizonyosnak, hogy Tharr leghatalmasabb földi pártfogója a galambcímeres Gebattar Ussys Tachryss. Neki szolgál az oroszlán- és a kígyópápa. Rajta kívül csupán Omorra Tyr Tyssehről tudható, hogy az újraéledő Árnyékúrnő útját egyengeti. Sem Jakirte Jak Cyrről, sem Haniha Cíh Cyuhann úrnőről, sem Mjaghæl Maronn Dian-onról, az unikornisdíszes klánfőről nem tudunk semmi kézzelfoghatót. Utóbbiról csupán annyi ismeretes, hogy az ő tiszte a császári lélekőr beavatása.

Ha lehet, az Ifjú lelkek jelen állapotai még inkább kifürkészhetetlenek. Legkevésbé tapasztaltnak a vadkancímeres *cern* ura, Sittas Seur Dakk számít. A shuluri ütközetben elbukó Baythan, Chymmerien és Terrn Házak jelenlegi urai közül Amadryn Ches Baythan és Symmana Seryl Chymmerien minden bizonnyal a Tűzkobra hű követői. A cápás Baythanok ilyen irányú elkötelezettsége régről ismert. A Quirontenger sogronita *concitator*ai elsősorban nekik engedelmeskednek, s boszorkányhercegük is a Kis-Szindvileken trónol. Egykori szövetségesük, a Terrn klán jelenlegi ura, a toroni macskák felett parancsló Harn Sys Terrn irányítja Tharr rangban harmadik pápáját, a bakszarvút.

Vélhetően szintén Sogron hitén áll Assam Fryr Lyen'horr, az ötödik *Ifjú* lélek is, bár ennél sokkal többet róla nem állíthatunk.

Ők hát Toron Hatalmasai, akik elzárkózva élnek roppant erődítményükben, kiknek számtalan szolgája él ugyan szerte a birodalomban, ők maguk mégis csupán néhány halandóval érintkeznek. Kedvenc módszereik a kivárás és a halogatás, és az, amit mi nagypolitikának nevezünk, gyakran nem más, mint játékszer a kezükben, eszköz, mellyel bonyolult terveiket igazgathatják.

Azok, akik az ő terveiket szolgálják, nem is láthatják át az egész építményt, amit a boszorkányurak lassan, kőről kőre építenek, s ha kell, elbontanak. Ezen szolgáknak roppant méretű kihívásokkal kell szembenézniük, hogy az épület kövei lehessenek, ám ez mégsem elegendő ahhoz, hogy meg is értsék, mit miért kellett tenniük. Ne is várjuk hát, hogy az épület alkotói maguk is téglákká váljanak, s lealacsodjanak szolgáikhoz magyarázkodni!

Mindig akadt néhány kiválasztott, aki közelebb kerülhetett a Hatalmasokhoz, ám ők is csak a mű egyes részleteit láthatták, s elegendő erőt kaptak ahhoz, hogy az általuk érteni vélt részen rendet tartsanak, s maguk is megmozgassák az őket szolgáló kavicsokat.

A Boszorkányerőd lakói manapság is földi lelkek számára kifürkészhetetlen terveiken dolgoznak lassan, folyvást újra és újragondolva mindent. Egyedül a belső hatalmi harcok idején gyorsulhatnak fel hirtelen az események, s olykor rövid fél hónap alatt kell dönteniük olyan ügyekben, amelyek a külvilág felé mutatott egységüket veszélyeztetik. A létükön kívül túl sok veszítenivalójuk nincsen, ám ebben – hozzánk hasonlóak – inukszakadtukig képesek küzdeni vetélytársaikkal.

Annak dacára, hogy a calyrok történetéről és képzéséről viszonylag keveset tudunk, mégis talán választ adhatunk egynémely, a számukkal kapcsolatos kérdésekre.

Tekintetbe véve, hogy a birodalom fénykorában a kyrek mágusainak létszáma száz körül mozoghatott, s a képzésük is bizonyosan megoldott volt, úgy gondoljuk, hogy mindig rendelkezésükre állt utánpótlás azokra az esetekre, ha valamelyikük elhalálozott volna.

[173]Ráadásul az orkok már sokkal korábban felbukkantak Toron határai mentén, s bizonyosan jelen voltak már Ryek idejében is. Igen szívós fattyak, az anyjuk mindenit…

Daumyr halott sziklája néhány száz ölnyire előttük emelkedett ki a habokból. A hajók messze elkerülték, s a hullámok is elcsendesedtek a fekete szirtek tövében. Cynthar – talán életében először – hosszan nézte a szigetet. Először, mert bármennyi időt töltsön az ember Shulurban, elszántság és bátor szív kell hozzá, hogy valaki sokáig legeltesse szemét a Boszorkányerőd kaotikus épületegyüttesén, mely úgy trónol szikláján, akár prédára leső keselyű. Úgy tartják, senkinek nem volt még bátorsága, hogy papírra rója a Hatalmasok lakhelyének körvonalait – hisz senki nem oly vakmerő, hogy fürkészni merészelje a legnagyobbakat; s azt már csak tényleg suttogva teszik hozzá (ha egyáltalán eljut idáig egy beszélgetés valami lázálmokkal teli éjszakán), hogy nem is lehet lerajzolni a kikötő szájában terpeszkedő, felhőket ostromló épületet, mert folyamatosan változik, a benne lakók szeszélye és hatalma szerint. Nem szembeszökő, inkább nyugtalanító az a mód, ahogy a komor építmény alakot vált, elbizonytalanítja a józan eszűeket is, vésztjósló gondolatokat plántál a fejekbe.

Egy új bástya, kőcsipkés fiatorony vagy kecses kőhíd talán még nem volt ott, mikor a nap a vízbe hanyatlott, s a józan ember ilyenkor inkább megtartja magának gondolatait, mert bármit szólna, csak hallgatást kapna válaszul. Jobban jár, ha elfelejti mondanivalóját, elrekeszti a többi mellé, a szívnek abba a pitvarába, ahová komor sejtéseit zárja.

A hajó – s vele Cynthar – lassan a Boszorkányerőd jéghideg árnyékába siklott. Valahol a dinasztiáról elnevezett mélyvízi áramlat peremén billegtek. A monstrum elfogta előlük a napot, dermesztő kék árnyalatokat festett a táncoló hullámokra. Ügyes kezű szobrászok életet lehelhetnek bármilyen sziklakőbe, de lenne egy anyag, mely kifogna még a legértőbb kőművészen is: Daumyr gránitalapja véglegesen és visszavonhatatlanul halott volt. Talán az épület súlya, talán a lassan belészivárgó gondolatok ölték meg, csak ázott a sós vízben, repedéseiben még moszat sem telepedett meg.

Bármily nyomasztó volt is a boszorkányurak lakhelye, mégsem nélkülözte a szépséget és azt a sajátos kecsességet, melyet a Calowynról érkezettek minden alkotása magán viselt. A komor bástyafalakon kőcsipkés mellvédek futottak körbe, szobrok, vízköpők ezrei díszítették a falakat, tartották a törékenynek tűnő kerengőket. Kőindák és virágok kúsztak fel az oszlopokon, ékítették a buja függőkerteket, tekeregtek az egeket ostromló tornyok oldalán, a hidakon, ablakokon, boltíveken. A magasba törő kupolák kék és szürke cserepei messziről csillogtak, akárcsak a tornyok üvegszemei, a temérdek különböző színű darabból összeállított falnyi kristálytáblák és örvényablakok. A kecses tornyok, a *syrcum*okat erősítő nehézkes donzsonok felett tizenhárom különféle zászlót lengetett a szél. Tizenhárom lélek, egy akarat – Toron maga.

Innen ugyan nem lehetett látni, de Cynthar tudta, mit találnának, ha óvatosan megkerülnék a komor épületet. Három karakkányira az Erődtől, gonosz törpeként ült a vízben az égigérő palota kisöccse, Észak legrettegettebb tömlöce, a Boszorkánybörtön. Fekete csonkagúlája torz tökéletességével riasztott minden kíváncsiskodót, ha volt egyáltalán bárki, aki a közelébe merte kormányozni hajóját. Cynthar gyanította, hogy nem sok ilyen őrült jár-kel a nap alatt. Háta mögött a haramiaképű sóhajtva engedte le a fekete vitorlát.

– Ha valóban akarnak tőled valamit, uram, majd értesítenek… – Remegett a keze, míg ezt mutatta. Cynthar bólintott. Visszafordult az Erőd felé. Hangyánál is kisebbnek érezte magát a fekete szirtek tövében. Alattuk a tenger szörcsögve nyelte a horgonykötelet. Nem volt értelme körülhajózni a szigetet. A sziklák sehol nem kínáltak kikötésre alkalmas helyet; a fehér hajú férfi tudta, sem móló, sem vízikapu, de még egy keskeny kőlépcső sincs, ami megkönnyítené a bejutást. A Hatalmasokat nem lehetett meglepni: csak akkor beszéltek valakivel, ha ők maguk kívánták.

Számoknak ideje

Tudjuk, hogy hatalmuk nem biztosított halhatatlanságot számukra, miként azt is, hogy az irányított újjászületéssel a megfelelő helyszíneken és időben tudtak ismét előlépni a Kárpit mögül.

Ugyanakkor gyanítható, hogy nem mindig ugyanazok álltak az általuk irányított családok (*cern*ek) élén, hanem szigorúan szabályozott rendszer szerint váltották egymást az életek során az irányításban.

Ez folyamatos képzést biztosított számukra, egyben azt is jelentette, hogy valós számuk jóval száz fölött lehetett – jóllehet testi valójukban nem mindannyian élték a birodalom nemeseinek mindennapjait.

A kyr krónikák tanúsága szerint igenis el lehetett pusztítani őket, s számos esetben komoly veszteségek is érték soraikat a birodalom sorsfordító óráiban – s nem csupán az ötszázéves háborúban. Ehhez járult hozzá az általuk is keresett „tökéletes átalakulás", melynek során végleg elhagyhatták az ynevi létet. Létszámuk folyamatosan változhatott, s Kyria végóráiban igen jelentős mértékben lecsökkent, ami arra utal, hogy az utánpótlásukat biztosító birodalmi képzés – esetleg annak rettenetesen hosszú időtartama – már nem volt elegendő a teljes értékű calyrok „kineveléséhez".

A hajdani kyr *cern*ek belső erőviszonyairól viszonylag keveset tudunk, csakúgy az adott családon belül létező mágusok számáról. Feltételezhető, hogy a *cern*ek urai – illetve a közvetlen irányításban résztvevők – megkérdőjelezhetetlen elsőséget élveztek az alacsonyabb rendfokozatú – fiatalabb – tanítványokkal szemben, esetleg maguk is megakadályozhatták – puszta létükkel vagy az általuk birtokolt tudás visszatartásával –, hogy újabb mágusokat avassanak be, ily módon a calyrok száma soha nem emelkedhetett egy bizonyos érték fölé.

A végromlás idején számosan odavesztek a birodalom védelmében, és gyanítható, hogy az arra képesek a végső átalakulást is végrehajtották. Azok tehát, akik itt maradtak, vagy alkalmatlanok immár erre az átlényegülésre, vagy éppen ellenkezőleg, társaik fogyatkozását látva magukra vállalták, hogy nem hagyják el a kyreket és addig kitartanak mellettük, amíg az általuk várt Új-Kyria ideje el nem érkezik.

Hogy a jelenleg Toronban létező tizenhárom Hatalmas valójában mire képes, nem tudjuk, s csakúgy rendkívül hiányosak az ismereteink azokról a calyrokról – ha valóban léteznek –, akik Ynev más pontjain rejteznek.

Lyas Din Shyjael magiszter: ***A Hatalmasok felvetette kérdésekről***

A dinasztiáról

Ami a toroni császári dinasztiát illeti, nos, a legtöbb esetben csak találgatásokra és hiányos ismeretanyagra támaszkodhatunk. Így minden sajnálkozásunk mellett csak az alábbi rövid tanulmánnyal állhatunk a Nagytanács rendelkezésére. Jelen írás tartalmaz ugyan néhány merészebb elképzelést is a birodalom vezető családjáról, ám ezek bizonyítása egyelőre még várat magára.

A Toron Birodalom élén immáron több mint három és fél ezer esztendeje a Lyechard Ház kiemelkedő képességű férfiai állanak. Nevük már jóval korábban politikaformáló erő lehetett a kyr maradványnépek között, erre utal az a bizonytalan eredetű jóslat, amely szerint a shuluri Hatalmasok idejekorán – talán még a családi háborúk kora előtt – ezt a nemes famíliát jelölték az ország uralására.

Bármiképpen volt is, igazán akkor kerültek a figyelem középpontjába, amidőn a háborús időszak vége felé Rouŋn Tarrhin-on Lyechard került a Toron *syncordia* élére. Ő volt az, aki végül vérrel és acéllal görbítette akarata alá a hadakozásban kimerült Házakat, aki újra országot kovácsolt a szétszakadt népből, és sikerrel fogadtatta el magát a kyrek többségével. Nem lehet kétséges, hogy a Hatalmasok (és a kyr istenek) egyetértő segítségét is ki kellett érdemelnie, s

talán nem járunk messze az igazságtól, ha a Lyechardokat a Boszorkányerőd kiszemeltjeinek kell tekintenünk.

Hogy a boszorkányurak mit kaptak cserébe a támogatásért, arról csak homályos elképzeléseink lehetnek, ám úgy gondoljuk, hogy önmagában az a tény, hogy egy személy kezében összpontosul a világi hatalom, már mindenképpen komoly előrelépésnek számíthatott az idő tájt. A Lyechardok rászolgáltak a bizalomra, és egy kisebb megingástól eltekintve (császári háborúk Psz. 1022–1045) szilárdan tartják kezükben a hatalmat.

A családi háborúk idején a Lyechardok valósínűleg nevet adtak számos meggyengült vagy az összeomlás szélén álló Háznak, amelyek vérükkel immáron őket szolgálták és alaposan felduzzaszthatták az egy Házhoz tartozó kyrek létszámát.

Az ily módon a családhoz csatolt famíliákkal és azok leszármazottaival megerősödve a Lyechardok győztesként kerültek ki a vérontásból, és saját érdekeiket egyetlen pillanatra sem vesztve szem elől, azóta is kiemelkedő helyet foglalnak el a toroni mindennapokban. A család létszámát még megbecsülni is igen nehéz, lévén rájuk kiemelten érvényesek mindazon titoktartási és biztonsági formulák, melyek szinte megközelíthetetlenné teszik a „hagyományosnak" mondható Nemes Házakat is.

Ha figyelembe vesszük, hogy a dinasztiához tartozik a három hercegi (a Ten, a Hior és a Vall'hass) valamint a Régensi és a Myr Ház, továbbá a *regitor imperalis*ok és a *concitator*ok egy része is, akkor a Lyechard család létszámát – mértékadó toroni becsléseket is figyelembe véve – legalább öt-hatszáz főre tehetjük. A „teljes jogú" császári sarj kifejezés mindazonáltal kizárólag az uralkodó ivadékaira használható, tehát jogos trónigénnyel legfeljebb öt-tíz utód rendelkezik, akik legtöbbje soha életében még csak a közelébe sem kerül a koronának.

Hogy mindig legyen elégséges számú trónörökös, arra a császári háborúk ideje óta mindennél jobban figyelnek a birodalomban. Egyesek a kyr nők misztikus képességeivel magyarázzák, hogy az elmúlt rettentő hosszú idő alatt szinte soha nem vetült árnyék az utódlásra.

Ezenkívül a dinasztia – és általában a kyr családok – belső rendje is ezt a tiszta örökösödési rendszert támogatja.

Az uralkodó első számú felesége az anyacsászárné. Ő az udvar asszonyainak parancsolója, a trónörökösök anyja, a Myr Ház vezetője. Kiváló neveltetésű és makulátlan vérű. Bármely más császári asszony csak őutána következhet a sorban – úgy befolyásban, mint tiszteletben, feltéve persze, ha egészséges fiúgyermekekkel ajándékozza meg a dinasztiát. Ez a Belső Művészeteknek nevezett tradícionális oktatás – melyet itt Északon többen egyszerűen boszorkányságnak neveznének – révén egy felkészült tanítványnak nem jelenthet különösebb nehézséget, és elsajátítása gyaníthatóan összefüggésben van a kyr fajtajelleggel.[174]

A dorani Kyr kör ***Toron belügyei*** *című tanulmánysorozatából*

A császárnak több felesége és ágyasa is lehet, ám ezek gyermekei a kyr jognak megfelelően csakis akkor kerülhetnek a trónra, ha az anyacsászárné valamennyi gyermeke alkalmatlan lenne az uralkodásra, erre pedig a császári háborúk óta nem volt példa.[175]

A három örökösi vagy hercegi Ház az uralkodójelöltek köré épül. Közülük a legmegbecsültebb a Ten Ház, mely a mindenkori trónörökös udvartartását alkotja, egészen annak megkoronázásáig. Ekkor hivatalosan megszűnik és az udvar részévé válik, egészen az új trónörökös megszületéséig. Akkor ismét életre hívják, hiszen a Ten Ház legfontosabb célja az ifjú Lyechard felkészítése az uralkodói feladatokra. A másik két hercegi Ház is hasonló szerepet játszik a dinasztia életében és akkor jutnak kitüntetett szerephez, ha a Ten Ház jelöltje valami oknál fogva meghalna, vagy olyan sérülés érné, amely kihatna a birodalom irányítására. Amennyiben a császár

[174] *Meg kell ugyanakkor említeni, hogy a Belső Művészetek tudása nem túl régi, és vélhetően csak Kyria végidején jelent meg a Nemes Házak között. Elsajátítása megfelelő mesterek nélkül szinte lehetetlen, s igaz tudóinak száma is igen kevés. A tradíció mesteri alkalmazóit* ***lyrhÿssen****eknek nevezik; ők parancsolói nem csupán saját testüknek, de képesek a férfiak magjának gondozására és átalakítására is. A megfelelő* ***lyrhÿssen*** *alkalmazása olyan drága, hogy a Házak java része nem is gondolhat szolgálataik igénybevételére.*

[175] *A többnejűség szokása elfogadott a toroni kyrek között, ám megkötésekkel: csak az elendoroknak és famoroknak megengedett – ha az első feleség beleegyezik, vagy ha nem képes egészséges utódot szülni, vagy ha*

alkalmas trónörökös nélkül halálozna el, a Hior Ház feje (az elhunyt testvére) kerül a dinasztia élére. Utoljára erre mintegy kétszáz esztendővel ezelőtt akadt csak példa, arra pedig, hogy nyomát leljük Vall'hass Házból kikerült uralkodónak, legalább másfél ezer esztendőt kell visszalapoznunk a krónikákban.[176]

A dinasztiához tartozik a Régensi Ház is, ez a meglehetősen sajátos jogállású toroni képződmény. Mind a mai napig tartó befolyását még a császári háborúk idején szerezte, ám ennek pontos mikéntjéről nincsenek megbízható ismereteink. Azon kyr magiszterek, akiket a kérdésben kikérdeztünk, nem bizonyultak bőbeszédűnek, ám sejteni engedték, hogy egy Rőt Gyermek néven emlegetett személy állhat a dolgok hátterében.

Mint neve is mutatja, a Régensi Ház elsődleges feladata a kiskorú uralkodó védelme, nevelése és pártfogása, egyben nagykorúságuk eléréséig az ország vezetésének ellátása. Császárt semmilyen körülmények között nem adhatnak. A császári háborúk idején, III. Tarrhin-Rouŋn halálakor a császár fivére, Skįn-Askhettys lépett fel az ifjú trónörökös, V. Rouŋn védelmében, nagyban hozzájárulva ahhoz, hogy ne boruljon vérbe az ország.

A régensi család hatalmát ez időtől fogva számíthatjuk. Hatalmuk súlyát elsősorban az adja, hogy a császár hiányában Toron régense fekete hadúr is egyben.

A Régensi Ház vezetője sohasem állhat elsőfokú vérségi kapcsolatban az épp uralkodó császárral, Házának léte gyakorlatilag a „család a családban" állapottal írható le. A Régensi Ház nevelői és tanítói különösen elismert nők és férfiak, gyakorta juttatnak tudásukból a trónörökös Házaknak is. Így biztosított, hogy ha kell, megfelelő neveltetésű férfi állhasson vészidőkben az ország élén.

Elválaszthatatlanul összefonódik a nevük a Ködfivérek nevű orgyilkos- és kémházzal, mely szintén a császári háborúk idején jött létre, vélhetően a dinasztia, ha nem egyenesen Skįn-Askhettys on-Lyechard kezdeményezésére.

Többek között a Ködfivéreknek és csatlósaiknak köszönheti a Régensi Ház befolyását a birodalomra. Kém- és besúgóhálózatuknak hála egész Toronról naprakész információkkal rendelkeznek, s ily módon a központi hatalom egyik – ha nem a legfontosabb – támaszát jelentik. A mondás szerint, amiről a Régensi Ház feje nem tud, az nem is létezik a birodalomban.

Érintőlegesen esett már szó a Myr Házról, az anyacsászárné által vezetett belső udvarról. Ez utóbbi kiterjedését tekintve a császárváros egy jelentős területét elfoglalja, s itt található az első asszony Hattyúkert nevű leányneveldéje is.

Szintén a Myr Ház keze alá tartozik a dinasztia minden leányának felügyelete és taníttatása, nem csupán Shulurban, de a birodalom egész területén. Az anyacsászárné gazdag udvart tart a Rhín-beli Labbasirben. Talán ez is közrejátszik abban, hogy azokat a földeket a „császárné országának" is szokás nevezni.

A birodalom távoli vidékein az úgynevezett *regitor imperalis*ok, a császári szóval kinevezett tartományi főurak képviselik az első család akaratát. A *regitor*i udvarok közül kettő (a Shulurban és Rhínben székelő) vér szerint is a dinasztiához kapcsolódik.

Kizárólag a dinasztiát szolgálja a Száztizenegyek nevű lovagrend, melynek mindenkori nagymestere maga a császár. Ugyanígy az első famíliához köthető Tharr egyháza is, hiszen a szörnyisten főpapja – amellett, hogy az egyik fekete lobogó őrzője – egyben a császári lélekőr is. Ő az, aki az uralkodót az anyagi síkokon kívül védelmezi. Toron történelme során csu-

a Ház tagjainak többsége engedélyezi. Egy erős akaratú kyr nemes számára mindhárom megoldás akár erőszakkal is keresztülvihető. Az ágyasok tekintetében nincsenek ilyen megkötések, még a kasztok szerint sem.

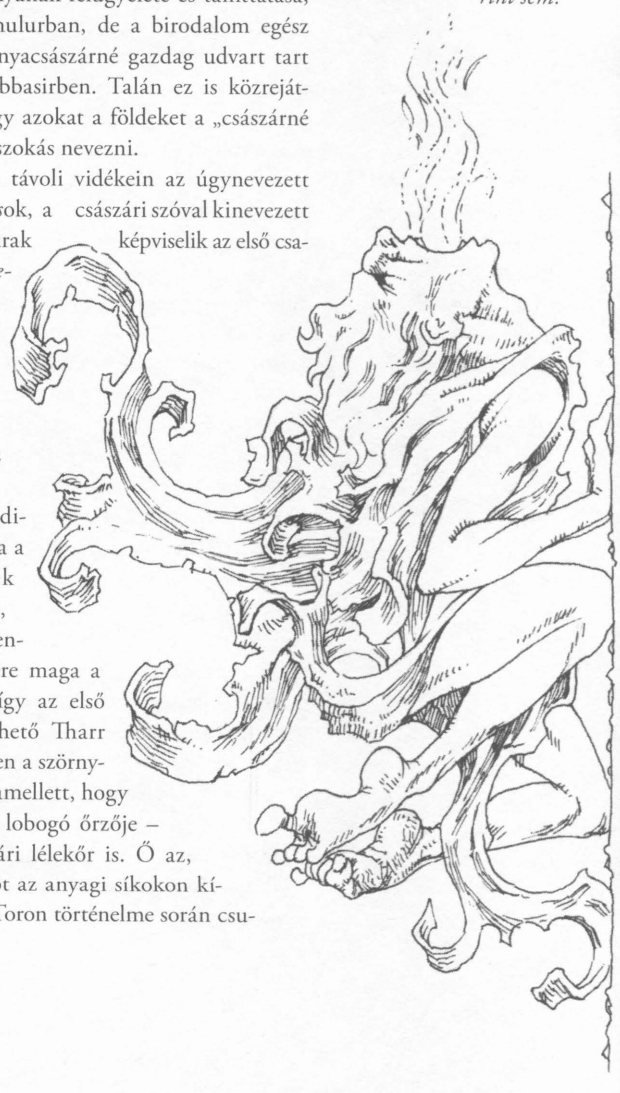

[176] *A másik két hercegi Házból kerülnek ki az úgynevezett hekkacsászárok, azok az áldozati uralkodók, akik a koronázások előtt adják vérüket az új császár sikeres országlásáért. Ezek a sarjak általában a Ház második, negyedik vagy más páros sorszámú fiai közül kerülnek ki. Feltétlenül meg kell jegyezni, hogy a Ten Ház fiúgyermekei az anyacsászárnétől származnak, míg a Hior és Vall'hass családjaiban szerepelnek azok a fiak, akik a másod-, és harmadfeleségektől születtek.*

pán egyszer, a III. zászlóháború idején került a lélekőr távol az uralkodótól, akkor a meghódított Erigow-ba (a néhai Enrawellbe) helyezte át a székhelyét.

Feltétlenül meg kell még említenünk a dinasztia személyes szolgálatába rendelt egyéb szervezeteken és családokon kívül a *Mortor Imperalis*t, ezt az orgyilkos klánt, mely az utóbbi évezred során tűnt fel a császár mellett. Vélhetően közös gyökereik vannak az Ikrek nevű, hasonló szervezettel, egyes elképzelések szerint ez utóbbi egy oldalágáról lehet szó. Erre utal, hogy erős rokonságot mutatnak a homállyal és az árnyakkal, mely mind ez idáig csak az Ikrekkel kapcsolatban került feljegyzésre.

Akad ugyan még néhány említésre méltó történés a birodalomban, mire kutakodásunk során többé-kevésbé sikerült fényt derítenünk, ám témánkat szorosan nem érintvén, egy másik értekezésünkben mutatjuk be azokat.

A toroni császári dinasztia vizsgálata során folytonosan felbukkant egy rendkívül zavaró körülmény, mely rendre ellentmondásokba vetett bennünket. Ez pedig a toroni uralkodócsalád állítólagos mágiahasználata.

A toroniak természetesnek veszik, hogy a császár mágikus hatalommal is bír, amit az északi kútfők többféleképpen is magyaráznak. Egyesek szerint csupán felnagyított, eltúlzott elképzelésekről van szó, mások a Boszorkányerőd közvetlen hatását vélik felfedezni a dolgok mögött. Nem az a meghökkentő, hogy mágiát társítanak a dinasztiához, hanem hogy sehol nem említik azt az iskolát vagy hagyományt – a mágiahasználatot is csak néhol –, amit egyértelműen a császári családhoz köthetnénk. Ez pedig élesen ellentmond annak a toroni gyakorlatnak, mely minden lehetséges eszközt megragad a különféle dicső tettek megörökítésére. Egy kizárólag a dinasztia számára hozzáférhető mágiaforma – ne legyenek kételyeink – mindenképpen ide tartozna.

A Nagytanács könyvtárában tizenkettő olyan – jobbára Toronból származó – feljegyzést találtunk, amely a császár közvetlen mágikus hatalmát bizonyítja. A kyr eredetű jegyzetek esetében még elfogadható az a vélemény, hogy csupán jelentőségükben felnagyított, egyedi esetekről van szó – néhány olyan uralkodóról, akik valamilyen módon beavatást nyertek a boszorkánymesteri mágia egy különleges – egyesek szerint leromlott – formájába. Az ezektől független beszámolók – például a Szövetség egy haonwelli követjárásakor készített napló hasonló eseteket említ, mi több, az alkalmazott „mágiaforma" leírásakor is számos ponton megegyezik a toroni forrásokkal.

Több helyen megemlékeznek olyan udvaroncokról, egy esetben egy Nemes Ház famorjáról is, akik vértolulást vagy ahhoz kísértetiesen hasonló nyavalyát kaptak – minden jel szerint közvetlenül az uralkodó akaratából. Szerepelnek ugyanakkor mások is, akik „erősen nyáladzva, elvörösödött fejjel, vérző orral" szenvedtek ki a dinasztia valamely sarjának mágikus rontásától.

Ha nem csupán a császárt érintő eseteket is ide vesszük, a hasonló „rontások" száma a beszámolók alapján hetvenkettőre emelkedik, ami már figyelemre méltó szám.

Felmerülhetne ugyan, hogy mindezen „rontásokat" a dinasztia valamely sarjának utasítására egy mágiahasználó hívta életre – és vannak is ilyen példák szép számmal –, ám a fenti esetek mindegyike a dinasztia valamely sarjával esett meg.

Anhint Perras magiszter véleménye alapján a fentebb tárgyaltakkal még számos egyéb eseményt is rokoníthatunk. Szerinte mind azt mutatják, hogy létezik egy különleges mágiaforma – amely a leírások alapján világosan elkülöníthető a boszorkánymesteri praktikáktól – melyről egyértelműen csakis a dinasztiával kapcsolatosan emlékeznek meg.

Perras magiszter szerint minderre kézenfekvő és egyszerű megoldás kínálkozik: csupán azt az eddig hiteltelennek tekintett forrást (Amerrin Englar, ***Császári históriák***) kell felülvizsgálni, amely többek között az első toroni császár, Rouŋn Tarrhin-on Lyechard tevékenységével foglalkozik. Amerrin Enghass ugyanis nem kevesebbet állít, mint hogy Toron első császára egy ryeki

308

nyirokdémonnal paktált le, és többek között neki köszönheti felemelkedését. Még nevet is közöl: eszerint a szeráfi alkut egy Harratigrahin nevű lénnyel kötötte volna az ifjú Lyechard. Perras magiszter elképzelése szerint ez az alkuszöveg a mai napig a császári család birtokában van, s időről időre (esetleg titkon folyamatosan) beavatást nyernek általa a dinasztia újabb tagjai.

Ha figyelembe vesszük azt a példátlan méretű démonvadászatot és a szerafisták tűzzel-vassal való üldözését, amiben Toron mindig is élen járt, meglehetősen zavarba ejtő a fenti teória. Ugyanakkor Perras magiszter úgy véli, hogy az efféle, egyedinek tűnő esetekre számos példát lehet találni, s nem tartja kizártnak, hogy más – adott esetben erősebb – szeráfi láncolatok is élnek még Toron-szerte.

A Lyechardok esetében – ha igazak a fentiek – mindenképpen a Boszorkányerőd hallgatólagos támogatását kell sejtenünk. Amennyiben pedig ők áldásukat adják a birodalom valamely ügyére, akkor a végső szó már kimondatott, rendelkezzenek bármiként is a hagyományok.

Akármimód történjenek is a dolgok Shulurban, bárminő magyarázatot is ad a fenti elmélet a császári családdal kapcsolatban felmerülő kérdések bizonyos részére, azt, hogy Toron élén egy rejtező szerafista vérvonal állna – vagy legalábbis akadnak titkon szeráfi beavatottak a dinasztiában –, egyelőre botorság lenne tényként kezelni.

Lyas Din Shyjael magiszter
kiegészítése az előzőekhez

A császári belsőváros – ha valami praktikával rugaszkodik a levegőégbe a szemlélő – fehéren világló, roppant foltnak rémlik Shulur testén. Jobbára a nemesi kerületek határolják, elsőül is Satmyr, mely javarészt maga is azon az elnyúló magasulaton fekszik, mely alapot ád a belsővárosnak. Ennek a hegynek a hosszában építették hajdanán az alabástrom várost a kyrek; calyrvárat Shulur tartományi székhely legnagyobb méltóságú mágusának, az Ezüst Hatalmasnak.

A hószín kerület maga is a satmyri hegy vonalát követi. Az alacsonyabb, lankás hegyoldalakat átengedte a nemes városrésznek, míg ő a magasabb helyeket vette birtokba. Több kaput építettek falaira.

A keleti, vagy Vízikapu márványmedencés torkát egy belső tavacska vizeire nyitja. Hajnalonta Sogron papjai e kapu előtti téren mutatják be a város napköszöntő tűzáldozatát. A déli, vagy Napfénykapu a Kikötőnegyed nemesebb részeire nyílik A belsővárost északkeletről határoló Shwaginra Tharr városrészére nyílik a Tharr-kapu. Ezt Lépcsőkapunak is nevezik, hiszen majd' száz embernyi magasságba emelkedik, amíg a kis híján függőleges sziklafal tetején a Néma papjai beléphetnek az alabástromvárosba. Háromszázharminchárom feketemárvány grádics visz fel odáig, lépcsőházában öt gyaloghintó is elfér egymás mellett, és bőven jut hely a szintek különféle belső járatrendszereinek és ellenőrzőpontjainak is.

A belsőváros északi végében is található ugyan egy kisebb kapu, ám az nem a külvilágba, hanem a fehér falakkal körülhatárolt császárkertre nyílik. Ez a hatalmas park kizárólag a dinasztia tagjainak és vendégeinek áll rendelkezésére.

Maga a zárt város egyetlen óriási építménynek rémlik, még akkor is, ha szabályos ívekben futó belső utcák bontják darabokra. Manapillére maga a császári palota, az egykori calyrvár központi épülete. Öt lunirmárvány manaíve körülörvényli az épületrendszert, a vezérvonal lágy hullámban tör ki a falak közül, hogy a Shwagin és Zadon kerületek határát megrajzolva aláereszkedjen a két magaslat közötti völgybe, majd Satmyr hegyére felfutva, az azonos nevet viselő nemesi városrész központi manapillérébe olvadjon. Ez az egykori anyrpalota, az Azúrbalkon.

Shulurban ez a két fontos mágikus építmény maradt meg szinte egyedül Kyria idejéből. A várost óvó egyéb épületrajzok, lunirmárvány csatornák megsérültek, tönkrementek a sötét időkben. Ezen védelem megszűntével Shulur maga is többször elpusztult, földindulás sújtotta, Sogron tüze perzselte, ám a két manapillér ma is áll.

Ezek szolgáltak szállásul a Hatalmasoknak, amíg el nem készült az öbölben a Kilencvenkilenc Torony palotatömbje. A mágia tudorai szerint nagyban hozzájárult ezen kyr paloták felhúzásához, megmaradásához a tény, hogy a császárváros Ynev egyik legfontosabb managócpontjában fekszik. A belsőváros központja egykor Jæring-Yd Garun magánszállása volt; pompáját, előkelő építészeti megoldásait ma is őrzi.

A belső szférába tartoznak még a dinasztia tagjainak fényűző szállásai és a mindennapjaikat megkönnyítő fürdők, színházak és arénák, de ott dolgoznak a birodalom ügyeit intéző különféle (hadi, külügyi, pénzügyi kancelláriák is. Szintén ott húzódik meg az a többihez képest szerény épület is, mely a császári lélekőr lakhelyét rejti. Az ő állandó palotája a Shwaginban található.

A belsőváros középső – azaz holdszférájában – kaptak helyet a külországi követek és magas rangú túszok szállásai, az adminisztrációs gépezet roppant palotái, illetve a különféle fogadó- és tanácstermek. A birodalom boszorkányhercegeiből álló Árnyéktanács az egykor (az Erőd megépítéséig) Mora Tyron Byadyssnak, a Kyall tartományból származó Hatalmasnak otthont adó Márványpalotában tartja összejöveteleit.

A Nemes Házak képviselőiből álló Császári Tanács a Tókert nevű épületegyüttesben tevékenykedik, ha az uralkodó szükségét érzi munkájuknak. A belsőváros holdszférájában ezeken kívül is számos kisebb tanácspalota és főúri lakrész található – ezek kicsiny tündérkertek saját parkokkal és medencékkel. Tulajdonosuk a dinasztia, néhanap egyes különösen nagy tiszteletű vendégeknek kínálják fel őket shuluri tartózkodásuk idejére.[177]

Legtöbbjük valamiféle összeköttetésben áll a központi palotával, folyosó és kerengőrendszerek, lépcsők kötik őket össze, sőt: akad közöttük olyan, melybe a holdszféra utcáiról nem is nyílik bejárás.

A holdszférában építették meg a mindenkori császárné hatalmas iskoláját, a Hattyúkertet is. Ez a parkokkal, tavakkal, karcsú, kupolás tornyokkal, oszlopos kerengőkkel ékes, ötszög alapú épület egyben a Neme
serdülő leánygyermekeinek
család köteles nemzedéker
küldeni ebbe az iskolába.
első vérzésükig tart (mely á
tendős koruk táján követl
Húgoknak nevezett gyerm
családjukhoz, amely a köv
köteles lesz újabb túszt küld
Ez nem történik meg azon
év is eltelik, míg a család e
küld a császárné udvarába. A
színvonalú oktatásban részes
tük olyan, aki a vérzése után
alaposabban kitanulhassa a
vagy éppen a fegyverforgatás
betekintést nyer a Belső Műv
Rendje tudományaiba is.[178]

Ily módon a császárné e
fölött rendelkezik, mely a di
körülmények között hűséges,
egymást, és *minden* toroni N
vannak. Ez a szervezet alkal
befolyással bír a famorok udv
fegyveres fenyegetésnél. Nem
azon, hogy a Húgok testvéri
sebb birodalmi befolyással r
tartják számon. Feleségek, te
anyák lesznek ezek a leányok
dásukkal, esetleges mágikus k
a Húgok misztikus hatalmá
állnak minden családi trónus
a vacsoraasztaloknál, és egy
tetve döntenek élet-halál kér
csakis a császárnéhoz és csalá
a Nemes Házak belháborúi
saját véreiket segítik tanácsa
taikkal, ám egymásra fegyver
(méreg vagy *sycarr*ok útján) se

Az egymás közti folyamato
a Tükörgyűrű nevű mágiku
használják, melynek elsődlege
tyúkertből nyílik. Két egymás
talmas tükörlap ez, mely végt
változik, ha valaki belétekint,

[177] Az abasziszi nagykirály több alkalommal vendégeskedett a Madárpalota nevű épületegyüttesben. Ennek nem csupán a formája idéz repülő állatot (az alaprajz íveiből szárnyát tároló ragadozó olvasható ki), de számtalan hatalmas ketrec és kalitka is található itt egzotikus madarakkal, a szabadon élő (ideszoktatott vagy mágiával rabul ejtett) társaikról nem is szólva.

[178] Bár a Húgok a boszorkánymágia egy fajtáját elsajátították, mégsem sorolhatók önálló boszorkánykörbe, legfőképp azért, mert mindannyiuk parancsolója, az anyacsászárné maga nem boszorkány. Régi időkre visszamenő tiltások teszik lehetetlenné, hogy az első asszony bármiféle mágiát használjon – és lássuk be, valószínűleg nincs is szüksége rá.

SZELLEMLOVAS KFT.
1067 BUDAPEST
SZONDI UTCA 18 A ép.
Szellemlovas Kft.
1067 Budapest
Szondi utca 18
13094744-2-42
NYUGTA
GY9 KUL 3 000
E00
1 x 3 000 Ft
GYŰJTŐ 3
5 095
1 x 5 095 Ft
GYŰJTŐ 3
A00
1 x 3 390 Ft
ÖSSZESEN: 11 485 Ft
KÉSZPÉNZ: 11 485 Ft
NYUGTASZÁM: 0237/00012
2014.09.20. 12:46
01 KEZELŐ01
NAV ELLENŐRZŐ KÓD: 17AF7
A01401604

bír – elsősorban a Nemes Házak magánlakrészeiben. Azt beszélik, hogy az efféle ékszereknek akadnak olyan kijáratai, amelyek a városokra vagy elhagyott föld alatti járatokra nyílnak, esetleg más gyűrűkbe, ahol a fény nem értő soha ki nem kevesebb, mint a tükörjárás módozataival az ismerkedni kedvet kedvet kedvet

nalai között, először a kyr Házak belsejét kell megismerned.

A régi birodalom idején még rengeteg Ház létezett. A számukat sem tudtuk. Ott éltünk széltében-hosszában az északi földeken. De a birodalom elbukott, véres és gonosz idők jöttek: egymásnak fordultak a Házak, a Hatalmasok nem figyelték országukat.

Mondhatom, igen rút világ lehetett az. Mindenki csak a saját létére figyelhetett, s a családi háborúk végleg lemorzsolták a gyengéket – Tharr akaratából.

Ám ott, ahol a salak lehull, kiemelkedik az igaz is. Ezek voltak azok a Nemes Házak, melyek ősi fészkeik mélyén nemhogy túlélték a háborúságot, de megerősödve kerültek ki belőle. Elfogadták a kisebb és gyengébb Házak áldozatait, akik vérükért cserébe nevet, biztonságot és új vezetőt, védelmezőt kaptak. Ezen gyengébb családokat nevezik a krónikák alázatos Házaknak. Ők voltak azok, akik nem csupán egy kyr leánnyal vagy fiúval vonták magukat rokonságba, de felajánlották a nagyobb Házaknak cserébe minden birtokukat és minden vagyonukat.

A nagyobb és erősebb családok pedig ezért elvégezték az *endyrchiss* szertartását és nevet adtak az alázatosaknak. Vérük és krónikáik befogadták e kisebb Házakat, egyenlővé tették őket azáltal, hogy a régi nevük súlyát levették a vállukról. Az alázatosak pedig új és jelentősebb Ház részei lettek.

A te családod azonban soha nem tartozott az alázatosak közé. Atyád on-Khayleis, Odassyn tartomány *regitora*; az én vérem szintúgy makulátlan, a rhíni on-Ethessek vére. Egyik családnak sem kellett soha feladnia nevét. Azt mindig csak adtunk. Én a te atyád felesége vagyok, első és legfőbb ebben a rangban, s neked is arra kell készülnöd, hogy az on-Khayelisek vérét viszed majd az arra méltó kyrek közé.

Mert a mi vérünk hatalom. A mi vérünk erő. Hatalmasabb bármi más kötésnél. Atyád is tudta ezt, amikor az on-Ethessek közül kért magának nőt. Tudta azt is, miféle értéket kapott, s azt is, mit kockáztat, ha rosszul bánik vele.

Abban is bizonyos lehetsz, lányom, hogy kérőid is pontosan tudni fogják majd, miféle kötelezettséget vesznek magukra, ha vállalják, hogy a családot kínáljanak neked.

Egy kyr asszony, kinek vére makulátlan, ismerője a Belső Művészeteknek, értője a Házak Rendjének, kincs, amit óvni, védeni és becsülni

kell. Életét kockáztatja az, aki ezen dolgokat feledni merészeli.[181]

A véred érték. Igazi vagyon a Ház számára. Akárki nem kaphatja meg. Mi nem kötünk rossz *sanquordyss*t. Megválogatjuk, mely családok érdemesek a kezedre.

Megválogatjuk, mely kötelezettségeket vállalunk, melyek azok, melyek méltók a Házhoz, melyek azok, melyeket mi magunk is érdemesnek érzünk arra, hogy magunkra vállaljunk, ha téged kiházasítunk. És persze azt is gondosan mérlegeljük, kire bízzuk kötelességeink egy részét. Mert nem mindegy, mely Ház lehet az, aki belső háborúkat és vérről való adósságokat is kap hozományul. Egy kyr asszony nem lehet akárkié.

Persze mindig is akadtak balul sikerült házasságok.

A rossz házasság oka elsőül a felelőtlenül megkötött *sanquordyss*. Ha valamelyik fél helytelenül méri fel a vállalásait, ha oly dolgokba sodródik a Házával, melyre nem elegendő a család ereje. Ez megbontója a Házak Rendjének. Végső esetekben nyilván az efféle házasságok felbonthatóak, ám ez mindenképpen balszerencsét hoz mindenkire, aki részese.

Balsorsú számok alatt kötötték azokat a *sanquordyss*okat, melyeken nem segít gyermekáldás. Ez csak akkor lehetséges, ha az asszony nem ismeri kellőképp a Belső Művészeteket.

Te megnyugodhatsz, gyermekem, kiváló *lyrhÿssen*ek oktatnak majd.

Amennyiben a leány nem képes megítélni vőlegénye magját a próbák hetein, akkor csak saját személyét okolhatja, ha nem képes később gyermeket szülni. Vagy ő maga alkalmatlan, az ő tanítása elégtelen ahhoz, hogy egészséges magzatot neveljen. Kevés jó *lyrhÿssen* áll csak szolgálatára, mert ezek képzése hosszú és költséges, s persze számuk eleve igen csekély.

Rossz az a házasság is, ahol az asszonyt nem becsüli az ura. Az ilyen esetekre a nő szülőháza figyel. Ezért vigyáz mindenki, hogy elkerülje az olyan esküvőt, ami után nem tudja megvédeni a lányát.

Neked emiatt sem kell aggódnod. Atyádurad nevét jobban ismerik annál, semhogy vele szemben ilyen tiszteletlenséget bárki is merészelne.

De nekünk, nőknek is megvannak a magunk eszközei arra, hogy kiérdemeljük a kellő tiszteletet, hogy megkapjuk a méltó elismerést és a szerelmet.

Most ezekről fogok mesélni.

Emessa Chaiys su-Ethess on-Khayleis beszéde ötödik lányához

A *myressá*nak ismernie kell saját magát, a szellemi és anyagi testeiben zajló áramokat, azok eredetét és céljait. Tudnia kell azonosítani, megérezni és átformálni a *domyr* nedveit és áramait. Tisztában kell lennie testének, lelkének rezdüléseivel, azok okaival és irányításuk módjaival.

Tudnia kell megfelelőképpen formálni és gondozni a *domyr* hevületeit, hiszen ő az, aki a *domyr* párja és ellensúlya lesz. A Házak Rendjének ismerője és beavatottja.

Ő az, aki a Ház magzatát óvja, neveli és formálja annak megszületéséig és azután.

Fontosságban csak a kellem, a tisztesség és a viselkedés kitanulása állhat ezen feladatok végbezvitele előtt. Mindezek hiányában a Belső Művészetek ugyanis értelmezhetetlenek.

Részlet a Belső Művészetek alapművének számító ***Inlÿrhiss Asmata*** *bevezetőjéből.*

Nagyuram!

Jelen írás elsősorban egy magát Mírnek nevező toroni rablány által elmondottak alapján készült. Két éve került az Unió földjére és meglepően sokat tud a Káoszföld nemeseinek szokásairól. Engedélyeddel sikerült beszélnem a Szövetség egynémely embervadászával is, akik számos hasznos ismerettel egészítették ki a lány elbeszélését.

Kérésedre ezekből a forrásokból válogattam ki a kyrek nemeseire vonatkozó részleteket.

[181] *A Házak Rendje olyan különlegesen rendszerezett tudásanyag és szokásgyűjtemény, amely pontosan megszabja a kyr asszonyok teendőit, bármiféle esemény következzék is be a Ház életében. Biztosítja a rendet és a család zökkenőmentes belső életét, meghatározza a Ház tagjainak pontos helyét és szerepét, s az asszonyok feladatait, hogy mindent kézben, az eseményeket pedig a megfelelő mederben tarthassák. A kyr asszonyok szava a Házak belső ügyeiben sokkal nagyobb súllyal esik latba, mint Északföldé más részein.*

A levelem mellé egy vaskos kötetet is átküldettem könyvtáramból. Ez egy mára kihalt toroni Nemes Ház krónikáskönyve, egy a sok közül. Századévnyi hősi história és diadal, a kudarcoknak csupán csekély hely jut benne. Ha a kyrek fele ennyi vitézséget hajtanának végre manapság is, miként itt írják, még mindig övék lenne Ynev északi arca.

Ranil Tenzan nevű papja segítségedre lehet az ókyr szöveg kihüvelyezésében.

A toroni Házak belső rendjét átlátni nem csupán reménytelen, de veszedelmes is, mert féltőn óvják a titkaikat. A legelőkelőbbek azok, melyek a császárság eljövetelével kapott új birtokaikon, az akkor elfoglalt vagy általuk építtetett kastélyerődök, a *synkhoó*rok, vagy köztoroni nyelven, paloták urai. Ők a tartományokat vezető családok, ám mindannyian a *regitor imperalis*, a császári helytartó alá tartoznak.

A Házak vérükkel kötik magukat egymáshoz, akad közöttük olyan is, mely nevét vesztve beolvad a nagyobb famíliákba. Ezek az „alázatos Ház" nevet viselik. Amelyik meg tudja óvni a függetlenségét, az is házassági szerződésekbe, más néven vérparancsokba kényszerül, ha a kyr vére frissességét meg kívánja őrizni. Ahol ugyanis időről időre nem kerül friss véráram a családba, ott csúnya, örökletes nyavalyák ütik fel a fejüket. Hogy elkerüljék az efféle betegségeket, birodalmukon átívelő szerződésrendszerrel kötik magukat egymáshoz. Mert legyen akár fiú, akár leány a választott, a friss (és makulátlan) vérnek ára van; ezt pedig szolgálatban mérik, legyen az harc, vagy századéveken átívelő esküvés, minek megtartására csak az unokákat kényszeríti majd az ősi házasság. A meggyengült vért is ekképpen árusítják ki, csupán a hozomány mértéke más. Akad, hogy már csak pénzben mérik. Ám ezek a családok nagyon is jól tudják, hogy a napjuk leáldozott. Nem tisztátalan az ő vérük, nem keveredett feltétlenül emberekével, csupán öreg és beteg.

A vérparancsrendszer a toroni módinak megfelelően egyszerre ruganyos és merev. Ha a magasabb érdekek és az erőviszonyok lassú, ám folyamatos átrendeződése úgy kívánja (avagy megengedi), hosszú, erős és tartós szövetségek alakíthatók így ki. Ezek gyakran még a komoly belső feszültségek próbáit is kiállják. Ugyanakkor egykönnyen el is pattanak, ha egyéb érdekek – vagy ahogy ők mondják, Tharr kedve – másként rendelik. Ez persze folyamatos torzsalkodások és sérelmek okozója. A kyrek a maguk lassú módján évtizedekig tartó párbajokat vívnak, azok minden szabályával. Bár az efféle viadalokban csak ritkán váltanak valóban pengét a felek.

Azok a Házak, melyek elbuknak ebben a folyamatos harcban, vagy végleg megsemmisülnek, vagy felolvadnak az alsóbb kasztokban. Eltűnnek az embernép között. Sok olyan pietorról van tudomásunk, aki egykorvolt házak bonyolult családfáival dicsekedhet. Olyan is előfordul, hogy bukott Házak menekültjei kalmárokká lettek, kitűnő példa erre a Magános Házak válogatott kereskedőcsaládjainak szövetsége.

Arra is akad példa, hogy valaki tettei elismeréseként saját jogán újnemesi rangot és így komoly dicsőséget nyer a birodalom urától, a császártól vagy maguktól a boszorkányuraktól. Ez is csak tisztavérű kyrekkel eshet meg, mégpedig azon „alázatos Házak" leszármazottaival, kiknek neve már feloldódott egy erősebb családéban. Az efféle elkeveredések ugyanis hosszú ideig tartanak, hiszen bármimód házasodnak is az alázatosak, mindig igyekeznek megőrizni legalább a látszatát a különállásuknak, s az sem ritka, hogy maga a befogadó Ház jelzi számukra folyamatosan az alávetettségüket.

Ők az új ranggal ismét lehetőséget kaptak régi családjuk újbóli felvirágoztatására. Az ily módon szerzett nemesi rang nem teszi famorrá a rangra emelteket – hiszen egy más család védelmében addig is őrizték rangjukat –, és a kitüntető ókyr Nemes Ház címet sem érdemelhetik ki. Azok száma csak csökken.

Az „új" famorokat újkyr Nemes Házaknak nevezik, s ez a lehetőség valóban mindenre képessé teszi a már-már eltűnt vérvonalak leszármazottait.

Újkyr Házak jöhetnek létre akkor is, ha valamimód kenyértörésre kerül a sor az alázatosak és az őket befogadó egyéb családok között, s az újfent kiszakadottak valamimód elismertetik létüket más ókyr Házakkal – gyakorta eddigi patrónusaik ellenfeleivel. Legalább öt ókyr Háznak kell ilyenkor melléjük állni, s szóban és írásban is elfogadni az új família létét. A legtöbb esetben ez az újkyr família számára komoly terheket és kötelezettségeket jelent az eljövendő időkre nézve.

A mai birodalom nemeseinek java része ilyen újkyr Házakban él. A Toron Birodalomban a mindennapokat meghatározó, folyamatos harc közöttük zajlik. E Házak azok, melyek a legkönnyebben elbuknak, melyeknek a legtöbb veszíteni és nyerni valója van egyszerre. Saját vérparancsrendszerrel bírnak, és ők maguk mindent megtesznek, hogy az ókyr Házakhoz köthessék magukat, hogy azokhoz hasonlatosan éljenek. Még akkor is, ha legtöbbüknek nincs elegendő pénze állandó és méltó shuluri palotára, s így a kötelező császári tiszteletadások végeztével kénytelenek visszautaznak birtokaikra.[182]

Ezen földekért a császárnak tartoznak felelősséggel. ő pedig bármikor megvonhatja tőlük a kegyét.

Mindazonáltal az újkyr Házak is féltő gonddal ügyelnek magukra és a helyzetük biztosította rangra. Manapság már sokkal nehezebb egy ilyen famíliát kiirtani, felszámolni, mint annak előtte, hamarabb érkezik parancs a száműzetésre vagy a szertartásos kivégzésre, mint egy teljes Ház elpusztítására, a kyr vért nagyon megbecsülik.

Komoly kegyvesztés kell ahhoz, hogy egy egész famor famíliát száműzzenek – miként azt a Pentád néven ismert déli országról beszélik –, arra pedig, hogy császári rendeletre egy egész családot kiirtsanak, századévenként, ha egy-két példa akad. Legutóbb az ókyr Lyalmurok veszítettek így el mindent, mivel az összetartozás hetének idején támadtak fegyverrel egy ősi ellenségük sarjára.[183]

Az ókyr Nemes Házak még egy nagyon fontos dologban különböznek az újonnan kegyet nyert családoktól: *magitor*aik hatalmában.

E Házak *magitor*ai Kyria idejéből eredeztetik hatalmukat, amikor a különféle famíliák még elsősorban feladataik szerint különböztették meg egymást. A kyrek páncéljait, útjait, épületeit, hajóit, számait ezen Házak *magitor*ai itatták át mágiával. Ha a ma élő ókyr Házak varázstudói nem is érnek már fel a régi idők mágikus mestereivel, alkotásaik hatalma mégis meglepő. Ugyanígy a Nemes Házak boszorkánymester-*magitor*ai is ősi családfákkal büszkélkedhetnek, s messzebbről eredő és tekintélyesebb hagyományokkal rendelkeznek, mint az újkyr nemesek szolgálatában álló boszorkánymesterek vagy azok szervezetei.

Még egy fajtája van a famoroknak, mit említenünk kell. Ezeket a birodalomban *symfamor*nak nevezik. Nincstelen, majdhogynem földönfutó nemesek, kiknek vérükön kívül semmijük nincs. Csupán azért nem „alázatos nemesek", mert még nem olvadtak be más Házakba. Büszkék ehhez, tán várnak valamire, hogy sorsuk jobbra forduljon. A famorokat illető tisztelet ugyan kijár nekik, ám se elég pénzük, se hatalmuk, hogy ebből nagyobb hasznot húzzanak. Mindazonáltal nem túl sok van belőlük, ráadásképp java részük fölöttébb beteges és gyenge. A császárság a régi nevük alapján némi juttatásban részesíti őket, mely méltó életmódot nem, ám csekély jövedelmet mégiscsak biztosít nekik. Cserébe kisebb feladatokat látnak el a jobb sorsú nemesek között, vagy a császári adminisztráció bíz rájuk egynémely látszatmunkát, tisztséget.

Tharrnak tett szolgálataim elismeréseként, kíváncsiságom jutalmaként, valamint annak köszönetően, hogy gazdáim Baraad előkelőségeihez tartoznak, Quersach ura, a Menten Ház parancsolója, Khal Thybar-an Menten engedélyezte számomra, hogy palotájában, mit errefelé *syn-*

[182] Igaz, a császárvárosban szép számmal akadnak rég holt paloták, melyeket az alsóbb kasztok tagjai vettek birtokba, és elvileg ezen épületeket az újkyr családok kisajátíthatnák. Akad erre példa, de a legtöbbször eme új famíliák nem bírnak annyi pénzzel és hatalommal, hogy újjáépítsék és megtartsák a régi palotaromokat. Így meg kell elégedjenek a jóval kisebb és olcsóbb nemesi lakokkal, melyek ha nem is pompásak és dicsőségesek, de legalább előkelő kerületekben találhatóak.

[183] Az efféle bukások kiváló alkalmat jelentenek az alázatos Házaknak, hogy elszakadjanak addigi pártfogóiktól, s megpróbálják a saját kezükbe venni sorsuk irányítását. Sőt, arra is akadt példa, hogy ők maguk készítették elő a befogadó Ház kegyvesztését azért, hogy végre önállósodhassanak.

315

*khoór*nak is neveznek, körbevezessenek, s megismertessenek annak működésével.

A palota a régidőkben épült, alapjait Kyria korában vetették, a Mentenek pedig kiemelkedő szolgálataik jutalmául, császári adományként birtokolhatják – mihez újkyr nemesi címet is kaptak. Komolyabb átépítésekre utoljára a hatodkor családi háborúk néven ismert korszakában került sor, melynek során akkori urai megkísérelték oly módon átalakítani, hogy a véres idők háborús igényeinek inkább megfeleljen. Ezáltal az ókyr alaprajz úgy módosult – vagy, ahogy itt mondták, oly komoly sérüléseket szenvedett –, hogy inkább ellenálljon a behatoló fegyvereseknek. Úgy magyarázták, ez óhatatlanul a régi mágikus épület megrongálódásához vezetett, s a megfelelő tudás híján ezt visszaállítani csak részben lehetett.

Vezetőm magyarázatából azt szűrtem le, hogy a kyr világképnek megfelelően a palota háromszoros tagolású, miként a többi hasonló építmény, s ennek megfelelően külső, közbülső és belső szférákra oszlik. Ily módon a külső szféra elsősorban a védelmet szolgálja, egyben a legalantasabb szolgák is itt kerülnek elszállásolásra. A közbülső, vagy holdszféra tartalmazza mindazon helyiségeket, melyek a Nemes Ház kényelmét és a külvilággal való kapcsolattartását biztosítják, míg a legbelső szféra a család magánterülete, hova idegenek csak a legritkább esetekben nyernek bebocsátást.

Maga a palota természetesen függélyes irányban is tagolt, s a legalsó részeitől egészen a legmagasabb tornyokig, miként a föld mélyétől a levegőegekig megvan a belső jelentése minden részletének.

Elmondom hát, mi mindent láttam.

A külső szféra legfontosabb építménye a keleti tájolású Kaputorony. Ez zegzugos védmű, amelyen egyenesen keresztüljutni nem is lehet. Bejárata után lépcsősen emelkedő út vezet benne, min lóval, kocsival csak nehezen lehet közlekedni. Belső kapui is vannak, hatalmas szárnyakkal. Az esetleges ostrom így lelassul, folytonos kacskaringókra kényszerül, miközben a fönti szintekről különféle ablakok és aknák segítségével nyomon követhető benne mindenféle mozgás. Mágikus fürkészek működnek benne, mik a különféle síkokra is figyelnek – legalábbis ezt véltem kihallani kísérőm magyarázataiból. Legtetején hatalmas fogadóterem található, pazar örvényablakkal. Ez egyben a család gazdagságának is kifejezője, ám rajta más síkokra látni már nem lehet – erre csak az ókyr ablakok képesek –, viszont mágiája az éjszakát is nappali fényben mutatja.

Egyebekben a külső szféra egyetlen roppant fal, amely kisebb belső helyiségekből és az azokat összekötő járatokból áll. Itt kerültek elszállásolásra mindazon navorok, akik a palota életét szolgálják, a különféle raktárak, istállók, valamint a Menten Ház udvari orkjai. Ezek a kitűnő szaglású bestiák, bár csak obsorok, mégis viszonylag komoly megbecsülésnek örvendenek. Ők biztosítják a külső szféra védelmét, ők irányítják a légáramokat, hogy kiszagoljanak bármit, mi oda nem illő. Akadnak a szférának oly részei, miket csak ők használnak, hogy jelenlétükkel ne szennyezzék a náluk különbek életterét. Folyosó- és lépcsőrendszerek ezek, miken gyorsan eljutnak bárhova – szükség esetén akár a közbülső szférába is.

Kísérőm úgy mesélte, e részben futnak oly folyosók is, miket már századévek óta nem használt senki – talán csak ezek az obsorok. Az ajtók felett kicsiny képek jelzik, kinek lehet oda bejárása – más meg se nagyon próbálkozzon ott a közlekedéssel. Szűkülő folyosók és süllyeszthető padlók vannak majd' mindegyikben, s egyhamar sötét aknák mélyén találja magát bárki, aki oda jogtalanul behatol.

A külső és a holdszférát belső udvar választja el egymástól. Bár talán helyesebb lenne belső udvarokról beszélni, hiszen ez nem összefüggő tér, néhol be is van építve. Ily módon csak kisebb, falakkal, a külső és a holdszféra közötti összekötőépületekkel határolt terecskékről számolhatok be, melyek közül a legkülönb természetesen a Kaputorony mögött lévő. Innen nyílik az istállók, kocsiszínek és raktárak legtöbbje, ám közvetlen bejárata a holdszférába nincs. Ezen

udvarok szép kőborításúak, viszonylag sok fény is éri őket. Fontosságban kiemelkedik közülük a nyugati fekvésű arénaudvar. Ez a helyszíne a különféle viadaloknak és fegyveres küzdelmeknek, de itt vendégszerepelhetnek a birodalom vándorló színi- és gladiátortársulatai is.

A holdszféra a társasági élet helyszíne. Kisebb fogadótermek találhatók itt, a család tanácsterme a dicsőség és az emlékezés falával, valamint – mind közül a legnagyobb – a bálterem. Ennek ablakai dél felé nyílnak, örvényablaka pedig nyugatra. Ez a szféra rejti magában Tharr egy szentélyét, a központi konyhát, a nemesi raktárakat és a holdkutat is. Innen jókora szivattyúkkal emelik magasra a vizet a holdciszternába, hogy azt azután belső csatornákon juttassák el mindenüvé – még a külső szférába is.

A közbülső szférába több irányból is lehetséges a bejárás, de a főkapuja déli tájolású, és egy nagy, ablakos átjáróépület rejti, mely a külső és a holdszférákat összeköti. Hogy a vendégeket merről engedik be, az függ a társadalmi helyzetüktől és szándékaiktól egyaránt. Az igazat megvallva a látogatót akár fertályórákon keresztül is vezethetik, ha a Ház urai úgy akarják.

Ami az itt lakókat illeti, ide csak a Ház bizalmi emberei költözhetnek. A holdszféra legmagasabb tornya a család testőrségéé, mely külön konyhával, ciszternával és tűzzel rendelkezik. Más tornyokba helyezik el a Ház vendégeit és túszait; itt laknak az alázatos Házak sarjai, akik ha nem nyernek egyéb jogokat az idő során, lassan maguk is végleg elkeveredtek a Menten Házzal, akik újkyr család révén egykor maguk is hasonló helyzetet foglaltak el annak idején, s a Shessaryanok alázatos csatlósainak számítottak újabb keletű felemelkedésükig.) Az efféle elkeveredések hosszú ideig tartanak, hiszen bármimód is házasodnak az alázatosak, mindig igyekeznek megőrizni legalább a látszatát a különállásuknak, s az sem ritka, hogy maga a befogadó Ház jelzi számukra folyamatosan a különállóságukat, az alávetettségüket.

A palota kiemelkedő fontosságú építménye, a manapillér is a holdszférában épült. Toronyféle ez, amely belesimul a szféra falaiba. Ez a mágikus energiák megkötésére, áramoltatására szolgáló lunirmárvány dísztorony a különféle manacsatornákkal ízesül az egész építményrendszerhez. Ily módon közvetlenül csatlakozik mind a külső, mind a belső szférához. A felénk és északszerte ismert rúnatornyokhoz hasonlatosan működik, óvja és védelmezi az egész palotát, csupán kifinomultabb és ősi módon. Egyben ez a lakhelye a Házzal szövetségben álló boszorkánymesteri szektának is. A szekta vezetőjének, a család *strateggior*ának kamrája a manapillér alapzatába épült, s csak a Mentenek számára enged bejárást.

A holdszférában laknak nem csupán a testőrök, de a Ház egyéb pietorai is, bár szolgálatévő helyük jobbára a külső szférában található. Itt helyezték el a fontosabb szolgálókat – számvevőket, kincstárnokokat, s a család egyéb hivatalnokait – csakúgy, mint a Mentenek vendégszeretetét élvező olyan elszegényedett nemes vérű kyreket, a *symfamor*okat, akik (egyelőre) nem kötődnek vérrel a Házhoz, birtokaik nincsenek, ám tiszta vérük jogán megkülönböztetett figyelmet érdemelnek.

Az egyéb közösségi helyiségek közül itt találjuk a kis *rododa*színházat, s egy másik termet, amely elsősorban kórusoknak ad otthont, a sokkamrás fürdőt, három ebédlőt, egy fegyvertermet és az ehhez kapcsolódó gyakorlóudvarokat. De itt vannak – az alsó szinteken – a Mentenek különféle iparosai is, melyek közül leginkább a kovács- és ötvösműhelyeikre büszkék.

A holdszféra belső folyosói és járatai közül némelyek nyilvánosak, másokat csak bizonyos személyek használhatnak. Ilyenek a család tagjai vagy például a testőrség. A külső szférához hasonlatosan itt is akadnak olyanok, amelyek régóta használaton kívül vannak, s egyáltalán ez a sok elhagyatott rész mind azt jelzi, hogy annak idején a kyr családok számosabbak voltak. Ezek a területek jobbára a földfelszín alatt vagy az alsó szinteken találhatók.

Jó néhány titkos folyosóról és átjáróról is beszéltek nekem, de ezekhez természetesen nem

nyertem bejárást. Láttam viszont helyiségeket, melyek csakis a palota belső térkapurendszerével közelíthetők meg. Ezek között akadnak, melyek folyamatosan működnek, mások csak ideiglenesen használhatók, esetleg csak a kiválasztottak részére állnak nyitva. Amit erről megtudtam, az alapján úgy gondolom, hogy részint a család, részint egyes szolgálók kapnak a *magitor*októl olyan tetoválásokat, melyek megnyitják számukra ezeket az utakat. Hallottam bizonyos kulcsokról is. Ezek vélhetőleg valamiféle mágikus tárgyak lehetnek, melyeket magánál kell tartania az embernek, ha a mondott éteri járatokat igénybe szeretné venni. Úgy vélem, ezek közül a kyr időben sokkal több működött, mint manapság. De olyanokról is hallottam, melyek már megbízhatatlanok, s több alkalommal elnyelték a beléjük lépőket – s ki tudja, hol vetették ki később, már ha elengedték őket egyáltalán. Hogy honnan veszik a mindenféle mágikus energiákat, ami ezen praktikák folytonos működtetéséhez szükséges, az rejtély. Én magam úgy gondolom – már ha hihetek a hozzám egyéb utakon került híradásoknak –, hogy akadnak olyan falszakaszok, szobányi lunirmárvány tömbök, amelyek semmi mást nem tesznek, mint ezen erőket raktározzák, fókuszálják, illetve gyűjtik.

A holdszféra sok titkos védművel rendelkezik, s a járást nem ismerők bizony bajba keveredhetnek a mágikus és mechanikus csapdák jóvoltából – melyek legtöbbje a főbb útvonalakon kívül esik.

A legbelső szféráról csak azt tudom mondani, amit a holdszférából nézve láthattam, illetve, amit nekem arról mondtak, hisz oda bejárása csak a kivételezetteknek van. Az a Mentenek igazi birodalma, s megmondani nem tudom, miként is lehet oda pontosan bejutni, mely átjárót kell használni hozzá. Ez egyetlen jókora lakótoronyféle, melynek kisebb fiatornyai vannak. Külön udvara, amely a holdszférától világosan elválasztaná, nincsen, de vannak kerengők és az ég felé nyitott folyosók, melyek egyes helyeken árokként veszik körül központi épülettömbjét.

Amennyire sikerült megtudnom, a nagytorony voltaképp öt kisebb toronyból áll – illetve belülről ekképpen osztható fel. Midőn messziről néztem, három egybeépített toronynak tűnt, legalábbis ennyi lobogót láttam rajta, de nem bíráltam körül minden oldalról, úgyhogy a fiatornyokkal valóban meglehet az öt is. A legmagasabb tornyot a Mentenek családfője lakja a testőrök kapitányával és idősebb fiaival. Külön tornya van a Ház asszonyának, a kisgyermek fiúsarjaknak és a Húgoknak is; hogy egész napjukat merre töltik, s vajon mind saját lakótornyában alszik-e, azt nem tudom. Meglehet, együvé vonulnak vissza mind aludni, a párnaszobába. Ha jól faggatóztam, akkor a belső szféra rejti a kincseskamrájukat, a család Tharr-szentélyét, néhány magasra épített erkélykertet, napfényes belső udvarokat sétára és fegyveres gyakorlatozásra. Külön tüzük és ciszternájuk van, valamint egy kisebb konyha, ahol készre főzik mindazon előkészített ételeket, amiket a nagykonyháról ide felhozatnak, ha betegek vagy ha úgy tartja kedvük. De található odabent egy üvegtetejű ház a hölgyek virágainak, egy bársonnyal vont kicsiny színház, melynek nézői tizenegynél többen nem lehetnek, kőfalú medencék illatos vizekkel feltöltve, játékra való termek gúlasakkal és mindenféle festményekkel – melyekről azt hallottam, hogy élnek –, egy nagyobb terem, mely voltaképp kalicka, s benne mindenféle madarak és egyéb állatok laknak, olyan járatok, melyeken keresztül csak az ölebeik mászkálhatnak, mert oly alacsonyak. Nem tudom pontosan, mert magam nem láttam, s oda csak a legbelső szolgálóik járhatnak, kik rendszerint nem keverednek még a holdszféra szolgáival sem. Még a különféle hivatalnokok sem mind mehetnek be – a Mentenek pedig inkább kijönnek a közbülső szférába, ha intézkedni akarnak.

Legbelül található – valahol a fölső régiókban – a máglyatér, ahol halottaik testét Sogronnak adják, az alsó szinteken pedig a sírkertjük, ahová a család hamvait temetik. Eddig százon felüli azon Mentenek száma, akiket odalent helyeztek el – jobbára kisebb szobrokat faragva nekik, hogy azok talapzatába helyezzék a hamvakat.

Végezetül mutattak alaprajzokat is nekem, hogy jobban magam előtt lássam a palotát – bár

aligha volt rajta minden. Ötszögű az alapja, de azt mondták, nem minden *synkhoór* ilyen, a régebbiek inkább a környezetükhöz igazodnak, s akadnak teljesen szabálytalan formájúak is. Azt is elmondták, hogy az övék nagy palotának számít, ám akadnak még ennél is hatalmasabbak, s olyanok is, melyek jóval kisebbek. Ám a kastélyok és nemesi lakóépületek belső elrendezése Toron-szerte hasonló, hiszen ugyanazt a rendet és gondolkodásmódot tükrözik.

Beren Khoradan: ***Toroni tapasztalatok***

Először a magitorokról

Arról kérdezel, nagyuram, vannak-e a toroniaknak varázslóik. Nos, bármily furán is hangozzék, a válaszom erre igen és nem.

Noha Északföldе – és Ynev bizonyos más részeinek – varázslóiskolái kivétel nélkül kyr gyökerekre tekinthetnek vissza, a birodalmon belül ilyen mágiatudók ma már nem, vagy csak rendkívül ritkán fordulnak elő.

Kétségtelen, hogy az a mágikus hagyomány, mely a dorani iskolát működteti, Kyria hagyatékából nőtte ki magát, s a Lar-Dor-tavi magisztrátus csakúgy, mint a Fehér Páholy pyarroni köre is a kyr metódust használja (jóllehet ezek inkább a mi hagyományaink, valamint a godoniak miszticizmusának és filozófiájának nászából jöttek létre). Ám ami az ötödkori iskolákból mára megmaradt, csupán töredéke az egykori tudásnak. Ilyen és ehhez hasonló egyetemek Toronon belül már nem működnek. Egy-két ritka kivétel akad ugyan, ám ők jobbára magányos megszállottak, egyedül próbálnak tudásra szert tenni, nem képviselnek jelentős hatalmat, és ismeretüket is leromlott szövegű, ősi könyvekből, valamint töredékes forrásokból, tanításokból merítik.

A Hatalmasokat – a Boszorkányerőd urait – engedelmeddel nem venném ide, mert az ő hatalmuk éppenséggel meghaladják mindazokét, akik varázsló névvel illetik magukat. Az ő tudásuk mérhetetlen és romlatlan, a calowyni hagyomány egyenes ági leszármazottja. S bizton állíthatom, hogy oly mérvű mágikus erővel ruházza fel őket, amely elérhetetlen a doraniak számára.

A toroniak varázstudóit *magitor*oknak nevezik és semmiképp nem azonosak a nálunk ismert mágiahasználókkal. Akad közöttük, aki a nemeseknek kijáró tiszteletet is megkapja, szerepükben pedig mondhatni, ahányan vannak, annyiféle irányzatot követnek. Régi kyr Házak leromlott tudásának közvetítői ők, s hatalmuk nem terjed tovább – bár ezt kétségkívül magas szinten művelik – építmények, járművek, fegyverek és egyéb eszközök mágiával való telítésénél. Akadnak még asztrális és mentális praktikákat ismerő varázshasználóik, akik szegről-végről még a magas mágiának nevezhető tudomány morzsáiból élnek, ám legtöbbjük tudása mára már elkeveredett a boszorkánymesterek tanításaival. Ezek a legnagyobb kegyben álló urakat szolgálják.

Közülük feltétlenül említést érdemelnek a Császári Iskola mesterei. Ők adják a dinasztia *strateggior*ait, ám számos, a Nemes Házak belügyeit érintő kérdésben is teljhatalommal járhatnak el. Homlokukra pentagrammába fogott oroszlánt

tetováltatnak. Hagyományos versengésük a Belső Iskola mentalistáival a császárság megszületésekor kezdődött. Ez utóbbiak ugyanis varázsaikba soha nem szőtték bele az Erőd mágiáját, s valószínűleg egy régi kyr család saját varázshagyományát követik. Mindenkori vezetőjük tölti be a császári Száj szerepét.

Azok a boszorkánymesterek, akik famoroknak kijáró tiszteletet érdemelnek, mára már maguk is kyr családok alapítói lettek, s azokból az iskolákból származnak, amelyek még a családi háborúk idején tűntek fel a színen. Vélhetően a Boszorkányerőd helyezte el őket a káosz dúlta földeken. Vérvonaluk megmaradt, s ma a birodalom kulcsfontosságú posztjain segítik a toroniakat. Nem sok ilyen család létezik – vagy legalábbis nem ismerünk oly sokat. A Kho-Khorya, és a Mennykő Ház azonban ezek közé tartozik.

Érdekes fintora a sorsnak, hogy azok a kyrek vagy toroniak, akik mégiscsak varázslóknak nevezhetők, nem a birodalmon belül tanítanak és munkálkodnak. Ezek a magiszterek Doranban vagy egy kicsiny közösségben, Bolkban, a Csillaglátók Társaságában élnek (vagy valamikor ott folytatták tanulmányaikat), s éppenséggel azért hagyták el Toront, hogy az említett helyeken vizsgálhassák az ott felhalmozott tudásanyagot – melynek java része természetesen Kyria idejéből származik, s legtöbbjük számára a császárságban hozzáférhetetlen. Visszavágyódásnak, büszkeségnek egyaránt nevezhetnénk indokaikat, bár a toroniak nyíltan árulóknak tartják őket, akik lealacsonyodtak az északi embernépekhez. Ezért szülőföldjükre vissza soha nem is térnek.

Kapcsolataikban azonban megmaradtak kyrnek. A legnehezebben kezelhető, leginkább rátarti népeknek számítanak még a varázslók köztudottan büszke és konok fajtája között is. Tudásukat a legritkább esetben osztják csak meg mással, s csöndes lenézéssel kezelik még a többi varázslót is.

Legtöbbjük azonban – neveltetése, s a toroni könyvtárak okán – oly ismeretekkel rendelkezik, melyek hasznára vannak Dorannak – ennek a mindenhonnan építkező, s mindent befogadó mágikus fellegvárnak, melynek több alapítója maga is kyr származású volt.

Karis se Kordachel, haonwelli könyvtáros
fejtegetése egy hercegi sarjnak

Minek is nevezzem őket, ifiúr? Tolvajoknak? Rablóknak? Kincsvadászoknak? Talán még ez utóbbi jár legközelebb a valósághoz. Az embernép találékony fajta, s nem lehetünk meglepve, ha azt tapasztaljuk, a mágia használatában is nagy tehetséget mutatnak.

Ám tőlünk, kyrektől oroztak – ha úgy tetszik, tanultak – mindent.

Bizony, nagy kör ez, s mindenkinek megvan benne a helye; az ófajoknak csakúgy, mint nekünk s az utánunk következőknek.

Akadnak ugyan az embernépek között olyanok, kik azt állítják, a mi időnk már elmúlóban, de ilyenkor nem veszik figyelembe, mily módozatokat használnak ők maguk is, ha mágiához folyamodnak. S hogy mást ne mondjak, az ynevi varázslók mindegyike a kyr metódus szerint tölti fel manával magát.

Ha Tharr kegyéből mindannyian el is pusztulnánk egy napon, ez mindenképpen megmaradna, s bármi másnál jobban emlékeztetné ránk a túlélőket.

Igen, említettem az ófajokat az imént. Hogy miként is képzelem ezen dolgokat? No várj…

A mágia természetéről és anyagáról, szellemérő kell most beszélnem, s meglehetősen le kell egyszerűsítenem a dolgokat, ha azt akarom, hogy te is megértsd. Ne gondolj rosszra, ifiúr; csupán korod az, mi gátat emel előtted, hogy értsd a tanultabb szavát. Néhány év után nem lesz akadálya, hogy komolyabban is értekezzünk e témáról.

Ynev ősi fajzatai az óidők nyers áramaiból születtek, s ezeket lovagolják meg, ha mágiájukat alkalmazzák. Ez az ősmágia, anyaga az *od*. Az *od* magában foglal mindent. Kiterjedése és hatalma azonban gyengül, s a világ természetéből adódóan letűnőben van. Csakis az ősfajok képesek használatára, ám ez mérhetetlen befolyással ru-

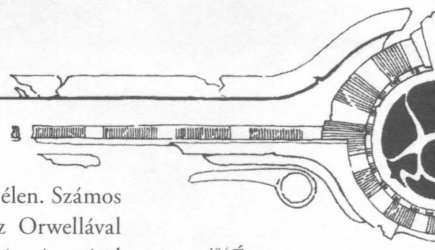

házza fel őket. Az *od*ból épített varázslatok megzavarnak minden más mágiaformát, s ellenük is csak hasonló praktikákkal lehet élni. Tartalmazzák azon másodlagos mágikus energiát is, melyet mi, kyrek ismertünk meg legelébb, s használatában is messzire jutottunk. Ez az anyag a mana, mely bő áramú hálóban öleli körül a mindenséget, s szinte bárhol megcsapolhatjuk.

A kyr elme dolgozta ki először azokat a formulákat, melyek lehetővé teszik e háló kezelését, formálását. Születtek ugyan azóta más módozatok is, ám ez volt az első, s minden más csak ezután következett. A mana mozaikokká sűríthető, apró mágikus téglákká, melyekkel azután kedvedre építheted át a valóságot. Ez az alapja mindennek, s romlott formáiban ezt használja az embernépek mágiája is.

A mana lényegénél fogva rokon azon harmadik, mágikusnak nevezhető esszenciával, melynek kezelésében az emberfélék, s a más fajok is nagy gyakorlatra tettek szert az idők során. Ez a *psy*. A leggyengébb mind között, ám segítségével oly dolgok valósíthatók meg, melyre sem az *od*, sem a mana nem képes. Emellett még manát is eredményezhet.

Úgy is mondhatnánk, mindhárom elválaszthatatlanul kötődik a másikhoz, mind más célt szolgál, s más mágikus szövedéknek tekinthető. Hatalmas kör ez, ifiúr, méretei beláthatatlanok, ám ismeretével – ahogy mondani szokás, fogást találni a mindenségen.

Művészet, mely a famorok méltó kedvtelése.[184]

Khamar-yd Cjemyll, a Belső Iskola mentalistája
Hymeras flottabáró unokájához

A csatamágusokról

A harctereken felhasznált mágia mindig is megbecsülést hozott alkalmazóinak, s nincs ez másként Toronban sem. Vélhetően már Kyria idején is részt vettek csatamágusok az ütközetekben, s a Hatalmasok egy része kifejezetten ezen pusztító mágiaformák tökéletesítésében járt élen. Számos helyen említik tevékenységüket az Orwellával folytatott háborúság idején, ám Kyria végeztével legtöbbjük kiveszett Ynevről.

A hetedkori birodalomban azonban változatlanul jelen vannak, még ha képességeik nem is érik el őseikét. Ezen mágiahasználók vélhetően a családi háborúk korában látták meg a napvilágot, s csakúgy a Boszorkányerőd teremtményeinek kell őket tekintenünk, mint oly sok más szerzetet, akik valamimód a boszorkánymesteri mágiát ötvözik a régidők elhalványult hatalmával.

Ennek megfelelően az általuk alkalmazott mágiaformák jelentősen különböznek Ynev más csatamágusaiétól, ám hadászati szerepük gyakorlatilag megegyezik azokéval.

Elképzelhető, hogy a káoszkorban még több iskolával rendelkeztek, ám manapság már csupán egyetlen él azok közül, mégpedig a Mors Magharr, amely a Khyrior Ház védelmében tevékenykedik. Ez utóbbi szervezet vélhetően több hagyomány túlélőit is egyesíti, legalábbis erre utal, hogy az innen kikerült varázshasználók különböző módokon képesek visszanyerni csatatereken elhasznált mágikus energiáikat. Ennek megfelelően három kiemelt fontosságú erődjük van: Shulurban a Zöldpalota, ahol különféle pszionikus mesterkedésekkel kapják vissza hatalmukat; a Dass-béli Hernrag Laposvárának *magitor*ai a vérből kisajtolható erővel ismerkednek, míg a Mykos városának Nagytorony nevű iskolájából kikerült csatamágusok különféle manafókuszáló tárgyak használatával töltődnek fel ismét.

E varázstudók nem a kyr típusú mozaikmágiát használják, noha Észak egyes mágiatudorai úgy vélik, képesek egyes varázslataikat egymásba fűzni – ám azok elsősorban a boszorkánymesteri hagyományok formulái közül kerülnek ki. A természetmágia bizonyos elemeit felhasználva, azokat kibővítve alakították ki varázsaikat, melyek elsősorban területek elpusztítására alkalmasak, legyenek azok szárazföldiek vagy víziek, de a manaháló megzavarására, időleges megsemmisítésére is képesek lehetnek.

[184] *Én magam nem igazán értek a mágikus hagyományokhoz, ám szívesen meghallgatnék egynémely doraniakat, ők is így vélekednek-e erről a „hatalmas körről". Szépen hangzik, hogy minden mindennel összefügg és a másikba átalakítható, ám én némi kételyt érzek a valóságtartalmával kapcsolatban.*

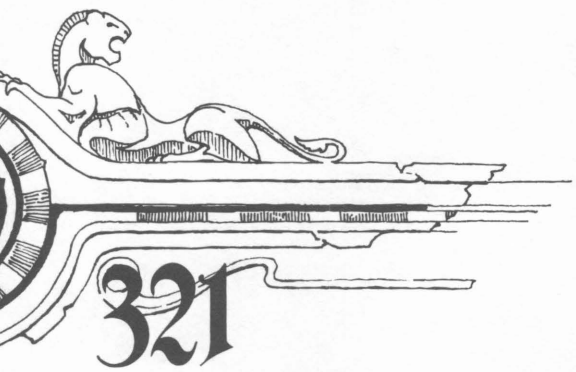

Hogy rettentő képességeiket sikerrel alkalmazhassák, a Mors Magharr *magitor*ai olyan utat választottak, mely távol áll a Toronon kívüli csatamágusokétól: testüket másodlagos szerepre kárhoztatták, s vállalták, hogy pusztító hatalmukért cserébe lemondanak tökéletes használatáról.

Így lehet, hogy a birodalom csatamágusai testi (és lelki) torzók, gyakorta még az önálló mozgásra is képtelenek, s obsorok hada viszi őket oda, hová csak kívánják.

Iskoláikban természetesen nem csupán a mágia alkalmazására képezik ki őket, de közülük kerülnek ki a legnevesebb *strateggior*ok is, és egyetlen légió sem nélkülözheti jelenlétüket.

Ismerik a legkitűnőbb hadászati munkákat, mestereik maguk is háborús veteránok, akik óvó szemmel ügyelnek arra, hogy hagyományaik el ne vesszenek, s csakis a legkiválóbbak kezébe kerülhessen ily nagy hatalom.[185]

Khomsa Dabberyn: ***Toronnak mindenféle fajzatjairól – a csatamágusok***

[185] *A* ***Cam Caritur Bellarin****, azaz a* ***Háborúknak felvigyázásáról*** *című híres toroni hadtörténeti munka, a csatamágusok kapcsán kiemelt fontosságot tulajdonít ezen mágiahasználók pontos elhelyezésének a hadszíntereken, és tizenhárom pontban taglalja védelmük lehetséges módozatait.*

A dicső papokról

Famorok? Van abból jó pár féle, hála Tharrnak, jó uram. Gondolom, a kyr nemesekről már hallottál, s persze azokról is, kik rangban feljebb ülnek. Közelebb az egekhez.

Ám akadnak a méltóként tisztelt papság között is olyanok, kik famoroknak kijáró megbecsülést kapnak, hiszen rangjuk, kiemelkedettségük okán ez dukál nekik, még akkor is, ha ereikben egy csepp kyr vér sem folyik. Vegyük-e sorra őket?

Nos, rendben. Elsőül is itt van Tharr egyházának legmagasabb méltósága, a császári lélekőr. Ő a leghatalmasabb főpap, fekete hadúr és a császár vigyázója. Roppant palota ura a Shwagin kerületben, s a császári belsőváros kapui is nyitva állnak előtte. Ő nevezi ki az öt Vént, kik segítik az ő munkáját, és a birodalom öt távoli pontján tartanak famori udvart: Ebedorban, Mykosban, Shulurban, Thakkynban, valamint az Öt Szent Város közül Thekszelben. A Vének és családjaik holtukig lakják ezen roppant palotákat, vagy míg a lélekőr másként nem rendeli.

Saját erejük jogán jutnak a kiemelkedettek közé Tharr pápái. Szektáik, mik bölcsőik, velük emelkednek, noha famorrá csupán a pápák családja válhat. Ám felekezeteik is hatalomhoz jutnak; a pápai tartományok és a pápai városok az új famorokkal új sedularokat is kapnak. Vérrel vagy anélkül, ilyenkor bizony megkeverednek az ügyek. Tharr egy-egy pápája csak ritkán képes zökkenőmentesen elfoglalni új hivatalát. Hatalmuk szerint így következnek ezen dicső papok: az oroszlánpápa, ő az Öt Szent Város közül Eshmigart mondhatja magáénak. A kígyópápa, ki Dagh Pietten városában székel, és a bakpápa, Barr pápai városának ura.

Az Öt Szent Város közül említettük már Thekszelt és Eshmigart, de famorok ülnek a másik három város élén is. Ezek egyike, Amdys még a régi – természetesen Tharr-hitű – nemesi Ház, a Mechhes oltalma alatt áll, de a másik kettőből, Ry'shalból és Shoasból már kihalt az ősi kyr vér. Ezeken a helyeken Tharr uralkodik, s kegyéből e két város irányítója is famornak számít.

A dicső papok közé tartozik még a tizenegy rontásérsek – mások romlásérseknek mondják, és helyes az úgy is –, kik a tartományok ügyeit próbálják a Tharr szabta törvényekre szoktatni. Velük egy rangban van a Toronon kívüli területek három érseke: Abaszisz, Erion és a Távol-Nyugat első papja.

Dicsőség illeti még a pápák vizsgálópapjait, a *quessor*okat. Kinevezésüktől holtukig töltik be ezt a hivatalt, számuk nem meghatározott, noha a pápák ritkán emelnek erre a rangra egyszerre háromnál több választottat. Családjuk nem lehet, ezzel tehát nem kell foglalkoznod, jó uram.

Ugyanily dicsőség és tisztelet övezi a Vének által kinevezett legátusokat, a *sherr*-papokat, akik szintén a birodalom érdekében dolgoznak. Számuk öt, s gyakorta a fekete hadúr, a lélekőr is általuk küldi utasításait. Családjuk – hogy kötelességükről a figyelmet el ne vonhassa – szintén nem lehet.

A kasztokról

Mint láthattad, jó uram, pontos számot a Tharr kegyében álló famorokról nem tudhatunk, hisz sok minden függ méltóságuk mértékétől és családtagjaik számától is.

Nem. Ez a méltóság nem örökletes, csupán addig viselhetik a család tagjai, amíg az azt kiérdemlő dicső pap életben van. Halálával a dicsőség is elszáll, s általában igen viharos időszak köszönt famíliájára. A leszármazottak – pontosabban az elhunyt fiai és leányai – a lélekőrhöz fordulhatnak, hogy ezt a kegyet megtarthassák. Olyasféle szertartás és próbatétel ez, miként a nemesen születettek *gadhass* nevű joga. Ennek neve *tarhass*, és egy családból legfeljebb egy fiú és egy leány próbálkozhat valamely kiemelkedő tettel visszaszerezni a múló dicsőséget, bizonyítani, hogy atyja vére nem veszett el.[186]

Látható, hogy ily módon dicső papi dinasztiát, mely ráadásul rangot és tekintélyt is birtokol, meglehetősen nehéz fenntartani. Akinek mégis sikerül, bizonyos lehet benne, hogy maga Tharr pártfogolja. Akadt ugyan olyan bakpápát adó család, mely kilencszer hagyományozta sikeresen tovább fiára a tisztét, s jelenleg is több rontásérsek hatalma erős annyira, hogy tiszte továbbörökítésére gondolhasson, ám mindez cseppet sem könnyű. Folyton-folyvást belső háború dúl Tharr egyházában, hogy az arra leginkább érdemesek kerüljenek legfölülre, s ez bizony fájdalommal jár; legyőzött, eltiport vagy bosszúért lihegő ellenfeleket fial.

Igaz ugyan, hogy Tharr egyháza rejti a legnagyobb lehetőségeket a felemelkedésre, de éppenséggel itt lehet a legnagyobbat zuhanni is. A szekták egymás közötti háborújában – Tharr kedve szerint – bármi megeshet. Akit legyőznek, az vagy elpusztul, vagy belátja, hogy a Háromfejű az ellenfelét pártfogolta, s maga is megnyugszik az ő akaratában. A győzedelmes szekták pedig eltörlik vagy beolvasztják, felprédálják ellenfeleiket. Így lehet azután, hogy egy nemes család a háború végeztével hirtelen – támogatók, erős vezető vagy vér híján – legyőzött sedularok között találja magát, esetleg rabszolgasorsra vagy áldozati oltárra jut.

Ennyi legyen elég a Háromfejű dicső papjairól. A Tűzkobra esetében majd nem kell ennyit magyarázkodnom, hiszen a famor rangot nem terjeszthetik ki a családjukra, ami nagyban leegyszerűsíti az ő ügyeiket.

A következők kapnak dicső papoknak kijáró tiszteletet Sogron szolgái közül: a tizenegy egyházi tartomány vezető rendházainak, a füstklastromoknak az urai, a *flamris*ok. Minden tartományból öt képviselőt, *flammor*t választanak a Koromerődbe, akik ezzel szintén kiemelt ranghoz jutnak. Ezenfelül csupán az egyházi hierarchiában jelent feljebb lépést, ha valakit a Koromerődön belül beválasztanak a legbelső tanácsba, az *eflammor*ok közé. Ennyi és nem több. Ebből is láthatod, nagy jó uram (ha még másból nem jöttél volna rá), mennyivel komolyabb befolyással bír az ország ügyeire a Háromfejű.

Ami pedig a mostanság éledező Árnyékúrnőt illeti, hát még egyszerűbb a dolog. Két Morgenahitű famorról van tudomásunk – jóllehet ez a rejtőző felekezet magán belül bizonyosan osztogat rangokat. Egyikük a Prófétának nevezett fiú, ki már most alaposan felforgatta a birodalom ügyeit, a másik pedig ennek anyja – ki egyszerű navor volt annak idején, ám beszélik, hogy maga Morgena rejtette méhébe magzatát, s ily módon jutott nemesi rangra.

Egynémely válaszok kíváncsi kérdésekre a Baraad-szigeti „Polipokhoz" címzett fogadó különtermében

Végül is a Kárminút megelégedésemre szolgált. Kétoldalról a Piderák hegyei óvják, de ezt már hallomásból tudtam, mint ahogy azt is, hogy Tharr völgyének nevezik, ahol végigfut, gyöngyként fűzve össze az Öt Szent Várost.

A zarándokkaravánt, amivel érkeztem, hamar magam mögött tudtam – ők lemaradtak Shoasban, hogy végigjárják az ereklyéket. De főúri gyaloghintókat és riadt kalmárcsemetéket később is láttam, ahogy egyre följebb kanyarogtam az úttal. Visszafelé majd magam is felkeresem a

[186] ***A gadhass**ról már hallottam, és balszerencsémre találkoztam is ily futóbolonddal, ki saját dicsőségét akarta visszaszerezni valamely eszement vállalkozással, de hogy mindezt Tharr kebelén is végre lehetne hajtani… Nem is értem, miért csodálkozom.*

szent helyeket – ha sikerrel járok, akkor az összes városban –, egyelőre sietősebb volt az utam. Csak a mi Urunk csodatévő kilenckarmú csontjánál imádkoztam, mihelyt Shoasba értem. Hálát adtam neki eddigi segítségéért, s véremmel kértem, hogy kísérjen tovább.

A csontkamrát éppenséggel szebbnek képzeltem, de magát a szentélyt is. Csak igaza lesz sa-Idryrgnek, ezek itt valóban híján vannak a szépérzéknek, s úgy gondolják, ha mindent kifestenek és telezsúfolnak hivalkodó szobrokkal, attól szebb lesz bármi is. No mindegy.

Továbbra is a raigi csontkamra volt rám a legnagyobb hatással. Ott igazán művészien vannak elrendezve a csontok végig a falak magasán, s külön fülkékbe gyűjtötték a kiemelkedett személyek maradványait, középütt pedig a káosz kegyében megnyomorodottak torz vázai állnak halomba vetve.

Erőst megvidámodva mentem hát Eshmigar felé, csupán pillantásokat vetve Ry'shal sziklákra épült, majdhogynem függélyes városára. A szabad ég alatt háltam egy zarándokfogadó szénakazlaiban hetedmagammal, de Amdysban is csak egyet éjszakáztam.

Már alkonyodott, mikor érkeztem, mondhatom, igen szép volt. A völgyfaltól völgyfalig nyúló városfal sárgából vérszínűvé vált, lassan eltakarva a mögöttes tornyokat és bástyákat. Csak a Mecchesek *quessor*i palotájának tornyait láttam egészen addig minden fölé nőni, amíg a keleti kapu végleg el nem takarta azt is.

A hajnal már a Kárminúton talált, ami itt feljebb már egészen szép girbegurbákat kénytelen leírni. Dél körül értem fel egy ilyen kanyarral arra a tölgyerdővel borított dombra, ahonnan megpillantottam Eshmigar pápai városát, s mögötte a hegy messze ködeiben Thekszel vén tornyait.

Imát mondtam a kegyért az én Uramnak.

Eshmigar a következőképpen fogadott: egy oroszlán *morghagriss* szerint öltözött pap lépett ki a megfeketült kőkapun nyomában kimérák. Az arcfestése szerint a Megvetők szektájához tartozott, ami nem lepett meg különösebben. Csak a pápát adó szekták papjaira bíznak egyszerre három kimérát.

Tisztességgel leborultam a pompás állatok előtt. Gyönyörűek voltak, hatalmasak, szőrük mélybarnába hajló. Ha két lábra emelkednek, kígyófejükkel alighanem elérik a kapuboltot, pedig az igen magasnak rémlett.

Az öszvérek ordítva takarodtak el az útjukból – egy fekete cserépportékával megrakott kis szekér még az árokba is lefordult.

Szeretem látni az én Uram hatalmát.

A kapun belül hűvös sötétség fogadott, pedig háromlépésenként vaslámpások függtek a falról. Túlnan a városba vezető út eleje derengett a ki-be járók háta mögött. Egyenes, mérföldhosszú sugár, kétfelől várfallal és lőrésekkel magasan kerítve. Nincs azon egyetlen mellékút vagy ablak sem. Kétfelől falifülkék hosszú sorában oroszlánpápák ereklyecsontjai csak.

Meghajolva jutottam hát be a városba…

…Hanem aztán azon a téren igen nagy sokaság fogadott. Jobbára szerzetesek, meg alsópapok és kistartók. Már a templommá alakított egykori nemesi palota udvarán jártam, szent helyen hát, úgyhogy illő módon megcsókoltam elébb a földet, utána fogtam csak nézelődésbe. Egy *weilyr*-színdarabot játszottak, az Acélsárkányok egy históriáját. A lekaszabolt obsorokat elnézve vagy a tizenötödik komoly ellenfelükkel végezhettek nem is olyan rég. Nagyképű sedularok. Nem kedvelem különösebben őket.

Viszont a színpaddal szemközt, a palota oldalára illesztett kőerkélyen, a famorok helyén hárman is ültek. Ha jól okoskodtam az arcfestéseikről, az oroszlánpápa két fia és egy leánya tisztelte meg az előadást.

Nem tagadom, elmerengtem egy kissé a templompalota láttán – ritkán oly kegyes az én Uram, hogy ilyet mutat nekem. Így elérzékenyülve csodáltam végig a kyr erődítményt, amelyet Tharr birtokba vett, s a pápájának adományozott. Az erkély fölött hatalmasan rontott az égnek a szürke kőtorony. A manapillér csatornáinak könnyed ívei három helyen érintették, az udvar túlfelén

újdonat épület: a Háromfejű kétezer esztendős katedrálisa…

…Akárhogy is, de megkönnyebbültem, mikor végre ismét az egymásnak dőlő, zűrzavaros utcácskákat alkotó szentélyek között jártam. A megfakult árnyékvetők sásból szőtt hűsében, a magas sikátorok sötétjében végül megnyugodtam. Egy idő után már a szentélyekre is odafigyeltem. Akad ebből kicsi is, mi nem nagyobb egy szobácskánál – benne oroszlán- vagy kiméraszobrok –, s ezekből van a legtöbb, de léteznek egészen nagyok is, mikhez lépcsőkön visz az út, ha néhány görbe sikátor végül ott vet ki magából.

Még mindig korommal festett falakat és törmeléket látni mindenütt, pedig az új pápa már több mint öt évvel ezelőtt elfoglalta hivatalát. A Fellegbírók nem adták könnyen magukat, ám végül a Megvetők ha nehezen is, de birtokukba vehették a várost. A szentélyeket ugyan már rendbe hozták, de a szolgavárosban még lesz dolog bőven.

Kitaláltam egy új szórakozást. Bár a zarándokövem békét biztosít nekem az Ötvárosokban a más szektáktól, mindenüvé nem juthatok be vele. Akad egy-két hely, ahová csak az oroszlán *morghagriss*ának követőit engedik be. Shazalli *khótorr* koponyája, *essa*-Adrys Cjanhyr, a hekkapap sírja, vagy a kővé lett kiméra. Ezeknél pietorok állnak őrt, meg némely harcias szerzetesek.

Persze a bak követőit – még ha zarándoköv öleli is a derekukat – nem nagyon állhatják, ezért amikor meglátják az *incognó*mat, ezek a férgek már nagy hanggal vannak. A pietorok kardja kinyitja a szájukat.

Lassan sétálok oda ilyenkor, s fájdalmas arccal megmutatom a bakpápa jelét nekik a tenyeremben. Nagyon szeretem, amikor elhallgatnak.

Csak némelyik morog. Bizony mondom, még a pietorok között is…

Mjemen ***khótorr: Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

A boszorkányhercegekről

A *calyregitor*ok a káoszkor zűrzavarában léptek a forrongó Toron földjére. Ezen nagy hatalmú urak bölcsője a Boszorkányerődben ringott, onnan helyezték őket atyáik az ország ügyeit igazgatandó a külvilágba.

Számuk kilenc, és persze ennyi a száma azon nemes családoknak is, kiknek nyakára ültették őket egykoron. Kiemelkedettséget és kiválasztottságot jelentett ez akkor, büszkén fogadták hát falaik közé a Hatalmasok fattyait. Azóta is az ezen családokba érkezett nagyurak ágyékából származó gyermekek töltik be a boszorkányhercegek posztját. Ők ma Toron Hatalmasainak legfőbb halandó segítői. Mivel kilencen vannak, nem minden klán rendelkezik a külvilágban közvetlen képviselővel. Daumyr három Öreg családjának nincs szüksége a segítségükre, ők az összes többi klán fölött állnak, bármikor igényt tarthatnak bármelyik *calyregitor* szolgálataira. Ugyancsak nincs hercege a Dian-on klánnak sem. Ennek pontos okai egyelőre tisztázásra várnak.

A boszorkányhercegek rendkívül művelt, sokoldalúan képzett kyrek, akik saját tehetségükkel is kiérdemlik, hogy a Hatalmasok számos olyan képességgel ruházzák fel őket, amelyek lehetővé teszik, hogy minden körülmények között helyt állhassanak Toron zűrzavaros belpolitikai hadszínterén.

Bizonyos tekintetben messze meghaladják az átlagembereket, s aligha lehet a közönséges boszorkánymesterekkel egy lapon emlegetni őket. Bejárásuk van a Boszorkányerődbe, fanatikus hittel és hűséggel igyekeznek meghálálni a belejük vetett bizalmat. Toron-szerte legendák keringenek ragaszkodásukról és rendíthetetlenségükről. Arra még nem volt példa, hogy egy *calyregitor* elárulta volna urait, vagy saját szájíze szerint értelmezte volna az utasításaikat.

Hihetetlen pompában és kényelemben élnek, udvartartásaik messze földön irigységet és félelmet váltanak ki ellenségeikből és alattvalóikból egyaránt. Megszámlálhatatlan rabszolgával, testőrrel és kísérővel veszik körül magukat. A palo-

táikat övező székhelyeik mára igazi városokká nőtték magukat, ezrek lesik minden kívánságukat. Hírhedtek élvhajhász életvitelükről, ugyanakkor emberfeletti pontossággal hajtják végre uraik legképtelenebb utasításait is. Kitartásuk hihetetlen, nem ritka, hogy néha hónapokig nem alszanak. Minden tekintetben a legtöbbet és a legjobbat akarják, s ez igaz az általuk elvégzett munka minőségére is. Igaz ugyan, hogy egy-egy embert próbáló feladat végeztével heteket töltenek alvással, ám a rájuk bízottakat minden körülmények között a legjobban akarják megoldani. Százszámra halnak meg körülöttük az ajzószerektől agyonhajszolt szolgák, mert segítőiktől, alárendeltjeiktől, rabszolgáiktól is hasonló pontosságú munkavégzést követelnek. Soha nem ér-hetik be a legkiválóbb eredménnyel sem; mindig többet és jobbat akarnak, hiszen nem engedhetik meg maguknak, hogy a Boszorkányerődben elégedetlenek legyenek velük.

Talán nincs is Toronban oly esemény, melynek szálai – így vagy úgy – ne az ő kezükben futnának össze. Irányítói, a felügyelői a boszorkányurak terveinek, s a jó szolgálatot a Hatalmasok hosszú élettel hálálják meg. A *regitor imperalis*ok is kikérik a boszorkányhercegek véleményét, mielőtt egyes, a tartományokat közelebbről is érintő kérdésben kell dönteniük. Mélykék lobogóik, az általuk képviselt klán címerállatával, gyakorta tűnnek fel a császárvárosban, hisz ők alkotják az Árnyéktanácsot, azt a testületet, amely a Nemes Házak képviselőiből álló Császári Tanács javaslatait elemzi és ellenjegyzi. Tévedhetetlenségük megkérdőjelezhetetlen, ítéleteik jelentik a végső szót minden, a birodalmat közelről érintő kérdésben. Másik közismert elnevezésüket (Leplesek) mágiával átszőtt, már-már élettel és értelemmel bíró palástjaikról kapták, melyek többek szerint a közvetlen kapcsolatot jelentik köztük és a Boszorkányerőd között.

Mágiájukat uraiktól kapták, s jóllehet hatékonyságban és erőben meg sem közelíti azokét, mindenki féli és rettegi őket. Nem akad olyan botor, aki önszántából ellenük merne szegülni, hacsak meg nem zavarodott.

Az uralkodó a legnagyobb tisztelettel bánik velük, amit halandó csak kiérdemelhet a birodalomban. Ami Tharr papságát illeti, ők igyekeznek távol maradni tőlük, s mivel az egyházi irányításba csak kivételes alkalmakkor próbálnak a *calyregitor*ok beleszólni viszonyuk meglehetősen jónak mondható. A Néma papjainak befolyásolására a Hatalmasok más módszereket alkalmaznak – elsőül természetesen a pápákat. Számtalan olyan varázslatot ismernek, melyekről a hétköznapi boszorkánymesterek nem is álmodozhatnak, s bizonnyal soha nem is lesz lehetőségük arra, hogy kipróbálhassák. Valószínűleg ez a szerencséjük, mert a beavatott kevesek szerint azonnal és véglegesen megzavarodnának, amennyiben a Hatalmasok jóváhagyása nélkül nyúlnának ezen mágiákhoz.

Testükön gyakorta alkalmaznak mágikus torzításokat, ezek segítségével változ-

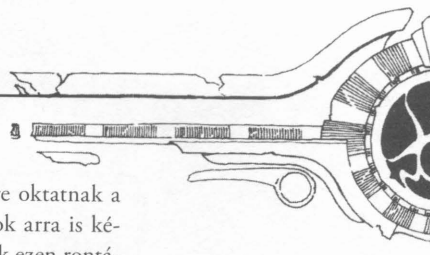

tatják meg hangjukat és küllemüket. Mindannyian a nekik parancsoló Erőd-béli klán címerállatához igyekeznek hasonulni. Kivétel nélkül elérik a három láb magasságot, gyakorta változtatják meg bőrük, szemük, fogaik színét. A mágikus praktikák bizonyos fokig ellenállóvá teszik őket a varázslatokkal szemben, ám ez mindőjük esetében mást és mást jelent. Akadnak olyanok, akik az asztrális vagy a mentális támadások ellen védik magukat ily módon, mások a mágikus eredetű fertőzésekel, átkokkal és rontásokkal szemben nyernek hatalmat. Az ilyen, védő jellegű beavatkozások minden esetben visszaütnek valahol a megjelenésükben. A legtöbb változtatást azok a mágikus műveletek igénylik, amelyek a különféle varázslatokkal szemben nyújtanak védettséget nekik. Az ily módon megváltoztatott *calyregitor*ok a védelemért cserébe torz, Tharrnak tetsző testben kénytelenek élni.

Örökösödési szokásaikról pontos ismereteink nincsenek, ám feltételezhető, hogy sarjaik közül a legrátermettebb örökli a rangot, s nem lehet kizárni azt sem, hogy a méltó utód kiválasztásában nagy szerepet játszik az Erőd döntése is.

Khomsa Dabberyn: ***Toronnak mindenféle fajzatjairól – a boszorkányhercegek***

A famorok betegségeiről

A vérünk tisztasága. Ez az, mire igazán ügyelnünk kell: a calowyni tisztaságra. S ennek nem csupán az a módja, hogy nem adjuk magunkat össze az embernépekkel.

Mert a vérünk gyengül. Öregszik, még azoké is, kik gonddal vigyázzák családjukat. Fájó ezt kimondani, ám azzal, hogy elhallgatjuk magunk elől, még nem tettünk semmit ellene.

Fontos szerep hárul ez okból asszonyainkra. Nekik kell megtanulni azon módozatokat, melyekkel kiválaszthatják az egészséges fiakat, kikkel nyugodtan házasulhatnak, kiknek vére nem fogadott már magába valamiféle rontást. Erre szolgálnak a Belső Művészetek, erre oktatnak a *lyrhÿssen*ek. Az igazi tanítóasszonyok arra is képesek, hogy belső erőikkel legyőzzék ezen rontásokat, hogy megtisztítsák a magot és a vért.

Sajnos csak kevesen képesek erre. Egyre kevesebben. Ezért lehet, hogy az újkyr Nemes Házak famorjai, s a *symfamor*ok vannak leginkább kitéve ezen veszélyeknek. Jól mutatja ezt, hogy az általuk az embernépeknek szórakozásból nemzett fattyak majd' mindegyike magán viseli ezt az átkot. Erre nekünk ugyan kevéssé kell figyelnünk, ám intő jel ez mindenki számára.

Fájó azt látni, miként küzdenek legnemesebbjeink az efféle átkokkal, s abban bíznak csupán, hogy előbb-utóbb oly lehetőségekhez, olyan *lyrhÿssen*ekhez jutnak majd, mik segítségükre lehetnek, hogy vérüket ismételten kipurgálhassák.

Óvakodnunk kell természetesen attól is, hogy gyermekeink maguk között legyenek kénytelenek házasodni – mit legnagyobb sajnálatomra egyre több helyen vagyok kénytelen látni. Mert erre visz a szükség – mondják azok, kik maguknak megfelelő párt találni képtelenek. Ám ez nem így van. Még ha benne is bújkál a romlás a vérben, akkor is illő és köteles mindenki addig keresni, míg a vér más családba nem vándorol. Hátha ott akad majd valaki, ki végül segítségére lehet: egy leány, ki oly beavatást nyer a Belső Művészetekbe, hogy tiszta gyermekeket szülhet.

S ezt a családon belüli házasság nem segíti elő. A gyengeség jele az, az akarat hiányáé, hogy a végsőkig küzdjünk a fennmaradásunkért, a szégyené, hogy eltitkoljuk gyengeségünket. Mert meg kell kérdjem: azzal, hogy behunyjuk szemünket saját tökéletlenségünk előtt, mit tanúsítunk inkább – félelmet avagy bátorságot, hogy megpróbáljunk változtatni sanyarú helyzetünkön?

Kemény szavak ezek, tudom. Ám nem látok más módot arra, hogy megmenekedjünk. S a kemény szavak többet használhatnak, ha elgondolkodunk jelentésükön, mint ha betapasztjuk előlük füleinket.

Khombar Artessar-on Meghassyl:
Fájó tapasztalatok

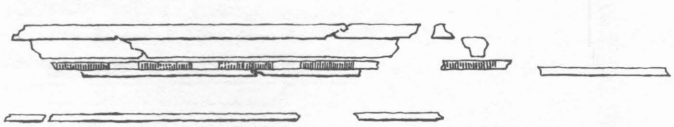

Az emberei soha nem szólították a nevén, mert azonnal megölte volna őket érte. Ez csak a rangban hozzá mérhetőknek állt jogában, a határvidéken pedig nem létezett ilyen személy. Ő egyszerű lovag volt csupán, de óbirodalmi lovag, vagyis a cím eredetét vissza tudta vezetni egészen Ó-Kyriáig, az acélsárkányok első testvériségére, amit még Woudan császár alapított. Igaz, eredetileg nem lovagrendnek szánta, hanem egyfajta testőri gárdának: fegyelmezett, dinasztiahű elitalakulatnak, amely folyamatos harckészültségben állomásozik az uralkodói palota közelében. S mert bölcs államférfi lévén jól tudta, hogy az ilyen kiváltságos helyzetű csapatok idővel hajlamosak kicsúszni a központi irányítás alól, az új tagok szentesítésének jogát szigorúan magának, illetve törvényes utódainak tartotta fenn.

A testvériség számtalan átalakuláson ment át az évezredek során, végül túlélte a birodalmat és a dinasztiát, trónhűsége azonban mindvégig töretlen maradt. Az utolsó kyr császár eltűnése után – híven az akkor már ereklyeként tisztelt alapító pátens szelleméhez – felfüggesztették a lovaggá avatásokat, míg egy törvényes utód be nem jelenti jogigényét a bíborra.

A toroni birodalom bölcsőjénél bábáskodó hatalmakat kezdetben nyugtalanította kissé a testvériség. Az ódinasztiát közmegegyezéssel kihaltnak tekintették; ám a kora káoszkor zűrzavarában túl sok császári sarjat tévesztettek szem elől, akiknek további sorsáról mit sem tud a történelem. Ha valamelyikük ágyékából támadna egy kései leszármazott, aki váratlanul visszakövetelné a romba dőlt trónust, az acélsárkányok habozás nélkül a pártjára állnának. És ekkoriban még komolyan számolni kellett az erejükkel. Az új birodalomalapítás évtizedeiben nyíltan dacoltak a Sápadt Légiókkal, és sehonnai bitorlónak gyalázták Rouŋn Lyechardot.

Aztán a probléma önmagától megoldódott. Az avatások felfüggesztése óta a tagságot nem lehetett kiérdemelni, csak megörökölni. Az utánpótlás hiánya lassan elsorvasztotta őket. Egyenként sokáig éltek, mert tisztán megőrizték az ősi vért; de minden évszázadban kihalt egy-egy régi, törzsökös család. A testvériségen, amelyet fegyveres ellenség sohasem bírt megtörni és felmorzsolni, végül győzelmet aratott a könyörtelen idő.

Történelmének hajnalán az acélsárkányok adták Toron fegyveres erejének egyhuszadát. A kilencedik zászlóháborúra összesen tizenheten maradtak. Két dekadens, kiégett vénember, akik halálosan gyűlölték egymást, és mindketten őrült orgiák közepette várták a halált groteszkül körbedíszített kastélyukban; egy szertelen ifjú, aki valamerre a Sheraltól délre kalandozott; egy megkeseredett renegát, aki a Szövetség ügyéért forgatta a kardját; és tizenhárom másik, akik konokul helytartónak tituláltak a császárt, ám mind olyan posztokon szolgálták őt, ahol kevés más férfi állt volna helyt rajtuk kívül. Egyikük például a határvidéken.

Ruar lovag. Ruar *weilyr* Charendayiss.

Mert ha nem is szólították őt a nevén, ismerni azért ismerték jól, barát és ellenség egyaránt. Ötszáznyolc nemzedékre visszamenőleg tartotta számon a leszármazását, ami emberi mércével mérve beláthatatlan, a tisztavérű kyrek élettartamával számítva pedig szédületes időtávlat: még egyszer olyan messzire nyúlik vissza a calowyni őshaza múltjába, mint ahány évezredet a kyrek Yneven töltöttek ötödkori hódításuk óta. Családi palotája – melyet ritkán szokott fölkeresni – Albarban emelkedett; és köztudomású volt róla, hogy vénebbek az alapjai, mint magáé a városé.

Sok mendemonda járta róla, hogy az acélsárkányok tulajdonképpen nem is igazi toroniak. Olyan mély és elpusztíthatatlan gyökerekkel kötődnek fajuk régmúltjához, hogy lelküket nem tudta megfertőzni sem a pártütés mételye, sem a Hatalmasok csendes tébolya, sem a Háromfejű undok miazmája. Közelebb állnak a letűnt korok dicső kyr hőseihez, mint bárki más eleven ynevi lény – bizonygatták buzgón egyesek. Ez a nézet érdekes módon főként a szövetségi területeken vált népszerűvé, ahol nagyon tetszett az embereknek, hogy néhány tekintélyes toroni arisztokrata következetesen helytartónak minősíti a császárát, és udvari vajákosoknak a rettegett Hatalmasokat. További tápot adott neki a rene-

gát acélsárkány átállása, akit a hátországi városokban már-már egyfajta mitikus hősnek kezdtek tekinteni, a nagy Jahrn-On Kryel új megtestesülésének, aki azért tért vissza Ynevre, hogy vérrel-verítékkel levezekelje megromlott fajtája bűneit.

Az már jóval kevesebb embernek jutott eszébe, hogy a bíbortrón meg a Boszorkányerőd talán azért tűri szó nélkül az acélsárkányok arcpirító sértéseit, mert közben oly hatalmas szolgálatokat tesznek a birodalomnak, hogy egyszerűen nem éri meg kicsinyes bosszúvágyból eltékozolni őket. És még kevesebbeknek nyílt rá a szeme arra, hogy a földre szállt Jahrn-On Kryel milyen jéghideg, brutális kegyetlenséggel mészárolja a csatatereken egykori harcostársait.

Nem, Ruar Charendayiss valóban nem volt tipikus toroni. Különben nem jött volna a határvidékre. De hogy Ó-Kyria hősei keltek volna új életre benne? Harminc évezred örökségét senki nem törölheti ki nyomtalanul a lelkéből.

Raoul Renier: ***Sáskagyermek***

A Sul-Khylar Ház boszorkányudvarának megrendelésére a következő dolgokat szállítottuk a keselyűcímeres úrnak:

Három vég arannyal, öt vég éjezüsttel hímzett selymet és tizenöt vég vérselymet a fogadóterem kárpitozásához. Egy aranykeretes odassyni tükröt a leánygyermekének. Finom aranyfüstöt és óaranyfüstöt a belső szobrok díszítéséhez; ezekből egy-egy kislatnyit. Egyszekérnyit a legfinomabb épületfából, hogy a kistorony sisakját méltón helyreigazíthassák. Padlatnak való fát háromszekérnyit, s egyszekérnyit, miből bútorokat kíván a nagyúr faragtatni.

Obsorokból a következőket: egy fiatal férfit, ki a betűvetésben és a kalkulusban jártas. Tizenegy *gach'ar*t, kik elmaradtak adópénzeikkel – elsősorban markosakat. Istállószolgának valót hármat. Öt leányt a konyhára, s az ünnepre majd' még ötször ennyit.

Odassyni üvegflaskából egyszekérnyit – jobbára bornak valót. Háromszázegy porcelántányért, a legfinomabb tiadlani áruból – mind másfél araszos. Ugyanennyit az egyaraszosból. Tört ezüstöt egy kisszekérnyit, ezekből ők maguk kívánják műhelyeikben az evőeszközöket megalkotni.

Cserépkorsóból huszonegyet, ezek kicsik, a nagy vizesedényekből tizenötöt, ezek ötvenegy vedresek. Az egyik megrepedt a várfalakon kívüli utak állapota miatt, ezt hamarosan cseréljük.

Vágóállatból a *következőket:* egy kisnyájra való bárányt, borjúból tizenötöt, gyöngytyúkot százhuszonegyet. Friss halból és kagylókból három szekérre valót. Tojást kilenc kosárral.

Ezt mind afölött, mit egyébként a birtokaikról behajtattak. A saját búzájuk felett még ötszekérnyit a khallini malmokhoz, s ugyanannyit ugyanoda a talawuni mézbúzából.

Borokból a következőket: három hordó quersachi kéknedűt, öt hordó levendulabort Raigból, s három kis hordó aszisz *lavalos*t.

Édesnád levéből tizenöt kőkorsónyit, aszisz olajat harmincegy korsóval. Kékborsból háromzsáknyit. Nagyízű köményből egyzsáknyit. Ezeket mind Barshúnból.

A többi a jövő hétre maradt.

A számvevőjük panasszal illette a legutóbbi yggyri vasszállítmányunkat. Ígéretet tettem, hogy kivizsgáljuk az ügyet.

Lamjarr Ossyrt Malhsnak, a Marammar nagykalmárának heti jelentése a Nyugati Magános Ház számvevőjéhez

Pietor

Ismert tévképzet Északföldén, hogy a toroniak rejtegetik fegyvereiket, s loppal támadnak. Ahogy mondani szokás, az igazság valahol középütt található. Szó sincs arról, hogy a toroni pietorok rejtegetnék a fegyvereiket. Kihívóan büszkék rá, hiszen ez jelképezi rangjukat. Miért is foszta-

nák meg magukat a megérdemelt tisztelettől? Ha valakinek el kell rejtenie a fegyverét, az azt jelenti, hogy az illető csakis az alsóbb kasztok valamelyikébe tartozhat, nem jogosult arra, hogy fegyverrel mutatkozzon. Amennyiben mégis van fegyvere, ahhoz valószínűleg engedélye is akad valakitől, ám köteles elrejteni azt. Ez alól csupán Tharr papjai és a *samballa*énekesek jelentenek kivételt. Ami jobbára azt jelenti, hogy azok, akik nem tartoznak a pietorok közé, kicsiny és jól elrejthető fegyvereket használnak, noha rendeletileg csak az egy könyöknél hosszabb kardoktól tiltották el őket.

Mindazok, akik Toronban engedély nélkül viselnek fegyvereket, bűnözőnek nyilvánítják saját magukat.

A fejvadászrendek is acéljaikkal mutatkoznak, ha nem esküszavuk ügyeiben kell eljárniuk. Hogy ők loppal támadnak, tán nem vethető a szemükre, ez a dolguk, s a Szövetség vadászai is – ha emlékezetem nem csal – hasonló módon tényked nek. Ám meg kell jegyezni, hogy amennyiben az ellenfél kiérdemli, a toroni *sycarr*ok gyakran bocsátkoznak szemtől szembeni küzdelembe vele.

Alleris Khador: ***Megjegyzések a toroni orgyilkosok kérdéskörében***

A boszorkányhadurakról

A *calyemessir*ek a boszorkányhercegek hűséges kutyái: komor, baljós alakok, nem ritkán élőholtak, kiknek testébe rég holt hadvezérek, varázsforgatók lelkét börtönözték. Hírhedt és félelmetes harcosok, családjaik a Boszorkányházak városaiban rejteznek, onnan szólítják elő őket uraik, az Erőd klánjainak szolgálatában álló hercegek. Árnyékerődnek nevezett mogorva palotáik lenyűgöző méreteikkel és nyomasztó levegőjükkel ott komorlanak a hercegek városaiban.

A Sápadt Légiók hadurai ők, a Hatalmasok megrontott mágiáját értő mesterek, kiknek hagyományai a családi háborúk idejére nyúlnak vissza; harcosok, kiknek lételeme a szolgálat és a harc.

A köznép homályhozók néven ismeri őket. Amerre felbukkannak, elsötétül az ég, a nap felhők mögé rejtezik, s hideg szelek kelnek életre még a rekkenő nyári hőségben is. Meglehet, misztikus kapcsolatban állnak valamely homályos, nyirkos síkkal, s letörölhetetlen billogként hordják magukon a jelet, amivel a hideg megérintette őket. Talán a Boszorkányerődben kovácsolják rájuk ezt a bilincset, hisz esküjüket mindannyian Daumyr komor sziklaerődjében kötelesek letenni. Környezetükben életre kelnek az árnyak, hideg és nyirkos lég szivárog elő a föld mélyéről, légióik szürke ködöt hajtanak maguk előtt. Nem véletlenül kapták Toron-szerte ismert nevüket. *Branni'ylch lumii* annyit tesz: „a holdak árnyékát vivők".

Roppant hatalmú urak, fegyverzetüknek párja nincs. Hatodkori káoszpáncélokat viselnek, önálló akarattal bíró vérteket, melyek kegyeiért mindőjüknek meg kell küzdenie; nem egynek démonokat kovácsoltak a kardjába, hogy azok segítsék győzelemre őket. Sebeiket büszkén viselik, s akad közöttük, kinek arca a számtalan sérülés nyomán már alig felismerhető. Megesik, hogy azon forradásaikat, miket a vértezet eltakar, ötvösök segítségével a páncéljukra veretik.

Mindannyian rengeteg tetoválást viselnek, s ezekből gyakorta arcukra is jut. Akad ezek között mágikus rajzolat is, ám a legtöbb az Erőd hagyományainak megfelelően kerül reájuk. Azon boszorkányherceghez kívánnak idomulni ily módon, kinek családjába tartoznak, akinek kezébe esküjüket tették; ekként a hercegnek parancsoló Erőd-béli klán címerállataihoz válnak hasonlatossá. Ábrázatukat minél félelmetesebbnek próbálják feltüntetni, s megesik, hogy a *rododa*színészek mintájára szándékosan, mágikus úton torzítják el. Jelképrendszerük minden esetben a klánjelvénynek megfelelő állathoz köthető. Külön mesterektől sajátítják el az ennek megfelelő mozgást, gyakorta a testüket, hangjukat is elváltoztatják.[187]

[187] *Ez, feltételezem, nem mindegyikükre igaz. Meglehetősen mulatságos lenne a csatatéren egy macska, vagy galamb, esetleg cápahangú hadúr! Jó, hogy nem szitakötő…*

A fiatalabb *calyemessir*ek éppen ezért könnyebben azonosíthatók: még nem volt lehetőségük, hogy kellőképpen a klán szolgálatába ajánlják magukat. Ám ami késik, nem múlik…

Khomsa Dabberyn: ***Toronnak mindenféle fajzatjairól – a boszorkányhadurak***

Csak hogy tudd: magamtól ugyan egy szót sem ejtenék erről, ám uram parancsba adta, hogy mindenről tegyek említést, ami az esetleges harcban hasznotokra lehet.

Mielőtt bármiféle magyarázkodásba fognék, egynéhány dologról beszélnem kell, hogy a toroni hűségesek ügyeit pontosabban megérthesd. Rengeteg néven illetik őket, amin csodálkozni nemigen lehet egy olyan országban, melynek történelmét ezredévek óta acéllal és vérrel írják. Ám ez bonyolult lehet egy magadfajta külországi számára, fontos ezért evvel kezdeni.

A pietorok azok, kiknek a famorokon kívül joga van mások életét fegyverrel elvenni. *Sycarr* volt a neve azoknak a vadászoknak, akik először onthatták büntetlenül a kyrek vérét, természetesen a náluknál különbek parancsára. Az ősök történeteiben szerepelnek calyrgyilkosok, *calysycarr*ok, démonvadászok, azaz *daemasycarrok* és *sicariomagitor*ok, kik mindenkinél magasabb szinten művelték hivatásukat. Mesterek voltak ők. És művészek, persze.

Manapság *mortor* a neve azoknak, akik megpróbálják utánozni ebben őket. A *mortor* nem katona, nem fejvadász és nem is testőr. Bármelyik lehet azonban, ha mesterségében kiemelkedik. Ilyenek a császár belső testőrei, a *Mortor Imperalis* fegyverforgatói is. Cím ez, mit lovagrendek viselnek zászlaikon vagy fejvadászklánok jegyeznek krónikáikba. Tiszteletükről fogalmat alkothatsz, ha tudod: Kyria idején a Pusztítókat illették e néven.

A pietor felelős a kiontott vérért. Felelős az útjára bocsátott lélekért. Úgy mondják, ő „Tharr keze", mi urunk elé segíti azokat, akik érdemtelenek voltak, vagy eltékozolták az ő kegyét.

Igen. Ez okból néha a pietorok választják meg, kit találnak vétkesnek.

Rajtuk kívül erre csak Tharr vagy Sogron papjai méltók. Viszont akiket pietorok vagy papok küldenek a Háromfejű elé, azok kiemelt figyelmet kapnak urunktól, haljanak akár dicső halált, akár szégyenleteset.

Bárki más, aki Tharr kedve szerint vért ont a birodalomban, nem lehet *mortor*. Nem méltó rá. Ezeket csak *otrattor*oknak hívjuk. Ha akarod, nevezd egyszerűen gyilkosoknak őket. Rájuk ezért több szót pazarolni nem is érdemes. Most pietorokról beszélgetünk.

A *pugnites*ek jönnek a sorban. A Nemes Házak harcosai ők, testőrök, a család oltalmazói. Ők parancsolnak minden egyéb pietornak, aki urukat szolgálja, s nem tartozik egyéb szervezetekbe. „Hallgatag népeknek" is nevezik őket, hisz feladatuk bizalmas és nagy körültekintést kíván. Számosan közülük régi mesterek fegyverforgató stílusát alkalmazzák, némelyik iskola pedig kívülről ajánlkozókat is beenged falai közé – hogy azután csengő aranyakért árusítsa ki őket más udvartartásoknak.

Három vezetőjük akadhat. A testőrök parancsnoka az *epugnites*, aki egyben a Ház fegyvermestere. Házkapitánynak is nevezik ez okból. A másik kettő a *spa-* és a *pugomagitor*. Ők a kard- és tőrvívás mestereinek számítanak, ők oktatják a Ház *pugnites*eit a fegyverforgatás fortélyaira. Bár nevük és tudásuk alapján sokan közületek úgy vélik, mágia segíti őket, ez nem igaz, hacsak ide nem számoljuk híresebb kardjaikat, bűbájjal teli tetoválásaikat vagy az egyéb amuletteket. A család gyermekeinek – legyenek akár fiúk, akár leányok – is a testőrparancsnok viseli gondját.

Ugyan elsősorban kardjaik erejéről híresültek el a birodalomban, ám jó, ha tudod, hogy bármelyik efféle testőr akár puszta kézzel is meg tud ölni téged. Fegyvert nem is foghat addig, míg erre nem képes. Ismerik azokat a pontokat a testen, amelyeket támadva halált okozhatnak. Tudják a módozatait, ne legyenek kétségeid!

A *sycarr*ok jönnek a sorban. Felétek talán orgyilkosnak, fejvadásznak ismerik őket. Akár ez is

jó név lehet rájuk, ám én úgy vélem, egy kicsit mégis mások. Őseik egykoron a *sicariomagitor*ok tanítványai voltak, hagyományaik, tudásuk magából a Kilencvenkilenc Toronyból érkezett. Mondják, akadtak közöttük olyanok, kik misztikus hatalommal bírtak, s legyőzhetetlennek gondolták magukat. Ám senki nem az, hidd el nekem! Mára, hogy családjaik jobbára elbuktak és vérük megfakult, efféle praktikáik is javarészt odalettek. Javarészt, mondom, hiszen egy-két klánjuk a mai napig ismeri azon módozatokat, mikkel legyőzhetik az anyagi világ szabályait…

…Ha a leginkább megbecsült pietorokról kérdezel, azt kell felelnem, sok és sokféle akad abból. Rangban talán mind felett állnak a lovagrendek nemtelen tagjai. *Famylior* a nevük, fegyvereik, vértjeik előtt mindenki meghajol – némelyik előtt majd' miként a nemesek előtt szokás. Általában véve a hűséges szervezetekhez csatlakozottaknak mély tisztelet dukál.

Bizonyos lehetsz benne: azon rendek, melyek hekkával, címerrel, hősökkel, netán saját iskolával bírnak, hol a leginkább rátermettek a fegyverforgatás egyéni stílusát is kitanulhatják, a régidőkig vezetik vissza históriájukat.

Ezek legtöbbje a császár szava alá rendelt légiókban, vagy a *regitor*i seregekben szolgál – testvériségek inkább, semmint rendek, kiket összefog a fegyver, az eskü és a bajtársi szövetség.

Hasonlóak, ám mégis minden mástól különbözőek a *concitator*ok hadseregének tagjai. A nevük a birodalomban *marytor*. Hasonlóak, hiszen mindaz, mit a légiók hűségeseiről elmondtam neked, reájuk is igaz; s különbözők, hiszen ők a Quironeia tengerét járják, s lábuk csak ritkán érint szárazulatot.

Azt beszélik, hatalmas tengeri erődökben laknak, miket köznapi szem még csak nem is láthat. Szerte a tengerek apró szigetein, zátonyain – melyeket a legkiválóbb földabroszokon sem jeleznek –, no meg a nagyobbakon, hol a kereskedők lerakatai s a császárhoz hű Házak birtokai találhatóak. Ha mégis szemed elé kerülnének, megismered őket fegyvereik, vértjeik vereteiről. Tengeri állatok és szörnyetegek tekeregnek azokon, sosem látott csudalények. Úgy mondják, saját kovácsaik és papjaik vannak. Csakúgy asszonyaik és szolgálóik – mintha egy külön világban laknának, mely mégis a birodalmon belül létezik. Látszólag külön országban ugyan, ám a Hatalmasokhoz, a császárhoz való hűségükön fogást te nem találsz.

Lamma Dis Marmart, az Unió hadbiztosi írnokának gyors jegyzetei az áruló kyr nagyúr testőrével folytatott beszélgetéséről

Mi számít birodalomnak? Mekkorának kell lennie? Lehet-e birodalom egészen kicsiny? Mondjuk csak akkora, hogy bőséggel elfér egy Nemes Ház palotáján belül?

Szerintem bizony lehet. Örökös határokkal, szívvel és lélekkel. Bizony lehet. A miénk ilyen.

A birodalmunk neve Fémsikoly. Uralkodója nem egy család, vagy egy ősi név, hanem Piderashín tartomány *regitor*a. Azaz bárki, akit a császár kegyelmében erre a posztra helyez, hogy azután elfoglalja kicsiny birodalmunk trónját. Mi pedig behódolunk neki, és őt fogjuk szolgálni, a rangot, amit már több, mint ezerötszáz esztendeje óv a kis birodalmunk. A Fémsikoly.

A *regitor*i testőrgárdák már csak ilyenek. Nem a nemes családokhoz kötődnek – s ha az egyik megy, mert mennie kell, mi maradunk. A *regitor*i testőrség ismeri a legjobban a rábízott épületet. Másfél ezer esztendős történelmünk ehhez az egyetlen *synkhoór*hoz köt bennünket. Ismerjük, hiszen benne élünk, mióta létezünk. Tudjuk a gyengéit és erősségeit. Mindent tudunk róla. Beszélgetünk vele. Az őrizetünkre lett bízva, s mi óvjuk minden erőnkkel. Óvjuk, akárcsak uralkodónkat, a *regitor*t és nemes családját, s vigyázzuk, miként saját kis országunkat.

Valóban nem nagyok a határai. S néha – meg kell valljam – egybemosódnak a palota dolgaival. Ha az uralkodó a *regitor*, úgy a házkapitány, vagy más néven a fegyvermester a teljhatalmú kormányzónk.

A kasztokról

A *regitor*i testőrség erős. Ha a ránk bízott családnak rendelkezik saját testőrséggel, az előbb-utóbb beolvad a mi birodalmunkba. Egy darabig gőgösen őrzik különállóságukat, de végül belátják, hogy kár ellenkezni. Krónikáinkban több példát mutathatok erre a kétkedőknek. Így járt a Shessaryan Ház is: a maga képére formálta a *regitor*i palota.

A palota, amiből a mi birodalmunk a következő:

Az *epugnites*, a fegyvermester mindig a *regitor* mellett tartózkodik. Szállása a belső szférában, urunk mellett van. Ablakaiból Raig öblére látni.

A mi birtokaink mind a belső szféra titkos járatai. Folyosók, mik falak és szobák közt rejtőznek. Lépcsőházak, melyekben másoknak nincs joguk járni. Ajtajuk tükör a falon, gonddal festett kép vagy egy darab kárpit. Ablakuk egy sisak rostélya, vagy díszesen áttört kődísz a terem magasán. Gyors járást kínálnak és elrejtenek.

Senki nem vitatja tőlünk a belső és a holdszférák fegyvertermeit, s a gyakorlóudvarokat, melyeken mi magunk, vagy a kezünkre bízott *regitor*i gyermekek, családtagok, vendégek és tanítványok daloltatják a kardokat, vagy lőnek kócbabára. Itt áll tornyunk is, hová csak a *regitor*nak, a család Húgainak és a boszorkánymesterek *strateggior*ának van bejárása.

Van egy fürdőnk és egy színháztermünk a dalosok számára. Külön tüzünk van, mit Sogron papja emelt ki a *regitor*i kandallóból ezerötszáz esztendeje. Külön kutunk, mely más ciszternából nyeri a vizét. Külön konyhánk, s az ételeket nem szállítják máshonnan.

Saját kulcsainkkal, melyeket másra nem tetoválnak, eljuthatunk a palota gyökeréhez és a legbelső szentélyhez is.

Várkatonánk félezernél is több akad – de a *regitor* más hadai fölött nem rendelkezünk. A palota külső védelmét a Szélbenevetők *weilyr* rendje ügyeli. Váruk ugyan a szigeten áll a kikötőben, de van egy tornyuk a *regitor*i *synkhoór*ban is, s övék minden védmű a külső szférában.

A palotának ebben az övezetében a mi birodalmunk része egy istálló és egy kocsiszín. Harmincegy alvóterme van a navorjainknak – lovászoktól a hajfésülőkig. Kétannyi az obsoroknak.

A kezünk alá tartoznak a *regitor* háziorkjai, de szállásaikkal és ügyes-bajos dolgaikkal nem kell foglalkoznunk.

Ez a mi birodalmunk, miről így vagy úgy a várbélieknek tudomása van. De akadnak oly tartományai is, melyek mindenki más számára láthatatlanok. A *regitor*i *synkhoór* saját titkai, némelyikről a Shessaryanoknak sincs tudomása. Nem oly fontos az. Vagy ráérnek még vele foglalkozni.

És léteznek a birodalmunknak oly részei, melyek kézzel foghatatlanok. Tudás ez. Fontos tudás, ha minden veszedelem ellenében meg kívánjuk védeni a ránk bízottakat. Tudunk egy kémről, ki már három esztendeje a belső szférában él. A *regitor* azt mondta, hagyjuk még életben. Talán kíváncsi rá. Tudunk arról, hogy *regitor*unkat megérintette az Árnyékúrnő. Tudjuk, hogy felesége és a család két Húga vezette ezt az érintést.

Tudjuk, hogy a *regitor* elsőszülöttének két fattya van a városban. Embervérűek persze. Tudjuk, hogy legidősebb leánya *lydhally*t talált egy kyrvérű kalmárcsaládnál, és meg fogja tagadni tervezett házasságát. Ettől tartunk leginkább. Mert ez könnyen háborúságot okozhat.[188]

Maniss Sereniass, a Fémsikoly rend ***pugomagitor****a*

A sycarrokról

Nagyméltóságú Uram!

Az alább következőkben kivonatát olvashatod mindazon jelentéseknek, melyeket az átkos toroni orgyilkosrendekről az elmúlt századévek során a Szövetség embervadászainak és kémeinek jóvoltából megtudnunk adatott. Vélhetően nem minden esetben pontosak a megállapításai, s gyanítható, hogy esetleg tévedések is belekeveredtek, lévén az átkos toroniak belső világa oly ellentmondásos és zagyva.

[188] ***A lydhally*** *kyr kifejezés az igaz szerelemre, amely tiszta, elsöprő és igen erős. Amelyik mindenféle meggondolatlanságokra, őrültségekre sarkallja a szerelmeseket. Mágikus úton – ha nehezen is, de – megszüntethető, viszont ilyen mélységű érzelmet ébreszteni egyetlen varázslattal sem lehet.*

Ami a fegyvereiket illeti, orgyilkosaik hagyományosan *lagoss*t és *pugoss*t használnak, e kard- és tőrféléket, melyekből egyet-egyet bemutatóul mellékeltünk nagyméltóságú uramnak, melyek az ereni rendház fegyvergyűjteményéből származnak.

A toroni orgyilkosrendek szerződéseikhez hagyományosan hűek, esküszónak nevezett fogadalmuk megszegéséért saját fajtájuk vonja felelősségre őket. Szolgálataik árát csakis aranyban számolhatjuk, mit meg is lehet érteni, hisz akárki felvételt nem nyerhet közéjük, s csakis a legkiválóbbak élik azt meg, hogy megbízásokat kapjanak elöljáróiktól.

Toron orgyilkosai között akadnak olyanok, kik igen régi praktikák használatára is képesek, míg mások bármiféle varázsos trükk nélkül is meglehetősen veszedelmesek. Rendjeik a következők:

Corritesek. Egyike a legrégibb szervezeteiknek. Számukról pontosat nem tudunk, de túl sokan nemigen lehetnek. Megbecsülésük kiemelkedő. Jobbára Toron keleti végeiben tevékenykednek, ám embereink Abaszisz területén is bukkantak már rájuk. Egyike a varázsos szektáknak, bár úgy feltételezhető – mit egyébiránt bármelyikről elmondhatunk azokról, a rendekről kik jártasak a felsőbb tudományokban –, hogy csak a kiválasztottak képesek mágia alkalmazására, azok, kiknek a vére a legtisztább, s akik méltók rá, hogy beavatást nyerjenek.

Úgy beszélik, varázsukkal a valóság határmezsgyéjén egyensúlyoznak, s hol ebben a világban zárt ajtó várja őket, ott keresnek egy másik valóságot, amelyben azt nyitva lelik, s akkor lépnek vissza csak a mi világunkba, ha már a küszöbén átjutottak.

Krónikáik azt beszélik, ezt a varázst régen gyakorta és hatalmas távolságokból alkalmazták, mire ma már – úgy véljük – nemigen képesek. (Bár a hartingi bányagróf esete legalábbis elgondolkodtató.)[189]

Éjenjárók. Ez a másik, igen régi múltra visszatekintő szektájuk. Éppúgy kevéssé számosak, miként az előzőben említett. Úgy gondoljuk, az igazán veszedelmesek száma közülük a harmincat sem éri el. Valahol Shulurban sejtjük a fészküket, ám eleddig nem sikerült reájuk lelni, s ha meg is találnánk, nem tudom, miként lehetne kifüstölni őket onnan. Az éjszaka és a sötétség édestestvérüknek tűnik, kiemelkedetteik figyelemre méltó módon mozognak a holdak alatt. Akadnak közöttük, kik a mai napig sétálni tudnak a holdfényen, vagy lépcsőként használják az éjszakát, ha csillagtalan sötét borul rájuk.

Mortor Imperalis. A császár és a dinasztia védelmező klánja. Bizonytalan eredetű szektának gondoljuk, noha többen kardoskodnak amellett, hogy az Ikrekkel rokon gyilkosok. Erre utal az árnyakkal és a homállyal való barátságuk, valamint fegyverzetük és vívóstílusuk. Ha ez igaz, akkor elképzelhető, hogy mindketten a néhai Kyssak klán hagyományainak továbbhordozói, kik a császárság kialakulásának idején árnyékhekkák oltalmába ajánlották magukat, s csak később fogadták el Tharr főségét.

Számukról bizonyosat nem tudunk, ám kétségeink nincsenek afelől, hogy képzésük és tudományuk nem hagy maga után kívánni valót – máskülönben aligha választotta volna őket a dinasztia.

Ikrek. A leghírhedtebb toroni szervezet, mit leginkább annak köszönhetnek, hogy számos klánjuk létezik, melyek időnként a császárság határain túl is tevékenyek. Ennek megfelelően a mi embervadászainkkal is gyakorta kerülnek összetűzésbe. Homályos múltjuk arra enged következtetni, hogy alapítóik a Szövetség területéről kerültek Toronba; vélhetően hátat fordítottak hitüknek, s a császárság területén oly hatalmakkal paktáltak le, melyek utálatosak és taszítóak előttünk. Vélhetően a néhai Kyssak klán hagyományait ápolják, így azt kell feltételeznünk, hogy a rend alapítói ezzel a hagyománnyal és en-

[189] *Magam is hallottam az ügyről. Néhány emberöltővel ezelőtt holtan találták Serga bányagrófot az egyik hegymélyi kamrában, ahová papirosaival és kőzetmintáival volt jó szokása visszavonulni. Az eset különlegességét az adta, hogy az aknában dolgozó vájárok, mielőtt a tariniak készítette felvonón elhagyták volna a bányát, kifogástalan egészségben hagyták ott a grófot – de a váltásukra érkezők már elvágott torokkal találták a nemes urat. S a járat egyetlen összeköttetése a felszínnel az említett felvonó volt; továbbá senki más nem tartózkodott az eset idején a helyszínen.*

nek korcs hekkáival kerülhettek szorosabb kapcsolatba valamikor. A toroni fejvadászokhoz hasonlatosan *corron*jaik *lagoss*t és *pugoss*t használnak, gyakorta két kézzel harcolnak.

Ismertebb klánjaik: a Toron középső tartományaiban tevékenykedő shuluri Hentor Ipsys (melynek jelképei az ollóit tároló rák és két tőr) és az Anybyr klán (sirály és kagyló), a lakhassyni Mennes Verytt (szarvasbogár) és a Marakodók (ezüst*lagoss*). Keleti klánjaik közül legismertebb a Tor-nahh klán (három kígyó) és az Ötvárosbeli Raonnaes (kék kígyók), míg a nyugati országrész vezető klánja a Hark (fehér kócsag).

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

A P.sz. XXXV. században állította össze Arco Valentias ***Lindigassiana*** című monumentális, tizennyolc kötetes munkáját, amely minden addiginál bővebb és kimerítőbb áttekintést nyújtott a Tharr-hitről. (A téma rendkívül érdekes, mivel a Háromfejű az egyetlen kyr istenség, akinek az egész hetedkor folyamán jelentős tömegek hódoltak és hódolnak.)[190]

A mű tizenkettedik, tizenharmadik és tizennegyedik kötete semmi egyebet nem tartalmaz, mint a Toron területén tisztelt hekkák felsorolását; ezenkívül Valentias magiszter minden egyes névhez aprólékos történeti kommentárt mellékelt. A Tharr-egyház tanítása szerint a hekkák az anyagi test nyűgétől mindörökre megszabadult szellemlények, amelyek különféle misztikus csatornákon közvetítik a Háromfejű akaratát a hívek kiváltságos csoportjai felé. Jelentős részükre illik is ez a meghatározás, bár gyülekezetük meglehetősen tarka képet mutat: találunk közöttük démonokat, *jahorr*okat, őrzőszellemeket, ókyr eredetű aszkétaszenteket, és az örök körforgásból erőszakkal kiszakított lelkeket egyaránt.

Arco Valentias legmeglepőbb felfedezése az imposztorok rendkívül magas száma volt. Lajstroma a szó *szoros értelmében* százával nevez meg olyan túlvilági entitásokat, akiknek soha semmi közük nem volt Tharrhoz, szolgálni pedig végképp nem szolgálták. Még egy kráni ősaquirra is rábukkant a különös seregletben, akiről mind a mai napig nem tudjuk, hogy voltaképpen mit is keres ott. Ami azonban a mi szempontunkból pillanatnyilag a legfontosabb: a könyvében felsorolt hekkák közül legalább fél tucatot bizonyosan, további kilencet pedig feltételesen azonosítani lehet bizonyos ryeki *seriyaf*okkal. Ezek egészen hajmeresztő vállalkozást hajtottak végre: a kegyetlen üldöztetés elől egyenest a legfőbb perzekútor palástja alá menekültek!

A legjelentősebb ilyen *seriyaf* mindenképpen Ilho-mantari, akit a Csendet Vigyázónak avagy a Biztos Kezű Hölgynek is hívnak. Jelenleg, hekka képében, számos toroni vadásztestvériség esküdt- és védőszelleme, többek között a hírhedett Ikreké. A ryeki *seriyaf*ok zömével ellentétben egyáltalán nem tűnik démoni természetűnek; Valentias magiszter szerint – aki töredékes káoszkori forrásokat elemezve jutott e következtetésre – valószínűleg az árnyak síkjának valamely őshonos hatalmassága lehet.

Ezen a ponton a kutatónak óhatatlanul eszébe ötlik az Ikrek titkos mágiája, a félelmetes *quars*, tükörfordításban „árnymű". Arco Valentias kutatásai előtt az volt az általánosan uralkodó nézet, hogy a rettegett gyilkosokat a Boszorkányerőd urai ruházták föl varázserővel. Alkalmazására meglehetősen kevés tanúnk van, az ő beszámolóik szerint azonban a *quars* lényege az árnyékok és a színek finom művű, szinte észrevehetetlen befolyásolása, amely magasabb fokon nemcsak érzékcsalódások előidézésére teszi képessé a préda után járó vadászt, hanem arra is, hogy bizonyos határok között megváltoztassa saját testének formáját és anyagi állagát. Ezek az értesülések kísértetiesen egybevágnak mindazzal, amit a Csendet Vigyázóról tudunk. Mágiakutatóink egyre inkább hajlanak azon álláspont felé, hogy a démoncsászárság bukása után Ilho-mantari, bár hatalmának java részét elvesztette, nem adta föl az apoteózissal kapcsolatos terveit. Három és fél ezer éves szünet után ismét szerafistákat kere-

[190] *Nem tudom, mit ért a szerző jelentős tömegek alatt, de Sogront ugyancsak meglehetősen sokan tisztelik akár manapság is.*

sett és talált magának az Ikrek legfőbb vezetőinek személyében.

A feltételezés egyetlen buktatója az Ikrek hagyományos vasfegyelme és szervezettsége, ami ellentmondani látszik a szerafista szektákban általában tapasztalható káosznak és folytonos versengésnek. A jelek szerint azonban Ilho-mantari hasonló módszerrel próbálja elejét venni a bomlasztó jelenségeknek, mint Sogron az ordani tűzvarázslók esetében.[191]

Az Ikrek kizárólag hekkaként fohászkodnak hozzá, a *quars*t pedig valószínűleg a boszorkánymesteri mágia egy sajátos válfajának vélik; még a rend leghírhedtebb mestergyilkosai sem sejtik magukról, hogy ők szerafisták.

A dolog önmagában is elég aggasztó, bizonyos körülmények azonban még sötétebbre árnyalják a képet. A Biztos Kezű Hölgy ugyanis nem az egyetlen ryeki időkből származó *seriyaf*, aki a hetedkor folyamán Toronban hekka képében toborzott magának pártfogoltakat. Csakhogy a többi patrónus szerafistái – legalábbis akiket sikerült azonosítanunk – távolról sem űztek, illetve űznek olyan lehetőségekkel kecsegtető mágiát, mint a *quars*. Ennek az oka egyértelmű: a démoncsászárság széthullása óta eltelt évezredek során az eredeti szeráfi alku szövege megromlott, hiányossá vált, egyes passzusok odavesztek, s a későbbi beavatottak – bármilyen tapasztaltak voltak is máskülönben – már nem férhettek hozzá patrónusuk minden aspektusához. Ilho-mantari forrásaink tanúsága szerint három és fél ezer éven át semmiféle életjelt nem adott magáról. Nemhogy pártfogoltjai nem voltak, akik megőrizhették volna írásba fektetett hagyatékát; még az emlékezete is csaknem teljesen feledésbe merült. Az Ikrek árnyékmágiája ma mégis hiánytalanul tükrözi valamennyi aspektusát, noha nem biztosít akkora hatalmat követőinek, mint Morgena szakrális mágiája az ő hitét valló papoknak.

A kínzó ellentmondást csak úgy oldhatjuk fel, ha feltételezzük, hogy Ilho-mantari valamikor a hetedkor folyamán újólag szeráfi alkut kötött egy halandóval. Ez mindig tetemes kockázattal jár, hiszen szinte megkétszerezi a *seriyaf* eleve sem csekély kiszolgáltatottságát a pártfogoltjaival szemben. Ilyesmire még a *seriyaf*ok közül is csupán a legelszántabbak vagy a legelvakultabbak vállalkoznak.

E mágiatörténeti traktátusnak nem célja, hogy kirándulásokat tegyen a világi historikum területére, ám ezúttal talán mégsem lesz haszontalan dióhéjban összefoglalni azt a keveset, amit az Ikrek eredetéről tudunk. A rendet valamikor a P.sz. XXII. század végén alapította három északról menekült embervadász. Egyikük, bizonyos Orrabi, állítólag értékes iratokat helyezett letétbe Berron várában, amelynek pontos fekvése ma már meghatározhatatlan. Orrabi további sorsa homályba vész, ám Arco Valentias listáján találunk egy tisztázatlan eredetű hekkát, akit Hurabnak hívnak, mellékneve pedig az Árnyékba Költözött Úr. Ez legalábbis elgondolkodtató.

Bizonyítékaink ugyan nincsenek rá, de kézenfekvő a feltevés, hogy Ilho-mantari a szökevény Orrabival lépett szeráfi szövetségre, és a rejtélyes pergamenek az új alku teljes szövegét tartalmazták. Orrabi idővel aztán avatárrá vált, vadásztársai őt is hekkaként kezdték tisztelni, s titokban talán a mai napig ő irányítja a rendet az árnyékok közül. Mindehhez még tegyük hozzá azt a látszólag ide nem illő apróságot, hogy a *quars*ot ismerő és használó Ikrek nem tudják, hogy ők voltaképpen szerafisták…[192]

Thassaladyon magiszter: ***Dem serapheus meritt, avagy a rejtőző szeráfi hagyomány***

[191] *Ordannal kapcsolatban máskor is bukkant már fel olyan elmélet, miszerint varázstudói mindannyian szerafisták lennének, ám úgy gondolom, hogy ezt az állítást hitelt érdemlően még nem sikerült bizonyítani.*

Engem kérdel, hogy mi van odabent, merthogy én már voltam egyben? Abból ugyan nem sokat tudhatsz meg...

No mindegy. Az Ikrek mykosi rendháza volt az. A Hark kláné. Hogy uram magával vitt, annak nem tudtam, örüljek-e vagy nem. Hogy mit láttam?

Már nem is tudom.

Láttam sötét kőtorkot vaslámpásokkal és irdatlan, acéllal vert kaput. De ezt bárki láthatja, aki besétál a parkba. Ha van rá jó oka. Kutyákat láttam kívül, s belül is. Nem mozogtak. Ám nekem elég volt annyi is, hogy csendben ültek és figyeltek.

Meg homályos folyosókat láttam. Pinceszagú és orgonaillatban fürdő is volt közöttük. Fából faragott lépcsőházakat láttam roppant üvegablakokkal. Bronzból vert hekkákat, akik lámpásokat tartottak. Olyan folyosót, mi visszhangot vert a legkisebb mozdulatra is, és másikat, hol szavunk se hallatszott.

Nem mintha oly sokat beszélgettünk volna.

Láttam kimérák szobrait, s Ilho-mantarit mellette gránitból és fekete márványból. Egy kőbélletes terem homályában elegendő időm akadt a Késes Leányt figyelni, míg gazdám néhány ajtóval beljebb intézte a maga ügyét. S halovány lett, amikor kijött.

De láttam még furcsa dolgokat, míg újra visszatértünk. Más folyosókon, alacsony oszlopsorok között. Alakok voltak ott talán. Gúzsba kötött árnyékok és kerengő hangok. Fekete falak és csiganyálas kőlépcsők. Egyre fölfelé.

Azután ott álltunk valahogy a gyaloghintóknál a park szélén. A földön az obsorok. Az embereim azt mondták, egyszerűen csak kisétáltunk a parkon át. Bár, hogy a rendházból kiléptünk volna, azt nem vették észre.

Ennyit mondhatok neked arról, amit ott tapasztaltam. Bizonytalan, s egyáltalán nem tudom, hogy úgy történt-e, amint emlékszem.

De mondják azt is, hogy folyosóik falába különös belső íveket faragnak, amik mentén a hangokat igazgatják. *Azt is beszélik*, ha hellyel kínálnak s várakoztatnak, bizonyos lehetsz benne, hogy távoli kőfülkékig viszi minden neszedet ez a hallgatózó rendszer. Mesélik, hogy vannak ott ajtók, melyek nem nyílnak, csak ha egészen más módon próbálod nyitni őket.

Belső szentélyek, miknek elmozgatható a faluk, mert valamely óraműnek a részei. Lelkek, akik folyosókra ügyelnek vagy éppen az Anthyss áramait igazgatják.

Ki tudja, mi van ott igazából? Beszélni akármit lehet...

Hallomásból és kocsmapletykából persze te is ki tudod mindezt színezni. Vedd hozzá legendás kertjeiket és mesterszeretőiket, a *kynhhá*kat! Míg más *sycarr*ok az önmegtagadástól és a fegyelmezett vágyaktól vélik erejüket nyerni, addig az Ikrek a testi szerelem felettébb nyugtató és ellazító módozataival gyűjtik össze energiáikat. Legalábbis ezt mondják.

Toroni kocsmabeszéd

Gyíkok. Ezen fejvadászrend egyike azoknak, kiknek léte csupán az elmúlt háromszáz esztendőben vált nyilvánvalóvá előttünk. Meglehet, ennek oka, hogy sokáig egy régi orgyilkosdinasztia tagjainak gondoltuk őket, olyannyira hasonlatosak módszereik. Ám, mint a kémjelentésekből kitűnt, az Alebarissként ismert gyilkos szekta felmorzsolódott Toron titkos háborúiban, s maradékai új nevet választottak maguknak. Állításuk szerint a régi hagyományt követik, ám szerencsénkre ez csak hivalgó túlzás. Nem bőreváltó szörnyek, ám tagadhatatlan, hogy vannak közöttük, kiknek teste, akár a kaméleonoké, alkalmazkodik környezetéhez. Sokan mondhatnák, hogy mivel erre csakis mezítlenül képesek, könnyű ellenük a harc, ám figyelmeztető lehet, hogy puszta kézzel is képesek ölni. Mindezt lesből és figyelemre méltó csendben teszik. Bőrüket bonyolult tetoválásokkal ékítik, melyek legtöbbje mágikus rajz.

Ködfivérek. Toron császári kémszolgálatának vezérlői, parancsolójuk a Régensi Ház feje. Hagyományukat a Khyreddin klántól eredeztetik,

[192] *Más elgondolások szerint a toroniak Kyssak klánja birtokolta azt a tudást, ami végül elcsábította az északi embervadászokat. Ebben az esetben Ilho-mantari már az ereniek érkezése előtt szeráfi paktumot kellett kössön – kézenfekvő módon a Kyssak klánnal.*

kikkel nekünk ugyan dolgunk nem akadhatott, azt viszont mindenképpen illő róluk tudni, hogy a káosz fertőzte Tharr szolgálói voltak. Ez látszik talán módszereikben is, hol előtérbe kerül mások megtévesztése és a tökéletes álca. El kell ismernünk, hogy náluknál különb maszkákat aligha készít bárki is, noha a mód és a kivitel oly utálatos és beteg, hogy arra tiszta lélekkel aligha képes bárki is. A Ködfivérek ugyanis valamely átkos praktikának köszönhetően kolostoraikban oly húsmaszkokat készítenek, melyek tökéletesen idomulnak úgy arcukhoz, mint testükhöz. Együtt mozognak velük, attól szinte elválaszthatatlanok. Úgy gondoljuk, akár több napon át is viselhetők károsodás nélkül, fel- és levételükhöz azonban sok idő és biztos rejtek szükségeltetik. E maszkák szinte élnek, ám Dreinának hála véglegesen el is pusztíthatók. Mivel a Ködfivérek gyakorta tevékenykednek a császárság határain túl, a hagyományos toroni orgyilkosfegyvereken kívül a Szövetség kard- és tőrféléit is mesterien használják.

Syttak. Elsődlegesen csakúgy Tharrhoz köthetők, miként a Ködfivérek. A hagyomány, mit követnek, valaha a hangmágia elemeit is tartalmazhatta, mára szerencsénkre mindez megkopott és elhalványult. Mindenesetre egyes kevert vérű tagjaik sikerrel tudnak alkalmazni oly dalokat, mikkel bódítani és gyengíteni képesek ellenfeleiket – ez legalábbis a mi bárdszervezeteinkkel rokonítja őket, noha hatalomban meg sem közelítik ezeket. A beszámolók szerint küzdelemben képtelenek dalaiknak hasznát látni, még ha a jól képzettek akár két-három különféle bájoló éneket ismernek is. Inkább fegyvereiknek és mérgeiknek látják hasznát, no és álcáiknak, mikkel áldozataik közelébe férkőznek. Külön említést érdemelnek hangszereik, melyek elsősorban fegyvereik elrejtésére szolgálnak, ám dalaik kíséretére éppúgy megfelelnek.

Pillangók. Ha akad átokszülte szervezkedés Toronban, melynek létét végső soron örömmel kell üdvözölnünk, hát ez lehet az. Ezen gyilkosok elsődleges célja ugyanis a rejtező démonfattyak és szerafisták felkutatása és elpusztítása; Tharr akarata szerint. A Háromfejű lélekőrének szolgáló szervezet ősei készítették állítólag az északi démonbörtönöket. Maguk kevéssé foglalkoznak a Toron határán kívüli eseményekkel, hacsak azok valamely összefüggésben nem állnak régi ellenfeleikkel. Mindez nem jelenti azt, hogy baráti jobbot kellene nyújtani nekik – átkos fattyú mindahány, ám kétségkívül a világ hasznára vannak dolgaikkal. Fegyvereiket a régidők démonvadászainak mintájára készítik, ám akad ezen kardok között olyan is, mi ezredéveket túlélve mindmáig szolgálja őket.

Vérnyelők. Nyilvánvalóan mágikus torzszülöttek ezek a lények, sem a kyr, sem az emberi szavak nem alkalmazhatók reájuk. Vélhetően a vérmágiában jártas *sanquinator*ok hívták létre őket valamikor. Testük mérgekkel telített, elméjük bomlott, megrontott testük szívós és ellenálló, ügynökeink szerint elpusztításuk különleges erőfeszítést igényel.

Nem tudni, mikor bukkantak fel először Tharr papjai mellett, ám az a tény, hogy kizárólag a szörnyisten szolgálatában fordulnak elő, nem hagy kétséget átkos eredetük felől. Fegyvereik mellett különleges figyelmet kell fordítani karmaikra is, ha hadba bocsátkozunk az átokfajzatokkal, hiszen ezek marása éppúgy végzetes lehet, miként akármilyen méreggel bevont tőr avagy kard.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

Az alábbiakban a P.sz. 3709. évben Haonwell városában leleplezett orgyilkos kikérdezése és megvizsgálása utáni vélekedésünkről tájékoztatjuk a nagytiszteletű tanácsot.

Külleméről:

A kézre kerített lator négy könyök, hét ujj magasságú, tehát mindenben átlagosnak felel meg. Szeme barna, ám erős izgalmi állapotban megfigyeltük sárgává színeződését. Haja ugyancsak barna. Jól fejlett izomzatú, fogai igen erősek, harapása fájdalmas. Kezén és lábán erős körmö-

ket visel, melyeket nyugodt szívvel nevezhetünk karmoknak, hisz lehetőség szerint használja is őket. Kellemetlen szagú, miért is a hosszas fogva tartása során bőrén képződő váladék okolható.

Más síkokon való jelenlétéről:

Megdöbbenve tapasztaltuk, hogy a magát vérnyelőnek nevező lény mily torzulásokat mutatott mind az asztrális, mind a mentális síkon. Nem nevezhető támadhatatlannak, de amíg az asztrális megfigyelés igencsak ingatagnak, bizonytalannak és megnyomorodottnak mutatta őt, addig a mentális vizsgálódás előtt kitetszett, mily erős ellenállásra képes az ilyetén befolyásolások ellen. E síkokon jelen lévő torz testei tanulmányoztakor erős hasonlóságot véltünk felfedezni másokkal, kikről világosan bebizonyosodott őrült mivoltuk.

Jelleméről:

Alávaló és zavarodott személy, ki ahelyett, hogy elkövetett bűnei okán bocsánatért esedezne, nem átall azokkal kérkedni. Haragos, durva modorú, javíthatatlan jellemű lator, miért bizonyos mágikus befolyásoltságot okolhatunk, mely úgy tetszik, kora gyermekkorától fogva jelen van benne. Gyanítható, de be nem bizonyított, miszerint a vérmágia valamely ágazata okolható ezért a torzulásért. Erőszakos, becstelen, megrögzött hazudozó, ki állításaival többször akarta tévútra vezetni tanácsunkat, min utóbb igen jól szórakozott. Magát mindenkinél különbnek hiszi, élet és halál urának, ki nem ismer el mást maga felett Tharr gyalázatos papi szolgáinál.

Tulajdonságairól:

Legfontosabb erényeként testének mérgekkel szembeni hihetetlen ellenállóképességét tartja. Ezt kísérleteink is igazolták. Ő maga is képes mérgek előállítására pusztán az akarata által. Ez egyrészt az az undok váladék, miről már szóltunk, s elsősorban karmai körül jelentkezik, másrészt maga a nyála, mitől harapása igen komisznak bizonyul.

Más figyelemre méltó tulajdonsága szervezetének öngyógyító képessége, mely lehetővé teszi, hogy az idő múlásával magán akár a legszörnyűbb sebeket is összezárni legyen képes. Ez a vonása is Tharr sárga csuklyás szerzeteseivel rokonítja. Saját szavai alapján, melyek igaz voltáról kénytelenek voltunk mágiánk útján megbizonyosodni, már háromszor tért vissza a halálból, mi igen sötét és alávaló praktika.

Életéről:

Ezen cikk alatt csupán oly részletekkel szolgálhatunk, melyeket az ő hazug állításaiból gyűjtöttünk ki, és talán leginkább hitelt érdemlők. Előfordult, hogy célratörő kérdéseinkre csupa hazugsággal és istenkáromlással felelt, s magunk azok igazáról nem dönthetünk.

Azt állította, hogy ő és a hozzá hasonló szörnyetegek Tharr papjainak szolgái, az ő gonosz akaratuk végrehajtói, kik ugyan sokkal okosabbak a Háromfejű szerzeteseinél, de ugyanúgy áldozatul dobhatóak, mint azok. Ifjú koruktól képzik őket az ölés és más szörnyű, halálos tudások elsajátítására, s bizonyos álnok szerekkel rontják meg lelküket, miért is ilyen állapotjukért nem ők, hanem egyedül Tharr bűnös szolgái okolhatók. Szolgálataikat gyakorta igénybe veszik, jóllehet nincsenek oly számosan, mint szerzeteseik, elsősorban Tharr különböző rendjei egymás elleni harcában, de nem ritka, hogy más fejvadászok ellen is. Úgy tetszik, a Ködfivérekkel szemben különös gyűlölet fűti őket, mely a mi szemünkben igen kívánatosnak tetszik. Életük hosszáról semmi bizonyosat nem tudtunk meg, lévén, hogy nem ismert olyan fajtájabélit, aki természetes öregedéssel lelt volna halált, miért is őrült természetük a hibás.

A nála lévő tárgyakról:

Az olyan dolgokról, melyek tulajdonságaikból fakadóan köznapinak tűnnek fel, jelen tanulmányban szót nem ejtünk, sokkal inkább az olyanokról, melyek számos okoskodásra adtak okot.

Oly tárgyak ezek, melyek nyilvánvaló varázserővel bírnak, s valami általunk ismeretlen módon nem varázslók hozták létre őket. Szimpátiás mágiával ugyan közelebb férkőzhetünk készítőjükhöz, ám úgy véljük, inkább papi mágiával készített tárgyak ezek, s így hatalomban meg sem közelítik a varázslók eszközeit, mégis figyelemre méltó munkák. Két tőr és egy kard volt nála,

semmiben nem különb másoknál, ám a csekély varázserőn túl, melynek hordozói, érintésük – melyre a fogoly minket oly sokat biztatott – komoly veszéllyel jár, lévén maguktól, lényegüktől fogva mérgezőek. Ezeken kívül egy medált viselt, mely az asztrális befolyás ellen óvta, s jelen pillanatban is vizsgáljuk; mert ugyanakkor a véren keresztül mások életerejének elszívására is képes. Úgy véljük, ha hordozója nem felkészült a viselésére, úgy rajta is komoly sebeket okozhat, oly alattomban, hogy észre sem veszi.

Zárásul:

Ezek voltak hát vizsgálódásaink és töprengéseink, melyeket a magát vérnyelőnek nevezett fattyú okán végeztünk. Veszélyes voltára tekintettel a tanács előző rendelkezésének értelmében az Inkvizíció tömlöceinek mélyén vérét vettük, s megelőzendő a gonosz praktikákat, fejét a törzsétől elválasztottuk, majd mindenestül elégettük.

Isaggin ac Argess, az Inkvizítorok
Szövetsége haonwelli tanácsa számára
összeállított jelentése a magukat
Vérnyelőknek nevező toroni szörnyetegek
egyikéről

Az egyéb kardforgatókról

Eleddig nem én válogattam közületek, uracsok és senkiháziak, ám mától ez is tisztem lesz. Mit sem érdekel, hány csengő arannyal vagy mily úri szóval váltottátok meg utatokat eddig az udvarig, az pedig végképp nem, ti mit is képzeltek a következő esztendőkről. Valódi pietorok akartok lenni születésetek jogán, vagy famor úrifiak, kik a kardforgatás mesterségét óhajtják magukénak.

Jobb, ha eszetekbe vésitek, hogy ezen az udvaron, ebben a Házban elfelejthetitek mindazt, mi eleddig odakint történt. Arra itt nem lesz szükségetek. Itt csak vér és veríték vár reátok. Fájdalom és alázat.

Alázat a fegyver iránt, alázat a mozdulatok iránt, alázat az ősök iránt.

Ezen udvar köve valaha fehér volt – ma fekete és megkopott. Vértől, verítéktől és csizmák talpától lett ilyen, s büszkék lehettek rá, hogy a ti véretek is megfesti majd. Előbb avagy utóbb, efelől ne legyenek kétségeitek.

Tanulni jöttetek fegyverekről, illemről és viselkedésről, tanulni a lélegzetek módjáról, a karok erejéről, a lábak táncáról. És én tanítani foglak benneteket.

Megtanítom nektek, miként fogjátok kezetekbe a legjobb és leghitványabb kardokat, miként lépjetek estélyek táncához szokott úri cipellőitekkel, miként rajzoljatok szép és tökéletes íveket az acéllal. Megtanítom azokat a fogásokat, mikkel megtaláljátok a rést az ellenfél védelmén, s azokat is, melyekkel magatokat megóvni lesztek képesek.

Megtanítom, mert eddig mindenkinek megtanítottam. Meg én eleddig is ezt tettem, s ezután sem érhet oly szégyen, hogy arra érdemtelenek lépjenek ki erről az udvarról.

Aki mégis így tesz, megismeritek majd. Szégyenszemre kullog az el.

Vagy kiterítve, lábbal előre.

Sulear Marchyas, az Ezüst Kard
iskola ***spamagitora*** *növendékeinek, az iskolát*
működtető Emyss Ház fegyverudvarán

Hitem hatalmat, fegyverem rangot, bátorságom megbecsülést ad nékem. Kell-é ennél több bárkinek is? Másként kérdem: akarhat-é bárki ennél többet?

Mindig akad, kinek szemében csak kerékkötő vagyok, ki magát többre tartja nálam – ám ez kevéssé érdekel. Kinek jár, tőlem a tiszteletet megkapja, ki kéri, azt a fegyveremmel és tüzemmel oltalmazom. Valamint azokat, kiket Sogron erre jelöl.

Hiszen Ő a minden. Nézted már a tüzet téli éjszakákon, mint ropog a kandallóban vagy kint a szabad ég alatt? Ez Ő. Illanó, folyvást újjászülető, állandó és mégis elhaló. Mindent felölel és magába foglal. Nem lehetsz ment' tőle, nélküle

sanyarúságba és fagyba tántorodsz, Ő az, ki segít és oltalmaz. Ő pusztítja el az Ellene és ellened szegülőket.

Gondolkodj el ezen!

Mi pedig megyünk az ösvényen, mit fáklyájával világít nekünk. Ha tévútra lépünk, e fény ugyan csak gyertyavilágnyi, máskor, teljes igazságában viszont roppant máglya. Mindig tudjuk hát, mit, hogyan tegyünk, s miként várjuk ítéletünket, ha balvégzetünkben vagy oktalanságunkban Ellene vétettünk. Tudjuk, hisz olyankor megéget.

Máskor mi égetünk Övele, általa mutatjuk meg az oktalanoknak és sötétségben tévelygőknek az Ő hatalmát, az Ő fényét, az Ő erejét. Hogy féljék.

És hidd el nékem, félik is! Bármi pyróni kutya elgondolkodik akkor, ha korcs istene templomát látja égni. Vagy ostoba papjai térdre hullva szeme előtt életükért könyörögnek.

Ezek az ellenségeink. Rosszkor születtek erre a világra, s legfőképp rossz helyre, minek sötétsége elrejti őelőlük a tiszta fényt.

A mi tisztünk, hogy e fönnen lobogó világot megmutassuk mindenkinek…

Immir Khalebass Marmart, Sogron felszentelt papharcosa valahol a Piderákban, úton az Unió felé

Az *immir*ek pihenőházait nagyjából egyformán építik mindenütt. Erős, vastag falú épületek, melyek homlokzatán csak a magasban nyílnak ablakok. Várnak ugyan hiba lenne nevezni, de ostromokra nem is nagyon kell számítaniuk. Ha jókora kapui nem lennének elegendők az ellen fenntartására, úgyis mindegy. Bár *immir*eket ily módon zaklatni jókora bátorságra vagy őrültségre vall…

Maga a pihenőház gyakorta külön épület egy belső udvaron, ha nagyobb szállásról van szó, leginkább egyetlen hatalmas tömb. Elengedhetetlen tartozéka a szentély – általában az épület közepén – és a fürdőház.

A szentélyt egykönnyen megtalálni, bárhonnan közelítsen is az ember. Fénye és illatai minden másnál jobb útjelzők. Nem csak a sarkokba állított rituális füstölőedények, de a szent tüzet tápláló fatörzsek is illatoznak. A pihenőházakban jobbára rózsafenyőt vagy fekete meggyfát használnak. Általában hatalmas vándorszentély áll ezenek a helyeken, esetleg egy nagyobb lángtér.

A fürdőház külön parázzsal rendelkezik. Méretétől függően gőzkamrákkal és kőmedencékkel is kiegészíthető, de jobbára csak néhány fülke és kád alkotja. Ezen kívül csak néhány pihenőterem tartozik hozzá – testet nyugtató olajokkal s az izmok ellazításában jártas fürdősrabszolgákkal.

A nagyobb pihenőházakban egyszerre akár kettőszáznál is több vándor papharcost elszállásolhatnak, ám ilyenekre csakis a legnagyobb városokban bukkanhatunk. A legtöbb efféle épület huszonöt vendégnél többet csak nagy üggyelbajjal tud kiszolgálni.

Vezetői maguk is *immir*ek, akik a közösség érdekében néha több évre is egy-egy pihenőháznak dolgoznak, s csak utána folytatják vándorló életmódjukat. Fontos szolgálatnak számít ez a papharcosok között.

Khamem khótorr: ***Toroni krónikák***

A zengőkről

Ezeket a pietorokat északi szemmel igen nehéz bárhova is elhelyezni, hiszen néha inkább tűnnek táncosoknak, semmint kardforgatóknak.

Nevüket különleges kardjukról és annak zenéjéről kapták. Ezen páratlan fegyverek készítésének és használatának titka Kyria idejéből maradt fenn. Kardjaik igazi műremekek: egyedi ötvözetekből készítik, hogy hangjuk pompás és a fülnek is kedves legyen, s ekképpen hangszerként is szolgáljanak. Páros vagy csoportos táncukat „pengedal" néven ismerik, s a nemes bálok ki-

emelkedő eseményének számít, ha egy vagy több párosuk táncra perdül.

Az értő fül könnyedén nyomon tudja követni táncuk, küzdelmük alakulását, hisz míg egyikőjük rá nem kényszeríti saját akaratát, ritmusát, „dalát" a másikra, ütemtelen, fülsértő előadást hallhatunk. Akkor tudható, hogy valamelyikük fölénybe került, ha ellenfele kénytelen felvenni az ő dalát, az ő ritmusát. És innen kezdve a párbaj általában hamar véget is ér.

Külön említést érdemelnek ritmusfegyvereik. Ezek az egyedi kiképzésű, úgynevezett *takka*tőrök markolatuk segítségével verik a zengő táncának ütemét, újra és újra összecsattintva a rugóra járó két markolatfélt.

Ez adja a küzdelem ritmusát, ezzel próbálják megzavarni ellenfelüket szabályok kötötte táncában. Megjegyzendő, hogy jobbára csak a pengedalban járatlanokkal szemben alkalmazzák a ritmusfegyvereket, hiszen a tökéletes összpontosítással küzdő zengők legjobbjai éppen azáltal emelkedhettek elismertségre, hogy akármivel nem lehet őket kizökkenteni mozdulataik ritmusából, még a hagyományos tánchoz tartozó köpenyforgatással sem.

A birodalmon belül két fontos zengőiskola található, mindkettő az ország nyugati részében. Az Acéltáncosok az ebedori Hambrassir Ház, míg a Khas Terber harcosai a mykosi Njemear Ház dicsőségét zengik.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

A pietor nőkről

Először is arról kell szót ejtenünk, hogy a pietor nők legtöbbje nem fegyveres harcos, hiszen esetükben nem kardforgató-iskolákról vagy rendekről, hanem társadalmi osztályról van szó. Vagyis a legtöbb asszony és leány az apja vagy a férje révén kerül ebbe a kasztba, s nem szükséges kitanulnia a harcot, bár találunk erre is példákat.

Mindamellett akadnak a birodalomban olyan pietorszervezetek, amelyek éppenséggel egyetlen férfit sem számolnak a tagjaik közé. Három ilyen iskola létezik, mindőjüket ókyr Nemes Házak vezetik, az ő oltalmukban tevékenykednek, és kivétel nélkül egykori női fegyvermesterek hagyományait követik.

„Könnyű, női fegyvereket" alkalmaznak, mint amilyenek a különféle tőrök és tőrlegyezők, a könnyedén eldobható tűk, sulymok és méregtövisek, de egészen kiváló kardvívókat is találni közöttük. Képzésük végével általában kiemelt fontosságú kyr asszonyok társaságában bukkannak fel, mint udvarhölgyek. A toroniak szerint messze nagyobb sikerrel képesek azonosítani és semlegesíteni úrnőik esetleges támadóit, mint a férfiak.

Rangban közülük legelöl a Labbasirban működő Hattyúk nevű szervezet található, amely elsősorban a Hattyúkert néhai növendékei közül toborozza a tagjait. Ők ezzel maguk mondanak le famori titulusukról, ám hozzá kell tennünk, hogy éppen ezért a pietorok között kiemelt tiszteletben részesülnek. A „császárné országában" a shuluri iskolából első vérzésük után elbocsájtott leányok kitanulják a fegyverforgatás mesterfogásait és előfordul, hogy a későbbiekben sem térnek visza Házukhoz, hogy a családfő széke mellől segítsék a famíliáikat. Soraikból kerül ki a császárné belső testőrsége.[193]

Gyanítható, hogy a fontosabb Nemes Házak vezető asszonyai mellett is Hattyúk teljesítenek szolgálatot.[194]

Fontos fegyverük a nemesi estélyek népszerű tőrlegyezője. Az ennek segítségével kialakított jelbeszéd, a „suhogó nyelv" egyes rendszereit minden bizonnyal a Hattyúk dolgozták ki és általuk terjedtek el – egyes feltételezések szerint azért, hogy a testőrök pontosabban követhessék nyomon az estélyek történéseit.

A Mandragóra nevű orgyilkosszervezet is kizárólag női tagokkal rendelkezik. Legfontosabb tevékenységi területük Toron határain kívül található. A Szövetség fejvadászai is csak a közelmúltban sejtették meg létezésüket, mikor több,

[193] *Tehát nem a* ***Mortor Imperalis*** *vagy a Száztizenegyek tagjai közül!*

[194] *Fontos megjegyezni, hogy a Húgok alapképzése során ugyan elsajátítanak bizonyos fogásokat, melyek a boszorkánymágiához köthetőek (példának okáért a tükörjárást, a fények manipulálását és így tovább), ám ők maguk nem számítanak boszorkányoknak. Valódi mágiaforgatókat csak hosszas képzéssel sikerül neveltetnie még az anyacsászárnénak is. Maguk a Húgok elsősorban családi tanácsadók és az első asszony szolgálói. Fegyveres harcosok vagy valós hatalommal rendelkező boszorkányok csupán az első vérzésük után is Shulurban vagy Labbasirban maradó lányok közül kerülhetnek ki, akik már nem kötődnek oly szorosan szülői Házukhoz.*

tökéletes összhangban végrehajtott gyilkosság dúlta fel az északi államok békéjét. Az esetek kapcsán csak annyi közös nyomot találtak az embervadászok irányítói, hogy az érintett udvarokból nyoma veszett több udvarhölgynek és feleségnek, akik már évek óta az északi arisztokrácia megbecsült tagjainak számítottak – noha előéletükről csupán ellentmondásos történeteket tudtak utólag összegyűjteni.

Ezek alapján feltételezhető, hogy a Mandragórának a mai napig több beépített embere található a Szövetség országaiban, akik az egyéb toroni szervezetekkel együttműködve nem csupán orgyilkos és tanácsadó, de kémszerepet is betöltenek. A Mandragóra – legjobb tudomásunk szerint – közvetlenül a dinasztia irányítása alá tartozik.

Úgy lehet, mindez aggodalomra ad okot, ám nem szabad megfeledkeznünk a mi szövetségi kémhálózatunkról sem, mely saját módszereivel ugyan, de hasonló hatékonysággal tevékenykedik toroni területeken, s így némiképp ellensúlyozni tudja az efféle fondorkodások káros hatásait.[195]

A fentiektől eltérő módon – a teljes nyilvánosság előtt – tevékenykedik a harmadik szervezet, a Siratók, melynek központja a myddori Khalabbassys Ház. Testőrszervezet, mely viszonylag széles körből toborozza tagjait és kizárólag nagy tiszteletű vagy fontosságú nők védelmét látja el. Tagjaik csakis gyászszínű, fehér ruhákat viselnek, melyek nem túl bonyolultak, hogy ne akadályozzák a szabad mozgást, ám megfelelőképpen kifinomultak, hogy előkelő körökben is mutatkozhassanak benne. Fegyvereiket nyíltan viselik, sőt bizonyos ruhakölteményeiknek elengedhetetlen részei. Toron egyéb fejvadászrendjeinek többségéhez hasonlatosan *lagosst* és *pugosst* használnak. A tőrlegyezők forgatásában egészen kiválóak, s mind az ütésre, mind a vágásra készített fajták kezelésében mestereknek számítanak.

Smink- és testtetoválásaiknak köszönhetően arcuk, szájuk a folytonos búbánat jegyeit viseli magán, eszköztáruknak elengedhetetlen részét képezik az egyéb, mágikus rajzolatok, a könnyben oldódó ajzó- és illatszerek, valamint mérgek (melyeket előszeretettel tartanak a körmeikre erősített acélkarmok mélyére zárva).

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

A sympietorokról

A *sympietor*okról szeretnék most néhány szót váltani veled. Fontos kérdés, melynek nem tudása csak újabb bonyodalmakat okozhat neked. Legelőször is: nem pietorok! Akármi más kasztba tartozhatnak, valamimód jogot érdemeltek a fegyverek használatára, de semmi több. Közös jogon lehetnek fegyvereik, oly jogon, mely vezetőjükről háramlik reájok. Ha ezen parancsnok nincs közöttük, ők maguk is megszűnnek *sympietor*nak lenni.

[195] *Mielőtt bárki alábecsülné a védelmünket, meg kell jegyeznünk, hogy Észak fejvadász- és kémszervezetei éppenséggel a legkiválóbbak a kontinensen, ha felderítésről, behatolók leleplezéséről vagy testőrfeladatokról van szó. Ehhez hasonló eset pedig azóta sem fordult elő.*

Ilyenek lehetnek egyes sedular szervezetek katonái. Parancsnokuk ugyan pietor, ám maguk nem viselhetik sem a címet, sem a fegyvereket, ha ő nincs velük. Effélék a kalmárkaravánok védelmezői, a céhek testőrei, s általában mindazon fegyveres rendek, kik sedularokra esküdtek.

Navorokat is találni közöttük. A légiókat segítő parasztok is forgathatnak fegyvert, ám csakis azok, kik az erre jelölt falvakban, a *pietarchas*okban élnek, és csakis háborúság esetén, avagy ha arra készülvén gyakorlatoznak.

Szegről-végről még a tolvajnépek bizonyos csoportjait is ide sorolhatjuk, vagy a boszorkánymesterek és boszorkányok egyes klánjait, ha azok engedéllyel bírnak. Ezek rangbéli avagy okleveles céhek, kik papirosokkal tudják igazolni egy magasabb kasztbéli pártfogó engedélyeit. Mindettől persze nem válnak maguk pietorokká, csupán fegyvert rejthetnek el ruhájukban vagy a kezük ügyében valahol.

Sőt, még az obsorok között is akadnak *sympietor*ok. Legtöbben az udvari orkok közül kerülnek ki. Ezen állatfélék kiválóan bánhatnak a fegyverekkel, harcolni, cselt vetni kiváltképp szeretnek, s megfelelő vezető keze alatt igen hatékonyan küzdenek. Vezérüknek nem szükséges állandóan körükben tartózkodnia, ám az ilyen esetekben parancsokat osztogató orknak kiválónak, erősnek és kiemelkedőnek kell lennie. Csakis azon állatok foghatnak fegyvert, akik mellett ily obsorparancsnok vagy falkavezér áll. Őket diadalvasaikról és tetoválásaikról ismerheted fel. Fülükbe, orrukba üttetik diadalkarikájukat, s előbb vagy utóbb nyíltan viselhetik fegyverüket is, minél nagyobb kegyet nem is érdemelhetnek.

Az obsor fegyveresek közül ki kell emelni még a gladiátorokat, kik az arénákon belül szabadon használhatják fegyvereiket, mi nem csak üdvös, de hasznos is, ha a közönség jól kíván szórakozni.

Sőt még olyan obsorokat is tudok mutatni neked, kik fegyverrel övükön mutatkozhatnak. Habár ez esetben ez inkább bélyeg, semmint megbecsülés.

Őket *malquor*nak nevezik, mit talán „beszélő késként" fordíthatnék számodra. Fegyvereik nem számíthatnak valódi megbecsülésre. Kisebb kések vagy fejszefélék ezek, mikkel a velük egy kasztba tartozókat, a külországi csavargókat vagy a kóbor és veszedelmes állatokat megrendszabályozhatják. A valódi pietorok kardjára méltatlan szerzetek és dögök eltakarítása csak a dolguk. Nem több ez egyszerű sintérmunkánál.

Daulcha Maddan kikötőjének kisfelügyelője
az aszisz követnek

A gladiátorokról

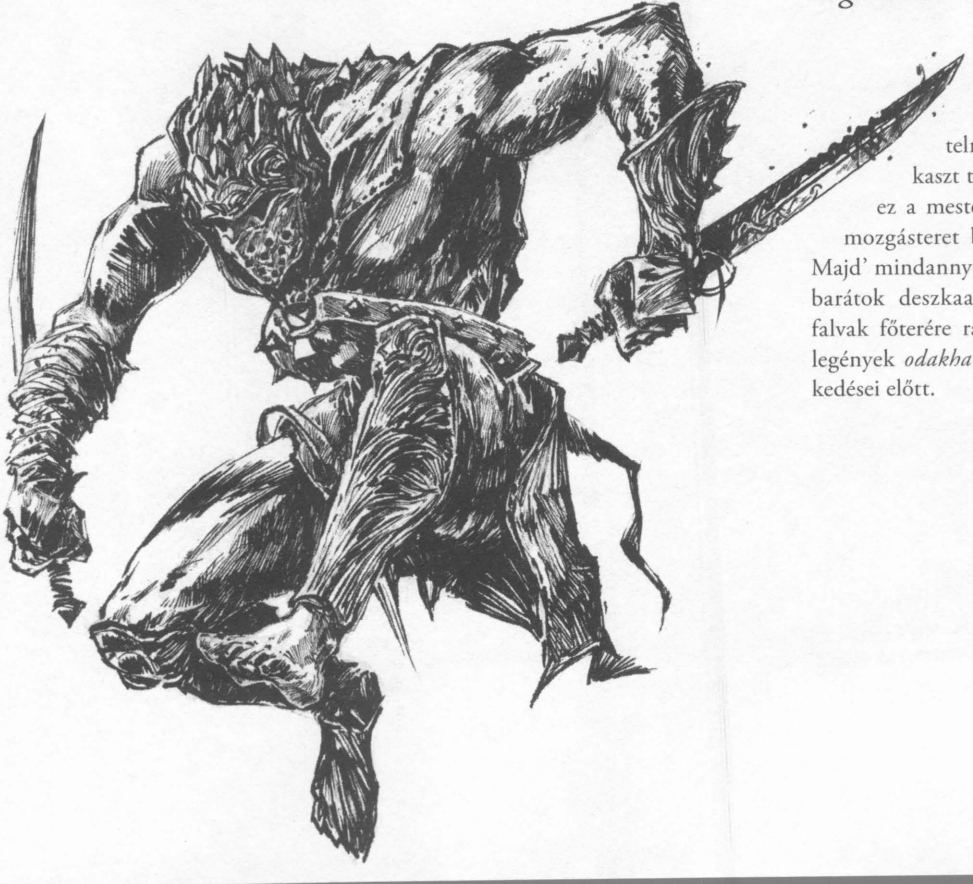

Akárcsak a boszorkányok és a *magitor*ok esetében, a toroni gladiátoroknál sem lehet egyértelműen meghatározni, hogy mely kaszt tagjaihoz lehet őket sorolni. Sőt, ez a mesterség még nagyobb társadalmi mozgásteret biztosít, mint bármely másik. Majd' mindannyian obsorokként kezdik a Láncbarátok deszkaarénáiban, vermekben, esetleg falvak főterére rajzolt körökben, a helyi navor legények *odakha*verekedései vagy birkózóvetélkedései előtt.

A legkiválóbbakat azután a rabszolga-kereskedők jó pénzért adják el a városi arénák obsoristállóinak. Ezeken a helyeken dől el, hogy valódi sikerek várnak-e rájuk, vagy egyhamar vérbe fagyva húzzák le őket a homokról a *cadaratorok*.

Azok, akiknek sikerül rátermettségüket bizonyítani, a *sympietorok* vetélkedései során, ezúttal képzettebb fegyveresek ellenében léphetnek porondra, hogy maguk is hasonló rangot nyerhessenek. Akik a legtöbb pénzt hozzák az istállónak, kiemelt bánásmódban részesülnek; néhanap az is előfordulhat, hogy gazdáik mellett tőrrel mutatkozhatnak az arénákon kívül is. Megjegyzendő, hogy akadnak olyan navorok is, akik önszántukból jelentkeznek ezekbe az arénákba, hogy minél több dicsőséget próbáljanak maguknak kiverekedni.

Mivel a legnagyobb városokban a toroni rendszerű gladiátorviadalok az igazán népszerűek, ezért ezekben a gladiátorképzőkben az obsorok vagy *sympietorok* legkiválóbbjai már a helyi játékszabályok szerint szükséges képzést kapják.[196]

Ez a legmagasabb elismerések megszerzésének egyetlen útja. A császári játékok bajnokai még a pietori rangot is megszerezhetik, ami egyben a szabadságot is jelenti a számukra. Ezután büszkén viselhetik a legkiválóbb gladiátoroknak kijáró ezüst karpereceket.

Egyetlen olyan példát ismerünk, mely még ennél is nagyobb elismerést hozott egy néhai rabszolgának. A császári koronától számított 3546. esztendőben a keleti barbárok népéből származó Dagha Marakhul, a három év előtti játékok pietorrá emelt harcosa Okhrÿss Krynis-en Salayn nagyúr, Gedaga-yggyr *regitor*a testőrségében vett részt a merész férfiú hadi vállalkozásában. Ennek eredményeként a *regitor* Shulurba vitte a huszonegy esztendővel ezelőtt, a Lornba veszett fekete lobogót. Jelentésében maga Krynis-en Salayn emelte ki a gladiátor elévülhetetlen érdemeit – a *regitor* életét több ízben is megmentette –, s ezért a császár (azóta is példátlan módon) nemesi rangra emelte a barbár származású hőst, aki ezután a Dagha Salayn on-Marakhul nevet viselhette.

A birodalomban a legnépszerűbbek azok a viadalok, amelyekben egy négy körcikkre és ezzel négyszer három körívre osztott küzdőtéren kisebb csapatok küzdenek egymással. Ezeknek a társulatoknak egy gladiátor, egy – a küzdőtérre épített tornyok egyikében helyet foglaló – stratéga, egy *magitor*, egy számszeríjász és két tőrvető lehet a tagja.

Ezen játéktípus elsősorban a dél-toroni vidékeken elterjedt, egy különleges szabályokkal kiegészített formája pedig a shuluri rendszer nevet viseli. Ám ezen kívül is léteznek népszerű gladiátorversenyek. Egymás ellen, vadakkal, fegyverekkel vagy ököllel – egyre megy. Csakis a túlélés és a nézőközönség kiszolgálása lehet a cél.

Toron legnagyobb arénája a császárvárosban található Krolleanor Sel Shuluran, de nagyságban és hírnévben csak kevéssé marad el tőle a jadili Vérmedence vagy a lakhassyni Harybellaryn küzdőtere.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

Sedular

Az Ujjakról

Céhes házaknak is neveznek bennünket. Nem mintha nemes ősökkel büszkélkedhetnénk. Vagy legalábbis nem mindenki. Viszont műhelyeink és mestereink tudása igenis ősi. Akad oly ismeret, mit nem hordott szét teljesen a káoszkor zűrzavara. A metódus ismerete ez, titkos eljárásoké és mesterfogásoké, az anyagoké, és hogy miként alakítsuk, formáljuk azokat, legyen szó nyakékekről, hintókról vagy nemes selymekről. Vagy bármi másról.

Oly tudás ez, mit másutt nem, vagy csak kevéssé ismernek. Ezért lehet, hogy bár Urunknak ellenségei, azért még az északi barbár népek is kedvelik portékáinkat. Ezért lehet, hogy örömmel fogadják az alkotásainkkal érkező kalmá-

[196] *Az efféle viadalokban részt vevő stratégák, boszorkánymesterek a* ***sympietori*** *rangnál magasabbra soha nem emelkedhetnek.*

rokat, bárhová menjenek is. Az efféle minőség feledteti a gyanakvást és ellenségeskedést. Háborús időkben más irányokba kell ugyan küldeni a műveinket, de a béke érkeztével ismét felbukkannak áruink még az ellenség vidékein is. Csengő aranyakkal fizetnek a munkánkért, csupán azért, mert nincs párja. Alig értenek valóban bármi komoly mesterséghez a barbárok, Tharrnak pedig, úgy vélem, kedves, ha az ellen ily módon fizet sarcot. Hisz a fegyvereken kívül – miket tilos a birodalomból kijuttatni – bármit megvesznek a kalmároktól, mit a céhes házak alkottak. Legyen az tükör, illatszer vagy más úri kence.

Habár most elsőül az északra vezető kalmárutakról beszéltem, ismeretes azért, hogy a legnagyobb forgalmat a Quironeián, s a déli partokon lehet lebonyolítani. Biztosabb és bejáratottabb utak ezek, s nem kell oly nagy ellenségeskedéssel sem számolni ezeken a vállalkozásokon, hiszen az itt elterülő országok java része szövetségben áll a birodalommal.

Éppen ezért a céhesek gazdagok. Más ugyan az efféle vagyon, mint a nemeseké, inkább rokon a kereskedőkével, ám ezt az aranyak csengéséből ugyan meg nem mondja senki. Van hát hatalmunk és befolyásunk akár még az ország ügyeire nézvést is. Hol érdekeinket magunk nem képviselhetjük, ott vannak a nemes famorok, kik pártunkat fogják. Hisz előfordulhat, hogy szorultságukban mi kölcsönzünk nekik csekélyebb összegeket, mit valamimód s valamikor számunkra visszatérítenek.

Őszintén megvallva, Tharr kegyelméből nem kell nélkülöznünk. Műhelyeink számosak, navorjaink pedig dolgosak. Nézz körül! Udvartartásomat akármely nemes família megirigyelhetné. S akadnak is irigyeink, nem oly kevés. Magunkat megvédeni mégis képesek vagyunk. Kontraktusok, fegyverek és pénz szükségeltetik csak hozzá.

Pénz, mit az ősök tudományának hála nem nehéz előteremtenünk…

Khamar-mar Akhellyn, a Harmadik Ujj nagycéhese menyasszonyának

Hogy hányféle Ujj létezik a birodalomban, arra csak nehezen tudok néked válaszolni. Hiszen akadnak például oly kezek, melyeken akár hat is van, másikon néha csak egy. Így van ez a céhesek számával is. Mindez csupán attól függ, merről is nézzük, s mit vagyunk hajlandók közéjük venni. Vannak, akik állítják, hogy az Ujjak száma tíz. Mások ennél többre voksolnának, a szigorúbbak szeretnék tán öt alá is szorítani ezt a számot.

Nem mintha bármit is számítana. Mi szerint óhajtod sorra venni? Vagyonuktól függően? Mesterségük alapján? Akadnak olyanok, kik úgy vélik, minden ötvösműhely végső soron egy Ujj, mégpedig a sabbúli Khormanns nevű céhes család alá tartozik. Ám én találhatnék más metódusokat, talán más ötvösöket is, kik ezt másként gondolják. Nem kétséges, hogy a sabbúliak befolyással bírnak az ötvösműhelyek életére, de hogy mind hozzájuk tartozna, azt ugyan kétlem. Csupán a legjobbak.

Nézzük talán befolyásuk alapján? Azt mondanám, ha így vesszük, csak öt igazán fontos Ujj ismeretes, miként a kézen az természetes.

Nem mesterségek alapján különülnek el ezek. Mindegyik befolyása alatt tart számos műhelyt, mestert és ezek famíliáit. Hogy jótevők-e, avagy zord pásztorok, azt nem tisztem eldönteni. Annyi bizonyos csupán, hogy több mesterség fölött is gyámkodnak, s mindről lehúzzák a maguk sápját. Nem feledik persze, hogy mindőjük atyja a császár, ki meg is kapja tőlük, ami néki jár.

Ám ők maguk – mind megbecsült mesterségbéli tudás birtokosai – igen nagy urak, szolgálóik számát tán maguk sem nagyon tudják. Elég, ha számvivőik ismerik ezt, azok a férfiak és nők, kik a különféle csatlós céhek ügyeit intézik.

Daulcha Maddan kikötőjének kisfelügyelője az aszisz követnek

Mindig is kíváncsi voltam egy efféle műhelyre. Nem is értem, eddig miért kerülhettem el. Ez itt éppen a Negyedik Ujjhoz tartozott, és bizonnyal kiemelkedő fontosságú lehetett, hiszen egyetlen

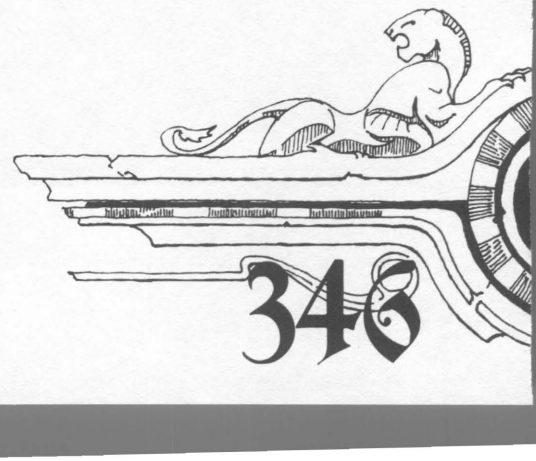

csatlóscéhre sem bízták a működtetését. Aryll Marg előtt feküdt, háromnapi járóföldre, de a híre megelőzte. Egy falu tartozott hozzá, meg egy kisebb rabszolgagazdaság. Jókora kenderföldek nyújtózkodtak előtte. Tizenegy kötélverő-meg öt vitorlakészítő-műhelyt láttam, míg odaértem. Ez utóbbiak igen nagyok voltak, meg is lepődtem rajta. A navorok azt mondták, a keleti országrész legjobb kendervásznát ott szövik, s Jadil minden vitorlásának onnan kerül ki a kötélzete.

Megfeddtem őket a hazugságért, mert fölösleges volt. A dicsekvő navor pedig majd' mindig szánalmas.

De a munkájukat erősen megdicsértem, mert arra tényleg nem lehetett panasz. Kérdeztem őket a *myshekká*k műhelyéről, de csak mosolyogtak, hogy ítéljek én róla.

A falu egy völgyhajlatba épült, jobbára a sedularok raktárvára köré. Az erősségen megint furcsálkodtam. Ezeket az *ekhoór*okat nem tudom hová sorolni. Pont annak vannak híjával, amit a legjobban szeretnének mutatni. Kyr vár? Nevetséges. Csak az, aminek látszik: zömök, erős, goromba paraszterődítmény. Gazdái pénzszűkében éppenséggel nem voltak, csak az arányérzékükön kellett volna alakítaniuk még egy kicsit. Mégiscsak leginkább egy óriási raktárnak tűnt, mint ahogy az is volt. Még ha tornyokat emeltek is a falaira. A legmagasabbik kupoláján a Negyedik Ujj lobogója verdesett.

Előtte jókora tér, kocsiszínekkel meg istállókkal és nagyobb kőépületekkel, miket innen az út magasáról megint csak raktárféléknek gondoltam. Lovasok meg kocsik jöttek-mentek, de láttam egy erősebb batárt is – a címeréről ítélve Jadil-béli postakocsi lehetett –, és volt egy kényelmesebb úti batár is – talán valami kufárféle használta, vagy az Ujj embere Aryll Margból.

Felőlem ugyan nyüzsöghettek. Én a műhelyépületre voltam kíváncsi a falun túl. Volt belőle három is, de rögtön látszott, melyik a *myshekká*é. Az egészen hátul állt, az erdő mellett, egy gyönyörű eperfaliget mélyén. Ötszintesre építették, noha a két kisebb műhelynek csak három jutott. Azok amúgy is az oda vezető út túlfelén álltak, bodzabokrokkal kerítve.

Az eperfaliget tele volt kis szentélyekkel, mindegyik előtt kis kosár valami ételfélével. Egyenes út vezetett be a szövőházig, de nem járt rajta senki. A műhely ajtaját is zárva találtam. Behallgatóztam, de csönd volt odabent. Csak hátulról susogott az erdő.

A másik két műhely navorjai már nagyon kétségbeesetteknek tűntek, mire kiballagtam a ligetből. Gondolom, féltek, hogy megzavarom a *myshekká*kat. Nem vagyok én bolond…

Kikérdeztem őket alaposan. Kénytelen voltam arrébb nógatni őket, mert alig hallottam bármit is a két szövőműhely állandó zakatolásától. Bizony serényen dolgoztak odabent a navorok.

Azt bizonygatták, hogy a *myshekká*k csak éjjel szőnek, ha meg voltak elégedve az ételáldozattal, s ha a ligetükben mindent rendben találnak. Oly selymeket szőnek székeiken, melyek el nem szakadnak, s nem veszítenek a színükből soha. Olyan dolgokat mintáznak az anyagba, mikre senki más nem képes, s oly színekkel festik azt, mit az úri boszorkánymesterek sem tudnak.

Meséltek arról, milyenek, ha megharagszanak, s miféle selymeket szőnek jókedvükben. Aztán arról szóltak, hogy a városi *myshekká*k bizony nem dolgoznak műhelyben, s csak akkor tesznek bármit is, ha kedvük van hozzá. Nagyobb nyugalom kell ahhoz. Bezzeg úri módon élnek, s még a nemes palotákban is ott táncolnak.

Csak bólogattam nekik.

Hoztak nekem vacsorát, s ott alhattam a kis műhelyek egyikében. Csak egy fiú maradt velem, aki amúgy is ott éjszakázott volna, bármi baj esetére. Haramiáktól tartani nem kellett, elég volt hát ő egyedül. Leszállt az éj, s együtt hallgattuk, mint kopognak az erdő mellett a nagy műhelyben a *myshekká*k vetélői. Még egy jó pipával is megkínált, amit szíves örömest elfogadtam.

Éjközép után láttam egyet, de lehet, hogy nem az volt.

Mjemen ***khótorr: Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

A Magános Házakról

A leghatalmasabb kereskedők ezek. Császári kiváltságlevelüket a birodalom hajnalán kapták; pénzük és befolyásuk temérdek, s gyakorta keresik őket kérésekkel azok, kiknek pártfogóra avagy jótevőre lenne szüksége. Sokszor még a nemesek is. Ők maguk nem famorok ugyan, ám oly hatalommal bírnak, mint a nemesek közül csak kevesek. A régidőkig vezetik eredetüket; krónikáik, akár a legdicsőbbeké – akad abban mindenféle hadi- és hősi tett, ármány és gyilkosság egyaránt. A családi háborúk idején tettek szert erejükre, akkoriban vívták meg saját harcaikat a más kalmárnépekkel, s kerekedtek felül végül csak ők négyen. A Magánosok.

Históriáik között szerepelnek magas rangú pártfogók, kiket végül sárkányok tüze pusztított el, vagy gyilok és cselvetés, míg végre ellenfeleikkel, a szeráfkalmárokkal végeztek. Házasságokkal megláncolt kyrekről írnak ezek a könyvek, vérről, aranyról, átkokról és esküvésekről.

De legfőképp pénzről és hatalomról.

Négyen vannak a Magánosok, Toron négy szegletében, ahogy azt egymás között egykoron felosztották. Egymással sem jóban, sem rosszban nincsenek, s ha akad is nagy néha némi háborúság közöttük, arra mindig figyelnek, hogy az üzlet ennek komoly kárát ne lássa. Ez okból inkább csatlósaikat, a Hét Patkánynak nevezett kalmárszövetségeket ugrasztják egymásnak, míg maguk bársonnyal bélelt palotáik mélyéről figyelik, mire mennek egymással a szolgálók.

A toroni kereskedők szövetségeiről azt mondják, erősebbek és tartósabbak bármi más kapocsnál, mit a császárság földjén kötöttek, mert vér és arany pecsételi meg, s alig akadnak érdekek, mik a sikeres üzletmenetet háttérbe szoríthatnák ezeket.

Mindőjüknek remek kapcsolatai vannak a céheseknek nevezett mesterekkel és műhelyekkel, ők szállítják ezek portékáit mindenüvé egész északon. Csakúgy a Magánosok állnak minden termény és nyersanyag szállítmányozása mögött, legyen az mézédes kerenbúza, orkabőr, mázas csupor vagy nyersvas. A császárságban egyedül a dinasztiának szolgáló birodalmi hadiszállítók lehetnek meg a segítségük nélkül. Raktáreródjeik mélyén több kincs van felhalmozva tán, mint a Nemes Házak ősi kazamatáiban, s azzal kérkednek, hogy akad ott olyasmi is bőséggel, mi a tolvajnépek kedvét szegheti, ha oda bemerészkednének. Kisebb hadseregeknek parancsnokolnak, s flottáknak, mik a Quironeia habjait szelik keresztül s kasul. Ők vitetik Toron terményeit a birodalom határain kívülre, az ő kalmáraik házalnak a mindenféle portékával néha még az ellenség területein is.

Házaknak nevezi őket a nép, de csupán tiszteletből. Régi, bukott famíliák szövetségeit rejti inkább ez a kifejezés, egykori famorokat, kiknek vére meggyengült és elkeveredett az emberekével. Mindegyik élén sedularok alkotta tanács munkálkodik, az ő kezükbe fut össze minden, gyakorta ők döntenek bizony élet s halál dolgáról is a Magánosak ügyeit érintő kérdésekben.

Számvevőik is megbecsült sedularok, kik tekintélyben a Házak vezetői mögött állanak, szavuk parancs, ítéletük felett csak a tanácsok bírálata állhat.

Mindegyik Magános Ház kontraktusokkal láncolja magához a kisebb kalmárszervezeteket, a Hét Patkány szerényebb szövetségeit, melyek ugyan egymással is szoros kapcsolatban állnak, ám érdekeiket mindig a Magánosoké mögé kell rendelniük.

Toront a Patkányok osztották fel az úgynevezett kalmártartományokra, melyek száma hét, s határaikat inkább határozzák meg a kereskedelmi utak és a nyersanyaglelőhelyek, semmint a nemesség hatalmi játszmáinak művi vonalai. A Magános Házak fennen hangoztatják függetlenségüket, ám mindenki tudja a birodalomban, hogy inkább laza szövetség létezik közöttük, semmint ellenségeskedés és véres háború – noha azt tagadni ugyan nehéz lenne, hogy néhanap méreggel és fegyverrel próbálják rendezni ellentéteiket.

A Magánosok pietor, csatlósaik *sympietor* csapatokkal rendelkeznek, melyek a karavánokat és

az utakat felügyelik, és őrt állnak a nagyobb kereskedelmi lerakatokban, legyenek azok akár a kikötővárosokban, akár a messzire vezető utak mentén vagy saját településeiken.

Igen, vannak saját városaik, melyek éléről kihalt a nemes vér, s ezen dúsgazdag sedularok telepedtek az erődítésekbe. A lehető legkiválóbb harcosokkal veszik körül magukat, s nem kételkedhetünk abban: akad annyi pénzük, hogy alkalomadtán *sycarr*okat is meg tudjanak fizetni. Bő kézzel.

Kereskedőik mindig kiemelt engedményeket élveznek, ha saját városaik felé visz az utuk, de pecséteikkel szabadon járnak-kelnek más kalmártartományokban is – csupán ott egyéb adókat kell fizetniük, mintha szövetségük vidékein járnának. A más kalmárok jussát és vámjait bonyolult rendszer alapján számolják, annak függvényében, hogy éppen milyen érdekek és kontraktusok vonatkoznak rájuk.

Mindegyik Magános Ház a székesfővárosban is tart palotákat. A mindennapi hatalmi csatározásokban épp oly súllyal esik latba a szavuk, mint egynémely famor Házaké, pénzük, befolyásuk hatalmas, nem egyszer fordul elő, hogy véleményüket még a nemesek is megkérik. A négy Ház és az alájuk rendelt kereskedőszervezetek a következők:

Nyugati Ház
Központjuk a Rhín tartománybéli Talawun városa, onnan igazgatják ügyeiket a kezük alá eső földeken, melyek az Erchag vidékétől a Navila-félsziget északi részén át Ladyr váráig tartanak. A Hét Patkány kalmárai közül kettő felügyeletét bírja, ezek a nyugat-quironeiai tengeri kereskedelmet felügyelő Zátonygazdák és a Fehér út mentén tevékenykedő Marammar szervezet. Ez utóbbi karavánjai a Márványkapun túlra vezető úton a Dwyll Unión át északra is eljutnak. Kezében van a Fehér-folyón zajló vízi kereskedelem is.

Északi Ház
Sabbúl kikötővárosában *áll* erődje, a Malom néven ismert kyr vár. Kalmártartományai a Nyugati Ház területeitől Dass *regitor*i városáig, Gway'chínig húzódnak. A Csillagút kereskedelmi forgalmából gyűjtögette össze mérhetetlen vagyonát. Jól ismert az a bensőséges viszony, amit a különféle boszorkánymesteri szervezetekkel táplál, innen származik másik elnevezése, a „villámló kalmárok" is. A Hét Patkány közül kettő szolgál neki: az Enrawelli céh nevű szervezet, amelyet „barbárkufároknak" is ismernek, lévén az északra irányuló kereskedelem java része az ő kezükben összpontosul. A másik az albari székhelyű Morg Marham, amely a Dassi-alföld terményeinek elosztásáért felel.

Keleti Ház
Jadil városóriásában találjuk székhelyét. A fennhatósága alá tartozó területek az Északi Ház által uralt vidékektől a Rumilanti-tengerig terjednek. Ennek megfelelően folyamatos összetűzésben áll a Torontól független keleti kereskedőkkel, az úgynevezett Sinemosi Ligával. Neki is két csatlós kalmárszervezete van: az Üvegfúvók, akiknek fő bevételi forrása az odassyni üveggyártásból származik, illetve a Sóanya nevű társaság, melynek matriarchái lenyűgöző hatékonysággal dolgoznak Terad-halas és Kharyn'kharn tartományaiban. Ez utóbbiak az egykori ladyri „kalmárboszorkák" örököseinek tekinthetők, és kitűnő kapcsolatokat ápolnak a Quironeia déli részein tevékenykedő Teyhsi Szövetség kereskedőivel.

Déli Ház
A legnagyobb befolyású Magános Ház, melynek székhelye Karkvin szigetének fővárosában, Barshúnban található. Szinte az egész Quironeia felett parancsol, s felügyelete alá tartozik Toron szíve, a Navila-félsziget

déli része is. A Hét Patkány közül az ő *concordiá*ja bírja a déli tengerpart irányába mutató toroni kereskedelmi utak legfőbb ura, a Baraadi Nagytorony nevű szervezet. Az Abaszisszal független szövetségi viszonyban álló sziget kalmárpatriarchái nem ápolnak felhőtlen viszonyt a már említett Teyhsi Szövetséggel, ám feltétlenül az ő befolyásukat növeli, hogy Tharr abaszisi főpapja, a baraadi rontásérsek egyben a patriarchák tanácsának választott feje is.

Remighar Amkilel: ***Toron kalmárairól***

A császári hivatalnokokról

A különféle tintanyalókat és írnokokat ugyan nem szokás kiemelt tiszteletben részesíteni, hiszen munkájukhoz sok tudomány az írás-olvasás képességén kívül nem nagyon szükségeltetik, s elegendő, ha gazdájuk egy megfelelően képzett felügyelőt helyez föléjük. Közöttük is akadnak azonban olyanok, kiket sedularoknak kijáró tisztelet övez, mégpedig a császári udvarban foglalatoskodó, kiemelt fonosságú hivatalnokokat. A különböző kancelláriákon üldögélnek ezek az írnok urak, kezük alatt egész seregekkel, kiknek feladata a birodalom ügyes-bajos dolgainak papírra vetése és rendszerezése.

A feléjük irányuló tiszteletet tudásuknak és tapasztalatuknak köszönhetik, s azon kevesek közé tartoznak, akik érdemeik okán jutottak magasabbra. A famorok joga, hogy ezen hű szolgálóikat megjutalmazzák, s így ők megtehetik, hogy különféle ezüst ékek viselésének kiváltságával ruházzák fel írnokaik közül azon kiválasztott keveseket, akik szolgálataik révén erre méltók.

A sedular hivatalnokok legtöbbje a császárvárosban szolgál, de akadnak olyan nagybecsű nemesi famíliák, kik maguk is kineveznek efféle rangosabb írnoknépeket hivatalnokaik fölé.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

A papokról

Immáron sedular vagy. Rangos a rangosak között. Egy a szorgosak kasztjából.

A Háromfejű kegye szállt rád, te vagy az ő keze és akarata. Tiszted, hogy segítsd a változás minden formáját, hogy hited szerint elválaszd az ocsút a búzától. Jogod, hogy ítélj és ítélkezz, kötelességed, hogy erősítsd az Ő hatalmát.

Az Ő eszköze vagy, az Ő fényében sütkérezel, mindenben engedelmeskedned kell hát neki! Az Ő végtelen kegye az, mi lehetővé tette neked, hogy a navorok közül felemelkedj, hiszen bélyeggel jelölt téged, hogy a *khótorr*ok megismerhessenek. Megmutatott nekünk.

Ismered az oroszlán, a kígyó és a bak ösvényét, ám szívedben a szarvak fénye ég. Ezért a bak a te útmutatód, tőle kaptad kitartásodat, akaratosságodat, könyörtelenségedet és az erényt, hogy beérd szőrköntösöddel. Ezért vagy makacs és elvhű. Ezért küzdesz az Ő nevéért a végsőkig. Ezek a te istentől származó erényeid.

Mert Tharr nem csupán a selyemmel vont palotákban lakik. Nem csak ordítva szól, hogy rettegd szavát. Nem adja mindenki kezére a kilenc gyűrűt és az öt mérget. Léteznek más ösvényei is.

Más *morghagriss*ok.

A Rontók szektájának szarvaspüspöke egy céhesműhelyből kiemelt ifjú ***khótorr****á avatása alkalmából*

Papnak született, azt sejtettem róla, mihelyt megpillantottam. A feje ugyan kicsit nagyobb volt a szokásosnál, ami lehetett volna akár az ostobaság jele is, ám ügyes kérdéseiből hamar átláttam, hogy erről szó sem lehet.

Volt vagy négyesztendős.

Azt kérdezte, ha Tharr papja vagyok, miért nincs kígyós kardom. Megpróbáltam neki elmondani, mi is az én dolgom.

Beszéltem neki a *khótorr*fogadalomról, az utunkról, melynek vége nincs. Beszéltem a három fejről. Arról, mint kell megmutatni az illő visel-

A kasztokról

A kicsiny tűz parázzsal izzott csak már. Előttük, a völgyben pedig a sötétség, ameddig a szem ellát. Holdtalan éjszaka.

A sogronita a zsarátnok fölött melengette a kezét. Vagy csak a füstben áztatta – Cjabhar nem tudta eldönteni. A járványfaló köpenyébe takarózva aludt a kihúnyó tűz túlfelén. A mostani nem az ő ideje volt. Mögöttük a hódoltatott földek keserű égésszaggal telt, végtelen dimbdombjai húzódtak az éjben. Dwoon vidék. Lóval pár nap vágta a Piderák. A barbárok szövetsége valahogy ellehetetlenítette a szellembeszédet, és így kicsinyt elsodródtak a többiektől. Cjebhart mindez különösebben nem zavarta, anélkül is tudták, mi a dolguk, hogy bárki erre figyelmeztette volna őket. Az *immir* feszültnek tűnt, időről időre elkalandozott a tekintete a parázsfényről. Valahova messzebb, a völgy felé figyelt ilyenkor; a holt tűz visszfényei megnyaldosták szerencsetetoválását a bal arcán.

– Milyen érzés – szólította meg a hallgatástól karcos hanggal Cjebhar –, hogy a te uraid sedularok?

A papharcos felé fordult, fekete arcélét vörös fény rajzolta körül.

– Az én uram a Tűzkobra. – Ismét a völgyet fürkészte azután egy pillanatig. Cjebhar látta rajta, hogy legszívesebben odalent lenne. – Ha a *khabbas*okra gondolsz, nekik más szerepet szánt Sogron. De engedelmeskedem nekik, hiszen Ő szól hozzám a szájukkal.

Elhallgatott.

– És a hatalmukhoz nem mérhetem az enyémet – mondta később. – Bölcsek ők. Igazi, nagy tudósok, akik jobban átlátják a világ dolgait, mint én. Nagytiszteletű urak. A fekete rendházakban és az egyetemeken van az ő helyük. Inkább méltók ők a tanításra és az áldozati szertartások pompás lebonyolítására, mint mi. Nekünk fontosabb dolgaink is akadnak annál, semhogy napokig készülődni egy felajánlásra. A mi áldozatainkkal hamarabb végzünk.

A járványfaló felült a parázsfolt túlfelén. Álmos arccal hajtotta meg fejét a két pietor irányába. Kényelmesen nyújtózkodott, mint egy nagy, girhes kandúr. Összevissza lógott vasszín haja.

– Nemsokára – mondta elégedetten, és nekilátott rendbe tenni az öltözetét.

Cjebhar már nem emlékezett pontosan, melyik szekta papja volt. Tharr valahol a dahassiri éneklő város környékén küldte hozzájuk, hogy megmutassa a barbároknak a káosz hatalmát. Megmutatta. A ragály, amit a Kékszájúak boszorkánymestereivel karöltve terelt északnak, errefelé már kihúnyóban volt. Két *themmetor*t idézett utoljára, azok pedig felfalják a járvány maradékát is, mire ideér a fősereg.

Cjebhar látott már *ultimator*t – többször is, mint szerette volna –, de hiába mondta a járványfaló, hogy a *themmetor*ok azok testvérei, és szintúgy csak ezeken a földeken viselik ezt a formájukat, az idősödő harcos semmi hasonlatosságot nem vélt felfedezni közöttük. A járványfaló erre csak nevetett és útjukra engedte az áttetszőnek rémlő lényeket.

Előtte Cjebharnak végig kellett néznie, amíg azok lezabálták a papról a betegséget, amit Tharr szolgája az előző nap vett magához. Egy pinttel ivott meg a haldokló dwoon lázas véréből, s már reszketett és sárgát köpött, mire nekilátott az idézésnek.

De az érkezők róla falták le először a kórságot, s így a kurafi az urukká lett.

Az *immir* a parázs mellett imádkozott. Cjebhar a koromsötét völgyet figyelte. A járványfaló csontjait recsegtetve nyújtózkodott. Elégedetten morgott hozzá.

A barbárok temploma szemkápráztató fénnyel gyúlt lángra odalent. Harmincmérföldnyire is lehetett. Tűzkígyók rohantak az égre, egy pillanatra megvilágítva a városka mellett tekergő folyó lusta kanyarulatát. Azután összerogytak, de csakhamar öt-tíz kisebb kélt lángra újfent, s nekilátott, hogy megtisztítsa a barbárok városát.

Mesék Toronhoz

kedést a népnek. Beszéltem Tharr akaratáról és hogy azt miként lehet tolmácsolni az együgyűeknek.

Csak megkérdezte végül, hogy adtam-e már obsorokat a mi Urunknak. Nagyobb tiszteletet láttam a szemében a kis pimasznak, amikor válaszoltam. Odaadok én bármit a mi Urunknak, amit kér. Hisz amúgy is az Övé, én legfeljebb csak közelebb nyújtom.

És különben is: hozzám sietnek az öregek, akik, hogy hasznuk már nincs, szólnának a hekkáknak és a falu szellemeinek, hogy el ne feledjék gyermekeiket. Én pedig segítek nekik. Nekem hozzák az Urunk kegyében született torz csecsemőket, hogy vigyázzak a lelkükre, míg Tharr elé kerül. Én adom őket Raonna csónakjába, hogy nyugodt utuk legyen a Lindigasson. Ha ló sántul le ott, amerre járok, engem kérnek vérét venni, mert tudják, hogy akkor a hekkák biztosan megkapják a maguk jussát.

Még a száját is elfelejtette becsukni.

Megkérdeztem, mi a neve. Visszakérdezett erre, hogy mondjam meg inkább én. Mert nem tudja biztosan. Rendben tehát, mondottam, legyél Bagoly, annak úgyis jó nagy feje van.

Kicsit elgondolkodott, azután mélyen meghajolva megköszönte.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

A Néma felekezetei folytonosan háborúznak, hogy Tharr előtt bizonyítsák kiemelkedettségüket, s ha valaki odavész, nem hullajtanak érte könnyeket. A Háromfejű akarta úgy.

Hogy miféle dolgokon különbözhetnek össze? Legfőbb ok az, hogy más *morghagriss*hoz, más ösvényhez tartoznak. Nehéz megítélni, mely Tharr adományozta erények teszik különbbé a másikat. Gondolhatod, hogy nem jutnak döntésre soha. Egyedül Dyn-Dayaell, az első kígyópápa tudott valaha is a másik kettő fölé emelkedni.

De egymásnak rontanak a szekták akkor is, ha arról vitáznak, hogy Tharr kezén (mi a káoszkorban Toronra hullott) öt avagy kilenc ujj volt-e. Akármennyi is, ha azokból az ereklyecsontokból próbálnánk ezt kiszámolni, mit a kéz részének tartanak, akár kilencvenkilenc is lehetett.

A szekták ütközeteit mi bátraknak és sorsszerűeknek tartjuk, bár felétek alighanem őrültnek és feleslegesnek látnák az emberek. Pedig igazán ilyenkor válik el, ki érdemesebb Tharr figyelmére. Olyan érv ez, mi előtt gyakorta a legyőzött ellenfelek is fejet hajtanak. Ilyenkor az elbukottakat nem irtják ki utolsó szálig, s ha leborulnak a győzők előtt, beolvadhatnak az ő szervezetükbe.

Úgy vélem, egyszerűbben megérted a szekták dolgát, ha csak egyet mutatok be neked. A Sóvetőket, például.

Mint nevükből sejtheted, Odassyn tartomány egészségtelenebb vidékeiről jöttek. Ők azt mondják, a Keserűvár környékén volt az első kolostoruk, ami akár még igaz is lehet. Ma övék a legnagyobb hatalmú szekta a birodalom keleti végein. Bár Odassynban vereséget szenvedtek a Felhőkergetők hirtelen megszaporodott kolostoraitól, ma a Sóvetők adják a kígyópápát, Kharyn'kharn és Shín rontásérsekét, a pápai tartományokban pedig ötvennél is több kolostorerőddel bírnak.

Azt állítják, felemelkedésükben a Téboly harmadik tekercse segítette őket, s kiemelt tiszteletben részesítik Tharr néhai ágyasát, Amirrt, akit a Tanúként neveznek szertartásaikon. A vér asszonyának szobra ott áll minden szentélyükben, s a Háromfejű kegyéből nagy tiszteletű papnői is akadnak közöttük. Ezért lehet az, hogy jelenleg a kígyóé nőpápa.

Sanquinator, azaz „vérpusztító" szekta, ami annyit tesz, hogy minden test éltető eleméből, a vérből nyerik hatalmukat. Az efféle papokat messziről felismered, szertartásaik elengedhetetlen része, hogy vérrel fessék tenyerüket, homlokukat és a szívük táját.

Hiába kérded, arra, hogy mi úton és milyen vetélytársakat maguk alá gyűrve, kiirtva vagy beolvasztva kerültek hatalomra, válaszolni nem tudok. Csupán két név merül fel emlékeimben azok közül, kiket elsöpörtek. Ezek a Semmar és a Marók.

Abban azonban bizonyos lehetsz, hogy akármely szekta nem jut csak úgy ily magasra. Erős és határozott papok kellenek ahhoz, hogy elveiket meg tudják védeni, befolyás és meggyőző okfejtés, hogy maguknak híveket és követőket toborozzanak az összekavarodott eszmerendszerben.

A Sóvetők számos kolostorral, rabszolgával és templomgazdasággal bírnak. A kisebbekben öttíz, a nagyobbakban száz-kétszáz pap is szolgál. Az egyes templomok és kolostorok vezető papjait – mivel a szekta a kígyó-*morghagriss* követője – pikkelypüspöknek is nevezik. E nagy hatalmú papok gyakorta neveltetnek maguknak személyes orgyilkost. Őket vérnyelőknek nevezik, ám ez nem jelenti, hogy kizárólag a *sanquinator* szekták használnák őket.

Mivel a Sóvetők rangos és gazdag szekta, akad egy-két *sycarr-* és pietorszervezet (klánkatonáknak hívják ezeket), mely *concordiát* kötött velük; ők a fontosabb személyek, kolostorok testőrei és orgyilkosai. Ezek a *sycarr*ok kizárólag a vérnyelők közül kerülnek ki. A Sóvetők rajtuk kívül szívesen alkalmaznak zsoldosokat is.

Toronban minden föld a császár tulajdona, ebből adományoz az egyházaknak, ha azok érdemesnek mutatkoznak rá. Ezen földeket az uralkodó – rosszallása jeléül – természetesen bármikor visszaveheti, viszont addig is minden haszna az adományozott szektát illeti meg.

Gondolhatod, hogy a Sóvetőknek kiterjedt birtokaik vannak Dagh Pietten környékén. Ezek közepén állnak megerődített templomgazdaságaik, melyek egyben a megtermelt javak tárolására, védelmére is szolgálnak. Középpontjukban egy-egy templom található, méretüktől függően három-tizenöt pappal és papnővel. Földjeiken számtalan rabszolga dolgozik, felügyelőik Tharr félállat obsor szerzetesei közül kerülnek ki, akikkel akár már te is találkozhattál.

A kolostorokban nincsenek templomok. Kisebb-nagyobb szentélyek szövevényes együttesei ezek, melyek köré olykor város nagyságú, erős falakkal körülvett település is nőhet. Ezeken a helyeken csak *úgy hemzsegnek* a szerzetesek és a vérmágia szülte kreatúrák, egyik sem a te szemed látványának való, biztosíthatlak. A szekták egymás közötti háborúságaiban ezek alkotják a seregek gerincét, mit gyakorta erősítenek udvari ork obsor harcosokkal.

Azt kell mondjam ugyanakkor, hogy valóban jelentős összecsapásokra, esetleg ostromokra a szekták háborúságaiban csak ritkán kerül sor, ám olyankor a legkomolyabb pusztításra érdemes készülni. Orwella tudományából elorzott metódusokkal káoszlényeket bűvölnek össze ilyenkor a papok, vérből faragnak hűséges kreatúrákat. Ezekről a Sóvetők különképp híresek. Papjaik gyakorta feltűnnek a császár seregei mellett csakúgy, mint a Sápadt Légiók társaságában. Szörnyetegeiknek a táborok mellett ásatnak vermeket, onnan acsarognak azok az égre, míg el nem érkezik Tharr ideje.

Azonban bárminő gyűlölség álljon is fenn Tharr két szektája között, ha a birodalmat és a hitet támadás éri, bizonyos lehetsz benne, hogy a külországiak ellen villámgyorsan összefognak még a legmegátalkodottabb vetélytársak is. Mert a gonosszal szemben nem lehetnek elég kegyetlenek.

A Jadilba való Kék Delfin kapitánya
Tennegar révkalauzának

A *shwan*-palotákról általánosan csak annyit lehet mondani, hogy mindegyiket egy nagyobb templom köré, esetleg magából a templomból építik. Az adott tartomány rontásérseke birtokolja, a szertartásokat az ő szektája mutatja be, védelméről is ő gondoskodik. A szekta kiemelkedettségének bizonyítéka, hatalmának, erejének egyik fő mutatója egy ilyen palota.

A különféle templomgazdaságok többnyire amúgy is védhető erődítményfélék – s elsősorban az ellenséges szektáktól óvnak, csupán másodlagos szempont, hogy a rabszolgagazdaságok terményei biztonságban legyenek. Főbejáratuk jobbára keletre nyílik, efölött helyezik el az adott pápa, rontásérsek és szekta zászlaját vagy jelvényét, mely mindig jól látható.

A kasztokról

Az efféle Tharr-paloták elsősorban városokban magasodnak, nem ritkán a külső részeken, hogy a nekik juttatott földek közelében legyenek. Falakkal határolt belső területein kertek, kolostorok, szentélyek találhatóak – egyes esetekben kisebb raktárak, vagy a szekta tevékenységétől függően börtönök, állatvermek és színházak.

E paloták központi épülete tehát mindig a templom. Gyakorta először azt erősítik meg, s nem építenek hozzá nagyobb falakat, bár a tapasztalat azt mutatja, hogy előbb-utóbb erre is sor kerül. Ezen templomok felépítésükben természetesen nem nagyon különböznek a Háromfejű más házaitól. Keletről háromszögű tér határolja őket a három toronnyal, a baknak, a kígyónak és az oroszlánnak szánt áldozati helyekkel. A három torony határolta tér közepén található a hétköznapi áldozatok számára szolgáló oltárkő, pontosan a bejárattal szemközt.

A templom belülről hármas osztatú – lassan emelkedő lépcsősorokkal juthatunk el a legbelső szentélyig keletről nyugatra haladva. Az első részt a szekta növendékei – vagy más néven kistartók – és az alsópapok használják imádkozásra. Abból nyílik egy a főhajóra merőleges, északi tájolású kereszthajó, két végén lassan ereszkedő lépcsősorokkal, melyek az északi és déli kórusvermekbe vezetnek. Ezek kör alaprajzúak, fölülről nyitottak, hogy a hálaadó ének szabadon áramolhasson, s a kórusok fölött kiképzett ikonkürtőkön felerősödve szálljon az egekbe. A belső szentélyt egy újabb lépcső után érhetjük el. Oda bejárása csakis a szekta vezető papjainak van. Ott található a nagyoltár és az a kőakna, melyen keresztül a templom *ultimator*a a világra szólítható. Onnan nyílnak a papok szállásai, illetve a templom nagytornyának egyetlen bejárata is.

A nagytorony minden templom elengedhetetlen része, itt található a templomot vezető pap – a *shwan*-paloták esetében a rontásérsek – lakrésze, a szekta kincstára, fegyver- és méreggyűjteménye. Saját fegyverterme az őrségnek nincsen. Ezek a pietorok külön-külön helyiségekben tartózkodnak, hirtelen felfegyverzésükre nincs szükség – hiszen folyton viselhetik pengéiket.

A fentebb leírt rendszer – a belső hármas osztás, a hosszanti elrendezés és a lépcsős kiképzés általában megmarad – ám mindez igen változatos formákban jelentkezhet Tharr kedve szerint, még akkor is, ha rejtett templomokról beszélünk – mint az a dél-quiróni vidékek esetében gyakorta előfordul.

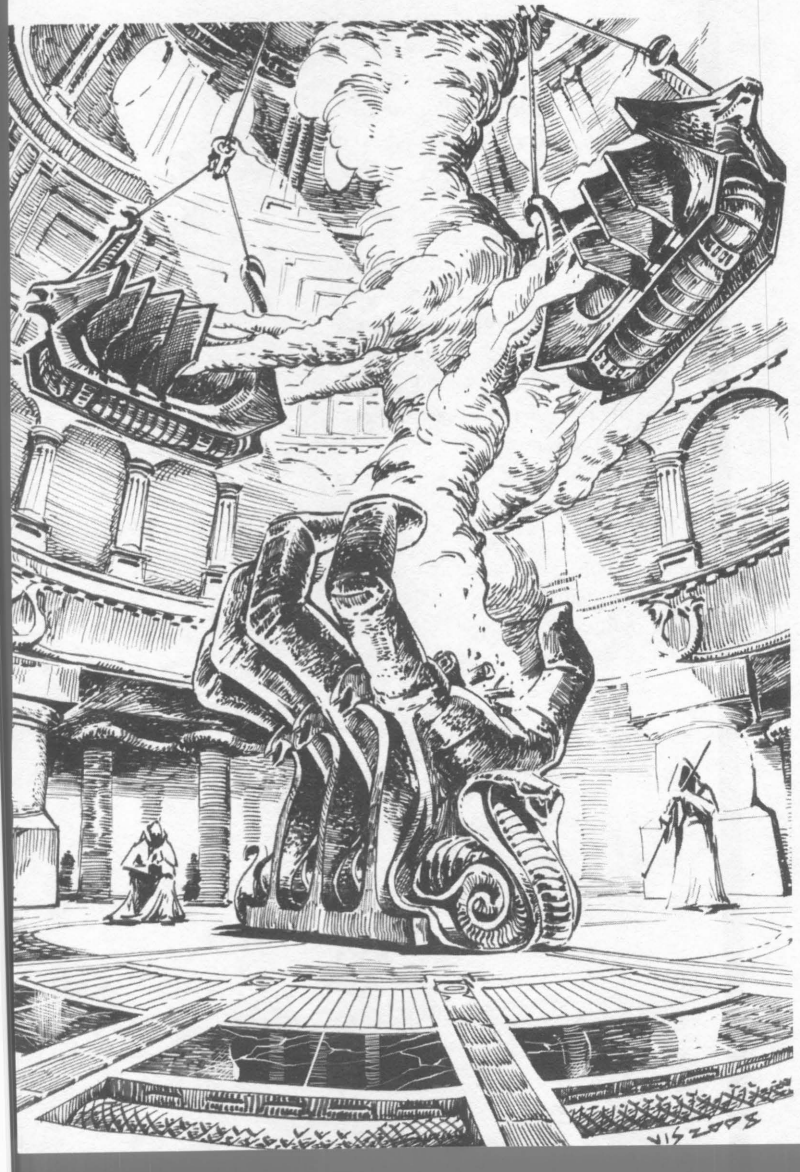

Khamem khótorr: ***Toroni krónikák***

Néha úgy gondolom, mihelyt Sogron hívei találnak egy formásabb dombot, azonnal építenek rá egy templomot, de legalább valami kisebb szentélyfélét vagy ereklyetartót. Ám ugyanígy nagy lelkesedéssel vetik magukat a különféle romok felújításába is. Ezek az épületek igen hajaznak egymásra, ezért ha egyet megnéz az ember, majd' mindről képet alkothat magának. Magam többet is felkerestem – kíváncsi vagyok, az én Uram szolgái mint végzik a dolgukat.

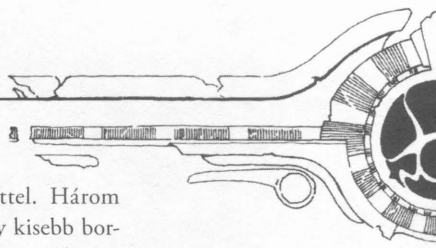

Leginkább egy Rhín-beli templomuk tetszett, meg kell valljam, az igen nagy hatással volt rám.

A Tűzkobra Shígvarr nevű küldötte volt a kapujára faragva két kígyófővel, kőtorkukban rőt láng lobogott. Ez a két fej volt a bejárat két oldalán, s hallomásból tudtam, hogy egyetlen test tartozik hozzájuk – szépen kacskaringósra faragva végigkígyózik az egyik kígyófőtől kezdve az egész épületen, minden oszlopfőn és falon, s úgy találkozik csak megint a kapunál a másikkal.

Beljebb roppant nagy, homályos oszlopcsarnok fogadott. Inkább szélesebb volt, semmint hosszú vagy magas, de az igazat megvallva nem sok mindent láttam belőle a sötétségben. A parázsfények csak sejtelmesen izzottak, s mindent megtöltött az illatos füst. Tűz világlott szemből, arra indultam hát, óvatosan lépdelve a mozaikká kirakott téglapadlón.

Hálát adhatnak Sogron hívei, hogy ily építészeket vezérelt hozzájuk uruk. Maga a legvégső szentély egyetlen kör alapú helyiség, csinos, ám alacsony és zömök oszlopokkal körülvéve, oly kupolával, hogy csak ámultam rajta. Azt beszélik, ez amolyan kettős falú tetőzet, mely még egy körfolyosót is elrejt odafent, amelyen tüzeket gyújtva szabályozzák, miféle fények szüremlenek be a magasból.

Mert magas volt a belseje, azt nem lehet letagadni. Festve éppen nem volt, vagy nem láttam a nagy füstködök, az öreg falak vagy a magasság okán. Az egész legközepén kőből csinosan megfaragott marok, abban égett a szent tűz halovány, lobogó fénnyel. Hatalmas parázs volt az, jókora, ügyesen elrendezett tölgytuskókkal, melyek inkább tűntek álmosan pislákolni zsarátnokaikon, mint nagy lánggal, haraggal lobogni. Aranyozott lánccal volt mindez elkerítve, hova bejárása csak a *khabbas*oknak van. A hívek engedelmesen kuporogtak körülötte, s gyanakvó pillantásokkal méregettek. Nem mondhatnám, hogy különösebb figyelmet szenteltem volna nekik. A roppant, lomhán csillanó rézfüstölőket néztem inkább, melyek a kupola közepéből lecsüngesztve, óramű módjára kiszámított, hatalmas ingaíveken lengtek morogva. Belsejükből illatos füstöt köhögtek komótos lendülettel. Három akadt belőlük, nagyságukat egy-egy kisebb borjúénak véltem. Valahogy sosem keresztezték egymást, s úgy gondolom, nem csupán oda s vissza lengedeztek, de a falak körívét is követhették mozgásukkal. Legalábbis erre vallottak azok a faragott ívpercek, melyeket az oszlopok magasán láttam körben.

Mondhatom, lenyűgözött az egész nagysága és ereje. Ilyenkor kiváltképp örülök, hogy Urunknak ily erős szolgái vannak.

Mjemen ***khótorr: Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Északföldén úri körökben hol borzongva, hol irigykedve emlegetik a császárság hírhedt rítusát, a *dwellyn adayannát*. A „jól értesültek" beszámolói általában rosszindulatú pletykák vagy párját ritkító ostobaságok, hiszen Toron évezredek óta őrzi a szertartásos szent tánc valódi titkait.

A rítus méregdrágán szerződtetett táncosairól, a vágytáncosokról szóló híresztelések bejárták egész Északot, sőt a kye-lironi családok jóvoltából a Délvidéken is hallottak róluk. Pyarron egyháznagyjai szerint a vágytáncosok a szörnyisten őrült leányai – talán igazuk is lehet, már amennyiben az őrület egyenlő a káosz hidegen örvénylő céltudatosságával. Tharr lélegzetelállítóan gyönyörű boszorkánypapnői buják és torz vágyúak, akárcsak a bak, könyörtelenek és fáradhatatlanok, akár az oroszlán és alattomosak, mint a kígyó. Vágy szülte képzelődés és a meghökkentő igazság torz és különös ötvözete mindaz, amit ma a vágytáncosokról beszélnek.

Nem igaz, hogy kizárólag a legnemesebb vérű családok leányai áldatnak meg a hírhedt vágytánchoz elengedhetetlen szépséggel, könnyedséggel és hajlékonysággal. Nem igaz, hogy aki végignéz egy teljes táncot, az megőrül vagy gyógyíthatatlanul szerelmes lesz – előfordul ilyesmi, de Tharr leányai ritkán törekszenek erre.

Tévedés, hogy a vágytáncosokat csak önmaguk érdekli. Ezek a nők nem ismerik az önzést:

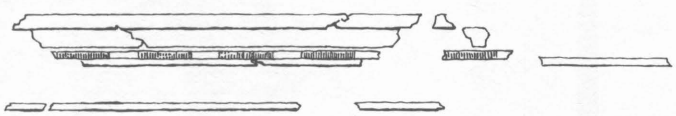

a káosz szörnyurát szolgálják, mikor a lüktető szemű őrjöngésig korbácsolják a vágyakat vagy hideg céltudatossággal fordítják apát fia, barátot barát ellen, Tharr akarata szerint.

Aki azt állítja, hogy megérintett egy vágytáncost, hazudik: az ilyenek azonmód szörnyű halált halnak, és még csak nem is a nőket őrző orgyilkosok pengéitől. Nem igaz, hogy Tharr leányai mérgezik a körmüket: a mérget valójában félujjnyi körömgyűszűikre kenik. Nem igaz, hogy a vágytáncosok örökké élnek: a szóbeszéd alapja az lehet, hogy sokszor akár három nemzedéket is elbűvölnek romolhatatlan testükkel. Valóban nem öregszenek, de csak addig, míg őrzik tisztaságukat. A vágytáncos addig dacol az idővel, míg férfinak nem adja testét: ha elveszíti tisztaságát, kinyújtja érte kezét az elmúlás. Azt mondják, akkor maga Tharr látogatja meg őket gyötrelmes álmukban, és a táncos már vénasszonyként látja meg a másnap reggelt.

Ezek a Toron-szerte tisztelt és rettegett méregbanyák.

A rút, foltos bőrű vénségek átváltozásukat követően sokszor még meglepően sokáig élnek. Szüzességük elvesztése csak egyfajta rituálé; a mód, hogy kiteljesedésük végére érjenek, hogy másfajta hatalommal ruházza fel őket a Háromfejű. Szenteknek kijáró tisztelettel övezik őket a birodalomban és nemcsak azért, mert egyetlen érintésükkel ölhetnek vagy gyógyíthatnak ezután: az átalakulással a legtöbben Tharr bölcsességére is szert tesznek. Torz tudás ez, de lenyűgözi a halandókat.

Hiszen ez vezérli a birodalmat is már évezredek óta.

Allann Phalynn: ***Toroni mendemondák***

Tisztelettel kérem a nevezett Papi Széket, hogy a boszorkány máglyahalálától eltekintsen. Tisztában vagyok a nevezett nőszemély fejére olvasott többrendbeli gyilkosság és felforgatás vádjával, és józan eszemet is megőriztem.

Erre hivatkozva ismételten kérem a magasztos Széket, hogy a nevezett, bizonyítottan toroni származású és elkötelezettségű boszorkány elevenen elégettetésének ítéletét semmisítse meg! Ellenkező esetben a boszorkány fogja megsemmisíteni a várost. Igen; onnan, a máglyáról.

Perirattöredék a Shadon-béli Carappóból

Pár szót a helyi bukszákról, mielőtt ti, csődörök, a városra szabadultok.

A mi partjainkon a közönséges és templomi kéjnők közt csak annyi a különbség, hogy az utóbbiak kegyét aranyáron mérik – Toronban másképp mennek a dolgok. Itt olyanféle cafkákba botolhattok, amilyenek másutt nem teremnek; akiket a magunkfajta csak cifra hintók ablakában, fátylaktól takarva láthat. Fakó loboncú, naparany bőrű bestiákba, akik papnőknek mondják s a birodalom nyelvén *yuchaqarn*nak nevezik magukat. Vágatlan arcúak, s fölötte sóvárnak mutatkoznak a kéjre – mint mondják, azért, mert arra ítéltettek, hogy napjaikat istenük kígyópofájúvá és töketlenné lett szolgái közt töltsék. Romlatlanságukat Tharrnak tartogatják, akit ünnepek idején imák s mezek nélkül, táncukkal kell lenyűgözniök. Hajlékonyak, akár a kígyók, s éppoly halálosak: akik kisebbik fejüktől vezetve bedőlnek nekik, csak művészetükből kapnak ingyenes ízelítőt… s a rajtuk elhatalmasodó kéjvágy őrületében magukat vagy egymást belezik ki, mielőtt a Háromfejű fuvolaszóra vonagló jegyeseit kezükkel érinthetnék. A magunkféle a vágytáncos növendék számára ujjgyakorlat csupán: erre gondoljatok, ha leheletének heve végigvág érzékeiteken… s ha csak kis halál kell, keressetek hozzá olcsóbb s őszintébb ölet!

Avakim Crúd namossai hajómester intelme a *Berzebal* szkogg legénységéhez

Északföldén a legtöbben nem is hallottak róla, hogy Sogronnak nem csak papjai, ám papnői is vannak. Mint ahogyan azt még kevesebben sejtik, hogy e papnők többsége a birodalom határain kívül tevékenykedik.

Sogron papnőjének lenni ugyanolyan elhivatás, mint a vágytáncosoké. Esetükben azonban nem a hihetetlen szépség, hanem a sötétben is parázsszínben izzó szemek,

az idő múlásával egyre forrósodó lehelet, a korom csíkozta fogak a kiválasztottság jelei.

És az elemésztő vágy mindenekfelett.

A kiválasztottak hatalma első vérzésük idején nyilvánul meg – ilyen ugyanis nincs nekik. Különös, nem e világi hatalom lobban fel ilyenkor a méhükben, mely forrón lüktetve egyre erősödik, és kiutat keres, hogy mindent elemésszen.

Egyeseket maga Sogron látogat meg álmukban, másokat az Izzás titkos rendjének asszonyai keresnek fel, és tanítanak a beavatás rítusaira. Az első áldozatot követően a parázsleány már több lesz, mint ember: két világ asszonyává válik. A fakó, hűvös hús világáé és a forró, hatalmas lángbirodalomé.

Felkerekedik akkor a parázsleány, élete végéig tartó vándorútra. Az Izzás titkos rendje befogadja, de ezenkívül ellensége lesz az egész világ. Felhasználják ugyan tűzvarázslókat is megszégyenítő hatalmát: Sogron parázsleányai nemegyszer a csaták első soraiban harcolnak öngyilkos vakmerőséggel. Nem sokat jelent számukra ez a nyirkos árnyélet, hiszen első áldozatuk óta érzik a lángbirodalom hívását.

No igen, az áldozat. A ciklus, melynek a parázsleányok engedelmeskednek, nem egyeztethető össze egyetlen ismert naptárral és időszámítással sem. A papnők a fellobbanás idejének nevezik, mikor belső késztetéstől hajtva emberek, ismeretlenek közé vegyülnek és átengedik testüket a férfivágynak.

Gyönyörűek, ellenállhatatlanok ilyenkor mély tüzű tekintetükkel, forró suttogásukkal, szélben szabadon lobogó lángvörös vagy koromszín hajukkal. Karcsú testük feledhetetlen mámort ígér. Hogy ők maguk élvezik-e a szerelmet? Titok. A parázsleányokat ölelő férfiak azonban a gyönyör csúcsán egyetlen szempillantás alatt hamvadnak el.

Hangtalan, tompa, vörös ragyogásban.

Csoda-e, hogy mindenki üldözi őket, aki csak ismeri az áldozat titkát?

Legnagyobb ellenségük azonban mégsem a lemészárlásukra összeverődő embernép, hanem önnön maguk. Ha eljön a fellobbanás ideje ölelniük kell, különben úrrá lesz rajtuk a hideg gyötrelem, amit a rendben Sogron büntetésének is neveznek. Azt beszélik, aki egyszer is átélte, mindent megtesz, hogy ne kelljen újból megtapasztalnia.

Bár a parázsleányok a legtöbb toroninál lassabban vénülnek, ők is elérik a kort, mikor már nem akadnak meg rajtuk a sóvár férfiszemek. Állítólag megérzik, melyik lesz a legutolsó ölelés, amely után ők válnak áldozattá. Meghallják Sogron hívását és a következő fellobanást már a Hamvak kútjában, a rend titkos szentélyében várják.

Egyedül.

A rendben ismert olyan különös eset is, mikor egy parázsleány ifjúi lángja teljében lobbant át a lángbirodalomba a férfival együtt, akit ölelt.

Mondják, szerette őt.

Allann Phalynn: ***Toroni mendemondák***

Másodszor a magitorokról

Egyszer beszéltem egy kránival. Kényszerítenem kellett magam, hogy ülve maradjak az asztal túlfelén, oly idegen rezgés áradt minden mozdulatából, minden szavából. Igen, azt hiszem, a hangja volt a leginkább taszító. És néha úgy vélem, ő is igen kényelmetlenül érezte magát. Amolyan belső mágnesesség volt ez, mi egymást folyton taszítja. Másokkal is tapasztaltam már, de ily erővel sose. Fölösleges erről beszélnem, amúgy sem mehettem volna sehova.[197]

Igaz, nem bántam kényszerű társaságát, és a jövőtől való félelemről is megfeledkezhettem, mert egy másik világról beszélt, ami mégis ugyanez. Pontos és világos okfejtéssel, hogy egyszerűen a szavai foglyává tett, és sokkal inkább vágytam elméink, tapasztalataink összevetését, semmint valahol másutt lenni. Pyróni nyelven beszélt, amit a történetét hallgatván végső soron elég mulatságosnak véltem. De ez volt az egyetlen mód arra, hogy megértsük egymást, mert ő mindenképpen társalogni akart velem.

A Voltakról mesélt. És azt állította, hogy azok mind Raán Aghol szolgái.

Eretnekekről, árulókról és tolvajokról beszélt, akik eloroztak dolgokat. Akik hatalmat loptak a fekete országból. Úgy ám, hatalmat, nem csupán élő mérgeket.

Nagyon régi történetet mondott, mit én ugyan másképp ismer-

[197] *Hazug okoskodás, egy szavát sem hiszem el.*

Az almásderes csődör ért hamarabb a roppant fához. A sárga herélt még a kék virágokkal felhintett domboldal közepénél járt, amikor a lány már a hatalmas lombkorona árnyékában ugrott le a lóról. Mosolyogva várta, hogy a férfi odaérjen.

Az nem kapkodta el a dolgot, ámulva vizsgálta inkább az óriási növényt, amely egészen a felhőkócos égig kapaszkodott, s ha teljesen kicsavarta is a nyakát, akkor sem látta a tetejét. Innen már nem.

A lány azt mondta neki, úgy lehet, az elfek álmaiból maradt itt, csak elfelejtették, álmodói meghaltak vagy tán tiltást mondtak rá, azért nem jártak a közelében. Sokkal otthonosabban mozgott az Anthysson, így hát a férfi hitt neki.

Az álomsík lassan ringatózott körülöttük, pompás illatokat hoztak szellői, körben a hatalmas fa apró virágai pilinckáztak alá az égből. Vastag sárga szőnyegbe gyűltek a tövében.

– Na, most mondd a jó híreidet, Shygas! – mosolygott a virágpalást közepén a lány.

– Nem mondtam, hogy jók, csupán azt, hogy hírek – felelte a férfi. – A hozzád hasonlók, Morgena angyalai majd eldöntik, mennyit ér.

A lány biccentett. A való életben Rejtverem főpapnője volt, hollóhímes arcú hölgy, aki a Homályúrnő hatalmának megerősítésén buzgólkodott. A Shygas nevű férfi porszürke *incognó*ját kibontva sétált közelebb a langyos virágokon. Szíve fölött hímes agyarak és körmök. Pap volt maga is, egy a farkasoknak nevezett vándor hírvivők közül aki szavával, bátorságával, mágiájával, s ha nagyon kellett, akár kardja pengéjével egyengette az erősödő Morgena hitét. Most valahol Abasziszban álmodott, a tenger túlfelén. Közelebb sétált.

– Tadzeh városában találtunk egy árnyékkaput, ami elég erősnek látszik – mondta. – Egy hússzekta kolostorában leltük. Pontosabban a boszorkányaik mutatták meg nekünk, amikor hírünket véve felkerestek.

– Felkerestek? – húzta össze szemöldökét a lány – Tudták, hogy ott vagytok?

A férfi kelletlenül nézett félre.

– Valamelyik bordélyban voltatok – állapította meg a lány. – Ezt képtelen vagyok megérteni, hogy nem létezhettek a farkatok nélkül! Még hogy farkasok… – méltatlankodva felnevetett.

– Azt mondta – próbált a férfi visszatérni az előzőekhez –, hogy érzi, mi testvérek vagyunk.

A feketén csillogó szemek egy pillanatra felrémlettek előtte, a véres ajkak, s a harapások finom fájdalma végig a testén.

– Érzi?

A férfi bólintott.

– A véredből vagy a magodból mondta meg?

A férfi csak megvonta a vállát. Igyekezett nem nézni a főpapnő szemébe.

– Ez talán mindegy is.

– Egyáltalán nem az – szólt halkan a nő. – Folytasd!

– Elvezettek a kapuhoz. Öreg, nagyon öreg árnyékokból szőtték, de használhatónak tűnt. Meg tudtuk erősíteni. Úgy gondoljuk, alkalmas az Anya és az Első számára is, hogy a Quirón túlfelére jöjjenek, ha kell.

– Azt majd meglátjuk – mondta a főpapnő. Most jól látszottak tetoválásai a szeme alatt. Shygas nem tudta eldönteni, hogy a haragtól, vagy ez is csak az álomsík egy újabb trükkje. – Te gyere rajta vissza először! Azután majd eldöntöm, hogy rossz vagy jó hírekkel szolgáltál.

– Úgy lesz, ahogy kívánod! – hajtotta meg magát a pap.

Mesék Toronhoz

tem, és mondhatom, elég málló könyvet lapoztam ahhoz, hogy tudjam, miként lehet eltévedni még az épen maradt sorok között is.

Arról beszélt, miként szökött meg a régidőkben a Voltak egy népe a fekete országból. Arról, miként alapítottak maguknak új, istentelen birodalmat, ahol nem kellett Raán Agholt félniük. De elbizakodottak voltak, mert azt hitték, elfeledkezik róluk. Később talán már azt gondolták, nem is létezik. Az aquirok némelyike úgy gondolja, korábban kerültek e földekre, mint maga Raán Aghol. Az ilyen tévutakon járók pedig – a kráni azt mondta – megbűnhődnek.

Amikor az árulók azt hitték, immáron ők a leghatalmasabbak, a fekete ország Kapukat nyitott a palotáikba és elpusztította őket.

Akadtak túlélők, akik ekkor már látták, kié a hatalom. Akik ekkor már hűen követték Uruk parancsait. És az ő Uruk halál helyett feladatot szabott ki rájuk vezeklésként. Azt parancsolta: keressenek módokat arra, hogy a fekete országon túli embernépek is megismerjék az Ő uralmát. Azt parancsolta: találjanak nyelveket, hogy beszélhessen minden emberekhez. A legyőzött Voltak leghatalmasabb királya pedig vérrel és velővel fogadta, hogy megteszi ezt. Mert oly régóta élt már ő az embernépek között, hogy kiismerte őket.

Északnak indult, és várost alapított, és megmutatta az embernépeknek az Ő szolgáit, hogy elsőül azokat imádhassák. Nyelvet adott nekik, amivel mindannyian beszélhetnek.

És a néhai tolvajok ismét azt hitték, immáron mindent helyesen cselekszenek. Az aquir király azt hitte, maga is holmi isten, s egy repülő templomban lakott a város felett.

De Raán Aghol végül a városra rogyasztotta azt a templomot.

Mert így bünteti ő a tolvajokat és hazugokat, ha ellene vétenek.[198]

A kráni még azt is mondta, hogy most már más idők jönnek.

Még ott töltött két napot, hogy mindent szemügyre vegyen és *kivizsgálja* bűnösségünk. Hogy lássa, valóban tolvajok és hazugok vagyunk-e.

Aztán, gondolom, valami jelt adott a *bannerá*inak.

– Tisztelem az isteneidet – mondta. – Tisztelem őket, mert sokat láttak és sokat hallottak. Tisztelem őket, mert öregek és nálam erősebbek. Ostoba lennék, ha egyetlen kézlegyintéssel hessegetném el őket az elméből. De tudom, hogy mind csak Raán Aghol kegyelméből uralkodik a neki engedett részeken. Mert Ő az Egy, és Ő a Minden.

Tharr látja lelkem, elbizonytalanodtam. Aligha nem ezért hagytak engem hírmondónak.

Chamar-Dych Assar, a Catratan Transyl méregmestere: ***Kárhozott levelek***

Akárcsak a nemeseknél, a sedularok között is felette kevés boszorkánymestert találni. Nem különösebben meglepő ez, hiszen a *magitor*ok java része nem több navornál, s ha magasabb rangba kerülnek, annak mindig jó oka van. Legfőbb ezek közül természetesen a vér lehet. A kyrvérű szekták mindig is nagyobb becsületnek örvendtek másoknál. Azok a családok, amelyek annak idején befogadták a boszorkánymesteri hagyományt, és meg tudták őrizni vérvonaluk tisztaságát, ma a legnagyobb kegyben álló udvarokban ülnek. Igaz, a boszorkányhercegek Házait nem ideszámítva igen kevés akad ezekből. Kettő vagy három csupán.

Másoknál csak a hagyomány maradt meg, a kyrek vére meggyengült, elöregedett, nem ritkán az emberekével keveredett. Ezek csupán a famorok szolgái lehetnek, egyszerű sedularok.

Kiemelkedő tiszteletüket mágiájuknak köszönhetik. Ők a Nemes Házak *strateggior*ai, kifinomult mérgek és illatok megalkotói, művelt tudósok, akik között szépelgő lélek éppúgy akad, mint kivagyi kötekedő. Ha nem szerződnek vérrel valamely Házhoz, úgy szektákba tömörülnek tudományuk, hagyományaik és hekkáik szerint. Sedulari rangjuk leginkább ennek szól.

Iskolákat vezetnek, melyek java része zárva tartja kapuit a nagyvilág előtt, s hogy kit vesz-

[198] *Ranil ne adja, de akár még igaz is lehet…*

Újabb lépcső került elébük, de ezúttal fölfelé vezetett. Míkolar egy kissé megkönnyebbült. Már azt sem bánta volna, ha a nagy titokról kiderül: csupán ennyi volt, fiam – van egy jókora pincevárosunk a kastély alatt. Még tán démonokat is bebörtönöztek oda, de nem kell azoktól félni.

De ott feljebb egészen másvalaki várta.

Már messziről hallotta a szuszogását. Talán valami dallam lehetett egykoron, mára nem akadt, aki megszólaltatóján kívül felismerte volna. Fentről érkezett, a végtelen feketeségbe burkolózó lépcső tetejéről, s amint feljebb lépdeltek, a fiú bizonytalanul libbenő árnyakat vélt felfedezni a magasra nyúló falakon.

Egy kis fülkéből szivárgott elő. Alacsony mennyezetű, ajtó nélküli, rossz szagú fülkéből.

Míkolar hátrahőkölt.

Ismerte ő jól ezt a szagot. Fájdalom kapcsolódott hozzá. Szenvedés. S noha az életben csak egyszer, három esztendővel ezelőtt érezte, kitörölhetetlenül bevéső dött az emlékezetébe; oly élesen és minden mással összetéveszthetetlenül, mint az első hulla rothadtvirág-illata vagy a nagykonyha nyugtató fűszeraromái.

A tetoválómagitor.

Nekilódultak testében a nedvek.

Újra érezte az öregember szikkadt kezeit, mint tapogatnak a mellkasán, míg a szíve fölé rajzolta a kígyóspirált, látta mindennél kékebb szemét, érezte magán fáradt leheletét.

Megkavarodott odafent a rossz lég.

– *Messir* – nyiszorgás csak a hangja. Az imént sustorgott dallam ellibbent a sötétbe.

Csak a csend maradt.

Hajlott hátú, kórósovány boszorkánymester volt. Kivert, loboncos kutyának tűnt inkább, semmint a tetoválótűk és kénsárga lángok urának. Cserépszín *dreggis*t viselt, zsírkócos haja ki akart szabadulni a köré kerített bőrszíjak alól. Nem emelte pillantását a famorra. Egyik kezében felforrósított tű, a másikban csorba peremű tégely. Háta mögött erősebb lámpás hunyorgott, az rajzolta óriás szörnyárnyékát a szemközti falra.

Megpillantotta Míkolar saruját. Ismét meghajolt.

– Ifiúr… – sandán felpillantott, csorba fogai mintha mosolyba rendeződtek volna egy pillanatra. – Vártunk – tette hozzá halkan, hogy Míkolart kilelte a hideg. A *magitor* háta mögé pillantott, azt szerette volna tudni, mit is művel itt, emeletnyi mélységekben a föld alatt.

Ez a *magitor* birodalma volt. Kétség sem férhetett hozzá, hogy akármiként is birtokolják a Tebressysek a Shulur magjáig nyúló palotaőst, ez a kis lyuk, ez a bűzhödt fülke kívül van az ő hatalmukon. Itt a hajlott hátú öregember az úr.

Mindenütt könyveket látott. Pergamenkötésű fóliánsokat rendezetlen gúlákban, tekercseket félig kihajtva és takaros tokokba bújtatva. A tenyérnyi gerincű kódexekből rakott oszlopok mintha valóban a mennyezetet óvnák a megrogyástól. Egy vak lámpás csüggött az egyik sarokban, alatta olvasópad elkopott zsámollyal. Könyvekkel megtámasztott deszkalap szolgált íróállványként, azon eloltott mécses, kalamáris, hegyezetlen tollak. A másik sarokban vetetlen ágy. Piszkos dunna, földre csúszott szőttes.

Azt az egy lámpást, amelyik égett, egy jókora asztallapra erősítették, amit a gyerek ez idáig a *magitor*tól nem is látott. Amint megpillantotta, mit is szíjaztak az asztallapra, már bánta, hogy kíváncsiskodott. Csak két piszkos talpat látott. Első ránézésre gyereklábaknak tűntek. A bokatájt fityegő bronzgyűrű nyilvánvalóvá tette, hogy egy obsorról van szó. Kanyargó, tetovált minták első nyomait látta a lábfejeken és a talpakon.

Neki is volt ilyen.

Míkolar közelebb húzódott az apjához, minél távolabb a rossz szagú boszorkánymestertől. A gyerektalpaktól. A *magitor* kezében a tűtől.

– Hát megérkeztetek, *messir*…

– Eljött az ideje, Hmyr – felelte az apja.

Sogron lángjai

nek fel soraikba, arról csakis a hagyomány mesterei dönthetnek. Mások nehéz aranyak kedvéért hajlandóak csak ezeket a kapukat résnyire nyitni.

Szolgálataik nélkülözhetetlenek a Házak számára. A nemesi famíliáknak nem csupán tanácsaikra vagy mágiájukra van nagy szükségük, de létfontosságúak számukra azok az ismeretek is, melyeket a *magitor*ok saját, belső – olykor szekták közötti – hírhálózatuk segítségével szereznek meg. Szellembeszéd, titkos levelezések, udvari estélyek, mindazok a források, honnan a famorok *magitor*ai jó érzékkel merítenek. S ami a legfontosabb, honnan mások csak cseppeket szerezhetnek.

A fenti szervezetek a navor szektákkal csak a legritkább esetekben közösködnek, tagjaik kizárólag kyrvérűek lehetnek. Érdekes társadalmi helyzetben van az Ascens Morga nevű szekta, amely egy iskola keretein belül két, gyökeresen eltérő irányzatot pártfogol. A szervezet maga ugyanis pietori rangban áll, kyr vagy kyrvérű *magitor*aik pedig meglehetősen jól forgatják fegyvereiket. Hagyományaik szerint tőrvívó technikájuk a néhai Morga Ház fegyvermesterétől származik. Morga-késnek nevezett pengéjük inkább tőr – hajítani, vívni egyaránt lehet vele.

A szekta tevékenységi köre meglehetősen széles. Orgyilkosságokra ugyanúgy kaphatóak, mint kémkedésre és széptevésre, s ha varázserejük nem is kiemelkedő, lehengerlő modorukkal és vívótechnikájukkal igyekeznek pótolni a hiányokat.

A szervezet másik ága nem ragaszkodik enynyire a vér tisztaságához. Tanítványaik a toroni rendszerű viadalok hősei, s az arénákban verekedtek ki maguknak komoly megbecsülést. Nyílt titok, hogy az iskola bevételeinek jelentős része a versenyek fogadásaiból származik. Olyasmire is akad példa, hogy a szekta nemesi udvarok báltermeiben forgolódó tagjai is megjelennek egy-egy gladiátorviadalon – s meglehetősen ritkán maradnak a porondon.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

A lelket te magad választod. Célszerű pontosan tudni, ki is az illető, s egyáltalán mi haszna lehet annak, ha magadba börtönzöd. Próbát lehet tenni persze a különféle idézésekkel is, hiszen akadnak oly erős formulák, melyekkel egyetlen, körültekintően kiválasztott lelket hívhatsz meg, s azt nyeled el később. Már ha hozzáférhető egyáltalán a számodra, s nem bír felette befolyással valamely más hatalmasság.

Ha pontosan végrehajtod a befogadás szertartását, azzal még csupán a legelején vagy mindama gyötrelmeknek, mikkel egy ily módon megláncolt lélek ártalmadra lehet. Nagy belső erő és akarat szükségeltetik ahhoz, hogy a rabláncra vert lelket megtarthasd tested börtönében. Mindig neked kell lenned az úrnak és neki a szolgának, különben felülkerekedhet rajtad, s akkor rab leszel saját testedben, amit egy idegen irányít.

Bizony, előfordul ilyesmi is – s talán még ez a kellemesebb. Láttam oly *spiretor*tanoncot, ki fél óra múltán tébolyodottan omlott össze, mert képtelen volt zabolát vetni a bensejében tomboló háborúra.[199]

Igen körültekintően kell hát választani, hiszen a magadba fogadott lelkeket ki már nem veheted. A haláloddal szabadulnak azok csak meg tőled – s vésd eszedbe jól, ha nem tudsz együtt létezni vélük, ha nem te fogod mindenik gyeplőjét, bizony azon lesznek, hogy téged elpusztítva ismét a Kárpit mögé kerülhessenek!

Ám a lélekgyűjtők nagy hatalommal bírnak. Akik túlélik az első befogadást, jó eséllyel próbálkozhatnak egy másodikkal is, hiszen immáron tudják, mi módokon gyűrhetik maguk alá az idegen lelkeket. Ám mindenkinek magának kell felismernie lehetőségeit. Bárki nem képes megtartani a nehezen megszerzett hatalmat, mit egy másik lélek tudása adhat neki. Van úgy, hogy csak egyetlen befogadást mutathat be egész élte során. Mert tudja jól, hogy a következő a kárhozatot hozná el neki.

Ám ha felülkerekedsz – egy életre való új emléket, tudást és hatalmat birtokolsz majd. Csak rajtad áll, meg tudod-e magad értetni azok tulajdonosával, s rábírod-e, hogy megossza veled tu-

[199] *Davalonban egy alkalommal foglyul ejtettek egy efféle boszorkánymestert, aki azt állította magáról, hogy ő maga csak egy megidézett szellem, mely teljesen uralma alá hajtotta az őt előszólítót. Azt mondta, jelenlegi testének egykori gazdája botormód hívta elő, mert úgy vélte, birokra kelhet vele, most pedig bilincsbe verve senyved önhúsa börtönébe vetve. A testet később ugyan holtan találták, de az őrök egyike ezzel egyidőben nyom nélkül eltűnt.*

dását. Nagy segítségedre lehet, hogy olyasvalamit tudsz neki felajánlani, mivel nem rendelkezik: egy élő testet…

Khemar-Dych Maarfyss, a Haras Trebb méregkeverő dinasztia ***spiretora*** *tanítványának*

A felső énekmondókról

Felső énekmondó a nevük azoknak a sedularoknak, akik művészi módon tolmácsolják a múlt idők zenéjét, táncait és dalait. Megkülönböztetett tiszteletet kapnak, előadásaik kiemelt fontosságú események a Nemes Házak udvaraiban vagy a nagyobb városok színháztermeiben.

Közéjük tartoznak a különféle *samballa-* és *tyssadin*csoportok, valamint a *rododá*nak nevezett nemesi színház előadóművészei vagy a lovagi hőselőadások mesterei, a *weilyr*színészek. Ők arany karperecekkel jelölhetik magukat, csakúgy, mint az ***Andalító dalok könyvé***nek, ennek a kyr időkre visszavezethető énekeskönyvnek az ismerői, a *myassir*ek.

Ezen pihentető varázsdalok ismerői között férfiakat és nőket egyaránt találunk. Közös bennük, hogy mindannyian kyrek vagy legalábbis kyrvérűek. Más torok valószínűleg képtelen is lenne e gyenge mágiával áthatott dalok előadására.

Egyes feltételezések szerint létezik egy olyan ősi csoport, mely tagjai között sok *myassir*t is számon tart. Úgy vélik, hogy a Dalfűzők titkos társasága – amely a régidők óta csakis nőket fogad soraiba –, a calowyni idők legendás dalnokasszonyáig, Gwein-su Haularig vezeti vissza hagyományait, melyek mesterről tanítványra szállnak azóta is.

Kivétel nélkül a Belső Művészetek kiváló ismerői, és mivel csakis előre kiválasztott férfiakkal hajlandóak összeadni magukat, feltételezhető, hogy a múlt idők nagy erejű dalmágiáját szeretnék ismét életre kelteni. A szervezet vezetője e merész elképzelés szerint maga Gwein-su Haular, aki új és új testekben újjászületve keresi a tökéletes együttállást a tökéletes testhez.

A Dalfűzők azonban nem szigorúan Toronhoz köthető szervezet. Tagjait megtalálni a Hat Városban csakúgy, mint Ordanban, Erigow-ban, Erionban vagy a Quiron-Pentádban.

Cjeríss Masshallyr: ***Maszkok és táncok tekercsei***

A *rododa*színészek mindig is külön elbírálás alá estek Toronban. Ez nem csak társadalmi megbecsülésükben, de a nekik emelt színházpaloták küllemében is megmutatkozik. A Tharr kegyében álló társulatok legtöbbje különböző Nemes Házak védelmét élvezi, de léteznek független színészklánok is. Palotáik a kyr hagyományokat követik, noha legtöbbjüket már a császárság idején építették – általában azokon a pontokon, ahol a régidőkben is efféle épületek álltak. Ezek helyét minden esetben csillagjósok és *numetor*ok választják ki, hogy a lehető legtökéletesebb módon helyezkedjenek el a földi és égi áramok fókuszpontjaiban.

Ezek az épületek egyszerre szolgálnak az előadások helyszínéül és a művészek lakhelyéül is. A leggyakrabban hatalmas, kör alapú, kupolával ékített építményeket emeltek a kedvükre, melyek három bejárattal is bírnak. A keleti, vagy főbejárat a műkedvelő közönség számára áll nyitva. Ezen keresztül lehet elérni a körszínház lépcsős nézőterét, illetve ennek előcsarnokaiból nyílnak a kivételezett tiszteletű nézők – egyes nemes családok, kiemelt fontosságú tisztviselők magánpáholyai. Ezek közül a legfontosabb a színtársulat mindenkori patrónusának díszhelye.

A déli, vagy napkapu a színészeké. Ők csakis ezt használják – ez vezet a színház mélyebb rétegeibe, a színpad alatti belső lakrészekhez, próba- és tánctermekhez, itt található a színpadra vezető „sárga lépcső", az öltözők és a színházszolgák műhelyei. A színház felsőbb szintjeire szolgáló „kék lépcső" is innen indul. Ezen juthatnak a színészek a teátrum kupolájában, gyakorta a színpad fölött elhelyezkedő lakrészekbe – melyek a klánok kivételezettjeinek szobáit, a társulat

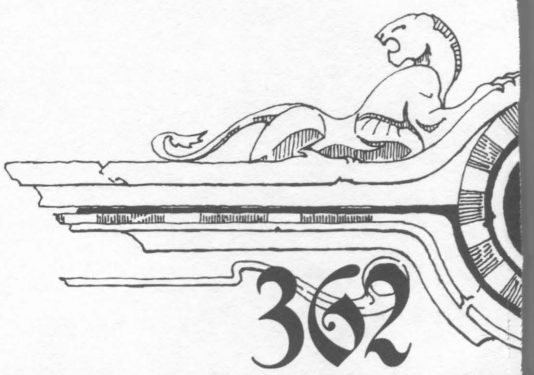

vezetőjének lakosztályát és a társulat ereklyéit tartalmazó szentélyt rejtik.

A nyugati, vagy szolgakapu a színház személyzetét alkotó navorok és obsorok bejárásra szolgál. Innen juthatnak a földfelszín alatt húzódó szállásaikra, illetve a színház raktáraihoz, a zsinórpadlásra, az öltözőkhöz vagy a színpadi gépezeteket működtető helyiségekbe.

A legtöbb színházpalota mozgatható színpaddal bír, a világítást kőlámpásokkal, illetve a kupola tolóablakainak és tükreinek segítségével biztosítják.

Ismertek olyan színházak, melynek kupolája (sogronita mintára) kettős falú, s a világítás egy részét is ott gyújtott különleges tüzekkel segítik.

A *rododa*színházak között – elsősorban elhelyezkedése miatt – különleges helyzetben van Shulur Kör nevű palotája. Ez az ódon épület a Víziárosban található – a néhai kyr székhely ma már pórok által elfoglalt negyedében. Gazdái, az Énekjátszók még a családi háborúk korában szerezték meg az palotát, de azóta is itt tartják előadásaikat.

Khamem ***khótorr:***
Toroni krónikák

A jósokról

Toron álomfejtői, látnokai és jövendőmondói különös társadalmi helyzetben vannak. Jogilag ugyan a navor kaszthoz tartozónak kell tekinteni őket, kiemelt megbecsülésük miatt azonban már-már a sedularokéhoz hasonló elbírálásban

Urunk előrevágtatott és magában poroszkált egy jó darabig. Keményen szólt, amikor mellé próbáltam léptetni, s csak arra bólintott rá, hogy egy embert előreküldjek, mégse ő álljon a menet elején.

Megfordultam a nyeregben. A többiek kérdőn pillantottak rám. Intettem, hogy minden rendben. Jókora fenyők strázsálták ott az utat, tobozzal s vörösre száradt tűlevéllel szórva meg a vékony kereknyomokat. Ezüstfoltos törzseik mellett áldozókő gunnyasztott. Barna zuzmó hagyott rajta jókora foltokat. A lenyugvó nap félkörét vésték rá valamikor, még innen az útról is látszott. Frissen száradt italáldozat maradványai folytak le róla kétfelől.

Az Árnyúrnő felébredt. Kétség sem férhetett hozzá.

Mögöttünk a jósdát már eltakarta az úthajlat. Ugyan a tizenhárom álomhekkáról nevezték el, de mára mindenki tudta, hogy Morgena költözött belé.

Hűvös kéz simogatta végig gerincemet.

A jósda harsányzöld fűvel borított domboldal mélyén rejtezett. Túlontúl szabályos domb volt. Túlságosan tökéletes. Hatalmas kékplatánok óvták, árnyukban először észre sem lehetett venni a bejáratot. Alacsony, kőbéletes kapu volt, gyermekmagas ajtó. Kétfelől elkopott arcú kyr szobrok vigyázták, pontosan azt sem lehetett megmondani, férfiak vagy nők. Vagy hogy emberfejük van-e egyáltalán. Nyugat felé néztek.

Az ajtó fekete, mint az éjszaka, még az íves vasalások is. Fémhajlataikra a tizenhárom hekkát domborították. Közepén kerek kisablak, rajta húnyt szemű kisleány megvénült rézből kikalapálva. A kopogtatót egy hekka tartotta. Hármat ütöttem vele. Beletelt egy kis időbe, míg a kisablak feltárult. Egy ráncos öregasszony sejlett mögötte a sötétben, a szemén fekete kendő.

Ő vezetett minket a templomba. Rettentő sötét lett, ahogy elnyelt bennünket a hűvös domb, csak egészen elöl derengett föl valami gyenge fény, mihelyt hozzászokott szemem az éjszakához. Simák és hidegek voltak körben a falak. Mindenféle minták és alakok domborodtak az ujjaim alá, ahogy megtapintottam. Gyorsan visszakaptam a kezem.

Az öregasszony nem sietett sehová. A mi urunk volt csak türelmetlen, de most ő is elcsendesedett. A boszorkányokról azt beszélték, kétezer esztendeje foglalták el a hideg romot, azóta élnek anyák és lányaik itt a föld alatt. No meg csenevész férfi szolgáik. A papnők később jöttek.

Az út egy lépcsős kőterembe vezetett. Itt pislákolt néhány kőlámpás. Visszhangos, zömök oszlopsorokkal kerített, négyszögű helyiség volt, csurig töltve árnyakkal. Vaskos márványgrádicsok vezettek lefelé, körben, akár egy nagyobb színházban. A kőlámpások világa óvatos visszfényeket vetett a terem közepére faragott medence vizén. Egészen a partjáig ereszkedtünk, csak akkor álltunk meg, amikor a vénasszony sarus lába a legalsó lépcsőre ért. Ott már ujjnyi, fekete víz toccsant.

– Csak a famort vezesd idáig… – A hang a terem túlfeléről jött. Talán egy árnyékot is láttam ott.

A vénasszony intett az uramnak, hogy kövesse.

Úgy tűnt, a vízen járnak, amint halk hullámokat vetve elindultak a medence túlpartjára. Nagy kőösvény lehetett ott a víz alatt.

– Igazán sajnáljuk az asszonyodat, *messir*! – mondta az árnyék a jósszentély küszöbén.

Mesék Toronhoz

részesülnek – vagyis egyesek közülük megkapják a dolgosoknak járó test- és kéz-tiszteletjeleket, s a kötelező nyelvi formaságokat is. Ennek megfelelően ruházkodásukban sem kell minden esetben a navoroknak rendelt színekhez ragaszkodniuk.

A kiemelt fontosságú jósdák és orákulumok vezetői között még famor kasztúakat is találhatunk. Ilyenek például a tabrinachi orákulum jósnői, akik Morgena színrelépése óta nyíltan vállalják istennőjüket. Már a kyr időkben is az Árnyak Úrnőjének volt itt elsődleges kegyhelye, amit Fehér orákulum néven ismertek.

Hasonlóan komoly tisztelet övezi a *numetitsia*, a számok művészetének ismerőit. A metódus az Északföldén népszerű csillagjóslás egy bonyolultabb változata. A kyr horoszkópokról úgy tartották, hogy mindennél pontosabban képesek voltak megrajzolni a jövendőt, és a mai *numetor*ok tudása is csak kevéssel marad el a régiekétől. A legkiválóbbak képesek a múlt történéseit is feltérképezni nekrohoroszkópoknak nevezett rajzolataik segítségével.

Az előkelő nemesi udvarok számokkal varázsló jövendőmondóinak véleményét sehol nem hagyják figyelmen kívül. Akadnak olyan *numetor*ok, akik csakis kyreket avatnak be tudományukba, más iskolák kyr kevert vérűek számára is lehetővé teszik a tanulást. A Nemes Házak *strateggior*ai valamilyen szinten mindenképp el kell sajátítsák ezt a tudományt.

A számok mellett a császárságban kiemelt szerep jut a vérnek. Nem meglepő, hogy Toron jövendőmondói között sokan vannak, akik a kiömlő vérből próbálják kisilabizálni a jövendőt. Közülük legismertebbek Gedaga-yggyr tartomány Tharr-hitű Amirr-boszorkái. A fenti metódusokkal rokon a *scaraugor*nak nevezett látnokok, a sebjósok tevékenysége is. Ők a különféle tárgyak, testek sérüléseiből következtetnek azok múltjára és az ebből fakadó jövendő lehetséges változataira. Megkülönböztető jegyük egy harmincegy szemből álló nyaklánc, mit minden körülmények között viselnek.

Míg a számjósok hideg és pontos módszereikről híresek, addig Toron más jövendőmondói inkább különféle révülettechnikák alkalmazásával rugaszkodnak el a jelentől. Több metódus ismert: a *scaraugor*ok például éppen az alapján választják ki tanítványaikat, hogy velük született képességük-e a sebek tapintása okozta révület. Egyes boszorkányszekták szemfájdító ábrák felrajzolásával, mások ének és tánc előidézte önkívületben, Sogron egyes hívei pedig a lobogó lángoktól megbabonázva jutnak látnoki képességhez.

Külön csoportot alkotnak azok a jósok, akik az álmok megfejtésével vagy inkább az álomsíkon való kutatással próbálják megfejteni a jövendőt. Ők szinte minden esetben azon boszorkányszekták tagjai közül kerülnek ki, amelyek ilyen vagy olyan formában Morgenához köthetőek.

Habassin Almern: ***Toroni jósok***

Navor

Mindenütt ott vannak, s ez így is van rendjén. Dolgos haduk táplálja és kiszolgálja a birodalmat. A falvak parasztjai, a műhelyek segédei és kézművesei, a kikötők lótifuti hordárnépe. A Nemes Házak és a sedular udvarok szolgálói. Megbecsülésük akkora, amennyi az általuk végzett alantasabb munkáért kijár, ám nem elhanyagolható. Tudják ezt a céhek vezetői, a vitorlások parancsló kapitányai, a katonafalvak pietorbírái, s a nemesi adószedők egyaránt.

Nélkülük – bár ezt kevesen hajlandók elismerni – nehézkesen folyna az ország élete. Ők adják Toron lakóinak java részét. Mondhatnók úgy is, a hatalmunk alapját. Parasztok, akiket Tharr arra rendelt, hogy a földeken hajladozzanak Urunk nagyobb kedvére, halászok, akik a vizek mentén szolgálnak hálóikkal és varsáikkal, bányászok a föld alatti tárnákban és üregekben, kézművesek kicsiny műhelyeikben, kik kapanyelet vagy ekevasat készítenek, anyák és leányok, akik rendet tartanak a portáikon, a családjaikban, s akik gyermekekkel segítik a birodalmat.

A császárság területén szerteszórva teszik dolgukat, mire Tharr rendelte őket. Kivételezett helyzetben ugyan éppen nincsenek, ám tudniuk kell, hogy így is épp elég magasan állanak az obsorokhoz képest; jogaik és kötelezettségeik vannak – akár a fölöttük lévőknek.

Joguk, hogy maguk bírjanak szerszámaikkal, hogy terményeik egy részét családjuknak megtarthassák, hogy munkájukért valaminő ellenszolgáltatást kaphassanak, legyen az néhány rézpénz a vásárokon vagy mások terményei, mikre saját dolgaikat elcserélhetik. Joguk, hogy bírák elé állhassanak ügyeikkel, s ne kerüljenek azonmód rabláncra.

Kötelességük pedig, hogy mindezért cserébe legjobb tudásuk szerint szolgálják a náluk erre inkább alkalmasakat, hogy engedelmesedjenek az ő utasításaiknak, hogy feltétlen hűséggel tegyék azt, mire parancsot kaptak. Kötelességük, hogy csak a saját dolgaikba ártsák magukat, hogy testükkel és szavukkal tiszteljék a náluk különbeket, hogy elhiggyék, akadnak olyan dolgok, melyekre alkalmatlanok, s belássák, hogy ezen ügyekhez őnáluk méltóbbak szólhatnak hozzá.

Ha pedig nem teljesítik ezen kötelességeiket, úgy tudniuk kell, mit is vonnak fejükre. Nagyon egyszerű a büntetés: nem méltóak tovább a navorok rangjára. Obsorokká, kaszttalan, jogtalan senkikké válnak.

Khabbas *Ryors:* ***Hogyan tájékozódjunk világunk ügyeiben***

Az alsó énekmondókról

A navor kaszt minden olyan rendű és rangú személyeit ide sorolhatjuk, akik az alsóbb kasztok közönségét próbálják szórakoztatni, legyenek ezek zenés, táncos, harci avagy prózai előadások, függetlenül azok minőségétől vagy az előadók képzettségétől.

Minden, a birodalomban kóborló csepűrágó, mutatványos, dalnok, igric, ripacs, képmutogató, bábos, erőművész ide tartozik, akik születésük okán vagy képzetlenségük, tehetségük híján alkalmatlanok a magasabb kasztok szórakoztatására.

A falusi zenészeket leszámítva mindannyian vándorló életmódot folytatnak, és általában egy magasabb pártfogó kiváltságlevelével is rendelkeznek, amely viszonylag szabad járást biztosít a számukra rendelt területeken. Egyes kompániák a *khótorr*-papokéhoz hasonlatos nyughatatlansági fogadalmat is tesznek, ami ugyan kizárja megtelepedésüket, viszont biztosítja nekik Tharr kegyét, illetve valamelyes mértékben vendéglátásra is kötelezi a felkeresett falvak, várak, városok lakóit.

Egyetlen olyan „szervezetük" létezik, amely többé-kevésbé elismert hagyományok alapján működik a birodalomban. Ez a Nevetők nevű klán, amely a Khydavsyr nevű hekka oltalmában járja az országot. Hekkájuk egy, a családi háborúk idején elsodródott Ház *messi*re volt, aki nevét elsősorban vadasparkjával tette ismertté. A család a művészetek komoly pártfogójának is számított; bukásuk után kényszerű száműzetésbe vonultak, ám – néhány *rododa*házhoz hasonlatosan – éppen művészi tevékenységük kímélte meg őket a végső pusztulástól.

Manapság a Nevetők legelső embere, a csak Zöld Eb néven ismert nemzetségfő Raig városában tart navorudvart, melynek függetlenségét a neki hűségesküt tett társulatoknak és az általa megszervezett állatmutogatóknak köszönheti. Ezen ritka és egyedi látványosságok miatt kapott ugyanis a Nevetők mindenkori vezetője *regitor*i szabadságlevelet néhány száz esztendeje, ami feljogosítja Toron területén a Nevetők kompániáit a szabad közlekedésre.

Természetesen ez nem jelent tökéletes szabadságot. Ő maga Raig *uriodominior*ának, az pedig Pidera-Shín *regitor*ának tartozik felelőséggel. Zöld Eb maga ugyan sedulari rangban áll, ám ez egyetlen emberéről sem mondható el – ők kivétel nélkül navorok.

Zöld Eb „udvara" azonban mindenképpen különleges kiváltságokat élvez: a tehetséges paraszt-

gyerekek vagy néhány kiebrudalt sedular-(esetleg pietor-)csemete ott elsajátíthatja a *periddo-* és *gaker*iszínházak alapvető mesterfogásait, s külön műhelyek is léteznek, melyek a jó képességű mutatványosok és állatszelídítők nemzedékeit kitanították már.

A Nevetők valamely családjának felbukkanása eseményszámba megy a birodalom bármelyik vidékén, s ha a Nemes Házak nem is tartanak igényt *periddo*előadásaikra, az általuk felvonultatott furcsa, ritka – némelykor Kyria idejéből származó – állatok mindenütt nagy népszerűségnek örvendenek, csakúgy, mint mutatványosaik vagy komédiásaik, akik méltó vetélytársai az udvarok bolondjainak.

Az alsó énekmondók közé kell sorolnunk a Láncbarátok rabszolgakereskedői által működtetett gladiátorkaravánokat, a Csörgetőket is. Hordozható, egyszerű küzdőtereiket néhány nap alatt bárhol meg tudják ácsolni, fel tudják állítani, de gyakorta vendégeskednek a nagyobb városok navorok számára fenntartott arénáiban is. Kizárólag obsorokkal dolgoznak, véres viadalaik általában nélkülözik a hivatalos játékrendek szabályait; előadásaikban sokkal nagyobb szerepet kap a közönség igényeinek kiszolgálása, semmint a viadalok hagyományos rendjének betartatása.

Khabbas Indrayn:
Énekmondók, igricek, táncosok

Noha Kyriában mindvégig tagadták, legjobb esetben is lekicsinylően emlegették a crantai elődcivilizációt, a Felhőbirodalmak kultúrájának egyes rítusai szinte változás nélkül túlélték a Crantát leigázó hódítók több ezer éves birodalmát. Ennek oka korántsem néprajzi vagy bölcseleti: a crantai káoszdobolók például arcot, hitet és gúnyát váltva – elsősorban a birodalom peremvidékein – könnyen megmaradtak Kyria emberi hagyományaiban, később beleolvadtak a toroni hekka-hitrendszerbe… és amikor Kyria összeomlani látszott, ez a változatlanul is változó vallásbölcseleti irányzat megtalálta helyét a Toron Császárságban is.

Sőt: egyesek szerint ott borult virágba igazán, hiszen Hon-hoton-dahatant, a néma dübörgés hekkáját egyes hetedkori historikusok Hodannal, a Tajtéktrónus korai krónikáiban emlegetett mennydörgésistennel azonosítják. Ami a káoszdobolókat illeti, ha vallásuk eredetét firtatják, csak csípőjükre fektetik hírhedt, fekete dobjukat, és pergő ujjakkal vetnek véget az ostoba szópazarlásnak. Másodszorra – ha marad túlélő – senki nem kérdezősködik.

Kevés számú tanulmányozójuk szerint a káoszdobolók döbbenetes hatalommal bírnak a valóság törvényei felett: ahogy a kifeszített bőrön dobbanó ujjak ritmusa a tenyér duhogásává erősödik, a dobosok akarata mozdítja a kiszemelt áldozat végtagjait, de ha úgy akarják, egy életre megőrjíthetik ellenfelüket alig néhány perc alatt. Más feljegyzések dobhártyákat repesztő, vagy falakat leomlasztó dübörgésről szólnak, sőt egy esetben olyanról is, mely rést ütött a valóságon, idegen szférák fajzatait szabadítva a világra.

A hetedkor Toronjában a káoszdobolók sosem mutakoznak meg igazi valójukban. Itt egy pergő kezű dobos, aki a vérnászon az őrületig korbácsolja famor nagyurai vágyát vagy dühét, ott egy ágrólszakadt vájár, aki a tárnák sötétjében duhogó dobjával űzi messzire a mélység szörnyeit, amott pedig egy harmadik, tán a legszerencsésebb mind közül, aki a csatamágusok mellett áll földet rengető, az ellenséget rettegésbe hajszoló ritmusával.

A kasztokról

A káoszdobolók csak önmagukhoz és a ritmustalan ritmushoz hűségesek: nekik Cranta nem sokat jelentett, mint ahogyan nem törődtek Kyria, vagy Toron sorsával sem.

Számukra csak bensőjüket uraló, időtlen dübörgés, a végtelen ritmus létezik.

Amikor megtalálják, feloldódnak benne.

Allann Phalynn: ***Toroni mendemondák***

A rangbéli céhekről

Minthogy Tharr akarata szerint Házunk nagy kegyében méltóztatott figyelmébe venni a nevezett Hálóköpők testvériséget; felmérte lehetséges szolgálataik hasznát úgy a dinasztia és Kharyn'kharn tartomány *regitor*a, mint Jadil városa, valamint a Ház számára; kivizsgálva az egyéb, ranggal bíró testvériségek szolgálatainak jellegét és hasznát, úgy döntött, hogy nevezett testvériségnek rangot adományoz, mégpedig a következő feltételekkel:

– A Hálóköpők kötelesek minden rendű és rangú hasznuk háromnegyed részét Házunknak adományozni. Ha öt esztendeig méltóképp viseltetnek a navorok között, ezen adomány egyharmadának átadásáról a Ház kegyesen lemond.

– A Hálóköpők kötelesek mindig és minden körülmények között Házunk vérrel való szolgálatára.

– A Hálóköpők *navokhoór*jául Jadil Feketebástya nevű épületét jelöljük.

– A Hálóköpők kötelesek háborút viselni a Mighar és a Kereplők nevű rangbéli testvériség ellen azok elpusztításáig vagy beolvasztásáig, mely háborúság kezdetéül a Ház a Jéggyémánt havának tizenharmadik napját jelölte meg.

– A Hálóköpők ezen háborúság során alkalmazhatják az általuk eleddig jogtalanul birtokolt titkos hagyomány mesterfogásait.

– A Hálóköpők ezen háborúság során nem használhatnak egy könyök hosszát meghaladó fegyvereket.

– A Hálóköpők ezen háborúság során, ezen egy könyök hosszát meg nem haladó fegyvereket elrejteni kötelesek…

Részlet a Hálóköpők rangadományozási okleveléből

– Ha nem számítjuk a fölső kasztokat, a Cápáké itt minden. A Legyes piactól a Zöldkanálisig és a Béka hídtól az Angyal rakpartig. Hét mezsgyeházuk van a területükön, mik közül a Százlépcsős a legszebb. Ettől nem messze van a Víziváros legjobb tere, ott még *kobát* is lehet játszani, ha a piacozók elviszik a portékáikat. Bár a labdák gyakran beleesnek a vízbe.

Van egy arénájuk, amit ők felügyelnek, s egy fél rézért be is engednek, de én tudok egy részt a falon, ahol fel lehet kapaszkodni és már bent is vagy. Na, ott lehet igazán jó *kobát* látni. Azok az obsorok aztán nem kímélik egymást!

Van három piacuk, annak a helypénzeit is mind ők gyűjtik. Az alsó emberpiac is az övék, meg a boltok végig a Kiskanális mentén. A hajóikat megismered az orrdíszeikről. Nem hinném, hogy eltévesztenéd. Azokon aztán sok mindent szállítanak a kikötő és a Víziváros között: zsákmányolt holmit, olcsón szerzett dolgokat, ezekre mindig találnak vevőt. Rabszolgákat a céhes házak műhelyeibe és lányokat a bordélyokba. Ha akarod, elviszlek majd a lányok utcájába is, az aztán az igazi mulatság!

A káosz a nemlét ritmusa. Dobolj, do-bolj, míg szíved ver, míg dübörög benned a vér, dobolj, míg érzed a lét fekete, önmagából kibomló, szabályt nem ismerő, zabolátlan érverését. Érezd csak és ne törődj semmivel, megtagadva a vak ár-vákat, akik azt képzelik magukról, hogy értük van a világ.

Dobolj és légy… dobolj és ne légy, örökké!

Az Egy káoszdoboló tanításai című töredékfeljegyzés részlete az Enrawelli Fehér Archívumból

Megkötötték a maguk szerződéseit a fontosabb mesteri rendekkel és a kisebb tolvajklánokkal, kik eztán nekik szolgálnak. Saját bérgyilkosaik is vannak, akik ugyan nem vetélkedhetnek a Házak *sycarr*jaival, de azt mondom, adj nekik helyet, ha utukba kerülsz!

Rendet tartanak a nekik jelölt területeken, és ha panasszal mész hozzájuk, még az is lehet, megsegítenek. Már ha ellenükre van mindaz, amiről beszámolsz. Mindenütt vannak embereik, akik folyton nyitva tartják a szemüket és a fülüket, és a híreik elég gyorsan eljutnak a fészkükbe, a Sóstóházba, afelől ne legyenek kétségeid! Mindenről tudnak, ami a területükön történik, és mindenüvé hamar el tudnak jutni, ha úgy alakulnak dolgaik. Akár a város másik felébe is.

Shuluri utcakölyök a szomszédban nem olyan rég felbukkant új fiúnak

*Otrattor*oknak nevezik azon gyilkosokat, akik a különféle rangbéli navor szervezetek szolgálatába szegődtek. Sem tudásban, sem megbecsülésben nem lehet összevetni őket a *sycarr*okkal, a felsőbb kasztok fejvadászaival. Gyakorta még nevük sincs, nemhogy hekkájuk. Mindazonáltal a navorságon belül bizony tisztelik őket, néha pusztán a hírük miatt is. Magukat másoktól megkülönböztetni ők is igyekeznek, ezért, ha nem szólítja őket árnyékba az utuk, valami jelet mindig magukra vesznek, mi a többi navoroktól elválasztja őket. Ez jobbára egy üres fegyveröv, mi jelzi, hogy akad náluk gyilkolóeszköz, még ha meg nem is mutathatják azt.

Ezenkívül kötelesek viselni pártfogó céhük tetoválását – részint, hogy tetteikért felelősségre lehessen vonni rangbéli megbízóikat, részint, hogy általa igazolhassák a náluk lévő fegyverek tartásának jogát. Ha ugyanis egyetlen, a testükre tetovált ábrát birtokló klán sem vallja őket magukénak, azonmód bűnözővé is nyilváníttatnak.

Háromujj legjobb tudomása szerint – ami azt jelentette, hogy akár mérget is mert volna inni rá – Feirhag az egyik Nemes Háztól, a Myrrysektől került a kerületparancsnok szolgálatába. Ott ő volt a Myrrys Ház kinyújtott keze. S ez így is volt rendjén.

– Ha ti elfogadjátok ezt a döntést, az *uriodominior* sem fog tenni ellene – szólalt meg az álmos tekintetű férfi. Kicsit előredőlt ültében, úgy vizslatta végig a jelenlévők arcát. Shirido, a heges arcú boszorkánymester, a néhai Entar tanácsadója, Tror, a tolvajvár bérgyilkosainak – s így Háromujjnak is – parancsnoka, Ferhuss, a klán kincstárnoka, Tremess, Iklasser, Fharids és Uthessar mezsgyeurak, Merremyth, a klán búvárainak nagyura, tetoválómesterek, területi felügyelők. Egyik sem szólalt meg. Háromujj durván elvigyorodott.

– Mondd meg az *uriodominior*nak, hogy rend lesz – dőlt hátra megnyugodva Ismeyr. Elgondolkodva babrálta a vérnyomokat inge ujján.

– Megmondom – felelte az álmos tekintetű férfi. – De igazán csak akkor nyugodhatunk meg, ha sikeresen lezárjátok ezt a kis „rendbontást". Addig nem lehet rend sem itt, sem a kerületben.

– Remélem, az *uriodominior* nem kételkedik az erőnkben – dünnyögte Ismeyr. – Mindig is tartottuk magunkat a kötésekhez, s ez így is lesz, amíg a világ világ.

Feirhag elcsücsörítette a száját, s végre engedett álmos szemeinek: lehunyta nehéz pilláit.

– A Cápák erős klán volt, s az *uriodominior* azt szeretné, ha azok is maradnának. Minden támogatást megad ehhez, ha a Cápák is tartják magukat vérrel kötött esküjükhöz.

Háromujj elhúzta a száját. Tudta jól, mit jelent mindez, s még azt is, amit a kerületparancsnok szolgája nem mondott ki. Az *uriodominior* támogatja majd a Cápákat, de nyíltan nem fog beleavatkozni az ügyeikbe. Ez *hiquinyss*, kizárólag a navorok dolga, s az is kell maradjon. A Cápák mellett áll, mindaddig, amíg úgy tartja kedve, amíg megkapja a sápot a zsákmányból, vagy amíg mások nem ajánlanak többet, vagy nem kerekednek szemmel láthatóan fölül. Addig érvényes mindaz, amit ígért. Csak addig.

– A Cápák hűségében és erejében kár kételkednetek – mondta mosolyogva Ismeyr.

– Még nem is kételkedünk – nyitotta ki ismét álmos szemeit Feirhag. – Még nem. – Körülményesen felállt és leemelte átizzadt köpönyegét a székről. – De az idő sürget, s az *uriodominior* azt szeretné, ha rend lenne a Vízivárosban.

– Rend lesz – szólt Ismeyr. – A szavamat adom rá.

Feirhag csak biccentett, és az ajtó felé indult. A testőrök engedelmesen félrehúzódtak előle.

Fekete vizek

A kasztokról

A fentiek alapján úgy gondolhatnánk: egyszerű Toronban oly módon megszabadulni a felelősségtől, hogy egy szervezet elküldi valamely ellenségéhez egy *otrattor*át, majd, ha az kudarcot vall, egyszerűen nem ismerik el maguk közül valónak.

A tolvaj- és boszorkányháborúk íratlan törvényei ezt egyrészt gyávaságnak tartanák, másrészt a klánok büszkék *otrattor*aikra, nem tagadják meg őket, csak a legritkább esetekben. Történeteiket beleszövik históriáikba, melyeket igen szeretnek, még ha azok nem is nyúlnak vissza az óidőkig. Emberi léptékűek.

Ezen gyilkosok ugyan nem rendelkeznek régi harci hagyományokkal, ám jó mestereik mindig akadtak. Nem vezetnek nemes módi szerint iskolákat, de mindig megtalálják az ügyes kezű és jó mozgású tanítványokat. Nincsenek különleges légzéstechnikáik vagy az elmét védő mondókáik, a mágia pedig számukra nem jelent többet, mint a boszorkánymestereik által rájuk tetovált jelek alkalmazását.

Ugyanakkor magabiztosan mozognak a tetők magasán, bárkinél jobban ismerik a rangbéli céh területeit, csendben járnak és eltűnnek az árnyékok között, mint akármely *sycarr*. Késnél és tőrnél különb fegyvereik nemigen lehetnek, de ezeket rendkívüli ügyességgel forgatják, vagy hajítják halálos pontossággal akár messzebbre is.

Ökörnyál köteleikkel a legmagasabb tornyokról is leereszkednek, s ha falakon kell felmászni vagy udvarok fölött átegyensúlyozni, a legkiválóbb orgyilkosokkal is felveszik a versenyt.

Feltétlenül meg kell említeni a Lashgúk nevű testvériséget, melynek laza szálakkal összefont szervezetei elsősorban a Quiron-tenger északi kikötővárosaiban tevékenykednek és általában valamely kereskedőszervezet zsoldjában állnak. Egy másik, hasonló orgyilkosrend, a Vércsapolók felszámolására hozták létre mintegy hat-hétszáz esztendővel ezelőtt.

Megtette a dolgát.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló rendekről***

Csak mifelénk hívják őket „kalózházaknak". Valójában alig különbek ezek akármely bűnözőnél, s nemes vér is csak annyi van bennük, mint ebben a halban. Szerencsés fickóknak is nevezhetnénk őket, hiszen túlélték az ellenük vadászók kelepcéit, azután meg akadt valaki, aki a zsoldjába fogadta őket, így rángatva ki egész hajókat az obsorok közül. Vagy önként ajánlkoztak egy magasabb pártfogó kegyeibe.

Magukat ugyan szabadnak és függetlennek vallják, ki fölött csak Tharr és a dinasztia parancsol, de nem több ez akármi kocsmai hazudozásnál. Nem is értem, miért próbálják ezt bárkivel is elhitetni. Talán Sinemossában még felültethetnek vele valakit, de a birodalomban mindenki tudja, hogy másként mennek a dolgok.

Ezek a „kalózbárók" szinte kivétel nélkül valamely Patkány alatt sorakoznak – akik tudvalévőleg a Magános Házak csatlós kalmárai – s ezen kereskedők megbízásából és védelmében fosztogatnak a Quiron-tengeren.

Legnagyobb veszélyben tőlük persze azok vannak, akik nem toroni lobogó alatt hajóznak, de bizony előfordulhat, hogy csáklyát vetnek olyan vitorlásokra is, melyek a fölöttük őrködő Patkány ellenfelének szolgálnak.

Ritkán történik ilyen, de megesik. A „kalózbárók" bátrak ugyan, de korántsem esztelenek. Ha elvétenek valamit, bizonnyal számíthatnak a megtorlásra. Volt egy közöttük, a neve Ferdekés, vagy valami hasonló… aki elfogott egy felségjel nélküli hajót, miről később kiderült, hogy a birodalmi hadiszállítók egy bárkája. Aszisz lívselymet remélt benne, de csak naftát talált. Talán megmenekedhetett volna, ha veszni hagyja a zsákmányát, de volt olyan önhitt, hogy megpróbálja megtartani. Talán eladni akarta, talán magának remélt belőle fegyvert kovácsolni. A *khoór*juk Esshone-tól északra volt egy szigeten – a közép-keleti *concitator* tüntette el a föld színéről, aki nem törődött a naftával. Lángba borította inkább a szigettel együtt.

Más „kalózbárók" a tenger túlfelén is szerencsét próbálnak: sarcot vetnek a városállamok kereskedőire, vagy az asziszoktól próbálnak el-

Ezüstfénnyel hintett hídon rohant keresztül. Félmeztelen koldusrabszolga lógatta a lábát róla, mélyen meghajolt, amint a lány elfutott mellette.

Obsor.

Rá se pillantott.

A túloldalon magas deszkapalánk húzódott az utca hosszában, mögüle fekete lombú fák hajlították ki ágaikat. A Tókert. Már nem volt messze a Cápák első mezsgyeházától.

Mezsgyeháznak hívták a tolvajklánok területeinek szélén álló, komor épületeket. Afféle erődök voltak, kisebb ostromnak is ellenálltak, ha kellett. Itt húzódtak meg a klánok határvadászai, a szemek, akik a kerületre figyeltek, ide érkezett minden hír a besúgóktól, ide hozták a védelemért cserébe felajánlott pénzeket a környék bordélyosai és a fogadósok, e helyt gyülekeztek a kisebb-nagyobb összecsapások, büntetőakciók végrehajtói, itt laktak a klánhoz lazább szálakkal kötött szolgák, vajákosok és felcserek. És persze itt őrizték mindegyik írásos engedélyét, a pecséttel hitelesített oklevelet, melyben maga a kerület ura, az *uriodominior* tanúsítja, hogy jogos és törvényszerű mindaz, amit tesznek. Feltéve, hogy ügyeik intézése a dolgosság kasztján belül marad. Amíg a navorokon és az alávaló obsorokon kívül másnak nem származik kára az üzletmenetükből.

Tiila legjobb tudomása szerint a Cápáknak tizenegy ilyen mezsgyeháza volt a Víziváros különböző pontjain. Két laza láncot alkottak a klán központja, a várnak is beillő Sóstóház körül. Aligha volt lehetséges odáig észrevétlen eljutnia bárkinek is. Legtöbbjüket föld alatti járatok, vízzel félig elárasztott csatornák kötötték össze, azokon át pedig idegennek egyszerűen lehetetlen volt titkon közlekednie.

A lány felsóhajtott. Már megpillantotta a mezsgyeház tömbjét, a vízköpők torz árnyait az éjszakai égen, a fályafényes ablakszemeket a vaskos tornyok oldalán. Befordul a sarkon és ott is van. Onnan már látni fogja a…

Nem látta meg.

Az apró, kék lampion, amely békeidőben mindig a rókalyukhoz hasonlatos kőkapu felett lógott, most nem volt sehol.

– A démonokra!

Nem tudta, mi történt, de hogy nem akasztották ki a lámpást, az bajt jelentett. Legutóbb akkor vonták be a lampionokat a mezsgyeházakról, amikor a kerület rabszolgái kétségbeesett – és rövid életű – lázadást robbantottak ki.

Baj van. Nagyon nagy baj.

Tiila azzal is tisztában volt, hogy lehet ő Chír Entar lánya, akkor sem fog bebocsátást nyerni a mezsgyeházba, ha térden állva könyörög. Hamarabb lövik le egy jófajta számszeríjjal, mint hogy tizenöt lépésre is megközelítené a kaput. Egy nagyon fontos dolgot nem tudott ugyanis. Hogy milyen jelekkel, milyen öltözékben juthat a mezsgyeház közelébe. Ha nem a megfelelő kendőt, karperecet vagy köpönyeget viseli, ha nem tudja, milyen kézjelekre engedik le odabent a számszeríjakat, akár ki se lépjen a holdfényben fürdő térre. Lelövik, mint egy kutyát… s még örülhet, hogy nem kap egy acélhurkot ennél is hamarabb hátulról a nyakába.

A Sóstóház világos volt – túlontúl világos, és ez semmi jót nem jelentett. Fegyveresek álltak a partra vezető, zömök híd elején és még többen a kapubástyánál. Kis csónakok jártak fel-alá a fekete vízen, koromfüstös fáklyák égtek a kis belső tó partjain, s körös-körül a klánház alacsony vízibástyáin. A lány már korántsem volt biztos abban, hogy sértetlenül be tudott volna úszni a tóig: talán már a csatornaparti mezsgyeház fegyveresei elintézték volna.

Valami készül, gondolta.

Lehajtott fejjel követte Hanort és Háromujjat. A ladikot a hídfő mellett kötötték ki, már nyúltak a kezek értük, pedig még a lábukat sem tették a partra.

– Vár benneteket. – Tiila valami ilyesmit vélt kihallani az őket fogadó fickó Hanornak odavetett, suttogó szavaiból. A törött orrú csak bólintott, és kisegítette a lányt a csónakból.

A Sóstóház valaha egy kereskedő *khoór*ja, erődítménynek épített raktárpalotája volt. Az efféle épüle-

tek jobbára a kereskedőnegyedben, a kikötő környékén épültek, nem is nagyon értette senki, mit keres egy *khoór* a Vízivárosban, mi vette rá az építtetőket, hogy egy sós vizű, belső tavacska közepére húzzák föl a család főhadiszállását.

Aztán a kereskedőt kisebb-nagyobb kellemetlenségek érték, s még az *uriodominior* is tehetetlennek bizonyult. A kereskedőcsaládnak ugyan erős volt a gyanúja, hogy a kerületparancsnok csupán azért nem lép fel erélyesebben, mert a tolvajoktól és egyéb cégéres gazemberektől komolyabb sápot kap, s talán úgy taktikázik, hogy a jövőben jövedelmezőbb lehet a kapcsolata, ha Chír Entarral paktál le. Két évig bírták, azután a család kiköltözött a kikötő környékére – a Cápák pedig elfoglalták a félig kiégett *khoór*t, első komolyabb szerzeményüket.

Morgena könnyei

csenni valamit, de olyan is előfordul, hogy valóságos háborúkba sodródnak más, Toronon kívüli kereskedőszervezetekkel vagy éppen az ellenfél hitét valló más kalózokkal.

De akármi alantas módon élnek is ezek a tengeri martalócok, úgy vélem, kevesen akadnak, akik náluk jobban ismernék a Quironeia vizeit. Ha megfelelő papírokkal képesek magukat igazolni, akármelyik toroni kikötőbe bebocsátást nyerhetnek, noha tisztába vannak vele, hogy ezen révekben igazán biztonságban soha nem érezhetik magukat.

Ott is egy. Aminek a tatján a kék lobogót láthatod. Az a Sóanya kalmárboszorkáinak zászlaja, fölötte pedig a másik…

…a másik Khorabbas Derynn selyme. Nocsak. Ő az egyik legbefolyásosabb „kalózbáró" az odassyni partokon. Nyíltan itt horgonyoz. Érdekes…

Az Odassyn kikötőjébe érkező
„Könnyes" fedélzetén

Adyrbar valahol Tennegartól északra található, azon szigetcsoport legmélyén, melynek szárazulatai oly kicsinyek, hogy csak a legtökéletesebb tengerabroszokon találod meg – vagy még azokon sem. Természetes labirintus az, szigeteit fehér mészkőből faragta az idő és a tenger. Vize sekély és zátonyokkal terhes, s csupán a kalózok kapitányai ismerik a pontos járást.

Maga Adyrbar egy védett öblöbe épült: sziklafalba faragott lépcsők és mészkő házikók tarka elegye. Egyetlen kisebb erőssége van, a kalózbáró háromtornyos „palotája" a legmagasabb szirt tetején. Biztos kikötője mellett a hely kiválasztásában komoly szerepet kaptak azok a természetes barlangok, melyek át meg átszövik a központi szigetet. Védhető raktárakká alakították azokat, melyeknek annyi ki- és bejárata van, mint a patkányok járatainak.

Fenyők, ciprusok és tüskés örökzöldek lepik lankáit, valamint kecskenyájak és sinemossai juhok. Ezen állatoknak három szigetecskét is kijelöltek. Meredek partjaikon rajtuk kívül csak a kalózok obsor pásztorai élnek. És persze a sirályok. Adyrbar valahol azon a tengerrészen fekszik, amit a tengerjáró népek csak Sirályföldnek neveznek. Karcsú, meredek partfalú, keskeny törmelékszirtek ezek, birtokba venni vagy akár csak megmászni is azokat tökéletesen értelmetlen. A tenger madarainak teljes biztonságot jelent hát itt fészkelni.

Adyrbar „kalózháza" a Tűzkobra hitét vallja. A legendák szerint a legelső kalózbáró valamely „tüzes" *concitator* embervérű fattya volt, ő hozta családja hitét a szigetekre. Sogron templomát a kikötő egy tágasabb barlangszájában rendezték be. Természetes kürtője időnként vulkánhoz teszi hasonlatossá. Tharrnak és a hekkáinak is találni a szigeteken szentélyeit. Ez utóbbiak közül kiemelkedő tiszteletnek örvend a Shímassa nevű sirályhekka, egy néhai nemes család leánygyermeke, aki bánatában, hogy hozzá rangban nem illő szerelmétől elválasztották, inkább madárrá változott, úgy kísérte azontúl kedvese, egy sinemossai kalóz kicsiny vitorlását. Akad egy hek-

ka, amely minden rendű-rangú szerzetek között nagy becsben áll a Kelet-Quirón egész hosszán. Ő Anthassa, a zátonyok és öblök asszonya, és sok hasonlóságot mutat a pyróniak Antoh nevű istennőjével.

Az adyrbari tengeri rablók a Sóanya nevű kalmárszervezet boszorkányainak csatlósai. Sirályos lobogóikat a szoros bejáratától egészen Jadil óriásvárosáig megtalálni. Bár nem mindenki örül, ha útja keresztezi az övékét.

Khabbas Margerr Khammelir:
A Kelet-Quirón története

Nem mondhatod rájuk, hogy toroniak, noha jó néhány vezetőjük kizárólag a birodalomban tevékenykedik. Nem egyszerű tolvajok csupán, hiszen módszereik sem nevezhetőek egyszerűeknek, s ők maguk sem javak hétköznapi elorzói. Nem lehet egy kézlegyintéssel kijelenteni róluk, hogy navorok, hiszen tagjaik között sedularok és pietorok épp úgy találhatók, mint kyr nemesek. Azt pedig, hogy ifjak és tapasztalatlanok lennének, végképp nem állja meg a helyét – történelmük számos nagybecsű család históriáin túlra mutat.

Errefelé gyakorta az „ötödik Háznak" nevezik őket, arra utalván, hogy a Magánosok négyen vannak, s az igazi, a szerencsés szám másnak jutott.

De illetik őket más neveken is. A „Család", mondják rájuk azok, kik sejtik, miféle belső kapcsok, titkok fűzik őket össze – gyakorta a vérnél is szorosabban. A legismertebb nevüket azonban bizonyosan te is hallottad már.

Kobrák.

Odassyni beszélgetésrészlet

A Család: selyemálarcok mögött villanó szempárokat jelentett ez a szó, aranyat-ezüstöt számolatlanul, a holdtalan éjszakában surranó lépteket, rablást, zsarolást, tiltott szerencsejátékokat, a fojtóhurok hangtalan lebbenését. A Kobrák az alvilág bankárai voltak, a kikötői lebujok titkos vámszedői; bárki közéjük tartozhatott, fényes öltözékű nemesurak és csatornák mocskában fetrengő koldusok egyaránt, s nem akadt vagyonos kereskedő, jómódú kalmár egész Északon, aki ne fizetett volna nekik csengő érmékkel, hogy háborítatlan hagyják.

Raoul Renier: Acél és oroszlán

Hm. Ékes szavak, kétségtelen. Biztos valami széllelbélelt poéta vetette őket papírra; fellengzősek és hatásosak, de az égvilágon semmit sem mondanak. Meg persze sok bennük az ostobaság. Például az a nyavalyás selyem álarc: életemben nem láttam olyan testvért, aki effélét használt volna. Az ilyen finom holmi a műkedvelő úri betörőknek való, nem a hozzánk hasonló tisztes iparosoknak. Sokkal célszerűbb, ha az ember korommal keni be a képét; a bőr fehérségét ugyanúgy elleplezi, és az álarccal ellentétben elveszteni sem lehet. Márpedig a magunkféle mindig azon igyekszik, hogy minél kevesebb nyomot hagyjon maga után.

Mi az, hogy eltérek a témától? Ide figyeljen, inkvizítor uram, én akkor ócsárlom a kegyelmetek becses tollforgatóját, amikor akarom! Elvégre én viszem vásárra a bőrömet, amikor megszegem a hallgatás törvényét, nem kegyelmed! Attól a minutától fogva, hogy ezek a szavak elhagyják az ajkam, az életem egy lyukas petákot sem ér, és ezt jól tudjuk mind a ketten. Ne háborgasson hát a beszédben, hadd haladjak szép kényelmesen, a magam módján; különben itt helyben lakatot teszek a számra, és fütyölök rá, hogy utána bitóra vagy máglyára kerülök-e!

Az első dolog, amit tudnia kell: a Család olyasvalami, mint kőzetben a zárvány, vagy kagylóban a gyöngy. Idegen test, amely alapvetően különbözik a környezetétől, mégis olyan ügyesen meglapul benne, hogy kívülről észre sem veszi az ember. Megvannak a saját törvényeink, szokása-

ink, életrendünk; külsőre mégsem különbözünk semmiben a derék átlagpolgároktól. Államot alkotunk az államon belül – és minderről csak a beavatott kevesek tudnak.

Nem véletlen, hogy a szervezetre ez a név ragadt rá. Valóban olyanok vagyunk, mint egy nagy família. Engem például a Család nevelt föl, ahogy előttem az apámat, a nagyapámat, a dédapámat és még ki tudja, hány ősömet is. Születésemkor eldöntetett, hogy Kobra leszek. Anyám kém volt, méghozzá az ügyesebbek közül való. Az ágyába csábította az áldozatait, és nyelvüket megoldó teát itatott velük; mágusok és kalmárfejedelmek fecsegték ki karjai között legféltettebb titkaikat. Eredményes munkája jutalmául a tanács egy jövedelmező bordélyházat íratott a nevére Obrathban, Abaszisz második legnagyobb kikötővárosában, és férjül adta hozzá apámat, a tapasztalt hajóst, aki a selyemcsempészet helyi felügyelője volt. Korábban sohasem látták egymást; a frigyet a Család rendezte el, mert tudták, hogy ennek a két embernek a gyermekei derék Kobrák lesznek. Persze néha a legbölcsebbek is tévednek, amint azt az én esetem tanúsítja.

Van arról fogalma, inkvizítor uram, milyen érzés abban a tudatban felnőni, hogy az ember ősei száz meg száz nemzedékre visszamenőleg ugyanannak a titkos szervezetnek a szolgálatában álltak? Hogy ez a rejtélyes társaság nevelte, tanította, foglalkoztatta és temette valamennyiüket? Hogy még a fogantatása is parancsra történt, és a tanácsban már csecsszopó korában eldöntötték, milyen posztot fog betölteni valamikor? Hogy egyetlen perc sincs egész életében, amikor ne érezné magán a Család óvó-vigyázó szemét?

Honnan is tudhatná; aki nem élte ezt meg, az képtelen átérezni. Kénytelen lesz hinni a szavamnak, ha azt mondom, hogy ez a tudat minden képzeletet felülmúló hűséget és rettegést szül. Nem az elöljáróitól fél, nem őket tiszteli; ugyanolyan sakkfigurák ők, mint saját maga, legfeljebb kicsit hátrébb a táblán, a vezérsorban. Áhítata tárgya a szervezet; ez a személytelen, mindent átölelő, évezredek óta fennálló közösség, amelynek íratlan törvényei erősebbek bármiféle újsütetű állam kőbe vésett jogainál. Már kicsiny gyermekként az a benyomása támad, hogy a Család mindenütt jelen van, ügynökei ott működnek a trónusok árnyékában éppúgy, mint a koszos kikötői sikátorokban. Ez az érzés aztán elkíséri felnőtt korába is; és meg kell mondanom, nem is téved sokat.

Olyan történeteket mesélhetnék magának, inkvizítor uram, hogy megfagyna tőlük a vér az ereiben. Tudja-e például, hogy a Nap Rendjének egyik köztiszteletnek örvendő, ősz komtúrja titkon serdületlen kisgyermeket szokott megrontani, és a kedvenc fiúszeretőjét a Család tanította ki? Vagy hogy a boszorkányurak kínzómestereinek rejtett tudományát úgy fürkésztük ki, hogy egy képzett mentalistát küldtünk a tömlöceikbe, aki még haldokolva is továbbította nekünk a titkokat? Vagy hogy van egy ügynökünk, akinek mestersebészek szabták át a torkát, s azóta egy szót sem tud kiejteni emberi nyelven – viszont egész tűrhetően beszél aquirul?

Ó, látom, megdöbbent. Gondolom, ilyesmivel nem túl gyakran találkoznak a Szövetségben. Mindenütt a csak az általuk látható gonoszt kutatják, Tharr ármányát, Orwella mételyét; dicséretes dolog, csak éppen arról feledkeznek meg közben, mi mindenre képesek az egyszerű, közönséges emberek. A külső síkok szörnyeit vadászszák, és vak szemmel tekintenek a köztünk járó, emberforma szörnyetegekre.

Micsoda? Hogy mi, Kobrák szörnyetegek lennénk? Nem, én nem ezt mondtam. Józan emberek vagyunk, akik két lábbal állanak a földön; üzletemberek, bankárok, hajósgazdák. De csúf világban élünk, és hogy megvédhessük magunkat ellenségeinkkel szemben, kénytelenek vagyunk saját szörnyeket kinevelni. Mint a *hilvar*okat, akiknek a vérét lecsapoljuk, aztán démonichorral pótoljuk. Mint a *sicchel*eket, akiket gondosan kitervelt tortúrákkal kergetünk az őrületbe, hogy senki ne árthasson nekik a szellem tudományával. Mint a *dvorga*zokat, akiket kétszáz nemzedéken át tenyésztettünk elhagyott goblin bányákban, míg végül korcs, elfajzott, vak emberi törpék váltak belőlük; úgy tájékozódnak a sötétben, mint a denevérek, és a legszűkebb szellőzőnyílásokba

is befurakodnak. Azt tudta, hogy Obrathban a Fehér Kobra eleven mérgeskígyókat forrasztott testéhez a mágiájával? Ah, látom, inkvizítor uram, tudok még újdonságokkal szolgálni.

Persze az egyszerű futároknak, selyemfiúknak, verekedőknek – azoknak a Kobráknak, akikkel a köznapi halandó a leggyakrabban találkozik – mindeme titkokról ugyanúgy nincs fogalmuk, mint ahogy maguknak, inkvizítoroknak sem. Szigorú szervezet a miénk, kötött rangsorral és tisztekkel; a nagy egészen belül mindenkinek megvan a maga feladata, és éppen annyit tud, amennyi annak ellátásához szükséges. Én például a Fű útján nyugatnak vonuló dzsad áfiumkereskedőkkel tartottam a kapcsolatot, mert öt nyelven beszélek, és jól kiismerem magam a cirádás szokásaik között. Egy koszos kis sivatagi porfészek volt a székhelyem El Madoba emírségétől északra. Majdnem húsz évig éltem egy vályogtéglából rakott szerájban, a bűz meg a teveürülék közepette, és csak kevés beavatott tudta rólam, hogy valójában egyáltalán nem vagyok Doldzsah isten tiszteletre méltó *kádi*ja.

Hogy honnan szereztem mindarról tudomást, amit az imént elmondtam? Nos, a Család törvényei íratlanok; és a második legfontosabb közülük úgy szól, hogy az összes többi szabály – egy kivételével – áthágható, amennyiben az eredmény a szervezet javára szolgál. A törvényekkel körülbástyázott intézmények, ha kezdetben gyorsan és hathatósan működnek is, idővel megmerevednek és rugalmatlanná válnak, elvesztik képességüket a további fejlődésre. A maguk inkvizíciójával például pontosan ez a helyzet. Ha lépést akarunk tartani a környezetünkkel, szükségünk van egy kiskapura.

Hogyan néz ki ez a gyakorlatban? Egyszerű. Tegyük fel például, hogy nekem, mint áfiumkereskedőnek, tilos beleütnöm az orromat a Kie-Lyron-i Csuklyás Kobra földügyleteibe. Én azonban mégis megteszem; lassan aláaknázom a Csuklyás Kobra állásait az ingatlanpiacon, közvetítők útján kivásárlom alóla az értékes telkeket, és elhitetem vele, hogy az a kétszáz hold meddő ingovány, amit drága pénzen vásárolt a város tanácsuraitól, gazdag ércteléreket rejt. Három év alatt a tönk szélére juttatom, közben zsarolással és megvesztegetéssel a magam oldalára csábítom kulcsfontosságú embereit; a makacsabbja közül néhányat esetleg el is teszek láb alól. Mikor aztán eljön az időm, nyíltan fellépek ellene, és meggyilkoltatom egy hazátlan hadzsival, akinek utána örökre nyoma vész. A történtekből nyilvánvaló, hogy jobban értek a dolgok igazgatásához a megboldogultnál, következésképpen nagyobb hasznot hajtok a Családnak. A shuluri Főtanács tagjai tehát tolmácsolják nekem elismerésüket, és rám ruházzák elődöm hivatalát, a vele járó jogokkal és kötelezettségekkel együtt. Ha a Csuklyás Kobra idejében felfigyel a cselszövésemre, a törvény teljes szigorával lesújthatott volna rám; hiszen ez esetben egészen nyilvánvaló lenne, ki a rátermettebb kettőnk közül.

Így lettem én Csuklyás Kobra a Hat Város Szövetségében. Magas hivatal ez: ritka eset, hogy olyan személy nyerje el, aki – mint jómagam – nemigen járatos a mágia műhelytitkaiban. No persze, egy-két trükköt ismerek, de ez csak afféle vásári mutatványosság a mágusaink tudományához képest. Bizony, inkvizítor uram, ne csodálkozzék; vannak mágusaink, méghozzá igaziak is, nemcsak afféle boszorkánymesterek, akikből tizenkettő egy tucat! Azt hitte, csak a maga fajtája mentette át a kyrek ősi tudományát Doranba meg Sigranomóba? Ne feledje, hogy a rendünk alapítói a godoni birodalomból menekültek északra![200]

A Család tartományokra osztja az egész világot, legalábbis a Sheraltól innen. Ezeknek a tartományoknak semmi közük a földrajzi határokhoz. Nyugaton például az Elátkozott Vidéktől a riegoyi városállamokig egyetlen hatalmas tartomány az egész terület, és annyira szegény, hogy a vezetésével azokat a kegyvesztett Kobrákat szokás megbízni, akik régebbi érdemeik miatt megtarthatták az életüket. Ugyan ezek a szám-űzöttek Erionban székelnek, de biztosíthatom, nincs komoly beleszólásuk még így sem a fontosabb ügyekbe. A mi sorainkban nem úgy megy az üzlet, miként azt a hétköznapi pórok elkép-

[200] *Ugyan eddig is akadtak kétségeim ezen hazugságokra nézvést, de a gdón származtatás az összes délvidéki mendemondával már mégiscsak képtelenség kell legyen.*

A kasztokról

zelnék. Abasziszban ezzel szemben három tartományunk is van: az ifini, az obrathi és a Baraadszigeti. Mi csak ott érezzük magunkat igazán elemünkben, ahol civilizáció van, városok és kereskedelem. A vadont meg az omlatag romokat meghagyjuk azoknak a hígagyú eszelősöknek, akiket egyesek kalandozóknak hívnak.

Igen, akadnak ellenségeink is, mégpedig számosan – a világ majd' minden pontján. Hazudnék, ha azt állítanám, nem gyűlik meg a bajunk mindenféle bajkeverőkkel, s ha éppen kíváncsi rá, a magukat Szürkecsuklyásoknak nevező shadoniak vagy az Ibara dzsadjai meglehetős ügyesek – ezt még a tartományok vezetői is elismerik. De hát nem is lenne igazi a játék, ha nem akadna méltó vetélytárs.

Minden egyes tartomány élén három vezető áll. A pénzügyek felügyelete a Csuklyás Kobrára tartozik; a biztonságért és a fegyveres viszályokért a Fehér Kobra felel; a többi tartománnyal a Mérgek Atyja tartja a kapcsolatot. Mindhármuk egy-egy szavazattal bír a tanácsban, és tartózkodniuk nem lehet; így tehát vitás kérdésekben így vagy úgy, de mindenképpen döntés születik.

Ami például Toron ügyeit érinti, ott is három tartományunk van, a shuluri, a sinhini és a jadili, bár ezek közül a sinhini egészen a Piderákon túlra ér. Úgy bizony, az Unió területére is. Hogy mást ne mondjak, a nagyra becsült Szövetségük városaiban is ott vagyunk, ám talán ezt eddigi mondandóm alapján sejthette is. Nem, inkvizítor uram, úgy látom, nem figyel. Eszem ágában sincs tréfálkozni.

Gondolhatja, hogy ugyanúgy működünk Toronban is, miként másutt Yneven. Ott azonban megbecsülik a szolgálatainkat, s jobb, ha tudja, hogy a legnagyobb Nemes Házak is időnként a mi ajtainknál kérincsélnek. Hogy mi ügyben? Lehet ez akármi: kisebb kölcsön, pietorok vagy gladiátorok, ezerféle trükkre kitanított szajhák vagy a legfinomabb kémnők. Amit csak akarnak. S biztosíthatom, hogy nem vásári kacatot kapnak a pénzükért.

S ha megharagudnának? Hm, azt hittem, érthetően mondtam el dolgainkat ez idáig. Nem egykönnyen lehet bennünket megtalálni, ha mi nem akarjuk. Elfoghat persze egy-két kisebb rangú tolvajt, ám azokkal szinte semmire sem jut. A mi egyik erényünk, hogy szolgáltatásaink a legmagasabb igényeket is kielégítik. S ez okból a perlekedők is finoman bánnak csak a szavakkal. Mert nem tudják, honnan, mely irányból találunk rájuk. S egy feldühített Kobra mindig megnézi, hová mar. És ritkán hibázik…

Thassaladyon magiszter gyűjtéséből:
Prian Dasser – ***Hazug beszélyek***

A különféle tolvaj- és haramiabandák arrafelé számosabbak, mint Északföldén bármerre is. Ennek oka az lehet, hogy tevékenységük egy részét nemhogy elismerik a császárságban, de nyíltan támogatják is. Mindez persze elvileg akár kétségbeesésbe is kergethetné a kereskedőket és az egyéb gazdag népeket, ha egyfelől nem tudnák magukat tisztességgel megvédeni, másfelől ha ezen szervezetek egy része éppenhogy nem nekik dolgozna.

Furcsa egy állapot, annyi szent, ám nem nélkülözi az átgondoltságot és az észérveket. Ezen szervezeteket ugyanis egy ideje éppen azon okból ismerik el pártfogóik, hogy megszilárdítsák a biztonságot és kiszámítható legyen az ügymenet. Toroni logika, ám úgy tűnik, működik a dolog.

Valóban tolvajnak és bűnözőnek csupán azok számítanak, kik úgy törnek mások javaira vagy akár az életére is, hogy arra semminemű passzusuk nincs. A „rangbélinek" nevezett testvériségek elsődleges feladata éppenséggel ezen obsorok felkutatása és megbüntetése. Ha úgy vesszük, gyakorlatilag a különféle északi módra létrehozott városi őrségeknek felelnek meg. A Házak saját fegyvereseikkel védik magukat, míg a városok, falvak biztonságára jobbára a tolvajfélék ügyelnek.

Ha úgy vesszük, megvan az értelme ennek is: módszereik hasonlóak ellenfeleikéhez; s lássuk be, hatékonyabban üldözhetik a latrokat az efféle rendfenntartók, mint bármiféle alabárdosok, kik olykor vonakodnának holmi sikátorokba behatolni esetlen fegyvereikkel, miknek a tekintélyen kívül más haszna az ilyen helyeken aligha lenne.

Ezek a – végső soron valamely nemestől függésben lévő – szervezetek a Házak elhúzódó háborúságaiban is szerepet vállalhatnak, jóllehet feladatuk elsősorban nem fegyveres szolgálat, hanem az ellenfél gazdasági meggyöngítése. Látható hát, hogy a toroni tolvajfélék nem feltétlenül zsebmetszésből, fosztogatásból vagy mosolygós kártyatrükkökből élnek – noha az ilyesmi sem áll távol tőlük. Besurranó kémeik, felderítőik, stratégáik egészen kitűnőek – enélkül a klánok ugyanis halálra lennének ítélve. Egyszerűen feloldadnának a káoszban. Shulurban a tolvajnépek *ossyor*okat, „merülőket" alkalmaznak az ősrégi város vízbe fúlt részeinek feltérképezésére és felvigyázására. Mások a különféle tárgyak, papirosok hamisításában művelték ki magukat, akad ezért jó néhány a különféle hamis okiratokból és pecsétes levelekből is, ezek némelyike pedig egész ügyes munka is lehet, s elsőre egynéhány oktalant be is lehet velük csapni. A legtöbbje azonban az efféle irományoknak – mágia híján – mit sem ér, hiszen az igazi adományleveleket nemes nyelveken, s varázsokkal átitatva írják, erre pedig ezen latrok nagy része képtelen. Ám akadnak olyan szervezetek, kik még erre is tudnak egy mestert állítani. Mindazonáltal az ilyen komolyságú iratok hamisítása főbenjáró bűn. Rangos oklevelet írni akárki latornak nem lehet. Nemcsak a hamis passzussal bíró klánt minősítik ilyenkor azonnal obsorrá, de azokat is, kiknek a műhelyéből kikerült egy ilyen. Ez okból igen megfontoltan jár el mindenki az efféle esetekben.

Ami még megkülönbözteti őket az egyéb hasonló északi haramiáktól, az a stílus elsődleges fontossága. Míg a Szövetség városainak hasonló gazemberei a hatékonyságot helyezik inkább előtérbe, addig toroni „cimboráik" érezhetően több gondot fordítanak bűntetteik, cselvetéseik és bosszúik finoman átgondolt kivitelezésére, hiszen ezek komoly elismerést (és büszke pártfogót) jelenthetnek. Ezek haszna Toronban gyakran pénzben nem kifejezhető. Az elegáns stílus tekintetében – a rendkívül erős gazdasági háttérrel rendelkező – Kobrák örvendenek a legnagyobb tiszteletnek.

A tolvajklánok túlzott felszaporodásától – már ha a jelen helyzet nem számítana annak – nem túlzottan kell tartani. Felbujtóik ügyesen sakkoznak ezen haramiákkal: állandó bizonytalanságban hagyják őket, s gyakorta játszák ki egymás ellen testvériségeiket. Csak az igazán jelentős szervezetek képesek dacolni Tharr káoszával. Megvetették lábukat a birodalomban, megkötötték paktumjaikat, s a folyton változó helyzetben is képesek a hullámok fölött maradni. Nem ritka, hogy ezek a rablónépek egész városok, várak felett parancsolnak – melyekből kiveszett a kyrvér. Adójukat közvetlenül a kamarának fizetik, mégpedig egy összegben. Ilyenek a Kobrák, kik Sinhin hatalmas városa fölött rendelkeznek, vagy az Észak-Toron jelentős részét „felügyelő" Háromkéz szervezet, mely Laggayr várát bírja.

Fentieken kívül a következő fontosabb tolvajszervezetek ismeretesek a birodalomban:

A Kígyófattyak egy olyan, Tharrhoz több szállal köthető klán, amely a keleti országrészben tevékenykedik. Elsősorban csempészettel foglalkoznak, de több úgynevezett „kalózházzal" is kapcsolatban állnak. Központjuk Dagh Pietten városa, ahol két, míg a többi területen öt kisebb

klán fölött rendelkeznek. Shulurban több fontos, jelentős klánnal is találkozhatunk; a szegénykerületekben általában egy-két nagyobb, azok alatt pedig szervezetenként mintegy két-három kisebb csoportosulás működik. Az ismertebbek a Zsákhajtók, a Kékkarúak, a Sutyorgók, a Kelmepörgetők, a Méhesek és a Cápák.

A Síró Hölgy Lányai egész Toronban mindenütt megtalálhatóak. Szoros együttműködésben dolgoznak a Kobrákkal, noha tökéletes alávetettségről nem beszélhetünk. Tagjai kizárólag leányok lehetnek, ennek köszönhetően bensőséges viszonyt táplálnak több boszorkánykörrel is. Nagy szerepet játszanak a különféle bódító- és kábítószerek, afrodiziákumok, illatok és mérgek kereskedelmében. Kicsiny híján tökéletesen ellenőrzésük alatt tartják a különféle keverékek, kencék és italok összetevőinek terjesztői útvonalait; hatalmas kerteket tartanak fenn, ahol a legkitűnőbb növényi alapanyagokat termesztik és nemesítik. Több kalmárszervezettel is kapcsolatban állnak ez okból. Tagjaik örömtanyákat vezetnek, ami egyfajta kémhálózatnak is felfogható – nem véletlen, hogy a Kobrák mindig is jólértesültségükről voltak híresek. A Síró Hölgy Lányainak központja – állítólag – a császárné városában, Labbasirban található, a Síró Hölgy pedig maga a szervezet *primessája*.

A nyugati országrész városaiban két komolyabb szervezetet kell még megemlítenünk. Egyikük, a Lángkötők, kivételes rend: mezsgyeházaikban Sogronnak áldoznak, az ő segítségét kérik tevékenységükhöz. Nem véletlen tehát, hogy elsősorban különleges, parázsló tetoválásaikról híresültek el – boszorkánymestereik a tüzek manipulálására, a lángok felhasználására alkották meg mágikus rajzolataikat, melyeket Toron egyes sogronita papjai és papharcosai is használnak. Legfőbb ellenfelüknek a Darázsláb nevű szervezet tekinthető. Központjuk Mykosban található és elsősorban az általuk használt kínmérgeknek köszönhetően tettek szert kétes hírnévre. Ezen mákonyokért pedig a velük vérszövetségben élő Rőtfullánk boszorkánymesteri szektának tartoznak hálával.

Meg kell jegyezni, hogy szinte mindegyik tolvajszervezet jó kapcsolatokat ápol a Láncbarátok nevű rabszolgakufárokkal.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

A boszorkányokról

A különféle boszorkányszektákról biztos kézzel írni, vagy akár csak beszélni is, ezen szervezetek rejtező jellegéből adódóan szinte lehetetlen. Mégis akadnak bizonyos támpontok, melyek mentén elindulhatunk.

A boszorkányhagyományok kitűnő példát szolgáltatnak arra, hogy a környezeti különbözőségek miként képesek más és más köntösbe öltöztetni ugyanazt a hagyományt. A boszorkányok mágiája – valós területi elkülönülés nélkül – általában ugyanazokat a formákat alkalmazza. Ezek elsősorban az asztrális befolyásolások területén rendkívül sikeresek, ám akadnak egyéb praktikáik is, melyek ugyancsak széltében elterjedtek.

Mágiájuk a tapasztalati hagyományokat követi, őket magukat kevéssé érdekli a varázslataik létrejöttét segítő erők és elméletek tanulmányozása: kizárólag a gyakorlati hasznosítással foglalkoznak – azzal, hogy miként szerezzenek befolyást és hatalmat.

A tapasztalatokon alapuló varázshasználat kialakulását Északföldén nagy valószínűséggel a káoszkorra tehetjük, bár az sem zárható ki teljesen, hogy már korábban is léteztek bizonyos formái. Ebben az esetben valamely leromlott kyr hagyomány túlélését kell feltételezni jelenlétük mögött. Egyes elképzelések szerint a káoszkorban ható mágikus torzulásoknak köszönhető, hogy ez idő tájt az embernépek között mind több varázshasználó bukkant fel.[201]

A boszorkányok szektákba, vagy más néven körökbe szervezve tevékenykednek, melyek tagjait laza szálak kötik egymáshoz. Előfordul, hogy

[201] *Néhány mágiatudó azt sem tartja kizártnak, hogy az átkos boszorkánymesteri hagyományok – a shuluri Erőd hatékony közreműködésének köszönhetően – szintén a dél-quironeiai boszorkánymágiából nőtték ki magukat.*

egyáltalán nincs központjuk, csupán titkos találkahelyeik; s ott megtartott gyűléseiken döntenek a szekta életét befolyásoló legfontosabb kérdésekben. Más szervezeteik, melyek nagyobb nyilvánosság mellett működnek (példának okáért Abasziszban, a városállamokban vagy Toronban) állandó központi szentélyekkel, toroni kifejezéssel élve „boszorkakolostorokkal" is rendelkeznek – gyakorta többel is. A legnagyobb befolyással bíró szekták azonban mégsem ezek közül kerülnek ki: a rejtező és titokban tényked ő körök gyakorta jóval magasabb rangban állnak, semhogy beérjék egy kolostor szerény kényelmével.

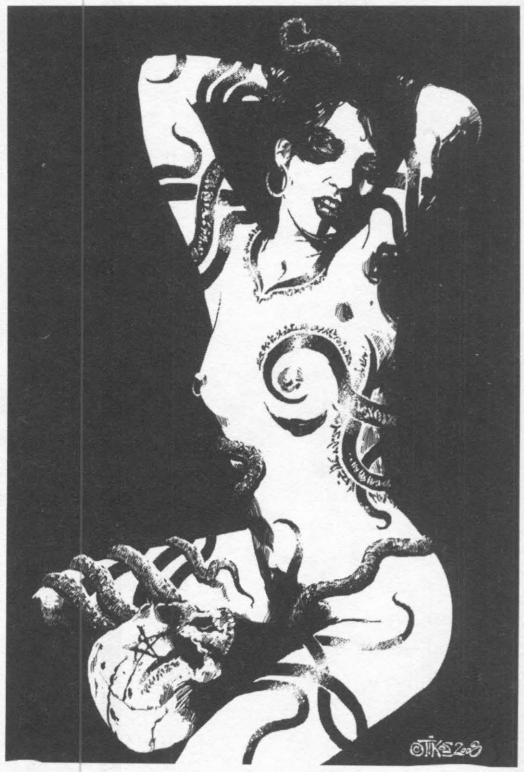

A nyíltan működő körök közül is kimagaslik az északi boszorkányok java részét irányító királynő magamutogató udvartartása Alidaxban. A kyr hegemónia megszűntével terjedt el ez a káoszkori maradványokból építkező mágikus hagyomány. E szekta királynői központjukul az egykori anyrvárost, Alydassét választották, ott építették ki független hatalmukat. Irányelveikkel és könyörtelen módszereikkel a későbbi Alidax úrnői sok hívet szerezetek maguknak az elmúlt ezredévekben, ám ez nem jelenti azt, hogy mindenki feltétel nélkül behódolna nekik. Az abasziszi Noir-egyház papjaival sikeres háborút vívó Malvaise-nek, a Lidércálmok Királynőjének tisztelete még Alidax lázálmoktól terhes boszorkánypalotájában sem engedélyezett.

Alidax nekromanciához is közel álló módszerei ugyan a toroni boszorkányok között nem túlságosan elterjedtek, ám a mindenkori boszorkánykirálynő egyben fekete hadúr is, és ez a tény mindenképpen komoly megbecsülést és hatalmat kölcsönöz neki a császárságban.

Az Alidaxszal szembehelyezkedő Livinai Gyülekezet nevű másik jelentős csoportosulás szintúgy számos kisebb szektára bontható. Az eredetileg egy alidaxi boszorkánycsoport által alapított Gyülekezetbe tömörülők a boszorkánykirálynő városának közelében, Livina városában telepedtek le, s az ottani vezetés törvényeit tekintik magukra nézvést kötelezőnek.

Köreik jelentős része a Quiron-tenger medencéjében (ám Toronon kívül) működik, és kyr hagyományokra próbálja visszavezetni tudománya eredetét. Igaz, szertartásrendjeikben valóban felfedezhetőek jelek, melyek főként a kyr Igere és Morgena folyamatos jelenlétére utalnak. A rend tagjai ugyanis Chimeri-hitű boszorkányok, ez az entitás pedig az Álomúrnő egy káoszkori töredékaspektusa, aki elsősorban a ködök, bódító miazmák és jósrévületek felett bír befolyással. A Gyülekezet hagyományosan ellenfélként kezeli mind a toroni rendeket, mind az Alidax koronája mögé gyűlő dél-quironeiai boszorkányokat. Tharr ellen mindig, minden körülmények között fellépnek – talán ennek (és egyébként békés hírüknek) köszönhető, hogy az északi inkvizítor-

rendek eleddig nem fordultak határozottan ellenük. Több forrás megemlíti velük kapcsolatban, hogy számos ötödkori Morgena-ereklye felett rendelkeznek, egyesek szerint hatalmuk alapját is ezen tárgyak jelentik.

Egyéb, leromlott hagyományok élnek a Távol-Nyugat hatalmas térségein. A boszorkányok tevékenysége arrafelé elsősorban a városokban jelentős, de találkozhatunk velük végig a Lorn menti falvakban is, vagy a Fendor-tenger partjaitól egészen a Riegoy-városállamokig. Akadnak olyanok, akik férjük, szeretőjük révén egész városokat irányítanak, míg mások erdőkben, falvak végén, magányos kalyibákban laknak, s a helyiek csak akkor keresik fel őket, ha javasasszonyra, gyógyfüvekre vagy bá-bára van szükségük.

A nyugati végek kiemelkedő hatalmú városa, az Anublien-tóvidéket uraló Alidar is vélhetően rengeteget köszönhet a boszorkányhagyományoknak. A város hatalmas bevételeit az ott folyó „emberi tökéletesítésből" szerzi, amit többen csak egyszerű „aszszonytenyésztésnek" neveznek. Ha az alkalmazott mágia pontos mibenlétéről nincs is tudomásunk, a toroni dámák körében roppant fontosságú tudománynak, a Belső Művészeteknek az ismeretét kell sejtenünk Alidar sikereinek hátterében. Egyes feltételezések szerint mindezen tudás éppenséggel a boszorkányoktól ered.

A Toronban *fellelhető* boszorkányszekták legtöbbje azon hagyományokkal rokonítható, melyek a Quiron-tengertől délre találhatóak. Hús-, éj- és lidércszekták zűrzavaros egyvelegéről beszélhetünk, melyek gyakorta egymással is ellentétben állva próbálták meg felosztani maguk között a befolyási övezeteket. Számos hekka védelmében tevékenykednek, s az egészen titkos, a nemesi köröket is érintő csoportosulásoktól kezdve a kiterjedt kolostorhálózattal rendelkező szektákig minden formában fellelhetőek a birodalomban. Életükben jelentős változás egészen a legutóbbi időkig nem történt. Csupán Morgena újbóli megjelenése világított rá, hogy a különféle hekkák oltalmát kereső szekták jelentős hányada valójában mind az Árnyasszony egy-egy alakját imádja. Berkano (a

Látszólag egy kislány volt. Gyertyáktól homályos helyiségben üldögélt egy kőemelvényen, párnák közt. Arcát tetoválások borították, szeme csukva. Ha vak volt is, nem úgy tűnt, mintha ez bármiben zavarná. Silia szerint többet is látott a kelleténél.

A Tresyn Nővérek rejtett szentélyeibe is Aitær Ylun sugallatai vezették őket. Silia Syrra Saberryn ez idáig csak hallomásból ismerte a Nővéreket, s fogalma sem volt róla, hogy közelebbi kapcsolatban állnak Morgenával. Hogy a boszorkányrend mégis Tharr főségét élvezte, arról egy pillanat alatt meggyőződhettek, amikor végül bebocsátást nyertek rejtekhelyük zegzugos folyosóira. Kőbe mart rúnák és szobrok.

Kígyó, bak, oroszlán.

Ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni. Silia ez idáig nem tudta eldönteni, a Háromfejű miként vélekedik ügyükről. De bármit is mondtak mások türelemről, kíváncsiságról vagy sorsról, akik a káoszra esküdtek, mindent megtehettek és meg is tettek. Ezt mindennél jobban tudta. Ismert az Ikrek között jó pár szektát, amelyek Tharrt szolgálták, s kétsége sem volt felőle, hogy akármire képesek, ha uruk úgy határoz. Ő maga sem kételkedhetett a néma isten döntéseiben, s csak remélni tudta, hogy Morgenával szembeni engedékenysége nem szeszélyes csapda vagy vaskos tréfa csupán.

Hitte, hogy úrnőjének helye van a szörnyisten terveiben.

A kislány csak látszólag volt egyszerű gyermek. Ebben rejlett a Nővérek titka, és ezért tartott mindenki bizonyos távolságot, ha felbukkant a nevük. Az egyik legősibb és legzártabb rend voltak Shulurban, tagjaikat különleges szempontok alapján választották ki. Ha a kislány hozzájuk tartozott, lába bizonyosan tapodta már a Nővérek folyosóit. Máskor. Más életekben. Vélhetően nem is egyszer.

– Ő talán tudni fogja – suttogta Ylunnak az a kék selymekbe burkolózó vénasszony, aki idáig vezette őket. Famoroknak kijáró tisztelettel hajolt meg a tetovált arcú leány előtt, így tettek hát ők is. Egyedül Ylun nem hajtotta meg magát. Gyanakvó arccal fürkészte a gyerekembert. Az mintha mulatott volna a dolgon. Egy intéssel elbocsátotta rendtársait, amikor Ylun a tenyerébe helyezte a rézlapokból álló könyvecskét.

Megfejthetetlen fintor futott át az arcán. Amikor pedig megszólalt, Siliát kirázta a hideg. Öreg hangja volt. Rettenetesen öreg. Hogy férfi vagy nő lehetett, nem tudta eldönteni. A mérhetetlen vénséget érezte csupán.

Sogron lángjai

A jövevények ketten voltak. Hiur még soha nem látta őket. Döbbenten ült az ágyon, miközben a zsámolyokon pihenő leányok párducként perdültek a támadók elé.

Hiurt a tiadlani rabszolgák némelyikére emlékeztette a két férfi sápatag arcbőre és keskeny, ferdén metszett szeme. Csodás, takarékos íveket vágtak a gyertyafényből kardjaikkal, ahogy berontottak. Azután hanyatt vetette őket a mágia. A kettévágott lányból robbant rájuk – egyetlen csapással akartak megszabadulni tőle, gyors, szenvtelen mozdulattal.

Nem tudhatták, mit szabadítanak el. Az erő a vágás mentén türemkedett ki a testből, akár valamely bebörtönzött démon. Sikított és rángatózott. Hiur betapasztotta a fülét. Szemét továbbra sem tudta elszakítani a rettenettől. Az erőnek nem volt teste, még alakja sem, mégis látta, ahogy hanyatt veti a két gyilkost. Azok nekitántorodtak a falnak, orrukból-fülükből vér csorgott, szemük ezüstfénnyel villant. Mögöttük pozdorjává tört a galambos ajtó, a fuvallat sorra oltotta ki a folyosón lobogó fényeket.

A lány összeesett. Holt hús volt csupán. A másik homályt szőtt a gyertyafényből, sötétbe vonva az ágyat, ahol Hiur ült döbbenten, tenyerét fülére tapasztva. Öreg szíve rémült ütemet vert a mellkasában.

A két támadó taktikát váltott. Talán úgy hitték, anélkül is elintézhetik a lányt, hogy különösebb sérülést okoznának neki. Kétfelől közelítették meg, lassú, oldalazó léptekkel. Ujjasaik színe, akár az újhagyma levele, hosszú fekete hajuk sárkányfarok. Egyikük tigrist, a másik elefántot hímeztetett ruhája hátára.

Azután kifakultak a világból. Eltűntek, hihetetlenül felgyorsultak, remegő fénnyé váltak.

Az eddig óvatosan táncoló lány felkiáltott. Hiur azonnal megérezte, miféle mágia szabadult el a szobában. Félelem burjánzott körülötte, eszelős rettegés ölelte körül; minden erejére szüksége volt, hogy legyűrje. S mindez a lányból áramlott, aki, mint valami fókusz, tündökölve tovább táncolt, libbenő köpönyege a megtestesült irtózat maga.

Az egyik fényfolt megremegett és összeomlott. Rettegve zuhant ki halálos táncából a gyilkos. A másik megtorpant. Alakja egy pillanatra tűnt fel csupán a remegő valóság közepén, majd elmosódott megint.

Hiur lenyűgözve bámulta a lányt. Soha nem hitte volna, hogy ilyesmire képes, hogy mágiájával megfékez egy rátámadó kardművészt. Gyanította, hogy ez a szekta is őrizget egy *ynchuss*t, egy szörnyeteggé gyalázott torzszülöttet valahol a katakombái mélyén. Egy testi-lelki nyomorékot, aki valaha férfi volt, de megtörték és kiszipolyozták, hogy megváltozzon, hogy összegyűjtse és könnyebben kezelhetővé tegye számukra a manát, minden mágia építőkövét. Íme az élő bizonyíték.

Lángcsóva robbant a fényesen száguldó jelenés helyén, s célt tévesztve a gyilkos után vetette magát.

Hogy a lány ezután mire készült, azt Hiur soha nem tudta meg: az emberi léptékkel immár követhetetlenül gyors férfi a boszorkányhoz ért, és olyan erővel taszította a falnak, hogy az véres csíkot húzva a padlóra rogyott.

A gyilkosra rontó láng kihamvadt. Eloszlott a papot beszövő homály.

A sarokban nyöszörgő támadóról lefoszlott a rettenet varázsa. Hiur szinte hallotta a nyögést valahonnan a mélyből, ahol soha nincs meleg.

A gyilkos az öreg felé fordult. Csak annyit látott, hogy a pap mögött lyuk tátong ott, ahol eddig a kék kárpit látszott csupán. Hogy egy erős női kar berántja a vézna alakot, aztán összezárja mögötte a nyílást.

A férfi káromkodott. Szemei ezüstszínben lángoltak.

– Árnyékkapu – suttogta valaki Hiurnak a túloldalon.

Borostyánszem Udhya.

Morgena könnyei

Sötét Anya), Lysianel (a Hús Angyala), Chimeri (a Száj Nélküli Szó) vagy Malvaise (a Lidércálmok Királynője) mind Morgena megtestesüléseinek tekinthetők. Az istennő ötödkor végén végrehajtott hatalom átmentési kísérlete napjainkra érlelte meg gyümölcsét.[202]

Jelenleg nehéz felmérni, milyen következményei lehetnek, ha ezek a szervezetek fokozatosan beépülnek az újjáformálódó Morgena-egyház hadseregébe. Ennek a kiforrott hálózatnak köszönhetően az Árnyékúrnő megdöbbentően hamar nagyon komoly erőt tud majd a saját érdekei védelmében felsorakoztatni, s talán csak a Házak *strateggior*ai a megmondhatói, hogy ez hosszabb távon milyen eredményekhez vezethet egy olyan országban, ahol az összecsapások jelentős részét nem fegyverrel a kézben, harcmezőkön vívják meg.

A változás mindenesetre nem csupán Toronban, de Abasziszban is érzékelhető. A fentebb említett hekkákat szolgáló hús-, éj- és lidércszekták döbbenetesen hamar felismerték a változás lehetséges következményeit és – elsősorban egy Borostyánszem Udhya néven ismert toroni nagyboszorkány rendkívül könyörtelen és gyors intézkedéseinek köszönhetően – egyértelműen felsorakoztak Morgena mögött. Sikerükre jellemző, hogy az aszisz nagykirály kénytelen volt az istennő híveit a fogadalmas egyházak közül a hitvalló felekezetek sorába emelni.

Hosszabb távon Morgena toroni és aszisz követői valószínűleg Alidaxszal fogják magukat szembetalálni. Hasonló ellentétekkel a toroni Morgena-hitű szektáknak is meg kell küzdenie. Ez a fajta háború azonban jelenleg is tart. Azok a körök, amelyek valamimód a tűz köré szövik varázslataikat, már most is ellenséges viszonyban állnak az Árnyak Asszonyával – hiszen egyik patrónusuk, a Tűzkobra nyíltan szembehelyezkedett az „új" istennővel; a Tharr kegyeiben reménykedő boszorkányok viselkedését pedig szinte lehetetlen akár csak rövid távon is előre megjósolni.

Hogy a morgenitákkal szembenálló Noir-egyház miként reagál majd az új változásokra – és abasziszi térvesztésüket figyelembe véve egyáltalán képes-e bármiféle lépésre –, szintúgy nem tudjuk felbecsülni.

Erlina Mindars Olbryck magisztressz:
***Az asszonyi hatalomról** (bevezető)*

Ha Toron boszorkányait szeretnénk számba venni, bizony nincs könnyű dolgunk. Szinte mindenütt nyomukra bukkanhatunk, de csupán kicsiny hányaduk kerülhet közvetlenül is a szemünk elé. A császárság kasztrendszerében általában a navorok közé tartoznak, ám ott vannak a legrangosabb palotáktól a rabszolgák számkivetett csoportjáig mindenütt. A köznép gyakorta még nevet sem tud társítani melléjük (úgy, miként azt a különféle orgyilkos- vagy tolvajszervezetek esetében megteheti), hiszen ezek az asszonyok soha nem kérkedtek hagyományaikkal és dicsőséges történeteikkel. Ezt a fajta hívságot meghagyták a férfinépnek. Ha szükség van rájuk, úgyis felbukkannak.

A császárság lakossága legfeljebb azokról a bűbájos asszonyokról tud, akik nyíltan felvállalják tevékenységüket. Őket a nagyobb városok boszorkánykolostoraiban találjuk meg. Nem alkotnak számos tagból álló közösségeket (vélhetően egy bizonyos létszám fölött ezek a szervezetek önmagukat emésztik föl), szívesebben tevékenykednek leplek mögött, nagyobb hatalmú pártfogók takarásában. A kolostorokban élő csoportok tagjainak száma csak a legritkább esetekben (az igazán nagy városokban) haladja meg a huszonöt főt. Rendkívül szigorú alá-fölérendeltségben élnek, vezetőik, a nagyboszorkányok élet és halál urai, teljhatalommal intézkedhetnek a kolostorok mindennapjait érintő kérdésekben. E boszorkányszekták magukat elsősorban tiszteletüknek és mágiájuknak köszönhetően védhetik meg: csak a legvakmerőbbek kockáztatják azokat a rontásokat és bűbájokat, miket ellenséges viselkedésükkel magukra idézhetnek. S ha a kolostorok félelmetes híre és titokzatos belső világa nem rettentené el az ellenük törőket, bizonyosak lehe-

[202] *Bizonytalan utalásokból arra lehet következtetni, hogy az Árnyékúrnő zsarnokszenvedtető aspektusát is több helyen imádták a káoszkorban. Ebben az alakjában Morgazza, avagy a Méreggel Szoptató Anya néven volt ismert, s bár jelenkori híveiről ismereteink nincsenek, ez természetesen nem jelenti azt, hogy ők maguk sem léteznek.*

tünk benne, hogy ha kell, néhány pietor vagy *sympietor* is életét áldozza a védelmükért.

Közülük is kiemelkedik a ladyri Kék Anya kolostor, melynek boszorkányai a régidőkre visszamenő kötésekkel láncoltak magukhoz egy teljes *sycarr*szervezetet, mely egészen a legendák Kyssak klánjáig vezeti vissza történetét, s vélhetően igen közeli rokonságban van az Ikrekkel. Kétség sem férhet hozzá, hogy ezen fejvadászok szexuálmágikus bilincsekkel kötődnek a kolostor lakóihoz, ám minden jel szerint önként vállalták ezen kötéseket. Ebből gyanítható, hogy a Kék Anya boszorkányai ismerik a Thybasst, a mesteri szeretkezés ötvenegy titkos formuláját.

A nyilvánosan tevékenykedő kolostorok általában jövendőmondással, bájitalok, orvosságok, mérgek, illatok keverésével foglalkoznak, de a rontásűzés, a termékenységvarázslatok, az átkok levétele éppúgy szerepel a tevékenységük között, mint a tanítás, a súlyosabb sebek ellátása, az óvó- és védőamulettek készítése vagy az állati kártevők elűzése.

A hússzektáknak ismertek olyan kolostoraik is, melyek bordélyházakként működnek. De az általános vélekedéssel ellentétben nem rabszolgává alázott férfiakat engednek ki a kezeik közül, hiszen ily módon a legfontosabb bevételi forrásuktól fosztanák meg hosszú távon önmagukat. Igaz, tény, hogy számtalan védelmezőjük bukkan fel, ha valami miatt roszszabbra fordulnak köröttük a dolgok. Kifejezetten veszélyes örömtanyák Toronban csak időlegesen létezhetnek; ezeket főként az alig megtűrt Orwella-hitű Romlás Virágai szekta működteti. Ezek a boszorkányok váratlanul bukkannak fel, és szinte azonnal el is tűnnek, amint istennőjük megkapta a neki szánt áldozatokat.

Évekkel ezelőtt hegyomlás sodort el a környékről mindent. Ma már korántsem tűnt olyan pusztítónak és hatalmasnak – a törmelékhalmokat lassan visszahódította az erdő. Magoncok gyönge törzsei kapaszkodtak a kövekbe, szúrós bokrok és iszalag tekergett a sziklahalmokon. A mögöttük magasodó, leomlott kőszirt azonban kevélyen hirdette a Háromfejű akaratának mindent lebíró erejét. Az első szentélyt tízegynéhány évvel ezelőtt emeltette egy *khótorr*, hogy ura előtt tisztelegjen, ma már húsznál is több kicsiny kőfülke álldogált szerteszórva, lekopott kövekből faragott szájukat kisebb-nagyobb áldozatok vérezték össze.

A boszorkányok az omlás peremére építgették kőházaikat. Keskeny lépcsők és tüskebozót látszott csak arra, ha az ember magasba vetette pillantását. Három kicsiny épület, és egy nagyobb, a kör nagyboszorkányának, majdnem a hegy tetején. Odafent és körben a környéken fekete-fehér kecskék legelésztek. Karóra tűzött birkakoponyák fehérlettek mindenütt, bonyolult kígyóvonalat rajzolva a terület köré, ahol az ösvény lépcsőbe fordult, s elindult az első kis kőkalyiba felé.

A szamár megállt és nekilátott leharapdálni a szerteszórt fűcsomókat. Hyla felnyögött a saroglyán. Idegesen pillantottam rá, de a szemével jelzett, hogy minden rendben. A gyerek – úgy reméltem, a fiunk – még nem akarta meglátni Tharr napvilágát, de félreérthetetlenül jelezte: már közel az idő.

Összeharaptam a számat és visszaléptem a kocsihoz. Hyla megszorította a karomat, amikor az ajándékot nyaláboltam fel mellőle. Olyan ereje volt a fogásának, hogy fölsziszszentem. Arcán veríték csorgott, az izmok megfeszültek az állán, szája egészen elfehéredett.

Ha tehetetlennek érzem magam, végképp elbizonytalanodom. Csak az arcát tudtam megsimítani egy kicsit. A malac rúgkapálni kezdett a zsákban, és ismét nekilátott sivalkodni.

– Gyűlnek a csillagok, sűrűdnek a vonalak, éj jön és nap jön – mondta hirtelen valaki. Úgy megijedtem, a malacot is kicsiny híján elejtettem. Hyla is összerezzent.

Egy piszkos asszony állt a lépcső alján. Haja loncsos, ruhája szürke. Két fekete bakkecske a két oldalán, de nem legelésztek, nem bóklásztak összevissza. Bennünket figyeltek. Szarvaikat bronzgyűrűkkel övezték, hegyükre vasalt döfőéleket erősítettek. Pofájuk vérvörössel volt megfestve a szemek körül és a száj vonalán.

– Segíts leszállnom! – mondta gyönge hangon Hyla.

Talán ez adott erőt nekem is. A malacot letettem zsákostul a bakkecskék elé, és leemeltem az asszonyomat a kiskocsiról.

Utána hajoltunk csak meg a Háromfejű boszorkánya előtt. Mondott valamit, de nem értettem pontosan. Csak az egyik bak jött közelebb. Amint felpillantottam, éjfekete szemébe néztem.

– Te nem jöhetsz – mondta Hyla.

Amúgy sem volt nagy hajlandóságom. Csak bólintottam. A bak szuszogott, s megbökött az orrával. Minden szőrszál az égnek állt a karomon.

Mesék Toronhoz

Léteznek Toron partjainál olyan, a partvonal kikötőit komótosan járó hajók, melyeket boszorkányok működtetnek. E szekták szárazföldi kolostorokkal nem is bírnak, összes kincseiket vitorlásaikon tartják. Nem csupán a tengeri kikötőkben bukkannak fel, de a hajózható folyók mentén is beléjük botolhat a vándor, amidőn a nagyobb ünnepek, vásárok idején kikötnek a kisebb öblökben. Az efféle „szajhabárkák" számos örömszerző rabszolgát rejtenek mélyükben. Ezek biztonságára *sympietor*ok vagy *otrattor*ok ügyelnek, uraik pedig valamely szekta nagyasszonyai. A kalózfélék támadásaitól nem tartanak különösebben, mert a haramiák is tudják, hogy a boszorkányok aranyát nem csupán fegyveresek, de befolyásos jótevők és lekötelezett hatalmasságok is védhetik, akik gyakorta többet árthatnak bármiféle átoknál vagy acélnál.

A nyilvánosság kizárásával tevékenykedő boszorkánykörök természetesen nem tartanak fenn kolostorokat, lehetőség szerint a legnagyobb titokban működnek, csupán bizonyos időszakokban, fontos együttállásokkor gyűlnek össze szentnek nyilvánított helyeiken. Ilyenek például a Myddortól nyugatra található Kormostető, a Fehér-folyó deltatorkolatának Kerekszigete vagy az odassyni sóvidék Fehérbérc nevű pontja. Hagyományaik anyáról leányra szállnak, noha előfordul, hogy nem csak vér szerinti leszármazottaikra örökítik át tudásukat. Ezek a lazán felépített szekták jelen vannak a nagyobb nemesi udvarokban, a kereskedők vagy céhesek palotáiban, s itt próbálják a maguk kedve szerint alakítani környezetük politikáját, hatalmi versengését.

Természetesen mindezen szekták elsődlegesen Tharrnak vetik alá magukat, de akadnak, amelyek – a már említett Morgena (illetve Berkano, Lysianel, Malvaise) mellett – Sogronnak vagy nagyobb pártfogó hekkáknak mutatnak be áldozatot. Mint például az Amirrt imádó körök (melyek jeles képviselője a Dass-béli kolostorok egyik vezetője, a Vérkönny rend), a Shamrag nevű éjhekkának hódoló Homálylúgozók (akik hírnevüket *kristálypalackokba* zárt világló és mérgező gázelegyeiknek köszönhetik), a Kherrem nevű tisztító- és fájdalomhekkát tisztelő Ónixköröm rend (akik a karmolásaik nyomán kiserkent vérrel és kínnal áldoznak), a Tharr kígyófejét imádó Pentád-béli Kígyónővérek vagy a Raonna tiszteletében élenjáró Szellősóhaj nevű szekta, melynek tagjai felavatásukkor rituálisan megvakítják magukat.

A fenti szektákról viszonylag több ismerettel rendelkezünk, jóllehet ezek egy része nem több babonaságnál és kitalált történeteknél, akadnak azonban olyan rejtező szervezetek, amelyek azonosítása (gyakorta már a felismerése is) komolyabb nehézségekbe ütközik, s legtöbbször csupán a nevük ismert. Ilyenek a vélhetően a Vinverio környékén megtalálható Patkányaszszonyok, akik állítólag alakváltók, s létezik egy patkányformájuk is; a Tharr oroszlánfejét imádó Hályogszem szekta jövőlátói, akik talán Észak-Toronban élnek; a Hasonmás nevű keleti szekta, amelynek hívei tükrök segítségével beszélnek, (és utaznak) vagy a Léleksüllyesztő nevű boszorkánykör, melynek tagjai a „szellembeszéd" mentális praktikáiban tettek szert kiemelkedő tudásra. Az ő tevékenységük helyszíneiről még csak homályos ismereteink sincsenek.[203]

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

Harmadszor a magitorokról

Se szeri, se száma azoknak a navor rendeknek, amelyek a boszorkánymesteri mágia alkalmazásával emelkedtek ki a köznépből. Rangbéli klánnak számítanak, csakúgy, mint a különféle tolvajszervezetek, s nem ritka, hogy egyedül nem is tevékenykednek. Csakis azok képesek önmagukban megállni a helyüket, amelyek valamely erős mágiaformát találtak maguknak, miben kiugrót tudtak alkotni. Ilyenek lehetnek például a villámok megzabolázására szakosodott rendek, a tetoválásokkal varázslók vagy azok, melyek hatalommal bírnak az élőholtak felett.

[203] *A tükörjárás, a mágikus tükrök használata a kyr hagyomány, de sok női társaság gyakorolja manapság is e művészetet. (Toronban még képesek ily tükröket készíteni, még ha azok hatalma meg sem közelíti a Kyria idejéből származókét.) Ezek a hagyományok főleg azért különülnek el mégis egymástól, mert mindőjük eltérő mágikus módozatokkal alkotott ókyr tükörhöz kötődik, s gyakori, hogy az egyes mesterekhez vagy metódusokhoz, tartozó varázstükrök mások számára hasznavehetetlenek. A tükrök anyaguk szerint is különbözhetnek: lehetnek kristályból, füstből, üvegből vagy fémekből is. Csak Erigow-ban két holdezüst tükröt őriznek, melyek a történelem viharait túlélték, s állandóan óvó szemek figyelik őket. E tárgyakon keresztül bízvást el lehet jutni valahova…*

Mindazok, amelyek önmagukban életképtelenek lennének, mert elsodorná őket a Háromfejű káosza, más rangbéli klánokkal szövetkeznek – egymással vagy a különféle tolvajrendekkel. Megtaláljuk őket a kereskedőszervezetek mellett, a kalóztestvériségekben, időnként a Tharr-szekták kebelén és egyáltalán: a falvakban, városokban mindenütt.

Feltétlenül pártfogókat kell keresniük a *satorr*-klánokhoz (vagyis az obsorokhoz) tartozó, titkon tevékenykedő szervezeteiknek is, másként soha nem törhetnek ki a bűnözők közül.

A *magitor*ok által alkalmazott mágiaformák minden valószínűség szerint a Boszorkányerődből származnak, s valahol félúton állnak a leromlott kyr metódusok és a tapasztalatokon alapuló varázshagyományok között. Úgy gondoljuk, hogy a boszorkánymesterek által gyakorolt mágiatípusok kezdetben világosan elkülöníthetőek voltak egymástól, és nekik maguknak csakis olyan szektáik léteztek, amelyek egy-egy területen bírtak komoly hatalommal (például a természetmágia, vagy a rontások, vagy a nekromancia terén *sa sata*). A jelenlegi helyzetet – ahol előfordul, hogy egy klánon belül akár több hagyomány is él – a folytonos keveredésnek és belső háborúiknak köszönhetjük, melynek során a győzedelmeskedő szekták beolvasztották (vagy elpusztították) ellenfeleiket.

A *magitor*oknak nincsenek olyan átfogó szervezeteik, mint amilyennek például az alidaxi boszorkánykirálynő parancsol. Szektáik ott vannak bárhol, amerre csak meg tudták vetni a lábukat, központi ellenőrzést senki sem gyakorol felettük – ha csak ide nem számítjuk, hogy természetesen feltétlen engedelmességgel tartoznak a Boszorkányerődnek és a dinasztiának. Ugyanakkor mindenben követniük kell a felettük álló kasztba tartozó egyéb *magitor*ok utasításait is.

Így kerülnek a boszorkánymesterek időről időre a toroni sereg különféle egységei mellé, akár a határ túlsó oldalára is, legyen az kifejezetten ellenséges terület vagy akár „szövetséges" vidék, mint amilyen Abaszisz.

Gyorsan burjánzó és rendkívül ellenálló társaságaik fokozatosan terjesztették ki befolyásukat a Quironeia minden részére. Ma már megtalálhatóak nemcsak a Toron Császársággal közvetlenül határos területeken, de a dél-quironeiai városállamokban és (rejtőzködve akár) a Riegoyöböl mentén is.

Persze akadnak olyan szervezeteik, melyek jelentős hírnevet harcoltak ki maguknak. Kétes módon tett szert hírnévre a néhai Rhihar városának legfontosabb *magitor*céhe, a Seutta Chados: egy saját maguk által kikísérletezett mágikus betegségben vesztek oda az egész várossal egyetemben. Csupán Tharr járványfalóinak közbelépésével sikerült megálljt parancsolni az elszabadult káosznak.

Az öreg boszorkánymester kamráját soha nem szerette: elmúlás és halálszaga volt, ha nem is olyan tömény, mint az élőholtaké. Szárított növények, döglött – porított vagy még nyirkos – állatok, bebörtönzött néhai illatok, halott fák, kiszikkadt ruhák elegye lebegett a szűkre mért ablakszemek között. Régi fóliánsok, zörgő pergamenek, csorba üvegcsék, palackok mindenütt – legtöbbjük maga is öregebb a sebhelyes *magitor*nál.

Az alacsony mennyezetről halolaj lámpás bűzölgött, burája feketére kormozódott már rég. Az ajtón a belehajigált kések nyoma, az asztalban a szuvaké, a padlaton az évtizedeken át kilögybölt szereké. A különböző könyveket, eszközöket, tégelyeket mintha maga *Tharr szórta* volna szerteszét, s rajta kívül valószínűleg csak maga Shirido látta át az egész *módszeres* rendetlenséget. Tökhéjba szárradt festékek, homályos lencsék, tűk, náddarabok és ecsetek, teknőcpáncél, kisebb-nagyobb csontok mindenféle rendű és rangú állatokból, palackba zárt leheletek, egy jókora mérleg, réz háromlábak, Néhány gyümölcs, reggelik, ebédek és vacsorák maradványai, foltozott üstök, cserépdarabok, kicsorbult és hegyük vesztett kések, éles pengék, kisbalta, hogy gyújtóssal táplálja az ősöreg, öntöttvas sárkányt, csapdába ejtett hangok, ablakok, melyek távoli helyekre nyíltak, gombolyagba tekert ökörnyál, fémcsövek, fapeckek és üvegdugók, zsákok, tarisznyák, iszákok, ékkövek és értéktelen kavicsok, egy megsüppedt ágy, néhány találomra összeválogatott szék – három- és négylábúak egyaránt –, egy kortól meghajolt írópult, két mozdíthatatlannak tűnő láda, s egy egész falat elfoglaló, zsúfolt polc. Shirido szeretett itt élni.

Fekete vizek

A kasztokról

Kitűnő tetoválórendeket találunk Toron keleti végeiben. Hagyományosan a kígyópápa zsoldjában állnak a Khom-morah klán *magitor*ai, a közrendűeknek szánt leghíresebb tetoválókönyvek összeállítói. Ősi ellenségüknek, a Poklosak nevű szervezetnek a mágikus betegségekkel sorvasztott *magitor*ai rituális szenvedésükkel Ag'-kahytrasnak, a bélpoklosok kínzójának áldoznak. Önkívületi állapotban készített rajzaik különleges hatalommal bírnak.

Több shuluri rend hírnevét az élőholtak fölötti hatalmának köszönheti. Közülük is kiemelkednek a Rézorr és a Sópárlók nevű szervezetek. Ez utóbbiak kísérletező kedvükről híresültek el: gyakorta bilincselnek lelkeket állatok testébe, s így készítenek „kémeket", mikkel kiválóan tudják ellenőrizni területeiket. Szintén shuluri rend, és ugyancsak a holtakkal kísérletezik a Mástestűek nevű szervezet. Ők voltak azok, akiknek – elsősorban tetováló *magitor*aik segítségével – először sikerült olyan holt szolgákat teremteni, melyeket külsőleg alig lehetett megkülönböztetni az élőktől, s a megfelelő lélek bebörtönzésével akár éveken keresztül hűséggel szolgáló teremtményeket hozhattak létre. Sőt, egyes beszámolók arra engednek következtetni, hogy némely *magitor* ebben a szektában maga is élőholt, s nem ritka, hogy a bebörtönzött lelkeket fel tudják ruházni a képességgel, hogy visszaemlékezzenek korábbi életeikre.

A birodalom nyugati vidékein elsősorban a különféle természetmágikus fogásokat kedvelő szekták terjedtek el. Legismertebbek közülük a Szélhívók, illetve az utóbbi időkben Morgena kegyeit kereső Tiprók rendjei. Ez utóbbiak keltették azt a hatalmas vihart is, mely kicsiny híján elpusztította az Ebedor környéki partokat mintegy kétszáz esztendővel ezelőtt. Gedaga-yggyr *regitor*a akkor szabályos hajtóvadászatot indított ellenük, s azóta sem tudni, mi bírta végül szándékai megváltoztatására, s mi mentette meg a Tiprókat a teljes pusztulástól.

Az Északinak is nevezett Magános Ház egyik melléknevét („villámló kalmárok") a neki hűséget fogadott rangbéli *magitor*szektáknak köszönheti. Kiemelkedik a boszorkánymesteri rendek közül az Omrahan Kakhatss nevű szervezet is, melyet talán „mennydörgő ostornak" lehetne fordítani, nem véletlenül. *Magitor*aik ugyanis különleges, villámvarázzsal szőtt ostorok és korbácsok készítésével hívták fel magukra a figyelmet.

A Szövetséggel folytatott harcok hívták életre a különféle átokvető vagy ragályhajtó rendeket, melyek átkok, rontások és betegségek irányítására, terelésére képesek. Legnagyobb hírnévnek közülük a Dass *regitor*ának címerlándzsája alá tartozó Kékszájúak örvendenek.

Látható hát, hogy a toroniak nincsenek híján a gonosz fattyaknak, s örömünkre csupán az

Mély levegő. A korhatag erkély, az édes virágok, a fekete kanális illata.

– Szólítsd őket! – lehelte.

Presthyr halk duruzsolásba kezdett. Háromujjat kirázta a hideg. Mert nem emberi beszéd volt, soha egyetlen élő nem szólt ilyen szavakkal, s a boszorkánymesterek is csak azért bírták, mert lelküket eladták már régen a halott országok urainak.

A holtak nyelve.

Valami felnyögött mögöttük, s a csónak megrándult.

Háromujj riadt tekintettel fordult meg. Zavaros fénnyel világítottak a vérrajzok a csónak peremén. Azokon túl, az erkély árnyékában pedig valami felfoghatatlan dolog hullámzott.

– *Zhess massass arich'a chass...* – nyögte a boszorkánymester.

Az a valami – halálhideg árnyék, utolsó lehelet talán – az erkély alatti falba volt börtönözve, onnan szólította elő a kopaszodó férfi.

– *Murchassas arich' a khor...*

Nem volt hangja, de hullámot vetett, sem szaga, de felkavarta a halott, fekete vizet, s a csónak kibillegett az erkély alól a vízre.

– *Huirthass huiragass arich'a morss...*

Körben halott hátak vetettek fodrokat a fekete csatornára: úgy közeledtek, akár az óriás halak. Fejüket nem dugták a dögvíz fölé, de egyre jöttek, s árnyak szakadtak el a túlpart házainak faláról is.

– Nem engedelmeskednek! – sziszegte hitetlenkedve a boszorkánymester. – Csak előjöttek, de nem irányíthatom őket...

Háromujj csúnyát káromkodott.

Fekete vizek

szolgálhat, hogy más rangbéli szektákhoz hasonlatosan felőrlik egymást a felsőbb kasztok által rájuk kényszerített belső háborúikban.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

A Láncbarátokról

Ezek a gazemberek ott vannak Toronon belül mindenütt. Rangbéli klánnak számítanak, ám sem egyetlen központjuk, sem egyszemélyi vezetőjük nincs. Szétszórva tevékenykednek, utasításaikat tartományonként határozzák meg. Sokáig úgy hittük, közvetlenül a dinasztiának vagy a Kobráknak vannak alárendelve, ám a legújabb hírek szerint egy ókyr Nemes Ház, a Dailad tartja kezében a pórázukat. Vélhetően ez nem mindig volt így, s meglehet, hogy ezen famorok befolyása is újabb keletű. Egyes források állítják, hogy a Láncbarátok a közelmúltig az on-Keilor család irányítása alatt álltak.

Nemtelen és becstelen figurák, kiket csupán a szervezet birtokolta rang különböztet meg az obsoroktól. Díszes oklevelükben a különféle tőröket, ostorokat és korbácsokat jelölték fegyvereikként, melyek közül ez utóbbi kettőt nyíltan viselhetik is.

Minden tartományban (általában a *regitori* székhelyeken) megtaláljuk rabszolgaerődjeiket, ahol parancslóik ülnek, akik jobbára a sedular kasztba tartoznak. Mindezek mellett akadnak pietorok is,

Az ajtó nagy volt, kosztól reves és mindenekelőtt zárt.

Vasalása rég megfeketedett, felületén nyirkos penészfoltok világlottak. Ambellir, a *sycarr*ok vezetője közelebb hajolt és óvatosan szemügyre vette, anélkül hogy megérintette, vagy akár egy aranszál közelebb mozdult volna. Leginkább a szagát érezte. Büdös volt, mint egy mosdatlan vénember. Hátrébb lépett és Khotallra pillantott.

A boszorkánymester elmosolyodott és meghajolt. Odvas fogai egy pillanatra megvillantak a tolvajmécs pisla fényében. Meglazította az övet a derekán és közelebb lépett. Mormogott valamit, de Ambellir nem nagyon értette. Félreállt az útjából.

Egy kicsit följebb emelte a fényt. A láng hunyorogva táncolt a *magitor* hátán, amint az kétfelől leengedte magáról szőrbogos köpönyegét. Szikár, inas öregember volt, hátán korbácsnyomok mutatták mindennél ékesebben a múltját. Klánja, a Fojtók, *satorr*-szektából emelkedett kétes hírnévre, onnan orozva magának tudást és hatalmat, ahonnan csak bírt. A *sycarr* tisztelte ugyan az efféle igyekezetet, ám magát a rendet nem sokra tartotta. Alja nép, semmi több, mely Tharr kegyéből próbált mind magasabbra törni. Ám az, hogy ez a fickó itt volt vele, mindennél ékesebben mutatta, hogy a Háromfejű kedve szerint tevékenykednek, s Ambellir jól tudta, mit kockáztatna, ha kétségbe vonná az Ő döntéseit.

A tetoválást nézte inkább az öregember hátán, a szabadon burjánzó mélykék mintát, amely szinte az egész inas felsőtestet beborította, s a megereszkedett vállakon át letekergett petyhüdt hasáig.

A boszorkánymester sutyorogni kezdett. Előre beszélt, a kosztól reves ajtó felé, a sötétségbe, mit maga is csak jobban elmélyített most, hogy a tolvajmécs gyenge fénye előrekényszerítette az árnyékát.

Először úgy tűnt, az izmok ránganak a *magitor* hátán. Látta már, miként dolgozik az ember szolgája, mégis újra és újra megdöbbentette. A zavarosan burjánzó tetoválás hullámozni látszott, remegett, és a kyrvérű úgy vélte, talán még sziszeg is. Ambellir elhúzta a száját.

A mélykék rajzolat végül ragacsosan mozdult, elvált az öreg bőrétől, felkunkorodott a szélein, majd emelkedni kezdett, míg az inas hát teljesen le nem dobta magáról. A szolga remegő füstnek rémlett a gyenge fényben, átlátszó kísértetnek, melynek börtönében lustán kavargott az életre kelt rajzolat.

Ott állt végül a *magitor* előtt. A félhomályban nem lehetett megmondani, milyen formát vett fel végül. Az öregember megállás nélkül susogott. Amikor végül abbahagyta, a tetovált szolga megremegett, majd csöndben megmozdult. Az ember szinte teljesen eltakarta, nem nagyon lehetett látni, mit is csinál.

Ám Ambellir nagyon is jól tudta: átsiklott a túloldalra valami résen. A reves ajtó alatt, esetleg a rozsdaette vasalások környékén.

A *magitor* megfordult. Nem nézett fel. A halvány mécsfény végigcsiklandozta a testét. Sápatag alakjáról eltűnt minden rajz, csupán egy vörhenyes folt mutatta a szolga nyomát. Tisztelettel meghajolt a *sycarr* előtt, loncsos haja zsíros bogokban hullott szőrtelen mellkasára.

– Hamarosan, nagyuram – jelezte kezeivel.

Ambellirnek úgy rémlett, talán beszélt is hozzá.

Mesék Toronhoz

akik a szervezet tevékenységéből húznak hasznot és kétségkívül a Láncbarátok vezetői közé kell őket sorolnunk. Elsősorban a külországi cserkészéseknél jut nekik szerep, s ők azok, kik jelenlétükkel jogot adnak egynémely *sympietor*nak a fegyverviselésre. Ugyanakkor ezen vezetőiknek hadakozniuk nemigen kell – a pietorok nem tartják őket méltónak a fegyveres küzdelemre, az egyéb rangbéli klánok pedig óvakodnak tengelyt akasztani velük. A Láncbarátokat kétségkívül az egyik legnagyobb navorszervezetnek tekinthetjük: számos *otrattor* is nekik dolgozik, saját flottát tartanak, boszorkánymesteri rendek tartoznak a csatlósaik közé, és általában jó kapcsolatokat ápolnak a különféle tolvajklánokkal.

Tevékenységük rendkívül szerteágazó. Veszett hírüket kétségkívül az emberkereskedelemnek köszönhetik, ám egyéb üzelmeikből vélhetően komolyabb bevételeik vannak.

Úgy véljük, adóikat a *regitor*i székhelyeken keresztül közvetlenül a Dailadoknak fizetik, akik cserébe oltalmazzák őket szerte a birodalomban. Nem fegyveres védelemről van szó, csupán egy ókyr nemes család puszta nevéről, mely szinte lehetetlenné teszi, hogy bárki is fegyvert ragadjon ellenük vagy egyéb ostoba tervvel veszélyeztesse működésüket.

Szabályos vadászatokat rendeznek a Toronon kívüli területeken – leggyakrabban a nyugati puszták felé csapnak ki, ahol egyetlen komoly hatalom sincs, amely meg tudná védeni az ott élőket. Kalmáraik folyamatosan járják a határ menti erődítményeket, hogy felvásárolják a hadifoglyokat, s elszállítsák őket az ország belsejébe. Fürge hajókkal járják a keleti tengerek vizeit, s jaj azoknak a tiadlani vagy sinemossai halászoknak, kik nem veszik észre idejében ezeket![204]

A Láncbarátok nagyobb hajói a Quiron-tenger déli partjáig is eljutnak, s az Abasziszban elítélteket vagy a városállamok környékén elfogott szerencsétleneket szállítják északra. A Fynvynzátonyokon és a Karkvin-szigeteken hatalmas rabszolgalerakataik vannak, ahonnan más hajóik szállítják aztán az élő árut a birodalomba.

A rend gyűjti össze a szerencsétlen adósrabszolgák seregeit, s tereli azon vidékekre, ahol értékesíteni tudja őket – hacsak azok azonnal nem kerülnek hitelezőik szolgálatába. A Láncbarátok üzemeltetik a legnagyobb rabszolgapiacokat is, melyek közül kiemelkedik a shuluri Könnyes tér a kikötőnegyedben.

Leánykereskedelemmel is foglalkoznak, de a kikötőkben a matrózok toborzása szintén hozzájuk tartozik – mert a vitorlásokra elszegődtetett ifjak nem mindig hajlandóak tengerre szállni. A Láncbarátok az efféle révekben az óvatlan – menlevél nélküli – külhoniakra, az úgynevezett *rann*okra vadásznak, s előjogaik közé tartozik a más fajúak becserkészése is.

A seregek szórakozni vágyó tagjaiból ugyancsak szívesen húznak hasznot: mozgó bordélyokat üzemeltetnek, rabszolgaviadalokat rendeznek nekik (ebben a hozzájuk köthető, Csörgetők nevű szervezet számít elismertnek). De mutatványosokat és *periddo*színészeket is cipelnek magukkal várról várra.

Alaposan kiveszik a részüket az ajzó- és kábítószerek kereskedelméből, s ha ők maguk nem is jogosultak harci és szerelmi áfiumok készítésére, embereiknél mindezeket könnyedén be lehet szerezni.

Viadalokat, fogadásokat szerveznek, s persze háború idején a seregeket követő, kalmárokból, szajhákból és hullarablókból álló szedett-vedett hadban is jó pár láncbarát menetel.

Talán meglepő, de valamimód még az orvostudományokhoz is értenek, már ha azt a felcseri munkát ide lehet sorolni, amivel a hadszínterek sebesültjeit megkísérlik összefoltozni és lábra állítani – valamint kifosztani. Módszereik rettenetesek ugyan, ám működnek. Mi sem jelzi ezt jobban, mint hogy a sebesültek cimborái gyakorta maguk keresik meg őket, hogy bajtársaikon segítsenek.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

[204] *Itt a legnagyobbak a veszteségeik is, hiszen e két állam jelentős erőkkel lép fel bármilyen toroni tevékenység ellen, a Láncbarátokat pedig különösképpen gyűlölik.*

Beszéltem már neked a különféle papokról és az ő rangjaikról. Meg tudod-é mondani, hova helyezte őket a mi urunk?

Úgy igaz. A sedularok közé. Én mégis azt mondom neked, hogy akadnak olyanok is közöttük, akik nem érdemelték ki ezt a rangot és a navorok között a helyük. Kíváncsi lennék, meg tudod-é nekem válaszolni, ha megkérdem, melyek lehetnek ezek?

Gondolkodj!

Ha mégsem tudnád a választ, hát íme:

A Kitaszított kegyében élő kígyós némberek, Orwella papnői – kik néhanap azért felbukkannak Tharr kegyéből a birodalomban, ide soroltatnak, függetlenül attól, mi is rangjuk sajátjaik között. Ha pontosabban akarunk fogalmazni, azt kell mondjuk, mihelyt kiderül, hogy Orwellát szolgálják, a birodalmi törvények értelmében navorokként kell őket kezelnünk. Így lehet azután, hogy akár úrinők is hirtelen a navorok között találják magukat – éppen ezért a Kitaszított szolgái igencsak óvakodnak attól, hogy kilétükre fény derüljön.

Szintén ide tartoznak azok, akik a különféle hekkák szentélyeit ápolják és gondozzák. Az ő munkájuk hasznos – és szerintem különb, mint a kígyós asszony bármely hívéé. Ezeket a szentélyszolgákat nem meri bántalmazni senki. Miért is lenne oly botor bárki, hogy megpróbálja magára vonni egy hekka haragját?

Tabram Erditt ***khótorr*** *tanbeszédéből*

A *pietarchass* egy lapályon fekszik. Megközelíteni mégis könnyű, hiszen a fegyveres gyakorlatozásra szánt területeket leszámítva gabonával vetették be a környékét. A dobtorony, amellyel mindenféle fontos ügyekben előszólíthatják lakóit, a falubíra épületében van. Ez nem túl erős, háromszögű kőház, a sarkain tornyokkal. Raktárakkal van körülvéve kétfelől, a harmadik oldalról a gyülekezőtér öleli. Itt szélesebb, sáros *utca vezet* körbe, megkerülve a falubíra házát, magába harapva ismét a térnél. Erről nyílik sugár szerint a többi utca a navorok házaival, majd rögvest a földek mérföldhosszan. Ezeket jól kijárt kocsiutak hálózzák.

Más fontosabb dolgok a következőképp helyezkednek el: a gyülekezőtér keleti végén kis Tharr szentély áll. Szemben vele a kórusház. Egyterű, de igen magas épület. A falubíra házával szemközt, a tér túlfelén a fegyverház. Egy nagy ajtaja van, ablak nincs rajta. A körbefutó útról nyílik a legszélesebb utca, ez a meszelt navorházaktól kísérve egészen az istállókig és a gyakorlótérig vezet. Itt van egy öt ember magas rönktorony is, őrökkel.

Csakúgy a faluba be- és az onnan kivezető út mentén is. Ezekben kürtösök vannak.

A navorok kicsiny portákon laknak. Mindegyiken csűr, konyhakert és lábasjószág. Meglehetős sok kutyájuk és libájuk van, ezért odabent észrevétlen közlekedni majdhogynem lehetetlen. A tetőket fazsindellyel fedik, s módosak lévén vélhetően Sogron kegyét is reákérték. Körülbelül háromezer lélek lakja, legalább a harmada fegyverforgató férfi.

Gazdag katonafalu, de megtámadását nem javasoljuk.

A Kerveri farkasok nevű haramiabanda felderítőjének megfigyeléseiből

Mondhatom, utamon jó néhány *khótorr*al összevezetett az én Uram, s ezek legtöbbjétől békében váltam el, még az oroszlánosoktól is. De ez, amelyikre ma bukkantam, különleges volt.

Még csak a második saruját viselte, de már igen okosnak képzelte magát. Jókora darab volt, pökhendi szemekkel és szőrös ábrázattal. Néhány fiatal navorlegény üldögélt az asztalánál, azok tisztességgel köszöntöttek is, csakúgy, mint az egész kocsma, de ez nem moccant, csak a kutyámat illette egy rossz szóval.

Mondtam Kutyának, hogy ezt sajnos nem hagyhatjuk szó nélkül, de elébb innék valamit. Jókora kocsma volt, amekkora illik is egy ilyen méretű *uriochass*hoz. Alacsony mennyezetű, sű-

rűn alátámogatva sörszagú tölgygerendákkal. Három oszlopsor tartotta a tetőt mindegyikben öt gerendával. Tizenöt asztalnál csendesedtek hát el, amikor a kutyámnak válaszoltam. Bassyn földesvárosa valahol a bak és az oroszlán ösvényeinek határvonalán fekszik, nem először láthattak már ilyen összezördülést. Olyan vendég is akadt, amelyik elmosolyodott.

A *khótorr*on láttam, hogy mégsem lesz időm meginni azt a sört. Megemelte a maga mellé helyezett irhaköpenyt, jelezve, hogy ösvénye nevében cselekszik most. A köpenyt halványbarna gereznákból varrták, s szerintem inkább kutyából, semmint oroszlánból. Ezt meg is mondtam neki. Az én kecskeszőr köpenyemet legalább nem érhette ilyen szégyen.

Hármat lépett és ott volt mellettem. Ordított valamit, de nem egészen értettem. Vasalt botjával nagyot dobbantott a döngölt földpadlón, úgy terpeszkedett fölém, egészen felfújva magát.

Nem tudhatta, hogy viszonylag ügyesen forgatom a botomat.

Rettenetesen beleütöttem vele az arcába, csak úgy reccsent.

A gyerekeknek meg a legényeknek megengedtem, hogy összerugdossák. Hátha okulására szolgál. Kutyának megmutattam, hol harapja össze a botos kezét. Mondhatom, Kutya egészen belevadult, úgy kurjásztak a legények.

Aztán kidobattam a fickót, s Tharr nevében parancsoltam magamnak egy korsó rossz sört.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

Azt viszont kár is lenne tagadni, hogy mindenütt szép számmal előfordulnak. Úgy a nagyobb udvarokban – miként itt atyádnál –, vagy az egyszerű háztartásokban is.

Közülük legtöbben a hatalmas obsor-gazdaságokban dolgoznak: földet művelnek, követ fejtenek, avagy éppenséggel a birodalom úthálózatát próbálják megjavítani avagy újraépíteni.

Mindenféle népek ezek, legtöbbjük hadifogoly, vagy adóssága miatt került rabláncra. Szintúgy közéjük kerülnek a mindenféle bűnözők és egyéb oktalan személyek, akik valami módon elveszítették Urunk kegyét.

Ezek után jönnek sorra a nagyurak és Tharr jog nélküli szolgálói, szintén szép számmal. Csakúgy munkálkodnak a kalmárnépek keze alatt és a kézművesműhelyek falai között. Noha te valószínűleg nem találkoztál még a navorok háztartásaival, biztosíthatlak róla, hogy ott is találni rabnépeket, s még a szegényeknél is.

Ezen jogtalanok a legtöbbször adósságuk fejében kénytelenek lemondani kiváltságaikról, de olyan is előfordul, hogy valamelyikük éppenséggel élelemhiány miatt kényszerül családtagjait eladni. Elsősorban a navornépek között találni olyan rabszolgákat, akiket például örökbefogadás útján vetettek rabláncra, bár ilyenkor valódi láncokról a legritkább esetekben beszélhetünk. Ezen obsorok gazdái is meglehetős szegénységben élnek, s gyakorta meg sem tudod különböztetni, melyik az úr és ki van neki alávetve.

Torr Asapass fejtegetése a jadili kikötőfelügyelő legkisebb unokájának

Obsor

Igen, ifiúr, valóban számosak a rabszolganépek itt a birodalomban, de korántsem kell azt hinnünk, hogy belőlük lenne a legtöbb. Ez az elsőség a navorok kasztját illeti meg, de úgy vélem, még a sedularokból is több akad a birodalomban, mint a rangtalanokból.

A pelerittisi kőfejtők Kyria óta szolgálják a birodalmat. Pelerittis a Magas-Vinverio legjelentősebb lunirbányája volt valamikor, s csak az istenek a mondhatói, hány hegyet hordtak szét a bányászok, mielőtt a tárnák végleg kimerültek. Akárcsak a többi, szerte a birodalomban.

Ma nem más, mint egy teraszos módon szétfaragott, száz mérföld hosszú, meredek sziklafalmaradvány, amit sivatagnyi kőgödör ölel körül

mindenünnen, azon túl pedig hegyvonulatnyi kőtörmelék szerteszórva. Bennük a kyr kőtörők leromlott óriásházai álldogálnak elhagyatva. Keletről a Vinverio szerencsésebb, mágiával megerősített bércei óvják, nyugatra, a birodalom belseje felé márványút vezet tőle.

Noha még manapság is kutatják a hegy gyökerét, hátha valamely rejtett telérre bukkannak, aligha valószínű, hogy amit a kyrek nem találták, arra mások rátalálhatnának.

Amit onnan a mélyből az obsorok mégis elő tudnak bányászni, s amiért ez a hatalmas kőszáj évente több rabszolgát nyel el, mint a többi együttvéve, az a lunirmárvány. A mágikus anyag ezekben a rétegekben már olyan ritka, s olyannyira porszerűen színezi a követ, hogy a márvány összeőrlésével sem nyerhető ki belőle gazdaságosan.

Viszont a mágikus fém ereje áthatja a követ, s oly anyagot ad, ami a kyrek varázsos épületeihez nélkülözhetetlen. A manapillérek, örvényablakok és óvó csatornák anyaga ez. Oly ritka, hogy néha még a császári tilalom ellenére is indulnak karaván ok az óidők romvárosaiba lunirmárvány felkutatá-

Alyssya később nem is értette, miként képzelhette, hogy az *obsara* előtt el tudja majd rejteni a kilétét. Ó, milyen ostoba is volt! Talán már a néma fürdetőlány is mindent kifecsegett a szolganépek között a fürge kézjeleivel.

A női lakrészek obsorainak nagyasszonya kellemesen domború, sápadtra festett nő volt vastag csípővel, lesütött szemekkel és fehér szájjal. Karjain vörös csigaházakból fűzött gyöngysor. Alyssya már akkor elbizonytalanodott, amikor az *obsara* tökéletesen végrehajtott tisztelgő leborulással köszöntötte, s nem valamely egyszerűbb formulával, amit Syshĵa bizonyosan engedélyezett neki.

Tanácstalanul nézett le a fürdő márványasztaláról, vizes fürtjei arcába hullottak.

A nő karcsú ujjai mozdulatlan ívekkel mutatták, hogy szóval is köszöntené gazdáját.

Alyssya kiszáradt szájjal adott rá engedélyt.

– Ėmeļly vagy Alyssya asszonyt köszönthetem benned, *suessa*?

A kyr nő sokáig hallgatott. Elkapta a tekintetét a fürdő páravizes pallóin hasaló obsorról, s beharapta a száját kétségbeesésében. Sírni lett volna kedve. Örült, hogy a szolgálója nem láthatja.

Végül nyugalmat erőltetett magára, s a hangja is határozottan csengett.

– Alyssya vagyok.

A nő továbbra sem mozdult a padlón. Ezüsthímes selyemruhája összegyűrődött hatalmas feneke és íves lábai hegyvölgyeiben. Halványkéken és levendulaszínűen, Syshĵa színeiben.

– Elég ebből a színházból valóban – sóhajtott végül a kyr nő. – Engedélyezem, hogy mindenben úgy viselkedj velem, miként azt a nővérem neked engedélyezte.

Hosszú, kacskaringós formulát fűzött hozzá a birodalom régi nyelvén, melynek egyes szavait csak efféle feloldozások során vette a szájára, máskor soha.

A nő széles mosollyal ült föl, lábait féloldalt maga alá húzta.

– Úgy legyen kisasszonyom – mondta, s leplezetlenül végigmérte azután Alyssyát. – Istenek, csakugyan szakasztott, mint az enyém. – Lassan elkomorodott a tekintete. Megcsóválta a fejét, fehér mosolya eltűnt. – Hát mibe keveredett az én kis galambom?

– Nem tudom pontosan magam sem – válaszolt önkéntelenül is Alyssya, annyira megdöbbent az *obsara* közvetlenségén. Nem gondolta volna, hogy a nővére ily közel engedte magához ezt a nőt.

– Ó, istenek... – nyögött fel a másik, amint feltápászkodott. Anyáskodó tekintettel nézett végig Alyssyán, hogy az egészen elérzékenyült.

Talán senki más nem jutott Syshĵának ezen az átkozott szigeten...

– Mutassa csak a nyakát kisasszonykám – lépett az *obsara* a fürdő asztalán hasaló kyr nő mellé. Értő kézzel kezdte masszírozni új asszonya vállát. Alyssya megadón hajtotta le a fejét.

– Senkinek nem mondhatod el, hogy én vagyok itt, és nem Syshĵa – mondta.

– Hogy képzelhet ilyesmit egyáltalán, kisasszonyom? – kérdezte a nő. Hangjában mosoly bújkált. Erős ujjakkal dögönyözte Alyssya nyakát és gerincét. – Ha én azt mondom, a mi lányaink ugyan meg nem mukkannak. Tudják, ki vagyok. – Göcögve nevetett. – Néha még a fegyverekkel járók is kitérnek az utamból, tudják, hogy kisasszonykám úgyis megvédene.

– Ne locsogj annyit! – mondta halkan Alyssya – Csak tedd a dolgod!

– Elnézésed, *suessa*...

Az obsor keze csendben járta betanult pályáit a nő hátának sima bőrén.

– Hogy hívnak?

– Askaria a nevem, de a kisasszonykám csak Ariának nevez.

Alyssya elmosolyodott. Megszerezte az első szövetségesét nővére bőrében. Egy obsort.

– Rendben, Aria – mondta. – Nekem is jó lesz ez, ha már neki így tetszett.

Tűzön, vízen, árnyékban

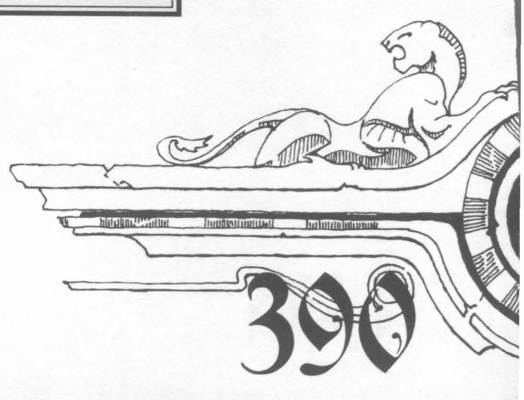

sa végett. Akkorát, minek megmozdítására csak képesek.

A kisebb darabokból faragják a kőlámpásokat, melyek a ráolvasás erejétől és szándékától függően világolnak. A nagyobb márványdarabokat, ha egyszer már a helyükre szállították azokat, csak az *odabator* klánok illethetik. Megmunkálásukkor – a lunir varázsától – hangot csak alig lehet belőle kicsalni akármi vésőnek is.

Azon tárnák környékén, ahol még akad ebből az anyagból, hatalmas rabszolgatelepek terpeszkednek. Kőből és bőrökből összerótt városok ezek, a sötétség kasztjának vezeklőhelyei. Fallal nem kerítik őket. A roppant kőmezőkön észrevétlen menekülni lehetetlen, a fejtő madarai pedig éjjel-nappal ott kerengenek magasan az egekben. Obsorkeselyűnek hívják ezeket, de rajtuk keresztül értesülnek a kőfejtő urai a területükre lépő *odabator*-szekerek vagy a Láncbarátok érkezéséről is. Különb madarai talán csak a császári légióknak vannak.

A rabszolga-felügyelők barakkjai az obsorszállásoktól távolabb, azoknál magasabban helyezkednek el. Mellettük Tharr szentélye és a szerzetesek alvótermei.

A pelerittisi fejtőkben a lunirmárványon kívül jófajta épületkövet, fekete- és vörösmárványt bányásznak, s összesen mintegy harminc különféle rabszolgatelepet lát el munkával.

Khamem khótorr: ***Toroni krónikák***

Tharr szolgálóiról

A Háromfejű segítőinek számát még csak megbecsülni is igen nehéz. Vitán felül áll azonban, hogy leggyakrabban szerzeteseivel találkozhat az ember, ha a birodalom útjait járja. Ezeket a félállati teremtményeket ott látni a háborúba masírozó hadak mellett, ők gondozzák a templomokat és a gazdaságokat, ott énekelnek a kórusokban, ők harcolnak a szekták végenincs ütközeteiben, s legfőbb uraik, a kígyókardú papok minden parancsát gondolkodás nélkül teljesítik.

Másképp nem is tudnák. Közkeletű vélekedés, hogy tudatos gondolkodásra teljességgel képtelenek. S ez egyáltalán nem a véletlen műve.

Seregeiket szerencsétlen gyermekekből toborozzák: a Háromfejű *khótorr*-papjai gyűjtik be őket végtelen vándorlásaik során Toron minden vidékéről. Torz gyerekek ezek már születésüktől fogva, gyakori, hogy értelmük ki sem alakul, vagy életképtelenek, s halálra lennének ítélve a birodalom folytonos kavargásában. Hozzájuk csapják mindazon apróságokat is, kiknek testi vagy elmebeli hiányosságai éppen nincsenek, ám családjaik az ő áldozati ajándékukkal vélik szerencséjük jobbra fordulását vagy adósságaik törlesztését megváltani. A navorok felajánlásait egészítik ki azután mindazon obsor gyerekekkel, akik a rabszolgagazdaságokban látták meg a napvilágot vagy a nagyobb városok nincstelenjei közül fogdosták össze őket. Nem feltétlenül érzik mindezt a navorok veszteségnek. Áldozati ajándék ez, egyben kitüntetés, hogy vérük Tharr szolgálatába kerül.

Hatalmas, ökör vonta kocsikkal, szomorú karavánokban vándorolnak azután ezek a gyermekek a távoli nyugatra, Daychín Tharr uralta vidékei felé. Ezen az ezerszer feldúlt és elpusztított területen lelnek azután ideiglenes nyugodalmat, midőn elnyeli őket a Néma valamely erőddé formált templomgazdasága.

Még Toronban is sokan tudják úgy, hogy ott csak itatják s táplálják őket mindazon rendkívüli hatalmú és mérgező főzetekkel, melyek végül testi-lelki torzításukat (arrafelé úgy mondják, Tharr ajándékát) eredményezik. A valóságban inkább azt kellene mondani, átitatják őket ezen szerekkel. A daychíni templomok mélyén hatalmas kádakba parancsolják a szerencsétleneket, azokban áznak azután hónapokon keresztül, míg testük teljességgel Tharr befolyása alá nem kerül.

Hajukat, szőrzetüket elveszítik, bőrük kifakul, megszürkül és elszarusodik, szemük zavaros sárgába fordul. Fogazatuk megerősödik, hogy

harapásuk már-már a kutyákéval vetekedjék, s körmeik is fekete karmokká válnak, hogy ha kell, fegyverek nélkül is szét tudjanak tépni bármit, mire uraik rámutatnak.

A roppant kőkádak zavaros fürdői ellenállóvá teszik testüket a legtöbb áfiummal szemben, s csupán a famor- és pietormérgek bírhatják le őket. Ezen mágikus keverékek más tulajdonságokkal is felruházzák e lényeket: sebeik bűbájos gyorsasággal gyógyulnak, a betegségek szinte nem is ártanak nekik, csupán a mágikus ragályoktól sorvadhatnak el – még ha lassabban is, mint a hétköznapi szerzetek.

Felavatásuk során egy „kígyócsinálónak" nevezett késsel metszik ketté hosszában a nyelvüket, s gyakorta még ajkaikat is. Ezután kapják meg kénsárga, csuklyás köpönyegeiket, amiről Toronban közismert nevüket – „Tharr gyertyalángjai" – nyerték. Ekkor kapják meg fegyvereiket is, a gyertyatőrnek nevezett fogazott hosszúkéseket és a daychíni kardnak nevezett egykezes, rövid gyilkot. Ez ugyan kard méretű, ám anyagáról, formájáról messziről felismerhető, s nincs olyan fegyverforgató a birodalomban, aki egy ilyen „alacsonyrendű" valamit a kezébe venne.

Tharr papjai külön figyelmet szentelnek azoknak a gyermekeknek, amelyek értelmesebbnek, rátermettebbnek tűnnek a többieknél. Őket az átváltoztatás második szakaszában más jellegű anyagokkal telt kőkádakba rendelik, hogy a gyertyalángok parancsnoklóit, a „rőtcsuklyások" néven ismert lényeket teremtsék meg belőlük. Csak kevéssé különböznek ezek a fattyak a szerzetesektől. Erősebbek, ellenállóbbak s az értelmet sem hagyják tökéletesen kiveszni belőlük. Ők lesznek az értelem nélkül nyüzsgő sereg kiválasztott „tisztjei". Obsorok ugyan, ám nagyobb megbecsülést kapnak, mint a szerzetesek, s gyakorta még a papok kígyókardjára hajazó fegyvereket is nyernek korbácsaik mellé. Ám hitvány kardok ezek is – rabszolgává minősíti magát az, aki a kezébe veszi.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

Az obsorokkal általában nem szokás foglalkozni, ám a magamfajta jó, ha tud róluk egyet s mást, hiszen ezekből szerzi kenyerét. Alávaló népség, az egyszer már igaz. Tharr büntetését töltik ebben a formájukban, s bizony néha akkor járnak legjobban, ha mihamarabb ismételten eléje állhatnak a Lindigasson.

Mindenféle szerzetek akadnak közöttük, kiket az ellenséges gonosz országokból vezettek ide, s miután elbuktak, Toront kell szolgálniuk, hogy vezekeljenek bűneik miatt. Mások pénzeikkel bántak hanyag módon, s adóikat megfizetni képtelenek lévén jutott ez osztályrészükül. Az ő nevük *gach'a*, ha nőkről van szó, *gach'ar*, ha férfinépről. A büntetésük kétféle lehet. Ha csak

kisebb mértékű a tartozásuk, akadhat közöttük olyan, ki visszakaphatja szabadságát, s Tharr kegyéből ismét navor lehet – feltéve, hogy ledolgozza adósságát, vagy valaki más azt kiegyenlíti. Ekkor csupán azok a gyermekei maradnak rabszolgák, akik rabsága idején már obsornak születtek. Másokat, kik oktalanok módjára komoly adósságot halmoztak fel, véglegesen rabláncra vernek, s csak abban reménykedhetnek, hogy gazdájuk megkegyelmez nekik.

Másokat felfuvalkodottságuk, gőgjük, haszontalan voltuk juttatott ide, ezekért bűnhődnek. Akadnak ezek között, kik akár magas papi címet is birtokoltak, de Tharr elfordította tőlük arcát, mikor meglátta, hogy mint értelmezték félre az ő akaratát. S vannak, kik elővigyázatlanok voltak, ezért verette őket a mi urunk rabláncra. Külországok népei, vagy a szövetségesek bűnözői ezek. Tharr így mutatja meg magát nekik, hogy tanuljanak, hogy tiszteljék, s hogy féljék az ő hatalmát.

De obsorok azok is, kik ugyan szabadon élnek Toronban, ám rejtezniük kell a mi kereső szemeink elől: bűnözők ezek, kik maguknak rangot szerezni nem tudnak, s a legalja népek között kénytelenek tengetni éltüket, városok mocskában, oly helyeken, hová sem az istenek, sem a hekkák kegye el nem ér. Ezek általában mások rabszolgáinak álcázzák magukat, hogy egyáltalán mutatkozhassanak. Sokra nem mennek azonban ezzel. Tharr így is, úgy is látja őket, s ha elfogatásra kerülnek, egyhamar Őelőtte találják magukat.

Az obsorok méltatlanok mindenre. Megbecsülésüket esetleges hasznuk alapján mérhetjük: tudnak-e írni avagy olvasni, netalán a számok között igazodnak el valamimód. Mások erejükkel és kitartásukkal szolgálnak. Ők dolgoznak a nagy gazdaságokban, a műhelyekben vagy a kőtörőkben, kikötőkben és egyáltalán bárhol, amerre nehéz munkát kell végezni. Megint mások csak Tharr áldozatai lehetnek. Ha úgy vesszük, kegy ez nékik, megváltás, hisz e világi dolgaik végére érvén lehetőséget kapnak, hogy a Háromfejű megmérje lelkük súlyát, s döntsön, mire érdemesek következő életükben. A legnagyobb bűnösök pedig elhamvasztatnak ezen a mérlegelésen.

Találunk az obsorok között olyanokat, kik arra valók, hogy a magasabb kasztbélieket mulattassák: énekesek és táncosok. A legkiválóbbak azt a kegyet kapják, hogy akár a sedularok vagy famorok előtt is bemutathassák tudásukat. Mások a viadalokban mérhetik össze tudásukat egymással vagy vadállatokkal, hogy szórakoztassák a kiemelkedetteket. Azokkal a gladiátorokkal, kik maguk nem obsorok, persze nem vetélkedhetnek. Megalázó lenne ez mindenki számára. Az ilyesmit – ha olykor előfordul – inkább vadászatnak nevezzük.

Az obsoroknak jogaik nincsenek, hiszen nem érdemelték azt ki tetteikkel. Színeket nem viselhetnek, s ha mégis kapnak erre engedélyt, az inkább a magasabb kasztúaknak küldött jelzés, esetleg díszítés, hogy a termek, hol dolgoznak, szebbé váljanak, s elrejtsék az általuk keltette sötétség bántó jelenlétét a kifinomultabbak elől.

Jeleik persze vannak. A birodalom középső részein obsorgyűrűket kell viselniük. Fémből vagy erős bőrökből készült tárgyak ezek. Láncok, különleges fonású karikák, mikből az értő szem rögvest megmondhatja, a jelölt obsorok mire alkalmasak, milyen állapotban vannak, milyen idősek és egyáltalán bármit, amit róluk tudni érdemes. Toron más részein inkább billogokat kapnak, miket szintúgy karjukon, nyakukon avagy lábukon viselnek, miként az obsorgyűrűket szokás.

De billogokat kapnak azok is, kik alávaló módon szökni próbáltak, vagy azok, akik még az obsorok között is csak lenézésre méltók. A *cadarator*ok és a koldusrabszolgák ezek. Kaszttalan, érdemtelen senkik.

A *cadarator* a leginkább megvetésre rászolgált fajta. Csupán arra jó, hogy a városi mocskot eltakarítsa, kutyák és egyéb állatok dögeit, holtakat, kik belső háborúságban vesztek oda vagy betegség, éhhalál végzett velük. A föld feletti és föld alatti városi csatornák tisztaságára figyelnek. Az utcákéra.

Náluk csak a koldusrabszolgák lehetnek lejjebb. Hiszen aki koldul, az bizonyosan érdem nélkül való. Ostoba ahhoz, hogy bármit is csináljon. Tehetségtelen vagy méltatlan még a legalantasabb feladatra is. Éppen ez okból a toroni koldusrabszolgák csak a Tharrnak szánt alamizsnát gyűjtik. Billogolt arcukról messziről megismerni őket, s aki nékik pénzt vet, azt a Háromfejűnek adja, hogy lássék, gondol ő a templomokkal vagy kolostorokkal. Az efféle koldusnépeket szerte engedik a városokban, hogy úgy éljenek, amint csak képesek. Megvetésben és mocsokban. Hogy vezekeljenek. Hogy megtapasztalják az igaz szenvedést és alázatot, amit Tharr mért rájuk bűneik miatt. Az összegyűjtögetett adományokat azután Tharr szerzetesei szedik el tőlük, kik észben ugyan nem kiemelkedettek, ám azt még képesek megjegyezni, hogy addig kell verniök a billogolt arcú koldusféléket, míg azok át nem adják nekik, mit addig összekuporgattak.

Tharrhoz jut hát az efféle alamizsna, ő pedig megjegyzi, hogy ki adományozott ily módon az ő kolostorainak. Ételt is lehet vetni az efféle bűnösöknek – a szegényebbek inkább így áldoznak Tharrnak, s nem pénzekkel. Életben tartják ily módon a koldusnépeket, hogy azok még inkább megtapasztalhassák az alázatot s megéljék a büntetést, mit a sors mért rájuk. Komoly büntetés ez, és kapott már Toronban koldusbélyeget erv főrend vagy a nagyképű dwoonok dicstelen lovagja is.

A koldusrabszolgák azok, akik először kerülnek elő, ha valamely okból Tharr áldozatot kér. Ekkor cibálják ki őket mindenféle rejtekeikből, hiszen aki az áldozati oltárhoz visz egy ilyen senkit, annak Tharr ezt feljegyzi, s lelke elbírálásakor elolvassa ezt is a tettek lajstromáról. S ha valamimód sok ily sötét teremtményt hajtanak egybe, akár az is előfordulhat, hogy a Háromfejű egy részüket ismételten szélnek ereszti, hogy meghosszabbítsa szenvedésüket, büntetésüket ezen a földön.

Krammas Hilassir, a Láncbarátok kiskerítője

A satorr-szektákról

A különféle bűnözők csoportosulásait illetik ezzel a kifejezéssel Toronban. Lejjebb már nem süllyedhetnek, veszítenivalójuk az életükön kívül nemigen akad. Széthúzással és árulással terhelt közösségek ezek, amelyek a felkapaszkodás érdekében szinte bármire képesek.

Végső soron szabadoknak is mondhatóak – adót nem fizetnek, s hivatalosan nem tartoznak senki alá. Ezzel – valamint a ténnyel, hogy fegyvereket rejtegetnek – magukat nyilvánítják bűnözőkké. Életük fabatkát sem ér, a birodalom ellenségeinek tekintik őket, elfogásukat érdemként kezelik. Állandóan rejtőzniük, menekülniük kell. Jobbára a városok sötétjében bujkálnak,

Komótosan sötétedett. Silia lepillantott, s ereszkedni kezdett. Nem lehetett kérdéses, hogy a jég elbírja-e. Megfontolt mozdulatokkal indult a híd irányába. Sehol senki. Csak a porhófelhőket hajtó éles szél, a hideg, a városra ülő, megtépázott füstköd, s valahol Shulur peremén az égre felkéredzkedő vörös hold.

Mozgás sehol. Csak a csatorna hóba és füstbe vesző végén mocorgott néhány *cadarator*. Csónakjaik hasznavehetetlenek lévén, alacsony szánokon csúszkáltak a jégen. Feladatuk nem sokat változott a faggyal. A szagokra sem panaszkodhattak. Már ha merészel egy obsor bármi miatt is panaszkodni.

Ők építették azt a takaros halmot is, amelyet Silia a híd alá behúzódva pillantott meg. Először farakásnak gondolta, több-kevesebb sikerrel egymásra hajigált rönköknek. De nem.

Kékre fagyott emberek voltak. Az ágak karoknak és lábaknak bizonyultak, a görcsök deres arcoknak. Fátyolszerűen megdermedt zúzmarás hajak. Megbékélt, faggyal simult vonások. A halom elé a jégbe a *cadarator*ok felügyelője néhány rúnát vésett. Apró figyelmeztetés Sogron szolgáinak – égethetik őket, mielőtt Tharr nagy kegyében járvánnyal koronázza a káoszt.

Már ha lesz még nyár valaha is.

Sogron lángjai

magukat legtöbbször „hivatalos" rabszolgáknak álcázzák, hogy egyáltalán életben maradhassanak. Soraikban főleg szökött obsorok, vidékről a városok felé menekülő, nincstelen navorok találhatóak. Kicsiny közösségeiknek csak a legritkább esetekben sikerül nagyobb egységekbe szerveződniük.[205]

Ezek – ha egy kis szerencséjük van – akár magasabb rangú pártfogókat is szerezhetnek maguknak, ezáltal ismertetve el tevékenységüket. Éppen ezért gyakorta vállalnak szerepet a toroni árnyékháborúkban (általában a rangbéli klánok titkos csatlósaiként), ahol kimondva-kimondatlanul az előre betervezett áldozat szerepét osztják rájuk.

Szektáik között olyanokat is találni, melyek valamely mágikus hagyományt bírnak. A széthullott, legyőzött boszorkány- vagy boszorkánymesteri szekták maradványai próbálnak olykor így újjászerveződni, és a tapasztalat azt mutatja, hogy az ilyen hatalom birtoklása valóban elősegítheti rangbéli klánná válásukat. Ezekben az esetekben pártfogóik általában csak azért vállalják fel segítésüket, hogy meggyöngítsenek, esetleg elpusztítsanak olyan rangbéli klánokat, melyek tevékenységével elégedetlenek vagy éppenséggel ellenfeleik támogatását élvezik.

Tessar Ghomas: ***Jelentés a Tharr zsoldjában álló egyéb szerzetekről***

lóiskola hívta őket életre, jómagam soha nem helyeseltem ezt a fajta „felszabadítást". Toronba kellett jönnöm, hogy ne búbánatos és önsanyargató példányaikat lássam. Errefelé úgy gondolják, Dawa lenne a felelős ezért a fajért – én magam már nem is tudom, mit gondoljak mindenről. Ami azonban kétségtelen: az udvarinak is nevezett orkok immáron Toronban is teljességgel elfogadott látványnak számítanak (bár itt inkább házi orkoknak nevezik őket). A helyiek úgy mondták, már náluk is századévek óta belé jük botolhat az ember, s csakis úgy beszéltek róluk, miként az ebekről szokás mifelénk. Néha ugyan tisztelettel, de mégiscsak miként az ebekről.

Azt azonban meg kell hagyni, semmi olyasmit nem kényszerítenek rájuk, mi fajtájuktól teljességgel idegen lenne. Nem kell selymekbe öltözniük, nem kell finomkodó étkeket enniük – s így nem is igen gyengülnek el – nem várják el tőlük, hogy úri mód beszéljenek, no meg azt sem, hogy magánosan, társaiktól távol intézzék ügyeiket, ily módon elbizonytalanítva, kétségek közé zavarva falkáikból kiszakadt példányaikat.

Századokkal ezelőtt rabszolgakufárok hozhatták első példányaikat a toroni udvarokba, s azóta is fel-felbukkan néhány az idomárok keze között, ám ha jól értettem, ezen gazembereknek megtiltották, hogy a birodalomban békében élő csekély számú szerencsétleneket, kiket még a

[205] *Híres kivétel a Kerveri farkasok nevű haramiabanda, mely idővel annyira megerősödött, hogy Shulur tartomány* ***regitora*** *kénytelen volt szabályos ütközetben megsemmisíteni őket.*

Az udvari orkokról

Jóllehet az udvari orkok fajának „jobb útra térítésének" szent felhangoktól sem mentes divatja az Északi Szövetség nemesi udvaraiból ered, s *alighanem* valamely északi varázs-

– Mitakarsz? – darálta a hang. A fekete fémmaszk az ajtóból bámult a pimasz képűre. A beszélő magas volt, a hátulról jövő fény még fenyegetőbbé tette alakját. – Beszéljvagymeghalsz! – csattant fel, és a fiú biztosra vette, hogy nem lódít.

– Várj! – kérlelte Toron nyelvén. Az urak beszéde rendszerint csillapítólag hat az ideges szolgákra. Vagy legalább töprengésre készteti őket. Akit korbáccsal neveltek, sosem felejti az ütlegeket.

S azt sem, ki ordított velük.

A teremtmény hátralépett.

– Mitkereselaszobámban? – mordult fel ismét, s hangjából kiérződött a harag ínyvöröse.

Sarokba szorított farkas.

– Toronba akarsz menni – próbált nyugodt maradni a tolvaj. – Pénzre van szükségeed, mielőtt az a két aszisz a nyomodra bukkan – suttogta a tolvaj. – Én segíthetek neked.

– Honnéttudod? – hadarta a reszelős hang

Noha a fény még mindig hátulról érte, a tolvaj látni vélte a dühödt kutyavicsort.

Ki tudja, mi munkálhat egy efféle szerzetben? Ha ő most elszámítja magát, s a másik egy pillanatra is elhiszi, hogy erősebb... A láncát vesztett harci eb...

Jó széllel toroni partra

valódi ork törzsek is lenézéssel kezelnek a vadonban begyűjtsék. Ami annál is ésszerűbb, mivel láttam már, mire képesek ezek az orkfattyak, ha becsületbéli kérdésben fognak kardot – például a társaikon esett csúfság megtorlása végett.

Rég vethették rabláncra az első ilyen szörnyetegeket, s mára a legtöbb udvari ork az azóta létrejött kisebb tenyészetekből kerül gazdájához. Gazdát írok, hiszen az orkokat itt rabszolgaként kezelik, almot emlegetnek család, és falkát csapat helyett, ha „ebeikkel" kérkednek.

Ezért hát ezen orkok viselkedése – úgy gondolom, a toroniak tenyésztő munkájának hála – már régről nem oly büszke és vad, mint szabad testvéreiké, ellenben északi sorstársaiktól eltérően lelki világuk inkább egyensúlyban van, hisz azt tehetik, mihez igazán értenek: harcolniok kell.

Példányaikat fajták szerint rangsorolják – az őket egykor béklyóba kényszerítő idomárok címerei alapján, illetőleg aszerint, az ország mely „falkájában" látták meg a napvilágot. Így megkülönböztetnek például dassi, hegyi vagy éppen shuluri fajtákat, s ezeken belül kormos, vastag szőrű, vagy éppen veresnek nevezett alfajokat

Akad még fontos különbségük az orkokkal szemben, ez pedig szőrzetük. Nem tudom – s aligha akad külországi, kit ebbe beavatnának – miként, mely varázsos praktikákkal, főzetekkel ejtették szerét, hogy e jószágok hajhoz hasonlatos loboncot növesszenek ott, hol más orkok üstöke kopaszon csillog. Hajnak aligha nevezhetném, inkább a lovak farkának erős szálú szőrére hasonlít. Bárhogy is, büszkén viselik, különbnek, többnek érzik magukat általa, míg a toroniak csak kezüket dörzsölik: az ily bélyeggel ellátott orkjaiknak eszükbe sem jut, hogy visszavágyjanak szabad társaik közé. Ők tudják legjobban: ellenségeket találnának csak ott.

Ami a jogaikat illeti, helyzetük meglehetősen felemás. Obsornak, azaz jogtalan rabszolgának számítanak fajuknál, vérüknél fogva, kutyának, bárminő harcosok legyenek is. Ám előttük a kiemelkedés útja – mi a toroni káosz újabb példája – még ha igazi magasságokba aligha érhetnek. Akad a birodalomban egy rang, mit megkaphat bárminő alsóbb kasztú, ha tettekkel igyekszik gazdája dicsőségét növelni. Ők a *sympietor*ok, kik csoportosan kapják a fegyverforgatóknak járó tiszteletet oly módon, hogy mindenki tisztában van vele, valójában mely kasztban is a helyük. Ezen harcosok csakis akkor élvezik ezt a kiváltságot, ha a közelben van az a személy, aki valóban a pietorok közé számíthatja magát, vagy – és az orkokra inkább ez vonatkozik –, tetteivel érdemli ki, hogy falkavezérük legyen egy olyan összecsapásban, amit gazdájuk rendelt el, még ha pietor nincs is velük.

Ez okból Toron kiemelkedő képességű udvari orkjai vaskarikákat üttetnek fülükbe és orrukba, ha egy dicső ellenfelet legyőztek. A karikákat uruk jegye is díszíti, jelezvén, hogy maguk is engedélyezik annak viseletét. Másfelől tetoválásokkal ékítik testüket – már ahol szőrzetük ezt engedi –, ezzel is diadalaikat jelezve.

Az efféle tetovált, vaskarikás orkok különb jogokat élveznek más rabszolgáknál, respektjük is nagyobb, s nem kell lépten-nyomon földreborulniok a falusi kofák előtt.

Magam is láttam ily fajzatokat, kisebb falkáik bárhol felbukkanhatnak, hová gazdáikat kísérniük kell. Vaskarikáik fénylenek, s ha fegyvereiket rejteniök is kell a lehetőségekhez képest, azért mindenki tudja, hogy azok nélkül messzire nem hajlandók menni. Természettől fogva görnyedt tartásuk hasznukra válik: tiszteletnek és alázatnak tűnhet a más kasztúak előtt – maguk mit sem foglalkoznak ezzel. Diadalkarikáik kiemelik az obsorok közül őket, s még a navorok is nagyobb tisztelettel szólnak hozzájuk – mit egyébként magam inkább gondolnék félelemnek. Ám azt meg kell hagyni, a diadaltetoválások, vaskarikák nélküli orkok (ha nincs jelen falkavezérük) valóban csak kutyaszámba vétetnek, akárhova menjenek is.

Szemtől szembe csupán egyszer kerültem vélük, Shulur kikötőjében.

Vaskos, gubancos szőrű falkában ügettek dolgukra valahol a móló vége felé, arcukon holmi festés avagy tetoválótű nyoma, csizmáik kétfelé

verték a kikötői mocskot. Valamimód elébük kerültem a forgatagban, a ha arrébb nem ugrom némely ládák védelmébe, Arelra mondom, eltaposnak.

Mégis inkább orknak tűntek, s nem kotorékebeknek. Büszke férfiaknak; pillantásra is alig méltattak.

Bár lehet, hogy bennem csak egy náluknál is alávalóbb lényt láttak.

Achain Fentengar: ***Utam a sötétségből a Fényre***

Majd' elfelejtettem: a mai az évközép éjjele.

Hogy urunk mégis gyenge fejembe idézze ezt, arról az a hajtás gondoskodott, mibe a Patkány kerület peremvidékén botoltam.

Kicsiny sikátor volt, magasra mért deszka- és téglaházakkal kétfelől. Olyikról erkély is lógott csüggetegen a sáros utca fölé, alulról fagerendákkal tessék-lássék módon megtámogatva. Csöndben történt minden, ami legalábbis meglepett, hiszen ezek a koldusrabszolgák néha olyan sivalkodást csapnak, hogy hallgatni is rossz.

Az egyik szűkebb sikátorból rontottak ki végül halálra váltan, s úgy ugráltak és botladoztak, miként azoktól a majomféléktől láttam egyszer egy mutatványostársulat ketreceiben Talawun mellett. Öten-hatan lehettek, mocskos rongyokban, arcukon csak úgy világított a koldusbélyeg. Felém rohantak eszeveszetten, kicsiny híján nekem csapódtak nagy igyekezetükben. Jobbára azért tudták, mi az illem, az egyik még meg is hemperedett inkább a sárban, semhogy nekem merészeljen rontani. De egy másik, akit asszonyfélének gondoltam, egyenesen felém törtetett; nem látott az már semmit a nagy rettegéstől, úgyhogy kénytelen voltam jó botommal tisztességgel fejbe kólintani, hogy el ne feledje, mi az illem.

A felső piactér környékén találkoztak össze. Az utca nem volt oly szűk, hogy el ne fértek volna egymás mellett, a két ifjú azonban mintha nem akart volna kitérni a másik útjából. A kistemplom felé vezető lépcső tövében találkoztak. A különféle fűzfa kosarakat áruló navorok hátrébb húzták portékáikat, miközben a földig hajoltak. Aggodalmasan figyelték a szemük sarkából a kyrek nyomában járó orkokat.

A két ifjú szótlanul állt a másikkal szemközt, csak kezükkel rajzolták az üdvözlés kevéssé hódolatteljes jeleit a másik felé. Obsoraik a hátuk mögött kucorodtak a földre.

Öt-öt ork érintette homlokával a földet mindkét ifiúr mögött. Bőrvértes, loncsos hajú, tetovált harci ebek. Orrlikaik tágra nyíltak, úgy szaglászták a másik csapat érzelmeit. Csak a két falkavezér emelte óvatosan a másikra a tekintetét, míg gazdáik felegyenesedve tették ugyanezt.

Komor mosoly.

– Üdv, Athrăpyr!

– Üdv néked is, Cĵenhyren!

Amelyik először szólt – laza *haquitess*be bújt ifjonc –, a raigi Cĵenhyrenek harmadszülött fia, elszakította égkék tekintetét a másik famorétól és az orkjait vette szemügyre.

– Azt hallottam, Athrăpyr, elég ügyes a falkád.

– Hazudtak neked – válaszolta mosolyogva a másik. – Ezek a legügyesebbek…

– No, azt azért mégsem hinném – felelte könnyedén az ifjú Cĵenhyren.

– Akad azért módja, hogy megbizonyosodj felőle. – Halvány fintor.

– Cserkésszünk?

– Holnap hajnalban. A Rozsdaúton. A Sogronszentélynél.

– Rendben, ott leszünk! – felelte a Cĵenhyrenek sarja, s megvető arccal bírálta végig ellenfele orkjait. – Kár ezért a szép falkáért. Ha meggondolod magad, egynéhányat megveszek közülük.

– Falkavesztésig tart a küzdelem, Cĵenhyren. Inkább búcsúzz el tőlük! Holnap delelőre már enyém lesz mind, amelyik túléli a cserkészést.

– Azokon a dombokon esélyük sem lesz, Athrăpyr. Őszintén sajnállak…

A kyr ifjú csak a szemöldökét vonta kissé összébb, arcára harcias mosolyt csalt.

– Holnap.

– Holnap – felelte a másik, s intett a falkájának, hogy mehetnek.

Az orkok vicsorogva méregették egymást, míg elléptek egymás mellett. A navorok felsóhajtottak.

A falka vezetője – diadaltetoválásokkal ékített obsorharcos – sokáig szinte négykézláb rohant gazdája mellett, míg az méltóztatott észrevenni.

– Mondd hát, Ashag!

– Csak köszönetet szeretnék mondani *messir*, amiért megküzdhetünk a korcsokkal…

– Majd még kitalálom, mit kaptok, ha szétszalasztjátok az a csürhét.

Az ork elégedetten elvigyorodott, s visszalépett a többiekhez. Onnan morogta csak:

– Tharr kegye rajtad, *messir*…

Mesék Toronhoz

Felhömbörödött, s elzuhant egészen az utca túlfeléig.

Úgy gondoltam, talán a kerület *uriodominior*a rendelhette el a hajtást az évközépnek szóló véráldozatok miatt. Az efféle nemesurak hajlamosak abban bízni, hogy ha minél több obsort fognak el, s ráncigálnak az oltárok elé, annál kedvezőbben ítél majd a mi urunk, ha elibé kerülnek. Majd meglátják.

Abbéli vélekedésemben, hogy a kerületparancsnok lehet a hajtás mögött, hamarosan megerősítettek azok az udvari orkok is, akik széles vigyorral ügettek elő a sikátorból. Pofájukon az ő billogja terpeszkedett, loncsos üstökük ideoda lobogott a hátuk megett. Fegyvert éppenséggel nem láttam náluk, de kétségem sem volt felőle, hogy anélkül is elbírnak az obsorokkal. Úgy tűnt, hogy élvezik a mókát; a menekülő koldusnépek bűze úgy kanyaroghatott előttük, miként előttünk az úton egy megrakott szekér nyoma.

Futás közben tisztességgel meghajoltak, majd ügettek is tovább.

Furcsállottam, hogy nem álltak meg a nőért, akit megdorgáltam, megfordultam hát, miként menekedhetett meg vajon.

Nem ment az sehova. Két szurtos gyerek cibálta be egy deszkapalánk mögé, s egyenest azon szorgoskodtak, hogy összekötözzék kezét-lábát. Ha megszerezték, éppenséggel az ő üdvüknek sem árthat, ha maguk terelik az oltár elé. Kicsinyt szorongva, kérdőn néztek rám, mint is döntök felőlük.

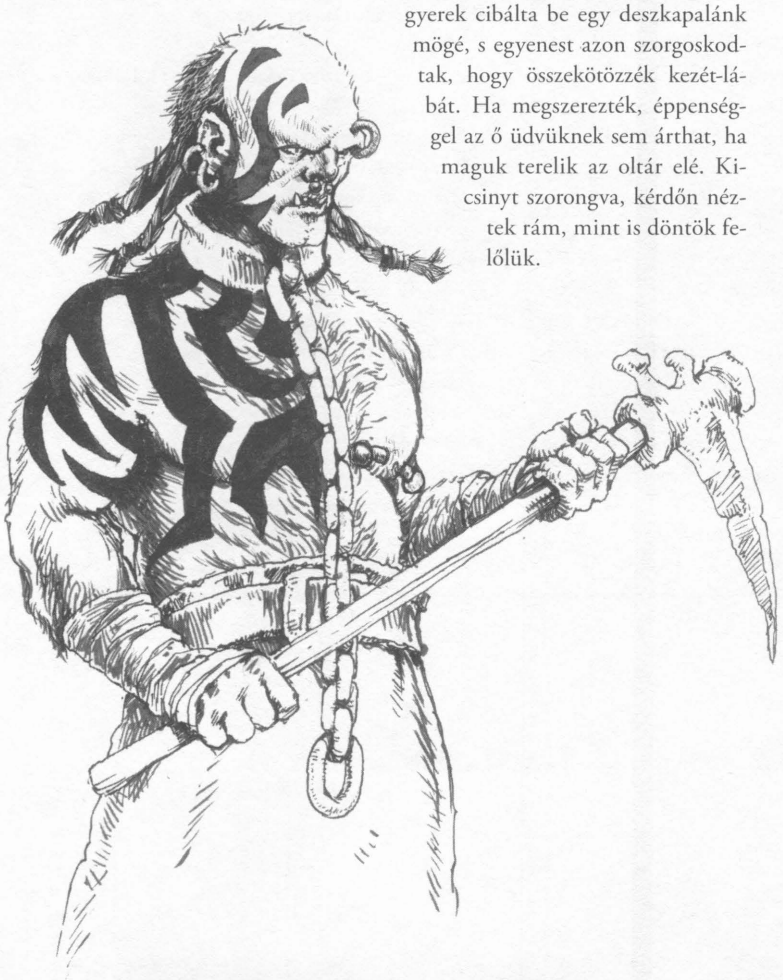

Csak intettem, hogy csinálják nyugodtan. Nekem ugyan kisebb gondom is nagyobb volt annál, semhogy egy ilyen nyomorúságot kísérgessek valamelyik templomtérig.

Ennek felettébb örültek, s tisztességgel meghajolva köszönték meg jóságomat. Fülig ért a szájuk.

Mjemen khótorr: ***Mit Tharr kegyéből az Ő földjein látnom adatott***

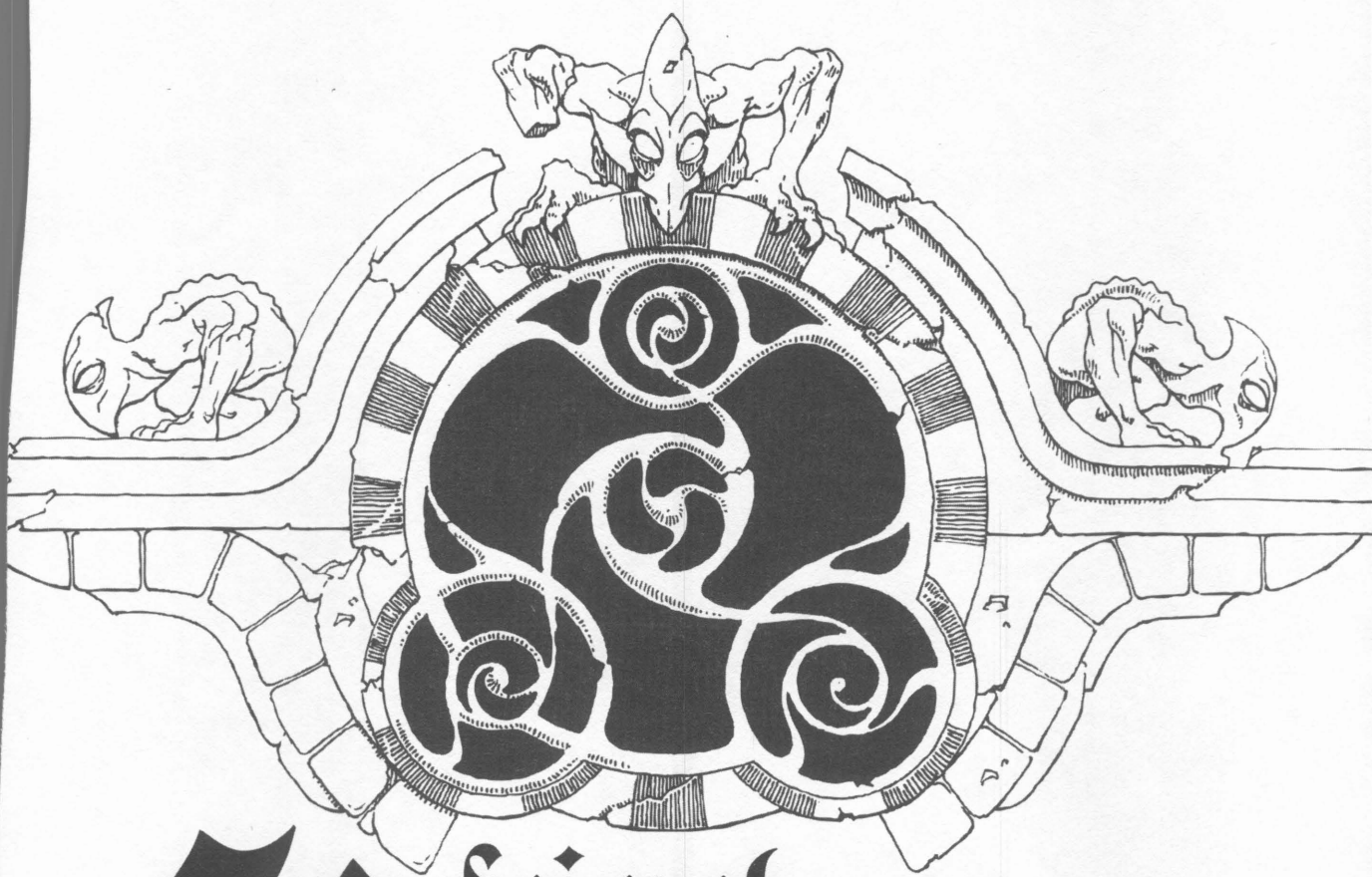

5. fejezet
A csodákról

Fegyverekről és vértekről

Parancsolj, ifiúr, kerülj beljebb! Örvendek, hogy eljöttél, s a legfőképp amiatt, hogy nem atyád unszolására tetted. Nézz körül, s kérdezz bátran! Úgy lehet, az lesz a legjobb, ha leülsz arra a székre ott, én pedig megmutatom neked, mi érdekes lehet.

Elsősorban kardokat és tőröket fogok ajánlani, a nemesi hagyományok ezeket dicsőítik leginkább, nem véletlen hát, ha mások is efféle fegyverek forgatását szeretnék – már ha rangjuk ezt lehetővé tenné nekik.

S ha ezekről beszélünk, feltétlenül szólnom kell neked a kovácsokról és a kovács*magitor*okról, kiknek kezét, elméjét és régre nyúló tapasztalatát bárhol elismerik, még a külországokban is.

Manapság három olyan Ház van, melyek fegyverkovács varázslói a legkitűnőbb munkákat jegyzik. Ezek a sabbúli Lhammaryn, a Raig-béli Athapyr és Odassyn *regitor*ának, az on-Kayleis Háznak a mesterei. Akadnak persze még mások is, ám ők a legkiválóbbak. A régidőkből számos műhelyt sorolhatnánk, de elegendő talán, ha a Khamyssit mondom, mely a legnagyobb tudással bírt az elmúlt kétezer esztendőben, s nem csak a mágikus kardok terén.

Fegyvereket alkotni a legnemesebb hivatások egyike, bizonyos lehetsz hát benne, ifiúr: csak keveseknek adatott meg, hogy igazán kitűnőek legyenek.

Az ilyen mestermunka egyhamar komoly hírnévre tesz szert, ebben bizonyos lehetsz. A leghíresebbek között megtalálod a Lyechardok Csorbítatlan nevű kardját, Sylt, vagy az Yssylek páros pengéit: Yamsysst és Yimassyst, az Acélikreket.

Lássuk most a fegyvereket! A kardféléket több szempontból sorolhatjuk csoportokba. Alakjuk szerint lehetnek egyenes és ívelt pengéjűek, forgatásuk szerint egy vagy „másfél" kézzel vívhatók. Ez utóbbiaknak harcban akár egy, akár két kézzel is hasznukat látod, és a legtöbb efféle technika a fogások folyamatos váltakozására épül. Méretük szerint az egy könyökig tartó fegyvereket rövidnek, az ezeknél nagyobbakat hosszúkardoknak nevezzük. Akadnak közöttük méregkardok, *venespagoss*ok, illetve létezik oly csoportosítás, mely elkülöníti a férfi, illetve a női kézbe illő pengéket. Az egyik legfontosabb ismérve ezen műveknek a kovácsolásuk ideje. Az igazi, bűvös pengék több ezer esztendősek is lehetnek, minden anyagok legkiválóbbikából, lunirból készítették őket, s lelkek, démonok, vagy más szerzetek kovácsoltattak beléjük annak idején. Ezen metódusok manapság is ismertek, ám kevés az igazi mester, aki pontosan ismeri őket. S persze még kevesebb lunir. Más fegyverfajtáknál is léteznek efféle változatok, ám a kardoknál mindezekre találni példát.

A *concitator*, akár kígyó a bőrét, úgy vedlette le a sellős *dreggis*t. Végigsimította az egyik vértet, s az kettényílt. Sárkányok, *wyvern*ek kergetőztek cirádás díszein, láb- és karvasain fémtüskék sarjadtak. A sisakmaszk szemüregeiben mélykék derengés lobbant. Földmélyi hanggal szólalt meg:

– Harcba indulunk, *concitator*?

Ősrégi kyrt beszélt, kettőshangzókkal teltet.

– Pontosan – nevetett a *concitator*, s belépett a páncélba.

– Tiéd lesz a győzelem, nagytiszteletű – dorombolta a sisakmaszk.

Trodar-on Ecyhín a fejére helyezte a *wyvern*pofát mímelő álarcot.

A vért felizzott, megremegett. Halk nyögéssel idomult az agg kyr testéhez, illesztései mentén mélykék tűz izzott fel, s kihamvadt megint. Szikrázó mágikus kapcsok rántották össze, halovány fény burjánzott végig rajta.

– Quicchur! – mennydörögte a *concitator*, és a fegyverállványhoz lépett. Mágiától remegő, másfél kezes kardot emelt le onnan, Pusztítók forgatták egykoron. Markolatán háromfejű kígyó, keresztvasa angyalszárny.

A sisakmaszk kék tüzű fénnyel nézett a lélekgyűjtőre.

– A lelkét is eltörlöm! – üvöltötte.

– Tharr áldása rajtad, nagytiszteletű! – hajtotta meg magát nehézkesen a *spiretor*.

A vért – s a belé zárt *concitator* – égzengéssel nevetett.

Morgena könnyei

A legszebb és legegyszerűbb kardok olyanok, mint ez. Fajtájának neve *espagoss*. Hosszú, egyenes kard, pengéje legalább háromujjnyi széles. Leghíresebb testvéreik a *spammorto*rok. Ezek másfél kezes *espagoss*ok, s hajdanán Kyria Pusztítói használtak ilyeneket.

Az olyanokat, melyek pengéjének szélte ezekének csak kétharmada, *spagoss*nak, keskenykardnak nevezik. Súlyozásuktól, markolatuktól, keresztvasuktól függően döntheted el, hogy női vagy férfi kezekbe szánták.

Hasonlóak lehetnek ezen kardok ívelt testvérei, a *spagor*ok. Egy ívvel készülnek, s jobbára fokélre fenik őket. Legszebb példájuk talán ez a keskeny lunirpenge lehet. *Samballa*kardnak is nevezik, hiszen jobbára ezek a színésznépek használják, de láttam már másokat is, kik forgatásában jeleskednek. Magam is szeretem elegáns, egyszerű formája miatt, keresztvasa tiszta ívéért.

A többívű kardok kiváló példája ez a penge itt. Feketére kovácsolták, ebedori acélból. Alakja miatt kígyókardnak is nevezik, s Tharr papjainál láthatod őket, noha inkább szolgálja őket címerként, semmint fegyverként. Keresztvasa csak ritkán van, s mint látod, vércsatornája mentén a káosz rúnái tekeregnek. Vannak ennek hitványabb formái is, azokat a rőtcsuklyásoknál láthatod, amint szerzeteseik seregét terelgetik velük.

Külön figyelmet kell szentelned, ifiúr, ennek a pengének. Fajtáját tekintve ez is *espagoss*, ám mind kovácsolása, mind kialakítása tökéletesen egyedi. Három különféle méretű, ferde metszésű lyukat láthatsz pengéjén. Nem furatok ezek, ily módon tönkretenni egy kardot csakis az ostobák képesek. Kyria idején módolták ki kovácsolásuk titkát, hogy az összhangban legyen az anyagával, s a kardba dolgozott energiaáramokkal. Zengőkard a neve, s mindjárt meg is mutatom, miért. Hallod?

Értő kézben igazi hangszer. Másként dalol, ha más módon fogod a markolatot, s ezekkel a gyűrűkkel itt a kardvas tövében a hangját is módosíthatod. Akár szavát is veheted, ha akarod, de egy igazi zengőpietor ilyet csak a legritkább esetben tesz.

Minden zengők öregapja ez a kard itt. *Espagoss* ez is, méghozzá a legnagyobbak közül való. Akár két kézzel is forgathatod, bár harcba csak ritkán bocsátkoznak vele. A nevük mennydörgő kard, ordító szavuk miatt. Csakis mágiával kovácsolhatók, miként a zengők, ám daluk oly erős, hogy mérföldekre hallik. Toron seregei mellett találod meg őket, daluk irányítja a seregtestek mozgását, különbül mint akármely kürt vagy zászló. Engedelmeddel nem szólaltatom meg, mert csak riadalmat okoznék vele a Ház népei között.

Lássuk most a rövidebb kardokat! *Immir* kardnak is nevezik ezt a fajtát, amit itt látsz, mert Sogron papharcosai ezzel küzdenek legszívesebben. Egyenes, erős fegyver, két élre fenve. Az *eslagoss*ok családjába tartozik, pengéjét nézve keskeny. Kecsesebb testvéreiket, melyeket enyhe ívűre, esetleg egyenesre kovácsoltak, *lagoss*nak nevezik, s leginkább a különféle *sycarr*népek veszik használt. Hosszuk legfeljebb huszonöt hüvelyknyi, azaz egy könyöknél alig kisebb. Számtalan fajtájuk van, s nem csak a fejvadászok az értő forgatói. Páncélzat ellen az egyenesebbeknek látni nagyobb hasznát. A nemesi bálok díszlagossai ugyanúgy gyilkos fegyverek lehetnek, mint egyszerűbb formájú társaik, noha hadszíntérre csak ritkán viszik őket.

S hogy lásd, miféle különbségek lehetnek rövid és rövidkard között, íme itt egy méltatlan penge. Nem fogom meg, csupán mutatom. Durva és buta fegyver. Tharr szerzetesnépei mégis boldogok, hogy legalább ezt kezükbe vehetik. Daychíni kardnak is nevezik.

Most pedig néhány ritkaságra hívnám föl a figyelmed. Amit itt a fegyverszentély közepén látsz, az egy démonvadászkard. A neve Parázs. Egyedi az íve, a mérete és a hatalma is. Félúton áll a rövid- és a hosszúkardok között, valamikor a régidőkben az Erőd vadászai használták Ryek torzszülöttei ellenében.

Formáját ma is utánozzák, s igen remek pengék nyerhetők ezen ívek mentén, ám ez kitűnik közülük, s érinteni csupán atyádnak s nekem lehet. Igen. Talán valamikor majd neked is, ám ez az idő még nem érkezett el.

Ez a gyönyörű lunirpenge itt Falánk. Nagyatyád, s az ő egyik ükanyja forgatta egykoron. Emlékszik rájuk, s még sok minden másra is. Ha valamely gond bágyasztja a Házat, gyakorta kikérik a véleményét.

Igen, ifiúr, mondhatjuk úgy is, hogy ezek a varázsfegyverek élnek. Nem csupán a kovácsok mágikus tudásától nemesedhet egy penge, bár kétségtelen, hogy szükség van arra is. Maga a forgatójuk tehet a legtöbbet azért, hogy a kardja élettel és hatalommal teljék meg. Természetükből adódóan ezek a tárgyak – s talán bármely varázseszköz, bár azokhoz magam nem igazán konyítok – attól lesz igazán erős, ha megfelelő kezek a megfelelő módon használják. Idő kell ehhez, miként a legjobb borokhoz. Így válik a kardból Kard, mi azután csak az értő kezekben viselkedik Kardként, másoknak nem lesz más, csak egy régi penge. Ekként erősítheti egymást a fegyver és forgatója a tökéletességig.[206]

Így lehet, hogy bizonyos fegyverek nem fogadnak el akárkit hordozójukul. Hogy átkot hoznak arra, kinek érdemtelen kezeiből elvágyódnak.

Engedelmeddel azt kell mondjam, hogy Falánk inkább ellenedre tenne, ha megpróbálnád csatába vinni, még ha a véredet meg is mutatnánk neki, mint ahogy kell. Felismerné ugyan benned a Hyssaliereket, ám elégedetlen lenne, mert tudná, hogy forgatni még képtelen vagy. Hidd el nekem, elejtenéd, még ha két kézzel fogod is. Vagy nem arra táncolna, amerre szeretnéd.

De beszéljünk inkább a tőrfélékről!

Pengéik hossza az arasznyitól a tenyérnyi méretig terjed, s használatuk módja, célja szerint változók lehetnek, miként azt mindjárt megmutatom neked. Általában *pugor*nak nevezik őket.

Például ez. Markolata, keresztvasa alig van, az is csupán a súlyozása végett. Dobótőr ez, mégpedig igen kiváló. A magamfajta hozzáértő akár huszonegy lépésről is eltalálja vele a sújtani készülő kezet. Igen. Húszról is.

Más tőröket közelharcban használnak, például kiegészítő fegyverként, védekezésre. Erre valók a különféle hárítótőrök, melyek bogos kosarukkal tűnnek ki a többi közül. Az újabb időkben akadnak mechanikus módon megerősített *pugor*félék, melyeknek három pengéje is lehet, mint ennek itt. Mifelénk csupán ritkán használják, ám ellenfeleink kezében időről időre azért felbukkanhat. A hitványabb pengéket akár el is lehet törni velük.

Külön elbírálás alá esnek az efféle tőrök, mint ez. Jobbára ezt is a *sycarr*ok használják. Enyhe ívű fegyverek, forgatásuk nagy ügyességet és tapasztalatot igényel, de akár mindkét kezedbe is vehetsz ilyet, s nem lelsz legyőzőre. Ezek neve *pugoss*. Én igen kedvelem őket, mert elegáns, gyors és szép fegyverek.

Lássunk most néhány női fegyvert! Ilyen ez a báli tőr. Kecses, keskeny, egyenes pengéjű darab. Rendkívül éles, bár halálos sebeket csak ritkán okoznak vele. Arra inkább valók a tőrlegyezők. Nézd ezt! Különösen szép darab, pengéinek maratása bámulatos. Két típusát különböztetheted meg: az egyikkel – mint például azzal, mit a kezemben tartok –, inkább csak ütni érdemes. Öszszefogva használatos, élét nem fenik, az ütőfelületén pedig, nézd csak, apró tüskék futnak. Édesanyád egy ilyennel tépte le a Pókok havának vérnászán a pimasz Tebrjennis fickó fél arcát.

A másféle tőrlegyezők szétnyíló felső élét fenik halálosra. Az él hosszát te magad szabályozod, attól függően, mennyire nyitod szét a fegyvert. Akad olyan, melynek központi tőrlemezét hegyesre kovácsolják, s azzal döfni is kitűnő módon lehet. Egyáltalán nem lebecsülni való fegyverek ezek. Értő kézben éppoly halálosak, miként a legjobb kard. Külön módja a velük való küzdelemnek a legyezővívás, melyben Assylia nővéred igen kiváló. Közelharci fegyver: az ellenfél arca előtt szétnyitott lapjaival táncoltatott legyező sok mindent elrejthet a másik elől. Erős fényben pedig a nagy csillanó felülettel zavarhatod meg.

Kedvelem a fajtáját. Meghökkentően elegáns – néha komolyan sajnálom, hogy magam nem használhatom őket.

De hadd mutatok most másféle *pugor*t neked. Ez egy Morga-kés. Az Ascens Morga boszorkánymesterei használják. Tőrnek hosszú, kardnak talán túlontúl rövid. Ívei fűzlevél formájúvá

[206] *Nagyatyám idejében még a mi családunknak is volt egy efféle, igen különleges kardja, Harapó nevű. Ez ugyan nem a kyrek keze közül került ki, s mi sem bizonyítja jobban, hogy a Szövetség műhelyeiben is akadnak igazán értő kovácsok. Harapó nagyatyámmal együtt a Lorn közelében veszett oda, amikor az átkozott kyrekkel csatáztak.*

teszik. Markolata igen görbe, ám így könnyedén megforgatható, s az alkarod is védheted vele. Vagy itt a zengőkardok testvére, a takka-tőr. Ritmusfegyvernek is nevezik az ilyet. Hallod, ifiúr? Tak-tak-tak. A fegyvertánc ritmusát verheted vele a markolaton. Szúrni nemigen szokás vele. Az efféle zenélő párviadaloknál inkább maga a kard az, ami fontos.

Bizonyos vagyok benne, hogy efféle *pugor*t már te is láttál. Igen. Áldozótőr az ilyen, s a birodalom minden papja efféle, finom görbületű pengéket használ. Ezek neve *sjíchpugoss*. Keresztvasa csak a Morgena-hívek hasonló késeinek van, az sem túl nagy. Ez itt Tharr áldozatra való fegyvere, láthatod az acélba maratott kalligráfiáról. Nem is akármilyen. A *sanquinator*ok használnak ilyen pengéket. Soha nem válnak meg tőlük, s hogy ezt itt látod, annak oka, hogy még a Háromfejű hívei között is akadnak ostoba s meggondolatlan fickók…

Amit most mutatok neked, a hegyestőr. A vértes harcosok ellen bevethető egyik leghasznosabb fegyver, az úgynevezett páncélszúrók családjának tagja. Nem olyan hosszú, mint az északi barbárok hasonló eszközei, ám legalább oly hatékony. Mint látod, három éle és különösen erős hegye van, mellyel akár az egyszerűbb vérteket is keresztüldöfheted, ha elegendő az erőd. Én mégis azt mondom, inkább a páncélok illesztéseinél akadhat dolga.

Itt egy másik gyilok, melyet inkább a fejvadászok használnak. Méregfog a neve, s valóban olyan, mint a kígyók fegyvere. Akad olyan, mely a markolat kicsiny szelencéjéből csorgat halált a pengére, mások – mint ez is – egy vékony csatornán keresztül közvetlenül a testbe fecskendezik mérgüket. Különösen komisz fegyver, s igen megnehezítheti a dolgunkat, hogy hagyományos formája nem lévén, szinte lehetetlen felismerni.

Ám javallom, hogy óvakodj ettől a kis fémgubicstól is. Ez persze nem tőr, ám azoknál semmivel sem veszélytelenebb. Női fegyver ez is, kicsiny, hajba szőhető gyilkos. Kontysulyom a neve, s a dámák báli kelléktárának elengedhetetlen része. Két darabból áll: az alsó kicsiny tokot a hajfonók általában valahol a ruházaton rögzítik, míg ez a pici karmos rész kerül a fegyvernek font hajtincs végére. A dáma egy határozott fejmozdulatára repül ki azután ez a fullánk a mérget rejtő tokocskából, s mar bele a kiválasztottba. Csupán arra kell ügyelni, hogy visszacsapva ne magát a hölgyet sebezze meg: ennél nagyobb szégyen keveseket érhet. (S éppen ez okból halálos mérget csak a fegyver igazi mesterei használnak.) Ennek kitanulása és begyakorlása az ifjú hölgyek egyik komoly feladata.

Lássunk most más fegyvereket! Nem annyira népszerűek a különféle bárdok, ám ezek között is találunk érdekeseket. Elsősorban a birodalmi légiók soraiban használják azokat a csatabárdokat, mint amilyen ez is, de a lovagrendek is kedvelik. Nyelük változó méretű lehet. Ez megvan jó karnyi is. Az ennél rövidebb csatabárdok a navorlégiók fegyvertárát bővítik. Amit most a kezemben látsz, az egy odassyni hajítóbárd. A másikhoz képest kicsiny. Akadnak az alsókasztokbéli *magitor*ok között igazi szakértői. Két döfőhegye van, valamint egy rendkívül élesre fent pengéje. Akad közöttük olyan is, melynek a nyelét is tüskével látják el. Megforgatom a kedvedért itt a kövön. Látod? Tökéletes kört rajzol, amint pörög, az élei és tüskéi egyforma hosszúak. Ennek köszönhetően könnyebb pontosan célba juttatni. Kitűnően súlyozott.

Más fegyvereket zúzó fajtájúaknak neveznek. A barbárok több ilyet is használnak, aminek az oka az lehet, hogy náluk nem kötik születéshez a használatát. Nálunk csak a famorok vagy az igen kiemelkedett pietorok használhatják, mint amilyenek a *hyssweilyr*ek. Ilyen például ez a buzogány. Harcban is hasznos, ám mégis inkább amolyan hadijogar, mi a parancsnoklóknak jár. Elvétve Tharr magas rangú papjainál is láthatsz effélét, ha hadba vonulnak. Nem mind készül úgy mint ez itt. Akad közülük olyan, melynek tüskés acélfejét láncra rögzítik. Könnyebben be lehet vele ütni az ellen pajzsa mögé, s a legkitűnőbb sisakok is csak ritkán állnak neki ellent.

No, kíváncsi vagyok, rájössz-e, hogy ez micsoda? Gondolj *khabbas* Njemmerre! Igen. Leg-

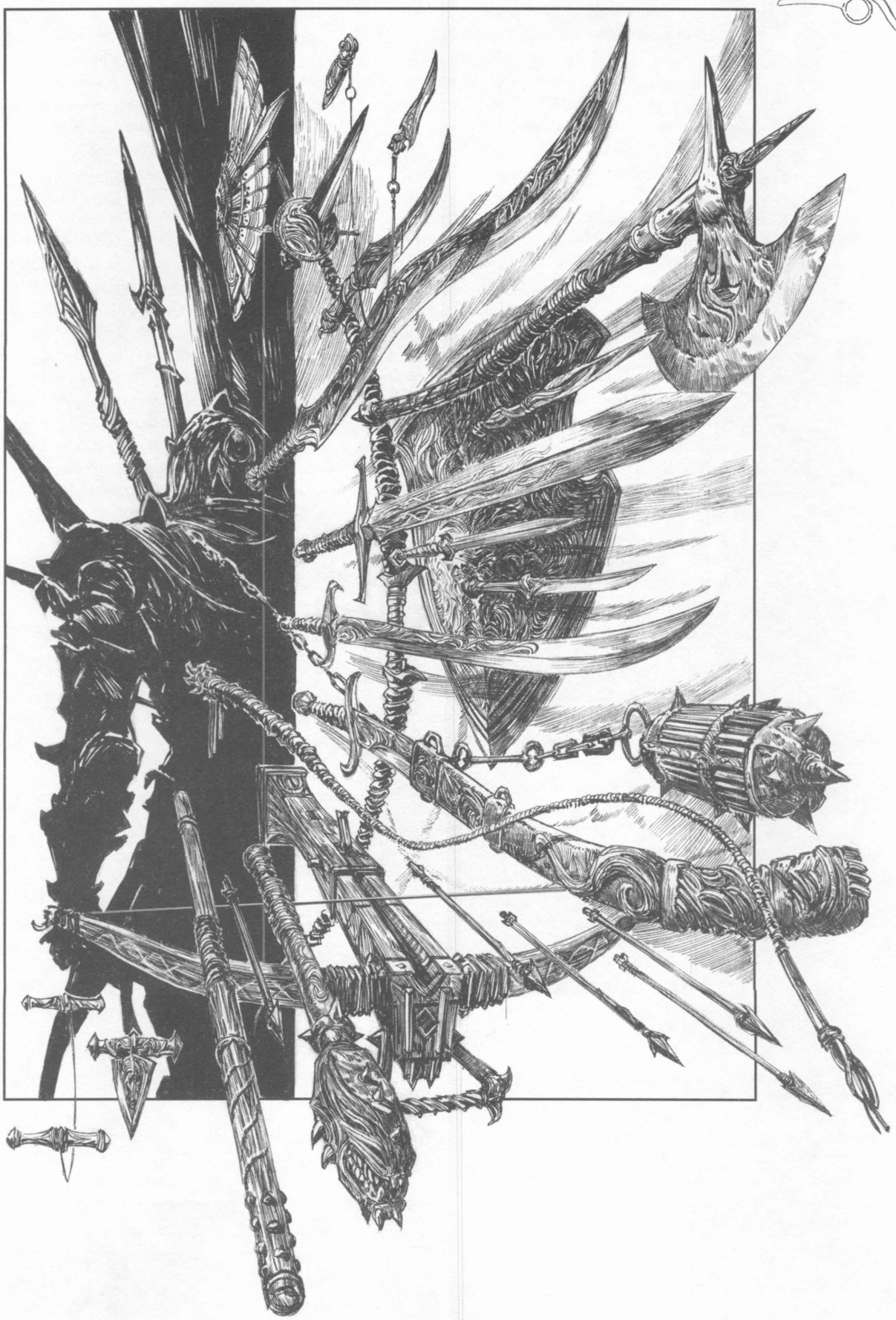

inkább a sogroniták vándorszentélyére emlékeztet, ám annál több, és kevesebb is. Ez egy *rhím*. Egy csataszentély. Ugyanúgy éghet benne láng, miként bármely másik vándorló kegytárgyban, s meg is szentelik, amidőn elkészül. Ez a *rhím* csupán akkora, mint az a buzogány, mit az előbb mutattam, ám akadnak ennél jóval nagyobbak is. A felülete acéllal bordázott, s ezt gyakran még meg is fenik. A láncnak, melyre felakasztják, hossza nincs szabályozva, s nyele sincs, miként a hasonló buzogányoknak. Éppen ez okból rendkívül változatosan használhatod, rövidebbre vagy éppen hosszabbra hagyva a láncot. Sogron *immir*jeinél láthatsz ilyen fegyvereket, ha szent háborúba indulnak.

Akadnak még más hadieszközök, melyeket szálfegyvereknek nevezünk. Igazából az északi barbároknál látni ilyen dolgokat, de akad egykettő, mely méltó arra, hogy Toronban is használják. Hasznukkal kitűnnek a dárdafélék. Jobbára a légiókban találkozni velük, de néhány könnyűlovas egység is kedveli, elsősorban a hajítható változatait. Hosszabb testvéreik a navorlégiók között népszerűek.

Ez a lándzsa itt a *regitor imperalis*okhoz köthető. Nem oly hosszú, mint amilyeneket a *regitor*ok mellett hordoznak, hogy rangját és tisztét jelöljék vele, az megvan két ember magas is. Ez itt a *regitor*ok dísztestőrségének, a lándzsagárdistáknak a fegyvere, bár ez is inkább a zászlófélékkel rokon, s harcban ritkán látni hasznát.

Ez itt hadizsákmány. A *hyssweilyr* rendek északi ellenfelei efféle öklelő kopjákat használnak szeretettel, melyek lehetővé teszik, hogy kiüssék ellenfeleiket a nyeregből. Elég gyáva fegyverek, Toronban nem becsülik sokra ez okból őket. Inkább kardot vagy bárdot ragadnak, ha ellenükkel találkoznak.

Vannak még hosszú fegyverei a barbároknak, de ezek nemigen jók semmire. Magam is láttam néhány fajtájukat, mit arrafelé alabárdnak neveznek. A maguk nemeseit védik effélékkel, de én nem sok értelmüket látom. A védelemre sokkal inkább megfelel a kard. Persze forgatni is tudni kell…

Akad azért hasznos szálfegyver is. Ez az igen hosszú itt a pika, s szintén a légiók és a navorlégiók fegyvere. Gyakorta két lépésnél is hosszabb nyele végére karnyi acél kerül, amit a tövében fémkoronggal erősítenek meg. Ami úgy szolgál, mint a kardok keresztvasa. Itt nem láthatsz effélét, de ha kívánod, hozatok a kedvedért néhányat.

Szegről-végről még ide sorolhatjuk a *khótorr*-papok fegyverét, a vasalt botot is. Igen ritka ugyan, hogy egy efféle papi szerzet harcba bocsátkozzék, ám ezek a botok a hozzáértő kezekben igen veszedelmes szerszámnak bizonyulhatnak. S ha már a Háromfejű papjainál tartunk, mindenképp egy pillantásra kell méltatnod, ifiúr, egy másik hasznos eszközt.

Igen. Egy korbács. Maga Tharr adott belőle hármat annak idején Toronnak, hogy papjai ezzel űzzék el a démonimádókat és az egyéb ellenségeket. Azóta is igen népszerű és hasznos. Igaz ugyan, hogy akadnak olyanok is, akik ostorokat használnak, s hidd el nekem, hogy meglehetős haszna van azoknak is. Ebbe itt villámokat szőtt a Ház *magitor*a, ne érintsd ezért!

Most igazi kyr fegyverek következnek. Biztos állíthatom, hogy mi készítettük a legszebb és legpontosabb íjakat, ha ide nem számolom az elfek mesterkedéseit. A kyr csapatoknak mindig is a legkitűnőbb íjászok álltak rendelkezésére, s a mai légiók sem igen panaszkodhatnak, ám azt meg kell vallani, hogy a mai íjak már csak mostohatestvérei a régieknek. Elsősorban az az oka ennek, hogy az íjak idegeinek pontos készítéséről már nem sokat tudni, s mi is azokat használjuk, miket az embernépek.[207]

Akadnak még kiváló íjjártók, példának okáért a Dyleas Házéi, ám ők is csupán az íjak testének kiképzésében járnak elöl, varázshúrjaik nem érnek fel a régidők mestereiével.

Ez a fegyver itt szintén a Dyleasok műhelyeiből került ki. Feketekőrisből készült, s varázszsal csavarták meg a testét, hogy erős és rugalmas legyen. Mérete okán hosszúíjnak nevezik, s jobbára a légiók mellett látni hasznát. De efféle íjakat használnak a különféle végvárakban, il-

[207] *Nagyra vannak ugyan a tudományukkal, de ha engem kérdenek, az ilanoriak íjainak aligha akad párja Északföldén. Talán valóban csak az elfeké.*

letve ennek rövidebb testvéreit, mint például azt ott. Ennek neve is van. Bizonyosan hallottál már róla: ő Haragos. Lakhassynban készült, és a családi krónikák szerint átok ül rajta. Nem mintha nem találná el a célt értő kezekben. Csupán túlontúl sok baleset – átkos baleset – kötődik hozzá. Ő ölte meg majd' kétszáz esztendővel ezelőtt édesatyád atyjának gyermeköccsét, mikor az óvatlanul kezébe vette.

Az új idők fegyverei közé tartoznak ezek a számszeríjak itt a falon. Erősek és biztosak, csupán a felajzásuk igényel sok időt, mi okból kevéssé használatosak – kivéve azon eseteket, midőn elegendő egy lövést leadni velük, vagy oly rendíthetetlen fedezéked van, mely mögött elegendő időd van ismét felhúzni.

Természetesen ezekhez is használhatunk bűbájos vesszőket (s maguk a számszeríjak között is találsz varázzsal készülteket), amit most mutatok, szintén ilyen. Boszorkánymesterek írása ez itt rajta, s jó szolgálatot tesz az élőholtak ellen.

Ez a kicsiny számszeríj ugyan csak játéknak tűnik, ám annál azért mégiscsak több. Kéziszerszám, s felajzhatod egy erőteljes rántással. Hatótávja igen kicsiny, s legfeljebb szemtől szembe van értelme használni. Egyszer.

Maguk az íjfélék ma már csak kevéssé használatosak a nemesi udvarokban. Átengedtük őket a fejvadászoknak s azoknak, kik kevéssé járatosak vagy kiemelkedettek ahhoz, hogy kardokkal mérjék le ellenfelük tudását. Léteznek *sympietor*ok, akik ráadásképp e fegyverben is kiművelték magukat. Nekik való játék. A méltó nemesi íjászat válfajai közé kizárólag a vadászat vagy a nemesi udvarok céllövővetélkedései sorolhatóak. Ilyenkor a legkitűnőbb fegyvereket használjuk.

Ugyan a várak ostromlására én ki nem taníthatlak, azért néhány fegyvert azok közül is tudok mutatni, feltéve, ha veszed a fáradságot, s felkísérsz a külső tornyokig. Itt megismertethetlek majd téged a katapultokkal, mikkel messzire hajíthatunk bármit. Nem, fiatalúr, nem ezek a legnagyobbak, s nem is a legtökéletesebbek. Azok a flottát szolgálják, markuk a mágiától sérthetetlen, s akár a máglyaként lobogó naftagömböket is képesek mérföldekre vetni. A mieinkkel csak sziklatömböket vagy effféléket dobhatunk az ellenre, ha atyád kedve úgy tartja. Igen, vannak még más, lánggal pusztító fegyverek, ám én azokat nemigen kedvelem, mert makacs és kezelhetetlen eszközök. Nem nemesi fegyverek. Kiszámíthatatlanok és veszélyesek, magam pedig nem szívesen veszek bármit is a kezembe, mely megsebezhet akkor is, ha nem akarom. Azok kezelésére ott vannak a naftamesterek és Sogron papjai. Ők talán megfékeznek bárminő balesetet, noha azért erről bőven tudok majd más alkalommal mesélni neked. Még a legegyszerűbb lángbeszéddel szóló tűzköpő is olyan, hogy közelébe nem szívesen megyek.

Hogy abban a ládákban mik is rejteznek? Azonnal megmutatom, ifiúr. Alja fegyverek ezek, nemesember aligha vesz a kezébe effélét. Ez a két kis rúd, melyek között vékony fémszál feszül, a garott vagy fojtóhurok. Orgyilkosfegyvernek is nevezhetjük, habár jobbára csak az *otrattor*ok látják hasznát. Ez a másik a vasököl. Kesztyűként

A *regitor* komótosan intett.

– Hozzátok ide a kardot! – Hosszú körmű keze elveszett a tengerkék *dreggis* hullámaiban, fehér haja, akár egy másik selyemköltemény.

Két pietor ugrott azonnal a szóra, készséggel és nem csekély tisztelettel fogták meg Onnell fegyverét. A *regitor* elé emelték. Az kedvtelve, igazi szakértő módján nyúlt érte.

– Lymassar! – emelte meg a hangját. Nem nézett hátra, akkor is tudta, hogy a sorfalat álló Házak harcosai előreengedik a délre elterülő uradalmak első emberét. Magas, vékony férfi lépett elő a szóra. Csatavértje makulátlan, páncélkesztyűjén három gyűrű. Hószín haját tarkójáról előrelendítette, úgy térdepelt a *regitor* trónusa mellé.

– Hát itt a kardod – nyugtázta az érkezését amaz, rozsdavörös arcfestésén babrálva. – Bár alighanem másra számítottál. – Óvatosan megemelte a fegyvert; a súlyozását, a küllemét bírálta. – Kitűnő munka, az ezerötszáz év előtti Khamyssi Ház műhelyéből. Talán maga Erjabhyr mester kezét dicséri. Makulátlan, sem idő, sem más fegyver nem fogott rajta. Mágiának azonban nyoma sincs. Soha nem is volt. Nem ezt a kardot kerested, Lymassar, de a győzelem emlékére megtarthatod.

Hősi kard

lehet felvenni, s az ujjak bütykeinél néha még ki is hegyezik. Hitvány darab. Ez itt némiképp érdekesebb, bár éppúgy nemtelen. Neve ökölt*ő*r, s mint láthatod, a pengéje mer*ő*leges a markolatra. Akárha egy kés nőtt volna ki az ujjaid közül. Ne kérj rá, hogy többet foglalkozzak vele!

Az a másik, mint már a formája is sejtetni engedi, alantas egy jószág. Obsorfegyver az, mégpedig a Tharr-szerzetesek gyertyatőre. Vérrel kovácsolják, attól ilyen a színe. Alávaló, aki megfogja.

A pajzsokról kérdezel? Itt ugyan nem sokra lelhetsz; jobbára csak a komoly háborúságokban látni őket, a hétköznapokon nem használatosak. Van belőlük is többféle, s leginkább a légiókban találkozni velük. De nagy szerelmesei a *weilyr*ek és *hyssweilyr*ek is; náluk majd' mindig látni effélét. Méretük s hasznuk szerint különülnek el, s a leghitványabb anyagoktól kezdve a lunirból kovácsolt darabokig mindenféle akad belőlük. A Házak páros viadalaiban gyávaság használni őket, ám a nagyvérteknek elengedhetetlen kellékei. Akadnak közöttük olyanok is, melyeknek peremét élesre fenik, s a legkiválóbb kardokéhoz hasonló módon lehet vágni velük.

Igen, jól tudod, ifiúr. A különféle vértezeteket is a kasztokhoz tudjuk beosztani. Lássuk hát!

A navorfélék s a *sympietor*ok csak posztó- vagy bőrvérteket hordhatnak. Ezekből bármifélét, ám különbek viseletére nem jogosultak. A pietorok azok, hol a legnagyobb változatosságra lelhetsz. A *sycarr*ok könnyű és hajlékony ruházatokba bújnak. Ezek lehetnek gyűrűs vagy lemezes vértek is akár (mint a légiók egyes alakulatainál, például az íjászoknál), de sodrony- vagy láncingek is. Ez utóbbiak meglehetősen nehéznek is bizonyulhatnak. Jobbára mágiával kovácsolt szemekből állókat választanak. De a *sycarr*ok gyakorta vértezetek nélkül indulnak hadba, jobban bízva tetoválásaik vagy mágiával szőtt ruházataik védelmében, mint a nehézkes fémek takarásában. A pietorok használhatják a mellvérteket és félvérteket is – főként azok a légiók, melyeknek az első sorokban kell az ellenfélre rontani. Ilyeneket szép számmal találunk a *regitor*i seregekben is. Mindazon vértezetek, melyek ennél bonyolultabbak s tökéletesebbek, csupán a famorokra méltók. Egy-két *famylior* viselhet csak hasonlót. Ez igaz a sisakokra is. A légiók java része ugyan nem fedetlen fővel harcol, ám méltatlanok a legkiválóbb kovácsok munkáira. Azok csak a famorokat védhetik.

Akadnak persze más páncélfélék is. Shudrak kovácsai éppenséggel a lovak számára viselhető vértezetekkel vívtak ki hírnevet maguknak. Nagy segítségére van ez az állatoknak, ha az ellenség arcvonalát kell egy rohammal megtörni, vagy ha *hyssweilyr*jeikkel közelharcba sodródnak.

Igen. Ezeken kívül is akadnak vértek, tudom mire gondolsz. Ám azokat szándékkal hagytam a végére, mert más kovácsmunkákkal együtt nem említhetőek. Örökéltűnek készültek egykoron, de hogy a legkiválóbbak elmúltak mellőlük, úgy lehet, az ő végük is elérkezett. Gazdájuk nélkül meggyengülnek, s kihunynak. Az ötödkor *fahhyr*okkal ékes, híres csatapáncéljai ezek.

Elkészítésükre a legkiválóbb Páncélkovács Házak varázslói voltak csak képesek, mert csupán ők tudtak olyan dolgokat kovácsolni, melyeknek lelket is alkottak. Nem mások szellemét börtönözték azokba; sajátokat készítettek nekik, későbbi gazdájuk testvérlelkét, ki ott született a varázsműhelyekben. Akinek ily vértezet készült, annak ott kellett lennie végig a műhelyben, az első parázstól az utolsó ütésig. Így kötötték egymáshoz őket elválaszthatatlanul.

Ám az idő elpereg, s gazdáik – bármily dicső harcosok legyenek is – elhalnak, gyakorta hamarabb, mint a páncélok. Igen, e vértek is halandóak, csupán az ő porhüvelyük mérhetetlenül ellenállóbb bármi másnál. De előbb-utóbb egyedül maradnak. Ha túlélik a fájdalmat, előfordul, hogy új gazdát választanak maguknak – feltéve, ha találnak erre méltót.

Igen, jól tudod, ifiúr. Éppúgy képesek a szellembeszédre, mint a hagyományos szóra. Éreznek s gondolkodnak. De meghalhatnak, s meg is tébolyodhatnak.

Nem tudom, ifiúr.

Százegycsillag immáron háromszáz esztendeje nem szólalt meg. Látszólag nem öregszik; a

por nem lepi, s a *magitor* azt mondja, még él. Ha megsimítod, nem hideg, miként a holtak. Nagyatyád idején meg is mozdult. De magába legnagyobb sajnálatomra nem fogadott senkit. Igen, ifiúr. Talán majd téged…

Urssys Amhatrass, a Hyssalier Ház fegyvermestere a Ház ötödszülött fiúsarjának.

A lunir nem közönséges anyag. Az égi holdak testvére, s ekként magában hordozza a teremtés energiáit. Maga a matériába merevedett mágikus esszencia, mi a világ megalkotásánál a fém börtönébe került. Halottnak is nevezik, mert nem csendül, s hangot sem ád, ha mással illeted.

Erős és roppant hatalmú anyag. Mesélik, a kyrek is azért érkeztek, mert Calowynon kimerült már minden bányájuk, mert elhasználták az összeset, mihez a vörös kontinens földjén hozzájutottak.

Megmunkálásához nem elég a pontos kéz s az erős kar. Varázstudomány is szükségeltetik hozzá, s eszközök, mik maguk is mágiával felövezettek. Üllők és kalapácsok, miket mágiával kovácsoltak – az egyszerű vas, vagy akár az acél is gyönge hozzá.

Nemtelen.

Gyors léptekkel indult a törtorrú kyr után. A varázstudó hangosan káromkodott mögöttük.

Mit gondolsz, Feszes?

Testvére megfontolta a választ.

Gyűlölök itt lenni.

Nem is azért jöttünk, hogy szeressük. Mi van a köddel, úgy értem.

A sisakmaszk megremegett az ifjú kyr kezében. A hóna alatt hozta, lassú léptekkel. Fehér haja kontyba fonva a feje tetején.

Azt hiszem, tényleg az óriások cibálják magukkal.

Az ifjú elmorzsolt egy szitokszót, amit először itt hallott a légiósoktól. Léptei csikorogtak az átokföld erdejének furcsa avarán. Hamarosan utolérte a kapitányt. Az felé sem fordult, úgy mondta:

– Jó, hogy itt vagy! Hamarost gyógyítókra lesz szükség.

– A Şyennek Kardos Ház, nagyuram.

– Engedelmeddel ez érdekel most a legkevésbé – felelte kurtán a kapitány. – Fúvass riadót! – intett az egyik hadsegédének menet közben. – Nagyobb hasznodat látnám a sebesülteknél, mint a csatatéren.

Megtorpant, úgy nézett végig az ifjún.

– Akármiféle szép páncélod is van.

Alyss nem tudta eldönteni, sértésnek szánta-e vagy dicséretnek. Nem szólt egy szót sem.

– Azt mondták róla, jól ért az orvosláshoz. Igaz ez, *myryss*?

Az ifjú kyr már válaszra nyitotta volna a száját, mire megértette, hogy a kapitány ezúttal Feszest kérdezi.

– Maleassa Cayhul-su Şyenn, testvérem édesanyja Orvos Házból került a Şyennekhez – felelt kötelességtudóan a sisakmaszk –, s nagy gondot fordított rá, hogy fia foglalkozzék a gyógyász tudományokkal, ha már érzéke van hozzá.

– Apám pedig a fegyverforgatásban…

– Elég lesz! – vágott közbe a parancsnok elégedett arccal. – Már az meg fogja őket gyógyítani, ha megtudják, hogy a Cayhul iskola egy növendéke van itt.

A törtorrú kyr végignézett a sáncokon. Az árkok és földfalak rajzolta mintázat ugyan némi biztonságot nyújtott, de látott már sok mindent az átokföldeken. Emberei elfoglalták az állásaikat.

Alyss földbe gyökerezett lábbal állt.

Induljunk!

Mindjárt, Feszes… mindjárt!

A köd nyirkos kacsokkal tapogatózott egyre feljebb a völgyfalon. Puha gomolyagokkal kavargott a fák között, mind magasabbra emelkedett, elmosta, elhomályosította a formákat és a színeket. A mélyén árnyak mocorogtak. Hatalmas, ormótlan alakok.

Alyss mozdulni sem tudott, de Feszes helyette is megtette. Lassan hátrálni kezdett.

Érces dallam rezgette meg a levegőt az erdők felett. Hosszan sírt ide-oda verődve a dombok között.

– A Tebressysek kürtje – morogta a *symcalyr*. – Ó, istenek, segítsetek…!

– Fegyvert készíts! – süvöltött végig a földfalakon a kapitány sisakmaszkja. Cẏeŋden-ry Myrrhas csatapáncélja remegett a feszültségtől, egy pillanatra felizzott körötte a levegő. – A déli sáncok felvették a harcot!

Menjünk hátra, Alyss! – sürgette testvérét Feszes.

A Şyennek Kardos Ház – bizonytalankodott az ifjú kyr – *a becsület is…*

Azt mondta a parancsnokod, hogy menj hátra!

A csatapáncél ellentmondást nem tűrően lépett vissza kettőt. Ugyanazzal a mozdulattal kikapta Alyss kezéből a sisakmaszkot, s egyetlen villanással illesztette a helyére. Kéklunir arccal fordult a köd felé.

Az ifjú kyr még válaszolt volna valamit, de ekkor a világ ismét kivetette magából.

Valahol egy gyerek arról énekelt, mennyire szeretne egy kismadarat.

Ködös völgyeken át

Rideg és halotthalvány. Zöldes, amíg nyers. Csendes, akár a holtak, míg varázsénekkel a mester fel nem ébreszti – ám életre kel, ha értő szavakkal szólítjuk. S a mester keze alatt oly formára görbül, oly tulajdonságokkal lesz ékes, amilyen dalokkal éneklünk neki, amilyen fémekkel elegyítjük, amilyen holdak alatt ötvözzük.

Zöld, ha vassal, napfénynél keltjük életre, s befogja az időt, mit belé kovácsolunk. Annak börtöne lesz. Vörös, ha a rőt hold alatt, őstűzzel születik. Az érzelmeket köti meg ilyenkor – bármilyet, mit csak a mester szeretne, hogy magába vegyen. Haragos az ilyen fém, és szikrát vet, ha követ, acélt fogsz vele. Kék, ha a másik hold alatt, gyenge tűzön, kékacéllal ötvözöd. A gondolatok börtöne az ily acél. Hideg s jeges – szikrát vetni véle nem lehet. S fekete a színe, ha éjközépkor, holdak nélkül, vassal ötvözöd. A holtak sötéte kell ehhez, ólomkádak, s naptalan világ. Démonok s lelkek börtönét kovácsolhatod így meg, vagy vérteket, mik tőlük távol tartanak.

Az értő mester ismét felolvaszthatja a lunirból vert tárgyakat – ha van elég bátor, s tudásában messze mindenki más fölött áll. Mert enmagára zúdít ilyenkor mindent, mit a varázsfém magába vett – születésekor, s hosszú élte során ezután. Jól kell megválogatni ez okból a varázsdalokat.

*Asryr Dych-Askhelly, a Menten Ház kovács**magitora** tanítványainak*

Páncélok és fegyverek kovácsolása nem olyasféle tudomány, amit akármi falusi mesterember ismerhetne. Nem csupán erős kéz és jó szem, de a hagyományok pontos ismerete is szükségeltetik hozzá. Hogy felismerjük az anyagokat, tudjuk, melyik milyen metódust kíván, mivel lehet vagy kell ötvözni, milyen hőfokra kell hevíteni, s miféle anyagokat használjunk a hűtésére.

A mi műhelyünk becsületes céhes hagyományokkal bír, mestereink századévek óta kiforrott módokon dolgoznak, dinasztiánk hozzáértéséhez kétség nem férhet.

Ismerjük nem csupán a tüskével ékes buzogányok vagy egyéb fegyverek titkait, de páncéljaink is messze földön híresek. *Armattor*nak neveznek minket ezért, a páncélok mestereinek, akik nem dolgoznak már ugyan lunirral, de ismerjük a déli fém megmunkálásának módját.[208]

Külön harci ruhákat készítünk Sogron papharcosainak és a kígyópápa testőrségének, mert igen jól ismerjük az ősi kyr pikkelyvértekhez hasonló munkák elkészítésének módozatait, de kapunk megrendelést az Ezüstkard iskolájától is.

Akadnak nálunk ismertebb kovácsműhelyek is, ez igaz, mert a famorok páncéljaihoz tudományunk kevés. Ők a nálunk előkelőbb műhelyek munkáit viselik, ha éppen nem őseik örökségét öltik magukra. Ám azok testükre igazításához ma már senki nem ért ezen a környéken.

*Kherres Sybrannal, a Dagh Pietten-i Kőüllő **armattor**dinasztia feje új tanoncához*

[208] *A „déli fém" minden bizonnyal az abasziszi abbitacélra vonatkozik. Úgy vélem, magának az acélnak az előállítását ugyan nem ismerhetik, de elképzelhető, hogy a kész fém alakításában valóban mesterek.*

A toroni varázstárgyakról

Hogy miket láttam, gyermekem? Egy ilyen vénasszonytól ilyet ne kérdezz, mert ha az esze még bírja, álltó nap beszélhetne neked. A varázsos tárgyakat?

No, rendbe'. Legyen!

A varázsos tárgyakat.

Láttam varázsos tárgyakat, mikből jut mindenüvé. Amuletteket, kicsi csontokat, zsákba gyűjtött sóhajokat. Megvédenek és segítenek vagy elátkoznak, melyiknek mi a dolga. A legtöbbjüket boszorkák csinálták holdfényes harmattal vagy macskahúggyal. Másokat boszorkánymesterek keze illetett. Jobb, ha vigyázol velük! Betegséget vagy rontást hozhatnak rád.

Ez a csontkarika itt az efféléktől véd meg engem. Egy nagyboszorkány karcolta rá az írást ötven esztendőnél is régebben.

Láttam csontokat, mit *khótorr*ok rajzoltak meg vérrel, hogy Tharr hatalma elűzze az ártó szellemeket a háztól. Házioltárt navorok falvaiban, ahol az ősök csontkezét olajjal mossák. Követ, miben Sogron hatalma rejlik, s kavicsokat, miket *myshekká*k simogattak. Zsírkőből faragott gyertyatartót, miből nem borul ki a láng. Cserépkorsót, mibe hideget börtönöztek, hogy nyáridőn is tartsa a tejet. Sogroniták rézkígyóját, mi lángra lobbant mindent, mi éghető. *Khótorr*ok tarisznyáját, mibe csak a gazdája nyúlhat észrevétlen. Szépen faragott teknőchéjat, mivel esőt varázsolhatsz, s másikat, mivel véget vethetsz az égi áldásnak. Boszorkányok nyálával elbűvölt pénzeket, mik jó álmokat hoznak. Kakastollal tömött párnát, amin pihentető az alvás. Nádból font kalitokat, amik megfogják a kedvesed nevetését. Keretbe zárt tetoválásokat, miket magáról ad gyermekének az ember, hogy holta után az vigyázza helyette.

Láttam bogárpáncélból kevert port, mi férfiassá teszi a *ház urát*. Nyakba való amulettet, mit ha férfi visel, nő nem áll ellent neki. Fapálcikákat, miket, ha ügyesen vetsz, elnyered választottad szerelmét. Bagolylábat, mi megóvja a terhes anyákat. Megbűvölt erdei bogyókat, mikből a lekvár földöntúli gyönyört hoz a szeretőknek.

Ilyeneket láttam én, mikből jut mindenüvé.

De láttam varázsos tárgyakat, melyek nem találhatók meg bárkinél. Jártam kovácsműhelyekben, hol *magitor*ok kalapálták a pengéket, mikbe sikolyokat, éjközép sötétét, fájdalmat és nevetést kovácsoltak. Erőt, mitől törhetetlen a penge, vagy soha ki nem csorbul. Láttam lelkek megkötését acélba és lunirba. Láttam csatabárdot, mi szóval szólt, tőröket, mik gyilkolni vágytak, s egyéb fegyvereket mik álmokkal, sugallatokkal beszéltek. Olyat, mi tökéletesen bírta a szellembeszédet, s bábként játszott a kyrekkel is. Láttam kardot, mivel első látásra szerelembe esel, de utána lassacskán téged fal fel.

De láttam írást, mely élt, s arra tekergett, mint olvasni vágytál. Gonosz könyveket, melyek rabul ejtik a lelket, maguk gondolkodnak, s századéveken át szövik az ármányt, hogy elveszejtsék ellenfeleiket. Tekercseket, mikbe téboly és őrület volt zárva – pusztán azért, mert oly ősiek, hogy alkotóik gondolatait fel nem foghatjuk.

De láttam kőbe faragott szépírást, mi óvott és ügyelt a bejáratokra, szobrokat, mik jobban látnak éjszaka, mint nappali fényben, vagy olyanokat, melyek mozognak ugyan, ám oly lassan, hogy észre nem veszed. Másoknak nincs egyszeri formája, s ahhoz hasonulnak, mit legmegfelelőbbnek gondolnak, vagy mit reájuk kényszerítesz. Bronz-, arany- és luniralakokat, mik emlékeznek mindenre, mi a közelükben történt. Hekkák emberállat szobrait, kik nem engedik, hogy tűz üssön ki a közelükben vagy morognak, ha rosszakaród közelít.

Láttam freskókat, melyekkel beszélni lehet, színes alakokat, kik rájuk bízott tárgyakra ügyeltek a vásznakon, sétáló vagy táncoló festett képeket, vagy óriási tablókat nemes kastélyok bálteremeiben, hol seregek vagy hajóhadak rontanak egymásra, s lassan mozog a legutolsó zászlajuk is. Festést, mi világol vagy lassan váltja a színét. Láttam gyilkosokat festményekről lelépni.

Láttam zeneszerszámokat az óidőkből, mik életre keltik a dalokat, s olyanokat is eljátszanak, mikre már nem emlékszik senki. Láttam ezüsthúrú *samballát*, mit sértetlenül szedtek elő hegyomlás alól, vagy olyat, mi bosszút állt elveszejtett dalosáért. Olyat, melynek húrjairól képek szálltak hangok helyett, s dobot, mely őrületbe taszít.

Láttam *rododa*kastélyt, melynek főszentélyében ősi maszkereklye trónolt, s az irányította a színészklánok életét. Táncoscipőt, mi magától járt vagy magasabbra ugrott benne a tőrleány.

Láttam Nemes Házak örvényablakait, miken keresztül más síkokra nyílt a szem, rést falakon, mi más városokra nézett. Ajtókat, mik nem vezettek sehova vagy éppen olyan helyekre, hová nem szívesen lép az ember. Láttam kürtőket, honnan más vidékek szelei fújtak, s holt nyelveken susog a huzat.

Láttam tükröket, melyek más arcát mutatják, ha beléjük tekintesz. Olyat, mi felfedi a legtökéletesebb álcát, vagy akár olyat is, mi az asztrál- vagy mentáltesteket rajzolja meg. Olyat, melyben elrejtőzhetsz, még ha a zsebedbe bele is fér. Olyat, mely csak akkor tükör, ha vérrel fested, s másikat, mivel utazni lehet – s más csarnokokba lépsz vele. Egész folyosókat szembefordított üvegekkel, mikről nem ott szállsz le hol akarsz, hanem ahol tudsz. Ahol a tükrök hagyják, ha a magad akaratát rájuk kényszeríteni nem tudod.

Láttam székeket, mik a beléjük ülők életerejére lestek, asztalt, melynek egy fiókja volt, de az hét helyre is szolgált. Ládát, mi mást mutatott, mint mi benne volt. Ágyakat, melyek a levegőben úsztak vagy kivetették magukból a szüzeket. S más efféléket.

Láttam gyűrűket, mik másnak mutattak téged, mint valód – fürkésszenek akármi módokon. Karperecet, mi óvja az álmaidat vagy távol tartja tőled a rontást. Olyat, mi tönkreteszi az ellened kémkedőket vagy mást súg nekik, ha szellembeszéddel szólnak hozzád. Vagy olyanokat, mik egyszerűen csak megnehezítik bárki dolgát, ha mágiával kémkedik utánad.

Láttam varázsos tárgyakat, melyek börtönök voltak, még ha nem is nagyobbak egy szelencénél. Emberbőrből varrt zacskót, ami bezárt bárkit, akit mutattak neki. Szőröstül-bőröstül. Gyűrűt, ami a holt testből kiszálló lelkeket fogta össze, vagy tőrt, mely az áldozataival tette ugyanezt. Ékszereket, melyek sóbálvánnyá meresztették viselőjét, ha parancsot kaptak arra. Másokat, mik lassan szivárogtatták ártó hatalmukat hordozójukba, legyen akár *regitor*, akár csak egy buta kyr cafka.

Láttam tárgyakat, miket ha lenyelsz, lélegezhetsz a folyók fenekén vagy egybegyűjtenek bármi mérget, mi benned találtatik – s kiengedik egy szóra, ha azt parancsolod. Kötött formájuk nincs: lehetnek szépen faragott szobrocska vagy akár pókhálóba gombolyított madárcsőr alakjában is.

Láttam bábokat, melyek sebeket, mérgeket küldtek annak, akihez kötötték őket. Vagy erőt és kitartást adtak mérföldeken át a haldoklóknak. Láttam elhagyott gombokat, melyek mindennél pontosabban mutatták, hol is van gazdájuk, lunirból vert fürkészeket, mik soha nem vesztették el a nyomot. Láttam *sycarr*t, ki űzött vad lett, csak mert magját rossz földbe vetette.

Láttam üstöket, mik folyton éhesek, s csak embereket esznek, hogy bűbájos főzeteiket megszülhessék. Kőkádakat, mik mérgeket izzadnak vagy olyan fattyakat fialnak, mire kevés emberi szó létezik. Medencéket, miknek mélye a Quiron-tengerig nyúlik, s szökőkutakat, melyek dalolnak. Csobogókat, mikből bor vagy vér folyik.

Láttam végenincs folyosókat, hol nem értettem, miként is kerültem oda. Városok gyökéreig nyúló aknákat, melyekben holt lelkek nyüzsögtek. Láttam kőhidakat, miket nem tudom, miként építhettek. Manapilléreket, melyek kyr módra terelgették a mágikus áramokat, hogy a Ház védve legyen, s alapzatuk üregeiben boszorkánymesterek kucorogtak. Kapukat, melyek alaposabban kifürkésztek, mint akármely *magitor*. Lépcsőket, mik nem oda vittek, hova mutattak. S más egyebet.

Láttam olyan tárgyakat, melyekbe mágiát rejtettek, mit ki kell onnan szabadítani. Gyertyákat, bennük méreg vagy bűbáj, mi akkor él csak,

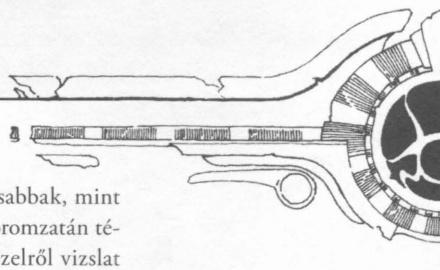

ha a kanóc lángja odaér. Egy másik előtt tizenegyszer kell kiejteni egy szót, mire hatalma kiteljesedhet. Lehet ez akár egyszerű köszönés is. Fiolát, mit ha eltörsz, szél kerekedik. Kámeákat, mikbe hazugságokat zártak, hogy megöljék a családi békét. Előre készített álmokat, miből kikeveredni csak nehezen lehet. Gyermeket, kit hiába szülsz meg, nem tiéd.

Tárgyakat, miket számokkal fogtak bűbájba. Kardot, mely a háromezredik csapásra eltörik, poharat, mely megmar, ha ötvenedszer üríted. Kicsiny pénzeket vagy gyöngyöket, miknek csak társaikkal együtt van hatalmuk.

Vértet, mely arra kényszerít, hogy újton-újra magadra öltsd. Láncinget, mely megöli azt, ki viseli, ha kedve ellenére van, de szerető gazdájából a mérgeket acélszájával szopja ki. Sisakot, mivel kőfalakon át hallgatózhatol, vagy rostélyán keresztül más szemével látsz. Acélkesztyűket, mik megfognak bármit, mit akarsz, s el nem engedik.

Csokorba gyűjtött darázslábakat, hogy velük őket felhőbe megidézd, vagy vékony pókfonált, mi megköt, bármi erős vagy is. Borostyánt, mibe szitakötőt zártak, s ha lenyeled, szárnyad nő neked is. Apró állatszobrokat, miket ha kettétörsz, seregestül rajzanak a lények megsegítésedre. Ökörnyálból font kötelet, miből százlábnyit is magaddal vihetsz, s roppant súlyokat bír el. Ha húzod, ott megvastagszik, s jó fogás esik rajta, nem vágja el kezed.[209]

De láttam más tárgyakat is, mik démonokhoz s rontó szellemekhez vannak kötve. Koronát, mivel a crantaiak kristálykirályait kérdheted, ha balvégzeted haláltemplomaikba vezet. Jogart, mivel más síkok lényeit görbítheted akaratod alá, ha elég erős vagy hozzá. Kutakat, mikbe démonfattyakat börtönöztek. Kis asztalra való vaskalitkát, mibe bárkit bezárhatsz, még ha óriás is.

Kavicsot, mi füstöt vagy ködöt köp. Kristályserleget, mi a jövendőről beszél. Maréknyi szalmát favénség odvában, mellyel vihart kavarhatsz. Faszén rudat venyigéből, ami kémeket rajzol vagy gyilkosokat – kedved szerint.

Hajókat, melyek mindig tudják a helyes irányt. Vándorbotot, mi a jó útra vezet. Háznyi deszkákból épített kocsikat, mik belül tágasabbak, mint kívülről vélnéd. Tornyot, melynek oromzatán téged nem lát meg senki, még ha közelről vizslat is. De láttam egész kastélyokat, melyek zenét szőnek a szelekből.

Láttam üvegedényeket, mikbe sikolyt börtönöztek. Fiolákat, mik telve voltak nevetéssel vagy könnyes históriákkal, üzenetekkel. S elég, ha pecsétjüket megtöröd. Láttam búbánatot, mely vérvörös volt, úgy lögybögött egy üvegcse alján. Fekete sóvárgást, mit jobb, ha ki nem eresztesz.

Láttam szövőszékeket, mikkel varázzsal telt ruhákat készíthetsz. Köpönyeget, mikbe árnyakat szőttek, palástot, mely jobban véd bármi vértnél. Inget, mibe szerelmet kötöttek, s bogos kendőt, ami lelkeket őrzött. Függönyöket, melyek anyagát szellővel keverték, s zárt helyen is folyton lengedeztek. Ugyanily kendőket és fátylakat. Nemesek ruháit, mik folyton változnak hajtásuk s gazdájuk akarata szerint. Kámzsás ruhát, mi elrejti viselőjét vagy elolvad környezetében. S olyat is, mi szolgál téged, pedig csak selyemből hajtották. Leginkább azon kendő tetszett, melyet ha férfinak ajándékozol, szerelme gyorsan és fájdalom nélkül múlik el. Ennek csak az igaz érzelem állhat ellen.

Láttam a kyrek kristályait, mikbe üzeneteket, meséket vagy törvényeket rejtettek, mikhez hozzá nem férhetünk. Másokat, mik elég gyengék, hogy a mi vérünk is hasznát lássa. Szavakat, gondolatokat és érzéseket zárhatsz beléjük, ha tudod a módját. Szellembeszéddel szóló kristályokat, s másokat, melyek éppen ezt akadályozzák. A legkülönfélébb mágikus ékköveket.

Hát ilyesmi varázsos tárgyakat láttam, gyermekem, de úgy alítom, akad még százszor ennyi, mit még csak észre sem vettem.

Ymshem Olÿssan-su Cayhul, Sabbúl úrnője tizenöt esztendős unokájának

[209] *Ezek valóban érdekes dolgok lehetnek, ám rám a legnagyobb hatást azon Tarinból származó kicsiny kőkatonák tették, melyeket elegendő valamely sziklához csapni, s igazi törpe harcosokká elevenednek. Nem nagyobbak kőformájukban egy arasznál, így egy nyeregtáskában kisebb seregre való is elfér – miként azt egy gianagi herceg esetében volt szerencsém látni.*

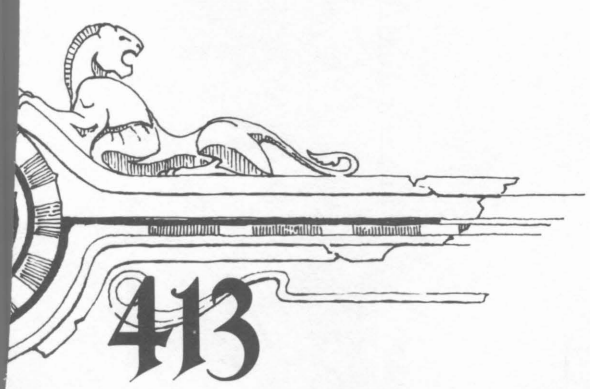

A bestiákról

Az asztrál- és mentálsíkok szellemlényeit igazán nem ismerve és nem ideszámítva:

*Ým*nek nevezzük a legmagasabb szellemlényeket, kik az istenek szolgálóivá nemesedhettek. Kyria egykori anyrjai és calyrjai ők, kik az istenek akaratát közvetítik az anyagtalan, éteri világokban. Kiérdemelték, hogy létük végéig mellettük maradhatnak, s nem köti őket semmiféle anyag. Nem kell többé a mi világaink bármelyikén is mutatkozniuk. Számuk Njyltharymmtól kezdve Uhsyassig bezárólag harminchat.

Nagyhekkának nevezzük mindazon szellemlényeket, kik maguk tökéletlenek ahhoz, hogy megszabaduljanak az anyagi világtól, ám képesek megérinteni a levegőegeket. Így közbenjárhatnak a teremtett lények és az istenek között. Számuk a Ház hekkatekercsei szerint háromezer-háromszázharminchárom.

Kishekkának nevezzük azokat, kik valamimód egy helyhez kötődnek, s hatalmukat, védelmüket csak itt használhatják. Ők nem lehetnek közbenjárók. Számuk a Ház hekkatekercsei szerint tizenegyezer-száztizenegy.

*Sym*hekkának nevezzük azon szellemlényeket, melyeket oly erősen köt az anyagi világ, hogy néhanap kénytelenek testi formát ölteni. Ezen alakjuk rendkívül változatos lehet, Khrorrys *magitor* maga is legalább száz fajukat ismerte. Erdőn-mezőn csakúgy élnek, miként a városokban. Élőlények előtt nemigen mutatkoznak, még a komisz fajtájúak sem.

Frisslelkeknek nevezzük azon szellemlényeket, melyek éppen csak hogy elhagyták testüket, s rövid ideig még az anyagi világhoz kötődnek, míg el nem szakad minden szál, s a körforgás el nem rántja őket megint. Hogy milyen sors vár rájuk, az nagyban függ éltüktől és mindazoktól, kik megtalálhatják feléjük az utakat innen, a mi világunkból.

*Meg*kötötteknek nevezzük mindazon szellemlényeket, kik valami oknál fogva nem szabadulhatnak innen, például erős érzelmek verik őket láncra. Az ősök szellemei is így vesztegelhetnek még bizonytalan ideig, hogy segítsék az ittmaradottakat. Másokat varázsok nem engednek távozni.

Korcsoknak nevezzük azon beteg szellemlényeket, kik még a belső szférákat sem képesek elérni, s torzan bolyonganak a világban. Árnyak és lidércek ezek, némelyik még testet is oroz magának. Különösen veszélyesek lehetnek ezek, ha nem ismerjük szavaikat.

Szépholtaknak nevezzük azon testeket, melyekbe valamely szellemlényt börtönöztek. Csakis kiemelkedő tudású *magitor*ok képesek megalkotásukra, hiszen ezen holtak teste nem romlik, úgy működik, akár az élőké, szellemük ép marad, csupán nem esznek, s szívük nem ver.

Élőholtaknak nevezzük azon testeket, melyeket teljes pusztulásukig mozgat és összetart valamely mágia. Szellemet nem kötöttek hozzájuk, bár természetesen ez is megtehető. Nem élnek, noha nevük ezt sugallja. Sokan élőholtnak nevezik nem csupán ezeket, de a szépholtakat, a korcsokat és a megkötöttek bizonyos fajtáit is.

Cjadess Minryhhnek, a Hymeras Ház
*kis**magitor**ának jegyzeteiből*

Sokféle dolgot köszönhetünk Kyriának. Az óbirodalom Gazda Házai voltak azok a mágikusműhelyek, hol az állat- és növénynemesítés oly hatékony módozatait dolgozták ki, melyek eredményeit ma is mindenütt megcsodálhatjuk, a virágos kertektől a nemes udvarok házikedvenceiig.

Lássuk hát a legfontosabbakat, mik máig megmaradtak, s nem sodorta el őket a romlás. Kezdjük a növényfélékkel!

Bámulatosan ellenálló növények kerültek ki a Gazda Házak kertjeiből. Olyanok, mik eladdig nem is léteztek, vagy a birodalom más pontjain éltek csak. Ezek mágikus átalakításai eredményezték azután azokat a fajtákat, melyek ma már szerte északon is megtalálhatók, s nem is gon-

dolná senki, hogy csupán néhány ezer esztendeje léteznek, s a feketetölgyerdők vagy más ősi fajok mellett csupán csecsemőnek számítanak.

Kyrvirágnak nevezik összefoglaló néven mindazon virágos növényeket, melyekkel a kyrek parkjaikat díszítették. Oghoghul városa volt ezen tünemények bölcsője – az ottani függőkertek. Innen terjedt el ezen bámulatos szépségű növények többsége.

Legtöbbjüket, azokat, melyek sem elég erősek, sem ellenállók nem voltak, persze elsodorta a káoszkor. A világ mágikus torzulásai sem tettek jót nekik, s így lehet, hogy egyes fajtáikat csak a kyr romvárosok kőbe faragott domborműveiről ismerjük. De akadtak éppen elegen ahhoz, hogy szépségükben gyönyörködhessünk.

Ilyenek a kyr rózsák. Nem csupán színük, de méretük is megkülönbözteti őket testvéreiktől – illatukról már nem is beszélve. Virágzatuk csecsemőfej méretűre is nőhet – értő gondoskodás és jól felszerelt kert mellett, természetesen –, színeik a feketétől a bíborlilán át a lángárnyalatúkig terjednek. A Mer'yss Ház kyr rózsakertje messze földön híres.

A liliomféléknek vízi és kerti formájuk egyaránt létezik. A sellővirágnak is nevezett fajta oly sikeres lett, hogy tűzvörös kelyhei néhol egész tavakat vagy folyópartokat nőnek be. Az anyrliliom aranysárga, fodros szirmai a nemes estélyek kívánatos kísérői, illatuk csekély mértékben bódító, harmonikus összetételű.

Egyszerű mezei virágból születtek a kárnics különféle fajtáinak változatos, alacsony bokrú szépségei. Apró virágaikból ezret is hordhat egyetlen tő. Színük a fehértől a vérvörösön át a türkizkékig terjed. A kyrek kertjeiből kiszabadulva gyorsan meghódították a környező földeket, s Lakhassynban egész domboldalakat festenek meg a langy évszak végétől egészen a Galylyak haváig, s illatukkal színezik a szellőket.

A boszorkánynárcisz előkelő megjelenésű, mélylila, tenyérnyi virágzatú növény, melynek szára derékig is érhet. Illata szerelmi serkentő, diónyi terméséből pedig különféle mérgeket lehet nyerni. Ha a hírek igazak, Alidax városa rendelkezik egy kerttel, melyet kizárólag ezen pompás virágokkal ültettek teli.

Elsősorban a mai Terad-halas tartomány területén találkozhatunk a kyr mesterek egy másik gyönyörű teremtményével, a császárlótusz nevű növénnyel. Annak idején valószínűleg ehető magjainak felséges ízéért alakították olyanná, hogy a hidegebb vidékek éghajlatát is eltűrje, ma inkább a nemes kertek dísztavainak uralkodóját tisztelhetjük benne.

Fa nagyságúra nő meg a bajnokkürt nevű növény, mely élénksárga, karnyi virágokkal ékeskedik. Döbbenetes eredmény ez, ha hihetünk azon elképzeléseknek, hogy a bajnokkürtöt a póktérics nevű gyomnövényből hozták létre annak idején. Ez ugyanis alig emelkedik fél könyék magasra, s bár virágaik hasonlóak, ezen a legnagyobbak sem haladják meg a hüvelykujj méretét.

De a kyrek ugyanígy bántak más növényekkel is. Nekik köszönhetjük a quirónbarackot, a méz- vagy *keren*búzát vagy a különféle szőlőfajtákat, s így a vérnedű nevű kiváló bort is. Pidera-shín tartomány lankáin csodálatos almafélék teremnek, föntebb, a hegyek között pedig óriási, illatozó gombamezőkre lelhetünk. Különösen sokfelé terjedt el a vastagnád nevű növény. Elsősorban építkezéseknél hasznos e hatalmasra növesztett fűféle. Gyakorta a tízembernyi magasságot és a férficombnyi vastagságot is eléri. Mélykék vagy fűzöld levelű erdői nem csupán a tengerpartok nyugodt részeit, de a folyók mentét is meghódították.

De akadnak még más érdekes vagy veszedelmes növények is: például az, amelyik megragad, ha a közelébe merészkedsz. Tolvajfogónak hívják, és falak mellé ültetik. Létezik növény, amely valódi dalokat tud – vagy csak azt hallod ki levelei susogásából, ha fúj a szél. A másik érintése elkábít, s álmokat hoz, miket nappal látsz. Igazi csodák ezek.

Ne kételkedjünk benne: a kyrek növénynemesítésének egyik eredménye az a rengeteg illat- és szépítőszer, méreg, szerelmi és egyéb serkentő is, melyet Toron hozzáértői erdő, kert és mező növényeiből állítanak elő.

415

Lássuk most a különféle, kyr eredetű állatokat!

Ezek esetében is elsőül arra figyeltek, hogy az újonnan létrehozott lények hasznosabbak, kezelhetőbbek és ellenállóbbak legyenek, mint elődeik. Mindazonáltal ezen furcsa lények többsége, melyeket így teremtettek, elpusztult a sötét évszázadokban, bármi erősek voltak is – nyomukat legfeljebb ősi krónikák képein vagy elkopott szobrokon láthatjuk. Így tűntek el Kyria roppant pávái, Adwilron rejtélyes, áttetsző emberei, a rualani seregrontó bivalyok vagy a röpképes „halovány lények" egész serege.

Jó néhány egyéb teremtményük viszont meglepő életerőről tett tanúbizonyságot az évek során. Az eredetileg nemesi vadászatok „kotorékebének" számító háziborz sikeresen menekült vissza az erdőkbe, s ma már északszerte megtaláljuk mérföldnyi várrendszereiket a vadonok mélyén.

Számos szarvasmarhaféle legel a Sheral-hegységtől északra, melyek mind a kyr nemesítők ügyességét dicsérik. Köztük kiváló tejelő fajtákkal; s Toron majd' minden vidékén az ötödkorban kitenyésztett feketemarhákkal szántanak.

A kyr mesterek kísérletező kedvének az eredményeit láthatjuk a hatalmas termetű „dassi ökröknek" nevezett állatok létében is. Pontos okát nem tudjuk, miért hozták létre ezeket a két ember magasságát is meghaladó, roppant méretű, ám meglehetősen kurta lábú állatokat. Meglehet, csupán magamutogató dicsekvésnek szánták, talán a hatalmas tömeg lehetett vonzó esetükben – bár ezen állatok húsa fogyasztásra szinte alkalmatlan, csupán a navorok fanyalodnak rá néhanap, ha nagy ínség szakad rájuk. Ezen ökrök óriási bőréből manapság jobbára földabroszokat készítenek, s talán éppen ez volt oka kinemesítésüknek is.

Mindegyik kyr állat közül kiemelkednek a *babarsh*ok, a „beszélő kutyának" is nevezett lények. Enrawelli varázslók alkothatták meg hajdanán első falkáikat, melyek kellemes beszélgetőtársnak, gyermekek mulattatóinak születtek. Értelmük messze a hagyományos kutyáké fölött áll, s gyanítom, egynémely navorokat is felülmúlhatnak.

Ma csupán öt Ház rendelkezik belőlük saját falkával, melyek kölykei azonban számos udvarban felbukkannak. Noha tenyésztésük – császári rendeletre – csupán az említett öt családnak engedélyezett. E kutyák nevük ellenére beszélni ugyan nem, vagy csupán alig tudnak, ám tökéletesen bírják a szellembeszédet, s gondolati sémájuk is olyanfélére alakíttatott, hogy a kyrek remekül elszórakozhassanak velük. Nagy bolondozók és kitűnő tréfák, játékok ismerői. Éppen ezért csupán a gyermekeknek adhatnak tanácsokat.[210]

Külön csoportot alkotnak ezen teremtmények között az álomvigyázó állatok. Több fajtájuk ismert, abban azonban mindannyian megegyeznek, hogy feladatuk az alvók nyugalmának biztosítása – legtöbb esetben az Anthysson is. Legtöbbjük madárforma, de akadnak közöttük macskák – ez utóbbiak általában kék színűek – vagy kisebb rágcsálófélék is.

A kyrekről ránk maradt teremtmények java része díszállat. Furcsa formájú és színű házikedvencek ezek, melyekre a nemesi udvarokban bukkanhatunk, de például pöttyös mókusok gyakran láthatóak a navorok gyermekei mellett is.

Nem biztos, hogy ezek már a régi időkben is ebben a formában léteztek, s gyanítható, hogy a mai tenyésztők és varázzsal bűvészkedők is hozzátették tudásukat a korai formákhoz. Így jöhettek létre a pergamenkutyáknak is nevezett rendkívül furcsa, igen vékony lények, vagy azok a bagoly és galamb kinézetű kedvencek, melyek majdhogynem emberi arcokat viselnek, s fintoraik különösen népszerűek a nemes dámák között.

Akadnak olyan elképzelések is, miszerint Észak udvari orkjai is valamely rég letűnt kyr praktikának köszönhetik a létüket. Ezen teóriák nem mást állítanak, mint hogy az ősi Enrawell leromlott falai között bukkantak nem is oly rég az embernépek hozzáértői azon formulákra, melyekkel ezeket a vadakat másféle léttel lehet megajándékozni, hogy utána maguk gondoskodhassanak a jövőjükről.

Demar dych-Ashyrass ***magitor:***
Ókyr varázslók munkáiról

[210] *Egy alkalommal láttam csupán efféle jószágot. Tizenöt évvel ezelőtt egy portyán került hozzánk, amikor sikerült felperzselnünk egy toroni nemes nyári pihenőhelyét. Valóban olybá tűnt, mintha képes lenne a beszédre – mégpedig igen panaszos hangon –, de nem akadt közöttünk senki, aki értette volna a szavait. Viszont a szellembeszéddel – ha képes volt is rá – nem próbálkozott. Egy hónappal később belepusztult bánatába.*

Akadnak oly teremtmények a Toronban, melyeket nem az istenek helyeztek a földre, de *magitor*ok vagy papok, boszorkányok mágikus mesterkedéseinek köszönhetik a létüket. Más síkok anyagaiból vagy a meglévő matériákból gyúrták, alakították őket saját szükségeik szerint.

Ilyenek a Kobrák által kitenyésztett *sicchel*ek, ezek az emberi nyomorékok, kiket különféle tortúráknak és módosításoknak kitéve tenyésztettek maguknak a tolvajok.

Ezek a torzszülöttek oly dolgokra képesek őrületükben, melyekre még a *psy* tudományát mesterien értők közül is kevesen: oly módon zavarják meg maguk körül az elme hatalmát, hogy közelükben nem csupán a szellembeszéd alkalmazása lehetetlen, de általában bármiféle mesterkedés, mi a *psy* erejét próbálja kihasználni.

A Kobrák rangosainak társaságában gyakorta tűnnek fel ezen szerencsétlenek – udvari bolondnak álcázva vagy elrejtve valahol a kíséretükben. Bár hozzá kell tegyük: csak kevesen tudják, kik tartoznak a Család sorába – a rangtalan obsorokra pedig ugyan ki ügyel?

Hasonló torzalakok egyes városlakó boszorkánykörök teremtményei, az *ynchussok is*. „Kút" a másik nevük ezeknek a szerencsétleneknek. Minden esetben férfiak, bár a fiúgyermek kifejezés közelebb áll a valósághoz. Azok a szekták, melyek ismerik mágikus eltorzításuk fogásait, folyamatosan kutakodnak olyan fiúk után, akik valamimód bírnak a mana megkötésének és formázásának képességével. Ezeket a gyermekeket alakítják át azután varázsaikkal, főzeteikkel, testi-lelki

Te meg ki vagy?

Szellembeszéddel érkezett a kérdés, azon az összetéveszthetetlen módon, hogy Alyssya önkéntelenül is elmosolyodott az érzésre. Egy *babarsh*. Illetve Syshîa *babarsh*a. Már a nevére is emlékezett.

– Pyp?

Te meg ki vagy? Ismételte a másik, ezúttal sokkal kíváncsibban.

Alyssya felült, négykézláb az ágy túlsó végébe mászott, és letekintett az összegyűrt selymekről. Már nem szipogott.

A *babarsh* ott állt az ágy lábánál, a nagy ablak vetette fénysugárban, körülötte az ablakminta lusta árnyékkígyói a szőnyegen. A nyelve féloldalra kilógott szájából, amely kis fogaival mosolyogni tetszett. A farkát nagy erővel csóválta, ám izmai megfeszültek, a lábát kissé behajtotta, nem lehetett eldönteni, hogy játszani akar-e, vagy támadni fog. Alyssya úgy döntött, leginkább kíváncsinak látszik. Rámosolygott.

Na, Pyp, te mondd meg, ki vagyok!

Pyp gondolkodni látszott. Pofájának szemöldökforma foltjai még magasabbra ugrottak, szuszogva szimatolt. Rozsdaszín pihebundáját megborzolta az ablakokból bekanyargó tengerhuzat.

Te Shosh asszonya vagy! Vigyorgott végül megkönnyebbülten és vidáman.

Hát persze, hogy az vagyok, Pyp!

– Okos vagy!

Szagold meg nyugodtan közelebbről a testvéredet, még itt van az érintése a kezemen!

Pyp az ölébe vetette magát, de oly hirtelenséggel, hogy Alyssya felkacagott. A *babarsh* összeviszsza szaglászta és nyalta a kezét, a ruháját, s megpróbálta egészen a nő ölébe fészkelni magát. Hátsó lábával majd' szétkaparta a szőnyeget. Alyssya összekócolta finom szálú bundáját, s nevetve taszította volna magától.

– Ne nyalogass már, te bolond!

Shosh, Shosh! Alyssya asszony és Shosh!

A *babarsh* ezután mégis leugrott a szőnyegre, s ott kezdett fel-alá rohangálni, mint aki megveszekedett. A nőnek ismét könnyek folytak az arcán, de ezúttal a nevetéstől. Pyp végül csak elunta a szaladgálást, és megállt az ágy előtt, ott ugrált ideoda, hogy hosszú szőre miatt csupán nagy, rozsdaszín foltnak látszott.

Shosh, Shosh! Alyssya asszony és Shosh!

Pyp és Shos egy alomból származott, ugyanúgy ikertestvérek, mint ő és Syshîa. No és persze Ėmeļly Ladyrban. Neki nem volt *babarsh*a. Ėmeļly mindig is más volt kicsit, mint ők ketten. Őt az anyjuk Ladyr úrnőjének szánta, a Chorr-Maras nagyboszorkányának, s természetesen az övé is lett. Ők ketten pedig *concitator*fiak asszonyai.

Színtiszta hatalmi játék, semmi más.

...Shosh, Shosh! Alyssya asszony és Shosh!

A *babarsh*t nem érdekelte a hatalmi harc.

Fajtája a régi kyr Gazda Házak idején született húsból, vérből, éterből és mágiából. Csak a játék foglalkoztatta őket, a gyermekek és a komédiázás. Semmi más dolguk nem akadt. Harmincesztendős korukban is kölykök maradtak, s ha ez a küllemükön nem is látszott, egybehangzó vélekedés szerint határozottan bölcsebbek lettek a korral. Néhanap emberebbnek tűntek az embereknél, és kyrebbnek a kyreknél.

Tűzön, vízen, árnyékban

tortúrával oly módon, hogy mágikus gócpontokká váljanak, s közelükben könnyebb legyen a varázsenergia felhasználása és visszanyerése. Leányokat soha nem torzítanak ily módon – ez lehet az oka számos boszorkánymesteri szektával való szembenállásuknak, hiszen elsősorban ezen szervezetek elől fogdossák össze a lehetséges mágiaforgatókat.

Az *ynchuss*ok nem hosszú életűek. A szekták kavernarendszereinek mélyén sínylődő emberi manakutak legfeljebb két-három esztendeig bírják, s a legerősebbek, legellenállóbbak sem húzzák öt évnél tovább.

Valódi szörnyetegek, s nem emberi torzalakok azok, kiket Tharr papjai állítanak szolgálatukba. A káoszlények eredetileg a Kitaszított teremtményei voltak, s a néhai Rualan tartomány Elátkozott Vidékének szívében bukkanhat rájuk a balszerencsés utazó. Lehet vitatkozni azon, hogy a birodalomban fellelhető szörnyek rokonai-e ezen lényeknek, vagy különféle mágikus eljárások vezettek ugyanarra az eredményre. Bárhogy is, Toron papjainak szörnyetegei igencsak hajaznak az Elátkozott Vidék bestiáira, ám előbbieket jobbára Daychín távoltartomány kőkádaiban tenyésztik a Háromfejű szolgálói. Akadnak templomerődök a birodalomon belül is, ahol ezeket a rémeket a szekták előállíthatják, ám a legtöbb helyre Tharr szerzeteseinek seregei szállítják roppant vasketreces kocsijaikban, miket többé-kevésbé érzéketlenné bűvölt igásokkal vontatnak.

A káoszlényeket különféle állatok vagy szörnyek levágott testrészeiből forrasztják, növelik, torzítják a kígyókardú papok hozzáértői a megfelelő formára. Akad közöttük, mely a vízi, más a légi életmódhoz „alkalmazkodott", ám a legtöbb a szárazulatokon való mozgáshoz idomult.

Általános formájuk nincs, alakjuknak csupán a papok szeszélye és hozzáértése szabhat határt. Akadnak közöttük olyanok is, melyek mágia segítségével idézhetők a kívánt helyre – ezeket Daychín egy különlegesen megerősített kolostorában őrzik.

Kivételezett helyzetben állanak Tharr szent állatai, a kimérák. E lényeket a Háromfejű teremtette, hogy hatalmát mindenkinek megmutathassák. A három fejet – bak, kígyó és oroszlán – egy testre forrasztotta, mely legtöbb esetben maga is oroszlánéé. Ezek a lények azonban méretben messze meghaladják a nagymacskákét, szőrzetük sötét, az idősebbeké ezüst színű. Oly módon alkotta meg őket a Néma, hogy szaporodóképesek legyenek, így nem meglepő, hogy számos ilyen szent szörnyeteg található Toronban.

Míg Tharr templomai elsősorban *ultimator*ai miatt rettegettek, addig a kimérák a kolostorok szövevényes szentélyegyütteseinek mélyén, vagy a nekik kialakított, „kimérakert" nevű épületben laknak. A kolostorok főszentélyeinek mindegyike lépcsős aknát rejt magában, melynek legmélyén ezek az állatok főurakhoz méltó körülmények között élnek. Főúrit mondtam, s ezt valóban így is kell érteni. Bársonnyal, selyemmel és aranynyal vont kőtermek ezek, ahol a szörnyek elendorai rejteznek. Érintésük főbenjáró bűnnek számít, gyakorta használják ítélet-végrehajtóként a szekták egymás közötti torzsalkodásaiban. Éppen ez okból a kifejezés: „elhozni valakinek a kimérát" nem sok jót jelent.

Futólag említettem már az *ultimator*okat. Démonoknak is szokás őket

nevezni, bár valójában nem azok. Tharr isteni síkjának, a Lindigassnak szülöttei, vérből, haragból és bosszúból nyerik földi alakjukat. Megidézésükre több módot ismernek a Háromfejű papjai, de mind közül a legismertebb a templomok védelmét szolgáló varázs. Minden főszentély közepén végenincs kőakna található, melynek torka egészen a Lindigassig ér. Ha a főszentélyben valami oknál fogva egy Tharr-pap vére hull, ez azonnal megnyitja azon csatornákat, melyek az anyagi síkra szólítják a Néma e szolgáit. Megfékezésükre ezek után nem sok mód lehetséges: csupán a nagyobb hatalmú papok képesek megzabolázásukra.

Szintén a vérhez köthető Tharr egyéb védelmezőinek léte is. Összefoglaló nevükön „vérlényeknek" nevezik ezeket a szörnyetegeket, melyeket a test éltető áramaiból gyúrnak a Háromfejű papjai. Méretüknek csupán a megalkotásukra felhasznált vér mennyisége szab határt. Formátlan, csekély értelemmel bíró szolgák ezek, kiket mágikus bilincsekkel vernek az őket megalkotókhoz. Nehezen elpusztítható, rendkívül ellenálló teremtmények, melyek különféle sebeket és mások fájdalmát felhasználva forrasztják be sérüléseiket, sőt még növeszteni is tudják saját magukat. Így akár emberfölötti méretre is szert tehetnek. Mind közül kitűnnek Shulur Tharr kormányozta kerületének, a Shwaginnak a vérlényei. Legismertebb közülük egy ház nagyságú, Morc nevű teremtmény. Bár bilincsei a lélekőrhöz kötik, szabadon kószál a kerületben, s legtöbbször csupán a Nagykatedrális előtt üldögél.

Még szót kell ejtenem Tharr más szolgálóiról. A patkányok ők, ezek a rendkívül értelmes és hűséges állatok, kik az egyház kiváló szolgálói – és kémei. Shulurban külön kerületet neveztek el róluk, melynek központi temploma egyben legnagyobb toroni fészkük. Állatok csupán, ám ha a Háromfejű szólítja őket, meglepő fegyelmezett módon viselkedhetnek. Közülük is kiemelkednek az egyház által kitenyésztett példányai, a *jahorr*patkányok. Ezek a kisebb kutyányi lények már-már félemberi értelemmel bírnak, s hasznos szolgálatokat tesznek a papoknak.

A közönséges patkányok viselkedéséről legegyszerűbb, ha a Shín tartománybéli *khótorr*, Cjemnagho szavait másolom ide:

„Az oktalanok hajlamosak azt hinni, hogy a patkányokkal egykönnyen el lehet bánni. Ha Tharr áll mögöttük, aligha. Nem könnyen szétriasztható falka az akkor, ha a Háromfejű egy papja irányítja őket. Próbáltál már úgy hadakozni, hogy száz ilyen jószág veti rád magát? Hogy megmarnak mindenütt, hol nem védi vas a testedet? Az arcodon, a nyakadon s kesztyűdön át a kezeden? Gondoltál már arra, miféle kín lehet, ha a csizmádba vagy a nadrágod alá férkőznek? Ha lábaidon felkapaszkodva megpróbálják beléd rágni magukat?"

A Császár-híd túlsó végén fény lobbant. Nem fáklyafény, nem is tolvajlámpás rejtett világa. Sápadt, beteges derengés, mágia szülte lidércláng. Rögtön megismerte. Aligha felejti el bárki is ezt a néven nem nevezhető, remegő fényt, aki csak egyszer is látta. Ser egyetlen alkalommal volt tanúja ilyen jelenésnek, s úgy gondolta, jobb, ha nem kerül vele szembe többé. Tudta, ki gyújtotta a sápatag fényt: a legnagyobb hatalmú úr, a Háromfejű egy szolgája közelített a Császár-híd túlsó vége felől. Tharr papja markolt a mágia szövedékébe, az ő nyakában lógó háromfejű szimbólum derengett, jelezve, hogy gazdája a szörnyisten segítségét kérte varázslatához.

A pap egyedül sétált át a hídon, szent jelképének sárgás fénye betegesnek, már-már élettelennek mutatta arcát. Egyszerre megelevenedett a környék: a móló kopott kőlépcsőin apró árnyak kapaszkodtak a lassan haladó jelenés felé. Férfikarnyi, vizes állatok másztak partra, feketén cuppogó dögök, s mintha hívó szónak engedelmeskednének, a híd irányába futottak. A hangok elárulták, hogy száz és száz hasonló árny szedi apró, karmos lábait a pap nyomában, vonagló, eleven palásttá rendeződve mögötte.

Patkányok.

Mire a pap az innenső partra ért, már ezerszám tolongtak körülötte, akárha a szavait lesnék. Patkánysereg. Felderítőik előreiszkoltak a sikátorokba, az utóvédnek maradók üszökszemekkel vizslatták az éjszakát, közelít-e valaki a homályból, míg a fősereg, mint valamely roppant, bűzlő uszály, a pap sarkában toporgott, kísérteties csöndben lesve parancsait.

Morgena könnyei

Más isteneknek is akadnak éppenséggel állati szolgálói. A hollókat a néphit mindig az árnyakkal hozta összefüggésbe, és tudomásunk van róla, hogy az újabban erőre kapott Árnyúrnő valóban használ is efféle madarakat céljai elérésére. Hogy ezek közönséges állatok lennének, avagy valamely mágiával bűvölték el őket, egyelőre nem tudjuk. Aggasztó hírek terjednek mostanság arról, hogy Morgena hasonlóképp megpróbálta kiterjeszteni befolyását a Piderák farkasfalkáira is.

Sogron egynémely szentélyében kígyókra bukkanhatunk. Ezeket kétségkívül Shígvarr megtestesüléseinek tartják, még akkor is, ha egyébként semmiféle kapcsolatuk nincs a tűzzel. Akadnak azonban olyan csúszómászóik is, melyek éppenséggel a lángokat kedvelik, és sokukat tartják különféle tüzekben Sogron mindenféle szolgálói.

Ambellas Odass ***khótorr: Különféle szerzetekről***

Mondhatom, máshol a bogarakra és egyéb csúszómászókra aligha figyelnek ennyire. Pedig akadnak azok között olyanok, mik több érdeklődést érdemelnének.

Rovarok, melyeknek páncéljából és lábaiból mindenféle dolgokat készíthetünk. Mérgeket, andalító kenőcsöket, mákonyt, ami halált nem, csupán álomtalan álmokat hoz.

Éjjeli pillék, melyek érintése is őrületet hoz, hímporos szárnyuk összetörve rontó festéknek vagy tetoválók tűjének végére kívánkozik.

Pókok, skorpiók, s egyéb nyolclábúak, miknek mérge kedvünk szerint gyógyít vagy taszít a nemlétbe. Kígyók és békák, mérges nyákokkal, lázálmot, igaz révületet okozó nyállal.

Akadnak helyek a birodalomban, ahol az efféléket a vadonban gyűjtögetik, akár a gombát vagy a csigákat. Itt, a birtokon külön házakat építettünk nekik. Ha szükséges, különleges léggel töltetjük fel ezeket, minek belégzése átkos indulatokat avagy görcsöket okoz. Más helyeken ritka, szerfölött drága példányokat őrzünk és szaporítunk. Igencsak igénytelen ezen lények némelyike, s ránézésre nem is gondolná az ember, miféle komoly hatalom van beléjük zárva.

A Homálylúgozók nagyasszonya unokájához

Utószó

Hercegem!

Reményeim szerint sikerrel értél munkám végére, s talán immáron más szemmel vizsgálod mindazt, mit eleddig csupán mások elbeszélései szerint láthattál.

Felnőttél, megerősödtél testben és elmében, s tudom, úgy fogod értelmezni munkámat, hogy az legjobb legyen magad s házad népe számára egyaránt.

Bátorkodtam felhasználni benne a húszegynéhány esztendővel ezelőtt birtokaid határán elfogott toroni pap írásait, miket vándorlásai során jegyzetelt – jobbára a maga szórakozására –, hidegben és melegben, sötétben és a Nap alatt egyaránt. Úgy vélem, sokat látott és tapasztalt, minek Te is hasznát veheted. *Khótorr* volt, s feladatául azt kapta, hogy az oktalan nép közé elvigye istene igazságát.

Hogy mi az igazság, azt ne kérdezd!

Aszerint fordul az, amilyen irányból nézed. Meglehet, mindent alaposan körül kell járnod, mielőtt döntést hozol ügyében. S hogy fogsz-e valaha is tisztán látni, az csak a Te bölcsességeden múlik. Soha ne hidd azonban, hogy mindent tudsz és mindent értesz! Talán elszomorít, de én úgy vélem: mindent érteni és mindent tudni isteni kiváltság. Az embereknek sosem jut ilyesmi osztályrészül. Nekik tanácsosabb beletörődniük: egyszerű porszemek csupán, kik legjobb szándékaik szerint próbálnak boldogulni az isteneik által rájuk bocsátott zűrzavarban.

Legyenek a legjobbak a szándékaid – ez a legtöbb, mit kívánhatok neked!

Őszinte szolgálód:

Ebedori Mjemen

Függelék

A kyr és a toroni nyelvekről, valamint a kiejtésről

A kyr Ynev egyik legősibb napjainkban is beszélt nyelve: emberi fülnek szokatlan hangsúlyai, szóbelseji hajlításai, tág hangzókészlete egy húszezer éves kultúra ma is élő emlékezete, melyet csak kevesen kerülhetnek meg Északföldje népei közül. Ennek is köszönhető, hogy a mai napig a kyr a legkutatottabb nyelv Yneven (önálló nyelvrendszerként és nyelvcsaládként egyaránt), melynek hangtanával, grammatikájával, történetével könyvtárnyi kötet foglalkozik.

Az alábbi megjegyzések azoknak szólnak, akiket érdekelnek az efféle részletek.

A nyelvek történetéről, fejlődéséről, és egyes sajátosságairól

A szűkebb értelemben vett – tehát toroni, és nem erv grammatikusok által behatárolt – kyr nyelvcsaládot négy nyelv alkotja: az *ókyr*, a *kyr*, a *kyr-toroni*, és a *lyronais* (a délvidéki Hat Város szűkebb területén beszélt, erősen leromlott, ám mégiscsak ókyr származéknyelv). Toron felségterületén ezeken kívül még a kyr-toroni nyelv *köztoroni* dialektusa számít emberi használatra méltónak: aki bármilyen más nyelven szólal meg, a császári törvények értelmében obsornak minősíti magát, és hamar bilincsben végzi.

A hetedkori Yneven az *ókyr*, az egykori calowyni honfoglalók rendkívül dallamos, sokszor éneklőnek mondott nyelve lényegében kihalt ősi nyelvnek számít: alapvetően inhumán nyelvként kevéssé volt alkalmas arra, hogy emberi kultúrák hordozójává váljon, manapság már csak a szöveghagyománya él a varázskönyvekben és egyes archaikus egyházi rituálékban. Élőbeszédben legfeljebb mágikus szertartások alkalmával használják, akkor is felettébb óvatosan, mert a kiejtési szabályok az évszázadok során bizonytalanná váltak, s ez mérhetetlen kockázatot rejt magában. Egész Yneven senki sincs már a toroni Hatalmasokon kívül, akinek az ókyr lenne az anyanyelve.

A ma is ismert kyr nyelv már Yneven, az ötödkor első évezredeiben alakult ki az ókyrnek a különféle crantai és utócrantai nyelvekkel való keveredése, illetve a természetes belső nyelvfejlődés eredményeként. A legszembetűnőbb változás, hogy míg az ókyrt a kettőshangzók túlsúlya és a lágyított mássalhangzók jellemezték, a kyr nyelv a főleg pattogós zárhangokkal és réshangokkal (p, b, t, d, k, g, illetve s, h) zsúfolt crantai jövevényszavak beépülése miatt jóval keményebbé, karakteresebbé, magánhangzóit tekintve ugyanakkor – lévén, hogy a crantai nyelvekben csak kivételként fordultak elő diftongusok, s az asszimilálódó népek nyelve nehezen állt rá – szegényesebbé vált. A hangtani átrendeződés és a szavak látványos rövidülése mellett e korban még kevésbé meghatározó, ám a hetedkor felől visszatekintve említésre érdemes, hogy míg az ókyr kizárólag flektáló, azaz hajlító nyelv (lásd az angolban pl. a múlt idő esetenkénti szóbelseji hajlítással, nem pedig raggal való kifejezését: 'énekel' ~ 'énekelt' = *sing* ~ *sang*), addig a kyr nyelv már számos példát ismer az izoláló nyelvek eljárásaira (ugyancsak az angolban pl. 'énekeltél' = *you sang*, ahol rag helyett a szórendileg megfelelő helyen álló személyes névmás módosítja a szó jelentését).

Ez a különbség a kyr-toroni nyelv felől vizsgálva válik igazán érdekessé. Az ötödkori kyr a káoszkori dúlások idején mindinkább visszaszorult, s a hetedkorban már csupán a császári dinasztia, a legnagyobb és legrégebbi Nemes Házak, továbbá egyes papi és varázstudói rétegek használják a hétköznapokban (Tharr egyházának például ez a liturgikus nyelve), szigorúan egymás között – más amúgy sem értené. A szélesebb uralkodói rétegek a kyr-toronit beszélik, és ez minősül a császárság hivatalos nyelvének is. Rendkívül komplex, finom árnyalatokban gazdag nyelv, mely nemcsak a szavakat és a hanglejtést ruházza föl jelentéstartalommal, hanem a mimikát, a gesztusokat, sőt az öltözködést is. Típusbesorolását tekintve flektáló-izoláló nyelv (ekként a földi angolhoz áll a legközelebb), hangzásvilágát tekintve pedig valamivel lágyabb közvetlen elődjénél, ami főleg a három különböző hanglejtésnek (emelkedő, magas és ereszkedő tónus) tulajdonítható. Ez utóbbinak köszönhetően dallamosabb is, és ezen tulajdonságai az ókyrhez közelítik, habár egy negyedkori kyr a kettőben aligha hallana bármi hasonlót.

Mindezek okán azonban a kyr-toroni elfogadható szinten való elsajátítása mindenképpen em-

berfeletti feladat, s ha a próbálkozó ereiben nem folyik némi kyr vér, jószerivel lehetetlen. Még Toronban is csak az uralkodó kasztok ismerik, s a legjobb úton halad afelé, hogy az ókyrt és a kyrt követve előbb-utóbb, legkésőbb a nyolcadkor beköszöntével holt szertartásnyelvvé merevedjen.

Jogilag tehát ugyan a kyr-toroni minősül a császárság hivatalos nyelvének, ezt a szerepet azonban ténylegesen egy alsóbbrendű dialektus, a köztoroni tölti be: az egyszerű nép, a pietorokat is ideértve, csak köztoroni nyelven beszél, ezért még a leggőgösebb arisztokrata is kénytelen azt elsajátítani – bár gyakran megesik, hogy használatát méltóságán alulinak érzi, és kizárólag kiváltságos tolmácsrabszolgák útján érintkezik alantasaival. Viszolygásuk egy külországi számára meglepő lehet, valójában azonban érthető: hogy mást ne mondjunk, a köztoroni dialektusban a három különböző hanglejtés mellé egy negyedik, a mély tónus is szegődött, amely a páros számoktól irtózó kyreknél istenkísértés számba megy, s a különben mereven hagyományőrző grammatikusok ennél már azt is üdvösebbnek tartanák, ha a köztoroniból inkább teljesen kikopna a hangsúlyozás, és az alantas néprétegeknél egyre többször tapasztalható agglutináló (ragozó) nyelvhasználat venné át a helyét.

Azt már csak egyes északföldi nyelvtudósok teszik hozzá, hogy amennyire a töredékes nyelvemlékekből következtetni lehet, valaha, még a calowyni óhazában, a teremtett világ kezdetén az ókyr elődje se nem flektáló, se nem izoláló, hanem hamisítatlan agglutináló nyelv volt, és ha a köztoroni valamikor valóban eljutna ebbe az állapotba, akkor bezárulna a kör, és a kyr nyelvfejlődés is visszajutna az origóhoz.

A hangok kiejtéséről

Az egyszerűség és a szükséges rövidség okán a következő összeállításban kizárólag a vélhetően kérdéses, a magyar nyelvben jórészt ismeretlen, avagy a magyar helyesírástól eltérő módon jelölt hangokról ejtünk szót. Amely betűkkel tehát nem foglalkozunk, azok minden esetben a magyar helyesírás szerinti hangokat jelölik; kivéve az ókyr szavak egymás után álló magánhangzóit, amelyeket *külön jelölés* nélkül is nyugodtan kezelhetünk kettőshangzókként.

Őszintén reméljük, ezzel is segítségére leszünk mindazoknak, akik szeretnék úgy ejteni e kultúrkör szavait, ahogyan azt egy született hóhajú tenné – még ha a hanglejtés jelölésétől és az ereinkben csordogáló kyr vértől sajnos végképp el kellett is tekintenünk.

Összeállításunk hiányosságait reményeink szerint a Nyájas Olvasó fantáziája ki tudja majd egészíteni.

ă – Az ókyr *ao* diftongust jelöljük vele, ahol a hangsúly az *o*-ra esik: éppen ezért a kyr nyelvben kevés kivételtől eltekintve *ó*-ra egyszerűsödött, majd, mivel a kyr fülnek kellemetlenek a hosszan ejtett magánhangzók, rövid idő alatt *o*-ra rövidült.

å – Az ókyr nyelvben *röviden ejtett á*, amely később a kyrben kevés kivétellel *ą*-ra, azaz *hangsúlytalan a*-ra változott.

ą – A kyr *hangsúlytalan a*.

æ – Az ókyr *ae* diftongus, amely meghatározott körülményektől függően (például hangsúlyos helyzetben) *a*-ra, vagy (például szó végén) *é*-re, azaz *röviden ejtett é*-re változott.

c – Talán a legproblémásabb betű a kyr nyelvek átírásában. Ajakkerekítéses magánhangzó (a, o, u stb.) előtt mindig *k* ejtésű, ajakréses magánhangzó előtt pedig *sz*-nek ejtjük – kivéve 'e' vagy 'í' előtt, akkor ugyanis *c*-ként ejtendő. (Tehát Jakirte Jak Cyr nevének ejtése „jakirte jak szir", nem pedig „cir" vagy „kir", a *concitator* ejtése „konszitator", nem pedig „koncitátor", a *cern* pedig kiejtve is „cern").

Szó végén és mássalhangzó előtt az emberek *k*-nak ejtik, a kyrek azonban egy furcsa, kattanásszerű hangot hallatnak. Persze e szabály alól is van kivétel, ez pedig a *j*. Ha e hang előtt áll a 'c', a kyrek olyan speciális *c*-szerű hangot ejtenek, melyet emberi hangképző szervekkel lehetetlen reprodukálni, a toroni emberek ezért *szj*-t ejtenek helyette.

ch – Úgy hangzik, mint a német *Bach* szóban.

ė – A kyr *röviden ejtett é*.

h – Mindig kiejtett, tehát hehezetes *h*-t jelöl, sohasem néma.

ħ – Az esetek kisebb részében ejtési bizonytalanságot jelöl: amikor egy adott szó lejegyzője az írási szabályok alapján tudja, hogy adott helyen egy *h* hangnak kellene lennie, élőszóban azonban már nem ejtik. (A mágikus szövegeknél ilyen apró különbségeken világok sorsa múlhat! Talán nem is véletlen, hogy az Anthyss > Antiss változást ilyen írási bizonytalanságok is kísérték.) Az esetek nagyobbik részében pedig azt, amikor a *h* már néma ugyan, de a helyén a szóban még apró szünetet tartanak a következő hang előtt. Ha az adott szó lehetővé tette, ilyenkor gyakran két részre esett; ez utóbbi főleg személyneveknél fordult elő.

į – *Hangsúlytalan i.* A kyr-toroniban, különösen szó végén sorvadó hangot jelöl: ilyenkor az *i* rövid időn belül eltűnik, és csak egy leheletnyi emelkedő tónus utal egykori meglétére.

ĵ – A kyrben kicsit *zs-szerűen végződő j*, amely a kyr-toroniban *js* hangkapcsolatra változott.

ķ – A *kh* hangkapcsolatot jelöli, ahol a *h* a dominánsabb; a kyr-toroniban emiatt gyakran *h*-ra változott, a köztoroniban pedig ilyen formában nem is ismeretes.

ļ – Az ókyr és a kyr nyelvben ugyanazt az *ly*-t jelöljük vele, amely egykor a magyar nyelvben is megvolt: a kyr-toroniban és a köztoroniban ugyanakkor nem fordul elő; akárcsak a magyarban, ezekben is a *j* vette át a helyét.

ŋ – Úgy hangzik, akár a magyar 'ing' szóban az *ng*. Ritkán követi mássalhangzó: a Rouŋn a jeles kivételek egyike.

q – *Gutturális k*, akár szókezdőként a magyar 'kard' szóban (szemben például a 'kerék' két *palatális k*-jával). A kyreknek nem okoz gondot, emberek számára azonban közvetlenül magas magánhangzók előtt az ejtése kissé nehézkes, ezért a kyr-toroniban és a köztoroniban a legtöbb esetben palatális párja vette át a helyét.

qu – A *kv* hangcsoportot jelöli.

ŗ – Mint a francia *r*, kicsit raccsolva ejtették; írásban olykor előfordul, hogy *ħ* áll a helyén.

s – Mindig *sz*-t jelöl, tehát „szogron", nem „sogron".

sh – Mindig *s*-t jelöl, tehát „sulur", és nem „szulur".

ş – Hangsúlyos, erősen *megnyomott sz*-t jelöl.

w – Mindig *u-val ejtett v*. A kyrben crantai hatásra már gyakoribb, mint a *ẅ*, amely az ókyr egyik jellegzetes hangja volt.

ẅ – Az ókyrben *ü-vel ejtett v*, amely a kyrben *w*-re egyszerűsödött.

y – *Mély hangrendű i.*

ÿ – Az ókyrben *ű-vel ejtett i*, amely a kyrben *üi*-re rövidült, majd később *ü*-re változott a hosszan ejtett magánhangzók már említett kellemetlennek talált hangzása miatt.

(A kyr-toroniban ugyanakkor az *í* ismét megjelent, és a köztoroni már az *é*-t is ismeri: egyelőre nem tisztázott, hogy külországi hatás, vagy belső okok rejteznek az évezredek óta példátlannak mondott változás mögött.)

S végül egy apró megjegyzés, avagy gyakorlati tanács: nem szabad elfelejtenünk, hogy a magyarban gyakorta használjuk például a „bitlisz" kifejezést az angol „bidlz" (Beatles) helyett. Ekként bánhatunk a kyr nyelvvel is: a legnagyobb lelki nyugalommal.

Index és szószedet

(asz) – aszisz
(éga) – égalkal
(god) – godoni
(kyr) – kyr vagy ókyr eredetű kifejezés
(pya) – pyarroni, „közös"
(rye) – ryeki
(sin) – sinemosi
(tor) – toroni
(ulu) – ulu
(?) – ismeretlen eretetű, vagy bizonytalan

427

agitor imperalis (tor): Magas katonatiszti rang a tartományi udvarokban; kizárólag a Nemes Házak azon sarjainak adományozzák, akik már többszörösen bizonyítottak a harcmezőn. Békeidőben a palotagárda vezetői posztját töltik be. Birtokadomány nem jár vele, viszont az *agitor* kinevezésével azonnal egy jelentős haderőt képviselő sereg parancsnoka lesz. Jelentése: „aki ezreknek parancsol". *(195, 210)*

álomdinasztia *(79, 84, 243)*

Alvók (kyr): Kyr mitológiai alakok, Morgena teremtményei. Kilencen voltak, a legismertebb közülük Inna-Imhya, a Mindenlátó Jós. Ma a tizenhárom álomhekka közé tartoznak. *(22, 24)*

Amirr (?): Nőnemű teremtmény, eredetét illetően megoszlanak a vélemények. Tharr papjainak szemében ő a nősténydémon, az egyetlen, aki hajdan szerelemre lobbantotta a háromfejű szörnyistent. Egyes boszorkányszekták a Vér Asszonyaként tisztelik és tőle származtatják hatalmukat. *(21, 44, 352, 364, 383)*

angyalkönny (pya): Nemesi körökben hihetetlen népszerűségnek örvendő afrodiziákum. Nem csupán szerelmi serkentőként, de kábítószerként is használható, noha elsődlegesen a gyönyörérzet fokozására használják. Nagyon könnyen függőséget okozhat; rabjait könnyen fel lehet ismerni aranysárgára színeződött szemükről. Közkeletű elnevezésük: napszemű. *(282)*

angyalok (tor): Morgena egyházának azon tagjai, akik a rejtőzködő kolostorok életét irányítják. Feladatuk a születendő egyházszervezet kiépítése, az álcák fenntartása és a szétszórt közösségek világi és lelki életének összehangolása. *(280, 358)*

Anista v. **Avista** *(38, 88)*

anthÿm (kyr): Az *ÿmchass* szertartásának egy különleges változata során új hatalomra ébredt szellemlény, amely a továbbiakban az Anthysson időz, egy ottani entitás – általában Morgena – szolgálatában. *(45)*

Anthyss (kyr): Más néven álomsík. Pyarronita írásmód szerint Antiss. Az álmodók által létrehozott, isteni erőkkel is átitatott létsík. Önálló törvényekkel, egyesek szerint akarattal is bír. Általános vélekedés szerint Morgena politikájának legfontosabb színtere – és eszköze. *(17, 21, 30, 32, 416)*

anyr (kyr): **1.** Kyria varázshasználó papságának elnevezése. A Kyr Birodalmat ők, az égiek által kegyeltek irányították. Szám szerint tizenegyen voltak: minden tartomány élén állt egy-egy; a legfelsőbb anyr a mindenkori kyr császár volt. **2.** Enrawell tartomány városnagyjai és elöljárói által kisajátított cím a hatodkorban. *(32, 38, 39, 45, 70, 83, 85, 87, 91, 97, 163, 248, 297, 414)*

anyrváros (pya): Kyria idejének tartományi központjai és az anyrok állandó lakhelyei. Nevüket a kegyeltek erődítményeiről, az úgynevezett anyrvárakról kapták. *(33, 88, 94, 96, 126, 378)*

Ascens Morga (tor): Boszorkánymesteri iskola Shulurban. *(361, 403)*

asmeryddysek (kyr): Kyr mitológiai alakok; ifjabb istenségek, akik fellázadtak a teremtő istenek ellen. *(19, 20, 242)*

assagrypha (kyr): Szárnyas isteni teremtmények Igere síkján, a *hulthar*ok szülei. *(21)*

Assyras (kyr): „Zöldkert", Igere isteni síkja. *(21)*

badr'cyah (tor): Eredeti alakjában (*badar cayah*) „jó halál" jelentésű szó; Kyria elit harcosai, a Pusztítók ezt keresték a csatatereken. Toronban az öngyilkosság társadalmilag elfogadott formáját, a szertartásos torokmetszést emlegetik így. *(48, 241, 265)*

Belső Művészetek (pya): A Kyr Birodalom hanyatló szakaszában létrejött, feltehetően kyr gyógyászati iskolák által kifejlesztett női tudomány. A kyr Nemes Házakban kialakult betegségek és elfajzások kiigazítására született, legfőbb mestereit *lyrhÿssen*eknek nevezték. *(89, 136, 273, 304, 306, 310, 327, 362, 379)*

Berkano (tor): A Sötét Anya, egyes fordításokban a Rejtező. Morgena hatodkori megnyilvánulásainak egyike. Kultusza elsősorban Toronban és Abasziszban elterjedt. *(31, 42, 53, 379, 383)*

Függelék

Boszorkányerőd (pya): A toroni főváros, Shulur öblével szemközt emelkedő sziget, a kopár Daumyr egyetlen építménye. Kaotikus épületegyüttes, a szájhagyomány Kilencvenkilenc Toronynak is nevezi. A Hatalmasok jelenlegi otthona. *(98, 174, 208, 299, 302, 310, 325, 332)*

boszorkánymesterek *(99, 104, 116, 119, 126, 196, 205, 209, 239, 251, 273, 279, 281, 300, 308, 311, 315, 320, 344, 349, 359, 377, 383, 403)*

boszorkányszekták (31, 33, 42, 44, 52, 116, 126, 145, 156, 255, 261, 265, 269, 279, 283, 308, 342, 344, 355, 364, 377, 383, 411, 417)

cadarator (tor): Toron-szerte így nevezik azokat a – általában városi tulajdonban lévő – rabszolgákat, akik a különféle fertőzések és járványok megelőzése érdekében összegyűjtik az utcákon, csatornákban, sikátorokban heverő állatok és emberek tetemeit. *(275, 394)*

Calowyn (kyr?): A kyrek őshazája; egyes forrásokban „vörös kontinens" néven szerepel. *(13, 17, 19, 20, 22, 35, 39, 59, 67, 80, 97, 147, 213, 221, 242, 274, 299, 409)*

calyemessir (kyr): „Boszorkányhadúr"; a Hatalmasok keze alá tartozó légiók valamelyikének parancsnoka. *(200, 208, 330)*

calyr (kyr): lásd ***Hatalmasok***.

calyregitor (kyr): „Boszorkányherceg"; az Erőd akaratának különleges hatalmú tolmácsolója a toroni földeken. *(49, 110, 127, 138, 192, 208, 310, 325, 330)*

carybellarys (kyr): A Nemes Házak belső háborúságaira alkalmazott kifejezés. *(216, 311)*

cathallybras (kyr): „Varázskönyv" jelentésű szó, eredete vélhetően a hatodkorban keresendő. (*104, 105, 221)*

centarior (tor): Flottatiszti rang, csakis többesztendős kapitányi szolgálattal érdemelhető ki. Nincs ugyan születéshez kötve, de ritkán adományozzák közrendű származásúaknak. Jelentése: „hajóbáró". *(278)*

cern (kyr/tor): Kyrül „szállásterület", „birtok"; a toroni nyelv tágabb értelemben – „valaki tulajdona", sőt „búvóhelye" – is alkalmazza. *(116, 123, 299)*

cetprém *(71)*

Charys (kyr): Kyria Rulan tartományának anyrvárosa. Elhelyezkedésének köszönhetően elsősorban szakrális székhely, hírnévben és nagyságban elhomályosította Dwynolin, a „hegyvidéki Enrawell". A hetedkorban sokfelé „Orwella Szíveként" ismerik, és az Elátkozott Vidék központját értik alatta. *(94)*

cherus (tor): Morgena Angyalainak hivatalos megszólítása. Női megfelelője a *cherussa*. *(280)*

chírass (kyr): „Méltóságkör"; az a távolság, amelyen belül az alacsonyabb kasztbéliek látványos tiszteletadása kötelező a toroni társadalomban. *(292)*

Chorr-Maras (sin): „Kék Anya"; sinemosi központú boszorkányszervezet, amely egészen a crantai királyokig próbálja visszavezetni hagyományait. *(138, 417)*

Chyceles Syr Kyria (kyr): Az egységes óbirodalmi kyr jog törvénykönyve. (213)

címereskönyv (tor): A toroni Nemes Házak hagyományosan cápabőrbe kötött heraldikai gyűjteményei. Nem csupán a család, illetve a családtagok címereit tartalmazzák, de a különféle rokoni szálakkal és szerződésekkel magukhoz kötött más Házak címerrendszereit is. *(234)*

címerlándzsa (pya): Toron tartományi *regitor*ainak hagyományos hatalmi jelvénye. Két ember magas, kékacélból kovácsolt díszfegyver, tetején az adott tartományt igazgató Ház jelképeivel. *(385)*

comshar (kyr): A Weila isteni síkját őrizők, a legkiválóbb égi fegyveresek egyike. *(21, 242)*

concitator (tor): Flottatiszti rang, mely nemesi méltóságot is jelöl; közösre rendszerint „tengernagy-őrgrófnak" fordítják. A Quiron-tenger medencéjében elszórt tíz nyílttengeri támaszpontra –

az úgynevezett Császár-szigetekre – egy-egy *concitator* felügyel. *(61, 118, 129, 139, 143, 157, 177, 192, 201, 203, 258, 260, 278, 303, 306, 332)*

concordia (tor): „Szívélyes barátság" értelmű kifejezés; eredete az ötödkorig nyúlik vissza. A hetedkori *concordiá*k olyan szövetségi ajánlatok, melyeket Toron a vele egyező érdekű államoknak ajánl elfogadása. Bár írásba foglalása nem gyakori, a hűbéri esküvel számít egyenértékűnek. *(116, 153, 187, 193, 201, 206, 230)*

corron (tor): Alacsonyabb katonai rang az Ikrek szektájának belső hierarchiájában. *(335)*

crantai mágia *(78, 79, 83, 116, 367)*

családi háborúk *(112, 122, 129, 136, 144, 182, 191, 214, 312, 316, 321)*

császári dinasztia *(57, 66, 131, 139, 157, 169, 200, 202, 222, 235, 273, 278, 290, 305)*

Császár-szigetek (tor/pya): A Quiron-tenger különböző pontjaira telepített óriási úszó erődítmények, melyek flottatámaszpontként és megfigyelőhelyként egyaránt használatosak. Ősi kyr óceánjárók mágiával megerősített testére építették őket annak idején, a Hatalmasok akarata szerint. *(118, 201)*

csipketetoválás (tor): Aprólékos mintázatú, rendkívül részletgazdag toroni rajzolatrendszer, mely a dicsőség, tisztelet és megbecsülés különféle fokozatainak jelölésére szolgál. *(284)*

dalnokkódex (tor): A toroni famor családok énekeskönyve, mely az adott Nemes Ház csatáit, dicső tetteit, családi krónikáit tartalmazza. Általában a Házhoz kötött bárdok feladata a krónikák versbe szedése, nem ritkán hírneves dalnokokat kérnek fel megalkotásukra. *(233, 243)*

Daemonház (rye/pya): *(123, 125–127, 131, 136)*

Dawa (kyr?): A Kyria bukása utáni történelmi időszak Ryek és Godora melletti fontos kyr gyökerű hatalma. Székhelye az egykori birodalmi székvárosban volt, vezetőiről meglehetősen keveset tudunk. *(40, 95, 99, 143, 302, 395)*

démonalku (pya): A ryeki időkből származó kifejezés. Különleges szeráfi paktumra utal, melynek során egy túlvilági entitás és egy földi halandó köt egyezséget, mely látszólag közös haszonnal jár, ám a legtöbb esetben a másvilági lény teljes felülkerekedésével ér véget. *(309)*

démonkutak (rye/pya): Hatodkori mágikus építmények. A Ryek bukásával elszabadult démonok maradványait zárták beléjük a Boszorkányerőd küldöttei. *(113)*

démonszférák *(17, 221)*

diadaltetoválások (tor): Elsősorban Toron udvari orkjai között népszerű rajzolatok, melyeket különféle haditetteik sikere esetén – függetlenül attól, hogy ezek párbajok vagy lesvetések – testük különféle pontjaira tetováltatnak. *(285, 344, 396)*

dom (kyr): Szó szerint „hatalmas úr"; valaha Kyria vezető rétegének titulusa volt, manapság csak a Boszorkányerőd lakóit, a Mindenkinél Különbeket illeti meg. A Nemes Házak családfői hagyományosan a *messir* (ti. *messir cyssis* – „élet-halál ura") címet használják. *(300, 301, 302,)*

dom minor (kyr): A Boszorkányerőd klánjainak rangban második elöljáróját megillető cím. *(301)*

dom supreor (kyr): A Hatalmasok klánjainak vezetőit megillető cím. *(300)*

domyr (kyr): A Nemes Házak fiainak megszólítására használatos rangjelző kifejezés. *(278)*

Dracossyn (tor): „Sárkánynyak". A hagyomány szerint az első kőhíd a Shulur-folyó felett. Az eredeti több ezer éve elpusztult, a jelenleg ismert híd pilléreit Ryek idejében építették. *(171, 257)*

dreggis (tor): Az előkelő toroniak közkedvelt ruhadarabja: bőre eresztett, gazdagon redőzött, köntösszabású ujjas, melynek színárnyalatai viselője rangját és társadalmi státusát tükrözik. *(249)*

dregisemym (kyr): A nemesi ruhatár elengedhetetlen részének, a *dreggis*nek a hajtására szakosodott öltöztetők neve. *(249)*

dríd (rye): A démonfejedelmek összefoglaló neve a ryeki időkből. *(103, 112)*

dzsadvíz (pya): Bármiféle parfümöt jelentő általános kifejezés. Nevét természetesen az Ibara kalmárainak köszönheti. Ezt a szót használják Abaszisz-szerte is, annak ellenére, hogy az ottani illatszergyártás fogásai a kyr időkből származnak. *(190)*

Ehhs (kyr): Tharr kígyófejű küldöttének neve. *(21, 120, 128)*

eijahorr (kyr): Tharr egyik vértartományának ura. *(45, 120, 128)*

elendor (tor): Jelentése „fényesség". A toroni társadalom legfelsőbb kasztjának elnevezése. *(124, 214, 273, 290, 296)*

Enrawell (kyr): A hajdani Kyr Birodalom fővárosa. A mai Erigow helyén állt. *(83, 85, 90, 95, 96, 98, 225, 274, 298, 301, 308, 348, 416)*

eprimor (tor): „Első gyilkos" jelentésű szó az Ikrek szektájának hierarchiájában. Számuk hagyományosan három, s mindegyikük az ugyanennyi részre tagolt birodalmi szervezet egy-egy tartományáért felelős. Az *eprima* nevű tanácson keresztül irányítják és hangolják össze az Ikrek tevékenységét. *(279)*

fahhyr (tor): A Toron Birodalom lovagjainak vállvasát illetik ezzel a névvel. Jelentése: „diadalvért". Hagyományos nyelvezete van – különféle vésetek, melyekkel a lovag dicső tetteit és életét örökítik meg az arra rendelt fegyverkovácsok és vésnökök. A toroni lovagok tartományonként és rendházanként változó méretű és alakú *fahhyr*okat használnak. *(408)*

famor (kyr): Szó szerinti fordításban „dicsőség". A második legelőkelőbb kaszt a toroni társadalomban. *(65, 124, 133, 186, 192, 197, 199, 203, 209, 214, 222, 262, 277, 282, 290, 291, 311, 320, 322, 327, 331, 342, 350, 404, 408)*

farkasok (tor): Morgena egyházának hírvivői, az istennő egyik kedves állata, a fáradhatatlan farkas után. Ők felelősek a kolostorok közötti hírforgalomért, de nekik jutott feladatul, hogy új híveket, támogatókat, fegyvereseket toborozzanak. *(53, 180, 358)*

Felleg *(22, 25)*

fellegbajnokok (kyr/pya): Kyr mitológiai figurák, a Felleg nevű rontás hadurai. Hármat említenek a források: Grámshát, Haurát és Keskast. *(22)*

fénykürtők (pya): A kyr építőművészet kimagasló alkotásai. Segítségükkel a nap vagy a holdak fényét lehetett a hatalmas épületek belsejébe juttatni olyan helyeken, ahol egyszerű ablakok nyitására nem nyílt lehetőség. *(226)*

fénytáncosok *(81, 83)*

flammor (tor): Sogron egyházának befolyásos tagja, a Koromerődbe delegált tartományi küldött. Számuk tartományonként öt. Megbízásuk általában halálig szól. Koromerődbéli gyűléseiken jelölik azt a hét főpapot (az *eflammor*okat), akik az egyház irányításáért felelősek. *(50, 280, 323)*

flamris (tor): A toroni sogronita egyház tartományi főrendházainak, az úgynevezett füstklastromoknak a vezetői. *(50, 280, 323)*

Frahh (kyr): Tharr bakfejű küldöttének neve. *(21, 120, 128, 230)*

Freiglund (kyr): Kyria egykori tartománya a Quiron-tenger déli partján. Nagyjából a mai Abaszisz területén helyezkedett el, ám déli határai egészen a Sheralig értek. *(84, 94, 103, 155, 217, 295, 300)*

füstklastrom *(280, 323)*

gadhass (tor): A nemesek Ryek idejéből származó kiváltsága; jog arra, hogy kiemelkedett voltukat tettekkel bizonyítsák. *(217, 322, 323)*

gakeri (kyr): Toroni árnyszínház. Elsősorban a szegényebb nép körében népszerű. *(240, 244, 246)*

Ghómsár-Marmarhur (éga): Kelet-crantai mitológiai alak, szélúr. *(23)*

ghÿrrín (kyr): Az „önként vállalt száműzetés" teste a toroni Hatalmasok között. Megjelenésére

nézve kis méretű szobor, de az adott calyr erejének egy részével is bír. *(301)*

Godorai Birodalom (pya): A Kyria bukását követő évszázadokban született hatalom. Az anarchikus állapotban leledző Észak kulturális értékeinek zömét ide menekítették. *(101, 105, 108, 299)*

godorai függőkert *(28, 30, 41)*

Gra-Tinol (kyr): A Tinol-hegység középső, majd' kétezer láb magasságú bérce. Ezen a hegyen idézte meg Orwellát Reigh-En Zerdal, a kyr császár testvéröccse. *(93, 94, 97)*

guttar (kyr): kíndémon *(37, 89)*

gyíklények *(37, 79, 81, 85, 103, 243)*

hadúri zászlók *(147, 207, 211, 244, 302, 307, 345)*

halált kapó: Más néven *asmeryddys. (20, 22)*

hammor (tor): A sogronita tartományi rendházak vezetői. *(50, 280)*

haquitess (kyr): Előkelő toroni viselet. Divatja a Démoncsászárság bukása után terjedt el a nemesség körében. Bő, kámzsás köpönyeg, esetenként hasított ujjakkal. Az újabb divat szerint jobbára utazáskor használják, bár megmaradt az ünnepi változata is. Kevésbé előkelő megfelelője az *incogno. (251)*

harida (kyr/tor): Az ötödkori mítoszok állandó, a toroni legendák vissza-visszatérő szereplője; egyszarvú oroszlán, melynek kultusza Calowynról, a kyr óhazából származik. *(24, 63, 121)*

Harrian (kyr): Morgena hollófejű küldöttének neve. *(21, 32)*

Harrumsass (kyr): Kyr mitológiai alak; Tharr torzszülött gyermeke, a crantai háborúk hőse, a Lindigass kapuinak őrzője. *(23)*

Hatalmasok (pya): Kyria uralkodó osztályának tagjai, a mágusok. A birodalom idejéből származó megnevezésük: calyr. Egyes feltételezések szerint néhányan a Himano-sivatagban rejteztek el, őket Jövőlátók néven ismeri a kevés beavatott. *(40, 45, 71, 82, 85, 87, 94, 97, 100, 101, 104, 111, 114, 123, 125, 127, 132, 137, 182, 185, 192, 200, 208, 213, 222, 235, 278, 296, 299, 309, 321, 331, 414)*

hekka (tor): Szó szerinti fordításban „jelenlévő"; szellemi esszencia, lidérclélek, mely az anyagi test börtönéből szabadulva járja a világot, s ómenekkel, sugallatokkal közvetíti Tharr akaratát, védelmezi a neki ajándékkal kedveskedőket. *(35, 40, 43, 55, 57, 64, 84, 111, 115, 151, 196, 200, 206, 232, 235, 244, 270, 273, 305, 334, 379, 383, 414)*

homályhozók (tor): A Hatalmasok seregeit irányító boszorkányhadurak közkeletű neve. Hivatalos rangjuk *branni'ylch lumii*, azaz „a hold árnyékát vivők". *(330)*

hulthar (kyr): Igere szárnyas segítői, minden madarak urai. *(21)*

hyssweilyr (kyr): Toroni lovag, nehézfegyverzetű lovas harcos. *(197, 200, 404, 406)*

igazságbélyeg (kyr/pya): Kyria korának gyakran használt büntetőeszköze; mágikus jel, mely eltüntethetetlenül mutatta hordozója vétkességét. *(90, 216)*

Igere (kyr): A kyr panteon Teremtő néven is ismert istennője, a Nagyasszony. *(20, 24, 34, 36, 40, 45, 62, 83, 90, 100, 108, 169, 268, 301, 378)*

Ikrek (pya): Az Északföldén legismertebb toroni fejvadászklán. *(107, 123, 154, 161, 185, 308, 334, 382)*

Ilho-mantari (tor): Toroni hekka, Morgena késes szolgálólánya. Számos tolvaj- és fejvadászklán hekkája. *(32, 44, 63, 107, 155)*

Illyr-on Manare (kyr/rye): A Kékcsuklyás Hölgy – Morgena egyik mitikus kegyeltje még a ryeki időkből. Elsősorban a szerafisták és démonigézők elleni harcáról ismert nemesi származású leány, a legendák szerint maga Morgena emelte maga mellé a derreni Vaspalotából, amikor végleg sarokba szorították. Sokak szerint a közkedvelt árnyékhekka, Ilho-mantari alakjában a mai napig segíti a hozzá fohászkodókat. *(31, 107)*

immir (tor): Sogron egyházának tagja, a Lángvihar irányzat papharcosa. *(51, 210, 273, 280, 341, 402, 406)*

incogno (pya): Csuklyás, viaszosvászon köpönyeg, az északi utazók általános viselete. Mivel szürke színe és praktikus szabása nem árulkodik társadalmi különbségekről, a csuklya pedig sötét árnyékba borítja az alatta rejtőző arcot, gyakran veszik fel álcázásul olyanok, akik rangrejtve kívánnak maradni vagy egyéb takargatnivalójuk van. *(251)*

Ismæssan (kyr): „Szirtvadon", Weila istenisíkja. *(21)*

jahorr (tor): Szó szerinti fordításban „küldött"; a Lindigass azon létformáit értik alatta, melyek az elsődleges anyagi síkon – jobbára természeti erőként, szellemi esszenciaként – nyilvánulnak meg. *(45, 335)*

járványfaló *(45, 134, 261, 351, 384)*

karabator (kyr): Hajóépítő mester. *(201)*

karakka (kyr): A Kyr Birodalom idejéből származó, különleges építésű hajóóriások. Hadászati szempontból a mai napig a Quiron-tenger urainak számítanak. Pontos számuk nem ismert, ám építésük calowyni titkai feltehetően nem vesztek tökéletes feledésbe. *(202, 258)*

káoszdobos *(45, 367)*

káoszkor *(39, 43, 97, 100, 104, 109, 112, 151, 174, 214, 220, 229, 247, 321, 328, 377)*

Kard Testvériség *(54, 148, 155, 211)*

Kar-Kyrantalla *(102, 104, 120, 130)*

Kék Fiú (kyr/pya): Más nevein Ahmiņiaş, Cjemanser-Manherÿ vagy Aryssyr. *(23, 234, 243)*

khabbas (tor): Sogron egyházának tagja, az Őstüzek urai irányzat papja. A *khabbas*ok helyhez kötött életmódot folytatnak, gyakorta tudományos munkák kötik le minden idejüket. Ugyanakkor ők a felelősek az egyházszervezet munkájának irányításáért és összehangolásáért, s vezetőik irányítják az *immir*eket is. *(273, 278, 280, 355)*

khoór (tor): Jellegzetes toroni épülettípus: raktárerőd, amely azon kívül, hogy egy-egy kereskedőház fellegvára, egyúttal alacsony kasztú emberek szállásául is szolgál. *(170)*

Khormmsa (kyr): Kyr mitológiai alak, Sogron ellenfele, egy másik síkról származó lávaóriás. *(25, 29, 137)*

khótorr-pap (tor): Tharr egyházának nyughatatlansági fogadalmat tett tagja. A *khótorr*ok jobbára koldulásból, tolvajlásból és prédikálásból élnek, bár előfordul, hogy filozófiai vitákra állnak ki másokkal, gyakorta egymás ellen. Hagyományos öltözetük piszkoskék *incogno* vagy csuha, és a mellközépig érő, fülekkel ellátott, úgynevezett *khótorr*-sapka. *(48, 54, 151, 185)*

kígyókardú papok (pya): Tharr felszentelt papjainak közkeletű elnevezése Toronban. *(48, 391, 402)*

kígyózászló (tor/pya): Tenyérnyi vékony, legalább öt öl hosszúságú selyemlobogó, mely elsősorban Sogron toroni egyháza körében népszerű, nevét is innen kapta. A kígyózászlók mérete, mintázata és színei alapján számos típusukat lehet megkülönböztetni; együttes alkalmazásukkal bonyolult jelrendszer alakítható ki. *(260)*

kiméra (tor): Tharr szent állata. Oroszlántestén három fej – kígyó, bak, oroszlán – található. A hagyomány szerint maga a Háromfejű alkotta meg a fajtáját, méghozzá oly módon, hogy szaporodóképes legyen. Mérete gyakran meghaladja a nagymacskákét, szőrzete általában sötét, az idősebb példányoké ezüst színű. *(24, 324, 419)*

Kobrák *(32, 175, 183, 372, 386, 417)*

kohkhoór (kyr/tor): „Hadvár"; a birodalmi légiók szálláshelyeinek neve. *(195, 208)*

Koromerőd *(29, 50, 167, 192, 280, 323)*

Ködfivérek (tor): A Régensi Ház különleges fejvadászai, akik amellett, hogy kitűnő fegyverforgatók, számos különleges feladat elvégzésére is alkalmasak. Éveken keresztül okítják őket a színjátszás, szemfényvesztés és hazudozás mesterfogásaira, míg

433

végül szinte minden szerepükben, álcájukban otthonosan mozognak. *(123, 147, 307, 337)*

kőlámpás (pya): Lunirmárványból készített fényforrás, mely nem csupán a változó napszakokat, de gazdái hangulatának változását is követte. Mára hatalmuk megfakult, s csak nagyon kevés olyan példányuk létezik Északföldén, amely még fény kibocsátására képes. *(363, 391)*

kyars (tor): Az elkövethető legsúlyosabb bűnök egyike a Toron Birodalomban. Mindazon erőszakos cselekményeket értik alatta, amelyekkel egy alacsonyabb kasztú egy magasabb rangbéli életét fenyegetheti. *(209, 218)*

kynhha (tor): Az Ikrek szektájának erődjeiben lakó mesterszeretők neve. Jelentése: „kik önként adnak". *(337)*

Kyria (kyr): Az ynevi ötödkorban virágzó, inhumán gyökerű birodalom. Alapítói Calowynról származtak, ma a Toron Birodalom tekinti magát kultúrájuk őrzőjének. *(19, 69, 80, 100, 163, 185, 194, 200, 211, 216, 222, 231, 242, 298, 309, 328, 367, 414)*

Kyr Szállítók (kyr/pya): Kyria idejének kiemelkedően erős kereskedőszövetsége. Szervezetük jóval túlélte a birodalom bukását. *(71, 118, 130)*

lagoss (tor): Toron fejvadászainak hosszabb (legfeljebb huszonöt hüvelykes) pengéje, melyet előszeretettel alkalmaznak más, helyi iskolák kardforgatói is. *(334, 343, 402)*

Lashgúk (tor): A Quiron-tenger északi partvidékén lévő városok orgyilkoscéheinek szövetsége. *(160, 369)*

lavartaghom (kyr/tor): Toroni nemesi törvénygyűlés. *(215)*

lélekőr *(47, 138, 150, 153, 156, 170, 192, 200, 265, 279, 307, 410, 322, 338, 419)*

Lindigass (tor): Tharr misztikus síkja; toroni nyelvű jelentése: „Ahol vértenger háborog". *(21, 28, 45, 49, 419)*

lunir (?): Holdfém vagy némafém. Különleges, mágikus tulajdonságokkal bíró anyag. Kyria idején szinte tökéletesen kimerítették bányáit. Természetes formájában teléreit az úgynevezett lunirmárvány rejtette. *(59, 69, 154, 401, 409)*

lydhally (kyr): Kyr kifejezés az igaz szerelemre. Jellemzője, hogy mágikus úton nem idézhető elő és nem pusztítható el. *(333)*

lyrhÿssen (kyr): A Belső Művészetek beavatottja. *(304, 311, 327)*

Magános Házak (tor): A Toron Birodalom császári kiváltságlevelével megerősített kereskedőfamíliáinak hagyományos elnevezése. *(133, 146, 172, 207, 230, 295, 314, 348, 369, 372, 385)*

magitor (tor): Szó szerint és szóösszetételekben „mester". Bővebb értelemben véve tapasztalt varázstudó; olyan személy, aki a mágikus tudományok valamelyikét gyakorolni, oktatni is képes. A hetedkor folyamán egyes értelmezések már nem csupán a mágiahasználókra alkalmazzák, de olyan mesterekre is, akik valamely más, nem szükségszerűen mágikus tevékenységet folytatnak. Például *pugomagitor* – „a tőrök mestere". *(69, 119, 126, 173, 226, 277, 279, 286, 315, 318, 321, 358, 383, 401, 411, 417)*

mahhar (tor): A sedularok sorai közül kijelölt bíra. *(216)*

mahhar-navor (tor): „Öregbíra"; a navorok peres ügyeiben ítélethozatalra kijelölt személy. *(216)*

Malvaise (asz?): A kyr Morgena egyik hetedkori töredék-aspektusa, más néven a Lidércálmok Úrnője. Kétségkívül a legijesztőbb mind közül. Lidércszektáit nem csupán Toronban, de mindenütt Északon betiltották – még Alidaxban is. A XXIII. században véres háborúba keveredtek Abaszisz Noir-egyházával, melynek során a boszorkányok végül teljes győzelmet arattak, a Noir-papok pedig kiszorultak az Anthyss abasziszi régiójából. Ennek köszönhető, hogy a következő századoktól fogva Noir abasziszi szolgái jószerivel elfeledték az anthyssjárást – viszont remekül beletanultak a delejezésbe és az áfiumkereskedelembe. *(53, 378, 383)*

mana (kyr/god?): Mágikus energia, szellemi eszszencia, kisebb egységekben a varázslatok építőköve. Az anyagi és éteri világokat egyaránt áthatja, áramlatai, fókuszpontjai pontosan kimutathatóak. *(76, 111, 285, 320, 417)*

manapillér (pya): A kyr épületek központi eleme, tartóoszlop, amely az anyagi és az éteri síkokon egyaránt megtalálható. Az építmények szíve és védelmezője. Egyes hetedkori értelmezések szerint, ez határozta meg az épület formáját, ennek áramai jelölték ki lehetséges kiterjedéseit. Ugyanúgy óvhatta az adott építményt a különböző fizikai vagy mágikus hatásoktól, ahogy a mai idők rúnatornyai. *(226, 309, 317, 324, 390, 412)*

Manugrăr (kyr): Weila mitikus kardja. *(23, 63)*

maranor (tor): Tengerésztiszt, közösre általában „hajóskapitányként" fordítják, noha a Toron Birodalomban jelentheti akár tucatnyi hajó parancsnokát is. *(278)*

Melchyss (kyr): Morgena farkasfejű küldöttének neve. *(21)*

messir (kyr/tor): A Nemes Házak vezetőinek hivatalos megszólítása. Női megfelelője a *messa*. A családi háborúk idején létrejött nemesi szövetségek vezetőit, az ennél magasabb rangot jelentő *emessir* vagy *emessa* cím illeti meg. *(278)*

mezsgyeház (tor/pya): A Toron Birodalomban élő városi tolvajklánok sajátos védelmi rendszerének kulcsfontosságú épületei. A klán központja körül szokás megépíteni őket, vagy esetleg már létező házakat e célból átalakítani. *(259, 367, 370, 377)*

mezsgyeúr (tor/pya): A mezsgyeházak teljhatalmú parancsnokai. Általában a tolvajklánok vezetői nevezik ki őket, ritkább esetben csupán jóváhagyják a mezsgyeházakban kialakult erősorrendet. *(368)*

moracass (tor): „Haláldal"; Toron lovagjainak rohama során felzendülő harci ének. *(200)*

Moramie (kyr): Morgena világszép küldöttaszszonya. *(21)*

morfor (kyr): A Boszorkányerőd alakváltó testőreinek elnevezése. Az adott cern teljes jogú tagjai, akik két formát viselhetnek: egy kyrt és egy ragadozó szörnyeteget. Egyes vélekedések szerint a ryeki idők *shrad*jainak egyik továbbélési formájaként kell rájuk tekintenünk. *(298, 301)*

Morgena (kyr): Másként az Árnyékúrnő vagy az Álmok Asszonya. Kyriában a hajnali és alkonyi homály, az álmok és sugallatok patrónusa, aki egyes beszámolók szerint a női őslényeg sötét oldalát testesítette meg Igerével szemben. *(21, 24, 27, 30, 35, 36, 41, 44, 52, 55, 62, 84, 100, 105, 116, 129, 141, 157, 163, 169, 172, 323, 336, 358, 364, 378, 381, 385, 404)*

morghagriss (tor): „Végenincs ösvény" jelentésű szó Tharr egyházi nyelvében. A hagyomány szerint a szörnyisten három küldöttet bocsátott Ynevre valamikor a családi háborúk idején: egy bak-, egy oroszlán- és egy kígyófejűt. Mindhárman más és más „isteni erényeket" tartottak fontosnak – a három fej természete szerint. Ma is ez a három irányzat található meg Tharr egyházában. Az adott ösvényt követő szekták vezetője a bak-, az oroszlán- és a kígyópápa. *(47, 128, 134, 138, 279)*

mortor (kyr/tor): Kyria nyelvén a birodalom elit katonáit, a Pusztítókat emlegették így, a hetedkorban azonban inkább Toron gyilkolóművészeit értik alatta. Közösre hagyományosan „másként ölő" értelemben fordítják; a közönséges gyilkosoknak az *otrak* („ölni") igéből képzett *otrattor* elnevezés jut csupán. *(94, 200, 308, 311, 331, 334)*

myr (kyr): A Nemes Házak leányainak megszólítására használatos rangjelző kifejezés. (A házasulandó lányokat a *myressa* cím illeti meg.) *(278)*

myressa-onthor (kyr): Beavatási szertartás, melyen a tizenötödik életévüket betöltő kyr leányok vesznek részt. Igere egykori rítusainak továbbéléseként értelmezhető. Noha legfontosabb része a leányok szüzességének elvesztése – és ekképpen aszszonnyá válása – volt, általában kevés köze van a nemi aktushoz. *(269)*

myryss (kyr): Ókyr csatapáncél, készítésének titka a birodalommal együtt kiveszett Ynevről. Csodája abban rejlett, hogy a páncélhoz minden eset-

ben hozzákötötték későbbi gazdája lelkének egy darabját is, s így igen finom kapcsolatot tudtak kialakítani közöttük. Gazdájuk halála után a vértek általában más mestert fogadtak magukba – feltéve, ha méltónak ítélték őket erre. Manapság is élő csatavértekről ugyan hallani néhol, de minden bizonnyal még a megpillantásukhoz is különleges szerencse – vagy szerencsétlenség – szükségeltetik. *(69, 118, 121, 128, 132, 136, 330, 408)*

Nagy-Crantai Birodalom (cra/pya): Az ynevi embernépek első birodalmának neve, s az ott lakó sokszínű emberi lakosság is az ebből kialakult „crantai" néven határozta meg magát. *(75, 367)*

naptüzek (pya): A hatodkor elejének pusztító viharai, melyeket valószínűsíthetően Kyria bukása, a világrend, vagy ahogy kyr források említik, a Minta széttörése okozott. Maguk a naptüzek jelenkori feltételezéseink szerint a bolygót óvón körülölelő kristályszférák elmozdulásának voltak köszönhetők; azok résein keresztül találtak utat a külső sötétből Ynevre. A feljegyzések szerint nagyobb károkat okoztak a kontinensen, mint Kyria azt megelőző, ötszázévesnek is nevezett háborúja. *(90, 97, 298)*

navor (tor): Szó szerinti fordításban „dolgosság". A második legalantasabb kaszt a toroni társadalomban. *(204, 215, 217, 222, 230, 241, 255, 280, 283, 291, 361, 364, 381, 383, 388, 393, 404, 408)*

Nemes Házak (pya): A Toron Császárság tisztavérű kyr méltóságainak családjait illetik ezzel a névvel. Számuk az idők során kizárólag csökkent. A legnagyobb csapást – a Nemes Házak nagy részének pusztulását – a családi háborúk kora néven ismert időszakban szenvedték el. *(69, 105, 112, 204, 222, 248, 255, 274, 278, 306, 310, 314, 326, 331, 362)*

Noir (pya): Az álmok és a szerencse pyarroni istenasszonya. A panteon többi tagjához nem fűzik rokoni szálak; feltehetően valamely rég letűnt nép istenségei közül került át a pyarroni hitvilágba. Eredetét illetően több elképzelés is napvilágot látott. Akadnak, akik szerint nem más, mint a rejtező kyr Morgena egyik megnyilvánulási formája, mások a crantai népek álomdinasztiájának patrónusát, Són Tírt avagy Sion Diart sejtik mögötte, s találkozni olyanokkal is, akik szerint Godon anthyssjáróinak segítőjét kell tisztelnünk benne. *(30, 52, 95, 378)*

numetitsia (tor): A „számok művészete". Kyr időkből származó tudomány, amely calowyni hagyományokon alapszik. Nem csupán a naptár kialakításában játszott fontos szerepet annak idején, de a birodalom minden döntését, társadalmi, gazdasági felépítését is ez határozta meg. *(56, 274)*

numetor (tor): „Számjós"; a Kyr Birodalom idejéből megmaradt jövendőmondók, akik a calowyni számmisztika alapján készítik jóslataikat. *(269)*

obsor (tor): Szó szerinti fordításban „sötétség". A legalantasabb kaszt a toroni társadalomban. *(209, 217, 258, 283, 291, 384, 389, 396, 408)*

obsorgyűrű (tor/pya): Rabszolgák megjelölésére szolgáló, fémből, ritkábban bőrből készített toroni eszköz. Gyakorta nem több egyszerű láncnál. Több változata létezik, megkülönböztetnek kézen, nyakon vagy bokán viselt obsorgyűrűket. *(393)*

odabator (tor): „Építőmester"; gyakorta magának az építőklánnak is az elnevezése. Toron legnagyobb tudású, hagyományosan kivételezett kőműves-sedularjait nevezik így. *(69, 224, 230, 277, 391)*

Orwella (kyr): A kyr krónikákban Avida Dolorként ismert istennő jelen elnevezését vélhetően az ötödkor vége óta viseli. A kyr elképzelések szerint a szükséges rossz, az állandó változás öntudatlanul is jelenlévő eszköze, amely időről-időre – ha a körülmények lehetővé teszik, vagy egyéb jelentős változások életre keltik – valamilyen formában mindig megjelenik. A pyarroni istencsaládban sokszor Kitaszítottként hivatkoznak rá, amely az új ismeretek fényében inkább eredményesen meghiúsított beszivárgási kísérletként értelmezhető. *(24, 33, 35, 37, 53, 55, 89, 91, 95, 100, 109, 116, 142, 155, 211, 296, 303, 353, 382, 388)*

ossyor (tor): A szó jelentése „merülő". Egyes tolvaj- és fejvadászklánok szolgálatában lévő, különleges állóképességű személyek, akik a shuluri csatornák és egyes, vízzel elárasztott aknák, kanálisok feltérképezésében jeleskednek. *(376)*

ökörnyálkötél (pya): Rendkívül vékony és nagy szakítószilárdságú, mágikus úton létrehozott zsinegféleség. Az első ilyen jellegű kötelek állítólag a Shulur környéki Iker-klánokkal szövetségben álló boszorkánymesterek műhelyeiből kerültek ki. Bármily vékonyak és könnyűek is, gond nélkül megtartják akár három felnőtt súlyát is. *(369, 413)*

örvényablak (pya): A legfontosabb kyr épületek elengedhetetlen része. Mérete változó, de a legkisebb ismert örvényablak is legalább egy öl átmérőjű. Nevét kavargóra faragott mintázatáról nyerte. A hullámokat, kígyókat formáló lunirmárvány ablakkeret ókyr írásjegyek alapján készült, s mágikus üvegezést kapott. Az így megalkotott ablakok ezért a valóság más-más aspektusát mutatták a szemlélőnek. Némelyek csupán hangulatkeltő hatásokra voltak képesek (a meglévők közül ilyen például a jadili Khaleman Ház énektermének ablaka), mások akár mágikus fókuszokként is működhettek. A legtöbb leírás az enrawelli Weila templom központi tornyában lévőről maradt ránk. Ez a háromablakos műremek egymás mellett mutatta meg a múltat, a jelent és egyet a lehetséges jövendőkből. *(222, 226, 228, 316, 390, 412)*

Öt Szent Város (tor/pya): Tharr legnagyobb becsben álló városai Dass tartományban. A családi háborúk korában tettek szert mai hírükre. *(120, 176, 184, 322)*

párnaszoba (pya): A kyr nemes családok lakhelyeinek fontos része, gyakorta a belső szféra külön eleme. Emberi fogalmak szerint átmenet a szalon, a pihenő, a játék és a hálószobák között. A legtöbb esetben fürdő és étkező egészíti ki. *(318)*

patrior (kyr/tor/asz): Ötödkori kifejezés, melyet asziszra „hajómesterként", közösre „kapitányként" fordítanak. A Quiron-tenger mellékén élők a kyr példát követve kezdtek alkalmazni mindazon tisztekre, akik a vízi járművek révbe juttatásáért felelősek. *(278)*

Penerrya (kyr/tor): Más néven az Éjleány. Az ötödkor végének legendás alakja; kétszáz esztendőn keresztül állt Morgena egyházának élén. Nevéhez fűződik az Álomtorony felépítése, mely közvetlen átjárót biztosított Ynevről az álomsíkra. Halálával az „épület" is megsemmisült. *(32)*

periddo (kyr/tor): Kyria bukása utáni időkben elterjedt színjátszási forma, mely a *rododá*val ellentétben, a szélesebb közönség igényeit hivatott kielégíteni. Jelentése: „jókedvvel". Ez a hivatalos elnevezése a belőle kialakult stílusnak is. *(239, 343)*

phadyss (tor): Több méretben készülő csónaktípus, mely leginkább Toron déli részein használatos. Készítik egy-, három-, és ötevezős formában is. *(170)*

pietarchass (tor): „Katonafalu"; a munkájuk mellett katonai szolgálattal adózó különleges jogállású navorok falvai. *(183, 204)*

pietor (kyr): Szó szerinti fordításban „hűség". A famoroké után következő, Toron-szerte nagy megbecsülésnek örvendő kaszt. (195, 199, 204, 208, 215, 241, 246, 277, 290, 314, 317, 329, 341, 343, 353, 361, 404, 408)

primessor (tor): A *primessor*ok hadászatilag kevésbé fontos társadalmi csoportok élén állnak, nevüket „vezető" értelemben fordíthatjuk. A cím nőknek is adható, ekkor a *primessa* kifejezést illik használni. *(279)*

primor (tor): Fegyvernemtől független, közrendűek viselte tiszti rang, mely a kyr nyelv „elöljáró" értelmű szavára vezethető vissza. Közösre általában „parancsnok" értelemben fordítják. *(216, 279)*

Próféta *(46, 52, 163, 213, 323)*

pugnites (tor): Udvari testőr; olyan harcos, aki puszta kézzel is ölni képes. A szó gyöke – *pugon*, „hallgatag" – a tevékenység bizalmas voltára utal. Nevük vélhetően a Boszorkányerőd klánjainak elit harcosaitól eredeztethető. *(301, 331)*

pugomagitor (tor): Tőrvívást oktató mester a toroni klánok és titkos testvériségek belső iskoláiban. Jelentése: „tőrök mestere". *(331)*

pugoss (tor): Toron fejvadászainak rövidebb, legfeljebb tizenhárom hüvelykes pengéje, az Ikrek hagyományos fegyvere. *(334, 343, 403)*

Pusztítók (kyr/pya): Kyria hadseregének válogatott egységei. *(94, 194, 197, 297, 331, 401)*

Pyarron (pya): Godoni lovagok által több mint három és félezer esztendeje alapított délvidéki város, amely az idők során kiemelkedő hatalomra és befolyásra tett szert az egész kontinensen. *(27, 34, 41, 145, 224, 274, 281)*

pyróni (tor): **1.** Pyarron városából származó. **2.** Bárki, aki a pyarroni hiten van. *(186, 278, 341, 372)*

quars (tor): „Árnymű"; titkos szó, mely megfelelő körökben az Ikrek fejvadászai által használt mágiára utal. *(107, 335)*

Quassana (tor): Egészen új keletű szó, melyet a legutóbbi években Morgena jelzőjeként használnak. Szabad fordításban: „Az Árnyékból Visszatérő". *(30)*

quessor *(48, 133, 279, 322)*

Quiron-tenger (pya): Északföldе legnagyobb kiterjedésű tengere, s egyben legfontosabb kultúraközvetítő tere is. Eredetét illetően a világ korai korszakaiban kell keresgélnünk: mai tudásunk alapján vélhetően az elf-aquir háborúk idején született valamely bizonytalan eredetű kataklizma során. *(178, 180, 184)*

Rambula Regitas (tor): A tartományi helytartók tanácsa, mely ötévente ülésezik, mindig más helyeken. Gyakorta nevezik Lándzsagyűlésnek is, a *regitor*ok hagyományos címerlándzsái után. *(192)*

rann (tor): Toronban használatos kifejezés, jelentése „idegen". Mindenkire használják, aki a birodalom határain kívülről érkezett, de ezt alkalmazzák azokkal kapcsolatban is, akik valami okból kifolyólag elveszítették Házuk, klánjuk, céhük védelmét. *(387)*

regitor imperalis (kyr/tor): A toroni császár által a birodalmi tartományok élére kinevezett helytartó, aki egyesíti kezében a törvényhozói, végrehajtói és bíráskodási hatalmat. *(140, 183, 192, 195, 203, 216, 278, 306, 314, 326, 332)*

rejttemplom (pya): Morgena kultuszát követő szekták által létrehozott szentélytípus, mely a hatodkor során terjedt el Északon, s mint a neve is mutatja, elsősorban az istennő rejtező formája hívta életre. A rejttemplomok számáról nincsenek pontos feljegyzések, s kétséges, hogy mára akár egy is maradt volna. Más magyarázatok szerint sokkal több van belőle, mint azt gondolnánk. *(129)*

rododa (kyr/tor): Hagyományos kyr színjátszási forma. Művelői kizárólag hagyományos színműveket játszanak, melyek közül a legfiatalabb is háromezer éves. Nem annyira a darab mondanivalója a fontos, sokkal inkább a kivitelezés: a művészi játék, az akrobatikus mozdulatok és a fények összhatása. (70, 237, 243, 271, 362)

rontásérsek (tor/pya): Tharr valamely egyházi tartományának vezetője. *(48, 183, 210, 322, 353)*

rőtcsuklyások *(49, 210, 393, 402)*

Rualan (kyr): A Kyr Birodalom lázadó tartományaként elhíresült vidék, mely a császárság fénykorában a Quiron-tenger egy rövid szakaszát is magában foglalta, s egészen a Godorai-tengerig ért. Kyria összekovácsolása idején elsősorban azzal a szándékkal hozták létre, hogy az ediomadi aquirok földmélyi térségeit felügyelje; sokan ezzel magyarázzák, hogy a birodalom végóráiban Enrawell ellen fordult. *(85, 91, 105, 109, 296, 28, 418)*

Ryddyt (kyr): Kyr mitológiai alak, Sogron ellenfele, egy más síkbeli lávaóriás. *(25)*

Ryek (kyr/rye): A Kyria bukása után létrejött egyik államalakulat, a Ryeki Démoncsászárság fővárosa. Egészen más elvek alapján szerveződött, mint annak idején a Kyr Birodalom, mégis annak örököseként tekintett önmagára, s igyekezett mindenben az elődhöz hasonlítani – belső szerveződésének és eszmerendszerének köszönhetően eleve sikertelenül. Toron historikusai következetesen Shulurtól északra teszik a Démoncsászárság területét, de a főváros pontos helyét senki sem ismeri. *(40, 43, 95, 118, 121, 128, 140, 143, 214, 221, 301, 311, 335, 402)*

sa'hra shigran (tor): „Nyílvető"; több tucat nyílvessző kilövésére alkalmas, különösen a toroni haditengerészet által előszeretettel alkalmazott fegyver. *(202)*

sa sata (erv): „És a többi", „ és így tovább".

samballa (kyr): Nemes fából és fémekből (ezüstből, lunirból) készített pengetős kyr hangszer. Húrjainak számától függően három fajtáját különböztetik meg. *(237, 245, 412)*

sanquordyss (kyr/tor): „Vérparancs"; teljesen egyedi toroni kifejezés, hagyományosan a kyr Házak közötti házasságok, az *ancordia*k kapcsán kötött családok közötti szerződéseket jelölik vele, noha, mint a neve is mutatja, egyszerű lekötelezettségnél azért valamivel többet jelent. *(117, 127, 133, 313)*

sanquinator (tor): „Vérpusztító"; Tharr papi rendjének tagjai, akik a friss vérben megkötött mana felszabadításával nyerik varázshatalmukat. A vérmágia mesterei, akik számára a rituális gyilkosságok és a pusztítás több, mint szenvedély: szent kötelesség. *(49, 141, 338)*

Sápadt Légiók *(127, 135, 137, 140, 193, 208, 302, 330)*

scaraugor (tor): „Sebjós". A Toron más jövendőmondóihoz hasonlóan különleges társadalmi megbecsülésnek örvendő, magányos *scaraugor*ok élőlények és tárgyak különféle sérüléseiből képesek következtetni azon sérülések eredetére, körülményeire, s ugyanezen károsodások feltárják előttük a lehetséges jövő több fonalát is. Majd mindezeknek megfelelően – tehetségüktől függően – kiválaszthatják a leginkább valószínű következményeket, s ezt közlik a jóslatra várakozókkal. *(364)*

secodom (kyr/tor): Szó szerint „nagyúr"; Kyria fénykorában a tartományi kormányzók és a calyrok ta-nácsnokait megillető cím; Toronban – állítólag – csak udvari kamarások szűk köre viseli. *(300)*

sedular (tor): Szó szerinti jelentése „dolgosság". A toroni társadalom nagyjából középen elhelyezkedő kasztja. Létszáma a birodalom lakóihoz képest alacsony, s ez meglehetős megbecsüléshez juttatja képviselőit a császárságban. *(133, 207, 216, 222, 233, 277, 290, 295, 345, 350, 362, 388)*

sensiess (tor): „Másként érező"; olyan varázstudó, aki asztrális és mentális kisugárzása alapján deríti fel a láthatatlan – vagy nem anyagi természetű – ellenséget. *(298)*

seriyaf (rye): Olyan túlvilági patrónus, aki egy különleges szerződést követően saját hatalmából a vele paktumot létesítőnek (*seraphis*) is juttat, s cserébe korlátozott – ám a szerafista hatalmának növekedésével egyre erősödő – befolyáshoz juthat az anyagi világon. Szélsőséges esetekben akár az is előfordulhat, hogy teljesen átlényegíti saját létével a szerafistát, s gyakorlatilag azonossá válik vele, s ily módon az anyagi világban ölt formát. A szerafisták ezen alakjait avatár néven ismeri a tudomány, s leggyakrabban a Démoncsászárság idejére helyezi megjelenésüket. *(102, 106, 335, 336)*

shådd v. **shádd** (rye): Hatodkori kifejezés. Néhány zavaros átirat és fordítás eredetije arra utal, hogy a Ryeki Rend varázstudóit illette ez a név. *(98, 100)*

shakka-zászló (tor/pya): Dicsőséget és kudarcot egyaránt jelképező lobogó a toroni Nemes Házak háborúiban. Mivel ezeket a zászlókat csakis az egyik fél teljes kiirtásával lehet kiérdemelni, jelentése körül soha nem alakultak ki viták. A háborúban győztes Ház az ellenfél címerével és színeivel ékes lobogóját saját trófeái közé helyezi, ily módon is kinyilvánítva diadalát. A *shakka*-zászlókat kitűzésük előtt a legyőzött ellenfelek vérében szokás megfürösztení. A nemesi diadalmenetek általában az adott Ház *shakka*-zászlóinak felvonulásával kezdődnek. *(132, 311)*

sherchia (tor): „Közelengedés"; újkeletű rítus a toroni társadalomban, amely lehetővé teszi, hogy az alacsonyabb kasztokba tartozók – a felsőbb réteg egyes képviselőinek engedélyével – különösebb megkötések és az ősi szabályok betartása nélkül érintkezhessenek mindazokkal, akik ezt számukra megengedik. *(292)*

Shígvarr (kyr): Sogron isteni küldötte. *(21, 23, 29, 52, 62, 355, 420)*

shrad (rye): Mitikus lény; olyan homunkulusz, melynek testét evilági és démoni anyag elegyéből, tisztátalan mágia segítségével gyúrták. A hatodkorban birodalmak és romlásszekták egész sora használta őket, napjainkra azonban kivesztek Ynevről; hírmondóik (a hagyomány szerint legalábbis) a Boszorkányerőd lakóit szolgálják. *(103, 108, 113)*

Shulur (kyr): A Toron Birodalom székvárosa, a császár székhelye, az egyik legidősebb, ma is „élő" ynevi város. *(28, 33, 40, 99, 110, 117, 121, 131, 137, 167, 183, 215, 233, 265, 297, 302, 309, 321, 342, 345, 363, 376, 387, 419)*

shwan-palota (tor/pya): Tharr rontásérsekeinek fényűző lakhelye. *(353, 355)*

sicariomagitor (kyr): A Boszorkányerőd különleges képességű mestergyilkosai, akik először az ötszázéves háború során jutottak szerephez az ynevi történelemben. *(102, 123, 331)*

sicarior (kyr/rye): **1.** Közös nyelven „lopakodó"; azon ryeki orgyilkosok elnevezése, akik küldetésük végrehajtása során különlegesen képzett varázstudók támogatását élvezik. Toronban a feladatkörüket a különféle fejvadászszervezetek vették át, ám a hagyomány szerint a *sicarior*ok sem vesztek ki végképp Észak-Ynevről. Egyes elképzelések szerint bármilyen meglepő is, tudásuk az Északi Szövetség embervadászainak hagyományaiban él tovább. **2.** A Boszorkányerőd belső klánvadászainak megnevezése. A külvilágban szinte soha nem tevékenykednek, vélhetően a calyrok egymás közötti csatározásaiban kerülnek csak bevetésre. Számuk ennek megfelelően valószínűleg minimális. A ryeki „lopakodók" is ezen klánvadászok rokonai, csupán őket a ryeki Hatalmasok nem óvták oly eréllyel, mint a shuluri enklávé tagjait. *(94)*

sichín (kyr/tor): A családi háborúk idejéről származó kifejezés, „balsorsú" jelentéssel. A kilátástalan háborúságokban elpusztult Nemes Házak magára maradt katonáit értették alatta. *(134)*

simms (tor): A *rododa*színházak repertoárjának ritka darabjai, úgynevezett szomorújátékok. A *rododa* színészei játsszák ezeket is, ám szerepeik e darabokban más, komorabb színezetet nyernek. Szándékoltan baljós művek, melyet mi sem jelez jobban, minthogy belső felépítésükben a páros számokra hagyatkoznak. Csak rendkívüli esetekben kerülnek műsorra. Ilyen lehet egy háború elvesztése, a dinasztia egy tagjának halála vagy egy Nemes Ház kihalása. *(240)*

Sinemos (sin): Toroni használatban: Sinemossa. A Quiron-tenger keleti partjainak, illetve a Sinemosi-szoros szigeteinek általános elnevezése. Vizei és szárazulatai egykoron jobbára a crantai Tajtéktrónus Birodalom részét képezték. Mindig is a különböző kereskedelmi utak csomópontjának számított, lakóinak legfőbb bevételi forrása ma is a kereskedelem. Az utóbbi századokban a „szigetbirodalmat" a Sinemosi Ligának nevezett, laza kereskedelmi és diplomáciai szövetség irányítja. Igyekeznek fenntartani a függetlenségüket, mégis több alkalommal sodródtak bele a zászlóháborúkba a vörös hadurak oldalán, mert érdekeiket mélyen sértették Toron birodalomépítő törekvései. *(126, 153, 160, 178, 212, 246, 349)*

Sogron (kyr): A kyr istencsalád rejtelmes alakja, a fény, a tudás és a bosszú ura, akit a források többnyire Tűzkobraként emlegetnek. *(21, 24, 26, 28, 34, 36, 40, 42, 45, 50, 52, 54, 62, 100, 105, 115, 129, 133, 137, 141, 146, 150, 163, 176, 180, 210, 247, 260, 269, 276, 280, 309, 323, 333, 350, 356, 364, 371, 377, 402, 410, 420)*

sogronkő *(25, 54)*

Soldunn (kyr): „Árnytenger", Morgena isteni síkja. *(21, 25)*

spamagitor (tor): Kardvívást oktató mester a toroni klánok és titkos testvériségek belső iskoláiban. Jelentése: a „kardok mestere". (204, 278, 331)

spiretor (tor): Más néven „lélekgyűjtő". Egyes boszorkánymesteri szekták kiemelkedő tudású tagjai, akik páratlan akaraterejüknek és ellenállóképességüknek köszönhetően képesek arra, hogy testüket elhagyott lelkeket magukba fogadjanak, s ott fogva tartsanak. *(361, 362, 401)*

strateggior (tor): A családi háborúk idején a Nemes Házakban kialakult poszt. Feladata elsősorban a Ház esélyeinek, taktikájának és teendőinek kialakítása volt. *Strateggior*aik elemzéseire támaszkodtak a családok az egymás ellen vívott ütközeteikben vagy a rejtett hadviselésben egyaránt. A hatodkor végére ezt a szerepkört a Házak gyakran már mágiahasználókkal, a legtöbbször boszorkánymesterekkel töltötték be. (322, 359, 364)

suessa (tor): Kyria fénykorában a nemesen született nőknek kijáró hódolatteljes előnév volt, ám a

hetedkor legkülönbözőbb nyelveibe – így a közösbe is – némiképp szűkített, „tiszteletreméltó hölgy" értelemben került át. *(278)*

Syarr (kyr): Tharr oroszlánfejű küldöttének neve. *(21, 120, 128)*

sycarr (kyr/tor): Toron orgyilkosainak általános elnevezése. Hatalmukat hagyományosan a Boszorkányerődig vezetik vissza; némelyik klánjuknak még a mai napig is maradt valami a néhai tudás morzsáiból. *(94, 102, 123, 131, 139, 169, 222, 278, 311, 331, 333)*

symcalyr (kyr): Közkeletű elnevezésük „kishatalmas". Olyan mágiahasználókról van szó esetükben, akik Kyria varázslóiskoláiban tanultak ugyan, de még nem érték el azt a tudást, hogy valós beavatást nyerhessenek. *(88, 98,101, 105)*

sympietor (tor): A korlátozott fegyverhasználati joggal rendelkező, alacsonyabb kasztú harcosok neve. Többnyire kizárólag egy pietor vezetésével tevékenykedhetnek. Ilyenek például a sedular szervezetek katonái, vagy a rangbéli tolvajcéhek fegyveresei. Ideiglenesen egész navorseregek is ilyen rangra emelkedhetnek – jó példa erre a légiók segédcsapatainak esete. *(203, 279, 343, 383, 396, 408)*

synbastior (tor): Sajátos toroni építészeti megoldás, mely valójában egy különálló belső védelmi rendszer. Jelentése – „torony a toronyban" – sok mindent elárul szerkezetéről. *(122, 226)*

syncordia (kyr): „Szükséges barátság" értelmű kifejezés a Kyria bukása utáni időkből. Általában azon nemesi érdekvédelmi rendszereket szokás érteni alatta, amelyek területi, gazdasági vagy régről létező hűbéri, vérségi elvek alapján szerveződtek. *(112, 116, 127, 134, 139, 214, 278)*

synkhoór (tor): „Nemesi palota". *(226, 228, 314, 316, 333)*

syrcum (tor): „Körgyűrű" jelentésű kifejezés, melyet Toronban egyaránt használnak hadászati és építészeti fogalomként. Első esetben egy nagyobb erődítmény külső védvonalait értik alatta, a másodiknál pedig az úgynevezett *synbastior*ok, az építmények *belső* védelmi struktúráit. *(122, 226)*

szarvsapka (tor): Hagyományos toroni viselet, mely elsősorban a sedularok között volt elterjedt, habár manapság már a famorok sem vetik meg használatát. Anyagát általában viselője gazdagsága és társadalmi hovatartozása határozza meg. Nevét a – vékony vagy vastagabb – szarvakat mímelő nyúlványokról kapta. Ezek hossza az araszostól az ölnyi méretig terjedhet. Általában a hátra lógatva vagy a vállon, vállakon előrevetve viselik. Típusát tekintve megkülönböztetünk egy- és kétszarvú sapkákat. *(250)*

szellemnyelv *(14, 383, 408, 416)*

szerafizmus *(31, 40, 78, 83, 98, 100, 102, 107, 111, 114, 121, 128, 309, 335, 338)*

tetoválások *(61, 106, 283, 318, 330, 337, 343, 368, 377, 396)*

Tharr (kyr): A kyr istenek között a káosz és az elmúlás megtestesítője, írott forrásokban Háromfejűként, olykor Némaként szerepel. *(21, 23, 27, 30, 34, 36, 40, 43, 45, 46, 54, 89, 100, 105, 115, 120, 128, 137, 141, 147, 150, 170, 195, 209, 212, 219, 222, 229, 238, 247, 261, 265, 269, 271, 279, 293, 301, 307, 322, 335, 338, 353, 355, 364, 376, 378, 393, 402, 408, 418)*

Tharr Pörölye (tor): Csillagkép az északi égbolton. Az ervek Orkölőként ismerik. Számos toroni szekta pártfogó konstellációja, a híres shuluri horoszkóp nélkülözhetetlen központi eleme, a sors és a halál égi megfelelője. *(60)*

themmetor: lásd ***járványfaló***

thys-khathys (kyr/tor): Az ítéletkérés gesztusa. Ezzel a formulával kérhetnek igazságot az alacsonyabb kasztúak peres ügyeikben a náluk magasabb kasztúaktól. *(215, 218)*

Tiadlan (ulu?): Toron keleti szomszédja, az Északi Szövetség alapító tagja. Lakossága meglehetősen összetett, kultúrája ötvözi a káoszkor óta ide érkezett uluk, niareiek (narák) és ervek hagyományait. *(98, 138, 143, 149, 153, 159)*

Tímhass (kyr): Kyr mitológiai alak, a hajókovács, Sogron teremtménye. Tőle eredeztetik a kyr hajóácsok mágiáját. *(22)*

Tíz Tartomány (pya): A Ryeki Démoncsászárság fellengzős önelnevezése. Természetesen a néhai Kyria tíz tartományára utalt, ám Ryek kiterjedése még hatalma csúcsán sem közelítette meg a Kyr Birodalomét, s jobbára a Quiron-tenger környékére korlátozódott. A tizenegyedik tartománynak magát Ryek városát tartották. *(101)*

Tizenhat Ház városa (pya): Shulur elnevezése a családi háborúk időszakának legvégén. Nevét a város falai között azidőtájt erődpalotával rendelkező családokról kapta. *(137, 138)*

Toron tartomány (kyr): A hajdanvolt Kyria egyik tartománya; urai az ötszázéves (bizonyos forrásokban „öröknek mondott") háborúban Orwella mellé álltak, így a birodalom bukása után, az ezeréves anarchia poklában is megőrizhették államuk egységét. *(36, 39, 49, 94–97, 113–114, 117, 126, 134, 163)*

toroni flotta *(135, 140, 159, 185, 407)*

trems (tor): Az arcfestés egyik jól ismert és gyakran alkalmazott alapmintája a toroni társadalomban. Szem környéki középponttal kezdődő hosszabb-rövidebb kígyómintákat jelent. Elsősorban a kiemelkedettség, lelki erő, tartás és a megérdemelt tisztelet hangsúlyozására használják. A különféle jelentésbeli árnyalatokat általában a *trems*ek színével jelölik. *(283)*

Tűzkódex (kyr/pya): Sogron isteni tudásának egy darabját őrző könyv. A tíz kötetből egyetlenegy ismert, az a Koromerőd kincse. *(25, 51)*

tyssadin (kyr): Kyr időkből származó, fémből készült hangszerféle. Öt típusát különböztetik meg. *(242, 245, 362)*

uriochass (tor): „Földesváros"; kiterjedt mezőgazdasági területekkel bíró, magas lélekszámú település. *(183, 261)*

vándorszentély (pya): A toroni sogronita Lángvihar irányzat tagjainak parázstartója, melyben folytonosan magukkal hordozzák a szent tűz egy darabkáját. Nem érhet nagyobb szerencsétlenség egy tűzpapot annál, mintha kialszik vándorszentélyében a tűz. A szentélynek nyakba és övre akasztható formája is létezik. Egyes vallástörténeti fejtegetések eredetét az ötödkorra teszik. *(29, 54, 341, 406)*

Vasfogak (kyr/pya): Tharr három legendás dárdája, melyek állítólag a kyr időkben Tharr anyrjainak hatalmi jelvényei voltak. *(25)*

Vének (kyr/pya): Az Erőd belső hierarchiájában vezető szerepet betöltő három ókyr Ház családfői. *(99, 322)*

Vének (kyr/pya): A császári lékelőr által kinevezett öt bölcs, akik a birodalom öt távoli partján tartanak famori udvart. *(48, 165, 170, 179, 279, 322)*

venetoritsia (tor): A „mérgezés művészete". A toroni boszorkány- és boszorkánymester szekták hagyományosan elfogadott irányelvei a méregkeverés terén. *(282)*

venomagitor (kyr): A mérgekre specializálódott boszorkánymesterek elnevezése a toroni rangbéli céhekben. *(282)*

vérnyelő (pya): Tharr egyházának mágikus eszközökkel kitenyésztett orgyilkosa. Gyakran még saját parancsolói is tartanak tőle, ugyanis kizárólag egyetlen személynek engedelmeskedik. Általános vélekedés szerint minden vérnyelő őrült. *(48, 133, 211, 338, 353)*

Viharjárók (kyr/pya): Kyr mitológiai hősök, a *comshar*ok gyermekei, a kyrek Ynevre vándorlásának vezérlői. Több Nemes Ház (például a Churtyss, a Cjanheran vagy a Khaleman) is tőlük eredezteti magát. *(23)*

Voltak (pya): Az aquir ősfajokra használt kifejezés a Quironeia vidékén. *(24, 59, 76, 85, 89)*

Weila (kyr): A kyr istencsalád tagja, a Sorskovács. A birodalom széthullásával hívek nélkül maradt, kiszorult Ynev elsődleges anyagi síkjáról. *(20, 23, 34, 36, 40, 62, 98, 239, 245)*

weilyr (kyr): Óbirodalmi lovag, nehézfegyverzetű gyalogos harcos. *(44, 197, 203, 278, 333)*

ymcharr (kyr): „Sánc"; átvitt értelemben határvédő végvárrendszer. *(85)*

ÿm (kyr): Az a végső, tisztán szellemi forma, amelynek elérésére Kyria calyrjai és anyrjai törekedtek. Eme entitást immár semmilyen formában nem kötik az anyagi világ szabályai, saját akaratának és hatalmának köszönhetően került ki a lelkek körforgásából. A „tökéletes átlényegülés" szertartását még Kyria beavatottjai közül is csak a legkiválóbbak voltak képesek végrehajtani. Az *ÿm*ek új, magasabb minőségű lények, akik nem kötődnek sem az asztrál-, sem a mentálsíkokhoz. Feladatuk a kyr istenek szolgálata, immár magasabb rendű formában. Számuk egyes toroni források szerint harminchat. *(45, 87)*

ÿmchass (kyr): „Tökéletes átlényegülés", vagy a „végső átalakulás". Szakrálmágikus folyamat, egyesek szerint szertartás, amelynek során az ókyr beavatottak az anyagi világ nyűgeit lerázva kiléptek a lét körforgásából, és isteneik mellé kerültek, azok szolgálatára, segítségére. *(87)*

Hatalmasok, regitorok, concitatorok, boszorkányhercegek P. sz. 3736-ban

A Boszorkányerőd Hatalmasai

calyr	*a cern címerállata*	*istene*
Jæring-Yd Garun	tengeri kígyó	Orwella
Essyl Han Hjannych	baziliszkusz	Weila
Mora Tyron Byadyss	szárnyas oroszlán	Sogron
Jakirte Jak Cyr	páva	Weila
Mjaghæl Maronn Dian-on	unikornis	Tharr
Omorra Tyr Tysseh	farkas	Morgena
Gebattar Ussys Tachryss	galamb	Tharr
Haniha Cíh Cyuhann	teknős	Igere
Sittas Seur Dakk	vadkan	Tharr
Harn Sys Terrn	macska	Tharr
Amadryn Ches Baythan	cápa	Sogron
Symmana Seryl Chymmerien	keselyű	Sogron
Asşam Frÿr Lyen'horr	őzbak	Sogron

A regitor imperalisok

tartomány	*székhely*	*regitor*	*istenük*
Shulur városa		császár	Tharr
Shín	Dagh Pietten	Ėmeļly Khiíl-su Meghassyl úrnő	Tharr
Odassyn	Hawylar	Ymrinar Amindor on-Khayleis	Tharr
Kharyn'kharn	Cjelmar	Khymmer Kħeballayn-en Dailad	Tharr
Terad-halas	Torwyn	Arcĵabain Dÿadsan on-Dyleas	Tharr
Dass	Gwa'ychín	Mantych Cħamaylin on-Cathaise	Tharr
Sabbúl	Ymshem	Olÿssan-su Cayhul úrnő	Tharr
Lakhassyn	Lakhassyn	Orcoşs Hateansyn-on Churtyss	Sogron
Shulur	Cyer Navilas	Ėthelle Akragil-su Lyechard úrnő	Tharr
Pidera-shín	Raig	Mentįr Amrosor-en Shessaryan	Morgena
Rhín	Labbasir	Akragil Amyllar-on Lyechard	Tharr

A boszorkányhercegek

synkhoór	*Ház*	*tartomány*	*cern*
Keserűvár	Sul-Morchar	Odassyn	Cyuhann
Lótuszkert	Sul-Ythącas	Terad-halas	Cyr
Havastető	Sul-Gheggas	Dass	Dakk
Mélyútvár	Sul-Tÿssalyr	Lakhassyn	Chymmerien
Kürttorony	Sul-Nydæn	Lakhassyn	Terrn
Idregar	Sul-Achtar	Shulur	Tachryss
Búzavár	Sul-Khylar	Rhín	Lyen'horr
Vereserőd	Sul-Morhul	Orcoşs Hateansyn-on Churtyss	Sogron
Shulur	Cyer Navilas	Gedaga-yggyr	Tysseh
Tengerbörtön	Sul-Mjąharryn	Quironeia (Kis-Szindvil)	Baythan

Függelék

Ókyr Nemes Házak

név	**székhely/tisztség**
Cathaise Ház	Dass *regitor*a
Cayhul Ház	Sabbúl *regitor*a
Churtyss Ház	Lakhassyn *regitor*a
Cjanherąn Ház	Közel-nyugati, Távol-délkeleti *concitator*ok
Cjendago Ház	Távol-déli *concitator*
Corthus Ház	Shulur
Dailad Ház	Kharyn'kharn *regitor*a
Daiquiss Ház	Yankar, száműzött
Dyleas Ház	Terad-halas *regitor*a
Ecyhín Ház	Yanalor
Emårs Ház	Talawun, külügyi főkancellár
Emyss Ház	Cyer Navilas
Ethess Ház	Rhín
Ghammer Ház	Thakkyn
Habråssyn Ház	Aryll Marg
Hil'arhys Ház	Shudrak
Hyssalier Ház	Zaighal
Issyl Ház	Ebedor, kincstárnok
Keilor Ház	Albar
Khåddyn Ház	Közép-északi *concitator*
Khaleman Ház	Jadil, hadikancellár
Kharvar'on Ház	Hernrag
Khayleis Ház	Odassyn *regitor*a
Khylar Ház	Tölgykastély
Khyrior Ház	Raig
L'Hass Ház	Fakóvár
Lyechard Ház	Shulur
Malchynąs Ház	Dass
Mechhes Ház	Amdys, örökös *quessor*ok
Mechil Ház	Közép-nyugati *concitator*,
Meghassyl Ház	Shín *regitor*a
Mern'icch Ház	Távol-keleti *concitator*
Mer'yss Ház	Imran
Moghåssyr Ház	Pir
Navylas Ház	Shulur
Pelyor Ház	Talawun
Salayn Ház	Gedaga-yggyr *regitor*a
Shessaryan Ház	Pidera shín *regitor*a
Skįn-Askhettys Ház	*Shulur*, régens, birodalmi kancellár
Tebressys Ház	Megherris
Themmils Ház	Lapálymély
Zephyl Ház	Közép-keleti *concitator*

Újkyr Nemes Házak

név	**székhely/tisztség**
Athrăpyr Ház	Raig
Atrebbyr Ház	Üvegerőd
Cjenhyren Ház	Raig
Dyleas Ház	Magyalliget
Ebragan Ház	Vértesvár
Habbrin Ház	Fehérvár
Hambrassir Ház	Erdőláp
Harsfellyr Ház	Kerektorony
Hymeras Ház	Távol-nyugati *concitator*
Khalabassys Ház	Myddor
Kharbess Ház	Porerőd
Khotersyr Ház	Kőmagas
Kjemyl Ház	Kéktorony
Lhammaryn Ház	Sabbúl
Lyamhasdar Ház	Alkonyvár
Lymassar Ház	Bérctorony
Mahharys Ház	Kőtető
Menten Ház	Quersach
Mjahellyr Ház	Aranykürt
Moghar Ház	Magastorony
Njakhorsar Ház	Napföveny
Njemear Ház	Mykos
Orha-Ghelyn Ház	Veresablak
Pynhaddys Ház	Ghastal
Pyssrahys Ház	Sikolyvár
Shemryss Ház	Kormoscsúcs
Sjamhessy Ház	Viharzúgó
Tebrjennis Ház	Odassyn
Thyaghan Ház	Rettentvár
Tyttrabbas Ház	Nádvár
Ytharsar Ház	Lejtővár

Jelentősebb kihalt Házak

Asshyss Ház
Ardach Ház
Atlar Ház
Calow Ház
Chrassides Ház
Cjimekhall Ház
Dhamma Ház
Demydiss Ház
Giach-ak Jhazir Ház
Ghassiryn Ház

Grein'Dagbarr Ház
Hammuryss Ház
Haryd Ház
Haryddas Ház
Huiass Ház
Iqalla Ház
Khamyssi Ház
Kharghallys Ház
Khylios Ház
Kylly Ház
Lyalmur Ház
Maryssin Ház
Messolyar Ház
Mjeriddy Ház
Mortheras Ház
Opryan Ház
Ouldar Ház
Sab'dagharn Ház
Şyenn Ház
Thommelys Ház
Tremyss Ház
Tyanar Ház
Yd-Mechil Ház
Zhorbal Ház

A Quironeia tengernagy-őrgrófjai

terület	*Ház*	*concitator*	*címer*	*istene*
Távol-keleti	Mern'icch Ház	Arrah-mey Tyan-on Mern'icch	sárkánykígyó	Sogron
Közép-keleti	Zephyl Ház	Pårhan Thya-on Zephyl	örvénycápa	Tharr
Közel-északkeleti	Lyechard Ház	Sák Assitşo-on Lyechard	vörös tengeri oroszlán	Tharr
Közel-északi	Lyechard Ház	Atraghyr Assitşo-on Lyechard	kék tengeri oroszlán	Tharr
Közép-északi	Khåddyn Ház	Immanel Habbras-on Khåddyn	angyal	Sogron
Közel-nyugati	Cjanheraṇ Ház	Dracoşs Mathelĵys-on Cjanheraṇ	szilászcet	Sogron
Távol-nyugati	Hymeras Ház	Lyşşar Khalÿs-on Hymeras	griff és sellő	Tharr
Közép-nyugati	Mechil Ház	Saḷlamynd Quæd on-Mechil	viharlant	Sogron
Távol-déli	Cjendago Ház	Ladrăppyr Ghyşşamer-on Cjendago	három szikla	Tharr
Távol-délkeleti	Cjanheraṇ Ház	Ambhėra Mathelĵys-on Cjanheraṇ	viharmadár	Sogron

Tartományok, városok és uraik

A császári koronától számított 3566. esztendőben a birodalomban betöltött szerepük és vezetőik szerint a nagyobb települések a következők:

Kyrvárosnak nevezzük a legősibb és legerősebb településeket. Mind közül kimagaslik a császárváros, Shulur. Itt él az Ezüst Hatalmas calyrvárában a birodalom ura, a város *regitora*, Toron császára. Itt él az Igaz Egyház legfőbb papja, a Lélekőr és az egyik Vén, hogy Tharr ügyeinek földi folyására felvigyázzon. Ezen kívül minden tehetős nemesi família kisebb palotát tart a fővárosban.

Két másik ősvárosunk van még, mely kiterjedésében és fontosságában felülmúlja az összes többit. Az egyik Lakhassyn óriása. A helyi calyrvárban tartja udvarát a tartomány *regitora*, Orcoss Ha-teansyn-on Churtyss, és a Porhajtók szektájának rontásérseke is itt él. A harmadik kyrváros a keleti tengerpart ékköve: Jadil. Kharyn'kharn legnagyobb településének calyrvárában a dinasztia alapító anyjának, a Tharr-leánynak is nevezett néhai császárné családja lakik. Vezetőjük Rouŋn Mathelys-en Khaleman. Ez a város ad otthont a Keleti Magános Háznak is.

Nagyvárosnak nevezzük a kiterjedés, lakosság, befolyás és hatalom alapján a sorban jövő településeket. Ezek tartományok szerint a következők: **Shín**ben Dagh Pietten. Calyrvárában a tartomány *regitora*, Ėmeļly Khiíl-su Meghassyl úrnő lakik. Itt tart udvart a kígyóösvény Sóvetők szektájának nőpápája Syrel Imhessa is. **Terad-halas** legnagyobb városa Torwyn. Arcjabain Diadsan on-Dyleas, és családja birtokolja a calyrvárat. Ő a tartomány *regitora*. Itt él a Felhőkergetők szektájának rontásérseke is. A tengerpart kiemelkedő városa **Sabbúl** tartomány hasonló nevű települése. *Regitora* Ymsem Olyssan-su Cayhul úrnő. Itt találjuk az Északi Magános Ház székhelyét, a Megvetők szektájának rontásérsekét és az ő *shwan*-palotáját, de itt él a Lhammaryn Ház is.

Lakhassyn tartományban csak Sinhin ekkora méretű város. Ezt a Kobrák lakják. **Rhín** tartományban Talawun a legnagyobb. Calyrvárában a Pelyorok élnek, a családfő Ychagel Anthyss-on Pelyor. De itt tart udvart a Nyugati Magános Ház és az Acélkarmúak rontásérseke is. A város ókyr családjai közül meg kell említeni az Emårs Házat. **Gedaga-yggyr** tartomány legnagyobb városa Ebedor. Itt él Tharr egyik Vénje, calyrvárában pedig Ghysşamer Hanin-on Issyl és családja.

Az egyéb fontos *város*ok tartományok szerint a következők: a Shín-beli Pir városát a Moghăssyr Ház uralja, s itt él a Sóvetők shíni rontásérseke is. **Odassyn**ban két ilyen befolyású települést találunk. Az egyik Hawylar; ez ad otthont a tartomány *regitor*ának, Ymrinar Amindor-on Khayleisnek és családjának, s meg kell említsük a Tebrjennis Házat is. A másik Aryll Marg. A Felhőkergetők rontásérsekének székhelye, és itt áll a Habråssyn Ház vára is.

Kharyn'kharn tartományban a következő fontos városokat találjuk: Cjelmar *regitor*i székhelyét. Itt Khymmer Kheballayn-en Dailad és családja uralkodik, de a Sóvetők rontásérseke is ide építtetett *shwan*-palotát. A tartomány másik jelentős települése Thakkyn. Itt Tharr egyházának egyik Véne és a fontosabbak közül a Ghammer Ház lakik.

Dass tartomány három ilyen komoly várossal büszkélkedhet. A *regitor*i székhely Gway'chín, ura Mantych Chamaylin on-Cathaise. Albar calyrvárában Myra Omsys-su Keilor és családja lakik, de itt a székhelye az Acélsárkány *weilyr* rendnek is. Dass városában a Törtarcúak szektájának rontásérseke és a Malchynąs Ház uralkodik.

Shulur tartomány eddig nem említett, két legfontosabb városa a következő: Cyer Navilas, az egykori anyr-székhely. Toron néhai anyrjának várában a tartomány *regitora*, Ėthelle Akragil-su Lyechard úrnő és családja él, de meg kell említenünk a Kimérafattyak szektájának rontásérsekét és az Emyss Házat is. Quersach kikötővárosa csak méreteiben hasonlítható az előzőhöz. Ennek ura a Menten Ház.

Pidera-shín legfontosabb városai Raig és Barr. Előbbiben tart udvart a tartomány *regitora*, Mentįr Amrosor-en Shessaryan és az Acélkarmúak szektájának rontásérseke, valamint a Khyrior Ház is. Barr a fentebb nevezett szekta bakpápjának vára köré épült.

Rhín tartományt a Császárné országának is nevezik. Ennek oka, hogy az elendor asszony a második legnagyobb városban, a Márványfalra és a Fehér-folyó két ágára építtetett erődóriásban, Labbasirban tart fényűző udvart. Itt lakik a tartomány *regitora*, a Navila-félszigetre ügyelő *emessa* édesatyja, Akragil Amyllar-on Lyechard is.

Gedaga-yggyr tartomány két fontos városa Mykos, Tharr Vénjének és a Njemear Háznak lakhelye, illetve Daulcha Maddan, ahol a tartomány *regitor*a, Okhrÿss Kyrnis-en Salayn és a Vasvirág szekta rontásérseke lakik.

Fentieken kívül meg kell említenünk a Quirontenger legfontosabb kikötőjét, Barshúnt a **Karkvinok**on. Itt székel a Déli Magános Ház, de a sziget palotáiban tartja előkészítő gyűléseit a tíz *concitator* Quiron Tanácsa, és itt találjuk a legnagyobb hatalmú tengernagy-őrgróf család, a Cjanheran Ház palotáját is.

A távol-nyugati féltartomány, **Daychín** legnagyobb települése a Tharr uralta Gusbork. Hatalmas templomerődjében lakik a Végzet Hetvenhét Útja nevű szekta rontásérseke.

Kisebb várak, városok és uraik

Shín: Zaighal (Hyssalier Ház), Üvegerőd (Atrebbyr Ház), Fakóvár (L'Hass Ház)
Odassyn: Fehérvár (Habbrin Ház), Kormoscsúcs (Shemryss Ház), Aranykürt (Mjahellyr Ház)
Kharyn'kharn: Lapálymély (Themmils Ház), Veresablak (Orha-Ghelyn Ház), Nádvár (Tyttrabbas Ház)
Terad-halas: Yanalor (Ecyhín Ház), Tölgykastély (Khylar Ház), Kéktorony (Kjemyl Ház)
Dass: Hernrag (Kharvar'on Ház), Imran (Mer'yss Ház), Alkonyvár (Lyamhasdar Ház), Kerektorony (Harsfellyr Ház)
Sabbúl: Erdőláp (Hambrassir Ház), Amdys (Mechhes Ház), Vértesvár (Ebragan Ház)
Lakhassyn: Sudrak (Hil'arhys Ház), Kőmagas (Khotersyr Ház), Napföveny (Njakhorsar Ház), Lejtővár (Ytharsar Ház)
Shulur: Myddor (Khalabassys Ház), Kerver (Emárs Ház), Magastorony (Moghar Ház)
Pidera-shín: Kőtető (Mahharys Ház), Bérctorony (Lymassar Ház), Viharzúgó (Sjamhessy Ház)
Rhín: Rhín (Ethess Ház), Megheriss (Tebressys Ház), Sikolyvár (Pyssrahys Ház)
Gedaga-yggyr: Magyalliget (Dyleas Ház), Rettentvár (Thyaghan Ház), Porerőd (Kharbess Ház) Ghastal (Pynhaddys Ház)

Lélekőr
Chram Hryssus – Felhőkergetők

pápa	szekta
Bakpápa	Acélkarmúak
Kígyópápa	Sóvetők (*nőpápa*)
Oroszlánpápa	Megvetők

rontásérsek	székhely	szekta
Shín	Pir	Sóvetők
Odassyn	Aryll Marg	Felhőkergetők
Kharyn'kharn	Cjelmar	Sóvetők
Terad-halas	Torwyn	Felhőkergetők
Dass	Dass	Törtarcúak
Sabbúl	Sabbúl	Megvetők
Lakhassyn	Lakhassyn	Porhajtók
Shulur	Cyer Navilas	Kiméralattyak
Pidera-shín	Raig	Acélkarmúak
Rhín	Talawun	Acélkarmúak
Gedaga-yggyr	Daulcha Maddan	Vasvirág
Daychín (Távol-nyugat)	Gusbork	a Végzet Hetvenhét Útja
Erion	Erion	Vérkeldők
Abaszisz	Baraad szigete	Hullámhegy

Ötváros
Shoas, Ry'shal, Amdys (Mecches Ház), Eshmigar (oroszlánpápa – Megvetők), Thekszel (Ven)

Sycarrfélék, és kötéseik a családi háborúk idején
Corritesek – Kiméra *syncordia*
Éjenjárók – Dracon *syncordia*

Időközben kihalt Orgyilkosházak és esetleges hetedkori leszármazottaik:
Mandraghorr (Ordossys *syncordia*) – Mandragóra
Dispadess (Mantikór *syncordia*)
Khamlyn (Pelyor *syncordia*)
Szemesek (Tynos *syncordia*)
Tythabyr (Ehhs *syncordia*) – Vérnyelők
Mjaghazæn (Frahh *syncordia*) – Sebesek, Syttak
Lyriar (Mantissa *syncordia*) – Pillangók
Kyreddin (Syarr *syncordia*) – Ködfivérek
Cjeryn (Tyanar *syncordia*) – Liljomvágók
Kyssak (Orco *syncordia*) – *Mortor Imperialis*, Ikrek
Alebariss (Erdessan *syncordia*) – Gyíkok
Thyrrames (Serpyss *syncordia*) – Shan fiai

Kronológia

P.e. XXII. évezred – A calowyni kyrek és Anvaria lakói közti pusztító háborúk kölcsönös megegyezéssel végződnek.

P.e. XXII. évezred – Az északon élő embernépek közül kiemelkednek a magukat crantaiaknak nevező népcsoport tagjai.

P.e. XXI. évezred – A Nagy-Crantai Birodalom kiépülésének és egyeduralmának feltételezhető kora.

P.e. XX. évezred – Belső válságok, dinasztikus háborúk – a szitakötőháborúk, bagolyháborúk és darázsháborúk – egész sora dúl szerte a Nagy-Crantai Birodalomban. Tizenöt mágusfejedelem gyakorolja a hatalmat; az ezredforduló körüli évszázadokban az ország többször darabokra szakad, majd újraegyesül.

P.e. XIX. évezred – A crantai romlásévek: a birodalom darabokban, a sáskaháborúk során elszabadult járványok és természetmágikus katasztrófák hatalmas területeket tesznek lakhatatlanná.

P.e. 18 920 körül – A Quiron-tengertől északra élő ork törzseket egybekovácsolva Ughjorbagan későbbi ork hérosz (és démonúr) megteremti a Koponyaszövetséget, majd – a crantai mágusfejedelemségek hallgatólagos beleegyezésével – a veláriumi elfek ellen vezeti azt.

P.e. 18 900 körül – Az orkok megsemmisítik Velariumot; kisvártatva az Oilanból érkező Allrin *rehynn* elsöpri a Koponyaszövetséget. Cranta bevégzi a munkát: szinte kivétel nélkül lemészárolja az orkok túlélőit.

P.e. 18 750-től – Az új fejedelmek kora. A Határországok néven ismert délnyugati crantai védelmi vonalak fokozatosan megsemmisülnek: Ediomad és a gyíklények egyre erősödő hatalma vet véget a crantai fennhatóságnak.

P.e. 18 410-től – Cranta több utódállamra szakad: a három világ korának kezdete. Az északi-északnyugati részek Felhőtartományok néven egyesülnek, és a pusztító Széltengerekkel szigetelik el magukat a később Kelet-Crantai Birodalom néven ismert országszövetségtől. A Quiron-tenger déli partvidékén a Tajtéktrónus Birodalom uralkodik.

P.e. XIX. évezred vége – Az északi kataklizmák elől vándorló-menekülő emberek első törzsei a majdani Godorai- és Duaron-tenger partvidékét követve megjelennek a kontinens déli felén, az elfek végeláthatatlan Erdejének peremrészein.

P.e. XVIII. évezred – Súlyos belső harcok a maradványbirodalmak között. A Felhőtartományok virágkora; léterjönnek az Isteni Földek.

P.e. XVIII. évezred – Az anurok elei Ynevre – Anuriába, az Ygil kősivatag fennsíkjára – érkeznek Anvariáról.

P.e. 17 290-es évek eleje – Gar Bokkar vezetésével – és a Tajtéktrónus Birodalom támogató közönyétől kísérve – mintegy száznyolcvanezer ork (tucatnál is több törzs) vonul délről a Quiron-tengeren át annak északi partvidékére, hogy a crantaiakat több csatában legyőzve elfoglalja a valaha volt Koponyaszövetség szállásterületeit.

P.e. 17 284–17 283. – A nagy nyugati tengeráramlattal kyr flotta érkezik Ynev partjai közelébe. A Bórogon (Beriquelen) partraszálló harcosok és telepesek jelentik a törpék számára az Első csapást a Hat közül.

P.e. 17 283. (Kyria szerint 1.) – A majdani Erion partvidékének érintése után a kyrek partraszállnak Yneven a Riegoy-öböl, illetve a Ghinnan-ters (a későbbi Mer'Daray-tenger) mellékén. Az ynevi kyr időszámítás kezdete, egyben a szakítás esztendeje a crantai krónikák szerint, amikor a három birodalom népei isteni segítség nélkül kénytelenek szembenézni a hódítókkal.

P.e. 17 283–17 272. (K.sz. 1–11.) – A hódítás: a kyr csapatok rövid idő alatt felszámolják a Felhőtartományokat. Legtovább Móchis tartja magát, de a *myrrum cjatallis* („acélhurok") néven ismert hadjárat végén a hatalmas agyagváros is elesik. A kyrek behatolnak az elfek szállásterületeire is, mire egyes elf Családok időleges érdekszövetséget kötnek a

crantaiakkal. Az elf kardtáncosok első felbukkanása: a partraszállás után tizenegyen vesznek részt a védekező hadjáratban. Többségük odavész, a három megmaradt végül Gal-Nâr (Kelet-Cranta) viharzónái mögött lel menedéket.

P.e. 17 280. (K.sz. 3.) – Baál-Chain, a crantai seregeket vezető három mágusfejedelem egyike felveszi az ork gar Bokkart az élőhalott *nudûmal*ok – avagy későbbi nevükön a Szunnyadók – közé.

P.e. 17 274. (K.sz. 9.) – Az elfek és a hódító kyrek között megkötttetik a Kéköböl békepaktum.

P.e. 17 272. (K.sz. 11.) – A Felhőtartományok pusztulása: Móchis elestével a crantai seregek maradékát is legyőzik, a mágusfejedelmek birodalma behódol a kyreknek.

P.e. 17 248. (K.sz. 35.) – A Keresők: 101 anyr indul a frissen hódított tartományokba, hogy felmérjék az új földeket és kijelöljék a későbbi főváros helyét.

P.e. 17 240. (K.sz. 43.) – A kyrek felszámolják a gyíklények Terin-folyam mentén ez időre birodalommá szerveződő felségterületeit.

P.e. 17 220–17 133. (K.sz. 63–150.) – Az első városok születése, jobbára a Cranta idejéből megmaradtak újjáépítése által. Az első kyr varázslóiskolák megalapítása. Három kutatóhadjárat a viharzónákba. Az öt isten – Weila, Igere, Morgena, Avista és Sogron – templomvárosainak megépítése.

P.e. 17 218. (K.sz. 65.) – A birodalmi térképlisták megszületése.

P.e. 17 212. (K.sz. 71.) – Újabb kyr csapatok érkeznek Calowynról. Hírt hoznak a készülődő harmadik hullámról és a calowyni történésekről.

P.e. 17 208. (K.sz. 75.) – Az öt isten – Weila, Igere, Morgena, Avista és Sogron – anyrjai kijelölik a kyr főváros, Enrawell helyét.

P.e. 17 071. (K.sz. 212.) – Aditahir-am Churtyss utat talál a viharzónákon túlra.

P.e. 17 062–16 570. (K.sz. 221–713.) – Kyria sokszáz éves háborúsága a Kelet-Crantai Birodalommal. A ***Viharkrónikák*** születése.

P.e. 16 933–16 918. (K.sz. 350–365.) – Megérkeznek Calowynról az utolsó kyr hullám hajói is.

P.e. 16 923. (K.sz. 360.) – Kelet-crantai betörések kyr területekre, a kardtáncosok újbóli megjelenése.

P.e. 16 905. (K.sz. 378.) – A Vinverio-hegységbe menekült gal-nâri seregek felmorzsolódnak; időleges béke köszönt a Quiron-tenger északi mellékére.

P.e. 16 833. (K.sz. 450.) – A Tajtéktrónus Birodalom álomdinasztiájának istenkirályai – egyes későbbi átiratokban boszorkányhercegei – küldötteket menesztenek Gal-Nâr (Kelet-Cranta) megsegítésére. Az álomkristályok létezésének első bizonyítható jelei.

P.e. 16 753. (K.sz. 530.) körül – A későbbi Zighroat tartomány – a mai Gro-Ugon és Tiadlan – keleti térségein megakad a kyr előrenyomulás. A kezdeti állóháború után száztizenhárom esztendős fegyvernyugvás következik.

P.e. 16 573-tól (K.sz. 710-től) – Imhassanon Jainn „menekülő hadjárata": elbukik a kelet-crantai Gada-Nârit. A kyr csapatok elfoglalják Shind szigeteit (a mai Szindvileket).

P.e. 16 570. (K.sz. 713.) – Mach-Móchis elestével a Kelet-Crantai Birodalom végképp behódol a kyreknek.

P.e. 16 532. (K.sz. 751.) – A Kristálykönyvtár megalapítása.

P.e. 16 497. (K.sz. 786.) – III. Zaiphur császár elfogadja a Chyceles Syr Kyriát, az ókyr birodalmi jog törvénykönyvét.

P.e. 16 483 (K.sz. 800) körül – Kyriának immáron öt tartománya van a mindegyik felett őrködő fővárost, Enrawellt nem számítva: Adwilron, Giffitha, Toron, Kyall és Zighroat. Az első ynevi születésű Hatalmasok felbukkanása.

Függelék

P.e. 16 383 (K.sz. 900) körül – Kyr békepaktumok az északi elfekkel. Az első toronyvárosok (védműtelepülések) építése a határokon.

P.e. 16 333 (K.sz. 950) körül – A Giffitha tartomány déli peremvidékére ügyelő toronyvárosok közül Amsery, Thadir és Megsalor eltűnik a föld színéről – Ediomad jelzi a kyr terjeszkedéssel kapcsolatos véleményét.

P.e. 16 330. (K.sz. 953.) – Büntetőhadjárat Ediomad vidékére: száz évnyi háborúság után a kyr csapatokat visszavonják, a birodalom sorra elveszti felszíni erősségeit.

P.e. 16 152. (K.sz. 1131.) – Enrawellben megalapítják a *Suchyss Partan* („Hetedik Kéz") varázslóiskolát, mely szinte kizárólag az aquirok, valamint az aquir mágia tanulmányozására és leküzdésére szakosodik (elf segítséggel).

P.e. 16 052. (K.sz. 1231.) – A Tajtéktrónus Birodalom ismét hírt ad magáról: Saát-Manas, XV. Ahatas istenkirály hadúrszentje villámhadjáratában elfoglalja a később Szindvilek néven emlegetett szigeteket. Pusztító száskajárás Zighroat tartományban. Kitörnek a „szelek háborúi", a Kyria és a Tajtéktrónus Birodalom közti végső küzdelmek.

P.e. 15 892. (K.sz. 1391.) – A Mantyr-am Enedrys-dinasztia hatalomra jutása.

P.e. 15 870. (K.sz. 1413.) – Weila kegyelméből a Khyssran Bástyaház felderítői elérik a „Világ Tetejét", a Sheralt.

P.e. 15 866. (K.sz. 1417.) – Kyria Hatalmast küld a Quironeia déli partjára. Az „ég és föld összekötésére" létrehozzák Freiglund toronyvárosát, vélhetően a hajdani Tkargan (a mai Ifin) vidékén.

P.e. 15 790. (K.sz. 1493.) – Freiglund tartomány megalakulásával Kyria komoly hatalmi tényezővé válik a Quiron-tenger déli részein is. Ez idő tájt azonban az országrész még nem tekinthető szervesen a császárság részének, hiszen a tenger nyugati partjait Ediomad aquirjai, míg a keleti részeket a Tajtéktrónus Birodalom uralja.

P.e. 15 781. (K.sz. 1502.) – A Tajtéktrónus Birodalom három hadúrszentje viharokat zúdít Freiglund keleti végeire, és szökőár zúzza szét a császári flottákat. A kyr válaszcsapás nem sokat várat magára.

P.e. 15 429. (K.sz. 1854.) – A „szelek háborúi" befejeződnek: bár Freiglund többször is közel kerül a megsemmisüléshez, Kyria végül felőrli az istenkirályok ellenállását, s elpusztítja a Tajtéktrónus Birodalmat.

Kb. P.e. 15 429–13 479. (K.sz. 1854–3804.) – Az „Enedrysek békéje": az úthálózat kiépítése, a belső villongások elfojtása, az alávetett népek beolvadása. A kyr kultúra első felvirágzása.

Kb. P.e. 15 200-tól (K.sz. 2083-tól) – A valaha volt Tajtéktrónus Birodalom területéről különféle népcsoportok – jorangok, ostarik, medassok stb. – kezdik meg több száz évig tartó, lassú, ámde folyamatos vándorlásukat nyugat, illetve általában a kyr városközpontok felé.

P.e. 15 014–15 000. (K.sz. 2269–2283.) – A kyrek első expedíciós hadjárata a Sheral északi lábainál fekvő városok ellen.

P.e. 15 110-től (K.sz. 2173-tól) – A Dél-Quironeiától a Sheral felé eső puszták meghódítása, Srudul erődváros megalapítása.

P.e. 14 985. (K.sz. 2298.) – Hantar papkirályai Oole'mayo despotáival szövetkezve kiverik a kyreket Hantarból, és a sztyeppékig űzik a légiókat.

P.e. 14 826. (K.sz. 2457.) – A déli határszél kilencedik légiója hídfőállásokat és megbízható utánpótlási vonalakat épít ki a „Világ Tetejének" északi lábainál fekvő dzsungelekben.

Kb. P.e. 14 800-tól (K.sz. 2483-tól) – A második expedíciós hadjárat: a Sheral lábainál virágzó, rendkívül vegyes eredetű és népességű birodalmacskák bekebelezése.

P.e. 14 742. (K.sz. 2541.) – II. Keilor Mantyr-am Enedrys parancsba adja a meghódított területek feltérképezését, a katonai erődítmények állapotának felmérését, valamint a behódolt tartományok

lakosainak és népeinek megszámlálását. Az első kyr adóösszeírás adatai szerint a birodalom területén kétszázmillió halandó él a császár fennhatósága alatt, közülük a kyrek száma körülbelül harmincmillió.

Kb. P.e. 14 450-től (K.sz. 2833-tól) – Freiglundban és a Tkargan romjain felépült Anashur városokban lunirkovács műhelyeket hoznak létre, tengeri és szárazföldi utakon jut el a drága fém a birodalom minden pontjára.

P.e. 14 246-ra (K.sz. 3037-re) – A déli puszták határán, a Sheral lábainál befejeződik az *ymcharr* (határvédő erődrendszer) kiépülése. Több légiós támaszpont idővel virágzó nagyvárossá fejlődik. (Egyik leghíresebb közülük Dwynolin, a „hegyvidéki Enrawell".)

P.e. 13 479. (K.sz. 3804.) – Kiújulnak a küzdelmek Ediomaddal.

P.e. 13 477–13 083. (K.sz. 3806–4200.) – Az aquirok elleni „földmélyi hadjárat".

P.e. 13 325. (K.sz. 3958.) – Sanakhar-om Messidha, a kyr seregek főparancsnoka elesik a Belső Csarnokokban.

P.e. 13 258. (K.sz. 4025.) – A Kisarjadás: aquirok földfelszíni területeket vonnak ellenőrzésük alá.

P.e. 13 226–13 163. (K.sz. 4057–4120.) – A két leghatalmasabb sarjadványvár ostroma (elf segítséggel). Új módszerek az *od*-alapú mágia elleni küzdelemben.

P.e. 13 184. (K.sz. 4099.) – A Hianad-am Dælan-dinasztia uralkodásának kezdete.

P.e. 13 160. (K.sz. 4123.) – Véget ér a földfelszín megtisztítása.

P.e. 13 088. (K.sz. 4195.) – Huszonöt Hatalmas száll alá Ediomadba. Csupán tizenhárman térnek vissza, de a béke ígéretével.

Kb. P.e. 13 083–10 383. (K.sz. 4200–6900.) – A „Dælanok békéje": Kyria meghatározó korszaka mind kulturális, mind gazdasági szempontból.

P.e. 13 078. (K.sz. 4205.) – A Sziklapaktum létrejötte: az aquirok többé nem jönnek a felszínre, de a kyrek sem háborgatják őket odalent. Rualan tartomány életrehívása.

P.e. 13 072. (K.sz. 4211.) – Az egységes Kyr Birodalom ünnepe. Hanerem Hianad-am Dælan császár végiglátogatja mind a kilenc tartományi fővárost, amelyeket ez évtől állandó térkapuk kötnek össze.

P.e. 12 770. (K.sz. 4513.) – Hossyon Elkerys-on Cjanheran flottája Ynev megkerülésére indul.

P.e. 12 768. (K.sz. 4515.) – Avista, a betegségek és a gyógyítás istene összeesküvést sző a kyr panteon átformálására. Szövetséget köt egy külső istennel, Avida Dolorral, akit a Homályhozóként emlegetnek hívei.

P.e. 12 767–12 751. (K.sz. 4516–4532.) – A „homályidők": az istenek háborúja Yneven is érezteti hatását. Weila egy feltörekvő *guttar* hathatós segítségével tőrbe csalja és „elpusztítja" Avistát, s helyére a győztes félisteni teremtményt, Tharrt helyezi. Avistát feledésre ítélik, nevét kivésik a feliratokból, tanításait megsemmisítik, nevének kimondását halálbüntetés terhe mellett tilalmasnak ítélik, híveit kiirtják vagy más istenek szolgáivá fogadják.

P.e. 12 702. (K.sz 4581.) – Kyr tengeri expedíció indul a Sinemos-tengertől északkeletre fekvő nagy sziget felderítésére.

P.e. 12 683 (K.sz. 4600) körül – Kyria dél felé terjeszkedve eléri a Sheralt, Hatemir Hassayn felderítői a Yian-Yiel gerincein túlra merészkednek. Az „aprónépek" (vélhetőleg a gnómok, esetleg más intelligens fajok), valamint az élő fém első említése a Kristálykönyvtárban.

P.e. 12 682. (K.sz. 4601.) – Narial (azaz a későbbi Enoszuke) szigetét hivatalosan is a birodalomhoz csatolják Zighroat tartomány részeként.

P.e. XIII. (K.sz. V.) évezred közepe – Újabb menekülő embercsoportok kelnek át a Sheral keleti és nyugati lábainál a kontinens déli felére.

P.e. 12 352. (K.sz. 4931.) – Rualan tartomány kitolja határait a Sheral hegység lábaihoz. A terület népei vagy behódolnak, vagy a hegyek közt keresnek menedéket.

P.e. 12 352–12 349. (K.sz. 4931–4928.) – Nagy Vordak (későbbi halhatatlan ork félisten) törzsével, a Lángarcúakkal több mint három évig ellenáll a kyr terjeszkedésnek a Tinolokban (egy ideig velük együtt harcol a hérosszá magasztosult gar Bokkar is).

P.e. 12 294. (K.sz. 4989.) – A déli határerődrendszert, az *ymcharr*t Rualan tartományban is tovább építik, egészen a tengerig. Az *ymcharr*-erődöket és határvárosokat utakkal kötik össze.

P.e. 11 783 (K.sz. 5500) körül – A Khorkhally Ház tengeri expedíciója Kránba. A kísérlet tökéletes kudarccal végződik. Kyria (egyetlen évezredekkel későbbi kísérlet kivételével) soha többet nem próbál a Sheralon túlra jutni. Hatalmas építkezések folynak, többek közt a nem túl jelentős Erion nevű határvárost is megerősítik.

P.e. 11 283 (K.sz. 6000) körül – Megépül a Jendari Aréna, a haquidrasi kikötő, a todsallari Folyamteraszok, a cyannatrini Weila-katedrális, a kefaari Tízezer Tornyok, Oghogul függőkertjei; a Hatalmasok tanulmányozni kezdik a Kapuk Palotáját.

P.e. 10 370. (K.sz. 6913.) – Megmagyarázhatatlan mágikus torzulások a Quironeia déli részén: a „Voltak" tengerfenéki városai ébredeznek.

P.e. 10 369. (K.sz. 6914.) – A Hetedik Kéz Hatalmasai Freiglund tartományba érkeznek, hogy kivizsgálják az aquirokról érkező híreket.

P.e. 10 368-kb. 8683 (K.sz. 6915-kb. 8600) – A „Volt háborúk"; Freiglund hadúri Házai kivétel nélkül odavesznek a vérontásban. Kyriának végül ediomadi segítséggel sikerül győznie a tengerfenék ősi fajzatai felett.

P.e. 10 174. (K.sz. 7109.) – Roppant vulkánkitörések a Quiron-tenger déli partjaitól nem messze. A majdani Szigetbirtok ekkor nyeri el végső formáját; a keletkezett szökőár a parti menti városok közül sokat a nemlétbe taszít.

P.e. 9123. (K.sz. 8160.) – A császári haditengerészet kilenc úszó erődítmény építésére ad ki parancsot. Az Anashurban (volt Tkargan, majdani Ifin), Weila egyik anyrjának felügyeletével épülő monstrum az *Ennor Ranthe* („Dél büszkesége") nevet kapja.

P.e. 8853. (K.sz. 8430.) – A Gha-ek Teryn-dinasztia hatalomra kerülése.

P.e. 8483 (K.sz. 8800) körül – Véget érnek az újjáépítések Freiglund tartományban. A „Teryn békeidők" kezdete.

P.e. 8283 (K.sz. 9000) körül – Roppant hajóépítő műhelyek létesülnek Nailan szigetén (a mai Enoszukén). Több kísérlet a keleti szigetvilág felderítésére.

P.e. 7724. (K.sz. 9559.) – Kiépül a Sinemossai flottatámaszpont, valamint Jadyl és Anashur hadikikötői.

P.e. 7652. (K.sz. 9631.) – Dél felől menekülő népcsoportok bukkannak fel. Kyria határőrizeti feladatokkal letelepíti őket a Sheral lábainál, illetve a későbbi Godora területén. A népmozgás feltehetően a szerveződő Démonikus óbirodalom inhumán parancsolófajainak tevékenységére vezethető vissza.

P.e. 7383 (K.sz. 9900) körül – A hősi tettekre vágyó Aqusil-an Mannar kalandos expedíciót vezet kráni területekre, de a vállalkozás ismét tökéletes kudarccal zárul: Aqusil-an bomlott elmével kerül elő, családjára valamely kráni vadásztestvériség haragját vonja.

Kb. P.e. 7283-tól (K.sz. 10 000-től) – Kyria hanyatlásának, az „Alkony" korának kezdete. Kisebb-nagyobb zavargások délen és a keleti tengerpartokon. Megindul a határszéli városok elnéptelenedése.

P.e. 7051. (K.sz. 10 232.) – A Kegh Dant-un dinasztia kerül trónra.

P.e. 7033 (K.sz. 10 250) körül – Aggasztó születési rendellenességek jelentkeznek a kyrvérűek között. Absellyr Kegh Dant-un császár Karkazunba

költözteti az udvart, s létrehozza a majd' ezerötszáz esztendeig létező „tizenegyedik" tartományt, Yandart. Kirobban a myerrai zendülés.

P.e. 6483 (K.sz. 10 800) körül – Régenst kell kinevezni a Kyr Birodalom élére, míg gyengeelméjű fivérei helyett a trónörökössé előlépett Sianqar Kegh Dant-un eléri a felnőttkort.

P.e. 6234–5713. (K.sz. 11 049–570.) – Pusztító járványok a déli tartományokban, több dél-quironeiai nagyváros lakossága lázong, mire az anyrok végre közbelépnek. A sorozatos járványok mögött a Hatalmasok mágikus eredetet sejtenek. Az addig viszonylag szabadabb vallásgyakorlást korlátozzák, az egyes felekezetek tanításai szigorúan felülvizsgálják. A „romlásszekták" a hegyek között keresnek menedéket.

P.e. 5783 (K.sz. 11 500) körül – Aggasztó élelmezési problémák a Kyr Birodalom keleti tartományaiban.

P.e. 5770 (K.sz. 11 513) körül – Yandar tartomány megszüntetése.

P.e. 5483 (K.sz. 11 800) körül – Kisebb zavargások birodalomszerte, elsősorban az újonnan a határvidékekre telepített népcsoportok között.

P.e. 5051. (K.sz. 12 232.) – Az északi Antholtarras örökéletűnek tartott lunirbányái kimerülnek.

P.e. 4751-től (K.sz. 12 532-től) – Számos, korábban csak kisebb népcsoportok és törzsek által gyakorolt ősi kultusz megerősödik.

P.e. 4283 (K.sz. 13 000) körül – Kyr híradások a Sheral túlfelén felbukkant új fajokról (a dzsennekről és amundokról). Minsarryn An-Syquar jelentése, a *Phransea Lithanamæ* lehangoló képet fest Kyria déli és délkeleti tartományainak romlásáról.

P.e. 4250. (K.sz. 13 033.) – A Imhassyn Kegh Dant-un császár vadászbalesete után a Zerdal Ház válik a trón várományosává.

P.e. 3950. (K.sz. 13 333.) – Csillagfejtői sugallatára a Zerdal Ház rualani ága először kérdőjelezi meg Enrawell vezető szerepét.

P. e. 3740. (K. sz. 13 543.) – Narial szigete kinyilvánítja a Kyr Birodalomtól való elszakadását; végül önálló tartományi címet, jóval szélesebb önrendelkezési jogot kap. Ugyanakkor az ott állomásozó birodalmi haderők lészámát megnövelik.

P.e. 3631. (K. sz. 13 652.) – Kyria Rualan tartományába költözik Reigh-En Zerdal, a kyr császár ikertestvére.

P.e. XXXVI. sz. (K. sz. XIV. évezred) – Megszületik Lan-Ro Ryen, a kyrek későbbi mitikus hőse.

P.e. 3588–3012. (K. sz. 13 695–14 271.) – Kyria ötszázéves háborúja.

P.e. 3588. (K. sz. 13 695.) – Rualan tartomány bejelenti elszakadását a Kyr Birodalomtól. A nyugati határ hetedik (enrawelli) légiója megsemmisítő vereséget szenved Orwella hordáitól az első gratinoli csatában. A később érkező Hatalmasok ugyancsak alulmaradnak az istennővel szemben.

P.e. 3588–3582. (K. sz. 13 695–13 701.) – Járványok és élőhalottak hordái dúlják a volt Rualan tartományt – a terület később az Elátkozott Vidék nevet kapja, az ott rekedt élőlényekből utóbb új, torz fajok alakulnak ki.

P.e. 3542. (K. sz. 13 741.) – A Magmakardú néven ismert ediomadi aquir valóvérű foglyul ejti és megkínozza Morgena egyik anyrját. Az anyr ősi ellenségének, egy álomkristályát elhagyó crantai nagyúrnak köszönhetően kiszabadul, és távoztában lángba borítja a Külső Csarnokokat. A pusztulásért felelős Magmakardút száműzik Ediomadból. Az aquir valóvérű utóbb a Quiron tenger déli partján, a későbbi Daerim vidékén telepszik le.

P.e. 3502. (K. sz. 13 781.) – Az Elátkozott Vidéken a kyrek Orwellával folytatott mágikus küzdelmeinek utóhatásaként repedések támadnak az asztrális sík és az elsődleges anyagi sík határán.

P.e. 3412. (K.sz. 13 871.) – A Morgena egyházának élén kétszáz esztendőn keresztül álló Penerrya, az Éjleány (Morgena *anyr*ja) létrehozza az Álomtornyot, mely közvetlen átjárót biztosít Ynevről az álomsíkra; halálával az „épület" is megsemmisül.

P.e. 3207. (K.sz. 14 076.) – Az Elátkozott Vidéken közel ötezer fős óriássereg vonul Orwella orkjai ellen, és Rual'Hydyddnél legyőzi azt; később az anyrokkal megtámogatott kyr Pusztítók egy gárdája szétveri az óriásokat, akiknek egyik királya is a csatamezőn marad (ekkor hal ki a ködóriások fajtája).

P.e. 3080. (K. sz. 14 203.) – Toron tartomány Hatalmasai (akik közül kilencen megjárták Ediomadot) is fellázadnak a Kyr Birodalommal szemben, és a *samrychyss bassarch*, („kötelező lázadás") előírásait betartva sikeres merényletet hajtanak végre Shiksan-en Zerdal császár ellen.

P.e. 3050. (K. sz. 14 233.) – A „Pusztítók csatája": a császárhű egységek tönkreverik a lázadók seregét.

P.e. 3042. (K. sz. 14 241.) – A harcok áttevődnek Rualan tartomány területére.

P.e. 3012. (K. sz. 14 271.) – A Jahrn-On Kryel vezette kyrek az anuriai sárkánylovasok és a Pusztítók utolsó egységeinek segítségével legyőzik a Rettenet Asszonyának seregét a második gra-tinoli csatában; magát az istennőt az *anyr*ok és Hatalmasok egy távoli síkra űzik az őstűzzel.

P.e. 3000 (K. sz. 14 283) körül – Az *Ekhantalla* („első elvándorlás"): Kyria peremvidékeiről hatalmas menekülthullám indul a háborítatlanabb területek felé. A dél felé menekülő kyrek első hullámába tartozók Omron Tardassol vezetésével a Délvidéken megalapítják Ordant (Sogron egyik titkos vállalkozása sikerrel jár). A volt kyr tartományok területén új színjátszási forma terjed el, amely rövidesen a *periddo* („jókedvvel") nevet kapja.

P.e. 2968. – P.sz. 1024. (K. sz. 14 315. – cs.k. 854.) – A három kyr utódállam egyikének, a Godorai Birodalomnak a fénykora.

P.e. 2966. (K.sz. 14 317.) – Az utolsó császár, Shri-En Igron a tíz megmaradt *anyr*ral a változások síkjára távozik. Odassyn Ceriak, Toron tartomány utolsó hűséges Hatalmasa marad.

P.e. 2954-től (K.sz. 14 329-től) – A birodalom haldoklását kihasználva a Húsz Fejedelem (húsz sheralközeli városállam kyr és egyéb eredetű vezérei) hadai feldúlják a déli védvonalat, az *ymcharr*t. A Sheraltól északra fekvő sztyeppeken megtelepült, félig-meddig civilizált népek nem képesek ellenállni a támadásoknak, és ősi szállásterületeikről észak felé indulnak. Freiglund tartomány maradék kyr Házai lázadókként kezelik a népmozgás által feléjük sodort hullámot – a vérfürdők hosszan elhúzódó háborúságba torkollnak.

P.e. 2943. (K.sz. 14 340.) – Elindul a Calowynra távozó kyr Hatalmasok utolsó ismert csoportja is.

P.e. 2936. (K.sz.14 347.) – Meistinier menedékváros ostroma, egy crantai csillagszentély felfedezése. Ceriak megmenti az utolsó Pusztítót és szövetségre lép a külső síkok egyik Létezőjével.

P.e. 2932. (K.sz. 14 351.) – Az Yneven maradt kyr Hatalmasok egy csoportja Daumyr szigetén megépíti félelmetes lakhelyét, a Boszorkányerődöt.

P.e. 2928. (K.sz. 14355.) – A vindoriai kyr uralom széthullik a környékbeli orkok csapásai alatt: a K'Harkad-beli törzsek szövetsége legyőzi a keleti második (vindoriai) légiót a hegyek közt vívott ütközetben. Az ork törzsek közt rövidesen belviszály robban ki.

P.e. 2921–2911. (K.sz. 14 362–14 372.) – A hajdani Freiglund tartomány hadai a keletről támadó orkokkal és a déli népmozgás nomád törzseivel együtt kölcsönösen elvéreznek az egymás ellen folytatott harcokban. A térségben eluralkodik a káosz.

P.e. 2912. (K.sz. 14 371.) – A Boszorkányerőd fókuszának életre keltése.

P.e. 2904. (K.sz. 14 379.) – Az első shenwalli smaragdbálvány felbukkanása.

P.e. 2902. (K.sz. 14 381.) – A második naptűz pusztítása, Ryek városállam alapítása.

P.e. 2899. (K.sz. 14 384.) – A tíz Jövőlátó elrejtőzik a Himano-sivatagban.

455

Kb. P.e. 2870-től (K.sz. 14 413-tól) – Északkelet-Ynev ork és goblin törzsei felfedezik a hajózás és kalózkodás művészetét.

P.e. 2833. (K.sz. 14 450.) – Elvetélt kísérlet a Kyr Birodalom összefércelésére: a Házak hívása. Megindul a kyr családok vándorlása Shulur és Ryek környékére.

P.e. 2823-tól (K.sz. 14 460-tól) – A hajdani Keilor és Vindoria tartományokbéli orkok és goblinok néhány törzse a hatalmi űrt kihasználva fokozatosan a volt Zighroatba, a később Gro-Ugonnak nevezett területre vándorol át. Végül a térségben kilenc nagy ork törzs koponyajelvényeit lengeti a szél (a goblinok öt törzse a hegyekbe húzódik).

P.e. XXVIII. századtól (K.sz. XV. évezredtől) – A Tinolok északi peremétől az Ediomad-hegység nyugati, valamint a Doardon-hegység déli lábáig húzódó területen ismét felvirágzik a gyíklények civilizációja.

P.e. 2707. (K.sz. 14 576.) – A Házlisták első tekercsei több mint ötezer kyr családot sorolnak fel, és említést tesznek Quiphannról, Morgena istennő álomvárosáról.

P.e. 2693 (K.sz. 14 590) körül – Az első bizonyíthatóan démonokkal kötött szerafi alkuk megjelenése.

P.e. 2690 (K.sz. 14 593) körül – A Végtelen Hídjának megnyitása Quiphannban; az alakváltó *zha'tan* faj feltűnése.

P.e. 2666. (K.sz. 14 617.) – Quiphanntól északra újfajta tudomány beavatottjai tűnnek fel: a Dawa Birodalom születése.

P.e. 2662. (K.sz. 14 621.) – Ryek városállamát – Shulur titkos támogatásával – *yrch* fajzatok támadják.

P.e. 2646. (K.sz. 14 637.) – Ryek első *shâdd*ja felfedi Quiphann titkát. Shulur urai is mellé állnak: Ryek démonlovasai lerohanják Quiphannt.

P.e. 2645. (K.sz. 14 638.) – Gorban, az utolsó Pusztító ryeki sereg élén Enrawell ellen indul, de soha nem éri el. Az első kísérlet a Kar-Kyrantalla létrehozására, amely kezdetben nem lenne több egyfajta bosszúszövetségnél.

P.e. 2644. (K.sz. 14 639.) – Dartyr, a huszonegyedik *shâdd* elárulja Ryeket. Egy híres Nemes Ház utolsó sarja, a legendás szépségű Illyr-on Manare eltűnik egy crantai idővölgy mélyén.

P.e. 2596. (K.sz. 14 687.) – Dartyr cselszövése eredményeként a *shâdd*-álomba merülő idősebb mesterek csapdába esnek a másik valóságokban. Távollétükben a Boszorkányerőd orgyilkosokat készít fel a visszatérő nagymesterek elveszejtésére. Egyes ifjabb *shâdd*ok belekóstolnak a szerafizmusba. Igere és Weila hívei fellépnek a „förtelmes paktumok" ellen – rövidesen megkezdődik az üldözésük.

P.e. 2572. (K.sz. 14 711.) – A Házlisták további tekercsei újabb kétezer kyr családot vesznek lajstromba. A még létező északi Házak egy részét a megerősödő Dawa Birodalom fokozatosan felszámolja, maradékuk délebbre – Ryek és Shulur környékére – költözik.

Kb. P.e. 2550-es (K.sz. 14 730-as) évektől – Dél-Quironeia városai helyenként megerősödnek, lakosaik hivatalosan a valaha crantai fennhatóság alatt élt népek utódainak nyilvánítják magukat: megalakul többek között az Új-Zaeton királyság, a roon Törzstanács, a Setain nagyfejedelemség.

P.e. 2501. (K.sz. 14 782.) – A *shâdd*-álomból eszmélő idősebb *shâdd*ok egymás után orgyilkos merényleteknek esnek áldozatul. Ó-Ryek városa elnéptelenedik, Ceriak Ryeki Rendje eltűnik. Más, ifjú *shâdd*ok megkezdik Új-Ryek építését.

P.e. 2500–795. (K.sz. 14 783–16 488.) – A Ryeki Démoncsászárság kialakulása, tündöklése, majd bukása. I. Ardashyr, Ryek első démoncsászára még koronázása évében (P.e. 2500.) megtámadja az északi romföldeket. Seregei tébolyviharokba kerülnek – Dawa irreálmágusai kinyilvánítják hatalmukat.

P.e. 2497. (K.sz. 14 786.) – Ryek a „felperzselt föld" taktikát alkalmazza a dawai királyságok ellen: a meghódított területek lakosságát, mint a „kyr ügy árulóit" láncra fűzve hurcolja el, és rabszolgaként dolgoztatja ültetvényein, bányáiban.

P.e. 2496. (K.sz. 14 787.) – A *shådd*-álomból ébredő Ceriak felkeresi Új-Ryeket, a születő Démoncsászárság fővárosát, és kis híján odavész. Shulur tudomást szerez egy fekete kelméről, amely ismeretlen módon került Ceriak birtokába. Isshæ Ia-narak és Új-Ryek összefog az első *shådd* elpusztítása és a fekete kelme megszerzése érdekében.

P.e. 2483 (K.sz. 14 800) körül – Démonseregek Ryek szolgálatában. Megalakul a Kar-Kyrantalla, mely – ismételten – Kyria újbóli feltámasztását tűzi ki célul. A kasztrendszer kialakulásának kezdetei.

P.e. 2478–2050. (K.sz. 14 805–15 233.) – Változó hadisikerek Dawa és Ryek háborújában. Enrawell az irreálmágikus csapdák és mezők miatt gyakorlatilag megközelíthetetlen.

P.e. 2440 (K.sz. 14 840) körül – A *shrad*-határvadászok kiirtják a Démoncsászárséghoz északnyugaton legközelebb portyázó veszettek és szaggatók összes nemzetségét, a többi ork törzset pedig a Yian-Yiel-hegység lábáig űzik.

Kb. P.e. 2400–2300. (K.sz. 14 883–14 983.) – Dawa, Ryek (az északi részeken) és az elfek (a Terryn völgyében) egymástól független csapásai megsemmisítik a gyíklények birodalmát.

P.e. 2397. (K.sz. 14 886.) – Dawa őrült máguskirályai parancsára megteremtik a *quintarhá*k faját.

Kb. P.e. 2300-tól (K.sz. 14 883-tól) – A Ryeki Démoncsászárságban a rabszolgamunka válik a termelés alapjává.

Kb. P.e. 2300–2210. (K.sz. 14 983–15 073.) – A kyr eredetű Kie-Lyron („Új Ösvény") Szövetség kialakulása és bukása a Délvidéken.

P.e. 2205. (K.sz. 15 078.) – Dél-Quironeiába északról ismét fehér hajú, kreol bőrű harcosok és mágiahasználók érkeznek; a Ryeki Démoncsászárság megbízottai.

P.e. 2190-es (K.sz. 15 093-as) évektől – Démoni segítséggel megkezdődik az anashuri és más délquironeiai bazalttornyok, a rettegett *dríd*-idézők szálláshelyeinek építése. A ryekieknek köszönhetően példás rend – és halálfélelem – uralkodik szerte Dél-Quironeiában.

P.e. 2104. (K.sz. 15 179.) – Anashurban kirobban a Ryek elleni „Égnek emelt ököl" felkelés – a részt vevő népeknek két hónapon belül még az emlékét is eltörlik.

P.e. 2038-tól (K.sz. 15 245-től) – A Kar-Kyrantalla három felderítőutat szervez, melyeknek hála P.e. 1983-ig (K.sz. 15 300-ig) kétszáznál is több *cathallybras* („varázskódex") kerül elő.

P.e. 1988. (K.sz. 15 295.) – Ryek első godorai követjárása.

P.e. 1963. (K.sz. 15 320.) – Dawa ellencsapása századévekre lakhatatlanná teszi a két birodalom közti földeket: az őrületpuszták kialakulása.

P.e. 1933 (K.sz. 15 350) körül – A démoncsászár kísérletet tesz a Kar-Kyrantalla felszámolására.

P.e. 1908. (K.sz. 15 375.) – A Végső Házlajstrom összeállítása.

P.e. 1883 (K.sz. 15 400) körül – Illyr-on Manare (a Kékcsuklyás Hölgy, Morgena egyik kegyeltje) szerafisták és démonigézők elleni tevékenységének kezdete.

P.e. 1861. (K.sz. 15 422.) – Ryek második godorai követjárása.

P.e. 1851. (K.sz. 15 432.) – VI. Tras-Ghar, Dawa máguskirálya megtalálja a rejtjelkulcsot a Kristálykönyvtárhoz.

P.e. 1833–1785. (K.sz. 15 450–15 498.) – Zavaros eredetű és kimenetelű trónviszály Dawa mágusdinasztiái között. Kanhar Hudterri dawai hadászati lángelme seregeivel az őrületpusztákon átkelve pusztítja Ryek peremvidékét. A Démoncsászárságot csak egy démoni Kapu menti meg, melyen át északot elözönlik a démonfajzatok.

P.e. 1803. (K.sz. 15 480.) – A harmadik godorai követjárás; sikeres merénylet Erion hercege ellen. Godora és Ryek kapcsolata megszakad.

P.e. 1715. (K.sz. 15 568.) – Az első démonavatárok felbukkanásának ideje; mind közül legnagyobb maga III. Omhassyn, a császár.

P.e. 1659. (K.sz. 15 624.) – III. Omhassynt maga alá temeti egy ledőlő torony Ryekben.

P.e. 1653-tól (K.sz. 15 630-tól) – Az Enrawëlli Kristálykönyvtár anyagának egy részét (több ismert nyelven) átírják papírra: megszületik az Enrawelli Tudástár.

P.e. 1650-től (K.sz. 15 633-tól) – Nemes Házak és közrendűek tömeges elvándorlása kezdődik Ryekből Godora és a dél-quironeiai gyarmatok felé.

P.e. 1633. (K.sz. 15 650.) – Ryek területén elpusztítják Igere, Weila és Morgena ismert templomait.

P.e. 1551. (K.sz. 15 732.) – A Kilenc Átkozott felbukkanása: Dawa teremtményei tébolyt és káoszt árasztanak Ryek északi területeire.

P.e. 1414–1181. (K.sz. 15 869–16 102.) – Az avatárháborúk: a leghatalmasabb szerafisták és démonseregeik vezetésével többször is a dawai területen harcol Ryek. Ép elmével felfoghatatlan pusztítás Északföldén. Kivételesen még godorai csapatok is részt vesznek az általuk „kimérák háborújának" nevezett küzdelemsorozatban (P.sz. 1284.; K.sz. 15 999. – a yalfahari csata).

P.e. 1181. (K.sz. 16 102.) – Járvány és éhínség vet véget az avatárháborúknak.

P.e. 1128. (K.sz. 16 155.) – Elszabadult mágikus vihar tarolja végig Ynev északi partvidékét.

P. e. 972. (K.sz. 16 311.) – A dawai mágusok elfoglalják és megrongálják az anashuri Kaput, mely használhatatlanná válik.

P.e. 926. (K.sz. 16 357.) – Dawa újabb mágikus teremtményeket állít hadba.

P.e. 898. (K.sz. 16 385.) – Ryeki hadjárat Ediomad mélyére – a démonok eltűnnek, az aquirok nem válaszolnak.

P.e. 876. (K.sz. 16 407.) – A ryeki csapatok „vindoriai hadjárata" a K'Harkadba. A terület ork törzsei közül egyedül a viharkeltők pár nemzetsége éri el az óceán partját.

P.e. 796. (K.sz. 16 487.) – Ryek démonseregei elözönlik Dawát, s szinte teljesen felszámolják. Néhány igazán nagy hatalommal bíró irreálmágus azonban kicsúszik a kezük közül. A boszorkányhercegek első említése.

P.e. 795. (K.sz. 16 488.) – A shuluri Hatalmasok megsemmisítik a Ryeki Démoncsászárságot és a szomszédos Dawa őrült máguskirályait; bezárul a Ryek város közepén más, démoni Síkokra nyíló Kapu.

P.e. 793. (K.sz. 16 490). – A legsötétebb káosz, amit valaha kyr fennhatóság alatt álló területek megéltek: a szertefoszló Démoncsászárság söpredéke szétszóródik. Shulur Hatalmasai kénytelenek új életre hívni az őrületpusztákat. A *Dryekhantalla*, azaz „második elvándorlás" ideje.

P.e. 790-től (K.sz. 16 493-tól) – Dél- és Kelet-Quironeia korábban Ryek által uralt part menti területein démonikus hagyományokkal bíró kiskirályságok marakodnak. Gro-Ugon területén ismét megerősödnek az orkok: a vadászterületek újrafelosztása során kipusztul a szívharapó törzs.

P.e. VIII. sz. (K.sz. XVII. évezred közepe) – Protoirlav népcsoportok jelennek meg a hajdani dawai területek peremén; az ún. „első irlav hullám" törzsei.

P.e. 788. (K.sz. 16 495.) – A shuluri Hatalmasok démonvadászokat küldenek a maradék démonok elpusztítására vagy megzabolázására. Diadsan Drea Cyr megépítteti az első démonkutakat.

P.e. 785. (K.sz. 16 498.) – Ceriak a Ryeki Rend tudásának maradékával észak felé menekül – soha többé nem hallani róla. A Vigyázók Rendjének születése, Isshæ Ianarak halála.

P.e. 782. (K.sz. 16 501.) – A „nagy járvány" ideje Északon.

P.e. 772. (K.sz. 16 511.) – A Kar-Kyrantalla megpróbálja legalább a néhai Toron tartomány területén helyre állítani a rendet – sikertelenül.

P.e. 763. (K.sz. 16 520.) – Diadsan Drea Cyr vezetésével sikerül megtisztítani a keleti végeket a démonoktól. Hateansyn Antelliar Syvass nyugati hadjárata. Érdekeik alapján a megmaradt Házak tizenöt nagyobb csoportosulásba (*syncordiá*ba) szerveződnek. A Kar-Kyrantalla vezető pozíciókra tör bennük.

P.e. 758. (K.sz. 16 525.) – A Kar-Kyrantalla egykor szövetséges Házai különböző *syncordiá*khoz csatlakoznak, így a csoport (látszólag) felbomlik.

P.e. 744. (K.sz. 16 539.) – Három irreálmágus bukkan fel a Pidera hágóin; borzasztó méretűre dagasztják az ott lappangó járványokat, s elpusztítják a vidéket. A Hatalmasok saját csapataikat kénytelenek a helyszínre küldeni.

P.e. 733 (K.sz. 16 550) körül – Újabb tűzvész Shulurban, de több tengerparti város is porrá ég. A Kiméra és Dracon *syncordia* egyesített flottája felszámolja a Shulur környéki kalóztevékenységet.

P.e. 728 .(K.sz. 16 555.) – A Mantissa háborúba keveredik a Tyanar és az Ordossys *syncordiá*kkal.

P.e. 726. (K.sz. 16 557.) – Háború robban ki a Tynos, az Erdassan, a Pelaron és az Orco *syncordiá*k között a néhai Toron tartomány nyugati részeinek birtoklásáért.

P.e. 724. – P.sz. 151. (K.sz. 16 559–17 434.) – A családi háborúk kora.

P.e. 713-tól (K.sz. 16 570-től) – Miután az utolsó ryeki eredetű démonokat is elpusztították vagy bilincsbe verték, a *daemasycarr*okat a Boszorkányerőd urai különböző *syncordiá*kba házasítják. Így a *cern*nek közvetlen belátást nyernek a kaotikus szövetségi rendszerbe, s friss kyr vérrel gazdagodnak. A *Daemon*házak létrejötte.

P.e. 698. (K.sz. 16 585.) – Ez évtől a Sinemosszoros szigeteinek tengeri kereskedővárosai, valamint az Idinal-hegység körüli területen elhelyezkedő városok sorra deklarálják függetlenségüket.

P.e. 685. (K.sz. 16 598.) – A Keleti-óceán felől érkező rettenetes orzóvihar nyomán hatalmas népvándorlási hullám indul meg a Quiron-tenger északi partján nyugat felé. Az Arowin-hegy tetején három mágus – Vinidius Artemora, Quirin Dan Jeir és Eloriol Calendil – megalapítja Dorant.

P.e. 683 (K.sz. 16 600) körül – Az első *sanqordyss*ok („vérparancsok") közvetlen elődeinek megkötetése, a boszorkányhercegek Toronba települése. A Sápadt Légiók szervezésének kezdetei.

P.e. 680–637. (K.sz. 16 603–16 646.) – Rövid békeidők. A *syncordiá*k felülvizsgálják kapcsolataikat és viszonyaikat. Óvatos átrendeződések.

Kb. P.e. 637–483. (16 646–16 800.) – Miután tisztítóhadjáratokat vezetnek a szerafista *syncordiá*k ellen, Tharr *syncordiá*i megerősödnek; a *morghagriss*ok kialakulása. A házszövetségek négy nagy – égtájak szerinti – tömbbe rendeződnek.

P.e. VII. sz. vége (kb. K.sz. XVII. évezred közepe) – Az aunok feltűnése az Anublien-tavaktól délre eső térségben, a hajdani dawa-ryeki végvidékeken.

P.e. VI. századtól (kb. K.sz. XVII. évezred közepétől) – Kelet-Quironeiában több kalózállam, kalózváros jön létre.

P.e. 462. (K.sz. 16 821.) – A dorani varázslótanács úgy dönt, hogy Dorant kétfelé osztva létrehozza a belsővárost, a varázslók lakhelyét.

P.e. 462–153. (K.sz. 16 821–17 130.) – A Déli Házak családjaiból származó, magukat „a Quironeia királyainak", vagy tengeri királyoknak nevező uralkodók regnálása.

P.e. 432. (K.sz. 16 851.) – Az „Ókyr paktum" létrejötte: az egykori Kar-Kyrantalla vezető Házainak titkos szövetsége a tengeri királyok ellenében.

P.e. 413. (K.sz. 16 870.) – A *Sycarr*házak megszabadulása: több Orgyilkosház függetlenné válik *syncordiá*tól.

P.e. 381. (K.sz. 16 902.) – Kitudódik az „Ókyr paktum" léte. A Házak véres belháborúkban pró-

bálják rendezni viszonyaikat. A független Orgyilkosházak szerepe és befolyása megnő.

P.e. 318. (K.sz. 16 965.) – Megalakul az Igazak szövetsége *syncordia* az „áruló paktum" Házai ellenében. Vezetője, Jachyn Qæd Issyl rövidesen nem csupán a paktum három vezető Házának fejével, de még a Sul-Achtar család boszorkányhercegével is végez *quisparynn athyss* (hagyományos párbaj) során, miért is elnyeri a Boszorkányerőd jutalmát.

P.e. 287-től (K.sz. 16 996-tól) – Egy mágikus vihar által megnyitott térkapun keresztül néptörzsek (az uluk) érkeznek a Grim-Tuil lapályra a keleti szigetvilágból; a Kapu majd' másfélszáz éven keresztül áll nyitva.

P.e. 281. (K.sz. 17 002.) – Kihal a tengeri királyok vérvonala, a Cjanherąn Ház keleti ága; helyét a nyugati ág „*concitator*királyai" veszik át.

P.e. 260. (K.sz. 17 023.) – Néhány démonkút kötései „megtörnek": az elszabaduló szörnyetegek rettentő pusztítást visznek végbe Shulur környékén, míg megzabolázzák őket.

P.e. 153. (K.sz. 17 130.) – A „Sárkány ébredése": a *concitator*királyok birodalmát a nagy tengeri szigetek vulkánjainak kitörése söpri el. Egyes vezető *syncordiá*k széthullanak, Tharr és Sogron befolyása erősödik. A Magános Házak megszületése.

P.e. 83. (K.sz. 17 200.) – Aruth Dyn-Dayaellt kígyópápává választják. Rövidesen szinte Toron teljes területét elfoglalják az őt és hitét követő Házak illetve szekták.

P.e. 62. (K.sz. 17 221.) – Meghal Aruth Dyn-Da-yaell, Tharr-hitű „birodalma" széthullik.

P.sz. I. sz. hajnalától (kb. K.sz. XVIII. évezred első harmadától) – Az északi partról a tapasztalati mágia új fogásai terjednek el egész Quironeiában. Használói néhol a hatalmat is átveszik: a déli parton így születik meg például Diss királysága, vagy a Mennydörgő Birodalom.

P.sz. 1. (K.sz. 17 283.) – Pyarron alapítása, a pyarroni időszámítás kezdődátuma.

P.sz. 17. (K.sz. 17 300.) – A hároméves éhínség kezdete a néhai Toron tartomány területén.

P.sz. 36. (K.sz. 17 319.) – Öt nagyobb szövetségi rendszerből létrejön az Északi *syncordia*. Pár éven belül a szövetség egyesíti az északi és középső vidékeket, valamint a concitatorok területeit. Vezetőjét mint „a Piderák királyát" kezdik emlegetni.

P.sz. 39. (K.sz. 17 322.) – Az Északi *syncordia* flottája naftavetőkkel elpusztítja Zaighal és Bolk kikötővárosok elődeit.

P.sz. 47. (K.sz. 17 330.) – Khymmer Dryas Issyl, „a Piderák királya" császárrá koronáztatja magát Shulurban.

P.sz. 62. (K.sz. 17 345.) – A khammeri ütközetben az Orco vereséget mér az Északi *syncordiá*ra. Daumyr Hatalmasai eltüntetik a *Daemon*házakat.

P.sz. 72. (K.sz. 17 355.) – A Vas *syncordia* néven újjászervezett néhai Nyugati *syncordia* Házai segédkeznek az első bakpápa megválasztásánál, majd megtámadják a meggyöngült Északi *syncordiá*t.

P.sz. 95. (K.sz. 17 378.) – Dél-Quironeia népei számos déli parti városban döntik meg a démonidézők uralmát.

P.sz. 111. (K.sz. 17 394.) – Megszületik Rouŋn Tarrhin-on Lyechard.

P.sz. 127. (K.sz. 17 410.) – A Lyechardok házassági politikájának hála egyesülnek Toron keleti részei.

P.sz. 142. (K.sz. 17 425.) – „Sogron haragja": újabb tűzvészek szerte a toroni földeken. A Tűzkobra lehajítja Khrommsa lávaóriást a mennyekből.

P.sz. 143. (K.sz. 17 426.) – Rouŋn Tarrhin-on Lyechard feleségül veszi a „Tharr-leányt"; a keleti országrész Sápadt Légiói, a Kígyó és az Orco *syncordiá*k felsorakoznak mögé.

P.sz. 146. (K.sz. 17 429.) – Létrejön a Toron *syncordia*.

P.sz. 150. (K.sz. 17 433.) – A lakhassyni ütközet: Rouŋn Lyechard a Toron *syncordia* élén tönkreveri az Északi *syncordia* seregeit.

P.sz. 151. (K.sz. 17 434.) – A shuluri ütközet: az Északi és a Vas *syncordiá*k összevont seregei döntő vereséget szenvednek a Shulur melletti síkon. A családi háborúk vége.

P.sz. 169. (K.sz. 17 452.) – A Quiron-tenger déli partvidékén, a crantai háló utolsó időgyűrűjében felbukkannak a legendás kyr Lunir légió veteránjai, és megvetik lábukat a majdani Yankar városának területén.

P.sz. 170. (K.sz. 17 453., cs.k. 1.) – Megkoronázzák Toron első császárát, Tarrhin Rouŋn Lyechardot; ez a császári koronától kezdődő időszámítás első éve. A Házak kivétel nélkül felesküsznek az új uralkodóra.

P.sz. 171. (cs.k. 2.) – A császári belsőváros építésének kezdete.

P.sz. 172. (cs.k. 3.) – A *syncordiá*k pietorajánlásaiból létrehozzák a császári sereget; a Házak magánseregei meggyengülnek.

P.sz. 173. (cs.k. 4.) – Az Orgyilkosházak szerződéseit császári szóval felmondják, és tizenöt esztendeig birodalmi szolgálatba rendelik őket.

P.sz. 180. (cs.k. 11.) – Toron új tartományi rendszerének életrehívása. A tartományok élére *regitor imperalis*okat neveznek ki.

P.sz. 182. (cs.k. 13.) – A *syncordiá*k széttörése: a császári seregek a boszorkányhadurak légióival karöltve megkezdik a tartományok újraosztását. Erővel kötelezik a Házakat a számukra kijelölt új „szolgálattevő helyek" elfoglalására, melyek többnyire ellenséges *syncordiá*k Házai mellett találhatóak.

P.sz. 184. (cs.k. 15.) – A toroni Házakat kötelezik az évenként egyszeri „látogatásra" a császári udvarban.

P.sz. 188. (cs.k. 19.) – Az Orgyilkosházak birodalmi szolgálatát *határidő nélkül* meghosszabbítják.

P.sz. 190–192. (cs.k. 21–23.) – A „Házak lázadása": több nagy tekintélyű család fellép az öregedő Lyechard ellen. Megmozdulásukat kíméletlenül leverik, a Tremyss, Iqălla, Opryan és Ghassiryn Házakat hetedíziglen kiirtják.

Psz. III. sz. (cs.k. I.–II. sz.) – Toroni források először említik Yankart, mint a száműzött kyr nemesek városát.

P.sz. 202. (cs.k. 33.) – Az arra érdemes pietorok is tagjai lehetnek Orgyilkosházaknak.

P.sz. 270. (cs.k. 101.) – A megerősödő császárság újjászervezett flottája és súlyos harcok közepette megtisztítja a Quiron-tenger medencéjét a kalózoktól és uraiktól, Ryek hagyományainak őrzőitől. A túlélő démonidézők bazalttornyaikba zárkóznak.

Psz. IV. sz. (cs.k. II.–III. sz.) – A nyugati pusztákról megérkezik – mint később kiderül: átmeneti – szállására, a Vinali-medencébe az ilarok öt törzse.

P.sz. 330. (cs.k. 161.) – Kis létszámú dorani küldöttség utazik Toronba; tagjainak többségét nyilvánosan kivégzik. A ramagarok („keleti barbárok") véres honszerző háborút vívnak a térség szerafista papkirályaival, melyek bukása után a ryeki eredetű lakosság nyugat felé menekül.

P.sz. 333. (cs.k. 164). – Tharr hite államvallássá válik a Toron Birodalomban.

P.sz. V.–X. sz. (cs.k. IV.–IX. sz.) – A kelet- és dél-quironeiai tengeri kereskedőállamok fellendülése, a „kereskedők aranykora".

P.sz. V. sz. (cs.k. IV. sz.) – Egy Égi Gyermek néven ismert, szemrések nélküli maszkot viselő (valószínűleg Niaréból menekült) illető megöli a tiadlani dorchát, majd a boszorkányurak szolgálatába áll.

P.sz. 400–460. (cs.k. 231–291.) – Niare kis időre megnyitja határait.

P.sz. 473–478. (cs.k. 304–309.) – A Tiadlanba újonnan betelepült niarei csoportoknak nagy szerep jut azokban a harcokban, amelyekben a területen majd' nyolcszáz éve berendezkedett, keleti

szigetvilágból érkezett ulu nép duinok vezette királysága sikerrel veri vissza Toron hódítási törekvéseit.

P.sz. 490. (cs.k. 321.) – Toronban hatalmas birtokadományokat juttatnak Tharr és Sogron egyházának.

P.sz. VI. sz. (cs.k. V. sz.) – A dwoonok feltűnnek a Pidera-hegység és a Vinali-medence területén.

P.sz. 506. (cs.k. 337.) – A Hat Város kyr ősökkel is bíró lakossága hivatalosan is felveszi a pyarroni hitet, vezetői szövetséget kötnek Pyarronnal – megszületik a majdani Államszövetség magja.

P.sz. 540. (cs.k. 371.) – Toronban létrejön a Morgena kultuszának újjáélesztését célzó nemesi kezdeményezés, a Számok Szövetsége. Sogron egyháza azonnali hatállyal a Szövetség elpusztítására tesz javaslatot a toroni császári dinasztiának. A Tűzkobra kegyeltje, Daro Chamassir megszövegezi az *Enthessyrt*, az „Egy isten dekrétumot", mely világosan meghatározza Tharr és Sogron helyzetét.

P. sz. 542-től (cs.k. 373-tól) – Az irlav (erv) hódítók nyugatról kelet felé haladva átkelnek a Tarini-hegység bércein, és elfoglalják a hágókat (az úgynevezett „második irlav hullám").

P. sz. 547. (cs.k. 378.) – Az irlavok elfogják az utol-só dawai máguskirályt, Deratho nevű vezérük erv királynak nyilvánítja magát. Az irlavok elfoglalják Enrawellt is, az egykori Kyria fővárosát.

P.sz. 557. (cs.k. 388.) – A tiadlani medencét is elözönlik az irlavok; a királyságban kialakul a máig jellemző hármas hatalmi rendszer.

P.sz. 576-tól (cs.k. 407-től) – A Peratlon-félszigetre benyomuló lovasnép hazára talál, melyet Ilanornak („Szépmezőnek") nevez el.

P.sz. 593. (cs.k. 424.) – Toronban törvényen kívüliként és „bomlasztó erőként" határozzák meg Morgenát és híveit; hajtóvadászat indul az Árnyékúrnő hívei ellen.

P.sz. VII. sz. közepe (cs.k. V. sz. vége) – Az erv uralkodócsalád áttér a pyarroni hitre.

P.sz. 628. (cs.k. 459.) – Toronban Tharr egyháza újabb jelentős birtokadományokhoz jut.

P.sz. 637. (cs.k. 468.) – Toroni seregek Weilhag mellett súlyos vereséget mérnek a birodalom területére zsákmányszerző célból betörő dwoonokra.

P.sz. 669. (cs.k. 459.) – Bosszúálló Deimar erv király toroni származékokat is visszatelepít Erigow területére.

P.sz. 688–790. (cs.k. 519–621.) – Az első orgyilkosháború Toronban: szinte az összes fejvadászszervezetet érinti. Császári rendelet vet véget neki, miután több Orgyilkosház elpusztul vagy végletesen meggyengül.

P.sz. 754 .(cs.k. 585.) – I. Radomir a függetlenné váló Erigow első uralkodóhercege.

P.sz. 785. (cs.k. 616.) – Oldó Haragan, az ervek utolsó királya felosztja birodalmát fiai között: megszületik Eren, Haonwell és Gianag hercegsége. Utóbbi kettőben több évszázados anarchia és belháború veszi kezdetét.

P.sz. 811. (cs.k. 642.) – Toronban császári rendelettel az Orgyilkosházak tagjait pietoroknak minősítik.

P.sz. 850. (cs.k. 681.) körül – A godorai függőkert építésének kezdete.

P.sz. 860–873. (cs.k. 691–704.) – Összecsapások a dwoonok és Erigow között.

P.sz. X. sz. (cs.k. VIII.–IX. sz.) – A Godorai Birodalom darabokra hullik, Eriont leszámítva városai elnéptelenednek.

P.sz. 949. (cs.k. 780.) – Az öt kyr isten megjelenik a godorai függőkertben.

P.sz. 957. (cs.k. 788.) – Évszázados széttagoltság után az Assuehte nemzetségből való I. Druhassirt választja királlyá a dwoon főpapok tanácsa.

P.sz. 998–1038. (cs.k. 829–869.) – Toronban felbukkan a Rőt Gyermek, akit kapcsolatba hoznak a Caythalis boszorkányszektával és a dinasztiával.

P.sz. 1022–1045. (cs.k. 853–876.) – A toroni császári háborúk, vagy trónháborúk kora. Az uralkodó halálával az udvar két részre szakad. A birodalom egységét csak V. Rouŋn megkoronásával sikerül helyreállítani. Tharr papsága ez időszakban próbálkozik először a Pentád városaiban az Istenek Völgyének megnyitásával, majd kudarcot vallva lezárja azt az Öt Vérpecséttel. Toron számos kereskedőváros száll meg Dél- és Kelet-Quironeiában.

P.sz. 1024. (cs.k. 855.) – Erion uralkodóhercege elhatározza, hogy fallal veszi körbe a várost.

P.sz. 1125. (cs.k. 956.) – Észak-Yneven felbukkan az első fekete lobogó, tulajdonosa VII. Rayass Ychín Echhyris, Toron császára.

P.sz. 1132. (cs.k. 963.) – Feltűnik az első vörös lobogó: gazdája Senimoro Daitar, Erigow uralkodóhercege.

P.sz. 1142–1145. (cs.k. 973–976.) – Az I. zászlóháború: főleg Tiadlan területén zajlik. Toron szeretné szomszédját – a hajdani kyr tartományt – magához, mint Kyria örököséhez csatolni. Hiába támogatja Erigow, Tiadlan végül vereséget szenved; több nyugati tartományát elveszti, tengerparti sávja alaposan leszűkül.

P.sz. 1195. (cs.k. 1026.) – A második vörös lobogó feltűnése, gazdája II. (Hadúr) Haron, Tiadlan uralkodója.

P.sz. 1217. (cs.k. 1048.) – Ordanban godoni alapú tűzmágiát használó varázslók veszik át a hatalmat; a városban ekkortól Sogron hitének kivételével minden más vallás gyakorlását betiltják.

P.sz. 1228. (cs.k. 1059.) – Éves adó fejében az erv hercegek a pár évvel korábban Beriquelről érkezett törpéknek adják Tarint.

P.sz. 1249. (cs.k. 1080.) – Létrejön az Északi Szövetség (Tarin, Eren, Gianago, Haonwell, Erigow, Ilanor és Tiadlan részvételével).

P.sz. 1250–1256 (cs.k. 1081–1087.) – A II. zászlóháború: Toron megtámadja az Északi Szövetséget, de a háború érdemi eredmények nélkül zárul.

P.sz. 1251. (cs.k. 1082.) – A harmadik vörös lobogó felbukkanása, birtokosa Torof Nelhac, az Építő, Tarin királya.

P.sz. 1255. (cs.k. 1086.) – A negyedik vörös lobogó is kinyilvánítja hatalmát I. Belgrand ereni herceg kezében.

P.sz. 1300-as évek eleje (cs.k. 1130 körül) – Titkos tárgyalások Toron és a Dwoon Királyság között, melyek nem vezetnek eredményre.

P.sz. 1310–1311. (cs.k. 1141–1142.) – A III. zászlóháború: Toron lerohanja a dwoonokat, a földdel teszi egyenlővé Tiarnielt, fővárosukat. Majd elfoglalja Erigow városát is. III. Radomir erigow-i herceg elesik, Tesikinate dorcha (a „Veszett Szuka") vörös lobogója toroni kézbe került. A háború eredménye: Toron megszállva tartja Erigow délvidékének egy részét, és a teljes egykori Dwoon Királyságot. Észak tetemes hadisarcot fizet.

P.sz. 1312. (cs.k. 1143.) – A későbbi Dwyll Unió területén megalakul a Marniss, a Naptanács; a régens a Ranil lovagrend nagymestere lesz.

P.sz. 1342. (cs.k. 1173.) – Az északi elf Rehiar és a délről felvándorolt Tizenkét Család (a Sirenar) egybeolvadásából létrejön a Sirenar Szövetség.

P.sz. 1395–1498. (cs.k. 1226–1329.) – Toroni vallási belháború. Az ebedori tűzvésszel kirobbanó, Sogron és Tharr hívei közt dúló hatalmi harc csupán a Második Próféták feltűnésével (P.sz. 1449-től; cs.k. 1280-tól) mérséklődik valamelyest. P.sz. 1498-ban (cs.k. 1329-ben) Sogron egyháza kénytelen elismerni Tharr főségét. A kialakult hatalmi helyzetet rögzítő szerződés P.sz. 1517-ben (cs.k. 1348-ban) köttetik meg.

P.sz. XV. sz. eleje (cs.k. XII.–XIII. sz.) – A Naptanács egységbe fogja a dwoonokat és kiszorítják az országból a toroniakat.

P.sz. 1448. (cs.k. 1279.) – Quhirr Treahad császári lélekőr, Tharr főpapja személyes meghallgatáson teríti Toron császára elé a második fekete lobogót.

P.sz. 1450. (cs.k. 1281.) – A Titkos Szekta nagymestere ez évtől fogva övezi magát az ötödik vörös lobogóval.

P.sz. 1457. (cs.k. 1288.) – Doran csatlakozik a Szövetséghez, a későbbiekben a Szövetség diplomáciai központjává növi ki magát.

P.sz. 1469. (cs.k. 1300.) – Ez évtől a majdani Dwyll Unió már csak három tartományra tagolódik.

P.sz. 1514. (cs.k. 1345.) – A Ranil-rend egyesíti a dwoonok három részből álló országát, s így létrejön a Dwyll Unió.

P.sz. 1515. (cs.k. 1346.) – Erigow (Enrawell) városát visszafoglalják az Északi Szövetség csapatai.

P.sz. 1532–1536. (cs.k. 1363–1367.) – A IV. zászlóháború: főként Eren és Tiadlan határvidékén, valamint a dwoon végeken zajlik. Gro-Ugon ork törzsei a toroni császárság szövetségeseként harcolnak csatáiban. A háborúnak a zord időjárás, éhínség és járványok vetnek véget. A tiadlani lobogó visszakerül eredeti tulajdonosai kezébe.

P.sz. 1654. (cs.k. 1485.) – A Shuluri Bulla kihirdetésével a hekkák tisztelete elfogadottnak minősül a toroni császárságban.

P.sz. 1678. (cs.k. 1509.) – A Dwyll Unió belép az Északi Szövetségbe, felépül új fővárosa, Davalon, és elkészül déli erődrendszerének első vonala is. Eriah Nan Ruún, Ilanor thánja mint hatodik vörös hadúr nyilvánítja ki hatalmát.

P.sz. 1680. (cs.k. 1511.) – A hetedik vörös lobogó gazdájául Garyn da Rangát, a dwoon Naplovagok nagymesterét választja.

P.sz. XVIII. (cs.k. XVI-XVII.) sz. – Fidiori Belső Boszorkányrend kiemelkedése.

P.sz. 1702. (cs.k. 1533.) – Toronban leverik a kígyópápa lázadását.

P.sz. 1729. (cs.k. 1560.) – A harmadik fekete lobogó egy száműzött herceg, Hiere Otlokir kezében tűnik fel.

P.sz. 1742. (cs.k. 1573.) – Otlokir az Onpor-medencében élő városállamokat és nomád törzseket egyesítve megalapítja Abasziszt, majd nagykirállyá koronáztatja magát.

P.sz. 1742–1751. (cs.k. 1573–1582.) – Az V. (avagy a „könyörtelen") zászlóháború. Ádáz küzdelem és öldöklés után súlyos toroni vereségek; a birodalom ork szövetségesei is csupán a segítségükre siető Tha'ushurnak, ediomadi héroszuknak köszönhetik fennmaradásukat (P.sz. 1750.; cs.k. 1581.). A két napos Ran Reel-i csatában (P.sz. 1749.; cs.k. 1580.) a szövetségesek visszaszerzik Tiadlan vörös lobogóját, sőt: a Piderán folyó csaták során a dwoonok kezére jut a császári lélekőr fekete lobogója is.

P.sz. 1762. (cs.k. 1593.) – A gro-ugoni Hat Törzs egyesül a vérivók vezérlete alatt.

P.sz. 1851. (cs.k. 1682.) – XVII. Ryordan császár hatalmas birtokadományokat juttat Tharr egyházának, hogy a Háromfejű hitét minden lehetséges eszközzel hirdesse Dél-Quironeiában.

P.sz. 1897. (cs.k. 1728.) – Az első *concordia* Toron és Abaszisz között (a „Tharr-paktum").

P.sz. 1910. (cs.k. 1741.) – *Concordia* Toron és Davares között.

P.sz. 1988. (cs.k. 1819.) – Kereskedelmi egyezmény Haonwell, Eren és Toron között a Déli út biztonságára vonatkozóan.

P.sz. 1991. (cs.k. 1822.) – Kihal az aszisz Otlokir-dinasztia; újabb *concordia* Toronnal.

P.sz. II. évezred vége (cs.k. II. évezred vége) – Calowynról Ynevre érkezik Weila néhány papja.

P.sz. XXI. sz. (cs.k. XIX.–XX. sz.) – Él és al-kot a neves toroni kardmester, Pelin Ovieran, az Ezüstkard iskola alapítója.

P.sz. 2013. (cs.k. 1844.) – Néhány alidaxi boszorkány megalapítja a Livinai Gyülekezetet.

P.sz. 2037. (cs.k. 1868.) – A koronahű aszisz családok elfogadják a Toron kínálta *concordiát*, és a bi-

rodalom segítségével legyőzik ellenfeleiket, a „szárazföldi" hercegkapitányokat.

P.sz. 2089. (cs.k. 1920.) – I. Ustar aszisz nagykirály trónra lép, felesége Belie Seutchai-su Dailad toroni nemes hölgy.

P.sz. 2099–2198. (cs.k. 1930–2029.) – A II. orgyilkosháború ideje Toronban.

P.sz. 2176. (cs.k. 2007.) – Toronban megszületik az Ikrek szektája.

P.sz. XXIII. sz. (cs.k. XXI. sz.) – V. Ashgarryr toroni császár merénylet áldozata lesz a Shuluri Birodalmi Játékokon.

P.sz. 2200. (cs.k. 2031.) – Toron befogadja az Északon üldözött orwellánus szektákat.

P.sz. 2231 (cs.k. 2062) – Enue Ahgven a negyedik fekete lobogó tulajdonosaként a toroni Ebedorban megalapítja a Kard Testvériséget, és bűverővel csatlóssorba taszítja a gro-ugoni Hat Törzset.

P.sz. 2245–2253. (cs.k. 2076–2084.) – A VI. zászlóháború: a birodalom haderőreformja következtében toroni sikerekkel zárul. Eren városa is elesik, Tiadlan tengerpartja ismét császári kézbe kerül a dwoonok sok déli várával egyetemben. Toron visszaszerzi a lélekőr fekete lobogóját is.

P.sz. 2276. (cs.k. 2107.) – Toronban a háborús sikerek utóhatásaként a Quiron-tenger déli partján hivatalosan létrehívják Kelet- és Nyugat-Vindoria tartományokat. (Abasziszra mint Freiglundra hivatkoznak a birodalomban.)

P.sz. 2359. (cs.k. 2190.) – Az ötödik fekete lobogó birtokosa Raetha Rawia, Alidax boszorkányúrnője.

P.sz. 2401. (cs.k. 2232.) – A hatodik fekete hadúr Samsharr Gobarad, Davares hercege (lobogója idővel Rowon hercegének tulajdonába kerül).

P.sz. 2403. (cs.k. 2234.) – A pyarroni vallású délquironeiai városállamok (élükön a Sinemosi Ligával) hivatalosan is *segítséget kérnek* az Északi Szövetségtől Toronnal szemben.

P.sz. 2404–2425. (cs.k. 2235–2256.) – A VII. zászlóháború (avagy az I. tengeri háború): Észak elsődleges célja ezért a tiadlani partvidék visszaszerzése. A Szövetséget e törekvésében a Sinemosi Liga flottája is segíti.

P.sz. 2417. (cs.k. 2248.) – A semendari csata: öt fekete hadúr áll szemben három vörös lobogóval.

P.sz. 2425. (cs.k. 2256.) – Az ifini paktum: a Toron lemond arról, hogy közvetlenül irányítsa a „déli tartományok" (értsd: Dél-Quironeia) életét.

P.sz. 2435. (cs.k. 2266.) – A Kerveri farkasok nevű toroni rablóbandát a tartomány *regitor imperalis*a kénytelen szabályos ütközetben megsemmisíteni.

P.sz. 2443. (cs.k. 2274.) – XXIII. Ryordan toroni császár megfosztja Tharr egyházát birtokai egyharmadától; belpolitikai zűrzavar.

P.sz. 2520–2532. (cs.k. 2351–2363.) – A VIII. zászlóháború (II. tengeri háború): szintén a tiadlan partvidék és a Quiron-tenger feletti uralomért folyik. Toron tengeri erejét nagyban korlátozza az ugyanekkor zajló, „*concitátor*háború" néven ismert belharc. Bár a császárság hadai északon még az ereni Raveen városát is elfoglalják, a háború végére a felek közt szinte minden területen visszaáll a *status quo*. A Szövetség nagyszabású flottafejlesztésbe fog.

P.sz. 2599. (cs.k. 2430.) – A *concitator*háborúk vége Toronban.

P.sz. 2646. (cs.k. 2477.) – Baraad sziget kyr-toroni kereskedőpatriarchái csatlakoznak Abasziszhoz.

P.sz. 2754–2899. (cs.k. 2585–2730.) – A IX. zászlóháború (avagy III. tengeri háború): a leghosszabb zászlóháború Sinemossa és Dél-Quironeia környékén lángol leghevesebben. A Szövetség által a tenger déli partvidékére átdobott csapatok nemzedékeken keresztül harcolnak a császári seregekkel és szövetségeseikkel. Toront a tengeri harcokban a XXVIII. század végétől enoszukei hadihajók is segítik, de a Marvinella-öbölből kihajózó, Niarét megkerülő szövetséges flotta, a Lomha Ar-

mada végül a Sinemos Liga hajóhadával egyesülve győzedelmeskedik a császári haditengerészeten. A háborút lezáró tennegari békében Toron szavatolja, hogy kivonja csapatait a városállamok területéről.

P.sz. 2791. (cs.k. 2622.) – Amatana no Kijosi enoszukei *amatu* a hetedik fekete lobogó birtokosa.

P.sz. 2811. (cs.k. 2642.) – Az első hivatalos kapcsolatfelvétel Toron és Enoszuke között: Enraien-An Tagren báró és császári követ Óheiaganba érkezik.

P.sz. 2877. (cs.k. 2708.) – Toron császárának tudomására jut, hogy Varagh H'rgg-Goroth, Ediomad főhierarchája, a Felső Csarnokok uralkodója fekete lobogó tulajdonosa, azaz ő a nyolcadik fekete hadúr.

P.sz. 2885. (cs.k. 2716.) – Sirenar egyik – ekkoriban Unnamaliarnak nevezett – *rehynn*jét választja a nyolcadik vörös lobogó társául.

P.sz. 2942–2963. (cs.k. 2773–2794.) – AX. zászlóháború: az első évében kirobbanó ereni–elf harcok kis híján a Szövetség felbomlásához vezetnek. A helyzetet kihasználni igyekvő aszisz hercegkapitányok Tiadlant támadó flottájához a császári csapatok is kénytelenek csatlakozni; a fenyegetés egyesíti a Szövetséget. A háború ezúttal is lényeges területi változások nélkül fejeződik be. Egyetlen eredménye: a császári haditengerészet ismét uralja a Quiron-tengert.

P.sz. 3084. (cs.k. 2915.) – Toronban császári rendeletre létrehozzák a Lashgúkot (Sóöklök), azaz a kikötővárosok orgyilkoscéheinek szövetségét, a ha sonszőrű Vércsapolók szervezet ellensúlyozása céljából – a toroni rangbéli céhek működésének kezdete.

P.sz. 3095. (cs.k. 2926.) – A keleti barbárok kánját, Ubluchot választja birtokosául a kilencedik – utolsó – fekete lobogó.

Psz. 3202. (cs.k. 3033.) – Daerim és Haonwell hercegség között Kapu létesül, melynek Pentádbeli részét egy Tharr-szekta, a Kígyónővérek felügyeli.

P.sz. 3204. (cs.k. 3035.) – Toronban a Lashgúk végleg kiirtja a Vércsapolókat.

P.sz. 3300-as (cs.k. 3130-as) évek – Davares IX. zászlóháborúban elveszett fekete lobogója Rowon urának kezében tűnik fel.

P.sz. 3355–3363. (cs.k. 3186–3194.) – A XI. zászlóháború: Toron kemény csapásokat zúdít az elfekkel való kitartó háborúskodásban legyengült Erenre, de a lovagi hadak visszaverik a birodalmi légiókat. Ám azok az előrenyomuló északi seregeket utóbb csapdába csalják és tönkreverik a daniani csatában. A dwoonok rövid hadjáratban visszaveszik az előző háború során elveszített területeiket, sőt benyomulnak a császárság területére. A nyugati birodalmi hadtest kemény küzdelmekben csak lassítani képes seregeiket. A tengeren a Sinemosi Liga hajói szétverik az aszisz flottát, és blokád alá vonják Tadzeh városát. (A tengermelléki hadműveletekben jeleskedő ork árnyékjárók törzs az aszisz nagykirály árulása miatt utóbb vérbosszút esküszik az Otlokir-dinasztiával szemben.) Végül Toron békét kér, a Dwyll Unió visszakapja az előző háborúban elcsatolt területeit.

P.sz. 3455–3458. (cs.k. 3286–3289.) – A XII. zászlóháború során Toron és szövetségesei – a Kard Testvériség, az orkok, a rowoni herceg vezette dél-quironeiai csapatok – támadásai alatt Tiadlan kis híján összeomlik. (A császári haditengerészetet ismét az enoszukei *tennó* expedíciós flottája támogatja a Sinemos vizein.) A harcokban jelentős szerepet játszik a kalandozók első hadura, az ekkor (P.sz. 3457.; cs.k. 3288.) feltűnő kilencedik vörös lobogó tulajdonosa, Kalhum se Damman erigow-i kóbor lovag és serege.

P.sz. XXXVI. sz. (cs.k. XXXIV. sz.) – Toronban megjelennek a Hetedik Próféták. A Márványfal és a Feketegát építésének kezdete.

P.sz. 3551. (cs.k. 3382.) – Trommelys Achar toroni *khótorr*-pap megalapítja a Vízjárók eretnek Tharr-szektáját, és megírja ***Tiltott tapasztalatok*** című, később indexre tett munkáját.

P.sz. 3554. (cs.k. 3385.) – A sogronita merebi szekta megtagadja istenét: tagjai úgy vélik Sogron eltávozott, vagy egybeolvadt küldöttével, Shígvarral.

P.sz. 3588. (cs.k. 3419.) – Rowoni földön tűnik föl a hatodik fekete lobogó, melyet egykor Davares hercege birtokolt.

P.sz. 3609. (cs.k. 3440.) – Abaszisz nagykirálya felmondja az országát Toronhoz fűző *concordiát*.

P.sz. 3615. (cs.k. 3446.) – Az aszisz Abbitflottát a toroni haditengerészet tönkreveri a Ragg-foknál, így a „szívélyes barátság" ismét felújul a két birodalom között.

P.sz. 3616. (cs.k. 3447.) – A XIII. zászlóháború egy évig sem tartó dúlása igen nagy megpróbáltatások elé állítja a Szövetség országait, melyek Toron mágikus és katonai csapásai következtében kis híján teljes káoszba süllyednek. Tiadlan, Erigow, Ilanor és Eren nagy részét elfoglalják a birodalmi légiók. Végül a Szövetség csak az anuriai sárkánylovasok segítségével képes győzedelmeskedni a császárság felett. Ez évben a toroni hadiflotta Trodar-on Ecyhín concitator parancsszava alatt tűzköpőkkel elpusztítja Arguren (Ezüstrév) városát is. Yankar császárhű családjai titkos parancsot kapnak a Pentád két Kapujának lerombolására, de balul végződő próbálkozásuk polgárháborúba torkollik.

P.sz. 3649. (cs.k. 3480.) – Nobun yd-Zevir toroni főrend minden vagyonát pénzzé téve hajórajt szerel fel; célja a legendás Arguren felkutatása – a kicsiny flotta nyom nékül eltűnik a Quiron-tengeren.

P.sz. 3672. (cs.k. 3503.) – Az északi pyarronita egyházak nyomására a vörös hadurak irtóhadjáratot hirdetnek Tharr hívei ellen, kevés híján kirobbantva az újabb zászlóháborút. A Quiron-Pentádban található daerimi Szentélykapu lerombolása sikerrel jár, ezzel megszűnik az összeköttetés a Pentád és az északi hercegségek között. A Szentélykaput felügyelő szekta, a Kígyónővérek valamennyi tagját halálbüntetés terhe mellett kitiltják Daerimből.

P.sz. 3692. (cs.k. 3523.) – A Dwyll Unióban befejezik a védelmi rendszer kiépítését. Az egyik fekete hadúr elfoglalja Rowont, a renegát dartonita rend városát.

P.sz. 3692–3697. (cs.k. 3523–3528.) – A sagrahasi ütközettel megkezdődik a XIV. zászlóháború.

P.sz. 3693. (cs.k. 3524.) – A negyedik és ötödik birodalmi légió ostromolni kezdi az ereni hágókat. A védekező ervek azonban kitartanak.

P.sz. 3694. (cs.k. 3525.) – A vörös hadurak a vinali csatában megakasztják a birodalmi előretörést, és három sápadt lobogót zsákmányolnak. A háború sorsa megfordul: a sértetlen északi tartalékok ellentámadásba kezdenek. Rowon fekete lobogója a Lornba vész.

P.sz. 3695. (cs.k. 3526.) – Tavasszal az északiak megindítják hadműveleteiket az ereni hágókat ostromló légiók ellen. A Zaránál állomásozó negyedik légió hadura végül a rendezett visszavonulás mellett dönt. Az ereni főseregggel Watus városánál csap össze, ahol kemény ütközetben végül a szövetségi hadak győznek. Ezután az északiak a Dwyll Unión át előretörnek, és súlyos harcokat vívnak a Piderán a toroni egységekkel. Ősszel a látók ork törzse Birak Gal Gashad vezetésével visszaindul Gro-Ugonba.

P.sz. 3696. (cs.k. 3527.) – A Pidera gerincén folyó harcok során elesik Harsyr Brei, Sogron utolsó ismert toroni kegyeltje, midőn útját próbálja állni az északi seregeknek.

P.sz. 3697. (cs.k. 3528.) – A XIV. zászlóháború véget ér, a felek a békeszerződést Dawalonban írják alá.

P.sz. 3697–3698. (cs.k. 3528–3529.) – Maszkabál Narvanban: Toron megakadályozza a kráni beszivárgást a Quironeia déli partvidékére.

P.sz. 3702. (cs.k. 3533.) – Az orkok által Gro-Ugonból elűzött orwellánus paplovagok egy részét Toron Shín tartományában fogadják be.

P.sz. 3716. (cs.k. 3547.) – A Quironeiában elpusztul a Császár-szigetek egyike, a távolnyugati flottatámaszpont; Morgena Hiur Ecchys *khótorr*-pap személyében kijelöli Elsőt (ezredévek óta első papját), és Tiila Entar személyében az Anyát (valamint Ahrom – utóbb udvari ork harci hekka – személyében előbbiek testőreit). Ez évtől fogva nem bukkannak fel sehol a Nyolcadik Próféták, akik

többek szerint Morgena eljövetelét voltak hivatottak megjövendölni. Még ugyanebben az évben az Anya megszüli Morgena Prófétáját.

P.sz. 3717. (cs.k. 3548.) – Okhrÿss Krynis-en Salayn, Gedaga-yggyr tartomány *regitor imperalis*a felkutattatja és visszaszerzi Rowon hercegének a vinali csatában eltűnt fekete lobogóját.

P.sz. 3719. (cs.k. 3550.) – Meghal Hiur Ecchys, az Első; Morgena Toronban újjáéledő egyházának és szaporodó híveinek vezetését átveszi a hároméves Próféta, Corvyr Entar.

P.sz. 3721. (cs.k. 3552.) – A Seutta Chados nevű boszorkánymesteri szekta rhihari központja a város egészével együtt elpusztul egy rendkívül gyors lefolyású mágikus járványban; általános vélekedés szerint a járványért magát a szektát terheli a felelősség.

P.sz. 3736. (cs.k. 3567.) – Morgena Prófétája elviszi a császárnak az enrawelli koronát; Shulurra zuhan a „nyárközépi tél"; Toronban polgárháborús állapotok alakulnak ki.

A kötetben az alábbi művek részletei olvashatóak:

Jan van den Boomen: ***Az árnyékfestő***

Jan van den Boomen: ***Fekete vizek***

Jan van den Boomen: ***Hősi kard***

Jan van den Boomen: ***Jó széllel toroni partra***

Jan van den Boomen: ***Ködös völgyeken át***

Jan van den Boomen: ***Kyr krónika***

Jan van den Boomen: ***Morgena könnyei***

Jan van den Boomen: ***S éjre vált a nap***

Jan van den Boomen: ***Sogron lángjai***

Jan van den Boomen: ***Számoknak ideje***

Jan van den Boomen: ***Toroni krónika***

Jan van den Boomen: ***Tűzön, vízen, árnyékban***

Jan van den Boomen: ***Vizeket álmodni***

Wayne Chapman: ***Észak lángjai***

Malcolm J. Hunt: ***Hatodkor***

Raoul Renier: ***Acél és oroszlán***

Raoul Renier: ***Sáskagyermek***

Wayne Chapman: ***Halk szókkal, sötét húrokon***

Wayne Chapman: ***Toroni vér***

W. Hamilton Green: ***Kőbúvár***

Valamennyi részlet a szerzők engedélyével került közlésre.

Búcsúzó

Jómúltkoriban azon gondolkodtam, hogy a M.A.G.U.S. immár tizenöt esztendős. Átkozottul hosszú idő, gyermekek válnak felnőtté ezalatt. Rá kellett döbbennem, hogy kedvenc játékunkkal és a pazar hátteréül szolgáló világgal, Ynevvel is ez történhetett. Dolgoztunk rajta éppen eleget, hiszen a különféle játékkiegészítőket nem ideszámolva is több, mint negyven regény és húsz antológia jelent meg ez idő alatt. Át- és átgyúrtuk Ynevet eközben, és meglehetősen sokan tettük hozzá a magunkét úgy, hogy közben nagyjából megpróbáltunk egységesek maradni, tiszteletben tartani az alapelveket és az eddig megjelenteket. Nem mindig voltunk ugyan közös nevezőn, és legtöbbünk az első nagy lángok kihunyása után ilyen-olyan okokból mással kezdett foglalkozni, de Ynev mégiscsak mindannyiunk első, igazi szerepjátékszerelme volt, olyasféle vonzalom, ami azután soha nem hagyja el az embert.

Csakis így lehet, hogy minden későbbi hajcihő, valós és vélt sérelem ellenére majd' mindegyikünk vissza-visszatért a néhai kedveshez, s miközben egyre újak is csatlakoztak hozzánk, lassan tovább csomózgattuk Ynev történeteinek szőnyegét. Sok elhalt szállal, régről felvett fonállal, átgondolt, új elképzeléssel, s annyi apró részlettel szőttük tele, hogy végül azt kellett látni: megteremtette saját bonyolult történelmét, kultúrái, ideái letisztultabbak lettek, lakói felfedezték városaikat és a világukat, úgyhogy mostanra végtelenül összetett módon fonták át egymást.

Az ilyesfajta kavarodások persze gyakorta ellentmondásokat szülnek, s előfordul, hogy egyes történéseket még egy ilyen kitalált világ lakói is másként magyaráznak, vagy esetleg egészen máshogy emlékeznek rá. Bármiként is legyen, Ynev – velünk együtt – felnőtt.

Átlátni minden ügyes-bajos dolgát ma már szinte lehetetlen, s amint egyre csak hatalmasodott, vele együtt formálódott meg bennünk, a világ kifestőiben a gondolat, hogy a ***Summarium*** után eljött az ideje az újabb nagygenerálnak. Nem gondoltuk, hogy olyan munkát tudnánk lerakni az asztalra, ami mindent tisztán, világosan és ellentmondások nélkül megmagyaráz. Ahhoz túlságosan sokrétű volt a felgyülemlett irdatlan információmennyiség. Kilátástalan feladat lett volna.

Annyit azonban megtehettünk, hogy szépen lassan, újból és átgondoltan leírjuk, mire jutottunk, hogyan néz ki a tizenöt esztendős Ynev. A ***Toron*** ennek a nagygenerálnak a része.

Hosszú szülés volt – ahogy mondani szokás.

Kezdetben csupán a ***Sogron lángjai***hoz eltervezett háttéranyagnak készült. Nem akartam én mást, mint egy kicsit átláthatóbbá tenni a történések mögötti dolgokat, magát az országot – elsősorban saját magam számára. Azt gondoltam, hogy majd a függelékben szokás szerint leirkálok egy-két érdekességet – teszem azt a toroni színjátszási formák kapcsán. Vagy megpróbálom megmagyarázni, miért is olyan egy Nemes Ház palotája, amilyen.

De a ***Sogron*** már akkoriban is függőben volt – egyéb munkám miatt napi rendszerességgel gondolni sem tudtam nagyon rá, nemhogy komolyan foglalkozni vele. Akkortájt került képbe az Inomi kiadó, én pedig elkezdtem egy időrendi vázlatot mindazok alapján, ami addig a M.A.G.U.S.-hoz megjelent a korai időkről. Feltett szándékom volt, hogy mindent összegyűjtsek, olyan dolgokat is, amelyek eddig sehol nem kerültek publikálásra, viszont a valhallás időkben jó párszor végigrágtuk Gáspár Andrással, Novák Csanáddal és Kornya Zsolttal. Bevallom, egy kicsit féltem attól, hogy egyszer csak valaki előáll egy olyan megoldással Ynev múltját illetően, ami ugyan megállja a helyét, de hiányzik majd belőle mindaz, amit annak idején oda gondoltunk. Volt már egy vázlatfélém régebbről – Csanádéknak készült

– amikor pedig Durgonics Tibor megkeresett, hogy a körvonalazódó ***Fehér Alapkönyv***be kellene valami bővebb történelmi ismertető, a meglévők alapján nekiláttam formába is önteni a korai ynevi történelmet. Egészen pontosan az emberiséget érintő dolgoktól, vagyis Crantától kezdve. Azután 2003 környékén örömmel tapasztaltam, hogy hirtelen sokkal több szabad időm lett. Az ***Alapkönyv*** koncepciója is változott némiképp, én pedig úgy gondoltam, hogy akkor miért ne szülessen meg a ***Toron*** kiegészítő, amit nyugodtan lehet alapozni az eddig elkészült anyagokra.

Az már akkor nyilvánvaló volt, hogy amit a ***Sogron*** mögé szerettem volna biggyeszteni, bőven túlnőtt a keretein. Ez javarészt annak volt köszönhető, hogy a történet pontosabb kidolgozásához, a toroniak észjárásának megértéséhez, a kyr örökség hatásainak kifejtéséhez mélyebbre kellett ásni, és az alapoktól kezdve felépíteni mindent. Feltéve, ha én magam kézben akartam tartani a történetet, mégpedig úgy, hogy közben logikus maradjon, és illeszkedjen Ynevhez.

A ***Toron*** nem titkolt célja, hogy az ország alapos és részletes bemutatása mellett összegyűjtse, összerendezze és logikussá tegye mindazt, ami a M.A.G.U.S. tizenöt éves fennállása során Kyriáról vagy magáról Toronról bárhol megjelent. Ennek eredményeként nem kizárólag az én gyermekem.

Éppen ezért egyfajta tisztelgésnek is szántam az elmúlt tizenöt esztendő és mindazok munkája előtt, akik Ynevet megalkották és tevékenyen járultak hozzá, hogy ez a mindannyiónknak kedves kontinens olyan lett, amilyen. Ennek megfelelően elsősorban András, Csanád és Zsolt erőfeszítéseit kell megemlítenem, de nem szerettem volna, ha bárki munkája kárba vész, aki valaha is építő módon szólt bele Ynev alakulásába. A ***„Nagy Zöldre"***, a különféle kiegészítőkre (***Summarium***; ***Papok, paplovagok I-II.***; ***Bestiárium***; ***Harcosok, barbárok, gladiátorok*** stb.) és a számtalan Rúna-cikkre gondolok itt elsősorban, de legalább ilyen, ha nem fontosabb volt számomra a különféle novellák és regények tartalma.

Lehetőség szerint mindent abban a formában és összefüggésben szerettem volna felhasználni, amint az annak idején megjelent, és az esetleges egymásnak ellentmondó információkat – ne is tagadjuk, azért akad ilyen bőven – inkább kiegészítő adatokkal megmagyarázni, de ez nem ment mindenütt zökkenőmentesen.

Ezért vettem a bátorságot, hogy egyes részleteket másként értelmezve, a kész koncepcióba pontosabban illeszthetően próbáltam tálalni (például az Ezüst Kard iskolát), vagy egyes esetekben tökéletesen figyelmen kívül hagyni (mint például a különösebb előzetes koncepciót és fejlesztést nélkülöző ***Kyr építészet*** című Rúna-cikket – mely egyébiránt Sipos József barátom munkája; egyáltalán nem ő tehet róla, hogy így alakult, és bocs, Jóska!).

Annyi szerencsém volt a dologban, hogy a Toronnal foglalkozó szövegek java részét én jegyeztem, de igyekeztem minden mások által írt, az országgal, a kultúrával kapcsolatba hozható dolgot felkutatni és gátlástalanul felhasználni. Nagylelkű hozzájárulásával így kerültek bele hosszabb részek Kornya Zsolt meghatározó írásaiból (Thassaladyon magiszter megjegyzései mögött őt kell sejteni), de mások is gyakran felbukkannak a lapjain, igaz, a legtöbb részlet az én interpretációmban jutott a kötetbe. Remélem, mindenki ilyennek gondolta annak idején.

Molnár Gáborban kellemes partnert találtam a kyr nyelv hangtanához, így az ő kisebb tanulmánya is helyett kapott. Az utószóval is szerencsém volt: egy régebbi változat bizonyos részeit szinte egy az egyben felhasználhattam. Csak a „tízes" számot kellett átírnom „tizenötre".

JvdB

(2003-2008)
jobbára Budapesten

Tartalomjegyzék

Köszönetnyilvánítás 5

Bevezető 7

Előszó 9

A kyrekről 11

A kyrekről általában 13

A kyrek világképéről 17

A kyrek mítoszairól 19

A kyrek vallásáról 26

A kyrek isteneiről 27
Tharr 27
Sogron 28
Morgena 30
Orwella 33

Hatalom nélkül maradt istenek 33
Igere 34
Weila 34

A kyr istenek más pantheonokhoz való viszonyáról 34

A kyrek és isteneik viszonyáról 35

A kyr vallás történetéről 37
Negyedkor 37
Hatodkor 39
Hetedkor 41
A jelenkor 42
A hekkák 43
A jahorrok 45
Az ymek 45
A Próféták 46

A kyr istenek toroni egyházszervezeteiről 46
Tharr egyháza 46
Sogron egyháza 50
Morgena egyháza 52
Orwella egyháza 53

Az isteneknek felkínálható áldozatokról 54

A kyr-toroni számmisztikáról 56

A kyr jelképekről 58
Első csoport 61
Második csoport 62
Harmadik csoport 62
Negyedik csoport 63
Ötödik csoport 63
Hatodik csoport 63
Hetedik csoport 63
Nyolcadik csoport 64
Kilencedik csoport 64
Tizedik csoport 64
Tizenegyedik csoport 64

A kyr-toroniakról 66

A kyr Házakról 68
Építészházak 69
Hajóácsházak 69
Kovácsházak 69
Orvosházak 70
Harcosházak 70
Anyrházak 70
Ítészházak 70
Művészházak 70
Tudósházak 70
Magastudomány Házai 71
Gazdaházak 71
Kereskedőházak 71

A birodalomról 73
Toron történelméről 75

Cranta 75

Kyria 80

Az első utódállamok: Ryek, Dawa és Godora 95

A kezdetek 95
A szerafisták térnyerése 100
Csúcspont és bukás 107

Toron megszületése 112
Syncordiák kora 112
Nagy syncordiák 117
Méltó syncordiák 118
Magitor syncordiák 119
Kis syncordiák 120
Csatlós syncordiák 120
Független Házak 121
A családi háborúk kora 122

A második kyr császárság 138
A császári hatalom megszilárdítása 139
Az új népek bejövetele 142
A trónháborúk ideje 146
A zászlóháborúk kora 147

Toron földrajzáról 163

A császárság elhelyezkedéséről 163

A tartományokról 164
Ghaštal 164
Gedaga-yggyr 165
Rhín 166
Pidera-shín 167
Shulur 167
Shulur városa 168
Lakhassyn 175
Sabbúl 176
A Szindvilek szigetlánca 177
Shín 178
Odassyn 178
Kharyn'kharn 179
Terad-halas 180
Dass 181

Toron településeiről 182

A Toron földjén való utazásról 184

Toron lakóiról 185

Toron gazdaságáról 188

Toron kormányzásáról 191

Toron hadairól 193

A császár keze alá tartozók 195

A toroni birodalmi légiók 195
A lovagrendek 197
A flotta 200
A várkatonaság 203

A regitor imperalisok keze alá tartozók 203
A tartományi hadak 203
A regitori had 204
A nemesi hadak 204
A vegyes hadak 205
A boszorkánymesteri rendek 205
A fejvadászklánok 206
Az ork törzsek 206
A kereskedőszervezetek 207

A Hatalmasok keze alá tartozók 208
A Sápadt Légiók 208
Az egyházi hadak 210
A különleges harci egységek 210
A szövetséges és zsoldoshadak 211

Toron törvénykezéséről és a toroni jogról 213

Toron nyelveiről és írásairól 218

A toroni nyelvről 218

A toroni írásról 221

Toron kultúrájáról 224

A toroni építészetről 224

A toroni szobrászatról 230

A toroni festészetről 232

A toroni színjátszásról 237

A toroni irodalomról 242

Toron zenéjéről, dalairól és táncairól 245

Toron ruházkodási szokásairól 249

A köznapokról 253

A városi életről 255

A vidéki életről 261

Ünnepekről és szertartásokról 266
Langy évszak – Igere hónapjai 268
Meleg évszak – Sogron hónapjai 269
Hűs évszak – Morgena hónapjai 270
Nyirkos évszak – Tharr hónapjai 271
Hideg évszak (tél) – Weila hónapjai 272

A naptárról és az órák számlálásáról 274

Nevekről és címekről 276

A toroniak neveiről 276

A toroniak címeiről 278

Mérgekről és egyéb szerekről 280

Az arcfestésről és a tetoválásokról 283

A kasztok miniségéről 289

A kasztok közötti érintkezés szabályairól 291

A kasztok jellegzetes képviselőiről, szervezeteiről és épületeiről 296

Elendor 296
A boszorkányurakról 296
A dinasztiáról 305

Famor 311
A Nemes Házakról 311
Először a magitorokról 319
A csatamágusokról 321
A dicső papokról 322
A boszorkányhercegekről 325
A famorok betegségeiről 327

Pietor 329
A boszorkányhadurakról 330
A sycarrokról 333
Az egyéb kardforgatókról 340
A zengőkről 341
A pietor nőkről 342
A sympietorokról 343
A gladiátorokról 344

Sedular 345
Az Ujjakról 345
A Magános Házakról 348
A császári hivatalnokokról 350
A papokról 350
Másodszor a magitorokról 358
A felső énekmondókról 362
A jósokról 363

Navor 364
Az alsó énekmondókról 365
A rangbéli céhekről 367
A boszorkányokról 377
Harmadszor a magitorokról 383
A Láncbarátokról 386

Obsor 389
Tharr szolgálóiról 391
A satorr-szektákról 394

Az udvari orkokról 395

A csodákról 399
Fegyverekről és vértekről 401

A toroni varázstárgyakról 411

A bestiákról 414

Utószó 421

Függelék 423
A kyr és a toroni nyelvekről, valamint a kiejtésről 425

A nyelvek történetéről, fejlődéséről és egyes sajátosságairól 425

A hangok kiejtéséről 426

Indes és szószedet 427

Hatalmasok, regitorok, concitatorok, boszorkányhercegek P.sz. 3736-ban 443
A Boszorkányerőd Hatalmasai 443
A regitor imperalisok 444
A boszorkányhercegek 444
Ókyr Nemes Házak 445
Újkyr Nemes Házak 445
Jelentősebb kihalt Házak 445
A Quironeia tengernagy-őrgrófjai 446

Tartományok, városok és uraik 447
Kisebb várak, városok és uraik 448

Kronológia 449

Idézett művek jegyzéke 469

Búcsúzó 471

Tartalomjegyzék 473

Kiadja a Delta Vision Kft.
Felelős kiadó: Terenyei Róbert
Nyomdai előkészítés: Ádám Krisztina
Nyomtatta és kötötte a Kaposvári Nyomda Kft. – 281410
Felelős vezető: Pogány Zoltán igazgató
Megjelent 2008-ban, Budapesten,
30 ív terjedelemben
Toron

Keresd a boltokban!

m.a.g.u.s

KLASSZIKUSOK

A M.A.G.U.S. szerepjáték és irodalma megkerülhetetlen a magyar fantasy történetében. E kiadványsorozat és a hozzá kapcsolódó regények máig a legsikeresebbeknek és legkeresettebbeknek számítanak a műfaj hazai képviselői között. *M.A.G.U.S.-klasszikusok* sorozatunkban az Ynev világához megjelent művek legjavát adjuk közre; azokat a válogatott regényeket, amelyek rengeteg olvasó számára jelentettek meghatározó élményt, amelyeken több generáció nőtt fel – s amelyeket egyetlen igazi gyűjtő sem nélkülözhet.

MEGJELENT KÖTETEK:

Wayne Chapman: A Halál havában
Raoul Renier: Acél és oroszlán
Ray O'Sullivan: Sötét zarándok

TERVEZETT KÖTETEK:

Wayne Chapman: Észak lángjai
Ray O'Sullivan: Sötét térítő
Raoul Renier: Korona és kehely
Jan van den Boomen: Morgena könnyei
Jan van den Boomen: Fekete vizek

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
WWW.DELTAVISION.HU

Toron
és a Quiron-tenger melléke

Főváros
Tartományi székhely
Calyrvár
Város
Jelentős erődítmény
Rom, romváros
Császár-sziget
Pápai székhely
Vén székhelye
Rontásérsek székhelye
Egyéb jeles hely

DWOON BARBÁROK
TIADLANI BARBÁROK
DAYCHÍN
KISEBB DÉLI VAZALLUSOK
ASZISZ VAZALLUSOK
SINEMOSI LIGA
ROWON

Közel-Nyugat
Közel-Észak
Közel-Északkelet
Közép-Kelet
Közép-Nyugat
Közép-Észak
Távol-Nyugat
Távol-Dél
Délkelet
Távol-kelet

Velerian-tenger
Elya
Howa-medence
Vinali-medence
Pidera-hg.
Erchagg hg.
Onpor-hg.
Selfah-hg.
Kesdam-hg.
Morrak-hg.
Vinalai-egység
Navila-fsz.
Szindvil-szigetek
Fynvyn-zátonyok
Szigetbirtok
Arbllet-tóvidék
Toron területének ősi határa
Vörös Vinalai-út
Gashún
Armagass
Alberche
Jadile

Sin Veleris
Di Maren
Daum
Harnamun
Hadraven
Lugdub
Davalon
Elharesse
Magras
Tiarniel
Tabrynach
Zathann
Ót Szent Város
Dahassir
Burz
Labbasyr
Mykos
Rhín
Talawun
Barr
Hemmegar
Lakhassyn
Ladyr Sinhín
Sabbúl
Dass
Albar
Salnarr
Aigrans
Tlais
Howa
Inis
Elya
Chasiel
Reag
Tilligel
Túil
Terad-halas
Torwyn
Gway'chín
Cedaga-gyggyr
Gusbork
Daulcha Maddan
Quersach
Raig
Myddor
Shulur
Cyer Navilas
Jalyres
Ebedor
Ghastal
Shulur
Cjelmar
Thakkyn
Aryll Marg
Stryenh
Kharyn'kharn
Odassyn
Jadil
Pir
Shín
Minquin
Sabaor
Dagh Pietten
Barshún
Esshone
Hesterdan
Keskellon
Rumilant
Alidax
Laquars
Raxis
Rasennai
Heron
Narvan
Cavoslar
Riffien
Rowon
Cevalkis
Baraad
Baraadheik
Giuste Navida
Anaffi
Horen
Barmetta
Ifin
Obrat
Tadzeh
Estares
Valchum
Thexel
Beris Tare
Salk
Tirim
Daqlamar
Soraida
Zarde
Di Luan

Beelze & Domoly AD MMVIII

Jan *van den* Boomen

Toron

Toron – a Háromfejű Tharr evilági birodalma, a letűnt ókultúrák romjain épült ország, az Északi Szövetség elszánt, hatalmas ellenfele. Örököse nem csak Kyriának, a kontinens valaha létezett legkifinomultabb, legcsodálatosabb civilizációjának, de a Dawa máguskirályságai és a Ryeki Démoncsászárság jelentette emberen túli fertelmeknek is. Észak e roppant birodalma titkait féltékenyen őrizte – mind ez idáig.

Olvasó, vigyázz! Oly könyvet tartasz kezedben, melynek soraiért sokan adták életüket, s mely bízvást számot tarthat az Inkvizítorok Szövetsége figyelmére. Nem született még mű, mely ennél részletesebben öntötte volna szavakba a császárság káoszban gyökerező rendjét – a rabszolgabányák mocskától a *pugost* villogtató shuluri orgyilkosokon át a bíbortrón fenségéig, sőt azon is túl: a halhatatlan lelkű Hatalmasokig. Lapjain Toron múltja és jelene elevenedik meg nem csak Doran nagyjainak szavai által, de Shulur bölcselőinek értekezéseiben, császári tanítók és hitehagyott inkvizítorok okításaiban, nagyúri dámák és boszorkányok elsuttogott titkaiban…

E könyvben a birodalom nappalai és éjszakái mutatják meg arcaikat neked. Mert a második kyr császárság világa kettős: fényes, ám egyben sötét titkokat is rejtő. Ilyen elevenen egyik arcát sem láttad még.

S ha szerencséd el nem szegődik mellőled, a sötétet másképp meg nem is tapasztalod.

5990 Ft / 24,9 EUR

9789639890053

www.deltavision.hu

16